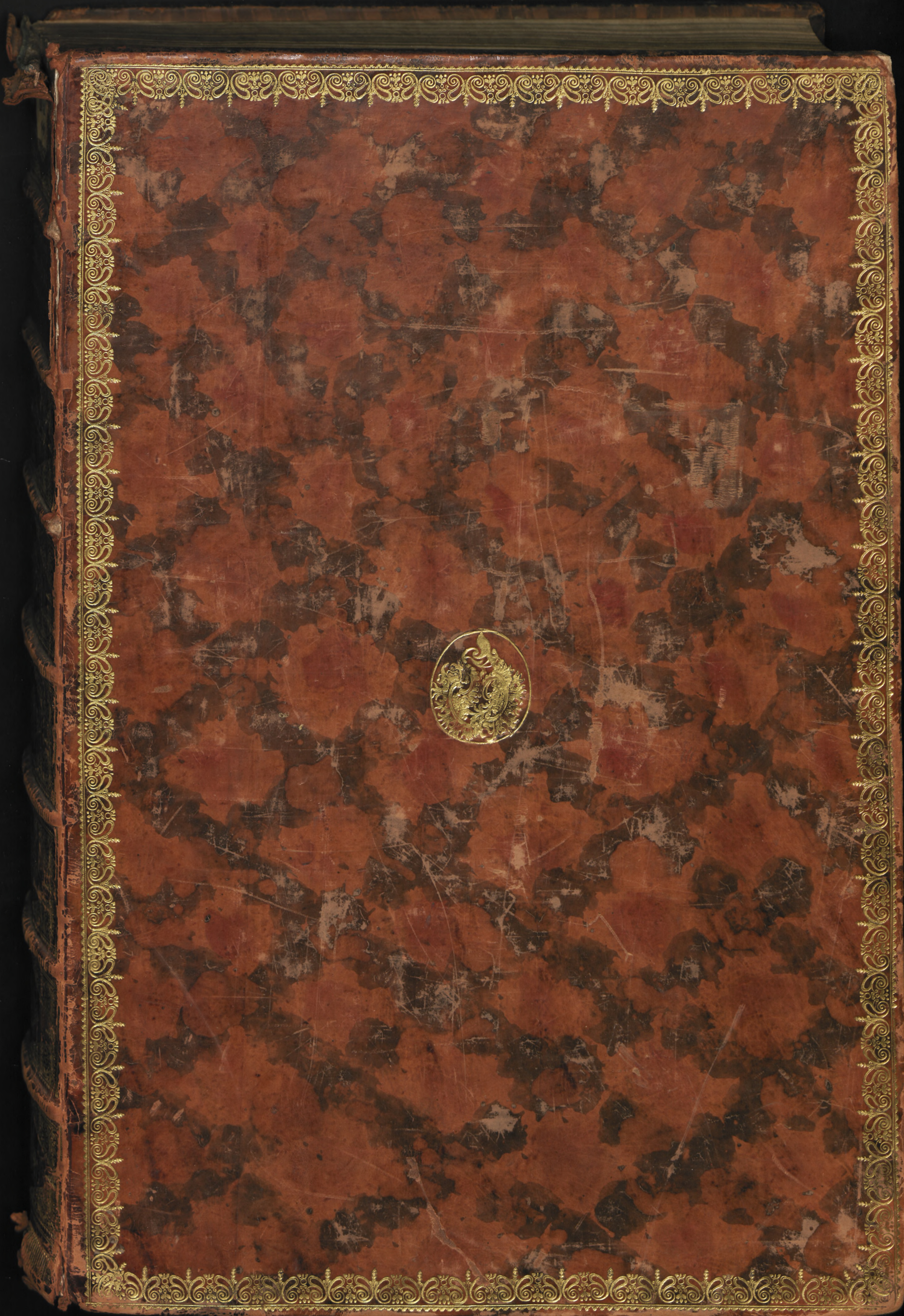

NAAUKEURIGE BESCHRYVING VAN HET SCHATRYKE

KABINET

DER VOORNAAMSTE SELDZAAMHEDEN DER NATUUR

VAN

ALBERTUS SEBA.

LOCUPLETISSIMI RERUM NATURALIUM THESAURI

ACCURATA DESCRIPTIO

ET

ICONIBUS ARTIFICIOSISSIMIS

EXPRESSIO

PER

UNIVERSAM PHYSICES HISTORIAM.

OPUS,

CUI, IN HOC RERUM GENERE, NULLUM PAR EXSTITIT.
EX TOTO TERRARUM ORBE COLLEGIT,
DIGESSIT, DESCRIPSIT, ET DEPINGENDUM CURAVIT

ALBERTUS SEBA,

ETZELA OOSTFRISIUS,

ACADEMIÆ CÆSAREÆ LEOPOLDINO CAROLINÆ NATURÆ CURIOSORUM
COLLEGA XENOCRATES DICTUS; SOCIETATIS REGIÆ ANGLICANÆ,
ET INSTITUTI BONONIENSIS, SODALIS.

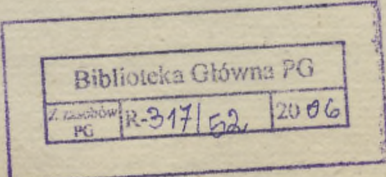
TOMUS III.

AMSTELAEDAMI,
Apud JANSSONIO-WAESBERGIOS.
MDCCLVIII.

PRÆFATIO.

Erum humanarum eam esse inconstantiam, ut amplissima & prudentissime ordinata instituta, unius hominis morte, aliquando prorsus collabantur, quemadmodum multiplicibus ab omni ævo exemplis constare potest; ita hujus etiam operis, cujus priora duo volumina, abhinc tribus & viginti annis, communi omnium applausu in lucem prodierunt, fata quam luculentissime demonstrant. Altero nimirum volumine hujus Thesauri anno XXXV hujus seculi e vulgato, Celeberrimus Auctor A. SEBA fervore continenti in id incubuerat, ut reliqua etiam volumina absolverentur. Congestæ jam pro magna parte fuerant annotationes eo requisitæ; pleræque omnes, quæ ad tertium quartumque volumen pertinent, icones aeri incisæ inque tabulas redactæ, & vel pars bona operis jam typis excusa: quum DEO visum, morte, quæ ultima rerum nostrarum linea, Viri ad extremum usque diligentissimi labores ac studia abrumpere.

En, Lector! præcipuam tardatæ editionis causam! Nec, credo, miraberis, opus, quod regiis fere sumtibus ab homine privato susceptum fuit, post obitum ejusdem aliquamdiu intactum jacuisse. Quoties vel secula effluere debuerunt, priusquam opera magnorum ingeniorum e tenebris in lucem protrudi possent? Nonne sæpius maximi momenti negotia, etiam semiconfecta, interveniente unius hominis morte, non suspensa modo, sed vel penitus extincta sunt? Quandoque (sit venia similitudini.) materiaturæ quidquid ad parandum ædificium requiritur, præsto est, jacta quoque fundamenta, quin & termini constituti sunt, qui partitiones, quas Architectus animo concepit, designent: at sicubi casus leve saltem injecerit obstaculum, unde aliud forte gravius nascitur, videas haud raro fervorem molitionis non modo languescere, sed vel plane etiam incepto desisti.

Quanto autem minus mirandum est, tristi Auctoris fato retardatam fuisse ædificii perfectionem, quod, Naturæ veluti templum, tam immensa rerum multitudine, unde construatur, indiget; & rerum quidem diversissimarum, nec adeo ubivis obviarum, sed ex omnibus orbis angulis, orisque remotissimis, conquirendarum!

Tuum igitur erit, amice Lector! lugere magis properatum Architecti e vita decessum, quam fastidiose conqueri de diuturna operis intermissione. Age potius atque inspice, quod tandem Tibi offertur, tertium volumen! Fallor, ni materiæ, quam oculis Tuis exponit, amplitudo, elegantia, atque stupenda varietas plenissimam exspectationis per tot annos protractæ consolationem Tibi attulerit. Liceat tamen prius Te pauca monere.

Ex præfatione primi voluminis, collata cum introductione ad tertiam hanc partem, haud difficulter liquere potest, aliquatenus hic ab Auctoris proposito recessum esse; ut qui utroque loco innuit, Mineralia quoque, Lapides & Petrifacta hoc tomo comprehensum iri. Verum notari velim, effecisse Musei Sebani *opulentiam, ut ob materiæ, qua affluebat, ubertatem tabularum numerus longe ultra terminum prioribus tomis constitutum increscêret. Quocirca necessum fuit, eorum, quæ ad regnum lapideum pertinent, descriptiones & tabulas ad quartum i. e. postremum volumen ablegare; ut numero tabularum & spissitate singulæ hujus Thesauri partes, quoad fieri posset, inter sese æquarentur.*

Superest, ut de rebus, quæ hoc tomo exhibentur, nonnulla commemoremus.

Primo quidem loco Zoophyta *comparent, corpora admiratione digna, quorum aliqua vix sensibilem vitæ notam extrinsecus monstrant. Documento sint Stellæ marinæ, Caput Medusæ, Polypi, Penna marina.*

Sequuntur Echini marini, quorum nonnulli Echinomelocacto*, plantæ rupes amanti, tam similes sunt, ut vix, nisi contrectatione, discerni queant.*

Cancri Gammarique marini de palma etiam cum prioribus certant. Videas hic cancrum saxatilem spinis horrentem; illic astacum Norvegicum notis suis admirabilem; dumque alibi cancri Moluccani cauda jaculo assimilis te terret, cancellus flosculosus aliique plures spectaculo amœniore oculos mulcere queunt.

Piscium ordo sequitur. Quam abnormia hic monstra, quamque vicissim venusta corpora sese offerunt! Quæras, cur alma parens Natura, quem volucrum generi benigna concessit, favorem piscibus negaverit, ut elegantissimis coloribus, quibus complures in vita refulgent, etiam a morte superbire liceat. Quanquam igitur nativo picturæ suæ vigore ac splendore careant; conformationis tamen multiplici varietate haud minus in admirationem rapiunt.

Hic Te prudentia monebit, ne Histricem piscem incaute contrectes. Istic Tibi volupe erit mirabiles

biles piscium trigonorum & tetragonorum figuras contemplari. Occurret alibi Anableps; quem licet primo intuitu ita sitos habere oculos credas, ut non nisi sursum spectare queat, deorsum tamen & ad latera visum quoque dirigere mirabundus experieris. Suus etiam hic locus est Gymnotis, atque hos inter Torpedini Americanæ. Mortalium nemo, nisi experientia edoctus, vel conjectura assequi potuisset, sola hujus piscis contrectatione ictum infligi, qualem ignis electricus ciet.

Ista autem hujus operis pars, quæ de piscibus agit, tanto carior esse Ichthyophilis debet, qui per constantes characteres diversa horum animalium genera ac species, systematice, quod dicunt, ordinare ac distinguere amant, quia celeberrimo illi piscium Scrutatori, Artedio, *tantum non omnes, quæ hic prostant, piscium descriptiones debeantur. Summus ille Ichthyologus propemodum universam piscium Musei* Sebani *historiam confecerat, quum sera nocte ab ædibus B.* Seba *domum suam reversurus, per tenebras forte aberrans, in quandam hujus urbis fossarum delaberetur, misereque aquis demersus, magno Auctoris nostri damno ac dolore, vitam finiret.*

Post tantum mirabilium animantium numerum longa sese offert series corporum haud minoris elegantiæ ac varietatis, puta Conchyliorum. Quam delectabilis hic mixtura colorum, picturæque ac conformationis diversitas datur! Invenies Naviculam, Cælum, Terebellum, Cuneum, Cochleam, Normam, Trochum, Buccinum, Crucem, Cor, Cistellam tabacariam, Radulam, Girgillum, Radium textorium; ne dicam de Archithalassis, plurimisque aliis. Suum, quæcunque ad hanc rerum naturalium classem pertinent, hic locum occupant, ac immensa fabricæ diversitate oculos animumque pascunt.

Iniquus autem fuerit, qui vitio vertat, quandoque meras varietates, in una eademque specie occurrentes, hic exhiberi. Quodsi nec alii Scriptores ab isto errore cavere sibi usque quaque potuerunt, veniam profecto meretur B. Seba, *Vir indefessæ industriæ, ut qui universam, qua late patet, historiam naturalem vasto molimine complexus rigorem systematicum ubique servare nec voluerit, nec debuerit.*

Neque illud etiam quenquam offendat, quod passim nomina obsoleta Conchyliis imposita sint, quæ, dum viveret Auctor noster, adhuc in usu fuerant: qualemcumque enim hunc defectum supplere conabimur subjuncto huic præfationi indice, qui nomina generica secundum novam methodum exhibeat.

Tandem vasto huic operi colophonem imponunt Corpora Marina, quæ plantis alii, alii animalibus annumerant. Hujus tamen aut loci aut instituti non est, multis eam controversiam pertractare.

Quanta hic iterum colorum formarumque diversitas sese contemplandam præbet! A vulgari frutice ad venustissimum usque Coralium rubrum nihil non admirabile est. Diceres Naturam specimen voluisse edere, quo constaret, posse se plantas, plantisve similia corpora, etiamsi fronde ac foliis orba, ornatu tamen nitidissimo stupendum in modum induere.

Atque hæc sufficiant tum de contentis, tum de ceteris eximii hujus Operis conditionibus, proposita. Superest, ut certiorem Te faciam, Lector Benevole! quartum quoque seu ultimum volumen, quam proxime fieri poterit, proditurum. Id vero ob rationem supra memoratam, præter Insecta, etiam res fossiles, quæ Petrificatæ dicuntur, atque varios Lapides ac Metallorum matrices complectetur.

Ita Vale, Amice Lector! Neque enim diutius Tua abutar patientia, quem prolixiore sermone plus satis moratus sum, quo minus in dudum exspectato opere perlustrando desiderium Tuum expleas. Iterum vale!

VOORREDEN.

Ndien 'er geene voorbeelden te vinden waaren, waar in de dood van een Mensch, zelfs de allergrootste en welgeschiktste ontwerpen om verre wierp; deze blaaden, welker twee voorgaande Deelen, nu drie en twintig jaaren geleden, zoo greetig by het Gemeen ontfangen zyn, zouden hier van een voorbeeld kunnen opleveren.

Na dat het tweede Deel van dit *Thesaurus* in den Jaare MDCCXXXV. was in het lichtgebragt, ging de Heer *A. Seba*, met dien zelfden yver, voort in het volvoeren van dat gewichtig werk. Genoegzaam alle de benoodigde aanteekeningen waaren reets verzaameld, alle de afbeeldingen, die in dit Deel vertoond worden, en in het IVe. Deel zullen volgen, waaren reets in 't Koper gesneeden, en dus in Plaat gebragt; ja een gedeelte van dit werk zelfs was reets gedrukt, wanneer de dood, die al het ondermaansche perk en paalen steld, 's Mans leevensloop voleinde.

Zie daar Leezer het grondbeginsel van vertraaging. En wat wonder! Hoe veele eeuwen hebben 'er dikwyls niet als moeten t'saamenspannen, om de werken van braave vernuften in het licht te voeren: en hoe veelmaal zyn de grootste en by na half volvoerde onderneemingen, niet blyven steeken, door 't verlies van eenen Man?

Wy vinden dikwyls (indien 't my vrystaat by gelykenis te spreeken) de bouwstoffen tot een Gebouw gereed, de fondamenten zyn gelegt, ja de teekenen gesteld, welken aanwyzen waar de geest des Bouwheers heenen wil: maar zie daar somtyds een kleine hindernis, waar uit een grooter gebooren word, en die het geheel werk vertraagd, zoo niet voor altoos uit doet stellen.

En wat wonder dan, eene opschorting te ontmoeten in een Natuur-Gebouw als dit, uit zoo veele stoffen t'saamen gesteld; stoffen van zoo veel verschillenden aart en eigenschappen, en van zoo veele genoegzaam onbekende Kusten by een gebragt?

Betreur dan Leezer, in plaatse van te klaagen over den tyd geduurende de voltooying van dit werk verloopen, het verlies van den Bouwheer; en sla liever het oog op, en laat het weiden, om zoo te spreeken, in de schoonheid en de ongemeene verschillendheeden dier voorwerpen van verwondering, welke zich in dit Natuur-Gebouw vertoonen. Maar vergun ons ook noch vooraf dit volgende te zeggen.

Uit de Voorreden van het Eerste, gelyk meede uit de Inleiding van dit Derde Deel, zullen de Leezers lichtelyk ontdekken, dat 'er eenige verandering gemaakt is in den inhoud van dit werk; terwyl, volgens het daar terplaats gezegde van den Schryver, de Mineraalen, Steenen en in Steen veranderde lighaamen, ook in dit Deel, begreepen moesten zyn. Doch men zal hier op gelieven aan te merken, dat de veelheid der stoffen, door de rykheid van 's Mans verzameling, het getal der Plaaten in de hier verbeelde zaaken reets te verre hadde uitgebreid. Wy hebben ons dus genoodzaakt gevonden de Beschryving en Plaaten, die tot het Steen-Ryk behooren in het IV. en laatste Deel, over te brengen: hier door alleenlyk beoogende, om dus, zoo veel mogelyk, de grootte der Boekdeelen en het getal der Plaaten, op gelyken voet te houden.

Om nu aangaande den Inhoud van dit Deel ook iets te zeggen.

Men ziet hier dan vooreerst de Plantgelykende Dieren, *Zoöphyta*, die verwonderens waardige weezens, waarvan sommige, in hunne uiterlyke gedaanten, genoegzaam geen Leevens blyk vertoonen. De Zee-Sterren, 't Medusaas hoofd, de veelvoetige, *Polypi*, en de Zee-Pen, zyn hier een klein bewys van.

Verder vertoonen zich de Zee-Egels, waarvan sommige den Meloendistel, *Echinomelocactus* genaamd, een Plant, welke graag op Steengronden groeid, zoodanig gelyk is, dat dezelve zonder aanraaken naauwlyks te onderscheiden zyn.

De Zee-Krabben en Kreeften schynen hunne voorgangers niets te willen toegeeven. Hier vertoond zich de Rots-Krabbe verschrikkelyk; daar de Noorweegsche Kreeft, door zyne characters, verwonderlyk; de Pylstaart afschuwlyk, maar het Bloem-Krabbetje, met zoo veele anderen, streelen wederom op hunne beurt het oog.

Op deze volgen de Visschen. Welke Monsters, en teffens welke schoone Schepselen doen zich hier niet op! Ach waarom heeft de milde en alteelende Natuur hun dat bekoorlyk geluk geweigerd, om, na hunnen dood, even als het Pluimgediert, met de allerschoonste en schitterendste koleuren, waarmede veelen in hunnen leevens tyd versiert waaren, te mogen pronken! Hier zien wy hun echter, al is hun gloed en glans verdweenen, daarteegen in de allerwonderlykste gedaanten.

Hier zal de voorzichtigheid U waarschuwen, om den vreesselyken Egel-Visch niet aan te raaken; daar de nieuwsgierigheid elks aandacht lokken na de Koffer, of Vier- en Driezydige Visschen. En ginds ziet men met verwondering, dat de zeldzame *Anableps*, of Hoog-Kyker, ook naar beneden en terzyden zien kan; schoon de schikking zyner Oogen, by eene enkele beschouwing, het teegendeel zoude doen gelooven. De Blootrug of West-indische Beef-Aal

* 2 vind

vind hier ook zyne plaats. Wie zoude, zonder door de ondervinding geleerd, vermoeden kunnen, dat op het enkele aanroeren van dezen Visch, dezelfde schok of stoot gevoeld word, welken 't Electrisch vuur veroorzaakt?

Zy die hun werk maaken, om de vaste kenmerken te leeren kennen, welke het verschil der Geslachten als mede de verdere onderscheidingen aanwyzen; zullen hunne begeerten ook voldoen kunnen, door de naauwkeurige aanteekeninge, welke de beroemde *Artedi* daarvan gemaakt heeft. Die ongelukkige Geleerde, hier noch mede bezig zynde, trof het ongeluk, zekerlyk door de duisternis van den nacht misleid, dat hy in eene der Stads Grachten, elendig omkwam.

Na zoo veele wonderbaare Schepselen, volgt eene Rey van niet minder bekoorlyke weezens; ik meene de harde Schaal-Visschen, of liever derzelver bekleedselen. Welk eene aangenaame mengeling van koleuren, teekening en verschillende gedaanten! Zie daar het Scheepje, den Beitel, de Boor, de Wigge, de Schroef, den Winkelhaak, den Tol, den Trompet, het Kruis, het Hart, de gescharnierde Snuifdoos, de Rasp, den Haspel en eindelyk de Wevers-Spoel; om van geen Zee-voogdy en veel meer anderen te spreeken; alles vind zich hier, onder zyne verscheidene maaksels.

Men achte het in dit werk niet al te onbillyk, dat somwyl een Schryver, als onze onvermoeide man, de verschillende speelinge in een en het zelfde soort voor oogen gesteld heeft, gelyk nu en dan hier gedaan is.

Ook steure men zich niet aan eenige oude benaamingen, welke veele van deze schepselen in den leeftyd van onzen Schryver gehad hebben; te minder daar de Leezer dit gebrek, in het Regifter, voor dit werk geplaatst, met de Geslacht-naamen 'er bygevoegd, naar eene nieuwe Rang-schikking, zal vergoed vinden.

Nu volgen eindelyk, en ten besluit van dit groote werk, de Zee-Koraalen; hetzy men die als Planten, of als van Dierlyke weezens komende, wil aanmerken; in welk verschil wy ons alhier, als te wydloopig, niet kunnen uitlaaten.

Welk eene verwisseling van koleuren en gedaanten vertoont zich hier niet voor het oog? Van den gemeenen Heester af, tot het schoon Bloed-Koraal toe, is alles verwonderbaar.

'T schynd of de Natuur hier zelfs eene zonderlinge proef heeft willen neemen, en toonen, dat zy Planten of Plantgelykende lighaamen, zelfs Bloem en blaaderloos, echter verrukkend, en op 't allerheerlykst kon vormen en doen voortkoomen.

Dit achten wy genoeg gezegd, zoo wegens den Inhoud, als de verdere omstandigheeden van dit groot werk; terwyl wy den Leezer middelerwyl verzeekeren, dat hy ook het IVe. en laatste Deel, zoo kort mogelyk te verwachten hebbe. Door de verschikking, zal het zelve nu deze volgende deelen behelzen, namentlyk:

1. *De Bloedelooze of Gekorven Diertjes.*
2. *De verschillende Steenen en Mineraalen.*
3. *De Uitgegraven en in Steen veranderde Lighaamen.*

Maar ik geloof geen langer misbruik te moeten maken van het geduld der Leezers, welken ik mogelyk, door myne uitweidinge, te lang hebbe opgehoude. My blyft dan niets over, dan dat ik hun vaar wel zegge; en hen 't genoegen laat smaken, 't geen de lezing natuurlyk moet voortbrengen, van een werk, zoo lang en met zoo veel ongedult verwacht.

INDEX

INDEX
RERUM NATURALIUM
QUÆ
Tertio hujus Thesauri volumine exhibentur.

TAB. I.

Num. 1. Fungus marinus, pileolo lato, orbiculari, candicans.
2. Alius, forma diversa.
3. Alius recurvus.
4. Alius, Num. 2. similis, planitie æquali, radiatus.
5. ———— convexo rotundus.
6. ———— contractior.
7. ———— priore etiam magis contractus.
8. Monstrum marinum singulare, ad Zoophyta pertinens.
9. Idem supinatum.
10. Mentula marina sive Epipetrum. Prima species.
11. ———— species altera.
12. ———— tertia.
13. Tethyorum species prima.
14. ———— altera, dorso squameo.
15. 16. ———— tertia, supra & infra conspicua.

TAB. II.

Num. 1. Polypus mas, geminata serie papillarum suctricium, quæ, oculorum instar, internam radiorum faciem obsident, externa facie lævi.
2. Priori similis, minor, subtus conspicuus.
3. Alius, minor, supra conspiciendus.
4. Polypus femina, major, prona.
5. Femella altera, minor, supina.
6. Juvencula alia, minor, corpore globoso.
7. Alia similis, corpore oblongo.
8. Ovula plantæ marinæ affixa, partim fœcunda, partim sterilia.

TAB. III.

Num. 1. Sepia mas e maximis speciebus.
2. Eadem Sepia subtus conspicienda.
3. 4. Sepia junior supina & prona.
5. 6. Sepia minor (Loligo.) supra & infra conspicienda.
7. 8. Ovaria Sepiæ, etiam Uvæ marinæ dictæ.
9. 10. Ossa Sepiarum, majus & minus.

TAB. IV.

Num. 1. Loliginis species maxima.
2. Loliginis altera species.
3. Loliginis tertia species.
4. Loliginis quarta species.
5. Ejusdem speciei junior Loligo.
6. Ovarium speciei primæ.
7. 8. Eruca marina prona & supina.

TAB. V.

Num. 1. Stella marina, Scolopendroides appellata.
2. Eadem subtus conspicienda.
3. Sceleton Stellæ marinæ.
4. Stella marina tetractis, falcata, nostras.
5. Stella marina spinosa, ex America Hispanorum.
6. Eadem supina.
7. 8. Similes duæ, grandiores.
9. Astropecten Italicus.
10. Idem supinus.
11. 12. Astropecten minor, nostras, pronus & supinus.
13. 14. 15. Stellulæ marinæ minimæ, Americanæ, quarum 13 & 15 prona ac supina.

TAB. VI.

Num. 1. 2. Stella marina pentagona, ex Indiis Orientalibus, prona & supina.
3. 4. Stella marina triactis, Batava.
5. 6. Artocreas minus, Orientale.
7. 8. Artocreatis altera species.
9. 10. Artocreatis tertia species.
11. 12. Stella marina pentagona, Orientalis.
13. 14. Stella marina cœrulescens, Americana.

TAB. VII.

Num. 1. Artocreas majus, seu Stella marina pentaceros.
2. Stella marina pentactis, Barbarica.
3. Pentaceros gibbus & muricatus, alias Castellum montanum.
4. Pentadactylosaster spinosus, Virginianus.
5. Stella marina vulgaris, Batava.
6. Stella marina, nostras.
7. Stella marina, minor.
8. a. b. Stellula marina Curassavica, prona & supina.
9. Artocreas marinum, minusculum, Curassavicum.
10. Stellula alia marina, Curassavica.

BLADWYZER
DER
NATUURLYKE ZAAKEN,
Welke in het Derde Deel van dit Werk voorkoomen.

TAB. I.

Num. 1. Zee-Paddestoel of Duivelsbrood.
2. Als voren, doch van een andere gedaante.
3. ———— doch omgebogen.
4. Als Num. 2. plat en sterswyze gevlamd.
5. ———— verheven rond.
6. ———— wat meer in een getrokken.
7. ———— noch meer in een getrokken.
8. Zeldzaam Zee-Monster, mede tot dit Geslacht behoorende.
9. Het zelfde van onderen te zien.
10. *Mentula marina* of *Epipetrum*; eerste soort.
11. Tweede soort.
12. Derde soort.
13. *Tethya* (Zee-Pisсebed) eerste soort.
14. Tweede soort, met schubben over den rug.
15. 16. Derde soort, onder en boven te zien.

TAB. II.

Num. 1. Mannetjes *Polypus*, met dubbelde reyen zuigers, die als oogen van onder aan de Sterre-straalen, en van boven glad zyn.
2. Kleine *Polypus* van dezelfde soort, van onderen te zien.
3. Een andere van boven.
4. Groote wyfjes *Polypus*, van boven.
5. Een dito kleinder, van onderen.
6. Dito heel klein en jong, met een rond lyf.
7. Dito met een langwerpig lyf.
8. De Eyeren, aan een zee-takje gehecht, die deels bevrucht, en deels onbevrucht zyn.

TAB. III.

Num. 1. Grootste soort van *Sepia*, het Mannetje.
2. Dezelfde aan de onder zyde te zien.
3. 4. Jonge *Sepia* van onder en boven te zien.
5. 6. Kleine *Sepia* (*Loligo*) onder en boven te zien.
7. 8. Eyerstokken der *Sepia*, ook Zee-druiven genaamd.
9. 10. Rugbeenderen der *Sepia*, groot en klein. (*Ossa Sepiarum.*)

TAB. IV.

Num. 1. Grootste soort der *Loligo*.
2. Tweede soort der *Loligo*.
3. Derde soort der *Loligo*.
4. Vierde soort der *Loligo*.
5. Jonge *Loligo* van dezelfde soort.
6. Eyerstok der soort Num. 1.
7. 8. Zee-Rups, onder en boven te zien.

TAB. V.

Num. 1. Zee-Ster, *Scolopendroides* genaamd.
2. Dezelve van onderen te zien.
3. Ontleedde Zee-Ster.
4. Inlandsche Zee-Ster met vier straalen.
5. Gedoornde Zee-Ster uit de Spaansche West-Indien.
6. Dezelfde van onderen.
7. 8. Twee dito grooter.
9. Kleine Zee-Ster uit Italien.
10. Dezelfde van onderen.
11. 12. Kleine Inlandsche Zee-Sterren onder en boven te zien.
13. 14. 15. Kleine Zee-Sterren uit de Spaansche West-Indien, Num. 13. & 15. onder en boven verbeeld.

TAB. VI.

Num. 1. 2. Vyfhoekige Zee-Ster uit Oost-Indien, van onder en boven te zien.
3. 4. Zee-Ster met drie takken aan onze kust gevischt.
5. 6. Vyfhoekig Zee-Pasteitje uit de Oost-Indien.
7. 8. Tweede soort van Pasteitjes-Ster.
9. 10. Derde soort van Pasteitjes-Ster.
11. 12. Vyfhoekige Zee-Ster uit Oost-Indien.
13. 14. West-Indische blaauwe Zee-Ster.

TAB. VII.

Num. 1. Groote Zee-Pastei, of Vyfhoekige Ster.
2. Zee-Ster met vyf straalen, uit Barbaryen.
3. Vyfhoekige Zee-Ster.
4. Gedoornde vyftakkige Zee-Ster, uit Virginie.
5. Gemeene Hollandsche Zee-Ster.
6. Inlandsch Zee-Sterretje.
7. Kleine Zee-Ster.
8. a. b. Klein Zee-Sterretje uit de West-Indien, onder en boven te zien.
9. Klein Zee-Pasteitje van Curacao.
10. Ander klein Zee-Sterretje mede van Curacao.

INDEX

TAB. VIII.

Num. 1. Stella marina, maxima, Americana, Artocreas dicta.
2. Artocreas minus, placentæ polygonæ simile, ex insula D. Thomæ.
3. 3. Artocreas minimum, pronum & supinum, ex insula D. Thomæ.
4. Stella marina, Artocreas dicta, Barcinonensis, supina.
5. Stella marina, dodecactis, crispula, Americana.
6. a. b. Stella marina, Batava, prona & supina.
7. a. b. Stella marina, Italica, villosa, utrinque conspicua.
8. Stella marina, maxima, Batava.
9. Stella marina, Batava, pentactis, radio uno bicuspidato.
10. a. b. Stella marina, nostras, minor, lævis, prona & supina.

TAB. IX.

Num. 1. Stella marina singularis, ex Nova Hispania, ibi *Algol*, inter nos *Caput Medusæ* aut *Astrophyton costosum* vocata.
2. Solis marini, vel Capitis Medusæ altera species, minor, supina.
3. Stella marina polyactis, seu Luna marina, ex N. Hispania.
4. Luna marina altera, supina.
5. Stella marina, rarior, pentactis, ex India Orientali.
6. Stella lumbricalis, corpore pentagono, echinata.
7. Stella marina, vermiculata, serrata, minor.

TAB. X.

Num. 1. a. Echinus marinus, minutissimus, Africanus.
b. Idem supinus.
2. a. Alius similis, pariter Africanus.
b. Idem supinus.
3. a. Echinus marinus, indigenus. b. Idem supinus.
4. a. Priori similis, alius, spinulis minutissimis obsitus.
b. Idem supinus.
5. a. Caput Echini una cum quinque denticulis.
b. Idem subtus conspiciendum.
c. Alveolus suo denticulo instructus.
d. d. d. Tres denticuli, nudi.
6. a. Echinus minor, pullus, oblongus, Africanus.
b. Idem supinus.
7. a. Priori fere similis alius, binis ostiolis b. subtus patens.
8. a. Echinus marinus, nodiformis. b. Idem supinus.
9. a. b. Similis alius.
10. a. b. Alius a Num. 8. vix discrepans.
11. a. b. Echinus nodiformis, ex albo cinereus.
12. a. b. Echinus marinus, ex flavo violaceus.
13. a. b. Echinus marinus, cærulescens, infra & supra flavescentibus radiis ornatus.
14. a. b. Echinus marinus Rosæ forma, ex albo & amethystino elegantissime pictus.
15. a. b. Echinus marinus, colore Kermesino venustus.
16. a. b. Echinus oblongo-rotundus, ex insula D. Thomæ.
17. a. b. Eadem species, sed magis oblonga.
18. a. b. Echinus marinus, ex cinereo, flavo, russulus, pariter ex insula D. Thomæ.
19. a. b. Echinus marinus, singularis, ex dilute cinereo albescens.
20. a. b. Echinus marinus, ex Indiis Orientalibus, Caryophylli flori pleno similis.
21. a. b. Echinus Guineensis, cordiformis, latiori palæ similis.
22. a. b. Echinus oblongus, ex dilute spadiceo varius, Orientalis.
23. a. b. Echinus Indicus Orientalis, Brissi species.

TAB. XI.

Num. 1. Stella marina, maxima, seu Sol marinus, Amboinensis.
2. Echinus marinus, maximus, ex Indiis Orientalibus.
3. Echinus Americanus, supinus.
4. a. b. Echinus Orientalis, grandior, purpureus, pronus & supinus.
5. a. b. Echinus malini floris colore insignis.
6. a. b. Echinus diluto rosæ rubore, Adriaticus.
7. a. b. Echinus, Topasii dilute flavo colore, Africanus.
8. a. b. Echinus violacei coloris, ex insula S. Eustachii.
9. a. b. Echinus Persicus, coloris smaragdini.
10. a. b. Echinus ex viridi flavus, Chinensis.
11. a. b. Echinus saxatilis, oblongo teres, Africanus.

TAB. XII.

Num. 1. Echinus marinus, aculeis longis, violaceis, undique horrens.
2. a. b. Echinus, minutis spinulis, griseis, instructus, pronus & supinus.
3. Echinus alius aculeatus.
4. a. b. Echinus saturate purpureus.
5. a. b. Echinus aculeatus, major, herbidi coloris.
6. Echinus alius, supinus.
7. Echinus minor, purpurascens, cujus aculei pro ratione magnitudinis itidem minores sunt & teneriores, in suprema parte stellatim distincti.
8. a. b. Echinus aculeatus, prægrandis, cujus pars superna aculeos gerit, in medio malini instar floris tinctos, ad apices vero purpurascentes.
9. a. b. Echinus aculeatus, maximus.

BLADWYZER

TAB. VIII.

Num. 1. Grootste soort van Zee-Ster, of Zee-Pastei, uit de Spaansche West-Indien.
2. Klein plat Zee-Pasteitje, gelykende naar een vyfhoekig koekje; van St. Thomas.
3. 3. Klein Zee-Sterretje, van boven en van onder, mede van St. Thomas.
4. Zee-Pastei van Barcelona, van onderen te zien.
5. Amerikaansche Zee-Ster, met gekronkelde straalen.
6. a. b. Zee-Ster uit Holland, onder en boven.
7. a. b. Italiaansche Zee-Ster, van beide zyden.
8. Grootste soort van Hollandsche Zee-Ster.
9. Inlandsche Zee-Ster, waar van een der vyf straalen zich aan 't eind in tween verdeeld.
10. a. b. Klein Zee-sterretje van onze kust, onder en boven te zien.

TAB. IX.

Num. 1. Byzondere soort van Zee-Ster uit de Spaansche West-Indien, *Algol*, en by ons, 't Hoofd van Medusa genaamd.
2. Kleine Zee-zon, of Medusa-hoofd, andere soort, van onderen te zien.
3. Veelstraalige Zee-Ster, of Zee-Maan uit Nieuw Spanje.
4. Tweede soort van dubbelde Zee-Ster of Zee-Maan.
5. Byzonder schoone, dunstraalige Zee-Ster, met vyf takken, uit Oost-Indien.
6. Egelachtige kleine Zee-Ster, met stekelachtige roode doorntjes bezet.
7. Klein wormachtig Zee-sterretje.

TAB. X.

Num. 1. a. Allerkleinste soort van Afrikaansche Zee-Appel, of Egeltje.
b. Van onderen te zien.
2. a. Een derzelfde soort van Zee-Egeltjes, uit Afrika.
b. Van onderen.
3. a. Inlandsche Zee-Knoop.
b. Van onderen.
4. a. Fyn gedoornde Zee-Knoop, van dezelfde soort als de vorige.
b. Van onderen.
5. a. Hoofd van een Zee-Egel met vyf tandjes.
b. Van onderen te zien.
c. De tand in deszelfs kokertje.
d. d. d. Drie losse tandjes.
6. a. Klein, jong, langachtig Zee-Egeltje, uit Afrika.
b. Van onderen.
7. a. Weinig verschillend: By b. van onderen twee openingen hebbende.
8. a. Zee-Egeltje in de gedaante van een Knoop.
b. Van onderen.
9. a. b. Weinig verschillend.
10. a. b. Weinig verschillend van Num. 8.
11. a. b. Witte aschverwige Zee-Knoop.
12. a. b. Geel violetverwige Zee-Egel.
13. a. b. Blaauwachtige Zee-Egel, met geele straalen overkleed, onder en boven.
14. a. b. Roosachtige Zee-Egel, wit met Amatist-kleur zeer fraai uitgemonstert.
15. a. b. Sierlyk Karmozyn roode Zee-Egel.
16. a. b. Langwerpig ronde Egel, van St. Thomas.
17. a. b. Dezelfde soort, doch wat ovaalder.
18. a. b. Ros asch-geelachtige Zee-Egel mede van St. Thomas.
19. a. b. Zonderlinge Zee-Egel, zynde licht asch-wit van verwe.
20. a. b. Oost-Indische Zee-Egel, in gedaante van een gevulde Angelierbloem.
21. a. b. Hartachtige Zee-Egel van Guinée, gelykende na een breede schup.
22. a. b. Langwerpige licht bruin gemarmerde Zee-Egel, uit Oost-Indien.
23. a. b. Oost-Indische Zee-Egel, eene soort van Zee-Reaal.

TAB. XI.

Num. 1. Allergrootste soort van Zee-Ster of Zee-Zon (Medusa-hoofd) van Ambon.
2. Allergrootste Zee-Egel, uit Oost-Indien.
3. West-Indische Zee-Egel, van onderen te zien.
4. a. b. Groote Oost-Indische Zee-Egel, van een purper koleur, boven en onder te zien.
5. a. b. Zee-Egel of Appel, van koleur als Appelbloessem.
6. a. b. Zee-Egel, van een licht roode rozen koleur, uit de Adriatische Zee.
7. a. b. Licht geele Topaaskoleurige Zee-Egel, van Afrika.
8. a. b. Violet verwige Zee-Egel, van St. Eustathius.
9. a. b. Licht smaragd groene Zee-Egel, uit Persie.
10. a. b. Groenachtige Zee-Egel, uit China.
11. a. b. Ovale Zee-Egel van de Afrikaansche kust.

TAB. XII.

Num. 1. Stekelachtige Zee-Egel, rondom vol met violet-verwige lange pyltjes bezet.
2. a. b. Klein gedoornde graauw-gekoleurde Zee-Egel, zoo als die zich van boven en onder vertoond.
3. Andere gedoornde Zee-Egel.
4. a. b. Donker paarsse Zee-Egel.
5. a. b. Grooter, vol-gedoornde Zee-Egel, grasgroen-verwig.
6. Andere Zee-Egel, van onderen.
7. Kleinder paarsachtige Zee-Egel, wiens pen of pyltjes naar maate ook kleinder en fynder zyn, en van boven zich sterswyze verdeelen.
8. a. b. Heel groot gedoornde Zee-Egel, van verwe als lichtroode appelbloessem over 't midden; van boven en over de einden der stekelpennetjes, paarsachtig.
9. a. b. Heel groot gedoornde Zee-Egel.

TAB. XIII.

INDEX

TAB. XIII.

Num. 1. Echinometra Orientalis, pennis digitatis.
2. Eadem ſupina.
3. Echinometra altera, digitata, ſupina, ex mari mediterraneo.
4. Echinus longiſſimis digitis inſtructus, ex mari mediterraneo.
5. Echinometra maxima, nigra, pennis inſtructa, Americana, ſupina.
6. Echinometra multipes, ſeu ſpinoſiſſima, Americana, ſupina.
7. Echinometra purpurea, Americana.
8. Echinometra ſingulariſſima, ex Indiis Orientalibus.
9. Echinometra ſetoſa, Sinenſis.
10. Echinometra muſcoſa, Amboinenſis.
11. Echinometra Amboinenſis, altera, minor, ſupina.
12. Echinometra ſpinis orba, Amboinenſis.
A. Os ejus integrum, cum quinque dentibus ſuis, a latere ſpectandum.
B. Idem a parte anteriore.
C. Thecula dentis dente ſuo vacua.
D. Denticulus e theca ſua protractus.
E. Oſſiculum transverſale, cujusmodi quinque inter thecas reperiuntur, comprimendis dentibus deſtinata.
13. Echinus alter, pennis nudus, tuberoſus, Amboinenſis.
1. 2. 3. 4. 5. 6. Diverſi generis pennæ ſolitariæ, quæ ad echinos ſupra memoratos pertinent.

TAB. XIV.

Num. 1. 2. Echionanthus major, ſpinis orbus, Aſiaticus, pronus & ſupinus.
3. 4. Echinus oblongo rotundus, pronus & ſupinus.
5. 6. Echionanthi ſpecies maxima, ab utraque parte.

TAB. XV.

Num. 1. 2. Echinus planus ſeu Echionanthus maximus, Perſicus, pronus & ſupinus.
3. 4. Echini plani altera ſpecies.
5. 6. Echini plani tertia ſpecies.
7. 8. Echini plani quarta ſpecies.
9. 10. Echinus laganoides, orbicularis, pronus & ſupinus.
11. 12. Echinus planus, ellipticus.
13. 14. Capitis mortui altera ſpecies.
15. 16. Echinus planus, viridis, ſingularis, Americanus.
17. 18. Echinus alter ejusdem ſpeciei.
19. 20. Echinodiſci ſpecies tertia, minuſcula.
21. 22. Echinodiſci quarta ſpecies, minima.
23. 24. Echinus planus, ſcutiformis.
25. 26. Echinus alter ejusdem ſpeciei.
27. Echinus ellipticus, ovi avium forma præditus.
*. Ejusdem ſpeciei alius, irregularior.
28. 29. Echinus pyriformis, convexo teres.
30. Echinus alius, ellipticus.
31. 32. Echinus minor olivam referens.
33. 34. 35. 36. 37. 38. Minores aliæ Echinorum ſpecies, haud multum diſcrepantes.

TAB. XVI.

Num. 1. Conchæ anatiferæ, in formam arbuſculæ ramoſæ, per longas fiſtulas inter ſe concretæ, ramo adhærentes.
a. b. Binæ aliæ ſpecies, tubis brevibus.
2. Concharum anatiferarum alia ſpecies, levis.
3. Concharum anatiferarum tertia ſpecies, coronaria, Orientalis.
4. Conchæ anatiferæ bivalves, pollicipedes ſeu glandiformes.
5. Balanorum tres ſpecies.
6. a. b. c. d. Pholadum tres ſpecies.
7. a. b. Penicillum marinum, ex Indiis Orientalibus.
8. a. b. Penna marina, phoſphorica.
9. Penna marina, maxima.
10. Seminarium Mytulorum.
11. Seminarium Concrorum.

TAB. XVII.

Num. 1. a. b. Cancer perverſus, Moluccanus, pronus & ſupinus.
2. Aſtacus fluviatilis, Americanus.
3. Aſtacus marinus, Americanus.
4. Araneus, ſeu Cancer marinus, rotundus.
5. Cancer marinus, puſillus, Americanus.
6. Ovarium Cancri marini, trunco ſuo, cui pes pinnatus etiamnum adhæret, circum adcretum.
1. 2. 3. 4. Juniores Cancelli.

TAB. XVIII.

Num. 1. Cancer lanoſus, calvatus, mas, pronus.
2. 3. Cancer pagurus Maja, mas, aculeatus, pronus & ſupinus.
4. Cancer fluviatilis, ſive Gammarus, Americanus.
5. 6. Cancer marinus, lævis, ſulcatus, rariſſimus, Orientalis, pronus & ſupinus.
7. Cancer Pagurus, marinus.
8. Cancer *Uka una*, Braſilienſis.
9. Cancer *Ciri Apoa*, ſeu *Aratu Pinima*, Braſilienſis.
10. Cancer ſpinoſus, Amboinenſis.
11. Cancer Araneus, cruſtaceus, cornutus, Amboinenſis.
12. Cancer Araneus, cornutus, alter.
13. Cancer marinus, Curaſſavicus, ex rubro, floſculi inſtar, elegantiſſime variegatus.

BLADWYZER

TAB. XIII.

Num. 1. Ooſt-Indiſche Zee-Egel, met ſierlyke breede pennen, als vingers.
2. Dezelfde van onderen.
3. Een andere gevingerde Zee-Egel, van onderen, uit de Middelandſche Zee.
4. Grootgepende of langgevingerde Zee-Egel, mede uit de Middelandſche Zee.
5. Grootſte ſoort van gepende zwarte Zee-Egel, van onderen, uit de Spaanſche Weſt-Indien.
6. Veelvoetige, of zeer doornachtige Zee-Egel, uit de Spaanſche Weſt-Indien, van onderen.
7. Paars-gekoleurde, Weſt-Indiſche Zee-Egel.
8. Ooſt-Indiſche Zee-Egel, met raare pylen, van onderen.
9. Chineeſche langgepende Zee-Egel, van onderen.
10. Amboinſche, mosachtige Zee-Egel.
11. Tweede en kleinder ſoort van Amboinſche Zee-Egel, van onderen.
12. Geknobbelde Zee-Egel, zonder pennen, van Amboina.
A. De geheele Bek der Zee-Egel op zyde te zien.
B. Dezelve van vooren.
C. Een ledige tandkoker.
D. Tand die uit de Koker genomen is.
E. Is een dwars beentje, gelyk 'er vyf diergelyke tusſchen de Kokers zitten, om de tanden in elkander te drukken.
13. Andere geknobbelde Amboinſche Zee-Egel, zonder pennen.
1. 2. 3. 4. 5. 6. Verſchillende loſſe pennen van de voornoemde Zee-Egels.

TAB. XIV.

Num. 1. 2. Groote Aſiatiſche *Echionanthus*, zonder doornen, boven en onder te zien.
3. 4. Ovaal-ronde Zee-Egel, boven en onder te zien.
5. 6. Aldergrootſte ſoort van Zee-Egel, boven en onder.

TAB. XV.

Num. 1. 2. Grootſte ſoort van platte Zee-Egel, van de Perſiaanſche kuſten, boven en onder te zien.
3. 4. Tweede ſoort.
5. 6. Derde ſoort.
7. 8. Vierde ſoort.
9. 10. Platte, Koekachtige Zee-Egel.
11. 12. Ovaalachtige, platte en breede Zee-Egel.
13. 14. Tweede ſoort van Doodshoofd.
15. 16. Byzondere ſoort van Zee-Koekjes, uit de Spaanſche Weſt-Indien.
17. 18. Een ander van dezelfde ſoort.
19. 20. Derde ſoort van kleine Zee-Pannekoek.
21. 22. Vierde, kleiner ſoort.
23. 24. Platte, ſchildachtige Egel-Koek.
25. 26. Tweede ſoort van de voorgaande.
27. Rond-Ovale Zee-Pannekoek, van gedaante als ſommige vogel-eyeren.
*. Een ander van dezelfde ſoort, maar niet zoo rond.
28. 29. Bolachtig Egeltje, naar eene Peer gelykende.
30. Andere ovale Egel.
31. 32. Klein Olyfvormig Zee-Egeltje.
33. 34. 35. 36. 37. 38. Weinig verſchillende, kleindere ſoorten van Zee-Egeltjes.

TAB. XVI.

Num. 1. Tak met verſcheide telgjes van Eende-Schelpen, of Langhalzen.
a. b. Twee andere korthalzige ſoorten.
2. Andere ſoort van Eende-Schelpen, zynde heel licht van gewigt.
3. Derde ſoort van Eende-Schelpen, zynde kroonachtig, en uit de Ooſt-Indien.
4. Twee-ſchalige Eende-Schelpen, gelykende naar lange Eikels of leeden van duimen.
5. Drie byzondere ſoorten van Eende-Schelpen.
6. a. b. c. d. Drie ſoorten van *Pholaſſen*, of Gaapers.
7. a. b. Zee-Penceel, uit Ooſt-Indien.
8. a. b. Zee-Pen, of pluim, licht van zich gevende.
9. Zeer groote Zee-Pen.
10. Een zoogenaamde Moſſel-teelt.
11. Een zoogenaamde Krabbe-teelt.

TAB. XVII.

Num. 1. a. b. Verkeerde Molukſche Zee-Krabbe, boven en onder te zien.
2. Weſt-Indiſche Rivier-Kreeft.
3. Weſt-Indiſche Zee-Kreeft.
4. Zee Spinnekop, of ronde Zee-Krab.
5. Klein Weſt-Indiſch Zee-Krabbetje.
6. Eyerſtok van een Zee-Krabbe, met de ſtronk en een vinnepoot.
1. 2. 3. 4. Jonge Krabbetjes.

TAB. XVIII.

Num. 1. Wolachtige Zee-Krab, het mannetje, van boven te zien.
2. 3. Groote gedoornde Zee-Krab, het mannetje, boven en onder te zien.
4. Byzonder ſoort van Weſt-Indiſche Rivier-Krab.
5. 6. Zeer raare Ooſt-Indiſche Zee-Krab, boven en onder te zien.
7. Andere ſoort van Zee-Krabbe.
8. Braſiliaanſche Krab, *Uka una* genaamd.
9. Braſiliaanſche Zee-Krab *Ciri Apoa*, of *Aratu Pinima* genaamd.
10. Amboſche gedoornde Krab.
11. Gehoornd, Spinachtig Krabbetje, van Ambon.
12. Andere ſoort van ſpinachtig Zee-Krabbetje.
13. Sierlyk geel Krabbetje van Curaſſou, met ſchoon rood, als bloemen, overmarmert.
14. 14. Een Lit met de Klaauw van een Siciliaanſche Krabbe.

INDEX

Tab. XIX.

Num. 1. Cancer macrochelos, Amboinenſis.
2. 3. Cancer floſculoſus, pronus & ſupinus.
4. 5. Cancer Araneus, cruſtatus, pronus & ſupinus.
6. 7. Cancer marinus, levis, latipes, Americanus.
8. Cancer macrochelos, ſeu longimanus, ſpinoſus, Orientalis.
9. Cancer macrochelos, ſpinoſus, alter, minor, Orientalis.
10. 11. Cancer Araneus, cruſtatus, alter, margaritifer.
12. Cancer ſaxatilis, ex rubro maculatus, Americanus, rarior.
13. Cancer floſculoſus, Amboinenſis, rarior, elegantiſſimus.
14. Cancer Americanus, argenteus, ſupinus.
15. Cancer marinus, minor, vociferans.
16. 17. Cancer longimanus, ſpinoſus, ſaxatilis, pronus & ſupinus.
18. Cancer incomparabilis, elegantiſſime pictus, Orientalis.
19. 20. Aſtacus, Pediculo marino ſimilis; *Leo* Rondeletii.
21. Cancer planipes, ſpinoſus, minor, orbicularis.
22. 23. Araneus marinus, pronus & ſupinus.
24. Cancer floſculoſus.
25. Aranei marini altera ſpecies.

Tab. XX.

Num. 1. Urſa-Cancer, ſeu Squilla lata, Amboinenſis.
2. Squilla arenaria, marina, mas.
3. Squilla arenaria, marina, fœmina.
4. Cancer Pagurus, hirſutus, Americanus.
5. Cancer ſulcatus, terreſtris, ſive montanus, Americanus.
6. Squilla arenaria, prona.
7. 8. Cancer Heracleoticus, pronus & ſupinus.
9. Cancer marinus, ſcutiformis.
10. 11. Cancer Americanus, venuſtiſſime variegatus.
12. Cancer macrochelos.
13. Araneus marinus, minutiſſimus.

Tab. XXI.

Num. 1. 2. Cancer crumenatus, Orientalis, pronus & ſupinus.
3. Aſtacus marinus, Norvegicus.
4. Squilla Crangon, Americana, major.
5. Squilla Crangon, Americana, altera.
6. Squilla Groenlandica, mas.
7. Fœmella prioris, prona.
8. Squilla marina, Batava, mas.
9. Squilla mas, ex freto Daviſii.
10. Fæmella prioris.
11. Squilla mantis, Amboinenſis.
12. Squilla mantis, Amboinenſis, maxima.

Tab. XXII.

Num. 1. Cancer ſpinoſus, maximus, Orientalis; *Paguri* ſpecies.
2. 3. Cancer ſpinoſus, ſeu Hippocarcinus hiſpidus *Aldrovandi.*
4. Cancer brachychelos, crumenatus, ruber, Americanus.
5. Teſta Cancri, quæ ſpecies Paguri ſpinoſi.
6. Teſta Cancri coronati, Orientalis.

Tab. XXIII.

Num. 1. 2. Hiſtrix piſcis, ſeu Orbis echinatus, vel muricatus, major, Americanus, pronus & ſupinus.
3. Orbis muricatus & reticulatus, ſive Oſtracion ſubrotundus, aculeis undique brevibus, triquetris, armatus.
4. Oſtracion bidens, ſphæricus, aculeis undique denſis, triquetris, armatus, ſeu minor orbicularis, *Liſteri*, *Willougby*, *Raji.*
5. Oſtracion cathetoplateo oblongus, ventre tantum aculeato & ſubrotundo.
6. Orbis Lagocephalus.
7. 8. Orbis, piſcis ſolaris dictus.
9. Ejuſdem ſpeciei alius, minimus.

Tab. XXIV.

Num. 1. Oſtracion tetraodon, ſubrotundus; dorſo lineis nigris vario, aculeis breviſſimis undique.
2. Oſtracion tetraodon, ſubrotundus, albeſcens, aculeis exiguis, depreſſis, in dorſo & ventre.
3. Oſtracion triangulatus, figuris hexagonis, parum tuberculoſis & quaſi radiatis, aculeis duobus in imo ventre.
4. Oſtracion quadrangulus, tuberculis & maculis variis, nigricantibus, lineaque longitudinali in dorſo ornatus.
5. Oſtracion quadrangulus, nigreſcens; tuberculis minimis & maculis albis varius.
6. Oſtracion triangulus, tuberculis exiguis, innumeris aſper; aculeis carens.
7. Oſtracion triangulatus, totus maculoſus & tuberculoſus; aculeis duobus in imo ventre.
8. Oſtracion quadrangulus; aculeis duobus in capite, & totidem in imo ventre.
9. Oſtracion anterius quadrangulus, ſed dorſo acuto, gibboſo; aculeis duobus in capite, & totidem in ventre.
10. Oſtracion oblongo ovatus, aculeis undique longis, teretibus & retroverſis.
11. Oſtracion unciali minor, ſubrotundo quadrangulus; maculis nigris varius.
12. Oſtracion triangulus: tuberculis exiguis, innumeris, aſper; aculeis carens; major.
13. Oſtracion quadrangulus, minor, ſubflaveſcens, figuris hexagonis, velut radiatis, undiqué pictus, aculeis duobus in capite, & totidem in imo ventre.

BLADWYZER

Tab. XIX.

Num. 1. Ambonſche Krab met lange armen.
2. 3. Bloemachtige Krab, boven en onder te zien.
4. 5. Rond Zee-Krabbetje, van gedaante als een Spinnekop.
6. 7. Lichte Weſt-Indiſche Zee-Krab, met breede pooten.
8. Gedoornde Ooſt-Indiſche Krab, met lange armen.
9. Andere kleiner ſoort van gedoornde en lang-gearmde Krab uit Ooſt-Indien.
10. 11. Andere ſoort van ronde, Korſt-achtige, Spinnekops-Krab.
12. Zeldzame ſchoone, licht roode, Weſt-Indiſche Rots-Krab.
13. Zeer raare en ſierlyke, bloemachtige Krab, van Ambon.
14. Weſt-Indiſch Zilver-Krabbetje, van onderen te zien.
15. Kleine geluidgevende Zee-Krab.
16. 17. Lang-gearmde, gedoornde Rots-Krabbe, boven en onder te zien.
18. Onvergelykelyke, ſchoongeteekende, Ooſt-Indiſche Krab.
19. 20. Zee-Kreeſt, na een Zee-Luis gelykende; door *Rondeletius*, *Leeuw* genaamd.
21. Klein, rond, platvoetig en gedoornd Krabbetje.
22. 23. Zee-Spinnekop, boven en onder te zien.
24. Bloemachtig Krabbetje.
25. Andere ſoort van Zee-Spinnekop.

Tab. XX.

Num. 1. Beeren-Krab, of byzondere ſoort van Ambonſche Kreeft.
2. Strand-Kreeft, een mannetje.
3. Strand-Kreeft, het wyfje, van onderen.
4. Ruighaairige Zee-Krab uit de Spaanſche Weſt-Indien.
5. Weſt-Indiſche Aard-of Berg-Krab.
6. Strand-Kreeft van boven te zien.
7. 8. Haanekams-Krab, boven en onder verbeeld.
9. Schildachtig Zee-Krabbetje.
10. 11. Zeer fraai gemarmerd Krabbetje uit de Spaanſche Weſt-Indien.
12. Lang-gearmde Krab.
13. Kleinſte ſoort van Zee-Spinnekop.

Tab. XXI.

Num. 1. 2. Byzondere ſoort van Beurs-Krabbe, uit Ooſt-Indien, onder en boven te zien.
3. Zee-Kreeft uit Noorwegen.
4. Groote Weſt-Indiſche Rivier-Garnaal.
5. Andere Weſt-Indiſche Rivier-Garnaal.
6. Groenlandſche Garnaal, het mannetje.
7. Het wyfje van de voorgaande Garnaal.
8. Hollandſche Zee-Garnaal, het mannetje.
9. Garnaal uit de Straat Davids, het mannetje.
10. Het wyfje van de voorgaande.
11. Ambonſche *Mantis*-Garnaal.
12. Grootſte ſoort van Ambonſche *Mantis*-Garnaal.

Tab. XXII.

Num. 1. Zeer groote Ooſt-Indiſche Zee-Krab, zynde een by-ſoort van de *Pagurus.*
2. 3. Gedoornde en Ruighaairige-Krab, van *Aldrovandus*, onder en boven te zien.
4. Roode Beurs-Krab, uit de Weſt-Indien.
5. Schild, zynde een by-ſoort van de gedoornde *Pagurus.*
6. Schild van een Ooſt-Indiſche Kroon-Krabbe.

Tab. XXIII.

Num. 1. 2. Groote Egel, of ſtekelige Penne-Viſch, uit de Weſt-Indien, onder en boven te zien.
3. Egel of Penne-Viſch, aan alle zyden met korte, driehoekige pennen gewaapend.
4. Klein Zee-Egeltje, overal dicht met driehoekige pennen bezet; vertoond by *Liſter* in zyn *Ichth. Will.* p. 155. en by *Rajus* p. 42. n. 4.
5. Rond-Viſch, hebbende alleen een gedoornd onderlyf.
6. Rond-Viſch, *Lagocephalus* genaamd.
7. 8. Gedoornde Zonne-Viſch.
9. Een andere zeer kleine Viſch van dezelfde ſoort.

Tab. XXIV.

Num. 1. Viertandige Schelp-Viſch, die rondachtig is, met zwarte ſtreepen over den rug, en over al kort gedoornd.
2. Viertandige Schelp-Viſch, die rondachtig is, witachtig, en op den rug en buik met kleine liggende doorntjes.
3. Driekantige Schelp-Viſch, met zeshoekige figuren, die wat bultachtig en als geſtraald zyn, hebbende twee doornen onder den buik.
4. Vierkantige Schelp-Viſch, met bultjes, en verſcheide zwarte vlakken, en met een ſtreep langs den rug verſiert.
5. Vierkante Schelp-Viſch, zwartachtig, met zeer kleine bultjes en witte vlakken.
6. Driekantige Schelp-Viſch, met ontallyke kleine bultjes, zonder doornen.
7. Driekantige Schelp-Viſch, die overal met vlakken en bultjes is, en twee doornen onder aan den buik heeft.
8. Vierkante Schelp-Viſch, met twee doornen aan het hoofd, en twee onder aan den buik.
9. Schelp-Viſch, die van vooren vierkant is, maar puntig en gebult van rug, met twee doornen aan het hoofd, en twee aan den buik.
10. Langwerpig ovale Schelp-Viſch, met lange, ronde achterwaards gekeerde doornen over het geheel lyf.
11. Kleine, rondachtige, vierkante Schelp-Viſch, die noch geen Once zwaar is, met zwarte vlakken.
12. Driekantige, groote Schelp-Viſch, met ontallyke kleine bultjes, zonder doornen.
13. Kleine, vierkante, geelachtige Schelp-Viſch, met zeshoekige als geſtraalde figuren overal verſiert; hebbende twee doornen aan het hoofd, en twee onder aan den buik.

Num. 14.

I N D E X

Num. 14. Balistes, tribus in dorso aculeis, cauda admodum bifurca conspicuus.
15. Balistes dorso triacantho, & tribus ordinibus aculeorum utrinque versus caudam.
16. Balistes, dorso triacantho, squamis undique aculeatis.
17. Balistes, dorso diacantho, unicolor, microlepidotus, asper.
18. Balistes unicolor, asper, dorsi aculeo postica parte uncinulis serrato.
19. Balistes rostro oblongo, acuto; macula nigra, punctis albis varia, ad os ventrale distinctus.

Tab. XXV.

Num. 1. Chætodon lineis longitudinalibus varius; cauda bifurca & utrinque aculeata.
2. Chætodon nigrescens; cauda albescente, æquali & utrinque aculeata.
3. Chætodon nigrescens, cauda parum bifurca & utrinque aculeata.
4. Chætodon albescens, lineis quinque, transversis, nigricantibus, & aculeo laterali utrinque.
5. a. Chætodon niger, capite diacantho; lineis utrinque quatuor, transversis, curvis.
5. b. Varietas prioris.
6. Chætodon, duobus aculeis brevibus supra oculos, & ossiculo tertio pinnæ dorsalis longissimo præditus.
7. Chætodon canescens; ore aculeato, & officulo tertio pinnæ dorsalis setiformi, longissimo.
8. Chætodon macrolepidotus, lineis utrinque duabus, magnis, nigris; officulo quarto pinnæ dorsalis setiformi, longissimo.
9. Chætodon macrolepidotus, lineis utrinque tribus, nigris, latis, & quarta in ipsa cauda.
10. Chætodon macrolepidotus, nigrescens; lineis utrinque duabus, albis, ad caput.
11. Chætodon macrolepidotus, albescens, linea nigra ad oculos, & macula rotunda in pinna dorsali.
12. Chætodon macrolepidotus, albescens, lineis utrinque octo transversis, nigris.
13. Chætodon totus argentei coloris; pinnis ventralibus ob brevitatem parum conspicuis.
14. Chætodon obscure canus, maculis aliquot irregularibus, & officulo secundo pinnarum ventralium in setam producto.
15. Chætodon quadratus, nigrescens, pinnis dorsi ac ani in medio longum productis.
16. Chætodon macrolepidotus, albescens, linea nigra ad oculos & macula rotunda ad caudam.
17. Chætodon macrolepidotus, albo flavescens, rostro longissimo, osseo, & macula nigra ad basin pinnæ dorsalis.
18. Chætodon macrolepidotus, albescens, linea nigricante ad oculos, caudam, ani ac dorsi pinnam.

Tab. XXVI.

Num. 19. Chætodon fusco rubescens; aculeis utrinque duobus infra oculos.
20. Chætodon, lineis utrinque tribus, albis; laminis operculorum in ambitu admodum serratis.
21. Chætodon quadratus, argentei coloris, aculeis duobus, brevibus, loco pinnarum ventralium, præditus.
22. Chætodon, lineis utrinque candidis, laminis operculorum serratis; cauda alba bifurca.
23. Chætodon albescens, macrolepidotus; cauda bifurca, & operculis branchiarum parum serratis.
24. Chætodon, lineis utrinque duabus candidis, laminis operculorum serratis, & cauda alba, æquali.
25. Chætodon albescens, ad dorsum nigricans; laminis operculorum serratis.
26. Chætodon canescens, macrolepidotus; laminis operculorum serratis, & macula exigua ad extremum operculorum.
27. Chætodon totus canescens, macrolepidotus; cauda bifurca.
28. Chætodon canus, macrolepidotus; lamina operculorum media tantum serrata.
29. Chætodon macrolepidotus, obscure canus, lineis tribus, albis, utrinque; cauda bifurca.
30. Chætodon albus, ex fusco maculosus; aculeis 4 ad ani pinnam.
31. Chætodon oblongus, maculis aliquot magnis, albis, varius.
32. Chætodon oblongus, lineis utrinque duabus, albis, longitudinalibus.
33. Chætodon lineis fuscis, longitudinalibus, varius; pinna dorsi anterius in eminentiam producta.
34. Piscis *Abucatuaia* Brasiliensibus, *Peixe Gallo* Lusitanis vocatus, juxta Marggrav. lib. IV. c. II; Willoughb. p. 295; Raj. p. 99.
35. Chætodon lineis longitudinalibus varius; cauda bifurca; aculeo laterali utrinque ad caudam.
36. Chætodon macrolepidotus, flavescens; linea fusca ad oculos, caudam & ani pinnam.
37. Chætodon macrolepidotus; macula rotunda ad caudam.

Tab. XXVII.

Num. 1. Holocentrus.
2. Pentanemus.
3. Scomber, linea laterali aculeata; pinna ani officulorum viginti.
4. Scomber flavescens; latitudine ad longitudinem dimidia; denticulis piliformibus.

B L A D W Y Z E R

Num. 14. *Balistes*, met drie doornen op den rug, en met een staart die diep gegaffeld is.
15. *Balistes*, met drie doornen op den rug, en drie reyen doornen aan weêrzyden naa den staart toe.
16. *Balistes*, met drie doornen op den rug, en met schubben die overal gedoornd zyn.
17. *Balistes*, met twee doornen op den rug, klein geschubd en ruig.
18. Eenverwige ruige *Balistes*, met een doorn op den rug, die van achteren zaagswyze gehakt is.
19. *Balistes*, met een lange puntige snuit, en met een zwarte vlak, die wit gestippeld is, ontrent het buikbeen versierd.

Tab. XXV.

Num. 1. *Chætodon*, die na de lengte gestreept is, met een gegaffelden en aan weêrkanten gedoornden staart.
2. Zwartachtige *Chætodon*, met een witachtigen, gelyken, en aan weêrkanten gedoornden staart.
3. Zwartachtige *Chætodon* met een staart die een weinig gegaffeld, en aan weêrkanten gedoornd is.
4. Witachtige *Chætodon*, met vyf zwartachtige dwarsstreepen, en een doorn aan ieder zyde.
5. a. Zwarte *Chætodon*, met twee doornen aan het hoofd, en vier kromme dwarsstreepen aan weêrskanten.
5. b. Varieteit van a.
6. *Chætodon*, met twee korte doornen boven de oogen, en met een rug-vin, wiens derde graatje zeer lang is.
7. Grysachtige *Chætodon*, met een gedoornde bek, en een rug-vin, wiens derde graatje zeer lang en borstelachtig is.
8. Groot-geschubde *Chætodon*, met twee groote zwarte streepen aan weêrkanten, wiens vierde graatje van de rugvin zeer lang en borstelachtig is.
9. Groot-geschubde *Chætodon*, met drie zwarte breede streepen aan weêrkanten, en één vierde op den staart.
10. Groot-geschubde zwartachtige *Chætodon*, met twee witte streepen aan weêrkanten van het hoofd.
11. Groot-geschubde witachtige *Chætodon*, met een zwarte streep aan de oogen, en een ronde vlak op de rug-vin.
12. Groot-geschubde witachtige *Chætodon*, met acht zwarte dwarsstreepen aan weêrkanten.
13. Zilver-verwige *Chætodon*, met buik-vinnen, die wegens hunne kortheid schier onzichtbaar zyn.
14. Donker-gryze *Chætodon*, met eenige ongereegelde vlakken, en met buik-vinnen, welker tweede graatje als een borstel uitsteekt.
15. Vierkante, zwartachtige *Chætodon*, met rug-en aars-vinnen, die in het midden verre uitsteeken.
16. Groot-geschubde witachtige *Chætodon*, met een zwarte streep aan de oogen, en een ronde vlak aan den staart.
17. Groot-geschubde, uit den witten geelachtige *Chætodon*, met een zeer lange beenachtige snuit, en een zwarte vlak onder aan den voet van de rug-vin.
18. Groot-geschubde witachtige *Chætodon*, met een zwartachtige streep aan de oogen, aars-en rug-vin.

Tab. XXVI.

Num. 19. Bruin-roodachtige *Chætodon*, met twee doornen aan weêrzyden onder de oogen.
20. *Chætodon*, met drie witte streepen aan weêrzyden, en met Kieuwendeksel-blaaden die in hunnen omtrek sterk getand zyn.
21. Vierkantige, zilver-verwige *Chætodon*, met twee korte doornen die in de plaats van de buik-vinnen dienen.
22. *Chætodon* met witte streepen aan weêrzyden, hebbende getande Kieuwendeksel-blaadjes, en een witten gespleeten staart.
23. Witachtige groot-geschubde *Chætodon*, met een gegaffelden staart, en met Kieuwendeksels, die een weinig getand zyn.
24. *Chætodon* met twee witte streepen aan weêrzyden, hebbende getande Kieuwendeksel-blaadjes, en een witten gelyken staart.
25. Witachtige *Chætodon*, met zwart aan den rug, en getande Kieuwendeksel-blaadjes.
26. Grysachtige groot-geschubde *Chætodon*, met getande kieuwendeksel-blaadjes, en een kleine vlak aan het einde der kieuwendeksels.
27. Geheel grysachtige groot-geschubde *Chætodon*, met een gegaffelden staart.
28. Gryze, groot geschubde *Chætodon*, hebbende alleen het middelste kieuwendeksel-blaadje getand.
29. Groot-geschubde donker-gryze *Chætodon*, met drie witte streepen aan weêrzyden, en een gegaffelde staart.
30. Witte *Chætodon* met bruine vlakken, en vier doornen aan de aars-vin.
31. Langwerpige *Chætodon*, met eenige witte groote vlakken.
32. Langwerpige *Chætodon*, met twee witte streepen naar de lengte, aan weêrzyden.
33. *Chætodon* met bruine streepen naar de lengte, versiert; hebbende een rug-vin, die van vooren zich als met een uitspruitsel verheft.
34. Visch, die van de Brasilianen *Abucatuaja*, en van de Portugeezen *Peixe Gallo* genaamd word. Volgens *Marggraaf* Lib. IV. Cap. II. *Willoughb.* p. 295. *Rajus* p. 99.
35. *Chætodon*, zynde naar de lengte gestreept, met een gevorkten staart, en met een zy-doorn aan weerskanten van den staart.
36. *Chætodon* met groote schubben, geelachtig, en met een bruine streep aan de oogen, staart, en aars-vin.
37. Groot-geschubde *Chætodon*, met een ronde staart-vlak.

Tab. XXVII.

Num. 1. *Holocentrus*, of Doorn-Visch.
2. *Pentanemus* of Vyfdradige Visch.
3. Makreel met een gedoornden zy-streep, en met een aarsvin, die 20. graatjes heeft.
4. Geelachtige Makreel, half zoo breed als lang, met haarvormige tandjes.

I N D E X

B L A D W Y Z E R

Num. 8.

I N D E X

Num. 8. Blennius varius; capite subacuto; extremo pinnæ dorsalis eminentiore.

Tab. XXXI.

Num. 1. Labrus tetraodon; unicolor; cauda æquali.
2. Labrus tetraodon; nigrescens, maculis albis undique varius.
3. Labrus polyodon; lamina operculorum media serrata. Turdus viridis, *Garcetto* dictus *Genuæ. Willoughb.*
4. Labrus polyodon; virescens; pinna dorsi aculeorum decem.
5. Labrus polyodon; lineis utrinque duabus longitudinalibus; cauda æquali.
6. Labrus polyodon; varius, macula cærulea ad basin pinnarum pectoralium.
7. Labrus polyodon; capite cæruleo; cauda bifurca.
8. Labrus varius; maculis duabus nigris post initium pinnæ dorsalis.

Tab. XXXII.

Num. 1. Gymnotus, lineis transversalibus varius; maxilla inferiore longiore; cauda curta, subulata.
2. Gymnotus varius; capite conico; ventre turgidiore.
3. Gymnotus cærulescens; ventre latiore; macula nigra ad branchias.
4. Gymnotus fuscus; maxilla inferiore breviore; dorso ad caudam usque sulcato.
5. Gymnotus varius; rostro productiore.

Tab. XXXIII.

Num. 1. Enchelyopus totus argenteus; rictu serpentino; ventre nudo; cauda acuminata, apinni.
2. Echeneis, ore triangulari; cauda in extremo subrotunda; lineis duabus, fuscis, longitudinalibus, a rostro ad caudam usque protensis.
3. Chætodon cærulescens, dorso nigro; cauda fere æquali, ex albido & nigro varia; aculeo ad caudam utrinque uno, versus caput directo.

Tab. XXXIV.

Num. 1. Squalus varius; naribus ori proximis; foraminibus pone oculos; spiraculis utrinque quaternis; cauda longissima.
2. Balistes varius, dorso monacantho; rostro suillo; macula nigra in extrema cauda.
3. Tetragonoptrus argenteus; capite grandi, exserto; appendicula membranacea in extremo dorso; cauda multum bifurca.
4. Solenostomus varius; rostro cirrato; pinnis dorsalibus & ventralibus prælongis.
5. Amphisilen cauda recta.
6. Gymnotus nigricans; capite plagioplateo; cauda curta, obtusa; virtute *Torpedo.*
7. Anableps, lineis quatuor longitudinalibus ad utrumque latus; processu tubulato ad pinnam ani.
Ceteræ hujus Tabulæ icones anatomicam exhibent descriptionem cum oculi, tum processus tubulati hujus piscis.

Tab. XXXV.

Capsa prima & secunda, in quibus minutissima Conchyliorum genera, areolarum in modum, concinne digesta exhibentur.

Tab. XXXVI.

Capsa tertia & quarta, quæ majuscula Conchyliorum specimina, similiter, at diverso a superioribus ordine inter se composita monstrant.

Tab. XXXVII.

Capsa quinta & sexta, Conchyliis, uti priores, sed alia rursus ratione dispositis, conspicuæ.

Tab. XXXVIII.

Num. 1. 2. Turbines grandes, Oculi bovis dicti, ab utroque latere, ad *Globosas* referendi.
3. ad 8. & 11. Ejusdem speciei minores ac discrepantes.
(Num. 9 & 10. ad *Semilunares* pertinent, suntque species *Vitellorum.*
12. Cochleola fossarum nostras. (*Lunaris.*)
13. ad 24. Rapa. (*Globosæ.*)
25. Cochleolæ terrestres.
26. 27. 28. *Semilunarium* diversæ species.
29 ad 33. Vitellorum diversæ species.
34 ad 50. Ova Vanelli diversa. (*Globosæ.*)
51 ad 70. Semilunares. Exclu. Num.
58. 59. pertinent ad Turbines Num. 1. & 2.
67. Species Cornu cursorum vocati, ore rotundo. (*Nautilus.*)
68. Cochleola terrestris.

Tab. XXXIX.

Num. 1. ad 11. Species diversæ Cornuum cursorum & Cochlearum terrestrium.
12. 13. Diversæ Cochleæ terrestres.
14 ad 17. Cornua cursorum. (Nautili.)
18. Cochleola terrestris vel arborea, vulgaris.
19 ad 23. Diversæ Cochleæ dunorum. (Nautili.)

B L A D W Y Z E R

Num. 8. Bonte Snot-visch, met een puntachtig hoofd, en het uiterste van de rug-vin, meer uitsteekende.

Tab. XXXI.

Num. 1. Viertandige eenkleurige Lip-visch; met een staart, die gelyk ten einde loopt.
2. Andere viertandige zwartachtige Lip-visch, met witte vlakken aan alle kanten.
3. Veeltandige Lip-visch, wiens middelste kieuwendeksels plaat zaagswyze getand is. De Groene Lyster, te *Genua Garcetto* genaamd, by *Willoughby* p. 320.
4. Veeltandige groenachtige Lip-visch, hebbende een rug-vin met tien doornen.
5. Veeltandige Lip-visch, met twee lange streepen aan beide zyden, en een gelyk eindigende staart.
6. Bonte veeltandige Lip-visch, met een blaauwe vlak aan den voet van de borst-vinnen.
7. Veeltandige Lip-visch, met een blaauw hoofd en gespleeten staart.
8. Een andere Lip-visch met twee zwarte vlakken achter het begin der rug-vin.

Tab. XXXII.

Num. 1. Bonte Blootrug, *Gymnotus*, met dwarse streepen, het onderste kaakbeen langer als het bovenste, de staart kort en als een priem gepunt.
2. Bonte Blootrug, met een kegelswys hoofd, en een buik, die wat meer opgeblaazen is.
3. Blaauwachtige Blootrug met een platter buik, en een zwarte vlak by de Kieuwen.
4. Bruine Blootrug, met een korter onderkaak, en een rug, die tot den staart toe als gevoornd is.
5. Bonte Blootrug, met een langen snuit.

Tab. XXXIII.

Num. 1. *Enchelyopus*, die geheel als zilver is, met een bek als een slang, den buik bloot, den staart gepunt, en zonder vinnen.
2. *Echeneis*, of Zuiger, met een driehoekigen bek; den staart in zyn uiteinde rondachtig, met twee bruine langwerpige streepen die zich van de snuit tot den staart uitstrekken.
3. Blaauwachtige *Chætodon*, met een zwarten rug, met een staart die wit-en zwart-bont is, en by na gelyk ten einde loopt, zynde van weêrkanten bezet met een doorn, wiens punt voorwaarts naar het hoofd gericht is.

Tab. XXXIV.

Num. 1. Bonte *Squalus*, met den neus dicht by den mond, met gaaten achter de oogen, aan weêrkanten vier luchtgaten, en een zeer langen staart.
2. Bonte *Balistes*, met een rug, die maar eene vin heeft; met een snuit als een varken, en een zwarte vlak aan het einde van den staart.
3. Zilverachtige *Tetragonoptrus*, met een groot uitsteekend hoofd, een vliezig aanhangsel aan het einde van den rug, en een staart, die diep in tween gesplist is.
4. Bonte *Solenostomus*, met een gebaarden snuit, en zeer lange rug-en buik-vinnen.
5. *Amphisilen* met een rechten staart.
6. Zwartachtige Blootrugge, met een dwars plat hoofd, en een korten stompen staart, van kracht met den Visch *Torpedo* overeenkomende; de Beef-Aal genaamd.
7. *Anableps*, of Hoogkyker, met vier langwerpige streepen aan elke zyde, en een uitsteekende buis by den aars-vin.
[De verdere Letters wyzen een Ontleedkundige beschouwing van het Oog dezer visch.]

Tab. XXXV.

Afbeelding van twee Laaden, in welke de allerkleinste Zee-Hoorntjes en Schelpjes, parterreswyze geschikt zyn.

Tab. XXXVI.

Afbeelding van twee Laaden als de voorgaande, doch anders geschikt, en uit grooter soorten bestaande.

Tab. XXXVII.

Afbeelding van twee Laaden als vooren, doch wederom anders geschikt.

Tab. XXXVIII.

Num. 1. 2. Groote Ossenoogen, van beide zyden te zien. (Tot het Geslacht der Tonnen behoorende.)
3. a 8. & Num. 11. Kleinder en verschillende van dezelfde soorten.
Num. 9. & 10. (*Zyn Halve maanhoorns, en soorten van Eierdooren.*)
12. Inlands Slootslakje. (Maanhoorn.)
13. a 24. Raap of Knolhoorns. (Tonnen.)
25. *Aardslakjes.*
26. 27. 28. *Verschillende Halve maanslakken.*
29. a 33. Verschillende Eierdooren.
34. a 50. Verschillende Kievits Eiers. (Tonnen.)
51. a 70. Halve maanslakken, uitgezondert Num.
58. 59. *Behooren tot* Num. 1. & 2.
67. *Soort van Posthoorn met een ronde mond.* (Zeilhoorn).
68. *Aard Slak.*

Tab. XXXIX.

Num. 1. a 11. Verschillende soorten van Posthoorns, en Karkallen of Landslakken.
12. a 13. Verschillende Landslakken.
14. a 17. Posthoorns. (Zeilhoorns.)
18. Gemeen Land of Boomslakje.
19. a 23. Verscheide Duinslakjes. (Zeilhoorns).

INDEX

Num. 24. Cochlea foſſarum indigena. (Globoſa.)
25 ad 29. Cochleæ fluviatiles & marinæ (Buccina.)
30. Cochlea fluviatilis, Cornu curſorum ſpecies.
31 ad 55. Diverſæ ſpecies Buccinorum fluviatilium, quorum nonnulla etiam in noſtris foſſis inveniuntur.
56 ad 61. Buccina diverſa.
62 ad 74. Buccina diverſa.
75. Buccinum ex freto Daviſii.
76 ad 80. Buccina indigena.
81. 82. Buccina exotica.

Tab. XL.

Num. 1. 2. Cochleæ Opticæ dictæ (Trochi.)
3. ad 5. Cochleæ umbilicatæ, ſeu Cornua curſorum.
6. 7. Cochleæ terreſtres.
8. Cornu Curſorum.
9. 10. Cochlea terreſtris planiuſcula, Artocreas dicta.
11. 12. Cornua Curſorum.
13. 14. Cochleæ opticæ.
15. Cochlea Limacum (Trochus.)
16. 17. Cochleæ terreſtres.
18 ad 21. Cornua Curſorum varia.
22. 23. Cochleæ terreſtres.
24. 25. Similes, Lampades dictæ.
26. Cochlea marina Indica (Semilunaris.)
27. Cochlea marina margaritica: quæ videtur monſtrum eſſe cochleæ a Delphino dictæ.
28. Cochlea optica.
29. Cornu curſorum.
30. 31. Cochlea terreſtris exotica.
32. Cochlea marina, *Alykruik* dicta, indigena. (Semilunaris.)
33. 34. Cornua curſorum fluviatilia.
35. 36. Cochleæ terreſtres convolutæ.
37. Buccina perverſa, ſiniſtrorſum gyrata.
38. Signum navale Principis. (Buccinum.)
39. 40. Cochleæ terreſtres turbinatæ.
41. 42. Cochleæ opticæ.
43. Cornua curſorum.
44. 45. Cochleæ turbinatæ.
46 ad 67. Cornua curſorum multivaria.

Hæc inter dixerim haberi *Semilunarem* ſub Num. 46; niſi Num. 47. repugnaret. Num. 60. ad cochleas, quæ *Karkal* dicuntur, pertinet. Num. 62 & 65. ſunt *Semilunares*.

Tab. XLI.

Num. 1 ad 30. Cochleæ Semilunares multivariæ: niſi quod Num. 2 ad 8. Trochis aut Lunaribus annumerari debeant. Quæ nullo numero notatæ ſunt, diverſas ſpecies Semilunarium tam fluviatilium, quam marinarum, exhibent.

Tab. XLII.

Omnes hac tabula depictæ ſpecies ad genus Volutarum pertinent. Quæ vero numero adſcripto carent, replendi tantum ſpatii ſuperflui cauſa videntur adjectæ.

Num. 1 ad 4. Volutæ grandes nubeculatæ, coronatæ dictæ.
5 ad 9. Volutæ Auctori Tygerinæ, aliis nubeculatæ aut numeris diſtinctæ.
10. 11. Voluta nubeculata, Americana.
12. 13. Volutæ detritæ.
14 ad 21. Nubeculæ Achatinæ.
22. Vide Num. 10 & 11.
23. 24. 25. Volutæ filis pictæ.
25 *. Eadem ſpecies.
26 ad 36. Volutæ virides a Caſeo viridi dictæ.
37. Altera ſpecies priorum.
38. 39. Eædem detritæ.
40. 41. 42. Species Volutarum, quæ Admirales vocantur.

Tab. XLIII.

Num. 1. 2. Volutæ aurantiæ.
3. Eadem.
4. 5. Volutæ Brunettæ dictæ.
6. ad 9. Volutæ panno aureo ſimiles, exquiſitæ.
10. Vulgaris alia ejusdem ſpeciei.
11. 12. Tertia ſpecies.
13. 14. Volutæ aurantiæ, exquiſitæ.
15 ad 22. Nubeculæ vel Achatinæ.
23 ad 30. Nubeculæ vel Achatinæ Volutæ, variæ, Americanæ.
31 ad 36. His a Fele nomen datum.

Tab. XLIV.

Num. 1. ad 7. Metæ butyri, ſpecies Volutarum, quæ etiam hodie Tygrinæ audiunt. Num. 6. tamen aliorſum videtur pertinere.
8 ad 11. Volutæ ligno quercino ſimiles.
12. Similis alia, infrequens.
13 ad 18. Volutæ teſtudineæ, Americanæ.
19 ad 22. Volutæ, *Cedo nulli* dictæ, ſpuriæ.
23 ad 28. Volutæ teſtudineæ, maculoſæ, Americanæ.
29. 30. Volutæ achatinæ, Americanæ.

Tab. XLV.

Num. 1 ad 7. 10. 11. Volutæ tygrinæ, albæ.
8. 9. Volutæ pavimento Italico ſimiles, ſpuriæ, Americanæ.
12 ad 15. Altera ſpecies Num. 1.
16. 17. Volutæ ligno quercino ſimiles.

Tab. XLVI.

Num. 1 ad 19. Volutæ cordiformes, quarum Num. 5. 6. Admirales, aut & Præfecti claſſis nocturni dicuntur.
20. 21. Admirales primarii: ſpecies rarior.
22. 23. Ut ſupra, ſed cum aliqua varietate.
24 ad 29. Volutæ innominatæ.

BLADWYZER

Num. 24. Inlands Slootſlakje. (Tonnetje)
25. a 29. Rivieren en Zeeſlakjes. (Trompetjes.)
30. Rivierſlakje of Poſthoorntje.
31. a 55. Verſcheide Rivier Top of Trompet-ſlakjes, waar van eenige in onze ſlooten gevonden worden.
56. a 61. Verſchillende Top, Bel, of Trompetſlakjes.
62. a 74. Verſcheide Bel of Trompethoorntjes.
75. Trompethoorn uit de Straat Davids.
76. a 80. Inlandſche Trompetſlakken.
81. a 82. Uitlandſche als vooren.

Tab. XL.

Num. 1. 2. Perſpectiefhoorn (Tol.)
3. a 5. Navelſlak of ſoort van Poſthoorns.
6. 7. Aardſlakhoorn.
8. Poſthoorn.
9. 10. Platachtige Aardſlak, de Paſtei genaamd.
11. 12. Poſthoornſlak.
13. 14. Perſpectiefhoorn.
15. Slakhoorntjes. (Tollen.)
16. 17. Aardſlakhoorn.
18. a 21. Verſchillende Poſthoornſlakken.
22. 23. Aardſlakhoorns.
24. 25. Als vooren 't Lampje genaamd.
26. Ooſtindiſch Zeeſlakhoorntje. (Halvemaan-hoorn.)
27. Geparlamourde Zeeſlakhoorn, *[waarſchynelyk een misgewas van de Dolphynhoorn.]*
28. Perſpectiefhoorn.
29. Poſthoornſlakje.
30. 31. Vreemde Aard of Landſlakhoorns.
32. Inlandſche Zee Alykruik. (Halvemaanhoorn.)
33. 34. Rivier Poſthoorntje.
35. 36. Opgerolde Landſlakhoorntjes.
37. Linkſe Trompet of Topſlakjes.
38. Prince vlaggen. (Trompet)
39. 40. Land Topſlakjes.
41. 42. Perſpectiefhoorns.
43. Poſthoornſlakjes.
44. 45. Topſlakjes.
46. a 67. Varieerende Poſthoornſlakken.

[Onder deze ſchynd my Num. 46. een Halvemaanſlakje, doch Num. 47. ſpreekt het teegen. Num. 60. ſchynd een Karkal. & Num. 62. & 65. Halvemaanſlakken.]

Tab. XLI.

Num. 1. a 30. Verſchillende Halvemaanhoorns, *onder welken echter* Num. 2. a 8. *tot de Tollen of Vollemaanhoorns behooren.* De ongenommerde zyn verſchillende ſoorten van Rivier en Zee Halvemaanhoorns.

Tab. XLII.

Alle deze ſoorten behooren onder 't Geſlacht van de Tooten, de ongenommerde zyn hier maar tot volmaaking der Plaat bygevoegd.

Num. 1 a 4. Groote Wolkbak, *of Gekroonde Wolkbak.*
5. a 9. Door den Schryver Tygertooten, *doch thans Wolk- of Cyferhoorn genaamd.*
10. 11. *Weſtind. Wolkhoorns.*
12. 13. Afgeſleepe Tooten.
14. a 21. Wolk of *Agaate Bakjes.*
22. Zie Num. 10. & 11.
23. Plompe Wel, *thans met* Num. 24. & 25. *Arkans gaaren genaamd.*
25 *. Dezelfde ſoort.
26. a 36. Groene kaas Tooten.
37. Tweede ſoort van de vorige.
38. 39. Dezelfde afgeſleepen.
40. 41. 42. *Steen Admiraals.*

Tab. XLIII.

Num. 1. 2. Oranje Tooten, *nu Geele Bruinet genaamd.*
3. Dito.
4. 5. *Bruinet Tooten.*
6. a 9. *Fyne Goudlaakens Tooten.*
10. *Gemeene Goudlaakens Toot.*
11. 12. *Derde ſoort.*
13. 14. *Fyne* Oranje *of Geele* Harte-Tooten.
15. a 22. Wolk of Agaatebakjes.
23. a 30. Verſchillende Weſtindiſche *Wolk of Agaat Tootjes.*
31. a 36. By den Schryver Katjes genaamd.

Tab. XLIV.

Num. 1. a 7. Booterweg, *thans Booter of Tyger Tooten genaamd; doch Num. 6. ſchynd een andere ſoort.*
8. a 11. Eikenhout Toot. *Word nu de Geele Tap geheeten.*
12. Eikenhout Toot. *Vreemde ſoort.*
13. a 18. *Weſtindiſche Schilpad Tooten.*
19. a 22. *Baſterd Cedo nulli Tooten.*
23. a 28. *Weſtind. Geplekte Schiltpad Tooten.*
29. a 30. *Weſtind. Agaat Tooten.*

Tab. XLV.

Num. 1. a 7. 10. 11. *Witte Tyger Tooten.*
8. 9. *Weſt. Baſterd Italiaanſche Vloeren.*
12. a 15. *Tweede ſoort van Num.* 1.
16. 17. Eiken hout Tooten, *nu Geele Tap genaamd.*

Tab. XLVI.

Num. 1. a 19. Harte Tooten, waar van Num. 5. 6. Admiraals, *doch nu Schout by Nacht genoemd* worden.
20. a 21. Opper Admiraals, *Vreemde ſoort.*
22. 23. Als vooren doch verſchillend.
24. a 29. Onbenaamde Tooten.

Tab. XLVII.

INDEX

BLADWYZER

I N D E X

En! porro nonnulla ſpeciminum hic depictorum nomina.
A. B. C. D. E. Dactyli porphyritici aut verſicolores achatini.
G. Cylindrus aut dactylus achatinus.
K. L. Dactyli nigri, ſplendore ſericeo.
M. N. Dactyli notis picti.
O. Dactylus undis nigricantibus.
P. Q. Dactylus innominatus, qui faſtigiatus ab apice producto dici poſſet.
R. V. W. Guttæ cæruleæ.
X. Mica.
Quæ ſuperſunt ſpecimina minuſculis literis notata ex hactenus propoſitis ſatis dignoſci queunt.

Tab. LIV.

Diſcrepantes hic ſpecies ac varietates Volutarum exhibentur; niſi quod Num. 14. 15. 16. ad Buccinorum claſſem pertineant.
Num. 1 ad 4. Volutæ quercinæ.
5. Voluta tygrina ſingularis.
6. 7. Voluta achatina.
8. 9. Voluta quercina.
10 ad 13. Pluresque aliæ in orbes digeſtæ ad Cochleas patagiatas referantur.
Cæteræ numeris non diſtinctæ ſunt totidem varietates Volutarum, quarum multæ nondum nomen acceperunt.

Tab. LV.

Num. 1. Volutæ habentur punctis, tanquam ſabuli granulis, conſperſæ.
2. 3. Voluta cordiformis.
4 ad 10. Volutæ pyramidales, a pavimento Italico dictæ.
11. 12. Voluta vulgaris, quam cruſta Madreporæ undique obtegit.
13 ad 16. Radii textorii, ſpecies Porcellanarum, uti & ſequentes.
17. Porcellanæ gibbæ.
18. Juga.
19. 20. Diverſæ ſpecies Porcellanarum vel Concharum venerearum.
21. Infantes faſciis obvoluti; ſpecies Stromborum.
22. Noduli. (Porcellanæ.)
23. Murices minuti.
In medio inter Num. 20 & 23. Nonnullæ inſuper comparent volutæ punctatæ.

Tab. LVI.

Num. 1 ad 3. Strombus ſtellatus, qui tamen ob roſtrum ſuum potius ad Buccina videatur referendus.
4 ad 6. Strombi craſſi tygrini. Priores duo gyros ſuos monſtrant ſerra exciſos. Pertinent autem non minus, quam qui ſequuntur, ad claſſem Stromborum.
7. 8. Tympanotoni.
9. 10. Strombus granulatus.
11. Strombus ex albo maculoſus.
12. Tympanotoni varii.
13. 14. Strombi fluviatiles.
15. 16. Strombus tygrinus gracilis.
17 ad 40. Varietates plerumque in præcedentibus reperiundæ.
Lit. A. B. Diverſæ aliæ ſpecies.

Tab. LVII.

Num. 1. ad 6. Cochleæ Muſicæ barbaræ.
7. ad 22. Cochlearum Muſicarum ſpecies variantes.
Nota. Hæ Cochleæ aut ſingularem claſſem conſtituunt, aut ad claſſem Globoſarum vel Muricum videntur redigendæ.
23. 24. Buccinum Doggerſandicum.
25. 26. Alata Lapponica, maculoſa, ad Cochleas Muſicas referenda.
27. 28. Cochlea turbinata, fuſca. (Buccinum.)
†. Globoſa Sandvoordenſis.
29. ad 34. Buccina varia.

Tab. LVIII.

Elegantiſſimam hæc tabula ſiſtit varietatem Semilunarium, inter quas paucæ modo ſunt, quæ nomen proprium accepere.

Tab. LIX.

Num. 1 ad 24. Ima parte hujus tabulæ etiam differentes Semilunarium ſpecies repræſentantur.
Quæ ſequuntur, exceptis Num. 3. 4. 5. 6. utpote ad Trochos pertinentibus, inter Lunatas referri debent ob oſtii ſui rotunditatem.
Num. 1. 2. ab Auctore dicta Cochlea ſolaris; quod nomen aliis jam impoſitum eſt; rectius forte Caput Apollinis vocari poſſet; quum exochis veluti radiis polleat.
3. 4. Cochlea ſolaris ſpuria. (Trochus.)
5. 6. Calcar (Trochus.)
7 ad 27. Variantes Delphinorum ſpecies. (Lunatæ.)

Tab. LX.

Num. 1. 2. Trochus ſpinoſus.
3. Trochus longævus.
4. Cochlea auriformis, vulgaris, ab inferiore parte ſpectanda, ſpecies Buccinorum.
5. 6. 7. Cochleæ auriformis altera ſpecies.
8. Bracca Helvetorum. (Murex.)
9. 10. Pannus lectulorum ſpurius. (Murex.)
11. Clunis ſimii. (Murex.)
12. Braccæ Helvetorum altera ſpecies.
13 ad 20. Bufones varii. (Buccina.)
21 ad 27. Buccina varia.
28. 29. Canarium nodoſum. (Alata.)
30 ad 32. Murices minuti.
33. Mora ramoſa, puſilla. (Murex.). Huc etiam pertinent, quæ Num 37. 38. 39. 41. 42. 43. 46. 47. 48. habentur.

B L A D W Y Z E R

Zie hier verder eenige van derzelver rechte benaamingen.
A. B. C. D. E. *Porphier* of Bonte Agaat. (Dadels.)
G. *Agate* Rol *of Dadel.*
K. L. *Zwarte en Satyne Dadels.*
M. N. *Character Dadels.*
O. *Camelot.*
P. Q. *De Top Dadel zoude men dezelve kunnen noemen, als noch onbenoemd zynde.*
R. V. W. *Zyn Blaauw droppen.*
X. *Glimmertje.*
De overige met de kleine Letters, kunnen door deze genoeg onderſcheiden worden.

Tab. LIV.

Deze Plaat vervat noch verſchillende ſoorten en veranderingen van Tooten, waar van echter Num. 14. 15. 16. tot het Geſlacht der Trompetten behooren.
Num. 1. a 4. *Eykenhout Tooten.*
5. *Vreemde Tyger Toot.*
6. 7. *Agaat Toot.*
8. 9. *Eykenhout Toot.*
10. a 13. *En verſcheide andere, in 't ronde by een gevoegd, zyn Speldewerkhoorns.*
De overige ongenommerde zyn alle varieerende Tooten, waar van veelen noch ongenaamd zyn.

Tab. LV.

Num. 1. Vertoond verſcheide zoogenaamde Vliege en Mugge ſcheet Tooten.
2. 3. Harte Toot.
4. a 10. Piramidaal Tooten, *nu Italiaanſche vloertjes genaamd.*
11. 12. Gemeene Toot, geheel met Sterkoraal begroeid.
13. a 16. Weversſpoel, *tot de Porceleinhoorns behoorende, gelyk mede de volgende.*
17. Jamboezen.
18. *Jukjes.*
19. a 20. *Verſcheide ſoorten van Porcelein* of Kliphoorntjes.
21. *Gebakerde Kindjes, onder de Penneboorns behoorende.*
22. Knoopjes (Porceleinhoorn.)
23. *Kleine Rotshoorntjes.*
In 't midden tuſſchen de Num. 20. en 23. vertoonen zich noch eenige Vlooješcheeten. (Tooten.)

Tab. LVI.

Num. 1. a 3. *De Sterre Pen genaamd, doch de ſnuit brengt hen tot het Geſlacht der Trompetten.*
4. a 6. *Dikke Tyger Pen, waar van de twee eerſte, by de omgieren, zyn uitgezaagd; zy behooren met de volgende alle onder het Geſlacht der Pennen.*
7. 8. *De Trommelſchroef.*
9. 10. *Gekartelde Pen.*
11. *Witte plek-Pen.*
12. *Varieerende Trommelſchroef.*
13. 14. *Rivier of Slakke Pen.*
15. 16. *Dunne Tyger Pen.*
17. a 40. *Varieteiten welke meeſt in de voorgaande gevonden worden.*
Lett. A. & B. Vertoonen noch verſchillende ſoorten.

Tab. LVII.

Num. 1. a 6. Wilde Muzijk.
7. a 22. Varieerende ſoorten van Muzijkhoorns.
NB. *Deze ſoorten ſchynen of een Geſlacht op zich zelven uit te maaken, of tot dat der Tonnen of tot de Rotshoorns te behooren.*
23. 24. *Doggerzandſe Trompet.*
25. 26. Lapſe geplekte Laphoorn; *behoort onder de bovenſtaande Muzijken.*
27. 28. Bruine Tophoorn. (Trompet.)
†. *Zandvoorts Tonnetje.*
29. a 34. Verſchillende Trompethoorns.

Tab. LVIII.

Dit Tafreel vertoond een fraaje verſcheidenheid van Halvemaan Slakjes, waar van noch maar weinige hunne benaamingen hebben ontfangen.

Tab. LIX.

Num. 1. a 24. Onder op deze Plaat zyn noch verſchillende ſoorten van Halvemaanſlakken verbeeld.
Deze volgende, uitgezonderd Num. 3. 4. 5. 6. die tot de Tollen behooren, ſorteeren zich onder de Maan Hoorns, om hun ronden mond.
Num. 1. 2. Deze, door den Schryver, de Zonne Hoorn genaamd; *word beſt, omdat deze benaming reets aan een andere gegeven is, wegens zyne ſtraalachtige takken, het Hoofd van Apollo genaamd.* (Maanhoorn.)
3. 4. *Baſterd Zonne Hoorn.* (Tol.)
5. 6. De Spoor. (Tol.)
7. a 27. Varieerende ſoorten van Dolphynen. (Maanhoorns.)

Tab. LX.

Num. 1. 2. *Doornachtige Tol.*
3. *Langleevende Tol.*
4. *Gemeene Oorhoorn, van onderen te zien, behoort onder de Trompethoorns.*
5. 6. 7. Oorhoorns, *tweede ſoort.*
8. *Zwitsersbroek* (Rotshoorn.)
9. 10. *Baſterd Beddetyk* (Rotshoorn.)
11. *Aape Bil* (Rotshoorn.)
12. *Zwitsersbroek tweede ſoort.*
13. a 20. Varieerende Padde (Trompet.)
21. a 27. *Varieerende Trompetſlakjes.*
28. 29. *Gebulte Kanary,* (Laphoorn.)
30. a 32. *Kleine Rotshoorntjes.*
33. *Kleine Moerbey.* (Rotshoorns.) *Hier toe behooren ook* 37. 38. 39. 41. 42. 43. 46. 47. 48.

Num. 34.

I N D E X

Num. 34. 35. 36. 40. 44. 45. 49. 50. videntur esse Buccina.
Prope Num. 1. ima sede tabulæ, quinque insuper prostant minuti Trochuli, Lunata minor, & octo Buccina, quorum quatuor procellosa dicuntur, & bina minora Auriculæ Midæ.

Tab. LXI.

Omnia hæc exempla ad Alatas pertinent.
Num. 1 ad 6. Alata cauda sursum recurvata.
7. Alata singularis.
8 ad 10. Alatæ cauda obtusa. Neque enim singulare genus videntur constituere, eo quod plenum incrementum nondum adeptæ sint.
11. 12. 20. 21. Luhuanæ.
22. Ignota species est.
Quæ supersunt, inter Canaria dicta numerari debent.

Tab. LXII.

Continuatio Alatarum.
Num. 1. 2. Pugil grandis.
3. Species ignota, cui nomen Alatæ laceræ dari posset.
4. 5. 9. 10. 12. 14. 15. 27. Pugiles variantes.
6 ad 8. Alatæ fasciatæ.
11 & 30. Ranula.
13. Alata nodosa, sive Index.
16. Ejusdem altera species, alias & Alata cauda sursum recurva.
17. Vespertilio alatus.
18. 19. 20. Artemon convolutus.
21. 22. 23. 26. Artemones.
24. 25. 28. 29. Gibbulæ.
31. 32. Luhuanæ.
33. 34. 35 ad 40. 44. Alatæ imperfectæ.
41. 42. 43. 45. ad 50. Canaria variantia.

Tab. LXIII.

Num. 1. 2. Alata grandis.
3. Cancer crassus, imperfectus.
4. 5. Alata fasciata.
6. Pugil.
7. 8. 9. 10. Cochleæ pediformes, Americanæ. (Buccina). In Indiis Orientalibus & alibi quoque inveniuntur.

Tab. LXIV.

Num. 1. Cymbium mammillare, coronatum, magnum, flammis pictum.
2. Simile fuscum.
3. Aliud non coronatum.
4. Aliud coronatum, vulgare.
7 ad 11. Alia non coronata, minora, varia.
Omnia hæc specimina ad classem Globosarum referantur.
5. 6. Cymbium mammillare, rostro suillo. Hæc species æque videtur ad genus Cochlearum Musicarum barbararum Tab. LVII. Num. 1 ad 22, quam ad Globosas, referri posse.
7 & 8. Porcellanas dixero plenum incrementum nondum adeptas.

Tab. LXV.

Num. 1 ad 12. Species variantes Cymbiorum mammillarium, tam coronatorum, quam non coronatorum. (Globosæ.)

Tab. LXVI.

Num. 1 ad 18. Ejusdem generis diversæ species ac varietates, uti in Tab. præcedente.

Tab. LXVII.

Quæcunque in hac Tabula Cochleæ numeris non notatæ sunt, maximam partem varietates modo exhibent colore ac pictura ludentes. Vespertilionum aut Rostrorum Suillorum nomine compellantur, ac ad Musicas barbaras Tab. LVII pertinent.
Lit. a & b. Ad idem genus referendæ, sed rariores sunt.
c. d. e. Sunt Panni dicti Lectulorum, ramosi. (Murices.)

Tab. LXVIII.

Num. 1 ad 6. Ficus variantes. (Globosæ.)
7. 8 Rapa. (Globosa.)
9 ad 11. Bulla maculosa, costata. (Globosa.)
12. 13. Perdices minutæ. (Globosæ.)
14. 15. Cassis sulcata.
16. Perdix vulgaris.
17. Bulla costata, grisea } (Globosæ.)
18. Cassis bullata, nodosa.
19 ad 22. Ficus spuriæ. (Globosæ.)

Tab. LXIX.

Si binas exceperis minutas Cochleas, in fronte hujus Tabulæ depictas, quæ Cassides sunt Bezoardicæ, cum maculatæ, tum immaculatæ, cæteræ omnes ad classem Globosarum pertinent, aliaque & alia nomina, similiter ut in præcedente tabula ostensum est, sortiuntur, prout vel maculis, vel costis, vel alio quovis modo distinctæ sunt.

Tab. LXX.

Num. 1. Bulla maculata, costata. (Globosa.)
2. Cassis bullata, nodosa.
3. 4. Bulla labiis crassis, aut maculosa.
5. 6. Perdix grisea, costata. (Globosa.)
7 ad 9. Cassis Bezoardica, maculosa.
Reliquæ totidem sunt varietates Cithararum, quarum quinæ infimæ, minutæ, Citharæ nobiles dicuntur. Omnes tamen ad Globosas referri debent.

Tab. LXXI.

Num. 1 ad 3. Bulla Gallica (Buccinum.)
4. 5. Asinus Promontorii Bonæ Spei. (Buccinum.)

B L A D W Y Z E R

Num. 34. 35. 36. 40. 44. 45. 49. 50. *Schynen tot de Trompetslakjes te behooren.*
By Num. 1. *Onder aan de Plaat vertoonen zich noch vyf kleine Tolslakjes. Een klein Maan Hoorntje: En acht Trompetslakjes, waar van 'er vier Onweerhoorntjes, en de twee kleine, Midas Oor genaamd worden.*

Tab. LXI.

Alle deze soorten behooren onder de Laphoorns.
Num. 1. a 6. *Hoogstaart.*
7. *Vreemd Laphoorntje.*
8. a 10. *Stompjes genaamd, doch zyn niets anders dan onvolwasse Laphoorns.*
11. 12. & 20. 21. *Loeboense Hoorn.*
22. *Schynd een vreemde soort.*
De overige behooren alle tot die, welke Kanarys genaamd worden.

Tab. LXII.

Vervolg der Vleugel of Laphoorns.
Num. 1. 2. *Groote Kempbaan.*
3. *Vreemde soort. Men zouw hem, de ingescheurde Laphoorn kunnen noemen.*
4. 5. 9. 10. 12. 14. 15. 27. *Varieerende Kemphaanen.*
6. 7. 8. Gebandeerde Laphoorns.
11. & 30. *Kikvorsch.*
13. *Geknobbeld Laphoorntje of Wyzertje.*
16. *Dito tweede soort, ook Hoogstaart genaamd.*
17. *Vleermuis gevlerkte*
18. 19. 20. Opgerolde Bezaantje.
21. 22. 23. & 26. Bezaantjes.
24. 25. 28. 29. *Bultjes.*
31. 32. *Loeboense Hoorns.*
33. 34. 35. a 40. & 44. *Onvolgroeide Laphoorns.*
41. 42. 43. 45. 46. 47. 48. 49. 50. *Varieerende Kanarys.*

Tab. LXIII.

Num. 1. 2. *Groote Laphoorn.*
3. *Onvolwasse Plompe Krabbe.* } (Laphoorns.)
4. 5. *Gebandeerde Laphoorn.*
6. *Kemphaan.*
7. 8. 9. 10. *Westindische Voetboorns,* (Trompet.) *zy vallen ook in de Oost en elders.*

Tab. LXIV.

Num. 1. *Groote gevlamde Kroon Teepelbak.*
2. *Bruine dito.*
3. Ongekroonde dito.
4. Gemeene gekroonde dito.
7. a 11. Varieerende kleine ongekroonde.
Alle deze vorige soorten behooren onder 't Geslacht van de Tonnen.
5. 6. *Varkensnuits Tepelbak. Deze soort schynd zoo veel tot de Wilde Muzyken, op tab. LVII. Num. 1. a 22.* verbeeld, te behooren, als tot de Tonnen.
Num. 7. & 8. *Schynen my onvolwasse Porcelein Hoorns te zyn.*

Tab. LXV.

Num. 1. a 12. Varieerende soorten van Tepelbakken, zoo gekroond als ongekroond. (Tonnen.)

Tab. LXVI.

Num. 1. a 18. Verschillende soorten en varieteiten, als de voorige Tab.

Tab. LXVII.

Alle de ongenommerde Hoorns van deze Tab. zyn meerendeels maar varieteiten in koleur en teekening. Men geeft hun den naam van Vleermuizen of Varkensnuiten. *Zy behooren tot de Wilde Muzyken van Tab. LVII.*
Lett. a & b. *Zyn vreemde van 't zelfde Geslacht.*
c. d. e. Getakte Bedde Tyken (Rotshoorns.)

Tab. LXVIII.

Num. 1. a 6. Varieerende Vygen. (Tonnen.)
7. 8. Knol Hoorn. (Tonnen.)
9. a 11. *Geplekte geribde Belhoorn.* (Tonnen.)
12. 13. *Kleine Patrysjes.* (Tonnen.)
14. 15. *Gevoorende Stormhoed.*
16. Gemeene Patrys.
17. *Graauwe geribde Belhoorn.* } (Tonnen.)
18. *Geknobbelde Bel Kasket,* (Stormhoed.)
19. a 22. *Basterd Vyg* (Tonnen.)

Tab. LXIX.

Uitgezonderd de twee kleine, booven in dit Tafereel vertoonde Hoorntjes, welke Geplekte en ongeplekte Bezoar Kasketjes zyn, behooren de overige alle tot het Geslacht der Tonnen. Zy neemen, gelyk in 't voorgaande Tafereel, de naamen aan van gevlakt, of geribd, en dergelyk, naar haare gedaante.

Tab. LXX.

Num. 1. *Geplekt geribd Belhoorntje* (Ton.)
2. *Geknobbeld Bel Kasketje of Stormhoedje.*
3. 4. *Diklip of Geplekte Belhoorn.* (Ton.)
5. 6. *Graauwe geribde Patrys.* (Ton.)
7. a 9. Geplekte Bezoars Kasket (Stormhoed.)
De overige zyn varieerende Harpen, waar van de vyf onderste kleine, Edele Harpjes genaamd worden. Zy behooren alle tot het Geslacht der Tonnen.

Tab. LXXI.

Num. 1. a 3. Fransche Bel Hoorn (Trompet.)
4. 5. *Kaapse Ezel.* (Trompet.)

Num. 6.

INDEX

Num. *6*. Auris Midæ ſpuria. (Buccinum.)
7 ad 10. Bullæ variæ. (Buccina.)
11. 12. 13. *16*. Caſſides Bezoardicæ, griſeæ.
14. 15. Caſſides Bezoardicæ, faſciatæ.
17 ad 20. Bulla.
21. 22. Auris Midæ.
23 ad 32. Buccina Achatina. } (Buccina.)

Tab. LXXII.

Num. 1 ad 9. Panni lectulorum varii.
10 ad *16*. Cochlea Rudolphi, quæ & ab ore patulo dicitur. Priores iſtæ claſſi Muricum annumerandæ ſunt.
17 ad 21. Pilei Polonici, aut Caſſides coſtatæ.

Tab. LXXIII.

Num. 1. ad 20. Caſſides variantes.
Num. 1 ad *6* & *9*. Caſſis rubra, vel carnea.
7. 8. 10. 11. 17. 18. Caſſides reticulatæ.
16. Caſſis griſea, nodoſa.
19. 20. Papyrus Turcica. (Caſſis.)
21 ad 2*6*. Cochleæ faſtigiatæ, maculoſæ. (Buccina.)
27. 28. Admiralis Americanus. (Voluta.)
29. Cancer fœmina. Ungula diaboli imperfecta. (Alata.)

Tab. LXXIV.

Num. 1. ad 4. Nodoſa viridis.
5 ad 8. 20. 21. 25. Cochleæ apertura argentea.
9. ad 11. Cochleæ apertura aurea, ſive Fornaces candentes. Iſtæ quidem ad Lunares pertinent.
12 ad 15. Cidaris. (Trochus.)
16. Nodoſa viridis, detrita.
17. 18. 19. 22. 23. 24 ad 30. Naſſovicæ. (Lunares.)

Tab. LXXV.

Nonnulla hujus Tabulæ exempla ad claſſem Trochorum, alia ad Lunarium pertinent. Diſtinguuntur autem facile his notis. Lunares, Naſſovicarum in modum, ubi apertura ſua rotunda nituntur, quietæ inſiſtunt; Trochis plus minus plana baſis pro firmamento eſt.

Tab. LXXVI.

Omnes hæ cochleæ ad claſſem Porcellanarum pertinent. Ob numeros ſingulis iconibus non appoſitos proprias etiam earum denominationes non exhibemus. Id modo monendum, nomen Cochleæ Teſtudinariæ, quod Auctor memorat, hodie cuidam ſpeciei hujus generis, quæ hac Tabula non dipingitur, imponi.

Tab. LXXVII.

Claſſi Purpurarum omnia hæc ſpecimina annumeranda.
Num. 1. Cochlea fuſca, exochis criſpis, longis.
2. 3. Cochlea faſciata, exochis criſpis.
4 ad 8. Ejusdem ſpeciei varietates.
9. 10. Aduſta, Brandaris dicta.
11. 12. Similis alia oblonga.
13 ad 1*6*. Cornua cervina, aut Scorpiones.

Tab. LXXVIII.

Num. 1 ad 3. Araneus duplex.
4. Araneus ſimplex.
5. *6*. Caput Gallinaginis.
7 ad 11. Capita Gallinaginis muricata. Omnia hæc ad Purpuras referenda.

Tab. LXXIX.

In fronte hujus Tabulæ, parte ſiniſtra, duo exhibentur Artemones convoluti, imperfecti, ad Alatas referendi. Cætera ſpecimina ſingula ad Buccinorum claſſem pertinent.

Tab. LXXX.

Multivarias oſtendit differentias, quæ in illo genere, quod Æthiopum faſciatorum nomen gerit, occurrunt. Pertinent autem ad Buccina.

Tab. LXXXI.

Varietates Buccinorum proponit.

Tab. LXXXII.

Omnes hæ cochleæ ad claſſem Alatarum referuntur. Quæ vero inter eas Fæminæ vocari ſolent, nondum ad juſti incrementi terminum perveniſſe, jam ſupra monuimus.

Tab. LXXXIII.

Num. 1. 2. Ungula diaboli imperfecta. (Alata.)
3 ad 7. Buccina vulgaria.
8 ad 11. Pyramides faſciatæ. Cancri rudes, imperfecti. Vertex obtuſior depingi a Chacographo debuiſſet: qui error etiam Tab. LXIII. Num. 3. commiſſus eſt.
12. 13. 14. Alatæ imperfectæ, Num. 1. 2. Tab. LXIII.

Tab. LXXXIV.

Num. 1 ad 3. Cochleæ margariticæ, inſigni artificio cælatæ. (Nautili.)
4. Nautilus tenuis, carina lata.
5 ad 8. Nautili carina anguſta.
9 ad 12. Nautili vulgares, tenues, griſei.

BLADWYZER

Num. *6*. *Baſterd* Midas oor. (Trompet.)
7. a 10. Varieerende Belhoorns. (Trompet.)
11. 12. 13. 1*6*. Graauwe Bezoar.
14. 15. *Gebandeerde Bezoar.* } (Stormhoeden.)
17. a 20. *Bel ſlak.*
21. 22. Midas oor.
23. a 32. Agaat Trompet. } (Trompetten.)

Tab. LXXII.

Num. 1. a *9*. Verſchillende Beddetyken.
10. a 1*6*. Rudolphus *of Wydmond.*
Deze vorige behooren tot het Geſlacht der Punt of Rotshoorns.
17. a 21. Poolſe Mutsjes of geribde Kasketjes.

Tab. LXXIII.

Num. 1. a 20. Zyn verſchillende Stormhoeden of Kasketten.
Num. 1. a *6*. & *9*. *Is de Roode Stormhoed of Vleesboorn.*
7. 8. 10. 11. 17. 18. *Gebreide Kasket.*
12. 13. *Wilde Bezoar.* (Stormhoed.)
1*6*. *Graauwe geknobbelde Kasket.*
1*9*. 20. *Turks Papier.* (Stormhoed.)
21. a 2*6*. Geplekte Tophoorntjes (Trompet.)
27. 28. Weſtind. Admiraal (Toot.)
2*9*. Wyfjes Krab. *Onvolwasſe Duivelsklaauw* (Laphoorn.)

Tab. LXXIV.

Num. 1. a 4. Groene Knobbelhoorn.
5. a 8. 20. 21. 25. Zilvermonden.
9. a 11. Goudmond of Gloeijende Ooven.
Deze vorige behooren onder de Maanboorns.
12. a 15. Tulleband. *Onder 't Geſlacht der Tollen behoorende.*
1*6*. Afgeſleepe Groene Knobbelhoorn.
17. 18. 1*9*. 22. 23. 24 a 30. Naſſouwers.
Behooren onder de Maanhoorns.

Tab. LXXV.

Eenige van dit Tafereel behooren onder 't Geſlacht der Tollen, en andere onder de Maan Hoorns. Men onderſcheid ze lichtelyk door deze kenmerken: De Maan Hoorns ruſten, nederliggende gelyk de Naſſouwers, op hun ronden mond; en de Tollen, op hun min of meerder platte Baſis.

Tab. LXXVI.

Deze behooren alle onder 't Geſlacht der Porcelein Hoorns. Vermits 't ontbreeken der Nummers, kunnen wy derzelver byzondere benaamingen niet opgeeven. Wy hebben hier alleen maar te zeggen, dat de benaaming van Karet of Schildpad Hoorn, waar van den Schryver ſpreekt, thans aan een andere van dit Geſlacht, hier niet verbeeld, gegeeven word.

Tab. LXXVII.

Deze behooren alle tot het geſlacht der Purper Hoorns.
Num. 1. *Langtakkige* Bruine Krulhoorn.
2. 3. Gebandeerde Krulhoorn.
4. a 8. Varieerende Krulhoorns.
9. 10. Brandaris.
11. 12. Langwerpige dito.
13. a 1*6*. Hartehoorntjes *of Schorpioen.*

Tab. LXXVIII.

Num. 1. a 3. Dubbelde Spinnekop.
4. Enkelde Spinnekop.
5. *6*. Snippe Kop.
7. a 11. Getakte Snippekop.
Zy behooren alle tot de Purper Hoorns.

Tab. LXXIX.

Ter linker zyde, booven aan in dit Tafereel, zyn twee onvolwasſen Opgerolde Bezaantjes, die tot de Lap of Vleugelhoorns behooren, anders zyn alle de overige van het Geſlacht der Trompet Hoorns.

Tab. LXXX.

Dit Tafereel vertoond de verſchillende veranderingen, welke in deze Hoorns, die men Gebandeerde Mooren noemt, gevonden worden. Zy behooren onder de Trompetten.

Tab. LXXXI.

Deze Plaat bevat de verſchillende Trompet Hoorns.

Tab. LXXXII.

Alle deze ſoorten behooren tot de Lap of Vleugel Hoorns. De zoogenaamde Wyfjes hebben we al reets vroeger gezegt, dat niets anders dan de onvolwasſene zyn.

Tab. LXXXIII.

Num. 1. 2. *Onvolwasſe Duivelsklaauw.* (Laphoorn.)
3. a 7. *Gemeene Kinkhoorn. Trompet.*
8. a 11. Gebandeerde Piramides. *Onvolwasſe Plompe Krab. Het toppunt moeſt hier Stomp verbeeld zyn, dezelfde fout is door den Plaatſnyder op Tab. LXIII. Num. 3. insgelyks begaan.*
12. 13. 14. *Onvolwasſe Laphoorns, van Num. 1. 2. Tab. LXIII.*

Tab. LXXXIV.

Num. 1 a 3. Konſtig geſneede Parlamour Hoorns.
4. 'T Schippertje, Ryſtenbry Nautilus, *als mede, de Breed Kielde Nautilus genaamd.*
5. a 8. *Smal Kielde Nautilus* of Schippertje.
9. 12. *Gemeene graauwe dunne Nautilus. Zy behooren alle tot de Zeilhoorns.*

Poſt-

I N D E X

Postquam nomina generica Conchyliorum univalvium, singulis juxta Systema nostrum competentia, ubique adjecimus, consultum fuerit ipsorum quoque generum ordinem subjungere. Speramus interim, quantocyus fieri poterit, universum Systema nostrum, & univalvia & bivalvia & multivalvia complectens, in lucem proditurum, in quo præterea & notæ characteristicæ & ulteriores divisiones exponantur.

I. Genus. Porcellanæ.
II. ——— Globosæ.
III. ——— Nautili.
IV. ——— Semilunares.
V. ——— Lunares.
VI. ——— Trochi.
VII. ——— Strombi.
VIII. ——— Cylindri.
IX. ——— Volutæ.
X. ——— Cassides.
XI. ——— Alatæ.
XII. ——— Murices.
XIII. ——— Purpuræ.
XIV. ——— Buccina.
XV. ——— Auritæ conchaceæ. Vid. Rumph. Tab. XL. E. F. G. H. I. R.

Omnia & singula hæc genera ex gyro spirali, plus minus sese ampliante, enascuntur. Dubium genus, de quo Tab. LVII. &c. actum, tantisper ad Globosas referri commode posse videtur.

TAB. LXXXV.

Varias exhibet Conchas margariticas, interna & externa superficie, eleganter sculptas.

TAB. LXXXVI.

Quandoquidem Conchyliorum bivalvium differentes species, quæ perquam numerosæ sunt, non omnes & singulæ in hoc opere exhibentur; haud satis commode aut fructuose methodum, quam in Univalvibus secuti sumus, nomina generica juxta systema nostrum adscribendo, observare licebit.

Num. 1. Cuculla fatui diconcha.
2 ad 7. Conchæ variæ a Carthagena dictæ.
8. Concha Veneris. Dixero ad priores pertinere.
9. Concha Anicula dicta.
10. Serratula.
11. Concha Veneris purpurea.
12. Concha a Frago dicta.
13. Concha Carthagenensis.
14. Similis alia.
15. Concha Veneris Labaar dicta.
16. Similis rotunda.
17. 18. Concha Veneris.

TAB. LXXXVII.

Num. 1 ad 5. Conchæ Corallinæ.
6. Pallium regium.
7. Pallium regium, Americanum. Hodie vocatur Concha ex Freto Davisii; quia ibi nascitur.
8 ad 12. Pallia variegata purpurea.
13. Pallium Regium, rubrum, Americanum.
14. Pallium versicolor, lutei coloris, costis purpureis.
15. Alia species.
16 ad 18. Pallia variegata, Americana, differentia.

TAB. LXXXVIII.

Num. 1 ad 7. Crepitacula leprosi varie colorata & muricata.
8. Crepitaculum leprosi aurantium.
9 ad 11. Ejusdem ordinis alia.
12. Concha rupea.
13. Videtur esse spuria Arca Noachi, adnatis sordibus hispida.

TAB. LXXXIX.

Num. 1 ad 4. Crepitacula leprosi exochis ornata, varia.
5. Crepitaculum leprosi muricatum.
6. Concha rupea.
7. Crepitaculum leprosi muricatum.
8. Crepitaculum leprosi exochis ornatum.
9. Concha rupea.
10. Coralium marinum, cinereum, tenue, foliosum, subtilibus costis distinctum.
11. Concha rupea.
12. Concha rupea, squamis brevibus, maceriformibus.

Auctor quidem, ob rationes ante memoratas, tantum non omnia hujus Tabulæ Conchylia ad Conchas rupeas refert. Quod si vero quis animadvertat, Conchas rupeas veras longe diversam commissuram suarum valvarum gerere, uti Num. 9. apparet, & vel forinsecus abunde distinguere licet; ei, quam fecimus, distinctio haud improbabilis videbitur.

Vera concha, quæ a Macere nomen habet, non est concha rupea, sed Crepitaculum leprosi, cujus rami tenues, lati & crispati sunt, propemodum quales habentur in Coralio Num. 10.

TAB. XC.

Serici supremæ & infimæ Conchylia dicuntur Bivalves Transparentes.

B L A D W Y Z E R

By alle de Soorten van Eenschalige Hoorns, de Geslachtnaam, naar eene nieuwe Rangschikking, gevoegd hebbende, zoo volgd hier de Orde of Rang der Geslachten. Wy hoopen, zoo ras mogelyk, zoo van de een, twee, als meerschalige, een geheel Systema in het licht te geeven, waar by derzelver Kenmerken en verdere verdeelingen zullen gevoegt zyn.

I. Te Geslacht. Porcelein Hoorns.
II. - - - - - - Tonnen.
III. - - - - - - Schip of Zeil Hoorns.
IV. - - - - - - Halve-Maan Hoorns.
V. - - - - - - Maan Hoorns.
VI. - - - - - - Tollen.
VII. - - - - - - Pennen.
VIII. - - - - - - Rollen.
IX. - - - - - - Tooten.
X. - - - - - - Stormhoeden.
XI. - - - - - - Lap of Vleugel Hoorns.
XII. - - - - - - Punt of Rots Hoorns.
XIII. - - - - - - Purper Hoorns.
XIV. - - - - - - Trompet Hoorns.
XV. - - - - - - Schulpachtige Oor Hoorns. Zie Rumph. tab. XL. E. F. G. H. I. R.

Alle deze Geslachten neemen uit een SPIRALE *Kultrek, welke zich min of meer verwyderd, haar begin. Het twyfelachtige Geslacht, waar van by Tab. LVII. enz. gesprooken word, zal, tot noch toe, maar best by dat der TONNEN gebracht worden.*

TAB. LXXXV.

Dit Tafereel vertoond verscheide zoo uit als inwendig besneeden Parlemour Schulpen.

TAB. LXXXVI.

Het gedeelte der Tweeschaalige Schulpen zoo volkoomen, in het verbeelden van de overgroote verscheidenheid der verschillende soorten, niet zynde; zoo kunnen wy, gelyk by de Eenschalige gedaan is, de Geslacht naamen 'er volgens onze Rangschikking, met eenige vrucht, niet by voegen.

Num. 1. Dubbelde Zotskap.
2. a 7. Verschillende Cartageensche Schulpen.
8. Venus Schulp. *Schynd my by de vorige te behooren.*
9. *Oude Wyf Schulp.*
10. Zaagertje.
11. Purpere Venus Schulp.
12. Aarbey.
13. Cartageense Schulp.
14. Andere dito.
15. Venus Labaar.
16. Dito ronde.
17. 18. Venus doublet.

TAB. LXXXVII.

Num. 1. a 5. Koraal doublet.
6. Koningsmantel.
7. Westindische Koningsmantel. *Nu noemt men dezelve, de Straatdavids doublet, als daar vallende.*
8. a 12. Purpere Bontemantel.
13. Westindische roode Koningsmantel.
14. Geele en paarsgeribde Mantel.
15. Andere soort.
16. a 18. Varieerende Westind. Bontemantels.

TAB. LXXXVIII.

Num. 1. a 7. Varieerend gekoleurde en getakte Lazarusklappen.
8. Oranje Lazarus klap.
9. a 11. Verschillende dito.
12. Rots doublet.
13. *Waarschynelyk een ruigbegroeide basterd Noachs Ark.*

TAB. LXXXIX.

Num. 1. a 4. *Verschillende gepende Lazarus klappen.*
5. Getakte Lazarus klap.
5. *Rotsdoublet.*
7. Getakte Lazarusklap.
8. *Gepende Lazarusklap.*
9. *Rots doublet.*
10. *Dun, fyn geribd, bladerig en aschverwig Zee-Koraal.*
11. *Rots doublet.*
12. Als vooren, met korte nagelachtige schubben.

De Schryver noemde meest alle deze soorten, om te vooren by gebrachte reeden, Rots doubletten: Dan als men gelieft aan te merken, dat de waare Rots doubletten als by N°. 9. *een geheel verschillend Scharnier hebben, 't geen van buiten genoegzaam kennelyk is, zoo zal men de reeden van myne onderscheiding goedkeuren.*

De rechte Foely doublet, is geen Rotsdoublet, maar een Lazarusklap, welks takken, dun, breed, en zich omgekruld vertoonen; ten naasten by als die van het Koraalgewas by N°. 10. *verbeeld.*

TAB. XC.

De bovenste en onderste ry worden Transsperant doubletten genaamd.

I N D E X

Secunda series, utroque latere, & ultima series pro parte, exhibet Conchas Margariticas vulgares: quod ex earum conformatione & commissura patet.
Quæ supersunt, Ephippia Polonica vocantur.

TAB. XCI.

Num. 1. Pinna, quæ Perna dicitur, vulgaris.
2. Perna fusca, claviculis distincta.
3. Alia species, claviculis brevioribus.
4. 5. Concha cruciata, vel Tudes Polonica.
6 ad 8. Volsella, hodie Concha Normalis dicta.
Peniculi byssini e medio Conchæ Cruciatæ propendentes haud multum abludunt a tomento Pernæ, ex quo chirothecas etiam contextas esse ajunt. Hæc proprietas magis ad Mytulos, quam ad Ostrea pertinet.

TAB. XCII.

Variantes species Pernarum minorum.

TAB. XCIII.

Num. 1. 2. Concha cruciata.
3. Buccinum indigenum aliena materie obsessum.
4 ad 9. Tubuli vermium marinorum intestiniformes.

TAB. XCIV.

Hac Tabula congeries proponitur corporum marinorum diversorum, quæ cum numeris non distincta sint, sua singulis nomina competentia imponere vix licet. Qui dicuntur Echini marini, eorumque lapidefacta fragmenta, sunt Balani marini, singulares, quos apud Gualtieri in Indice Testarum, Tab. 106. videre est.

TAB. XCV.

Num. 1. Spongia, fistulata, simplex.
2. 4. Spongia flabelliformis, nigra, fibris tenuissimis, rigidis.
3. Alcyonium irregulare, rigidum, membranaceum & cellulosum.
5. Spongia erecta, subtilior, fragilis, ramulis tenuibus.
6. Planta marina, lignosa, ramulis tenuibus, in modum retis contextis.
7. ut Num. 1.
8. Planta marina foliacea & spongiosa, singulari modo ramosa.
9. Spongia ramosa, fibris tenuissimis.

TAB. XCVI.

Num. 1. Spongia rigida, simplex, ramosa.
2. Spongia rigida, ramosa, ramis foraminulentis & nodosis.
3. Fungus coronarius, ligno corrupto adnascens.
4. Alcyonium pilæ rugosæ simile, densi subtilisque contextus.
5. Spongia fragilis, fibris tenerrimis.
6. Alga marina, foliis latioribus, texto lineo aut sericeo similis.
7. Alga marina, caule tenui, diviso; bacculis oblongis, inter se coalitis.

TAB. XCVII.

Num. 1. Spongia irregularis, laxioris ac foraminulentæ texturæ.
2. Spongia densa, fungosa, tubulosis ex parte ramis.
3. Spongia singularis, lignosa, ramis recurvis, in totum fistulatis.
4. Eadem species num. 5. Tab. XCVI.
5 ad 7. Spongia erecta, ramosa, mollis atque subtilis.

TAB. XCVIII.

Num. 1. Alga marina, foliis oppositis, ad extremitates vesiculis ac penicillis consita, fragmento suberis, cui conchæ anatiferæ, balani & vermes marini insident, adnata.
2. Alga marina, ramis divisis, planifoliis; vesiculis ad foliorum extremitates acuminatis, conicis.
3. Alga marina, ramis plurimis, tenuibus, longis; vesiculis oblongis, siliquarum æmulis.
4. Alga marina, tenuis, ramulis teretibus, minutis Balanis ad extremitates consita.
5. Alga marina, ramulis planis, obtusis, late expansis, ad similitudinem foliorum Quercus.

TAB. XCIX.

Num. 1. Alga marina, foliis racematim caudici dense adnatis.
2. Eadem species, ac Num. 6. Tab. XCVI.
3. Alcyonium, quale Num. 4. Tab. XCVI.
4. Alcyonium quoque videtur.
5. Alga marina, foliis in modum Rosæ patulæ compositis.
6. Alcyonium Num. 3.
7. Spongia ramis crassiusculis, tenax, tota superficie apiculis tenuibus, mollibus, dense consita.

TAB. C.

Num. 1. 2. Muscus marinus, capillaceus, adnatus Fuco marino filiformi.

B L A D W Y Z E R

Die van de tweede ry, terweerszyden, en zoo meede, de kleine van de laatste ry, is de gemeene Parlamour Schulp, 't geen hun figuur en scharnier uitwyst.
De overige zyn Poolse Zadels.

TAB. XCI.

Num. 1. Gemeene Ham doublet.
2. Bruine genagelde dito.
3. Een andere wat korter nagels hebbende.
4. 5. Kruis doublet of Poolse haamer.
6. a 8. Baardknyper, nu *Winkelbaak, doublet genaamd.*
De hair bosjes, in 't midden by de kruisdoublet, koomen veel overeen met het spinsel van de Hamdoublet, waar van reets Handschoenen geweeven zyn. Deze eigenschap is ook den Mossel eigener als den Oester.

TAB. XCII.

Verschillende soorten van kleine Hamdoubletten.

TAB. XCIII.

Num. 1. 2. Kruisdoublet.
3. Begroeide Inlandsche Kinkhoorn.
4. a 9. Zee-Worm en Darmkookers.

TAB. XCIV.

Dit Tafereel vertoond een mengeling van verschillende Zee-lighaamen, die wy, om dat dezelve niet genommert zyn, elk met hun verschillende naam niet benoemen kunnen. De vermeende Zee-Appelen, en versteende stakken derzelve, zyn vreemde Zee-Pokken, welke by GUALTIERI *in zyn* INDEX TESTARUM *tab.* 106. *kunnen nagezien worden.*

TAB. XCV.

Num. 1. Eenvoudig pypachtig Spons-Gewas.
2. 4. Zwarte Zee-Wajer, met zeer fyne scherpe vezels.
3. Hard, Vlies-en Celachtige *Alcyonium*, van een onregelmatige gedaante.
5. Recht opgroeyend, zeer fyn, bros Spons-Gewas, met dunne takjes.
6. Houtachtig Zee-Gewas, met dunne takjes, welke netswyze gevlochten zyn.
7. Als Num. 1.
8. Blader-en Sponsachtig Zee-Gewas, vreemd getakt.
9. Getakt Spons-Gewas met zeer dunne vezels.

TAB. XCVI.

Num. 1. Hart eenvoudig getakt Spons-Gewas.
2. Hart takkig Spons-Gewas met doorboorde en geknobbelde takken.
3. Kroon of veel-puntige *Fungus* op verrot hout groeyende.
4. Gekreukte of Balachtige *Alcyonium*, van een dicht fyn weefsel.
5. Bros, sponsachtig Zee-Gewas, welks vezelen zeer teer zyn.
6. Breed bladerachtig Zee-Wier, veel overeenkomst met het weefsel van Linne of Zyde hebbende.
7. Zee-Wier met een dunne verdeelde steel, en langwerpige aan een gehechte vruchtjes.

TAB. XCVII.

Num. 1. Onregelmatig Spons-Gewas, van een los en doorboord weefsel.
2. Dicht Zwamachtig Spons-Gewas, met gedeeltelyk holle takken.
3. Heel vreemd en Houtachtig Spons-Gewas, met omgebogen en geheel doorboorde takken.
5. a 6. Zacht, fyn, rechtopstaande en veeltakkig Spons-Gewas.

TAB. XCVIII.

Num. 1. Zee-Wier, met teegen over elkanderstaande bladeren, aan deszelfs uiteinde met blaasjes en kwasjes bezet, op een stuk Kurk met Langhalsen, Zee-Pokken en Zee-Wormen begroeid.
2. Zee-Wier met verdeelde plat bladerige takken, hebbende aan hun uiteinden scherpe blaasjes, welke spits toeloopen.
3. Zee-Wier, in veele dunne lange takken verdeeld, met langwerpige blaasjes, na Peultjes gelykende.
4. Dun en rond-takkig Zee-Wier, welks uiteinden met kleine Zee-Pokjes bezet zyn.
5. Zee-Wier met platte stompe takken, welke zich wyd uitbreiden, en naa Eike bladeren gelyken.

TAB. XCIX.

Num. 1. Zee-Wier, welks bladeren troswyze dicht aan den steel gehecht zyn.
2. Van 't zelfde Geslacht als op tab. 96. Num. 6.
3. *Alcyonium* als Num. 4. tab. 96.
4. Waarschynelyk mede een *Alcyonium.*
5. Zee-Wier, welks bladeren, gelyk eene open Roos, in elkander liggen.
6. Als Num. 3.
7. Diktakkig, taai en rul Spons-Gewas, dicht met fyne zachte puntjes bezet.

TAB. C.

Num. 1. 2. Fyn, kort, hairachtig Zee-Mos, en na een band gelykend Zee-Wier.

Num. 3.

I N D E X

Num. 3. Muscus marinus capillaceus, ramulis longioribus, divisis.
4. 5. 6. Frutices marini, lignosi, ramulis teretibus, lævibus.
7. Pila corallina, tubulosa.
8. Nidus vermium marinorum.
9. Eadem species Num. 4. 5. 6.
10. Alga marina, foliis tenuibus, cinereo-grisei coloris.
11. Planta marina, foraminulis densissime pertusa, fragilis; Eschara seu Millepora dicta.
12. Coralodendron pertenue & torrefacto corio simile.
13. 14. 15. Coralium officinarum, ramulis articulatis.
16. Ceratophyton ramulis spinosis.
17. 18. 19. Coralina Equiseti forma.

Tab. CI.

Num. 1. Fucus marinus, siliculas ferens; Coralina falciformi petiolum ejus circum ambiente.
2. Alia species Coralinæ, Equiseti forma, adnata Ostreo echinato.
3. Alga marina, foliis angustis, non serratis.
4. Fucus marinus foliis & fructibus conspicuus.
5. 6. Eschara Num. 11. Tab. C.
7. Fragmentum rupis, cui duo Crepitacula leprosi adnata, & nonnulla Coralii rubri tubercula.
8. Coralium rubrum, fragile, cum aliis marinorum speciebus concretum.

Tab. CII.

Num. 1. 2. Frutices marini, arbuscularum forma, multicolores.
3. 4. 5. Diversæ Coralinarum species.
6. Fucus maritimus, major, multifolius.
7 ad 10. Fucorum maritimorum species differentes.
11. Fucus marinus, ramosus, caule folioso, foliis angustis, ad margines pilosis.

Tab. CIII.

Num. 1. Folium Algæ marinæ, cribriforme, latum, orbiculare.
2. 3. Algæ marinæ folia magna, lata, reticulata.
4. Alga marina Num. 10. Tab. CII.
5. Alga marina, foliis longis, angustis, germinantibus, tenui tomento in ambitu ornatis.
6. Coralinæ species.

Tab. CIV.

Num. 1. Accarbaar, seu Coralodendron vulgare, rubrum, articulatum.
2. Frutex marinus prægrandis, niger, Coralium nigrum dictus.
3. Frutex marinus spinosus, serpentiformis.

Tab. CV.

Num. 1. Rupes calcaria, variis fruticum marinorum, qui ventilabra marina vocantur, speciebus ornata.
2. Frutex marinus subfuscus, ramis crassis, rigidis.
3. Coralium fruticosum, plumbei coloris, articulatum, forma radicis Zingiberis.
4. Ramulus defractus fruticis marini demortui.

Tab. CVI.

Num. 1. Frutex marinus, caudice tereti, erecto, ramulis plurimis, brevibus, rigidis, tenuibus, spinosis, circumcirca prodeuntibus; Cupressus marina dictus.
2. Frutex marinus, demortuus, diversis Coralinarum speciebus onustus.
3. Frutex marinus lignosus, ramis ventilabri in modum utrinque expansis, crusta tartarea, nodosa, undiquaque obductus.
4. Frutex marinus, lignosus, caudice tereti ramisque articulatis.
5 & 9. Ramuli coralini, luteoli, lapidi spongioso adnati.
6. Frutex marinus, lignosus, adnata concha tenuiter muricata, quæ Crepitaculum leprosi vocatur, conspicuus.
7. Coralina tubulosa, plurimis fistulis, longis, cavis, inter sese implicitis, constans.
8. Frutex marinus, corneus, irregularis, crusta tartarea crassa tectus, Ostreo adnatus.

Tab. CVII.

Num. 1. Cochlea alata lata, cui frutex marinus lignosus accrevit.
2. Cochlea, Auris Gigantea dicta, quam undique obsidet materies coralina.
3. Frutex corneæ naturæ, cujus ramuli prælongi, tenues, parumque divisi, crusta rubra obtecti sunt.
4. Keratophyton vulgare, nigrum; ramulis teretibus, in tenuia filamenta exeuntibus.
5. Frutex lignosus, cui Ostrea quædam adnata sunt.
6. Frutex lignosus, planus, instar ventilabri, ramulis inter se concretis, crusta tartarea, rubra, undiquaque contectus.
7. Buccinum vulgare, alga marina, foliis brevibus, nodosis, constitum.
8. Keratophyton, ramulis lateralibus brevibus, conjugatis, crusta obscure lutea tectum.
9. Uva marina, bacculis longo caudici dense adnatis.
10. Pulmonaria marina, foliacea.

B L A D W Y Z E R

Num. 3. Lang haairachtig Zee-Mos, met verdeelde takjes.
4. a 6. Houtachtige Zee-Heestertjes met ronde gladde takjes.
7. Pypachtig Koraal Balletje.
8. Zee-Worm nest.
9. Gelykformig soort als Num. 4. 5. 6.
10. Fyn bladerig Zee-Wier van een asgraauwe koleur.
11. Bros en geheel dicht met gaatjes doorboord Zee-Gewas, Kant-Koraal genaamd.
12. Dun en geschroeid Leer gelykend Koraal boomtje.
13. a 15. Gemeen of Apotheek-Koralyn met in leedjes verdeelde takjes.
16. Hoornachtige Zee-Heester met gedoornde takjes.
17. a 19. Paardestaart of Kannewasser Koralyn.

Tab. CI.

Num. 1. Peuldragend Zee-Wier, om welks tak zich het Zeissen-Koralyn geslingerd heeft.
2. Ander soort van Kannewasser Koralyn, groeyende op een Schulp, de Lazarus Klap genaamd.
3. Zee-Kroost met ongetandde smalle blaaden.
4. Blad en Vruchtdragend Zee-Wier.
5. 6. Kant-Koraal.
7. Een stuk Rots, met twee Gepende Lazarus klappen en roode Koraal Botten.
8. Rood, bros Koraal, met andere soorten te saamen gegroeid.
9. Tweede soort, waar op zich een Zee-slak heeft vastgehecht.

Tab. CII.

Num. 1. 2. Fyne veelkoleurige en Boomgelykende Zee-Heesters.
3. a 5. Verschillende soorten van Zee-Korallynen.
6. Groot en veelbladerig Zee-Wier.
7. a 10. Verschillende soorten van Zee-Wier.
11. Veeltakkig Zee-Wier, welks steel door 't midden der Blaaden, die smal en terzyden fynhaairig zyn, heen loopt.

Tab. CIII.

Num. 1. Zeefachtig, breed en rond-bladerig Zee-Wier Blad.
2. 3. Netachtige doorboorde, breede en grootbladerige Zee-Wier Bladen.
4. Soortgelyk Zee-Wier als in 't vorige tafereel by Num. 10.
5. Zee-Wier met lange smalle bladen, welke met uitspruitseltjes bezet, en terzyden met fyne haairtjes versierd zyn.

Tab. CIV.

Num. 1. Gemeene roode in Leeden verdeelde Koraal-Boom of *Accarbaar*.
2. Groote zwarte Zee-Heester, of het zoo genaamde Zwart-Koraal.
3. Slang-formige en gedoornde Zee-Heester.

Tab. CV.

Num. 1. Kalkachtige Klipsteen met verschillende soorten van Heester-Gewassen, Zee-Wajers genaamd.
2. Bruinachtige Zee-Heester, welks takken stevig en hard zyn.
3. Loot-koleurig, in leeden verdeeld, en na Gemberwortel gelykend Heester-Koraal.
4. Afgebrooken tak van een verstorven Heester.

Tab. CVI.

Num. 1. Rond-stammig, opwaards groeyend, en in zeer veele korte, styve, scherpstekelige en fyne rondsom groeyende takjes zich verdeelend Heester-Gewas; Zee-Cypres genaamd.
2. Verstorven Zee-Heester, met verschillende soorten van Korallynen begroeid.
3. Houtachtige Zee-Heester, welks takken zich wajerachtig aan beide zyden uitbreiden, geheel met een knobbelachtige Tarterkorst bewassen.
4. Houtachtige Zee-Heester, welks ronde stam en takken in leeden verdeeld zyn.
5. & 9. Lichtgeele Koraal-takjes, aan een Sponsachtige steen vastgehecht.
6. Houtachtig Heester-Gewasje, waar aan een fyn gepende Lazarus klap vast gegroeid is.
7. Buisachtig Korallyn, uit veele lange, holle en door elkander geslingerde pypjes bestaande.
8. Hoornachtige, onregelmatige Zee-Heester, met een dikke tarterkorst, en op een Oester groeyende.

Tab. CVII.

Num. 1. Groote Laphoorn, met een houtachtige Zee-Boom begroeid.
2. Reuzen-of Zee-Oor Schulp, by na geheel met een Koraalachtige stoffe begroeid.
3. Hoornachtige Heester, welks lange, dunne en zich weinig verdeelende takken met eene roode korst begroeid zyn.
4. Gemeene zwarte Hoornachtige Heester, welks takken rond en fyn uitloopen.
5. Houtachtig Heestertje, waar aan zich eenige Oesters gehecht hebben.
6. Houtachtig, plat of wajerachtige Heester, welks takjes in elkander gegroeid zyn, en geheel met een donkere Tarter overgroeid is.
7. Gemeene Kink-Hoorn, met kort knobbelig Zee-Wier begroeid.
8. Hoornachtig Heester-takje, met korte zy-takjes, die zich aan weerszyden gelykformig uitbreiden, met een donker geele korst omgroeid.
9. Zee-Druif, in ronde bolletjes dicht aan een lange steel gegroeid.
10. Bladerig Zee-longe kruid.

INDEX

TAB. CVIII.

Num. 1. Cochlea alata lata, cui frutex marinus lignoſus accrevit, ima ſede conſpicienda.
2. Fungus marinus lapideus, foliis erectis, dentatis.
3 & 5. Fungi marini, foliolis tenuiſſimis, erectis, non dentatis.
4. Fungus marinus, nonnihil a priore Num. 2 diſcrepans.
6. Coralium nodoſum, Milleporæ ſpecies.
7. Coralium ſingulare, ramulis rotundis, tubulatis, nullo ordine compoſitis.
8. Coralium ramulis teretiuſculis, implicatis, ſolidis, nec tubulatis, ſuperficiem Cochleæ marinæ obſidens.
9. Madrepora tubuloſa; tubulis diſcretis, in formam pilæ ſphæricæ concretis.
10. Frutex marinus lignoſus, cruſta ex griſeo lutea veſtitus.
11. Frutex lignoſus, ramulis gracilibus, teretibus, lævibus.
12. Oſtreum, in quo ramulus fruticis marini & plures ſiliculi defixi ſunt.

TAB. CIX.

Num. 1. Fungus marinus lapideus, ramoſus, foliis non ſerratis, pertenuibus, erectis.
2 ad 8. Fungi marini lapidei, foliolis erectis, ſerratis; externa tantum forma inter ſe differentes.
9. 10. Fungus marinus, maximus, foliolis erectis, pertenuibus, non dentatis; cui nomen eſt Braſſicæ Pompejanæ.
11. Coralium poris ſtellatis, craſſum, nodoſum; ramis fere teretibus, lævibus.

TAB. CX.

Num. 1. 2. Coralium album, articulatum, lapideæ & corneæ naturæ; cui nomen Accarbaar.
3. Fungus, qualis Num. 1. Tab. CIX.
4. Fungus, qualis Num. 4. Tab. CVIII.
5. Nidus ex concretis vermium marinorum, vulgarium, tubulis conſtans.
6. Fragmentum ſaxi, variis plantis marinis eleganter obſeſſum.
7. Coralium a calice aut catino dictum, infundibuliforme, foris poroſum, intus aſperis ſulcis ſtriatum.
8. 9. Coralium tubulatum, rubrum, ex plurimis tubulis, teretibus, coagmentatis, compoſitum.
10. Coralium album, lapideum, denſum ac compactum; ramis lævibus, teretibus, multum diviſis.

TAB. CXI.

Num. 1. 2. Fungus marinus, lamellis tenuibus, ſubtiliter dentatis, erectis, ex centro radiatis.
3. Fungus marinus, oblongus; bracteolis valde tenuibus, ſubtiliter denticulatis, erectis, ſquamoſis, ex axi ad peripheriam protenſis.
4. Fungus marinus, oblongus; lamellis valde tenuibus, ſubtiliter denticulatis, erectis, uno tenore ex axi ad peripheriam decurrentibus.
5. Fungus marinus, oblongus, grandis; lamellis tenuibus, parvis, erectis, ſubtiliter dentatis, ſquamoſis; Pileus Neptuni dictus.
6. Fungus marinus, oblongus; lamellis minimis, ſquameis, ſubtiliter denticulatis, erectis, in medio dorſo ſtellatis; cui nomen eſt Talpæ marinæ.
7. Fungus marinus; plicis craſſis, erectis, inter ſe convolutis.
8. Fungus marinus; lamellis non dentatis, erectis, tenuiſſimis, implicatis.
9. Species ante jam expoſita.

TAB. CXII.

Num. 1. Lapis coralinus, globoſus, undulatus; plicis craſſis, inter ſe convolutis, ſuperne glabris; cui nomen a Cerebro datum eſt.
2. 3. Lapis coralites, irregularis, undulatus; plicis inter ſe convolutis, ſuperne acuminatis.
4. Lapis coralites, irregularis, undulatus; plicis per diverſa plana digeſtis.
5. Lapis coralites, globoſus, undulatus; plicis craſſis, tortuoſis, ſuperne velut canaliculatis.
6. Lapis coralites, globoſus, undulatus; plicis craſſis, tortuoſis, ſimiliter, ac interſtitia, lamellatis.
7. Lapis coralites, ut Num. 5.
8. Aſtroites irregularis; foveis ſtellatis amplis, nequaquam rotundis, ſed anguloſis.
9. Aſtroites globoſus, ima & laterali parte conſpiciendus, ſtellulis minutis, radiatis, in medio devexis.
†. 12. 14. 17. 18. huc quoque referuntur.
10. 11. 16. 20. 21. Aſtroitæ globoſi; poris irregularibus, anguloſis.
13. 22. Aſtroitæ globoſi; poris in medio depreſſis, in ambitu tantillum extuberantibus.
15. 19. Aſtroites oblongus; fimbria ſingulorum pororum itidem lamellata.
23. 24. 25. 26. 27. Fungi marini oblongi; parietibus craſſis, erectis, compreſſis, oblongam veluti ac lateraliter compreſſam ſcutellam imitantes.
28 ad 30. Fungi marini globoſi & oblongi; lamellis tenuibus, erectis, non denticulatis.
31. 32. Talpa marina Num. 6. utroque latere ſpectanda.

BLADWYZER

TAB. CVIII.

Num. 1. Groote Laphoorn, met een houtachtige Zee-Boom begroeid, van onderen te zien.
2. Steenachtige Zee-Kampernoelje, met getandde opſtaande blaaden.
3. & 5. Zee-Kampernoeljes, met ongetandde, opſtaande en zeer dunne blaaden.
4. Andere Zee-Kampernoelje, een weinig van Num. 2. verſchillende.
6. Knoeſtachtig Koraal-Takje, ſoort van *Millepora.*
7. Vreemd Koraal-Gewasje, welks ronde en holle takjes verward door een loopen.
8. Koraal-Gewasje met ronde en verwarde takjes, welke niet hol, maar dicht, en om een Zee-Hoorntje gegroeid zyn.
9. Buisachtig Ster-Koraal, in de gedaante van een ronden Bal, in afgezonderde buizen by een gegroeid.
10. Houtachtig Heeſter-Gewasje, met een graauw geele Tarter begroeid.
11. Houtachtig Heeſtertje met dunne ronde takjes, die glad zyn.
12. Oeſterſchulp, in 't welk zich een Heeſter-Takje en verſcheide kleine Keitjes vaſt gehecht hebben.

TAB. CIX.

Num. 1. Steenachtige getakte Zee-Kampernoelje, met ongetandde en zeer dunne opſtaande blaadjes.
2. a 8. Steenachtige Zee-Kampernoeljes met getandde opſtaande blaadjes, alleen in uiterlyke gedaante met elkander verſchillende.
9. & 10. Groote Zee-Kampernoeljes, met ongetandde en zeer dunne opſtaande blaaden, de Zee-Bloemkool genaamd.
11. Dik, aan het eind Knoeſtachtig-Koraal, met geſterde pooren, welks takken genoegzaam rond en effen zyn.

TAB. CX.

Num. 1. & 2. Wit, in leeden verdeeld Steen- en Hoornachtig Koraal, *Accarbaar* genaamd.
3. Komt over een met Num. 1. der vorige Tab.
4. Is overeenkomſtig met Num. 4. Tab. CVIII.
5. T'ſaamengegroeid Neſt van de gemeene Zee-Kooker Wormen.
6. Zeer fraai ſtuk Klip-Steen, met verſchillende Zee-Gewasſen begroeid.
7. Beeker of Schootel-Koraal, de gedaante van een Trechter hebbende, uitwendig met ronde Pooren, van binnen ſcherp gegroefd.
8. 9. Rood Pyp-Koraal, uit veele ronde opeengeſtapelde Pypjes ſaamengeſteld.
10. Wit, ſteenachtig, dicht en vaſt Koraal, met gladde, ronde en zich veel verdeelende takken.

TAB. CXI.

Num. 1. 2. Zee-Kampernoelje, met fyn-getandde, opſtaande en zeer dunne blaadjes, welke zich uit het midden, ſtraalswyze, tot een rond uitbreiden.
3. Langwerpige Zee-Kampernoelje, met fyn getandde, opſtaande, en zeer dunne ſchobachtige blaadjes, die zich uit het midden naar buiten uitbreiden.
4. Langwerpige Zee-Kampernoelje, met fyn getandde, opſtaande, en zeer dunne doorloopende blaaden, die zich uit het midden naar buiten uitbreiden.
5. Groote langwerpige Zee-Kampernoelje, met kleine ſchobachtige, fyn getandde, opſtaande dunne blaadjes, Neptunus Muts genaamd.
6. Langwerpige Zee-Kampernoelje, met zeer kleine, ſchobachtige, fyngetandde blaadjes, welke zich midden op den rug Sterswyze vertoonen, de Zee-Mol genaamd.
7. Zee-Kampernoelje, met dikke opſtaande en dooreengeſlingerde plooyen.
8. Zee-Kampernoelje, met ongetandde, opſtaande en zeer dunne dooreengeſlingerde blaadjes.
9. Een meer verbeeld ſoort.

TAB. CXII.

Num. 1. Rond, gewaterd Koraal-Steen, welks dikke en dooreengeſlingerde plooyen, van booven glad zyn, *Maeandrites* of Herſenſteen genaamd.
2. 3. Onregelmatig gewaterd Koraal of Herſenſteen, welks dooreengeſlingerde plooyen van booven ſcherp zyn.
4. Onregelmatig gewaterd Koraal of Herſenſteen, welks plooyen booven elkander geſchikt zyn.
5. Rond gewaterd Koraal of Herſenſteen, welks dikke en dooreengeſlingerde plooyen van booven eenigzins zyn ingeſneeden.
6. Rond gewaterd Koraal of Herſenſteen, welks dikke en dooreengeſlingerde plooyen, gelyk het overige, vliesachtig geſcheiden zyn.
7. Overeenkomſtig met Num. 5.
8. Onregelmatig Sterreſteen, welks geſterde pooren niet rond, maar hoekig en groot zyn.
9. Ronde Sterreſteen, van onderen en terzyden te zien, met kleine, ſtraalswyze en in het midden na beneeden toeſchietende Sterretjes. Zoo meede Num. 12. 14. 17. & 18.
10. 11. 16. 20. & 21. Ronde Sterreſteenen, welks pooren onregelmatig en hoekig zyn.
13. & 22. Ronde Sterreſteenen, welks pooren in 't midden ingezonken, en zich rondsom iets verheffen.
15. & 19. Langwerpige Sterreſteenen, welks pooren rondsom door andere omzet zyn.
23. a 27. Langwerpige Zee-Kampernoeljes, met dikke opſtaande en ingeboogen zyden, een langwerpig en terzyden ingeboogen ſchooteltje gelykende.
28. a 30. Ronde en langwerpige Zee-Kampernoeljes, met dunne opſtaande en ongetandde blaaden.
31. 32. De Zee-Mol, onder en booven te zien.

I N D E X

Tab. CXIII.

Coralium grande, cornu cervini forma; ramis latis, planis; poris innumeris, tubulatis, intus ſtellatis.

Tab. CXIV.

Num. 1. Coralium, cornu cervini forma; ramis teretibus, acutis; poris plurimis, tubulatis, intus ſtellatis.
2. Paxilli coralini, cuſpidati vel aciculati, intus ſtellati.
3. Frutex marinus, corneus; ramis erectis, planiuſculis, qui utrinque ſpinas emittunt.

Tab. CXV.

Num. 1 ad 7. Coralium rubrum, quod a ſanguine nomen habet, ramis ſolidis, teretibus, ſinuoſis, obtuſis.

Tab. CXVI.

Num. 1. 2. Coralium lapidoſum, album; ramis nullo ordine inter ſeſe implicatis, poroſis; poris amplis, intus ſtellatis; Coralium album vulgo dictum.
3. Coralium album, lapidoſum; ramis nullo ordine inter ſeſe implicatis, ad extremitates ſtellatis.
4. Fungus marinus, ut Num. 1. Tab. CIX.
5. Coralium tenerum, ramoſum, plumatile; poris intus ſtellatis.
6. Coralium ſimile Num. 8. Tab. CVIII.
7. Gleba Coralina, alba, calcaria, ut plurimum irregulariter globoſa, aut ovata.
8. Alcyonium ramoſum, ungulæ forma; ramis obtuſis, nodoſis.

E R R A T A corrigenda tum in tabulis, tum in textu, quæ Lectorem confundere poſſent.

Tab. I. Num. 4. *lege* Num. 5.
—— - Num. 5. — Num. 4.
Pag. 6. Num. 1. Sepiam deliniat *lege* delineat.
Pag. 7. Num. 5. 6. Sepia minor. *lege* Loligo minor.
Tab. V. Num. 11. *lege* Num. 12.
—— - —— 12. *lege* Num. 11.
Pag. 17. Num. 2. ſupina. *lege* prona.
Pag. 19. Num. 5. a. Caput Echini. *lege* Os Echini.
——65. Num. 5. *addendum* binas, quæ in Tabula XXV hoc numero notatæ ſunt, ac literis a b. diſtinctæ, icones nonniſi ejusdem ſpeciei varietatem oſtendere.
Tab. XXVI. Num. 37. *lege* 35.
—— —— —— 35. *lege* 37.
Pag. 145. Num. 14. in omnibus enim Buccinis *lege* in nonnullis enim &c.
—— 206. Num. 7. Fucus *lege* Fungus.
—— —— Num. 8. Fucus *lege* Fungus.

A N N O T A T I O N E S.

Quum Auctor in explicatione Tab. III. Num. 5. 6. Loligini nomen Sepiæ minoris dederit: uti in indice monuimus: videri poſſit, etiam oſſium Sepiæ dorſalium, quæ Num. 9 & 10 habentur, alterum ad Loliginem pertinere. Notetur ideo, ambo, minus æque ac majus, Sepiarum eſſe; Loliginis autem os dorſale, longe diverſum ab illo Sepiæ, Tab. XVI. Num. 9. depingi ac male ibidem ſub nomine *Pinnæ marinæ* deſcribi.

Veroſimile habeo, Loligines Tab. IV. Num. 2 & 4 deſcriptas haud differre ſpecie ab illis Num. 1 & 3, nec niſi inverſo ſitu depictas eſſe.

Tab. V. Num. 4. conjicio ſtellam eſſe noſtratem.

Tab. VIII. Num. 5. etiam ad oras Britannicas reperitur.

Tab. XVI. Conchæ anatiferæ Num. 1. a & Num. 2. pro iisdem debuiſſent deſcribi. Neque enim tubi, quem collum vocant, longitudo aut brevitas differentiam ſpecificam facit; quum ſiccatione aut abruptione induci queat. Num. 1. b. potius numero 2. fuiſſet notanda: eſt certe diverſa ſpecies; uti ex conchæ conformatione intelligitur.

Ejusdem Tab. Num. 9. Os dorſale Loliginis exhibetur.

B L A D W Y Z E R

Tab. CXIII.

Groot, breed en plat-takkig Harte-Hoorn Koraal, met oneindig veel kleine buisachtige pooren, welke van binnen geſterd zyn.

Tab. CXIV.

Num. 1. Rond en ſpits-takkig Harte-Hoorn Koraal, met veele buisachtige pooren, welke van binnen geſterd zyn.
2. Priem- of Naaldachtige en van binnen geſterde Koraalpenne.
3. Hoornachtige Zee-Heeſter, welks opgaande platachtige takken, wederzyds met ſcherpe uitbottingen gewaapend zyn.

Tab. CXV.

Num. 1. a 7. Rood-Koraal, met vaſte, ronde, bochtige en ſtomp toeloopende takken; Bloed-Koraal genaamd.

Tab. CXVI.

Num. 1. 2. Wit, ſteenachtig en verward dooreengeſlingerd Koraal, welks takken met wyde inwendig geſterde pooren bezet zyn; Wit-Koraal genaamd.
3. Wit, ſteenachtig en verward dooreengeſlingerd Koraal, welks uiteinden der takken zich geſterd vertoonen.
4. Zee-Kampernoelje, zie Tab. CIX. Num. 1.
5. Teer, takkig en pluimachtig Koraal met inwendig geſterde pooren.
6. Als by Tab. CVIII. N°. 8.
7. Witte, Kalkachtige Koraal-Klomp, welke zich veeltyds onregelmatig, rond, of langwerpig vertoond.
8. Klaauw- of takkige *Alcyonium* met ſtompe en knobbelige takken.

ZINHINDERENDE Plaat en drukfouten.

Tab. 1. N°. 4. moet 5. & N° 5. 4. zyn.
Pag. 7. By N°. 5. 6. ſtaat, een kleine *Sepia*, lees, een kleine *Loligo*.
Tab. 5. N°. 11. moet 12. & N°. 12. 11. zyn.
Pag. 17. By N°. 2. ſtaat van onderen te zien, lees, van booven te zien.
Pag. 19. N°. 5. a. ſtaat het hoofd, lees, de Bek van een Zee-Egel.
Pag. 65. Onder aan de beſchryving by N°. 5. moet N°. 5. b. maar als een varieteit van dat ſoort geacht worden.
Tab. 26. N°. 37. moet 35. & N°. 35. 37. genommert worden.
Pag. 129. ſtaat N°. 7. moet 7. 8. 9. 10. zyn.
——130. ſtaat onder aan *Strombi*, lees, *Rhombi*.
——131. vierde reg. ſtaat ruigachtige, lees, ruitachtige.
——135. By N°. 4. ſtaat uitgebroeide, lees, uitgebreide.
——139. ſeeventiende reg. ſtaat *Tooten* of *Wellen*, lees, Band-pennen.
——145. 2e. Kolom. 12e. reg. ſtaat gelyk alle de Buccinaas, lees, gelyk ſommige Buccinaas.
——148. 2e. Kolom laatſte reg. ſtaat die 'er op geſchreeven ſtaan, lees, die 'er als op geſchreeven ſtaan.

A A N M E R K I N G E N.

In de Beſchryving der *Loligo* by tab. 3. beſchryft de Auteur (door een misvatting) het *rugge been* der *Loligo*, als dat der *Sepia*, doch dit is zeer verſchillend. Het waare rugge been der *Loligo* is op tab. 16. N°. 9. afgebeeld, en daar voor een *Zee-pen* beſchreeven.

'T Komt my zeer waarſchynelyk voor, dat de *Loligos* by N°. 2. & 4. op tab. 4. dezelfde ſoorten als N°. 1. & 3. zyn, doch omgekeert.

Tab. 5. N°. 4. Is waarſchynelyk een uitlandſche.
—— 8. N°. 5. Vald op de Engelſche kuſt.

Tab. 16. By de Langhalzen, *Conchæ Anatiferæ*, N°. 1. moeſten N°. 1. a & N°. 2. in de beſchryving maar byeengetrokken geweeſt zyn, want zyn een en dezelfde. De kort of langheid van den hals maakt hier geen verſchil; dewyl zulks door droogen of door 't afbreeken word veroorzaakt. En N°. 1. b. moeſt N°. 2. geweeſt zyn. Deze is een andere ſoort wegen 't figuur der ſchulp, en niet van den hals.

N°. 9. Is het waare ruggebeen der *Loligo*.

LUGDUNI BATAVORUM,

TYPIS ELIAE LUZAC, JUNIORIS.

MDCCLX[illegible].

L.F.D.B. inv. P. Tanjé fecit.

RERUM NATURALIUM THESAURUS.

TABULA PRIMA.

Opus inchoatum prosecuturi, bono cum Deo nunc tertium ejus Volumen adgredimur, quod verbis, & iconibus, describet Naturæ mirabilia, quæ partim è sinu Oceani, fluminumque, partim de montibus, vallibus, saxisque præruptis, deprompta, in gremio vel superficie telluris nata, collegimus, nostroque inseruimus Museo: cujusmodi sunt Animalia marina vel aquatica, mollia, exsanguia, crustâ testâve minus tecta; tum crustaceorum & testaceorum nonnulla, Carabi V. G. & Astaci; dein aculeata, ut Echini marini, Stellæ marinæ; porro Plantæ, Spongiæ, Corallia, Frutices, Musci, Fungi, in mari provenientes; Lapides itidem Stellarum marinarum; Conchylia tam marina, quam fossilia, in lapidem versa; tum & Ligna, ut vocant, petrefacta; quin & vera Fossilia, quas Mineras adpellant, Metalla, Lapides figurati, &c.

Initium quidem capiemus à mollibus illis & exsanguibus maris incolis, quæ *Zoophyta* audiunt, officulisque, crusta, vel testa dum carent, e tenaciore & coacto quodam, vel congelato, quasi muco, tenera cute membranacea vestito, constare videntur, quoad formam, genera, & species, inter se discrepantia, vix verè viventia, interim accrescentia tamen, instar forte Fungorum, aut Muscorum plantis adhærentium.

Hinc nec e Piscium materie, nec verâ è carne, conflata dubitant veluti inter Plantas & Animantia, teste Aristotele in *Hist. Anim. Lib. VIII, cap.* 2. Vocantur Belgis *Zeekwallen*, caudâque & capite carent: Italis

SCHATKAMER VAN NATUURLYKE ZAKEN.

EERSTE TAFEREEL.

OM ons Werk verder te vervolgen, gaan wy nu, onder Gods zegen, voort, het derde Deel van het zelve te beschryven en in figuren te vertonen de seldzaamheden en wonderen, die wy uit den schoot der grote zeën, rivieren, bergen, dalen, en klippen, van onder- en bovenaardsche dingen hebben verzamelt en in ons Kabinet gebragt; als de zachte bloedeloze zeewater-dieren, die zonder schors of schalen zyn; voorts eenige schorsachtige en schalige, als kreeften en krabben; verder gedorende, als zee-egels, zeestarren, zeegewassen, sponsgewassen, koraalgewassen, zeehoutige gewassen, zeemos, zeestarre-stenen, zeekampernoeljes, zeehorens, zeeschelpen; gegravene versteende schelpen en horens; versteende houten; mineralen en metalen, als mede gefigureerde stenen, enz.

Wy maken een aanvang met de schepselen, die men zachte bloedeloze zeewater-dieren of *Zoophyta* noemt, die zonder graten, benen, schorssen of schalen zyn, enkelyk bestaande uit een dikke gestremde of lillige slym, met een dunne vliezige huidt overtrokken, van verscheide gedaanten en soorten; een geslacht op zich zelf, zonder leven, groejende gelyk de kampernoeljes, het mos, en de planten.

Deze zyn visch, noch vleesch, ook geen zeeplanten, of zeedieren, gelyk *Aristoteles* getuigt, *Hist. Anim. Lib. VIII, Cap.* 2; maar zeekwallen, zonder hoofdt of staart. Zy worden van de Italianen *Zeevlammen* genaamt, om dat zy, als het des zomers

 heet,

Italis *Flammæ marinæ* audiunt; quum tempore æſtivo, aqua maris a Sole incaleſcente, in ſuperficiem enatent, ibique, nocturnis ſub tenebris, lucentes quaſi flammulas, inſtar Phoſphori, ejaculentur. Antiquiorum Scriptorum nonnullis *Pulmones marini*, *Holothuria*, *Tethya*, *Fungi*, *Mentulæ*, *Pudendæ*, *Metridæ*, & *Pottæ marinæ*, *Monſtra natantia*, cluunt. Iſthæc omnia, &, quæ porro ad hoc genus pertinent, variæ ſpecies, à *Plinio*, *lib. IX*, *cap.* 45, *Urticæ* vocantur; quia in contrectantes vim pruritu mordacem exſerunt, inſtar *Urticæ terreſtris*, ab urendo ita dictæ Latinis, quam Græci Ακαλήφην vocant, quaſi non bonam tactu, aut tactui nocentem. Tacta enim pungit, manumque tangentem uredine, gravique pruritu, adficit, qui in dolorem abit, tumoremque excitat, ſi læſa pars ſcalpitur. Simili vi gaudent iſthæc *Zoophyta*, quæ vulgo ad genus inter Animantia & Plantas medium referuntur, utut hoc liquidò hactenus demonſtrari haud potuerit. Id equidem compertum habeo, quod increſcant, neque ejusdem omnia ſint ſpeciei; prout vel icones hac in tabella exaratæ docent, magnitudinis non ſolum, ſed & externi habitus diſcrimen prodentes. Unde probabile fit, unamquamque eorum ſpeciem ſui ſimile generando ſemet propagare. Incrementi vero ratio conſtat ſatis perpendenti, quod ex aquis alimenta trahere queant eodem ſanè modo, ac *Fungi terreſtres*, quibus & proximè accedunt. Hi enim, quousque pingui è ſolo ſuccos bibunt, cita capiunt incrementa; at evulſi ſubito rurſus collabuntur. Sicubi vero de tellure protracti mox in ſpirituoſum liquorem demerguntur, multos quoque per annos formam integram, plenumque habitum retinent. Conſimili ratione *Zoophyta* iſthæc conſervari queunt recentiſſimè de mari educta: verum ſi unius ſaltem diei ſpatio aëri libero committuntur, ilico colliqueſcunt, remanentibus duntaxat ſordidis exuviis. Nautæ longo uſu exercitati procellam ingruentem denotari ajunt, ſiquando multa ejusmodi *Holothuria* in maris ſuperficie natantia cernuntur: unde hoc dato ſigno mature ſibi præcavent. Id verò vel maxime miratu dignum adparet, quod monſtra hæc ad ſcopulos, ſaxa, majoresque conchas marinas, ſuctu quaſi ſeſe adfigere nôrint, dum forte emiſſiles quasdam fiſtulas, radices, aut pedes habent, quibus firmata hærent. Vitam hinc dixeris & intellectum iis ineſſe. *Geſnerus* & *Johnſtonus* referunt, in Galliis ea ad forum deferri venalia; ſiquidem cum aqua & ſale cocta prius, tum in veru toſta, farinâ Tritici conſperſa, butyroque irrorata, non modo ſapidum præbeant ferculum, ſed & ad Venerem ſtimulent: *Pythagoram* hinc ſuis diſcipulis eorum eſu interdixiſſe. *Xenocrates* palato quidem illa arridere ait, ſed ſtomachum lædere. Iis ergo Oſtrea hic locorum adſimilari poſſe videntur, quæ hodie admodum pervulgato in uſu ſunt, vilique pretio proſtant.

Quascunque horum *Zoophitων* poſſidemus ſpecies, prima hæc Tabula à Numero 1 ad 16 usque repræſentat.

Ita ſub Num. 8 Monſtrum exhibetur marinum, formæ admodum ſingularis: ſiquidem ſupra in cervice bina gerat multum prominentia cornicula, cujusmodi ferè in Cancris conſpiciuntur, oculos ſuos per oblongam fiſtulam emittentibus. Sanè videtur ſimile quid in hoc Monſtro adeſſe. Poſticæ corporis parti duriuſculum adhæret tegmen cruſtaceum, Cochleæ marinæ domum criſpatam aut intortam referens. Haberemus id hinc revera pro illius Animalis domuncula; niſi obſtaret maximum diſcrimen quoad magnitudinem. Animal enim vel plus quadruplo majus cum ſit illâ teſta, hæcque præterea durâ conſtet è materie, flecti neſcia; patet ſatis, admitti id non poſſe.

Sub Num. 9 idem oſtendimus ſupinum : neque alio, quam Monſtri marini, nomine id hactenus compellare novimus. Totum certè monſtroſum eſt. Lit. A ſubtus hians os indicat, perverſè quaſi ſitum,

intus

heet, en het water in zee door de zonne warm is, zich naar boven begeven, daar zy by nacht in de duiſternis eene lichte vlam verbeelden, gelyk de *Phoſphorus*. Zy worden ook van zommige oude Schryvers *Pulmo marinus* (zeelongen,) *Helothuria*, *Tethya*, *Fungi* (zeekampernoeljes,) *Mentulæ*, *Pudendæ*, *Metridæ* en *Pottæ marinæ* (brandende zeenetels,) *Monſtra natantia* (zeemonſters of gedrochten) geheten. Alle deze en meer diergelyke in verſcheide gedaanten worden van *Plinius*, *lib. IX*, *cap.* 45, *Urticæ* genoemt, om dat zy een byting of jeukte aan 't ligchaam van den menſch, aan handen en voeten, verwekken, gelyk de *Urtica terreſtris*, of brandenetels, die hunnen naam van *urendo*, dat *branden* betekent, hebben, en worden van de Grieken *Akalephai*, dat is, *gevoel bedervend* of *verdovend*, genoemt, om dat zy by 't aanvatten eene prikkeling veroorzaken, en als men die met de handt aanraakt, of daar over ſtrykt, branden, en grote jeukte verwekken; en, als men zulks vryft, ſmert het, en loopt met bulten op. Van de zelve uitwerkinge zyn ook de *Zoophita*, die wel onder de diergewaſſen gerekent zyn; maar zulks kan niet bewezen worden. Dat zy zekerlyk aangroejen, en in ſoorten verdeelt zyn, hebben wy zelf door ondervinding, volgens de afbeelding, die wy daar van in plaat vertonen, niet alleen in verſcheidenheit van ſoorten, maar ook in grootte en kleinte, zo dat 'er eene voortteling in moet zyn, ieder naar zynen aardt. Het is ligt te beſeffen, dat 'er een groei of wasdom in is, zo lang als het zyn voedſel uit het water trekt, gelyk de *Fungi*, of aardkampernoeljes, daar zy 't meeſt naar gelyken, die uit een gylen grondt ſchielyk aangroejen, zo lang de zelve hun voedſel aantrekken, maar uitgetrokken zynde, ſchielyk weder verdwynen; doch als zy vars uit de aarde getrokken en in een geeſtig *liquor* gedaan worden, blyven ze vele jaren lang in hunne volkome gedaante. Zo kunnen die ſoort van *Zoophita* mede bewaart worden, als ze eerſt uit zee komen; doch als zy maar eenen dag bloot in de lucht gelegt zyn, verſmelten ze, blyvende alleen een vuil vlies te rug. Oude ervarene ſchippers getuigen, dat, als de zeekwallen veel boven op 't water dryven, het een voorteken van ſtorm en onweêr is, waar na de ſcheepslieden in zulk een geval zoeken op hunne hoede te zyn. Dat dit gedrocht zich aan klippen, rotſen en grote zeeſchelpen weet vaſt te zuigen (het welk deels die eenige uitzettende zuigers, als wortels of poten, hebben, daar zy zich mede vaſt houden) is grotelyks te verwonderen, waar uit men zou beſluiten, dat 'er een leven en kennis in zyn moet. *Geſnerus* en *Johnſton* zeggen, dat zy in Vrankryk op de markt gebragt worden, en als een ſmakelyke ſpyze, na dat zy eerſt in zout en water gekookt, vervolgens aan een ſpit gebraden, met tarwenmeel beſtrooit, en met boter bedropen, niet alleen den mondt aangenaam zyn, maar ook tot gylheit verwekken, hebbende *Pythagoras* aan zyne leerlingen geboden zich daar van te onthouden. *Xenocrates* zegt, dat zy wel den mondt aangenaam, maar voor de maag ſchadelyk zyn. Hier te lande wordt het zo met de oeſters gehouden, die thans zeer gemeen, en goedkoop zyn voor de liefhebbers.

Wy hebben alle deze ſchepſelen in deze eerſte plaat vertoont, en van Num. 1 tot 16 aangewezen.

By Num. 8 wordt verbeeld een zeemonſter, van een heel ſeldzame gedaante, met twee lange uitſtekende horens van boven op den nek, gelyk men by de kreeften vindt, die hunne oogen door een langwerpig kanaal uitſteken. Op de zelve wyze komt ons dit ook voor. Achter op het lyf zit een hard gekorſte ſchil, van gedaante als een zeeſlak-hoorn, dat omgekrult of gedraait is. Als het dier zo groot niet was, zou men zich verbeelden, dat het de ſlak daar van was; maar dewyl het dier meer dan viermaal groter is als 't hoorn, kan zulks niet zyn, te meer, om dat het hard van ſubſtantie is, en zich niet buigen laat.

By Num. 9 vertonen wy het zelve van onderen, en weten het geen anderen naam te geven dan dien van zeemonſter, om dat het een zeegedrochtelyke gedaante heeft. By Let. A hebben wy den bek van onderen vertoont, daar het dier zyn voedſel door

trekt.

intus minutis dentibus armatum, quo ſuum trahere alimentum videtur Animal. Cæterum aliud præterea foramen nuſpiam datur conſpicere. Credibile eſt, id, Cochlearum inſtar, ope corrugatæ cutis ſuæ prorepere.

Ad Num. 10, 11 & 12 tres exhibentur *Holothuriorum*, ſive *Mentularum marinarum* ſpecies, ſingularis quælibet formæ. Quæ Num. 10 repræſentatur, *Epipetrum* audit, anticâ parte veram membri virilis figuram gerens, dum ſuperiora verſus ſenſim imminuta craſſitie in finem adtenuatum terminatur.

Quæ ſub Num. 11 eſt, Piſtillum floris quaſi refert: ſupernæ enim parti analogum petioli, & perianthii, adhæret. Huic & ſimilis eſt, quam Num. 12 indicat, ſpecies, longior tamen, & bis evoluta. Binæ hæ poſteriores admodum teneræ ſunt, cautiſſimeque contrectari debent: cruſta tenuis, albicans, calcaria, eas obducit extus; intus vero omnes, fiſtularum inſtar, cavæ ſunt.

Num. 13, 14, 15 & 16 *Tethyarum* quatuor monſtrantur ſpecies. Has *Tetheas* vocavit Plinius: alii genus hoc ad *Patellas* malunt referre; quia ſuperna tantum parte tegmen gerunt, & ſuctu ſcopulis aliisque Plantis marinis ſe adfigunt. Verum demonſtrari ſanè haud poteſt, quod ad Conchyliorum claſſem pertineant. Unde peculiare potius genus videntur conſtituere.

Explicatio Tabulæ primæ.

Num. 1 monſtrat *Fungum, pileolo lato orbiculari, candicantem, marinum*, qui ſuperna parte veram vulvæ muliebris formam gerit: ſubtus ſeni porriguntur tubuli quaſi trahentes, aut radiculæ, quibus ad ſaxa, Plantas marinas, majoresque conchas viduas, ſeſe defigit. Holothurii aut Flammæ marinæ ſpeciem eſſe crediderim: materie enim conſtat transparente, gelatinoſa, digitis facile comminuenda, illius inſtar glutinis, quod Aſellorum intra cranium reperitur; niſi quod involucro tenui membranaceo contineatur.

Num. 2. Huic alia penitus eſt forma; ſuperna enim facies, inſtar pulvinaris turgiduli, in fornicem quaſi extuberat, cujus omnem ambitum denticuli crenati, quaſi totidem fimbriæ, ſtipant: inferna ſuperficies concava eſt, craſſumque promit truncum, è cujus medio decem prodeunt radices, Cochleis terreſtribus non abſimiles; ex infima autem trunci parte octo porriguntur alii, deorſum penduli, veluti pedes, quibus ſe firmat Animans. Recentiſſimè è mari protracta hæc ſpecies fulgentem repercutit tonum, colores Iridis imitantem.

Num. 3. Hujus iterum ſuperna facies *Vulvam*, at alia tamen ſub forma, repræſentat. Flammis pingitur croceis. Cæterà prioribus adſimilatur.

Num. 4. Huic eadem eſt, ac Num. 2, figura, niſi quod ejus facies ſuperior compreſſa ſit & plana, ex cinereo griſeo in ſtellulas quaſi undulata. Neque radices hic è trunco emiſſæ adparent; ſed forma ſaltem planiori fungo decerpto ſimilis.

Num. 5. Heic iterum rotundo-convexa ſuperficies fimbriis ſtipatur longùm pendulis, ex dilute rubro, flammarum in formam, pictis, ſupra latis, deorſum acuminatis, radiorum, quos micantes ſtellæ ejaculantur, æmulis, truncum breviorem, emiſſaſque inde fiſtulas, abſcondentibus.

Num. 6. Ejusdem, ac prior, indolis hic eſt Fungus, ſed multo minor, flammis itidem ſubfuſcis ornatus, è transparente conflatus gelatina, radiisque acuminatis, quaſi flammantibus, conſpicuus.

Num. 7. Hic itidem ad eandem pertinet ſpeciem; at minor denuo, ſugentibus caret radiculis,

oſtreæ

trekt. De zelve ſtaat als verkeerd, met kleine tandtjes naar binnen. Verder vinden wy geen opening, en het kruipt gelyk een ſlak op zyne gerimpelde huidt voort.

By Num. 10, 11 en 12 vertonen wy drie ſoorten van *Holothuriums*, of *Mentulæ marinæ*, ieder van eene byzondere gedaante, waar van die van Num. 10 den naam van *Epipetrum* draagt, die vooraan de natuurlyke gedaante van een *membrum virile* heeft, naar boven van zyne dikte verlieſt, en ſmaller ten einde loopt.

Die van Num. 11 vertoont een *Piſtillum* of ſtampertje van een bloem, om dat 'er aan 't boveneindt een ſteel-endt vaſt zit, nevens een bloemhuisje, als mede die van Num. 12, die langer is en tweemalen uitſchiet. Deze twee laatſte zyn heel teer om te behandelen, met een witte kalkachtige korſtigheit zeer dun overtrokken; van binnen zyn ze alle hol, gelyk een pypje.

By Num. 13, 14, 15 en 16 vertonen wy driederhande ſoort van *Tethya*, die van Plinius *Tethea* genoemt worden. Anderen willen dit geſlacht vermengen met de *Patellæ*, om dat zy maar alleen met een bovendekſel bedekt zyn, en zich aan rotſen en andere zeegewaſſen vaſt zuigen; maar dit kan niet beweert worden, nademaal het een geſlacht op zich zelf is, en niet onder de *Conchylien* behoort.

Verklaring van 't eerſte Tafereel.

Num. 1 vertoont een Champignon, zynde een laag ſponsachtig gewas, zee-paddeſtoel of Duivelsbroodt genaamt, het welk eene natuurlyke *vulva* van boven verbeeldt: van onderen heeft het zes zuigers, als wortels, waar mede zy zich aan zeegewaſſen, zeerotſen, en grote dode ſchelpen vaſt hechten of zuigen. Het is eene ſoort van zeekwal, of zeevlam, doorſchynend en lillig, dat men tuſſchen twee vingers kan verdrukken, gelyk het lil, dat in de hoofden van Kabeljauw gevonden wordt, maar met een dun vlies overkleed.

Num. 2. Deze is van eene andere gedaante, van boven heel rond gewulft, als een verheven kuſſen, en rondom met uitgekurvene randen, gelyk franjes, bezet; van onderen hol, met een dikken ſtam, daar tien of twaalf wortels uit het midden voortſpruiten, in gedaante van aardſlakjes, en onderaan den ſtam acht nederwaarts hangende, als poten, om zich daar mede vaſt te hechten of te zuigen. Deze eerſt uit zee komende hebben een weêrſchynenden glans, van verwe gelyk de regenboog.

Num. 3 verbeeldt weder een *vulva*, van boven in eene andere gedaante, met ſaffraan-gele vlammen getekent, en verder met de voorgaande overeenkomſtig.

Num. 4 is van gedaante als die van Num. 2, behalven dat deze van boven nedergedrukt en plat is, met eene aſch-bruine koleur ſtarswyze gevlamt. Hier vindt men geen ſtamwortels aan, maar zy vertoont een platachtige paddeſtoel, die afgebroken is.

Num. 5 verbeeldt zich weder verheven rond, met lang nederhangende franjes, met licht-rode vlammen, van boven breed en naar beneden puntig, gelyk de ſtarren hunne ſtralen uitſchieten, die de korte ſtam en zuigers overdekken.

Num. 6. Een van den zelven aardt, maar veel kleiner, mede met bruinachtige vlammen geſiert, uit een lillig doorſchynende kwal, met puntige ſtralen, als vlammen verbeeldende.

Num. 7. Een diergelyke ſoort, maar kleiner, zonder zuigers, gelykende naar een oeſter, van boven verheven, met ron-

oſtreæ ſimilis, ſupra convexus, circularibus ſuturis diſtinctus, inque medio excavatus, ruffis præterea flammulis notatus, quarum fimbriæ dependentes extrorſum retorquentur.

Num. 8 Monſtrum eſt marinum ſingulare, ad Zoophytων interim claſſem dubio procul pertinens. Mirus ejus eſt habitus. Bina gerit, ut Cochleæ, cornicula protuberantia.

Num. 9. Idem ſupinatum, ſubtus conſpicuum.

Num. 10. *Mentula marina*, ſive *Epipetrum*. Prima ſpecies.

Num. 11. Species altera.

Num. 12. Tertia ſpecies.

Num. 13. *Tethyarum* ſpecies prima.

Num. 14. Altera ſpecies, ſupra dorſum ſquamata.

Num. 15. Eadem ſupina.

Num. 16. Species *Tethyarum* tertia, ſupra ex ſaturate ſpadiceo perfundata, dilutè cæruleis diſtincta tuberculis, margaritas ferè, variæ magnitudinis, referentibus, hinc inde concatenatis. Sunt, qui harum rerum minus periti Tethyas pro coronis Serpentum habent. At errant hi: quum vita illæ gaudeant, hinc peculiare conſtituant genus, craſſis ſquamis, veluti corneis, tectæ. Capitis interim, caudæ, vel pedum, nulla monſtrant veſtigia: ut adeò, Limacum inſtar, prorepere videantur.

TABULA SECUNDA.

Num. 1. *Polypus Americanus, pelagius.*

Peculiaris hic maris incola, à Belgis *Zuigſtar*, quaſi Stella ſugens, à Plinio & aliis *Polypus* vocatus, mollis eſt & expanſus piſcis, qui, dum pacatum eſt Æquor, hujus in ſuperficiem emergit, cæterum ſuctu ſeſe adfigens quibuscunque obviis corporibus. *Ariſtoteles* eum inter Μαλάκια, id eſt, mollia, refert animalia; alii, uti *Gaza* & *Rondeletius*, hoc genus *Malacoderma* vocant, id eſt cute molli donata; alii iterum *Molluſca*, ſive *Mollia*. Neque enim gaudent hæc animantia integumento ſquameo, teſtaceo, aut aſpero; ſunt autem corpore minuto, capite prægrandi, Stellam marinam referente, in octo radios, in acumen terminatos, diſtributo. Caput corpusque ſuperna facie glabrum eſt & læve, coloris obſcurè cinerei; ſubtus verò dilutè cinerei. Protenſi radii plurimis ſcatent protuberantibus papillis, ſuctui deſtinatis, oculorum formam gerentibus, quæ ordine juxta ſe mutuo digeſtæ majores ſunt, quà mediam radiorum partem craſſiſſimam occupant, ſenſim verò minores evadunt, prout tenuiori horum apici adpropinguant. Omnium papillarum tam minorum, quam majorum, eadem eſt figura: in medio enim cavum habent, cujus centrum elevatior margo fimbriat vim adtractilem inter ſugendum reddens validiorem; ut adeo animal ſuctu alicubi adfixum inde abduci ſine læſione nequeat, quippe per papillas ſeſe retinens fortiſſime. In medio radiorum, ſive, ut *Plinius* vocat, Brachiorum, foramen patet circulare, oris officio fungens, in quo bini latent apices nigricantes, roſtrum avis referentes, capiendo cibo deſtinati. Collum fere totius æquat corporis magnitudinem, binosque ſupra cervicem monſtrat oculos; ſubtus verò fiſtulam teretem, protuberantem, quæ uti fœcibus exonerandis, ita forte & generationi deſtinata eſt. Mares dantur & Fœmellæ hac in ſpecie. Maſculorum brachia ſubtus geminatis papillarum gaudent ſeriebus, Fœmellarum vero duntaxat ſingularibus. Ovula ſua ad Plantas marinas, ramulosque fruticum marinorum, uti *Sepia*, deponunt. Quousque Polypus in aqua maris vivax eſt, brachia aut pedes ejus expanſi rigent; at

de ſoomtjes, en in 't midden eene holligheit, getekent met rosverwige vlammetjes, waar van de nederhangende randtjes buitenwaarts omgeſlagen zyn.

Num. 8. Een ſeldzaam zeemonſter, dat zonder twyffel mede onder dit geſlacht behoort. Het is wonderlyk van gedaante, met twee uitſtekende hoorntjes, gelyk de ſlakken.

Num. 9. Dit zelve ſchepſel van onderen te zien.

Num. 10. *Mentula marina*, of *Epipetrum*; eerſte ſoort.

Num. 11. Twede ſoort.

Num. 12. Derde ſoort.

Num. 13. *Tethya*; eerſte ſoort.

Num. 14. Twede ſoort, met ſchubben over den rug.

Num. 15. Deze laatſte van onderen.

Num. 16. Derde ſoort van *Thethya*, zynde van boven in den grondt donker-bruin, met licht-blaauw gebult, als paarlen in ongelyke ſoorten van grootte en kleinte, waar van eenige als aan malkander zyn gehecht. Dit geſlacht wordt van vele onweтenden voor ſlangekronen gehouden; maar het tegendeel is waar: want het is een ſchepſel op zich zelf, daar leven in is, met dikke ſchubben, als hoorn, bedekt. Men ziet hoofdt noch ſtaart of poten daar aan: het kruipt voort gelyk een ſlak.

TWEDE TAFEREEL.

Num. 1. *Amerikaanſche zee-Veelvoet, of Zuigſtar.*

Dit is een ſeldzaam zeedier, of Zuigſtar, van *Plinius* en meer anderen *Veelvoet* genaamt, zynde een zachte uitgeſtrekte viſch, die in de ſtille kalmte of bedaardheit van de zee zich naar boven op 't water begeeft; anders overal zich aan vaſt houdt en zuigt. *Ariſtoteles* noemt dit geſlacht Μαλάκια, dat is zachte dieren. Anderen, als *Gaza* en *Rondeletius*, noemen het *Malacoderma*, zachthuidt; anderen *Molluſca*, dat is, zachte. Deze dieren hebben geen ſchubbige, ſchelpige of ruwe huidt, maar zyn klein van lyf, en byzonder groot van hoofdt, dat een zeeſtar verbeeldt, met acht ſtralen, die heel puntig ten einde lopen; van boven glad en zacht, donker aſchverwig, als mede het bovenlyf, van onderen licht aſchverwig, de uitſtekende ſtralen, die vol met ronde uitpuilende zuigers, als oogen, de eene nevens de andere regulier in order uit het midden, daar de ſtralen het dikſte zyn, groter, en naar vervolg ſmaller toelopen, de zuigers ook kleiner tot aan de puntige uiteindens. Alle zuigers, groot en klein, zyn van eenerhande gedaante, naar binnenwaarts diep hol, in 't midden van de holligheit een kantige binnenrandt, het welk een vaſten trek in 't zuigen verwekt, en zonder het dier te beſchadigen niet kan afgetrokken worden, alzo het zich daar aan vaſt houdt. In 't midden van deze ſtralen is eene ronde opening, dat hun bek is, daar twee zwarte punten in verholen ſteken, en een krom vogelbekje verbeeldt, om hun voedſel daar door te krygen. De hals is byna zo groot als het gehele lyf, met twee oogen achter op den nek: van onderen aan den hals zit een rond uitpuilend pypje, waar door zy hunne vuiligheit ontlaſten, en 't geen mede tot de voorttelinge geſchikt is. Daar zyn mannetjes en wyfjes: de ſtralen der mannetjes zyn van onderen met dubbelde reien zuigers bezet, en die der wyfjes met enkelde reien. Zy leggen hunne eieren aan zeegewaſſen en takken van zeeboomtjes, gelyk de *Sepia*. Zo lang deze Zuigſtar in 't zeewater leeft, zyn de ſtralen of voeten uitgebreid; maar als zy uit het water getrokken worden, krielen

at cum de aqua educitur, contrahuntur, &, uti Cochleæ marinæ, in globum veluti crispantur. Non edulis est hic Piscis. Græcis *Octopodes* vocantur Polypi, nomine haud incongruo, siquidem radiata brachia pro pedibus habeantur: attamen, ut supra memoravi, non adeo pedes sunt, quam flagella, cujusmodi in Stellis marinis occurrunt, quæ membranæ tensæ ope, prope caput, inter se colligantur, uti pedes Anserini, at deinceps absolute distincta ad finem decurrunt. Nec ossei, nec cartilaginei quidpiam, in toto hoc Animali, satis quidem parvo, uspiam reperitur: crassa saltem tenaxque tunica, una cum cute molli, viscera ejus, mole parva, complectitur.

Num. 1. Polypus mas, duplicatis papillarum, oculis similium, seriebus, in prona parte radiorum, instructus.
Num. 2. Priori similis, minor, subtus conspicuus.
Num. 3. Ejusdem speciei alius, adhuc minor, supra conspiciendus.
Num. 4. Polypus Fœmina, major, prona.
Num. 5. Fœmella altera, minor, supina.
Num. 6. Juvencula alia, minima, corpore rotundo.
Num. 7. Alia similis, corpore oblongo.
Num. 8. Ovula ramulo Plantæ marinæ adfixa, partim fœcunda, partim sterilia.

TABULA TERTIA.

Sepiæ.

Sepiarum genus in omni fere ora maritima deprehenditur, tam Orientalis & Occidentalis Indiæ, quam Angliæ, Galliæ, Italiæ, præsertim verò in Sinu Veneto: quin & in nostris littoribus. A pago maritimo, cui *Wyk* nomen est, & *Sandvoordo*, vivæ, nullaque parte mutilatæ, in aqua maris asservatæ, quandoque mihi adlatæ sunt. Quodsi aquis eductæ aëri exponuntur, subito pereunt, resolvuntur, moxque computrescunt. Cuticula earum exterior, tenera, plumbei est coloris, & contrectata digitis adhæreſcit animali mortuo; at hoc vivente id non contingit. Octidui spatio colliquescunt sponte in tabum viscidum, nigricantem, fœtidum; relicto solum osse dorsali, rostroque nigro, recurvo, Psittacorum æmulo, tam levi, ut aquis innatet, hincque ut plurimum in Ambaro griseo & nigro defixum reperiatur majore minoreve copia. Præferunt periti Ambarum hisce rostris gravidum. Veteres scriptores credidere, rostra hæc potius de littoralibus vel marinis esse avibus: at nos per experientiam aliud sumus edocti. Os dorsale Sepiæ est, quod *Os Sepiæ* vocatur, plerumque ab imperitis pro spuma maris habitum; siquidem post ingentes maris procellas versus littora propellatur, magnoque numero collectum venale offeratur Pharmacopœis & Argenti fabris, ejus qui usum probè norunt. Sunt qui Sepias perperam vocant Araneos marinos, quod ipsis nomen minime competit. *Gesnero* audiunt idiomate Teutonico *Black Kuttel*; Arabibus *Sarthan*; Græcis verò Latinisque *Sepiæ*; Belgis *Feles marini*, nomine iterum Animali huic minus congruente. Britanni rectius vocant *Blackvisch*, quasi *Piscem atramentosum*; siquidem Sepiæ æque, ac Loligines, nigrum suo in corpore succum gerant atramentalem, qui peculiari conclusus vesicula, uti fel in Piscibus,

len hunne stralen in een ronde form, gelyk de zeeslakken. Deze schepselen worden niet tot spyze gebruikt voor menschen. By de Grieken worden zy *Octopodes*, of achtvoetige genoemt, het welk met hunne gedaante overeenkomt, als men de stralen voor poten aanziet: doch het zyn geen poten, maar zee-starachtige stralen, gelyk boven reeds gemeld is, die met een uitgebreid vlies boven aan 't hoofdt vast gehecht zyn, als een uitspansel, gelyk men aan de Ganze-poten ziet, waar van de overige uiteinden bevryd zyn. Aan 't gehele dier, dat zeer klein is, worden geen graten of kraakbeenige substantie gevonden, behalven alleenlyk een dik lymig vlies, met een zachte huidt, daar de ingewanden, die niet veel zyn, in bewaart worden.

Fig. of Num. 1 vertoont een mannetjes *Polypus*, met dubbelde reien zuigers, die als oogen van onderen aan de sterre-stralen, en van boven glad zyn.
Num. 2. Een kleine *Polypus* van de zelve soort, van onderen te zien.
Num. 3. Een andere, van boven.
Num. 4. Een grote wyfjes *Polypus*, van boven.
Num. 5. Een dito kleiner, van onderen.
Num. 6. Een dito heel klein en jong, met een rond lyf.
Num. 7. Een dito met een langwerpig lyf.
Num. 8. De eieren, aan een zeetakje gehecht, waar van deels bevrucht, en deels onbevrucht zyn.

DERDE TAFEREEL.

Zeekatten.

Dit geslacht van zeekatten wordt byna op alle zeekusten gevangen, niet alleen in de Oost- en West-Indië, maar zelfs aan de Engelsche, Fransche en Italiaansche kusten, en voornamentlyk in de Golf van Venetië, als mede aan onze lands stranden. Zy zyn my levendig van Wyk op Zee en Zandvoort in 't zeewater t' huis gebragt, zonder de minste beschadiging. Als zy buiten 't water in de lucht komen, sterven zy schielyk, worden slenterig, verderven en vuilen ten eerste. De dun-vliezige bovenhuidt is lootverwig, en als men de zelve, na dat de beesten dood zyn, aanraakt, blyft ze aan de vingers zitten, maar levendig zynde niet: ook vergaanze in acht dagen tyds in een lymig zwart en stinkend water, blyvende daar van niets over dan het rugbeen, met de kromme, zwarte, bek, welke naar die der Papegaaien gelykt, en in 't water door de ligtheit boven dryft, en gemeenlyk in de graauwe en zwarte Amber gevonden wordt; doch in eenige stukken meer, in andere minder. Zy worden door de kopers van de Amber daar gaarne in gezien. De oude Schryvers zyn van gedachten geweest, dat deze Zeekat-bekken van strand- of zeevogels waren; maar wy hebben door ondervinding anders geleert. Het rugbeen is 't *Os Sepiæ*, dat gemeenlyk door onkundigen zeeschuim genoemt wordt, om dat zy aan strandt komen aandryven, na dat het zwaar weêr en storm is geweest, en by duizende aan apothekers en zilversmids te koop aangeboden worden, die het gebruik daar van zeer wel weten. Verder worden de *Sepiæ* van eenigen met een verkeerden naam *Meerspinnen* geheten, die haar geenzins toekomt. *Gesnerus* noemt ze in 't Hoogduitsch, *Black Kuttel*; de Arabiers geven haar den naam van *Sarthan*, en de Grieken dien van *Sepia*, gelyk ook de Latynen. Zy worden hier te lande *Zeekatten* genoemt, welke naam mede geen overeenkomst met het dier heeft; maar de Engelschen zyn 'er naast by met den naam van *Blackvisch*, om dat deze schepselen, als mede de *Loligozen*, een zwart sap, als inkt, in hun lyf hebben, dat in een byzonder blaasje, gelyk de visschen, hunne gal voortbrengt, en met hunne natuurlyke eigenschap overeenkomt.

Piſcibus, nativus ipſis eſt & proprius. Siquando contrectantur, ilico ſuccum hunc dimittunt, aut potius ejaculantur per emiſſarium quoddam, ſub collo, inſtar coriaceæ cujusdam tibiæ utricularis, conſpicuum, ſicque aquam denigrant & turbidam reddunt, ut mox in fundum ſeſe recipientes vitæ ſuæ conſulant. Sic adorandus Creator animantium cuivis, modo mirabili, arma ſuppeditavit vitæ tuendæ neceſſaria. Vocant autem Angli nigrum huncce ſuccum *Black*, ſive atramentum. Atramentum Indicum, quod ex Japonia & Sina huc pervenit, ex hocce ſucco Sepiæ, copioſè collecto, exſiccato, cum aliis quibusdam remiſto, conficitur, dum nitidos in modulos immiſſus, variis literarum Japanicarum & Sinenſium characteribus partim auro, partim argento obductis, elaboratus, noſtras ad oras defertur in uſum Pictoriæ, aliarumque artium. Germanis hoc atramentum *Toeſch* audit. Serviunt ergo vel iſthæc etiam animantia Homini, quamvis apud nos haud adeo multum cognita. Aliis vero haud paucis in locis fercula inde ſapida parantur. Sunt inter veteres Zoographos, qui *Polypos*, *Sepias*, & *Loligines*, ad unum referunt genus: at ſanè cuilibet peculiare competit, iterum in varias abiens ſpecies, ut hacce Tabula demonſtramus. Tota hæc gens, omnesque ejus ſpecies, ex ovis generantur, quæ matres, præmeditato veluti cum conſilio, plantis fruticibusve marinis, ramoſis & lignoſis, norunt adfigere, primo quidem flaventibus piſis ſimilia, parte antica acuminata, poſtmodum vero ſenſim increſcentia in racemi magnitudinem, ſimulque nigrum acquirentia colorem, dum Mares forte ſuo illa atramento inficiunt, uti lactibus Piſces ova fœmellarum imprægnant. Quousque hæc infectio nondum contigit, ovula dilute flavi manent coloris, ovisque avium ſimilia parvum continent vitellum, albumini incluſum, itidem tunica craſſiuſcula veſtito: at nigreſcentia ſuam teſtantur fœcunditatem, & quinto decimo poſt die fœtus excludunt parentibus forma pares, quos etiam hi, excubiis tamdiu circa ovula actis, præſtolantur, excluſosque tuentur contra prædonum ipſis inhiantium injurias. Ita Animantium quodvis ſuæ ſollicitam gerit curam ſobolis. Quis infinitam exhauriat ſummi Conditoris potentiam & ſapientiam, tot tamque immenſa per prodigia ſeſe ubique manifeſtantem?

Figurarum Explicatio.

Num. I. *Sepiam deliniat Marem, è maximis ſpeciebus.*

Dimidiam ſane implet Tabulam ejusmodi grandiorem. Caput, Felini æmulum, binos monſtrat oculos, admodum protuberantes, pariter Felinos, aut veluti Aſelli minoris. Collum, ſive jugulum, cunctis eſt molle, oſſibus aut cartilaginea materie carens, nerveis ſaltem tendinibus, ad pectus & dorſum protenſis, devinctum. Præcipua, quibus ſe defendunt Sepiæ, arma ſunt octo flagella exporrecta, papillis ſuctricibus inſtructa, iis, quæ majoribus in Polypis dantur, ſimilia, Stellæ marinæ expanſionem referentia: horum in medio circulare patet foramen, nigricante & incurvo, Pſittaci velut, roſtro donatum, uti jam ſupra memoravimus. Porro flagella iſthæc radiata, à radice ſua usque verſus acuminatum apicem, prominulis ſcatent papillis ſugentibus, quarum nulla uſûs expers eſt. Circa flagellorum radicem, qua hæc craſſiſſima ſunt, papillæ pariter grandiores cernuntur, ſenſim vero minores, prout ad illorum apices properant. Sub capite, inter bina inferiora brachia, bini dantur tendines, vel tubi veluti ſuctores,

komt. Deze zwarte ſtof laten zy vallen, of liever zy ſpuiten de zelve uit de pyp, die zich onder hunnen hals in de gedaante van een leere zakpyp vertoont, na dat zy aangeraakt wordt, en maken dus het water zwart en troebel, om naar den grondt te kunnen ſchieten, tot behoudenis van hun leven. Zo wonderbaarlyk heeft de grote Schepper in ieder ſchepſel eene eigenſchap gelegt om zyn leven te bewaren. Deze zwarte ſtof wordt van de Engelſchen *Black* of *inkt* genoemt. De zwarte Ooſt-Indiſche inkt wordt ons uit Japan en Sina mede gebragt, daar zy het uit dezen Blackviſch in menigte weten te vergaderen en uitdrogen, nevens eenige andere bymengſelen in formen zeer netjes met karakters van Japanſche en Sineeſche letteren en figuren uitgewerkt, waar van eenige verguld, en andere verzilvert zyn, wordende hier te lande gebragt voor de tekenaars van de ſchilderkunſt en andere liefhebbers. (De Duitſchen noemen het ook *Toeſch*.) Dus zyn deze hier te lande weinig bekende dieren nog dienſtig voor den menſch. Op vele plaatſen wordt deze viſch voor aangename ſpyze bereid. Verſcheide oude ſchryvers maken een geſlacht van de *Polypus*, *Sepia* en *Loligo*, dat in 't tegendeel ieder een geſlacht op zich zelf is, en ieder in byſoorten beſtaat, gelyk wy in plaat vertonen. Alle deze ſoorten en byſoorten worden uit eieren voortgeteelt, die zy met een wys beleidt weten vaſt te hechten aan eenige ſtruik- of zeegewaſſen, die takkig en houtachtig zyn. Zy zyn in 't begin als een geel erretje, van voren puntig, en groejen met den tydt groter, gelyk een bos of tros druiven, wordende allengskens zwart door het aanſpuiten van hunne zwarte ſtoffe, gelyk de viſſchen hunne hom over de kuit. Voor dat de eiertjes beſproeit zyn, blyven zy licht-geel, met een klein doojertje, als vogel-eiertjes, daar 't wit om heen zit, met een dikke huidt bekleed, en als zy zwart worden, is het een teken, dat zy vruchtbaar zyn, en op den vyftienden dag daar aan de jongen uitkomen, in de zelve gedaante als de ouden, die hunne wacht daar omtrent by hunne eieren houden, tot dat zy uitkomen, en beſchermen de zelve voor andere rovers, die daar op aazen. Zo draagt ieder ſchepſel zorg voor zyne jongen, ieder naar zynen aardt. Wie kan de grote almacht en wysheit Gods doorgronden in alle zyne diepe wonderwerken, die zo veel en onnaſpeurlyk zyn?

Uitlegging der Figuren.

Num. I. *Wy verbeelden hier een der grootſte ſoort van* Sepia; *het mannetje.*

Het beſlaat de helft van een grote plaat. Het hoofdt gelykt naar een Kattekop, en heeft twee grote, uitpuilende, oogen, gelyk de katten, of ſchelviſſchen. Zy hebben alle een ſlappen hals, of nek, die zonder harde of kraakbenen door zeenuwachtige peezen zich aan den rug en de borſt verſpreiden, vaſt gehecht zyn. Hare voornaamſte tegenweer beſtaat in acht uitſtekende ſtralen, met zuigers, gelyk eenige grote Polypuſſen, van gedaante der Zeeſterren, waar aan in 't midden eene ronde opening is, en een kromme zwarte bek, gelyk wy reeds gezegt hebben, van gedaante als die der Papegaaien. Verder zyn de uitbreidende ſtralen van boven af, naar het puntige uiteinde, vol met uitpuilende zuigers, gelyk tepels, bezet, waar van ieder zyn dienſt doedt. Van omtrent het boveneindt af, uit het midden, daar de ſtralen het dikſt zyn, vallen de zuigers het grootſt, en naar de puntige uiteinden worden zy kleiner. Van onderen aan 't hoofdt, tuſſchen de twee onderſte ſter-ſtralen, vertonen zich twee zuigpeezen, ieder omtrent eene halve el lang, die heel zacht en ſlap zyn, van binnen hol, gelyk een tabakspyp: aan de uiteinden

res, dimidium quivis cubitum circiter longi, molles admodum & laxi, intus cavi; instar fistulæ Tabacariæ, utroque tam superiore, quam inferiore, extremo largum pollicem lati, ibique numerosis prædicti papillis magnis, mediocribus, & minusculis, forte generationi inservientibus, uti in Cochleis marinis & terrestribus. Potest & animal tubos hos, veluti brachia, longùm protendere, sicque prehendere obvia, iisque se adfigere. Scilicet, dum vivit animal, valet id eos rigidos facere pro lubitu, iterumque relaxare; hinc suctu sese adplicare ubicunque, & ex nutu denuo abscedere. Facies hujus Sepiæ superna valdè mollis est, tenui vestita cute, plumbeoque colore picta: eademque ratione caput cum octonis brachiorum radiis comparatum est. Subtus color regnat ex dilute cinereo albicans, ad binos pariter sese diffundens tubos suctorios, & ad emissarium, e quo niger succus atramentosus prosilit, respirationi forte pariter dicatum. Fœces exonerantur per exiguum foramen, quod circa partem inferiorem emissarii ante dicti grandioris patet. In dorso *Os Sepiæ* dictum residet, cui piscis quasi totus circum adcrevit. Servit id simul absterrendis aliis Piscibus, Sepiæ inimicis, utpote quibus obversi dorsi durities minus arridet. Plus tamen adhuc præsidii præstat nigri fellis sive atramenti evomitio. Utrinque ad latera ventris dorsique fimbriata hæret cutis mollior, pinnas referens, ossiculis tamen prorsus carens; quæ inservire interim natatui videtur.

Num. 2. Subtus heic conspicua eadem Sepia lævis est & ex dilute cinereo albicans. Venter totus, qua capiti committitur, patulus quasi est, instar sacci alutarii, extensi, e quo caput, una cum crassa fistula sub collo, prominet. Cæterum longus est venter, fundoque oblongo-rotundo terminatur, minime pervius a postica parte, sed undequaque clausus firmiter.

Num. 3, 4. Sepia junior, supina & prona.

Num. 5, 6. Sepia minor, supra & infra conspicua.

Num. 7, 8. Bina Ovaria, hoc ovulis albicantibus, uvarum æmulis, illud nigris fœtum, jam aspergine fœcundatis, hinc fœtus defacto continentibus. *Uvæ marinæ* vocantur.

Num. 9, 10. Bina *Sepiæ ossa*, majus & minus.

T A B U L A Q U A R T A.

Num. I. *Loliginis species maxima.*

Isthoc genus varia sortitum est nomina, variisque constat speciebus. *Lolium* quidam vocant, quia cauda in acumen terminatur. Græcis Τευθὸς audit; Gallis *Calamar* & *Araigne de Mer*; Latinis vero *Loligo* & *Araneus marinus:* quamvis Aranei æmulum vix quidquam habeat; potius autem, quoad caput, *Stellæ marinæ* accedat. Norunt & hæc Animantia, ope suctricium, quas numerosas gerunt, papillarum, suctu se undequaque adfigere. Brasiliæ ad littora isthæc Loligo capta est. Europa etiam earum ferax est circa oras Galliæ præsertim & Italiæ: nostra tamen, Belgarum, littora raro, nisi sub impetuosis ventis, marique procelloso, eas offerunt; cum Sepias interim valde numerosas ejiciant. Bina exporrecta brachia, sive fistulæ sugentes, Loligini multo, quam Sepiæ, sunt majora & crassiora, eodemque loco & ordine, quo octo radii stellati, constituuntur, ad superiora capitis nimirum, concurruntque cum illis ad circuli stellati formationem, subtus plurimis scatentia suctricibus veluti papillis, tenacium ope membranarum adligatis, & forte generationi simul inservientibus. Hæ quidem in Sepiâ atque

den van boven zyn ze wel een grote duim breed, als mede van onderen, daar zy vol met grote middelsoorten en kleine tepelachtige zuigers voorzien zyn, die hen tot teeldelen dienen, gelyk de zee- en landslakken. Ook kunnen zy de zelve als lange armen uitsteken, om zich daar mede vast te houden en ergens aan te zuigen. Levendig zynde kunnen zy die peezen styf maken, om zich overal aan vast te zuigen, en naar hun eigen welgevallen zelf los te laten. Van boven zyn ze heel zacht, dunhuidig en lootverwig, als mede het hoofdt, en de acht sterrestralen, van onderen licht asch-wit, als mede de twee lange peeze-zuigers, en de buis-pyp, daar zy hunne zwarte inkt of *black* uit spuiten, en die hen mede tot de luchthalinge dient. Zy lossen hunne vuiligheit uit eene kleine opening, die naar beneden van de grote buispyp is vast gehecht. In den rug zit het *Os Sepiæ* als in den visch vast gegroeit, het welk hen mede tot behoudenis dient tegen andere visschen, die deze jagen, en geen lust aan den harden rug hebben, byzonderlyk als zy hunne zwarte gal of inkt uitspuiten. Aan weêrzyden langs den buik en rug hebben zy eene zachte gevalvelde huidt, gelyk vinnen, doch geen de minste graten daar in: evenwel dient het hen tot zwemmen.

Num. 2. Van onderen vertoont zich deze *Sepia* geheel licht asch-wit en glad: het gehele lyf of de buik is van boven aan 't hoofdt open, gelyk een semetlere zak, die uitgespannen is, daar het hoofdt uitsteekt, als mede onder den hals de dikke buispyp. Verder is de buik lang, en loopt ovaal rond toe: daar is geen opening van achteren, maar alles is digt gesloten.

Num. 3, 4. Een jonge *Sepia*, van onderen en van boven.

Num. 5, 6. Een kleine *Sepia*, van onderen en van boven.

Num. 7, 8. Twee eierstokjes, het eene met witte eiertjes, als druiven; het andere zwart, die besproeit zyn, en daar reeds jongen in zitten, Zeedruiven genoemt.

Num. 9, 10. Twee *Ossa Sepiarum*, een groot en een klein.

V I E R D E T A F E R E E L.

Num. 1. *Een der grootste soort van Loligo.*

Dit geslacht heeft verscheide namen, en zy bestaan ook in verscheide soorten. Eenigen noemen de zelve *Lolium*, om dat zy met den staart puntig eindigen. De Grieken geven haar den naam van *Teuthos*; de Franschen dien van *Kalamar* en *Araigne de Mer*; de Latynen dien van *Loligo* en *Araneus marinus*, dat is *Zee-spin*, daar zy niet wel naar gelyken, maar wel, wat het hoofdt betreft, naar een zee-ster. Zy kunnen zich overal aan vast hechten of zuigen door de grote menigte van zuigdoppen, waar mede zy voorzien zyn. Deze is op de kusten van Brazil gevangen; ook worden zy in Europa op de Fransche en Italiaansche kusten in menigte gevonden; doch zeer selden aan onze Nederlandsche stranden, behalven by zware stormen en onstuimige zee. Maar de *Sepia* of Zeekatten komen daar in menigte aandryven. De twee lange uitstekende armen of zuigpypen van de *Loligo* zyn veel groter en dikker dan die van de *Sepia*. Zy hebben hunne plaats gelyk met de acht sterre-stralen, in de zelve schikking en kring

atque Polypo profundius in cute demersæ hærent. Rostrum nigricans, aduncum, Psittaci majoris rostro non absimile est: de eo autem Tabulâ priore jam egimus. Oculi, penitus è capite protuberantes, quodammodo Cancrorum referunt oculos, vitulinis tamen magnitudine pares, tonoque argenteo splendidi. Pupillam eorum crassa quædam tunica obtegit. Grandior tubus, atramentum projiciens, cujus os valvula moderatur, *Æliano* Aposphagma, *Galeno* Tolos Hyposphagma, audit. Os dorsale, Sepiæ ossi perquam simile, antiquis scriptoribus *Ostracon* & *Testa*, sive *Scutum*, vocatur, tegminis loco inserviens supernæ corporis parti contegendæ, & in æquilibrio detinendæ, tectum cute exteriore. Neque cæterum ulla fere toto in Pisce ossium vel cartilaginum occurrunt vestigia. Venter subtus æqualis est, mollis, lævis, oblongo teres, ex cinereo dilute flavescens. Ad mediam corporis superni partem pinna, qualis Piscium, sedet, molliore veluti e cartilagine conflata, utrumque in latus amplè producta, retro in caudam desinens acuminatam, instar fere latiorum Rajæ piscis pinnarum, qua inter natandum sese promovet Animal, nullis præterea remis, pinnisve gaudens. Loligines multis in regionibus sapida inter fercula numerantur, & sale conditæ peregre mittuntur. Dignum sanè est adtenta contemplatione monstrosum hocce Animal, à Sapientissimo rerum Conditore nobis oblatum, ut in hoc æque, ac aliis omnibus rebus creatis, infinitam Ejus Potentiam intuentes adoremus.

Num. 2. *Loliginis altera species.*

Priori fere, quoad formam, similis, radios saltem stellatos, pro rata, haud adeo magnos, & bina elongata brachia multo gerit breviora magisque teretia. Quin & horumce brachiorum fines duntaxat, uti in Sepiis, papillis suctricibus sunt conspicui, minimè vero, uti quidem in præcedente, tota superficies. Collum quoque multo longius est, & minutiores in capite hærent oculi, Asellorum æmuli. Supernam ejus faciem puncta obserunt purpurascentia, copiosissima quidem in dorso & maxima. Pinnæ etiam, uti binæ alæ, utrinque sub cute adfixæ, sese extendunt fere in formam anchoræ, cujus unci a basi latiore convergentes, crassam in medio costam nacti, dein apice acuto terminantur. Subtus ex dilute cinereo albicans regnat color.

Num. 3. *Loliginis tertia species.*

Huic color est supra obscurè fuscus, corpus gracile, at valde longum, minutum caput, radii stellati breviores, minoribus itidem papillis prædit. Bina brachia longiora minutis in omni superficie scatent papillis. Lata pinna caudæ extremo adsidet. Tubus, atramentum emittens, sub collo hæret. Cætera cum priore convenit hæc species, nisi quod osse careat dorsali.

Num. 5. *Loliginis quarta species.*

Proxime prægressæ hæc quoad formam, extensionem, & colorem, similis est: at caput gerit, radios stellatos,

kring van boven aan 't hoofdt: van onderen zitten zy vol zuigdoppen, die als tepels met taaie vliezen daar aan vast hangen, en mede tot de voorttelinge geschikt zyn. By de Zeekatten en Polypussen zitten zy dieper in de huidt. De zwarte kromme bek gelykt wel naar een grote Papegaaien-bek, daar wy in 't voorgaande Tafereel reeds van gesproken hebben. De oogen, die geheel buiten 't hoofdt steken, gelyken eenigzins naar die der kreeften, en zyn byzonder groot, als de oogen van kalveren, met een zilverachtigen glansch bekleed. Het gezicht is als met een dik vlies overdekt. De grote buispyp, waar uit zy hun zwart vocht spuiten, en door een klapvlies op en toe sluiten, wordt van Ælianus *Aposphagma*, en van Galenus *Tolos Hyposphagma* genoemt. Het rugbeen, dat in de zelve gedaante van *Os Sepiæ* vertoont, wordt by de oude Schryvers *Ostrakon* en *Testa*, dat is schildt, genaamt. Het is een dekſel, dat het lyf van 't dier van boven bedekt, en in balans houdt, en zit onder 't bovenvel. Verder is 'er byna geen been of kraakbeenigheit aan den ganschen visch. De buik van onderen is egaal, zacht, glad en langwerpig rond, en licht aschgeel-verwig. Over de helft van 't bovenlyf vertoont zich een heel zacht kraakbeenachtige vischvin, die aan weêrzyden breed uitzet, en naar achteren met een puntigen staart eindigt, gelyk de brede vinnen van de rogchen, het welk haar tot voortzetten in 't zwemmen dient, om dat zy gene andere riemen en vinnen hebben. Zy worden op vele plaatsen voor een aangename spyze gehouden, ook ingezouten naar andere landen verzonden. Het mag wel van den beschouwer aangemerkt worden voor een wonderdier, door den alwyzen Schepper ons voorgestelt om zyne grote almacht daar uit te leren kennen en te behertigen, gelyk omtrent alle andere schepselen.

Num. 2. *Twede soort van Loligo.*

De zelve komt byna met de eerste in gedaante overeen, uitgezonderd dat de ster-stralen na proportie niet zo groot, als mede de twee lange armen ook veel korter en ronder zyn. Aan 't einde van deze armen, of zuigpypen, zitten maar zuigdoppen, gelyk by de voorgaande: ook is de hals veel langer, en de oogen staan kleiner in 't hoofdt, gelyk die der schelvisschen. Verder is deze van boven paarsachtig vol gestippelt, die over den rug 't volste en 't grootste vallen. De vlerkvinnen, die, gelyk twee zwaarden, aan ieder zyde onder de huidt gehecht zyn, breiden zich ook uit in gedaante gelyk de smids de scheepsankers maken, die eerst uitgebreid, en naderhandt met een dikke rib in 't midden puntig ten einde lopen. Van onderen is deze visch licht asch-wit gekoleurt.

Num. 3. *Derde soort van Loligo.*

Deze is van boven donker bruinverwig, heel lang en smal van lyf, en klein van hoofdt, als mede van de sterre-stralen, die kleiner van zuigers zyn. De twee lange armen zitten van boven tot beneden vol kleine zuigers: de brede vin zit op 't einde van den staart. De buispyp is kort onder den hals geplaatst, daar zy hun zwart sap uit spuiten. Verder komt deze met de voorgaande overeen, behalven dat hy geen rugbeen heeft.

Num. 4. *Vierde soort van Loligo.*

De zelve komt met de voorgaande in gedaante, lengte en smalte, als mede in koleur overeen, behalven het hoofdt en de

ſtellatos, oculos, tubumque atramentarium, multo minora. Attamen & oſſe orba eſt, ut prior, dorſali, & pinnam, haud grandem, caudæ extremo habet adhærentem.

Num. 5. Ejusdem ſpeciei junior Loligo.

Num. 6. Uvæ marinæ, ſeu Ovarium, è quo ſpecies Num. 1. excluditur. Coloris eſt ſaturate cærulei, botrumque refert rore quaſi obnubilatum, antrorſum in acumen convergens.

Num. 7. *Eruca* hæc eſt *Marina*, quam vivam, una cum aliis maris ejectamentis, Zandvoordo accepimus. Prona ejus, ventralis quaſi, pars in omni ambitu, a capite ad caudam usque, circum latera, ternis aut quaternis, pedunculorum veluti, ſeriebus eſt conſpicua, quæ tenuiſſimis è pilis confectos Pictorum ferè referunt penicillos, tonumque reflectunt multicolorem, Auri præprimis fulgore, & virore amœniſſimo, ditiſſimum. Dorſum glabrum eſt, &, ſerici inſtar, molliſſimum, coloris helvi, quaſi murini. Capitis nullum occurrit veſtigium, niſi, quod minutum ab antica parte foramen hiet, quo nutrimentum capit Animal.

Num. 8. *Eruca* eadem ſupina, ſuos commonſtrans pedes, quorum infimi, pulchro digeſti ordine, mobiles ſunt, & natatui, loco pinnarum, inſerviunt. Mucilagine taboque Piſcium mortuorum vivere videtur.

TABULA QUINTA.

Stellæ Marinæ.

Stellarum Marinarum plurimæ quoque ſpecies dantur, quas inter Zoophyta pariter referre licet. Lactes enim ſive ſperma ſuum eadem ratione, ac *Polypus*, emittere videntur, unde viventes fœtus prodeunt. Haud interim valida eſt, quam agunt, vita: at contrectatæ radios ſuos ſaltem quodammodo contrahunt inſtar Limacum, quibus tamen major ineſt vitæ vis, quam Stellis marinis. Quas noſtra ejiciunt littora, prope Schevelingam ſæpe in ſabulo maris ſeſe etiamnum moventes videre licet. Zandvoordo vivæ mihi adlatæ ſunt in aqua marina, quas ſic per triduum adſervavi: poſtmodum verò ſenſim langueſcentes omnem denique motum perdidere. Mucoſa maris materie videntur vivere. Nec capitis, nec roſtri, ne dicam viſcerum, ulla reperiuntur veſtigia. Interim probabile tamen eſt, oris analogon ipſis alicubi patere, quo, inſtar forte plantarum, ſuccos nutritios adtrahant. In prægreſſis Tabulis actum jam eſt de *Urticis*, *Pulmonibus*, *Erucis marinis*, &c. quibuscum ſanè quoad vitam atque modum adcrescendi conveniunt Stellæ marinæ.

Num. 1. *Stella marina, ad oram maris meridionalis, belgici, reperta.*

Radios hæc habet admodum graciles, longis acutisque apicibus terminatos, ſupra ex ſaturate luteo cinereos, &, reticuli inſtar, areolis profundè impreſſis undique diſtinctos.

Num. 2. Eadem ſupina, ſubtus conſpicua, ubi color eſt dilutior. Plurimæ ſpinulæ ſuperficiem radiorum exaſperant. Hiatus hic quidam cernitur quinquefidus in corpore itidem pentagono.

Num. 3.

de ſterſtralen, die veel kleiner zyn, als mede de oogen en de buispyp. In deze vindt men geen rugbeen, gelyk in de voorgaande, en de vin, die niet groot is, zit mede op 't einde van den ſtaart.

Num. 5. Dit is een jong van de zelve ſoort.

Num. 6. Dit is de eierſtok of zeetakje, daar die van Num. 1 uit voortkomen, zynde geheel donker blaauw, gelyk een tros druiven, die als met daauw daar over heen zich vertonen, en naar voren puntig zyn.

Num. 7. Hier vertonen wy een Zee-rups, die ons levendig van Zandvoort is gebragt, nevens meer andere, die aan ſtrandt gedreven waren. Zy hebben aan weêrzyden langs den buik rondom, van 't hoofdeneindt tot om den ſtaart, drie of vier reigen, als poten, verbeeldende haairige kwaſten, gelyk fyne ſchilders pencelen, met een byzonder weêrſchynenden glanſch van velerhande verwen, daar 't goudt en 't ſchoonſte groen 't meeſt in uitblinkt. Van boven over den rug zyn ze kaal, en zo zacht als zyde, muisvaalverwig. Men vindt 'er geen hoofdt aan; maar boven een kleine opening, waar door zy hun voedſel ontfangen.

Num. 8. De zelve rups van onderen, met alle hare poten, waar van de onderſte, die in nette order geſchikt ſtaan, zich bewegen, en in plaats van vinnen tot zwemmen dienen. Hun voedſel is ſlym en onreinigheit van dode viſſchen.

VYFDE TAFEREEL.

Zee-ſterren.

Wat de Zee-ſterren aangaat, daar zyn mede vele ſoorten van dat geſlacht, wier leven half plantachtig en half dierſch is; want het is waarſchynelyk, dat zy hun zaadt of kuit gelyk de *Polypus* ſchieten, daar levendige jongen uit voortkomen. Hun leven is niet ſterk; doch als zy aangeraakt worden, trekken zy hunne takken of ſtralen eenigzins naar zich, gelyk de Slakken, daar meer leven in is. De Zee-ſterren, die aan de zeeſtranden van deze landen komen aandryven, vindt men te Scheveningen noch bewegende op 't zeezandt leggen. Van Zandvoort zyn ze ons levendig in zeewater gebragt, die zich wel drie dagen daar in bewaarden, maar allenskens verflaauwden, en ten laatſte niet meer roerden. Hun voedſel is ſlym van de zee, men vind 'er geene de minſte bewyzen van 't hooft, of mond, of eenige ingewanden. Egter is het waarſchynelyk, dat zy hier of daar iets hebben, dat hun voor een mond dient, daar zy het voedſel door trekken, en waar van zy groejen, gelyk de planten door het vocht. Wy hebben in de voorgaande Taferelen reeds van *Zee-netels*, *Zee-longen*, *Zee-rupſen*, enz. gemeld, waar mede dit geſlacht van groei en leven overeenkomt.

Num. 1. *Een ſoort van Hollandſche Zee-ſter uit de Zuider-Zee.*

Deze Zee-ſter is aan het ſtrandt van de Zuiderzee, in Hollandt, gevonden, en heeft heel dunne takken, of ſtralen, die lange en puntige uiteinden hebben, van boven donker geel aſchverwig, en overal met diepe pitjes als ingedrukt, op de wyze als een net.

Num. 2. De zelve Zee-ſter van onderen, daar de koleur lichter valt. De ſtraalen zyn met veele doorntjes beſet. Men ziet hier op het vlak van het vyfkantige lighaam eene opening, die mede in vyf ſpleeten uitloopt.

Num. 3. *Sceleton Stellæ Marinæ.*

Conſtat hoc Sceleton duris veluti ex oſſiculis, quæ mirum in modum inter ſe articulata firmam animalis compagem efficiunt. Nullum hic ordinem obtinere, ſed tumultuario omnia confluxiſſe quis crederet: tam difficulter conſtructionis normam oculo licet diſtinguere. Telam groſſiore è filo ruditer contextam diceres. Color eſt dilutè flaveſcens. Radii quini late expanſi ſunt. Munificentiâ D. *Chriſtophori Beudeker*, Viri Hiſtoriæ Naturalis, rei Numismaticæ, aliarumque ſcientiarum & amantiſſimi, & peritiſſimi, hocce ſceleton obtinuimus. Paucæ ſunt Stellarum marinarum ſpecies, quas hunc in modum evolvere licet: in aliis enim obſtat magnitudo & craſſities, in aliis nimia mollities, aut facile diſſolvenda materiei veluti glutinoſæ indoles, in aquis fatiſcens. D. *J. H. Linck* in Tractatu de *Stellis marinis*, *pag.* 32, huicce ſpeciei nomen dat *Stellæ coriaceæ*, *pentapetalæ*, *cancellatæ*.

Num. 4. *Stella marina*, *tetractis*, *falcata.*

Eo nomine venit apud modo laudatum *Linckium* pag. 19. Similem huic, at grandiorem, *Rumphius* quoque exhibet Tab. XV. lit. D.

Num. 5. *Stella marina papilloſa.*

Baſi eſt leviter pentagona, ex cujus ambitu radii quinque turgentibus jugis, at mediis quaſi membranis aliquo uſque inter ſe juncti, prodeunt obtuſos in apices terminati. Univerſa ſuperficies papillis aut ampullulis quaſi regulariter juxta ſe mutuo ordinatis conſita ſpectaculum elegans præbet.

Num. 6. Eadem ſupina exhibetur, qua facie centrum eſt ſtellatum, ex decem radiolis conſtans, quinosque canales, quorum ſinguli in ſingulos radios excurrunt, emittens.

Num. 7. & 8. *Stella marina*, *pentaceros*, *tuberculoſa.*

Radii quinque, in obtuſos apices terminati, ſuperna facie jugis ſinguli ſuis turgent, quæ altiora, qua ex centro Animalis oriuntur, paullatim, ut ad apices radiorum protenduntur, humiliora evadunt, ac tandem evaneſcunt. Ima facie plani ſunt radii, ſuoque quilibet canale ſecundum longitudinem diſtinguitur. Utraque ſuperficies tuberculis pleniſſima.

Num. 9. & 10. *Aſtropecten regularis*, *minor*, *Italicus.*

Supinam pronamque faciem accurate exaratam damus, ut Curioſi notas characteriſticas eruere, genusque & ſpeciem pro ſuo quisque ſyſtemate determinare poſſint.

Num. 11. & 12. *Aſtropecten regularis*, *minor*, *noſtras*, *margaritifer.*

Elegantiſſima hæc Stellula obtuſioribus ac pro magnitudine ſua brevioribus, quam prior, radiis donata, iisdemque etiam gibboſis, ſuperna facie undique margaritis veluti majoribus, minoribusque, conſita eſt.

Num. 13. 14. & 15. *Stellulæ marinæ*, *minutiſſimæ*, *Americanæ*, *in Muſco marino inventæ.*

T A-

Num. 3. *Het geraamte van een Zee-ſter.*

Dit geraamte beſtaat uit eene menigte harde, als gratige of beenagtige leedjes, die op een wonderbaare wyze in malkanderen gevoegt het vaſte geſtel van dit dier uitmaaken. Men zoude zeggen, dat hier niets regelmaatig was, maar alles zeer verward by een gevloeid: zo bezwaarlyk kan men met het oog eenige ſchikkinge in dit ſamenſtel ontdekken. Het vertoont zig als grof en los geweven linnen. De couleur is geel-verwig. De vyf ſtralen zyn breed uitgebreid, &c. Dit ſtukje is ons vereert van den Heere *Chriſtoffel Beudeker*, groot liefhebber en kenner van Natuurlyke zaken, gedenkpenningen, en andere fraaie wetenſchappen. Daar zyn weinig ſoorten, die men in deze gedaante kan ontleden, om dat zy te zwaar, of te hoog en te dik zyn, andere te teer en lymig, en derhalven geen vocht verdragen kunnen. *J. H. Linck*, *De ſtellis marinis fol.* 32, geeft deze ſoort van zee-ſterren den naam van *Stella coriacea*, *pentapetalos*, *cancellata*.

Num. 4. *Viertakkige Zee-ſter*, *als een ſikkel gekromt.*

Onder deze naam werd hy beſchreeven by *Linckius* pag. 19. Diergelyke maar grooter ſoort is mede verbeeld by *Rumphius* op het XV. Taf. let. D.

Num. 5. *Tepelagtige Zee-ſter.*

Het lighaam is eenigſins vyfkantig, en geeft van zynen omtrek vyf ſtralen uit, die met verhevene ruggens voorzien, en een endwegs door tuſſchen vliezen als onderling verbonden, met ſtompe punten eindigen. De geheele oppervlakte is als bezaait met tepelagtige knobbeltjes of pulletjes, die in goede order naaſt malkanderen geſchikt een aangenaam gezicht uitleveren.

Num. 6. Dezelve vàn onderen te zien, zynde op deeze zyde zyn middelpunt ſterres gewys, beſtaande uit tien ſtraaltjes; en geeft van zig uit vyf gooten, van welke yder midden door een ſtraal loopt.

Num. 7. & 8. *Vyfhoornige Knobbelagtige Zee-ſter.*

Deeze Ster heeft vyf ſtraalen met ſtompe punten, aan de bovenzyde uitſpringende met verheevene ruggens, welke naby het middelpunt verheevener, allengskens, na maate dezelve na het einde loopen, vlakker worden, en eindelyk geheel verdwynen; van onderen zyn dezelve plat, en yder word door zyn goot naar de lengte geſcheiden: van beide zyden is dezelve als met knobbeltjes zeer digt bezaaid.

Num. 9. & 10. *De Regelmaatige*, *kleine*, *Italiaanſche Kam-ſterre* Aſtropecten *genaamd.*

Deeze vertoonen wy aan beide zyden op het naauwkeurigſte afgeteekend, op dat een yder Liefhebber des zelvs merkteekenen nagaan, en het geſlagt en ſoort naar zyn begrip bepaalen kan.

Num. 11. & 12. *De Regelmaatige kleine Inlandſche Peereldraagende Kam-ſter.*

Dit zeer uitmuntend Sterretje heeft ſtomper, en naar zyn grootheid korter ſtraalen als de voorgaande, dog meede bultig, van booven in 't geheel als met groote en kleine Peerlen bezaaid.

Num. 13. 14. & 15. *Zeer kleine Americaanſche Zee-ſterretjes in zee mos gevonden.*

Z E S-

TABULA SEXTA.

Num. 1. *Stella marina, Pentagona, regularis, ex Indiis Orientalibus.*

Radius ejus quilibet tuberculis, nitido ordine digestis, quasi fimbriatur, dum aream ipsam partis supernæ minores aliæ veluti pustulæ exasperant duriore & calcaria è materie concretæ, coloris saturate cinerei.

Num. 2. Eadem, subtus conspicua, quà elegantior est, quam supra, tuberculis nimirum Stellæ limbum, concinno ordine, circumscribentibus, aliisque minoribus per planam superficiem nitidè digestis.

Num. 3. *Stella marina, triactis, Batava.*

Rarior est hæc species, tribus duntaxat brachiis instructa. Superna æque ac inferna superficies tenuibus veluti spinulis horret.

Num. 4. Eadem, subtus conspicua, tricornem monstrat hiatum, in quo nonnisi villosa quædam materies comparet, detrito panniculo laneo similis.

Num. 5. *Stella marina, Orientalis: Artocreas minus.*

Ex Indiis Orientalibus, inter alia, missam accepimus. A forma nomen habet *Artocreatis*, cujus ad similitudinem à Naturâ veluti affabrè constructa est. Sic cuncta, quæ oculus contemplatur, in admirationem summi Architecti nos rapiunt.

Num. 6. Eadem supina, faciem exhibens nitidissimè comparatam, totumque Stellæ ambitum textilibus quasi opusculis fimbriatum.

Num. 7. *Artocreatis altera species.*

Et hæc pentagona est, uti prior, at minor, neque tamen minus concinne fabrefacta. Peripheriam ejus tubercula margaritis similia ornant, quibus alia dein minutiora desuper adcrevere. Supernæ faciei area itidem elegantissime elaborata est.

Num. 8. Eadem subtus conspicua.

Num. 9. *Artocreatis tertia species.*

Hæc ornamentorum venustate prioribus antecellit. Non solum enim marginalia tubercula, margaritis similia, pulcherrimo hic ordine digeruntur, & quasi singula seorsim fimbriantur; sed & area superior, elegantissima, minutis pustulis, manipulatim, stellæ in formam, dispositis, è simili manipulo, centrum obsidente, prodeuntibus, nitet.

Num. 10. Eadem subtus conspicua, alio adparatu exornata.

ZESDE TAFEREEL.

Num. 1. *Vyfhoekige Zee-ster uit Oost-Indië.*

Hy is van boven over elke straal in nette order gebult, en met kleine puntige heuveltjes daar over heen gegroeit, die hard en kalkachtig zyn. Hunne koleur is donker aschverwig.

Num. 2. De zelve van onderen, daar hy fraaier als van boven met de bultjes en heuveltjes, rondom de ster, in een nette order omboord is, en over de binnenvlaktens alleen met kleine heuveltjes bezet.

Num. 3. *Zee-ster met drie takken, of stralen, aan onze zeekusten opgevischt.*

De zelve worden zeer selden gevonden, en zyn van onderen en boven met kleine peiltjes, als dorentjes, begroeit.

Num. 4 vertoont den zelven van onderen, gapende met zyne driehoekige lippen, waar onder niets te zien is als eenig ruig, gelykende naar een kaal wollen lapje.

Num. 5. *Vyfhoekig zee-Pasteitje.*

Het zelve is ons, nevens meer andere, uit Oost-Indië gezonden. Zy worden om hunne gedaante Pasteitjes geheten, en zyn als naar de kunst van de Natuur daar toe geschikt. Zo ziet men in alles de verwondering van den groten Maker der Natuur ons voor oogen gestelt.

Num. 6 verbeeldt dezen ster van onderen, in de zelve nettigheit aan den gehelen ster rondom als met werkjes omboord.

Num. 7. *Twede soort van Pasteitjes-ster.*

De zelve is met vyf hoeken, gelyk de voorgaande, wat kleiner, maar niet minder in nettigheit, versiert, en als met peerlen omboord, daar weder als kleine peerlen over heen zitten. Boven op het platte vlakke veldt is hy mede zeer fraai uitgemonstert.

Num. 8. De zelve Pasteitjes-ster van onderen te zien.

Num. 9. *Derde soort van Pasteitjes-ster.*

Deze overtreft in fraaie bewerkinge van sieraden de voorgaande, niet alleen in de omgeboorde bolletjes als peerlen, die ieder in haar byzonder als omboord zyn, in nette order geschikt, maar zelfs boven op het sierlyke vlakke grond-veldt met kleine heuveltjes, sterswyze, by koppeltjes verdeelt, als mede in 't midden van den ster.

Num. 10. Hier vertoont zich de zelve van onderen, op eene andere wyze versiert.

Num. 11. *Stella marina, pentagona, Orientalis.*

Superior hujus Stellæ ſuperficies plurimis ſcatet globulis majoribus, minoribus, margaritarum æmulis, per aream à radiis ſtellatis interceptam diſtributis, quas inter alii minutiores conſiti ſunt. Peripheriam quoque globuli fimbriant, vitreis ſimiles ampullulis, quarum orificia verſus centrum directa ſunt.

Num. 12. Eadem, ſubtus conſpicua, qua itidem miro artificio elaborata eſt. Ampullulæ hîc marginales orificia ſua, veluti epiſtomiis clauſa, extrorſum porrigunt.

Num. 13. *Stella marina, cæruleſcens, Americana.*

Quinis hæc radiis, longùm protenſis, gaudet, quorum facies ſuperna puſtulis rotundis, tanquam ſquamulis, denſè ſtipatur, harumque interſtitia minutis punctis conſperguntur.

Num. 14. Eadem, ſupina, hiatuum labia arcte conniventia monſtrat. Tubercula heic introrſum nitide diſpoſita ſunt. Color & hac in parte ex plumbeo cæruleſcit.

TABULA SEPTIMA.

Num. 1. *Artocreas lentiginoſum, majus; ſeu Stella reticulata, lentiginoſa, pentaceros.*

Stella hæc pentagona, parte ſupina, reticulo veluti obducta eſt, cujus ſingulis internodiis, qua concurrentes lineæ ſeſe interſecant, tuberculum inſidet lenticulare, prominulum, ſpectaculo ſanè quam jucundiſſimo. In medio ſive centro Stellæ area cernitur circularis, elevatior, e qua in orbem quini iterum protenduntur radii, turgiduli quidem, at planiores tamen, qui ſeſe, tanquam altera Stella, ſuper priora cornua diffundunt. Margo ſinuoſa totius Stellæ papillis veluti, aut denticulis, ſerrata eſt, qui è globoſis tuberculis, tanquam mammillis, exſurgunt, nitidiſſimo ordine digeſti. Colore eſt partim ex cinereo flaveſcente, partim obſcurè ruffulo. D. *Joh. Heinr. Linckio*, Lipſienſi, Hiſtoriæ Naturalis Stellarum marinarum editione occupato, plurimas Stellarum ejusmodi ſpecies contulimus ad perfectionem operis ſuſcepti, nitide ſane & perquam erudite poſtmodum elaborati. Plura omnino ab eximio hocce Viro exſpectanda fuerant Orbi Erudito; niſi otii penuria, & ſecuta deinceps præmatura mors, maximarum mater viciſſitudinum, & propoſitorum deſtructrix, obſtitiſſet. Inter eas, quas laudatiſſimo huic Viro miſi, ſpecies quædam eſt & forma & magnitudine huic, quam iſthæc Tabula oſtendit, par, ab ipſo in memorato de Stellis marinis libro, Tab. XLI ſupra, & Tab. XLII infra, repræſentata.

Num. 2. *Stella marina, pentactis, regularis, Barbarica.*

Elegantiſſima hæc Stella, quinis inſtructa radiis, prælongis, illibata nobis ex oris maritimis Barbariæ adlata eſt, inſolito ſane adparatu decorata. Quælibet equidem horum Animantium ſpecies ſingularem meretur adtentionem, ut admiranda cujuslibet ſtructura, variusque pro cujusvis peculiari genio habitus & veſti-

Num. 11. *Vyfhoekige Zee-ſter uit Ooſt-Indië.*

Deze ſter is van boven vol met grote en kleine bolletjes, als peerlen, in 't midden van de ſter-ſtralen bezet, en met kleiner bolletjes tuſſchen in bezaait, rondom geſoomt met bolletjes, die naar kleine ronde glaasjes gelyken, en hun hoofdeneindt naar binnenwaards ſteken.

Num. 12. De zelve ſter van onderen, mede wonderlyk fraai uitgemonſtert, daar de rondom geſoomde bolletjes, naar ronde glaasjens gelykende, met ſtopſels hunne hoofden naar buiten ſteken.

Num. 13. *Weſt-Indiſche blaauwe Zee-ſter.*

De zelve heeft vyf lange ſtraaltakken, die van boven vol met ronde bolletjes, gelyk ſchubbetjes, bedekt, en tuſſchen in aan den grondt klein geſtippelt zyn.

Num. 14. Op deze wyze vertoont zich de zelve ſter van onderen, waar van de opening digt geſloten, en de bultjes binnenwaarts in nette order geſchikt zyn. Van onderen is hy mede blaauw lootkoleurig.

ZEVENDE TAFEREEL.

Num. 1. *Grote Zee-paſtei, of vyfhoekige Ster.*

De zelve is van boven als met een net overtrokken, en op ieder kruisſlag een knopje, als een rond linzenkorrel, daar op gehecht, het welk eene fraaie vertoning geeft. In 't midden is een verheven rond, daar weder een verheven vyfhoekige ſter, doch plat verheven, over de andere ſtralen heen zit. Rondom alle vyf hoeken is ze geboord, gelyk tepeltjes, of puntige tandtjes, die uit ronde knoopjes vooruit ſteken, alle in eene nette order geſchikt. Zy is geel aſch- en donker roſachtig geverwt. Wy hebben den Heere *Joh. Henr. Linck*, in Leipzig, tot zyn Ed. beſchryvinge van de zee-ſterren verſcheide ſoorten medegedeelt, tot vermeerdering van het werk, het welk door Hem zeer wel en geleerdelyk is uitgevoert; en die beroemde Man zou nog meer andere dingen hebben in 't licht gegeven, indien Hem de tydt daar toe niet ontbroken, en de doodt, die in alles verandering maakt, en alle onze voornemens verhindert, hem niet te ſchielyk verraſcht hadt. Onder die ſoort, die ik aan gemelden Heer *Linck* heb gezonden, is een ſter van de zelve ſoort en grootte, gelyk wy hier vertonen, zynde in het gemelde Sterreboek van boven vertoont Tab. XLI, en van onderen Tab. XLII.

Num. 2. *Zee-ſter, met vyf ſtralen, uit Barbarye.*

Deze ſchone zee-ſter, met vyf lange, ſierlyke, ſtralen, is ons van de Barbaryſche kuſten mede gebragt, zynde in zyn geheel en ongemeen fraai getekent. Het is zeker, dat ieder ſoort wel eene byzondere opmerking verdient, en dat men met eene aandachtige overdenkinge de wonderbare geſchapenheit van zo vele ſeldzame ſchepſelen, waar van ieder zyne byzondere gedaante

& vestitus, intentâ contemplatione demum perspiciatur intime; at inter reliquas sane isthæc principem fere locum sibi vindicat: est enim tota quasi ad amussim fabrefacta, omnique in parte nitidissimam ostendit proportionem. Stellata ejus superficies granulis rotundis, profunde in cutim depressis, minutatum margaritarum æmulis, æquabilissime obsita, & dilute cinereo flavescens ruffo limbo succingitur. Radiorum deinde stellatorum latera, in omni ambitu, oblongis veluti bulbulis, in funiculum quasi colligatis, fimbriantur. Quilibet iterum horumce bulbulorum oblongum emittit corniculum, sive papillam. Exterior vero radiorum margo longis undique denticulis serratus est, eleganti ordine digestis, ut, qua parte radii sunt crassissimi, longiores quoque promineant denticuli, sensimque evadant breviores, prout adtenuatis radiorum finibus magis adpropinguant.

Num. 3. *Pentaceros gibbus & muricatus; seu Castellum montanum.*

Stella hæc, superna parte gibbosa, extantibus tribulis, quasi muricibus, horret. Area ejus centralis propugnaculum, sive castellum refert, erectis veluti cornubus munitum. Tota cæterum superficies, tuberculis colliculisque undique prominentibus inæqualis, fimbriarum sive, denticulorum ornatu carens, ex dilutè ruffo cinerea, saturate bruno colore obumbratur.

Num. 4. *Pentadactylosaster, spinosus, regularis, Virginianus.*

Hæc Stellæ species tam supernâ, quam infernâ, parte acutis ubique spinis, nitido ordine digestis, horret, colore tincta saturate ruffulo. Ab oris Virginiæ nobis transmissa est. In Linckiana Stellarum Historia eadem supra & subtus Tab. IV exhibetur.

Num. 5. *Stella marina, vulgaris, Batava.*

Harum numerus longe maximus è mari nostro ad littora ejicitur. Unde æstivo tempore, post ventorum furores & procellas, in oris maritimis jacentes inveniuntur. Nihil ornatûs ostendunt, nisi, quod minutis veluti granulis conspersæ, radiis instructæ longis & tenuibus, colorisque sint ex saturate ruffulo flavescentis.

Num. 6. *Stella lacertosa, nostra.*

Quinos hæc radios protendit tenues, caudulis Lacertarum similes, ex segmentis veluti articulatis contextos. Corpusculum ejus, solidi argentei Batavi, figuram navis impressam gerentis, *Scheeps-schelling* dicti, haud exsuperans magnitudinem, Stelli formem in area sua picturam ostendit. Color est dilute cinereus.

Num. 7. *Stella lacertosa, minor.*

Hæc, multo minor priore, ex dilute cinereo grisea, longe tenuiores, magisque acuminatos, porrigit radios, itidem veluti ex articulis conflatos. Corpusculum minore Sestertio, sive Stufero, haud majus est.

Num. 8.

gedaante en bekleding heeft, naar zynen aardt moet beschouwen. De tegenwoordige is mede geen van de geringste; want alles is aan den zelven even fierlyk, net en fraai; de sterachtige oppervlakte is egaal, met kleine ronde korreltjes, diep in de huidt, als kleine zaadpereltjes, ingedrukt, licht-aschgeel, en met ros gekoleurt; verder rondom de sterre-stralen bezet met langwerpige bolletjes, als snoertjes geregelt. Uit ieder bolletje groejen weder kleine langwerpige heuveltjes, als tepels: buiten om deze stralen zitten, verder rondom gesoomt, als franjes, met lange tanden zaagswyze in nette order geschikt, die uit het midden, daar de stralen breed, en de tanden langer uitsteken, en naar de uiteinden, daar het smal toeloopt, de tandtjes verkleinen.

Num. 3. *Vyfhoekige Zee-ster.*

Deze is van boven gebult en gebogchelt, en met uitstekende pennen, gelyk als voetangels, bezet. In 't midden van 't brede rondt vertoont het een fortres, of kasteel, met scherpe puntwerken versterkt. Verder is hy overal gebult, en met heuvels opgeworpen, zonder tandtjes of franjes omboord; van koleur licht ros aschverwig, met donker bruin beschaduwt.

Num. 4. *Gedoornde vyftakkige Zee-ster.*

Deze zee-ster is onder en boven vol met puntige dorens in goede order bezet, van koleur donker rosachtig. Wy hebben den zelven van de kusten van Virginië ontfangen. In de Sterre-beschryvinge van den Hre. *Linck*, op Tab. IV, wordt de zelve soort onder en boven vertoont.

Num. 5. *Gemeen Hollandsch Zee-sterretje.*

Deze worden in menigte aan onze zeestranden opgeworpen, en 's zomers, als het wat sterk gewaait of gestormt heeft, vindt men de zelve op 't strandt leggen. Daar is geen ander fraai aan, dan dat zy met kleine korreltjes als bestrooit, lang en dun van stralen, en uit donker rosachtig geel gekleurt zyn.

Num. 6. *Inlandsch Zee-sterretje.*

Het zelve heeft vyf dunne takjes, gelykende naar Hagedisse-staartjes, die als met leedtjes aan malkander gevoegt zyn. Het lyfje is niet groter dan een Hollandsche scheeps-schelling, daar zich weder een sterachtig schynsel op vertoont, zynde verder licht aschverwig.

Num. 7. *Kleine Zee-ster.*

Deze is nog veel kleiner dan de voorgaande, en donker aschgraauw gekleurt: de stralen zyn veel dunner en puntiger, ook als met leedtjes aan malkander gevoegt. Het lyfje hier van is niet groter dan een klein stuivertje.

Num. 8. *Stella marina, Americana, minor.*

Stellulam hanc, ex Curassoa mihi missam, elegans ornat, superna parte, pictura. Area centralis æque, ac quinque ejus radii, horumque margines, undique parvis veluti margaritis consiti sunt. Sub lit. b. eadem supina repræsentatur.

Num. 9. *Artocreas marinum, minusculum, Curassavicum.*

Priori fere similis est hæc Stellula, nisi, quod area centralis latius diffusa sit.

Num. 10. *Stellula alia marina, Curassavica.*

Prona hujusce facies tenuibus undique denticulis horrida est. Color ex cinereo flavus.

TABULA OCTAVA.

Num. 1. *Stella marina, maxima, Americana,* Artocreas *dicta.*

Tota hujus superficies tam prona, quam supina, duris, veluti lapidosis aspera est tuberculis majoribus, minoribus, partim nullo, partim certo ordine dispositis. Ex basibus illa profundè radicatis surgunt in apices acuminatos. Area superna seorsim in aliam, minorem, extumescit stelliformem expansionem, dum circulare in ejus medio spatium in quinque obtusos diffluit radios, itidem extantibus corniculis horridos. Quum Artocreas hoc tam insolitæ sit magnitudinis, ut ipsi æquale nunquam vidisse meminerim, hinc superiorem ejus faciem hic saltem demonstro. Pars aversa peculiare habet nihil, nisi quod foramine, pro corporis magnitudine, pateat tanto majore, quam aliæ Stellæ. Capite cæterum & ore caret, nec nisi per foramen illud stellatum suum videtur pabulum adtrahere, quod forte in gelatinoso consistit maris excremento. Color est ex ruffo cinereus.

Num. 2. *Artocreas minus, placentæ Polygonæ æmulum.*

Supra & infra rotundis id ocellis conspicuum, & in omni ambitu globosis tuberculis ornatum est. Ex insula S. Thomæ illud accepi.

Num. 3. *Artocreas minimum, subtus & supra conspicuum, ex insula S. Thomæ.*

Videtur id recens natum esse, estque pro ratione molis suæ satis tumidum & crassiusculum.

Num. 4.

Num. 8. *Klein Zee-sterretje uit West-Indië.*

Dit sterretje is ons van Curaçao gezonden. Het is van boven fraai getekent, als met pereltjes bezet, niet alleen in 't binnenste rondt, en over de vyf stralen, maar zelfs daar mede geheel omboord. By letter b. wordt de zelve van onderen vertoont.

Num. 9. *Klein Zee-pasteitje, mede van Curaçao.*

Het zelve komt byna met het voorgaande overeen; maar het binnenwerk is breder uitgespannen.

Num. 10. *Ander klein Zee-sterretje, ook van Curaçao.*

Het is van onderen met dunne takjes, alle rond omgetand, asch-geel gekleurt.

ACHTSTE TAFEREEL.

Num. 1. *Grootste soort van Zee-ster, of Zee-pastei.*

De zelve komen uit de Spaansche West-Indiën, zynde van boven en van onderen vol harde, steenachtige, heuveltjes, groot en klein, ten dele in order geplant, en ten dele wat verward. Zy zitten diep ingewortelt, en lopen naar boven puntig toe. Boven in de verkortinge zit weder een sterachtige verhoging, met vyf stompe stralen, vloejende uit een ronde cirkel van 't midden, alle mede met heuveltjes begroeit. Om dat deze Pasteister zeer groot is, wiens weêrga wy nooit meer gezien hebben, zo vertonen wy den zelven alleen van boven: van onderen is geen andere verandering aan te merken, als dat zy naar mate wyder met hunne opening gapen. Men ziet 'er geen mondt of hoofdt aan, en zy genieten hun voedsel alleen door de sterachtige opening van onderen, dat niet anders kan zyn als lillige slym van de zee, daar zy van bestaan. Hunne koleur is ros aschverwig.

Num. 2. *Klein plat Zee-pasteitje, gelykende naar een vyfhoekig koekje.*

Het is van boven en van onderen met ronde oogjes bezet, en rondom met ronde bolletjes besoomt. Deze is ons van St. Thomas medegebragt.

Num. 3. *Een klein Zee-sterretje van boven en van onderen.*

Zy komen mede van St. Thomas, en zyn jonge zee-pasteitjes, die hoog en dik zyn naar hunne grootte.

Num. 4.

Num. 4. *Stella marina, Artocreas dicta, Barcinonensis.*

D. Salvador, rerum Naturalium Cultor peritissimus, hanc nobis, inter alia curiosa, Barcinone transmisit. Infernam ejus hîc sistimus superficiem, utpote supernâ pictam elegantius. Pars enim superior nonnisi circularibus ocellis est distincta: cum contra facies aversa, pulchre reticulata, peripheriam monstret linea veluti margaritarum circumscriptam. Concurrentes heic hiatus in centro arctè observantur adposita Stellula quadam reticulata, rarissime alioqui occurrente. Coloris est ex ruffo flavi.

Num. 5. *Stella marina, Americana, dodecactis, crispula.*

Radii ejus duodecim, superna parte, quasi corrugati, hebetibusque spinis horrescentes, subtus suo singuli hiatu patent, æque ac in Stellis pentagonis. Cæterum dentata sunt omnium latera. Color est saturate fuscus, ex cinereo flavo variegatus.

Num. 6. *Stella marina, Batava.*

Ad oras maris nostri hæc ejicitur species, inter maximas & minimas media. Quini ejus radii concinne elaborati, & ad latera serrati sunt. Sub lit. b. eadem supina conspicitur.

Num. 7. *Stella marina, Italica, villosa.*

Inter alia rariora hæc ex Italia mihi missa est, quoad picturam & formam proxime accedens priori, nisi, quod major sit, & in centro circulum minorem, quasi osculum, ostendat. Sub lit. b. eadem subtus conspicienda sistitur, qua parte discrepat a præcedente Num. 6. siquidem isthæc & villosior sit, & hiatus radiorum arcte conniventes habeat.

Num. 8. *Stella marina, maxima, Batava.*

Est hæc inter maximas Stellarum species, quæ nostris in littoribus reperiuntur, nobisque Zandvoordo, unà cum aliis, adlata est. Supra ex dilute cinereo flavescit, & glabra minutissimis notatur punctis. Radiorum ambitum globuli, in lineam quasi margaritarum colligati, ornant; latera vero deinceps denticulis serrata sunt. In centro Stellæ circulus eminentior surgit.

Num. 9. *Stella marina, Batava, pentactis, radio uno bicuspidato.*

Rarissima heic anomalia occurrit, dum unus e quinque radiis, ad sui medium usque bisectus, binos utrinque divergentes ostendit apices. Zandvoordo eadem, una cum priore, mihi adlata est. Cæterum priori

Num. 4. *Zee ster, of Zee-pastei.*

De zelve is ons onder andere seldzaamheden van den Here *Salvador*, groot liefhebber en kenner van natuurlyke zaken, van Barcelona gezonden. Wy vertonen den zelven van onderen, daar hy fraaier van tekening is dan van boven, daar hy maar eenvoudig op den bovengrondt met ronde oogjes getekent is. Van onderen is hy netswyze geruit, rondom als met een snoer peerlen omboord. In 't midden sluit de opening digt in een, zynde met een klein ruitig sterretje toegesloten, dat selden gezien wordt. Verder is hy van koleur ros-geel.

Num. 5. *Amerikaansche Zee-ster, met gekronkelde stralen.*

Hy heeft twaalf stralen, of uitschietende takjes, die van boven als gekronkelt en stomp gedoornt zyn, zynde alle de stralen van onderen mede geopent, gelyk die, welke maar vyf stralen hebben. Alle deze straaltakken zyn zaagswyze getand; donkerbruin, met asch-geel gekoleurt.

Num. 6. *Middelmatige Zee-ster uit Hollandt.*

Deze zee-ster is niet van de grootste, ook niet van de kleinste soort: de vyfhoekige takken zyn fraai uitgewerkt, en rondom zaagswyze getand. Men ziet den zelven by let. b. van onderen.

Num. 7. *Zee-ster uit Italië.*

Deze zee-ster is ons onder meer andere fraaïgheden uit Italië gezonden, komende in tekening en gedaante met den vorigen meest overeen, behalven dat hy groter is, en in 't midden een kleiner rondtje, als een gaatje, heeft. By letter b. ziet men den zelven van onderen, waar in deze met dien van Num. 6 verschillende is; want deze sluit zyne opening van de stralen heel digt aan malkander: ook is hy ruighaairiger.

Num. 8. *Allergrootste soort van Hollandsche Zee-sterren.*

Deze is een van de allergrootste soort van zee-sterren, die aan de Hollandsche kusten gevonden worden. Hy is ons, nevens meer andere diergelyke zaken, levendig van Zandvoort gebragt. Van boven is hy licht asch-geel, en glad, heel klein gestippelt; rondom de stralen met ronde bolletjes, als peerlen, die aan een snoer geregen zyn, bezet, buiten om zaagswys getand, en in 't midden van de ster met een verheven rondtje gesiert.

Num. 9. *Inlandsche Zee-ster, waar van een der vyf stralen tot op de helft in tweën is verdeelt, en des zelfs punten over zy uitgewassen zyn.*

Dit is, zeker, zeer raar. Hy is ons met de voorgaande levendig van Zandvoort gebragt, zynde voorts met den zelven in alle delen van eene en de zelve gedaante, uitgezonderd dat deze over 't vlakke bovenlyf eenigermaten groter gestippelt is, en het omboordsel

priori ſimilis eſt, niſi, quod facies ejus ſuperna majoribus quodammodo punctis conſperſa ſit, & limbus radiorum tenuibus fibrulis, tanquam fimbris villoſis, ſuccingatur.

Num. 10. *Stella marina, Batava, minor, lævis.*

Hujus radii, minime ſerrati, exiguis ſaltem granulis in ambitu ſtipantur. Ex dilutiſſime cinereo albeſcens veluti ſquamata eſt. Lit. b. eandem ſupinam repræſentat.

TABULA NONA.

Num. 1. *Stella marina; ſeu Sol marinus, radiis instructus numeroſiſſimis, mire cincinnatis;* Caput Meduſæ *alias,* & Aſtrophyton coſtoſum, *ſeu* Algol *dictus, ex Nova Hiſpania.*

Singulariſſimum hoc Naturæ opus, nobis ex America, Hiſpanorum ditioni ſubjecta, adlatum, inter Marinas Stellas jure refertur, varia à variis ſortitum nomina. Alii enim vocant *Stellam Marinam* criſpulam, alii *Solem Marinum, Caput Meduſæ, Aſtrophyton,* &c. Eſt ſanè admiratione quam digniſſimum, quod tam minuto è corpuſculo oriundi quinque radii tot deinceps ſinguli in propagines, ferè innumeras, inextricabilem adeo in modum criſpatas, ſeſe tantam ad longitudinem usque expandant, ut evoluti animalis diameter ſesquipedem æquet; cum interim cincinnatus quilibet ramulus vita motuque gaudeat, & ſuis articulis, ad ultimos usque fines capillares productis, ſeſe criſpare queat, cincinnosque licet perplexiſſimos, in æquore maris, iterum explicare: haud aliter profectò, quam volucres remiges ſuas pennas in aëre ad volandum expandere norunt. Philophyſicorum plurimis Stella hæc *Caput Meduſæ* vocatur, juxta priſcam Gentilium fabulam, qua Meduſæ capilli in angues mutati dicebantur. *Geſnerus* Lib. IV. de Aquatilibus *Stellam arboreſcentem* vocat: quod quidem nomen improprium videtur eſſe, quia horizontaliter excurrunt ejus rami, minimè vero in altum exſurgunt, uti in arboribus. Potior ejus eſt cum Sole comparatio, ut *Solem Marinum* vocare liceat, cujus radii latiſſime expanſi ſenſim, ut remotiores ſunt a centro, magis adtenuantur. Si Stellas mare parit cœleſtibus Stellis ſimiles, quid ni & Solem & Lunam generet Oceanus ad ſimilitudinem horumce in Cœlo? Omnipotens ſane Cœli Terræque Conditor aquas etiam & immenſa maria produxit, innumerisque fœcundavit Animantibus maximis æque ac minimis. Pſalm. CIV, 25. Ita ubique numerus rerum creatarum infinitus, formarumque inexplicabilis diverſitas, innoteſcit; ſic ſtupenda Dei magnalia omni ex parte oculos noſtros alliciunt, ut perducamur hisce ad Illius cognitionem, cujus ex Verbo, ſpiritu, & inexhauſta potentia, iſthæc omnia profluxere. Stupet quidem ejusmodi magis, quam intelligit, humanus animus. At indefeſſo tamen Naturæ ſcrutinio plura ſæpe, quam quis exſpectare poterat, deteguntur. Unde vel maxima naſcitur Indagatori oblectatio, qui ad incognita ſeſe penetrans Deum ubique, ut infinitum Architectum, miratur, & inventa quælibet ſuos in uſus convertit. Verum explicent iſthæc prolixius Verbi Divini Interpretes. Nos ad inſtitutum noſtrum redimus. Sol marinus, cujus pronam hic faciem ſiſtimus, in centro corporis ſui circulum monſtrat

boordſel van alle de ſtraaltakken met dunne pyltjes, als haairige franjen, bekleed zyn.

Num. 10. *Klein Zee-ſterretje van onze zeekuſt.*

Het is niet getand om de ſtraaltakjes, maar alleen met kleine korrels geboord. Het is heel licht aſch-wit, en als geſchubt.

Het zelve ſterretje van onderen, met let. b. aangewezen.

NEGENDE TAFEREEL.

Num. 1. *Byzondere ſoort van Stergewaſch, uit de Spaanſche Weſt-Indiën medegebragt,* Algol *genaamt.*

Het wordt onder de Zee-ſterren gerekent, daar het ook zekerlyk onder behoort; maar het wordt met verſcheide namen genoemt. Eenigen heten het *Zee-krul-ſter, Zee-zon, Caput Meduſæ,* (Hoofdt van Meduſa) *Aſtrophyton,* enz. Het is een verwonderenswaardig ſchepſel, waar aan uit zo een klein ligchaamtje, daar die vyf ſterre-ſtralen uit voortkomen, en uit ieder ſtraal zo menigvuldige krultakjes zich uitbreiden, en wel een en een half voet in zyn diameter uitſtrekt, waar van ieder krulletje levendig en beweeglyk is door alle de leedtjes: die uit het midden van de ſter tot aan de uiterlyke krulletjes zyn, kunnen in en uit malkander krielen, al waren die nog zo verward, door de ruimte der zee, gelyk de vogelen hunne veêren in de lucht in 't vliegen weten uit te breiden. Dit ſchepſel wordt door de meeſte liefhebbers en kenners *Caput Meduſæ* genaamt, naar de Heidenſche fabel van Meduſa, welkers haairlokken in ſlangen veranderden. *Geſnerus, Tab. CLIII, Lib. IV,* noemt het *Boom-zee-ſter met takken.* Deze naam kan 'er ook niet wel aan toegepaſt worden, om dat het plat en niet boomachtig is, maar wel naar een Zee-zon, die met hare verre afdalende ſtralen zich uitbreidt en verkleint, of verzwakt, gelykt. Zyn 'er Zee-ſterren geſchapen, die de gelykenis van de ſterren des hemels hebben, zo kunnen 'er ook zonnen en manen zyn, die de zee voortbrengt, en de gelykenis van die ſchepſelen des hemels hebben; want de grote Schepper des hemels en der aarde heeft ook de wateren en de grote zeën geſchapen, en vervult met grote en kleine dieren, zonder getal. *Pſalm CIV,* 25. Zo ziet men in alle dingen het onnaſpeurelyk getal en de gedaanten der ſchepſelen, en wonderen des Almogenden Scheppers ons menſchen voor oogen geſtelt, om Hem daar uit te leren kennen door zyn woordt, in geeſt en kracht, daar 's menſchen verſtandt moet ſtil voor ſtaan. Doch met de Natuur te onderzoeken vindt men dikwils meer dan men denkt, het welk het uiterſte vernoegen voor een zoeker is, die het onbekende onder het beſtier van den goedertieren Schepper ontdekt, en het voor een ſchat houdt; welke dingen wy tot verdere verklaringe aan de leeraars van Gods woordt overlaten, en ons weder tot de ſeldzame ſchepſelen wenden. Wanneer men deze zo genaamde zee-zon, die wy van onderen vertonen, beſchouwt, daar zy in 't kleine rondt wederom een vyfhoekige ſter verbeeldt, en in 't midden een kleine opening heeft, om het voedſel daar door te genieten, is het wonderlyk om te begrypen, of het moet alleen eene lymige ſtof zyn; want hunne vyf kleine tanden, die binnenwaarts in den mondt ſtaan,

monſtrat exiguum, quinquefidæ rurſus ſtellulæ figura conſpicuum, oſculo tenui in medio patulum, quo alimentum capere videtur, in humore quodam glutinoſo forte conſiſtens: vix enim concipi poteſt, aliud quid huc intrare poſſe; quum perpuſilli quinque denticuli, ad interiora oris ſiti, vix ac ne vix quidem dignoſci queant, qui interim in Echinis marinis adeo magni ſunt. Animantia hæc coloris ſunt ruffuli, & plerumque in profundo maris verſantur, utpote ob multiplices ſuas propagines facillime rupibus aut marinis fruticibus implicata. Patuit hoc mihi, dum ejusmodi quoddam Animal arbuſculæ Corallinæ implexum accepi, quod deinceps exſiccando mutilatum erat. Rumphius in *Muſeo Amboinenſi*, *pag.* 41, *Tom. I*, ſimile quoddam monſtrum marinum deſcribit, ſub nomine *Capitis Meduſæ*, vel idiomate Maleitarum, *Boeloe ayam.* Dubio procul Soles hi ſuam propagant ſpeciem eadem ratione ac Stellæ marinæ, Echini, aliaque ejusmodi proprio è ſemine prognata. Haud pauci Authores, præſertim verò Rumphius, de iis admodum prolixe ſcripſerunt; unde Lectorem horum curioſum eo relego, tranſiturus ad alteram hujusce generis ſpeciem.

Num. 2. *Solis marini, ſive Capitis Meduſæ, altera ſpecies, minor, ſupina.*

Subtus conſpicuus hic Sol depictam in medio corpore ſtellam monſtrat, decem tenues in radios diſtributam, quorum in centro parvum hiat foramen. Veri autem, ex ambitu corporis prodeuntes radii vel rami multo ſunt, quam in priore, minores, rugis veluti criſpati, & ſpinoſi. In *Linckii* libro de *Stellis marinis*, *Tab. XX*, *Num.* 32, utraque hujusce Solis ſuperficies figura exprimitur; quum ipſum hoc ſpecimen nativum, pro ea, quæ inter nos vigebat, amicitia, Viro huic, in complementum operis ſui, mutuum transmiſerim. Solaris hæc Stellula itidem ſeſe in aqua maris evolvere poteſt, quando calore ſolis fovetur: haud aliter, ac Lumbrici frigeſcentes, aut contrectati, ſeſe arctè contrahunt, at prorepentes iterum elongantur. Cæterà cum priore Num. 1, tam quoad articulos, quam cincinnos, convenit, niſi quod coloris ſit ſaturatè griſei.

Num. 3. *Stella marina polyactis, ſeu Luna marina, ex Nova Hiſpania.*

Lunam marinam voco, quia inter ſidera maris hactenus ea deſideratur nuspiam deſcripta ab Authoribus, nec alia quædam horum Animantium ſpecies ad Lunam cœleſtem propius accedit, quam iſthæc, tanto radiorum numero inſtructa. Communicavimus & eam cum D. *Linckio*, a quo in *Tab. XXII*, ad *Num.* 34 delineata, *pag.* 57, ſub nomine *Capitis Meduſæ brunni* deſcribitur. Si Soles dantur & Stellæ in mari, cur Lunam inde excludamus? utpote cui iſthæc ſpecies ſimilior eſt, quam Capiti Meduſæ. Longius excurrentes ejus radii partim rectos, partim contortos deſinunt in apices, villisque craſſiuſculis, tanquam barbulis pennarum, haud tamen adeo denſè, utrinque ſtipantur; dum caules ipſi, ſive nervi medii radiorum, veluti ex articulis contexti ſunt. Hisce radiis longioribus alii ſuperimminent breviores, tenuiores, non barbati, ſed ſaltem ex articulis conſtantes, magnitudine & forma acubus ſimiles, qui ex orbiculo circulari, in medio faciei ſupernæ, emergunt, & divergendo ſingularem formant ſtellulam multifidam. Color ejus eſt ſaturate purpureus. Dicunt, Animantia hæc nocturno tempore, ventis ſilentibus, dum Luna ſplendet, e fundo Maris in ſummum enatare quam numeroſiſſima, & Lunare lumen veluti adpetere. At quoniam propria id non didici experientia, in medio relinquo.

ſtaan, zyn naauwlyks te erkennen, die by de zee-eegels groter vallen. Deze dieren, zynde van koleur rosachtig, houden zich 't meeſt in de dieptens der zee op, om dat zy wegens hunne veelvuldige uitſpruitſelen aan rotſen en zeegewaſſen blyven hangen, gelyk wy zelf hebben ondervonden aan een dezer ſoorten, het welk tuſſchen koraaltakken verward en droog geworden zynde geſchonden was. By *Rumphius*, in zyne *Amboinſche Rariteitkamer*, leeſt men van een gedrochtig zeedier, *I Deel*, *fol.* 41. Hy ſtelt het zelve mede onder de Sterren, en noemt het *Caput Meduſæ*, of in 't Maleitſch *Boeloe ayam.* Buiten twyffel telen deze dieren meer diergelyke, die uit hun zaadt voortkomen. Men vindt by verſcheide Schryvers, en in 't brede by *Rumphius* daar van geſchreven, waarom wy den Lezer, die meer daar van gelieft te weten, daar heen wyzen, en tot de twede ſoort van dit geſlacht overgaan.

Num. 2. *Andere kleine Zee-zon, mede van onderen te zien, en in 't midden ſterachtig in tien kleine ſtraaltjes afgedeelt.*

Zy heeft eene kleine opening in 't midden. De ſtralen van deze zyn veel korter, als met rimpels ingetrokken, en gedoornt. By Linckius, *De Stellis marinis*, *Tab. XX*, *Num.* 32, wordt deze ſter van boven en van onderen vertoont, dien wy zelf in natuur te leen, tot vermeerdering van het werk, uit genegenheit aan dien Heer hadden toegezonden. Dit zee-zonnetje kan zich in 't zeewater verder uitbreiden, als het de warmte van de zonne voelt, gelyk een pierworm, als die koud, of aangeraakt wordt, kort 't zamen krimpt, en, als hy voortkruipt, zich weder uit malkander ſtrekt. Verder komt het met het eerſte van

Num. 1 in leedtjes en krieltjes overeen, behalven dat dit donker graauw gekleurt is.

Num. 3. *Veel-ſtralige Zee-ſter, of Zee-maan, uit Nieuw Spanje.*

Wy geven dit ſchepſel den naam van *Zee-maan*, om dat voorgaande ſchryvers geen zee-maan gekend of beſchreven hebben, en om dat, naar onze gedachten, daar omtrent niets naders daar by kan vergeleken worden dan deze veel-ſtralige ſter. Wy hebben den zelven mede aan den Heere *Linck* gezonden gehad, om hem in zyn Sterreboek te plaatſen, gelyk hy dan aldaar *Tab. XXII*, *Num.* 34, onder den naam van *Caput Meduſæ brunnum*, gezien, en *pag.* 57 beſchreven wordt. Zyn 'er zon- en zee-ſterren, waarom ook gene zee-manen? daar deze het beſt naar gelykt, maar niet naar een *Caput Meduſæ.* De afwykende ſtralen zyn ten dele puntig uitgeſtrekt, en ten dele omgekrult, met dikhaairige pluimen, gelyk pennen, maar niet zo digt geſloten, waar van al de takjes met leedtjes zyn. Over deze lange takjes zyn weder eenige kleiner, alleen uit leedtjes, van grootte en gedaante als puntige naalden, die van boven uit een cirkelrondtje beſtaan, gelyk een ſterretje, met vele takjes op zich zelf. Deze is hoog paars gekleurt. Daar wordt van verhaalt, dat deze ſchepſelen by mooi weêr en heldere maanſchyn uit den grondt van de zee in menigte 's nachts zich boven water begeven, en den weerſchyn van de maan beminnen; maar dewyl wy dit zelf niet gezien noch ondervonden hebben, laten wy dat verhaal in zyne waarde.

Num. 4. *Luna marina altera, supina.*

Priori hæc similis est, at subtus conspicienda heic sistitur. Color ejus est saturate ruffus. Radiorum quorundam apices breviores sunt & minime crispati. In medio stellula cernitur, quæ uti minores promit radios, pariter, ut in priore, articulatos; sic intus in centro conspiciendos præbet denticulos.

Num. 5. *Stella marina, rarior, pentactis, dentata; seu Bellis Scolopendrica, ex India Orientali.*

Pulcherrimæ hujus Stellæ radii quinque, utrinque denticulis justè ordinatis instructi, subtiles referunt serrulas; costæque, vel nervi ipsorum ex articulis constant mobilibus, ut pro lubitu in omnem partem moveri queant. Corpus perfectè circulare utramque superficiem ex saturate bruno pictam monstrat.

Num. 6. *Stella lumbricalis, corpore pentagono, echinata.*

Stellula hæc, pungentibus undique horrida, Echini instar, aculeis, radiorum costas pariter geniculatas gerit. Corpus præ tenuitate vix discerni potest: unde Lumbrici instar sese contorquere valet Animalculum. Color subrubellus est.

Num. 7. *Stella marina, vermiculata, serrata.*

Radiorum latera minutis quasi serræ denticulis aspera sunt. Corpusculum minutum, rotundum, stelliformi in medio foramine patet, quod quinos continet denticulos adeo minutos, ut visum ferè fugiant. Color ex ruffo flavescens.

TABULA DECIMA.

Num. 1. lit. a. *Echinus, marinus, minutissimus, Africanus.*

Omnes quidem ad hanc speciem pertinentes ejusdem sunt formæ & magnitudinis, valdeque teneri, atque tuberculis perexiguis asperi. Spinulis etiamnum horridos quoque possedi: at vix levissimum ferunt adtactum, quin in particulas diffringantur. Facies supina, lit. a, stellata est & circularis, ex dilute rubro picta.

Lit. b. Idem subtus conspicuus est.

Num. 2. a. *Prioris speciei alius, pariter Africanus.*

Ex dilutè sulphureo pictus hic est, & paulo major præcedente.

Lit. b. Idem supinus exhibetur.

Num. 3.

Num. 4. *Twede soort van dubbelde Zee-ster, of Zee-maan.*

De zelve komt met de voorgaande overeen, behalven dat deze van onderen vertoont wordt, waar van de koleur donker ros, en eenige van de straalpunten korter, ook niet gekrielt zyn. In 't midden vertoont zich een klein sterretje, daar de tanden te voorschyn komen, mede met kleine straal-takjes, en kleine leedtjes, gelyk de voorgaande, van boven.

Num. 5. *Byzonder schone, dun gestraalde, Zee-ster, met vyf takken, uit Oost-Indië.*

De takken zyn alle in nette order rondom getand, gelyk fyne zaagjes: de vyf ribbestralen bestaan alle uit leedtjes, of gewrichtjes, om de zelve te bewegen naar hun welgevallen, en het lyf is van boven cirkel-rond en donker bruin-verwig, gelyk van onderen.

Num. 6. *Egelachtige kleine Zee-ster, met stekelige, rode, doorntjes, als de jonge Egels, rondom bezet.*

De ribbestraaltjes zyn alle mede met kleine leedtjes gevoegt. Daar is byna geen lyf aan te zien, weshalven zy zich kunnen draaien gelyk een aardworm. Hunne kleur is roodachtig geverwt.

Num. 7. *Klein wormachtig Zee-sterretje.*

Het is rondom de straaltjes met kleine zaagtandtjes bezet, en heeft een klein rond lyf, met eene sterachtige opening in 't midden, en vyf heel kleine tandtjes, die naauwlyks te zien zyn. Verder is het ros-geel gekleurt.

TIENDE TAFEREEL.

Num. 1. let. a. *Allerkleinste soort van Afrikaansche Zee-appeltjes.*

Zy zyn alle van eene en de zelve gedaante en grootte, maar zeer teer en fyn geknoopt. Wy hebben ze mede met dorentjes gehad; maar zy kunnen het geringste aanraken niet verdragen, of zy vallen te zamen in brokkeltjes. Het bovenste deel is sterachtig en rond, met licht rood gekleurt.

By let. b. ziet men het zelve van onderen.

Num. 2. let. a. *Een der zelve soort van Zee-appeltjes, uit Afrika.*

Dit is met licht zwavel-geel gekleurt, en iets groter dan de voorgaande.

Let. b. vertoont het zelve van onderen.

Num. 3.

Num. 3. a. *Echinus indigenus.*

Prioribus proxime accedit. Coloris eſt dilute griſei.
Lit. b. Idem ſubtus conſpiciendus.

Num. 4. a. *Priori ſimilis Echinus, indigenus, ſpinulis tenuiſſimis obſitus.*

Ad noſtra littora, prope *Schevelingam*, inventus eſt. Colore pollet ex thalaſſino purpuraſcente. Si quando ſicci conſervantur Echini, eorum ſpinulæ fixæ permanent, quæ alias excidunt, ubi Animal, aëre humidiore tactum, in ſuperficie ſitum contrahit.
Lit. b. Idem ſupinus, inferna parte, minutum Canerum quinis ſuis interprementibus denticulis tenere cernitur; unde patet, ejusmodi eſcas inſectari hæc animalcula.

Num. 5. a. *Caput Echini marini, unà cum quinque denticulis.*

Dentes hi in medio partis pronæ Animalis defixi hærent, quinque oſſeis in alveolis radicati, antica parte ope circularis membranulæ firmati, è qua eorum apices prominent mobiles: ut adeo, ſi quid pabuli hisce Animantibus occurrit, dentes hi a ſe mutuo dimoveri, iterumque firmiter committi queant. Quinque illi alveoli rotundo inſident oſſiculo ſtellato, quo exactè excipiuntur, uti lit. b. commonſtrat: interiora verſus alia deinceps duriora adſunt oſſicula, ſuſtentaculi loco inſervientia; quæ omnia, inſtar articulorum, ab Animali vivente moveri poſſunt.
Lit. c. Alveolum exhibet, ſuo adhuc dente inſtructum.
Lit. d. Tres monſtrat erutos denticulos, intus cavos, anterius tantillum incurvatos.

Num. 6. a. *Echinus minor, pullus, oblongus, Africanus.*

Stellatis veluti radiis prǣditus albicat.
Lit. b. Idem ſupinus.
Num. 7. a. Priori hic, quoad formam, ferè ſimilis, dorſo tamen gaudet minime perforato, ſed molli ſtellula arctè clauſo. Coloris eſt ex dilute cinereo flaveſcentis. In prona ejus parte, ad lit. b. bina hiant foraminula, quorum ſuperius longum propendet, inferius oblique huic oppoſitum eſt, uti in *Echinometris.*

Num. 8. a. *Echinus marinus, nodiformis.*

Quindecim inſcriptos monſtrat radios, ſtellæ in modum expanſos, qui pallide roſei ſunt coloris, qua parte remiſſius tinguntur.
Lit. b. Idem inferna parte pallidiſſime rubellus.
Num. 9. a. Non adeo figura, quam colore, is a priore discrepat. Eſt enim coloris Arantii. Ima facies eodem modo comparata eſt, ad lit. b.

Num. 10.

Num. 3. let. a. *Inlandſche Zee-knoop.*

Het is daar naaſt by te vergelyken, zynde licht graauw van verwe.
De zelve by let. b. van onderen.

Num. 4. let. a. *Fyn gedoornde Zee-knoop, van de zelve ſoort als de voorgaande.*

Hy is aan ons zeeſtrandt, namentlyk te Scheveningen, gevonden. Hy is van kleur zeegroenachtig paars. Zy behouden hunne ſtekelige dorentjes als zy droog bewaart worden; maar als zy door vocht weder geraakt zyn, beſchimmelen ze en vallen af.
Let. b. vertoont dit dier van onderen, daar men ziet, dat het kleine diertje een jong krabbetje gevat heeft tuſſchen de vyf zamenknypende tandtjes, waar uit blykt, dat zy daar op aazen, en hun voedſel daar van hebben.

Num. 5. let. a. *Het hoofdt van een Zee-egel, met vyf tandtjes.*

De tandtjes zitten van onderen in 't midden van 't dier vaſt in vyf beenachtige kokertjes, zynde van voren met een rond huisje vaſtgegroeit, daar de tandtjes door ſteken, en zich bewegen kunnen, en als hen iets tot hun voedſel ontmoet, kunnen zy de zelve openen en weder toeknypen. Deze vyf kokertjes zitten in een rond ſterachtig beentje, daar zy net in ſluiten, by let. b. aangewezen, en verder naar binnen door andere harder beentjes onderſteunt wordende, gelyk leedtjes, die zich, als de dieren nog leven, bewegen kunnen.
Wy tonen by let. c. een kokertje, daar een tandt in zit, en by let. d. drie loſſe tandtjes, die naar voren een weinig gekromd, en van binnen hol zyn.

Num. 6. let. a. *Klein jong langachtig Zee-egeltje, uit Afrika.*

Het is met ſterachtige ſtraaltjes, gelyk een ſter, voorzien, en wit van kleur.
Let. b. Het zelve van onderen.
Num. 7. let. a. Dit komt met de voorgaande in gedaante byna overeen, doch heeft geen opening op den rug, die met een zacht ſterretje digt geſloten is, zynde licht aſch-geelverwig van onderen. By let. b. zyn twee openingen, of gaatjes, waar van het eene van boven lang neerhangende is, en het onderſte dwars daar tegen over, gelyk de *Echinometræ.*

Num. 8. let. a. *Zee-egeltje, in de gedaante van een knoop.*

Het heeft vyftien ſterachtige ſtralen, met bleek roze-rood gekleurt, daar de ſtralen het bleekſt zyn.
Let. b. De zelve van onderen, heel bleek rood.
Num. 9. let. a. Dit verſchilt weinig van het voorgaande in gedaante; maar in kleur valt het oranjeverwig. Het is van onderen by let. b. eveneens geſtelt.

Num. 10. a. b. Et hic pictura tenus undequaque cum priore Num. 8. ferè convenit: at coloris est purpurascentis.

Num. 11. a. b. *Echinus, nodiformis ex albo cinereus.*

Itidem hic quoad formam parum differt à prioribus, & ab omni parte unicolor est. Superius foramen in eo per inferius conspici potest.

Num. 12. a. b. *Echinus marinus, ex flavo violaceus.*

Plurimis pollet radiis, sive nodulis, superna parte ex saturate luteo, subtus verò, ad lit. b. ex dilutè flavo pictus.

Num. 13. a. b. *Echinus marinus, cærulescens, subtus & supra flavescentibus radiis ornatus.*

Num. 14. a. *Echinus marinus, Rosæformis, albicans, colore Amethystino elaboratus elegantissime.*

Lit. b. Idem subtus maximam partem albicans.

Num. 15. a. *Echinus marinus, colore Kermesino venustus.*

Radii hic ex dilute cinereo flavescunt, spinularum vero bulbuli pallide Kermesini sunt coloris. Subtus ad lit. b. dilute Kermesinus color solus regnat. Magnum hac parte foramen patet, per quod transparens lacunar partis supernæ, intus, potest conspici.

Quæ deinceps sequuntur, octo Echinorum species ex orâ Guineensi Africæ ad nos pervenerunt.

Num. 16. a. *Echinus oblongo-rotundus, ex insula D. Thomæ.*

Dilute Thalassino pollet virore, videturque spiculis grandioribus obsitus fuisse; quum residuæ eorum bases majusculæ sint.

Lit. b. Idem supinus.

Num. 17. a. Ejusdem hic est speciei, sed magis oblongus, supra arcte clausus, insignibus asper tuberculis, papillas quasi referentibus.

Lit. b. Idem subtus conspicuus.

Num. 18. a. *Echinus marinus, ex cinereo flavo ruffulus, ex insula D. Thomæ.*

Ad priores hic pertinet species, at papulas habet minusculas, & ordinatius digestas, quam præcedentes.

Lit. b.

Num. 10. a. b. Deze Zee-knoop komt met dien van Num. 8 zo wel van onderen als van boven in tekening meest overeen, maar is van koleur purperachtig.

Num. 11. a. b. *Witte aschverwige Zee-knoop.*

Deze verschilt weinig van den voorgaanden, en is van kleur onder als boven. Het bovenste gaatje wordt door 't onderste gezien.

Num. 12. a. b. *Geel violetverwige Zee-egel.*

Deze Zee-egel is vol met stralen, of knoopjes bezet, van boven wat donker geel, en van onderen by let. b. met lichter geel gesiert.

Num. 13. a. b. *Blaauwachtige Zee-egel, met gele stralen overkleed zo van onderen als van boven.*

Num. 14. a. *Roos-achtige Zee-egel, wit met Amatist-kleur zeer fraai uitgemonstert.*

Let. b vertoont den zelven van onderen, meest wit.

Num. 15. a. *Sierlyke Karmyn-rode Zee-appel.*

Van dezen Zee-appel zyn de stralen licht asch-geel, en de doren-knopjes bleek Karmozyn. Van onderen by let. b. is hy heel licht bleek karmynachtig, met een grote opening, daar men het luchtige verhemelt van 't bovenste binnenwaarts ziet.

Deze acht achtereen volgende Nommers van Zee-appels zyn ons van de kust van Guinée, in Afrika, toegezonden.

Num. 16. a. *Langwerpig ronde Egel, van St. Thomas.*

Hy is licht zee-groenverwig, waar op grote pyltjes hebben gestaan, gelyk men aan de grote wervelknopjes ziet.

By let. b. vertoont zich de zelve van onderen.

Num. 17. a. Deze is van de zelve soort, wat ovaaler, en van boven digt gesloten, met grote tepelachtige wervelknopjes.

Let. b. vertoont den zelven van onderen.

Num. 18. a. *Ros asch-geelachtige Zee-egel, mede van St. Thomas.*

Deze is van de voorgaande soort, wiens wervelknopjes kleiner en geregelder geschikt zyn als de vorige.

Let. b.

Lit. b. Idem imâ parte ejusdem coloris, amplo tamen foramine patulus, per quod non solum tenue partis supernæ foramen, sed & omnes illi minuti poruli comparent, quibus infixi fuerant aculei stellæ in modum dispositi.

Num. 19. lit. a. *Echinus marinus, singularis, ex dilute cinereo albescens.*

Minutissimas is videtur spinulas gessisse, docentibus id minimis foraminulis, sudoris emissaria veluti referentibus. Cæterum quatuor in radios expansa hîc stella conspicitur, cujus in medio quatuor minuti poruli hiant. Formam fere palæ æmulatur hic Echinus, cujus extremum angustius foramine patet, in quod immitti scapus potest.

Lit. b. eundem subtus conspiciendum sistit, qua parte minutissimis undique foraminulis pervius est; cernitur hîc ad superiora hiatus, quadræ Lunæ similis, ad inferiora vero foramen circulare.

Num. 20. a. *Echinus ex Indiis Orientalibus, Caryophylli flori pleno similis.*

Multiplici colorum, Kermesini, Coccinei, Purpurei, dilute flavi, & candidi, mistura variegatam ostentat superficiem, cui minuti aculeorum bulbuli, tanquam margaritæ, insident, spectaculo elegantissimo.

Lit. b. Idem parte inferna conspicuus, qua haud minus ornamenti habet, caputque, os, & quinque dentes suos etiamnum commissos, penitus illibata monstrat. Caput hacce in Tabula sub Num. 5 a. b. exhibetur.

Num. 21. a. *Echinus, Guineensis, cordiformis, sive latiori palæ similis.*

Tenuissimis spinulis, tanquam pilis, erat obsitus. Reperitur & ad nostri maris littora hæc species, at multo minor, perplexis veluti pilis suis pungentibus hispida. Supina hujus facies quadripartitam monstrat stellam, cujus radios duplex pororum, quorum bini semper nitide conjugati sunt, series circumscribit. Vivente Animali aculei his poris infixi fuisse videntur. Dorsum minime gibbosum hîc est, sed contra profunde intropressum, ut adeo forma palæ sic nascatur. Subtus in extremo angustiore minutum hiat foramen, quod excernendis fœcibus dicatum videtur. Color est utplurimum ex dilute flavo cinereus.

Lit. b. Idem supinus partem imam singulari modo efformatam monstrat. Quinque enim hîc veluti gibbera conspiciuntur, minutis singula spinularum bulbulis densè conspersa, quæ plana quadam area depressâ, tanquam valle, stellæ in modum excurrente, a se mutuo distinguuntur: in hujus areæ centro humiliore curvus est hiatus, quo pabulum videtur capere Animal.

Num. 22.

Let. b vertoont de zelve van onderen, met de zelve kleur, maar groot van opening, daar niet alleen het kleine bovenste gaatje van gezien wordt, maar zelfs de sterachtige overblyfselen, in alle de welke kleine dorentjes hebben gezeten, naderhandt kleine doorschynende gaatjes zich vertonen.

Num. 19. a. *Zonderlinge Zee-egel, zynde licht asch-wit van verwe.*

Deze vremde Zee-egel is licht asch-wit, en met zeer kleine dorentjes bezet geweest, het welk aan de kleine poorachtige gaatjes, naar zweetgaatjes gelykende, te zien is; hebbende voorts een ster van vier stralen, en vier kleine gaatjes in 't midden. De gedaante van dit schepsel gelykt naar een kleine schup, het welk aan 't smalle eindt een opening heeft, als om een steel daar in te steken.

Let. b. vertoont dezen Zee-egel van onderen, zynde vol met kleine gaatjes als doorboord, waar in van boven een opening, als een quart cirkel van de maan, gezien wordt, gelyk ook eene ronde opening van onderen.

Num. 20. a. *Oost-Indische Zee-egel, in gedaante van een gevulde Angelierbloem.*

De zelve is met verscheide verwen, als karmyn, fermilioen, schoon paars, licht geel en wit uitgemonstert, daar de kleine doornknopjes, als perels, over heen zitten, en een schoon gezicht maken.

Let. b. vertoont den zelven van onderen, daar hy niet minder fraai, en nog met het hoofdt, de bek en zyne vyf tanden volkomen gesloten is, waar van een hoofdt op deze plaat by Num. 5. a. b. vertoont wordt.

Num. 21. a. *Hardachtige Zee-egel van Guinée, gelykende naar een brede schup.*

Hy is met zeer fyne dorentjes, als haair, begroeit geweest. Van deze soort vindt men ook aan onze zeekusten, maar veel kleiner, waar van de zachtheit van hun stekelig haair als verward daar over heen zit. Op dezen vertoont zich de figuur van een vierhoekige ster, wiens stralen uit gaatjes bestaan, die twee aan twee in nette order geschikt zyn, daar in 't leven mede pyltjes of dorentjes in gezeten hebben. Van boven is de rug, in plaats van hoog heel, diep hol ingedogen, dat de gedaante van een schup vertoont, met een gaatje aan het smalle eindt van onderen, daar zy hunne onreinigheit door ontlasten. Zy zyn gemeenlyk licht asch-geelverwig.

Let. b. vertoont dezen zee-egel van onderen, in eene seldzame gedaante, als met vyf bogchels, die vol met kleine dorenknopjes bezet, en met een effen lage diepte sterswyze van de bogchels afgescheiden zyn, daar in de lengte midden een kromme opening in is, waar door zy hun voedsel trekken.

Num. 22. a. *Echinus oblongus, ex dilute ſpadiceo variegatus, ex Indiis Orientalibus.*

Horridus is eſt plurimis aculeis, longis, tenuibus, ſetas Porcorum æmulantibus, attamen acuminatis & pungentibus, qui quidem omnes hoc in ſpecimine decuſſi ſunt. Ita vero ſe habet illorum ordo, ut nitidam exhibeant, marmoris veluti, variegationem, & tetragonam forment ſtellam, circulo incluſam. In medio hujus ſtellæ quatuor hiant foraminula circularia, & inferiora verſus aliud majus, quo fœces ejici probabile eſt. Capiti emortuo fere Echinum hunc adſimilaveris. Vide plura de eo apud *Rumphium.*

Lit. b. Idem ſubtus conſpicuus porulos monſtrat in modum ſtellæ pentagonæ digeſtos, cujus in figuræ medio profundum hiat foramen incurvum, quod, dum infixo adhuc capite inſtructum eſt, capiendo cibo videtur deſtinatum, uti in aliis quoque Echinis obtinet. Ambit foramen iſtud arcus quidam leviter obumbratus. Cæterum verruculis plena eſt tota ſuperficies, quibus radicati fuere aculei.

Num. 23. a. *Echinus Indicus Orientalis; Briſſi ſpecies.*

Inter Briſſos, qui Belgis *Zee-realen* vocantur, & magis ſphærici, quam plani ſunt, hic referendus eſt. Ejus ſuperna facies pentagonam repræſentat ſtellam, tenuibus foraminulis deſcriptam, cujus in medio quatuor alia majora foramina cernuntur. Cæterum nulla heic aculeorum veſtigia comparent; quum tota ferè ſuperficies glabra ſit & lævis, ex albo cinerei coloris.

Lit. b. eundem ſubtus conſpiciendum præbet, qua parte obſcurior quædam ſtellæ delineatio, haud tamen ſatis diſtinctè, apparet, hujusque in medio foramen circulare, quale & circa extremum acutius cernitur. Porro ferè ſphæricus eſt hic Echinus.

TABULA UNDECIMA.

Num. 1. *Stella marina, maxima, ſeu Sol marinus, Amboinenſis.*

Sylvam veluti denſiſſimam, atque imperviam, refert mirandum hocce Animal, innumeris ſane, & modo inextricabili contortis, radiis inſtructum, cujus heic pronam exhibemus faciem, utpote diſtinctiorem. Hujus in centro ſtellula cernitur profunde impreſſa, quinos recondens minutos denticulos: hanc dein alia ambit major ſtella, ex pallide flavo veluti fimbriata, quinque emittens truncos craſſiores, ſubtus, in medio, per alium craſſum truncum ſuſtentatos, elatis coſtatisque ramis, articulatim conſtructis, præditos, qui porro in decem, deinceps in quadraginta, tum in ducentos & ſexaginta, tandemque in innumerabiles ſeſe dividunt ramulos, mirè criſpatos, undequaque articulatis iterum & cincinnatis propaginibus inſtructos, & ſupra infraque, per totam glomi craſſitiem, ſerpentino more contortos, tamque confuſè perplexos, ut congeriem referant tubulorum, in quibus vermes reconditi ſunt rupibus marinis manipulatim ſeſe adfigentes, quorum in decurſu dabimus icones atque deſcriptionem.

Nunquam

Num. 22. a. *Langwerpige licht-bruin gemarmerde Zee-egel uit Ooſt-Indië.*

De zelve zit vol met lange fyne pennetjes, gelyk varkensborſtels, die echter ſcherp en puntig, doch van dezen alle afgeſtoten zyn, en een fraaie marmering verbeelden, met vierhoekige ſterſtralen van boven in een kring als omboord. In 't midden van deze ſter zitten vier ronde gaatjes, en naar beneden een groot gat, om de vuilighcit daar door te ontlaſten. Zy zyn mede van gedaante als een doodshoofdt. Zie verder hier van by *Rumphius.*

Let. b. verbeeldt dezen Zee-egel van onderen, met een vyfſterachtige gedaante, met gaatjes, daar in 't midden een diepe kromme opening in is, om haar voedſel daar door te nemen, als het hoofdt daar nog in zit, gelyk by de andere zee-egels: van onderen om de opening is een kromme boog, als heel zacht beſchaduwt. Verder is de zelve vol pukkeltjes of overblyfſels van de ſtekelige dorentjes.

Num. 23. a. *Ooſt-Indiſche Zee-egel, eene ſoort van Zee-reaal.*

Deze ſoort wordt gerekent onder de zee-appels, die men zeerealen en *Briſeus* noemt. Ze zyn meer bolachtig rond dan plat; van boven een vyf-ſtralige ſter verbeeldende, die uit kleine gaatjes beſtaat, waar van vier groter zich in 't midden vertonen. Verder ziet men niet, dat 'er pennetjes op gezeten hebben; want zy zyn byna heel kaal en glad, en wit aſch-verwig gekleurt.

Let. b. vertoont de zelve van onderen, daar zich een ſter, hoewel eenigzins twyffelachtig, om een ronde opening in 't midden vertoont, als mede een ronde opening aan 't puntigſte eindt. Verder is deze zee-egel byna geheel rond.

ELFDE TAFEREEL.

Num. 1. *Allergrootſte ſoort van Zee-ſter, of Zee-zon, van Ambon.*

Deze wonderbaarlyke, en met ontelbare, door een gevlochtene, ſtralen voorziene zee-ſter, of zee-zon, maakt eene ſeldzame vertoning, als van een verward boſch. Dit ongemeen ſchepſel vertonen wy van onderen, om dat het daar 't beſt kan gezien worden. In 't midden zit een klein diep ſterretje, daar vyf kleine tanden in verborgen zyn: om deze kleine ſter zit weder een groter ſter, die als met bleek-geel omſoomt is. Uit deze ontſtaan vyf dikke ſtamſtralen, die van onderen onderſteunt worden, in 't midden door een ander dikke ſtam, met verhevene en ribachtige takken, die alle uit leedtjes beſtaan, welke zich voorts in tien, en verder in veertig en twee honderd en zestig, en zo verder in ontelbare takjes, krulletjes en uitſpruitſelen verdelen, niet alleen rondom met gladde takjes en krulletjes voorzien, maar ook van boven en van onderen, door en weder door, ſlangswyze in malkander geſlingert, en zo verward gekrielt, als of het alle wurmhuisjes waren, daar levendige wurmen in ſteken, die zich aan de rotſen der zee vergaaren en vaſt maken, waar van wy in 't vervolg meer zullen zeggen, en de zelve in plaat verbeelden.

Wy

Nunquam sane majorem, aut magis ex omni parte integrum videre nobis contigit Solem marinum, quam est iste, & quem præcedente quadam Tabulâ exhibuimus. *Rumphius* minorem sistit, nostro pro parte similem, qui tamen ad figuram, a *Gesnero* datam, descriptus est; cum ipse Gesnerus rursus ex aliis antiquioribus scriptoribus eam deprompserit. Ut adeo Animal hoc à multis quidem descriptum, a paucis vero possessum fuerit. Ego meum hoc specimen Hagæ Comitum mihi comparavi ex Museo Domini *Lafaille*, dum viveret, peritissimi æque ac amantissimi Rerum Naturalium, quarum & Thesaurum sibi collegerat nitidissimum. Neque, uti puto, absque ratione magni illud æstimo: unde & operam dedi, ut Chalcographus nativam ejus formam, quantum fieri poterat, exactissime repræsentaret. Ita nimirum Philophysicus, laboris sumptuumque minus parcus, venatione indefessa semper adhuc rarioribus quibusdam potitur, quæ si bono publico consecrat, tanto majorem ipsi conciliant summi Numinis favorem, ut hoc veluti rore fertilissimo arida ejus tellus porro fœcundetur. Quis omnia sapientissimi & perfectissimi Conditoris opera pervestiget? Quam prodigiosa Oceanus Animantia profert, quorum interim nonnisi pauca quædam nobis specimina hactenus innotescunt? Quid? si universus noster globus undequaque excuteretur. Sol hic marinus ex ruffo cinereo lutei est coloris, nec isthac Tabella adumbrari posset nativa ejus magnitudo, si omnes radii penitus expansi forent.

Num. 2. *Echinus marinus, maximus, ex Indiis Orientalibus, Capiti emortuo similis.*

Pars ejus superior figura stellæ insignis est, quæ decem constat radiis, e centro itidem stellato oriundis; sunt hi a principio tenues, sensim vero in progressu versus peripheriam ampliati, lineolis transversalibus veluti in articulos divisi, Lumbricos quasi terrestres referunt, quorum bini jugiter extremis suis inclinatis ad se invicem, sine mutuo tamen contactu, convergentes, elevatiorem sic stellam formant, brachia non acuminata, sed obtusa, subrotunda, protendentem. Cæterum tota undequaque superficies minutis veluti ocellis elaborata est, quibus, dum Animal in mari viveret, exigui aculei infixi erant mox defluentes, quando ex aqua maris illud protrahitur. Tum vero & mortuo Animali tenuis cuticula, qua illud tectum est, corrumpitur, remanente duntaxat corpore testaceo, cujus ubi interiora pariter computruerê, testa sola, levis, in aquæ summum enatat, aëre dealbatur, sicque ad littora ejicitur. Ex Indiis Orientalibus hæc delata est.

Num. 3. *Echinus, Americanus, supinus.*

Omni ex parte priorem hic refert, præterquam quod minor sit, gravior interim, & testa crassiore, fibulisque intus fortioribus instructus. Est & coloris ex ruffulo flavi. Prona hæc superficies pariter stellata est radiis quinque, ex peripheria concurrentibus versus foramen in medio hians, pabulo admittendo dicatum, inversam totius Animalis figuram referens. Ocelli, in quibus hæserê aculei, nitido ordine digesti sunt.

Num. 4.

Wy hebben nooit groter en volkomener zee-zon gezien dan deze, en die op de voorgaande plaat is vertoont. By *Rumphius* wordt een kleine vertoont, die ten dele naar deze zweemt, zynde uit *Gesnerus* nagemaakt, en *Gesnerus* heeft die zelf ook uit andere voorgaande schryvers gehaalt; zo dat dit schepsel wel veel beschryvers, maar weinig bezitters gehad heeft. Ik heb het tegenwoordige gekocht in 's Gravenhage, uit het kabinet van den Here *Lafaille*, die een groot kenner en liefhebber van fraaie natuurlyke zaken is geweest, en eene schone verzameling daar van in zyn leven heeft bezeten, en het voor een waardig stuk geacht, gelyk het ook in der daadt is. De plaatsnyder is ook niet in gebreke gebleven het zo volgens de natuur in de zelve netheit na te maken. Dus kan een zoeker door den tydt, als hy geen moeite noch kosten ontziet, nog wel iets vinden; en als het voor 't gemene best aangewend wordt, geeft 'er Godt ook zynen zegen toe, als een vruchtbare dauw op een dor landt. Wie kan alle de grote wonderen van den alwyzen en volmaakten Schepper doorzien? Wat geeft de zee niet al voor seldzame wonderdieren op, daar wy nog maar eenige staaltjes van zien? om te zwygen van al wat het gehele rondt bevat. Deze ster is ros asch-geel gekleurt: als hy geheel uitgebreid was, zou hy op deze plaat niet kunnen gebragt worden wegens zyne grote uitgestrektheit.

Num. 2. *Allergrootste soort van Zee-egels, uit Oost-Indië.*

Deze is eene der grootste soort van zee-egels, hebbende de gedaante van een menschen doodshoofdt, van boven met een sterachtige figuur, die uit tien stralen bestaat, en in 't midden voortkomt uit een klein sterretje, met puntige einden, als aard- of pierwormen, met leedtjes aan malkander gehecht, en aan de afwykende kanten verdikken, die twee aan twee gebogen tegen malkander over komen, en de gedaante van een verheve ster verbeelden, die in plaats van de puntige stralen aan de einden dezer breed en rond zyn, maar niet aan malkander sluiten. Verder is ze doorgaans, van boven en onderen, vol met kleine oogjes als ingewerkt, daar alle kleine puntige pyltjes hebben in gezeten, dewyl ze in de zee levendig waren, die, na dat zy uit het zeewater komen, ten eersten afvallen. De dun-vliezige huidt, waar mede zy bekleed zyn, vervuilt, en blyft het dunschaalde ligchaam, daar de inwendige visschigheit ook haast in vergaat, alleen over, en dryft naar boven, daar het been door de lucht wit, en aan de kanten der zeën gedreven wordt. Deze is uit Oost-Indië medegebragt.

Num. 3. *West-Indische Zee-egel, van onderen te zien.*

De zelve komt in alle delen met den voorgaanden overeen, uitgezonderd dat deze kleiner, dikker van schalen, en zwaarder is, als mede de binnenste houwvasten sterker zyn; ook is hy van kleur ros-achtig geel. Van onderen hebben zy mede een sterachtige verbeelding, die met vyf punten in 't midden te zamen komen, aan een holle opening, daar zy hun voedsel door nemen; maar het wordt van de zelve gedaante als het schepsel vertoont het onderste boven. De oogjes, daar de kleine pyltjes mede in gezeten hebben, zyn alle in goede order geschikt.

Num. 4.

Num. 4. *Echinus, Orientalis, grandior, purpureus, esculentus.*

Bini hoc sub numero repræsentantur Echini, quorum qui ad lit. a. sistitur, superna parte angustum gerit foramen circulare; cæterum vero totam ejus superficiem minutæ exasperant verruculæ, acicularum capitibus aut margaritis minoribus similes, ordine digestæ, quæ suum singulæ aculeum, vivente Animali, infixum habuêre tendine forsan firmatum, defluentem, postquam Animal mortuum est, ut deinceps nonnisi testaceum cadaver, pomi æmulum, remaneat; prout jam ante memoravimus. *Rumphius* quidem testatur, edulem esse hanc Echinorum speciem: quod tamen admodum dubium nobis videtur, cum tanta carnis quantitas vix inibi lateat, quæ victui aut deliciis Hominum inservire queat; multò minus ex ovis eorundem quidquam palato arridens hauriri posse probabile est. Interim judicent de ejusmodi ferculis experti: nos Sulmone magis & Perca, &c. eo, quo maxime vigent, tempore delectamur. Sphærici hi Echini e centro medio radios emittunt quasi Solares, ad hemisphærii usque oram extensos. Coloris sunt saturate purpurei, admodum jucundi.

Ad lit. b. idem subtus conspicuus foramen monstrat, è quo caput ejus & os quinque dentibus præditum excidere, cujusmodi postea separatim exhibebimus. Verruculæ hic paulò majores videntur innuere aculeos quoque hac in parte, quam supra, grandiores hæsisse. Color purpureus idem hic regnat ac in facie superna.

Num. 5. *Echinus malini floris colore insignis.*

Majores huic videntur fuisse aculei, omnes tamen nitido ordine dispositi, sic, ut circa medium minores, versus limbum vero sensim grandiores etiamnum cernantur bulbuli, testam subplanam exasperantes, in quibus proportionales aculei hæserunt. Omnia rursus in series ordinatas atque radios distincta sunt.

Lit. b. eundem subtus exhibet, quà amplum hiat foramen, è quo totum penitus caput excidit. Cæterum forma priori similis est.

Num. 6. lit. a. *Echinus coloris dilute rubelli, Rosei.*

Adriaticus hic Echinus, suis orbatus aculeis, pictam refert Rosam, pallide rubri sive carnei coloris. Aculei, quibus tecta est viventis superficies, admodum tenues sunt. Emergunt ex ejus centro quindecim radii recti, dilutius rubentes, aliique quini serpentino flexu decurrentes, per supernam superficiem; hosque præterea tres circulant annuli, coloris dilutioris: unde mirus quidam ornatus enascitur.

Lit. b. eundem ab ima exhibet parte, quæ superiori ferè similis est, nisi quod intermedii radii, recti, graciliores, unà cum radiis serpentinis, hic evanuerint. Amplus capitis loculus, per quem foramen superius videri potest, alius hic intus est figuræ, quam in Echino Num. 5, lit. b. Quin & transversaria externum lacunar sustentantia in aliis alia sunt, quantumvis sphæricam omnes formam habeant.

Num. 7.

Num. 4. *Grote Oost-Indische Zee-egel, van een purper koleur.*

Wy verbeelden hier twee grote zee-egels, of zee-appels, de eene by lett. a. van boven met een kleine ronde opening, verder met kleine knopjes, gelyk aan de hoofden der spelden zitten, die overal vol kleine pyltjes, als doornen, zyn bezet geweest, en die na het leven afvallen, gelyk wy reets in 't voorgaande hebben gemeld, waar van deze ronde zee-appels het overblyfsel zyn, daar de knopjes gelyk als perels over heen in order geschikt zyn, door de pyltjes met hunne zenuwtjes over heen hebben gezeten. Dat zy tot spyze en voedsel voor de menschen zyn, kunnen wy 'er niet in zien, noch denken, volgens de beschryving van *Rumphius*. Dat 'er zo veel visch in besloten is, om den mensch tot voedsel of tot lekkerny te verstrekken, of dat hunne eieren eenige aangenaamheit kunnen toebrengen, laten wy aan de uitspraak van de ondervinders van deze lekkerny over, en houden ons aan goede salm, baars, enz. als die best tydig zyn. Deze cirkelronde zee-appels geven uit hun middelpunt zonachtig uitgebreide stralen van zich, zo verre hun cirkel loopt, en ze zyn schoon hoog purperverwig van kleur.

By letter b. vertonen wy de zelve van onderen, daar het hoofdt met de vyf-getande bek uit gevallen is, diergelyke wy in 't vervolg zullen aantonen. Hier vertonen zich de pylpokjes eenigermaten groter; gevolgelyk zyn de puntige pyltjes ook groter van onderen als van boven geweest. De paarsachtige koleur komt met de vorige van let. a. overeen.

Num. 5. *Zee-egel, of Zee-appel, van kleur als appelbloessem.*

Deze sierlyke zee-appels zyn van kleur als appelbloessem, met groter, puntige, pyltjes, alle in nette order geschikt, uit het middelpunt klein, en naar den buitensten omtrek met groter knopen, in de platachtige schors als overblyfsels, daar alle de pyltjes van afgestoten zyn, van gedaante nu klein, dan groot, zynde in nette straalachtige gelederen geschikt.

Let. b. vertoont den zelven van onderen, met een grote wyde opening, daar 't hoofdt geheel uit gevallen is. Verder zyn ze van gedaante als de voorgaande.

Num. 6. let. a. *Zee-appel van een licht-rode rozen-kleur.*

De Adriatische zee-appel, van zyne pennen ontbloot zynde, gelykt van kleur en gedaante naar een geschilderde licht-rode of vleesachtige roos, daar heel fyne doornachtige stekeltjes over heen hebben gezeten, met vyftien lichter rode, gelyke, en vyf slangachtige stralen, van boven met drie lichte kringen over 't rondt, het welk een fraai sieraadt daar aan geeft.

Let. b. De zelve zee-appel, van onderen te zien, die byna met let. a. overeenkomt, behalven dat de kleine regte middelstraaltjes daar in verdwenen zyn, gelyk mede de slangachtige stralen. De wyde opening van 't hoofdt, daar het bovenste gaatje door kan gezien worden, is van eene andere gedaante van binnen als die van Num. 5, let. b; en schoon zy alle van een ronde gestalte zyn, is 'er evenwel een onderscheidt in de binnenleedtjes, die den buitensten omtrek ondersteunen voor 't breken.

Num. 7.

Num. 7. a. *Echinus, Topasii dilute flavo colore.*

Aculeis & hic caret, qui tamen pulchro ordine digesti fuisse videntur, juxta ac bulbuli adhuc residui docent. Rosæ formam exhibet circulis suis saturatius flavis. Uti aculei & viscera, sic &, quæ centrum supinæ & pronæ superficiei occupant, partes mox post mortem Animalis excidunt, nec nisi sceleton remanet aqua levius. Echinum hunc cum aliis quibusdam ab oris maritimis Africæ accepimus.

Lit. b. Idem supinus ab inferna parte magnum ostendit hiatum: majores & hic sunt bulbuli, & interna compages iterum hic alia est. Color idem.

Num. 8. a. *Echinus ex Insula St. Eustachii, violacei coloris.*

Elegans hic occurrit varietas inter verruculas, ab elapsis aculeis residuas.

Lit. b. Idem supinus.

Num. 9. a. *Echinus, Persicus, coloris Smaragdini.*

Radiis hic superbit denis, virore dilutiore conspicuis, stellæ in formam dispositis, juxta quos hac in facie superiore, sub lit. a. exhibita, ordinati fuere aculei minimi & tenuissimi.

Lit. b. Idem subtus conspiciendus hac parte bulbulos monstrat ab aculeis superstites, multo grandiores: unde videntur aculeorum maximi ferè imam potissimum superficiem obsidere; quum alias juxta leges gravitatis ima pars in summum emergeret. Color hîc est pallidè virescens.

Num. 10. a. *Echinus ex viridi flavus.*

Ex Imperio Sinensi, inter alios Echinos aculeatos, & hunc accepimus, cujus verruculæ ab omni parte ferè æque magnæ sunt, papillarum veluti æmulæ, apparatum visu jucundissimum sic exhibentes.

Lit. b. eundem subtus videndum præbet.

Num. 11. a. *Echinus saxatilis, oblongo teres, Africanus.*

Sub rupibus marinis plerumque hæc Echinorum species reperitur. Radii hic admodum elegantes conspiciuntur, interque papillas, quæ sat grandes sunt, dilute Coccineus sese diffundit color.

Lit. b. Idem supinus per foramen amplum internam visui offert compagem.

TABULA DUODECIMA.

Num. 1. *Echinus marinus, aculeis longis, violaceis, undequaque horridus.*

Illibatus hic est, & ad unum omnibus adhuc spinis suis instructus; cujusmodi & sunt singuli, quos hac

Num. 7. a. *Licht gele Topaas-kleurige Zee-appel.*

Deze is zonder doornige pennen, die alle in een welgeschikte order hebben gestaan, gelyk men aan de knopjes kan zien. Hy vertoont met de hoger gele kringen mede een roosachtige gedaante. Het onder-en boven-gewelfsel valt 'er voort na 't versterven uit, gelyk de stekeltjes en ingewanden, zo dat de romp alleen naar boven dryft. Deze is ons met eenige andere van de Afrikaansche kusten gezonden.

Let. b. De zelve zee-appel van onderen, met een grote, ronde, opening, daar het binnegestel al weder anders en van groter knopen is, van de zelve verwe.

Num. 8. a. *Violet-verwige Zee-appel van St. Eustathius.*

Deze is van eene fierlyke verandering, daar de dorentjes mede op gestaan hebben, gelyk de knopjes vertonen.

Let. b. De zelve van onderen.

Num. 9. a. *Licht Smaragd-groene Zee-appel, uit Persië.*

De zelve heeft tien lichter groene afwykende stralen, sters-gewyze geschikt, daar de stekeldorentjes maar heel klein en fyn over hebben gestaan van boven, gelyk wy hier by let. a. vertonen.

By let. b. vertonen wy den zelven zee-appel van onderen, daar de overblyfselen van de stekeldorens of knopjes merkelyk groter zyn, zo dat de dikste en zwaarste pylen meest naar onderen staan: anders zou het onderste boven, en het bovenste naar onderen dryven. Van onderen is deze bleek groenachtig.

Num. 10. a. *Groenachtig gele Zee-appel.*

Deze zee-appel is ons, nevens eenige gedorende zee-egels, uit China medegebragt, waar aan de knopjes van onderen en van boven byna egaal groot zyn, en netter gezien worden, in gedaante als kleine tepels. Het is fierlyk voor 't oog om te beschouwen.

Let. b. gelykt de zelve van onderen.

Num. 11. a. *Eiachtige Zee-egel, van de Afrikaansche kusten, die zich gemeenlyk onder de klippen laten vinden.*

Zy zyn ook fraai gestraalt, en licht fermilioen roodverwig tusschen de egel-knopjes, die redelyk groot zyn.

Let. b. vertoont de zelve van onderen, waar in het gestel of de houding kan gezien worden door de grote opening.

TWAALFDE TAFEREEL.

Num. 1. *Stekelachtige Zee-egel, rondom vol violet-verwige, lange, pyltjes bezet.*

De zelve is in zyn geheel, zonder dat 'er een pyltje of doren aan ontbreekt; en zo zyn alle die hier in plaat vertoont worden, zynde met grote voorzichtigheit opgevischt, afgewasschen, en behoed

hac in Tabula exhibemus. Scilicet suspensa manu omnes quam cautissimè e mari protracti, abluti, prudenterque ad Solem siccati sunt. Siquidem prius octidui spatio in forti spiritu sacchari, *Kilduivel* dicto, macerantur, ut inde eluatur maris aqua, citius dein siccari, &, intemerata nativa forma, diu asservari possunt: at, non præmissa in spiritu maceratione, lentius arescunt, & facile orta putredine tenella aculeorum ligamina resolvuntur, ut hi defluant superstite solum calvo cadavere; id quod in binis prioribus Tabellis affatim patuit. Nobis, qui locupletissimo peregrinorum Animantium Thesauro gaudemus, data est occasio, singula quam accuratissimè investigandi, nativum quorumvis habitum addiscendi, atque in hisce Tabulis repræsentandi. Universum ferè observavimus, in quibuscunque Echinis spinosis acutos aculeorum apices saturatioris esse coloris, quam ipsorum radices, quæ plerumque dilutius tinctæ sunt, colore interim manente homogeneo. Echinus hic pigmento violaceo perfundatus est; in medio autem flavescit. Subtus hîc caput & denticuli conspiciuntur.

Num. 2. a. *Echinus, minutis spinulis, griseis, instructus, pronus.*

Lit. b. Idem supinus os, dentibus munitum, aculeosque dilutius griseos hac in parte monstrat.

Num. 3. *Echinus alius, aculeatus.*

Hujus grandiores sunt & longiores aculei, in medio spadicei, ad apices vero Thalassino virore insignes.

Num. 4. a. Echinum exhibet pronum, majorem, saturate purpureum, aculeis crassioribus & validioribus præditum, quorum apices dilutè flavescunt.

Lit. b. eundem monstrat supinum, ubi os ipsius circulo dilute flavescente cinctum observatur.

Num. 5. a. *Echinus aculeatus, major, herbidi coloris, pronus.*

Lit. b. Idem supinus circum os tono subruffulo translucet.

Num. 6. Echinus hic supinus imam faciem aculeis obsitam gerit, saturate Kermesino rubore insignibus, intermicante quadam albitudine. Os ruber ambit annulus, inque eo denticuli stellæ in modum compositi cernuntur.

Num. 7. *Echinus minor, purpurascens, cujus aculei pro ratione magnitudinis itidem minores sunt & teneriores, in suprema parte stellatim distincti.*

Num. 8. *Echinus, aculeatus, prægrandis, cujus pars superna aculeos gerit, in medio malini instar floris tinctos, ad apices vero purpurascentes.*

Lit. b. Idem supinus caput suum atque denticulos offert paulum a se mutuo dimotos, nigricantem stellulam

behoedzaam aan de zonne gedroogt. Als zy eerst acht dagen in sterke geest van zuiker, of *Kilduivel*, gestaan hebben, dat het zee water daar uit is gehaalt, drogen zy schielyk, en blyven in hunne natuurlyke gedaante lang bewaart; maar als zy niet eerst in de geestige *spiritus* geweest zyn, drogen zy langzamer, en zyn onderhevig, dat die tedere zenuwtjes rotten, en heel ligt afvallen, wanneer 'er niets dan de zee-appels, zonder dorens, overblyft, 't welk wy reeds in onze twee voorgaande Taferelen hebben aangetoont. Dewyl wy zo ongemeen veel vremde schepselen bezitten, hebben wy gelegenheit alles naauwkeurig te onderzoeken, en de natuurlyke gedaante daar van te kennen, en het zo in plaat te vertonen. Wy vinden, dat aan alle die gedorende zee-appels de puntige uiteinden der pennen hoger van kleur zyn, dan op den grondt, daar zy gemeenlyk lichter vallen, naar dat de zelve van verwe zyn. Deze is violet-blaauw gedorend, en in 't midden geelachtig rond van onderen, daar het hoofdt en de tandtjes uit komen.

Num. 2. a. *Klein gedorende graauw-gekleurde Zee-egel, zo als die zich van boven vertoont.*

Let. b. Vertoont den zelven van onderen, met zyn bek vol tandtjes, daar de dorentjes lichter graauw zyn.

Num. 3. *Een ander gedorende Zee-egel.*

Deze is wat groter, en met langer pyltjes omzet dan de voorgaande, kastanie-bruin, en in 't miden en van boven zee-groenverwig.

Num. 4. a. Deze is donker paars, en groot, wiens lange pylen ook dikker en steviger zyn; van boven wat lichter geel achtig gekleurt.

Let b. verbeeldt den zelven van onderen, met zyn bek, daar het mede licht geelachtig als een kring zich om vertoont.

Num. 5. a. *Groter vol-gedorende Zee-egel, grasgroen-verwig, van boven te zien.*

Let. b. Wy vertonen den zelven hier by let b. van onderen, met een rosachtigen doorschyn in 't midden om den bek.

Num. 6. Dezen vertonen wy alleen van onderen, met donker Karmynrode, doornige, pyltjes, met een witachtigen doorschyn. Om den bek zit een rode kring, daar de tandtjes als een sterretje uit gezien worden, en kaal, zonder dorens, zyn.

Num. 7. *Kleiner paarsachtige Zee-appel, wiens pyltjes naar mate ook kleiner en fyner zyn, en van boven sterswyze zich verdelen.*

Num. 8. a. *Heel groot gedorende Zee-egel, van verwe als licht rode appelbloessem over 't midden; van boven en over de einden der stekelpennetjes paarsachtig.*

Let. b. De zelve van onderen, met zyn hoofdt en tandtjes, die wat van malkander afwyken, en een zwart sterretje vertonen.

ſtellulam referentes. Dilutior hac in parte color eſt, quam ſupra, oriſque ambitum, aculeis carentem, ſaturata pingit flavedo.

Num. 9. a. *Echinus aculeatus, maximus.*

Nuſpiam Echinum tantæ magnitudinis, omnibuſque ſic numeris abſolutum, videre memini. Amethyſtino ſive dilutè purpureo ſuperbit colore amœniſſimo, apicibus interim aculeorum paulò ſaturatius purpuraſcentibus.

Plura de hiſce Animantibus ex vero proferri vix poſſunt hactenus. Græcis *Echini* vocantur; quoniam aculeis horrent. Aliis & *Erinacei*, vel *Herinacei* audiunt, aliis *Hyſtrices*; quia ratione aculeorum hiſce Animantibus accedunt. Dum in mari vivunt, omnes & ſingulos ſuorum aculeorum movere poſſunt. Sunt &, quibus *Abroti* vocantur Echini. Differunt inter ſe maximè colorum varietate, prout hucuſque data edocent ſpecimina.

Lit. b. Eundem ſubtus dat conſpiciendum, ſimili, ac ſupra, colore tinctum. Dentes hic diſtincte cernuntur ad ſe mutuo contracti. Caput, prægrande in ambitu, aculeis caret, umbramque veluti ſtellulæ reflectit.

TABULA DECIMA TERTIA.

Num. 1. *Echinometra, ſeu Echinus marinus, Orientalis, pennis digitatis ornatus.*

Elegantiſſimum hunc Echinum, jure rarioribus adnumerandum, ex Indiis Orientalibus huc delatum accepi, nulla prorſus parte mutilum, pennis latioribus, digitorum æmulis, perpulchris, variæ magnitudinis, ornatum, quæ omnes in extrema deſinunt craſſiora, &, ſaturate cinereo tinctæ colore, annulo ſeu vinculo quaſi albicante circulantur, firmiter interim corpori Echini infixæ, atque inde in ambitum ſeſe exporrigentes ſpecioſiſſime: quantumvis autem ponderoſæ, & oſſeam fere in duritiem compactæ hæ ſint, moveri tamen pro lubitu ſingulæ, tanquam ſupra vertebram, omnes in partes poſſunt. Indi, potiſſimum verò Sinenſes, pennas haſce Lapides vocant rotatiles, vel digitatos Echini marini, uſuque medico vel Bezoar Lapidi Orientali præferunt: ſiquidem in graviore Capitis dolore, Vertigine, Apoplexia, Epilepſia, Convulſionibus, morbis Bilioſis, Febribus ardentibus, Soda ventriculi, Nephritide, aliiſque ægritudinibus, commendentur. Doſis eſt a XX ad XL grana, quæ in Porphyrite lævigata, liquido appropriato unita, exhibentur. Ita peregrinæ etiam Nationes nova, ante nondum cognita, imò ne cogitata quidem, adinveniunt, ut pateat omnia ad uſus Hominum comparata eſſe, modo probe adplicentur.

Num. 2. *Idem ſupinus.*

Hac parte elegantior etiam eſt, quam ſupra, pennæque omnes, ordine nitidiſſimo digeſtæ, venuſtum referunt

vertonen. Verder is hy wat lichter van kleur van onderen dan van boven, en om den bek, daar geen pyltjes zitten, donker geel.

Num. 9. let. a. *Heel groot gedorende Zee-egel.*

Hier vertonen wy de allergrootſte ſoort van den dun en lang gepylden of genaalden zee-egel, diergelyke wy by niemandt zo groot en volkomen gezien hebben. Hy is Amatiſt- of ſchoon licht purperkleurig, waar van de puntige uiteinden wat hoger naar 't paars hellen.

Verder kan men van deze ſchepſelen niet veel zeggen, als dat zy by de Grieken *Echini* genoemt worden, om dat zy ſcherp gedorent of geangelt zyn. Eenigen noemen de zelve *Erinaceus*; anderen naar de varkens-egel *Herinaceus*, en naar de pennevarkens *Hyſtrix*. Als zy in 't zeewater levendig zyn, bewegen alle hunne ſtekelige dorentjes. Zy worden van eenigen *Abroti* genoemt. Daar zyn 'er van veelderhande kleuren, gelyk wy eenige daar van vertoont hebben.

By let. b. worden de zelve van onderen verbeeld, daar zy de zelve kleur als van boven hebben. Hier ziet men de tanden duidelyk aan een geſloten; het hoofdt hier van is heel groot in 't rond, zonder eenige pyltjes, maar vertoont een ſterretje als in ſchaduwe daar over heen.

DERTIENDE TAFEREEL.

Num. 1. *Ooſt-Indiſche Zee-egel, met ſierlyke, brede, pennen, als vingers.*

Deze byzonder fraaie zee-egel is ons uit Ooſt-Indië medegebragt voor een raar ſtuk, gelyk het in der daadt is, heel compleet, met ſierlyke, brede, pennen, als vingers, van verſcheide grootte in ſoorten, die alle aan de uiteinden dikker worden, en met een witte ring of bandt verſiert zyn, over de donker aſchverwige pylen, die hecht en vaſt op hun lyf, zitten, en zich ſtatelyk uitbreiden over hun lyf, of zee-appel, waar in deze zware en harde beenachtige pennen, die zich als op een wervelbeen kunnen draaien, keren en zwaaien, naar hun eigen welgevallen. De Indianen, inzonderheit de Sinezen, noemen deze pylen zwaaiſtenen (of *Lapis Echini marini, digitatus*) en houden de zelve waardiger in 't gebruik als Orientaalſche Bezoarſtenen. Voor eerſt worden zy gebruikt voor zware hoofdpyn, duiſeling, Apoplexie, Epilepſie, Convulſien, tegen de gal, hete koortſen, ſcherpte in de maag, graveel, en meer andere ongemakken. Het gebruik daar van is naar rato 20 tot 40 grein op een ſteen fyn gevrewen, en met eenig bekwaam vocht vermengt, gebruikt. Zo worden dikwils nog door vremde natien dingen uitgevonden, waar van men te voren niet geweten, of nooit daar aan gedacht heeft. Immers is alles tot nut en dienſt van den menſch geſchapen, als het tot een goed gebruik aangewend wordt.

Num. 2. *De zelve van onderen.*

De zelve is daar, met zyne grote vingerachtige pennen, veel fraaier, en de pennen zyn 'er alle in nette order geſchikt, gelyk een

referunt florem, qui ciculari è disco minora primo foliola promit, deinceps sensim majora, inque medio sui centro ovarium gerit, hoc in Echino quasi per os, hujusque quinque denticulos, stellam æmulantes, repræsentatum. Minimæ harum pennarum, qua parte crassiores sunt, subtus Kermesino pollent rubore; reliquæ, prout increscunt sensim magnitudine, saturatè ruffulum adsciscunt colorem; & apices denique lati crassissimarum partim uno, partim duobus annulis albicantibus, spectaculo amœnissimo, distinguuntur.

Num. 3. *Echinometra altera, digitata, supina.*

Echinus hic rarior itidem, è mari Mediterraneo protractus, longioribus, quam prior, pennis gaudet, attamen & gracilioribus, quarum extrema crassiora, sulcis veluti crispata, vel complicata, conicos in apices desinunt. Pennæ minores ejusdem quoque sunt figuræ. Eæ quidem omnes corpori animalculi, ex se saturate purpurascenti, ita infixæ sunt, ut eo vivo supra suum quælibet vertibulum, cui tenuibus ligamentis adligantur, pro lubitu moveri atque rotari queant: id, quod supra jam memoravimus. Subtus, circum os, plumosæ veluti stellæ pentagonæ figura cernitur. Cæterum pennæ pro parte dilutè, pro parte vero saturate grisei sunt coloris, annulis albicantibus circulatæ.

Num. 4. *Echinus, longissimis digitis instructus, è mari Mediterraneo.*

Alium huic pennarum longitudine parem vidi nunquam. Pennarum quælibet dorsum, sive costam quasi elevatiorem, ab origine ad obtusum usque finem protensam monstrat; ut hinc omnes trigonæ adpareant. Supina hæc est ejus facies, qua corpus cernitur ex saturate spadiceo perfundatum, squamulis interstitia pennarum replentibus, ex ruffo cinereo flavescentibus, vestitum. Annuli albicantes, qui in prioribus aderant, hic desunt. Omnes hosce digitatos, aut aculeatos Echinos vetusti Scriptores *Echinometrarum* nomine impertierunt, quanquam ratione formæ & habitus plurimas in species abeant.

Num. 5. *Echinometra nigra, pennis instructa, Americana, supina, maxima.*

Corpore est minus sphærico, sed rotundo-plano, in quinque, sinus emarginato, penitus nigro, è quo variæ magnitudinis pennæ prodeunt, griseo cinerei coloris, ad latera & in parte superna longissimæ, subtus minores atque breviores. Ambitus oris pentagonam veluti stellulam, dilutius paulo, quam pennæ, griseam, efformat, circulo circumdatam. Solis sic faciem hic dixeris exprimi radiis divergentibus conspicuam.

Num. 6. *Echinometra, multipes, seu spinosissima, Americana, supina.*

Aculei ejus, qui partem supernam obsident, admodum longi sunt & tenues, dilutè grisei, simul tamen ex purpureo resplendentes; dum interim corpus ipsum colore est obscure griseo. Siquidem Animalcula hæc in parte ima plerumque elegantiora sunt, ideo potissimum supina repræsentamus. Ex capite certe

een sierlyke bloem, die uit een ronden cirkel hare kleinste bloemblaadtjes eerst uit haar kolkje vertoont, en vervolgens allengskens groter uitbreidt, om 't hert of zaadhuisje daar van te zien, waar zich hier de bek met vyf tandtjes sterswyze in de plaats vertoont. De kleinste zwaaipennetjes zyn aan hunne dikste uiteinden van onderen karmyn-rood, en naar dat zy zich groter uitbreiden, veranderen ze in een donker rosse kleur, waar aan de breedste uiteinden deels met een, deels met twee witte ringen gesiert zyn, het welk eene fraaie vertoning maakt.

Num. 3. *Een andere gevingerde Zee-egel, van onderen.*

Deze zee egel is ons uit de Middellandsche zee ter handt gekomen; hebbende langer pylen dan de voorgaande, maar dunner, en op de dikste uiteinden als in vele vouwetjes zamen gelegt, of ingekurven, en aan de grootste uiteinden een kegelachtig rond makende. De kleiner pyltjes zyn mede van 't zelve formaat, en staan alle op het diertje, dat aan den grondt donker paarsverwig is; levendig zynde beweeglyk op haar draaiknop, daar zy met subtile zenuwtjes vast op gehecht zyn, om zich alle te kunnen draaien en zwaaien naar hun welgevallen, gelyk wy boven reeds hebben gemeld. Onder om den bek verbeelt het een pluimachtige ster met vyf stralen, en verder zyn de pennen of pylen voor een gedeelte licht of donker aschverwig, met een witten bandt omringt.

Num. 4. *Groot gepende, of lang gevingerde Zee-egel, mede uit de Middellandsche zee.*

Ik heb nooit weêrga gezien van diergelyke lange pennen, of pylen, die alle met een verheven rib van 't begin tot de dikke einden uitlopen, en deze zwaaistenen alle driekantig maken. Wy verbeelden dezen van boven, daar de grondt van 't bovenlyf donker bruin, en de schilfers, gelyk schubbetjes, die onder de pylen zitten, wat lichter, en ros asch-geel gekleurt zyn. Deze is met geen witte ringen, gelyk de voorgaande, getekent. Aan alle deze gepende, gevingerde, of met doornen begroeide zee-egels hebben de oude schryvers den naam van *Echinometra* gegeven, schoon zy zeer veel in soorten en gedaante verschillen.

Num. 5. *Grootste soort van gepende zwarte Zee-egel, van onderen, uit de Spaansche West Indien.*

Der zelver gedaante is niet rond, maar bolachtig plat, en in vyf bochten verdeelt. Zy zyn over 't lyf geheel zwart, daar de pennen uit voortkomen, in verscheide soorten graauw aschverwig, die aan de zyden en van boven het langste uitsteken, en van onderen kleiner en korter worden: in 't midden om den bek vertoont zich een vyfhoekige ster, wat lichter aschgraauw als de pennen, die zich in een cirkel rond uitbreiden, gelyk men de zon met hare afwykende stralen ziet.

Num. 6. *Veelvoetige, of zeer doornachtige Zee-egel, uit de Spaanse West-Indiën.*

De zelve is van boven heel lang en dun gedorent, over 't lyf donker graauw, wiens doornpennen lichter graauw met een paarsachtigen weêrschyn gekleurt zyn. Om dat deze zeediertjes zich 't fraaist van onderen vertonen, verbeelden wy ze 't meest van onderen; want door 't hoofdeneindt kan ieder schepsel 't best erkent worden. Deze is rond om den dik geringden bek, waar uit

certe animantia quævis maximè dignosci possunt. Hujusce os, denticulis, in formam stellulæ dispositis, conspicuum, crasso ambitur annulo, e quo deinceps tenuissimæ & valde acuminatæ spinulæ, acicularum similes, in orbem exporriguntur. Multipes ob aculeorum multitudinem vocatur isthæc species.

Num. 7. *Echinometra, purpurea, Americana.*

Hujusce corpus in quinos veluti sinus compressum, plano-rotundum, pennas gerit non admodum longas, è quinque brachiis sive colliculis stellatis oriundas, sicque in ambitum expansas, ut infimæ omnium sint tenuissimæ, ferè capillaceæ, & paulo dilutioris coloris, quam pennæ majores ex ruffo cinereæ. Os in foramine circulari sub gemina stella reconditum hæret. Cæterum ferè ad Echinum Num. 5. accedit.

Num. 8. *Echinometra singularissima, ex Indiis Orientalibus.*

Aculei ejus, pistillorum æmuli, radice crassiore, tereti, in suis singuli vertibulis defixi hærent, apices vero exserunt tenuiores, quorum ultimi fines denuo latiores facti venustos quasi flosculos repræsentant. Attamen aculei minores in acumen desinunt. Os annulo circumdatur, cujus peripheriam ambit elegantissimus adparatus foliaceus, Musco marino tenuissimo similis, globoso corpori subtus adcretus. Neque dubium est, quin isthoc ornamentum huic Animali nativum sit; quum & in aliis plurimis reperiatur. Globus corporis obscure ruffulo est colore; aculei vero ex dilutè cinereo flavescunt. Foliosa expansio Citrinum colorem ostendit.

Num. 9. *Echinometra setosa, Sinensis.*

Aculeis gaudet valde gracilibus, in apices obtusos desinentibus, Animalculum ipsum perpusillum est, subtilesque gerit vertebras, in quibus graciles aculei, membranam extimam perforantes, tenium ope tendinum ita defixi hærent, ut extus mobiles sint. En! adorandam Conditoris sapientiam per omnia creata, ubivis, elucentem. Pennæ hic Thalassini sunt viroris, tenui purpura sparsim intermista. Qui os & denticulos stellatos ambit, circulus dilutè flavet. In profundo maris dilitescit hæc species, quippe allisuum impatiens.

Num. 10. *Echinometra muscosa, Amboinensis.*

A latere conspicuum exhibemus hunc Echinum, ut pennæ superiores, utpote longissimæ & crassissimæ, ita erectæ stent, quemadmodum, Echino in mari natante, plerumque sese habent. Minimæ atque brevissimæ pennarum imam omnes obsident regionem. Inter pennas, quæ malini floris colore gaudent, foliacea quoque hîc ornamenta, Musci Corallini subtilioris æmula, cuti externæ adcreta, conspiciuntur. Pennæ superiores, pistillis similes, toto decursu æque crassæ, apici extremo impressam ostentant flosculi seu stellulæ figuram, pari ferè modo, ac in Coralliis albis cernitur. Una cum aliis isthæc Echinometra nobis ex Amboina adlata est.

Num. 11.

uit de tandtjes gelyk een klein sterretje te voorschyn komen, verder met heel dunne en puntige dorentjes, gelyk fyne naainaaldtjes, zelve bezet. Men noemt deze soort de veelvoetige, om dat ze vol pennen of doornen is.

Num. 7. *Paars-gekleurde, West-Indise, Zee-egel.*

Des zelfs lyf is in vyf bochten als verdeelt, plat en bolachtig, waar van de pennen, die niet lang zyn, in vyf sterachtige delen als heuveltjes ontstaan, en zich uytbreiden, waar van de laagste of onderste pennetjes heel dun en fyn, gelyk haair, zyn, eenigzins ligter van kleur als de groter pennen, die ros aschverwig zyn. De bek zit in een dubbelde ster naar binnenwaarts van de ronde opening verholen. Verder komt deze byna met dien van Num. 5 overeen.

Num. 8. *Oost-Indische Zee-egel, met rare pylen.*

De pylen zyn van gedaante als stampertjes, van onderen dik en rond, waar mede zy op hunne wervelbeentjes vast zitten, en naar boven van de uiteinden smal toelopen, waar van de punten zich weder verbreiden, en als kleine sierlyke bloemtjes verbeelden. De kleindere pennetjes lopen puntig ten einde. De bek, die mede in een ronde kring gezien wordt, heeft om den kring een fraai lofwerk, gelyk het fynste zeemos, dat van onderen aan den appel vast gegroeit is. Wy twyffelen niet, of het zal wel zekerlyk daar aan behoren, om dat het aan meer anderen ook gevonden wordt. Van dezen is de appel donker rosverwig, en de pylen zyn licht asch-geel: het lofwerk is citroen-kleurig.

Num. 9. *Sineesche lang-gepende Zee-appel.*

Des zelfs doornen zyn heel dun, en eindigen niet met punten. Het diertje is maar klein, met subtile wervelbeentjes, daar zich de dunne pyltjes met hunne fyne zenuwtjes door kleine gaatjes van de schil naar binnenwaards vast maken, om naar buiten beweeglyk te zyn. Hier in ziet men het wonderlyk bestier van den almogende Schepper in alle zyne wegen en schepselen. De pennetjes van deze zyn zee-groenverwig, met dun paars over eenige pyltjes gekleurd. In 't midden om den bek en de sterachtige tandtjes is de ronde kring licht-geel. Deze soort onthoudt zich in de dieptens der zee, om dat zy geen aanstoot verdragen kunnen.

Num. 10. *Amboinsche, mosachtige, Zee-appel.*

Dezen vertonen wy op zy, om de bovenste pennen, die de langste en dikste zyn, opwaards te doen staan, gelyk deze schepselen gemeenlyk in zee zwemmen. De kleinste en korste pylen zitten alle naar onderen. Hier ziet men mede het lofwerk als het fynste en teerste koraal-mos over de buitenschil, tusschen de pylen, die appelbloessem-kleurig zyn, begroeit. Van boven zyn de pylen, die naar stampertjes gelyken, in een egale dikte met bloemtjes, of sterretjes, gelyk men aan de einden der witte zee-koraal-takken ziet, versiert. Deze hebben wy, nevens meer andere, uit Ambon bekomen.

Num. 11. *Echinometra, Amboinensis, altera, minor.*

Pennæ ejus, quam prioris, minores sunt. Supinam hîc repræsentamus, ut pateat conspectui os & quini in stellam compositi dentes, circulo inclusi, quousque foramen crustæ exterioris hiat. Animali mortuo caput de hoc foramine excidit; quum ligamenta, quibus id retinetur, putredine colliquescant: uti sub numero sequente commonstrabimus. Minores pennæ hîc nullo ordine digestæ sunt, sed quasi fluctuant, & ex cinereo griseæ stellulas quoque, tanquam flosculos, extremo apici impressas gerunt, quemadmodum in præcedente: quin & earum interstitia foliosus ornat adparatus dilute viridis coloris.

Num. 12. *Echinometra, spinis orba.*

Est hæc ex maximis Echinometrarum speciebus, quæ, pennis digitatis, elapsis, denudata, residuas monstrat harum vertebrulas, seu tubercula, papillarum æmula, ordine nitido digesta, quorum singula annulo ambiuntur ex plurimis minutioribus globulis, margaritarum instar splendentibus, composito: ut adeo species Diadematis Regii, vel Imperialis, grandioribus gemmis, pretiosisque margaritis, superbi, inde exsurgat. Omnes hi ordines in quinque veluti stellata segmenta, ope tenuissimarum, ferè capillarium, spinularum, distinguuntur; quemadmodum encausta auro adglutinantur in coronis, ut vividiore luceant fulgore. Ita mira cernitur compages animantium ejusmodi marinorum, quæ, ut abjecta sint, externam tamen crustam pulchrè adeo ornatam gerunt: conspiciuntur hîc plurima foraminula, majuscula & minora, per quæ tenelli tendines, adligandis spinulis, atque movendis, inservientes, decurrerunt. Tam singularis est apparatus externus! Quid autem de interna dicam fabrica? quæ externis firmitudinem & fulcimenta præbet. Describi sane nequit, quam artificiose omnia rursus hic inter se conjuncta, & quanto ornatu instructa sint.

Pronam monstramus hanc Echinometram, cujus superficies ex dilute cinereo flavescit, dum papulæ ejus albicantem margaritarum colorem præ se ferunt, & quinæ divisiones dilute purpurascunt. Operimentum fornicatum inde delapsum est, una cum parte infima capitali, quam sub lit. A. hîc juxtim exhibemus: est nimirum integra theca, continens quinos dentes, longis radicibus, quæ nutrimentum iis necessarium accipiunt, inibi defixos.

Lit. B. Dentatæ hujus thecæ demonstrat partem inferiorem, qua dentes radicati sunt.

Lit. C. Theculam exhibet dentibus vacuam.

Lit. D. Denticulum ostendit è theca protractum.

Lit. E. Ossiculum est transversale, cujusmodi quinque intra thecam reperiuntur, comprimendis dentibus destinata.

Num. 13. *Echinus alter, pennis denudatus.*

Priori fere similis est, at minor, & coloris obscurioris. Pennæ ejus prægrandes fuerunt, digitorum quasi æmulæ. Amboinensibus, quorum in oris hæc species reperitur, vocatur, *Servakki*, aliis *Tiara Æthiopica*; aliis rursum aliter pro vario cujuslibet idiomate. Sed his non immorabimur.

Præterea

Num. 11. *Twede en kleiner soort van Amboïnsche Zee-appel.*

Deze heeft korter kegelpennen als de voorgaande, en is mede uit Ambon gekomen. Wy vertonen den zelven van onderen, met den bek en vyf sterachtige tandtjes, die in een ronden kring besloten zyn, zo ver de opening van de buitenschors of schil is, daar het hoofdt, na dat het dier gestorven is, de vast houdende zenuwen vergaan zynde, uitvalt, gelyk wy in de volgende Nummer zullen aantonen. De kleine kegelpennen van dezen staan verward als zwaaiende, van kleur asch-graauw, met sterretjes als kleine bloemtjes, gelyk de voorgaande, en sierlyk met lofwerk om de pyltjes heen gegroeit, van een licht groene koleur.

Num. 12. *Zee-appel zonder pennen.*

Hier vertonen wy eene der grootste soorten van Zee-appelen, daar de lang gedorende of vingerachtige pennen uitgevallen zyn, waar van de overblyvende wervelknopjes, in gedaante als tepeltjes, in ordre geregeld staan, waar van ieder in een ronde kring van vele kleine tepeltjes, die den glansch van peerlen hebben, omringt zyn, het welk eene vertoning maakt gelyk een keizerlyke of koninklyke kroon, die met grote kostbare juwelen bezet, en met schone peerlen rondom uitgesiert zyn, in vyf verdelingen, sterachtig, door de allersynste haairige dorentjes als afgescheiden, gelyk het amaillieersel over 't goudt van een kroon tot luister en sieraadt dient. Zo ziet men het wondergestel van zulke vremde, onwaardige, schepselen der zee op hunne buitenste schors versiert, die, vol met grote en kleine gaatjes, waar door de zenuwtjes zyn gelopen, die ieder haartje of dorentje tot bewegen hebben vast gehouden, een ongemeen fraai borduursel vertonen: behalven het gestel van 't binnenste werk, dat het buitenste versterkt en ondersteunt, zynde onbeschryflyk kunstig aan malkander gevoegt, en met vele ornamenten versiert.

Wy vertonen dezen pennelozen zee-appel van boven, met een licht asch-gele kleur, en wit perelachtig over de tepels: de vyf verdelingen zyn licht paars, daar het verwulfde deksel afgevallen is, gelyk mede het onderste hoofddeel, dat hier by aangetoont wordt by let. A zynde de gehele koker of kas, daar de vyf tanden met lange wortelen in vast steken, om hun voedsel daar mede te vangen.

Let. B. wyst aan de getande koker, daar de tanden in vast zitten, van onderen.

Let. C. is een lege tandkoker.

Let. D. is de tandt, die uit de lege koker gehaalt is.

Let. E. is een dwarsbeentje, daar vyf diergelyke tusschen de kokers in zitten, om de tanden in malkander te drukken.

Num. 13. *Andere Zee-appel, zonder pennen.*

Deze is mede een penneloze zee-appel, komende byna met den voorgaande overeen; maar hy is kleiner, en donkerverwig, met grote vingerachtige pennen, of pylen. By de Amboïnezen, aan wier stranden zy gevonden worden, dragen zy den naam van *Servakki*: anderen geven haar dien van *Moorsche Tulbanden*, en ieder noemt ze naar zyne gewone landtale, het welk wy hier niet zullen ophalen.

By

Præterea hîc ſub Num. 1. & 2. binæ exhibentur pennæ majores verſatiles, vel *digiti marini*, de majore Echino Num. 12 deprompti, elegantiſſime, marmoris inſtar, variegati, quorum radices acuminatæ acetabulo inſtructæ ſunt, quo cum vertibulis Echini committuntur, & ope tendinum firmantur, ut vivo Animali ad natandum & verſandum inſervire queant.

Quæ ſub Num. 3 & 4 habentur pennæ, ad Echinum Num. 13. pertinent, ſuntque proportionate minores, at eleganter tamen annulatæ.

Num. 5 & 6 alterius denuo ſpeciei pennæ ſunt.

Hæ omnes & aliæ ejusmodi medicato pollent uſu, prout ſub Num. 1 jam commemoravimus. Indi è collo infantum ſuorum eas ſuſpendunt, ut frequenti earum morſu facilitetur dentium eruptio. Notatu dignum eſt, quod pennæ hæ, in aquam conjectæ, non in fundum hujus ſubſidant, ſed, inſtar ſagittæ, ilico rurſus in ſummum emergeant, extremo ſuperiore, craſſiuſculo, ultra aquæ ſuperficiem ſeſe efferente, altero vero tenuiore extremo, quod radicis loco eſt, deorſum vergente: ut adeo illud levius & magis poroſum, hoc vero gravius magisque compactum eſſe videatur.

TABULA DECIMA ET QUARTA.

Num. 1. *Echionanthus major, ſpinis orbus.*

Tres hîc exhibeo Echionanthorum ſpecies rariores, magnitudinis atque fabricæ ubique peculiaris, quæ de littoribus Aſiaticis adlatæ, inque eximio nobiliſſimi atque graviſſimi Viri D. Jonæ Witsen, Scabini Amſtelædamenſis, Muſeo aſſervatæ, mihi petenti gratioſe conceſſæ atque mutuo datæ ſunt, ut eas præter alia rariora, poſtmodum commemoranda, meo huicce Operi inſerere, iconibusque earum Theſauros hosce locupletare poſſem. Omnem hinc lapidem movi, ut ſingulæ quam exactiſſime a dexteriore Chalcographo ad vivum æri inciderentur, atque minutiæ quævis, non adeo in forma contractiore viſibiles, nativa hîc magnitudine oculis exponerentur.

Genus hoc, multis è ſpeciebus conſtans, infinitas fere ratione figuræ atque ornamentorum varietates oſtendit, & proxime ad Stellas marinas videtur accedere, prout utramque & ſummam & imam ſuperficiem contemplanti patet.

Hujusce regionem ſuperiorem, quæ hîc ſiſtitur, ſtella ornat e fornicato quodam operculo, circulari, facile, niſi ſiccatio probe fuerit peracta, elabente, oriunda, quinque protendens radios, quorum apices orbiculari quivis foramine pertuſi ſunt. Quin & hi ipſi apices binos iterum ſinguli abeunt in radios albicantes, novam ſtellam efformantes, quorum interſtitia tuberculis vertebralibus magnis, parvis, externæ cruſtæ firmiter affixis, replentur. Omnia hæc per lineas in ſegmenta varia, recta, curva, curta, longa, tanquam in totidem articulos, diviſa ſunt, ut ex his apte inter ſe compoſitis figura Animali debita emergat. Plurima quoque hîc cernuntur minuta foraminula, dilutè rubello, quaſi malini floris, colore, in quibus capillacei aculei hæſerunt.

Num. 2. Idem ſupinus ſtellatam hac parte exhibet expanſionem, & quinque in medio foramina, ſemilunaria. Cæterum noduli vertebrales margaritis hîc ferè ſimiles ſunt in lineas circulares ordine colligatis, ſpectaculo ſane viſu jucundiſſimo. Rubellus malini floris color ornamentum præterea addit, & diluta Amethyſti purpura ſtellæ radios ſufficiens.

Num. 3.

By Num. 1 en 2 vertonen wy twee grote zwaaipennen, of *digiti marini*, die op den groten zee-appel van Num 12 gezeten hebben, zynde zeer fraai en bond geringt en gemarmert, wiens puntige einden eene holte hebben, die op de wervelbeentjes van den appel ſluit, levendig zynde, en met zenuwen vaſt gehecht, om tot zwemmen en zwaaien bekwaam te zyn.

Die van Num. 3 en 4 behoren tot Num. 13, en zyn naar rato kleiner, doch ook fraai geringt.

Die van Num. 5 en 6 zyn weder van eene anderen ſoort. Alle deze en meer diergelyke ſoorten worden in de medicynen gebruykt, waar van wy reeds by Num. 1 geſproken hebben. Zy worden by de Indianen de jonge kinderen aan den hals gehangen, om daar aan te babbelen, op dat zy zonder ſmerten en ligter hunne tanden bekomen. Het is aanmerkelyk, dat, als men deze zwaaipennen in 't water legt, zy niet op den grondt vallen, maar aanſtonds als een pyl in de hoogte komen dryven, haar dikke boveneindt boven, en 't dunſte eindt, daar 't op den appel vaſt heeft gezeten, nederwaarts hangende; zynde daar van de reden, dat het brede boveneindt poreus en lichter, en 't dunſte eindt compakter en zwaarder is.

VEERTIENDE TAFEREEL.

Num. 1. *Grote Echionanthus zonder doornen.*

Wy vertonen hier drie vremde ſoorten van *Echionanthuſſen*, van eene byzondere grootte en maakſel, zo wel van onderen als van boven, gekomen van de Aſiatiſche kuſten, en bewaard wordende in het uytmuntende Kabinet van den Wel-Ed. Gr. Achtb. Heere Jonas Witsen, Schepen der ſtadt Amſterdam, hebbende ons zyn Wel-Ed., op ons verzoek, gunſtig toegeſtaan, deze, nevens meer anderen rare ſtukken, van welke in 't vervolg zal geſproken worden, van zyn Wel-Ed. te lenen, om ons onderhanden hebbend Werk met de afbeeldingen van de zelve te verryken. Wy hebben ook ons beſt gedaan om alles naauwkeuriglyk door eene kunſtige handt volgens de natuür in 't koper te laten brengen, en door de grootte alles voor 't oog bloot te leggen, het welk in 't klein zo net niet kan gedaan worden.

Wy vinden van dit geſlagt, dat uit vele ſoorten beſtaat, gedurige verandering van ſierlyken opſchik en gedaante, en dat zy 't meeſt naar de zee-ſterren zwemen, gelyk niet alleen van boven, maar ook van onderen te zien is.

Deze, die hier van boven verbeeld wordt, met een vyftakkige ſter, op welker uiteinden een rond gaatje zit, heeft zyn begin uit het midden van een cirkel-rond dekſel, of gewelfsel, dat ligt uitvalt, als het niet wel gedroogt is. Uit deze ſter-punten komen weder witte, dubbelde, ſter-ſtralen voort, welker tuſſchenperken alle met grote en kleine wervelknopjes, met de buitenſchale van 't dier vereenigt, gevult zyn, doch alle in leedtjes verdeelt, om de buiging naar het fatſoen te ſchikken, in rechte en kromme, korte en lange leedtjes, of buitenſte ſchaaldelen. Ook vertonen zich hier de kleine gaatjes, daar de haairige ſtekeltjes in gezeten hebben, licht rood appelbloeſſem-kleurig.

Num. 2 is de zelve van onderen, met eene ſterachtige verbeeldinge, en vyf openingen in 't midden, van gedaante als een halve maan. Verder zyn de ronde wervelknopjes als peerlen, die aan ſnoertjes in nette order in 't rond zyn geſchikt, het welk zich zeer fraai vertoont, ſierlyk appelbloeſſem-kleurig, met Amethiſt of licht paars kleur over de ſter-ſtralen.

Num. 3.

Num. 3. *Echinus oblongo-rotundus, pronus.*

Inter *Capita mortua* quoque refertur ſingulari quadam Stellæ marinæ figura, in regione ſuperiore, conſpicuus. Spinulis horruit tenuiſſimis, pungentibus. Coloris eſt ex flavo cinerei.

Num. 4. *Idem ſupinus.*

Bini hîc conſpiciuntur hiatus, alius ſemilunaris, alius ellipticus, cui os infixum hæſit. Medium nonnihil gibboſum eſt. Cæterum bulbulis aculeorum plena hîc ſunt omnia. Color paulo dilutius ex cinereo flaveſcens.

Num. 5. *Echionanthi ſpecies maxima.*

Pertinet & hæc inter *Capita mortua* dicta; quamvis non adeo horum exprimat figuram, quam quidem abaci cujusdam potui Theæ deſtinati. Facies ejus ſuperior plano globoſa eſt, quatuor conſpicua radiis ſtellatis, geminatis, qui porulis pulchre combinatis pertunduntur. Radius quintus in tres quaſi plicas dividitur, quæ, dum a ſe mutuo divergunt, ſenſim explicantur. Cæterum veluti ſulcis exarata eſt ſuperficies, & per verruculas majores, minoresque, in areas diſtincta. Cavum internum elegantibus inſtructum eſt fulcimentis, fragilitati nimiæ ſubvenientibus, hinc ad utriusque ſuperficiei teſtam protenſis. Quantumvis autem adplanatum ſit hoc ſceleton, binas tamen aquæ pintas in ſuum cavum recipere poteſt. Color eſt ex dilute ruffulo cinereus. Rariſſimum ſanè ſpecimen hoc ſui ſimile vix aliis in Muſeis agnoſcit.

Num. 6. *Idem Supinus.*

Bulbuli aculeorum hîc univerſim minores ſunt, & ita juxta ſe mutuo in varias ſeries longitudinales, atque transverſales, digeſtæ, ut ſuperficiem quaſi ſulcatam reddant, demonſtrentque, quanam ratione aculei fuerint diſpoſiti. Pars capitalis, quæ ima in regione hujus iconis eſt, circulare exhibet foramen, in quo os defixum hæſerat inde jam elapſum. Circa hiatum hunc ſeparatio quædam cernitur, acuminatos efferens ungues, tanquam ſimplices Cancrorum Chelas. In medio ventris dorſum prominet acutum, utrinque minoribus obſitum verruculis, ad amuſſim ſic digeſtis, ut radius quaſi efformetur. Poſteriora verſus incurvatum patet foramen, excernendis fœcibus dicatum, bulbulis circumdatum plurimis, pertuſis. Vertebrale quodlibet tuberculum ſingulari areola quadrata circumſcriptum hîc cernitur, in qua pennæ articulatæ rotari liberius poſſunt. Tam ſtupenda eſt Sapientia, qua ſummus rerum Conditor ſingula quæque fabrefecit.

TABULA DECIMA ET QUINTA.

Num. 1. *Echinus planus, ſeu Echionanthus, maximus, Perſicus.*

Laganum marinum vocatur ob planitiem & colorem; forma Ligonem æmulatur, dum margo inferior rotundatus eſt, ſuperior latus, ferè quadratus, binis abruptus inciſuris, illam quaſi partem efformantibus, qua

Num. 3. *Ovaal-ronde Zee-appel van boven.*

De zelve worden mede onder de *Doodshoofden* geteld. Deze heeft een vremde ſoort van zee-ſter over 't bovenlyf, en is voorts met heel dunne, ſtekelige, dorentjes bezet geweeſt, geel aſchverwig van kleur.

Num. 4. *De zelve van onderen.*

Men ziet hier twee openingen, welker eene halvemaans-rond, en de andere ovaal rond is, daar de bek gezeten heeft; in 't midden eenigzins gebukkelt, en verder vol met pennepyltjes bezet. De kleur is van onderen wat lichter aſch-geel.

Num. 5. *Allergrooſte ſoort van Zee-egel.*

Deze behoort mede onder de *Doodshoofden*, waar mede hy evenwel niet overeenkomt, maar meer met de gedaante van een theetafeltje. Hy is van boven plat bolachtig, met vier dubbelde ſter-ſtralen, die vol gaten zyn, twee aan twee: de vyfde ſtraal is in drie vouwen verdeelt, en aan de afwykinge verbreid; verder ſierlyk als geploegt, en met grote en kleine penneheuveltjes in perken verdeelt. Binnenwaarts is hy vol met ſierlyke ſteunſelen voorzien, die de ſtevigheid daar aan geven, om zo ligt niet te kunnen breken. Deze ſteunſelen zyn met de onderen boven-ſchalen vereenigt. Schoon dit ſchepſel plat is, gaat 'er echter wel een mengel water in. Het is een ongemeen ſtuk, welkers weêrga in gene anderen Kabinetten gevonden wordt. De kleur is licht ros aſchverwig.

Num. 6. *De zelve van onderen.*

Hier wordt de zelve van onderen verbeeld, zynde byna over 't geheel met kleiner penneheuveltjes vervult, die ſnoerswyze als gevorent of geploegt geplaaſt ſtaan, in verſcheyde lange en dwarſſe ryen, gelyk de pylen of pennen daar op geſtaan hebben. Aan 't hoofdeneindt, dat hier in plaat omlaag is gevoegt, is een ronde opening; daar de bek gezeten heeft en uitgevallen is. Daar om heen vertoont zich eene afſcheiding met puntige klaauwen, gelyk enkelde ſcharen van kreeften, en in 't midden van den buik is een ſcherp verheven kantje, daar aan weêrzyden mede kleiner penneheuveltjes, regelmatig, gelyk een ſtraalgevult zyn. Naar achteren is een krom geboge opening, om de vuiligheit te ontlaſten, met verſcheide gegaatte bolletjes, als met zaadt beſtrooit. Men ziet hier, dat ieder pen of wervelbeentje eene byzonder vierkante afdeling heeft, daar hunne pennetjes op draaien, gelyk leedtjes. Zo wonderbaarlyk heeft de grote Schepper der gehele Natuur alles wyzelyk geformeert en geſchikt.

VYFTIENDE TAFEREEL.

Num. 1. *Grootſte ſoort van Zee-egel, van de Perſiaanſche kuſten.*

Hy draagt den naam van *Zee-pannekoek* wegens zyne kleur en plattigheyt, hebbende de gedaante van eene gravers ſchop, van onderen rond en van boven breed gevormt, met twee als ingeſnedenen kepen, of keiven, by 't ſteeleindt. Over den rug is hy ſterachtig

qua ſcapus infertur. Dorſum ejus ſtella ſeu floſculus pentapetalos ornat, minuto quodam foramine bina quælibet inter petala ſimul conſpicuo. Ad latera color regnat obſcure ſpadiceus, in medio vero convexo, circa ſtellam, cinereo-flavus. Singularem quandam ſpeciem conſtituunt hæc Animantia, Echinis ſuccedentem, ſuisque iterum gaudentem ſubdiviſionibus. Carnis aut Piſcis æmulum nihil in iis reperitur. Pabulum eorum in muco maris videtur conſiſtere. Echinorum inſtar ſeſe propagant, minutisque pariter ſpinulis, dum vivunt, armati ſunt, mox tamen decidentibus, cum è mari protrahuntur, tuncque exiguos illos porulos relinquentibus, quorum copia major pronâ, quam ſupina in regione conſpicitur.

Num. 2. *Idem ſupinus.*

Superficies ejus ima flore quidem ſtellato caret, at in medio foramen gerit minutum, rotundum, ſtellæ nonnihil referens, quo mucilaginoſum recipitur pabulum: ex hoc foramine plurimæ proficiſcuntur lineæ, tanquam liræ, verſus marginem exteriorem excurrendo ramificatæ. Plana cæterum eſt ſuperficies, ex cinereo flava, plurimisque punctulis guttata. Superiora verſus alterum conſpicitur exiguum foramen, oblongum.

Num. 3. *Echini plani altera ſpecies, prona.*

Color ſaltem cinereo-flavus hîc dilutior eſt: cætera fere hac in ſuperficie priori accedunt

Num. 4. *Idem ſupinus.*

Cruſtam hîc deglubimus, ut interior compages oculis pateret, quousque cavum medium ſeſe extendit. Eadam hic floſculoſa ſtella intus cernitur, quæ extus in dorſo, paulum tamen elevatior, conſpicua eſt. Supra, ad anſam, rotundum pariter foramen hiat. Cæterum teſta ſuperior & inferior, verſus ambitum, adplanatæ, ſibi mutuo intus contiguæ ſunt. Inferior tamen, in regione manubrio oppoſita, ſquamis veluti conſtare videtur. Color eſt dilutè cinereo-flavus.

Num. 5. *Echini plani tertia ſpecies, ſecundæ proxime accedens.*

Ambitus ejus magis, quam prioris, circularis eſt. Quatuor præterea hîc hiant foramina, utramque perterebrantia ſuperficiem, quorum ſupremum longiſſimum eſt. Supina regio ſtellatum quoque floſculum præ ſe fert convexiori medio inſculptum. Color hîc ex flavo dilute cinereus limbum verſus paulum ſaturatur.

Num. 6. *Idem Supinus.*

Hîc itidem quatuor illa, quæ in averſa regione, conſpiciuntur foramina. In medio os habetur, quinque dentibus inſtructum, e quo in ambitum protenduntur liræ, ſtellati quidpiam effingentes, veluti errabundæ, ſimili, ut in Fig. Num. 2, ratione.

Num. 7.

achtig als een bloem met vyf bladen geſiert, daar zich tuſſchen ieder bloemblaadtje een klein gaatje vertoont. Aan de zykanten is dit ſchepſel donker bruin, en in 't midden, zo ver de holligheit gaat, aſch-geel rondom de ſter. Dit is een geſlagt op zich zelf, volgende na de zee-egels. Zy beſtaan mede in ſoorten: men vindt 'er geen viſch noch vleeſch in, en zy leven van de ſlym der zee. Zy telen voort gelyk de zee-egels, en zyn ook, als zy levendig zyn, met kleine, haairige, ſtekeltjes voorzien, die ten eerſte, na dat zy uit zee komen, afvallen, en kleine ſtippeltjes, als gaatjes, nalaten, die zich beter van onderen dan van boven vertonen.

Num. 2. *De zelve van onderen.*

Hy heeft daar geen ſterbloem, maar in 't midden een rond ſterachtig gaatje, daar hy de ſlym in ontfangt, waar uit verſcheide liniën, als vooren, beſtaan, die zich over de kanten verbreiden, zynde verder heel plat, en met kleine penachtige ſtippeltjes over den aſch-gelen grondt als beſproeit. Naar boven zit een klein langwerpig gaatje.

Num. 3. *Twede ſoort van dit geſlacht, van boven te zien.*

De zelve komt byna met den voorgaande overeen, zynde alleen lichter aſch-geel-kleurig.

Num. 4. *De zelve van onderen.*

Wy hebben de ſchil daar af genomen, om des zelfs geſtel van binnen te kunnen zien. Zo ver als zich de holligheit daar in uitbreidt, vinden wy ook de gedaante van de bloemachtige ſter in zyne holligheit, gelyk op den rug, daar de ſter eenigzins verheven is. Boven aan 't ſchopachtige ſteeleindt is een kleine ronde opening; verder plat met de onder- en bovenkanten in een geſloten, en de onderſte ſchaalleedtjes ſchubswyze verdeelt. De kleur is licht aſch-geel.

Num. 5. *Derde ſoort van dit geſlacht, zwemende naar de twede ſoort.*

Deze valt ronder van gedaante, hebbende vier doorgebrokene gaten, waar van het bovenſte het langſte is. Het heeft mede een bloemachtige ſter van boven over de ſchaal, die geel licht aſchkleurig is, gelyk ook de holte, daar de ſter over heen legt, waar van de kanten wat donkerder zyn.

Num. 6. *De zelve van onderen.*

Men ziet daar ook vier doorgebrookene gaten, gelyk van boven: in 't midden is de vyſtandige bek, daar de verdeling van een vyf-ſterrige gedaante uit voortkomt, als verdwaalt, gelyk die op de eerſte figuur, Num. 2, van onderen verbeeld is.

Num. 7.

Num. 7. *Echionanthi quarta species.*

Minor hæc est, & magis rotundata. Sena utramque permeant superficiem foramina. Supina regio flore stellato, ut in priore, insignis est, & obscure cinereo colore versus marginem, paulo dilutiore vero in medio. Testa ex articulatis veluti squamis construitur.

Num. 8. *Idem supinus.*

Non tantum sex illa foramina, oblonga, hîc conspiciuntur, sed & è foramine exiguo, centrali, stellato, decem protenduntur, radii, quorum quini laciniatos abeunt in fines, quini alii non laciniati sunt. Quin & hos inter decem iterum, in ambitum, excurrunt lineolæ, plantulis similes, tenuia emittentes foliola, Equiseti æmula. Præter centrale foramen bina adhuc minuta patent foramina, per quæ excerni fœces videntur. Color est ex ruffo dilute cinereus.

Num. 9. *Echinus laganoides, orbicularis, pronus.*

Pentactis & huic impressa est stella, & oblonga quinque foramina utramque ejus testam perforant. Color est ex dilute cinereo flavescens. Cæterum ornatus nihil hîc datur.

Num. 10. *Idem supinus.*

Quinque oblonga foramina hîc quoque conspiciuntur, sextumque in medio, exiguum, in quo os videtur hæsisse. Prodeunt è centrali hoc foramine lineæ, excursione sua versus peripheriam irregularem stellam efformantes, cujus areæ omnes punctis guttatæ sunt. Color est dilute flavescens.

Num. 11. *Echinus planus, ellipticus.*

Crassitie latum æquat digitum, & ob qualemcunque similitudinem *Caput mortuum minus*, Belgis etiam *Zee-reaal*, vocatur. Dorsum ejus flore itidem pentapetalo, stellato, insigne est, & ex ruffo cinerea tinctum flavedine, quæ in medio, circa stellam, umbra saturatiore obscuratur.

Num. 12. *Idem supinus.*

Quinæ hîc è peripheria lineæ, stellam referentes, versus centrum, quæ capitis sedes est, & os quinque denticulis munitum continet, concurrunt. Ab utroque harum linearum latere saturatior quædam umbra diffluit. Segmentum superius foramine circulari pervium est: cæterum areæ omnes quinque segmentorum minutis compunctæ sunt porulis, in quibus acuminatæ spinulæ hæserunt. Color hujus superficiei est dilute ruffulus.

Num. 13.

Num. 7. *Vierde soort van Zee-egel.*

De zelve valt kleiner en ronder, hebbende zes langwerpige, doorgebrokene, gaten, en een sterachtige bloem, gelyk de voorgaande. Hy is van boven donker aschverwig om de kanten, en in 't midden wat lichter: de bovenschaal is ruitswyze als geschubt aan een gehecht.

Num. 8. *De zelve van onderen.*

Men ziet daar aan niet alleen de zes langen gaten, maar zelfs uit de kleine sterachtige opening komen tien afschynselen, gelyk stralen, voort, waar van vyf getakt en vyf zonder takken zyn. Tusschen deze spruiten weder tien figuurtjes, gelyk kruitjes, met verscheide smalle, langwerpige, blaadtjes, van gedaante als een paardestaart, of *Equisetum*. Nog vertonen zich twee kleine gaatjes, behalven het middelpuntige, waar door zy hunne vuiligheit ontlasten. De kleur is licht ros aschverwig.

Num. 9. *Platte koekachtige Zee-egel.*

De zelve is van een ronde gedaante, met een vyf-bladerige ster, en vyf langwerpige, doorgebrokene, gaten, licht asch-geel-kleurig; verder eenvoudig zonder sieraadt.

Num. 10. *De zelve van onderen.*

Men ziet daar mede vyf langwerpige gaten, in 't midden met een kleine opening, daar de bek heeft gezeten, en een sterachtige gedaante zeer ongeregeld vertoont. Verder zyn alle die verdelingen met kleine stippels gevult, mede licht geel van verwe.

Num. 11. *Eiachtige platte en brede Zee-egel.*

Hy is van dikte als de breedte van een vinger. Zy worden *kleine Doodshoofden* genaamt, om dat zy daar naar gelyken, als mede *Zee-realen*. Ook hebben zy een sterachtige bloem, met vyf bladen over hunnen rug, die ros asch-geel geverwt is, met een donkere schaduwe midden over de ster.

Num. 12 *De zelve van onderen.*

Hy heeft vyf sterachtige verdelingen, die in 't midden van 't hoofdeneindt, aan den bek, daar de vyf tandtjes zitten, te zamen komen. De vyf somen, die de verdeling maken, zyn aan weêrzyden als beschaduwt. In de bovenste verdeling is eene ronde opening: verder zyn alle de vyf verdelingen vol kleine gaatjes, die met stekelachtige dorentjes zyn gevuld geweest. Van onderen is deze licht rosverwig.

Num. 13.

Num. 13 & 14. *Capitis mortui altera species.*

Tam coloris, quam figuræ, vix hîc datur ulla a priore diversitas; nisi quod angustior sit hæc species & magis elongata. Lineæ etiam, quæ in parte prona quinquefidam constituunt divisionem, hîc albicant, cum in priore fuerint nigrescentes.

Num. 15 & 16. *Echinus planus, viridis, Americanus, singularis.*

Dimidia ejus area circumferentiam habet æquabiliter semicircularem; altera vero pars in decem excurrit ramos prominentes, tanquam stellæ radios. *Rumphius* hanc speciem *lagano Solis instar radiato* adsimilat. Color est Thalassino-virescens. In centro minutum patet foramen circulare, e quo radii prodeunt flammarum in modum errantes, utramque superficiem exornantes.

Num. 17. *Ejusdem speciei Echinus alter.*

Differt hic multum quoad formam à priore. Hujus enim regio superior stellam quinquefidam ostendit; & incisuræ radiorum aliæ aliis profundiores sunt, ipsique radiorum fines latiores. Bina itidem, utramque testam perterebrantia foramina, oblonga, conspiciuntur in altera areæ parte semicirculari. Supina facies in ambitu Thalassini est viroris, qui in medio, circa stellam, magis diluitur.

Num. 18. *Idem supinus.*

Color hac in parte est dilute cinereus, stellata expansione irregulari distinctus.

Num. 19 & 20. *Tertia Echinodisci species, minuscula.*

Plus quam dimidio minor hic est, quam priores, adtamen & in decem ejusmodi dentes terminatur, ac superior sub Num. 15. Utraque superficies ex cinereo grisea est, multosque per radios, ex articulatis veluti squamis compositos, distinguitur.

Num. 21. *Quarta species, minima.*

Non hæc dentato, sed æquabiliter circulari terminatur margine. Testa ejus superior moneta aurea, quæ *Louis d'or* vocatur, haud major est, & arachnæam quasi telam sibi obductam monstrat, cum figura araneoli in medio hærentis. Color est saturate spadiceus.

Num. 22. *Eadem supina.*

Color hîc paulo dilutior spadiceus est. Stellata quædam expansio, albicans, centrale foramen ambit: reliquum areæ, reticuli in modum, per squamas distinguitur.

Num. 23.

Num. 13 en 14. *Twede soort van Doodshoofdt.*

De zelve verschillen weinig van de voorgaande, zo in kleur, als in gedaante, behalven dat deze smaller en ovaler, en dat de somen, die de vyf verdelingen maken, van onderen wit zyn, in plaats dat de voorgaande zich zwart vertonen.

Num. 15 en 16. *Byzondere soort van Zee-koekjes, uit de Spaansche West-Indiën.*

De zelve zyn half rond gekringt, en half met tien uitstekende takjes, als sterrestralen, getekent. By *Rumphius* worden ze *zonnenstraalde pannekoeken* genoemt. Zy zyn zee-groenverwig gekleurt: in 't middelpunt is een kleyn rond gaatje, daar vlamachtige stralen uit voortkomen, die ze van onderen en van boven versieren.

Num. 17. *Een ander van de zelve soort.*

Deze verschilt veel van de voorgaande in gedaante; want hy heeft een vyf-stralige ster van boven: ook zyn de ingekurvene straaltakken ongelyk verdeelt, en de uiteinden breder. Van boven aan de ronde kant zyn twee langwerpige, doorgebrokene, gaten. Hy is van boven zeegroen-kleurig, om de kanten, en in 't midden om de ster wat lichter groen.

Num. 18 *De zelve van onderen.*

De zelve is daar licht aschverwig, met een dwaalsterachtige gedaante, die ze overspreidt.

Num. 19 en 20. *Derde soort van kleine Zee-pannekoek.*

Deze zyn meer als op de helft kleiner, van gedaante met tien takken als die van Num. 15 asch-graauw gekleurt, onder en boven met vele stralen verdeelt, die alle uit schubachtige leedtjes bestaan.

Num. 21. *Vierde, kleiner, soort.*

Deze is geheel rond, zonder kerven of takken, waar van het bovendeksel niet groter dan een goude Louis is, en overtrokken gelyk een weessel of spinsel van een klein spinnetje, die 'er binnen inzit. De kleur is donker bruin.

Num. 22. *De zelve van onderen.*

Hy is daar wat lichter bruin, met een wit sterachtig werkje om de middelste opening; verder met ruitige leedtjes, als schubben, verdeelt.

I 2

Num. 23.

Num. 23. *Echinus planus, scutiformis.*

Craffitiem habet calami fcriptorii. Regio fuperior ftellatum flofculum, fcuto elliptico, fupra fornicem interni cavi extenfo, infcriptum, oftentat. Cæterum minimis plena funt omnia foveolis, ab elapfis fpinulis refiduis. Color eft cinereo-flavus.

Num. 24. *Idem fupinus.*

Num. 25. *Ejusdem fpeciei Echinus alter.*

Et hic fcutatus eft, ftellamque teftæ fuperiori impreffam gerit.

Num. 26. *Idem fupinus.*

Hîc itidem ftella adparet. Color vero faturatior eft cinereus.

Num. 27. *Echinus ellipticus, ovi quarundam avium forma præditus.*

Superiorem ejus faciem ftella ornat e minutis porulis conflata, quam alia defuper circumftant foraminula, quibus infixæ fpinulæ fuerunt; ut adeo Echinus hic pulvinulum referat, cui fuas Domicellæ aciculas infigunt. Color eft cinereo-flavus.

Fig. *. *Ejusdem fpeciei alius, haud tamen adeo regularis figuræ.*

Stella hic quoque, fed leviffime delineata, adparet. Color itidem cinereo-flavefcens eft.

Num. 28. *Echinonus piriformis, convexo teres, pronus.*

Quadrifidam gerit ftellam, porulis defcriptam. Color eft dilute cinereo grifeus.

Num. 29. *Idem fupinus.*

Bina hîc foramina confpiciuntur, alterum fuperius, cui os inhæret, alterum infra ad apicem acutiorem.

Num. 30. *Echinus alius, ellipticus.*

In medio fuperficiei centrum ovale cernitur, e quo quini porriguntur radii ftellati, minus diftincti, in progreffu fuo verfus averfam regionem redditi ampliores. Tefta fuperior, ex viridefcente grifea, minimis undequaque porulis pertufa eft.

Num. 31.

Num. 23. *Platte fchildachtige Egel-koek.*

Hy heeft de dikte van een fchryfpenne-fchaft, zynde van boven bloemachtig gefternt, in een ovaal fchilt, zo vér de binnenfte holligheden gaan; verder geheel vol geftippelt, door de overblyffelen van de kleine doornpennetjes, afch-geelverwig.

Num. 24. *De zelve van onderen.*

Num. 25. *Twede foort van de voorgaande.*

De zelve is mede van een fchildachtige gedaante, met een fter over 't bovendekfel.

Num. 26. *De zelve van onderen.*

Hy is daar ook gefternt, en met donkerder afch-kleur geverwt.

Num. 27. *Rond-ovale Zee-pannekoek, van gedaante als zommige vogeleieren.*

Hy heeft van boven een gedorende fter, uit gaatjes beftaande, nevens meer andere pylgaatjes, verbeeldende een juffers fpeldekuffentje. Van verwe is hy mede afch-geel.

Fig. *. *Een ander van de zelve foort, maar niet zo rond.*

Deze heeft een zwakke fter, zynde mede afch-geel van verwe.

Num. 28. *Bolachtig Egeltje, die naar een peer gelykt.*

Het is verheven rond, met een vier-geftraalde fter, die uit gaatjes beftaat, licht afch-graauw gekleurt.

Num. 29. *De zelve van onderen.*

Men ziet daar twee openingen, namentlyk boven, daar de bek zit, en onder aan het puntige eindt.

Num. 30. *Een andere ovale Egel.*

Deze heeft een klein rondtje in 't midden, met vyf twyffelachtige fterftralen, die zich naar onderen verbreiden; verder van boven over het groenachtig graauwe dekfel vol met heel kleine gaatjes.

Num. 31.

Num. 31. *Echinus, minor, Olivam referens, pronus.*

Quatuor radii ſtellati ſuperiorem ejus regionem ornant, quæ e convexo rotunda eſt, punctis conſperſa, & colore pariter olivino picta.

Num. 32. *Idem ſupinus, Olivino ſimiliter colore tinctus.*

Num. 33, 34, 35, 36, 37 & 38. Omnes hi Echini ad eandem cum prioribus ſpeciem pertinent, nec ab his diſcrepant, niſi magnitudine partim & picturæ varietate. Color omnibus idem eſt dilute cinereus. Plurimas quidem adhuc poſſideo hujusce generis ſpecies; at putem adeo inſtructam eſſe hanc Tabellam, ut datis ſpeciminibus acquieſcere poſſint Curioſi.

TABULA DECIMA ET SEXTA.

Sequuntur Marina tenuiore teſtâ prædita, & molliora.

Num. 1. *Conchæ anatiferæ, in formam arbuſculæ ramoſæ per longas fiſtulas inter ſe concretæ.*

Longis ſingulæ mollibusque pendent tubis, craſſiores Lumbricos inter ſe criſpatos, aut infarcta minorum Animalium inteſtina, referentibus. Semen, e quo creſcunt, glutinoſa in materie hæret, atque ſingulare ſuæ eſt ſpeciei; prout marina omnia tam Animantia, quam Vegetantia, ſibi proprio quævis è ſpermate, in ſpatio illo vaſtiſſimo, ipſis à Conditore ſapientiſſimo ad propagationis negotium conceſſo, ſeſe multiplicant. Quemadmodum enim Plantæ terreſtres e peculiari ſingulæ grano ſeminali ſuam perennant ſpeciem; ita quidquid in Oceani fluminumque aquis producitur, ſuam quodlibet miro ſane modo habet, ſervatque indolem.

Interim imperitæ opinio plebeculæ multos quoque Eruditos priſcorum temporum ſeduxit, ut crederent, conchas hasce arboreos eſſe fructus, ad littora fluminum atque maris creſcentes, qui ad maturitatem deducti, in aquas delapſi, Anates vel Anſeres excluderent: unde & *Conchæ Anatiferæ* adpellatæ ſunt. At patuit tandem accuratius inveſtigantibus, præeunte potiſſimum *Deuſingio*, meram hanc fabulam eſſe.

Concharum ad genus jure referuntur, Balanorum quidem ſpeciei accenſendæ; quum æque ac Balani, vel Glandes, Oſtrea, atque aliæ Conchæ, ſingulari ſuo è ſemine, prout jam ante memoravimus, proveniant. Latet id glutinoſa in materie, hujusque ope ad varias ſeſe baſes adfigit, ut firmatum dein adoleſcere, atque ad perfectionem deduci queat. Manifeſtum hoc eſt in ſpecimine hîc exhibito, quod nauclerus quidam, ex Indiis Occidentalibus redux, ſpiritu ardente conſervatum mihi adtulit: fruſto nimirum ligni, quod continua maris fluctuatione fere penitus detritum eſt, undique adfixæ cernuntur Conchæ ejusmodi, longis quaſi collis inſtructæ. Poſtmodum vero plurima nactus ſum ſimilia ſpecimina, noſtras

Num. 31. *Klein olyf-vormig Zee-egeltje.*

Het heeft vier ſterreſtralen van boven, wat verheven, rond en geſtippelt, en is mede olyf-kleurig.

Num. 32. *Het zelve van onderen, ook olyf-kleurig*

Num. 33, 34, 35, 36, 37 en 38. Deze zyn alle van de zelve ſoort als de voorgaande, verſchillende eenigzins in grootte en verandering van de boven- en onderwerkjes. De kleuren zyn alle licht aſchverwig. Wy hebben nog velerhande andere ſoorten van dit geſlacht; maar menen, dat deze plaat zo wel daar van voorzien is, dat de Lief hebbers daar genoeg aan zullen hebben.

ZESTIENDE TAFEREEL.

Wy zullen hier de dun geſchaalde en zachte zee-ſchepſelen laten volgen, als:

Num. 1. *Een tak met verſcheide telgjes van Eende-ſchelpen, of Langhalzen.*

Zy hangen aan lange, zachte, pypen, of kokers, gelyk dikke pierwormen, die in malkander gekronkelt zyn, als dunne opgevulde darmen van kleine dieren. Zy groejen uit een ſlymige

ſtoffe, of zaadt, van hunnen aardt, gelyk alle zeedieren en zeegewaſſen, ieder naar zynen aardt, de wyde zeën tot hunne vrye voorttelinge van den alwyzen Schepper zyn verleent. Want zo als alle aardgewaſſen ieder uit een zaadkorrel naar zynen aardt, huns gelyken voortbrengen, even zo zien wy alle zee-en rivierſchepſelen huns gelyken, op eene wonderbare wyze, voorttelen en onderhouden.

Ondertuſſchen hebben vele geleerde ſchryvers van de voorledene eeuwen zich door de verkeerde gevoelens van het onwetende gemeen laten verleiden, en deze ſchepſelen voor boomgewaſſen aangezien, die aan den oever van rivieren of aan de zeeſtranden gegroeit waren, en die, ryp geworden zynde, en hunnen volkomen wasdom gekregen hebbende, in het water zyn gevallen, wanneer, naar hun zeggen, Eenden of Rotganzen daar uit voortgekomen zyn, waar van zy den naam van *Eende-ſchelpen* zouden gekregen hebben. Maar deze zaken eindelyk naaukeurig onderzocht zynde, het welk door *Deuſingius* voornamentlyk het eerſt is gedaan, heeft men ontdekt, dat dit een louter verdichtſel is.

Zy worden met recht onder het geſlagt der moſſelen geſtelt, hoewel zy een ſoort van Balanuſſen zyn, dewyl zy, even als deze, gelyk ook de oeſters, en andere ſoort van conchylien, of moſſelen, uit hun eigen zaadt voortkomen, gelyk boven reeds gezegt is. Het zelve beſtaat in eene ſlymige ſtoffe, en waar de zelve zich ook aanzet, krygt ze haren aangroei, of wasdom, waar door zy tot volkomenheyt geraakt. Dit blykt uit het ſtaaltje, het welk wy hier vertonen, zynde door een ſchipper, uyt Weſt-Indië komende, in een vleſch met geeſtig vocht (*liquor*) medegebragt. Men ziet daar aan, dat zich eene menigte van die langhalzige ſchelpen overal aan een ſtuk hout, het welk door het ſpoelen van de zee byna vergaan is, heeft vaſt gezet. Naderhandt zyn ons verſcheide andere ſtukken van deze ſoort ter

hande

noſtras etiam ad oras maritimas ejecta, pro baſi habentia frutices marinos, fragmenta doliorum, ſuberum, &c. Quin & navium onerariarum, ad Indias Orientales directarum, fundo extus innumeras tales Conchas, Muſci inſtar, adcretas obſervavi. Videntur eæ multò lætius vigere & vegere in undis Oceani nunquam quieſcentibus, quam locis tranquillis.

Non ita pridem lagenam vitream, vacuam, in littore repertam, Zirikſeâ miſſam accepi, cujus fundo cavo extus ultra centum ejusmodi Conchæ adfixæ ſunt, quarum teſtæ aliæ tribus, aliæ quinque e partibus conflatæ, intus purpureo, extus dilute cæruleſcente margaritarum colore gaudent. Animalculum, inibi deliteſcens, per appendicem illam fiſtuloſam ſuum è mari pabulum videtur adtrahere. Eſt id valdè puſillum, at longâ donatum caudâ plumatili, criſpatam Galli caudam referente, in qua omnes pennarum caules ab initio ad finem usque veluti geniculati ſunt, minimisque villis, tanquam plumulis, fimbriati.

Sub lit. a. & b. binas alias exhibemus ſpecies, collo breviore inſtructas, quarum teſtæ albicantes ruffula extus flavedine diſtinguuntur.

Num. 2. *Concharum anatiferarum ſpecies altera, levis.*

Colla, ſive funiculi nutrimentum adtrahentes perbreves his ſunt. Sub nave ab Indiis Orientalibus reduce, quæ, ut purgaretur, in latus devoluta erat, eas inter alia plurima rariora Conchylia, poſtmodum forte exhibenda, reperimus. Eſt autem hæcce ſpecies alius omnino figuræ, brevior & magis coacta, latioribus ſulcis per ſuperficiem teſtarum lirata; cauda plumatili minus criſpata gaudens; admodum levis; margaritarum inſtar albeſcens.

Num. 3 *Concharum anatiferarum ſpecies tertia, coronaria, ex Indiis Orientalibus.*

Raræ ſunt hæ & magni admodum æſtimantur. Longis quoque collis, ſive fiſtuloſis funiculis, uti priores Num. 1, inſtructæ ſunt. Olim Conchas hasce, collis ſuis orbatas, pro Coronis ſerpentum habuerunt, mirasque iis vires antitoxicas, Homini æquè ac Brutis proficuas, adſcripſerunt: at omnis hæc virtus evanuit, poſtquam natales earum magis innotuerê.

Singulari modo fabrefactæ ſunt: conſtant enim è multis particulis, ab una fiſtula pendentibus, quarum extrema incurvata ad ſe mutuo convergendo ſpeciem floris mox dehiſcentis referunt. Quin & harumce partium quælibet dorſo gaudet elevatiore, ſenſim verſus apicem imminuto, utrunque plumoſo quodam adparatu fimbriato. Qua collum fiſtuloſum cum ipſa Concha committitur, ſquamulæ minutæ, albicantes, in orbem diſpoſitæ cernuntur ſpectaculo admodum venuſto. Color eſt cinereo-flavus & albicans : colla tamen obſcurè griſea ſunt.

Num. 4. *Balani pollicipedes, ſeu glandiformes.*

Quarta hæc ſpecies eſt Concharum anatiferarum, quæ itidem fiſtuloſis è funiculis pendent, teſtiſque gaudent viridibus, Gallis *Poucepieds* vocatæ: teſtæ enim ipſarum articulos pollicum, aut glandes longiuſculas, quaſi

ſtrandt gekomen, waar van eenige ook aan ons ſtrandt zyn geworpen, zittende aan zeetakken, brokken van vaatwerk, kurk, enz. Zelfs waren 'er in menigte, als mos, onder aan de Ooſt-Indiſche ſchepen vaſt gegroeit. Het ſchynt, dat deze ſchepſelen hun tier en wasdom beter in de gedurige beweginge van de zee hebben dan in ſtille plaatſen.

Ons is onlangs een ledige glaze wynvleſch van Zirikzee toegezonden, zynde daar aan 't ſtrandt gevonden, in welke, van buiten in hare holte, over de honderd van deze langhalzige ſchelpen zaten, beſtaande eenige der zelven uit drie, en andere uit vyf delen, van binnen heel paarskleurig, en van buiten licht blaauw perel-verwig. Het diertje, dat 'er van binnen in zit, trekt zyn voedſel door de pypachtige ſtreng uit de zee naar zich. Het zelve is zeer klein, maar heeft een langen ſtaart, die pluimachtig is, gelyk een kromme haneſtaart, en wiens ſchachten alle, tot het uiteinde toe, met leedtjes en fyne haairen, als veêren, beſoomt zyn.

Wy vertonen by let. a. en b. twee andere, kort-halzige, ſoorten, die van buiten ros geel over de witte ſchelpen zyn.

Num. 2. *Andere ſoort van Eende-ſchelpen, zynde heel ligt van gewigt.*

Deze ſoort van Eende-ſchelpen heeft zeer korte halzen, of voedſelſtrengen. Wy hebben de zelve onder aan een Ooſt-Indiſch ſchip, het welk op zy lag, en ſchoon gemaakt wierdt, gevonden, nevens vele andere ſoorten van moſſel-en oeſterſchelpen, waar van wy in 't vervolg ook hopen te ſpreken. Deze twede ſoort is van eene andere gedaante, korter in een gedrongen, en met breder vooren over de ſchelpen voorzien: de pluimachtige ſtaart is niet zo ſterk gekrielt: ook zyn ze zeer ligt van gewigt, en perel-wit-kleurig.

Num. 3. *Derde ſoort van Eende-ſchelpen, zynde kroonachtig, en uit Ooſt-Indië gebragt.*

Deze zyn geheel raar, en worden in grote waarde gehouden. Zy zyn, als die van Num. 1, met een langen hals, of pypachtige ſtreng, voorzien. Men heeft deze ſchelpen, na dat zy van hunne halzen beroofc waren, eertyds voor Slange-kronen uitgegeven, en de zelve de kracht van tegengift, zo wel voor menſchen, als beeſten, toegeſchreven; maar na dat zy recht bekend zyn geworden, is al die gewaande kracht verdwenen.

Het is een ſeldzaam gewas: want het beſtaat uit vele delen, die aan een pyp hangen, en krom gebogen aan de uiteinden aan malkander ſluiten, gelyk bloemen, die aan het open gaan zyn. Ieder ſchil heeft eene ribbige hoogte, die naar de punten toe al kleiner wordt, en rondom met eene veêrachtige gedaante als omboord is. Het hoofdt is van boven, daar de pypachtige hals aan vaſt zit, rondom met kleine witte ſchelpjes bekleed, het welk zeer fraai ſtaat. De kleur is aſch-geel en wit; maar de halzen zyn donker graauw.

Num. 4. *Eende-ſchelpen, gelykende naar lange eikels, of leden van duimen.*

Dit is de vierde ſoort van Eende-ſchelpen, hangende mede aan pypachtige halzen, en hebbende groene ſchelpen. Zy worden in 't Franſch *Poucepieds* genaamt: want de gedaante van deze ſchelpen is gelyk die van lange eikels, of leden van duimen, ſlui-

quaſi referunt, & ſibi mutuo congruunt, uti in noſtratibus Muſculis. Animalculum quoque inibi contentum ſimilis eſt figuræ. Ex Hiſpania atque Normandia ad nos deferuntur variæ horum Balanorum ſpecies, deguntque in mari ad ſcopulos adfixæ.

Num. 5. *Balanorum tres ſpecies.*

Adcreverunt hæ virgulto cuidam, ſingulæque peculiaris ſunt figuræ. Media tubo collari caret, binisque conſtat teſtis longiuſculis, ſibi mutuo, uti in priore, congruentibus, Piſciculum continentibus, ſubtus & ſupra concoloribus, dilutè flavis nimirum, & ex nigro latè liratis.

Altera teſtam gerit rariorem, ungulæ Animalis bifidæ ſimilem, purpuraſcentem, dum fiſtuloſa appendix cæruleſcit.

Tertia tota purpurea eſt, floremque jam jam marceſcentem altero extremo refert.

Num. 6. *Tres Pholadum ſpecies.*

Longam ſingulæ protendunt fiſtulam acuminatam, Peni canis, aut alius cujusdam Animalis, ſimilem. Parte poſtica, quæ ſub lit. b. videri poteſt, ad ſcopulos ſeſe ſugendo adfigunt. Lit. a. anticam exhibet faciem. Lit. c. aliam ſiſtit ſpeciem minuſculam, à parte poſteriore conſpicuam. Lit. d. tertiam repræſentat ſpeciem, breviorem, at latiorem, anterius videndam.

Omnes hæ ſpecies teſtis gaudent albicantibus, rugoſis, piſciculum ex ruffo flaveſcentem continentibus. Ex Indiis Orientalibus adferuntur.

Noſtra interim ad littora quoque ejusmodi reperire eſt, quæ tamen multo majores, ſordidiores & magis villoſæ ſunt, poſtmodum inter alia Conchylia exhibendæ. Pholadum multas dari ſpecies ſatis notum eſt.

Num. 7. *Penicillum marinum, ex Indiis Orientalibus.*

Nomen habet à penicillo pictoris, cui forma ſimile eſt. Binas ejus hîc damus icones. Lit. a. ſuperiorem, lit. b. inferiorem exhibet faciem. Suprà capitulum eminet longo inſtructum collo, binis corniculis ramoſis, atque ore rotundo, minutis dentibus armato, uti in Echinis marinis, quo eſcam ſuam comminuit Animalculum. Longiuſculum collum inter binos enaſcitur faſciculos pilorum, qui tenuiſſimi ſunt, & ſerici inſtar molliſſimi. Corpus ipſum vermiforme eſt, perlongum, & altero extremo in acumen deſinit, ſtylum penicilli ſic quaſi repræſentans. Subtus capitulum retrotractum cernitur, uti in Cochleis. Circa originem capituli tumidiorem utrinque quini hærent pedunculi exigui, proximè ad ſe mutuo locati, quorum ope Animal ſe promovere videtur.

Num. 8. *Penna marina, Phoſphorica.*

A calami ſcriptorii ſimilitudine ſic vocatur: quemadmodum enim calami caulis ab utroque dorſi latere plumoſis quaſi pilis veſtitur, arctè inter ſe junctis, qui ut a ſe mutuo diduci poſſunt, ita & poſtmodum ſeſe

ſluitende op malkander als onze inlandſche moſſelen. Het diertje, of viſchje, dat 't er in zit, is van de zelve gedaante. Zy worden uit Spanje en Normandye, daar zy, in verſcheide ſoorten, aan de klippen in zee hangen, hier gebragt.

Num. 5. *Drie byzondere ſoorten van Eende-ſchelpen, of Langhalzen.*

Zy zyn alle drie aan een ſtronk gegroeit, maar hebben ieder eene byzondere gedaante. De middelſte heeft geen halspyp, maar twee langwerpige ſchelpen, de welke, gelyk die van de voorgaande, op malkander ſluyten, met een viſchje van binnen, zynde voorts van onderen en van boven van een kleur, namentlyk, licht geel, met brede zwarte ſtreepen als gevoorend.

De twede heeft een ſeldzaam ſchelpje, als gelykende naar den voet van een dier met twee klaauwen, zynde de halspyp blaauw, en de voet paarsverwig.

De derde is in 't geheel paarsverwig, met een knopje van een bloem, die aan 't vergaan is.

Num. 6. *Drie ſoorten van Pholaſſen, of Gapers.*

Zy ſteken alle drie een lang en puntig pypje uit, gelykende naar de penis van een hondt, of ander dier. Zy zuigen zich daar mede van achteren vaſt aan de klippen, gelyk by let. b. te zien is. Let. a. vertoont dit ſchepſel van voren. Let. c. verbeeldt een andere en kleiner ſoort, van achteren te zien. Let. d. is een derde ſoort, korter, maar breder uitgezet, van voren te zien.

Alle deze ſoorten hebben heel witte, gerimpelde, ſchelpſchalen, zynde het viſchje, dat 'er in zit, ros geel van verwe. Zy worden uyt Ooſt-Indie gebragt.

Daar worden 'er ook aan onze zeeſtranden gevonden; maar de zelve zyn veel groter, morſſiger, en meer met haair begroeit, gelyk wy hier na onder andere Conchyliën zullen vertonen. Het is niet onbekend, dat 'er velerhande ſoorten van Pholaſſen of Gapers gevonden worden.

Num. 7. *Zee-penceel uit Ooſt-Indië.*

Het heeft dien naam gekregen, om dat het de gedaante van een ſchilders penceel of kwaſtje heeft. Wy verbeelden het zelve op tweederlei wyze; namentlyk by letter a. van boven, en by letter b van onderen. Het hoofdt ſtaat op een langen hals, zynde met twee takkige horentjes gewapend. In den ronden bek zitten kleine tandtjes, gelyk in die der zee egels, waar mede dit diertje zyn voedſel vermorſelt. De langachtige hals komt uit het midden van twee kwaſtjes voort, wiens haair zeer fyn; en zo zacht als zyde is. Het lyf is lang, gelyk dat van een worm, en loopt puntig toe, als de ſteel van een penceel. Van onderen ziet men het hoofdt ingetrokken, gelyk aan de ſlakken. Boven aan de dikte by het hoofdeneindt zitten aan elke zyde vyf kleine voetjes digt by malkander, door middel van welke het dier voortkruipt.

Num. 8. *Zee-pen of pluim, licht van zich gevende,*

Zy hebben dien naam gekreegen, om dat zy naar een ſchryfpen gelyken: want gelyk de ſchaft van een ſchryfpen aan weêrzyden met veêrige ruigte voorzien is, die wel digt aan malkander zit, maar evenwel uit en in elkander kan gedaan worden; dus zyn ook

deze

sese restituunt; sic & Penna hæc marina, pinnæ Piscis fere similis, aculeatis utrinque stipatur propaginibus, quæ veluti per strata sese mutuo excipiunt. Vocant eam alii *Mentulam alatam Piscatorum*, qui a caulis medius membrum virile fere refert, atque in capite hiatum monstrat. Ad scopulos maris crescunt hæ Pennæ, dicunturque, Phosphori instar, lucem noctu emittere, dum in summum aquæ enatant.

Lit. a. Supernam, lit. b. imam hujus faciem exhibet.

Num. 9. *Penna marina, maxima.*

Plumosa hæc penna, undique transparens, omnigenos reflectit colorum tonos, quales in Concharum margaritiferarum interna superficie plerumque conspiciuntur. Cæterum fere similis est latiori folio indigenæ arundinis aquaticæ, aut longiusculæ pennæ remigi majorum avium peregrinarum, quæ *Trappen* vocantur. Caulis nudus tenui & angusto hîc extremo terminatur; quà vero costam format, seu nervum medium, plumosa expansione ornatum, supra teres est, infra cavus, uti incile, & tenuis instar vitri pellucidus, flexilis, atque fragilis.

Est sane rarum adeo & singulare hoc corpus, ut vel maxime in admirationem rapiat contemplatorem, quod sapientissimi Conditoris infinita Potentia sic ubivis elucescat. Pennæ sub forma vivens hic cernitur machina, quæ quidem undenam constet, aut qua parte pabulum adtrahat, latet; aliam interim quam Plantæ, aut Fungi, videtur vitam vivere. Forte prima ejus origo, atque incrementum, à muco salso, atque aqua maris coagulata pendet.

Num. 10. Generationem repræsentat Conchyliorum atque Musculorum, varii generis, figuræ, coloris, & magnitudinis, permistorum, atque per capillaceos villos inter se colligatorum, spectaculo sane venustissimo. Congeries hæc prope vicum *Zantvoort* è mari nostro extracta est, mihique in aqua marina domum delata, cum maxima pars animalculorum intra testas hærentium se etiamnum moverent, atque viverent. Raro reperitur ejusmodi collectio, tot diversis è speciebus conflata. Musculi quidem, præcipuè qui à Pettemensi vallo nomen habent, majores minoresque simul sic racematim collecti deprehenduntur.

Num. 11. Cancrorum hæc est generatio, nostra pariter ad littora inventa, de corpore Cancri fœmellæ delapsa. Sub ventre & cauda plerumque hæret ovarium, quod dum ad maturitatem pervenit, quolibet ex ovulo minutum promit Cancrum. Ovula inter se omnia tenuibus villis fortiter colligata sunt.

Jam porro ad Cancros & Astacos transibimus.

TABULA DECIMA ET SEPTIMA.

De Cancris & Astacis.

Num. 1. *Cancer marinus, perversus, Moluccanus.*

Vocatur & *Araneus marinus*, & nostro idiomate *Pylstaart*. Ad insulas *Celebes* atque *Moluccas* reperitur. Scutam, sive testam gerit subrotundam, medio quasi articulo bipartitam flexilem, cujus anterius segmentum parte

deze zee-pennen, gelykende naar de vinnen van visschen, overal met stekelige dorens bezet, de welke als met lagen over malkander fluyten. Zy worden van anderen in 't Latyn *Mentula alata piscatorum* genaamt, om dat hunne schaft de gedaante van eene mannelyke roede heeft, aan wiens hoofdt een spleet gezien wordt. Deze zoogenaamde pennen groejen aan de klippen in zee, en men zegt, dat zy des nachts, boven water komende, een lichten glansch van zich geven, gelyk de *Phosphorus*.

Wy vertonen deze zee-pen by let. a. van boven, en by let. b. van onderen.

Num. 9. *Zeer grote Zee-pen.*

Deze zee-pen, zynde geheel doorschynend, is met velerhande weêrschynende verwen, gelyk zich eenige schelpen van Peerlemoer van binnen vertonen, versiert. Zy gelykt voor 't overige naar een breed bladt van inlandsch riet, dat in het water groeit, of naar een lange slagpen van grote, vremde, vogelen, die men *Trappen* noemt. Het schafteindt van dezen loopt dun en smal toe; de binnen-of middel-ribben zyn in 't midden het dikste, en eindigen heel puntig, zynde de rib van boven rond, en van onderen hol, gelyk een goot, en voorts zo dun als glas, dun en buigzaam, maar ook zeer brekelyk.

Het is, zeker, een zeer raar stuk, waar over men in verwondering moet opgetogen worden, als men overweegt hoedanig des alwyzen Scheppers oneindige macht in alles uitblinkt. Aldus ziet men hier een schepsel, het welk de gedaante van een veder of pluim heeft, waar aan men in 't minst niet kan zien waar uit het bestaat, of zyn voedsel trekt, en gevolgelyk zynen groei en wasdom heeft; zynde het daar mede gansch anders gelegen als met een plantgewas, of paddestoel. Mogelyk ontfangt het zynen oorspronk, of figuur, en zynen wasdom uit eene stremminge van siltig slym en zeewater.

Num. 10. verbeeldt de voortteling van conchyliën en mosselen, van verscheide soorten en gedaanten, verwen en grootte, door een gemengt, en aan takjes, als dunne haairtjes, vast in malkander gestrengelt, het welk eene zeer fierlyke vertoning maakt. Deze versameling is aan ons zeestrandt, by Zandvoort, opgevischt, en my levendig in zeewater t' huis gebragt, wanneer het meeste gedeelte van deze diertjes nog leefde, en zich in zyne schelpen beweegde. Men vindt selden eene versameling by malkander, welke in zulke verscheide soorten bestaat als deze; maar wel van mosselen, inzonderheit van de Pettemer paalmosselen, welke, groot en klein, by hele trossen aan malkander zitten.

Num. 11. Zie hier de voortteling der krabben, zynde mede aan ons zeestrandt opgevischt, na dat het van het lyf der wyfjeskrabbe was afgevalle. Deze dragen den eierstok gemeenlyk onder den buik en staart, en na dat de zelve zyne rypheit tot uitbroejing ontfangen heeft, komt uit ieder eitje een jong krabbetje voort; zittende de eiertjes alle aan dunne haairtjes, die heel sterk zyn vast gestrengelt.

Wy zullen nu tot de krabben en kreeften verder overgaan.

ZEVENTIENDE TAFEREEL.

Van de Krabben en Kreeften

Num. 1. *Verkeerde Moluksche Zee-krabbe.*

Men geeft de zelve ook den naam van *Zee-spin*, gelyk ook, hier te lande, van *Pylstaart*. Zy komen van de eilanden Celebes, of de Moluksche eilanden, en zyn bekleed met een rond schildt, of schaal, die in tweên verdeelt is, gelyk twee buigzame leedtjes.

parte antica rotundatum eſt, poſteriora verſus deſinens in binos apices acutos. Alterum ſcuti ſegmentum per ginglimi ſpeciem cum cauda committitur, quæ longa eſt, acuminata, unico è corpore oſſeo conſtans, ſurſum deorſumque mobilis. Præterea ſub poſteriore hoc operimento concluſa hærent viſcera, ejusque margo uterque externus duplici aculeorum ſerie ſerratus eſt. Sub ſcuto anteriore ſiti ſunt pedes.

Lit. a. pronum exhibet. Color junioris eſt cinereo-griſeus, ætate provectiore tandem in obſcure brunum abiens. Hicce, utpote mediæ ætatis, ruffus eſt. Lit. b. ſupinum monſtrat, qua parte os proceſſu quodam ſcuti anterioris reflexi tectum eſt. Duodeni plerumque ſunt pedes, quorum antici, minores, bifurcati, pabulo ori ingerendo inſerviunt. Reliqui omnes pariter bifidi ſunt, inſtar forcipum; exceptis binis poſticis, tres in ungues, quorum prior longiſſimus eſt, fiſſis.

Cancri utplurimum ſubrotundi ſunt, alii parte antica, alii poſtica latiores, alii antrorſum acuminati, alii oculis gaudent profundè deliteſcentibus, alii protuberantibus; ut adeo multæ dentur ſpecies tam fluviatilium, quam marinorum. Sapor Cancrorum atque Aſtacorum valdè diverſus eſt. Aſtaci, quam Cancri, copioſiore pollent carne. Ad quascunque maris oras eo tempore, quo maximè vigent, menſibus nimirum Majo, Junio & Julio, Aſtaci Cancrique adpelluntur. Quælibet interim regio peculiares profert ſpecies.

Num. 2. *Aſtacus fluviatilis, Americanus.*

Binis hic gaudet corniculis, propemodum bicubitalibus, in tenuiſſimum apicem deſinentibus, ex annularibus quaſi articulis conflatis. Dicitur hæc Aſtacorum ſpecies pinguiuscula eſſe & admodum ſapida. Forcipatis caret brachiis, nec niſi ſenos utrinque gerit pedes longos & graciles, in fine bifidos; totidemque poſteriora verſus pedes pinnatos, natatui inſervientes. Cauda vice fungitur gubernaculi. Color eſt dilute rubellus.

Num. 3. *Aſtacus marinus, Americanus.*

Gemina huic ſunt flagella robuſta, forcipata, quorum tamen dextrum duntaxat prehendendo aptum eſſe videtur, cum ſiniſtri forcipis margo interior piloſus ſit, & ad partem craſſiorem ſerratus. Quatuor præterea utrinque pedibus gaudet, quorum bini duplices, reliqui ſimplices in ungues deſinunt. Totidem quoque ſunt pedes pinnati, remiges. Capitis antica pars acuminata, dentata, quinque protendit cirros, quos inter bini longiſſimi ex articulatis annulis compoſiti ſunt. Oculi æquè, ac in Piſcibus, capiti infixi ſunt pallide rubentes.

Num. 4. *Araneus, ſeu Cancer marinus, rotundus.*

Quatuor ab utroque latere porriguntur pedes longi, quorum priores bini inſolitæ ſunt longitudinis, reliqui ſenſim decreſcunt, longis tamen omnes præditi unguibus. Præterea bini à parte antica prodeunt pedes, brachiorum nomine à multis compellati, quia aliis pedibus breviores ſunt, geminos in ungues, ad modum forcipis, terminati, quibus eſcam ori ingerit Animal. Corporis pars ſuperna convexa, quaſi fornicata eſt, ex ruffo cinerea. Pedum color paulo eſt dilutior.

Num. 5.

leedtjes, zynde van voren rond, en aan het einde puntig. Het achterſte, of twede dekſel-lidt ſluit als een garnier met twee leedtjes aan den langen, puntigen, ſtaart, die uit een ſtuk beſtaat en beenachtig is, en zich op en neêr kan buigen. Het achterdekſel, waar in de ingewanden beſloten leggen, is rondom dubbeld gepent: onder het bovenſchildt zitten de voeten.

By let. a. wordt deze zee-krab van boven verbeeld. Als ze nog jong zyn, zyn ze aſchgraauw; maar groter en ouder wordende, krygen ze eene geheel donker bruine verw. Deze is van de middelſoort, en rosverwig. By let. b. ziet men de zelve van onderen, daar de bek als door een omſlag van de bovenſte ſchaal bedekt is. Zy hebben gemeenlyk twaalf poten, waar van de voorſte maar klein, en met twee klaauwtjes voorzien zyn, om hun voedſel daar mede aan den mondt te brengen: doch alle de andere pootjes hebben mede twee zulke klaauwtjes, als ſcharen, behalven de twee laatſte, welke drie klaauwen hebben, welker eerſte de langſte is.

Aangaande de krabben zelve, de zelve zyn gemeenlyk rondachtig; eenige zyn van voren, andere van achteren breed, en zommige lopen van voren puntig toe: ook hebben eenige diep naar binnen ſtaande, en anderen naar buiten uitſtekende oogen. Daar zyn verſcheide ſoorten van deze krabben, zo in de rivieren, als in de zeën. Daar is verder een groot onderſcheidt in de ſmaak tuſſchen de krabben en kreeften: de laatſte hebben meer viſch van binnen dan de eerſte. Aan alle landen, die door de zee beſpoelt worden, worden krabben en kreeften aan 't ſtrandt gedreven, als het in hunnen tydt is, namentlyk in de maanden May, Juny en July, wanneer zy op hun beſt zyn: doch ieder geweſt brengt zyne byzondere ſoorten voort.

Num. 2. *Weſt-Indiſche Rivier-kreeft.*

Deze kreeft heeft twee lange, dradige, horens, of baarden, die vol leedtjes zyn, en heel dun en puntig ten einde lopen, hebbende de lengte van omtrent een elleboog. Men getuigt daar van, dat zy vet en aangenaam van ſmaak zyn. Zy hebben geen voorpoten met ſcharen, maar aan weêrzyden zes dunne en lange poten, ieder met twee klaauwen, en even zo veel vinnepoten van achteren, die hen tot zwemmen dienen, wanneer zy den ſtaart gebruiken om daar mede te ſturen. Zy zyn licht rood van verwe.

Num. 3. *Weſt-Indiſche Zee-kreeft.*

Zy heeft twee dikke ſchaaren aan de voorpoten, van welke de regter alleen nypt, en de linker niet; want die is van binnen met haair begroeit, en aan het dikke eindt als een zaag getand. Verder heeft deze acht poten, waar van vier met enkelde, en vier met dubbelde klaauwen voorzien zyn: ook heeft zy vier vinnepoten, om daar mede te zwemmen. Het hoofdt is van voren puntig, en zaagswyze getand, hebbende vyf uitſtekende horentjes, waar van de twee langſte met leedtjes zyn. De oogen zitten in het hoofdt gelyk aan de viſſchen, en zyn bleek rood van verwe.

Num. 4. *Zee-ſpinnekop, of ronde Zee-krab.*

Zy heeft aan weêrzyden vier lange poten, waar van de twee eerſte ongemeen lang, en de andere na vervolg kleiner zyn, alle met lange klaauwen. Zy heeft daarenboven nog twee korte voorpoten, met klaauwtjes, als ſcharen, voorzien, om het voedſel daar mede aan haren bek te brengen; welke voorpoten van eenigen armen worden genoemt, om dat zy veel korter zyn dan de andere poten. Het bovenlyf is verheven rond, en als verwulft, ros aſchverwig van koleur: de benen zyn wat lichter.

Num. 5.

Num. 5. *Cancer marinus, pusillus, Americanus.*

Latiusculum huic est corpus, unà cum binis brachiis forcipatis, crassioribus, & sex pedibus curtis, itidem crassiusculis. Color ex ruffo flavescens.

Num. 5. *Ovarium Cancri marini, trunco suo, cui pes pinnatus etiamnum adhæret, circum adcretum.*

Innumeri hic racemi conspiciuntur ovulorum, præ tenuitate vix distincte visibilium, quorum aliquot centena in quolibet racemo tenuissimis membranulis inclusa hærent. Maturitatem hæc adepta tunicas suas perrumpunt, parvumque singula Cancrum excludunt. Qui cogitat, quot millia ovulorum ab ejusmodi Cancro producuntur, etiamsi vel dimidia pars infœcunda sit, aut ad perfectionem non perveniat, sanè crederet fore, ut fœcundissima talis generatio amplissimos aquarum sinus tandem prorsus repleat. Adtamen, quia aliorum hæc Animalculorum marinorum in escam cedunt, parcus eorum numerus superstes manet. Unde iterum sapientissima summi Conditoris cura, quibusvis rebus creatis prospiciens, innotescit.

Sub Num. 1, 2, 3 & 4 juniores quatuor repræsentamus Cancros. Sub Num. 1 patet, tenella hæcce Animalcula jamjam ovulis minutissimis, racematim sub cauda hærentibus, ope microscopoii distinctissime conspiciendis, instructa esse. Unde equidem concludere fas est, ipsa, quantumvis juvencula, jamdum generationi apta esse. Reliquis tribus ovula ejusmodi desunt.

TABULA DECIMA ET OCTAVA.

Num. 1. *Cancer lanosus, calvatus, mas, pronus.*

Dromia etiam & *Eques* ab aliquibus vocatur hic Cancer, forte quod testa ejus superior ephippio quodammodo similis est; cum interim cranium humanum pilis nudum, sive calvariam propius referat. *Specularem* quoque alii vocant, quia parte supernâ politus est & splendens. Coloris cæterum est obscure spadicei, villosaque lanugine tam infra, quam in ambitu testæ superioris glabræ, & circa pedes vestitur. Bini forcipes pedum anteriorum, prægrandium & crassorum, adtritu quoque omnem perdidere lanuginem, hinc penitus albi sunt. Articulis atque extremis pedum binorum posticorum gemini adhærent ungues admodum acuti. Oculi profunde intra caput delitescunt, ut ab allisu ad scopulos, sub quibus isthæc species commoratur, immunes sint. *Rumphius* Cancrum ejusmodi exhibet undique villosum atque nigricantem.

Num. 2. *Cancer Pagurus Maja, mas, aculeatus.*

Pedes ejus, ut Aranei marini, valde longi sunt, eorumque bini quidem anteriores longissimi & forcipibus instructi. Pedum quilibet, præter acutos ungues, quibus terminantur, sex constant articulis. E capitis

Num. 5. *Klein West-Indisch Zee-krabbetje.*

Het is breedachtig van lyf, en heeft twee dikke voorpoten en scharen, nevens zes korte en dikke achterpoten, ros geel van verwe.

Num. 6. *Eierstok van een Zee-krabbe, met de stronk, en een vinnepoot.*

Hier vertonen zich ontelbare trossen met eiertjes, die zo klein zyn, dat zy kwalyk gezien kunnen worden, zynde eenige honderden in elke afzonderlyke verdelinge of tros in heel dunne vliezen besloten, de welke, na dat zy uitgebroeit zyn, zich openen, komende uit ieder eitje een jong krabbetje voort. Als men nu eens overweegt hoe vele duizend jongen zo eene krab voortbrengt, zou men geloven, dat, al ging de helft daar van verloren, eene zo vruchtbare voortteling de grote wateren zou vervullen. Maar dit strekt tot voedsel voor andere kleine zeegedierten, zo dat weinige daar van in 't leven blyven. Hier uit kan men wederom klaarlyk de Voorzienigheit van den Allerhoogsten, die voor alle schepselen zo wonderlyk zorgt, erkennen.

By Num. 1, 2, 3 en 4 vertonen wy vier jonge krabbetjes. Men ziet by Num. 1, dat 'er reeds eiertjes onder den staart van deze jonge krabbetjes, van eene ongemene teêrheit, by boschjes zitten, kunnende door een vergrootglas duidelyk gezien worden. Men moet daar uit dan besluiten, dat die jonge diertjes reeds tot de voortteling geschikt zyn.

ACHTTIENDE TAFEREEL.

Num. 1. *Wolachtige Zee-krab, het mannetje, van boven te zien.*

Deze zee-krab wordt van eenigen ook *Dromia* en *Eques*, dat is *Ruiter*, genaamt; mogelyk om dat de bovenschaal, of het deksel, rond verheven is, en naar een zadel gelykt: doch zy gelykt beter naar een herssenpan of bekkeneel van een mensch, dat van haair ontbloot is, anders kaalhoofdt gezegt. Zy wordt ook wel *Spiegel-krab* genaamt, om dat zy van boven glad en glanzig is. Voor het overige is deze zee-krab donker bruin van verwe, zynde overal met eene ruige wolligheit, zo wel van onderen, als rondom de kale bovenschaal, en aan alle de poten bezet. De twee scharen, of nypers, aan de voorste grote, dikke, poten zyn mede kaal afgesleten van de wollige ruigte, en geheel wit. Aan de leden der twee achterste poten zitten twee gansch puntige nagels, gelyk ook aan de uiteinden. De oogen staan diep in het hoofdt, waar door zy voor het aanstoten tegen de klippen, waar onder deze soort zich onthoudt, bewaart worden. *Rumphius* vertoont ons zulk eene zee krab, die overal wollig en zwart is.

Num. 2. *Groot gedorende Zee-krab; het mannetje.*

Des zelfs poten zyn, als die der zee-spinnen, heel lang, en de twee voorste zyn de langste, en met schaaren voorzien. Iederpoot heeft zes leden, behalven de voorste puntige nagelen. Voor aan het

E capitis angusti parte antica duo prominent longa cornicula, quorum similia plura utrinque in ambitu, posteriora versus sensim breviora, extantia cernuntur. Testa superior, cujus postica pars latior & rotundata est, verruculis, sive tuberculis admodum acuminatis, magnis, parvis, scatet. Similibus quoque horrent bini pedum anticorum articuli. At reliqui pedes his carent. Superna facies corallini est ruboris: pedes vero rubedine dilutiore mixta flavedo ornat. Superiori tegmini Conchulæ quædam quasi Ostreorum, atque vermiculi adcrevere. *Aldrovandus*, *Lib. II*, *pag.* 182, eundem exhibet supinum, & sub nomine supra dicto describit.

Num. 3. *Idem supinus.*

Elegans hoc in situ ejus est facies. Cauda tenuis arctè contracta hæret intra testam ventralem: os denticulis plenum est, mordendo atque comminuendo pabulo inservientibus. Cinerea flavedo hanc superficiem tingit. Veteres varia de modo generationis horum Cancrorum commemorant: interim quum res hæc in Oceano peragatur, nec adeo pateat oculo humano, vix, nisi ex conjectura, quidquam de ea dici posse videtur.

Num. 4. *Cancer fluviatilis, sive Gammarus, Americanus.*

Anterior dextri lateris pes insolitæ est crassitiei atque magnitudinis, ut vel reliquis omnibus pedibus, totique simul corpori fere præponderet. Sinistri lateris pes anticus, quartam duntaxat dextri partem æquans, minores quoque pro rata forcipes gerit, purpurascentes æquè ac prægrandes alterius lateris, qui dentibus gaudent crassis latisque, quasi molaribus, se mutuo excipientibus, ut tanto firmius prehensa retinere queant. Testa superior dura, anterius lata, posteriora versus in angustum convergit. Oculi, veluti articulati, testaceo annulo, minutis tuberculis, globosis, fimbriato inclusi sic ab allisu defenduntur. Quin & ab utroque horum latere ad medietatem usque, & circa superiorem atque anticam partem, similes cernuntur colliculi: inter oculos vero & os spinæ, dentium æmulæ, prominent. Octo pedes posteriores senis singuli ex articulis constructi sunt; præterquam, quod & tenues valdeque acuminatos gerant ungues. Graciles hi pedes postici circa fines trium articulorum admodum villosi sunt. Partis supernæ color universim est dilute rubro miniatus.

Num. 5. *Cancer marinus, lævis, sulcatus, Indicus Orientalis, rarissimus.*

Cancer hic saturate rubicundus ex dilute flavo quam elegantissime, marmoris in modum, variegatus est. Testa ejus superior, pomi instar globosa, liris quasi sulcatur. Capitis suprema pars tuberculis, tanquam margaritis, Corallini ruboris, ornata est. Os quasi scuto tegitur: protuberantes oculi, instar Crystalli, pellucent. Octoni pedes, plani, è senis singuli constant articulis, acutè desinentibus, ungue carentibus, quorum extremi pilis hispidi sunt. Pedum pars supina itidem venustè variegata est, uti dorsum. Præter memoratos octo pedes bini adhuc pedes antici adsunt, breves, forcipibus muniti, qui rubedine Corallina, atque

het smalle hoofdt vertonen zich twee lange uitstekende punten, als horens, diergelyke ook rondom aan weêrzyden gezien worden: maar dezelve worden naer achteren toe allengskens kleiner. Het bovendeksel, dat naar achteren toe breed en rond uitgezet is, zit vol, ten dele grote, ten dele kleine, wratten, of heuveltjes, die heel puntig en scherp zyn; gelyk ook twee leden van de voorste poten: maar alle de andere poten zyn daar van bevryd. De koleur van boven is koraal-rood; maar de poten zyn wat lichter rood en geel. Over de bovenschaal zyn eenige kleine oesterachtige schelpjes en wormtjes gegroeit. Men vindt deze zee-krab by *Aldrovandus*, *Lib. II*, *fol.* 182, van onderen verbeeld, en onder den naam van *Herchelkrab* beschreven.

Num. 3. *De zelve Zee-krab van onderen.*

Dezelve maakt hier eene zeer fraaie vertoning. De smalle of dunne staart is digt in zyne buikschaale besloten: de bek zit vol tandtjes, waar mede zy hun voedsel byten en breken. De koleur van onderen is asch-geel. De oude schryvers spreken zeer verscheidentlyk aangaande hunne voorttelinge; en naardien de zelve in de zee geschiedt, en alzo door het menschelyke oog niet wel is na te gaan, kan niet dan by gissing daer van gesproken worden.

Num. 4. *Byzondere soort van West-Indische Rivier-krab.*

De voorste regter poot van deze krabbe is ongemeen dik en groot, zo dat dezelve niet alleen veel zwaarder is dan alle de andere poten, maar zelfs dan het gansche lyf. De linker poot, zynde wel drie vierde kleiner dan de regter, heeft ook naar mate veel kleiner nypers, en is, gelyk de regter grote, paarsverwig: de tanden aan de nypscharen zyn dik en breed, als kiezen, die in malkander sluiten, om het geen zy vatten wel te kunnen vast houden. Het bovenste deksel, of schaal, is hard, van voren breed, en loopt van achteren smal toe. De oogen, die als leedtjes zyn, worden in een schaalachtige kring, met kleine ronde heuveltjes geboord, voor het kwetsen bewaart. Ook zyn de zelve aan weêrzyden op de helft, en van boven vooraan met kleine heuveltjes versiert; maar tusschen de oogen en den bek ziet men fraaie doornen, als tanden. De acht achterpoten bestaan ieder uit zes leedtjes, behalven de puntige, dunne, nagelen; en de dunne achterpoten zyn aan de drie uiteinden der leedtjes heel ruighaairig. Verder is de gansche krab van boven licht rood menieverwig.

Num. 5. *Zeer rare Oost-Indische Zee-krab.*

Deze schoone, hoog rode, met bleek geel gemarmerde, zeekrab is ongemeen fierlyk geteekent. Het bovenste schaal-deksel is zoo rond als een appel, en gelyk als met vooren. Het hoofdt is van boven met koraal-rode heuveltjes, als pereltjes, bekleed. De bek is van voren als met een schildt bedekt; en de uitpuilende oogen zyn geheel doorschynend en klaar, als kristal. Zy heeft acht platte poten, alle uit zes leedtjes bestaande, die puntig eindigen, sonder klaauwen, zynde de laatste leedtjes ruighaairig. Alle de poten zyn van boven mede fraai gemarmert, gelyk het bovenlyf. Behalven de gemelde acht poten zyn 'er twee korte voorpoten, met nypers, of scharen, schoon koraal rood, en met puntige

atque tuberculis acuminatis, aculeisque, distinguuntur. Non admodum ponderosus est hic Cancer, nec multum carnis, aliusve materiei continet. Haud adeo frequenter species hæc in Museis reperitur, & hinc perrara habetur.

Num. 6. *Idem supinus.*

Hac parte pedum anticorum extremus articulus, forcipatus, Corallino rubore elegantissimo nitet, dum pedes reliqui ex dilute rubello parumper quasi obumbrantur. Cætera dilute cinereo flavi sunt coloris. Cauda, sub qua in racemum collecta reconduntur ovula, lata & teres est.

Num. 7. *Cancer Pagurus, marinus.*

Hæc Paguri, sub Num. 2 hujus Tabulæ repræsentati, species est, & minor multo, cursuque velocior ob pedes longos & graciles. Veteribus *Kaburi* dicitur. Testæ dorsali glabræ ovula piscis cujusdam in racemum quasi composita adcreverê, è quibus pisciculi jam exclusi sunt; unde inania putamina, inter se concreta, Loliginis quasi ovula referunt. *Equitis* nomen huic Cancro jure competit; quum vel invito sarcina imposita sit, quam non vivus solum, sed & mortuus etiamnum portat. Testa superior cæterum utrinque dilute rubens est, minutisque verruculis, tanquam margaritis, inæqualis. Ad anticam oris partem bina hærent cornicula perlonga, totidemque breviora in medio & ad utrumque latus. Venter, cauda, decemque pedes nigricant, & subtilibus horrent aculeis: excipe longissimos octo pedes, quorum extremi articuli, longique ungues, læves, ex cinereo flavent. Antici pedes albis gaudent forcipibus.

Num. 8. *Cancer* Uka una, *Brasiliensis.*

Brasiliæ incolis sic vocatur, quia in paludibus & rivis vivit. Corpus ejus breve est, oblongo-latum, scutiforme, saturate flavescens. Pes anticus dextri lateris forcipes gerit quam vastissimos; perpusillos contra sinister: ut nimirum horum ope in os queat ingeri, quod majoribus illis arreptum est; siquidem hi adeo intorqueri nequeant. Pateat ergo rursus supremi Conditoris Sapientia creatis singulis quam benignissime prospiciens. Supra os binæ cernuntur vaginulæ longiusculæ, in quibus globuli, tanquam capitula acicularum, hærent, oculorum munere fungentes, qui hinc ad utrumque latus longum emitti possunt & undequaque dispicere, rursumque subito sub testa recondi, si quid occurrat periculi, ne ab allisu lædantur. Octo reliqui pedes e tribus singuli constant articulis, computatis simul unguibus; primoresque articuli tantillum pilosi sunt. Cauda perparva est & angusta. Subtus dilute cinerea regnat flavedo.

Num. 9. *Cancer* Ciri Apoa, *seu* Aratu Pinima, *Brasiliensis.*

Guanhumi quoque à Brasiliensibus vocatur. Tegmen ejus antica parte rotundum est, & serræ instar dentatum. Oculi bini extuberant. Antici pedes horumque forcipes ejusdem sunt magnitudinis: medii sex pedes, è quatuor

puntige heuveltjes en doornen bezet. Deze zee-krab is zeer ligt, en men vindt 'er weinig vischig vleesch, of andere stoffe, in. Ook wordt deze soort in zeer weinige Kabinetten gevonden, en voor zeer raar gehouden.

Num. 6. *De zelve van onderen.*

Aan deze zyde is het eerste lidt der voorste poten met scharen voorzien, zynde van een sierlyk, koraal rode, verwe: de andere poten zyn een weinig met lichter rood als beschaduwt. Het overige is van onderen licht asch-geel-verwig. De staart, waar onder de eiertjes in een tros besloten zyn, is breed en rond.

Num. 7. *Andere soort van Zee-krabbe.*

Deze is van die soort van zee-krabben, of *Pagurus*, als op deze plaat onder Num. 2 wordt vertoont; maar zy is veel kleiner, en, wegens hare dunne en lange benen, veel vaardiger in het lopen. Zy wordt van de oude schryvers *Kaburi* genaamt. Boven op de kale rugschaal zit eene zekere soort van vischkuit, of zaadt, in de gedaante als een trosje druiven, daar de jongetjes reeds uitgekropen zyn, en de lege doppen, aan malkander vast gegroeit, zich vertonen, gelyk de eieren van de *Loligo*. Men zou deze krab met recht *Ruiter-krab* kunnen noemen, om dat haar tegen haar wil een last op haren rug is gelegt, dien zy niet alleen gedurende haar leven, maar ook na hare doodt draagt. Voorts is zy aan weêrzyden op de bovenschaal licht rood, met kleine bulten, als peerlen. Voor aan den bek zitten twee lange punten, en in 't midden, als ook aan weêrzyden van den zelven, twee korter, gelyk horens. Het onderlyf, de staart, en de tien poten zyn alle fyn gedorend en donker van verwe, uitgezonderd de acht langste poten, wier laatste leedtjes en lange klaauwen asch-geel en kaal zyn. De voorste poten hebben witte scharen.

Num. 8. *Brasiliaansche Krab*, Uka una *genaamt.*

De Brasilianen geven haar dien naam, om dat zy zich in poelen en kleine rivieren onthoudt. Haar lyf is kort en langwerpig breed, als een schildt, van koleur donker geel. De regter voorpoot is ongemeen groot, hebbende lange nypers: daarentegen is de linker, met zyne nypers, zeer klein, om het geen, dat zy met de grote voorpoot vat, met de kleine in den mondt te brengen, het welk met de grote niet zou kunnen geschieden. Hier uit blykt wederom, hoedanig de grote Schepper door zyne wysheit voor alle zyne schepselen goedertierentlyk heeft gezorgt. Boven den bek zitten twee kleine lange kokertjes, met ronde knopjes, als speldekopjes, zynde de oogen dezer krabben, die zy lang aan de zyden uitsteken, om daar door te zien, en die zy, als haar eenig gevaar ontmoet, waar door zy hare oogen zouden kunnen beledigen, schielyk weder onder hare schelp verbergen. De acht andere poten bestaan ieder uit drie leedtjes, de nagelen daar onder gerekent, zynde de voorste leedtjes een weinig met haair begroeit. De staart is zeer klein en smal. Van onderen is ze licht asch-geel.

Num. 9. *Brasiliaansche Zee-krab*, Ciri Apoa, *of* Aratu Pinima *genaamt.*

De Brasilianen geven haar ook den naam van *Guanhumi*. Haar schaaldeksel is van voren rond, en als eene zaag gerand. Zy heeft twee uitpuilende oogen. De voorste poten, en der zelver scharen, zyn even groot; en de zes middelste, die met hare nagelen,

è quatuor articulis, si ungues computes, constantes, acutissimè terminantur. Bini vero posteriores, foliorum instar, lati sunt pilisque fimbriati, ut loco pinnarum ad natandum inserviant. Color ab omni parte idem dilute flavus, splendens.

Num. 10. *Cancer spinosus, Amboinensis.*

Testa ejus superior, magnis parvisque aspera tuberculis, in ambitu longis munitur spinulis pungentibus. Caput acuminatum, longè prominens, in binos quasi ramos dividitur. Bini pedes anteriores, oblique collocatis prædíti forcipibus, spinis undique horrent: quin & sex reliqui, ad extrema usque, pungentibus obsiti sunt aculeis, & cinereo-griseo colore picti.

Num. 11. *Cancer Araneus, crustaceus, cornutus, Amboinensis.*

Superius tegmen, duriore vestitum crusta, longis obtusisque spinis, minutisque tuberculis asperum est. Ad utrumque capitis latus bina prominent cornicula, dura, crassiuscula ratione suæ magnitudinis, & in quatuor ramulos abeuntia. Rostrum binis munitum est uncis acuminatis, furcæ æmulis, ultra os protensis. Antici pedes, parvi, minutos quoque forcipes gerunt: octo reliqui pedes longiores sunt, & unguiculo singuli gaudent.

Num. 12. *Cancer Araneus, cornutus, alter.*

Corpus ejus oblongum, antica parte angustum, posteriora versus latum, supra gibbosum, bina emittit cornicula, longe porrecta, in acumen desinentia. Antici pedes, inter se æquales, exiguis gaudent forcipibus. Pedes reliqui subsequentes minuto singuli forcipe instructi sunt. Cæterum & dure crustosa est testa, & color ex cinereo flavescens.

Num. 13. *Cancer marinus, Curassavicus, ex rubro, flosculi instar, elegantissimè variegatus.*

Antici pedes, breves, curtis quoque prædíti sunt forcipibus: postici octo, pariter curti, unguiculo quilibet gaudent. Oculi profunde intra testam latent. Caro ejus inter delicias mensarum habetur.

Num. 14. Articulum hic exhibemus, unà cum ungue, pedis Siculi cujusdam Cancri, undique hispidum, longisque pilis, quasi sericeis, & auri instar splendentibus, obsitum, scopulæ molliori non absimilem. Utraque & supina & prona ejus facies hîc conspicua est. Cancer, cujus hic est articulus, in fluminibus Siculis numerose reperiundus, edulis est. Forma refert nostrates Cancros marinos crumenatos mediæ magnitudinis. Color ejus undique ruber est: cætera omnia glabra & pilis nuda. Ipsi pedes antici forcipati pilis carent: soli pedes postici extremos articulos, ungue munitos, villosos gerunt. Vidi equidem Cancrum hunc integrum in Museis aliorum Curiosorum: at ipse nonnisi binos primores pedum articulos hactenus potui acquirere.

TABULA.

len, uit vier leedtjes bestaan, lopen heel puntig toe. De twee achterste zyn breed, als blaadtjes, en rondom met haair omboord, waer van zy zich, in plaats van vinnen, bedienen om te zwemmen. Zy zyn zo wel van onderen, als van boven, licht geel en glanzig.

Num. 10. *Ambonsche gedorende Krab.*

De bovenschaal van deze krabbe is met grote en kleine bulten of heuvelen bezet, en rondom met lange, puntige, doornen gewapent. Het lange en puntige uitstekende hoofdt is als in twee takken verdeelt. Aan de twee voorste poten staan de scharen verkeerd, zynde vol dorens; als ook de zes andere poten, die alle, ten einde uit, vol met stekelige dorentjes bewassen zyn, van koleur graauw aschverwig.

Num. 11. *Gehorend, spinachtig, Zee-krabbetje, van Ambon.*

Het is op zyne hard gekorste bovenschaal met lange stompe dorens en kleine heuveltjes bewassen. Aan ieder zyde van het hoofdt zitten twee harde horentjes, die, naar mate van hunne grootte, dik, en van voren met vier takjes uitgebreid zyn. De snuit is met twee puntig omgebogene dorentjes, als een gaffel, voorzien, en komt boven den mondt uit. De voorste poten zyn maar klein, en hebben twee kleine nypers, of schaartjes: de acht andere poten zyn langer, en hebben ieder een kleine klaauw.

Num. 12. *Andere soort van spinachtig Zee-krabbetje.*

Het heeft een langwerpig lyf, dat van voren smal maer van achteren breed, en boven op den rug gebult en gebogchelt is, waar uit twee lange, vooruit stekende, en puntig toelopende, horentjes voortkomen. De voorste poten zyn even groot, hebbende kleine schaartjes. De achterste zyn alle met een klein schaartje voorzien. De schaal is voor 't overige hard van korst, en asch-geel van verwe.

Num. 13. *Sierlyk geel Krabbetje van Curassau, met schoon rood, als bloemen, overmarmert.*

Het heeft twee korte voorpoten, met korte scharen voorzien: de acht achterste poten zyn mede kort, hebbende alle eene kleine klaauw. De oogen zitten diep in de schaal verborgen. De visch van dit krabbetje wordt voor een lekkerny gehouden.

Num. 14. Wy vertonen hier een lidt, met de klaauw, van de poot eener Siciliaansche krabbe, zynde geheel ruig en langhaairig, gelyk een fyn borsteltje, en het haair zo zacht als zyde en goudglanzig. Men ziet het zelve hier van onderen en van boven. De krab, waar van dit lidt genomen is, onthoudt zich in menigte in de rivieren van Siciliё, en wordt tot spyze gebruikt. Zy zyn van gedaente als onze inlandsche zee-tasch krabben, van middelmatige grootte. Hare koleur is overal rood; zynde voor 't overige aan alle zyden kaal en glad, of zonder haair. De voorste poten, daar de scharen aan zitten, zyn mede kaal, zynde alleen het laatste lidt van de acht achterpoten, dat met een klaauw gewapend is, ruighaairig. Ik heb de gansche krab wel in de kabinetten van andere Liefhebbers gezien, maar zelf niet meer dan twee voorste leedtjes van een voet kunnen machtig worden.

TABULA DECIMA ET NONA.

Num. 1. *Cancer macrochelos, Amboinensis.*

Brachia ejus vel quater æquant totius longitudinem, & margines habent grossis ubique dentibus serratos. Prona hæc facies ejus est, qua optime conspici potest tota compages. Octo è ventre pedes prodeunt, è quinque singuli constantes articulis, quibus præterea longi acutique ungues accedunt. Cauda firmiter versus ventrem contracta, qua primum flecti incipit, dentibus quoque extus munitur. Color est ex ruffo cinereus.

Num. 2. *Cancer flosculosus, pronus.*

Tegmen superius, pallide rubens, coccineis maculis, tanquam flosculis, distinguitur. Pedes antici, quorum sinister, unà cum forcipe suo, vel altero tanto major est, quam dexter, saturate rubri sunt coloris. E capitis rotundi parte antica oculi protuberant. Reliqui decem pedes posteriores, pallide rubentes, præter quaternos, è quibus constant, articulos, longis quoque & acuminatis unguiculis gaudent.

Num. 3. *Idem supinus.*

Num. 4. *Araneus marinus, crustatus, pronus.*

Supra glaber, & crustatus, bina porrigit brachia, forcipata, crassa & curta. Octo reliqui pedes tribus componuntur singuli ex articulis, & ungue desuper acuminato. Gilvo hæc facies est colore; corpusque globosum ore acuto gaudet.

Num. 5. *Idem supinus, pallide cinereus.*

Num. 6. *Cancer, levis, latipes, marinus, Americanus.*

Dilutè flavescens rubris distinguitur punctis. Latitudo ejus multum superat longitudinem. Oculi, a parte antica rotundi capitis conspicui, sub testa delitescunt. Brachia crassa crassis atque obtusis gaudent forcipibus. Pedes reliqui posteriores, plani latique, crassos & breves in ungues terminantur. Carnis parum intus continet, & hinc perlevis est.

Num. 7. *Idem supinus.*

Tota hæc superficies dilute rubella elegantissimam se præbet.

Num. 8.

NEGENTIENDE TAFEREEL.

Num. 1. *Ambonsche Krab met lange armen.*

De armen zyn wel viermaal zo lang als de gehele krab, en rondom grof getand. Wy vertonen de zelve van onderen, daar haar gestel best kan gezien worden. Zy heeft nog acht poten onder het lyf, ieder van vyf leden, behalven de lange puntige klaauwen. De staart sluit digt onder het lyf, en is ter plaatse, daar hy zich ombuigt, mede getand. De kleur van deze krabbe is ros aschverwig.

Num. 2. *Bloemachtige Krab, van boven te zien.*

Zy is over hare bovenschaal bleek rood, en met hoog rode plekjes, als bloemen, daar over heen getekent. De voorpoten, waar van de Linker, met zyne scharen, ruim eens zo groot is als de regter, zyn hoog rood. De oogen staan uitgepuild voor aan het hoofdt, het welk rond is. De overige tien achterpoten zyn bleek rood, en behalven vier leedtjes, waar uit ieder der zelven bestaat, met lange, puntige, klaauwen voorzien.

Num. 3. *De zelve Krab van onderen te zien.*

Num. 4. *Rond Zee-krabbetje, van gedaante als een Spinnekop, van boven verbeeld.*

Het is van boven glad en korstachtig, en heeft twee korte, dik getande, armpoten en nypers. De acht overige poten bestaan uit drie leedtjes, en zyn ieder met een puntig klaauwtje voorzien. Van boven is het geheel vaalachtig van verwe, en zo rond als een knikker, met een puntig bekje.

Num. 5 *Het zelve van onderen, zynde bleek aschverwig.*

Num. 6. *Ligte West-Indische Zee-krab, met brede poten.*

Zy is bleek geel, en met rode stipppeltjes als besproeit. Hare breedte overtreft veel haar lengte. De oogen, die voor aan het rond toelopende hoofdt gezien worden, schuilen onder de schalen. De dikke voorpoten of armen hebben dikke, stompachtige, scharen. De overige achterpoten zyn plat en breed, en met korte, dikke, klaauwen voorzien. De gehele krab heeft weinig visch in hare schalen, en is alzo zeer ligt.

Num. 7. *De zelve van onderen.*

Zy is over haar gehele onderlyf licht roodverwig, en vertoont zich zeer sierlyk.

Num. 8.

Num. 8. *Cancer macrochelos, seu longimanus, spinosus, Orientalis.*

Inter omnes Cancrorum species vix inveneris rariorem. Brachia ejus vel quater tantò longiora sunt, quam corpus ipsum, quod quidem rotundum & exiguum acuminatis undique spinulis obsitum est. Brachia itidem spinis horrent. Reliqui octo pedes læves, & pallidè russi, præter tres longiores articulos, longo quoque & acuminato singuli ungue gaudent. Oculi profunde intra caput siti sunt.

Num. 9. *Cancer macrochelos, spinosus, alter, minor, Orientalis.*

Priori majusculo forma tenus similis est, sed coloris dilute spadicei. *Aldrovandus, Rumphius*, aliique, hujusce speciei icones quoque dederunt.

Num. 10. *Araneus, marinus, crustatus, alter, margaritifer, pronus.*

Priori hac in Tabula exhibito, lævi, congener hic est, at minutis quasi margaritis asper. Caput quoque magis rotundum, & os aliter formatum gerit. Brachia, forcipes, pedesque postici pariter sunt longiores.

Num. 11. *Idem supinus.*

Num. 12. *Cancer saxatilis, ex rubro maculatus, Americanus, rarior.*

Latitudo ejus sesquiplex est longitudinis. Maculæ, saturatissime rubræ, diversimode figuratæ, testam ornant, marginibusque dilutioribus in parte antica lati capitis fimbriantur. Oculi, longe ab invicem dissiti, cujusdam articuli ope prominuli sunt: os latum superna parte quoque fimbriatum est. Cæterum testa superior, paulum convexa, glabra, utrinque minutis punctis rubentibus guttata est. Pedes, crassis & brevibus præditi articulis atque unguibus, arctè versus corpus contracti sunt, prout sub Num. 14 est videre.

Num. 13. *Cancer flosculosus, Amboinensis, rarior, elegantissimus.*

Postica ejus pars lata admodum utrinque acuminatos emittit processus, raro admodum in aliis Cancris conspicuos. Testa superior, dilutè Arantii coloris, ocellis exiguis, quos inter quidam minutissimi sunt, tanquam squamulis vestita, parte antica saturate Arantio colore interstincta, singulari flosculorum quasi apparatu superbit. Oculi, anteriùs circa os proxime ad se mutuo collocati, ope articuli cujusdam prominent, ut eminus dispicere queant. Brachia crassa, forcipata, pedesque postici & cauda tam pressè sub testa superiore contracta hærent, ut vix videri possint.

Num. 14.

Num. 8. *Getakte en gedorende Oost-Indische Krab, met lange armen, of handen.*

Dit is een van de raarste soorten van krabben, die 'er gevonden worden. Hare armen zyn wel viermaal langer dan het gehele lyf, dat klein en rond van gedaante, en geheel met puntige dorentjes begroeit is: zelfs zyn de scharen der lange armen daar mede voorzien. De overige acht poten, zynde glad en bleek rosverwig, bestaan uit drie lange leden, en zyn met lange, puntige, klaauwen voorzien. De oogen zitten diep en ingedogen in het hoofdt.

Num. 9. *Andere kleiner soort van gedorende en lang gearmde Krab, uit Oost-Indië.*

Zy komt, wat hare gedaante betreft, met de voorgaande grote krabbe overeen; maar hare verw is licht kastanie-bruin. Wy vinden van deze soort ook by *Aldrovandus, Rumphius*, en anderen, in plaat verbeeld.

Num. 10. *Nog een andere soort van ronde, korstachtige, Spinnenkops-krab, van boven te zien.*

Zy is van een diergelyke soort als de boven verhaalde ligte krab, maar heeft, in plaats van eene gladde, eene als met kleine peerlen bestrooide schaal. Het hoofdt is ook ronder, en de bek van een anderen gedaante. De armen, scharen en achterpoten zyn aan deze krabbe insgelyks langer dan aan de voorgemelde.

Num. 11. *De zelve van onderen te zien.*

Num. 12. *Seldzame schone, licht rode, West-Indische Rots-krab.*

Zy is wel de helft breder dan ze lang is. De schaal is met heel hoog rode plekken, van verscheide gedaantens, versiert, waar van die, welke voor om het brede hoofdt zitten, met lichte kringen omsoomt zyn. De oogen staan verre van malkander, en steken met een leedtje buitenwaarts: de brede bek is van boven mede omsoomt. Voor het overige is de bovenschaal eenigzins verheven rond en glad, en aan weêrzyden met kleine, rode, stippels bezet. De poten, zynde met korte, dikke, leden en klaauwen voorzien, zitten digt in malkander tegen het lyf aan, als op Num. 14 kan gezien worden.

Num. 13. *Zeer rare en sierlyke, bloemachtige, Krab, van Ambon.*

Zy is van achteren geheel breed, en aan weêrzyden met breed uitstekende punten bezet, het welk aan andere krabben zeer selden gezien wordt. De bovenschaal is licht oranje-kleur, zynde met kleine oogjes, als schubbetjes, waar onder eenige zeer kleine gevonden worden, bekleed, van voren met hoog oranje-rood getekent, en met vreemde figuren bloemachtig versiert. De oogen, die voor aan den bek digt by malkander staan, steken met een leedtje buytenwaarts, zo dat zy ver daar mede kunnen zien. De dikke voorpoten en scharen, gelyk ook de achterpoten en de staart, sluyten onder de bovenschaal digt aan malkander, zo dat de zelve naauwlyks kunnen gezien worden.

Num. 14.

Num. 14. *Cancer Americanus, argenteus, ſupinus.*

Argentei nomen habet a colore argenteo dilutiore, quo teſta ejus ſuperior ornata eſt. Brachia forcipata brevia ſunt & craſſa, granuliſque propullulantibus, tanquam margaritis, aſpera. Pedes reliqui, itidem curti & craſſi,, extremos articulos unguibus acutiſſimis munitos gerunt, alia penitus, quam in aliis Cancris, ratione. Cauda in acumen deſinens firmiter verſus ventrem contracta eſt.

Num. 15. *Cancer marinus, minor, vociferans.*

Dicuntur hujusce ſpeciei Cancri ſonum edere ab adtendentibus percipiendum, aliquot præſertim ante diebus, quam tempeſtas marina oritura eſt: unde qui oras maritimas incolunt, trito quodam proverbio ſemet præmonent: *Cave tibi à tempeſtate! Cancri vociferantur.* Cæterum minuſculus hic eſt: quamvis haud dubitandum ſit, quin majores ferat hæc ſpecies; ſiquidem a minuto ejusmodi animalculo vix ſonitus procul audiendus edi poſſe videatur. Pars antica lato quaſi ſcuto firmata ruſſi eſt coloris; dum teſta ſuperior ex rubro variegatur.

16. *Cancer longimanus, ſpinoſus, ſaxatilis, pronus.*

Dura, veluti lapidea, cruſta tegitur. Coloris eſt ex dilute cinereo griſei. Corpus minutum capite pollet prominulo, obtuſo. Oculis calcaria quaſi materies adcreta eſt. Superna facies tuberoſa obtuſis deſuper ſpinis horret. Longa brachia ſuis cum forcipibus eadem ratione comparata ſunt, horumque ſiniſtrum dextro craſſitie & longitudine antecellit. Pedes poſtici, itidem incruſtati; acutis gaudent unguibus.

Num. 17. *Idem ſupinus.*

Sic patulum ejus os, & elegans cauda, oculis exponuntur.

Num. 18. *Cancer incomparabilis, elegantiſſime pictus, Orientalis.*

Teſta ſuperior, ſcuti inſtar, variis ornamentis & profundioribus foveolis quam artificioſiſſime elaborata & veluti exſculpta, dilute arantio colore, quem coccineus rubor per foſſulas diffuſus variegat, conſpicua eſt. Brachia, pedesque, ſimiliter ſeſe habent. Oculi profundis ex orbitis protuberant. Brachia forcipata ejusdem utrinque ſunt magnitudinis. Octoni ſunt pedes, quorum priores quatuor teretes, & parum piloſi, reliqui vero plani & villoſi, omnes tandem acutis unguibus muniti cernuntur.

Num. 19.

Num. 14. *Weſt-Indiſch Zilver-krabbetje, van onderen te zien.*

Het draagt den naam van Zilver-krabbetje, om dat de bovenſchaal met eene licht zilver-kleur verſiert is. De voorpoten en ſcharen zyn kort en dik, met opwerpende korreltjes, als peerlen: de overige poten zyn kort en dik, en der zelver klaauwen hebben daarenboven heel puntige nagels, welke aan andere krabben niet gezien worden. De ſtaart, die puntig eindigt, ſluit vaſt onder het lyf.

Num. 15. *Kleine geluidt gevende Zee-krab.*

Men zegt, dat deze ſoort van krabben een geluidt van zich geeft, dat gehoort kan worden, als men 'er acht op geeft, en wel eenige dagen voor dat 'er een onweêr in zee zal ontſtaan; waarom de lieden, die wat digt aan het ſtrandt wonen, voor een ſpreekwoordt hebben: *Wacht u, het zal onweêren; want de krabben roepen.* Het is, voor 't overige, maar een klein krabbetje; hoewel men niet behoeft te twyffelen, dat 'er een groter ſoort van de zelve is, die geluidt maken, nademaal men het geluidt van zulk een klein diertje, als dit is, zo ver niet zou kunnen horen. Het is van voren met een breedachtig ſchildt voorzien, het welk rosachtig van verwe is: de bovenſchaal is roodachtig gemarmert.

Num. 16. *Lang gearmde, gedorende, Rots-krab, van boven te zien.*

Zy is met eene harde, als ſteenachtige, korſt bedekt. Hare verw is licht aſch-graauw. Het lyf is klein, hebbende een ſtomp, puntig, hoofdt. Het ſcheynt als of de oogen met eene kalkachtige ſtoffe overgroeit zyn. Verder is deze krab van boven gebult, en met ſtompe dorens bezet; gelyk ook de lange armpoten en nypers, zynde de linker arm de dikſte en langſte. De achterſte poten zyn mede korſtachtig, en met puntige klaauwen voorzien.

Num. 17. *De zelve Krab van onderen.*

Men ziet dus den open ſtaande bek en ſierlyken ſtaart vertoont.

Num. 18. *Onvergelykelyke, ſchoon getekende, Ooſt-Indiſche Krab.*

De bovenſchaal, gelykende naar een ſchildt, is zeer kunſtig met verſcheide ſieraden en heel diepe kuiltjes uitgewerkt, en als uitgebytelt, of uitgegraven, licht oranje-rood, met hoger rood in de kuiltjes. De armen en poten zyn eveneens geſtelt. De armen, met hunne nypers, zyn van eene en de zelve grootte. Zy heeft acht poten, waar van de vier voorſte rond en een weinig haairig, en de vier achterſte plat en ruighaairig zyn, maar ze zyn alle met puntige klaauwen voorzien.

Num. 19.

Num. 19. *Astacus, Pediculo marino similis;* Leo *Rondeletii.*

Ut *Leo* audiat *Rondeletio*, nihil tamen Leoni simile monstrat. Est autem Astacorum species, non ita crebro occurrens, spadicei coloris, aliorum Animantium marinorum majorum flagellum; siquidem spinosis suis unguibus anticis, perlongis, uti Pediculi marini, pungens sanguinem proliciat, quo se nutrit. Cætera similis est Astaco breviori, longaque brachia forcipata, acutis undique spinis horrentia, serræ in modum veluti dentata, minutisque maculis guttata, monstrat. Reliqui pedes, unà cum testa superiore, itidem serrati, lineisque transversalibus distincti sunt.

Num. 20. *Idem supinus.*

Num. 21. *Cancer planipes, spinosus, minor, orbicularis.*

Brachia gerit & forcipes breves atque minusculos. Planorum pedum primores articuli antica parte serræ in modum dentati, subsequentes vero læves, unguiculi tandem rursus pilis quibusdam hirsuti sunt. Color supernæ faciei ex russo cinereo-flavescens, maculis spadiceis, marmoris in modum, variegatur.

Num. 22. *Araneus marinus, pronus.*

Testaceum ejus operimentum eleganter pictum, & quasi rugis sulcatum est. Caput breve & obtusum; oculi minuti; brachia cum forcipibus, reliquique pedes, pariter curti sunt.

Num. 23. *Idem supinus.*

Num. 24. *Cancer flosculosus, pronus.*

Pallida hîc rubedo saturatius rubris quasi florum foliolis, hinc inde dispersis, variegatur. Postica pars latior est, antica angustior rotunde convergit. Inter oculos apice quodam os prominet. Brachia crassa sunt; pedes vero postici minores sub ventre delitescunt.

Num. 25. *Aranei marini altera species.*

Testa ejus glabra, anterius lata est. Oculi procul a se mutuo distant. Brachia suis cum forcipibus crassa & curta sunt: pedes postici octoni, graciles.

TABULA

Num. 19. *Zee-kreeft. naar een Zee-luis gelykende; waar aan* Rondeletius *den naam van* Leeuw *heeft gegeven.*

Hoewel *Rondeletius* deze krabbe den naam van *Leeuw* geeft, heeft de zelve evenwel geen de minste gelykenis naar een leeuw. Het is een soort van kreeften, die selden gezien worden, zynde kastanie-bruin van verwe, en tot een plaag van andere grote zeedieren, om dat zy de zelve met hunne lange, stekelige, voorklaauwen, gelyk de zee-luizen, prikken, dat het bloedt daar uit komt, waar mede zy zich voeden. Verder zyn ze van gedaante als een korte kreeft, met lange armen en scharen, die puntig gedorend, zaagswyze getand, en klein gespikkelt zyn. De overige poten, gelyk ook de bovenschaal, zyn mede als een zaag, en met dwarstrepen getekent.

Num. 20. *De zelve van onderen.*

Num. 21. *Klein rond platvoetig en gedorend Krabbetje.*

Het heeft kleine korte armen en scharen. De achterste leden van de platte poten zyn van voren zaagswyze getand, maar de voorste glad, en de klaauwtjes eenigzins ruighaairig. De verw van het bovenlyf is ros asch-geel, en met bruine vlakke als gemarmert.

Num. 22. *Zee-spinnekop, van boven te zien.*

Het schaal-deksel van dezen zee-spinnekop is fraai getekent, en als gerimpelt. Het hoofdt is kort en stomp; de oogen zyn klein, en de voorste armpootjes en scharen mede kort, gelyk ook de achterpoten.

Num. 23. *De zelve van onderen.*

Num. 24. *Bloemachtig Krabbetje, van boven te zien.*

Dit bleek rode krabbetje is hier en daar als met hoger rode bloemblaadtjes bestrooit. Het is van achteren breed, en van voren loopt het smal en rond toe. De bek komt tusschen de oogen met een puntje te voorschyn. Het heeft dikke armen; maar de kleine achterpoten zyn onder het lyf verborgen.

Num. 25. *Andere soort van Zee-spinnekop.*

Des zelfs glad schaal-dekseltje is van voren breed. De oogen staan ver van malkander. De armen en scharen zyn kort en dik; maar de acht achterpoten dun en schraal.

TABULA VICESIMA.

Num. 1. *Ursa-Cancer; seu Squilla lata, Amboinensis, prona.*

Variis hæc Squilla coloribus superbiens prominula monstrat tubercula, piscium squamis similia, ex rubro Corallino, albo, & fusco, elegantissime variegata. Testa superior admodum lata est: oculi duo prægrandes: brachia adsunt quaterna, lata, curta, geminam utrinque galli cristam, plurimis conspicuam dentibus, longis, acuminatis, in ambitu villosis, repræsentantia. Processus itidem pinnarum vice fungentes, ad latus utrumque siti, ex basi lata in acumen desinentes, pilis horrent. Subtus ad utrumque latus ventris, quousque testæ superioris prior articulus sese extendit, quinque conspiciuntur pedes, graciles & minuti, suo quilibet ungue armati. Cauda deorsum reflexa est. *Rumphius* squillam talem supinam exhibet, referens, isthanc speciem in profundo maris commorari, nec nisi rariùs in summo deprehendi.

Num. 2. *Squilla Arenaria, marina; mas.*

Litoralis vel Arenaria vocatur hæc species, quia levis & vivax, summa petens, ad litora maris adpellitur, undisque rursum subito quandoque refluentibus in arena relinquitur, facile sic capienda, modo quis prudens ab acuminatis ejus armis sibi caveat. Pedes namque antici forcipati, sive brachia, perlongis gaudent processibus valde acutis, complicatilibus instar novaculæ, ut dentes haud videri possint. Ita Natura Animanti cuivis singulare quid impertivit, quo species ejus queat distingui ab aliis. Aculeatis hisce forcipibus quam validissime retineri possunt prehensa, & dum per cutim penetrarunt aculei, difficillimum est hos denuo inde eruere; quum superni & inferni sese mutuo excipiant. Præterea seni pedes villosi ad anticam corporis partem hærent, crassis, veluti digitatis, articulis, ungue recurvo, acuminato, præditis, in fine donati, hinc ad scalpendum & vellicandum aptissimi. Posteriora versus alii insuper sex conspiciuntur pedes minusculi, ungue destituti, in villosas quasi pinnas terminati, quibus inter natandum sese promovet Animal. Anterius supra nasum binæ sunt pinnæ, suo quælibet in acetabulo mobiles, remorum instar ad remigium comparatæ. Testa dorsalis in decem articulos divisa est; ut in globum arcte convolvi queat corpus. Cauda, latè expansa, spinis crassis, acutis, & pinnis remigibus instructa est. Ad capitis anticam partem, qua os prominet, oculi sedent, binorum instar globulorum, rubicundi; hosque inter cirri exporriguntur.

Num. 3. *Squilla Arenaria, marina, fœmina, supina.*

Oculis hic patent lamellæ plumatiles, quibus infixa hærent ovula, donec ad maturitatem deducta decidant: prout in hacce cernitur, quæ sua jam ovula, utpote in juvenculas squillas mutata, dimisit. Cæterum priori prorsus similis est forma; nisi quod minor sit. Ab Aldrovando *Squillæ mantis* nomine donatur.

Num. 4.

TWINTIGSTE TAFEREEL.

Num. 1. *Beren-krab; of byzondere soort van Amboinsche Kreeft; van boven te zien.*

Deze kreeft is zeer fierlyk met verscheide koleuren over zyne verhevene bultjes, die zich als visschubben vertonen, met koraal-rood, wit en bruin als overmarmert. Hy is geheel breed van bovenschaal; heeft twee grote oogen, en vier brede, korte, voorscharen, die aan weêrzyden een dubbelde hanenkam, met vele lange, puntige, takken, verbeelden, zynde rondom ruighaairig. De vinnetakken, die aan weêrzyden gezien worden, zyn achter aan breed, en lopen naar voren puntig toe, zynde mede ruighaairig. Onder aan het lyf, zo verre als het eerste lidt van de bovenschaal zich uitstrekt, zitten aan beide zyden vyf dunne en kleine poten, ieder met een nagelklaauw voorzien. De staart is naar onderen omgebogen. Men ziet by *Rumphius* zulk een kreeft van onderen verbeeld, welke Schryver zegt, dat deze soort zich in zee laag aan den grondt onthoudt, en selden naar boven komt.

Num. 2. *Strand-kreeft, een mannetje.*

Deze soort van kreeften worden Strand-kreeften genoemt, om dat zy, ligt en driftig zynde, hoog op het strandt gedreven worden, zo dat, als het water schielyk weder te rug loopt, zy op het zandt leggen blyven, en zo gevangen worden; het welk evenwel voorzichtelyk moet geschieden, om dat zy met scherpe wapenen voorzien zyn: want hunne voorste, schaarachtige poten, of armen, hebben zeer lange puntige takken, die zy te zamen kunnen leggen, zo dat de takpunten niet kunnen gezien worden, gelyk men een knipmesje tot malkander doedt. Dus heeft de Natuur aan ieder schepsel iets byzonders medegedeelt, waar uit men hunne soorten kan bekennen. Deze kreeften kunnen met hunne puntige scharen zeer fel nypen, en als der zelver takken door de huidt heen gaan, kan men zich bezwaarlyk daar van los maken, om dat die takken of puntige pennen van onderen en van boven op malkander sluiten. Voorts hebben zy zes ruighaairige poten naar voren, met dikke klaauw-leedtjes, en kromme, puntige, nagelen voorzien, waar mede zy iemandt ook wel harde kraauwen geven kunnen. Nog hebben zy naar achteren zes kleiner poten, die zonder klaauwen zyn en ruige vinnen hebben, dienende deze kreeften in 't zwemmen om zich daar mede voort te roejen. Voor op den neus zitten mede twee vinnen, of leedtjes, beide in hunne holligheit beweeglyk, strekkende ingelyks tot riemen, om zich daar mede voort te roejen. Op den rug zitten tien leedtjes, door behulp van welke het lyf zich in een ronde kloot kan te zamenrollen. De staart is breed uitgezet, en met dikke puntige doornen en roeiriemen, als vinnen, voorzien. De oogen staan voor aan den snuit, of bek, van gedaante als twee ronde knopjes, zynde rood van koleur, daar de baarden tusschen uit komen.

Num. 3. *Strand-kreeft; het wyfje, van onderen te zien.*

Men ziet hier als eên soort van vederboschjes, waar in deze wytjes kreeften hare eieren dragen, tot dat de zelve tydig zyn en afvallen; gelyk men aan deze ziet, wier eieren reeds alle afgevallen en in jonge kreeften verandert zyn. Verder komt deze met de voorgaande van gedaante in alles overeen, behalven dat zy van een kleiner maaksel is. Zy wordt by Aldrovandus *Squilla mantis* genaamt.

Num. 4.

Num. 4. *Cancer Pagurus, hirsutus, Americanus, pronus.*

Præ aliis multis Cancrorum speciebus hæc quidem maximi æstimatur, quia grati saporis ferculum, nec ventriculo molestum præbet. *Pagurus* vocatur a veteribus Historiæ Naturalis Scriptoribus; siquidem cœnosa maris loca inhabitet. S. Setti *Carcinum* vocat, Aristophanes *Kaburi*, Latini *Cancrum marinum.* Testa ejus superior, admodum late expansa, in medio convexa extuberat, ad latera vero scutum quasi utrinque efformat, spectaculo perquam elegante. Pulchritudinem dein auget amœnorum varietas colorum, quibus dorsum & forcipata flagella anteriora, prægrandia, marmoris in modum, picta sunt. Sinistri lateris brachium, suo cum forcipe undique dentato, vel duabus tertiis majus est quam dextrum; hujusque interna tantum forcipis latera dentibus armata sunt. Oculi, binorum instar corniculorum, longe prominent, pro lubitu intra testam retrahendi. Reliqui octo pedes, undique villosi, ex flavo ruffi sunt.

Num. 5. *Cancer sulcatus, terrestris, sive montanus, Americanus.*

Ex Curassoa missum accepi. Species hæc ibidem in montes eluctata, noctu ab Æthiopibus, ad lumen laternarum, copiosa colligitur, & in foro piscario venalis offertur; siquidem pergrati saporis esse perhibeatur. Testa superior, itidem antica parte latè diducta, versus posteriora angustior, ex rubro Corallino & dilute flavo pulcherrime picta, utrinque ad latera liris quasi distinguitur. Oculi profunde intra testam hærent. Pedes antici & forcipes ejusdem inter se sunt magnitudinis, omnesque eorum articuli læves. Posteriores octo pedes, una cum unguibus, in ambitu omnes, serræ in modum, dentati sunt; ut horum ope Animal, in montibus escam quærens, sese retinere, & alta petere queat. Mirabile est, quod de hisce Cancris narrant illorum locorum incolæ, noctu eos duntaxat comparere, interdiu autem ne unum quidem reperiundum esse.

Num. 6. *Squilla Arenaria, prona.*

Cygnorum rostra, & *Cygni marini* ab aliis vocantur, pertinentque ad speciem sub Num. 2 hac in Tabula descriptam, utpote cum qua conveniunt. Colore tamen discrepant, quippe qui saturate spadiceus, ruber & flavus est. Flagella antica Cygnulos æmulantur, rostris quasi avium prædita acuminatis, rubicundis. Nonnullæ earum ad internam partem secundi flagellorum articuli processus gerunt forcipatum extremum excipientes: aliæ vero his carent. Forcipes plerumque Corallini sunt ruboris. Barbæ & oculi eadem sese habent ratione, ac in priore Num. 2.

Num. 7. *Cancer Heracleoticus, pronus.*

Rarissimus hic Cancer, unà cum aliis speciminibus, ex Amboina mihi missus est, sub nomine *Cancri cristati*, seu *Galli marini.* Aristoteli *Pagurus* vocatur *ex mari Adriatico*; Bellonio *Cancer Heracleoticus, species Majæ*; J. Cæsari Scaligero *Pagurus, crista galli*; Rondeletio *Pagurus Migrane*, id est, *Malum Punicum*;

Num. 4. *Ruighaairige Zee-krab uit de Spaansche West-Indiën, van boven te zien.*

Deze soort van krabben munt boven vele andere soorten uit, om dat zy aangenaam van smaak, en gesond voor het ligchaam zyn. De oude Schryvers der natuurkunde hebben haar den naam van *Pagurus* gegeven, om dat zy de modderige plaatsen der zee tot haar verblyf verkiezen. S. Setti noemt de zelve *Carcinus*; Aristophanes geeft haar den naam van *Kaburi*, en de Latynen geven haar dien van *Cancer marinus*, dat is, *Zee-krab.* Haar bovenste schaal-deksel is van voren geheel breed uitgezet, van boven bolachtig rond, en aan wêerzyden als met een schildt bekleed, het welk eene fraaie vertoning maakt, inzonderheit door de verscheidenheid der schone koleuren, waar mede het bovenlyf en de voorste grote schaarpoten overmarmert zyn. De linker voorpoot is, nevens zyne schaar, die vol takken of tanden is, ruim twee derden groter dan de regter, waar aan de tandtjes alleen in de nypscharen zitten. De oogen steken mede, als twee horentjes, lang uit, en worden door haar, als het haar lust, onder het schelpdeksel verborgen. De overige acht poten zyn geheel ruighaairig, en geelachtig ros van verwe.

Num. 5. *West-Indische Aard- of Berg-krab.*

Wy hebben de zelve van Curassau ontfangen. Deze soort van krabben beklimmen de bergen, en worden 's nachts door de Negers, by het licht van kaarssen, of lantaarnen, opgezocht en in menigte gevangen, wordende vervolgens door hen op de visch markt verkocht. Men getuigt daar van, dat zy zeer aangenaam van smaak zyn. Zy zyn van voren en aan hun bovendeksel mede breed uitgezet, en lopen van achteren smaller toe; zynde zeer fraai koraal-rood en licht geel gekleurt, en aan wêerzyden als gevoorend. De oogen zitten diep in de schale. De voorpoten en schare zyn van gelyke grootte, en alle de leedtjes glad; maar de acht achterpoten, met hunne klaauwen, zyn rondom getakt, of zaagswyze getand, waar mede zy zich in het beklimmen der bergen, daar zy hun voedsel zoeken, weten vast te houden. Het is seldzaam, dat deze krabben, naar het getuigenis der inwoonderen van die plaatsen, alleen 's nachts te voorschyn komen, en overdag nooit gezien worden.

Num. 6. *Strand-kreeft, van boven vertoond.*

Deze strand-kreeften worden van anderen *Zwaantjes-bekken* en *Zee-zwaantjes* genoemt, zynde een bysoort der voorgemelde kreeften, op dit Tafereel onder Num. 2. beschreven, en daar mede overeenkomstig. Maar zy zyn van eene andere koleur, namentlyk donker kastanie-bruin, rood en geel. De voorste scharen, naar zwaantjes gelykende, zyn als met puntige vogelbekken, rood van verwe zynde, voorzien. eenige van deze dieren hebben takjes, die hunne scharen naar binnen van het twede lidt hebben; en andere zyn glad en zonder takjes. De scharen zyn doorgaans koraal-rood. De baardt en oogen komen met die der voorgemelde van Num. 2 overeen.

Num. 7. *Hanekams-krab, van boven te zien*

Wy hebben deze rare krab, nevens meer andere soorten van deze dieren, van Ambon ontfangen, onder den gemelden naam van *Hanekams-krab*, of *Zee-haan.* Aristoteles geeft haar den naam van *Pagurus uit de Adriatische zee*; Bellonius noemt ze *Cancer Heracleoticus, species Majæ*; J. Cæsar Scaliger *Pagurus, crista Galli*; Rondeletius, *Pagurus Migrane, id est, Malum Punicum*; en Rumphius,

nicum; & Rumphio, in Museo Amboinensi, *Cancer Calappoides*. Unde equidem patet, aliis Authoribus alia placuisse nomina, pro varia similitudine, quam invenisse sibi quisque imaginatus est.

Parte postica latus est limbo elato instructus. Cauda brevis & obtusa: antica pars angustior rotundè convergit. Testa superior, antrorsum, malum Punicum, maturescens, ipso etiam colore refert. Posteriora versus latior testa, instar aquæ lente fluctuantis sulcata, undas maris dense congestas repræsentat. Oculi profunde intra testaceas orbitas, ad latera nasi veluti effictas, delitescunt.

Num. 8. *Idem supinus.*

Brachia duo antica, Galli capitibus similia, anterius admodum lata, incurvum singula unguem gerunt acuminatum, rubicundum, qui cum inferna forcipis parte, itidem antrorsum late protensâ, arctè committitur limbo interno dentatus. Testa superior, geminæ instar galli cristæ, serrata & quam elegantissime picta est. Pedes octo postici, dilute flavi, ungues acutos, rubentes, gerunt.

Num. 9. *Cancer marinus, scutiformis.*

Binis gaudet brachiis, longis, serræ in modum profunde dentatis, quorum extremi articuli forcipes gerunt æquales, acutis apicibus terminatos. Testa superior antica parte itidem magnis instructa est dentibus, quos inter oculi protuberant. Supra brachia binæ hærent pinnæ remiges, totidemque circa par postremum pedum, natatui inservientes. Brachia inter & pedes posticos, utrinque, tres cernuntur aculei, longitudine inæquales. Reliqui pedes, graciles, læves, longis muniuntur unguibus. Omnia porro eleganter picta sunt.

Num. 10. *Cancer Americanus, venustissime variegatus, pronus.*

Tegmen superius ex rubro, flavo, & albo, ad modum florum quorundam, pulcherrime pictum est. Flagella duo antica, brevia, obtusis spinis aspera, articulis constant arctè inter se junctis, forcipesque firmiter commissos gerunt. Pedes postici plani latique sunt, ut pinnæ piscium, hincque ad natandum comparati. Supra pedes ad utrumque latus testæ dorsalis aculeus longus, pungens, prominet.

Num. 11. *Idem supinus.*

Insignis hîc racemus ovulorum admodum tenuium, e quibus Cancelli proveniunt, conspicitur, indicio, hanc fœmellam esse.

Num. 12. *Cancer Macrochelos.*

Ita vocatur ob insignem brachiorum suorum longitudinem ratione magnitudinis reliqui corporis. Brachia hæc & testa superior, in ambitu, serræ in modum dentata sunt. Caput in acuminatum excurrit apicem, cui utrinque oculi inhærent. Pedes postici, breves, longis gaudent unguibus rubicundis. Forcipes quoque hujusce sunt coloris.

Num. 13.

phius, in zyne Amboïnsche Rariteytkamer, *Cancer Calappoides*; waar uit blykt, dat zy deze krab een naam geven naar zo een dier, daar de zelve, naar hunne gedagten, naar gelykt.

Zy is van achteren breed, met eene opstaande lyst voorzien. De staart is kort en stomp, van voren smal en rond toelopende. De voorste bovenschaal verbeeldt een granaatappel, die aan het rypen is, hebbende de zelve koleur. De tekening van achteren over de brede schaal gelykt naar water, dat zich in stilte zachtjes beweegt, en de baren der zee digt aan malkander dryft. De oogen staan diep in eene ronde schaalachtige holte voor aan den neus.

Num. 8. *De zelve van onderen.*

De twee voorpoten of armen, hebbende de gedaante van hanekoppen, zyn van voren geheel breed, en hebben ieder een kromme, puntige, rode, klaauw, die digt in het ondertste deel van de schaar, van voren mede breed uitstekende, sluit, en aan de binnekant ook getandt is. De bovenste schaal is als een dubbelde hanekam, met vele takken versiert, en zeer fraai getekent. De acht achterste poten zyn licht geel, en hebben rode, puntige, klaauwen.

Num. 9. *Schildachtig Zee-krabbetje.*

Het zelve heeft twee lange armen, groot zaagswyze getand, welker voorste leedtjes eveneens als de scharen zyn, en geheel puntig sluiten. Het bovenste schildt, of schaal, is van voren mede groot getand, daar de oogen tusschen uit puilen. Boven aan de armen zitten twee roeivinnen, als mede aan de laatste achterpoot, die hen in het zwemmen dienen. Tusschen de achter- en voorpoten ziet men, aan weêrzyden, drie lange, puntige, doornen, de een langer dan de ander. De overige poten zyn dun en glad, met lange nagelklaauwen voorzien. Verder is dit krabbetje sierlyk gekleurt en getekent.

Num. 10. *Zeer fraai gemarmerd Krabbetje, uit de Spaansche West-Indien, van boven te zien.*

Het bovenschildt is met rood, geel en wit, als eenige bloemen, schoon getekent. De twee voorste armen zyn kort, en de leedtjes digt in malkander gedrongen, en stomp gedorend: de scharen sluiten mede digt aan malkander. De achterste poten zyn plat en breed, gelyk visch-vinnen, waar mede zy in 't water voortroejen. Zy hebben aan weêrzyden van de bovenschaal, boven de poten, een lange, puntige, doorn.

Num. 11. *De zelve van onderen.*

Men ziet hier een heel boschje zeer fyne zaadkorreltjes, waar uit eieren, en vervolgens jongen voortkomen, tot bewys, dat dit een wyfjes krab is.

Num. 12. *Lang-gearmde Krab.*

Zy draagt dezen naam van wegens hare armen, die, naar mate van hare lichaamsgestalte, by uitstek lang zyn. Deze armen zyn rondom zaagswyze getand, gelyk ook het bovenste schaaldeksel. Het hoofdt loopt met een scherp puntje uit, ter zyde het welke de oogen zitten. De achterste poten zyn kort, als mede de schaar-klaauwen der voorste armen.

Num. 13.

Num. 13. *Araneus, marinus, minutissimus.*

Bina gerit flagella forcipata, brevia, longosque & graciles pedes. Corpusculum pariter antica parte acuminatum est. Oculi anterius juxta nasum collocati sunt.

TABULA VICESIMA ET PRIMA.

Num. 1. *Cancer crumenatus, Orientalis.*

Dubitat is Astacos inter & Cancros, Cancris tamen propius accedens. Corallino tinctus est rubore, visuque amoenissima ornatus pictura, nec esu injucundus: praecipue vero ejus interanea, modo debito praeparata, gratum praebent ferculum, juxta ac perhibent homines fide digni, qui iis in locis, ubi vivi capiuntur hi Cancri, commorati experiundo id didicerunt. *Rumphius* quoque iconem exhibet hujusce speciei, sed à Chalcographo perturbatam, ut vera fabrica dignosci nequeat. Testa superior è multis constat articulis, conchularum instar conjunctis, ut cedere & diduci queat, dum pedes ponderosi velociter moventur. Pars capitalis dilutiore colore quasi undulata est, & Astaci veluti caput prae se fert. Testae reliquae grossiore marmoris variegatione gaudent. Cauda, tribus articulis geniculata, lineolis oblongis distinguitur. Brachia antica, crassa, suis cum forcipibus, penitus rubicunda, dentibus tamen albis serrata sunt. Sinistrum flagellum dextro itidem crassius multo & gravius est. Reliqui sex pedes, postici, è quinis singuli articulis, computatis simul unguibus, constructi sunt. Ungues pilosis undique fasciculis horrent; dum reliqui pedum articuli magnis serrati dentibus, & undulato adparatu picti sunt. Oculi juxta nasum acuminatum protuberant. Barbam quatuor constituunt cornicula, quorum bina, longiora, brevibus ex annulis constant, bina alia, breviora, longis gaudent articulis, & circa principium extremi articuli ramulum emittunt, apice globoso terminata.

Num. 2. *Idem supinus.*

Articuli hic, testa minus tecti, dilute caerulescunt. Reliqua dilute flavi sunt coloris, & quasi crenata.

Num. 3. *Astacus, marinus, Norvegicus.*

Ex Christiania Norvegiae Astacum hunc, aliaque rariora, liquore condita accepi. Testa superior, cruciatim divisa, decurrente per mediam longitudinem linea eminentiore distinguitur. Oculi praegrandes sunt. Os, in acumen desinens, quatuor cirros minores, articulatos, porrigit. Sub ore alia bina cornicula, multo longiora, ad finem usque arcte annulata, prominent. Cauda octo constat ex articulis, quorum quilibet pilosa utrinque pinna instructus est. Caudae extremo latiores pinnae adcrevere, itidem pilis fimbriatae. Flagella antica, perlonga, inter se aequalia, extremum praeprimis articulum forcipatum, in

Num. 13. *Kleinste soort van Zee-spinnekop.*

Zy heeft twee korte armen en nypers, met lange, dunne, poten. Het lyfje eindigt mede geheel puntig. De oogen staan voor aan by den neus.

EEN EN TWINTIGSTE TAFEREEL.

Num. 1. *Byzondere soort van Beurs-krabbe, uit Oost-Indië.*

Dit schepsel is een halfslag tusschen kreeft en krabbe; doch gelykt evenwel het meest naar eene krabbe. Het is koraal-rood en sierlyk voor het oog getekent, als mede smakelyk om te eeten, byzonderlyk de ingewanden, als ze wel toebereid zyn, naar het zeggen van geloofwaardige personen, die 'er een proef van hebben genomen ter plaatse, daar zy levendig gevangen worden. Men vindt by *Rumphius* ook eene afbeelding van dit schepsel; maar de plaatsnyder heeft het zo verward voorgesteld, dat men het rechte maaksel van het zelve daar uit niet erkennen kan. De bovenschaal van dit dier bestaat uit verscheide leedtjes, welke als schelpen aan malkander zyn gevoegt, om de zware poten te helpen mede geven in hunne volle beweginge. Het hoofdeneindt is lichter gekleurt en als gewatert, en gelykt naar het hoofdt van een kreeft. De andere schalen zyn groot gemarmert. De staart, die in drie leden is verdeelt, heeft kleine langwerpige streepjes. De dikke voorpoten, met hunne nypers, zyn mede geheel rood, en de tanden wit; doch de linker armpoot is veel dikker en zwaarder dan de regter. De overige zes achterpoten bestaan ieder uit vyf leedtjes, waar onder de nagelklaauwen mede gerekent worden, die alle met haairige topjes begroeit zyn: de andere leden, of poten, zyn alle zaagswyze grof getand, en van tekening als gewatert. De oogen zitten voor uitgepuilt aan den puntigen neus. De baardt bestaat uit vier stralen, twee lange met korte leedtjes, en twee korter met lange leedtjes, boven met een rond knopje voorzien, makende aan het bovenste leedtje weder een takje.

Num. 2. *De zelve van onderen te zien.*

De leden zyn hier niet met schalen overgroeit, licht blaauw van verwe. Het overige is licht geel gekleurt, en als gekerft.

Num. 3. *Zee-kreeft uit Noorwegen.*

Wy hebben dezen zee-kreeft van Christiania, in Noorwegen, ontfangen, zynde, gelyk meer andere seldzame dingen, in *liquor* bewaart. De bovenschaal, zynde kruiswyze verdeelt, is met een hogen rugbandt voorzien. De oogen zyn uitnemend groot, en de bek loopt puntig toe, hebbende vier klein geleedde baardtakjes. Onder aan den bek zitten nog twee langer, die ten einde uit digt geleed zyn. De staart is in acht leedtjes verdeelt, zynde ieder leedtje aan weêrzyden met een haairige vin voorzien, met grote, brede, vinnen om het staarteinde, die rondom met haairigheit bezet of besoomt zyn. De voorste armpoten zyn heel lang, inzonderheit het eerste lidt, met de scharen, die rondom zaags-

in ambitu dentatum, admodum longum, gerunt. His proxima bina pedum paria itidem exiguis forcipibus gaudent. At ultimi quatuor pedes unguibus tenuiter dentatis muniti ſunt. Rara habetur hæc ſpecies, nec adeo frequenter reperitur. Dilute rubellus eſt color.

Num. 4. *Squilla, Crangon, Americana, major.*

Surinamo unà cum aliis miſſam accepi. Aſtaco fluviatili major eſt, teſtamque ſuperiorem eleganter pictam monſtrat. Oculi protuberant; multæque barbulæ ori adſident. Breviora plura, & bina longiora cornicula inde exporriguntur. Flagella duo, longa, forcipata, in Squillis noſtratibus haud occurrentia, gerit, quæ minutis punctis, tanquam verruculis, pulchre notata, longis, tenuibus, & acuminatis forcipibus inſtructa ſunt. His proximum par pedum aſperulis pariter forcipibus pollet. Reliqui pedes minutos in ungues deſinunt, & ſubtus in principio villoſi ſunt. Cauda ſenis tegitur teſtis articulatis, quarum ſingulæ pinnam gerunt brevibus pilis hiſpidam. Extremum caudæ pinnis itidem majoribus fimbriatur. Color eſt ubique rubicundus.

Num. 5. *Squilla, Crangon, Americana, altera.*

Hæc pariter Surinamenſis, loco brachiorum forcipatorum, bina gerit cornua incurva, longum prominula, ſpinoſa, craſſo principio è capite oriunda, in acumen deſinentia, ex aculeatis articulis, ſeſe mutuo arcte excipientibus, conſtantia. Sub his bina alia viſuntur minora, longioribus ex articulis conſtructa, in fine bifurcata. Supra oculos dein duo iterum incurva cornua, breviuſcula, emergunt, quorum è radicibus fila duo, longa, tenuia, propullulant. Teſta ſuperior minutis aculeis, recurvis, horret. Caudam teſtæ ſex articulatæ, villoſisque pinnis præditæ, tegunt: quæque extremo caudæ adhærent, pinnæ mediocriter latæ ſunt. Decem adſunt pedes, longi, ſimplicibus unguiculis inſtructi. Cauda, utpote carnem continens optimam, pro more omnium Aſtacorum & Squillarum, præ aliis omnibus pergratum præbet ferculum. Coctu ſuperficies eleganter rubrum acquirit colorem.

Num. 6. *Squilla Groenlandica; mas.*

Alio penitus modo, quam noſtrates, comparata hæc eſt. Decem gerit pedes longos, quinis ex articulis, longis, conſtructos, ſi ungues exceperis: eorum bini anteriores piloſis gaudent unguiculis; bini verò ſubſequentes minutis forcipibus inſtructi ſunt. Teſta ſuperior acutis horret ſpinulis. Anterius ſub oculis barba prominet, quam ſeni conſtituunt pili, quaſi ſetacei, longiſſime exporrecti. Oculi protuberant, ſubque his binæ cernuntur pinnæ villoſæ, natatui inſervientes. Cauda, in gibber curvata, octo conſtat articulis, verſus extremum caudæ pinnatum ſenſim adtenuatis. Ad utrumque caudæ latus quatuor hærent pinnæ, quarum ſingulæ in binos deſinunt incurvos unguiculos. Carnis parum ineſt. Sapor idem eſt ac noſtratium.

Num. 7.

zaagswyze getand, en van gelyke grootte en lengte zyn. De twee daar aan volgende poten hebben mede kleine ſcharen: maar de twee laatſte hebben klein getakte klaauwtjes. Deze ſoort wordt voor zeer raar gehouden en ſelden gevonden. Zy zyn licht en ſchoon rood gekleurt.

Num. 4. *Grote, Weſt-Indiſche, rivier-Garnaal.*

De zelve is my, nevens meer andere dingen, van Suriname gezonden. Zy zyn groter als de rivier-kreeften, en over de bovenſchaal fierlyk getekent. Zy hebben uitpuilende oogen, en zyn heel baardig om den bek, met verſcheide korte en twee lange ſtraaltjes, of horentjes, die zy vooruit ſteken, en twee lange armen of ſchaar-poten, die men hier te lande aan geen garnaal vindt. De lange poten zyn fierlyk met kleine ſtippeltjes, als heel kleine vratjes, begroeit, zynde lang, dun, en puntig van ſcharen. De twee daar aan volgende poten hebben mede kleine ruige ſchaartjes. De overige kleine klaauwen en de benen van onderen zyn ook ruighaairig. De ſtaart is met zes ledcdekſels bekleed, en aan ieder lidt zit een korthaairige vin: ook zitten zulke vinnen aan het uiteinde van den ſtaart; maar de zelve zyn wat groter. Deze garnaal is geheel rood van verwe.

Num. 5. *Andere Weſt-Indiſche rivier-Garnaal.*

Deze is mede van Suriname gezonden, hebbende, in plaats van voorſte poten met ſcharen, twee krom gedorende, lang uitſtekende, horens, die van achteren aan het hoofdt dik en geheel puntig eindigen, beſtaande alle uit gedorende leedtjes, die digt in malkander ſluiten. Onder deze zitten twee kleiner, die langer van leedtjes, en aan het bovenſte eindt gegaffelt zyn. Boven de oogen zyn twee korte, kromme, horens, waar uit weder twee lange, dunne, uitſtekende horentjes, als draadtjes, voortkomen. De bovenſchaal is met kleine, kromme, dorentjes bezet. De ſtaart beſtaat uit zes leedtjes, met haairige vinne-voetjes; de ſtaartvinnen zyn van eene matige breedte, en met tien lange poten, hebbende enkele klaauwen, voorzien. De ſtaart, waar in, gelyk in alle kreeften en garnalen, de beſte viſch zit, is boven alle andere zeer aangenaam van ſmaak. Na het koken bekomen zy eene ſchone rode koleur.

Num. 6. *Groenlandſche Garnaal; het mannetje.*

Het is een ganſch ander maakſel en van eene heel andere gedaante dan die hier te lande vallen. Zy hebben tien lange poten, ieder met vyf lange leedtjes, behalven de klaauwtjes, van welke de twee voorſte haairige klaauwtjes, en de twee daar aan volgende kleine ſchaartjes hebben. Van boven is deze garnaal vol met puntige dorentjes bezet. Zy heeft haren baardt van voren, onder de oogen, beſtaande uit zes heel lang uitſtekende penachtige haairtjes. Onder de oogen, die uitpuilen, heeft ze twee haairige vinnen, die haar in 't zwemmen dienen. De ſtaart is krom gebogchelt, en beſtaat uit acht leedtjes, die aan de ſtaartvinnen ſmaller worden. Zy heeft aan ieder zyde van den ſtaart vier vinnetjes, wier uiteinden twee kromme klaauwtjes hebben. Daar zit weinig viſch in om te eeten: de ſmaak van deze garnalen komt met dien van onze inlandſche overeen.

Num. 7.

Num. 7. *Fœmella prioris, prona.*

Quoad formam mari ſuo convenit: at corpore eſt minore. Ovula eodem in loco, quo noſtrates, gerit.

Num. 8. *Squilla marina, Batava; mas.*

E maximis hæc eſt ſpeciebus. Binis duntaxat gaudet cirris longum prominulis, binisque aliis brevioribus, qui, extuberantes inter oculos, tanquam è naſo, articulo triplici orti, bifidi deinceps protenduntur. Teſta ſuperior ſcuto longo, duriuſculo, cujus extremum acuminatum oculos dispeſcit, tegitur. Antici duo pedes, pro Animalculi magnitudine, ſatis lati, loco forcipum, binos quilibet unguiculos, longiorem & breviorem, gerunt. Pedes bini ſubſequentes ſubtus villoſi ſunt. Reliqui pedes, ſub ventre ſiti, minutis ſinguli unguiculis gaudent. Cauda, ſenis conflata ex articulis, carnem edulem continens, aquæ ſalſæ incocta, recurvatur, quam qui deglubere ſatagit, utraque manu opus habet; ſiquidem ſiniſtra manu prehendi caput, dextrâ cauda debeat, tumque tantillum ad ſe mutuo premi: ita teſta caudæ facile ſecedit, & caro inde protrahitur. Ut minuta ſint hæc Animalcula, haud deſunt tamen Homines, quibus vel ea ferè ſola, copioſe ingeſta, aut inter alios cibos aſſumta, integrum obſonii demenſum conſtituunt. Sub cauda utrinque quini adhuc hærent unguiculi piloſi, ad natandum comparati. Teſtæ ſuperiores punctis conſperſæ ſunt. Ad caudæ finem, qui latiuſculus eſt, acuminata ſpina hæret.

Num. 9. *Squilla, mas, ex freto Daviſii.*

Noſtratibus pro parte accedit, niſi quod teſta ejus ſuperior glabra ſit & gibboſa, pluresque barbam pili conſtituant. Anticis etiam pedibus bini ſunt forcipes, uti in Aſtacis; & aculeatum corniculum ſupra naſum prominet.

Num. 10. *Fœmella prioris.*

Subtus numeroſiſſimis obſita eſt ovulis. Cætera cum Mare convenit.

Num. 11. *Squilla mantis, Amboinenſis.*

Hæc ſpecies, ex Amboina miſſa, plerumque ad ſquillas refertur, & hîc locorum quoque inter illas reperitur; licet multo minor ſit. Dorſum ejus minimè ſcutatum eſt; ſed teſta ſuperior è duodenis conſtat articulis, carnem continentibus. Barba, itidem geniculata, binos protendit pilos acuminatos, binosque alios quaſi pennarum æmulos, tandemque duos adhuc breviores. Cæterum & antici pedes gemini magnis inſtructi ſunt forcipibus ſpinoſis; dum pedes reliqui in ungues deſinunt, exceptis poſticis, utpote qui longis admodum uncis terminantur. Pinnatæ locum caudæ molliculi quidam aculei ſupplent.

Num. 12.

Num. 7. *Het wyfje van de voorgaande Garnaal, van boven te zien.*

Het komt met het mannetje in gedaante overeen, behalven dat het zelve wat kleiner van lyf is. Het draagt zynen eierſtok gelyk die, welke hier te lande gevangen worden.

Num. 8. *Hollandſche zee-Garnaal; het mannetje.*

Het is een van de grootſte ſoort. Deze garnaal heeft maar twee baard-haairen, of horentjes, die lang vooruit ſteken, met twee korte, die dubbeld uit drie leedtjes tuſſchen de uitpuilende oogen, als uit den neus, voortkomen. De ſchaal van het bovenlyf is met een lang, hardachtig, ſchildt bedekt, welkers puntig eindt tuſſchen de oogen uitkomt. De twee voorſte poten zyn, naar mate der gedaante van het diertje, vry breed, zynde, in plaats van nypers, met een lang en een kort klaauwtje voorzien. De twee daar aan volgende pootjes zyn van onderen ruighaairig. De andere pootjes onder het lyf zyn alle met kleine klaauwtjes voorzien. De ſtaart, die uit zes leedtjes beſtaat, waar in de viſch, die heel ſmakelyk is, zit, wordt, als deze garnalen in zout water zyn gekookt, krom gebogen; en als men ze wil uitpellen, moeten beide de handen daar toe gebruikt worden: want met de linker handt vat men het hoofdt, en met de regter den ſtaart, en drukt ze dus wat tot malkander, wanneer de ſtaartſchil gemakkelyk daar af gaat, zo dat de viſch zonder moeite daar uit kan gehaalt worden. Hoewel deze diertjes maar klein zyn, vindt men evenwel vele menſchen, die, als zy wat rykelyk daar van eeten, of andere ſpyze daar by gebruiken, hunne maaltydt daar mede doen. Onder den ſtaart zitten aan beide zyden nog vyf haairige klaauwtjes, die deze garnalen tot zwemmen dienen. De bovenſte ſchalen zyn vol ſtippels. Aan het ſtaarteinde, die vry breed is, zit een puntige doren.

Num. 9. *Garnaal uit de Straat Davids; het mannetje.*

Zy komt eenigzins met onze garnalen overeen, uitgezonderd dat hare bovenſchaal glad en krom gebogchelt is, en dat 'er meer haairen in haren baardt zitten. Ook hebben hare voorpoten twee nypers, gelyk de kreeften, en een gedorent horentje op den neus.

Num. 10. *Het wyfje van de voorgaande Garnaal.*

Het zelve is van onderen vol met eiertjes bezet. Voor 't overige komt het met het mannetje overeen.

Num. 11. *Ambonſche Mantis-Garnaal.*

Deze ſoort, van Ambon gezonden, wordt gemeenlyk onder de garnalen gerekent, en hier te lande mede daar onder gevonden; hoewel zy veel kleiner dan de garnalen zyn. Zy hebben geen ſchildt op haar bovenlyf, beſtaande het zelve alleen uit twaalf leden, waar in de viſch zit. De baardt beſtaat mede uit leedtjes, waar uit twee puntige, nevens twee veerachtige en even zo veel korte haairtjes voortkomen. Verder hebben deze garnalen twee grote ſchaarpoten, wier nypers gedorent zyn. De overige poten zyn met nagels voorzien, behalven de achterſte, welke lange klaauwen hebben. In plaats van den vinachtigen ſtaart zitten eenige zachte dorentjes.

Num. 12.

Num. 12. *Squilla mantis, Amboinensis, maxima.*

Nomen *Mantis* huic Squillæ datum est à Locustarum quadam specie, cui prope accedit. Aliis vocatur *Enchlorus*; Italis *Kambaretto*. Testa superior, è sedecim conflata articulis, scuto caret. Longiusculi duo tubuli, subcurvi, oculos in fine suo sustinent; & præter hos cornicula duo, in principio geniculata, exporriguntur. Pedes bini, antici, longi, forcipati sunt. Sequuntur utrinque tres alii, acutis unguiculis instructi. Numerantur dein viginti alii pedes postici, admodum curti, bifidi. Ultimum tandem pedum par, longius, bifurcatum est. Cauda, uti prioris, è quatuor spinulis acuminatis constat.

TABULA VICESIMA ET SECUNDA.

Num. 1. *Cancer spinosus, maximus, Orientalis,* Paguri *species.*

Ad Paguros, de quibus ante egimus, pertinere videtur; siquidem testa superior spinis prægrandibus, crassis, acutis, Uncorum quasi æmulis, in ambitu horreat, ejusque area aliis tuberculis crassis, brevibus, itidem acuminatis, tanquam monticulis, inæqualis sit. Rostrum, sive os, longùm prominens, ramosum, binis apicibus acuminatis terminatur. Oculi utrinque juxta acutos illos processus siti sunt: horumque a latere bini prodeunt pedes minuti, geniculati, geminatis unguiculis, quasi forcipibus, instructi, quorum ope esca ori ingeritur. Præterea bini adsunt majores, villosi, pedes, crassis prædit unguibus, eidem usui inservientes. Hos deinceps sequuntur flagella duo insignia, crassa, quorum dextrum, multo validius, in se met ipsum veluti coactum est. Forcipes horum pilosis undique fasciculis hispidi sunt. Sinistri tamen lateris forceps dextro multo est gracilior. Reliqui flagellorum articuli aculeis magnis, validis, acuminatis, armati sunt: itidemque pedes seni, longum protensi, quorum quilibet quinis gaudet articulis, nigroque ungue. Nec solum spinosa est testa superior, sed & marmoris in modum variegata; ejusque pars postica firmiter compacta, & rotundata est. Color ex ruffo flavescens pigmento Arantio variegatur.

Num. 2. *Cancer spinosus, seu Hippocarcinus, hispidus,* Aldrovandi.

Miratu dignissimus iste Cancer, Rumphio *Cancer saxatilis spinosissimus* dictus, non tantum in tegmine superiore, quod mire gibbosum, & quasi in montes & valles distinctum est, sed in aliis quoque partibus pilosa quasi tela, & pungentes aculeos, manipulatim compositos, ostentat. Caput, veluti turritum, acuminatum, spinosis processibus undique asperum est. Brachia itidem crassa, longa, ramos, in omni ambitu, ramorumque propagines emittunt. Quin vel ipsi forcipes similibus undique horrent. Octo postici pedes, pari modo constituti, aculeis crassis, pungentibus, simplicibus, ubique pleni sunt. Sic & cauda sese habet plurimis brevibusque articulis geniculata. Pedes posteriores in minutum & brevem terminantur unguiculum. Color dilute cinereo griseus per omnia regnat.

Num. 3.

Num. 12. *Grootste soort van Amboniſche Mantis-Garnaal.*

Zy dragen den naam van *Mantis* om dat zy eenigzins naar sprinkhanen gelyken. Zy worden van eenigen *Enchlorus*, en van de Italianen *Kambaretto* genoemt. Hunne bovenschaal bestaat uit zestien leden, zonder schildt. Hunne oogen zitten vooraan twee lange kokers, die kromachtig staan; en naast de zelve zitten twee horentjes, de welke van achteren uit leedtjes bestaan. Zy hebben van voren twee lange poten met scharen, of nypers, waar aan nog drie andere, aan weêrzyden, volgen, met kleine puntige klaauwtjes voorzien. Men telt vervolgens nog twintig andere achterpoten, alle heel kort, en in tweën verdeelt, behalven de twee laatste, die lang en gegaffelt zyn. Hun staart bestaat, gelyk die van de voorgaande, uit vier puntige takjes, of dorentjes.

TWEE EN TWINTIGSTE TAFEREEL.

Num. 1. *Zeer grote Oost-Indische Zee-krab, zynde een bysoort van de* Pagurus.

Deze zee-krab schynt onder de *Paguri*, waar van wy boven gesproken hebben, te behoren; want de schaal van het bovenlyf is rondom met zware, dikke en puntige doornen, als klaauwen, bezet, en het bovenlyf zelf met korte en dik puntige doornen, als heuveltjes, van ongelyke gedaanten, vervult. De snuit, of de bek, is van voren heel lang getakt, en in twee scherpe punten verdeelt. De oogen staan aan weêrzyden naast de puntige takken; en aan weêrzyden zitten twee kleine, knop- of leedachtige, pootjes, met dubbelde klaauwtjes, als schaartjes, waar mede zy haar voedsel naar den mondt brengen. Zy hebben daarenboven twee groter, ruighaairige, poten, met dikke klaauwen, die tot het zelve gebruik dienen. Daar aan volgen twee grote, dikke, armpoten, waar van de regter dik in malkander gedrongen is. De schaar-nypers zyn rondom met haairige topjes begroeit: doch de linker schaar is veel dunder dan de regter. De andere leden zyn vol met grote, puntige, doornen bezet, gelyk mede de zes lang uitgestrekte achterpoten, de welke ieder uit vyf leden bestaan, met een zwart nagelklaauwtje voorzien. Het schaaldeksel van het bovenlyf is niet alleen gedorend, maar ook gemarmerd, wiens staarteinde rond en in malkander gedrongen is. Verder is deze krab rosachtig geel, met oranje-kleur overmarmerd.

Num. 2. *Gedorende en ruighaairige Krab, van* Aldrovandus.

Deze zeer verwonderlyke krab, van Rumphius *zeer gedorende rotskrab* genaamt, is niet alleen van boven over het schaaldeksel, dat geheel bultig en als bergachtig is, maar zelfs op verscheide andere plaatsen met haairige pyltjes en stekelige dorentjes koppelswyze bezet. Het hoofdt is als een toren, puntig, en takswyze vol gedorent. De armen zyn mede dik en lang, en overal vol getakt: zelfs zyn de nypers of scharen daar mede begroeit. De acht achterste poten zyn van de zelve gedaante, en met enkelde dikke, en scherpe dorens overal bezet, als mede de staart, die uit vele korte leedtjes bestaat. De achterste poten hebben maar een klein kort nageltje. De kleur is doorgaans licht aschgraauw.

Num. 3.

Num. 3. *Idem supinus.*

Hæc ejus superficies haud minus spinosa est. Jure profecto adpellari posset *Noli me tangere*: vivum enim qui contrectare ausit, haud sane illæsus recesserit. Neque & alia Animantia ei tantopere undique armato injuriam facile inferre posse videntur. Ecce miracula Summi Conditoris, universam per naturam rerum disseminata! ut Homini infinita Ejus potentia, quam creata quævis loquuntur, manifesta fiat, & calcar addatur ad sanctissimum Ejus nomen cultu devotissimo omnique præconiorum genere extollendum.

Num. 4. *Cancer Brachychelos, crumenatus, ruber, Americanus.*

Minio veluti infectus dilute flavis maculis variæ formæ, marmoris instar, variegatur. Utroque è latere obtusus quidam extat processus, ejusmodi hemicyclo similis, quo crumenas suas firmant muliercülæ. Pars antica lata est & rotunda; postica vero angustius convergit. Oculi protuberantes, in testa superiore collocati, multum ab invicem distant. Specimen hoc, utpote brachiis, pedibus & cauda carens, pronum duntaxat demonstramus.

Num. 5. Aliam hic exhibemus testam, brachiis & pedibus mutilam, Cancri ad Paguros spinosos pertinentis, illi, quem sub Num. 1 hujus Tabulæ depictum dedimus, proxime accedentis. Spinis ea undique & tuberculis eleganter inæqualis, ex pallide cinereo-flavo perfundata, diluto rubore quam pulcherrime illuminatur.

Num. 6. *Testa Cancri Coronati, Orientalis.*

Clausum hæc diadema refert; quum ornatu certe insolito superba, varias elaborata in figuras, profundis sulcis, nubeculas quasi efformantibus, distincta, parte postica minutis tuberculis globosis, tanquam gemmulis, & adparatu dentato, lineam unionum æmulante, in ambitu fimbrietur. Oculi minime, uti in aliis Cancris, articulo sustinentur, sed ampli, ex orbitis suis protuberantes, saturate Arantii sunt coloris.

TABULA VICESIMA ET TERTIA.

Postquam Cancrorum atque Astacorum historiæ in Tabula præcedente finem imposuimus, proximum est, ut transeamus ad exhibenda quædam è Museo nostro specimina Piscium fluviatilium & marinorum, exoticorum, præcipue vero illorum, quos apud alios Authores vel non, vel alia in formâ & specie, repræsentatos invenire licet. Nec enim omnibus eadem semper occurrunt, sed alii alia acquirendi occasione gaudent, quæ, licet idem ad genus pertineant, specie tamen multum inter se discrepant: unde uno ab Homine omnibus absoluta numeris Historia exspectari vix potest; siquidem nova quotidie & incognita ipsi offerantur ex inexhausto copiæ cornu Omnipotentis Conditoris, cujus adeo numerosa sunt Opera, ut eorum reperiri finis nunquam valeat.

Num. 1.

Num. 3. *De zelve van onderen.*

De doornen vertonen zich hier niet minder dan aan de andere zyde. Men mag deze krab met recht *kruidtje roer me niet* noemen, om dat men, als men ze levendig wilde aanvatten, onbeschadigt niet vry zou raken. Andere dieren zullen 'er ook niet ligt op afkomen, om dat zy zo wel gewapent zyn. Zie daar de wonderen van den groten Schepper door de gansche Natuur verspreid, om den mensche zyne grote macht, waar van alle schepselen getuigenis dragen, aan te tonen, op dat hy zynen allerheiligsten naam deswegen moge loven en eeren.

Num. 4. *Rode Beurs-krab, uit West-Indië.*

De zelve is fermilioen-rood, en met licht gele vlakjes, van verscheide gedaanten, als gemarmert. Zy heeft aan beide zyden een stompe tak, gelykende naar den beugel van eene vrouwentasch. Van voren is ze breed en rond, en van achteren loopt ze wat smaller toe. De oogen zitten uitgepuild in de bovenschaal, en vry ver van malkander. Dewyl wy deze krab zonder poten, armen en staart hebben ontfangen, vertonen wy alleen de bovenste schaal of deksel van de zelve.

Num. 5. Zie hier een ander schaaldeksel, zonder armen of poten, zynde een bysoort van de gedorende *Pagurus*-kreeft, en komende merendeels overeen met dien, welke op dit Tafereel onder Num. 1 is verbeeld. Het is mede zeer fraai gedorent en geheuvelt, met licht rood over den bleek asch-gelen grondt verhoogt en fierlyk getekent.

Num. 6. *Schaaldeksel van een Oost-Indische Kroon-kreeft.*

Het gelykt naar een toegeslotene kroon, en is zeer fierlyk als met figuren uitgewerkt, met diepe wolkachtige vouwen, van achteren met kleine ronde bultjes, als met edelgesteenten bezet, en rondom omsoomt en getand, op de wyze als een snoer paarlen. De oogen hebben geen leedtje, gelyk by vele andere kreeften, maar staan dik uitgepuilt in hunne kas, zynde hoog oranje-geel van verwe.

DRIE EN TWINTIGSTE TAFEREEL.

Na dat wy met de beschryvinge der kreeften en krabben in het voorgaande Tafereel een einde hebben gemaakt, gaan wy nu tot de vremde zee- en riviervisschen over, welke in ons Kabinet gevonden worden, en in 't byzonder tot die gene, welke men by andere Schryvers in 't geheel niet vindt, of die van eene gansch andere gedaante en soort zyn. Want het gebeurt dikwils, dat den eenen deze, en den anderen gene seldzaamheden voorkomen, die wel van een en het zelve geslacht zyn, maar in soorten veel van malkander verschillen: weshalven men nooit eene volkome of volstandige Natuurlyke Historie van eenen man moet verwachten; want daar komen gedurig nieuwe, en tot dien tydt toe onbekend geweest zynde dingen voor den dag, om dat het getal der werken en schepselen van den almogenden Schepper zo ongemeen is, dat 'er nooit een einde van gevonden zal worden.

Num. 1.

Num. 1. *Histrix Piscis, seu Orbis echinatus, vel muricatus, major, Americanus.*

Belgis vocatur *Snottolf* & *Diabolus marinus*, siquidem ob aculeos, quibus, tanquam armis, undique horret, aliis omnibus Piscibus formidabilis est. Laterales aculei longissimi sunt, admodum acuminati, & ossea duritie prædıti: dorsales vero, breviores, spadiceis maculis, more Tigrino, variegantur. Venter, haud maculatus, ubique albicat. Aculei radicibus trigonis in cute firmati hærent vix vi elidendi. Caput minutum & planum est. Externum oris ambitum bini constituunt dentes magni, teretes, Lunæ dimidiatæ in modum sese mutuo excipientes: intus vero innumeri præterea eminent denticuli, acicularum instar acuminati. Oculi permagni, extuberantes, cute obducti sunt. Cauda, pro rata minus longa, in angustum convergens, undique maculata, latam gerit pinnam. Carnis parum ipsi inest; maximam vero molem corporis constituunt ossa & cutis, quam vivens Piscis aëre hausto quam validissime distendere valet. Ex Insula S. Eustachii hicce ad me pervenit una cum aliis hoc ad genus pertinentibus, quorum mox dabimus icones. *Clusius*, *Exotic. l. VI*, *c.* 21, & *Rajus*, in *Synops. P. p.* 42 istud quoque genus describunt.

Num. 2. *Idem supinus.*

Num. 3. *Orbis muricatus & reticulatus, sive Ostracion subrotundus, aculeis undique brevibus, triquetris, armatus.*

Rarior est hic Piscis, nec adeo frequenter occurrit: interim describitur tamen à *Listero* in *Ichthyotr. Willougb. p.* 155, & a *Rajo p.* 42, *n.* 5.

Num. 4. *Ostracion bidens, sphæricus, aculeis undique densis, triquetris, armatus; seu minor orbicularis,* Listeri *in* Ichth. Will. p. 155; Raji p. 42, n. 4.

Pisciculus hic, pilâ lusoriâ haud major, sphæricus, cauda carens, tenuibus undique spinis horridus. Minuto gaudet capite & ore, eadem ratione, ac in prioribus, comparato. Ad utrumque capitis latus pinna hæret exigua. Cæterum vix ossei quidquam in eo comparet; totus enim venter cavus est, distentus, & translucidus, inflatæ instar vesiculæ. Aculei radicibus triquetris in cute defixi sunt.

Num. 5. *Ostracion Catheto-plateo-oblongus; ventre tantum aculeato & subrotundo.*

Cauda oblongum reddit hunc Piscem, qui alias globi instar rotundus foret. Venter, vesicæ instar inflatus, spinulis extus undique obsitus est minutis, exacto ordine digestis, brevibus, admodum acuminatis. Caput perpusillum quatuor in ore monstrat dentes valde productos. Oculi prægrandes sunt & lucidi. Dor-

Num. 1. *Grote Egel- of stekelige Penne-visch, uit West-Indië.*

Hy wordt van de Hollanders *Snottolf* en *Zee-Duivel* genoemt, om dat alle andere visschen voor hem, van wegens de scherpe pennen, waar mede hy gewapend is, vrezen, en voor hem vluchten. Aan de zyden zyn deze pennen het langst, beenachtig hard en gansch puntig; maar die van boven zyn korter, en met bruine plekken als getygert. Het gehele lyf is van onderen heel wit, en niet gevlakt. De pennen zyn met driehoekige punten in de huidt vast gegroeit, en kunnen naauwlyks met geweldt uitgetrokken worden. Het hoofdt is klein en platachtig. De bek bestaat uit twee grote, ronde, tanden, die halvemaanswyze op malkander sluiten; maar van binnen zitten ontelbare kleine tandtjes, gelyk puntjes van naalden. De oogen zyn heel groot, puilen uit het hoofdt, en zyn met een huidt overtrokken. De staart is, naar mate van het lyf, niet lang, loopt smal toe, zynde vol plekken, en met een brede vin voorzien. Zy hebben weinig visch, en bestaan meest uit huidt en been, dat zy, levendig zynde, styf kunnen opblazen. Deze is my van St. Eustathius toegezonden, nevens verscheide andere soorten van dit geslacht, die wy in 't vervolg zullen vertonen. Men vindt dit soort mede beschreven by *Clusius*, *Exotic. lib. VI*, *c.* 21, en by *Rajus*, *Syn. P. pag.* 42.

Num. 2. *De zelve visch van onderen te zien.*

Num. 3. *Egel- of Penne-visch, aan alle zyden met korte, driehoekige, pennen gewapend.*

Deze seldzame Egel-visch wordt weinig gevonden; doch is beschreven van *Lister* in zyn *Ichthyotr. Willougb. pag.* 155, en van *Rajus*, *pag.* 42, num. 5.

Num. 4. *Klein Zee-egeltje, overal digt met driehoekige pennen bezet; vertoont van* Lister *in zyn* Ichthyotr. Will. pag. 155, *en van* Rajus pag. 42, num. 4.

Dit zee-egeltje is niet groter dan een kaatsbal, en even zo rond, zonder staart, en overal zeer fyn gedorent. Het heeft een klein hoofdt en bek, met die der voorgaande overeenkomende. Aan weêrzyden van het hoofdt zit een kleine vin. Voor 't overige is 'er byna geen beenachtige graatachtigheit aan: want de buik is heel hol, opgespannen, en doorschynend, als een blaasje, daar de dorentjes over heen zitten, met een driehoekige wortel in de huidt.

Num. 5. *Rond-visch, hebbende alleen een gedorend onderlyf.*

De staart maakt dezen visch langachtig, die anders koegelrond zou zyn. De buik, die als een blaas met windt is opgevult, zit vol kleine dorentjes, die in nette order zyn geschikt, kort en puntig, als naalden. Het hoofdt is zeer klein, en heeft vier lange tanden vooraan in den bek. De oogen zyn groot en helder. De

Dorsum læve est, & ad latera lineis transversalibus, latis, spadiceis, liratum. Cervici binæ adsident pinnæ. Supra caudam itidem & subtus circa anum pinna hæret. Cauda ipsa satis late pinnata est. *Piscem Vesicarium* vulgo adpellare solent. Ex Indiis Orientalibus & Occidentalibus ad nos defertur.

Num. 6. *Orbis Lagocephalus.*

Priori perquam similis hic est, sed minor, & supra dorsum spadiceis tæniis latiusculis, ad latera vero paulum dilutioribus maculis distinctus. Cæterum superna facies lævis est & plumbei coloris. *Grew R.S. Mus.* & *Raj. pag.* 43, *num.* 3, eundem quoque describunt.

Num. 7. *Orbis, Piscis Solaris dictus.*

Est hic *Lumpus Anglorum* juxta *Gesner. Paral. pag.* 1284, Ed. Francf. *Aldrovand. Lib. III, cap.* 68, *pag.* 179; *Willoughby pag.* 208; *Raj. pag.* 77. *Lepus marinus nostras*, *Orbis species*, vocatur *Schoneveldio*, *pag.* 41. *Snottolf* & *Zonne-visch* Belgis; Anglis *the Lump-fish.*

Corpus ejus breve, crassum, quodammodo subrotundum & heptagonum est. Dorsum acutum, gibbosum. Venter latus, planus & sessilis. Rictu gaudet mediocri. Aperturæ branchiarum exiguæ sunt. In utraque maxilla & ad fauces permulti denticulorum ordines extant. Color in recens capto est ex rubescente & nigricante mixtus. Squamis caret; sed cutis tenax asperis undique & nigrescentibus obsita est tuberculis, quorum majora per septem series supra dorsum, juxta longitudinem, extenduntur ita, ut in utroque latere ternæ emineant series, quarta vero impar in ipso dorsi medio: unde Piscis quodammodo heptagonus efficitur. Ordo dorsalis tubercula continet XII majora; lateralium supremus circiter XXX; medius XX; infimus verò IX. Interim horumce tuberculorum numerus haud in omnibus idem est. Ante pinnam dorsalem appendix quædam cutacea prominet. In extremo dorsi, versus caudam, pinna hæret unica, X ossiculis constans: pinnæ vero pectorales, latæ, ossiculis constant XX. Pinna ventralis, singularis, fimbriæ subrotundæ instar, horizontaliter pectori adfixa, in medio exiguas quasdam porrigit appendices, XV circiter numero, radiati quidpiam æmulantes: unde hunc Piscem signo Solis decoratum vulgo perhibent. E regione pinnæ dorsalis alia ani pinna eminet, ossiculis IX ad X prædita. Cauda quadrata XII constat ossiculis.

Reperitur hæc Piscium species in Oceano Britannico, Germanico, & Mari Balthico. A Piscatoribus sæpe ejusmodi Orbes inter Asellos reti capiuntur; qua occasione iis quandoque etiamnum viventibus potitus sum. Quin & in Mari nostro Meridionali dicto dantur a V ad VI libras pendentes. Ossicula eorum omnia cartilaginea sunt, & caro adeo mollis, ut gelatinam quasi referat: unde vel bidui spatio mortui penitus concidunt, & in tabum glutinosum, valde fœtidum, computrescunt: spiritu autem fermentato conditi sensim durescunt, sicque conservari possunt.

Num. 8. *Idem supinus.*

Num. 9.

De rug is glad, aan weêrzyden met brede, bruine, dwarsstrepen. Achter by den nek zitten twee vinnen, als mede een boven den staart, en een onder aan den aars. De staart is tamelyk breed, en met vinnen. Zy worden gemeenlyk *blaasvisschen* genaamt. Wy bekomen de zelve uit Oost- en West-Indië.

Num. 6. *Rond-visch*, Lagocephalus *genoemt.*

Deze visch gelykt zeer wel naar den voorgaanden, maar is kleiner van gedaante, hebbende over den rug brede, bruine, strepen, en aan weêrzyden wat lichter bruine vlakken. Voor 't overige is de zelve van boven glad en lootverwig. Hy wordt beschreven van *Grew*, *R. S. Mus.*, en van *Rajus*, *pag.* 43, *num.* 3.

Num. 7. *Gedorende Zonne-visch.*

De Engelschen noemen den zelven *Lumpus*, dat is, *Lomp-visch*, volgens *Gesnerus*, *Paral. pag.* 1284, van de editie van Frankfort; *Aldrovandus*, *lib. III*, *c.* 68, *pag.* 179; *Willoughby*, *pag.* 208, en *Rajus*, *pag.* 77. *Schoneveldt*, *pag.* 41, noemt hem *Lepus marinus nostras*, *Orbis species*, dat is te zeggen *Zee-haas*, *een soort van Rond-visch.* De Hollanders zeggen *Snottolf* en *Zonne-visch*, en de Engelschen *the Lumph-fish.*

Het lyf van dezen visch is kort, dik, eenigzins rondachtig en zevenhoekig. De rug is puntig en bultachtig; het onderlyf breed en effen. Hy heeft een middelmatige bek, en kleine kaken, in welke, gelyk ook aan de strot, verscheide reien van tanden zitten. Als deze visschen eerst gevangen worden, is hunne koleur rood en zwart onder een gemengt. Zy hebben gene schubben; maar hunne huidt is hard, en overal met scherpe, zwarte, heuveltjes bezet, waar van de grootste met zeven reien over den rug, tot achter aan, zich zodanig uitstrekken, dat men aan elke zyde drie reien, en de vierde midden over den rug gewaar wordt, waar door zich deze visch als zevenhoekig vertoont. De rei midden over den rug vervat twaalf grote heuveltjes; de bovenste der reien aan de zyden omtrent dertig; de middelste der zelven twintig, en de onderste negen. Doch men moet aanmerken, dat het getal dezer heuveltjes in alle deze visschen niet overeenkomt en het zelve is. Voor de rug-vin ziet men een velachtig uitsteeksel; en aan het uiterste van den rug, omtrent den staart, een enkelde vin, uit tien graten bestaande; maar de brede borstvinnen hebben twintig graten. De buikvin, van eene zonderlinge gedaante, en gelykende naar rondachtige somen, zit horizontaal aan de borst vast, en heeft in 't midden eenige kleine uitsteeksels, omtrent vystien in getal, naar stralen gelykende; waarom deze visch gemeenlyk gezegt wordt met een zonnetje versiert te zyn. Uit de rug-vin komt de aars-vin voort, bestaande uit negen of tien graadtjes. De vierkante staart heeft twaalf graten.

Deze soort van visschen wordt in de Britannische, Duitsche en Oostzee gevangen. De visschers vinden de zelve dikwils in hunne netten onder de schelvisschen, by welke gelegenheid zy ons somtyds levendig zyn ter handt gekomen. Men heeft 'er ook in onze Zuiderzee gevonden, van vyf of zes ponden zwaar. Alle hunne graten zyn knarsbeenachtig, en de visch is zo week, dat het naar lil gelykt; waarom zy, als zy twee dagen dood zyn geweest, als in malkander vallen, en tot een lymig vocht verteren, dat van een vuilen stank is. Maar als zy levendig in *liquor* gedaan worden, worden zy allengskens hard, en kunnen dus gemakkelyk bewaart worden.

Num. 8. *De zelve visch van onderen te zien.*

Num. 9.

Num. 9. *Ejusdem ſpeciei alius, minimus.*

TABULA VICESIMA ET QUARTA.

Num. 1. *Oſtracion tetraodon, ſubrotundus; dorſo lineis nigris vario; aculeis breviſſimis undique.*

Capite gaudet obtuſo, craſſo corpore, quod in ambitu ſubrotundum eſt. Os anguſtum labiis pollet craſſis, duosque dentes maximos, ſibi contiguos, utraque in maxilla monſtrat. Nares amplùm patulæ ſunt; oculi elliptici; aperturæ Branchiarum exiguæ. Cutis tenax aculeis creberrimis, caudam verſus preſſulis, undique contegitur, capite excepto, quippe quod aculeis caret. Venter & tota pars inferior albeſcit; dum dorſum obſcure fuſcum lineis quinque nigris, latis, transverſis, variegatur. Pinna dorſalis XI conſtat oſſiculis; pectorales duæ ſingulæ oſſiculis XVII; ani denique pinna oſſiculis X. Cauda in extremo æqualis eſt, vel parumper convexa.

Num. 2. *Oſtracion tetraodon, ſubrotundus, albeſcens, aculeis exiguis, depreſſis, in dorſo & ventre.*

In omnibus propemodum cum præcedente convenit: ſed magis undique albicat, inque dorſo ex fuſco rubeſcit, lineis nigris, transverſalibus, carens. Quin & aculei minus crebri ſunt, exigui, & quaſi cuti adnati, hinc adeo parum ſtabiles, ut haud multum pungant. Cauda cum capite aculeis expers eſt. Pinnæ omnes albæ ſunt: pectorales ſingulæ oſſiculis XVI ad XVII; dorſalis XIII; ani pinna XI conſtat.

Num. 3. *Oſtracion triangulatus, figuris hexagonis, parum tuberculoſis & quaſi radiatis: aculeis duobus in imo ventre.*

Vocatur *Liſtero* in *Append. ad Ichthyol. Willougb. pag.* 20, & *Rajo pag.* 45, *num.* 8, *Piſcis triangularis, parvus, non niſi imo ventre cornutus.* Nobis merito inter Oſtraciones videtur referendus.

Num. 4. *Oſtracion quadrangulus, tuberculis & maculis variis, nigricantibus, lineaque longitudinali in dorſo ornatus.*

Et hunc Liſterus in *Append. ad Ichthyol. Willougb. pag.* 20, & *Rajus pag.* 45, *Piſcem* vocat *mediocrem, quadrangularem, maculoſum.* Pinna dorſi oſſiculis gaudet IX; ani pinna VIII tantum.

Num. 5.

Num. 9. *Een andere zeer kleine viſch van de zelve ſoort.*

VIER EN TWINTIGSTE TAFEREEL.

Num. 1. *Viertandige Schulpviſch, die rondachtig is, met zwarte ſtrepen over den rug, en overal kort gedorent.*

Het hoofdt is ſtomp; het lyf dik, en in zyn omtrek wat rondachtig. De bek, die ſmal is, heeft dikke lippen, en twee zeer grote, naaſt malkander ſtaande, tanden in ieder kakebeen. De neusgaten zyn vry wyd, de oogen eirond, en de openingen der kieuwen heel klein. Het vel is taai, en overal digt bedekt met dorens, die naar den ſtaart toe als gedrukt ſtaan. Het hoofdt alleen is zonder dorens. De buik en het gehele onderlyf zyn witachtig; maar de rug is donker bruin, met vyf zwarte, brede, dwarsſtrepen. De rug-vin heeft elf graadtjes; de twee borſtvinnen beſtaan ieder uit zeventien, en de vin van den achterbuik heeft 'er tien. Het ſtaarteinde loopt gelyk uit, of een weinig verheven.

Num. 2. *Viertandige Schulpviſch, die rondachtig is; witachtig, en op den rug en buik met kleine leggende dorentjes.*

Deze viſch komt met den voorgaanden ſchier in alles overeen. Maar hy is doorgaans wat witter, en bruin rood op den rug, zonder zwarte dwarsſtrepen. Ook zyn de dorens niet zo menigvuldig, maar klein, en enkeld aan het vel aangegroeit; weshalven zy ook zo los zitten, dat ze heel weinig ſteken. De ſtaart en het hoofdt hebben geen dorens. Alle de vinnen zyn wit. De borſt-vinnen hebben ieder 16 of 17 graadtjes; de rugvin 13; en de buik-vin maar elf.

Num. 3. *Driekantige Schulpviſch, met zeshoekige figuren, die wat bultachtig, en als geſtraalt zyn, hebbende twee dorens onder den buik.*

Deze viſch wordt van *Liſter* in zyn *Append. ad Ichthyol. Willougb. pag.* 20, en van *Rajus p.* 45, *num.* 8, genaamt *driekantige, kleine viſch, die onder aan den buik maar gehoornt is.* Wy menen, dat de zelve met recht onder de zogenaamde *Oſtracions* of Schulpviſſchen mag gebragt worden.

Num. 4. *Vierkantige Schulpviſch, met bultjes, en verſcheide zwarte vlakken, en met een ſtreep langs den rug verſiert.*

Liſter in zyn *Append. ad Ichthyol. Will. p.* 20, en *Rajus pag.* 45, noemt hem *middelmatige vierkante, gevlakte, viſch.* De rugvin heeft negen, en de buik-vin maar acht graadtjes.

Num. 5.

Num. 5. *Ostracion quadrangulus; nigrescens; tuberculis minimis & maculis albis varius.*

Dorso est lato, non gibboso; ventre paulo, quam dorsum, latiore. Supercilia minime elata sunt. Os exiguum dentes monstrat X in maxilla inferiore, VII circiter in superiore, qui crocei sunt coloris. Squamæ hexagonæ per totum corpus tuberculis minimis asperæ, albisque maculis plurimis variæ cernuntur: creberrimæ tamen & minimæ sunt maculæ dorsales. Pinnas pectorales singulas ossicula X; dorsalem, & ani pinnam itidem X constituunt ossicula. Longitudo circiter IV est unciarum, latitudo maxima unius unciæ & V circiter linearum. Per latera striæ rhomboidales & triangulæ regnant.

Num. 6. *Ostracion triangulus; tuberculis exiguis, innumeris, asper; aculeis carens.*

Listero in *Append.* ad *Ichthyol. Will. p.* 20, & *Rajo p.* 45, *num.* 9. *Piscis triangularis, ex toto cornutis carens*, audit.

Num. 7. *Ostracion triangulatus, totus maculosus & tuberculosus, aculeis duobus in imo ventre.*

Piscis mediocris, triangularis, ad imum ventrem, prope caudam, tantum cornutus, ex toto maculis æqualibus, subruffis, densè insignitus, Listeri in *Append. ad Willugb. p.* 20, & *Raji p.* 44, *n.* 7.

Num. 8. *Ostracion quadrangulus, aculeis duobus in capite & totidem in imo ventre.*

Henrico Ruyschio Tab. IX, fig. VIII, p. 17, Pisciculus hic idiomate Belgico *'t Zeekatje* eluit.

Num. 9. *Ostracion anterius quadrangulus, sed dorso acuto, gibboso; aculeis duobus in capite, & totidem in ventre.*

Piscis est exiguus, anterius ad caput quadrangulus, ad partem vero posteriorem, pone oculos, triangulari figuræ magis accedit; siquidem dorsum in carinam altam, gibbosam, acutam, extumescat, & sic cum lateribus unicum quasi latus duntaxat constituat. Venter latus est: os exiguum, multisque præditum denticulis. Oculi rotundi Iride argentei coloris pollent. Figuræ trigonæ & rhomboidales in dorso, capite, & lateribus regnant. Color obscure canus est, quasi lutescens, nullis maculis varius. Pectorales pinnæ XII singulæ ossicula gerunt; in dorsi & ani pinna X duntaxat numerantur. Aculei quatuor, magni, duo in capite, & totidem in imo ventre, retrorsum protenduntur.

Num. 10.

Num. 5. *Vierkante Schulpvisch, zwartachtig, met zeer kleine bultjes en witte vlakken.*

De rug is breed, en niet gebult; de buik een weinig breder als de rug. De wynbraauwen der oogen zyn niet verheven. De kleine bek heeft in het onderste kakebeen tien, en in het bovenste omtrent zeven tanden, die saffraankoleurig zyn. Het gehele ligchaam is bedekt met zeshoekige schubben, die overal met zeer kleine bultjes en vele witte vlakken besproeit zyn. Doch de rug-vlakken zyn menigvuldiger en kleiner. De borst-vinnen hebben elk 10 graadtjes; de rug- en buik-vin ieder ook zo veel. De lengte van den visch is omtrent vier oncen, en de grootste breedte haalt byna een once en vyf liniën. Aan de zyden ziet men ruitachtige en driehoekige strepen.

Num. 6. *Driekantige Schulpvisch, met ontallyke kleine bultjes, zonder dorens.*

Lister, in zyn *Append. ad Ichthyol. Will. p.* 20, en *Rajus, pag.* 45, *Num.* 9, geven aan dezen visch den naam van *driekante visch, die geheel zonder horens is.*

Num. 7. *Driekantige Schulpvisch, die overal met vlakken en bultjes is, en twee dorens onder aan den buik heeft.*

Van *Lister*, in zyn *Append. ad Will. p.* 20, en van *Rajus, pag.* 44, *Num.* 7, wordt hy genoemt *middelmatige, driekante visch, die onder aan den buik, omtrent den staart, maar horens heeft, en overal met gelyke rosachtige vlakken digt versiert is.*

Num. 8. *Vierkante Schulpvisch, met twee dorens aan het hoofdt, en twee onder aan den buik.*

Volgens *Hend. Ruysch, Tafereel IX, fig. VIII, p.* 17, wordt dit vischje van de Hollanders het *Zeekatje* genaamt.

Num. 9. *Schulpvisch, die van voren vierkant is, maar puntig en gebult van rug, met twee dorens aan het hoofdt, en twee aan den buik.*

De visch is klein, en voor aan het hoofdt vierkantig, maar naar achteren omtrent de oogen meer naar een driehoek trekkende, vermids de rug zo scherp gebult is, dat hy aan weêrkanten met de zyden schier maar eene vlakte uitmaakt. De buik is breed. De kleine bek heeft veel tandtjes. De ronde oogen hebben een zilververwig oogsterretje. Op den rug, het hoofdt, en aan de zyden ziet men driehoekige en ruitachtige figuren. De verw is donker grys, naar den gelen trekkende, zonder eenige vlakken. De borst-vinnen hebben ieder 12 graadtjes, de rug- en buik-vin maar 10. Daar steken twee grote dorens aan het hoofdt, en twee onder aan den buik uit, met hunne punten naar achteren toe staande.

Num. 10. *Ostracion oblongo-ovatus, aculeis undique longis, teretibus & retroversis.*

Caput ejus exiguum est, subacutum: corporis vero ambitus rotundus. Os non magnum dente unico, magno, in limbo utriusque maxillæ gaudet. Oculi satis ampli cute communi capitis obducuntur. Venter albescit; dorsum nigrescit. Aculei longi, teretes, acuti, caudam versus reclinati, totum corpus obsident. Pinnæ pectorales, in mediis lateribus sitæ, ossiculis constant 22, pinna dorsi, versus caudam collocata, ossicula monstrat 14; ani pinna, priori è regione opposita, ossiculis constat 12; cauda exigua ossiculis 9 ad 10. Longitudo corporis est trium unciarum.

Num. 11. *Ostracion unciali minor, subrotundo-quadrangulus, maculis nigris varius.*

Corpus 6 ad 7 lineas longum est, 3 ad 4 lineas latum. Os minutum plurimis denticulis armatum est. Oculorum Iris albedine argentea splendet. Trigonæ atque rhomboidales figuræ leviter in corpore adumbratæ sunt, ut parum admodum oculis pateant. Color cæterum ex albo canescens, maculis nigricantibus, subrotundis, undique varius, superficiem tingit. In pinnis pectoralibus ossicula 11; in dorsali 9, totidemque in ani pinna numeravi. Nulli uspiam in corpore aculei comparent.

Num. 12. *Ostracion triangulus, tuberculis exiguis, innumeris, asper, aculeis carens, major.*

Videtur hic ejusdem esse speciei, ac prior sub Num. 6 exhibitus: solâ enim magnitudine ab eo discrepat. Maculæ albicantes totam superficiem, excepto ventre, distinguunt simili modo, ac in præcedente Num. 6.

Num. 13. *Ostracion quadrangulus, minor, subflavescens, figuris hexagonis, veluti radiatis, undique pictus; aculeis duobus in capite, & totidem in imo ventre armatus.*

Ita omnes, meo quæ Museo continentur, *Ostracionum* exhibui species: sequitur proxime, ut de *Balistarum genere* agam.

Num. 14. *Balistes, tribus in dorso aculeis, & cauda admodum bifurca conspicuus.*

Guaperua vocatur Brasiliensibus; *Peixe Porco* Lusitanis, juxta *Marggrav. Lib. IV, c.* 12, & *Johnston: p.* 131, *Tab. XXXIV, Fig.* 2. Caput & corpus perpendiculariter lata sunt: os angustum: dentes magni, contigui, quorum octo in utraque maxilla præ reliquis conspicui sunt. Squamæ satis magnæ, quadratæ, durissimæ, superficiem tegunt, cujus color canescens lineis duabus, latis, cæruleis, transversim à rostro

Num. 10. *Langwerpig ovale Schulpvisch, met lange, ronde, achterwaards gekeerde dorens over het gehele lyf.*

Het hoofdt is klein en puntachtig, en de omtrek van het ligchaam rond. De bek, die niet groot is, heeft op den kant van ieder kakebeen een grote tandt. De redelyk wyde oogen zyn met de gemene hoofdhuidt bedekt. De buik is wit- en de rug zwartachtig. Over het gehele lyf ziet men lange, ronde, scherpe dorens, die naar den staart toe gebogen staan. De borst-vinnen zyn in het midden der zyden geplaatst, en hebben ieder 22 graadtjes. De rug-vin, die niet verre van den staart is, heeft 'er 14; de aars-vin, regt tegen over de vorige staande, bestaat uit 12 graadtjes, en de kleine staart uit 9 of 10. Het ligchaam is drie oncen lang.

Num. 11. *Kleine, rondachtige, vierkante, Schulpvisch, die nog geen once lang is, met zwarte vlakken.*

Het ligchaam is 6 of 7 liniën lang, en 3 à 4 liniën breed. De kleine bek heeft zeer veel kleine tandtjes. Het oogsterretje is mede zilververwig. Het lyf is met driehoekige en ruitachtige figuren beschildert, die zo onduidelyk zyn, dat men ze kwalyk onderscheiden kan. Voor het overige is de oppervlakte uit den witten grysachtig, met zwartachtige vlakken overal gemarmert. De borst-vinnen zyn met 11 graadtjes, de rug- en buik-vin met 9. Nergens aan het gehele lyf ziet men dorens.

Num. 12. *Driekantige, grote, Schulpvisch, met ontallyke kleine bultjes; zonder dorens.*

Deze visch schynt van de zelve soort te zyn als de voorgaande by Num. 6, van welken hy maar door de grootte verschillende is. Over het gehele lyf, behalven den buik, ziet men witte vlakken, op de zelve manier als in die van Num. 6.

Num. 13. *Kleine, vierkante, geelachtige, Schulpvisch, met zeshoekige, als gestraalde, figuren overal versiert; hebbende twee dorens aan het hoofdt, en twee onder aan den buik.*

Dus hebben wy alle de soorten van de zogenaamde *Ostracions*, of Schulpvisschen, die in ons Kabinet gevonden worden, vertoont, en gaan nu over tot het geslacht der *Balisten* of *Muurbrekers*.

Num. 14. *Balistes, met drie dorens op den rug, en met een staart, die diep gegaffelt is.*

De Brasilianen noemen hem *Guaperua*, de Portugezen *Peixe Porco*, volgens *Marggraaf, Lib. IV, cap.* 12, en *Johnston, p.* 131, *Tab. XXXIV, Fig.* 2. Het hoofdt en ligchaam zyn waterpas breed. De bek is naauw, met grote, naast malkander staande tanden, waar van 'er acht in beide kakebenen boven de andere uitmunten. Het vel is met vry grote, vierkante, zeer harde, schubben bedekt, en grysachtig van koleur, met twee brede, blaauwe, strepen, die zich van den bek af tot aan de borst-vinnen

à rostro ad pinnas pectorales productis, distinguitur. Binæ in dorso pinnæ sunt, quarum prior tribus constat aculeis, inter quos primus admodum crassus & robustus est. Pone hanc pinnam sulcus dorso insculptus cernitur. Altera dorsi pinna 30 constat ossiculis; pectorales pinnæ ossiculis 15; ani pinna 27. Aculeus osseus, magnus, in ventre, ante anum, retrorsum protenditur.

Num. 15. *Balistes, dorso triacantho, & tribus ordinibus aculeorum utrinque versus caudam.*

In plurimis equidem cum priore hic convenit; at corpus, in medio nigrescens, haud raro lineis aliquot obliquis, albis, ab inferiore laterum parte ad ani pinnam descendentibus, distinguitur, quæ tamen in omnibus haud adsunt. Tres ordines aculeorum nigricantium, brevium, in linea recta juxta longitudinem digestorum, utrinque versus caudam exporriguntur. Pinna dorsi prior tribus gaudet aculeis, quorum primus, itidem maximus, ab antica parte tuberculis exasperatur. Altera dorsi pinna ossiculis constat 24; ani pinna ossiculis 21 vel 22; pinnæ pectorales, breves, ossiculis 14. Cauda quadrata, in extremo æqualis, minime, ut in præcedente, bifurcatur. Os quoddam magnum, obtusum, articulo donatum, & tuberculis asperum, in ventre, ante anum, conspicitur.

Num. 16. *Balistes, dorso triacantho, squamis undique aculeatis.*

Multa sunt, quibus cum priore Num. 14 congruit; sed dorsum nigrescit, & squama quælibet aculeum exiguum, & brevissimum, in medio gerit: unde superficies tota aspera evadit. Pinnam dorsi secundam 26 constituunt ossicula; ani pinnam ossicula 24. Cauda in extremo alba, & æqualis, ossiculis gaudet 12. Longitudo Piscis fere biuncialis est.

Num. 17. *Balistes, dorso diacantho, unicolor, microlepidotus, asper.*

In multis iterum cum præcedentibus convenit: discrepat autem ratione squamarum, quæ admodum exiles sunt, & aculeis exilissimis undique subasperæ. Corpus ubique albescit. Os crassum, tuberculosum, in ventre, ante anum extat. Pinna dorsi prima duobus gaudet aculeis, quorum prior longus & robustus est, alter vero adeo brevis, ut vix in conspectum veniat. Secunda dorsi pinna ossiculis constat 34; pinnæ pectorales singulæ ossiculis 13; ani pinna ossiculis 30. Cauda, in extremo fere æqualis, ossicula habet 12.

Num. 18. *Balistes unicolor, asper, aculeo dorsi, postica parte uncinulis serrato.*

Magnam partem priori Num. 16 similis est: sed prima dorsi pinna duos gerit aculeos, quorum prior longus, robustus, postica parte uncinulis seu aculeis minoribus utrinque veluti serratus est; posterior aculeus, admodum brevis, perparum conspectui patet. Altera dorsi pinna ossiculis gaudet 28 ad 29; ani pinna ossiculis 27. Versus caudam in utroque latere aculei vel processus quidam piliformes, flexiles, prominent:

nen dwars uitstrekken. Op den rug zyn twee vinnen, waar van de voorste drie dorens heeft, van welke de eerste zeer dik en sterk is. Achter deze vin is een sleuf op den rug gegraveert. De twede rug-vin heeft 30 graadtjes; de borst-vinnen ieder 15; de buik-vin 27. Onder aan den buik, voor den aars, steekt een grote, beenachtige, doren naar achteren toe uit.

Num. 15. *Balistes, met drie dorens op den rug, en drie reien dorens aan weêrzyden naar den staart toe.*

Deze komt meestendeels met de vorige overeen; maar zyn ligchaam is in het midden zwartachtig, en niet selden met eenige dwarsse, witte, strepen, die van het onderste gedeelte der zyden naar de buik-vin afdalen, versiert; hoewel de zelve niet in alle te vinden zyn. Drie reien van zwarte, korte, dorens, die regt uit naar de lengte malkander opvolgen, ziet men aan weêrkanten naar den staart toe uitgestrekt. De voorste rug-vin heeft drie dorens, waar van de eerste de grootste, en van voren met kleine puistjes bezet is. De twede rug-vin bestaat uit 24 graadtjes; de aars-vin uit 21, of 22; de borst-vinnen, die kort zyn, ieder uit 14. De staart is vierkant, en niet, als in de voorgaande, gespleten, maar eindigt gelyk. Aan den buik, voor den aars, ziet men een groot, stomp, been, het welk een leedtje heeft, en vol puistjes is.

Num. 16. *Balistes, met drie dorens op den rug, en met schubben, die overal gedoornt zyn.*

Deze komt in vele delen met dien van Num. 14 overeen. Maar de rug is zwartachtig, en ieder schubbe heeft in het midden een klein, kort, dorentje, waar door de gehele oppervlakte zich overal ruig vertoont. De twede rug-vin heeft 26 graadtjes; de aars-vin 24. De staart loopt gelyk uit, en is aan het einde wit, bestaande uit 12 graadtjes. De visch is in zyn geheel omtrent twee oncen lang.

Num. 17. *Balistes, met twee dorens op den rug, klein geschubt, en ruig.*

Hy heeft veel overeenkomst met den vorigen, maar verschilt van den zelven ten opzichte van de schubben, die zeer klein en met heel fyne dorentjes bezet zyn. Het lyf is overal witachtig. Ook ziet men aan den buik, voor den aars, een dik been, dat van puistjes ruig is, uitstaan. De eerste rug-vin heeft twee dorens, waar van de voorste lang en sterk is, maar de achterste zo kort, dat men ze pas zien kan. De twede rug-vin heeft 34 graadtjes; de borst-vinnen hebben ieder 13; de buik-vin 30. De staart eindigt schier gelyk, en heeft 12 graadtjes.

Num. 18. *Eenverwige, ruige, Balistes, met een doorn op den rug, die van achteren zaagswyze gehaakt is.*

Hy komt voor een groot gedeelte met den voorgaanden van Num. 16 overeen: maar de eerste rug-vin heeft twee dorens, waar van de voorste lang en sterk, en van achteren met haakjes, of kleine dorentjes aan weêrkanten zaagswyze bezet is. De achterste doorn is zeer kort, en maar heel weinig te zien. De twede rug-vin heeft 28 of 29 graadtjes; de aars-vin 27. Naar den staart toe steken aan weêrkanten eenige dorentjes, of liever haairige, buigzame, draadtjes uit, waar door de oppervlakte daar

prominent: unde hirſuta ibi loci ſuperficies evadit. Interim in aliis hujus ſpeciei adeo breves ſunt hi villi, ut vix queant conſpici.

Num. 19. *Baliſtes, roſtro oblongo, acuto; macula nigra, punctis albis varia, ad os ventrale diſtinctus.*

Caput & roſtrum multo, quam in prioribus ſpeciebus, ſunt longiora & tenuiora. Os admodum exiguum eſt & anguſtum. Squamæ exiles, ſubaſperæ, ſplendentes, ſuperficiem tegunt, quæ ad utrumque caudæ latus quodammodo hirſutæ evadunt, minus tamen, quam in ſpecie prægreſſa. Color albidus maculis ſubrotundis, ſubfuſcis & pallidis, variegatur. Pinna dorſi prima duobus conſtat aculeis, quorum anterior longus, rectus, minimis ubique tuberculis exaſperatur; poſterior verò breviſſimus vix in conſpectum prodit. Pone hanc pinnam ſulcus dorſo inſculptus eſt. Alteram dorſi pinnam oſſicula 30 firmant; pinnam ani oſſicula 28 vel 29. Longitudo totius circiter tres uncias æquat.

TABULA VICESIMA ET QUINTA.

Ad Chætodontum genus jam transgredimur, quod quidem in tres iterum claſſes jure diſtingui poſſe videtur. Prima complectitur Chætodontes aculeo utrinque laterali ad caudam præditos: altera Chætodontes ad caput aculeatos: tertia Chætodontes nec ad caput, nec ad caudam aculeatos. Harum quælibet ſuas dein ſpecies enumerat, ordine nunc exhibendas.

Chætodontes aculeo utrinque laterali ad caudam.

Num. 1. *Chætodon lineis longitudinalibus varius; cauda bifurca & utrinque aculeata.*

Caput ab oculis verſus roſtrum admodum declive eſt. Unicus duntaxat ordo dentium utraque in maxilla cernitur. Squamæ ſubaſperæ corpus tegunt, quod lineis novem anguſtis, ex cœruleo albeſcentibus, longitudinalibus, utroque in latere, diſtinguitur: quin & quælibet harum linearum alia quadam linea fuſca utrinque ſtipatur. Pinnam dorſi oſſicula 36 conſtituunt, quorum 9 aculeata ſunt. Pectorales pinnæ oſſiculis ſingulæ conſtant 16; ventrales oſſiculis 6; ani pinna 29, quorum denuo 3 aculeata ſunt. Cauda magna, bifurca, oſſiculis 16 longioribus gaudet. Tandem in utroque latere, caudam verſus, aculeus acuminatus antrorſum protenditur.

Num. 2. *Chætodon nigreſcens; cauda albeſcente, æquali, & utrinque aculeata.*

Caput, corpus, os, dentes, ſquamæ, eadem ratione, ac in præcedente, comparata ſunt. Pinnæ pectorales oſſiculis itidem 16 conſtant; ventrales 6; dorſi pinna oſſiculis 38, quorum 9 aculeata ſunt; ani

daar ter plaatſe zich ruig vertoont. Doch deze haairtjes zyn in andere van die ſoort zo klein, dat men ze ſchier niet zien kan.

Num. 19. *Baliſtes, met een lange, puntige, ſnuit, en met een zwarte vlak, die wit geſtippelt is, omtrent het buikbeen verſiert.*

Het hoofdt en de ſnuit zyn veel langer en ſmaller dan in de voorgaande ſoorten. De bek is heel klein en naauw. De ſchubben zyn zeer fyn, ruigachtig, en glinſterende, en aan weêrkanten van den ſtaart ook eenigzins haairig: doch zo veel niet, als in de vorige. De verw is wit, met rondachtige bruine en bleke vlakken gemarmert. De eerſte rug-vin heeft twee dorens, waar van de voorſte lang, regt, en overal ruig van kleine puiſtjes is; de achterſte daarentegen is zo kort, dat men hem pas zien kan. Achter deze vin loopt een ſleuf in den rug. De twede rug-vin heeft 30 graadtjes; de aars-vin 28, of 29. De lengte van den gehelen viſch haalt omtrent drie oncen.

VYF EN TWINTIGSTE TAFEREEL.

Wy gaan nu over tot het geſlacht der *Chætodons*-viſſchen, of van die viſſchen, die met borſtelachtige tanden voorzien zyn, en die wy menen dat met recht in drie claſſen kunnen verdeelt worden. Onder de eerſte worden gerekent die gene, welke aan weêrkanten van den ſtaart een doorn dragen; onder de twede die, welke aan het hoofdt gedoornt zyn; en de derde zyn die, welke noch aan het hoofdt, noch aan den ſtaart dorens hebben. Ieder van deze drie claſſen heeft wederom zyne ſoorten, die wy nu in ordre zullen laten volgen.

Chætodons, die aan weêrkanten van den ſtaart gedoornt zyn.

Num. 1. *Chætodon, die na de lengte geſtreept is, met een gegaffelden en aan weêrkanten gedoornden ſtaart.*

Het hoofdt loopt van de oogen tegen de ſnuit aan zeer ſchuins. In ieder kakebeen is maar een ry tanden. Het ligchaam is met ruigachtige ſchubben bedekt, en heeft aan weêrkanten in de lengte negen ſmalle, blaauwachtig witte, ſtrepen, waar van ieder wederom aan beide zyden met een bruine ſtreep verſiert is. De rugvin heeft 36 graadtjes, waar van 9 gedoornt zyn; de borſt-vinnen hebben ieder 16, de buik-vinnen 6, en de aars-vin 29, waar van wederom drie gedoornt zyn. De ſtaart is groot, gegaffeld, en beſtaat uit 16 lange graadtjes. Ook ziet men aan weêrkanten, omtrent den ſtaart, een puntige doorn, die naar voren toe ſtaat.

Num. 2. *Zwartachtige Chætodon, met een witachtigen, gelyken, en aan weêrkanten gedorenden ſtaart.*

Het hoofdt, ligchaam, bek, tanden en ſchubben zyn even zo, als in de vorige, geſchapen. De borſt-vinnen hebben ook 16 graadtjes; de buik-vinnen 6; de rug-vin 38, waar van 9 gedoornt zyn. De aars-vin heeft 'er 29, waar van drie met dorens zyn,

ani pinna 29, inter quæ 3 aculeo gaudent. Cauda, in extremo æqualis, ossicula gerit 16 longiora. Quin & ad caudam ejusmodi datur utrinque aculeus, ac in priore.

Num. 3. *Chætodon nigrescens, cauda parum bifurca, & utrinque aculeata.*

Os & dentes ita, ut in prioribus, sese habent. Squamæ admodum exiles, subasperæ, corpus tegunt. Pinna dorsi ossiculis gaudet 33 ad 34, quorum 9 aculeata sunt; Pectorales pinnæ 15 ad 16 constant ossiculis; ventrales 6; ani pinna circiter 27, quorum tria denuo aculeata sunt. Aculeus quoque lateralis utrinque ad caudam adest.

Num. 4. *Chætodon albescens, lineis quinque, transversis, nigricantibus, & aculeo laterali utrinque.*

Caput, corpus, dentes, & reliqua, ejusmodi fere sunt ac in præcedente Num. 3. Sed lineæ 5 transversæ, nigricantes, utroque in latere decurrunt. Pinnam dorsi 30 firmant ossicula, inter quæ 9 aculeo gaudent; pectorales pinnæ ossiculis constant 15 ad 16; ventrales ossiculis 6; ani pinna 22, quorum tria aculeata sunt. Cauda, in extremo æqualis, ossicula 16 longiora gerit. Aculeus brevis utrinque, versus caudam, ut in præcedente, datur.

Sequuntur proxime Chætodontes ad caput aculeati.

Num. 5. *Chætodon niger, capite diacantho, & lineis utrinque quatuor, transversis, curvis.*

Listero in *Append. ad Willougb. p.* 23, J. Rajo *in Syn. p.* 103, vocatur *Acarauna exigua, nigra, zonis aliquot luteis eleganter depicta.* Maxilla ejus inferior paulo longior est superiore: in utraque autem plures eminent ordines denticulorum. Lamina media operculorum, quæ branchias defendunt, ad partem inferiorem in aculeum magnum & robustum desinit. Pinna dorsi ossiculis constat 41, quorum 10 aculeata sunt; pectorales pinnæ ossiculis 19; ventrales 6; ani pinna 27, quorum tria aculeo gaudent. Cauda, in extremo subrotunda, ossicula 17 longiora gerit.

Num. 6. *Chætodon, duobus aculeis brevibus supra oculos, & ossiculo tertio pinnæ dorsalis longissimo præditus.*

Rostrum ejus admodum productum est. In maxillis plures extant dentium longorum ordines. Supra oculos ossiculum serratum, brevisque aculeus, utroque in latere conspiciuntur. Squamis perpusillis, duris & asperis, corpus tegitur. Lineæ aliquot nigræ & albæ, latæ, transversæ, superficiem variegant. Pinna dorsi ossiculis constat 46, quorum septem aculeata sunt, & tertium ordine longissimum in setam quasi

zyn. De staart loopt gelyk uit, en heeft 16 lange graadtjes. Aan weêrkanten van den staart is mede een doorn, als in de voorgaande.

Num. 3. *Zwartachtige Chætodon, met een staart, die een weinig gegaffelt, en aan weêrkanten gedoornt is.*

De bek en de tanden zyn zo, als in de voorgaande. Het lyf is met zeer kleine, ruigachtige, schubben bedekt. De rug-vin heeft 33 of 34 graadtjes, waar van 9 gedoornt zyn; de borst-vinnen hebben 15 of 16 graadtjes; de buik-vinnen 6; de aars-vin omtrent 27, waar van drie met dorens zyn. Ook is aan weêrkanten van den staart een doorn.

Num. 4. *Witachtige Chætodon, met vyf zwartachtige dwarsstrepen, en een doorn aan ieder zyde.*

Het hoofdt, ligchaam, de tanden, en andere delen zyn schier even zo, als in die van Num. 3, gestelt. Maar aan beide de zyden ziet men vyf zwartachtige dwarsstrepen lopen. De rug-vin heeft 30 graadtjes, waar van 9 gedoornt zyn; de borst-vinnen 15 of 16; de buik-vinnen 6, en de aars-vin 22, waar van drie met dorens zyn. De staart loopt opgespleten uit, en heeft 16 lange graadtjes. Aan weêrkanten omtrent den staart ziet men mede een doorn, gelyk als in de voorgaande.

Nu volgen de Chætodons, die aan het hoofdt gedoornt zyn.

Num. 5. *Zwarte Chætodon, met twee dorens aan het hoofdt, en vier kromme dwarsstrepen aan weêrkanten.*

Lister in *Append. ad Willoughb. pag.* 23, en Rajus in *Synops. pag.* 103, noemen dezen visch *kleine, zwarte, Acarauna, met eenige gele gordels fraai versiert.* Het onderste kakebeen is wat langer dan het bovenste, en in beide ziet men verscheide reien van tandtjes uitsteken. Het middelste bladt van de kieuw-dekfels loopt van onderen met een grote en sterke doorn uit. De rug-vin heeft 41 graadtjes, waar van 10 gedoornt zyn; de borst-vinnen hebben 19; de buik-vinnen 6; de aars-vin 27, waar van drie met dorens zyn. De staart, die rondachtig eindigt, heeft 16 lange graadtjes.

Num. 6. *Chætodon, met twee korte dorens boven de oogen, en met een rug-vin, wiens derde graadtje zeer lang is.*

De snuit is zeer lang, en in de kakebenen zyn verscheide reien lange tanden geplaatst. Boven de oogen is aan weêrkanten een zaagsgewys getand beentje, en een korte doorn. Het lyf is met zeer kleine, harde en ruige, schubben bedekt, en met eenige zwarte en witte, brede, dwarsstrepen gemarmert. De rug-vin heeft 46 graadtjes, waar van 7 gedoornt zyn, en het derde zeer lang,

quasi producitur. Pinnæ pectorales officula gerunt 18; ventrales 6; ani pinna 36, quorum tria priora aculeo gaudent. Cauda, parum bifurcata, officulis 16 longioribus pollet.

Num. 7. *Chætodon canescens; ore aculeato, & officulo tertio pinnæ dorsalis setiformi, longissimo.*

Ad oris angulos utrinque aculeus quidam, retrorsum spectans, eminet, quo adparatu præcedentes carent. Color corporis ex albo canescens & splendidus est. Squamæ admodum exiguæ sunt. Pinna dorsi officulis constat 46; ani pinna 36; pectorales 17 ad 18; ventrales, ut in priore Num. 6, officula gerunt 6.

Chætodontes aculeis ad caput & caudam carentes.

Num. 8. *Chætodon macrolepidotus; lineis utrinque duabus, magnis, nigris; officulo quarto pinnæ dorsalis setiformi, longissimo.*

H. Ruyschio in *Theat. Anim. Tab. I, fig.* 1, *p.* 1, vocatur Belgice *de Tafelvisch.* Figura sane, quam Author hic ibi exhibet, omnino nostrum hunc Piscem videtur exprimere; quamvis adjuncta descriptio admodum imperfecta sit, nec in omnibus ad amussim figuræ respondeat. Denticulorum plures ordines in utraque maxilla dantur. Squamæ amplæ, imbricatim sitæ, subasperæ, corpus obsident. Pinna dorsi officulis constat 37, quorum 11 aculeata sunt. Pectorales pinnæ officulis gaudent 18; ventrales 6; ani pinna 22 ad 23. Cauda in extremum fere æquale terminatur.

Num. 9. *Chætodon macrolepidotus, lineis utrinque tribus, nigris, latis, & quarta in ipsa cauda.*

Ordines denticulorum, & squamæ magnæ, asperæ, similiter, ut in præcedenti specie Num. 8, sese habent. Color corporis albescens lineis quatuor transversis, nigris, latis, utroque in latere distinguitur. Pinna dorsi officula gerit 33, quorum 12 aculeo gaudent. Pectorales pinnæ officula habent 16; ventrales 6; ani pinna 21, quorum tria iterum aculeata sunt. Cauda in extremo convexa est.

Num. 10. *Chætodon macrolepidotus, nigrescens; lineis utrinque duabus, albis, ad caput.*

Dentium atque squamarum eadem est, ac in prioribus Num. 8 & 9, ratio. Totum fere corpus nigrescit, nisi quod binæ albescentes lineæ, transversæ, utrinque ad caput exporrigantur. Pinna dorsi officulis constat 40, quorum 12 aculeata sunt. Pectorales pinnæ officula gerunt 16; ventrales 6; ani pinna 24, inter quæ tria aculeata sunt. Cauda in extremum convexum desinit.

Num. 11.

lang, als een varkensborstel, uitsteekt. De borst-vinnen hebben 18 graadtjes; de buik-vinnen 6; de aars-vin 36, waar van de drie eerste gedoornt zyn. De staart is een weinig gespleten, en heeft 16 lange graadtjes.

Num. 7. *Grysachtige Chætodon, met een gedoornde bek, en een rug-vin, wiens derde graadtje zeer lang en borstelachtig is.*

Aan beide de hoeken van den bek zit een doorn, die naar achteren toe uitsteekt, het welk in de voorgaande zo niet gevonden wordt. Het lyf is grysachtig en glinsterende. De schubben zyn zeer klein. De rug-vin heeft 46 graadtjes; de aars-vin 36; de borst-vinnen 17, of 18; de buik-vinnen 6, gelyk in die van Num. 6.

Chætodons zonder dorens aan het hoofdt, noch aan den staart.

Num. 8. *Groot-geschubde Chætodon, met twee grote, zwarte, strepen aan weêrkanten, wiens vierde graadtje van de rug-vin zeer lang en borstelachtig is.*

H. Ruysch in zyn *Theatr. Anim. Tab. I, fig.* 1, *pag.* 1, noemt dezen Chætodon *Tafelvisch.* Ten minste komt de printverbeelding, die deze Schryver daar ter plaatse geeft, zeer wel met dezen onzen visch overeen; hoewel de bygevoegde beschryving onvolmaakt is, en niet in alle delen met de print overeenkomt. Beide de kakebenen hebben verscheide reien van tandtjes. De schubben zyn breed, ruigachtig, en als dakpannen in malkander geschikt. De rug-vin heeft 37 graadtjes, waar van 11 gedoornt zyn; de borst-vinnen hebben 18; de buik-vinnen 6, en de aars-vin 22 of 23. De staart loopt schier gelyk ten einde.

Num. 9. *Groot-geschubde Chætodon, met drie zwarte, brede, strepen aan weêrkanten, en een vierde op den staart.*

De reien tanden, en de grote, ruige, schubben zyn even zo, als in de voorgaande soort van Num. 8. Het witachtige lyf is met vier zwarte, brede, dwarsstrepen aan weêrkanten versiert. De rug-vin heeft 33 graadtjes, waar van 12 gedoornt zyn; de borst-vinnen hebben 16; de buik-vinnen 6, en de aars-vin 21, waar onder drie met dorens zyn. De staart loopt rondachtig ten einde.

Num. 10. *Groot-geschubde, zwartachtige, Chætodon, met twee witte strepen aan weêrkanten van het hoofdt.*

De tanden en schubben zyn gelyk als in de vorige van Num. 8. en 9. Het ligchaam is schier overal zwartachtig, behalven dat twee witachtige dwarsstrepen zich aan weêrkanten van het hoofdt uitstrekken. De rug-vin heeft 40 graadtjes, waar van 12 gedoornt zyn; de borst-vinnen hebben 16; de buik-vinnen 6; de aars-vin 24, waar onder drie gedoornt zyn. De staart heeft een rondachtig einde.

Num. 11.

Num. 11. *Chætodon macrolepidotus, albescens, linea nigra ad oculos; & macula rotunda in pinna dorsali.*

Dentes iterum & squamæ ita, uti in præcedentibus; sese habent. Rostrum oblongum est & productum. Totum corpus albescit, excepta macula quadam rotunda, nigra, quæ superius ad finem pinnæ dorsalis datur. Quin & linea nigra ad oculos cernitur. Pinna dorsi ossiculis constat 37, quorum 13 aculeata sunt. Ani pinna ossicula gerit 23, quorum tria prima aculeo gaudent. Cauda in extremo convexa est. Longitudo totius piscis circiter est unciæ unius & 8 linearum.

Num. 12. *Chætodon macrolepidotus, albescens, lineis utrinque octo transversis, nigris.*

Et hic ratione dentium & squamarum nihil a præcedentibus discrepat. Rostrum breve est & minime productum. Pinna dorsi ossicula gerit 29 ad 30, quorum 11 aculeata sunt. Ani pinna ossiculis gaudet 20, quorum 3 aculeata sunt. Longitudo est unciæ unius & 8 linearum: latitudo maxima unciæ unius & unius lineæ.

Num. 13. *Chætodon totus argentei coloris; pinnis ventralibus ob brevitatem parum conspicuis.*

Denticuli sunt ut in Num. 12. Squamæ exiguæ albore argenteo splendent. Pinna dorsi ossiculis constat 38, quorum 8 aculeata sunt. Pectorales pinnæ ossicula gerunt 16 ad 17; ventrales 6; ani pinna 33, quorum tria aculeo gaudent. Cauda, in extremo parum bifurca, ossiculis firmatur 17 longioribus. Longitudo fere est biuncialis: latitudo maxima duarum linearum supra unciam.

Num. 14. *Chætodon obscure canus, maculis aliquot irregularibus, & ossiculo secundo pinnarum ventralium in setam quasi producto.*

Ordines denticulorum, ut in priore, se habent. Squamæ exiguæ sunt & subasperæ. Color corporis obscure canus maculis aliquot irregularibus & parum conspicuis utroque in latere distinguitur. Pinna dorsi ossiculis constat 31, quorum 9 prima aculeata sunt. Pectorales pinnæ ossicula habent 17 ad 18; ventrales 6; ani pinna 22, inter quæ tria aculeata sunt. Cauda in extremo subrotunda est. Longitudo corporis totius est unciæ 1 & 9 linearum: latitudo maxima unciæ 1 & 2 linearum.

Num. 15. *Chætodon quadratus, nigrescens, pinnis dorsi ac ani in medio longum productis.*

H. Ruyschio, in *Th. An. p.* 18, vocatur Belgicè *'t Zeebotje*, cujus icon ibidem *Tab. X, fig.* 7, exhibetur,

Num. 11. *Groot-geschubde, witachtige, Chætodon, met een zwarte streep aan de oogen, en een ronde vlak op de rug-vin.*

De tanden en schubben zyn als in de voorgaande. De snuit is langwerpig en steekt verre uit. Het gehele lyf is witachtig, behalven boven aan het einde van de rug-vin, daar een zwarte ronde vlak zit. De rug-vin heeft 37 graadtjes, waar van 13 gedoornt zyn. De aars-vin heeft 'er 23, waar onder de drie eerste met dorens zyn. De staart loopt rondachtig ten einde. De lengte van dezen visch haalt omtrent een once en 8 linien.

Num. 12. *Groot-geschubde, witachtige, Chætodon, met acht zwarte dwarsstrepen aan weêrkanten.*

Deze komt mede met de vorige ten opzichte der tanden en schubben overeen. De snuit is kort en steekt niet verre uit. De rug-vin heeft 29 of 30 graadtjes, waar van 11 gedoornt zyn. De aars-vin heeft 20 graadtjes, waar van drie gedoornt zyn. De lengte is van een once en 8 linien, en de grootste breedte van een once en een linie.

Num. 13. *Zilver-verwige Chætodon, met buik-vinnen, die wegens hunne kortheit schier onzichtbaar zyn.*

De tanden zyn zo, als in die van Num. 12. De kleine schubben hebben een witte zilververw. De rug-vin heeft 38 graadtjes, waar van 8 gedoornt zyn; de borst-vinnen hebben 16 of 17; de buik-vinnen 6, en de aars-vin 33, waar van drie met dorens zyn. De staart is aan het einde een weinig gespleten, en heeft 7 lange graadtjes. De lengte is schier van twee oncen; de grootste breedte van een once en 2 linien.

Num. 14. *Donker-gryze Chætodon; met eenige ongeregelde vlakken; en met buik-vinnen, welker twede graadtje als een borstel uitsteekt.*

Ten opzichte van de tanden komt hy met de vorige overeen. De schubben zyn klein en ruigachtig. Het lyf is donker grys, met eenige vlakken aan weêrkanten, die zonder order staan, en naaulyks gezien kunnen worden. De rug-vin heeft 31 graadtjes, waar van de 9 eerste gedoornt zyn. De borst-vinnen hebben 17 of 18; de buik-vinnen 6; de aars-vin 22, waar van drie gedoornt zyn. De staart is aan het einde rondachtig. Het gehele lighchaam is een once en 9 linien lang, en op zyn breedst een once en 2 linien breed.

Num. 15. *Vierkante, zwartachtige, Chætodon, met rug- en aars-vinnen, die in het midden verre uitsteken.*

H. Ruysch, in zyn *Theat. An. p.* 18, noemt dezen visch op zyn Nederduitsch *het Zeebotje*, en geeft aldaar op het *X Taf., fig.* 7, een

betur, huic pro parte conveniens; quamvis pinnas ventrales non adeo duras & osseas reperiam, ac Ruyschii descriptio docet. Dentes, uti in Num. 14, comparati sunt. Squamæ itidem non magnæ. Color nigrescens vel obscurus per totum corpus regnat, quod quadratum vel potius rhomboideum est, si pinnas aufers. Dorsi pinna ossiculis constat 41, quorum 5 aculeata sunt; pectorales pinnæ ossiculis 17; ventrales nigræ & longæ ossiculis 6; ani pinna 30, quorum 3 aculeo gaudent. Longitudo totius est 3 unciarum: latitudo inter initium pinnarum dorsi & ani itidem 3 unciarum.

Num. 16. *Chætodon macrolepidotus, albescens, linea nigra ad oculos & macula rotunda ad caudam.*

Ore aperto maxilla inferior superiore longior est. Corpus albescit; sed linea nigrescens, transversalis ad regionem oculorum, & macula nigra rotunda, circulo albo inscripta, in extremo corpore versus caudam datur. Pinna dorsi ossiculis constat 32 ad 33, quorum 13 aculeata sunt, reliqua mollia. Pinnæ pectorales ossicula gerunt 15; ventrales 6, quorum primum, satis longum, aculeo gaudet. Ani pinna ossiculis firmatur 20, quorum 3 robusta & aculeata sunt, reliqua mollia. Cauda in extremum ferè æquale desinit.

Num. 17. *Chætodon macrolepidotus, albo flavescens, rostro longissimo, osseo, & macula nigra ad basin pinnæ dorsalis.*

In multis hic cum præcedente convenit; sed rostro gaudet admodum longo, osseo & subacuto, ore interim satis minuto. Corpus, ex albo flavescens, lineis quatuor transversis, obscurioribus, in utroque latere distinguitur, sic ut linearum prima oculos secet, altera & tertia medium per corpus decurrat, quarta, reliquis latior, versus caudam. Quin & præterea ad caudæ initium linea nigra, transversalis, & ad basin pinnæ dorsalis macula nigra, rotunda, satis ampla, datur. Pinna dorsi flavescens ossiculis gaudet 39, quorum 9 aculeata, brevia & robusta sunt, reliqua mollia. Pinnæ pectorales ossiculis constant 15; ventrales 6, quorum primum itidem aculeatum est, reliqua verò ramosa. Ani pinna ossicula gerit 23 ad 24, quorum 3 aculeata sunt. Cauda in extremo æqualis est.

Num. 18. *Chætodon macrolepidotus, albescens, linea nigricante ad oculos, caudam, ani ac dorsi pinnam.*

Admodum is adfinis est speciei Num. 16 descriptæ: sed linea nigrescens, longitudinalis ad extremum pinnæ ani & dorsi datur. Dorsi pinnam ossicula constituunt 35, quorum 13 aculeata, reliqua mollia sunt. Pinnæ pectorales ossiculis constant 15; ventrales 6, quorum primum aculeatum est; ani pinna ossiculis 23, quorum 3 aculeata sunt, reliqua mollia. Cauda in extremum æquale, vel parum convexum, abit.

TABULA

een printverbeelding, die met de onze ten dele overeenkomt; hoewel my de buik-vinnen zo hard en beenachtig niet voorkomen, als de Hr. Ruysch de zelve beschryft. De tanden zyn even zo geschapen, als in die van Num. 14. Ook zyn de schubben niet groot. Het lyf is overal zwartachtig, of donkerverwig, en van gedaante vierkant, of liever ruitachtig, als men de vinnen daar buiten rekent. De rug-vin heeft 41 graadtjes, waar van 5 gedoornt zyn; de borst-vinnen hebben 17; de zwarte en lange buik-vinnen 6; de aars-vin 30, waar van drie met dorens zyn. De gehele lengte is van drie oncen, en de breedte tusschen het begin van de rug- en aars-vinnen genomen mede van 3 oncen.

Num. 16. *Groot-geschubde, witachtige, Chætodon; met een zwarten streep aan de oogen, en een ronde vlak aan den staart.*

Wanneer zyn bek open is, zo ziet men, dat het onderste kakebeen langer is dan het bovenste. Het lyf is witachtig; maar met een zwartachtigen dwarsstreep omtrent de oogen, en een zwarte ronde vlak, die met een witte kring omschreven is, aan het uiterste van het ligchaam, by den staart. De rug-vin heeft 32 of 33 graadtjes, waar van 13 gedoornt, en de overige zacht en slap zyn. De borst-vinnen hebben 15 graadtjes; de buik-vinnen 6, waar van het eerste vry lang gedoornt is. De aars-vin heeft 20 graadtjes, waar van drie vry sterk en gedoornt, maar de andere zacht en slap zyn. De staart eindigt gelyk uit.

Num. 17. *Groot-geschubde, uit den witten geelachtige, Chætodon, met een zeer lange, beenachtige, snuit, en een zwarte vlak onder aan den voet van de rug-vin.*

Hy komt met den voorgaanden meerendeels overeen; maar heeft een zeer lange, beenige en scherpachtige, snuit, hoewel de bek zelf vry klein is. Het lyf is uit den witten geelachtig, met vier donkerverwige dwarsstrepen aan weêrkanten, waar van de eerste over de oogen loopt, de twede en derde over het midden van het lyf, en de vierde, die breder is dan de andere, naar den staart toe zich uitstrekt. Ook ziet men omtrent het begin van den staart een zwarten dwarsstreep, en aan den voet van de rug-vin een zwarte, ronde, vlak, die redelyk groot is. De geelachtige rug-vin heeft 39 graadtjes, waar van 9 gedoornt, kort en vry sterk, maar de andere slap zyn. De borst-vinnen hebben 15 graadtjes; de buik-vinnen 6, waar van het eerste ook gedoornt is, maar de overige als getakt zyn. De aars-vin heeft 23 of 24 graadtjes, waar van drie gedoornt zyn. De staart loopt gelyk ten einde.

Num. 18. *Groot-geschubde, witachtige, Chætodon, met een zwartachtigen streep aan de oogen, aars- en rug-vin.*

Deze heeft veel overeenkomst met dien van Num. 16; maar is met een zwartachtigen streep, naar de lengte, omtrent het einde van de aars- en rug-vin, versiert. De rug-vin heeft 35 graadtjes, waar van 13 gedoornt, en de overige zacht zyn. De borst-vinnen hebben 15 graadtjes; de buik-vinnen 6, waar van het eerste gedoornt is; de aars-vin heeft 23, waar van drie gedoornt, en de andere zacht en slap zyn. De staart loopt gelyk, of een weinig rondachtig ten einde.

ZES

TABULA VICESIMA ET SEXTA.

Num. 19. *Chætodon fusco-rubescens; aculeis utrinque duobus infra oculos.*

Corpus huic magis oblongum est, quam prioribus. Lamina media & infima operculorum branchiarum in ambitu aculeis aliquot brevibus quasi serratæ sunt; suprema vero lamina infernè ad oculos in binas abit spinas, magnas, quarum posterior anteriore triplo longior est. Pinna dorsi, in medio humilior, ossiculis constat 28 ad 29, quorum 10 vel 11 aculeata sunt, reliqua mollia. Pinnæ pectorales ossiculis constant 17; ventrales 6, quorum primum aculeo gaudet. Ani pinna ossicula gerit 17, quorum duo aculeata sunt, reliqua mollia. Cauda, lata, in extremo rotunda est.

Num. 20. *Chætodon, lineis utrinque tribus, albis; & laminis operculorum in ambitu admodum serratis.*

Præcedenti Num. 19 in multis similis est; sed corpus obscure canum lineis vel zonis tribus, latis, transversis, albescentibus, variegatur, quarum prima est circa opercula branchiarum, altera, latissima, in medio corpore, tertia ad caudæ initium. Lamina suprema & infima operculorum branchiarum in ambitu aculeis plurimis admodum dentatæ sunt: media vero iis caret. Dorsi pinna, in medio humilior, ossiculis constat 26, quorum 11 aculeata, reliqua mollia sunt. Pinnæ pectorales ossicula gerunt 17; ventrales 6, quorum primum aculeo gaudet. Ani pinna ossicula habet 13, quorum duo aculeata, reliqua mollia sunt. Cauda in extremo subrotunda est. Longitudo corporis circiter 2 uncias æquat.

Num. 21. *Chætodon quadratus, argentei coloris; aculeis duobus, brevibus, loco pinnarum ventralium, præditus.*

Corpus fere quadratum est & latius, quam longum. Maxilla inferior superiorem longitudine parum superat. Denticulorum plures dantur ordines in maxillis, palato, & faucibus. Oculi magni, sphærici, sunt. Corpus, una cum pinnis, argentei est coloris. Squamæ amplæ, quadrato-subrotundæ, albæ, corpus tegunt. Pinnæ pectorales ossicula habent 17; dorsi pinna 43, quorum 8 aculeata sunt; ani pinna maxima, valde lata, ossiculis gaudet 39, quorum tria prima aculeata & admodum robusta sunt. Cauda, lata, in extremo fere æqualis est. Aculei duo, admodum curti, sed robusti, retrorsum flexi, in ventre proxime supra anum prominent, qui locum pinnarum ventralium supplere videntur.

Num. 22. *Chætodon, lineis utrinque candidis; laminis operculorum serratis: cauda alba bifurca.*

Unus duntaxat ordo denticulorum in maxillis datur. Squamæ mediocres sunt & asperæ. Color corporis ex fusco nigrescens duabus lineis albis, transversis, utrinque distinguitur, quarum prima pone oculos

ZES EN TWINTIGSTE TAFEREEL.

Num. 19. *Bruin roodachtige Chætodon, met twee dorens aan weêrzyden onder de oogen.*

Het lyf van dezen is eenigzins langwerpiger dan dat van den voorgaanden. Het middelste en onderste bladt van de kieuwendeksels is in zyn omtrek met eenige korte dorens zaagswyze getand; maar het bovenste bladt maakt onder aan de oogen twee grote dorens, waar van de achterste wel driemaal langer is dan de voorste. De rugvin is in het midden korter en lager, en heeft 28 of 29 graadtjes, waar van 10 of 11 gedoornt, maar de overige zacht zyn. De borst-vinnen hebben 17 graadtjes, en de buik-vinnen 6, waar van de eerste met een doorn is. De aars-vin heeft 'er 17, waar van twee gedoornt, maar de overige zacht zyn. De brede staart is aan zyn einde rondachtig.

Num. 20. *Chætodon, met drie witte strepen aan weêrzyden, en met kieuwendeksels-bladen, die in hunnen omtrek sterk getand zyn.*

Hy komt in vele stukken met dien van Num. 19 overeen; maar zyn lyf is donker-grys, met drie witachtige dwarsstrepen, of gordels versiert, waar van de eerste om de kieuwendeksels loopt; de andere, zynde de breedste, over het midden van het lyf, en de derde omtrent het begin van den staart. Het bovenste en onderste kieuwendeksels-bladt is in zyn omtrek met zeer vele dorens sterk getand; maar het middelste heeft diergelyke niet. De rugvin, die in het midden wat lager is, heeft 26 graadtjes, waar van 11 gedoornt en de andere zacht zyn. De borst-vinnen hebben 17 graadtjes, en de buik-vinnen 6, waar van het eerste gedoornt is. De aars-vin heeft 'er 13, waar van twee met dorens, en de andere zacht zyn. De staart is aan zyn einde rondachtig. Het ligchaam is omtrent 2 oncen lang.

Num. 21. *Vierkantige, zilververwige, Chætodon, met twee korte dorens, die in de plaats van de buik-vinnen dienen.*

Het lyf is byna vierkantig, en breder dan het lang is. Het onderste kakebeen is langer dan het bovenste, en in de kakebenen zo wel, als in het verhemelte en keelgat, ziet men verscheide reien van tanden zitten. De oogen zyn groot en kogelrond. Het lyf en de vinnen zyn met zilververwe bekleed. De schubben zyn breed, wit, en vierkant rondachtig. De borst-vinnen hebben 17 graadtjes; de rug-vin 43, waar van 8 gedoornt zyn; de aars-vin, die zeer groot en breed is, heeft 39, waar van de drie eerste gedoornt en zeer sterk zyn. De brede staart loopt byna gelyk ten einde: ook ziet men onder aan den buik, digt voor den aars, twee zeer korte, doch sterke, dorens, die naar achteren gebogen staan, en de plaats van buik-vinnen schynen te vervullen.

Num. 22. *Chætodon, met witte strepen aan weêrzyden, hebbende getande blaadtjes van de kieuwendeksels, en een witten gespleten staart.*

In de kakebenen is maar een rei tanden. De schubben zyn middelmatig groot en ruig. Het lyf is bruin zwartachtig, met twee witte dwarsstrepen aan weêrzyden, waar van de eerste naby de

oculos est, & altera medio in corpore. Cauda itidem tota candida est & bifurca. Operculorum laminæ in ambitu admodum serratæ sunt. Dorsi pinna ossiculis gaudet 27, quorum 10 aculeata sunt. Pinnæ ventrales nigræ ossicula habent 6; ani pinna 15, quorum duo priora aculeata sunt. Longitudo Piscis fere est 3 unciarum.

Num. 23. *Chætodon albescens, macrolepidotus; cauda bifurca, & operculis branchiarum parum serratis.*

Denticuli breves duobus ordinibus utraque in maxilla dispositi sunt. Præterea in faucibus ossicula hærent denticulis aspera. Laminæ operculorum singulæ in ambitu quasi denticulis serratæ sunt, præsertim vero infima. Squamæ maximæ, oblongo-quadratæ, asperæ, albescunt. Color corporis argenteo-albus lineis duabus obscurioribus, transversis, varius est. Pinna dorsi ossicula habet 24, quorum 12 aculeata sunt, reliqua mollia. Pinnæ pectorales, albæ, ossiculis constant 18; ventrales nigrescentes ossiculis 6; ani pinna albescens 14, quorum duo prima aculeata sunt, reliqua mollia. Cauda alba, & in extremo bifurca est.

Num. 24. *Chætodon, lineis utrinque duabus candidis; laminis operculorum serratis, & cauda alba, æquali.*

Convenit quidem in multis cum priore Num. 22; sed laminæ operculorum media & suprema aculeis ferè carent. Ordo dentium unicus duntaxat in maxillis datur. Corpus ex fusco nigrescens lineis duabus, latis, transversis, candidis, seu lacteis, in utroque latere, distinguitur, quarum prior ad opercula branchiarum, posterior in medio est corpore. Extremum corporis & tota cauda pariter alba sunt. Pinnæ pectorales ossiculis constant 18 ad 19; ventrales 6; dorsi pinna, in medio ad basin usque ferè incisa, ossicula gerit 25, quorum 11 aculeata, reliqua mollia sunt. Ani pinna ossiculis gaudet 15 ad 16, quorum priora duo aculeata sunt. Cauda in extremo æqualis est. Squamæ asperæ. Longitudo est 3 ad 4 unciarum.

Num. 25. *Chætodon albescens, ad dorsum nigricans; laminis operculorum serratis.*

In plurimis præcedentem æmulatur: sed corpus, albidum, parte inferiore circa dorsum intense satis nigricat. Pinnæ pectorales ossiculis constant 19; ventrales 6; dorsi pinna 28, quorum 10 aculeata, reliqua mollia sunt. Ani pinna albescens ossicula habet 16, quorum 11 aculeata, reliqua mollia sunt. Cauda in extremo subrotunda ossiculis gaudet 15 ad 16. Longitudo fere est unciarum 4.

Num. 26. *Chætodon canescens, macrolepidotus; laminis operculorum serratis, & macula exigua ad extremum operculorum.*

Cum Chætodonte Num. 23 fere in omnibus congruit: sed laminæ operculorum binæ, superiores, in ambitu

de oogen, en de andere over het midden van het ligchaam loopt. Ook is de staart geheel wit, en gegaffelt. De blaadtjes van de kieuwendeksels zyn in hunnen omtrek zaagswyze getand. De rug-vin heeft 27 graadtjes, waar van 10 gedoornt zyn; de zwarte buik-vinnen hebben 6; de aars-vin 15, waar van de twee eerste met dorens zyn. De lengte van den visch haalt omtrent drie oncen.

Num. 23. *Witachtige, groot-geschubde, Chætodon; met een gegaffelden staart, en met kieuwendeksels, die een weinig getand zyn.*

In ieder kakebeen zyn twee reien korte tandtjes geplaatst. Daarenboven ziet men nog in het keelgat kleine beentjes, die van tandtjes scherp zyn. Elk blaadtje der kieuwendeksels is in zynen omtrek als getand; maar byzonder het onderste. De schubben zyn zeer groot, langwerpig vierkant, ruig, en witachtig. Het lyf is wit zilververwig, met twee donkerverwige dwarsstrepen gemarmert. De rug-vin heeft 24 graadtjes, waar van 12 gedoornt, en de overige zacht zyn. De borst-vinnen zyn wit, en hebben 18 graadtjes; de zwartachtige buik-vinnen hebben 6, en de witachtige aars-vin 14, waar van de twee voorste gedoornt, maar de andere zacht zyn. De witte staart loopt gelyk ten einde.

Num. 24. *Chætodon, met twee witte strepen aan weêrzyden, hebbende getande kieuwendeksel-blaadtjes, en een witten, gelyken, staart.*

Deze komt met dien van Num. 22 wel in vele stukken overeen; maar het middenste en bovenste kieuwendeksel-blaadtje hebben schier geen dorens. In de kakebenen is maar een enkele rei tanden. Het lyf is uit den bruinen zwartachtig, met twee brede, witte, of melkverwige, strepen aan weêrzyden, waar van de eerste by de kieuwendeksels is, en de andere in het midden van het lyf. Het uiteinde van het ligchaam en de gehele staart zyn ook wit. De borst-vinnen hebben 18 of 19 graadtjes; de buik-vinnen 6; de rug-vin, die in het midden schier tot op den rug toe verdeelt is, heeft 'er 25, waar van 11 gedoornt, en de andere zacht zyn. De aars-vin heeft 15 of 16 graadtjes, waar van de twee eerste gedoornt zyn. De staart loopt gelyk ten einde. De schubben zyn ruig. De lengte is van 3 of 4 oncen.

Num. 25. *Witachtige Chætodon, met zwart aan den rug, en getande kieuwendeksel-blaadtjes.*

Hy komt meestendeels met de vorige overeen; maar het witte lyf is van onderen omtrent den rug vry donker zwart. De borst-vinnen hebben 19 graadtjes; de buik-vinnen 6; de rug-vin 28, waar van 10 gedoornt, en de overige zacht zyn. De witachtige aars-vin heeft 16 graadtjes, waar van 11 gedoornt, en de overige zacht zyn. De staart, die aan het einde rondachtig is, heeft 'er 15 of 16. De lengte is omtrent van 4 oncen.

Num. 26. *Grysachtige, groot-geschubde, Chætodon, met getande kieuwendeksel-blaadtjes, en een kleine vlak aan het einde der kieuwendeksels.*

Deze verschilt zeer weinig van dien van Num. 23, behalven dat de twee bovenste kieuwendeksel-blaadtjes in hunnen omtrek zaags-

ambitu denticulis quasi serratæ sunt; infima vero ejusmodi aculeis caret, contra, ac in Num. 23. Macula albescens utrinque in medio dorso, ad basin pinnæ dorsalis, parum tamen conspicua datur. Dorsi pinna ossiculis constat 27, quorum 13 aculeata, reliqua mollia sunt. Ventrales ossiculis constant 6, quorum primum aculeo gaudet. Pinna ani albescens ossicula habet 15, quorum prima duo aculeata sunt, reliqua mollia. Cauda, in extremo parum bifurca, ossiculis constat 15. Longitudo est circiter 3 unciarum.

Num. 27. *Chætodon totus canescens, macrolepidotus; cauda bifurca.*

Et hic priori Num. 26 ferè ubique similis est: sed lamina operculorum suprema pauciores & majores denticulos obtinet. Ani pinna nigrescens ossiculis gaudet 17, quorum 2 aculeata sunt. Pinnæ ventrales nigrescunt. Dorsi pinna ita, uti in præcedente, se habet. Corpus ratione magnitudinis latius est & brevius. Cauda in extremo bifurcatur. Longitudo ferè est 3 unciarum.

Num. 28. *Chætodon canus, macrolepidotus; lamina operculorum media tantum serrata.*

Iterum hic priori adfinis est maxime: sed laminæ operculorum suprema & infima nullis in ambitu denticulis asperæ sunt; media duntaxat tantillum est serrata. Unus in maxillis dentium datur ordo. Dorsi pinna ossiculis constat 27 ad 28, quorum 12 aculeata, reliqua mollia sunt. Ventrales, in extremo nigrescentes, ossicula habent 6; ani pinna 15, quorum 2 aculeo gaudent. Cauda in extremo parum bifurca est.

Num. 29. *Chætodon macrolepidotus, obscurè canus, lineis tribus, albis, utrinque; cauda bifurca.*

Omnes tres operculorum laminæ æquales sunt, nec in ambitu serratæ. Lineæ tres, albæ, transversæ, in utroque latere dantur, quarum prima ad extrema operculorum, altera per medium corpus, tertia in extremo corpore ad caudam decurrit. Pinnæ ventrales & ani, tum caudæ basis nigrescunt. Dorsi pinna ossiculis constat 25, quorum 13 aculeata sunt. Ani pinna ossicula habet 14, quorum 2 priora aculeo gaudent. Cauda in extremo tantillun bifurca est.

Num. 30. *Chætodon albus, ex fusco maculosus; aculeis 4 ad ani pinnam.*

Dorsum à capite tumidius assurgit. Squamæ admodum exiguæ corpus tegunt, quod album est, sed lituris vel maculis fusco-nigrescentibus varium. Dorsi pinna ossiculis constat 27 ad 28, quorum 11 aculeata sunt: ani pinna 17 a 18, quorum 4 aculeata sunt & brevia. Cauda, in extremo æqualis, ossicula habet 15 ad 16. Longitudo est circiter unciæ unius.

Num. 31.

zaagswyze getand zyn; maar de onderste geenzins, het welk in dien van Num. 23 net verkeerd is. Ook vindt men aan weêrzyden van het midden des rugs, by den voet van de rug-vin, een witachtige vlak, die echter kwalyk te zien is. De rug-vin heeft 27 graadtjes, waar van 13 gedoornt, en de overige zacht zyn. De buik-vinnen hebben 6, waar van de eerste gedoornt is. De aars-vin, die witachtig is, heeft 'er 15, waar van de twee voorste gedoornt, en de overige zacht zyn. De staart, die aan het einde een weinig gespleten is, heeft 15 graadtjes. De lengte is omtrent van 3 oncen.

Num. 27. *Geheel grysachtige, groot-geschubde, Chætodon, met een gegaffelden staart.*

Deze komt wederom met den vorigen van Num. 26 byna in alles overeen: maar het bovenste kieuwendeksel-blaadtje heeft weiniger en groter tandtjes. De zwartachtige aars-vin heeft 17 graadtjes, waar van 11 gedoornt zyn. De buik-vinnen zyn zwartachtig; de rug-vin is even zo als in den voorgaanden. Het lyf is naar zyne grootte breed en kort; de staart aan het einde gegaffelt. De lengte haalt omtrent 3 oncen.

Num. 28. *Gryze, groot-geschubde, Chætodon, hebbende het middelste kieuwendeksel-blaadtje maar getand.*

Ook deze is zeer gelyk aan de vorige; maar de bovenste en onderste kieuwendeksel-blaadtjes hebben in hunnen omtrek geen tandtjes; alleen het middelste is een weinig getand. Daar is ook maar een enkele rei tanden in de kakebenen. De rug-vin heeft 27 of 28 graadtjes, waar van 12 gedoornt, en de overige zacht zyn. De buik-vinnen, die aan het einde zwartachtig zyn, hebben 6 graadtjes; de aars-vin 15, waar van 11 gedoornt zyn. De staart is aan het uiteinde een weinig gespleten.

Num. 29. *Groot-geschubde, donker-gryze, Chætodon, met drie witte strepen aan weêrzyden, en een gegaffelden staart.*

Alle drie kieuwendeksel-blaadtjes zyn effen, en niet in hunnen omtrek getand. Aan weêrzyden zyn drie witte dwarsstrepen, waar van de eerste zich uitstrekt naar de uiteinden van de kieuwendeksels, de andere over het midden van het lyf, de derde op het einde van het ligchaam naar den staart toe. De buik- en aarsvinnen en het begin van den staart zyn zwartachtig. De rugvin heeft 25 graadtjes, waar van 13 gedoornt zyn. De aars-vin heeft 'er 14, waar van de twee voorste een doorn hebben. De staart is aan het einde een weinig gespleten.

Num. 30. *Witte Chætodon, met bruine vlakken, en 4 dorens aan de aars-vin.*

De rug zwelt van het hoofdt af hoog uit. Het lyf is met zeer kleine schubben gedekt, en wit van verwe, met bruin zwartachtige strepen of vlakken gemarmert. De rug-vin heeft 27 of 28 graadtjes, waar van 11 gedoornt zyn. De aars-vin heeft 'er 17 of 18, waar van 4 kort en gedoornt zyn. De staart loopt gelyk uit, en heeft 15 of 16 graadtjes. De lengte is omtrent van een once.

Num. 31.

Num. 31. *Chætodon oblongus, maculis aliquot magnis, albis, varius.*

Corpus exiguum est & oblongum. Caput obtusum. Lamina operculorum media in ambitu leviter serrata. Squamæ exiles. Corpus fuscum maculis sex circiter, albis, magnis, variegatur. Pinna dorsi ossiculis constat 31, quorum 13 aculeata sunt; ventrales albæ ossiculis 6; ani pinna 10, quorum priora tria aculeo gaudent. Cauda oblonga est, & in extremo subacuta.

Num. 32. *Chætodon oblongus, lineis utrinque duabus, albis, longitudinalibus.*

In omnibus fere cum præcedente, Num. 31, convenit: sed lineæ duæ, albæ, longitudinales, utrinque corpus variegant. Dorsi pinna ossiculis constat 33, quorum 13 aculeata sunt; ani pinna ossiculis 11, quorum prima tria aculeo gaudent. Cauda in extremo subacuta est. Longitudo sescuncialis.

Num. 33. *Chætodon, lineis fuscis, longitudinalibus, varius; pinna dorsi anterius in eminentiam producta.*

Caput obtusum est. Dorsum à capite assurgit. Maxilla superior longitudine parum superat inferiorem; in utraque autem plures denticulorum ordines dantur. Squamæ mediocres sunt & subasperæ. Corpus albescens lineis fuscis, longitudinalibus, variegatur. Pinna dorsi longa ossiculis constat 49 ad 50, quorum 11 aculeata sunt; ventrales nigræ ossiculis 6; ani pinna exigua 9 ad 10, quorum duo aculeata sunt.

Num. 34. *Piscis* Abucatuaia *Brasiliensibus*, Peixe Gallo *Lusitanis vocatus, juxta* Marcgrav. Lib. IV, C. 11; Willoughb. p. 295; Raj. p. 99.

In Appendice ad *Ichthyol. Willoughb. p.* 3, vocatur *Gallus marinus*, seu *Faber Indicus.* H. Ruyschio autem, *Theat. p. 16. Tab. IX, fig.* 7, *Ican Kapelle* audit. Caput ejus & corpus tenuia sunt & perpendiculariter lata: dorsum & venter admodum acuta. Maxilla inferior superiore paulo longior est. Denticulis vix conspicuis utraque maxilla pollet. Corpus, argenteo splendens colore, laterali linea curva, ad dorsum flexa, distinguitur. Pinna in dorso unica ossiculis constat 31, quorum 9 anteriora aculeata sunt, reliqua mollia: horumque mollium primum valde longum est, & veluti in setam productum; cum cætera multo sint breviora. Pinnæ pectorales longæ ossiculis 20 constant; ventrales vero longæ admodum, & nigrescentes, ossiculis 6; ani pinna ossiculis 20, quorum primum duntaxat aculeatum est, reliqua mollia: itidemque mollium primum longissimum est, & quasi in setam exporrectum. Cauda lata, profunde bifurcata, ossiculis 17 longioribus gaudet. Ventris illa pars, quæ pinnas inter ventrales & pinnam ani est, ex mero osse tenui & acuto constat.

TABULA

Num. 31. *Langwerpige Chætodon, met eenige witte, grote, vlakken.*

Het lyf is klein en langwerpig. Het hoofdt stomp. Het middelste kieuwendeksel-blaadtje is in zynen omtrek een weinig getand. De schubben zyn klein. Het bruine ligchaam is met omtrent zes witte, grote, vlakken gemarmert. De rug-vin heeft 31 graadtjes, waar van 13 gedoornt zyn; de buik-vinnen, die wit zyn, hebben 6, de aars-vin 10, waar van de drie eerste dorens hebben. De staart is langwerpig, en aan het einde puntachtig.

Num. 32. *Langwerpige Chætodon, met twee witte strepen, naar de lengte, aan weêrzyden.*

Hy komt byna in alles met dien van Num. 31 overeen; maar heeft twee witte strepen, die aan weêrzyden langs het lyf zich uitstrekken. De rug-vin heeft 33 graadtjes, waar van 13 gedoornt zyn; de aars-vin heeft 11, waar van de drie voorste gedoornt zyn. De staart loopt puntachtig ten einde. De lengte is van anderhalf oncen.

Num. 33. *Chætodon, met bruine strepen, naar de lengte, versiert; hebbende een rug-vin, die van voren zich als met een uitspruitsel verheft.*

Het hoofdt is stomp. De rug steekt van het hoofdt af hoog uit. Het bovenste kakebeen is wat langer dan het onderste, en in beide ziet men verscheide reien van tandtjes. De schubben zyn middelmatig groot en ruigachtig. Het witachtige lyf is naar de lengte uit den bruinen gestreept. De rug-vin, die lang is, heeft 49 of 50 graadtjes, waar van 11 gedoornt zyn; de zwarte buik-vinnen hebben 6; de kleine aars-vin 9 of 10, waar van twee gedoornt zyn.

Num. 34. *Visch, die van de Brasilianen* Abucatuaia, *en van de Portugezen* Peixe Gallo *genaamt wordt, volgens* Marggraaf Lib. IV, Cap. 11; Willoughb. p. 295; Rajus p. 99.

In den aanhang tot de *Ichthyol. Willoughb p.* 3 wordt hy *Zeehaan*, of *Indiaansche Smidt* genoemt; en by H. Ruysch, *Theatr. pag.* 16, *Tab. IX, fig.* 7, *Ican Kapelle.* Het hoofdt en lyf zyn smal en naar den waterpas breed. De rug en buik zyn zeer puntig. Het onderste kakebeen is een weinig langer als het bovenste; en in beide zitten zeer kleine tandtjes, die men pas zien kan. Het ligchaam is zilververwig, met een kromme zystreep, die naar den rug toe gebogen is. Op den rug ziet men maar eene vin, die 31 graadtjes heeft, waar van de 9 eerste gedoornt, en de overige zacht zyn: het eerste van deze zachte is zeer lang, en steekt gelyk als een varkensborstel uit; daar de andere veel korter zyn. De lange borst-vinnen hebben 20 graadtjes; de zeer lange en zwartachtige buik-vinnen 6, en de aars-vin 20, waar van het eerste maar gedoornt is, en de overige zacht zyn: ook is wederom het eerste van deze zachte zeer lang, en steekt uit als een varkensborstel. De brede en diep gegaffelde staart heeft 17 graadtjes, die wat langer zyn. Het gedeelte van den buik, dat tusschen de buik- en aars-vinnen is, bestaat uit een enkeld, smal, en puntig been.

ZEVEN

TABULA VICESIMA ET SEPTIMA.

Sequitur aliud Piſcium genus, hactenus, quantum novi, minime deſcriptum; cui novum hinc impertiri nomen licebit à quadam ejus peculiari dote petitum. *Holocentrum* ſcilicet hunc Piſcem vocabo, à Græco ὅλος, *totus*, & Κέντρον, *aculeus*; ſiquidem omnes ejus partes externæ, caput, pinnæ, ſquamæ, & ipſa cauda, aculeata ſint. Eum igitur nunc ea, qua potero, accuratione deſcribam, ut, quæ deinceps forte ad hoc genus pertinentes ſpecies innoteſcent, tanto commodius internoſci queant.

Num. 1. *Holocentri deſcriptio.*

Caput & corpus utroque a latere compreſſa ſunt. Dorſum convexum eſt. Venter latiuſculus. Os mediocre. Maxillæ inter ſe æquales. Nares utrinque geminæ hiant. Oculi ampliſſimi, ſphærici, cute obducuntur. Aperturæ branchiarum ſatis amplè patent. Laminæ capitis omnes in aculeos abeunt plurimos: media tamen earum in unicum, præ reliquis valde robuſtum aculeum extenditur; ultima vero in duos utrinque majuſculos. Denticuli, vel potius tubercula ſcabra in maxillis, palato, & faucibus prominent. Corpus argentea ſplendet albedine, cui tamen, in adultioribus præſertim, aurei quidquam intermiſtum eſt: præterea in utroque latere ſex vel ſeptem lineæ, albedine lucidiore coruſcantes, ſecundum longitudinem exporriguntur. Squamæ ampliſſimæ, duriſſimæ, ſplendentes, admodum venuſtæ, poſtica parte aculeis exiguis, plurimis, horridæ, corpus muniunt. Pinnæ pectorales, albeſcentes, oſſiculis conſtant 14; ventrales, paulo inferius ſitæ, ſibi mutuo admodum vicinæ, albæ, oſſicula gerunt 8, quorum primum aculeatum reliqua mollia ſunt. Peculiaris autem eſt huic Piſci numerus octonarius oſſiculorum in pinnis ventralibus: ſiquidem is perrarus ſit in Piſcibus Acanthopterygiis, quippe qui plerique omnes ſex tantum ibidem oſſicula gerunt. Pinna dorſi magna, poſtica parte ad baſin fere usque inciſa, oſſiculis gaudet 24 ad 25, quorum 11 priora aculeata, reliqua mollia & ramoſa ſunt. Quin & è ſulco quaſi hæc pinna emergit. Ani pinna albeſcens oſſicula habet 13, quorum 4 prima aculeata, reliqua mollia & ramoſa ſunt: aculeus tertius heîc robuſtiſſimus eſt*, admodum craſſus, & poſtica parte ſulco exaratus. Cauda albeſcens, multum bifurca, oſſiculis conſtat 19 longioribus. Ad caudæ latus utrumque 4 ad 5 aculei extant, phœnomeno perquam raro, pauciſſimisque communi. Longitudo noſtri ſpeciminis eſt unciarum 6, latitudo maxima novem linearum ſupra unciam.

Quantum ad partes ejus interaneas: Hepar in duos lobos, quorum ſiniſter multo major eſt, dividitur. Ventriculus non admodum capax eſt. Inteſtinum unico duntaxat flexu criſpatur. Ad Pylorum craſſiuſculæ aliquot appendices cernuntur. Veſica aëria maxima eſt, & ſpinæ dorſi adfixa. Coſtæ utrinque 9 corpus firmant.

Tranſimus ad novum aliud Piſcium genus, innominatum, quod *Pentanemum* liceat adpellare, nomine ex πεντα, *quinque*, & νῆμα, *filum*, derivato: quum Piſcis ab inferiore parte pinnarum pectoralium quinque utrinque oſſicula filiformia & longiſſima oſtendat: id, quod in aliis Piſcibus prorſus inſolitum eſt. En *Pentanemi* deſcriptionem.

Num. 2.

ZEVEN EN TWINTIGSTE TAFEREEL.

Nu volgt een ander geſlacht van viſſchen, het geen tot nog toe, by myn weten, niet beſchreven is, en derhalven met een nieuwen naam, genomen van een zyner byzondere eigenſchappen, moet gedoopt worden. Ik zal dezen viſch *Holocentrus* noemen, van het Griekſche woordt ὅλος, *ganſch*, en κέντρον, *doorn*, vermits alle zyne uiterlyke delen, het hoofdt, de vinnen, de ſchubben, en zelfs de ſtaart, met dorens bezet zyn. Ik zal de zelve nu met alle mogelyke naaukeurigheit beſchryven, op dat, wanneer in 't vervolg eenige hier toe behorende ſoorten mogen bekend worden, men de zelve des te gemakkelyker kan onderſcheiden.

Num. 1. *Beſchryving van de Holocentrus.*

Het hoofdt en ligchaam zyn aan wêerkanten ingedrukt: de rug is krom verheven: de buik breedachtig, en de bek middelmatig groot. De kakebenen zyn beide even lang: aan wêerkanten ſtaan twee neusgaten open: de oogen zyn zeer groot, rond, en met het vel bedekt: de openingen der kieuwen zyn vry wyd: alle de blaadtjes van het hoofdt zyn met vele dorens bezet; maar het middelſte maakt maar een enkelde doorn, die echter boven alle andere zeer ſterk is, en het laatſte blaadtje heeft twee tamelyk grote dorens aan wêerkanten. In de kakebenen, het verhemelte, en keelgat ſteken kleine tandtjes, of liever kleine ſcherpe puiſtjens uit. Het lyf is met een witten zilverglanſch verſiert, die, byzonderlyk in die gene, die wat groter zyn, met iets goudverwigs vermengt is: daar benevens ziet men aan wêerkanten zes of zeven ſtrepen, die helderder wit zyn, en zich in de lengte uitſtrekken. De ſchubben zyn zeer breed, hard, glanzig, en uitnemend ſchoon, en van achteren met heel vele kleine dorentjes bezet. De witachtige borſt-vinnen hebben 14 graadtjes; de witte buik-vinnen, die een weinig lager, en zeer digt by elkander ſtaan, hebben 8 graadtjes, waar van het eerſte gedoornt, en de overige zacht zyn. Het acht-getal van graadtjes in de buik-vinnen is aan deze viſch byzonder eigen, vermits men het zeer ſelden in de viſſchen, die gedorende vinnen hebben, vindt, als de welke meeſt alle maar zes graadtjes hebben. De grote rug-vin, die van achteren ſchier tot den voet toe gekerſt is, heeft 24 of 25 graadtjes, waar van de 11 voorſte gedoornt, en de overige zacht en getakt zyn. Ook neemt deze vin haren oorſpronk gelyk als uit eene vore. De witachtige aarsvin heeft 13 graadtjes, waar van de 4 eerſte gedoornt, de overige zacht en getakt zyn: de derde doorn van deze is zeer ſterk en dik, en van achteren gevorent. De witachtige ſtaart is diep gegaffeld, en heeft 19 langachtige graadtjes. Aan wêerkanten van den ſtaart zyn 4 of 5 dorens, het geen zeer ſeldzaam, en aan heel weinig viſſchen eigen is. Deze onze viſch is 6 oncen lang, en op zyn breedſt een once en negen linien breed.

Wat aangaat de innerlyke delen, de lever is in twee lobben geſpleten, waar van de ſlinker veel groter is dan de regter. De maag is vry klein. De darm maakt maar eene bocht. Aan de onderſte mondt van de maag ziet men eenige dikachtige uitwasjes. De luchtblaas is zeer groot, en hangt aan den ruggraadt vaſt. Het lyf wordt aan wêerkanten door 9 ribben onderſteunt.

Wy gaan nu weder over tot een ander nieuw geſlacht van viſſchen, het geen dus verre nog geen naam hebbende, zou kunnen genoemt worden *Pentanemus*, dat is, *vyfdradige viſch*, van πεντα, *vyf*, en νῆμα *een draat*; terwyl deze viſch aan het onderſte gedeelte der borſt-vinnen aan wêerkanten vyf zeer lange en draadachtige beentjes heeft, het geen in andere viſſchen niet gevonden wordt. Zie hier de beſchryving van den *Pentanemus*.

Num. 2.

Num. 2. *Pentanemus.*

Caput & corpus perpendiculariter lata ſunt. Dorſum convexum. Rictus mediocris. Maxillæ æquales. Nares magnæ, utrinque duplices. Oculi mediocres, rotundi, cute capitis obteguntur, iride donati coloris argentei. Ductus aliquot in capite ſub cute conſpiciuntur. Roſtrum obtuſum eſt & rotundum. Aperturæ branchiarum ſatis late diductæ ſunt. In maxillis, palato, & faucibus denticuli ſupra modum exiles, tuberculis ſimiles, extant. Lingua glabra eſt. Corpus univerſum argenteo colore ſplendet. Pinnæ omnes albeſcunt. Squamis mediocribus, albis, mollibus, poſtica parte leviter ſerratis, hinc ſubaſperis, veſtitur corpus. A latere linea decurrit curva, dorſo quam ventri propior. Pinnæ è dorſo duæ eminent, quarum prima exigua oſſiculis conſtat 7 parum aculeatis & brevibus; altera major & altior oſſicula gerit 16, quorum primum aculeatum, reliqua mollia ſunt. Pinnæ pectorales, longæ, anguſtæ, oſſiculis gaudent 16, quorum ſingula in apice indiviſa ſunt. Ventrales pinnæ, albæ, brevis, ſibi vicinæ, oſſicula gerunt 6, quorum primum aculeatum, reliqua mollia ſunt. Pinna ani magna oſſiculis conſtat 30 ad 31, quorum 2 prima aculeata & brevia, reliqua mollia & ramoſa ſunt. Cauda alba, magna, multum bifurca, oſſiculis firmatur 17 longioribus. Ex oſſiculis quinque filiformibus in pectore infimum utrinque brevius eſt, media duo longiſſima, ut vel ipſum corpus duplo fere ſuperent longitudine; duo ſuprema tandem mediis paulo ſunt breviora. Piſcis ſanè admodum rarus eſt & attentione digniſſimus. Longitudo ejus octo æquat uncias: latitudo maxima eſt unciæ unius & octo aut novem linearum. Oſſiculum filiforme longiſſimum ad 14 uncias & 7 vel 8 lineas ſe extendit.

Proxime nunc Piſces aliquot exhibebimus, ad *Scombri* genus qui pertinent.

Num. 3. *Scomber, linea laterali aculeata; pinna ani oſſiculorum viginti.*

Guara Tereba vocatur Braſilienſibus, juxta Marggrav. *Lib. IV, c.* 17; Johnſton *p.* 136, *Tab. XXXV, fig.* 4; Willoughb. *p.* 291, *Tab. S. XVIII, Fig.* 1.

Dorſum ejus inter pinnam & caput acutum eſt & parumper aſſurgit. Os mediocre eſt. Maxillæ ejuſdem fere ſunt longitudinis, ſed ore aperto inferior ſuperiore longior apparet. Oculi mediocres, rotundi, flava gaudent iride. Aperturæ branchiarum ſatis amplæ ſunt. In maxillis, palato, & faucibus denticuli prominent. Squamæ exiguæ & molles ſuperficiem tegunt. Corpus argentei eſt coloris, cui aurei quid admixtum eſt. Linea lateralis, anterius arcûs inſtar curva, ad dorſum flexa ac glabra, a medio dein corpore ad caudam usque recta tendit, aculeisque tunc latis, retroverſis, circiter triginta utrinque, horret. Pinnæ in dorſo duæ, ſibi mutuo ferè contiguæ, ſunt, quarum prior aculeos monſtrat octo, omnes è ſulco quaſi emergentes; poſterior oſſiculis gaudet 22, quorum primum rigidum, reliqua mollia & ramoſa ſunt. Pinnæ pectorales, longæ, oſſiculis conſtant 21, quæ, exceptis duobus primis, in apice ramoſa ſunt. Pinnæ ventrales, albæ, exiguæ, oſſicula habent 6, quæ itidem, præter primum, valde ramoſa ſunt. Ani pinna, longa, oſſiculis conſtat 19 ad 20, quorum tria prima aculeata, reliqua mollia ſunt & ramoſa. Cauda multum bifurca eſt. Longitudo 4 unciarum & 6 vel 7 linearum. Latitudo maxima eſt unciæ unius cum 6 lineis.

Num. 4.

Num. 2. *Pentanemus.*

Het hoofdt en ligchaam zyn waterpas breed: de rug is verheven uitgezet: de bek is matig wyd: de kakebeenen zyn van de zelve grootte: ook zyn twee wyde neusgaten aan weêrzyden. De middelmatige en ronde oogen zyn met het hoofdvel bedekt, en hebben een zilververwig ſterretje. Op het hoofdt ziet men eenige vaten onder de huidt lopen. De ſnuit is ſtomp en rond: de kieuwen zyn vry wyd geſpleten. In de kakebenen, het verhemelte, en het keelgat zitten zeer kleine tandtjes, als puiſtjes: de tong is glad: het gehele ligchaam is zilververwig: alle de vinnen zyn witachtig: de ſchubben, waar mede het lyf bekleed is, zyn matig groot, wit, zacht, maar van achteren een weinig zaagsgewys gekurven, waar door het komt, dat ze daar ter plaatſe zich ruig vertonen. Aan de zyde loopt een kromme ſtreep die nader aan den rug als aan den buik is. De rug geeft twee vinnen uit, waar van de eerſte klein is, en 7 graadtjes heeft, die kort en een weinig gedoornt zyn; de andere is groter en hoger, en heeft 16 graadtjes, waar van het eerſte gedoornt, maar de overige zacht zyn. De lange en ſmalle borſt-vinnen hebben 16 graadtjes, die alle aan het einde ongeſpleten zyn. De witte en korte buik-vinnen ſtaan digt by elkander, en hebben 6 graadtjes, waar van het voorſte gedoornt, maar de overige zacht zyn. De grote aars-vin heeft 30 of 31 graadtjes, waar van de twee eerſte kort en gedoornt, maar de overige zacht en getakt zyn. De grote witte ſtaart is diep ingeſneden, en heeft 17 lange graadtjes. Onder de vyf draadachtige beentjes, die aan de borſt zyn, is het onderſte van weêrzyden het kortſte, maar de twee middelſte zyn ſchier tweemaal zo lang als de gehele viſch, en de twee bovenſte een weinig korter als de middelſte. Het is, zeker, een zeer ſeldzame en merkwaardige viſch. Zyne lengte haalt acht oncen, en de grootſte breedte een once en acht of negen linien. Het langſte draadachtige beentje is wel 14 oncen en zeven of acht linien lang.

Hier nevens zullen wy nog eenige viſſchen vertonen, die tot het geſlacht der zogenaamde *Makrelen* behoren.

Num. 3. *Makreel met een gedoornden zyſtreep, en met een aars-vin, die 20 graadtjes heeft.*

De Braſilianen noemen den zelven *Guara Tereba*, volgens het getuigenis van Marggraaf, *Lib. IV, cap.* 17; Johnſton *p.* 136, *Taf. XXXV, fig.* 4; en Willougb. *p.* 291, *Taf. S. XVIII, fig.* 1.

De rug is tuſſchen de rug-vin en het hoofdt puntig, en ſteekt een weinig uit. De bek is matig. De kakebenen zyn ſchier even lang; maar als de bek open is, ſchynt het onderſte wat langer te zyn als het bovenſte. De oogen zyn matig groot en rond, hebbende een geel oogſterretje. De kieuwen gapen vry wyd. In de kakebenen, het verhemelte, en het keelgat ſteken kleine tandtjes uit. De oppervlakte is met kleine en zachte ſchubben bedekt. Het ligchaam is zilververwig, met een goudſchyn vermengt. De zyſtreep is van voren als een boog gekromt, en naar den rug toe gebogen en glad, maar van de helft van het ligchaam af tot aan den ſtaart toe loopt hy regt uit, en krygt brede dorens, die met hunne punten naar achteren ſtaan, en aan weêrkanten ten getale van omtrent dertig zyn. Op den rug zyn twee vinnen, die digt nevens malkander ſtaan; waar van de eerſte acht dorens heeft, dewelke alle als uit eene vore voortkomen; de andere heeft 22 graadtjes, waar van het voorſte ſtyf is, maar de overige zyn zacht en getakt. De lange borſt-vinnen hebben 21 graadtjes, die alle aan het einde getakt zyn, behalven de twee eerſte. De witte en kleine buik-vinnen hebben 6 graadtjes, de welke mede ſterk getakt zyn, uitgezonderd het eerſte. De lange aars-vin heeft 19 of 20 graadtjes, waar van de drie eerſte gedoornt, maar de overige zacht en getakt zyn. De ſtaart is diep gegaffelt. De viſch is vier oncen en zes of zeven linien lang; zyne grootſte breedte is van een once en 6 linien.

Num. 4.

Num. 4. *Scomber flavescens; latitudine ad longitudinem dimidia: denticulis piliformibus.*

Caput, dorſum, venter, oculi, ſquamæ, & color ſeſe habent, uti in ſpecie prægreſſa. At corpus latius eſt, dorſumque a capite magis aſſurgit. Os ſeu rictus anguſtus eſt. Maxillæ longitudine fere inter ſe æquales ſunt, aut ſuperior tantillum productior. Aculei duo exiles & breviſſimi ſupra utrumque oculum extant. Oculi ſatis ampli ſunt. Aperturæ branchiarum mediocres. Denticuli exiles, piliformes, in maxillis, & oſſicula aſpera ad fauces hærent. Datur & linea lateralis, curva, dorſo vicina. Pinna in dorſo unica eſt, longa, oſſiculis conſtans 23 ad 24, quorum 8 anteriora aculeata & longiora, reliqua brevia & mollia ſunt. Pinnæ pectorales oſſicula habent 19, ventrales exiguæ oſſicula 6, quorum primum aculeatum eſt. Ani pinna, magna, oſſiculis conſtat 16 ad 17, quorum tria priora aculeata & longiora, reliqua humilia, mollia & ramoſa ſunt. Cauda, diductæ inſtar forficis, multum bifurcata eſt. Os durum ſub cute inter anum & ani pinnam datur. Longitudo eſt 3 unciarum & 8 ad 9 linearum. Latitudo maxima unciæ 1 & linearum 8.

Præterea & Piſcem noſtro in Muſeo aſſervamus, haud, quantum ſcio, ante nominatum deſcriptumve, neque & ad quoddam determinatum Piſcium genus referendum. Audiet is nobis *Grammiſtes* γραμμὴ, *linea*: quoniam utrinque lineis albis, longitudinalibus, diſtinctus eſt. Hæc vero ejus ſit deſcriptio.

Num. 5. *Grammiſtes.*

Grammiſtes capite gaudet & corpore perpendiculariter latis; ore ſive rictu ſatis amplo, cujus inferior maxilla ſuperiore paulo longior eſt. Oculi ejus mediocres ſunt & ſubrotundi. Media operculorum lamina in ambitu aculeis aliquot ſerrata eſt; poſtrema vero in tres aculeos magis acuminatos terminatur. Denticuli plurimi maxillas, palatum, & fauces obſident. Squamæ admodum exiguæ ſunt, molles & læves. Corpus rubeſcens lineis albis longitudinalibus, & parallelis, utrinque variegatur: ſunt autem lineæ hæ numero 7 vel 8 plerumque. Pinnæ omnes albæ ſunt. Unica in dorſo pinna, ab baſin usque in medio inciſa, vel, ſi mavis, duæ adſunt, quarum anterior 7 ad 8 aculeos porrigit, poſterior oſſiculis conſtat 13 vel 14 ramoſis. Pinnæ pectorales, ſubrotundæ, oſſicula habent 16 vel 17: ventrales breves oſſiculis conſtant 6, quorum primum aculeatum eſt. Ani pinna exigua oſſiculis gaudet 10 ad 11, quorum primum aculeatum & admodum breve eſt, reliqua mollia & ramoſa. Cauda, lata, in extremo ſubrotunda eſt. Longitudo eſt trium unciarum & novem linearum circiter.

Jam Percarum ſpecies quaſdam exhibebimus rariores atque exoticas, neque prius, quantum novimus, deſcriptas. Initium faciet.

Num. 6. *Perca maculoſa; maxilla inferiore longiore: pinna dorſi aculeorum novem.*

Maxilla inferior longitudine vincit ſuperiorem. In apice vero maxillarum dentes utrinque duo, magni, prominent. Dorſi pinna oſſiculis gaudet 25, quorum 9 aculeata ſunt. Pinnæ pectorales oſſicula gerunt

Num. 4. *Geelachtige Makreel, half zo breed als lang, met haairvormige tandtjes.*

Het hoofdt, de rug, buik, oogen, ſchubben en verw zyn eveneens als in de voorgaande ſoort geſtelt, maar het lyf is breder, en de rug loopt van het hoofdt af ſchuiner op. De bek is eng. De kabebenen zyn beide ſchier even lang, of het bovenſte een weinig langer. Boven ieder oog ſteken twee kleine en zeer korte dorens uit. De openingen der kieuwen zyn matig. In de kakebenen zyn kleine haairvormige tandtjes, en omtrent het keelgat zitten ruige beentjes. Ook ziet men een krommen zyſtreep digt aan den rug. Daar is maar een rug-vin, die lang is, en 23 of 24 graadtjes heeft, waar van de 8 voorſte lang en gedoornt, maar de overige kort en zacht zyn. De borſt-vinnen hebben 19 graadtjes: de kleine buik-vinnen 6, waar van het eerſte gedoornt is. De grote aars-vin heeft 16 of 17 graadtjes, waar van de drie eerſte gedoornt en lang zyn, maar de andere zyn kort, zacht, en getakt. De ſtaart is ſterk gegaffelt, gelykende naar een opengehaalde ſchaar. Tuſſchen den aars en de aars-vin zit een hard been onder de huidt. De lengte van dezen viſch haalt 3 oncen en 8 of 9 linien. De grootſte breedte is van 1 once en 8 linien.

Nog bewaren wy in ons Kabinet een viſch, die onzes wetens nog niet genoemt of beſchreven is, en tot geen ander vaſt geſlacht van viſſchen kan gebragt worden. Wy zullen den zelven den naam geven van *Grammiſtes*, of *Streepviſch*, van het woordt γραμμὴ, een *ſtreep*, om dat hy aan weêrzyden naar de lengte uit den witten geſtreept is. Zie hier des zelfs beſchryving.

Num. 5. *Streepviſch.*

De ſtreep viſch heeft een hoofdt en lyf, die waterpas breed zyn. De bek is vry wyd, en het onderſte kakebeen een weinig langer dan het bovenſte. De oogen zyn matig groot en rondachtig. Het middenſte blaadtje der kieuwendekſels is in zynen omtrek met eenige dorens getand; maar het laatſte eindigt met drie ſcherpe dorens. Eene menigte van tandtjes zit in de kakebenen, het verhemelte, en het keelgat. De ſchubben zyn zeer klein, zacht en glad. Het roodachtige lyf is met witte ſtrepen, die naar de lengte, in gelyke wydte van malkander, uitlopen, aan weêrkanten verſiert, zynde het getal dezer ſtrepen meerendeels 7 of 8. Alle de vinnen zyn wit. De rug heeft een enkele vin, die in het midden tot op den voet toe gekurven is; zo dat men de zelve wel voor twee vinnen zou kunnen houden, waar van de voorſte 7 tot 8 dorens, en de achterſte 13 of 14 getakte graadtjes heeft. De rondachtige borſt-vinnen hebben 16 of 17 graadtjes: de korte buik-vinnen hebben 6, waar van het eerſte gedoornt is. De aars-vin, die klein is, heeft 10 of 11 graadtjes, waar van het eerſte gedoornt en zeer kort is; maar de overige zyn zacht en getakt. De brede ſtaart is aan het einde rondachtig. De gehele viſch is omtrent 3 oncen en 9 linien lang.

Wy zullen nu eenige ſeldzame en uitlandſche ſoorten van baarzen vertonen, die, zo verre ons bekend is, te voren nooit beſchreven zyn. Wy beginnen met

Num. 6. *Een Gevlakten Baars, hebbende het onderſte kakebeen langer dan het bovenſte, met negen doorns op de rug-vin.*

Het onderſte kakebeen is langer dan het bovenſte. Vooraan op de punt van de kakebenen ſteken aan weêrkanten twee grote tanden uit. De rug-vin heeft 25 graadtjes, waar van 9 gedoornt zyn. De borſt-vinnen hebben 18, de buik-vinnen 6, en de aars-vin

runt 18; ventrales 6; ani pinna 13, quorum 3 aculeata ſunt. Cauda oſſiculis 17 longioribus conſtat. Corpus univerſum, caput, & pinnæ maculis fuſcis vel nigreſcentibus, creberrimis, variegantur.

Num. 7. *Perca tota maculis fuſcis & punctis albis varia; pinna dorſi aculeorum undecim.*

In plurimis quidem cum præcedente convenit hic Piſcis; ſed maxillæ ejus tantum non ejusdem ſunt longitudinis. Quin & aculeus medius in ultima operculorum lamina duobus reliquis multo eſt longior; cum contra in ſpecie priore omnes fere inter ſe æquales ſint. Maculæ itidem, quæ corporis pingunt ſuperficiem, pauciores ſunt, at majores, punctisque albis, limbo earum circumpoſitis, ita diſtinguuntur, ut quaſi pentagonæ appareant. Pinna dorſi oſſiculis conſtat 27 ad 28, quorum 11 aculeata, reliqua mollia ſunt. Cauda, maculoſa, in extremo ſubrotunda, oſſiculis firmatur 17 longioribus. Pinnæ reliquæ uti in ſpecie priore ſe habent.

Num. 8. *Perca maxilla inferiore longiore; lineis longitudinalibus varia; pinna dorſi aculeorum undecim.*

Cum priore Num. 7 in multis convenit: ſed oculi magis flaveſcunt. Lineæ longitudinales, non recto, ſed flexuoſo tramite decurrentes, coloris, quam ipſum corpus, obſcurioris, ſuperficiem variegant. Pinnæ tamen contra, ac in priore ſpecie, maculis prorſus carent. Dorſi pinna oſſiculis conſtat 29, quorum 11 aculeata ſunt. Pinnæ ventrales oſſicula gerunt 6, quorum primum aculeo gaudet. Ani pinnam 16 conſtituunt oſſicula, quorum 3 prima aculeata ſunt. Cauda in extremo ſubrotunda eſt.

Num. 9. *Perca maxilla inferiore longiore, transverſim lineata; macula nigerrima ad caudam.*

In multis iterum cum præcedentibus convenit: ſed margines orbitæ oculorum exiguis maculis, nigris, obſeſſæ ſunt. Squamæ minutæ, aſperæ, corpus tegunt. Color corporis albeſcens lineis transverſis, latis, fuſcis, utrinque quinis, diſtinguitur: quin & ab oculis ad pinnam dorſi usque duæ utrinque lineæ longitudinales protenduntur; & caudæ initio ſuperne nigerrima inſidet macula, oblonga. Pinnæ ventrales oſſiculis gaudent 6; dorſi pinna, in medio humilior paulo, oſſiculis 29, quorum 11 aculeata ſunt; ani pinna oſſiculis 12, quorum 3 aculeata ſunt. Cauda extremo fere æquali terminatur.

Num. 10. *Perca unicolor, maxilla inferiore longiore; macula nigra ab baſin caudæ.*

Quoad nonnulla præcedentibus affinis eſt, ſed lamina operculorum media admodum eſt ſerrata; ultima vero in tres aculeos deſinit. Dorſum ſubacutum eſt, & corpus, ratione longitudinis, latius, quam in prioribus. Macula nigricans, vel fuſca, exigua, nares inter atque roſtrum datur; itidemque ad caudæ initium

vin 13, waar van drie gedoornt zyn. De ſtaart heeft 17 langer graadtjes. Het gehele ligchaam, het hoofdt, en de vinnen zyn met bruine of zwartachtige vlakken digt overmarmert.

Num. 7. *Baars, die overal met bruine vlakken en witte ſtippels verſiert is, en een rug-vin met elf dorens heeft.*

Hy komt meeſt met den voorgaanden overeen; maar de kakebenen zyn ſchier even lang. Ook is de middeldoorn in het achterſte blaadtje van de kieuwendekſels veel langer dan de twee andere; daar in 't tegendeel alle deze dorens in de vorige ſoort ſchier even lang zyn. Daarenboven zyn de vlakken over het lyf ook zo menigvuldig niet, maar groter, en in hunnen omtrek met witte ſtippels zodanig onderſcheiden, dat zy als vyfkantig ſchynen. De rug-vin heeft 27 of 28 graadtjes, waar van 11 gedoornt, en de overige zacht zyn. De gevlakte ſtaart is aan het einde rondachtig, en heeft 17 langer graadtjes. De overige vinnen zyn even zo als in den voorgaanden.

Num. 8. *Baars met het onderſte kakebeen langer dan het bovenſte, zynde in de lengte geſtreept, en met een rug-vin van elf dorens.*

Hy komt wederom met dien van Num. 7 in vele dingen overeen; maar de oogen zyn geelachtiger. De oppervlakte is gemarmert met ſtrepen in de lengte; die wat donkerder van kouleur zyn dan het ligchaam zelf, en niet regt, maar krom uitlopen. De vinnen daarentegen zyn geheel niet gevlakt, het geen in de voorgaande ſoort anders is. De rug-vin heeft 29 graadtjes, waar van 11 gedoornt zyn. De buik-vinnen hebben 6, waar van het eerſte gedoornt is. De aars-vin heeft 'er 16, waar van de drie eerſte gedoornt zyn. De ſtaart loopt rondachtig ten einde.

Num. 9. *Baars met het onderſte kakebeen langer dan het bovenſte, zynde dwars geſtreept, met een heel zwarte vlak aan den ſtaart.*

Ook deze komt met de vorige ſoorten veel overeen; maar de randen van de ooghollen zyn met kleine zwarte vlakjes beſproeit. Het ligchaam is met kleine ruige ſchubben bedekt, en witachtig van verwe, aan weêrkanten met vyf brede, bruine, dwarsſtrepen: ook ziet men aan weêrzyden twee ſtrepen, die van de oogen tot de rug-vin in de lengte zich uitſtrekken; en boven op het begin van den ſtaart zit een heel zwarte langwerpige vlak. De buik-vinnen hebben 6 graadtjes; de rug-vin, die in het midden wat ingezakt is, heeft 'er 29, waar van 11 gedoornt zyn; de aars-vin heeft 'er 12, waar van 3 gedoornt zyn. De ſtaart loopt ſchier gelyk uit ten einde.

Num. 10. *Eenverwige Baars, met het onderſte kakebeen langer dan het bovenſte, en met een zwarte vlak aan de wortel van den ſtaart.*

Hy is eenigzins met de voorgaande overeenkomſtig; maar het middenſte kieuwendekſels-blaadtje is ſterk getand, en het onderſte ſteekt drie dorens uit. De rug is puntachtig, en het Lichaam naar zyn lengte breder dan in de vorige. Tuſſchen de neusgaten en de ſnuit ziet men een kleine, zwarte, of bruine, vlak, als ook een andere heel zwarte boven op de wortel van den ſtaart, terwyl

initium superne alia macula nigerrima: cum corpus reliquum ex fusco canescat. Pinnæ pectorales, longæ, ossiculis constant 13 ad 14; ventrales ossiculis 6; dorsi ossiculis 25, quorum 10 aculeata sunt; pinna ani ossiculis 11, quorum tria aculeo gaudent. Cauda in extremo tantillum bifurcatur.

Num. 11. *Perca maxillis æqualibus; lineis utrinque duabus, transversis, nigricantibus.*

In multis iterum cum priore Num. 10 convenit: sed dorsum a capite magis assurgit, & antica parte subacutum est. Lamina operculorum media in ambitu leviter est serrata. Squamæ mediocres sunt & subasperæ. Corpus ex albo flavescens lineis utrinque duabus, latis, transversis, nigrescentibus, parum tamen conspicuis, cingitur. Pinnæ pectorales, oblongæ, albescunt. Ventrales nigrescentes ossiculis constant 6, quorum primum aculeatum est. Dorsi pinna, in medio paulo humilior, ossicula gerit 27 ad 28, quorum 11 aculeo gaudent; reliqua mollia sunt. Ani pinna ossiculis constat 13 ad 14, quorum 3 aculeata sunt. Cauda in fine parum bifurcatur.

Num. 12. *Perca maxillis æqualibus; capite maculoso; cauda æquali.*

Multa quidem cum præcedentibus habet communia: at lamina operculorum media in ambitu levissime serrata est, ultima vero vix aculeata. Dorsum antica parte subacutum est. In maxillis, palato & faucibus denticuli hærent. Corpus obscure albescens maculis aliquot magnis, parum distinctis, nigricantibus, ab utroque dorsi latere, supra lineam lateralem, variegatur. Caput vero totum maculis plurimis, exiguis, nigricantibus, vel fuscis, varium est. Pinna dorsi ossicula gerit 22, quorum 10 aculeata sunt, & quasi e sulco proveniunt. Pectorales pinnæ ossiculis constant 14; ventrales albescentes ossiculis 6; ani pinna ossiculis 10, quorum 3 prima aculeata sunt. Cauda, in extremo fere æqualis, ossicula gerit 16 ad 17.

Num. 13. *Perca coloris argentei; lineis utrinque duabus longitudinalibus: cauda bifurca.*

Dorsum convexum est. Maxillæ longitudine proxime inter se sunt æquales. Oculi Iride alba gaudent. Squamæ exiles, argenteæ, vix asperæ, corpori arcte adhærent. Color corporis totius argenteus est, sed utrinque ad dorsum, juxta longitudinem, duæ extenduntur lineæ, pallide rubescentes, quæ parum tamen in conspectum veniunt. Lamina operculorum media, ultima, & prima sub oculis, singulæ serratæ sunt. Pinna dorsi, in medio ad basin fere incisa, ossiculis constat 21 ad 22, quorum 11 aculeata sunt. Pectorales pinnæ albæ sunt & oblongæ. Ventrales ossiculis 6 constant, quorum primum aculeatum est. Ani pinna ossiculis 11 vel 12, quorum 3 priora aculeata sunt. Cauda, alba, in extremo bifurcatur. Longitudo est unciarum 2, & lineæ unius: latitudo 6 linearum circiter.

Num. 14.

terwyl het overige ligchaam uit den bruinen grysachtig is. De borst-vinnen zyn lang, en hebben 13 of 14 graadtjes; de buikvinnen hebben 'er 6; de rug-vin heeft 'er 7, waar van 10 gedoornt zyn; de aars-vin heeft 'er 11, waar van drie gedoornt zyn. De staart is aan het einde een weinig gegaffelt.

Num. 11. *Baars met gelyke kakebenen, en twee zwartachtige dwarsstrepen aan weêrkanten.*

Deze komt wederom met dien van Num. 10 in vele dingen overeen; maar de rug loopt van het hoofdt af wat schuiner op, en is van voren puntachtig. Het middelste kieuwendeksels-blaadtje is in zynen omtrek een weinig getand. De schubben zyn matig groot en ruigachtig. Het ligchaam is uit den witten geelachtig, met twee brede, zwartachtige, doch niet heel duidelyke, dwarsstrepen aan weêrzyden omgeven. De borst-vinnen zyn lang en witachtig. De zwartachtige buik-vinnen hebben 6 graadtjes, waar van het eerste gedoornt is. De rug-vin is in het midden wat ingezakt, en heeft 27 of 28 graadtjes, waar van 11 gedoornt, en de overige zacht zyn. De aars-vin heeft 13 of 14 graadtjes, waar van 3 gedoornt zyn. De staart is aan het einde een weinig gegaffelt.

Num. 12. *Baars met gelyke kakebenen, met een gevlakt hoofdt, en een gelyken staart.*

Hy heeft veel met de voorgaande gemeen: evenwel is het middelste blaadtje van de kieuwendeksels in zynen omtrek heel weinig getand, en het laatste heeft schier geen dorens. De rug is van voren puntachtig. In de kakebenen, het verhemelte, en het keelgat zitten kleine tandtjes. Het donker witachtige lyf is met eenige grote, zwartachtige, niet zeer duidelyke, strepen, aan weêrkanten van den rug, boven de zystreep, gemarmert. Maar het gehele hoofdt is met zeer vele kleine, zwartachtige, of bruine, vlakjes versiert. De rug-vin heeft 22 graadtjes, waar van 10 gedoornt zyn, en als uit een sleuf voortkomen. De borstvinnen hebben 14 graadtjes; de witachtige buik-vinnen hebben 6; de aars-vin 10, waar van de drie eerste gedoornt zyn. De staart loopt schier gelyk ten einde, en heeft 16 of 17 graadtjes.

Num. 13. *Zilververwige Baars, met twee strepen naar de lengte aan weêrzyden, en een gegaffelden staart.*

De rug is verheven. De kakebenen zyn byna even lang. De oogen hebben een wit sterretje. De schubben zyn klein, zilververwig, en zeer weinig ruig, hangende vry vast aan het ligchaam, het welk overal zilververwig is, behalven dat aan weêrzyden van den rug twee bleek rode strepen naar de lengte uitlopen, die echter kwalyk te zien zyn. Alle de kieuwendeksels-blaadtjes zyn getand; maar het eerste alleen onder de oogen. De rug-vin is in het midden tot aan hare wortel gekurven, en heeft 21 of 22 graadtjes, waar van 11 gedoornt zyn. De borst-vinnen zyn wit en langwerpig. De buik-vinnen hebben 6 graadtjes, waar van het eerste gedoornt is. De aars-vin heeft 11 of 12 graadtjes, waar van de drie eerste gedoornt zyn. De witte staart is aan zyn einde gegaffelt. De lengte van den visch is van 2 oncen en 1 linie; de breedte omtrent 6 linien.

Num. 14.

Num. 14. *Perca maxilla inferiore longiore; albeſcens cum lineis transverſis, obſcurioribus.*

Cum præcedente Num. 13 in multis convenit: ſed lamina operculorum media unicum gerit, magnum, aculeum; binæ autem reliquæ læves ſunt. Squamæ mediocres, limbo ſubaſpero præditæ, corpus veſtiunt, quod, ex argenteo albeſcens, lineis 7 vel 8 obſcurioribus, & parum conſpicuis utrinque transverſaliter ſecatur. Pinna dorſi, in medio fere ad baſin inciſa, oſſiculis conſtat 26, quorum 12 aculeata ſunt, reliqua mollia. Pinnæ pectorales, albeſcentes, oſſicula gerunt 16; ventrales albæ oſſicula 6; ani pinna, albeſcens, oſſicula 11, quorum 3 aculeata, reliqua mollia ſunt. Cauda in extremo tantillum bifurcatur.

Num. 15. *Perca maxilla inferiore longiore; tota maculis & lineis transverſis varia.*

Caput anguſtum eſt & ſubacutum. Corpus magis oblongum, quam in præcedentibus. Denticuli in maxillis, palato, & faucibus hærent. Lamina operculorum media & ultima aculeatæ ſunt. Color corporis albeſcens maculis ex fuſco nigricantibus, inæqualibus, per totum corpus & nonnullas pinnas diſperſis, variegatur: præterea & pinnas inter pectorales atque caudam lineæ 7 vel 8 transverſæ, fuſcæ, ventrem ſecant. Pinna dorſi maculoſa oſſiculis conſtat 23, quorum 10 aculeata ſunt; pectorales albæ oſſiculis 13 ad 14; ventrales albæ oſſiculis 11, quorum 3 prima aculeo gaudent. Cauda in extremo fere æqualis eſt.

Num. 16. *Perca oblonga, teres; lineis utrinque octo transverſis, fuſcis.*

Caput oblongum eſt, ſubacutum, & nonnihil plagioplateum ſive depreſſum. Corpus itidem oblongum, & antica parte omnino teres eſt. Maxilla inferior ſuperiore paulo apparet longior. Oculi ampli & ſatis inter ſe vicini ſunt. Lamina operculorum media in ambitu lævis eſt; ultima vero duos in aculeos terminatur. Color corporis albeſcens lineis fuſcis, irregularibus, 8 ad 9, transverſis, utroque in latere variegatur. Pinnæ maculoſæ ſunt. Dorſi pinna oſſiculis conſtat 26, quorum 5 tantum anteriora aculeata ſunt, reliqua mollia. Pectorales pinnæ, albeſcentes, oſſiculis conſtant 16 vel 17; ventrales oſſiculis 6, quorum primum aculeatum eſt; ani pinna longa oſſiculis 18, quorum primum valde exiguum & aculeatum eſt, reliqua mollia. Cauda, in extremo æqualis, oſſicula gerit 17 longiora.

Num. 17. *Perca maxilla ſuperiore longiore, lineis longitudinalibus varia; aculeis dorſi tredecim.*

Caput obtuſum, ab oculis ad roſtrum valde declive eſt. Anus notabili intervallo a pinna ani diſtat. Maxilla ſuperior inferiorem longitudine multum ſuperat. Foramina 6 ſatis magna in apice maxillæ inferioris,

Num. 14. *Baars, met het onderſte kakebeen langer dan het bovenſte, zynde witachtig, met donkere dwarsſtrepen.*

Hy komt met dien van Num. 13 veel overeen; maar het middelſte kieuwendekſels-blaadtje heeft maar een grote doorn, terwyl de twee overige glad zyn. Het lyf is met matig grote en rondom ruigachtige ſchubben bekleed, en zilververwig witachtig, met 7 of 8 donkerverwige, en zeer onduidelyke dwarsſtrepen aan weêrkanten als doorſneden. De rug-vin is in het midden tot op den voet toe geſpouwen, en heeft 26 graadtjes, waar van 12 gedoornt, en de overige zacht zyn. De witachtige borſt-vinnen hebben 16 graadtjes; de witte buik-vinnen hebben 6, en de witachtige aars-vin heeft 'er 11, waar van drie gedoornt, en de overige zacht zyn. De ſtaart is aan zyn einde een weinig gegaffelt.

Num. 15. *Baars, met het onderſte kakebeen langer dan het bovenſte, zynde geheel en al met vlakken en dwarsſtrepen gemarmert.*

Het hoofdt is ſmal en puntachtig; het lyf wat langwerpiger dan in de voorgaande. Ook zitten kleine tandtjes in de kakebenen, het verhemelte en het keelgat. Het middelſte en laatſte kieuwendekſels-blaadtje zyn gedoornt. Het lyf is witachtig, met ongelyke en uit den bruinen zwartachtige vlakken, die over het gehele lyf en eenige vinnen zich verſpreiden, gemarmert: daar benevens zyn 7 of 8 bruine dwarsſtrepen, die tuſſchen de borſt-vinnen en den ſtaart den buik als doorſnyden. De rug-vin is gevlakt, en heeft 23 graadtjes, waar van 10 gedoornt zyn; de witte borſt-vinnen hebben 13 of 14; de buik-vinnen, die wit zyn, hebben 'er 11, waar van de 3 eerſte gedoornt zyn. De ſtaart loopt ſchier gelyk ten einde.

Num. 16. *Langwerpig ronde Baars, met acht bruine dwarsſtrepen aan weêrkanten.*

Het hoofdt is langwerpig, puntachtig, en een weinig plat ingedrukt. Ook is het lyf langwerpig, en van voren geheel en al rond. Het onderſte kakebeen ſchynt een weinig langer dan het bovenſte. De wyde oogen ſtaan vry digt by elkander. Het middelſte kieuwendekſels-blaadtje is in zynen omtrek glad; maar het laatſte eindigt met 2 dorens. Het witachtige ligchaam is met 8 of 9 bruine, ongelyke, dwarsſtrepen aan weêrkanten gemarmert. De vinnen zyn gevlakt. De rug-vin heeft 26 graadtjes, waar van de 5 eerſte maar gedoornt, en de overige zacht zyn. De witachtige borſt-vinnen hebben 16 of 17 graadtjes; de buik-vinnen 6, waar van het eerſte gedoornt is; de aars-vin is lang, en heeft 18 graadtjes, zynde het eerſte zeer klein en gedoornt, maar de overige zacht. De ſtaart loopt gelyk ten einde, en heeft 17 langere graadtjes.

Num. 17. *Baars met het bovenſte kakebeen langer dan het onderſte; zynde met ſtrepen in de lengte verſiert, en met dertien dorens aan den rug.*

Het ſtompe hoofdt loopt van de oogen naar de ſnuit toe zeer ſchuins af. Het aars-gat is merkelyk van de aars-vin afgelegen. Het bovenſte kakebeen is veel langer dan het onderſte. Aan de punt van het onderſte kakebeen zyn 6 vry grote gaten, en twee in

rioris, & bina in ſuperiore hiant. Oculi magni ſunt & elliptici. Aperturæ branchiarum ſatis ample patent. Lamina operculorum media aculeis plurimis in ambitu ſerrata eſt; binæ autem reliquæ læves ſunt. Squamis mediocribus, aſperis, veſtitur corpus, quod albeſcens lineis ſex longitudinalibus, nigreſcentibus, diſtinguitur. In vertice itidem lineæ transverſæ decurrunt. Dorſi pinna oſſiculis conſtat 33, quorum 13 aculeata e ſulco veluti, dorſo, inſculpto propullulant. Pinnæ pectorales, albeſcentes, oſſiculis conſtant 18; ventrales albæ oſſiculis 6; ani pinna oſſiculis 11, quorum 3 prima aculeata ſunt. Cauda, in extremo fere æqualis, oſſicula gerit 17.

Num. 18. *Perca maxilla ſuperiore longiore; lineis longitudinalibus varia; aculeis dorſi decem.*

In plurimis cum præcedente Num. 17 convenit: ſed corpus ejus latius eſt, dorſumque ab oculis magis aſſurgit, & ſubacutum eſt. Color corporis albus lineis 5 vel pluribus, fuſco rubentibus, longitudinalibus, utrinque variegatur. In vertice pariter lineæ aliquot longitudinales obſervantur. Pinna dorſi oſſiculis conſtat 32, quorum 10 anteriora aculeata è ſulco quaſi emergunt. Ani pinna oſſiculis conſtat 11. Reliqua ſimili modo, ac in priore Num. 17, comparata ſunt.

TABULA VICESIMA ET OCTAVA.

Sequitur *Cotti* genus, cujus ſeptem ſpecies meo in Muſeo aſſervo, ordine nunc deſcribendas.

Num. 1. *Cottus ſquamoſus, roſtro bifido; pinnis pectoralibus ad caudam extenſis.*

Caput ejus valde aculeatum eſt. Pinna dorſi oſſiculis conſtat 24, quorum 13 aculeata ſunt; pectorales oſſiculis gaudent 14 longiſſimis, in apice non diviſis; ventrales oſſiculis 6; ani pinna oſſiculis 10, quorum 3 prima aculeo gaudent. Cauda oblonga oſſiculis conſtat 14 longioribus. In pinnis ſingulis & cauda nigræ maculæ obſervantur.

Num. 2. *Cottus ſquamoſus, varius; appendiculis ad maxillas, nares, & lineam lateralem.*

Ex iconis ſimilitudine videtur *Scorpius* eſſe *Salviani* pag. 197. *Geſnero* pag. 44 edit. Germ. *Willoughby* p. 331, *Rajo* pag. 142 vocatur *Scorpius major.*

Caput totum aculeis plurimis ſcatet, quorum 44 circiter præ reliquis magis extant. Anus a pinna longe diſtat. Rictus magnus denticulos in maxillis, palato, & faucibus monſtrat. Cavitas magna inter oculos, aliaque in medio, pone oculos, conſpicitur. Cirri ſeu appendiculæ plurimæ, breves, in maxilla

in het bovenſte. De oogen zyn groot en langwerpig rond. De openingen van de kieuwen zyn vry wyd. Het middelſte kieuwendekſels-blaadtje is in zynen omtrek met zeer vele dorens getand; maar de twee andere zyn glad. Het lyf is met matige, ruige, ſchubben bedekt, en witachtig, door 6 zwartachtige ſtrepen naar zyne lengte onderſcheiden. Op het hoofdſcheel lopen insgelyks dwarsſtrepen. De rug-vin heeft 33 graadtjes, waar van 13 gedoornt zyn, en als uit een ſleuf, die in den rug gegraven is, voortkomen. De witachtige borſt-vinnen hebben 18 graadtjes; de buik-vinnen zyn wit, en hebben 6 graadtjes; de aars-vin heeft 'er 11, waar van de 3 eerſte gedoornt zyn. De ſtaart loopt ſchier gelyk ten einde, en heeft 17 graadtjes.

Num. 18. *Baars met het bovenſte kakebeen langer dan het onderſte, zynde in de lengte geſtreept, met* 10 *dorens aan den rug.*

Hy komt met dien van Num. 17 meeſt overeen; maar zyn lyf is breder, en de rug loopt van de oogen af ſchuiner op, zynde puntachtig. Het lyf is witachtig, met 5, of meer, bruin roodachtige ſtrepen aan weêrkanten in de lengte gemarmert. Ook ziet men op het hoofdſcheel eenige ſtrepen in de lengte lopen. De rug-vin heeft 32 graadtjes, waar van de 10 eerſte gedoornt zyn, en als uit een ſleuf ontſpringen. De aars-vin heeft 11 graadtjes. De reſt is zo als in de voorgaande van Num. 17 geſchapen.

ACHT EN TWINTIGSTE TAFEREEL.

Wy gaan nu over tot het geſlacht der viſſchen, die *Cottus* genaamt zyn, waar van wy zeven ſoorten in ons Kabinet bewaren, die wy in order zullen beſchryven.

Num. 1. *Schubachtige Cottus, met een geſpleten ſnuit, en borſt-vinnen, die zich tot den ſtaart toe uitſtrekken.*

Het hoofdt is ſterk gedoornt. De rug-vin heeft 24 graadtjes, waar van 13 gedoornt zyn; de borſt-vinnen hebben 14, die zeer lang, en aan de einden geſpleten zyn; de buik-vinnen hebben 6; de aars-vin 10, waar van de 3 eerſte gedoornt zyn. De langwerpige ſtaart heeft 14 langere graadtjes. Op ieder vin en op den ſtaart ziet men zwarte vlakken.

Num. 2. *Schubachtige, gemarmerde, Cottus, met baardtjes aan de kakebenen, neusgaten, en de zy-lyn.*

Volgens de gelykheit van de printverbeelding ſchynt deze viſch te zyn de *Scorpioen* van Salvianus, *pag.* 197. Gesnerus, *pag.* 44, van de Hoogduitſche druk; Willoughby, *pag.* 331, en Rajus, *pag.* 142, noemen dezen viſch de *grote Scorpioen.* Het gehele hoofdt is zeer vol dorens, waar onder omtrent 44 zyn, die boven de andere uitſteken. Het aarsgat ſtaat verre van zyne vin af. De grote bek heeft kleine tandtjes in de kakebenen, het verhemelte en in het keelgat. Tuſſchen de oogen is eene grote holte, gelyk ook in het midden naaſt de oogen. In het onderſte kakebeen zyn zeer vele kleine baardtjes, en in het bovenſte eenige

maxilla inferiore, pauciores in ſuperiore dantur. Ad narium quoque foramen anterius unica utrinque hæret appendicula; & plurimæ exiguæ ad lineam lateralem. Nulla vero ad oculos obſervatur. Squamæ mediocres, duræ, arcte adhærentes, oblongo rotundæ, haud tamen aſperæ, corpus tegunt. Color ex nigro, rubeſcente, & albeſcente varius, ſordidus & adſpectu ingratus eſt. Linea lateralis dorſo vicina. Pinna dorſi maculoſa, in medio humilior, oſſiculis gaudet 22 vel 23, quorum 12 aculeata & robuſta, reliqua mollia ſunt. Pinnæ pectorales latæ & maculis variæ oſſiculis conſtant 20, quorum 8 vel 9 in apice bifida, reliqua indiviſa ſunt. Ventrales pinnæ oſſicula gerunt 6, quorum primum aculeatum eſt, reliqua mollia & ramoſa. Pinna ani varia oſſiculis firmatur 9, quorum 3 prima aculeata ſunt, reliqua mollia. Cauda in extremo fere æqualis oſſiculis conſtat 15 longioribus. Longitudo corporis eſt 8 unciarum & ultra.

Num. 3. *Cottus maxilla inferiore longiore, cirrata; pinnis ventralibus ventri adnatis.*

Caput oblongius eſt, quam in præcedente Num. 2, & admodum inæquale; ſiquidem proceſſus quidam aculeati 16 ad 17 admodum prominentes, juxta orbitas oculorum, utrinque, extent. Corpus perpendiculariter latum ſquamis caret. Os amplum maxillam inferiorem paulo longiorem & ſurſum porrectam monſtrat; cum ſuperior in extremum admodum repandum terminetur. Cirri duo majuſculi, & aliquot minores, in inferiore maxilla; in ſuperiore autem, atque in laminis operculorum & linea laterali plures alii conſpiciuntur. Oculi, longe a roſtro remoti, pinnæ dorſali admodum vicini, exigui, magnis in orbitis oſſeis hærent, & intermedia cavitate maxima a ſe mutuo disjunguntur. In maxillis, palato, & faucibus denticuli dantur. Color ex fuſco, nigreſcente & albeſcente varius adſpectuque fœdus eſt. In dorſo, paulo ſupra lineam lateralem, ductus, vel foramina quinque circiter utrinque, ſecundum lineam rectam diſpoſita, cernuntur. Pinna dorſi longa, alba, oſſiculis conſtat 24, quorum 17 aculeata & longa ſunt, reliqua mollia. Pinnæ pectorales magnæ & variæ oſſiculis 10 conſtant: ad inferiorem vero earum partem præterea duo utrinque oſſicula, a reliquis paulum remota, & in extremo unci inſtar flexa, obtinent; ut adeo verus oſſiculorum in his pinnis numerus ſit 12. Pinnæ ventrales, oblongæ, parte interna ope membranæ ipſi ventri adnatæ, oſſicula gerunt 6, quorum primum breve & aculeatum, reliqua mollia ſunt. Pinna ani longa oſſiculis 13 conſtat, quorum 2 priora parum aculeata & brevia, reliqua mollia & longiora ſunt. Cauda oblonga, in extremo ſubrotunda, lineis duabus nigreſcentibus notata, oſſiculis conſtat 13 ad 14. Longitudo corporis 4 fere eſt unciarum.

Num. 4. *Cottus alepidotus, varius; maxilla inferiore longiore, cirrata.*

Caput plagioplateum, corpore ipſo latius, molli cute tegitur. Corpus fere ſubteres eſt. Dorſum convexum. Venter latus. Os ampliſſimum. Maxilla inferior ſuperiore paulo longior eſt & ſurſum nonnihil producta. Cirri plurimi craſſiuſculi in maxilla inferiore, & aliquot præterea majores minoreſque ad angulos oris, in operculis branchiarum, & in ipſo capitis vertice, dantur: ſupra utrumque tamen oculum duo

nige weinige. Ook ſteekt een enkeld baardtje van voren aan weêrkanten van het neusgat uit; maar langs de zy-lyn ziet men zeer vele kleine. Doch daar is geen een omtrent de oogen. Het lyf is bedekt met matig grote, harde, langwerpig ronde, ſchubben, die niet ruig zyn, maar heel vaſt zitten. De kouleur is uit den zwarten, rood en witachtig, gemengeld, morzig, en onaangenaam te zien. De zy-lyn is naby den rug. De rug-vin is gevlakt, en in het midden lager, beſtaande uit 22 of 23 graadtjes, waar van 12 gedoornt en ſterk, maar de overige zacht zyn. De brede en gevlakte borſt-vinnen hebben 20 graadtjes, waar van 8 of 9 aan de punt in tweën geſpleten, en de andere ongeſpleten zyn. De buik-vinnen hebben 6 graadtjes, waar van het eerſte gedoornt is, en de andere zacht en getakt zyn. De gemarmerde aars-vin heeft 9 graadtjes, waar van de 3 eerſte gedoornt, en de andere zacht zyn. De ſtaart loopt ſchier gelyk ten einde, en heeft 15 langere graadtjes. De lengte van het lyf is 8 oncen en meer.

Num. 3. *Cottus met het onderſte kakebeen, dat gebaard is, langer als het bovenſte, en met buik-vinnen, die aan den buik vaſt gegroeit zyn.*

Het hoofdt is langwerpiger als in de voorgaande van Num. 2, en zeer ongelyk, vermits aan weêrzyden naaſt de ooghollen eenige gedoornde uitſpruitſelen, die vry verre uitſteken, zitten. Het lyf is naar den waterpas breed, en zonder ſchubben. De bek is wyd, en het onderſte kakebeen een weinig langer naar boven toe uitgeſtrekt; terwyl het bovenſte een zeer breed einde neemt. In het onderſte kakebeen zyn twee grote en cenige kleine baarden; maar in het bovenſte, als ook in de kieuwendekſels-blaadtjes, en aan de zy-lyn ziet men menigvuldige andere baarden. De oogen ſtaan verre van de ſnuit af, digt by de rug-vin, zyn klein, en zitten in grote beenachtige hollen, wordende door middel van een zeer grote holligheit van malkander geſcheiden. In de kakebenen, het verhemelte en het keelgat zitten kleine tandtjes. De kouleur is uit den bruinen zwart- en witachtig gemengelt, en onaangenaam te zien. Op den rug, een weinig boven de zy-lyn, ziet men omtrent 5 vaatjes, of gaten, aan weêrkanten, die in een regte lyn uitlopen. De lange en witte rug-vin heeft 24 graadtjes, waar van 17 gedoornt en lang zyn, maar de andere zyn zacht. De grote en gemarmerde borſt-vinnen hebben 10 graadtjes, en daar benevens nog 2 graadtjes aan weêrzyden van onderen, die van de andere een weinig afſtaan, en aan het einde als een haak gebogen zyn; zo dat men in der daadt 12 graadtjes in deze vinnen kan rekenen. De langwerpige buik-vinnen zyn met de binnenzyde door een vlies aan den buik vaſt gegroeit, en hebben 6 graadtjes, waar van het eerſte kort en gedoornt is; maar de andere zyn zacht. De lange aars-vin heeft 13 graadtjes, waar van de 2 voorſte kort en een weinig gedoornt zyn; maar de andere zyn langer en zacht. De langwerpige ſtaart loopt rondachtig ten einde, en is met 2 zwartachtige ſtrepen getekent, beſtaande uit 13 of 14 graadtjes. Het lyf is byna 4 oncen lang.

Num. 4. *Ongeſchubde, bonte, Cottus, met het onderſte kakebeen, dat gebaard is, langer als het bovenſte.*

Het hoofdt is dwars plat, breder als het lyf zelf, en met een zacht vel bekleed. Het lyf is ſchier rondachtig; de rug is gebult; de buik breed; de bek zeer wyd. Het onderſte kakebeen is wat langer als het bovenſte, en een weinig naar boven uitgehaald. In het onderſte kakebeen zyn zeer vele dikachtige baardtjes, en daarenboven nog eenige kleine en grote aan de hoeken van den bek, als ook op de kieuwendekſels en op het midden van het hoofdt. Doch boven ieder oog zyn twee groter. In de kakebenen

duo ſunt majores. In maxillis & ipſo capite varii ductus & foraminula hiant. Oculi ſubrotundi, roſtro vicini, cute capitis communi obducti, ſurſum fere ſpectant. Aperturæ branchiarum anguſtæ ſunt. Dentes craſſi & breves in maxillis, palato, & faucibus obtinent. Corpus totum, cute glabra tectum, ſquamis caret. Color ex fuſco, rubeſcente & albeſcente varius ac ſordidus eſt. Linea lateralis ex meris conſtat foraminulis. Pinna dorſi longa oſſiculis gaudet 25, quorum 3 prima aculeata & brevia, reliqua mollia & ramoſa ſunt. Pinnæ pectorales variæ oſſicula gerunt 23. Ventrales pinnæ, magis antrorſum ſitæ quam pectorales, albeſcunt, oſſiculis conſtantes 3, quorum duo prima indiviſa ſunt, tertium vero admodum eſt ramoſum. Pinna ani longa oſſiculis 19 mollibus & ramoſis gaudet. Cauda varia, in extremo fere ſubrotunda, oſſiculis 15 circiter, longioribus, firmatur. Totum caput eſt ſuperne glabrum; ſed lamina operculorum ultima in tres aculeos obtuſiores, & membrana veſtitos, deſinit. Longitudo eſt 6 vel 7 unciarum.

Num. 5. *Cottus alepidotus; capite polyacantho: maxilla ſuperiore paulo longiore.*

Scorpænæ Bellonii *pag.* 207, edit. Gallicæ, ſimilis vocatur a Willoughby *pag.* 238, & Rajo *pag.* 145, Belgis & Flandris *Poſthoofdt* & *Potshoofdt*: Suecis *Rötſimpa* & *Skrabba*: *Ulk* & *Ulka* incolis ad Fretum Danicum: *Father Lasher* quibusdam ad Cornubiam Angliæ habitantibus.

Hic Piſcis omnium primo a Nobiliſſimo Willoughby deſcriptus eſt, ex quo ſuum dein transſcripſit Cl. Rajus: at quamvis nitide & ex arte concinnata ſit illa deſcriptio, eum tamen denuo deſcribemus cum icone adjuncta, quam nemo hactenus Authorum dedit, ut tanto melius ad ſuum referri genus queat. Caput magnum eſt, latum, & aculeis circiter 16 vel 17 horridum. Cavitas inter oculos datur. Venter latus eſt & prominulus. Corpus a capite ad caudam usque gracileſcit. Maxilla ſuperior paulo longior eſt. Rictus amplus. Denticuli ut in præcedentibus ſe habent. Linea lateralis in adultioribus ſubaſpera eſt; dum cutis reliqua glabra ſquamis caret. Oculi magni, cute capitis communi obducti, iride gaudent obſcure rubeſcente. Capitis ſuperiora, dorſum, latera & pinnæ maculis & lituris nigreſcentibus & flaveſcentibus varia ſunt; interdum tamen rubeſcunt; alias etiam magis albicant. Venter & mandibula inferior albeſcunt. Pinnæ pectorales oſſiculis conſtant 17: ventrales oſſiculis 4, quorum primum ſecundo tam arcte adhæret, ut tria tantum videantur obiter inſpicienti. Pinna dorſi, in medio ad baſin usque inciſa, oſſiculis conſtat 24, 25 vel 26, quorum 9 vel 10 anteriora ſimplicia ſunt & rigida, reliqua vero mollia & in apice tamen indiviſa. Ani pinna oſſiculis conſtat 11 vel 12 mollibus & in apice non diviſis. Cauda, in extremo fere æqualis, oſſiculis 12 longioribus conſtat. Longitudo eſt 7 unciarum, plus vel minus. Locus natalis eſt in mari Balthico ad litora Sueciam alluentia, ubi autumno præprimis ſatis frequens eſt. In mari Germanico, Bataviam & Flandriam lambente, quoque crebro reperitur: quin & ad Cornubiam Angliæ; ſed rarius.

Num. 6. *Cataphractus Schoneveldii* pag. 30, 31; *Johnſtoni* pag. 77, *Tab. XLVI, fig.* 5, 6; *Willoughb.* pag. 211; *Raji Synop.* pag. 77.

Videmur jure Piſcem hunc ad Cottorum genus referre. Corpus ejus, ex tereti anguloſum, ab ano ad cau-

kebenen en in het hoofdt zelf ziet men verſcheide vaten en gaten open. De oogen zyn rondachtig, digt by de ſnuit, en met het gemeen hoofdenkleedt bedekt, ſchier naar boven ziende. De kieuwen-openingen zyn nauw. In de kakebenen, het verhemelte en keelgat zitten korte en dikke tanden. Het gehele lyf is met een gladde huidt bedekt en zonder ſchubben. De kouleur is uit den bruinen, rood en witachtig gemengelt en morzig. De zy-lyn beſtaat alleen uit kleine gaatjes. De lange rug-vin heeft 25 graadtjes, waar van de 3 eerſte gedoornt en kort, maar de andere zacht en getakt zyn. De bonte borſt-vinnen hebben 23 graadtjes. De buik-vinnen ſtaan verder naar voren als de borſt-vinnen, zyn witachtig, en hebben 3 graadtjes, waar van de 2 eerſte ongeſpleten zyn, en het derde zeer getakt is. De lange aars-vin heeft 19 zachte en getakte graadtjes. De bonte ſtaart loopt rondachtig ten einde, en heeft omtrent 15 langere graadtjes. Het gehele hoofdt is van boven glad; maar het laatſte kieuwendekſels-blaadtje eindigt met 3 ſtompe dorens, die met vlies bekleed zyn. De lengte is 6 of 7 oncen.

Num. 5. *Ongeſchubde Cottus, met veel dorens aan het hoofdt, en het bovenſte kakebeen een weinig langer als het onderſte.*

Willoughby, *pag.* 138, en Rajus, *pag.* 145, noemen hem een viſch, die naar de *Scorpæna* van Bellonius, *pag.* 207 in den Franſchen druk, gelykt. In Nederlandt en Vlaanderen draagt hy den naam van *Poſthoofdt* en *Potshoofdt*; in Zweden dien van *Rötſimpa* en *Skrabba*; aan de Zondt dien van *Ulk* en *Ulka*, en by eenige inwoonders van Cornubië, in Engelandt, dien van *Father Lasher*.

De beroemde Heer Willoughby heeft dezen viſch eerſt beſchreven, waar van de Hr. Rajus zyne beſchryving heeft ontleent; maar hoewel die beſchryving zeer net en kunſtig is opgeſtelt, zullen wy dezen viſch evenwel nog eens beſchryven en in prent verbeelden, welk laatſte tot nog toe van niemandt gedaan is, om hem des te beter tot zyn geſlacht te kunnen brengen. Het hoofdt is groot, breed, en met omtrent 16 of 17 dorens bezet. Tuſſchen de oogen is eene holte. De buik is breed en uitſpruitende. Het lyf loopt van het hoofdt tot aan den ſtaart ſmal toe; het bovenſte kakebeen is wat langer als het onderſte; de bek is wyd; de tandtjes zyn even zo als in de vorige; de zy-lyn is in de volwaſſene ruigachtig, terwyl het overige vel glad is, zonder ſchubben. De grote oogen zyn met het gemene hoofddekſel bekleed, en hebben een donker roodachtig ſterretje. Het bovenſte van het hoofdt, de rug, de zyden en vinnen zyn met zwarten geelachtige vlakken en ſtrepen getekent; doch zomwylen ook roodachtig, en zomwylen zelfs wat meer witachtig. De buik en het onderſte kakebeen zyn witachtig. De borſt-vinnen hebben 17 graadtjes; de buik-vinnen hebben 'er 4, waar van het eerſte aan het twede zo vaſt zit, dat, als men 'er niet nauw op let, men maar drie zou tellen. De rug-vin is in het midden tot aan den voet toe gekerft, en heeft 24, 25 of 26 graadtjes, waar van de 9 of 10 voorſte enkeld en ſtevig zyn; maar de overige zyn zacht, en teffens aan het einde ongeſpleten. De aars-vin heeft 11 of 12 zachte graadtjes, die mede aan het einde ongeſpleten zyn. De ſtaart loopt ſchier gelyk ten einde, en heeft 12 langere graadtjes. De lengte is wat meer of minder als 7 oncen. Men vindt dezen viſch in de Ooſtzee aan de Zweedſche kuſten by menigte, voornamentlyk in het najaar. Ook wordt hy dikwils in de Duitſche zee, aan de Nederlandſche en Vlaamſche kuſten, gevonden; ja zelfs by Cornubië in Engelandt, doch ſelden.

Num. 6. *Cataphractus van Schoneveld*, pag. 30, 31; *Johnſton*, pag. 77, *Taf. XLVI, fig.* 5, 6; *Willoughb.* pag. 211; *Rajus* Synopſ. pag. 77.

Wy menen, dat deze viſch met recht tot het geſlacht van de *Cottus* mag gebragt worden. Het lyf is rond-hoekachtig, en loopt van den aars tot aan den ſtaart zeer ſmal toe. De bek is klein,

caudam valde gracilescit. Os non magnum, subtus situm, figuræ est semicircularis, vel lunatæ. Maxilla superior inferiore multo longior est. In inferiore autem maxilla & ad os plurimi dantur cirri. Numerosi denticuli in utraque maxilla & faucibus hærent. Caput osseum, durum, inæquale, 8 præprimis horret aculeis, quorum 4 in apice rostri, & duo utrinque ad latus capitis constituti sunt. Corpus a capite ad finem pinnæ dorsalis octogonum est, inde vero ad caudam usque sexangulare, & laminis osseis, duris, tegitur, quæ in medio prominentiam emittunt: unde corpus angulosum evadit. Pinna in dorso unica, ad basin fere usque in medio incisa, ossiculis constat 12, quorum 5 anteriora simplicia sunt & parum aculeata, reliqua mollia. Pinnæ pectorales ossiculis constant 15. Ventrales ossiculis tantum duobus. Ani pinna ossiculis sex. Cauda in extremo subrotunda ossiculis gaudet 11 vel 12. Longitudo Piscis 4 est unciarum circiter.

Num. 7. *Milvus* Ovidii Nas. Halieut. Poëm. versu 95.

Eodem nomine venit & *Salviano* pag. 187, *Willoughb.* pag. 283, & *Rajo* pag. 89. *Rondeletio* autem Lib. X, cap. 1, pag. 284, *Hirundo* audit. Siciliæ & Melitæ incolis vocatur *Falcone*. Descriptionem ejus qui videre amat, eam plurimos apud Authores, præsertim vero apud Nobilissimum *Willoughbejum* inveniet.

TABULA VICESIMA ET NONA.

Mysti genus nunc subjungo, qui equidem istud nomen potiori jure, quam ulli alteri convenire putem; quum singulæ ejus species cirros ad os, barbæ instar, obtineant. Decem vero species hujusce generis novi, quas, uti meo in Museo asservantur, nunc describam.

Sunt *Mysti* in genere vel

I. Cauda bifurca & appendice cutacea in extremo dorso. Ad quam classem sequentes pertinent.

Num. 1. *Mystus, ore subtus; cirris octo: appendice in dorso.*

Caput oblongum est & planiusculum. Corpus cathetoplateum & satis crassum. Venter latus. Anus medio inter ani pinnam & ventrales loco hiat. Os non in apice capitis, sed inferna parte, aperitur, apertumque quadrato rotundum est. Maxilla superior longe ultra inferiorem prominet. Cirri octo ori adsident, quatuor nempe breves ad maxillam inferiorem, tum unus utrinque, reliquis longior, ad latera maxillæ superioris, unusque tandem utrinque ad foramina narium posteriora. Nares utrinque duplices sunt. Oculi elliptici cute capitis communi teguntur. Aperturæ branchiarum angustæ apparent. In utraque maxilla plurimi denticulorum ordines dispositi sunt: os ipsum in antica palati parte denticulis asperum est; & ad fauces duo utrinque ossicula denticulis serrata hærent. Corpus totum, cute glabra & molli tectum, squamis caret. Color ejus est albescens cum subfusco mixtus. Linea

klein, en van onderen in de gedaante van een halve kring of halve maan geplaatst. Het bovenste kakebeen is veel langer als het onderste. In het onderste kakebeen en aan den bek ziet men zeer vele baardtjes: ook zitten menigvuldige tandtjes in beide de kakebenen en het keelgat. Het hoofdt is beenachtig, hard, en ongelyk, voornamentlyk met 8 dorens bezet, waar van 4 op de punt van de snuit, en twee aan beide de zyden van het hoofdt zitten. Het lyf is van het hoofdt af tot aan het einde van de rugvin achtkantig, en daar van daan tot aan den staart zeskantig, zynde bedekt met harde en beenachtige blaadtjes, de welke in hun middel een uitstek hebben; waar door het lyf zo hoekachtig wordt. De rug heeft een enkelde vin, die in het midden schier tot den voet toe gekerft is, en 12 graadtjes heeft, waar van de 5 voorste enkeld zyn en een weinig gedoornt; maar de overige zyn zacht. De borst-vinnen hebben 15 graadtjes; de buik-vinnen hebben maar 2; de aars-vin heeft 'er 6; de staart loopt rondachtig uit, en heeft 11 of 12 graadtjes. De visch is omtrent 4 oncen lang.

Num. 7. *Zeewouwe van* Ovidius Naso, Halieut. Poëm. vers. 95.

Salvianus *pag.* 187, Willoughby *pag.* 283, en Rajus *pag.* 89, noemen dezen visch met den zelven naam. Maar Rondelet, *Lib. X, cap.* 1, *pag.* 284, noemt hem *Zwaluwe*, en by de inwoonders van Sicilië en Malta draagt hy den naam van *Falcone*, of *Valk*. Hy is van vele schryvers, en byzonderlyk van den beroemden Here Willoughby, beschreven, tot wien wy den nieuwsgierigen Lezer verwyzen.

NEGEN EN TWINTIGSTE TAFEREEL.

Nu laten wy volgen het geslacht van de *Mystus*, of *Knevelvisch*, de welke met meer recht als eenige andere visch dien naam kan dragen, vermits alle de soorten, die daar toe behoren, als knevelbaarden aan den bek hebben. My zyn tien soorten daar van bekend, die ik nu zal beschryven zo als ze in myn Kabinet gevonden worden.

Het geslacht van de *Mystus* wordt in 't algemeen verdeelt in zulke

I. Die een gegaffelden staart en een vliesachtig aanhangsel op het uiterste van den rug hebben. Hier onder nu sorteren de navolgende.

Num. 1. *Mystus, met den bek van onderen; met acht baarden, en een aanhangsel op den rug.*

Het hoofdt is langwerpig en platachtig; het lyf waterpas breed en vry dik; de buik is breed. De aars opent zich tusschen de aars- en buik-vinnen. De bek is niet voor aan de punt van het hoofdt, maar van onderen, en heeft een vierkant-ronden omtrek, als het open staat. Het bovenste kakebeen steekt verre voor het onderste uit. Om den bek zitten acht baardtjes, namentlyk vier korte aan het onderste, en een aan weêrkanten van het bovenste kakebeen, die langer is als de andere, en eindelyk nog een aan weêrzyden van de achterste neusgaten. Daar zyn aan weêrkanten dubbelde neusgaten. De oogen zyn eirond, en met het gemene hoofdvel bedekt. De openingen der kieuwen schynen naauw te zyn. In beide de kakebenen zitten zeer vele ryen tandtjes: ook is de bek zelf aan het voorgedeelte van het verhemelte ruig van tandtjes, en in het keelgat ziet men nog aan weêrkanten twee getande beentjes. Het gehele lyf is met een gladde en zachte huidt bedekt, zonder schubben. De kouleur is witachtig,

Linea lateralis recta fere protenditur. Os claviculæ magnum, durum, longum, supra pinnas pectorales lateri adnatum est. In anteriore dorsi parte unica datur pinna, ossiculis 8 constans, quorum 1 est aculeus robustus, crassus, a postica parte undique leviter serratus; reliqua vero mollia sunt & in apice ramosa. Appendix magna, cutacea, pinniformis, sed ossiculis radiatis carens, ad posteriorem dorsi partem extat. Pinnæ pectorales, horizontaliter ferè ad ventrem collocatæ, ossiculis 9 constant, quorum 1 est aculeus admodum crassus, planiusculus, postica parte multum serratus; reliqua vero mollia sunt, & in apice ramosa. Pinnæ ventrales, in infimo ventre longe infra pectorales sitæ, ossiculis 6 mollibus constant. Ani pinna, è regione appendicis dorsalis posita, ossiculis 15 mollibus constat. Cauda magna, multum bifurca, forficis diductæ instar, ossiculis 17 constat longioribus, exceptis saltem extremis, quæ breviora sunt. Longitudo descripti est unciarum 5 & 9 linearum: latitudo maxima ad pinnam dorsi est unciæ unius.

Num. 2. *Mystus, ore in apice capitis; cirris octo.*

Quod ad figuram, pinnas & numerum ossiculorum attinet, maximam partem cum præcedente convenit: sed caput planius est, & corpus pro rata longius. Maxillæ fere æquales sunt, nisi quod superior tantillum ultra inferiorem producatur. Cirri situ & numero, ut in priore, se habent, sed triplo fere sunt longiores. Pinnæ pectorales ossiculis constant 8, quæ, ut in priore specie, comparata sunt. Cauda longa, admodum bifurca est, ejusque segmentum superius inferiore paulo longius apparet. Longitudo descripti est 3 unciarum & 5 linearum.

Num. 3. *Mystus argentei coloris; cirris sex: pinna ani ossiculorum octodecim.*

Caput planiusculum est, & a rostro ad pinnam dorsi usque testa dura, tuberculis minimis scabra, munitum. Corpus, venter, oculi, dentes, cutis, dorsalis & ventrales pinnæ, cauda, &c. ut in 2da specie sese habent. Maxilla superior ultra inferiorem prominet. Cirri sex longi adsunt, quorum duo longissimi in maxilla superiore ad finem usque pinnarum ventralium extenduntur & figuræ sunt planiusculæ. Nares amplæ, rostro vicinæ sunt. Oculi mediocres, cute communi tecti, Iride gaudent argentei coloris. Color corporis argenteus est, ad dorsum tamen obscurior. Aculeus pinnæ dorsalis sat robustus est, & ab utraque parte levissime serratus. Pinnæ pectorales, uti in præcedentibus sitæ, ossiculis constant 11, quorum 1 est aculeus validus, crassus, ab utraque, præprimis tamen postica, parte serratus; dum reliqua mollia sunt & in apice ramosa. Ani pinna ossiculis constat 18 mollibus, exiguis, difficulter numerandis. Cauda, multum bifurca, ossiculis constat 15 vel 16 longioribus. Longitudo descripti est 4 unciarum & lineæ unius.

Num. 4. *Mystus cirris sex longissimis; appendice triangulari in extremo dorso.*

Bagre Piscis Marcgrav. H. Bras. *Lib. IV, cap.* 16, Willoughb. *pag.* 139. *Bagre prima* Johnston. *pag.* 143; cum

achtig, met bruinachtig gemengt. De zy-streep loopt schier regt uit. Het sleutelbeen is groot, hard, lang, en boven de borst-vinnen aan de zyde vast gegroeit. Op het voorste deel van den rug is een eenige vin, die 8 graadtjes heeft, waar van de eerste een sterke, dikke, en van achteren overal licht getande doorn is; maar de overige zyn zacht en aan de punt getakt. Aan het achterste van den rug steekt een groot vel- en vinachtig aanhangsel uit, het welk echter geen gestraalde graadtjes heeft. De borst-vinnen zyn schier *horizontaal* met den buik geplaatst, en hebben 9 graadtjes, waar van het eerste een zeer dikke en sterke doorn is, van achteren sterk getand; maar de andere zyn zacht, en aan de punt getakt. De buik-vinnen zitten onder aan den buik, verre onder de borst-vinnen, en hebben 6 zachte graadtjes. De aars-vin is tegen over het aanhangsel van den rug geplaatst, en heeft 15 zachte graadtjes. De grote en sterk gegaffelde staart gelykt naar een open gehaalde schaar, en heeft 17 graadtjes, die langer zyn, behalven de uiterste, die korter zyn. Deze visch is 5 oncen en 9 linien lang, en op zyn breedst, omtrent de rug-vin, een once.

Num. 2. *Mystus, met den bek voor aan de punt van het hoofdt, en met acht baarden.*

Aangaande de gestalte, de vinnen en het getal der graadtjes komt deze meest met den voorgaanden overeen; maar het hoofdt is platter, en het lyf naar mate langer. De kakebenen zyn schier even lang, behalven dat het bovenste een weinig voor het onderste uitsteekt. De baarden zyn in getal en plaatse even zo als by de vorige, maar schier driemaal zo lang. De borst-vinnen hebben 8 graadtjes, die op de zelve wyze, als in de vorige, geschapen zyn. De lange staart is sterk gegaffelt, en het bovenste gedeelte daar van schynt een weinig langer te zyn als het onderste. De beschreven visch is 3 oncen en 5 linien lang.

Num. 3. *Zilververwige Mystus, met zes baarden, en de aars-vin uit achttien graadtjes.*

Het hoofdt is platachtig, en van de snuit af tot aan de rug-vin met een harde schaal, die scherp is, van zeer kleine bultjes bedekt. Het lyf, de buik, de oogen, de tanden, het vel, de rug- en buik-vinnen, nevens den staart, enz. zyn zo als in de twede soort. Het bovenste kakebeen steekt over het onderste uit. Men ziet 6 lange baardtjes, waar van de twee langste zich van het bovenste kakebeen tot aan het einde der buik-vinnen uitstrekken, en platachtig zyn. De neusgaten zyn wyd, en naby de snuit. De oogen zyn matig groot, en met het gemene hoofdvel bedekt, hebbende een zilververwig oogsterretje. Het lyf is zilververwig; doch wat donkerder omtrent den rug. De doorn van de rug-vin is vry sterk, en aan weêrkanten heel ligt getand. De borst-vinnen zyn zo als in de vorige geplaatst, en hebben 11 graadtjes, waar van de eerste een sterke, dikke, doorn is, doch meest van achteren getand, terwyl de overige zacht, en aan de punt getakt zyn. De aars-vin heeft 18 zachte, kleine, graadtjes, die kwalyk te tellen zyn. De sterk gegaffelde staart heeft 15 of 16 langer graadtjes. Deze visch is 4 oncen en een linie lang.

Num. 4. *Mystus met zes zeer lange baarden, en met een driehoekig aanhangsel op het uiterste van den rug.*

De visch *Bagre* van Markgraaf *Hist. Brasil. Lib. IV, cap.* 16, en van Willoughby, *pag.* 139, als ook de *eerste Bagre* van Johnston, *pag.*

cum hac quidem ſpecie in multis convenit, ſed deſcriptio Marcgravii imperfecta eſt & figura admodum rudis. Unde accuratius hunc Piſcem deſcribemus.

Multum is convenit cum præcedente Num. 3; ſed capite eſt minus plano & convexiore. Anus pinnis ventralibus multo eſt propior, quam ani pinnæ. Cirri ſex admodum longi adſunt, quorum duo longiſſimi in maxilla ſuperiore, teretes, ad medium usque caudæ extenduntur. Nares, utrinque duplices, longe a ſe invicem remotæ ſunt. Oculi elliptici Iride alba gaudent. Denticulorum plures ordines utraque in maxilla, ad fauces vero oſſa denticulata dantur. Color corporis inferioris albeſcens eſt, dum dorſum & caput caneſcunt. Os claviculæ magnum, longe extenditur ſupra pinnas pectorales. Pinna dorſi oſſiculis conſtat 7, quorum primum eſt aculeus longus, robuſtus, acutus, a poſtica parte ſerratus denticulis deorſum recurvatis: reliqua oſſicula mollia ſunt & in apice ramoſa. Appendix cutacea in extremo fere dorſo extat. Pinnæ pectorales oſſiculis 10 conſtant, quorum 1 eſt aculeus magnus, acutus, planus, & ab utraque parte acuminatis denticulis pulchre ſerratus: reliqua mollia ſunt. Ani pinna exigua oſſiculis gaudet 13 mollibus. Cauda, multum bifurca, oſſiculis conſtat 16 longioribus. Longitudo deſcripti eſt 3 unciarum & 3 linearum.

Num. 5. *Myſtus cirris ſex longiſſimis; appendice dorſi a pinna ani ad caudam extenſa.*

Teſta capitis nequaquam, uti in proxime prægreſſis, ad initium usque pinnæ dorſalis pertingit. Corpus, venter, os, pinnæ ventrales, &c. uti in tertia ſpecie ſe habent: ſed maxillæ fere ſunt æquales, vel ſuperior ſaltem paulo longior inferiore. Cirrorum ſitus & longitudo eadem eſt, ac in præcedente num. 4. Ita & denticuli ſeſe habent. Corpus flaveſcit; pinnæ vero albeſcunt. Os claviculæ, quam in prioribus, minus eſt. Pinna dorſi oſſiculis conſtat 7, quorum primum eſt aculeus teres, non ſerratus, multoque minor & gracilior, quam in præcedentibus: reliqua mollia ſunt & in apice ramoſa. Appendix dorſi longa, & ſatis alta, a pinna dorſali ad caudam fere usque porrigitur. Pinnæ pectorales oſſiculis conſtant 10, ut in præcedente Num. 4, comparatis, niſi quod aculei primi dentes ſint minores. Ani pinna oſſiculis conſtat 12 vel 13 mollibus. Cauda bifurca oſſiculis 17 longioribus gaudet: inferius autem caudæ ſegmentum ſuperiore majus eſt. Longitudo deſcripti 4 eſt unciarum, & linearum 9.

Num. 6. *Myſtus maculoſus; cirris ſex longis: capite longo, plano.*

Bagre quinta ſpecies Marcgrav. *Lib. IV*, *cap.* 16, Willoughb. *pag.* 140, ad hunc Piſcem quodammodo accedit; ſed quia Marcgravii deſcriptio admodum manca eſt, eum denuo deſcribemus.

Caput longum, latum, admodum planum, teſta ſubdura tegitur. Corpus reliquum ſubteres eſt, hincque dorſum cum ventre valde convexum. Os admodum amplum eſt. Maxilla ſuperior inferiore paulo longior: utraque autem in ambitu ſemicirculum deſcribit. Cirri 6 longi & filiformes adſunt, quorum quatuor longiores ad pinnas usque ventrales pertingunt. Nares, utrinque duplices, roſtro vicinæ ſunt. Oculi exigui, elliptici, cute teguntur. Branchiæ amplùm patulæ ſunt. Oſſa denticulata in maxillis, palato,

pag. 143, komen met deze ſoort in vele ſtukken overeen; maar de beſchryving is zeer onvolmaakt, en de printverbeelding zeer plomp, die de Heer Markgraaf daar van gegeven heeft. Wy zullen derhalven dezen viſch naaukeuriger beſchryven. Hy komt met dien van Num. 3 veel overeen; maar het hoofdt is minder plat en meer verheven. De aars is veel nader aan de buik-vinnen als aan den aars-vin. Men ziet 'er 6 zeer lange baarden, waar van de twee langſte, aan het bovenſte kakebeen zittende, rond zyn, en tot op de helft van den ſtaart uitlopen. Aan weêrkanten zyn dubbelde neusgaten, die verre van malkander afſtaan. De eironde oogen hebben een wit ſterretje. In beide de kakebenen zitten verſcheide ryen van tandtjes, en getande beentjes in het keelgat. De kouleur van het lyf is van onderen witachtig, terwyl de rug en het hoofdt grysachtig zyn. Het grote ſleutelbeen is tot over de borſt-vinnen uitgeſtrekt. De rug-vin heeft 7 graadtjes, waar van het eerſte een lange, ſterke, ſcherpe, doorn is, zynde van achteren zaagsgewys met tandtjes, welke naar onderen omgebogen zyn, bezet. De overige graadtjes zyn zacht en aan de punt getakt. Schier op het uiterſte van den rug ſteekt een velachtig aanhangſel uit. De borſt-vinnen hebben 10 graadtjes, waar van de eerſte een grote, ſcherpe, platte, en aan weêrkanten fraai met ſcherpe tandtjes zaagsgewys bezette doorn is: de overige zyn zacht. De aars-vin is klein, en heeft 13 zachte graadtjes. De ſtaart is ſterk gegaffelt, en heeft 16 langer graadtjes. De beſchreven viſch is 3 oncen en 3 linien lang.

Num. 5. *Myſtus met zes zeer lange baarden, en met een aanhangſel op den rug, het geen zich van de aaars-vin tot aan den ſtaart uitſtrekt.*

De hoofdſchaal ſtrekt zich niet, gelyk in de voorgaande, tot aan het begin van de rug-vin, uit. Het lyf, de buik, bek, buik-vinnen, enz. zyn als in de derde ſoort; maar de kakebenen zyn ſchier gelyk, of het bovenſte een weinig langer als het onderſte. De baarden zyn even lang, en ook zo geplaatſt als in die van Num. 4. Ook zyn de tandtjes eveneens geſtelt. Het lyf is geelachtig; maar de vinnen zyn witachtig. Het ſleutelbeen is kleiner als in de voorgaande. De rug-vin heeft 7 graadtjes, waar van het eerſte een ronde en ongetande doorn is, veel kleiner en dunner als in de voorgaande: de overige zyn zacht en aan de punt getakt. Het lange en vry hoge rug-aanhangſel loopt van de rug-vin ſchier tot aan den ſtaart toe. De borſt-vinnen hebben 10 graadtjes, die zo als in die van Num. 4 geſtelt zyn; behalven dat de tanden van den eerſten doorn kleiner zyn. De aars-vin heeft 12 of 13 zachte graadtjes. De ſtaart is gegaffelt, en heeft 17 langer graadtjes, zynde het onderſte gedeelte van den ſtaart langer als het bovenſte. De beſchreven viſch is 4 oncen en 9 linien lang.

Num. 6. *Gevlakte Myſtus, met zes lange baarden, en een lang, plat, hoofdt.*

De vyfde ſoort van *Bagre*, by Markgraaf, *Lib. IV*, *cap.* 16, Willoughby, *pag.* 140, komt eenigzins met dezen viſch overeen; maar vermits de beſchryving van Markgraaf zeer onvolmaakt is, zullen wy hem op nieuw beſchryven. Het lange, brede, zeer platte hoofdt is met een hardachtige ſchaal bedekt. Het overige ligchaam is rondachtig, en derhalven zyn zo wel de buik als de rug zeer verheven. De bek is zeer wyd. Het bovenſte kakebeen is een weinig langer als het onderſte: doch beide beſchryven in hun omtrek een halven cirkel. Daar zyn ook 6 lange en draadachtige baarden, waar van vier, zeer lang zynde, tot aan de buik-vinnen zich uitſtrekken. Aan weêrkanten zyn twee neusgaten, digt by de ſnuit ſtaande. De oogen zyn klein, eirond, en met het vel bedekt. De kieuwen zyn wyd geopent. In

de

palato & faucibus dantur. Cutis glabra ſquamis caret. Pars corporis ima albeſcit: caput vero ſupremum, dorſum, & ſuperior laterum pars nigreſcunt; maculis præterea aliquot nigris latera ſupra lineam notata ſunt. Appendix dorſi, ani pinna, cauda, &c. maculis nigris varia ſunt. Pinna dorſi exigua oſſiculis conſtat 7, quorum primum aculeatum & ferme teres, at utrinque tamen leviter ſerratum eſt: reliqua mollia. In extremo dorſo exigua datur appendix cutacea. Pinnæ pectorales oſſiculis conſtant 11, quorum primum eſt aculeus longus, utrinque ſerratus, inprimis a poſtica parte. Pinnæ ventrales oſſiculis conſtant 6 mollibus. Ani pinna 13 itidem mollibus. Cauda longa multum bifurca, oſſiculis conſtat 17 longioribus. Os claviculæ, magnum, ſupra pinnas pectorales extenſum eſt. Longitudo deſcripti 7 uncias æquat.

Sequuntur II. Myſti cauda in extremo vel æquali, vel leviſſime bifida, quorum alii appendice dorſali gaudent, alii carent.

Num. 7. *Myſtus cirris ſex; cauda in extremo æquali.*

Caput craſſum, plagioplateum, ſuperne convexum, teſta duriſſima, ad pinnam dorſi usque extenſa, munitur. Corpus breve & craſſum eſt: dorſum convexum: venter latus: os mediocre: maxillæ fere æquales ſunt, vel inferior ſuperiore paulum prominentior. Cirri 6 adſunt, quorum 4 longiores ad finem pinnarum pectoralium porriguntur. Oculi exigui, longe a ſe invicem diſtantes, cute communi tecti, Iride gaudent cœruleſcente. Aperturæ branchiarum admodum anguſtæ ſunt. Oſſa denticulata in maxillis & faucibus extant. Corpus cinerei eſt coloris, nigreſcentibus maculis variegatum. Os claviculæ, longe ſupra pinnas pectorales excurrens, in acumen deſinit. Pinna dorſi, capiti valde vicina, oſſiculis conſtat 7, quorum primum eſt aculeus craſſus, rectus, poſtica parte denticulis ſerratus, antica lævis, deprimi neſcius, dum elevatus eſt. Appendix in dorſo extremo cutacea, exigua, hæret. Pinnæ pectorales oſſiculis conſtant 9, quorum primum maximum, aculeatum, robuſtum, & utrinque dentibus ſerratum eſt; reliqua mollia & exigua: aculeus hic directe a lateribus protenditur, nec ullo modo deprimi poteſt. Pinnæ ventrales oſſiculis 6 mollibus conſtant. Ani pinna, oblonga, oſſiculis gaudet 23 vel 24 mollibus, exilibus. Cauda fere quadrata, in extremo æqualis, oſſiculis conſtat 19 longioribus. Longitudo deſcripti eſt 3 unciarum & 3 linearum.

Num. 8. *Myſtus cirris duobus exilibus; pinnis pectoralibus aculeo deſtitutis.*

Caput latum eſt & ſatis planum. Corpus, dorſum, venter, dentes, cutis, color, appendix dorſi, &c. ut in præcedente ſe habent: os tamen admodum amplum eſt. Maxilla ſuperior inferiore paulo longior: ambæ vero in ambitu ſemicirculares ſunt. Cirri duo tantum in univerſo capite, iique ad latera maxillæ ſuperioris utrinque ſiti, breves, circiter 2 lineas æquantes, graciles, adſunt, qui tamen parum conſpiciuntur; quum a poſtica eorum parte fovea ſit inſculpta, in qua ſæpe abſconduntur. Maxilla inferior cirris caret. Oculi longiſſime a ſe invicem diſtantes cute communi teguntur. In utraque maxilla plures

de kakebenen, het verhemelte en keelgat zitten getande benen. Het vel is glad, zonder ſchubben. Het onderſte deel des lighaams is witachtig; maar het bovenhoofdt, de rug, en het bovenſte gedeelte der zyden is zwartachtig; daar benevens zyn de zyden nog boven de zy-ſtreep met eenige zwarte vlakken getekent. Het rug-aanhangſel, de aars-vin, de ſtaart, enz. zyn zwart gevlakt. De kleine rug-vin heeft 7 graadtjes, waar van het eerſte gedoornt en ſchier rond is, doch aan weêrkanten een weinig getand; maar de overige zyn zacht. Op het uiterſte des rugs is een klein velachtig aanhangſel. De borſt-vinnen hebben 11 graadtjes, waar van het eerſte een lange doorn is, zynde aan weêrkanten, doch meeſt van achteren, zaagswyze getand. De buik-vinnen hebben 6 zachte graadtjes. De aars-vin heeft 13, die ook zacht zyn. De lange en ſterk gegaffelde ſtaart heeft 17 langer graadtjes. Het grote ſleutelbeen ſtrekt zich over de borſt-vinnen heen. De beſchreven viſch is 7 oncen lang.

Nu volgt de twede ſoort van het *Myſtus* geſlacht, begrypende

II. De Myſtus-viſſchen met een ſtaart, die aan het einde of gelyk, of zeer weinig gegaffelt is, waar van eenige het rug-aanhangſel hebben, en eenige niet.

Num. 7. *Myſtus met zes baarden, en een ſtaart, die gelyk ten einde loopt.*

Het hoofdt is dik, en overdwars breed, van boven verheven, en met een zeer harde ſchaal, die tot aan de rug-vin uitloopt, overdekt. Het lyf is kort en dik; de rug verheven; de buik breed; de bek matig. Zes baarden zyn 'er, waar van 4 langer tot aan het einde van de borſt-vinnen zich uitſtrekken. De kleine oogen ſtaan verre van malkander af, zyn met het gemene vel

bekleed, en hebben een blaauwachtig oogſterretje. De openingen der kieuwen zyn zeer naauw. In de kakebenen en het keelgat zitten getande benen. Het lyf is aſchverwig, met zwartachtige vlakken gemarmerd. Het ſleutelbeen loopt verre over de borſt-vinnen heen, en eindigt puntig. De rug-vin is zeer na aan het hoofdt, en heeft 7 graadtjes, waar van het eerſte een dikke, regte, van achteren getande, van voren gladde doorn is, die men niet neêrdrukken kan, als hy overend ſtaat. Op het uiterſte van den rug is een klein velachtig aanhangſel. De borſt-vinnen hebben 9 graadtjes, waar van het eerſte het grootſte is, gedoornd, ſterk, en aan weêrkanten getand, terwyl de overige zacht en klein zyn. Deze doorn ſteekt regt van de zyden uit, en kan geenzins neêrgedrukt worden. De buik-vinnen hebben 6 zachte graadtjes. De langwerpige aars-vin heeft 23 of 24 zachte en kleine graadtjes. De ſtaart is ſchier vierkant, aan het einde gelyk, en beſtaat uit 19 langer graadtjes. De beſchreven viſch is 3 oncen en 3 linien lang.

Num. 8. *Myſtus met twee kleine baarden, en ongedoornde borſt-vinnen.*

Het hoofdt is breed en vry plat. Het lyf, de rug, buik, tanden, het vel, de verw, het rug-aanhangſel, enz. zyn als in de vorige geſchapen: doch de bek is zeer wyd. Het bovenſte kakebeen is een weinig langer als het onderſte; maar beide maken in hunnen omtrek een halven cirkel. Daar zyn aan het gehele hoofdt niet meer dan twee baarden, zittende aan weêrzyden van het bovenſte kakebeen: doch men kan ze zeer weinig zien; want ze zyn vry kort en dun, ja maar omtrent 2 linien lang, en leggen van achteren dikmaals in eene holligheit, die daar ter plaatſe gemaakt is, verborgen. Het onderſte kakebeen heeft geen baarden. De oogen ſtaan zeer verre van malkander, en zyn met het gemene vel bedekt. In beide de kakebenen ziet men verſcheide

ryen

plures obſervantur denticulorum ordines, & ad fauces oſſicula denticulata. Maculæ nigricantes hic majores ſunt & plures, quam in præcedente. Os claviculæ magnum, at non longum eſt. Dorſi pinna, capiti admodum vicina, oſſiculis conſtat 7, quorum primum non, uti in prioribus, aculeatum eſt, ſed fragile & ſubmolle; reliqua adhuc molliora. Pinnæ pectorales, nigreſcentes, oſſiculis conſtant 14 vel 15 gracilibus, quorum primum ſimplex eſt, non aculeatum, a poſtica tamen parte leviſſime ſerratum, quod ab oculatiore nudis oculis, cæteroquin cultri acie obſervari poteſt: reliqua molliora ſunt & gracilia. Pinnæ ventrales nigreſcentes oſſiculis 7 conſtant, in apice diviſis, primo excepto. Pinna ani oblonga oſſiculis conſtat 38 vel 39 mollibus & gracilibus. Cauda, in extremo parum bifurca, oſſiculis 19 longioribus gaudet. Longitudo deſcripti 4 fere eſt unciarum.

Num. 9. *Myſtus cirris ſex; appendice dorſi carens.*

Caput magnum, latum, planiuſculum, teſta dura munitur. Corpus a pinna dorſi ſenſim gracilescens, longum, gracile & ferme teres eſt. Venter latus, planiuſculus. Os ratione capitis non magnum. Maxilla ſuperior inferiore multo longior. Cirri ſex adſunt, quorum duo ſuperiores in maxilla ſuperiore, reliquis longiores, ad pinnas pectorales fere pertingunt. Nares utrinque duplices ſunt. Oculi admodum minuti, ſurſum fere ſpectantes, cute communi teguntur, Iride cœruleſcente præditi. Aperturæ branchiarum, admodum anguſtæ, ante baſin pinnarum pectoralium ſitæ ſunt. Oſſa in maxillis & faucibus denticulata hærent. Cutis lævis ſquamis caret, eſtque coloris ex cano & nigreſcente mixti. Linea lateralis recta fere decurrit. Os claviculæ longe ſupra pinnas pectorales extenſum eſt, ſed ob cutem, qua tegitur, parum in conſpectum venit. Pinna dorſi exigua, triangularis, oſſiculis conſtat 5, quorum primum ſimplex eſt, ſed non aculeatum nec ſerratum; reliqua molliora & bifurca. In dorſo extremo nulla datur appendix cutacea, ſed eminentia, ſeu carina exigua, humilis, acuta, dura, fere oſſea, a pinna dorſi ad caudam extenditur. Pinnæ pectorales oſſiculis 8 conſtant, quorum primum eſt os aculeatum, robuſtiſſimum, craſſum, planum, magnis utrinque dentibus ſerratum; reliqua mollia ſunt & in apice bifida. Pinnæ ventrales oſſiculis 6 mollibus conſtant. Pinna ani longiſſima, ad ipſam caudam extenſa, oſſiculis conſtat 54 vel 55 mollibus, ſed indiviſis. Cauda exigua, oblonga, eo modo bifurcata eſt, ut oſſiculum utrinque extremum in longam deſinat prominentiam: conſtat vero oſſiculis 9. Longitudo deſcripti eſt 9 unciarum & 5 vel 6 linearum.

Num. 10. *Myſtus cirris octo; appendice dorſi carens.*

In plurimis cum præcedente convenit; ſed caput planius apparet, & maxilla ſuperior longius ultra inferiorem prominet. Os quoque eſt amplius. Cirri octo adſunt, quatuor nimirum in utraque maxilla; ut adeo binos gerat breviores, medios, qui in priore ſpecie deſunt. Oculi adeo exiles ſunt, ut parum in conſpectum veniant. Color corporis totius cineraceus eſt vel albeſcens. Cauda, ut in præcedente, comparata eſt; ſed oſſiculum utrinque extremum multo eſt brevius & in prominentiam brevem producitur:

ryen met tandtjes, en getande beentjes in het keelgat. De zwartachtige vlakken zyn hier groter en menigvuldiger als in de voorgaande. Het ſleutelbeen is groot, maar niet lang. De rug-vin is zeer na aan het hoofdt, en heeft 7 graadtjes, waar van het eerſte niet gedoornt is, gelyk als in de vorige, maar bros en eenigzins zacht; doch de andere zyn nog zachter. De zwartachtige borſt-vinnen hebben 14 of 15 dunne graadtjes, waar van het eerſte enkeld is en niet gedoornt, maar van achteren zeer fyn getand, het geen niemandt, die een ſcherp gezicht heeft, met de blote oogen, of anders ook met de ſneê van een mes gewaar worden kan: de overige zyn zachter en dun. De zwartachtige buik-vinnen hebben 7 graadtjes, die, behalven het eerſte, aan de punt geſpleten zyn. De langwerpige aars-vin heeft 38 of 39 zachte en dunne graadtjes. De ſtaart is aan zyn einde een weinig geſpleten, en heeft 19 langer graadtjes. De beſchreven viſch is byna 4 oncen lang.

Num. 9. *Myſtus met zes baarden, zonder aanhangſel op den rug.*

Het hoofdt is groot, breed, platachtig, en met een harde ſchaal bedekt. Het lyf is lang, ſmal, en ſchier rond, van de rug-vin af allengskens ſmaller toelopende. De buik is breed en platachtig. De bek is niet groot ten aanzien van het hoofdt. Het bovenſte kakebeen is veel langer als het onderſte. Men ziet 6 baarden, waar van de twee bovenſte aan het bovenſte kakebeen langer zyn als de andere, en ſchier tot aan de borſt-vinnen zich uitſtrekken. Aan weêrkanten zyn dubbelde neusgaten. De oogen zyn zeer klein, met het gemene vel bedekt, en met het gezicht ſchier naar boven gericht, hebbende een blaauwachtig ſterretje. De kieuwen-openingen zyn zeer naauw, en voor den voet van de borſt-vinnen geplaatſt. In de kakebenen en het keelgat zitten getande beentjes. De huidt is glad, zonder ſchubben, uit den gryzen en zwartachtigen gemengeld. De zy-ſtreep loopt ſchier regt uit. Het ſleutelbeen ſtrekt zich verre over de borſtvinnen; maar doordien het van de huidt bedekt is, kan men het niet veel zien. De kleine driehoekige rug-vin heeft 5 graadtjes, waar van het eerſte enkeld is, en niet gedoornt, noch getand; de overige zyn zachter en gegaffelt. Op het uiterſte van den rug is geen velachtig aanhangſel, maar een uitſteekſel, of gelyk als een kiel, die klein, lang, ſcherp, hard, en als beenachtig zynde van de rug-vin af tot aan den ſtaart toe uitloopt. De borſt-vinnen hebben 8 graadtjes, waar van het eerſte een gedoornt, dik, plat, zeer ſterk, en aan weêrkanten groot getand been is; terwyl de overige zacht, en aan de punt geſpleten zyn. De buik-vinnen hebben 6 zachte graadtjes. De zeer lange aarsvin ſtrekt zich tot aan den ſtaart, en heeft 54 of 55 zachte, doch ongeſpletene graadtjes. De kleine en langwerpige ſtaart is dus gegaffelt, dat het uiterſte graadtje van beide zyden zich in een lang uitſteekſel eindigt: voor het overige heeft hy 9 graadtjes. De beſchreven viſch is 9 oncen en 5 of 6 linien lang.

Num. 10. *Myſtus met acht baarden, zonder aanhangſel op den rug.*

Hy komt meerendeels met de voorgaande overeen; maar het hoofdt ſchynt platter, en het bovenſte kakebeen ſteekt langer voor het onderſte uit. Ook is de bek wyder. Daar zyn 8 baarden, namentlyk vier aan ieder kakebeen; zo dat hier twee korter in het midden zyn, die men in de voorgaande ſoort niet vindt. De oogen zyn zo klein, dat men ze naauwlyks zien kan. De verw is over het gehele lyf aſch- of witachtig. De ſtaart is als in de voorgaande; maar het uiterſte graadtje van weêrkanten is veel korter, en heeft ook maar een kort uitſteekſel; weshalven de

ducitur: unde multo minor heic apparet bifurcatio. Longitudo descripti est 7 unciarum & 6 vel 7 linearum.

Plecostomi genus sequitur, cujus 4 novi species ordine nunc describendas.

Num. 11. *Plecostomus cirris duobus; cauda bifurca.*

Caput anterius plagioplateum & subtus planum est: ambitus corporis subrotundus; at venter planus. Os non in apice capitis, sed subtus, ut in Squalis & Acipensere, est, habetque plicam seu fimbriam semicircularem in parte inferiore, atque hiatum angustum. Cirri duo satis breves, utrinque unus ad latera oris, dantur. Aperturæ branchiarum ad pinnas pectorales admodum exiguæ sunt & angustæ. Laminæ osseæ, duræ, spinulis asperæ, totum corpus, excepto ventre, tegunt. Pinnæ pectorales ossiculis constant 7, quorum primum admodum robustum, crassum & aculeatum est; reliqua mollia. Pinnæ ventrales, in medio ventre sitæ, ossiculis constant 6, quorum primum simplex & robustum est; reliqua ramosa. Pinnæ in dorso duæ sunt, quarum prior, satis alta, ossiculis gaudet 8, inter quæ primum simplex est; reliqua mollia: posterior, admodum exigua, versus caudam sita, unico constat aculeo brevi, qui ope membranæ dorso adjungitur. Pinna ani exigua ossiculis 5 constat. Cauda longa est, & multum bifurca. Longitudo corporis est 3 unciarum & 8 linearum: latitudo maxima 8 fere linearum.

Num. 12. *Plecostomus cirris plurimis; aculeis unguiformibus ad aperturas branchiarum.*

Corpus, os, aperturæ branchiarum, color, laminæ corporis osseæ, situs & numerus ossiculorum in pinnis, &c. uti in prima specie comparata sunt; sed cirri plurimi, circiter 22, in maxilla superiore dantur. Quin & aculei plurimi, duri, unguiformes, utrinque ante aperturas branchiarum extant, quibus equidem prior species caret. Cauda multo est brevior, vix bifurca. Longitudo descripti est 3 unciarum 9 linearum.

Num. 13. *Plecostomus cirris quatuor longis.*

Est hic *Tamoata* Marcgrav. *Lib. IV*, *c.* 5; Johnston. *pag.* 126, *Tab. XXXII*, *fig.* 10.

Caput ejus horizontaliter latum & fere planum est: corpus reliquum cathetoplateum, seu magis perpendiculariter latum. Os subtus fere situm, transversim incisum, angustum, edentulum. Cirri quatuor longi, duo nempe utrinque ad angulos vel latera oris, in adultis uncia longiores, conspiciuntur. Oculi supra modum exigui & sphærici sunt. Aperturæ branchiarum angustæ. Color corporis ex cano nigrescit. Totum corpus, excepto medio ventre, squamis, vel potius laminis osseis, duris, oblongis, transversim sitis, tegitur, quæ quidem ordine quadruplici digestæ sunt, & in mediis lateribus coëunt; in dorso tamen & ventre non item. Ordo quilibet laminas continet 27 vel 28; suntque laminæ hæ in ambitu

de vorkachtige splyting hier veel kleiner schynt. De beschreven visch is 7 oncen en 6 of 7 linien lang.

Wy gaan nu over tot het geslacht van den *Plecostomus*, waar van ons vier soorten bekend zyn, die wy na malkander zullen beschryven.

Num. 11. *Plecostomus met twee baarden, en een gegaffelden staart.*

Het hoofdt is van voren overdwars plat, en van onderen plat: de omtrek van het lyf is rondachtig, maar de buik plat. De bek zit niet voor aan de punt van het hoofdt, maar van onderen, gelyk als in de Zeesqualen en de Steur: ook is 'er van onderen aan den bek een vouw of plooi van een halve cirkel in den omtrek: de opening van den bek is naauw, en aan weêrzyden van den zelven zit een baardtje, dat vry kort is. De openingen van de kieuwen omtrent de borst-vinnen zyn zeer klein en naauw. Het gehele lyf, behalven den buik, is met harde, beenachtige, gedoornde blaadtjes bedekt. De borst-vinnen hebben 7 graadtjes, waar van het eerste zeer sterk, dik en gedoornt is; maar de overige zyn zacht. De buik-vinnen zitten in het midden van den buik, en hebben 6 graadtjes, waar van het eerste enkeld en sterk is, en de overige getakt zyn. Op den rug zyn twee vinnen, waar van de eerste vry hoog is, en 8 graadtjes heeft, waar onder het eerste enkeld, en de andere zacht zyn: de twede rug-vin is zeer klein, en naar den staart toe geplaatst, bestaande uit een eenigen korten doorn, die met een vlies aan den rug vast gehecht is. De kleine aars-vin heeft 5 graadtjes. De lange staart is diep gegaffelt. Het lyf is 3 oncen en 8 linien lang, en op zyn breedst byna 8 linien.

Num. 12. *Plecostomus met zeer vele baardtjes, en met nagelsgewyze dorens aan de openingen der kieuwen.*

Het lyf, de bek, de kieuwen-openingen, de verw, de beenachtige blaadtjes op 't lyf, de plaats en het getal der graadtjes in de vinnen, enz. zyn even zo als in de voorgaande eerste soort; maar in het bovenste kakebeen ziet men zeer vele baardtjes, tot omtrent 22. Ook steken zeer vele harde, nagelsgewyze dorens aan weêrkanten voor de kieuwen-openingen uit, die men in de voorgaande soort niet vindt. De staart is veel korter, en naauwlyks gegaffelt. Deze visch is 3 oncen en 9 linien lang.

Num. 13. *Plecostomus met vier lange baardtjes.*

Dit is de *Tamoata* van Marggraaf *Lib. IV*, *cap.* 5; Johnston *pag.* 126, *Tab. XXXII*, *fig.* 10.

Het hoofdt is *horizontaal* breed en schier plat. Het overige ligchaam is naar den waterpas plat, of wat meer breed naar den waterpas. De bek is van onderen byna geplaatst, naauw en zonder tanden, met een dwarse openinge. Aan weêrkanten van de hoeken of zyden des beks ziet men twee lange baardtjes, die in volwassene langer als een once zyn. De oogen zyn bovenmaten klein en rond. De kieuwen-openingen zyn naauw. De verw van het lyf is uit den gryzen zwartachtig. Het gehele lyf, behalven het middelste van den buik, is met beenachtige, harde, langwerpige schubben, of liever blaadtjes, bedekt, de welke dwars staan, en in vier ryen verdeelt zyn, komende alle by elkander in het midden van de zyden. Doch de rug en buik zyn uitgesloten, die zulk eene schikking niet hebben. Ieder der voornoemde ryen bestaat uit 27 of 28 blaadtjes, en ieder blaadtje is in zynen

ambitu quaſi uncinulis aſperæ. Pinnæ in dorſo duæ ſunt, quarum prior non procul a capite ſita oſſiculis conſtat 9; poſterior, verſus caudam collocata, ex aculeo unico conſtat. Pinnæ pectorales oſſiculis conſtant 8, ut in præcedentibus. Ventrales itidem, ut in prioribus, ſeſe habent. Ani pinna, in extremo corpore ſubtus ſita, longiſſime ab ano diſtans, oſſiculis conſtat 7. Cauda, in extremo ſubrotunda, oſſiculis conſtat 14. Longitudo corporis eſt 5 unciarum, minor vel major. Locus natalis ſunt fluvii in Braſilia, & Surinamo Americæ.

Num. 14. *Plecoſtomus corpore aculeato; ore cirrato: dorſo monopterygio.*

Caput & corpus univerſum plagioplatea ſunt. Os non in apice capitis, ſed ſubtus ſitum, cirris plurimis ubique pollet. Oblongi quidam dentes, flexiles, in antica & poſtica oris parte, ut & oſſicula aſpera ad fauces conſpiciuntur. Oculi mediocres in ſuprema capitis parte collocantur. Aperturæ branchiarum admodum exiguæ ſunt. Corpus obſcure albeſcit, laminiſque tegitur oſſeis, duriſſimis, quadruplices vel plures in ordines diſpoſitis: ita, ut ordo dorſalis & ventralis glabri & plani ſint; laterales vero in medio aculeos aliquot retroverſos, acutiſſimos, porrigant: unde Piſcis in antica parte anguloſus evadit. Caput ipſum laminis duris, at fere lævibus, munitur. Pinna in dorſo unica oſſiculis conſtat 8: neque datur pinna poſterior in hac ſpecie. Pinnæ pectorales oſſiculis conſtant 7. Ventrales oſſiculis ſex, quorum primum omnium eſt longiſſimum. Ani pinna, longe ab ano diſſita, oſſiculis gaudet 6, quorum primum indiviſum eſt. Cauda bifurca oſſiculis conſtat 12 longioribus, quorum ſupremum in filum quaſi, quatuor fere uncias in adultis longum, extenditur. Longitudo a roſtro ad extremum usque oſſiculi filiformis in cauda eſt fere 12 unciarum.

Nunc aliquot ſpecies Piſcis dicti *Gobii* exponemus.

Num. 15. *Gobius ex nigricante varius; pinna dorſi ſecunda oſſiculis* 14 *conſtante.*

Eſt hic Κωβιὸς Ariſtotel. *Hiſt. Anim Lib. II, cap.* 17; *Lib. VI, cap.* 13; *Lib. VIII, cap.* 2, 13, 19; *Lib. IX, cap.* 2, 37; Athenæi *Deipn. Lib. VII, pag.* 309; Oppiani *Lib. I, p. m.* 7; *Lib. II, pag.* 46. *Gobius* vocatur Ovid. Naſ. *Hal. verſu* 128; Martial. *Epigr. Lib. XIII*, 88. *Gobio* audit Columellæ, *Lib. VIII, cap.* 17; Juvenal. *Satyr. II*, 4; Plinio *H. N. Lib. IX, c.* 57. *Gobio*, vel *Gobius* P. Jovio *de Rom. Piſc. cap. XXII, pag.* 90. *Gobius marinus* Salvian. *pag.* 214. *b. Gobio niger* Rondelet. *Lib. VI, cap.* 17, *pag.* 200; Geſner. *pag.* 395, 469. *Gobius niger* Geſner. *fol.* 6, *b.* Edit. Germ. Aldrovand. *Lib. I, cap.* 20, *pag.* 97; Willoughb. *pag.* 206. *Gobius* vel *Gobio niger* Schoneveld. *pag.* 36. *Gobius marinus niger*, Raj. *pag.* 76. *Gobius*, *Gobio*, & *Cobio marinus* Charleton. *pag.* 135. *Go* vel *Gogel* Venetis. *Zolero* Liguribus. *Rockfiſh*, item *Sea Gudgeon* in Cornubia Angliæ adpellatur.

Caput in ambitu fere ſubrotundum eſt: reliquum corpus perpendiculariter latum: os amplum: maxillæ æquales labiis gaudent. In capite, præter nares, ductus aliquot ſeu foraminula hiant. Oculi, inter oſſa

zynen omtrek ſcherp van kleine haakjes. Op den rug zyn twee vinnen, waar van de eerſte niet verre van het hoofdt af ſtaat, en 9 graadtjes heeft; de achterſte zit naar den ſtaart toe, en beſtaat uit een enkelde doorn. De borſt-vinnen hebben, als in de vorige, 8 graadtjes. Ook verſchillen de buik-vinnen niet van die der vorige. De aars-vin is aan het uiterſte van het lyf van onderen geplaatſt, zeer verre van den aars af ſtaande, en heeft 7 graadtjes. De ſtaart loopt rondachtig ten einde, en heeft 14 graadtjes. Het lyf is onbepaald 5 oncen lang. Deze viſch wordt gevonden in de rivieren van Brazil en Suriname, in Amerika.

Num. 14. *Plecoſtomus met een gedoornd ligchaam, met baardtjes aan den bek, en een enkelde vin op den rug.*

Het hoofdt en gehele lyf zyn overdwars plat. De bek zit niet aan de punt van het hoofdt, maar van onderen, en heeft aan alle kanten zeer vele baardtjes. Voor en achter in den bek ziet men eenige langwerpige en buigzame tanden, als ook ruige beentjes omtrent het keelgat. De oogen zyn middelmatig, en geplaatſt in het bovenſte gedeelte van het hoofdt. De kieuwen-openingen zyn zeer klein. Het lyf is donker witachtig, bedekt met zeer harde benige blaadtjes, die in vier of meer ryen dus geſchikt zyn, dat de ry van den rug en van den buik glad en plat is, maar de ryen, die langs de zyden lopen, in het midden eenige zeer ſcherpe, en achterwaarts gekeerde dorens uitſteken, waar door het komt, dat deze viſch van voren hoekig wordt. Het hoofdt zelf is met harde blaadtjes, die echter byna glad zyn, gedekt. De rug heeft maar een vin, die 8 graadtjes heeft: want in deze ſoort vindt men de twede vin kort. De borſt-vinnen hebben 7 graadtjes; de buik-vinnen 6, waar van het eerſte het allerlangſte is. De aars-vin ſtaat verre van den aars af, en heeft 6 graadtjes, waar van het eerſte ongeſpleten is. De gegaffelde ſtaart heeft 12 langer graadtjes, waar van het bovenſte als met een draadt uitloopt, die in volwaſſene byna 4 oncen lang is. De lengte, van de ſnuit af tot aan het einde van het draadachtige ſtaart-graadtje, haalt ſchier 12 oncen.

Nu zullen wy eenige ſoorten van het geſlacht van den *Gobius*, of *Goveken*, voorſtellen.

Num. 15. *Zwart gemengelde Gobius, hebbende de twede rug-vin met* 14 *graadtjes voorzien.*

Ariſtoteles noemt hem in zyne *Hiſt. An. Lib. II, cap.* 17; *Lib. VI, cap.* 13; *Lib. VIII, cap.* 2, 13, 19; *Lib. IX, cap.* 2, 37, Κωβιὸς: zo ook Athenæus *Deipn. Lib. VII, pag.* 309, en Oppianus *Lib. I, pag. m.* 7; *Lib. II, pag.* 46. Maar Ovidius Naſo, *Hal. vs.* 128, en Martialis, *Epigr. Lib. XIII*, 88, noemen hem *Gobius*. Columella, *Lib. VIII, cap.* 17, en Juvenalis, *Satyr. II*, 4, geven hem den naam van *Gobio:* zo ook Plinius, *H. N. Lib. IX, cap.* 57. Paulus Jovius, *van de Romeinſche viſſchen cap.* 22, *pag.* 90, noemt hem *Gobio*, of *Gobius*. Salvianus, *pag.* 214 *b*, noemt hem *Zee-Gobius*; en Rondelet, *Lib. VI, cap.* 17, *pag.* 200, met Gesnerus, *pag.* 395, 469, *zwarte Gobio*. By den zelven Geſnerus, *fol. 6 b*, in de Duitſche druk, en by Aldrovandus, *Lib. I, cap.* 20, *pag.* 97, als ook by Willoughby, *pag.* 206, draagt hy den naam van *zwarte Gobius*. Schooneveld, *pag.* 36, noemt hem *zwarte Gobius*, of *Gobio*; Rajus, *pag.* 76, *zwarte Zee-Gobius*. Charleton, *pag.* 135, *Zee-Gobius*, *Gobio*, of *Cobio*. By de Venetianen wordt hy genaamt *Go* of *Gogel:* by de Genuezen *Zolero*, en by die van Cornwall, in Engelandt, *Rockfish*, of *Sea Gudgeon*.

Het hoofdt is in zynen omtrek byna rondachtig: het overige lyf naar den waterpas breed: de bek wyd, en de kakebenen zyn even lang, en hebben lippen. Behalven de neusgaten ziet men op het hoofdt nog eenige vaten of gaatjes open ſtaan. De oogen ſtaan

ſe multum vicini, cute capitis communi teguntur. Dentium plures ordines utraque in maxilla, & inſuper oſſa denticulata ad fauces obſervantur. Squamæ mediocres, ſubrotundæ, aſperæ ſunt. Color nigreſcens, ſed ductibus quibusdam varius eſt. Pinnæ in dorſo duæ ſunt; quarum prior oſſiculis ſex conſtat rigidiuſculis; altera altior & longior oſſiculis gaudet 14 vel 15 mollibus & in apice ramoſis. Pinnæ pectorales latæ oſſiculis conſtant 19 vel 20. Pinnæ ventrales in unicam, ſingularem, & quodammodo infundibuliformem concretæ ſunt, conſtantque oſſiculis 12, quorum duo anteriora brevia, reliqua ordine longiora & admodum ramoſa ſunt. Pinna ani oſſiculis conſtat 13 vel 14 mollibus & ramoſis. Cauda, maculoſa, in extremo ſubrotunda eſt. Longitudo deſcripti eſt unciarum 4, & 5 vel 6 linearum.

Num. 16. *Gobius albeſcens; oſſiculis pinnæ dorſalis primæ prææltis & ſetiformibus.*

Eſt hic Salviani *Gobius tertius*, Romæ *Jozo* vocatus: forte *Gobius albus Rondeletii* Willoughb. pag. 207 huic ſpeciei affinis eſt. Verum quia ab authorum nullo, ne ipſo quidem Willoughbejo ſatis perfecte deſcriptus eſt, hinc ejus heic dabimus deſcriptionem accuratiorem.

Caput & corpus latitudinem habent perpendicularem. Os mediocre eſt. Oculi, dentes, ſquamæ, &c. ut in præcedente, comparata ſunt. Color corporis cano-albeſcens, forte in variis varius, ad ventrem, inter pinnas pectorales & ani pinnam, lineis 5 vel 6, transverſis, albidioribus & lucidis, utrinque diſtinguitur. Pinna dorſi anterior oſſiculis 6 conſtat, quorum 2, 3, & 4 præalta ſunt, & ſupra membranam inſtar ſetæ quaſi aſcendunt. Pinna dorſi altera oſſiculis conſtat 16 mollibus, & præter morem longioribus. Pinnæ pectorales, albeſcentes, oſſiculis 19 gaudent. Pinnæ ventrales, in unam infundibuliformem concretæ, oſſiculis conſtant 12. Pinna ani oſſiculis 16 mollibus & longis. Cauda oblonga, in extremo ſubrotunda, oſſiculis 15 longioribus. Longitudo deſcripti eſt unciarum 2 & 7 vel 8 linearum.

Num. 17. *Gobius pinnis ventralibus disjunctis.*

Caput fere quadratum & anterius ab oculis ad os perpendiculariter declive eſt: dorſum cum ventre latiuſculum & convexum. Os ſatis late diduci poteſt, quamvis non profunde inciſum ſit; labiis autem ſat magnis gaudet. Maxilla ſuperior inferiore paulo longior eſt. Oculi, inter ſe admodum vicini, in ſuprema capitis parte protuberant. Infra oculos magna datur utrinque cavitas ſeu foſſula. Aperturæ branchiarum anguſtæ ſunt. Unus eſt dentium ordo in utraque maxilla, & ad fauces duplex utrinque oſſiculum. Lingua & palatum glabra ſunt. Squamæ albæ, ſubaſperæ, tam in ipſo capite, quam corpore, denſe ſitæ ſunt. Corpus totum albeſcit. Linea lateralis, parum conſpicua, fere recta decurrit. Pinna dorſi prior oſſiculis conſtat 8 mollibus, ſimplicibus; altera vero oſſiculis 13 mollibus itidem & in apice indiviſis. Ani pinna oſſiculis conſtat 13 pariter mollibus & indiviſis. Pinnæ pectorales brachii quid æmulum habent, & oſſiculis firmatæ 13 vel 14, ad dimidiam usque partem ſquamis denſe teguntur. Pinnæ ventrales breves, albæ, ſibi mutuo ad baſin quidem contiguæ, ſed parte inferiore non concretæ,

uti

ſtaan digt byeen, en worden met het gemene hoofdvel bedekt. In beide de kakebenen zitten verſcheide ryen van tanden, en daarenboven nog getande beentjes omtrent het keelgat. De ſchubben zyn matig groot, rondachtig en ruig. De verw is zwartachtig, en met eenige ſtrepen gemengeld. Op den rug zyn twee vinnen, waar van de eerſte 6 graadtjes, die wat ſtyf zyn, heeft: de twede is hoger en langer, hebbende 14 of 15 zachte en aan de punt getakte graadtjes. De brede borſt-vinnen hebben 19 of 20 graadtjes. De buik-vinnen zyn tot een enkelde vin, die eenigzins naar een trechter gelykt, zamengegroeit, en hebben 12 graadtjes, waar van de twee voorſte kort, en de overige na vervolg langer en ſterk getakt zyn. De aars-vin heeft 13 of 14 zachte en getakte graadtjes. De gevlakte ſtaart loopt rondachtig ten einde. Deze viſch is 4 oncen en 5 of 6 linien lang.

Num. 16. *Witachtige Gobius, met zeer hoge en borſtelachtige graadtjes aan de eerſte rug-vin.*

Dit is de *derde Gobius* van Salvianus, en wordt te Rome *Jozo* genaamt. Miſſchien is het de *witte Gobius* van Rondelet, volgens Willoughby *pag.* 207. Trouwens hy komt daar veel mede overeen. Maar wyl tot nog toe van geen eenen ſchryver, ja zelfs de Hr. Willoughby niet uitgezondert, een goede beſchryving daar van is gegeven, zo zullen wy zulks met naauwkeurigheit zoeken te doen.

Het hoofdt en lyf zyn waterpas breed; de bek is matig; de oogen, tanden, ſchubben, enz. zyn even zo, als in de voorgaande ſoort. De verw is uit den gryzen witachtig, doch miſſchien by alle niet eveneens; aan den buik, tuſſchen de borſt- en aarsvin, lopen aan weêrkanten 5 of 6 witter en glanzige dwarsſtrepen. De eerſte rug-vin heeft 8 graadtjes, waar van het 2, 3 en

4 zeer hoog zyn, en boven hun vlies als een borſtel uitſteken. De twede rug-vin heeft 16 graadtjes, die zacht en ongemeen lang zyn. De witachtige borſt-vinnen hebben 19 graadtjes. De buik-vinnen zyn tot een enkelde trechtersgewyze vin aan een gegroeit, en hebben 12 graadtjes. De aars-vin heef 16 zachte en lange graadtjes. De lange ſtaart loopt rondachtig ten einde, en heeft 15 langer graadtjes. Deze viſch is 2 oncen en 7 of 8 linien lang.

Num. 17. *Gobius met van een geſcheidene buik-vinnen.*

Het hoofdt is ſchier vierkantig, en loopt van voren van de oogen tot den bek toe waterpas ſtyl af; de rug en buik zyn breed en verheven. De bek gaapt vry wyd, hoewel de opening niet diep ingeſneden is; maar hy heeft vry grote lippen. Het bovenſte kakebeen is een weinig langer als het onderſte. De oogen ſtaan digt byeen, en puilen op het bovenſte gedeelte des hoofds uit. Onder de oogen is aan weêrkanten eene grote holte, of groeve. De openingen der kieuwen zyn naauw. In beide de kakebenen is maar een ry tanden, en aan weêrkanten van het keelgat een dubbeld beentje. De tong en het verhemelte zyn glad. Zo wel het hoofdt als het lyf ziet men met witte, ruigachtige, ſchubben digt bedekt. Het gehele lyf is witachtig. De zyſtreep is kwalyk te bekennen, en loopt ſchier regt uit. De eerſte rugvin heeft 8 zachte, enkelde, graadtjes; de twede 13, die ook zacht en aan het einde niet geſpleten zyn. De aars-vin heeft insgelyks 13 zachte en ongeſpletene graadtjes. De borſt-vinnen gelyken wel wat naar een arm, hebben 13 of 14 graadtjes, en zyn tot op de helft toe digt met ſchubben bedekt. De buik-vinnen zyn kort, wit, en onder aan den voet malkander wel rakende, maar echter niet zamengegroeit, als in de voorgaande: ieder

Z heeft

uti in præcedentibus, singulæ officulis sex constant multum ramosis, excepto primo. Cauda, in extremo subrotundo-acuta, officulis 18 circiter constat, quorum inferiora multo sunt breviora, quam quæ in superiore parte hærent. Longitudo descripti est 2 unciarum & 9 linearum: latitudo maxima 5 linearum. Est Piscis hic admodum singularis, & a nullo hactenus Authore descriptus.

TABULA TRIGESIMA.

De genere *Blennii* piscis, quod nunc sistemus, sex nobis cognitæ sunt species, quas nostro in Museo asservamus. Est *Blennii* vocabulum Plinio *Lib. XXXII, cap. 9* jam usitatum, atque à reliquis Authoribus *Blennus* scribitur: provenit autem à voce Græca βλεννὸς, ignavus, vel mucosus; quum pisces hi admodum muco scateant.

Num. 1. *Blennius capite subacuto; pinna dorsi tota aculeata.*

Caput & corpus perpendiculariter lata sunt: caput subacutum: venter prominulus: os angustum: maxilla inferior superiore paulo longior est; utraque autem labiis prædita. In capite foraminula exigua, præter nares, hiant. Oculi cute capitis tecti exilem quilibet supra se appendiculam monstrant. In utraque maxilla, palato & faucibus denticuli dantur. Squamæ adeo sunt exiguæ, ut parum in conspectum veniant. Color corporis canus est vel cineraceus. Linea lateralis supra ventrem deorsum flexa est & incurvata. Pinna dorsi, à cervice ad caudam extensa, aculeis constat 45. Pinnæ pectorales, in extremo subrotundæ, officulis 12 constant. Ventrales anterius sitæ officulis tantum 2 gaudent. Ani pinna longa officulis 29, quorum duo prima aculeata, reliqua mollia & in apice indivisa sunt. Cauda exigua, in extremo subrotunda, officulis constat 13 longioribus. Longitudo descripti est unciarum 2 & 5 linearum.

Num. 2. *Blennius canescens; officulis ultimis pinnæ dorsalis mollibus.*

Cum præcedente in plurimis convenit; sed caput paulo obtusius & crassius est. Pinnæ pectorales & ventrales, uti in præcedente, se habent. Pinna dorsi in initio altior, quam in priore, & in extremo mollis, haud vero tota aculeata, uti in præcedente, ossibus constat 37, quorum 31 parum aculeata sunt, reliqua mollia. Ani pinna officulis constat 23 in apice indivisis. Cauda in extremo magis æqualis, quam in præcedente, officulis constat 14 longioribus. Longitudo descripti est 2 unciarum.

Num. 3. *Blennius varius; capite subacuto: officulis ultimis pinnæ dorsalis mollibus.*

Quoad plurima rursus cum 2 prioribus convenit; sed officula tria prima pinnæ dorsalis reliquis notabiliter longiora sunt: quin corpus brevius est & crassius, quam in specie prima. Pinna dorsi officulis con-

heeft 6 graadtjes, die zeer getakt zyn, behalven het eerste. De staart loopt rondachtig puntig ten einde, en heeft omtrent 18 graadtjes, waar van de onderste veel korter zyn als die van het bovengedeelte. De visch is 2 oncen en 9 linien lang, en op zyn breedst 5 linien. Het is een zeer byzondere visch, van wien tot nog toe door geen een schryver gewag is gemaakt.

DERTIGSTE TAFEREEL.

Van het geslacht van den *Blennius* of *Snotvisch*, het welk wy nu zullen vertonen, zyn ons zes soorten bekend, die wy in ons Kabinet bewaren. Het woordt *Blennius* is reeds van Plinius *Lib. XXXII, cap. 9*, gebruikt, en wordt van de overige Schryvers *Blennus* geschreven. Het komt van het Griekse woordt βλεννὸς, dat is, *lui*, of *snottig*, vermids deze visschen zeer vol snot zyn.

Num. 1. *Blennius met een puntachtig hoofdt, en met een rug-vin, die geheel gedoornd is.*

Het hoofdt en ligchaam zyn naar den waterpas breed: het hoofdt is puntachtig; de buik wat uitpuilende; de bek naauw. Het onderste kakebeen is wat langer als het bovenste; maar beide hebben lippen. In het hoofdt ziet men kleine gaatjes, behalven de neusgaten. De oogen zyn met het hoofdvel bedekt, en hebben ieder een klein aanhangsel boven zich. In beide de kakebenen, het verhemelte en keelgat zyn kleine tandtjes. De schubben zyn zo klein, dat men ze weinig zien kan. De verw van het lyf is grys, of aschverwig. De zystreep is over den buik naar onderen toe gebogen en gekromt. De rug-vin is van den nek tot den staart toe uitgestrekt, en heeft 45 dorens. De borstvinnen zyn aan 't einde rondachtig, en hebben 12 graadtjes. De buik-vinnen zitten voorwaarts, en hebben maar 2 graadtjes. De lange aars-vin heeft 29 graadtjes, waar van de twee eerste gedoornt, maar de overige zacht en aan de punt ongespleten zyn. De kleine staart is aan het einde rondachtig, en heeft 13 langer graadtjes. Deze visch is 2 oncen en 5 linien lang.

Num. 2. *Grysachtige Blennius, wiens uiterste graadtjes van de rug-vin zacht zyn.*

Hy komt met den voorgaanden meerendeels overeen; maar het hoofdt is wat stomper en dikker. De borst- en buik-vinnen zyn geschapen als die van den voorgaanden. De rug-vin is aan 't begin hoger als in den vorigen, en aan 't einde zacht, doch niet geheel en al gedoornt, als in den voorgaanden, hebbende 37 graadtjes, waar van 31 een weinig gedoornt, maar de overige zacht zyn. De aars-vin heeft 23 graadtjes, die aan de punt ongespleten zyn. De staart loopt ook gelyker ten einde als in den vorigen, en heeft 14 langer graadtjes. Deze visch is 2 oncen lang.

Num. 3. *Gemengelde Blennius, met een puntachtig hoofdt, en de uiterste graadtjes aan de rug-vin zacht.*

Hy komt meerendeels met de twee vorige overeen; maar de 3 eerste graadtjes van de rug-vin zyn merkelyk langer: ook is het ligchaam korter en dikker als in de eerste soort. De rug-vin heeft

conſtat 44 vel 45, quorum 37 vel 38 anteriora aculeata ſunt, reliqua mollia, ſed in apice non diviſa. Pinnæ pectorales, in extremo ſubrotundæ, oſſiculis 15 indiviſis conſtant. Ventrales, uti in prioribus, ſe habent. Ani pinna longa oſſiculis 28, 29 vel 30 conſtat, quorum duo prima breviora ſunt & parum aculeata, reliqua mollia, ſed indiviſa. Cauda oſſiculis 13 longioribus conſtat. Color corporis flaveſcens, maculis inæqualibus ac rubeſcentibus in capite, corpore, pinna dorſi & ani plerumque variegatur. Longitudo deſcripti eſt 4 unciarum & unius lineæ. Dantur tamen multo majores.

Num. 4. *Blennius fronte perpendiculariter declivi; pinna dorſi in medio humili.*

Alia Punaru ſpecies Marcgrav. *H. Braſ. Lib. IV, cap.* 13; Willoughby *pag.* 134, videtur quidem ad hancce ſpeciem pertinere: ſed Marcgravii deſcriptio valde imperfecta eſt.

Caput anterius admodum obtuſum ab oculis ad os perpendiculariter deſcendit. Corpus oblongius, craſſius & magis rotundum eſt, quam in præcedentibus. Os amplum. Maxilla ſuperior inferiore longior. Denticulorum ſplendentium & piliformium unicus ordo in utraque maxilla, & prætera in maxilla inferiore duo dentes majores, inſtar caninorum, dantur: ad fauces autem ſuperne & inferne oſſicula denticulata adſunt. Color corporis albeſcens lineis vel potius maculis transverſis obſcurioribus & purpuraſcentibus utrinque diſtinguitur. Pinna dorſi, in medio paulo humilior, oſſiculis 31 vel 32 conſtat, quorum 12 anteriora breviora & ſimplicia, ſed non aculeata ſunt, reliqua paulo longiora. Pinnæ pectorales oſſiculis conſtant 14. Ventrales, ut in præcedentibus, comparatæ ſunt. Ani pinna oſſiculis 20 mollibus conſtat. Cauda in extremo fere æqualis oſſiculis 13 longioribus gaudet.

Num. 5. *Blennius fronte perpendiculariter declivi; oſſiculo primo pinnæ dorſalis alto.*

Salviani *Blennus, pag.* 218, & *Blennus* Salviani, fortaſſe etiam *Bellonii* Willoughb. *pag.* 131, in plurimis cum hoc noſtro piſce convenit; ſed frons in hocce magis videtur eſſe perpendicularis, & macula illa pulcra ad initium pinnæ dorſalis heic non conſpicitur. Convenit autem noſter hic multum cum præcedente Num. 4, at corpus ratione magnitudinis brevius & latius eſt; color corporis obſcurior; pinnæque pectorales ſunt magis oblongæ. Pinna dorſi altior eſt, & imprimis oſſiculum prius altius, quam proxime ſequentia: numerantur eorum 26, ſuntque priora 12 ſimplicia & mollia, reliqua paulo longiora. Ani pinna oſſiculis 16 vel 17 mollibus conſtat. Longitudo deſcripti eſt 2 fere unciarum.

Num. 6. Gunnellus *Cornubienſium; nonnullis* Butterfish, *Willoughb.* pag. 115; *Raji* pag. 144.

Caput exiguum eſt & multo anguſtius ipſo corpore. Corpus oblongum, Cathetoplateum & multum compreſſum eſt. Annus medio in corpore hiat. Os exiguum ſurſum ſpectat. Maxilla inferior ſuperiore paulo

heeft 44 of 45 graadtjes, waar van de 37 of 38 voorſte gedoornt, en de overige zacht en aan de punt ongeſpleten zyn. De borſt-vinnen zyn aan 't einde rondachtig, en hebben 15 ongeſpletene graadtjes. De buik-vinnen zyn zo geſtelt als in de vorige. De lange aars-vin heeft 28, 29, of 30 graadtjes, waar van de twee eerſte korter zyn en weinig gedoornt; maar de overige zyn zacht en ongeſpleten. De ſtaart heeft 13 langer graadtjes. De verw van het lyf is geelachtig, met ongelyke en roodachtige vlakken aan het hoofdt, lyf, de rug- en aars-vinnen, meerendeels gemarmert. Deze viſch is 4 oncen en 1 linie lang: doch daar zyn ook veel groter.

Num. 4. *Blennius met een voorhoofdt, dat waterpas ſtyl is, en met een rug-vin, die in het midden laag is.*

De twede ſoort van Punaru van Markgraaf *Hiſt. Braſ. Lib. IV, cap.* 13, volgens Willoughby *pag.* 134, ſchynt wel tot deze ſoort te behoren; maar de beſchryving van den Hre. Markgraaf is zeer onvolmaakt.

Het hoofdt is voorwaards zeer ſtomp, en daalt van de oogen tot den mondt toe waterpas af. Het lyf is langwerpiger, dikker en ronder als in de voorgaande. De bek is wyd. Het bovenſte kakebeen is langer als het onderſte. In beide de kakebeen is een enkelde ry van glinſterende en hairvormige tanden, en daarenboven zyn nog twee groter tanden in het onderſte kakebeen, die wel naar hondstanden gelyken. Aan het keelgat, boven en onder, zitten getande beentjes. De verw van 't lyf is witachtig, met donkerder en paarsachtige dwarsſtrepen, of liever vlakken, aan weêrkanten getekent. De rug-vin is in 't midden een weinig lager, en heeft 31 of 32 graadtjes, waar van de 12 voorſte korter en enkeld zyn, doch niet gedoornt, en de overige een weinig langer. De borſt-vinnen hebben 14 graadtjes. De buik-vinnen zyn zo als in den voorgaanden. De aars-vin heeft 20 zachte graadtjes. De ſtaart loopt ſchier gelyk ten einde, en heeft 13 langer graadtjes.

Num. 5. *Blennius met een waterpas ſtyl voorhoofdt, en met een hoog eerſte graadtje van de rug-vin.*

De *Blennus* van Salvianus *pag.* 218, en volgens Willoughby *pag.* 131, *Blennus van Salvianus*, en miſſchien ook van *Bellonius*, komt met den onzen meeſt overeen; maar het voorhoofdt ſchynt in den onzen wat ſtyler te zyn, en die fraaie vlak aan het begin van de rug-vin ziet men hier ook niet. Hy komt wel met den voorgaanden van Num. 4 veel overeen; maar het lyf is naar zyne grootte korter en breder, de verw is donkerder, en de borſt-vinnen zyn langwerpiger. De rug-vin is hoger, en het eerſte graadtje byzonder is hoger dan de naaſtvolgende. Zy zyn te zamen ten getale van 26, waar van de 12 voorſte enkeld en zacht zyn, en de overige wat langer. De aars-vin heeft 16 of 17 zachte graadtjes. Deze viſch is ſchier 2 oncen lang.

Num. 6. *Viſch,* Gunnellus *genaamt in Cornubië, en by eenigen* Butterfish, *volgens Willoughby* pag. 115; *Rajus* pag. 144.

Het hoofdt is klein en veel ſmaller als het lyf, het welk langwerpig, waterpas plat en zeer zamengedrukt is. De aars is in het midden van het ligchaam. De kleine bek ſtaat naar boven. Het onderſte kakebeen is een weinig langer als het bovenſte. Op het

paulo longior eſt. In capite aliquot, præter nares, foraminula exigua patent. Oculi exigui, ſubrotundi, cute capitis communi tecti, iride lutea gaudent. Aperturæ branchiarum anguſtæ ſunt. Unus ordo dentium in utraque maxilla, tum in palato anterius & ad fauces denticuli obſervantur. Squamæ perexiles ſunt & parum conſpicuæ. Color corporis varius eſt, vel obſcure canus: ad baſin vero pinnæ dorſalis maculæ 12 ſatis amplæ, ſubrotundæ, pulchræ, nigræ, circulo albo cinctæ, æquidiſtantes fere, a capite ad caudam usque disponuntur. Pinna dorſi ad ipſam caudam extenſa, eique contigua, humilis & ubique æqualis, aculeis conſtat 76 vel 78 caudam verſus flexis, cute craſſa, ſupra quam paulum prominent, conjunctis: unde dorſum totum ſerratum apparet. Pinnæ pectorales exiguæ oſſiculis 12 vel 13 conſtant, quorum media in apice bifurca ſunt. Pinnæ ventrales admodum exiguæ, ſibi mutuo valde vicinæ, oſſiculis tantum duobus conſtant, quorum exterius breve, aculeatum & craſſiuſculum eſt, ſecundum vero molle & adeo exile, ut parum in conſpectum veniat. Ani pinna longa, ad ipſam caudam extenſa, oſſiculis 41 vel 42 conſtat, quorum 2 prima aculeata ſunt, reliqua mollia. Cauda exigua in extremo oſſiculis conſtat 20, quorum media in apice ramoſa ſunt. Longitudo deſcripti eſt unciarum 5 & linearum 2. Latitudo maxima ad medium ventris 7 vel 8 linearum.

Qui ſequitur piſcis, iterum ad peculiare genus videtur referendus: eum tamen deſcribam eo ſub nomine, quod ab Authoribus aliis ipſi datum eſt.

Num. 7. *Exocœti tertium genus Bellonio. Geſner. pag.* 16 Dracunculus *Rondelet. Lib. X, cap.* 12, *pag.* 304. *Aldrovand. Lib. II, cap.* 51, *pag.* 262. *Willoughb. pag.* 136. *Raj. pag.* 79. Dracunculus aranei ſpecies *Geſneri fol.* 43. *b. edit. Germanica.*

Caput magnum, latum, planum præprimis inferne eſt. Corpus ambitu non penitus ſubrotundo, ſed parum plagioplateo eſt. Anus capiti, quam caudæ, vicinior. Os ſeu rictus ſatis amplum hiat. Maxilla ſuperior inferiore multo longior eſt. Roſtrum quaſi duplex apparet ob membranam ejus inferne liberam. Nares duplices ſunt. Oculi magni, ovales, ſibi admodum vicini, in ſuprema capitis parte ſiti, cute communi tecti, iride gaudent argentei coloris. Foramina duo ſubrotunda in occipite, loco aperturarum branchiarum, hiant. Lamina operculorum media in tres aculeos breves & craſſos deſinit. Denticuli in maxillis & ad fauces hærent. Squamæ nullæ adſunt, ſed cutis glabra eſt in toto corpore & ſplendeſcens. Color corporis ex albo flavicans maculis aliquot lucidioribus ad latera diſtinguitur. Macula autem illa trigona, purpuraſcens, quam ſummo in vertice ſupra oculos ſe obſervaſſe ſcribit Nob. Willoughby, in noſtro deeſt. Linea lateralis recta fere ad caudam deſcendit. Pinna dorſi prima oſſiculis conſtat 4 ſimplicibus, mollibus, quorum primum altiſſimum eſt & in ſetam quaſi longiſſimam productum, 3 vel 4 fere uncias in adultis longum, reliqua vero ordine ſunt breviora. Altera dorſi pinna oſſiculis conſtat 10 admodum diſtinctis, & membrana lucida conjunctis. Pinnæ pectorales, longius a roſtro remotæ,

het hoofdt ziet men eenige kleine graadtjes open, behalven de neusgaten. De kleine rondachtige oogen zyn met het gemene hoofdvel bedekt, en hebben een geel oog-ſterretje. De openingen der kieuwen zyn naauw. In beide de kakebenen ſtaat een ry tanden, en voor aan het verhemelte en keelgat zyn ook kleine tandtjes. De ſchubben zyn zeer klein en weinig te zien. De verw van 't ligchaam is gemengeld, of donker grys; maar aan den voet van de rug-vin zyn 12 vry grote, rondachtige, fraaie, zwarte vlakken, van het hoofdt af tot aan den ſtaart toe, geplaatſt, de welke met een witte kring omſchreven zyn, en ſchier even wyd van malkander ſtaan. De rug-vin loopt en raakt tot aan den ſtaart toe, is laag, en overal gelyk, beſtaande uit 76 of 78 dorens, die naar den ſtaart toe gekeert, en door een dik vel, waar over zy een weinig uitſteken, vereenigt zyn; weshalven het ſchynt, als of de gehele rug getand was. De kleine borſtvinnen hebben 12 of 13 graadtjes, waar van de middelſte aan de punt in tweën gegaffelt zyn. De zeer kleine buik-vinnen ſtaan digt by elkander, en hebben maar 2 graadtjes, waar van het uiterſte kort, gedoornt en dikachtig is, en het twede zacht, en zo klein, dat men het weinig zien kan. De lange aars-vin loopt tot aan den ſtaart toe, en heeft 41 of 42 graadtjes, waar van de 2 eerſte gedoornt, en de overige zacht zyn. De ſtaart is klein aan 't einde, en heeft 20 graadtjes, waar van de middelſte aan de punt getakt zyn. Deze viſch is 5 oncen en 2 linien lang: zyne grootſte breedte over het midden des buiks is van 7 of 8 linien.

De volgende viſch ſchynt wederom tot een byzonder geſlacht te moeten gebragt worden: doch wy zullen den zelven onder dien naam beſchryven, de welke hem van andere ſchryvers gegeven is.

Num. 7. *Derde geſlacht van* Exocœti, *by Bellonius, volgens Geſnerus, p.* 16, Draaksken *van Rondeletius L. X, c.* 12, *p.* 304, *en van Aldrovandus L. II, c.* 51, *p.* 262. *Willoughby pag.* 136. *Raj. p.* 79. Draaksken, ſoort van Spinnekop, *volgens Geſner. p.* 43, *b, in de Hoogduitſche druk.*

De kop is groot, breed, en plat, byzonder van onderen. Het lyf is in zynen omtrek niet geheel rondachtig, maar een weinig dwars-plat. De aars is nader aan het hoofdt als aan den ſtaart. De bek gaapt vry wyd. Het bovenſte kakebeen is veel langer als het onderſte. De ſnuit ſchynt ſchier dubbeld te zyn, om dat zyne huidt van onderen los is. De neusgaten zyn dubbeld. De grote, eironde, oogen ſtaan boven op het hoofdt, digt by een ander, zynde bekleed met het gemene vel, en hebbende een zilververwig oogſterretje. In het achterhoofdt zyn twee rondachtige openingen in plaats van de kieuwen-openingen. Het middelſte kieuwendekſels-blaadtje eindigt met 3 korte en dikke dorens. In de kakebenen en het keelgat zitten kleine tandtjes. Daar zyn nergens ſchubben; maar het vel is over 't gehele lyf glad en glinſterend. De verw van het ligchaam is uit den witten geelachtig, met eenige lichter vlakken ter zyden getekent: doch die paarsachtige, driekantige vlak, die de Hr. Willoughby ſchryft boven de oogen op het hoofdt aangemerkt te hebben, vinden wy in dezen niet. De zyſtreep daalt ſchier regt uit naar den ſtaart af. De eerſte rug-vin heeft 4 enkelde, zachte, graadtjes, waar van het eerſte het hoogſte is, zich als tot een zeer lange borſtel uitſtrekkende, 3 of 4 oncen omtrent lang in volwaſſene: de overige zyn by vervolg korter. De twede rug-vin heeft 10 graadtjes, die zeer wel te onderſcheiden, en met een helder vlies aan een gehecht zyn. De borſt-vinnen zyn verder van de ſnuit

remotæ, quam ventrales, oſſiculis conſtant 20, in apice biſurcatis, ſolo excepto primo. Pinnæ ventrales, magnæ, anterius ſitæ, oſſiculis conſtant 6, admodum ramoſis, excepto primo. Ani pinna oſſiculis 10 conſtat mollibus, & diſtinctis, quorum ultima reliquis longiora ſunt. Cauda oblonga, in extremo ſubrotunda, oſſiculis 10, vel 11 conſtat, quorum media biſurca ſunt. Longitudo deſcripti eſt 6 unciarum, & 4 linearum.

Num. 8. *Blennius varius; capite ſubacuto; extremo pinnæ dorſalis eminentiore.*

Videtur & hæc Blennii eſſe ſpecies apud Autores nondum aut deſcripta, aut delineata. Caput inde ab occipite ad extremum oris leniter declive velut in acumen convergit. Rictum oris labia circumſtant craſſiuſcula, marginata. Maxilla inferior tantillo longior ſuperiore. Pinna dorſi unica, a medio fere capite incipiens, ad caudam usque non interrupta oſſiculorum ſerie continuatur. Conſtat autem oſſiculis fere 42, quorum 8 poſtrema, prioribus altiora, quaſi in criſtam adſurgunt. Pinnæ pectorales, ambitu circulari, 16 oſſicula habent. Ventrales, anterius ſub Branchiis ſitæ, pro more Blenniorum, duobus tantum ſingulæ oſſiculis gaudent. Ani pinna 28 oſſiculis fulcitur, ad caudam usque exporrecta. Cauda in extremo circularis 11, vel 12 oſſicula protendit. Corpus pro longitudine ſat latum colore eſt dilute ſpadiceo, lituris, ac maculis magnis, parvis, obſcurioribus, undequaque perfuſo. Pinnarum oſſicula itidem punctis ſaturate ſpadiceis diſtinguuntur. Longitudo Piſcis 4 uncias ſuperat.

TABULA TRICESIMA ET PRIMA.

Deſtinavimus hanc tabellam exhibendis octo LABRI generis ſpeciebus, quæ apud Ichthyologos nondum, aut minus perfecte deſcriptæ inveniuntur. *Labrus* autem eſt vocabulum Ovidio Naſoni uſitatum, optime quadrans in hoc genus; quum omnes ejus ſpecies labris prominulis, craſſis, dentes, uti in quadrupedibus, tegentibus gaudeant. Vulgo hoc genus *Turdi* nomine venit: at quid opus eſt Piſcium, & Avium generica nomina inter ſe confundere?

Num. 1. *Labrus tetraodon; unicolor; cauda æquali.*

Caput, & corpus perpendiculariter lata ſunt. Venter planiuſculus. Os ſeu rictus anguſtus. Labra prominula. Oculi ſubrotundi, membrana laxa tecti, flava gaudent iride. Dentes duo maximi, lati, fere trigoni, ſibi mutuo fere contigui, ſubtus pauliſper concavi, in utraque maxilla dantur: præterea vero ad fauces os utrinque denticulis ſerratum hæret; palato interim, & lingua glabris. Squamæ amplæ, molles, albeſcentes ſunt. Color totius corporis, caneſcens, vel flavicans eſt. Linea lateralis ad finem pinnæ dorſalis deficit; ſed infra hanc alia deinceps linea in medio extremi cor-

ſnuit af, als die van den buik, zy beſtaan uit twintig graadtjes, die, het eerſte alleen uitgezondert, aan den punt in tweën geſpliſt zyn. De buikvinnen, die groot zyn, en meer naar vooren leggen, beſtaan uit ſes graadtjes, die, behalven het eerſte, zeer getakt zyn. De vin aan den aars beſtaat uit tien zagte, en onderſcheide graadtjes, waar van de laaſte langer zyn als de voorgaande. De ſtaart is lang, en zyn uiteinde byna rond, hy heeft tien, of elf graadtjes, waar van de middelſte in tweën geſpliſt zyn. De lengte van deezen viſch is ſes duimen, en vier liniën.

Num. 8. *Bonte Snot-viſch; met een puntagtig hooft, en het uiterſte van de rugvin meer uitſtekende.*

Dit ſoort van Snot-viſch ſchynt by de Schryvers tot nog toe niet beſchreven, of uitgetekend te zyn. Het hooft, van het agterhooft tot het uiterſte van den bek zachtkens afhellende, eindigt als in een punt. Om de opening van den bek, ſtaan dikke gezoomde lippen. Het onderſte kakebeen is iets langer als het bovenſte. Op den rug ziet men maar eene vin, die, beginnende omtrent het midden van het hoofd, onafgebrooken tot aan den ſtaart zig uitſtrekt. Zy beſtaat uit omtrent 42 graadtjes, waar van de 8 laaſte, die hooger ſtaan als de voorige, op de wyze van eenen kam uitſteeken. De borſtvinnen, die rond van omtrek zyn, hebben 16 graadtjes. Die van den buik, die van vooren onder de kieuwen leggen, beſtaan yder, naar den aart der ſnot-viſſchen, alleen uit twee graadtjes. De vin aan den aars wort door 28 graadtjes onderſtut, en verſtrekt zig tot aan den ſtaart toe. De ſtaart, die aan het uiterſte rond is, heeft 11, of 12 graadtjes. Het lighaam, dat naar maate van zyne lengte redelyk breet is, is van couleur ligt bruyn, rondom als met groote, en kleine donkerder ſtreepen, en vlekken. De graadtjes der vinnen zyn met donker bruine ſtippen geteekend. Deeze viſch is langer als 4 duimen.

EEN EN DERTIGSTE TAFEREEL.

Dit Tafereel hebben wy geſchikt om te vertoonen agt ſoorten van Lip-viſſchen, die by de viſchbeſchryvers of niet, of niet volkoomen beſchreeven zyn. Het woort *Labrus*, of Lip-viſch, van Ovidius Naſo reeds gebruikt, paſt zeer wel op dit geſlagt, nadien alle deſſelfs ſoorten dikke uitſtekende lippen hebben, die de tanden, even als in het viervoetige gedierte, bedekken. Doorgaans wort dit geſlagt den naam van Lyſter, *Turdus*, gegeven. Dog wat is het nodig der viſſchen en vogelen geſlagt naamen onder elkander te verwerren?

Num. 1. *Viertandige, eenkleurige Lip-viſch: met een ſtaart, die gelyk ten einde loopt.*

Het hooft, en het lighaam zyn naar het waterpas breedt. De buik is platagtig. De bek naauw. De lippen uitſtekende. De oogen byna rond, en met een los vlies bekleet; hebbende een geel oogſterretje. In byde de kakebeenen ſtaan twee groote, breede, omtrent driekantige tanden, die elkander byna raaken, en onder aan eenigzints hol zyn; dog daarenboven ziet men in de keel een been, dat van weêrzyden zaagsgewyze met tandtjes bezet is; maar het verhemelte, en de tong zyn glad. De ſchubben zyn breed, zagt, en eenigzints wit. De couleur van het geheele lighaam is grys, of geelagtig. Aan het einde van de rugvin verlieſt zig de zyſtreep; dog begind onder dezelve wederom een andere ſtreep in het midden van het uiterſte lighaam, die verders tot aan den ſtaart uitloopt. De plaaten

corporis incipit, quæ porro ad caudam usque porrigitur. Laminæ operculorum ſquamis tectæ ſunt. Pinna, in dorſo unica, oſſiculis 19, vel 20 conſtat, quorum 9 circiter ſimplicia, ſed non aculeata ſunt, reliqua molliora, & in apice bifurca. Pinnæ pectorales, exiguæ, oſſiculis gaudent 14: ventrales, directe ſub pectoralibus ſitæ, ſibi vicinæ, oſſiculis 6: Ani pinna oſſiculis 11, vel 12 mollibus. Cauda in extremo æqualis oſſiculis 13 longioribus conſtat. Longitudo deſcripti eſt unciarum 2, & linearum 5, vel 6.

Num. 2. *Labrus tetraodon; nigrescens, maculis albis undique varius.*

Caput ſubacutius, & corpus latius, ac tenuius eſt, quam in præcedente. Laminæ operculorum glabræ ſunt, & ſquamis deſtitutæ. Dentes duo magni, antrorſum horizontaliter fere protenſi, & ſibi non contigui, non adeo lati, ut in ſpecie priore, ſed ambitu fere ſubrotundo, vel parum presſo, coloris albiſſimi, utraque in maxilla extant. Ad fauces oſſa dentibus obtuſis, & ſerratis prædita conſpiciuntur. Sqamæ amplæ, oblongæ, molles, corpus tegunt. Color totius corporis, capitis, & pinnarum nigrescens maculis candidis, ſeu lacteis, rotundis, exiguis, admodum numeroſis variegatur. Linea lateralis, ad finem pinnæ dorſalis valde incurvata, & fere perpendiculariter deorſum flexa, deinceps recta ad caudam tendit. Pinna dorſi maculoſa oſſiculis 21, vel 22 conſtat, quorum priora 9 ſimplicia ſunt, at vix aculeata, reliqua molliora, & in apice ramoſa. Macula ſingularis, nigra, quartum ordine oſſiculum hujus pinnæ variegat: num conſtanter, incertum. Pinnæ pectorales, viridescentes, oſſiculis 13 conſtant. Ventrales, oblongæ, oſſiculis 6, quorum primum ſimplex eſt, reliqua ramoſa. Pinna ani maculoſa oſſiculis conſtat 15, quorum 3 prima ſimplicia, & parum aculeata, reliqua mollia, & in apice diviſa ſunt. Cauda, fere quadrata, vel in extremo leviſſime excavata, oſſiculis conſtat 14 longioribus. Longitudo deſcripti fere eſt 4 unciarum.

Sequuntur *Labri Polyodontes*, ſive qui plures dentes in maxillis gerunt.

Num. 3. *Labrus polyodon; lamina operculorum media ſerrata. Turdus viridis*, Garcetto *dictus* Genuæ, Willoughb *p.* 320.

Convenit quidem, quod ad numerum oſſiculorum, ac aculeorum pinnæ dorſalis, cum hocce noſtro; ſed plura de ſuo non deſcribit *Willoughbejus:* unde certi nihil determinari poteſt. Convenit autem in multis cum præcedente num. 2. ſed corpore eſt latiore, & breviore. Iride gaudent flava oculi. Laminæ operculorum a lateribus ſquamoſæ ſunt; media vero lamina in ambitu aculeis exiguis ſerrata eſt: id quod cæteroquin in hoc genere rarum eſt. Labium ſuperius eſt duplex. Dentium ſatis robuſtorum unicus ordo in utraque datur maxilla, quorum 2 anteriores reliquis majores ſunt. Eſt autem dentium in maxilla ſuperiore numerus 8, in inferiore circiter 14. Dentes faucium, ut in præcedente ſpecie, ſeſe habent. Color corporis flavescens maculis nigrescentibus, nullo ordine digeſtis, variegatur. Squamæ, & linea lateralis, uti in priore, ſe habent. Pinna dorſi oſſiculis 24 conſtat, quorum 15 anteriora aculeata ſunt, reliqua mollia, & ramoſa. Pinnæ pectorales, ſubrotun-

ten der kieuwen dekſels zyn met ſchubben bezet. Aan den rug is maar eene vin, dog die heeft 19, of 20 graadtjes, waar van 'er omtrent 9 eenvouwig zyn, die geen doornen hebben; de overige zyn zagter, en aan den punt in tweën geſpleeten. De borſtvinnen zyn klein, en hebben 14 graadtjes. Die van den buik, die regelregt onder de borſtvinnen leggen, zyn digt by elkander, en hebben 6 graadtjes. De aarsvin heeft 'er 11, of 12, die zagt zyn. De ſtaart, die aan zyn einde gelyk loopt, heeft 'er 13, die langer zyn. De lengte van den beſchreven vis is 2 duimen, en 5, of 6 liniën.

Num. 2. *Andere viertandige, ſwartagtige Lipviſch, met witte vlekken aan alle kanten.*

Het hooft is puntagtiger, en het lighaam breeder, en dunder als in den voorigen. De vliezen der kieuwendekſels zyn glad, en zonder ſchubben. De tanden zyn twee in getal in yder kakebeen, dezelve zyn groot, en ſtrekken zig byna als plat leggende voorwaarts uit, dog ſtaan niet teegen malkanderen aan, als in het voorgaande ſoort, maar in eenen byna ronden, of een wynig gebogen omtrek; zy zyn ook zoo breet niet, maar van couleur zeer wit. Aan de keel vind men beentjes, die ſtompe en zaagsgewyſe tandtjes hebben. Breede, lange, zagte ſchubben dekken het lighaam. De couleur van het lyf, 't hoofd, en de vinnen is ſwartagtig, dog met veele witte, of melkagtige, ronde, kleyne vlekken beſchildert. De zy-ſtreep is aan het einde van de rugvin zeer gekromt, en byna waterpas naar onderen geboogen, dog loopt naderhand regt tot den ſtaart toe. De rugvin is gevlekt, en beſtaat uit 20, of 22 graadtjes, waar van de 9 eerſte enkelt zyn, en haaſt niet gedoornt, dog de overige zyn zagter, en aan hunnen punt getakt. Op het vierde graadtje van deze vin ziet men een byzondere ſwarte vlek: dog het is onzeeker, of dezelve dus beſtendig gevonden werd. De borſtvinnen zyn groenagtig, en beſtaan uit 13 graadtjes. Die van den buik zyn langwerpig, en hebben 'er 6, waar van het eerſte enkeld is, de andere zyn getakt. De vin aan den aars is gevlekt, en bezit 15 graadtjes, waar van de drie eerſte enkeld, en een weinig gedoornt zyn, de overige zyn zagt, en aan hun punt geſpleeten. De ſtaart is byna vierkant, of aan zyn uiteinde eenigzints uitgehold; zy beſtaat uit 14 langer graadtjes. De lengte van den beſchreeven vis is omtrent 4 duimen.

Nu volgen de Lipviſſchen, die meer tanden hebben.

Num. 3. *Veeltandige Lipviſch, wiens middelſte kieuwendekſels plaat ſaags-gewys getant is. De groene lyſter, te* Genua Garcetto *genoemt, by Willoughb pag.* 320.

Wat het getal der graadtjes, en doornen van de rugvin aangaat, koomt hy met den onzen overeen, maar *Willoughby* beſchryft 'er niets meer van, waarom men niets zeekers bepaalen kan, dog hy koomt in veel ſtukken overeen met den voorgaanden Num. 2. maar het lighaam is breeder, en korter. De oogen hebben een geel ſterretje. De plaaten der kieuwendekſelen zyn aan de zyden beſchubt, dog de middelſte plaat, 't geen anders in dit ſoort zeldſaam is, is in haaren omtrek met kleine doornen ſaagsgewys getant. De bovenſte lip is dubbelt. In yder kakebeen is een enkelde rye van ſterke tanden, waar van de twee voorſte de grootſte zyn; in de bovenſte kaak zyn 'er 8, in de onderſte omtrent 14. De tanden aan de keel zyn hier als in het voorgaande ſoort; de couleur van het lyf is geelagtig hier en daar met ſwarte vlekken. De ſchubben, en zyſtreep zyn als in den voorgaanden; de rugvin beſtaat uit 24 graadtjes, waar van de 15 voorſte gedoornt zyn, de overige zagt, en getakt. De borſtvinnen zyn byna rond, en beſtaan uit

tundæ, oſſiculis 13 conſtant. Ventrales oſſiculis 6, quorum primum aculeatum eſt. Pinna ani oſſiculis conſtat 13, quorum 3 prima aculeata ſunt, & robuſta, reliqua mollia, & in apice bifida. Cauda, in extremo fere æqualis, oſſiculis conſtat 13 longioribus. Longitudo deſcripti eſt unciarum 3, & linearum 4.

Num. 4. *Labrus polyodon; virescens: pinna dorſi aculeorum decem.*

In multis cum præcedente convenit; ſed omnes capitis laminæ glabræ ſunt. Numerus itidem dentium in maxillis major eſt: ſunt enim 22 vel 24 in ſuperiore; in inferiore autem circiter 20. Squamæ, & dentes faucium, ut in priore ſpecie, ſe habent. Linea vero lateralis, uti in prima ſpecie num. 1. comparata eſt. Color corporis pallidior eſt, & viridescens. Pinna dorſi oſſiculis 19, vel 20 conſtat, quorum 10 anteriora aculeata ſunt, reliqua mollia, & in apice parum diviſa. Pinnæ pectorales, & ventrales, ut in priore ſpecie, ſe habent. Pinna ani oſſiculis 11 vel 12 conſtat, quorum 3 prima aculeata, & robuſta, reliqua mollia ſunt. Cauda, in extremo æqualis, oſſiculis conſtat 13 longioribus. Longitudo eſt 3 unciarum, & 1, vel 2 linearum.

Num. 5. *Labrus polyodon; lineis utrinque duabus longitudinalibus; cauda æquali.*

In multis cum ſpecie tertia convenit; ſed corpus pro rata oblongius eſt, & venter minus latus. Laminæ capitis omnes glabræ ſunt, & ſquamis deſtitutæ. Dentes 12, vel 14 in maxilla inferiore, in ſuperiore quoque 12 dantur. In ipſis oris angulis utrinque duo oblongi dentes prominent. Color capitis ſuperni cœruleus eſt: ab ore vero ad extrema operculorum tres lineæ extenduntur, quarum media non continuatur, duæ autem reliquæ ex albo lucidæ ſunt, & ad caudam usque porriguntur. Pinnæ, & cauda albescunt. Pinna dorſi humilis oſſiculis conſtat 20, vel 21, quorum 9 anteriora aculeata, & brevia ſunt, reliqua mollia, & paulo longiora. Pinnæ pectorales oſſiculis conſtant 13. Ventrales oſſiculis 6, ut in præcedentibus. Pinna ani oſſiculis 14, vel 15, quorum 3 prima aculeata, ſed minime robuſta, ut in prioribus, ſunt, reliqua mollia, & in apice ramoſa. Cauda in extremo æqualis oſſiculis 13, vel 14 conſtat longioribus. Longitudo deſcripti eſt 4 fere unciarum.

Num. 6. *Labrus polyodon; varius; macula cœrulea ad baſin pinnarum pectoralium.*

Quoad plurima cum priore num. 5. convenit; ſed dentes plerumque 16 in maxilla ſuperiore, & paulo plures in inferiore dantur. Color ex albescente, & purpurascente mixtus maculis aliquot exiguis, cœruleis, diſtinguitur. Macula cœrulea, vel purpurea ad baſin pinnarum pectoralium datur. Oſſicula, ſecundum, & tertium pinnarum ventralium in proceſſum ultra reliqua extenduntur. Pinna dorſi oſſiculis conſtat 22, vel 23, quorum 9 anteriora aculeata ſunt, reliqua mollia, & in apice bifida. Pinna ani oſſiculis conſtat 15, 16, vel 17, quorum 3 prima aculeata, reliqua mollia ſunt. Cau-

uit 13 graadtjes; die van den buik uit 6, waar van het eerſte gedoornt is. De aars vin heeft 'er 13, waar van de drie eerſte ſterk, en gedoornt zyn, de overige zyn zagt, en geſpleten. De ſtaart loopt aan zyn einde byna gelyk, en heeft 13 langer graadtjes. De lengte van den beſchreven viſch is 3 duimen, en 4 liniën.

Num. 4. *Veeltandige groenagtige Lipviſch, hebbende een rugvin met* 10 *doornen.*

Hy koomt in velen met den voorgaanden overeen; maar alle de hoofdplaatjes zyn glad; het getal der tanden in de kakebeenen is ook meer, aan de bovenzyde zyn 'er 22, of 24, van onderen omtrent 20; de ſchubben, en tanden aan de keel zyn als in den voorgaanden, dog de zyſtreep als in het eerſte ſoort Num. 1. De couleur van het lighaam is bleker, en groenagtig. De rugvin beſtaat uit 19, of 20 graadtjes, waar van de 10 eerſte gedoornt zyn, de overige zagt, en een weinig geſpleten. De borſt, en buikvinnen als in het voorige ſoort. De vin aan den aars heeft 11, of 12 graadtjes, waar van de 3 eerſte gedoornt, en ſterk, de overige zagt zyn. De ſtaart loopt aan zyn einde gelyk, en beſtaat uit 13 langer graadtjes. De viſch is lang 3 duimen, en 1, of 2 linien.

Num. 5. *Veeltandige Lipviſch met 2 lange ſtreepen aan byde zyden, en een gelyk eindigenden ſtaart.*

Hy koomt voor het grootſte gedeelte met het derde ſoort overeen, maar het lyf is naar evenredigheid langwerpiger, en de buik minder plat, de plaatjes van het hoofd zyn alle glad, en zonder ſchubben, in de onderſte kaak zyn 12, of 14 tanden, in de bovenſte 12. In de hoeken van den bek ſteeken aan byde kanten twee langwerpige tanden uit. De couleur van het bovenſte gedeelte van het hoofd is blaauw. Van den bek tot aan het einde der kieuwen dekſelen zyn drie ſtreepen, waar van de middelſte niet doorloopt, dog de overige ſtrekken zig tot den ſtaart toe uit, en zyn van couleur wit glinſtrend: de vinnen, en de ſtaart zyn wit: de rugvin is kleyn, en beſtaat uit 20, of 21 graadtjes, waar van de 9 eerſte gedoornt, en kort zyn, de overige zyn zagt, en een weinig langer. De borſtvinnen hebben 13 graadtjes, die van den buik 6 als in de voorigen. De vin aan den aars 14, of 15, waar van de 3 eerſte gedoornt, maar niet ſterk zyn, gelyk in den voorgaanden, de overige zyn zagt, en aan den punt getakt. De ſtaart loopt aan het einde gelyk, en beſtaat uit 13, of 14 langer graadtjes. De lengte van den viſch is omtrent 4 duimen.

Num. 6. *Bonte veeltandige Lipviſch met een blaauwe vlek aan den voet van de borſtvinnen.*

Hy koomt voor het meeſt met Num. 5. overeen; maar in de bove kaak heeft men gemeenlyk 16, in de onderſte een weinig meer tanden. De couleur is gemengeld uit wit, en purper met eenige kleyne blaauwe vlekken: een hemelsblaauwe, of purpere vlek is 'er aan den voet der borſtvinnen. Het twede, en derde graadtje der buikvinnen ſtrekt zig verre boven de anderen uit. De rugvin beſtaat uit 22, of 23 graadtjes, waar van de eerſte 9 gedoornt zyn, de overige zyn zagt, en aan den punt geſpleten. De vin aan den aars beſtaat uit 15, 16, of 17 graadtjes, waar van de 3 eerſte gedoornt, en de overge zagt zyn. De ſtaart is aan

Cauda in extremo convexa officulis 14 longioribus conftat. Longitudo defcripti eft unciarum 3 & linearum 9. Cauda in ambitu, quam interna parte, dilutior ac clarior, ornamenti fpeciem addit.

Num. 7. *Labrus polyodon; capite cœruleo; cauda bifurca.*

In multis cum præcedente convenit; fed dentes in maxilla fuperiore circiter 20, in inferiore plures adhuc dantur. Faucium dentes, uti in reliquis, fe habent. Squamæ magnæ, oblongæ, albæ, læves, corpus tegunt. Laminæ operculorum glabræ funt, & fquamis deftitutæ. Color corporis ex albo, & viridescente mixtus aliquid fimul cœrulescentis monftrat. Caput totum intenfe cœruleum, vel purpureum eft. Pinnæ pectorales in medio quoque, fecundum longitudinem, lineam latam, cœruleam gerunt. Pinna dorfi humilis officulis 22 conftat, quorum 8 priora aculeata, & fatis robufta funt, reliqua mollia, & in apice ramofa. Pinnæ pectorales officulis conftant 14, vel 15. Ventrales officulis 6, quæ, uti in præcedentibus, fe habent. Ani pinna, ad bafin cærulescens, officulis 14, vel 15 conftat, quorum 3 prima aculeata funt, reliqua mollia, & in apice ramofa. Cauda oblonga, multum bifurca, officulis gaudet 14 longioribus. Longitudo defcripti, a roftro ad extremum usque caudæ, eft 6 uniciarum, & 7 linearum circiter.

Num. 8. *Labrus varius; maculis duabus nigris poft initium pinnæ dorfalis.*

Videtur & ad *Labri* genus hic Piscis pertinere: faltem libet ejus iconem hoc loco fuperaddere; ut ab Ichthyologis examinari, fuoque nomine donari poffit. Num tetraodon, an polyodon fit, incertum, nec in ipfo Pisce inquiri potuit, quum, diftracto publica venditione Mufeo Auctoris, non nifi icon nobis fuperfuerit. Duplex color Piscem, fecundum longitudinem, inde ab extremo ore ad caudæ usque initium, ita diftinguit, ut pars media fuperior profunde fusca fit, inferior flavicet. Maculis duabus nigris circa 5 & 6 officulum pinnæ dorfalis diceres accedere ad Labrum num 2., a quo tamen in cæteris discrepat. Nihil itaque determino.

Notandum eft, quod color in hoc Genere admodum varius, & multiplex fit, ac fæpe ludat: hinc fi quis, *Labros* quosdam cum heic defcriptis conferens, animadvertat omnia ad amuffim convenire præter colorem, nihil eft, quod obftet, quo minus ad eas Species, cum quibus in omnibus partibus fecundum figuram, fitum, proportionem, & numerum conveniunt, fuos *Labros* referre poffit. Nihilo tamen minus in conftruendis Nominibus Specificis ad colorem interdum confugere coacti fuimus; quando nempe numerus, figura, & proportio partium differentias non fat ftrictas fuppeditabant.

TABULA TRICESIMA ET SECUNDA.

Præcedentibus tabulis, quæ ad Pisces pertinent, exhibuimus illas omnes cum icones, tum manufcriptas Piscium hiftorias, quæ a D. Auctore, quum viveret, editioni deftinatæ, jamque paratæ, poft

aan zyn einde rondagtig, en heeft 14 langer graadtjes. Hy is in zyn omtrek helderder van couleur als in het binnenfte gedeelte, en verkrygt daar door een foort van cieraad. De vifch is lang 3 duimen, en 9 linien.

Num. 7. *Een veeltandige Lipvifch met een blaauw hoofd, en gefpleten ftaart.*

Hy koomt in velen met den voorigen overeen, maar in de bovekaak zyn omtrent 20 tanden, en in de onderfte nog meer. De tanden aan het keelgat zyn als in de voorigen. Groote, langwerpige, witte, gladde fchubben bekleden het lyf: de platen der kieuwen dekfelen zyn glad, en zonder fchubben. De couleur van het lyf is gemengd uit wit, en groen, en toont te gelyk iets hemelsblaauws. Het gehele hoofd is hoog hemelsblaauw, of purper. De borftvinnen hebben in het midden, naar de lengte gerekend, een breede blaauwe ftreep. De rugvin is kleyn, en heeft 22 graadtjes, waar van de 8 eerfte gedoornt, en redelyk fterk zyn, de overige zyn zagt, en aan den punt getakt. De borftvinnen beftaan uit 14, of 15 graadtjes; die van den buik uit 6, met dewelke het zoo gelegen is als in den voorgaanden. De vin aan den aars is aan haar voet blaauw, en heeft 14, of 15 graadtjes, waar van de 3 eerfte gedoornt zyn, de overige zagt, en aan den punt getakt. De ftaart is langwerpig, en zeer gefpleten, en pronkt met 14 langer graadtjes. De lengte van den befchreven vifch is, van den fnuit tot het einde van den ftaart, 6 duimen, en omtrent 7 liniën.

Num. 8. *Een andere Lipvifch, met twee fwarte vlekken agter het begin van de rugvin.*

Tot het geflagt der Lipviffchen fchynt ook deeze te behooren, ten minften het luft ons deszelvs afbeeldfel hier ter plaatfe by te voegen, op dat hy van de kenners der viffchen onderzogt, en met een naam benoemt werde. Of hy een viertandige, of een veeltandige zy, is onzeker; en kan in den vifch zelvs niet onderzogt worden, om dat, het Kabinet van den Schryver opentlyk verkogt zynde, 'er ons niets anders van als de aftekening is overgebleeven: van het uiterfte van den bek tot aan het begin van den ftaart is de vifch naar de lengte met tweederley couleuren befchildert, zo dat het bove deel hoog bruin zy, dog het onderfte geelagtig. Door zyne twee fwarte vlekken omtrent het 5de, en 6de graadtje van de rugvin zoude men zeggen, dat hy behoorde tot Num. 2, van den welken hy egter voor het overige verfchilt: hierom bepaalen wy niets.

Men moet aanmerken dat de Natuur in dit geflacht door zeer onderfchyde, en veelderly couleuren als fpeelende is: hierom indien iemant, eenige Lipviffchen met de hier befchrevene vergelykende, bevind, dat buiten de couleur alles overeenftemt, is 'er geen reeden, waarom hy zyne Lipviffchen niet tot dat foort brengen zoude, waar mede hy ziet, dat zy in alle deelen volgens de geftalte, legging, evenredigheid, en getal overeenkomen. Dog des niet te min zyn wy in het famenftellen van de byzondere foortnaamen dikwyls genoodfaakt geweeft tot de couleur de toevlugt te neemen; namentlyk dan, als het getal, de geftalte, en evenredigheid der delen het verfchil niet genoeg te kennen gaven.

TWE EN DERTIGSTE TAFEREEL.

In de voorgaande taferelen, die tot de viffchen behooren, hebben wy opgegeven alle die aftekeningen, en befchryvingen der viffchen, die, van den Heer Schryver in zyn leeven ter uitgaave gefchikt, en reeds in gereedheid gebragt, na zyn door

poſt ejus mortem inveniri a nobis potuerunt. Supererat autem inde ad Oſtracoderma usque hiatus aliquis, quem aliis inſuper Piscibus ſupplere dubio procul apud animum ſuum conſtituerat beatus SEBA: prout ex prolegomenis ad Tabulam XXXV manifeſte elucescit. Itaque meliore quovis modo conquirenda fuere tot Piscium nondum, aut minus exacte, ab aliis delineatorum ſpecimina, quibus ſequentes tres tabellæ repleri poſſent. Quod equidem nullo fere negotio a nobis præſtitum fuiſſet, ſi Muſeo Auctoris, peregrinis Piscibus ſane quam ditiſſimo, ſatis longo ſub otio frui licuiſſet. At quum poſt plurium annorum intervallum Heredes tandem operi diu interrupto manus admovere, plenamque ejus editionem curare denuo decernerent; mox etiam ob prægnantes rationes de publica venditione univerſi Theſauri Sebani cogitandum erat. Inde factum, ut occaſio deeſſet accurate inquirendi, quinam ſupereſſent nondum operi inſerti Pisces, eosque, qui fugitivo oculo notati fuerant, ad nativa exempla ſtudioſe deſcribendi. Atque adeo in tanta feſtinatione id unicum modo efficere licuit, ut nonnullorum, qui ſingulariores, & præcipuæ dignitatis viderentur, Piscium icones ea, quam temporis anguſtia concederet, cura elaborarentur, ad quas deinde deſcriptiones exarari longiore ſub otio poſſent. Ita tamen non pauci ſine dubio prætervisi ſunt, qui, quod nec in ſcriptis editis, nec in Muſeis Naturæ Curioſorum occurrant, exhiberi omnino debuiſſent: nec eorum, quos exhibemus, notas characteriſticas tanta accuratione ex ſolis figuris elicere, ac concinnare datum fuit, quantam attentius ipſos Pisces inſpiciendi opportunitas obtuliſſet. Recte igitur quidem, amice Lector! utrumque dolebis defectum; ſed veniam quoque dabis, cum intellexeris, iniquas obſtitiſſe conditiones, quo minus aliter ageremus; datamque inſuper a nobis eſſe operam, ut, quam ex Muſeo Auctoris præmature diſtracto depromere non liceret, materiem reliquis tabulis pro more adimplendis ſufficientem, ac opere Sebano dignam, aliunde compararemus.

His præmonitis deſcribemus ſpecies aliquot generis Piscium a nemine, quantum novimus, præterquam a Marggravio in Hiſt. Nat. Braſil. Lib. IV. Cap. XIV. p. 170. deſcripti, cui inter Braſilienſes *Carapo* nomen eſt. P. Artedi Ichthyol. G. Piſc. XXI. *Gymnotum* vocat appoſitiſſime a dorſo pinnis nudo: quæ quidem nota id genus Piscium facile ab aliis diſtinguit, ſingulisque ejus ſpeciebus eſt communis. Quidquid de eo apud Willughbejum, & Rajum habetur, ex Marggravio depromptum eſt; nec videntur Piscem ipſum unquam oculis uſurpaſſe: unde nec plurium ſpecierum, niſi quas Marggravius propoſuit, mentionem faciunt. Nobis in Muſeo Auctoris quinque occurrerunt ſpecimina id genus Piscium, quos ideo, priusquam venderentur, accurate depingi curavimus, ut dein ad icones deſcribi, atque in lucem edi poſſent.

Num. I. *Gymnotus, lineis transverſalibus varius; maxilla inferiore longiore; cauda curta, ſubulata.*

Capite eſt gracili pro corporis craſſitie, eoque perpendiculariter compreſſo; maxilla inferiore multo, quam ſuperior, longiore. Branchiis apertis ſpirat. Univerſa corporis ſuperficies, dilute flavescens, lineis fuscis, undulatis, transverſalibus, inde a ſummitate dorſi ſecundum latera oblique

doot van ons hebben kunnen gevonden worden. Dog van hier af, tot aan de Schulpen en Hoorns toe, bleev 'er een vak open, 't geene de zaalige *Seba*, gelyk uit de voorreede voor het 35ſte. Tafereel klaar blykt, buiten twyfel zig voorgenoomen had met andere viſſchen te vullen. Hierom hebben wy, om de drie volgende tafereelen vol te maaken, op wat wyze men beſt kon, die ſoorten van viſſchen moeten opzoeken, die, of nog niet, of min naauwkeurig, van anderen afgetekend waaren; 't geen met zeer geringe moeite van ons zoude verrigt geweeſt zyn, indien wy des Schryvers kabinet, dat van vreemde viſſchen waarlyk zeer voorzien was, langer hadden kunnen gebruiken. Maar als de Erfgenaamen na verloop van veele jaaren eindelyk voorgenoomen hadden de hant wederom aan het afgebrooke werk te leggen, en deszelvs volkoome uitgave te bezorgen, hebben zy kort daar aan, om dringende reedenen, moeten bedagt zyn om het geheele kabinet van *Seba* in het openbaar te verkopen. Hier van daan koomt het, dat wy geen gelegenheid gehad hebben om naauwkeurig te onderzoeken, wat viſſchen 'er nog overig waaren, die men nog niet in het werk hadde ingelaſt; en om die geene, die maar als ter loops aangetekent waaren, naar de levendige voorbeelden aandagtig te beſchryven. Dit eenige hebben wy in zulk een grooten haaſt maar kunnen verrigten, dat de aftekeningen van ſommige viſſchen, die ons de ongemeenſte, en van de voornaamſte waarde toeſcheenen, zoo naauwkeurig uitgewerkt zyn, als de kortheid des tyds toeliet, waarna vervolgens, als ons meer tyds overig was, de beſchryvingen zouden kunnen opgemaakt werden. Dus zyn 'er buiten twyfel niet weinig over het hoofd gezien, die men, om dat zy nog in uitgegeve ſchriften, nog in de kabinetten der natuur-onderzoekers voorkoomen, eigentlyk hadde moeten te berde brengen: ook heeft men de kenmerken van die wy te berde brengen, zoo naauwkeurig niet kunnen uithaalen, als men by het aandagtig beſchouwen van den viſch zelvs hadde kunnen doen. Met reeden betreurt gy dan, vriendelyke Leezer! dit dubbeld gebrek, maar het zal verſchooning by U vinden, als gy zult begrepen hebben, dat wy in zulk eene nadelige geſteltheid van zaaken niet anders hebben kuunen doen, en dat wy daar en boven zorg gedragen hebben, om zo veele Viſſchen, als nodig waren ter behoorlyke vervullinge van de overige tafereelen, en dewelke verdienden in dit werk geplaatſt te werden, van elders aan te haalen; terwyl de verhaaſte verkoopinge belette dezelve uit de ſchatkamer van den Schryver te neemen.

Dit vooraf gezegt hebbende zullen wy nu beſchryven eenige ſoorten van een geſlagt van viſſchen, van niemand, zoo veel wy weeten, als van Marggraave in zyne natuurlyke hiſtorie van Braſilie Lib. IV. cap. 14. pag 170. vermeld, en by de Braſilienſers *Carapo* genaamt. Artedi Cap. XXI. noemt hem *Gymnotus*, of Blootrugge, dat zeer geſchikt is, om dat de rug zonder vinnen is; welk kenmerk dit ſoort van viſſchen gemakkelyk van andere onderſcheit, en aan alle deszelvs ſoorten gemeen is. Al het geen men daar van by Willughby, en Ray heeft, is uit Marggraave genomen, ook ſchynt het ons toe, dat zy den viſch zelvs met hunne oogen nooit beſchouwt hebben, daarom ſpreeken zy ook van geen een ſoort meer, als Marggraave heeft voorgedragen. In het kabinet van den Schryver zyn ons 5 ſoorten van deezen viſch voorgekoomen, die wy daarom, eer zy verkogt wierden, naauwkeurig hebben doen uittekenen, om naar de uittekening, dezelve naderhand te beſchryven, en in het ligt te geeven.

Num. I. *Bonte Blootrug met dwarſe ſtreepen, het onderſte kakebeen langer als het bovenſte, de ſtaart kort, en als een priem gepunt.*

Naar de dikte van het lyf is het hoofd mager, en naar het waterpas als plat gedrukt, de onderkaak veel langer als de bovenſte, de viſch haalt den aadem door opene kieuwen, de gehele oppervlakte van 't lighaam is ligt geel, en met bruine, als gewaterde, dwarſe ſtreepen, die van het begin der rugge naaſt de zyden, ſchuins naar vooren aflopen, beſchildert; de rug, die reedelyk

dik,

que antrorſum deſcendentibus, variatur. Dorſum ſat craſſum, pinnæ expers, ſpeciem ſulci monſtrat, qui ab occipite ſecundum longitudinem medii dorſi aliquousque protenſus tandem prorſus evanescit, neque adeo quidquam ſingulare monſtrat: ut ideo incertus ſim, utrum vivo etiam in Pisce ſecundum naturam occurrat, an vero liquoris, quo conditus in phiala Piscis ſervatur, vi conſtipante productus ſit. Proxime poſt branchias duæ viſuntur pinnæ pectorales, parvæ, oſſiculorum XII. Pinna ſub ventre unica, longiſſima, quam utrum ventralem nomines, an ani, per me licet, oſſiculis conſtat circiter CXCIII, atque ad finem pinnarum pectoralium e medio ventre exorta, per totam Piſcis longitudinem deinceps ad caudam usque, ſerie oſſiculorum non interrupta, at altitudine tamen decrescente, exporrigitur, ſuoque extremo paullatim tenuato veluti intra caudam, qua hæc in ſubulam ſeſe cuspidat, abſorbetur. Regnat autem per totam pinnæ hujus longitudinem quaſi fimbria quædam membranacea, medio, quam utroque extremo, latior, quæ uti ex corpore Piscis gracilescente enascitur, ita pinnæ ipſi baſin, ac firmamentum præbet, atque ab initio ad finem usque inter pinnam, ac corpus Piſcis ſeſe mediam ponit. Cauda brevior, quam in aliis ſpeciebus, cito in acumen convergit. Longitudo Piſcis eſt ſeptem unciarum, & trium linearum: latitudo maxima unciæ unius, & trium linearum: Caput a branchiis ad mandibularum extremitatem usque dimidiam unciam, & lineas duas æquat. Linea lateralis, dorſo, quam ventri, propior, a cervice ad apicem caudæ usque recta decurrit, ex punctis fuscis, non cohærentibus, veluti compoſita. Dorſi craſſities, ventrisque attenuatio, tum latitudo corporis paullatim poſteriora verſus decrescens, tandemque in cuſpidem coiens, non inepte figuram cultri effingit: prout de ſuo etiam *Carapo* notavit Marggravius loc. cit.

Num. 2. *Gymnotus varius; capite conico; ventre turgidiore.*

Altera hæc Gymnoti ſpecies, a priore manifeſte discrepans, ſuperficie quidem itidem verſicolore eſt, at maculis potius, quam lineis, luteis, ac fuſcis, marmoris in modum, variegata. Caput conicum, ab occipite ad oris extremum magis declive, pro Piscis magnitudine puſillum, cinereo colore diſtinguitur. Venter pone pinnas pectorales veluti in ſacci ſpeciem turgescit. Nec cauda tam cito, ut in præcedente, in cuſpidem coit, ſed inde a fine pinnæ ventralis longius protenſa, paullatimque tenuata tandem terminatur. Pinnæ pectorales, ſtatim pone branchias ſitæ, XIX ſingulæ oſſiculis conſtant, cæterum pro Piscis magnitudine ſat minutæ. Pinna ventralis, mox ſub pectoralibus incipiens, ſecundum corporis longitudinem decurrens, trium circiter unciarum intervallo a caudæ extremitate deſinit, conſtatque CCXXIII oſſiculis, atque ſimili appendice membranacea, ut in priore, tanquam baſi ſua firmatur. Linea lateralis, a cervice orta, recto ductu usque in caudam ſe diffundit. Univerſa Piscis ſuperficies minutis obſita eſt ſquamulis, quas niſi attentus vix animadverterit. Longitudo eſt 16 unicarum, & unius lineæ; latitudo maxima 2 unciarum, & unius lineæ; caput ſesqui unciam, & unam lineam longitudine æquat.

Num. 3.

dik, en zonder vinnen is, heeft een ſoort van eene ſleuve, die van het agterhooft naar de lengte van het midden der rugge, tot een zekere hoogte voortlopende, eindelyk verdwynt, en daarom niets byzonders toont, zoo dat ik daar door in onzekerheid ben, of zy in eenen levendigen viſch, naar den loop der natuure 'er zy, dan of zy door de ſaamendringende kragt van het vogt, daar de viſch in bewaart is, zy voortgebragt. Even agter de kieuwen ziet men twee kleyne borſtvinnen, die twaalf graadtjes hebben. De vin onder den buik is een eenige, maar zy is zeer lang, of men deeze de buikvin, dan die van den aars noemt, is ons om het eeven, zy beſtaat uit omtrent 193 graadtjes, en aan het einde der borſtvinnen in het midden van den buik haar begin neemende, loopt zy, met eene onafgebrooke reye van graadtjes, maar egter in hoogte verminderende, naar de lengte van den viſch tot den ſtaart toe, en wort in haar uiteinde, dat allengsjes dunder toeloopt, als in den ſtaart, daar hy zig als een punt van een priem maakt, verſwolgen. Langs de gehele lengte van deeze vin is als een vliezig boordſel, dat in het midden breeder dan aan byde de eindens is, en uit den onderſten dunnen kant van 't lighaam voortkoomt, ſtrekkende tot ſtut, en ſterkte van de vin, tuſſen dewelke, en het lighaam van den Viſch het zelve van den beginne tot den einde toe, zig uitbreyd. De ſtaart, die korter is, als in andere ſoorten, loopt ſchielyk in een punt. De lengte van den viſch is 7 duimen, en 3 linien; de grootſte breedte 1 duim, en 3 linien. Het hooft van de kieuwen af tot het onderſte der kaakebeenderen een halve duim, en twee linien. De zyſtreep, die nader aan den rug, dan aan den buik is, loopt, van den nek tot aan den punt van den ſtaart, regt, en is uit bruine, niet aan elkander hangende ſtippen, ſaamen geſtelt. De dikte aan den rug, deszelvs verdunninge aan den buik, zoo ook de breedte van het lyf allengsjes naar agteren afneemende, en eindelyk als in een punt eindigende geeft geen ongerymt afbeeldſel van een mes, gelyk ook Marggraave in de aangehaalde plaats over zyn *Carapo* heeft aangetekent.

Num. 2. *Bonte Blootrug, met een keegelsgewys hoofd, en een buik, die wat meer opgeblaazen is.*

Dit tweede ſoort van Blootrug, dat van het voorige zeer verſchilt, is in zyn oppervlakte ook wel veelverwig, maar niet zo zeer met ſtreepen, als wel met geele, en bruine vlekken, gelyk marmer geteekend. Het hoofd, dat keegelsgewys is, en van het agterhoofd tot het uiteinde van den bek meer afheld, is, naar de grootte van den viſch, klein, en asverwig. De buik is onder de borſtvinnen als een zak opgeblaazen; en de ſtaart loopt zoo ſchielyk niet, als in het voorgaande ſoort, in een punt te zaamen, maar ſtrekt zig daarom van het einde der buikvin verder uit, en allengsjes dunder werdende loopt hy eindelyk te niet. De borſtvinnen, die onmiddelyk agter de kieuwen leggen, en naar de grootte van den viſch vry kleyn zyn, beſtaan yder uit 19 graadtjes. De buikvin, die reets onder de borſtvinnen begint, en naar de lengte van het lyf voorloopt, eindigt omtrent drie duimen breet van het einde van den ſtaart, zy beſtaat uit 223 graadtjes, en word, gelyk in den voorigen, door een vliezig aanhangſel als door een ſteunſel onderſchraagd. De zyſtreep begint aan den nek, en ſtrekt zig in eenen regten loop tot den ſtaart toe uit. De geheele oppervlakte van den viſch is met kleyne ſchubben bezet, die men niet als door naauwkeurige oplettenheid gewaar word. De lengte van den viſch is 16 duimen, en eene linie; de grootſte breedte twee duimen, en eene linie; het hooft een, en een halve duim.

Num. 3.

Num. 3. *Gymnotus cærulescens; ventre latiore; macula nigra ad branchias.*

Colore eſt per univerſum corpus ex cæruleo nigrescente: pinna ventralis tamen ſubruſula. Venter, pro Piscis longitudine admodum latus, facit, ut caput ſimiliter, ac in ſpecie ſecunda, perexiguum videatur. Linea lateralis admodum diſtincte inde a branchiis ad caudam usque ſeſe exporrigit. Pone oculos utrinque ſuper operculis branchiarum rotunda cernitur nigricans macula, quæ utrum perpetua ſit, incertum: ſaltem in aliis ſpeciebus non occurrit. Pinnæ pectorales VIII conſtant ſingulæ oſſiculis. Ventralis, ſua itidem, minus tamen lata, quam in præcedentibus, firmata appendice, oſſicula exhibet CCXLIV, longiusque in ipſam caudam ſeſe diffundens, paulo ante extremam hujus ſubulam demum terminatur. Longitudo Piscis eſt ſeptem unciarum, & 3 linearum: latitudo maxima unciæ unius, & 3 linearum: Capitis longitudo unius lineæ ſupra unciam.

Num. 4. *Gymnotus fuſcus; maxilla inferiore breviore; dorſo ad caudam usque ſulcato.*

Longitudine æquat uncias quatuordecim, atque unam lineam: latitudine maxima unciam unam, ac ſeptem lineas. Caput, pro magnitudine Piscis minutum, lineas ſeptem ſupra unciam duntaxat longum eſt, eoque a prioribus ſe diſtinguit, quod maxillam inferiorem manifeſte ſuperiore breviorem habeat, ſi modo Pictor fideli icone naturam expreſſerit; quum Piscem ipſum examinandi occaſio deſit. Pinnas pectorales, pro mole corporis perexiguas, ſingulas XVI conſtituunt oſſicula. Pinna ventralis, quam ſua itidem appendix fulcit, oſſiculis conſtat circiter CCXXVIII, & ad diſtantiam aliquot unciarum ab extremo caudæ terminatur. Pinna dorſalis pro more hujus generis deeſt: dorſum tamen hujus ſpeciei ſulco conſpicuum eſt, qui a cervice incipiens in cauda, ſenſim imminutus, evanescit. Linea lateralis nil ſingulare habet.

Num. 5. *Gymnotus varius; noſtro productiore.*

Singulariſſima hæc ſpecies ut magnitudine, ita conformatione, haud parum a cæteris discrepat. Longitudo ejus 24 fere unciarum: latitudo maxima duarum, & dimidiæ unciarum. Univerſa ſuperficies, ex ſubruſo picta, elegantiſſimis diſtinguitur maculis ſpadiceis, majoribus, qua corpus obſident, ad pinnas autem minutis, iisque denſe conſitis. Caput ab occipite antrorſum declive, in roſtrum, Acipenſeris quaſi, producitur, minimisque præditum oculis longitudinem fere trium unciarum, & trium linearum æquat. Branchiarum opercula dura, cartilaginea, margine ſemicirculari terminata, lineis ex centro veluti radiatis diſtinguuntur. Pinnæ pectorales, poſt branchias ſitæ, minutæ, XIX oſſicula habent. Ab imo capite per totam Piscis longitudinem usque ad tres fere uncias ab extremo caudæ porrigitur pinna ventralis, ſua itidem appendice gaudens. Appendix iſta membranacea, ſi paulo accuratius examinatur, ingenti conſtat numero cartilagineorum oſſiculorum, quæ craſſiore membrana obtecta ſuis extremis cum oſſiculis pinnæ ſuppoſitæ veluti articulantur; cujus-

Num. 3. *Blaauwagtige Blootrug met een platter buik, en een ſwarte vlek by de kieuwen.*

Deeze is van couleur over het geheele lyf uit den blaauwen ſwartagtig, dog de buikvin is rosagtig. De buik, die naar de grootte van den viſch zeer plat is, maakt, dat het hoofd, even als in het voorgaande ſoort, zeer kleyn ſchynt. De zyſtreep loopt zeer duidelyk van de kieuwen af tot den ſtaart toe. Onder de oogen ziet men aan weerskanten boven de kieuwen dekſels een ronde ſwartagtige vlek, dog, of deeze 'er altoos zy, is onzeker, ten minſten in andere ſoorten ziet men ze niet. De borſtvinnen hebben yder 8 graadtjes. De buikvin, die gelyk in den voorigen, door haar aanhangſel, dat hier egter zoo breet niet is, onderſtut werd, vertoont 244 graadtjes; zy ſtrekt zig langer tot in den ſtaart zelvs uit, en loopt, eeven voor deze als een priem eindigt, te niet. De lengte van den viſch is 7 duimen, en 3 linien; de grootſte breedte een duim, en 3 linien, het hoofd is eene linie langer als een duim.

Num. 4. *Bruine Blootrug, met een korter onderkaak, en een rug, die tot den ſtaart toe als gevoornt is.*

Deeze is 14 duimen, en eene linie lang, de grootſte breedte is een duim, en 7 linien. Het hoofd, dat naar de grootte van den viſch klein is, is lang eene duim, en 7 linien. De viſch onderſchyt zig daar door van de voorigen, dat hy een onderkaak heeft, die veel korter is, dan de boove kaak, zoo maar de Teekenaar deszelvs gedaante getrouw heeft afgebeeld, want de gelegenheid ontbreekt ons, om den viſch zelvs te onderzoeken. De borſtvinnen, die naar de grootte van het lyf zeer kleyn zyn, beſtaan yder uit 16 graadtjes. De buikvin, door haar aanhangſel ook onderſtut, is uit 228 graadtjes ſaamengeſtelt, en loopt ter afſtand van eenige duimen van het einde van den ſtaart te niet. De rug heeft naar den aart van dit geſlagt geen vin, dog in dit ſoort ziet men op den zelve eene ſleuve, die aan den nek begint, en allengsjes kleyner geworden in den ſtaart verdwynt. De zyſtreep heeft niets byzonders.

Num. 5. *Bonte Blootrug; met een langen ſnuit.*

Dit ſoort is zeer byzonder, en verſchilt zoo in grootte, als in ſamenſtel, niet weinig van de voorigen; zyne lengte is byna 24 duimen, de grootſte breedte twee duimen, en een half. De geheele oppervlakte, die rosagtig is, is met zeer fraaye bruine vlekken geteekend, die op het lyf groot zyn, dog op de vinnen kleynder werden, en dezelve zeer digt als bezaajen. Het hoofd, dat van het agterhoofd naar vooren afheld, ſtrekt zig in eenen ſnuit, als by den Steur, uit, het heeft zeer kleyne oogen, en is byna drie duimen, en drie linien lang. De kieuwen dekſels, die hart, kraakbeenagtig, en van eenen halfronden omtrek zyn, zyn geteekend met ſtreepen, die als uit een middelpunt ſtraalsgewys zig verſpreiden. De borſtvinnen, die onder de kieuwen leggen, zyn kleyn, en hebben 19 graadtjes. Van het onderſte van het hoofd langs de geheele lengte van den viſch tot op omtrent drie duimen van het einde van den ſtaart ſtrekt zig de buikvin uit, die ook met haar aanhangſel pronkt. Dit vliezig aanhangſel, als men het wat naauwkeuriger beſchouwt, beſtaat uit een groot getal kraakbeenige graadtjes, die met een dikker vlies bekleet aan hun uiteinde met de graadtjes van de vin, die 'er onder legt, als eene gelediging maaken, hoedanig iets ook in de

platte

cujusmodi quid in Piscibus planis, ut Pleuronecte &c. itidem obtinet. Numerantur autem officula CCXCVI in hac pinna. Linea lateralis, admodum conspicua, a cervice secundum dorsi longitudinem ad apicem usque caudæ recto ductu fertur. Cauda tenuissime terminatur.

En species Gymnoti, quæ nobis in Museo Sebano occurrerunt! Num earum nonnullæ conveniant iis, quas Marggravius loco citato descripsit, & quænam, vix ausim certo determinare. Non dubitavi tamen ad unum idemque *Carapo*, vel *Gymnoti* genus omnes referre; quando primariis duabus notis inter se similes sunt; nuditate puta dorsi, & caudæ in cuspidem attenuatione: quo charactere facile dignosci poterunt, quæcunque deinceps forte invenientur, novæ species.

P. S. Quandoquidem, descriptionibus Tabul. XXVI., & XXIX. jam impressis, Auctor, harum deliciarum amatoribus etiam plus quam satisfaciendi studio abreptus, inconsultis descriptionibus, Pisces istis tabulis incidendos curavit plures, quam typis descripti erant; necessum fuit, supernumerariorum historiam extra ordinen huic loco inserere, ne quid ea in parte a Lectore desiderari posset.

Ad TABULAM XXVI. Num. 35.

Chætodon lineis longitudinalibus varius; cauda bifurca; aculeo laterali utrinque ad caudam.

Superadditus est hic Pisciculus, ut varietas ejus, quem Num. 1. Tabulæ XXV. descripsimus: vix enim ab hoc, nisi numero linearum, discrepat. Lineæ nimirum sex duntaxat, longitudinales, lividæ, singulæ linea fusca utrinque stipatæ, parallele inter se decurrentes, utrumque corporis latus variegant. Cæterum mox dictæ speciei similis est. Aculei ad caudam, quod notandum, emissitii sunt. An horum Piscium alteruter, aut uterque est *Jean Boulang* Henric. Ruysch. Collect. nov. Piscium Amboinens. Tab. XV. n. 13.? Multum sane videntur convenire.

Ad TABULAM XXVI. Num. 36.

Chætodon macrolepidotus; flavescens; linea fusca ad oculos, caudam, & ani pinnam.

Pertinet Pisciculus hic ad Chætodontum eam classem, quæ aculeis tum ad caput, tum ad caudam, nullis gaudet; estque haud multum diversus ab eo, quem num. 18. Tab. XXV. exhibuimus. Color corporis, ex flavescente canus, linea fusca, utrinque transversim per oculos descendente, distinguitur. Pinnæ ani margo extremus, atque universa dorsi pinna, itidem coloris fusci sunt. Caudæ officula, qua exoriuntur, linea fusca, transversa, lunata variat. Cæterum & lineolæ livescentes, parallele a dorso deorsum, aliæ antrorsum, aliæ retrorsum, ac se mutuo decussantes, decurrunt. Dorsi pinna officulis gaudet 34, quorum 13 priora aculeata, reliqua mollia sunt. Pinnæ pectorales 15 officula gerunt. Ventrales 6, quorum prius aculeo gaudet. Ani pinna 23 officula monstrat, quorum tria anteriora aculeata sunt, reliqua mollia. Cauda in extremum æquale desinit.

Ad

platte visschen, als in de Tonge enz. gezien word: 296 graadtjes telt men in deeze vin. De zystreep is zeer klaar, en loopt regt uit langs de gehele lengte van het lyf van den nek tot den punt van den staart. De staart loopt zeer dun ten einde.

Zie daar de soorten van den Blootrug, die ons in Seba 's Kabinet zyn voorgekoomen; of hier van eenige overeenkoomen met die de Heer Marggraave in de aangehaalde plaats beschreven heeft, en welke die zyn, durv ik niet zeker bepaalen, ik hebbe egter geen swaarigheid gemaakt, om ze alle tot een en het zelvde geslagt van *Carapo*, of *Gymnotus*, dat is, Blootrug, te brengen, alzo zy in hunne twee voornaame kenmerken met elkander overeen kwaamen, naamentlyk in de blootheid van den rug, en priemsgewyzen staart, door welk kenmerk alle de nieuwe soorten, die men naderhant ontdekken zal, gemakkelyk kunnen onderschyden werden.

P. S. Vermits de Schryver van dit Werk op het XXVI. en XXIX. Tafereel meer Visschen heeft doen verbeelden, als in den letterdruk, die reets afgedrukt bevonden wierd, beschreeven waren, als hebbende misschien in het besorgen der plaaten den letterdruk die daar toe behoorde, niet onder het oog gehad, ofte ook met yver gezocht den liefhebberen deezer dingen alle mogelyke voldoeninge te geven; zo is men genoodsaakt geworden, de beschryvinge van de overtalligen alhier, buyten hunne order, by te voegen, om ook hierin aan den leezer niets te laaten ontbreeken.

Tot TAFEREEL XXVI. Num. 35.

Chætodon, *zynde naar de lengte gestreept, met een gevorkten staart, en met een zydoorn aan weerskanten van den staart.*

Dit Visje is hier als een toegift bygevoegt, verbeeldende eene verandering van den beschreeven op Taf. XXV. N°. 1. van denwelken het zelve alleen in het getal zyner streepen onderscheiden is. Men ziet hier maar ses blaauwagtige streepen, zynde ieder van weerskanten met een bruine streep voorzien, die naar de lengte van het visje, op beyde de zyden van het lighaam, in evengelyke wydte van malkanderen loopen. Voor het overige is het aan het reets genoemden soort geheel gelyk. De doorns aan den staart kunnen uit- en ingehaalt werden: het geene aanmerkelyk is. Misschien is het een of 't ander deezer viskens, ofte ook beyden, het zelfde soort, dat H. Ruysch in zyne Collect. nov. Pisc. Amboin. Tab. XV. n. 13. beschryft onder den naam van Jean Boulang, ten minsten schynt 'er weinig onderscheid te zyn.

Tot TAFEREEL XXVI. Num. 36.

Chætodon *met groote schubben, geelagtig, en met een bruine streep aan de oogen, staart, en aarsvin.*

Dit Visje behoort onder dat soort van de Chætodons, die nog aan het hoofd, nog aan den staart gedoornt zyn. Het verschilt weinig van die geen, welke op Tab. XXV. N°. 18. beschreeven is. Het lighaam is uit den geelen grysagtig, en heeft een bruine streep aan weerskanten dwars over de oogen loopende. Het uiteinde van de aarsvin, als mede de geheele rugvin, zyn mede bruin. De graadtjes van den staart vertoonen aan hunnen wortel een bruine, dwarsche, halvemaansgewyze streep. Ook ziet men blaauwagtige streepjes, op gelyke wydte van malkanderen, langs den rug naar vooren, en naar agteren, kruyslings loopen. De rugvin heeft 34 graadtjes, waarvan de 13 voorste gedoornt, en de overige zagt zyn. De borstvinnen hebben 15 graadtjes: de buykvinnen hebben 'er ses, waarvan het eerste gedoornt is. De aarsvin heeft 23 graadtjes, en onder dezelve de drie voorste gedoornt, en de andere zagt. De staart loopt gelyk ten einde.

Tot

Ad TABULAM XXVI. Num 37.

Chætodon *macrolepidotus; macula rotunda ad caudam.*

Convenit hic plurimis ei, quem Num. 16. Tab. xxv exhibuit; ut forte pro varietate istius speciei haberi queat. Macula nigra, circulo albo eleganter circumdata, extremum corporis, qua id in caudam convergit, medio inter fines pinnarum ani ac dorsi loco, pinnarum ossicula tamen non attingens, ornat: deest interim linea nigra per oculos trajecta, qualis in Chætodonte num. 16. observatur. Squamæ in minuto pisciculo satis grandes. Pinna dorsi 32 constat ossiculis, quorum 13 priora aculeata, reliqua mollia sunt. Pectorales ossiculis 11. Ventrales 5, vel 6, quorum primum aculeatum. Ani pinnam 19 ossicula constituunt, quorum tria anteriora aculeata, mediumque inter hæc valde crassum robustumque. Cauda æquali extremo terminata 17 ossiculis gaudet.

Ad TABULAM XXIX. Num. 18.

Chætodon *macrolepidotus; canescens; lineolis longitudinalibus varius; linea fusca ad oculos, pinnam dorsi, ani, & caudæ.*

Pictura fere sola hunc pisciculum ab aliis Chætodontibus macrolepidotis supra recensitis distinguit. Lineolæ longitudinales, plurimæ, a capite ad caudam tendentes, utrumque latus variegant. Linea lata, fusca, utrumque oculum trajicit. In fine pinnæ dorsalis, ad exortum caudæ, linea lata, fusca, transversalis, assurgit, ac per posteriorem pinnæ dorsalis partem sensim dilutior se diffundit. Linea itidem fusca, utrimque lineola alba stipata, utroque extremo latior, medio angustior, a primo ossiculo molli pinnæ ani exorta, per totam deinceps hujus longitudinem retrorsum decurrit. Caudæ pinnam mediam linea fusca, lata, transversa, pingit. Cæterum ossiculorum pinnarum eadem fere, ac in prioribus, ratio est. Dorsalis pinna ossiculis constat 35, quorum 13 anteriora aculeata sunt, reliqua mollia. Pectorales 15 singulæ ossicula habent. Ventrales 6, quorum primum aculeatum est. Ani pinnam 23 ossicula, quorum tria anteriora aculeata, robusta, constituunt. Cauda, in extremum fere æquale terminata, pinnam ossiculorum 20 protendit.

Ad TABULAM XXIX. Num. 19.

Acipenser; corpore tuberculis spinosis aspero; supinus. *Arted. Ichthyol.*

Sturioni nomen est huic pisci apud Auctores: Belgæ *Steur* vocant. Adeo autem ab omnibus fere Ichthyologis descriptus, & vel in vulgus etiam notus est, ut mirum videri possit, ejus quod iconem exhibeamus. Scilicet inter omnes, quæ ab Auctoribus editæ sunt, figuras nullam reperire licuit, qua prona hujus piscis regio, & singularis tum situs, tum conformatio oris sistatur, quem de-

fe-

Tot TAFEREEL XXVI. Num. 37.

Groot geschubde Chætodon, *met een ronde staart-vlek.*

Deeze koomt meest overeen met dien, die op Tab. xxv. num. 16. vertoont is: zulks men hem voor eene verandering van dit soort houden kan. Op het einde van het lighaam, waar de staart begint, midden tusschen de eindens van de aars- en rug-vinnen, ziet men een zwarte vlek, cierlyk met een witten kring omschreeven, die egter de graadtjes van de gezegde vinnen niet raakt. Dog hier loopt geen swarte streep door de oogen, gelyk in den Chætodon num. 16. zo even gemeld. De schubbens zyn ten opzichte van de klynte van dit visje vry groot. De rugvin heeft 32 graadtjes, waar van de 13 voorste gedoornt, de overige zagt zyn. De borstvinnen hebben 11 graadtjes: de buykvinnen 5, of 6, welkers eerste gedoornt is. De aarsvin bestaat uit 19 graadtjes, waarvan de drie voorste gedoornt zyn, en het middelste van deeze zeer dik, en sterk is. De staart loopt gelyk ten einde, en heeft 17 graadtjes.

Tot TAFEREEL XXIX. Num. 18.

Groot geschubde Chætodon, *grys van verwe, met fyne streepjes naar de lengte, en met een bruine streep aan de oogen, rug- aars- en staart-vin voorzien.*

De teekening alleen maakt byna al het onderscheid tussen dit visje, en de andere boven beschreevene groot geschubde Chætodons. Aan weerskanten van het lighaam ziet men veele streepjes naar de lengte van het hoofd naar den staart loopen. Door beide de oogen loopt een breede bruyne streep. Op het einde van de

rug-vin, aan het begin van den staart, koomt een breede bruine dwarsstreep op, die allengskens ligter van couleur wordende zig over het agterste gedeelte van de rug-vin verspreid. Ook is 'er een bruine streep, die aan weerskanten met een wit streepje geboord aan haare uiteindens breeder, in haar midden smalder is, en beginnende van het eerste zagte graadtje van de aars-vin, voorts de geheele lengte van dezelve naar agteren toe beslaat. Op het midden van de staart-vin loopt een breede bruyne dwarsstreep. Voor het overige is het met de vin-graadtjes omtrent op dezelve wyze, als in de voorgaanden, gestelt. De rug-vin heeft 35 graadtjes, waarvan de 13 voorste gedoornt, en de andere zagt zyn. De borstvinnen hebben ieder 15 graadtjes. De buikvinnen hebben 'er 6, waarvan het eerste gedoornt is. De aarsvin bestaat uit 23 graadtjes, waarvan de drie eerste gedoornt, en sterk zyn. De staart loopt byna gelyk ten einde, en heeft 20 graadtjes.

Tot TAFEREEL XXIX. Num. 19.

Steur, met gedoornde knobbels over het lighaam, agter over leggende. Arted. Ichthyol.

Sturio is de naam, waaronder deeze visch by de Schryvers voorkoomt. De Nederlanders noemen hem *Steur.* Hy is zo wel byna van alle de Visbeschryvers beschreeven, en zelfs onder het gemeen alomme bekent, dat het aan den leezer vreemd moet voorkomen, dat wy deeze afbeeldinge hier byvoegen, Dog vermits onder alle de afbeeldingen, die van verscheyde Schryvers uitgegeven zyn, ons niet eene ontmoet is, waarinne het ondergedeelte van dien visch, en de byzondere plaatsinge, en maaksel van deszelfs mond aangeweezen zy; hebben wy met deeze onze afbeel-

dinge

fectum icone hac noſtra ſupplere viſum fuit. Monſtrat reſupinatus piscis ventrem planum, in medio mollem, utroque margine ſquamoſis, duris, angulatis, ſpinoſisque tuberculis ſtipatum. Roſtrum ex lata baſi in apicem antrorſum procurrens, hac ſede planum, ſub emarginata radice ſua emittit aperturam oris, quod molle, edentulum, teres, tubum velut refert, ac linguam craſſam duramque recondit. Media inter oris oſtium, & roſtri apicem ſede cirri quatuor, e planitie roſtri emergentes, dependent. Reliqua, quæ ad piscis hujus hiſtoriam pertinent, apud H. Salvianum, cui Sturio vel Silurus audit, & Artedi in Ichthyologia reperire licet.

TABULA TRICESIMA ET TERTIA.

Num. I. *Enchelyopus totus argenteus; rictu ſerpentino; ventre nudo; cauda acuminata, apinni.*

Piscem ſplendidum, pariter atque adſpectu horrendum, quo compellarem nomine hæſitavi; quando a nemine Ichthyologorum aut deſcriptum, aut icone expreſſum invenire licuit, ſi unicum exceperis *Kleinium*, qui miſſu IV. Hiſtoriæ naturalis piscium pag. 52. num. I. deſcribit *Enchelyopum capite producto, ſerpentino, extremo mandibulæ ſuperioris ad inſtar Rhinocerotis hamato*, &c. ac Tab. XII. fig. 7. delineatum exhibet noſtro per omnia ſatis ſimilem. Pro eodem tamen habere non auſim; quum coloris argentei, quo noſter elegantiſſime reſplendet, expertem eſſe credibile ſit: ſaltem nulla ſingularis adeo ornamenti mentio ab accuratiſſimo Auctore facta id innuere videtur. *Marggravius* etiam Hiſtor. rer. nat. Braſil. Lib. IV. Cap. XI. pag. 161. piscem deſcribit *Mucu* dictum Braſilienſibus, Lampetræ adfinem, qui, ſi iconem ſpectes, dubio procul ejusdem cum noſtro generis eſt, at ſpecie nihilominus multum diſcrepat. Ceteri Auctores aut nihil de iſto genere habent, aut repetunt modo, quæ de *Mucu* apud *Marggravium* inveniuntur. Itaque cum nomen *Enchelyopus*, a *Kleinio* datum, ſatis conveniat pisci, cujus forma utcunque Anguillam exprimit, malui id retinere, quam barbaro *Mucu* uti, aut novo confícto rem Ichthyologicam absque neceſſitate onerare. En ſingularia, quæ in eo animadvertimus!

Rictu dentato, pinna dorſali ſpinis rigente, forma ſerpentina formidabilis Piscis argenteo colore, quo, præter oculos, & pinnas, totus cæterum perfuſus eſt, arridet. Nimirum ſub epidermide ejus expanſa eſt undequaque ſubtiliſſima membranula argentea, quæ diaphanæ cuticulæ fundum ex argento reſplendentem quaſi ſubſternit: pari ratione, ac in Æthiopibus reticulo potius, quam ſuperinjectæ epidermidi nigror ſuperficiei debetur. Squamis caret: rugis tamen veluti inſecta cutis eſt, quæ rhomboideas fere areolas referunt, ſquamarumque ſpecie minus attento facile imponunt. Rictus amplus maxillis conſtat multum productis, inferiore vel duabus lineis, quam ſuperior, longiore, utraque prægrandibus inſtructa dentibus, quorum in ſuperiore XVII, in inferiore X numerantur. Lingua, valde conſpicua, cavo maxillæ ſuperioris brachiis intercepto ſemet recondere poſſe

dinge dit gebrek willen vergoeden. Men ziet hier door het agter over leggen van dien viſch deszelfs platten buyk, die in het midden week, maar aan weerskanten met ſchubagtige, harde, hoekige, en gedoornde knobbels bezet is. Zyn ſnuit van agteren breed, en naar vooren in een punt toeloopende, is aan deezen kant plat, en aan zyn wortel als uitgeſneeden; alwaar de opening van den mond zig vertoont. De mond is week, zonder tanden, rond, gelykende naar een darm, en heeft binnen zyne holligheid een dikke, en harde tong. In het midden van den ſnuit, tuſſchen deſſelfs punt, en de opening van den mond, ziet men af hangen vier baardtjes, die uit de platte oppervlakte van den ſnuit voortkoomen Het geene verders tot de beſchryvinge van deezen viſch behoort, kan men by H. Salvianus, die hem Sturio, of Silurus noemt, en by Artedi in zyne beſchryvinge der viſſen, vinden.

DRIE EN DERTIGSTE TAFEREEL.

Num. I. *Enchelyopus, die geheel als zilver is, met een bek als een ſlang, den buik bloot, den ſtaart gepunt, en zonder vinnen.*

Lang hebbe ik in twyffel geſtaan, wat naam ik deezen viſch, die wel als zilver blinkt, dog op het gezigt afſchuwelyk is, geeven zoude, nadien ik hem by niemand der Viſchbeſchryvers of beſchreeven, of afgetekend hebbe kunnen vinden, *Klein* alleen uitgezondert, die in het vierde boek van zyne natuurlyke beſchryving der Viſſchen, pag. 52. num. I. beſchryvt den *Enchelyopus met een lang uitſteekend ſlangenhoofd, en het uiteinde van de boovekaak gelyk in den Rhinoceros, of Neushoorn, als een haak gekromt*, enz. en Tab. XII. Fig. 7. ziet men 'er een afgebeeld, die den onzen in alles meeſt gelyk is. Voor den zelvden durve ik egter hem niet houden, nadien het geloovbaar is, dat hy die zilvere couleur, waar meede de onze zoo heerlyk pronkt, miſſe, ten minſte van dit zoo een byzonder verçierſel is door den zeer naauwkeurigen Schryver geen gewag gemaakt. Ook beſchryvt *Marggraave* in zyne natuurlyke hiſtorie van Braſilie het 4de. boek, cap. XI. pag. 161. eenen Viſch by de Braſilienſers *Mucu* genaamt, en zeer gelyk aan de *Lamprye*. Deeze is, als men zyne aftekening beſchouwt, buiten twyffel van het zelvde geſlagt met den onzen, dog des niet te min in ſoort veel verſchillende. De overige Schryvers hebben van dit geſlagt of niets, of herhaalen maar, 't geen by *Marggraave* van den *Mucu* gevonden word. Derhalven, daar de naam *Enchelyopus*, door *Klein* 'er aangegeven, zeer wel op deezen viſch paſt, wiens beloop zeer veel gelykenis met een Aal heeft, hebben wy deezen liever willen behouden, dan den Barbariſchen naam *Mucu* gebruiken, of met eenen nieuw verzonnen de viſchbeſchryving buiten nootzaak belaſten. Zie daar de byzonderheeden, die wy in den zelven hebben opgemerkt.

De Viſch, die door zyn groot getanden bek, door zyne rugvin, die ſtyf van doorns is, en door zyn ſlangagtig geſtel verſchrikkelyk voorkoomt, laght ons egter door zyne zilvere couleur, waar meede hy, uitgenomen de oogen, en vinnen, over zyn geheel lyf vercierd is, toe. Naamentlyk onder zyne opperhuit is aan alle kanten een zeer dun zilver vlies uitgerekt, 't geen de grònt is, die door de doorſchynende huit als zilver blinkt, even als in de Mooren, in welke men de ſwartheid meer aan het net van Malpighius, als aan de opperhuid, die 'er booven legt, toekent. De viſch is zonder ſchubben, dog de huid is met plooyen, die eenen ruitsgewyzen omtrek hebben, en door de gedaante van ſchubben iemand, die 'er niet naauw op let, ligt misleiden. De bek, die wyd is, beſtaat uit lang uitgerekte kaakbeenderen, zynde het onderſte wel twee linien langer als het boovenſte, byde zyn zy met zeer groote tanden voorzien, waar van men 'er in de boove kaak 17, en in de onderſte 10 teld. De tong, die vry zigtbaar is, ſchynt in de holligheid, dewelke tuſſchen de armen van

posse videtur. Oculi orbiculares, perquam magni, proxime ante se positas ostendunt nares. Branchiæ apertæ manifestam a Congris, & Anguillis discrepantiam exhibent: quanquam longitudo, ac gracilitas corporis genus illis agnatum indicant. Piscis tripinnis est. Pinnæ pectorales duæ, pone branchias sitæ, XI ossiculis singulæ gaudent, ac pro longitudine corporis admodum parvæ sunt. Dorsalis ab occipite tractu longissimo ad caudam usque gracilescentem protenditur, altitudine paullatim decrescente, prout corpus piscis caudam versus itidem attenuatur. Constat autem hæc pinna, sesqui unciam lata, ossiculis CXXXVIII prælongis, atque aculeatis, membrana inter se junctis. Ventralis, ac ani pinnæ desunt. Cauda quoque apinnis, inde a ventre sensim attenuata, in extremum acuminatum desinit. Ab ano tamen ad finem usque caudæ minuta prominent ossicula, denticulorum instar, tactu potius, quam visu percipienda. Linea lateralis, ab operculis branchiarum orta, totamque piscis longitudinem emensa, in caudæ usque extremum se demergit. Corpus ad latera compressum est. Longitudo totius 19 unciarum; caput 3 & dimidiæ unciarum, ac 3 linearum.

Num. 2. *Echeneis, ore triangulari; cauda in extremo subrotunda; lineis duabus, fuscis, longitudinalibus, a rostro ad caudam usque protensis.*

Quanquam non desunt Auctores, qui *Echeneiden*, vel *Remoram* piscem, inde a vetustis temporibus jam notum, descriptum, depictumque exhibuerint; ut propterea illustris *H. Sloane* in Hist. nat. Jamaic. supervacaneum esse existimet ejus descriptionem tradere; siquidem ubique apud Historiæ naturalis scriptores occurrat: non vereor tamen dicere, iconem hujus piscis accuratam nondum exstare, nec notas ejus characteristicas tam exacte traditas esse, quin addi nonnulla possint. Non itaque varia ejus nomina me morabuntur. Videre hæc licet apud *Artedum*, *Kleinium*, &c. Operam modo dabo, ut piscem, cujus iconem summa cum diligentia elaborandam curavi, pari cum cura describam, haud admodum solicitus, utrum hæc ipsa species ab aliis jam sit exposita, an vero pro singulari habenda. Discrepat certe ab illa, quam *Catesby* Tom. II. Tab. 26. proponit.

Piscis, 10 uncias ac 6 lineas longus, subteres, latitudine maxima, quæ est ad pinnarum pectoralium radicem, aliquot lineas supra unciam exæquat. A rostri extremitate ad pinnas usque pectorales paullatim crassescit; inde ad caudam usque rursum æquabiliter attenuatur. Squamis caret: Cutis tamen asperiuscula est. Pinnæ pectorales, ventrales, & cauda saturate spadiceo sunt colore; dorsalis, & ani pinnæ paulo dilutiore. Linea itidem spadicea, longitudinalis, utrinque una, a commissura labiorum incipiens, secundum latera ad caudam usque decurrit, inque hujus pinnam se quasi diffundit, eadem proportione sese dilatans, atque contrahens, qua piscis corpus crassius, aut gracilius evadit. Reliqua superficies cinereo est colore. Os triangulare intus denticulis plurimis consitum est. Mandibula inferior duas lineas ultra superiorem prominet. Oculi parvi, a lateribus pone angulos labiorum siti. In summitate capitis, a margine maxillæ superioris usque ad dorsum, elliptici quasi scuti species extensa conspicitur, posteriore parte paulo latior, quam anteriore, sin-

van de boovekaak bevindelyk is, zig te kunnen verbergen. De oogen zyn rond, en zeer groot: onmiddelyk voor de zelven vertoont zig de neus. De kieuwen, die open zyn, doen zien, dat deeze visch veel van den Aal, en Paaling verschilt, schoon de lengte, en dunheid van het lyf, toont, dat hunne geslagten aan elkander vermaagschapt zyn. De visch heeft drie vinnen, naamentlyk twee borstvinnen, die agter de kieuwen leggen, en yder XI graadtjes hebben: naar de lengte van het lyf zyn deeze vinnen zeer kleyn. De rugvin, die van het agterhoofd tot den staart in de lengte zig uitstrekt, neemt naar maate dat het lyf aan den staart dunder werdt, ook in grootte af. Deeze vin, die een en een halven duim breet is, bestaat uit 138 zeer lange, en gedoornde graadtjes, die met een vlies aan elkander gehegt werden. De buik, en de aars hebben geen vinnen. De staart, die 'er ook geen heeft, en van den buik af langsaamerhant dunder werd, eindigt daar door in een punt. Dog van den aars tot aan het einde van den staart steeken kleyne graadtjes uit, die als tantjes zyn, en niet zoo zeer door het gezigt, als wel door het gevoel ontdekt werden. De zystreep van de kieuwendeksels beginnende, en langs de geheele lengte van den visch voortloopende, verliest zig aan het einde van den staart. Het lyf is aan de zyden plat gedrukt. De visch is in zyn geheel lang 19 duimen, het hoofd drie en een halven duim, en drie linien.

Num. 2. *Echeneis, ofte Zuiger met eenen drieboekigen bek; den staart in zyn uiteinde rondagtig, met twee bruine langwerpige streepen, die zig van den snuit tot den staart uitstrekken.*

Of schoon het aan geen Schryveren ontbreekt, die den visch *Echeneis*, of *Remora*, Zuiger genaamt, van oude tyden af reets bekent, beschreeven, en afgebeeld hebben, zoo dat de beroemde Heer *Sloane* in zyne natuurlyke historie van Jamaica het overtollig agtte des zelvs beschryving daar te stellen, nadien hy by de Schryveren der natuurgeschiedenissen over al voorkoomt; maaken wy egter geen swaarigheid, om te zeggen, dat men tot nog toe geene naauwkeurige afteekening van den zelven heeft, en dat zyne kenmerken zoo net nog niet zyn opgegeeven, of men zoude 'er nog zommige dingen kunnen by doen. Wy zullen ons met deszelvs verscheide naamen niet ophouden; deeze kan men by *Artedi*, *Klein*, en anderen vinden. Wy zullen ons werk maar maaken, om den visch, wiens afteekening wy met de grootste oplettenheid hebben doen bezorgen, met gelyke naauwkeurigheid te beschryven, niet zeer ons bekommerende, of dit zelvde soort reeds van anderen zy voorgesteld, dan of het voor een byzonder soort te houden zy. Zekerlyk verschild het van dat, welk *Catesby* Tom. 2. Tab. 26. heeft voorgedragen. De visch, die 10 duimen, en 6 linien lang, en langwerpig rond is, is aan het begin der borstvinnen, daar hy de grootste breedte heeft, eenige linien breeder dan eenen duim. Van het einde van den snuit tot aan de borstvinnen toe werd hy allengsjes dikker, dog van daar tot den staart gelykerhand wederom dunder. Hy heeft geen schubben, dog de huid is egter eenigzints ruw. De vinnen van de borst, buik, en staart zyn hoog bruin, dog die van den rug, en aars zyn wat ligter. Aan byde zyden heeft men ook een bruine, langwerpige streep, die aan de saamevoeging der lippen begint, langs de zyden tot den staart voorloopt, en in deszelvs vin zig als verspreidt, naar maate de visch dikker, of dunder werd, zig verbreedende, of zaamentrekkende. De overige oppervlakte van den visch is asverwig. De bek is drie hoekig, en van binnen met zeer veel tantjes bezet. De onderkaak steekt wel twee linien meer uit als de boovenste. De oogen zyn klein, en staan ter zyden agter de hoeken van de lip. Op de kruin van het hoofd ziet men een soort van een eyrond schild, dat van agteren iets breeder is, als van vooren, en van den rand van de boove kaak tot

ſingulariſſima. In planitie nimirum hujus ſcuti, quod palato alicujus animalis quadantenus ſimile eſſe diceres, rugæ XXII prominulæ, transverſales, pulcherrime juxta ſe invicem digeſtæ, numerantur, quas linea longitudinalis, extuberans, per medium ſcutum a principio ad finem usque decurrens, interſecat, duasque veluti ſcalas, inter ſe contiguas, efformat, ſingulas per XXII diaphragmata diviſas. Extrema iſtarum rugarum dorſa acutis veluti hamulis gaudent, quorum ope credibile eſt animal ſemet ad alia corpora defigere; maxime quum ſuctio etiam accedat. Sic ventri Tiburonis firmiter adhærescit, hocque capto una capitur. Navibus autem ſeſe adfigere, harumque curſum remorari; unde Remoræ nomen accepit; fabula eſt. Longitudo iſtius ſcuti eſt 2 unciarum, ac 5 linearum: latitudo unciæ unius. Singula ſeptula ad lineæ diſtantiam ab extremo margine demum incipiunt. Pone finem ejus in dorſo macula ſpadicea, ſemilunaris, conſpicitur. Pinnæ ſeptem habentur, 2 pectorales, totidem ventrales, dorſalis deinde atque ani pinna, tandemque flabellum, in quod cauda ſeſe expandit. Pectorales, paulo poſt branchias radicatæ, XIX oſſiculis ad extrema bifidis conſtant. Ventrales, pectoralibus magis poſticæ, in medio ventre ſitæ, inter ſe contiguæ, quinque ſingulæ oſſicula habent, quorum quodlibet in progreſſu in duos abit ramos, hique dein in plures minores nervulos dividuntur. Pinna dorſalis, aliquot unciarum intervallo ab extremitate ſcuti poſteriore incipiens, ad caudæ usque confinia ſeſe extendens, oſſiculis gaudet XXXVIII, quæ paullatim eo ſunt humiliora, quo caudæ propiora. Ani pinna, ſub initio pinnæ dorſalis exorta, oſſiculis firmatur XXXIV, itidem verſus caudam decrescentibus, primis tamen longioribus, poſtremis vero brevioribus, quam in pinna dorſali. Caudæ pinna fere in ſubrotundum finem deſinens, inſtar flabelli, XVIII oſſicula, in extremis ramoſa, gerit.

In manuſcriptis B. *Sebæ* memoratas invenio tres Remoræ ſpecies, colore potiſſimum inter ſe discrepantes, ceterum haud accurate deſcriptas, quarum unica duntaxat, quam exhibui, cum ad manus fuerit, de duabus reliquis quod dicam non habeo.

Num. 3. *Chætodon cærulescens, dorſo nigro; cauda fere æquali, ex albido & nigro varia; aculeo ad caudam utrinque uno verſus caput directo.*

Libet pulcherrimum Pisciculum, cujus nec iconem nec deſcriptionem adhuc ab ullo Ichthyologorum datam invenio, meo ex muſeo depromptum huic Tabulæ inſerere. Referendus omnino videtur ad novum illud ab Artedio conſtitutum genus Chætodontum, cujus inter ſpecies permultas ſane, quas ſuperioribus aliquot Tabulis exhibuimus, aut quarum in ſua Ichthyologia mentionem Artedius facit, nondum deſcriptus habetur. Amboinenſis an ſit, haud certo dixerim. Capite eſt & corpore cathetoplateis. Caput inde ab oculis admodum oblique ad roſtrum devergit. Oculi ab utroque latere ſiti, grandes. Roſtrum, non productum, rictu parvo dentes ſubulatos, albos, contiguos, ſerratos, in utraque maxilla monſtrat. Figura piscis ovata poſteriore, quam anteriore extremo, paulo magis tenuatur. Magnitudinem omnemque ejus dimenſionem icon accurate exprimit. Colorem ſuperficiei ex cæruleo cinereum diſtinguit nigra tæniola, quæ a ſummitate utriusque oculi

tot den rug zig uitſtrekt, en zeer byzonder is. Naamentlyk op de vlakte van dit ſchilt, 't geen men zeggen zoude, dat aan het geheemelte van ſommige dieren eenigzints gelyk was, teld men twee en twintig uitſtekende, dwerſe rimpels, die zeer fraay nevens malkander leggen, en door eene langwerpige, uitpuilende ſtreep, die van het begin tot het einde midden door het ſchild loopt, doorſneden werden; daar door als twee ladders maakende, die teegen malkander aan leggen, en yder door 22 tuſſen ſchotjes verdeelt zyn. De uiterſte boorden van deeze rimpels hebben ſcherpe haakjes, waar door dit dier waarſchynelyk zig aan andere lichaamen vaſt maakt, voornaamentlyk als 'er ook een ſuiging bykoomt: zoo hegt het zig ſterk aan den buik van den *Cachelot*, en werd met deezen te gelyk gevangen. Dog het is een verdigtſel, dat hy zig aan de ſcheepen vaſt maakt, en derzelver loop ophoud, waar door hy den naam *Remora* of Ophouder gekreegen heeft. De lengte van dit ſchild is 2 duimen, en 5 linien, de breedte eene duim. De tuſſchenſchotjes beginnen ter afſtand eener linie van den uiterſten rand. Agter het einde van het ſchild op den rug ziet men een bruine, halvemaansgewyze vlek. Men heeft hier 7 vinnen, 2 aan de borſt, zoo veel aan den buik, een aan den rug, een aan den aars, en eindelyk een waayer, waar in zig de ſtaart uitbreid. De borſtvinnen, die even agter de kieuwen hunnen oorſprong neemen, beſtaan uit 19 graadtjes, die aan haar einden in tweën geſpliſt zyn. De buikvinnen, die meer dan die van de borſt naar agteren, en in het midden van den buik tegen elkander aan leggen, hebben yder 5 graadtjes, waar van yder zig in zyn loop in twee takken verdeelt, die naderhand in meerder, en kleinder ſpruitjes uitloopen. De rugvin, die ter afſtand van eenige duimen haar begin van het agterſte einde van het ſchild neemt, en zig tot digt aan den ſtaart uitbreidt, pronkt met 38 graadtjes, die, hoe naader zy aan den ſtaart zyn, hoe kleinder zy worden. De vin aan den aars onder het begin der rugvinne ontginnende, werd door 34 graadtjes onderſchraagdt, die ook naar den ſtaart toe afneemen, de eerſte egter langer, de agterſte korter zynde, dan in de rugvin. De vin aan den ſtaart, die byna rond ten einde loopt, en naar een waayer gelykt, heeft 18 graadtjes, die in hun einde getakt zyn.

In de handſchriften van den zaaligen *Seba* vinde ik drie ſoorten van den *Remora*, of Ophouder vermeld, in couleur voornaamentlyk van elkander verſchillende, dog die voor het overige niet naauwkeurig beſchreeven zyn. Vermits nu het ſoort, dat wy nu vertoont hebben, alleen voor handen was, kunnen wy van de twee overigen verders niets melden.

Num. 3. *Blaauwagtige Chætodon, met een ſwarten rug, met een ſtaart, die wit en ſwart bont is, en byna gelyk ten einde loopt, zynde van weerskanten beſet met een doorn, wiens punt voorwaarts naar het hoofd gerigt is.*

Het luſt ons dit visje dat zeer fraay is, en waar van wy nog aftekening, nog beſchryving by iemand der Viſchbeſchryveren gevonden hebben, uit ons Kabinet te voorſchyn te brengen, en op dit tafereel aftebeelden. Het ſchynt tot dat van Artedius nieuw ſamen geſtelt geſlagt van de Chætodons te behooren, onder wiens ſoorten, die waarlyk zeer veel zyn, en die wy of in eenige voorgaande tafereelen vertoont hebben, of van welke Artedius in zyne Viſchbeſchryving gewag maakt, het egter nog niet beſchreeven is. Of het van Amboina oorſpronkelyk zy durve ik niet zeeker zeggen. Het hoofd, en het lyf is waaterpas plat. Het hoofd helt van de oogen naar den ſnuit heel ſchuins af. De oogen, die aan byde de zyden leggen, zyn groot. De ſnuit, die niet verre uitſteekt, en klyn van opening is, vertoont in yder kakebeen witte priemsgewyze tanden, die digt aan elkander ſtaan, en ſaagsgewys ingeſneeden zyn. De viſch is eyrond, dog word aan zyn einde iets dunder dan van vooren. De grootte, en de gehele afmeeting word in de plaat naauwkeurig aangeweezen. De couleur van zyne oppervlakte is uit den blaauwen asverwig, dog onderſcheiden door een ſwarten band, die op de hoogte van de

oculi incipiunt, paullatim latior, curvo ductu dorſum conſcendit, ac circa quartum pinnæ dorſalis oſſiculum maximopere ampliata, ultra tertiam latitudinis corporis partem verſus ventrem ſeſe diffundit, ubi ovali primum areola cærulescente intercepta, deinceps ad caudam æquabiliter pergens, ante hujus initium bifurcatur, binisque cruribus ſuis divergentibus ſecundum oras caudæ ad pinnæ usque extremitatem ſemet protendens, albo flavescentem caudæ colorem ſuo veluti ſinu excipit, ſingularemque in modum diſtinguit. Squamæ aſperulæ, perquam tenues, univerſum corpus tegunt. Aperturæ branchiarum parvæ. Pinnæ pectorales, ad radicem branchiarum ortæ, ventri quam dorſo propiores, baſi ſua nigricantes, reliqua parte flaventes, oſſiculis omnibus mollibus & ramoſis gaudent. Pinna dorſalis, inde ab occipite ad caudam usque porrecta, ex cinereo nigricans, octo priora oſſicula rigida habet & aculeata, reliqua mollia. Pinnæ ventrales, ano vicinæ, interventu membranulæ ad radicem ſuam ventri adfixæ, ut erigi ad perpendiculum non poſſint, duobus conſtant oſſiculis, priore robuſto, aculeato, longiore, altero molli, ramoſo. Pinna ani, inde ad caudam usque protenſa, anteriora tria oſſicula habet rigida, aculeata, gradatim grandiora; reliqua mollia. Cauda in pinnam abit fere æqualiter terminatam. Aculeus magnus in utroque latere caudæ, ſuo quilibet in ſulco latens, cuſpide antrorſum directa, conſpicitur. Hæc ſunt, quæ in pisce diu liquore ſpirituoſo macerato obſervare licuit.

TABULA TRICESIMA ET QUARTA.

Num. 1. *Squalus varius; naribus ori proximis; foraminibus pone oculos; ſpiraculis utrinque quaternis; cauda longiſſima.*

Piscis pro rapace generis ſui indole horrendus picturæ tamen varietate non inamœnum exhibet ſpectaculum: rufo enim colore undique ſuffuſus albicantibus lineis transverſis maculisque elegantiſſime diſtinguitur. Nec ſcio ab ullo Ichthyologorum deſcriptum eſſe. Indubium, ad Squalos vel Galeos pertinere; quanquam id præ quibusvis aliis hujus generis ſpeciebus hactenus deſcriptis privum ſibi ac proprium habet, quod quatuor modo ſpiraculis branchiarum utrinque gaudeat, dum quinarius numerus, tanquam univerſæ familiæ communis, etiam inter notas characteriſticas recenſetur. Nec dixero luſum eſſe, quando in duobus ſpeciminibus attente inquirenti occurrit. Rictus transverſus in prona capitis parte hiat. Ante hunc nares patent ſua ſingulæ barbula vel cirro munitæ. Pone oculos, ſatis quidem minutos, duo hiant foramina, auditui, ut nonnullis videtur, deſtinata. Ceterum duæ adſunt pinnæ pectorales, totidem ventrales, una ani, duæ autem dorſales, prior ad finem latiſſimæ partis dorſi, poſterior paulo ante pinnam ani; omnes molles, oſſiculis atque aculeis expertes. Poſt ani pinnam fimbria membranacea ſecundum imam caudæ regionem ad extremum usque ſeſe extendit maculis orbicularibus albis concinne notata. Cauda pro corporis mole longiſſima eſt. Totius piscis longitudo ſedecim uncias exæquat.

Num. 2.

de oogen begint, allengsjes breder word, met eene kromme bogt naar den rug opklimt, en omtrent het vierde graadtje van de rugvin zeer verbreet zynde over het derde gedeelte van de breette van het lyf naar den buik zig uitbreidt, alwaar hy eerſt eenen eyronden blaauwen plek omſchryft, daar na gelyk naar den ſtaart voortloopende, aan het begin van deezen zig in tweën ſpliſt, en met zyne twee gaapende eindens langs de boorden van den ſtaart tot het einde van des zelvs vin zig uitſtrekkende, de couleur van den ſtaart, die uit den witten geelagtig is, als in zynen boezem ontvangd, en op een byzondere wyze onderſcheit. Ruuwe, en zeer kleyne ſchubben bedekken het lyf. De openingen der kieuwen zyn kleyn. De borſtvinnen, die by de kieuwen voortſpruiten, leggen naader aan den buik, dan aan den rug, en zyn aan haar begin ſwartagtig, dog voor het overige geel, voorzien met graadtjes, die alle zagt, en getakt zyn. De rugvin, van het agterhoofd tot den ſtaart zig uitſtrekkende, is asverwig ſwart, en heeft haar agt eerſte graadtjes ſtyf, en gedoornt, de overige zagt. De buikvinnen, die digt aan den aars leggen, en by haaren oorſpronk door tuſſenkoomſt van een vlies aan den buik vaſt gehegt zyn, zoo dat zy naar het waaterpas zig niet kunnen opligten, beſtaan uit twee graadtjes, het eerſte, dat langer is, ſterk zynde en gedoornt, het andere zagt en getakt. De aarsvin tot den ſtaart zig uitſtrekkende heeft haar drie voorſte graadtjes ſtyf, en gedoornt, wordende trapsgewys grooter; de overige zyn zagt. De ſtaart loopt in een vin byna gelyk ten einde. Aan byde de zyden van den ſtaart ziet men een groote doorn, die yder in eene ſleuve ſchuilt, de punt zig naar vooren uitſtrekkende. Dit is het, dat wy in deezen viſch, die lang in een geeſtagtig vogt geweekt heeft, konden opmerken.

VIER EN DERTIGSTE TAFEREEL.

Num. 1. *Bonte Squalus; met den neus digt by den mond; met gaten agter de oogen; aan weerskanten vier lugtgaten, en een zeer langen ſtaart.*

Deeze viſch, die naar den roofzieken aard van zyn geſlagt afſchuwelyk is, geeft egter door de verſcheidenheid van verwe geen onaangenaam gezigt. Want ros van couleur zynde werd hy aan alle zyden met witagtige, dwerſe ſtreepen en vlekken zeer fraay getekend. Ik weet niet, dat hy van iemand der Viſchbeſchryveren beſchreeven is. Buiten twyfel behoort hy tot den *Squalus* ofte *Galeus*, dat is tot de *Haayen*, ſchoon hy booven alle de ſoorten van dit geſlagt, die tot nog toe beſchreeven zyn, dit ongemeen en zig eygen heeft, dat hy maar vier lugtgaaten aan weerskanten heeft, daar het vyftal aan het geheele geſlagt als gemeen is, en onder deszelvs kenmerken werd opgeteld. Ook kan ik niet zeggen, dat het een ſpeeling der natuure zy, nadien het my in twee diergelyke viſſen by naauwkeurig onderzoek zoo voorgekoomen is. De bek legt dwars in het onderſte deel van het hoofd. Boven deezen ſtaan de neusgaten, die yder met hun baardtje voorzien zyn. Agter de oogen, die wel zeer kleyn zyn, zyn twee gaten, (zoo ſommige denken) ten gehoor geſchikt. Verders zyn 'er twee borſtvinnen, even veel buikvinnen, eene aarsvin, dog twee rugvinnen, de eerſte aan het einde van het breedſte gedeelte van den rug, de andere een weinig voor de aarsvin, alle zyn zy zagt, en zonder graadtjes, of doornen. Agter de aarsvin is een vliezig boordſel, dat zig langs het onderſte deel van den ſtaart tot deszelvs einde uitſtrekt, en met rondagtige witte vlekken fraay getekend is. De ſtaart is naar de grootte van het lyf zeer lang. De lengte van den geheelen viſch is 16 duimen.

Num. 2. *Baliſtes varius, dorſo monacantho; roſtro ſuillo; macula nigra in extrema cauda.*

Pisciculus elegans ad Baliſtas Artedi, aut ad Capriſcos Kleinii pertinere videtur, nondum tamen, quod ſciam, ab Autorum ullo accurate deſcriptus. Mole non major eſt, quam icone exhibetur. Superficiem griſeo flavescentem maculæ ſaturatiores, ordinatæ, areolarum inſtar, pulchre variegant. Roſtrum longe prominulum abſciſſo velut extremo aliquid ſuilli refert. Pone occiput ex dorſi initio unicus emergit aculeus oſſeus, longus, retrorſum reclinatus. Poſt hunc e medio fere dorſo prodit pinna, inde ad caudam usque protenſa, oſſiculorum circiter xxx. Pinnæ pectorales, breves, x oſſiculis conſtant. Pinnarum ventralium loco oſſiculum datur robuſtum, ſerratum, caudam verſus recurvum, quod ligamenti interventu ad ventrem defigitur, ut erigi ad perpendiculum non poſſit. Ani pinna, itidem ad caudam usque porrecta, xxix oſſiculis firmatur. Caudam ſeptem fere ramoſa oſſicula conſtituunt. Nigra autem macula in ejus extremitate conſpicitur. Ambitus quaſi rhomboideus eſt.

Num. 3. *Tetragonoptrus argenteus, capite grandi, exſerto; appendicula membranacea in extremo dorſo; cauda multum bifurca.*

Ad genus *Tetragonoptri* Kleinianum pertinere videtur pisciculus admodum concinnus, quem ad exemplum Muſei Sebani curate delineatum, ac dein ex icone deſcriptum exhibemus. Cathetoplateus, latus, tenuis, caput ſat grande protendit, oculis magnis, rubicundis, utrinque ſitis, præditum. Rictus amplus. Utraque maxilla, quarum inferior longior, acutos gerit denticulos. Pinna dorſalis è ſummitate dorſi prorumpit, non niſi xii conſtans oſſiculis, quorum primum brevius, alterum prælongum, reliqua deinceps ſingula ſingulis breviora ſunt, ut ordine poſteriora. In extremo dorſo, prope caudam, membranacea quaſi pinnula, admodum transparens prominet. Pinnæ pectorales, proxime poſt branchias, humiliore tamen loco, ſitæ xi ſingulæ oſſicula gerunt. Ventrales, longius ab illis remotæ, vi oſſiculorum. Pinna ani, inde a medio fere ventre ad caudam usque protenſa, oſſiculis firmatur xxxiii, quorum x anteriora rigida ſunt & aculeata, reliqua mollia, ramoſa. Cauda, profunde bifida, xix gaudet oſſiculis ramoſis, extimis longiſſimis, verſus medium paullatim decrescentibus. Linea lateralis a branchiis ad mediam fere caudam leviſſimo tantum curvamine decurrit. Tono argenteo undequaque reſplendet ſuperficies. Longitudo eſt ab extremo maxillæ inferioris ad mediam usque caudam 3 unciarum & 6 linearum: latitudo maxima unciæ 1 & 9 linearum.

Num. 4. *Solenoſtomus varius, roſtro cirrato; pinnis dorſali & ventralibus prælongis.*

Primo intuitu abnormis apparet hic pisciculus; at accuratiore examine, quidquid extrinſecus ad piscem requiritur, oſtendit. Ad genus Solenoſtomi a Kleinio conſtitutum jure ſuo referendus eſſe vide-

Num. 2. *Bonte Baliſtes; met een rug, die maar eene vin heeft; met een ſnuit als een varke, en een ſwarte vlek aan het einde van den ſtaart.*

Dit viſchje, dat fraay is, ſchynt tot den Baliſtes van Artedi, of den Capriſcus van Klein te behooren, egter is het van niemand, dat ik weete, naauwkeurig beſchreeven; het is niet grooter, als het in de aftekening vertoont werd. De oppervlakte, die uit den gryzen geelagtig is, werd met donkere, in order geſchikte vlekken, gelyk vakjes, fraay getekend. De ſnuit, die ver uitſteekt, gelykt in zyn einde, dat als afgeſneden is, zeer veel naar een varkens ſnuit. Agter het agterhoofd koomt uit het begin van den rug eene beenagtige lange doorn op, die agter over geboogen is. Na deezen uit het midden van den rug koomt een vin te voorſchyn, die tot den ſtaart zig uitſtrekt, en omtrent 30 graadtjes heeft. De borſtvinnen, die kort zyn, beſtaan uit 10 graadtjes. In plaats van de buikvinnen is 'er een ſterk, zaagsgewys getant, graadtje, dat naar den ſtaart gekromt is, en door tuſſenkoomſt van een band aan den buik word vaſt gehegt, zoo dat het naar het waaterpas zig niet kan oprigten. De aarsvin, die tot den ſtaart ook voorloopt, werd door 29 graadtjes onderſtut. 7 getakte graadtjes maaken het ſaamenſtel van den ſtaart uit: dog op deszelvs einde ziet men een ſwarte vlek. De omtrek is ruitsgewys.

Num. 3. *Zilveragtige Tetragonoptrus; met een groot uitſtekend hoofd; een vliezig aanhangſel aan het einde van den rug, en een ſtaart, die diep in tweën geſpliſt is.*

Tot het geſlagt van den *Tetragonoptrus* van Klein ſchynt dit visje, dat zeer net is, te behooren; 't welk wy naar het voorbeeld uit het Kabinet van *Seba* naauwkeurig afgetekent, vervolgens naar de aftekening beſchreeven hebben. Het is waaterpas plat, breed en dun, en ſteekt zyn hoofd, dat redelyk groot, en met groote roodagtige oogen, die aan byde zyden leggen, voorzien is, ver uit. De bek is wyd. In byde de kaakebeenderen, waar van het onderſte langer is, ſtaan ſcherpe tandtjes. De rugvin, die aan het begin van den rug opkoomt, beſtaat uit 12 graadtjes, waar van het eerſte korter, het andere veel langer is, de overige werden yder korter, na dat zy agterlyker ſtaan. Aan het einde van den rug, digt by den ſtaart, koomt als een vliezig vinnetje op, dat zeer doorſchynend is. De borſtvinnen, die eeven agter de kieuwen, dog egter iets laager, leggen, hebben yder xi graadtjes. De buikvinnen, die 'er verder van afleggen, hebben 'er 6. De aarsvin byna van het midden van den buik tot den ſtaart voorloopende werd door 33 graadtjes onderſtut, waarvan de 10 eerſte ſtyf en gedoornt zyn, de overige zyn zagt en getakt. De ſtaart, die diep in tweën geſpliſt is, pronkt met 19 getakte graadtjes, waar van de buitenſte de langſte zyn, d'andere naar het midden allengsjes korter wordende. De zyſtreep loopt met een ligte kromte van de kieuwen byna tot het midden van den ſtaart. De oppervlakte glinſterd aan alle kanten als zilver. De lengte van het einde van de onderkaak tot het midden van den ſtaart is drie duimen en 6 linien. De grootſte breedte een duim en 9 linien.

Num. 4. *Bonte Solenoſtomus, met een gebaarden ſnuit, en zeer lange rug- en buikvinnen.*

In den eerſten opſlag ſchynt dit visje ongeregeld, maar by naauwkeurig onderzoek vertoont het egter al wat uitwendig tot een viſch behoort. Met regt ſchynt het tot het geſlagt van den *Sole-*

videtur. Roſtro gaudet tubuloſo, prælongo, cujus extremitas, paulo latior, ſurſum recurva, oblique veluti abſciſſa eſt. Ima roſtri ſede, per totam ejus longitudinem, ſex paria nigricantium cirrorum aut barbularum propendent. Pari poſtremo oculi ſuperimminent. Caput latiusculum, anguloſum, de poſtica ſua regione, tanquam de cervice, longam promit pinnam ex IV oſſiculis conſtantem. Initio ventris duæ itidem prægrandes conſpiciuntur pinnæ, ſacci inſtar expanſiles, ſingulæ ſeptem oſſiculis prælongis firmatæ. Ad finem harum pinnarum, qua corpus in caudam tenuari incipit, ſuperne ac inferne inſigne elevatur tuber, eque dorſo ſuperioris minima ſeſe effert pinnula trium oſſiculorum. Cauda tenuis in flabellum ſe expandit XIII. oſſiculorum. Univerſam pisciculi ſuperficiem flavescens tingit color, quem lineæ ac maculæ ſaturate fuſcæ perquam eleganter diſtinguunt. Longitudo eſt 3 unciarum & 9 linearum.

Num. 5. *Amphiſilen cauda recta.*

Aliquot hujus pisciculi, ſane quam ſingularis, ſpecimina, tum ſicca, tum ſpiritu demerſa, Muſeum B. SEBÆ nobis exhibuit. H. Ruyſchius *collect. nov. Piſc. Amboin. Tab.* III. *n.* 7. primus, ni fallor, inter Ichthyologos, utcunque ſimilem pingit, ac nomine *Ican Peixe* deſcribit, numerandum inter Acus eſſe exiſtimans. Kleinius deinde Hiſtor. Piſc. natur. miſſu IV. pag. 28. eundem curatius deſcriptum, atque icone 6. Tab. VI. exacte delineatum tradit, ob roſtratam capitis & caudæ productionem nomine *Amphiſilenis* donatum. Ab utroque, tum Ruiſchii, tum Kleinii, pisce noſter discrepat; ut diceres tres iſtius generis ſpecies notas eſſe, caudæ extremo potiſſimum diverſas. Prioris cauda, extremo bifida, in duas cuſpides, alteram rectam, alteram recurvam, deſinit. Kleinii exemplum cauda gaudet in aculeum aduncum, mediante articulatione, exeunte. Noſtro cauda uno eodemque recto acumine terminatur. Sic dati nominis ratio patet. Ceterum plurima in hoc pisce inuſitatiſſima occurrunt. Roſtrum valde productum, nec in maxillas diſtinctum, nec rictu diductile, tubo translucente excipere, atque in ventrem deferre alimentum videtur. Oculi ſat manifeſti, utrinque ad ſummum capitis marginem locati. Pinna dorſalis nulla. Branchiæ apertæ. Pinnæ pectorales duæ, multum tranſparentes, ſex linearum intervallo a branchiis poſitæ, XI oſſiculis conſtant. Juxta imam roſtri oram tenerrimæ duæ membranulæ, pendulæ, ex aureo perlucidæ, ad ventris usque initium decurrunt: inde vero alia ſimilis pinna veluti membranacea, quam ventralem diceres, exorta ad caudæ usque viciniam protenditur, diaphana, aciem quaſi cultri referens, ac XII albis ſtriis, tanquam vasculis, conſpicua. Pone hanc pinnula, forte ani dicenda, ſeſe offert ex X oſſiculis conflata. Quin & huic vicina alia cernitur pinnula, ex VI oſſiculis compoſita, cui lamella iterum membranacea juncta eſt tribus aculeis inſtructa. Vides Lector! totum piscem heteroclitum eſſe. Subſtantiam ejus fere corneam diceres pro maxima parte. Univerſa ſuperficies ex aureo reſplendet. Medio corpore velut ſpeculi ſpeciem efformat area quadrata eleganter tranſparens.

Num. 6.

Solenoſtomus, door Klein ſaamengeſteld, te moeten gebragt worden. Het pronkt met een ſnuit, die als een buisje geformt, en zeer lang is, wiens uiteinde, dat iets breeder, en naar booven gekromt is, als ſchuins afgeſneden is. Aan het ondereinde van den ſnuit langs deszelvs lengte hangen 6 paar ſwartagtige baardtjes af. Booven het agterſte paar ſtaan de oogen. Het hoofd is breedagtig en hoekig, uit deszelvs agterſte deel als uit den nek koomt een lange vin op, die uit 4 graadtjes beſtaat. Aan het begin van den buik ziet men ook twee zeer groote vinnen, die als een zak opgeblaazen kunnen werden, waar van yder door 7 zeer lange graadtjes onderſtut werd. Aan het einde van deeze vinnen, daar het lyf zig in den ſtaart begint te verdunnen, onder en booven vertoont zig een aanzienlyk knobbeltje, en uit den top van het boovenſte verhefd zig een klein vinnetje van 3 graadtjes. De ſtaart is dun, en ſpreid zig in een waayer van 13 graadtjes uit. De geheele oppervlakte van den viſch werd met een geelagtige couleur beſchildert, en met hoog bruine ſtreepen en vlekken zeer fraay onderſchyden. De lengte is 3 duimen en 9 linien.

Num. 5. *Amphiſilen met een regten ſtaart.*

Eenige zoo drooge als in vogt bewaarde ſtaaltjes van dit visje, dat waarlyk zeer byzonder is, heeft ons het kabinet van den Hr. *Seba* verſchaft. *H. Ruyſchius collect. nov. piſc. Amb. tab.* 3. *n.* 7. is, zoo ik my niet bedriege, de eerſte onder de Viſchbeſchryveren, die een gelyk ſoortigen heeft afgetekend, en onder den naam *Ican Peixe* beſchreeven, meenende, dat men hem onder den *Naaldvis* tellen moet. Naderhand heeft de Hr. Klein in het vierde boek van zyne natuurlyke Hiſtorie der viſſchen pag. 28. den zelven naauwkeuriger beſchreeven, en Tab. 6. Fig. 6. afgetekend, om het ſnuitagtig uitſteekende hoofd en ſtaart hem met den naam *Amphiſilen* vereerende. De onze verſchild van byde de visjes van *Ruyſch* en *Klein*: zoo dat men zeggen zoude, dat 'er drie ſoorten van dit geſlagt bekent waaren, aan het einde van den ſtaart voornaamentlyk van elkander onderſchyden. De ſtaart van den eerſten, die aan zyn einde geſpliſt is, eindigt in twee punten, waar van de eene regt, de andere krom is. Het voorbeeld van den Heer *Klein* pronkt met een ſtaart, die door middel van een gelediging in een omgeboogen doorn eindigt. De ſtaart van den onzen loopt in een regten punt ten einde. Dus blykt de reeden van den gegeven naam. Voor het overige koomen 'er zeer veele ongewoone dingen in dit visje voor. De ſnuit, die zeer uitgerekt, en nog in kaakebeenderen verdeelt, nog door gapinge geopent kan werden, ſchynt als in een doorſchynende buis het voedſel te ontvangen, en naar den buik te brengen. De oogen, die reedelyk groot zyn, zyn aan weerszyden van den bovenſten rand van het hoofd geplaaſt. De viſch heeft geen rugvin. De kieuwen zyn oopen. De borſtvinnen zyn twee, zeer doorſchynende, en ter afſtand van 6 linien van de kieuwen af gelegen, zy beſtaan uit XI graadtjes. Langs het onderſte deel van den ſnuit tot het begin van den buik hangen twee dunne vliesjes af, die als goud blinken; dog van hier af begint een andere, gelykzoortige, vliesagtige vin, die men de buikvin noemen zoude, en die zig tot aan den ſtaart uitſtrekt, en doorſchynend is, gelykende aan de ſcherpte van een mes, en 12 witte ſtreepen als vaatjes vertoonende. Agter deeze ziet men een vinnetje, mogelyk het aarsvinnetje te noemen, dat uit 10 graadtjes beſtaat. En zeer digt by dit ziet men een ander vinnetje uit 6 graadtjes ſaamengeſteld, waar aan ook een vliezig boordſel hangd, dat met drie doornen voorzien is. Gy ziet Leezer! dat de gehele viſch vreemd is. Men zoude deszelvs ſaamenſtel voor het grootſte gedeelte hoornagtig noemen. De gehele oppervlakte blinkt als goud. In het midden van het lyf maakt een vierkant plyntje, dat zeer doorſchynende is, een ſoort van een ſpiegel.

Num. 6. *Gymnotus nigricans; capite plagioplateo; cauda curta, obtuſa: virtute* Torpedo.

Piscem hunc ad *Gymnoti* genus pertinere & dorſi nuditas ſatis oſtendit & caudæ attenuatio: at a ſpeciebus Tabula XXXII. exhibitis diſcrepare, ſuoque in genere ſingularem eſſe, facile intelliget, qui cum prioribus contulerit. Deprompſi eum ex Theſauro Rerum Naturalium, qui ad uſus publicos Academiæ Lugduno-Batavæ cum maxime colligitur, novis in dies acceſſionibus lætiſſime augeſcens. Dono autem datus eſt ab Ampliſſimo Viro s'GRAVESANDE, coloniæ Belgarum Americanæ, cui *Eſſequebo* nomen eſt, Præfecto, qui pro laudabili ſua munificentia, inter plurimos alios illius regionis pisces oppido raros, iſtum quoque transmiſit, adjunctisque literis teſtatus eſt, vivum, ſi contrectatur, ſimilem prorſus vim narcoticam exſerere, ſtuporemque inducere, ac Torpedinem Piscem. Quod quidem eo ſane mirabilius eſt, quum, ſi utriusque genus ſpectes, toto cœlo alter ab altero discrepet.

Caput plagioplateum, antrorſum cum inſigni latitudine veluti preſſulum, rictu perquam modico aperitur. Maxillæ æquales: minuti in utraque dentes, tactu magis, quam viſu, discernendi. Oculorum nulla fere invenias veſtigia: curioſius tamen inquirenti haud procul ab ore poſiti comparent quam minutiſſimi. Branchiæ parum patulæ ſunt. Statim pone eas pinnæ pectorales, pro piscis magnitudine perparvæ, molles, ambitu rotundato, extant, vix quatuor lineas latæ, at 30 tamen oſſiculis ſingulæ firmatæ. Dorſum convexum, craſſum, bene fartum, glabrum & æquale, ne notam quidem alicujus pinnæ exhibet. Linea lateralis, utrinque dorſo proxima, a capite ad extremam usque caudam decurrit. Cauda, ex corpore attenuato nascens, in extremum deſinit obtuſius, nec, uti in congeneribus, ſubulam protendit. Pinna unica, ad ventris initium exorta, per univerſam deinceps animantis longitudinem, non interrupta oſſiculorum ſerie, ad finem usque caudæ exporrigitur, obtuſo hujus extremo velut circumflexa. Tota autem mollis eſt, nuſpiam rigentibus firmata oſſiculis, ejusdem fere ubique latitudinis, niſi quod paulum amplietur, qua corpus in caudam gracilescere incipit. Ceterum nec deeſt membranacea illa appendix, ſupra in aliis Gymnoti ſpeciebus deſcripta, quæ ventrem inter atque longiſſimam ejus pinnam media decurrens pro hujus baſi ac fulcimento eſſe videtur. Inde & prona piscis facies ex craſſo dorſo paullatim verſus fimbriam pinnamque ſuam convergens utcunque cultri ſimilitudinem exprimit. Numerum oſſiculorum pinnæ inire ob mollitiem difficillimum eſt; quum ad 330 usque procedat. Cutis glabra eſt, ſine ſquamis, plurimis tamen pertuſa porulis, coloris cinereo nigricantis. Diceres maculatum aut variegatum aliquid interlucere: ſed dubium, anne nativum ſit, an attritui debeatur. Longitudo eſt 21 unciarum: latitudo maxima ad extremitatem usque pinnæ ventralis 2 lineas ſupra 2 uncias exæquat: craſſities dorſi eſt 1 unciæ ac 2 linearum. Capitis latitudo duabus unciis aliquanto major eſt.

Suffi-

Num. 6. *Swartagtige Blootrugge, met een dwarsplat hoofd, en een korten ſtompen ſtaart; van kragt met den viſch* Torpedo *overeenkomende.*

Dat deeze viſch tot het geſlagt der *Blootruggen* behoort, toont de blootheid van den rug, en het ſmal toeloopen van den ſtaart genoegzaam aan; doch dat hy van die ſoorten, die op het twee en dertigſte Tafereel vertoont zyn, verſchilt, en in zyn ſoort byzonder is, zal iemant, die den zelve met de voorgaande vergelykt, zeer ligt ontwaar worden. Ik hebbe den zelve ontleent uit het kabinet der natuurlyke dingen, dat tot openbaar gebruik voor 's Lands Hoogeſchool te Leyden met veel vlyt verzaameld word, en door nieuwigheeden, die 'er daagelyks bykoomen, zeer luiſteryk toeneemt. Daar aan is hy vereert van den Weledelen Heer s' GRAVESANDE, die in America over de Nederlandſche Volkplanting *Eſſequebo* het gezag voert, en naar zyne pryzenswaardige Edelmoedigheid den zelve onder zeer veele andere, zeer zeldzaame, viſſchen van dat Land heeft overgezonden, in bygevoegde letteren getuigende, dat, indien de zelve leevend behandelt wort, hy een gelyke loommaakende kragt, oeffent, en niet mindere dofheid aanbrengd, als de *Torpedo*: 't geen des te verwonderlyker is, om dat, als men ze beyden, yder in hun geſlacht, beſchouwt, de een van den ander hemels breette verſchilt. Het hoofd, dat dwars plat, en naar vooren in de breette als plat gedrukt is, heeft aan den bek eene zeer maatige opening. De kaakebeenderen zyn gelyk; in byde ſtaan kleine tantjes, die men eer door het gevoel, dan door het gezigt, onderſcheidt. Men vind byna geen bewys van de oogen: egter word een naauwkeurig onderzoeker dezelve gewaar, niet ver van den mond ſtaande, en zeer kleyn zynde. De kieuwen hebben eene kleyne opening. Even agter dezelve ſtaan de borſtvinnen, die naar de grootte van den viſch zeer klein, en zagt zyn, en eenen ronden omtrek hebben; dezelve zyn naauwlyks vier liniën breet, egter is yder door 30 graadtjes onderſtut, De rug is rondagtig, dik, wel gevoed, glad en gelyk, en vertoont zelvs geen kenmerk van een vin. De zyſtreep, die aan byde kanten zeer na aan den rug is, loopt van het hoofd af tot het einde van den ſtaart. De ſtaart, die als met het ſmaller worden van het lighaam ontgint, eindigt ſtomper, en loopt niet priemsgewyze ten einde, als in de andere ſoorten van dit geſlacht. Daar is eene vin, die aan het begin van den buik ontſtaat, en langs de geheele lengte van dit dier, onafgebrooken tot het einde van den ſtaart zig uitſtrekt, en aan deszelvs ſtomp einde zig als ombuigt. Zy is geheel zagt, nergens door ſtyve graadtjes onderſtut, en byna overal eeven breet; egter wort zy een weinig breeder, daar het lyf zig in den ſtaart begint te verdunnen. Verders ontbreekt hier ook dat vliezig aanhangſel niet, dat wy booven in de andere ſoorten der Blootruggen reeds beſchreeven hebben; het zelve loopt midden tuſſen den buik en deszelvs zeer lange vin, en ſchynt aan deeze tot ſtut en ſteun te verſtrekken. Daar door heeft de viſch, van zyn dikken rug naar des zelvs boordſel en vin allengsjes ſaamenloopende, mede eenigſins de gedaante van een mes. Het getal dier vingraadtjes op te neemen is om derzelver zagtheid zeer moeyelyk, het loopt wel op 330 uit. De huid is glad, en zonder ſchubben, dog egter met zeer veele kleyne gaatjes doorboord, en van couleur asverwig ſwart. Men zou zeggen dat 'er eenige vlekken of verandering van couleuren tuſſenſcheen, dog het is twyfelagtig, of dit aangebooren, dan of het door vryving veroorzaakt zy. De lengte van den viſch is 21 duimen: de grootſte breette van den rug af tot aan den buitenſten rand van de buikvin 2 duimen, en 2 liniën: de dikte van den rug een duim en 2 linien: het hoofd is iets breeder als twee duimen.

Dit

Sufficere iſthæc poterant pro Autoris inſtituto. Verum occurrit in Ejusdem ſplendidiſſimo piſcium muſeo piſcis oppido ſingularis, ab Artedio quidem Gener. piſcium pag. 25. memoratus, nec deſcriptus tamen, cujus quoque hiſtoriam in manuſcriptis Artedianis, quæ ad muſeum Sebanum ſpectant, nequaquam invenire licuit. Is igitur tametſi interea temporis, induſtria Conſultiſſimi L. T. Gronovii Muſ. Ichthyolog. Tom. I. n. 32. pag. 12. deſcriptus atque adjecta icone publice exhibitus fuerit; quum tamen Autori noſtro proprius ſit; vindicari omnino atque auctarii loco ſuperaddi meretur: & magis etiam ideo, quia haud pauca ſuperſunt de eodem dicenda, notatu digniſſima, quæ in modo laudato opere Gronoviano non attinguntur. Quin forte diverſa hujus generis ſpecies eſt, quam hic exhibemus; niſi mavelis in ſexu ponere differentiæ rationem.

Num. 7. *Anableps, lineis quatuor longitudinalibus ad utrumque latus; proceſſu tubulato ad pinnam ani.*

Americæ incola hic piſcis in aquis Surinami & Eſſequebo invenitur. Incertum tamen, dulces an ſalſas aquas habitet. Inter recentiores æque ac veteres Ichthyographos nemo eſt, ejus qui in ſcriptis ſuis ante Artedium mentionem fecerit. Hic autem, ut primum in muſeo Sebano conſpexit, examinavitque, ad Malacopterygios in opere ſuo Ichthyologico retulit, ac ſingulare genus pro eodem conſtituit, nomenque piſci dedit pro more ſuo appropriatum, a ſingulari oculorum ſitu, quo piſcis iſte a ceteris ſeſe diſtinguit, petitum.

Corpus, inde a capite ad pinnam usque dorſalem, plagioplateum, paullatim teretem deinceps formam induit; dorſo tamen magis in planum depreſſo, quam ventre, cujus major aliqua convexitas eſt. Squamæ, univerſum corpus tegentes, per cervicem ad labia oris usque, inque ipſa branchiarum opercula ſeſe diffundunt. Capitis vertex, utcunque intrepreſſus, utroque latere emittit orbitas duas, osſeas, ſurſum extuberantes, ſquamoſas, oculis continendis dicatas. Labia, ſquamis nuda, acutis denticulis inſtructa, vi ſuorum muſculorum, pro lubitu piſcis, ſub anteriore parte palati recondi poſſunt. Piſce reſupinato diceres ex angulis labiorum minutos propendere duos circulos, qui tamen, rite examinati, non ſunt, niſi laxiores plicæ ejus membranæ, quæ commiſſuram labiorum efformat. Dorſum ex fuſco nigricat: venter ex albido flaveſcit: latera, ut huic illive propius accedunt, alterutrius etiam colore tinguntur, inſuperque quatuor monſtrant lineas, nigreſcentes, quæ a pectore, ſecundum piſcis longitudinem, parallelo ductu ad caudam usque protenſæ, hujus in radice evaneſcunt. Caput ſuperne fuſcum, ad latera ex flavo reſplendet. Oculi, ex flavo nitentibus globulis ſimiles, orbitis ſaturate fuſcis inſident. Pinnæ omnes fuſci ſunt coloris, ad extrema utcunque dilutioris. Linea lateralis nulla. Pinnæ ſeptem numerantur: una dorſalis; pectorales duæ; duæ ventrales; pro pinna ani proceſſus tubiformis, ac denique cauda pinnata. Dorſi pinna, ab occipite quatuor unciarum intervallo diſſita, caudæ hinc multo, quam capiti, propior, oſſiculis conſtat ſeptem, primo ſimplice, reliquis ramoſis. Pectorales pinnæ, ſeſqui lineæ diſtantia ab operculis oriundæ, grandes, oſſiculorum ſunt 22, primo excepto, ramoſorum. Pinnæ ventrales, in media fere piſcis longitudine ſitæ, ſex gaudent oſſiculis, quorum prius ſimplex, cetera diviſa. Pinna ani, tribus inſtructa oſſiculis, indiviſis, aculeatis, oblongo,

Dit konde genoeg zyn volgens het beſtek van den Schryver. Maar men vond in deszelfs uitmuntend vis kabinet eenen zeer zonderlingen vis, die door Artedius in zyne geſlachten der visſen wel aangehaald, maar niet beſchreeven is, en wiens beſchryvinge ook in de handſchriften van Artedius, die tot het kabinet van Seba betrekkelyk zyn, geenzints te vinden waren. Al ſchoon nu deze vis ondertuſſchen door den vlyt van den zeer geleerden Heer L. T. Gronovius in zyn *Muſæum Ichthyologicum*, *Tom.* I. *n.* 32. *pag.* 12. beſchreeven en door het bygevoegde afbeeldzel aan 't gemeen medegedeelt is; zal het evenwel de pyne waard zyn, denzelven alhier, by wyze van eene toegift, voor te ſtellen, en voor den Heer *Seba*, die zekerlyk het eerſte recht van eigendom daarop heeft, te naaſten: en zulks wel des te meer, dewyl nog verſcheyde merkwaardige dingen over denzelven te zeggen zyn, dewelke in het zoo evengemelde werk van den Heer Gronovius niet zyn aangeraakt. En mogelyk is de vis, welken wy thans opgeven, een verſchillend zoort van dit geſlacht; ten zy men den grond van 't onderſcheyd liever in de verſcheydenheid van de kunne wilde zoeken.

Num. 7. *Anableps of Hoogkyker met vier langwerpige ſtreepen aan elke zyde en een uitſteekende buis by den Aarsvin.*

Dezen vis vind men in America in de wateren van Surinamen en Eſſequebo. Het is nogtans onzeker of hy zich in zoete of zoute wateren onthoud. Onder de oude en nieuwe Visbeſchryvers, is 'er niemand die voor Artedius daar van gewag gemaakt heeft. Deze, naa denzelven voor 't eerſt in het kabinet van Seba gezien, en onderzogt te hebben, heeft hem in zyn werk over de viſſen onder de Weekvinnigen gebragt, en naa zyne wyze eenen naam gegeven, die genoomen was van de zonderlinge geſteldheid der oogen, waar door die vis zig van anderen onderſcheid.

Het lighaam is van het hoofd tot aan de rugvin van boven neder platachtig, en vervolgens krygt hy langzaamerhand eene langwerpig ronde gedaante, de rug nogtans wat platter zynde dan de buik, welke meer uitpuylend rond is; de ſchubben, die het geheele lighaam dekken, gaan over de nek tot aan de lippen van den bek, jaa zelfs tot aan de kuwendekzels toe. Het hoofd boven op eenigzints ingedoken, heeft van weerskanten twee beenachtige, naa boven uitpuilende en ſchobachtige holen, die de oogen in zich bevatten: de lippen zonder ſchubbens, met ſcherpe tandjes voorzien, kunnen door de kracht van hunne muſculen naa goedvinden van de vis, onder het voorſte gedeelte van 't Gehemelte ingetrokken worden. Als de vis op de rug legt, zou men zeggen, dat uit de hoeken van de lippen twee kleine baardjes neêrhangen, die echter wel beſchouwd zynde, niets anders zyn als ruime vouwen van het vlies, dat de lippen vereenigd. De rug is bruinachtig zwart; de buik geel uit den witten; de zyden, naa maaten dat zy dicht by de rug of de buik zyn, neemen de koleur van één van beiden aan, en hebben daar en boven vier zwartachtige ſtreepen, die van de borſt af naa de langte van de vis, tot aan de ſtaart, evenwydig lopende, omtrent het begin van den ſtaart verdwynen. Het Hoofd, van boven bruin, word aan de zyden geelachtig van koleur; de oogen gelyken naa geelblinkende bolletjes, en zitten in hunne ronde kaſſen, die donker bruin zyn. Alle de vinnen zyn bruin, dog wat lichter aan de randen. Geene zy-linie. Zeven vinnen in getal: ééne rugvin, twee borſtvinnen, twee buikvinnen; in plaats van den aarsvin is een buisachtig uitſtek, en eindelyk de ſtaart-vin. De rugvin is vier oncen verre van het agterhooft geplaatſt en dus veel naader aan de ſtaart als aan het hoofd, beſtaande uit zeven graatjes, wier eerſte enkelt, maar de volgende in takjes geſpleeten zyn. De borſt-vinnen zyn anderhalve linie van de opening der kuwen afgeplaatſt; zy zyn groot, met tweeëntwintig graatjes, alle getakt, uitgezonderd het eerſte. De buikvinnen, byna in het midden van de lengte der vis geplaatſt, hebben zes graatjes, waar van het eerſte enkeld, de volgende geſpleeten zyn. Den aarsvin heeft drie graatjes, die onverdeeld en punt-

go, tereti, membri genitalis fere æmulo, innititur tubulo, proxime pone anum emergenti. Cauda, rotundo ambitu in ventilabri formam expanſilis, 24 oſſiculis conſtat ramoſis, apparatu ſquameo prope ad mediam usque longitudinem ſuam conteĉtis.

Atque hæc generatim de iſto piſce dicta ſufficiant. Supereſt, ut binæ partes, perquam ſingulares, quas ſibi privas hoc animal habet, oculi nimirum ac tubiformis pone anum proceſſus, paulo accuratius exponantur. Poſterior certe cum in piſce Gronoviano deſit, deſcribi quoque ab Autore non potuit. Nec vereor dicere, oculos etiam nondum cum cura examinatos proſtare. Etenim Artedius, qui primus nomen piſci a viſu ſurſum directo dedit, exiſtimaſſe videtur, eo quod globi oculorum ſurſum valde extuberent, eadem directione viſionem quoque a piſce exerceri. Gronovius autem, Artedium ſequutus, notata ſaltem oculorum de ſummo capite exſtantia, absque ulteriore indagine, acquievit. Unde operæ pretium fuerit, hoc loco ſuperaddere, quæ diligentiore contemplatione iſtarum partium detegere licuit.

Ad latera frontis, primo intuitu, comparent duo tubera, oſſea, ſquamis veſtita, interiore præſertim facie, qua ſeſe mutuo reſpiciunt, hemiſphærica. Has orbitas recte dixeris, eo quod oculos contineant, qui, forma globi, cavo ſuæ quisque orbitæ ita inſident, ut media fere parte recondantur, altera parte media inſigniter protuberent, nequaquam tamen ſurſum verticaliter directi, ſed extrorſum lateraliter. Pars iſta globi oculi protuberans duabus conſtat tunicis corneis, quarum altera ad inferiorem, altera ad ſuperiorem orbitæ oſſeæ marginem adnaſcitur, ſingulæ autem, extrorſum convexæ, quartam ſphæræ partem æquantes, qua ſeſe mutuo in medio contingunt, interventu chordulæ nigricantis, veluti tendineæ, inter ſe colligantur, ſicque univerſum, quod modo dixi, tuber hemiſphæricum conſtituunt. Extimæ iſtæ tunicæ admodum diaphanæ ſunt, ut prope per eas omnem oculi fabricam interiorem diſtinguere liceat. Quodſi ſuperiorem corneam de orbita ac de inferiore cornea reſecas, ſubtus conſpicuum ſe dat globulus flaveſcens, durus, lenti cryſtallinæ piſcium coctu induratæ ſimilis, qui & ipſe ſpiritu, quo conſervatus fuit piſcis, ita induruiſſe videtur. Iſte globulus cum per corneam ſuperiorem admodum diſtincte tranſpareat, Artedio forte impoſuit, ut crederet oculum ſurſum verſum eſſe. Verum tamen, aperta cornea inferiore, omnis ſtatim evaneſcit iſtius opinionis probabilitas. Etenim pone inferius hoc corneæ ſegmentum mox conſpicitur membranula, quæ, intermediæ cornearum chordulæ adnata, utcunque convexa, introrſum ſeſe usque ad fundum oculi protendit, diſtans aliquantum ab interna ſuperficie corneæ, cui ſubjacet, & cum hac veluti anteriorem oculi cameram efformans. Quin & in medio interioris hujus membranulæ circulare foramen, quæ pupilla eſt, patet, argentei nitoris margine fimbriatum, averſa facie, interventu tenuis membranulæ, cum ſupra memorato globulo conjunctum. Unde fit, ut, cum per corneam ſuperiorem introſpicis, globulum pupillæ inſidere videas. Quæ ſi quis accurate perpendit, ei manifeſtum eſſe debet, longe abeſſe, ut oculus iſte ſurſum perpetuo directus dici poſſit. Imo vero valida ejus ad orbitam ſuam adhæſio ne permittit quidem, ut unquam ſurſum convertatur. Ipſa quoque orbita ita poſita eſt, ut fere lineæ latitudine a perpendiculo verticis extrorſum declinet. Eluceſcit itaque omnia hic eum in modum com-

puntachtig zyn, ruſtende op een buisje dat langwerpig-rond, en byna aan een mannelyk teeldeel gelykende, digt achter den aars uitkoomt. De ſtaart die van een ronde omtrek is, en in de gedaante van een waayer kan uitgebreid worden, beſtaat uit vier en twintig takachtige graatjes, die byna tot op het midden van hunne lengte met ſchubben bedekt zyn.

Dit zy genoeg in het algemeen omtrent deze vis gezegt. Nu blyft alleen overig, dat wy de twee ſtukken of gedeeltens, die dit dier als zeer zonderling aan zich eigen heeft, namentlyk de oogen, en het buisgewys uitſtek agter den aars, een weynig nauwkeuriger verklaaren. De vis van den Heer Gronovius ſchynt ten minſten de gemelde buis niet gehad te hebben: dies Syn Ed: dezelve ook niet beſchryven konde. En ik maak geen zwarigheid van te zeggen, dat zelfs de oogen ook tot nog toe niet nauwkeurig onderzogt en beſchreeven zyn. Want Artedius, die dezen vis eerſt van de richtinge der oogen naa boven benoemd heeft, ſchynt van gevoelen geweeſt te zyn, dat, vermits deszelfs oogappelen ſterk naa om hoog uitpuilen, de vis ook naa de hoogte ziet. De Heer Gronovius ondertuſſchen, in navolginge van Artedius, alleenlyk aangetekent hebbende het uitpuilen der oogen boven op het hoofd, heeft zonder verder onderzoek daar by beruſt. Waarom het de moeite waerd zal zyn op deze plaats hier by te voegen het geen men door een naauwkeurige beſchouwing dezer deelen heeft kunnen ontdekken.

Aan de zyden van het voorhoofd vertoonen zich by den eerſten opſlag twee beenachtige uitſtekken, met ſchubben bekleed, van gedaante, als halve bollen, voornamentlyk aan de binnenkant, alwaar zy tegen elkander overſtaan: deze zoude men met recht de oogkaſſen kunnen noemen, om dat zy de oogen bevatten, welke in de gedaante van een bol ieder in de holte van zyne kas in dier voege zitten, dat zy byna voor de helft daarinne verborgen zyn; terwyl de andere helft ſterk uitpuilt, echter niet lynregt naa boven, maar veel meer buitenwaarts ter zyden gericht zynde. Dit uitpuilende gedeelte van den oogbol, beſtaat uit twee hoornvliezen, waar van het éene aan de benedenſte en het andere aan de bovenſte rand van den beenachtigen kas vaſt gegroeid is. Beide deze vliezen zyn uitwaards rond verheven, en maken ieder gelyk als een vierde gedeelte van eenen bol uit, ſtootende in het midden aan elkanderen, alwaar zy door middel van een zwartachtig bandje, welk peesachtig ſchynt te zyn, onderling vereenigd worden, en dus den gemelden halven uitpuilenden bol daar ſtellen. Deze buitenſte bekleedzels zyn zeer doorſchynende, zoo dat men door dezelve byna het geheele binnenſte geſtel van het oog onderſcheiden kan. By aldien men het opperſte hoornvlies afſnyd van den kas, en van het onderſte hoornvlies, dan ziet men van onderen duidelyk een geelachtig bolletje, zynde hard en zeer gelykende aan de bolletjes van de vis oogen, wanneer die door het kooken gehard zyn: 't welk mede, alhier door den brandewyn, waar in men de vis bewaart heeft, ſchynt veroorzaakt te zyn. Vermits nu dit bolletje door het bovenſte hoornvlies zeer duidelyk heen ſchynt; zoo heeft zulks miſſchien Artedius miſleyd om te gelooven, dat het oog naa boven gewend is. Maar evenwel zoo draa men het benedenſte hoornvlies geopend heeft, verdwynd terſtond alle waarſchynlykheid van die meening. Want achter dit benedenſte hoornvlies ziet men onmiddelyk een ander vliesje, het welk vaſt gegroeid aan de bovengemelde zenuwachtige koord, die de hoornvliezen verbind, en eenigszins bol verheven zynde, zich binnenwaards tot op den bodem van het oog uitſtrekt, en door zynen afſtand van de binnenſte oppervlakte van het hoornvlies, onder 't welke het zelve legt, dus als het ware de voorſte kamer ofte holligheid van het oog uitmaakt. Ja zelfs in het midden van dit binnenſte vliesje ziet men een cirkel-rond gat, 't welk de oogappel is, hebbende eenen veezelachtigen zilverglanſigen rand, en zynde van achteren door tuſſenkomſt van een dun vliesje met het bovengemelde bolletje vereenigd. Daar van daan is het, dat, wanneer men door het bovenſte hoornvlies binnenwaarts kykt, men het bolletje in den oogappel ziet zitten. Wanneer nu iemand dit alles naauwkeurig overweegd, moet het hem klaar blyken, dat het wel verre daar van daan is om te kunnen zeggen, dat het oog altyd naa boven toegewend is. Ja zelfs, kan de ſterke aanhechting van het oog aan zynen kas niet toelaaten om ooit opwaards te kunnen zien. Ook is de kas zelfs dus geſteld, dat hy byna ter breedte van eene linie van den perpendicul van de kruin des hoofds buitenwaards overheld. Dus word het kennelyk, dat hier

comparata esse, ut non nisi visus objectorum, quæ a latere & infra sunt, concedatur.

Operæ autem pretium fuerit, quæ verbis modo descripsimus, adjectis etiam iconibus illustrare: ita clarius intelligentur.

Fig. A. exhibet globum oculi secundum axem suum perpendiculariter dissectum.

a. notat segmentum tunicæ superioris, quam corneam dixi.
b. segmentum inferioris.
cc. chordulam vel ligamentum, quo superior & inferior una coalescunt.
dd. tunicam interiorem, in qua Iris.
e. lentem.
fh, *fh.* partem hujus sectionis, quæ intra orbitam est.
gf, *gf.* partem, quæ extra orbitam protuberat.

Fig. B. monstrat tunicam interiorem, Iride conspicuam, pone cujus pupillam globulus luteus, quæ lens est, cernitur.

aa. ligamentum cornearum.
b. lens in medio pupillæ.
ccc. ambitus tunicæ interioris, cum iride & pupilla.

Fig. C. conspiciendam dat orbitam oculi, paulum resupinatam, ut ablatis tunicis externis, interior tunica, una cum iride & pupilla, naturali suo situ compareat.

a. Orbitæ pars superior. *b.* inferior.
c. Iris ac pupilla tunicæ interioris, prout demta lente a foris introspicienti se monstrant.
d. Cavum orbitæ, ablata lente, pone pupillam conspicuum.
ee. ligamentum cornearum.
ffff. circumferentia orbitæ.

Fig. D. sub lit. *a.* lentem exemtam seorsim exhibet, una cum ligamentulo suo *b*, cujus interventu pupillæ adnectitur.

Fig. E. Globus oculi transversaliter, juxta ductum ligamenti cornearum, dissectus. Unde lentis pone pupillam positio, qua fit, ut per superiorem æque, ac per inferiorem corneam, integro oculo, conspici queat, clarius patet.

aa. ligamentum cornearum.
b. Lens.
cc. Tunica interior, cujus in medio Iris *dd*, per circulare foramen, lentis partem visui exponit.

Fig. F. Caput piscis, rictu diducto, situm naturalem oculorum in suis orbitis ita monstrat, ut hinc innotescat, nequaquam sursum directos esse, sed videndis, quæ subtus sunt, pulchre accommodatos.

aa. Uterque oculus.
bb. Orbitæ oculorum.
cc. Superior tunica externa, per quam lens utcunque transparet.
dd. Chorda vel ligamentum, quod superiorem ac inferiorem tunicam externam colligat.
ee. Oculi, qua parte lucem admittunt.
f. Rictus oris patens.

gggg.

hier alles in dier voegen geschikt is, dat aan dit dier geen andere aanschouwing vergund word als van die voorwerpen, welke van ter zyden en beneden het oog zyn.

Maar het zal wel de moeite waard zyn, door het byvoegen der afbeeldingen zelfs, al het geen wy zoo even met woorden beschreeven hebben, op te helderen; dus zal men daar van een klaarder begrip maaken.

D'Afbeeldinge A. vertoond de bol van het oog, volgens zynen as perpendiculair doorsneeden.

a. toont aan de sneede van het opperste bekleedzel, 't welk ik hoornvlies genoemd heb.
b. de sneede van het beneedenste bekleedzel of hoornvlies.
cc. De zenuw of de band, waar door het bovenste en het onderste bekleedzel saamen gevoegt zyn.
dd. het binnenste vlies, waar in de oogsterre is.
e. de *Lens* of crystallyne bolletje.
fh, *fh.* het gedeelte dezer doorsnyding, welk binnen de kas is.
gf, *gf.* het gedeelte, 't welk buiten de kas uitpuilt.

B. Vertoond het binnenste vliesje, daar men den oogstar op ziet, en achter den oogappel legt het geele bolletje, 't welk de *Lens* is,

aa. De band van de hoornvliezen.
b. Het bolletje in het midden van den oogappel.
ccc. de geheele omtrek van het binnenste vliesje met den oogstar en oogappel.

C. Doet de kas van het oog zien, zynde een weinig achter over gedraaid, ten einde, naa het afligten van de buitenste bekleedsels, het binnenste vliesje te gelyk met zynen oogstar en oogappel zich in zyne natuurlyke stellinge vertoone.

a. het bovenste gedeelte van de kas.
b. het onderste gedeelte
c. de oogstar en oogappel van het binnenste vliesje, gelyk die zich vertoonen, wanneer men, het bolletje weggenomen hebbende, van buiten daar in ziet.
d. het hol van de kas, 't welk men achter den oogappel gewaar word, wanneer het bolletje weggenomen is.
ee. de band van de hoornvliezen.
ffff. de omtrek van de kas.

D. Vertoond afzonderlyk het uitgehaalde bolletje onder de letter *a.* teffens met zyn bandje *b*, waardoor het aan den oogappel word gehegt.

E. De bol van 't oog overdwars naa den loop van het koordje of band der hoonvliezen doorgesneeden. Hier ziet men duidelyker, hoe het bolletje achter den oogappel in dier voegen geplaatst is, (als zynde de oorzaak dat het zelve zoo wel door het bovenste als het benedenste hoorn vlies, wanneer het oog nog ongeschonden is, kan gezien worden.)

aa. de band der hoornvliezen.
b. de *lens* of het bolletje.
cc. het binnenste vliesje, in welkers midden de oogstar *dd.* is, door wiens ronde opening men een gedeelte van het bolletje zien kan.

F. Vertoond het hoofd van de vis met opgesperden bek, en teffens de natuurlyke stelling van de oogen in hunne kassen, zoodaanig, dat hier uit blykt, dat zy geenzints naa boven toe gericht, maar wonderlyk geschikt zyn om 't geen beneedenwaards is te zien.

aa. Beide de oogen.
bb. De kassen van de oogen.
cc. Het bovenste uitwendige bekleedzel, door het welke de *Lens* eenigermaate heen schynt.
dd. De band, waar door het bovenste en benedenste uitwendige bekleedzel verknogt zyn.
ee. De oogen, naa die kant, daar zy het licht ontfangen, gewend.
f. De opgespalkte mond.

 gggg.

gggg. Branchiæ.
hhhhhh. Radii lucis recta linea in pupillam tendentes. Unde patet non modo ad latera, ſed & recta deorſum *h* h** viſionem exerceri poſſe.

Fig. G. lineas ducit capitis in verticem reclinati, quo clarius appareat poſitio oculorum ad deorſum videndum aptata.

a. Rictus.
bb. Oculi cum iride ſua ad latera prominentes.
cccc. Branchiæ.

Altera hujus piſcis particula, curioſorum attentione digna, eſt tubus ille pone anum retrorſum protenſus, qui loco pinnæ ani eſt, qua Anableps Muſei Gronoviani gaudet. Utrum is pro membro virili, an pro vagina uterina, haberi debeat, dubium eſt: neque enim ob interanea per diuturnam aſſervationem corrupta determinare ſexum hujus animalis licuit. An potius aculei loco eſt, quo ſeſe defendat, aut prædam ſuam capiat piſcis? Anatome hujusmodi quid ſubinnuere videtur. En! quæ facta diſſectione notavi. Integumento externo juxta longitudinem diſſecto tubus detegitur cartilagineus, conicus, cujus baſi aliquousque adjacent moleculæ irregulares, bullulis ſimiles, lutea materie, glutinoſa, diſtentis: pari ratione, ac in Fucis & Veſpis circa aculeum obſervare eſt. Quodſi porro & tubus iſte cartilagineus aperiatur, ſubeſt alius quidam tubulus, ex annulis cartilagineis juxta ſe mutuo poſitis ac colligatis, fabrica fere ſimili, ac in antennis nonnullorum inſectorum, conſtans. Interior hic tubulus in apicem bifidum exit, ac juxta ſe habet oſſiculum æqualis longitudinis, utcunque cartilagineum, acuminatum, quod fere dixerim, interventu mollis canaliculi, in radicem tubuli accumbentis inſeri. Id aſſeverare auſim, nullum ejus cum inteſtino recto commercium eſſe. In piſce vivo aut recente plura forte accurato ſcrutinio detegi poſſent, ex quibus declarare uſum iſtius membri liceret. Addam ære expreſſas, quas vidi, partes, ut lucem verbis affundam.

Fig. I. Tubus integer, una cum oſſiculis ſuis externis *a*.
Fig. II Idem apertus.
a. Inteſtinum rectum.
bbb. Integumentum externum.
cc. Tubus interior.
dd. Maſſulæ accumbentes, quaſi bullulæ materie lutea repletæ.
Fig. III. Tubus interior apertus.
aa. Duo articuli corneæ velut naturæ, inter ſe congruentes, qui extremum tubi faciunt.
b. Oſſiculum acuminatum, flexile, aculei æmulum.
cc. Tubulus intimus, duobus articulis cartilagineis terminatus.
dd. Bini articuli modo memorati.

Suffi-

gggg. De kuwen.
hhhhhh. De lichtſtraalen lynrecht in den oogappel ſchietende, waar uit blykt, dat het gezicht gewend kan worden, niet alleen ter zyde, maar ook lynrecht naa beneden, *h* h**

G. Vertoond het hoofd op zynen kruin leggende, en geeft door de getrokkene linien noch klaarder te kennen, dat de ſtelling van de oogen zeer wel geſchikt is, om naa beneden te kyken.

a. De gapende bek.
bb. De oogen met hunnen oogſtar fris ter zyden uitſteekende.
cccc. De kuwen.

Het andere gedeelte van deze vis, het welk de oplettendheid der nieuwsgierigen wel verdiend, is die buis, welke aller naaſt den aars achterwaards uitſteekt, en als de plaatze bekleed van den aarsvin, die zich in den vis van den Heer Gronovius zonder eenige buis vertoond. Het is twyffelachtig, of die buis voor het mannelyk lid of voor de ſcheede van de lyfmoeder moet gehouden worden: want vermits het ingewand, by den aars leggende, door de langduurige bewaaring bedorven is, heeft men de kunne van dit dier niet konnen bepaalen. Of zou het miſſchien voor een angel verſtrekken, waar mede de vis zich verweerd of zyn aas vangt? de ontleeding ſchynd dit eenigzints te kennen te geven. Zie hier dan 't geen ik by dit onderzoek aangeteekend heb. Als het buitenſte bekleedzel naa de lengte doorſneeden is, ontdekt men een kraak beenachtige buis, kegelrond toeloopende, aan wiens voet zich vertoonen eenige ongelykvormige brokjes, gelyk als blaasjes, die door eene zoort van lymachtige ſtoffe opgevult zyn: op dezelve wyze als men in hommels en weſpen omtrend den angel gewaar word. By aldien men nu wyders die kraak-beenige buis oopend, zoo legt daar binnen nog een ander buisje, beſtaande uit kraakbeenachtige kringetjes, allernaaſt elkander geplaatſt en vaſt gehecht, byna van het zelfde maakzel als in de ſprieten van ſommige Inſecten. Dit binnenſte buisje eindigd in een geſpleeten punt, en heeft allernaaſt zich een beentje van even gelyke lengte, ook eenigzints kraakbeenachtig, en ſcherp, het welk ik haaſt zou zeggen dat door tuſſenkomſt van een week adertje met de wortel van het naaſt aanleggend buisje gemeenſchap heeft. Dit durf ik verzeekeren dat het zelve met den Endeldarm in het geheel geen gemeenſchap heeft. In een levende of verſche vis konde men mogelyk door een nauwkeurige navorſching meer ontdekken, ter bepaalinge van het waare gebruik van dit deel. Maar om eenig licht aan myne woorden te geven, zal ik de deelen, die ik gezien heb, in het kooper geſneeden voor oogen ſtellen.

I. De geheele buis te gelyk met zyne uitwendige graatjes *a*.
II. Dezelve geopend.
a. Den Endeldarm.
bbb. Het buitenſte bekleedzel.
cc. De binnenſte buis.
dd. De naaſtaanleggende klierachtige klompjes, even als blaasjes met een lichtgeele ſtof opgevult.
III. De binnenſte buis geopend.
aa. Twee leedjes van een hoornachtige natuur, die in elkander ſluiten en het uiterſte van de buis uitmaaken.
b. Een ſcherp buigzaam beentje gelyk aan een angel.
cc. Het binnenſte buisje eindigende met twee kraakbeenige leedjes.
dd. De twee even genoemde leedjes.

Dit

Sufficiant hactenus de Piſcibus dicta atque exhibita: neque enim noſtri heic eſt inſtituti, integrum Piſcium ſyſtema delineare; verum duntaxat illos, qui noſtro in Muſeo aſſervati rariores ſunt, aut ante nondum ab Ichthyologis deſcripti. Sequitur ergo, ut proxime agamus de aliis rebus naturalibus, quæ vel ideo etiam Piſcibus mox ſubjungendæ eſſe videntur, quoniam in eodem cum illis medio, aqua nimirum Oceani atque fluviorum, maximam partem habitant, vigent, & vegent. Concharum volo genus omne, ſive, ut hodie vocantur voce magis univerſali, *Oſtracoderma* aut *Scleroſtrea*. Namque in his etiam tam multiplicia dantur genera, tot fere innumeræ ſpecies diverſæ, tam mirabiles formæ & colores, ut vel inde pariter ſummi Conditoris omnipotentiam, ſapientiam infinitam, atque abſolutiſſimam libertatem perſpicere, imo & manibus quaſi palpare liceat.

Actum agerem, ſi nunc generales familiæ Oſtracodermων diviſiones & ſubdiviſiones in claſſes, genera, & ſpecies prolixius exponerem. Effecere id ante me Viri harumce rerum quam peritiſſimi, *Plinius*, *Liſterus*, *Rumphius*, alii, quorum uti ſcripta inter Naturæ Curioſos longè tritiſſima ſunt; ita Eorum opera uti, atque, quam monſtravere, viam inſiſtere nulli dubitabimus noſtræ tenuitatis eousque conſcii, ut perſuaſiſſimi ſimus, melius equidem nihil a nobis hanc in rem proferri poſſe: præterquam quod & extra noſtri propoſiti cancellos ſic evagaremur. Ut enim aliquoties jam diximus, ita vel iterato nunc inculcare juvat, quod quam longiſſime abſimus ab inſtituto ſyſtematicum quidpiam heic exhibendi: imo nonniſi ſtylo ſimplici & bona fide eos deſcribere Naturæ partus animus eſt, quos longo a tempore, multo labore, ſumptu non exiguo, e quibuscunque orbis angulis noſtrum in Muſeum collegimus. Non omnia poſſumus omnes.

Ego dum conquiſivi, collegi, collecta deſcripſi, atque, qua par eſt, accuratione aere incidi curavi, meam quidem ſpartam ſatis ornaſſe mihi videor, aliisque relinquo hæc digerere, ſylvamque a me ſuppeditatam ordinare & in ſeries juſtas diſtribuere. Exſpectet igitur curioſus Lector rurſus heîc aliud a nobis nihil, niſi genuinas icones, atque ſimplices deſcriptiones illarum Concharum, quæ rariores ſunt & noſtri in Muſeo aſſervantur ab honeſto quovis Philophyſico quotidie apud me oculis uſurpandæ: dum interim ejusmodi utemur, quantum licebit, denominationibus, quæ inter Authores hoc in themate celebres receptæ & civitate donatæ ſunt. Sit ergo

TABULA TRICESIMA ET QUINTA.

Heic exhibemus prima veluti Oſtracodermων rudimenta, in quibus variæ generum & ſpecierum quoad varias formas differentiæ diſtinctè ſatis jam pervideri queunt: quin & hinc aliquo modo patet, quanam ratione ſuo quælibet e ſemine in vaſto mari, fluviis, atque in tellure ſemet multiplicent, Muſculi v. g, Oſtrea, Cochleæ terreſtres; ſiquidem in fundo Oceani, circa ſaxa, & in tellure commoda ſibi deligere loca norint, in quibus coire, ſuaque tuto deponere ova poſſunt, ut absque impedimento excludantur. Haud immorabimur huicce rei diutius; quum varii Authores, præſertim vero F. *Redi*, M. *Liſter*, & alii complures, Cochlearum terreſtrium generandi modum perquam accurate deſcripſerint. Præterea cum Oſtracodermων claſſis admodum ampla ſit & numeroſa, dubio procul Lectori tædium moveretur, ſi ſpecies quaslibet, magnas, parvas, ſeorſim ſingulas nunc deſcribere adgrederemur. Interim ne ſicco penitus

Dit zy genoeg van de viſſchen gezegt en vertoont, terwyl wy niet van voornemen zyn, eene gehele Hiſtorie van de viſſchen zamen te ſtellen; maar alleen van die gene te handelen, welke in ons Kabinet bewaart wordende ſeldzaam, en van de ſchryvers over de viſſchen te voren niet beſchreven zyn. Wy zullen nu van andere natuurlyke zaken ſpreken, de welke ſtraks achter de viſſchen dienen te volgen, om dat zy met de zelve in eenderlei middel, namentlyk in het zee- of rivierwater, meerendeels wonen, tieren en groeien; ik mene het gehele geſlacht der hoornen en ſchelpen, of, zo als de zelve heden met een algemenen naam genoemt worden, *de harde ſchaalviſſchen*: want ook in deze vindt men zo menigvuldige geſlachten, zo ontallyke byzondere ſoorten, zo wonderbaarlyke geſtaltens en verwen, dat men ook hier in de almacht, oneindige wysheit, en allervolmaakſte vryheit van den groten Schepper zien, ja als met handen taſten kan.

Het zou vergeeſſche moeite zyn, indien wy de algemeene verdelingen en onderverdelingen der *harde ſchaalviſſchen* in hunne hoofdſoorten, geſlachten, en ſoorten, wydlopig hier wilden ter neder ſtellen, vermids zulks voor my gedaan is door Mannen, die in deze zaken volkomen geoeffent zyn geweeſt, als *Plinius*, *Liſter*, *Rumphius*, en andere, welker ſchriften zo wel onder de Liefhebbers bekend zyn, dat wy niet ſchromen, ons van hunnen vlyt te bedienen, en den weg, van hen aangewezen, in te ſlaan; als zynde ons de kleinheit van onze wetenſchap zo wel bekend, dat wy ten volle verzekerd zyn, dat wy niets beters daar omtrent te berde zouden kunnen brengen. Daar benevens zouden wy ook, dus doende, buiten ons beſtek geraken: want gelyk wy reeds eenige malen hebben gezegt, zo mag het hier nog wel eens herhaalt worden, dat wy zeer verre zyn van te willen hier iets voor den dag brengen, het geen naar een geheel zamenſtel gelykt: neen, maar wy zullen alleen eenvoudig en ter goeder trouwe alhier beſchryven die natuurlyke ſchepſelen, welke wy in langheit van tydt, met veel moeite, en niet weinig koſten, uit alle de hoeken der wereldt in ons Kabinet verzamelt hebben. Immers kan ieder niet alle dingen doen.

My aangaande, wanneer ik heb byeen verzamelt, en dit byeen verzamelde beſchreven, en met alle mogelyke naauwkeurigheit in plaat laten ſnyden, zo mene ik myn beſt wel gedaan te hebben, en late aan anderen over het zelve in order te brengen, en het boſch, dat ik aangebragt hebbe, te beſnoeien en in behoorlyke gangen te verdelen. Dierhalven gelieve de nieuwsgierige Lezer al wederom hier van ons niets anders te verwachten, als de waarachtige afbeeldingen en eenvoudige beſchryvingen van die ſchaalviſſchen, welke ongemeen, en deswegens in ons Kabinet bewaart zynde van ieder ordentlyk Liefhebber dagelykſch by ons beſchouwt kunnen worden; terwyl wy ondertuſſchen, zo veel ons mogelyk is, diergelyke benamingen zullen gebruiken, welke onder de Schryvers, die in dit ſtuk uitmunten, in gebruik zyn, en als hun burgerrecht verkregen hebben. Wy gaan dan over tot het.

VYF EN DERTIGSTE TAFEREEL.

In deze plaat vertonen wy het allereerſte ſoort, zo van ſchelpen, als horentjes, waar aan hunne gedaante, ieder in zyn geſlacht en ſoorten, klaar te zien is, als mede op wat wyze zy uit hun zaadt in de ruime zeën, rievieren en op de aarde, gelyk de moſſelen, oeſters en aardſlakken, voorttelen, als wetende de gronden der zeën, de rotſen en de aarde tot hunne vrye verzamelplaatſen uit te vinden, om hunne eieren aldaar te verbergen, om onverhinderd uitgebroeit te worden. Wy zullen ons met dit verhaal niet langer ophouden, om dat verſcheide Schryvers, als *F. Redi*, *M. Liſter*, en meer anderen, de aardſlakken en der zelver voorteling reeds duidelyk beſchreven hebben. Nademaal ook het geſlacht der conchiliën, moſſelen en ſchelpen zo groot en zo menigvuldig is, zou het den Lezer buiten twyffel zeer vervelen, indien wy de zelve een voor een, zo klein als groot, zouden willen beſchryven. Dog om dat kleine goedtje niet geheel voor-

penitus pede minima isthæc prætereamus, sed eorum saltem præcipua, quantum par est, in conspectum producamus, in capsis quibusdam nostri Musei ea ordinate digerere allaboravimus, omnium quidem exilissima in medias arcas primæ sive supremæ capsæ eo, quo heic repræsentantur, modo collocando.

Vocantur autem isthæc plerumque *Cochleæ speculandi materiem præbentes*, atque ab aliis harum rerum Curiosis in cistulas profundiores, quadratas, digeri solent: at vero hac ratione haud adeò distincte perlustrari queunt, ac quidem quando in ordinem redactæ ope gummi in aqua soluti suo quælibet loco firmantur. Neque difficile jam erit peritioribus, internoscere ad quodnam genus & speciem quælibet earum, quas heic proposuimus, pertineat; modo nativis suis singulæ coloribus illuminatæ sint.

In prima quidem capsa Num. 1. in medio circulo Cochleæ exhibentur minutæ, oblongæ, turbinatæ, e mari Mediterraneo eductæ, quæ *Buccina* vocantur, & in varias spiras, uti cochleæ tympanorum, circumactæ sunt. Attamen potius inter Cochleas tenues & longissimas, læves, debent referri.

Has proxime ambiunt binæ areolæ subrotundæ, minima cochlearum, quæ nostras ad oras, circa Medenblickum, collectæ sunt, specie consitæ: harum pars adeo est minuta, vix ut dignosci visu queat, Cochleæne an arenulæ sint. Interim ex his lapsu temporis indigena nostra Buccina excrescunt. Eadem illa ora maritima bivalves quoque conchulas etiamnum clausas profert, in quibus vivens adhuc pisciculus hæret, uti in Ostreis. In his quoque conchulis, quæ æque ac Cochleæ in varias species distinctæ, variisque pictæ sunt coloribus, forma definita, pictura atque colores quam exactissime discerni possunt, ut hoc in studio exercitatus ilico suam cuilibet adsignet speciem.

In reliquis deinde areolis exoticæ Conchæ atque Cochleæ digestæ sunt, cum ab oris Mediterranei maris, tum ab Indicis, Italis atque Gallicis litoribus adlatæ. Quin & ex minima illa Margaritarum specie, quæ ob parvitatem viliores in pulverem medicatum teruntur, ejusmodi Ostracoderma seligenda curavi, quippe quæ inter illas plerumque reperiuntur; ut ita omnigenas atque ab omni ora depromptas exhibere possem species. Majores tamen species postmodum describentur.

In altera capsa Num. 2. variæ iterum Ostracodermatum species ordinatæ sunt, præcique autem rariora parva *Buccina*, *Cochleæ*, *Trochili*, *Rhombi*, *Cylindri*, *Umbilici*, *Conchæ Veneris*, &c. quæ nostro more collocavimus, ut accurate dignosci possent singula. Quantumvis vero plura exempla ad unam pertinentia speciem simul sistantur; tamen pleraque inter se differunt ratione picturæ, aut molis. Denique ut Curiosis innotescat, quanam ratione minutiora isthæc in capsulis mei Musei concinne disposuerim, sex istarum capsarum æri incidi curavi, spe fretus, fore ut opera hæc mea ipsis arrideat.

TABULA TRIGESIMA ET SEXTA.

Capsa tertia.

Arcum ostendit, è variis Conchis rarioribus atque eleganter pictis compositum, cujus utroque a latere collocatur corbis, perpulchris conflata e Cochleis, quarum nulla non rara est atque minus frequenter occur-

voorby te gaan, maar de voornaamste stukken van het zelve, zo veel doenlyk is, te vertonen, hebben wy de moeite genomen, de zelve in eenige laden van ons Kabinet in order te schikken, hebbende het allerkleinste goedtje in de middelste perken van de eerste of bovenste lade, gelyk hier in plaat verbeeld wordt, gelegt.

Dit kleine goedtje draagt gemeenlyk den naam van *Speculatie-horentjes*, wordende van andere Liefhebbers gewoonlyk in diepe vierkante bakjes verdeelt; maar men kan 'er op die wyze het gezicht zo net niet van hebben, als wanneer zy, door middel van een weinig gomwater, vast zitten, en in order geplaast zyn. Als dit goetje nu met zyne natuurlyke kleuren is afgezet, kan een kenner duidelyk zien onder welk geslacht en soort zy behoren.

In de eerste lade van Num. 1 worden hier, in de middelste kring, kleine, langwerpige, gedraaide horentjes vertoont, die wy uit de Middelandsche zee hebben bekomen, onder den naam van *Buccinæ*, met verscheide slingers, gelyk de trommelschroeven, bewonden. Maar zy behoren onder de *Cochleæ tenues & longissimæ leves*.

Om deze zyn twee rondachtige perkjes, met het kleinste slag van horentjes, die hier te lande, by Medenblik, aan strandt zyn opgezocht, zynde een gedeelte der zelven zo klein, dat men naauwlyks kan bekennen of het horentjes of zandkorrels zyn. Nochtans groejen daar uit met den tydt de inlandsche *Buccinæ*. Men vindt aan het gemelde zeestrandt ook schelpjes, die dubbeld en gesloten zyn, met het levendige vischje daar in, gelyk oesters. Van deze schelpjes, die mede, gelyk de horentjes, in verscheide soorten verdeelt, en met velerhande koleuren getekent zyn, vindt men de nette gedaante, tekening en verwen naaukeuriglyk vertoont; waar uit een kenner terstont ziet onder welk geslacht de zelve behoren.

Voorts zyn in de andere perkjes mede uitlandsche schelpjes en horentjes geschikt, deels van de stranden der Middelandsche zee, deels van de Indiaansche, als mede van de Italiaansche en Fransche zeestranden ons aangebragt. Ook hebben wy diergelyke onder de fyne zaad-of stamp-pereltjes, waar onder zy sorteren, laten uitzoeken, om van alderhande soorten en van alle kanten te vertonen, zullende de groter soorten in 't vervolg breder beschreven worden.

In de lade Num. 2 zyn in order geschikt verscheide soorten van conchiliën, bestaande voornamentlyk in kleine rare *Buccinæ*, *Cochleæ*, *Trochili*, *Rhombi*, *Cylindri*, *Umbilici*, *Conchæ Veneris*, enz. die wy naar onze wyze, om ieder stuk wel te kunnen bekennen, hebben geplaatst; en hoewel 'er verscheide stukken van een soort by malkander zyn gevoegt, verschilt het meeste gedeelte der zelven in verandering van tekening, in grootte, of kleinte. Om ook aan de Liefhebbers te vertonen, hoe ik in een Kabinet van myn kleine goedt de laden daar mede heb verfiert, heb ik zes van die laden in 't koper laten brengen, hopende, dat zulks den Liefhebberen niet onaangenaam zal zyn.

ZES EN DERTIGSTE TAFEREEL.

De derde laden.

Wy vertonen hier een boog, uit verscheide rare en fraai getekende horentjes en schelpen zamengestelt, hebbende aan weerzyden op de hoeken een mandtje, uit sierlyke horentjes in soorten, die alle raar en seldzaam zyn, dus zamengevoegt, en aan beide zyden

occurrens. Sub corbe dein utrinque producitur arcus in propaginem criſpatam, deorſum pendulam, quarum cuilibet inſidet Avis itidem de Oſtracodermis conſtructa. Scilicet caput ejus teſtaceæ conſtituunt Conchæ, Latinis *Patellæ* vocatæ, parte ſuperna convexæ, extuberantes, atqua oculorum inſtar radios in circuitum evibrantium pictæ: has minutæ ambiunt è mari Mediterraneo Cochleæ: Roſtrum de Ambaro Griſeo petitum eſt, quod mari innatans, quando etiamnum molle eſt, & quaſi calore ſolis colliquatum, roſtra Sepiarum ibidem pariter natantia inviſcat, & hinc plerumque ea hinc inde ſibi infixa oſtendit. Criſta de lapillis intra cranium Aſellorum reperiundis eſt confecta. Thoracem conſtituit concha inverſa, *Radius Solis* vocata, aut & *Tellina virgata* Latinis, albis, flavis & rubentibus radiis tæniisque diſtincta. Alarum vices bini ſupplent Muſculi oblongi, quorum interior pars concavam quaſi alarum faciem, corpori contiguam, mentitur; dum interea loco pennarum & plumarum rubentibus percarum pinnis uſi ſumus. Infima corporis pars conſtat ex operculis Cochlearum; quas Belgæ vocant *Alykruiken*. Pedes & horum digiti ſunt Echinorum marinorum aculei. Caudam formant binæ ſoleæ, quarum extremos fines Percarum pinnæ itidem fimbriant. Encarpa ſub arcu pendentia è Cochleis conſtant, quæ *indigenæ Scalares*, *variegatæ* vocantur noſtras ad oras reperiundæ, tum & è variis Cochlearum umbilicatarum, & ejusmodi aliis ſpeciebus, marginem infimum conſtituentibus. Cochleæ octo majores, in medio ſitæ, Liſtero audiunt *Cochleæ marinæ*, *apice mediocri producta*, *ſtriatæ*, alias vero vocantur Alvearia, vel Infantes faſciis involuti, aut & Nymphæ Bombycum.

Capſa quarta

Septum exhibet varie inflexum, cujus in medio ſex hærent Cochleæ oblongæ, acuminatæ, intortæ, eleganter pictæ, ſtellam veluti ſex radios emittentem repræſentantes, Latinis *Strombi*, Belgis Cochleæ longæ, tenues, vocatæ, variis gyris juxta longitudinem in acumen convolutæ, acuum & aculeorum inſtar. Rumphius ad Buccina ſpinalia eas refert. In medio hujus ſtellæ Cochlea exotica, dilute rubens, ex albo umbilicata, Latinis *Neritis* dicta, reponitur: inter verò iſtius Stellæ radios ſex ſitæ ſunt Cochleæ longe rariſſimæ, ſingulari quælibet modo pictæ, reticulatim circulatæ. Hanc Cochlearum ſpeciem vel locupletiſſimis in Muſeis perquam raro datur invenire. Liſtero *Rhombus* audit *parvus*, *cylindro-pyramidalis*, *ex ruffo minutiſſimis maculis reticulatus & faſciatus*. Binas adhuc alias ad eandem ſpeciem pertinentes a latere ibidem exhibemus.

Porrò ab omni parte, ſupra, infra, & utrinque a latere, quatuor habentur congeries Volutarum exquiſitiſſimarum, quoad genera, ſpecies, picturam, colores, multum inter ſe diſcrepantium, atque profecto digniſſimarum, quæ a curioſis & peritis attento oculo perluſtrentur. Rumphius *Volutæ* nomen in genere huicce Cochlearum claſſi impoſuit: at ſpecies tamen quælibet pro varietate præſertim externæ picturæ alio inſignitur deſuper nomine peculiari, quod nos in ſequentibus, dum majores ad ſpecies perventum erit, cuivis adponemus.

Præterea juxta priores variæ adhuc ſitæ ſunt ſpecies *Porcellanarum Granulatarum*, ſive *Nuſſatellanarum margaritiferarum*, quæ quia margaritis quaſi conſitæ ſunt, ita nominantur: tum & ejusmodi, quæ penitus candidæ & ſplendentes, nodis ſimiles, ſupra gibboſæ, utrinque extremo protuberante terminatæ, *Globuli*, *Nodi*, *Aſelli*, *Urſulæ*, *Pediculi* vocatæ. Porro duplex illa ſpira lateralis è *cylindris* dictis *minoribus* atque Achatæ inſtar pictis *Dactylis* variorum colorum & picturæ compoſita eſt: in medio ſpiræ unius variæ congeſtæ ſunt ſpecies Cochlearum, quas *valvatas*, *albas*, *nigras*, *ſtriatas*, vocant: in medio alterius acervus

zyden met een ſlingerachtige of gekrielde rank, nederwaarts hangende, voorzien, op ieder van welke een vogel zit, mede van ſchelpen en horentjes gemaakt: namentlyk, het hoofdt beſtaat uit ſchaalachtige ſchelpjes, *Klipklevers* of *Schoteltjes*, in 't Latyn *Patellæ* genaamt, zynde van boven gebogchelt, of verheven, gelyk oogen, die met ſtralen van zich afſchieten. Deze zyn met kleine horentjes uit de Middelantſche zee omzet. De bek is uit Amber de Grie gehaalt, zynde de bekken van Zeekatten, of Sepia, die gemeenlyk onder de Amber, als die van de hette des zonne noch week is, en de bekken, die boven op 't water dryven, vermengen. De kuiven zyn gemaakt van herſſenſteentjes uit Kabbeljaauwshoofden: de borſt is een omgekeerde ſchelp, die den naam van *Zonneſtraal* draagt, hebbende witte, gele en rode ſtralen en banden, in 't Latyn *Tellina virgata* genaamt. De vlerken beſtaan uit twee langwerpige moſſelen, van welke het binnenſte als de wieken vertoont; zyn verder met rode vinnen van baarzen, in plaats van pennen en veêren, bezet. Het onderlyf is zamengeſtelt van dekſels van Alykruiken; de benen en poten zyn pylen van Zeeappels, of *Echini marini*; de ſtaart beſtaat uit twee poelen of gootjes, in 't Latyn *Soleæ* genaamt; en de uiteinden van den zelven zyn mede vinnen van baarzen.

Het onder de boog hangende feſtonnetje is zamengeſtelt uit horentjes, welke *inlandſche wenteltrapjes*, of *Scalares*, of *Cochleæ variegatæ* genaamt, en aan onze zeeſtranden gevonden worden, als mede uit verſcheide ſoorten van navelhorentjes, en andere diergelyke, daar om heen gevoegt. De acht groote horentjes, die in 't midden geplaaſt zyn, dragen den naam van *Bykorfjes*, of *gebakerde Kindertjes*, als mede dien van *Popjes van zydewormen*, en by Liſter dien van *Cochleæ marinæ*, *apice mediocri producta*, *ſtriatæ*.

De vierde lade.

Wy vertonen in 't midden van dit ſlingerperk zes langwerpige, puntige, gedraaide horentjes, die fraai getekent zyn, en als een ſter met zes ſtralen verbeelden. Zy worden in 't Latyn *Strombi*, en in 't Nederduitſch *lange*, *ſmalle*, *horentjes* genaamt, en lopen met verſcheide gieren in de lengte ſpits toe, gelyk naalden en pennen. Rumphius ſtelt de zelve mede onder de *Buccina ſpinalia*. In 't midden van deze ſter legt een vreemd Alykruikje, dat licht roodverwig is, met een witte krul, van de Latynen *Neritis* genaamt. Tuſſchen deze ſterpennetjes leggen zes zeer rare horentjes, ieder van eene byzondere tekening, netswyze gebandeert. Deſe ſoort van horentjes worden zeer ſelden, zelfs in de allervoornaamſte Kabinetten niet gevonden. Liſter noemt de zelve in 't Latyn *Rhombus parvus cylindro-pyramidalis*, *ex ruffo minutiſſimis maculis reticulatus & faſciatus*, van welk ſoort wy nog twee andere daar neffens aan vertonen. Verder ziet men daar romdom, zo wel van onderen als van boven, en aan weêrzyden, vier hoopjes van de keurlykſte Tootjes, van verſcheide geſlachten, ſoorten, tekeningen en verwen, die waardig zyn van liefhebbers en kenners met aandacht bezichtigt te worden. Alle deze Toten, of Tootjes, worden in 't algemeen by Rumphius in 't Latyn *Volutæ* genaamt, wordende ieder ſoort van de zelve naar hunne uiterlyke tekening een byzondere naam gegeven, daar wy in 't vervolg by ieder ſtuk zyne rechten of eigentlyken naam zullen voegen in grotere ſoorten.

Voorts hebben wy neffens de voorgaande nog verſcheide ſoorten van de *Porcellana granulata*, of *Nuſſatellana margaritifera*, gevoegt, aldus genaamt, om dat zy als met pareltjes bezaait zyn, als mede zulke, die geheel wit en glanzig zyn, en naar knopjes gelyken, zynde van boven gebult, en hebbende aan weêrzyden een uitſtekend hoekje, *Globuli*, *Nodi*, als mede *Aſelli Urſulæ* en *Pediculi* genaamt. Verder beſtaat de dubbelde omſlingering, of ranken uit *Cylindri minores*, of kleine rollen en Agate Dadelſteentjes, van verſcheide koleuren en tekening. Binnen in den kring of omtrek van de eene rank ziet men een hoop van verſchyden ſoorten van *Cochleæ valvatæ*, *albæ*, *nigræ*, & *ſtriatæ*, of witte Slak-

vus habetur nonnullarum Cochlearum *umbilicatarum*, elegantium & perquam tenuium, quæ alias *Bullæ fasciatæ* vocantur; earum species maxima ex albo & purpureo lineata est, minor vero tenuibus lineis in latas tænias distincta. Bullæ ideo vocantur, quia testa gaudent admodum tenui, quasi membranacea, facile fragili, hinc prudentissime tractanda.

TABULA TRIGESIMA ET SEPTIMA.

Capsa quinta

Satyri repræsentat caput, è Conchis & Cochleis conflatum, oculis, auribus, naso, ore, reliquisque ad caput pertinentibus partibus præditum. Barbam facit subtilius quoddam Ceratophyton. Supremum capitis ornamentum Cochleæ rubræ marinæ constituunt, in semicirculum dispositæ, quæ eleganter omnes pictæ, & quasi coralliis obsitæ sunt. Sub dimidio hoc circulo quatuor prominent acuta, incurvata cornua, *Denticuli Elephantis*, aut nomine male flexo, *Dentali virides*. vocati. Tum vero variæ minores, dilute flavescentes Cochleæ, Belgis *Alykruiken* dictæ, ad oras Gallicas captæ, in septa partitæ cernuntur, spectaculum sua præbentes varietate amœnissimum. Et profecto minora isthæc maris producta, Cochleæ æque ac Conchæ, quam aptissima sunt, è quibus pro suo quilibet phantasmate varias effingat formas, non adeo de majoribus parabiles: nisi quis grandiora illa opera spelaeorum, quæ *Grotwerk* vocant, inde conficere malit; quo in negotio species quæcunque Ostracoderm. usu veniunt: prout specimine magnificentissimo in villa sua suburbana, ad Amstelam sita, TULPENBURG vocata, monstravit D. PINTO, itemque D. VAN MOLM, celebris mercator Amstelædamensis, in sua villa proxime extra urbem Trajectinam sita. Unde hodieque Viri reperiunter curiosi; qui mirificam rerum naturalium, quas mare offert, suppellectilem, ex merito magni faciunt, ejusque curam gerunt, ne, ut vulgares conchæ, pedibus conculcetur.

At ut ad capsam nostram redeamus, sunt in ea præterea inter reliquas quatuor admodum elegantes Conchæ, ad illarum pertinentes speciem, quæ Belgis *Bontemantels*, Latinis *Pectines* dicuntur: profundioribus nimirum sulcis & costis quasi distinctæ, tum asperæ, aculeatæ & transversim tenuiter liratæ, albis, purpureis, rubris, aliorumque colorum tæniis ornantur; dum parte superna utplurimum albescunt ex rubro vel purpureo guttatae. In binis reliquis septis variæ aliæ Cochleæ pulchriores & rariores, variæ magnitudinis margaritis hinc inde distinctæ conspiciuntur.

Capsa sexta

Septum medium hujusce capsæ ellipsin exhibet, e variis admodum elegantibus rarisque Cochleis, globulis nimirum, iisque, quas *Alykruiken* vocant, exoticis, partim fastigiatis, partim convexis, compositam. In medio areae hujus ellipticae stella conspicitur, è Cochleis limacum sinistrorsum apertis, exoticis, rarioribus, conflata, quas inter & reperiuntur penitus flave, multas in spiras circumactæ, aliæque, quarum spiræ purpureis & cæruleis tæniis latis, augustis, fasciatæ sunt; tum & quæ *Aplustra Principis* vocantur, versicolo-

Slakkenhorentjes, met zwarte en bruinachtige streepjes. In den kring van de twede rank zyn in een hoop geplaatst eenige fraaie soorten van *Cochleæ umbilicatæ*, in 't Nederduitsch *zeer dunne Navelhorentjes*, ook in 't Latyn *Bullæ fasciatæ* genaamt. Hun grootste soort is wit en paars gestreept, en de kleiner soorten zyn fyn gestreept, met brede banden. Zy hebben de naam van *Bullæ* gekregen van wegens haar dunne vliezige schil, die zeer ligt breekt, en daarom zeer voorzichtig moet behandelt worden.

ZEVEN EN DERTIGSTE TAFEREEL.

De vyfde lade.

In deze lade wordt een Satershoofdt verbeeld, uit horentjes en schelpen zamengestelt, met oogen, neus, mondt, en andere delen, tot zo een hoofdt behorende. Wat den baardt betreft, de zelve bestaat uit een fyn hoornachtig zeegewas. Het bovenste hoofdverfiersel, of de bovenste halve kring, is gemaakt van rode zeehorentjes, alle fraai getekent, en als met koralen bezet. Onder die halve boog ziet men vier puntige kromme horens uitsteken, *Denticuli Elephantis*, dat is, Olifantstanden, en anders door de wandeling *groene Dentalen* genaamt. Voorts ziet men verscheide licht gele Alykruiken, aan de kusten en stranden van Vrankryk opgevischt, in perken afgedeelt, zynde door hare verscheidenheit zeer aangenaam voor het gezicht. En zeker, men kan van het kleine zeegoet, zo van horentjes, als schelpjes, vele speculative figuren maken, het welk met grote zo wel niet kan geschieden, of men moet 'er grote grotwerken van zamenstellen, waar in alle soorten van horens en schelpen te pas komen; gelyk, onder anderen, by uitstek gedaan is op de buitenplaats TULPENBURG, aan den Amstel, den Here PINTO toebehorende; gelyk mede op de buitenplaats van de Here VAN MOLM, voornaam koopman te Amsterdam, even buiten Utrecht gelegen; zo dat 'er nog al liefhebbers gevonden worden, die de wonderen der Natuur, die de zee uitlevert, gelyk ze verdienen, hoogachten, en verhoeden, dat de zelve niet, gelyk de gemene schelpen, onder de voeten vertreden worden.

Maar om tot onze laden weder te keren, wy vertonen in deze, onder anderen, nog vier fraaie schelpen, die onder den naam van *Bontemantels* bekend zyn, en daar onder gesorteert worden; in 't Latyn *Pectines* genaamt. Zy hebben diepe ploojen, en zyn als geribt, scherp of ruig overdwars fyn gevoornt, en gebandeert met witte, paarze, rode en andere koleuren. Van boven zyn ze gemeenlyk wit, en met rood of paars gestippelt. In de twee andere perkjes ziet men verscheide andere fraaie en ongemene horentjes, tusschen beide met paarlen van verscheide grootte versiert.

De zesde lade.

Het middelste perk van deze lade verbeeldt een ovaal van verscheide sierlyke en seldzame horentjes, als knoopjes, of vreemde Alykruikjes, van welke eenige getopt, en andere verheven zyn. In 't midden van dit ovaal ziet men een ster, van slinks open gaande slakhorentjes zamengestelt, alle heel vreemd en raar zynde, wordende onder de zelve ook gevonden die gansch geel, en met vele slingers als omwonden, en andere, welker slingers paars en blaauw, en als met banden, zo brede als smalle, omwonden zyn, als mede zulke, welke de *Prinssenvlag* worden genoemt, zynde met velerhande

versicolorum tæniarum angustarum & latarum vario apparatu circulatæ; & quæ Latinis *Buccina marina varii coloris*, *Orbes*, &c. vocantur, rubris tantum, flavis, griseis, aut cæruleis lemniscis distinctæ. Sunt hæ sane inter rarissimas, nec fere uspiam ullo in Museo Curiosorum reperiuntur, dignissimæ interim, quæ suam ob raritatem in circulo specierum magis vulgarium principem locum teneant. Has circumstant *Cochleæ* quædam *marinæ* & *Trochi* dicti, suo singuli externo velamento orbati, ut subucula quasi in conspectum prodeat de materie matris perlarum conflata atque vividissimo nitore coruscans.

Extra memorata isthæc septa quatuor repositæ sunt admodum venustæ *Lutariæ Cochleæ*, quæ utplurimum ad oras maritimas Indiarum, tam Orientalium, quam Occidentalium, in luto reperiuntur, maximam partem sordida quadam & mucosa cuticula obductæ, qua detracta subtus conspicitur pulchra quædam testa, tenuis, pellucida, alias dilutius, alias saturatius flava, fasciata & sine fasciis. Curiosi quidam hancce speciem umbilicatis, alii Ammonis cornubus accensent: nos inter Cochleas lutarias referri debere putamus.

Bina reliqua septa sive dimidiati circi utrinque è Cochleis constant *valvatis* atque *lutariis*, majoribus, venuste tæniatis & variegatis. Exteriorem sane seriem ejusmodi constituunt cochleæ valvatæ, quæ, quantum novi, ab Authorum hactenus nemine descriptæ aut icone expressæ sunt, mihi ex Indiis Orientalibus transmissæ, non commemorato littore, in quo captæ sunt. Quædam earum marmoris instar variegatæ sunt, nubilatæ, undatæ, flavis, albis, rubris & cærulescentibus tæniis fasciatæ, quædam fuscæ sunt ex nigro lemniscatæ; quædam binis, ternis, & pluribus tæniis, vel spiralibus, vel sursum deorsumve recta porrectis, ornatæ: quin & intersunt altùm fastigiatæ, & planæ, Cochleas verticillatas, umbilicatas & lutarias referentes, &c.

Reliquas nostri Musei capsas, simili apparatu exornatas, præteribimus, quodlibet potius Ostracodermων genus & speciem nunc sigillatim, at breviter tamen, descripturi.

TABULA TRIGESIMA ET OCTAVA.

Sectio hæc prima de Turbinibus marinis & terrestribus minus vulgaribus aget, qui maximam partem apice intorto, instar turbinis aut pyri, terminantur. Sunt aliæ species, quæ Capræ avis, aliarumve volucrum ovis similes, introrsum retractum gerunt apicem suum turbinatum, instar umbilici, latoque orificio patent: unde inter Veneris Conchas relatæ *Bullæ* vocantur.

Num. 1. *Cochlea fasciata, turbinata, major, marina.*

Coloris est dilute spadicei, saturatioribus paulo fasciis frequentissime circulata; ore peramplo patens; testaque constans tenui. Oculos Bovis vulgo vocant. Nobis suppetunt, quæ vel plus quadruplo hac majores sunt, & nimium spatii his in Tabulis sibi deposcerent. Piscis intus hærens sapidiores inter cibos a quibusdam habetur. Variæ earum tam picturæ quam magnitudinis ratione species ex Orientalibus æque ac Occidentalibus Indiis nobis missæ sunt.

Num. 2.

velerhande koleuren zeer sierlyk omslingert, met brede en smalle banden; ook van die soort, welke alleen met rode, gele, groene, of blaauwe banden zyn voorzien, en in 't Latyn *Buccina marina varii coloris*, *Orbes*, enz. genoemt worden. Deze zyn van het seldzaamste slag, wordende in de Kabinetten der Liefhebbers weinig of in 't geheel niet gevonden, en waardig, wegens hare raarheit, om in den cirkel van gemener soort de hoofden te zyn. Om deze heen zyn geplaatst eenige *Cochleæ marinæ* en *Trochi*, alle van haar buitenkleedt berooit, als zynde in haar onderkleedt zeer sierlyk gepaarlemoert, en met een uitstekenden glansch voorzien.

Buiten de gemelde perken leggen vier fraaie slakhorens, die gemeenlyk aan den zeekant in het slyk, zo wel in West- als in Oost-Indië, gevonden worden. Ze zyn gemeenlyk met eene vuile slymige huidt begroeit; maar als de zelve daar is afgedaan, vertoont zich eene schone, gele, dunne schaal, die doorschynend is, de eene wat hoger, de andere wat bleker van verwe, met en zonder banden. Eenige liefhebbers stellen deze soort onder de *Umbilicata*; andere onder de *Cornua Ammonis*; maar wy stellen de zelve onder de *Cochleæ lutariæ*.

De twee andere halve perken of omtrekken, aan weêrzyden, bestaan uit *Cochleæ valvatæ* en *Cochleæ lutariæ*, of eenschalige grote en sierlyk gebande en gemarmerde alykruiken en slykhorens. De eerste of buitenste omtrek van deze soort van alykruiken zyn, myns wetens, by geen ander Schryver bekend, of in plaat vertoont, en zyn ons uit Oost-Indië toegezonden; maar aan wat strandt de zelve gevischt zyn, is ons onbekend. Eenige daar van zyn gemarmert, wolkachtig en als gewatert, geband met gele, witte, rode en blaauwachtige banden; andere zyn bruin, met zwarte banden, zommige met twee en drie, en andere met verscheide banden; deels geslingert, en deels regt open nederwaarts. Ook zyn 'er onder, die hoog getopt, en andere, die plat zyn, en als wervelhorens, navelhorens en slykhorens verbeelden; enz.

Wy zullen alle de andere opgeschikte laden van ons Kabinet overslaan, en nu ieder geslacht en soort van schelpen en horens in 't byzonder, doch kortelyk, beschryven.

ACHT EN DERTIGSTE TAFEREEL.

Deze eerste verdeling handelt van de vremde soorten van zee- en land-alykruiken, die meest met een draaipuntje eindigen, gelyk een tol, of peer. Daar is eene andere soort, die de gedaante van kivits- en andere vogel-eieren hebben, aan welke de draaipunten zyn ingetrokken, gelyk een navel, zynde wyd van mondt, weshalven zy onder de *Conchæ Veneris* gebragt worden, onder den naam van *Bullæ*, of blaasjens.

Num. 1. *Grote soort van alykruiken, die de zee opgeeft.*

De zelve zyn licht bruin geverwt, met wat donker bruine banden veelvuldig omringt, en heel wyd van mondt, en dun van schaal. Zy worden gemeenlyk *Ossenoogen* genaamd. Wy hebben eenige, die ruim viermaal zo groot zyn als deze, en die in deze plaat te veel zouden uitsteken. Haar visch wordt van de liefhebbers voor eene aangename spyze gehouden. Zy zyn ons uit Oost- en West-Indië gezonden, van verscheide grootte en tekening.

Num. 2. *Eadem inverſa.*

Num. 3. *Species altera, minor.*

Coloris etiam eſt magis ſpadicei, anguſtisque faſciolis, nigricantioribus, circumdatur. Plerumque qualemcunque ob ſimilitudinem *oculus vitulinus* audit.

Num. 4. Species alia, antica parte dilute cineracea, lemniſco albo circum turbinatum apicem lirata, poſtica parte paulo ſaturatius griſea, ex fuſco faſciata.

Num. 5. Cinereo-griſea hæc eſt, ex fuſco lirata, in apicem nigrum terminata, albis fuſcisque vinculis ventrem circumſcripta.

Num. 6. Hæc proxime æmulatur Bovis Vitulive oculum, ventre donata ex cæruleo plumbei coloris, quinque tenuibus tæniis, nigris, decorato. Ejus ſpira antica parte ſpadicea eſt, ex albo lirata, inque apicem deſinit nigrum, oculi pupillæ ſimilem.

Num. 7. Ejusdem circiter, ac prior, eſt formæ, at alio colore picta, ventre minor, ex fuſco faſciata.

Num. 8. Minor hæc eſt, poſtica parte admodum ſaturate ſpadicea, ſplendens, binis tenuibus tæniolis per medium circulata, antica parte dilute cinerea, verticillo ſubſpadiceo.

Num. 9. Discrepat hæc ſpecies penitus a prioribus: ex cinereo luteo enim unicolor eſt, teſta donata craſſiore, minus faſciata, profunde ſulcata, in apicem tenuiorem, fuſcum, criſpata, circum os alba, intus rubicunda. Liſtero audit *Cochlea ſubflava umbilicata.*

Num. 10. Priori penitus ſimilis eſt hæc, præterquam quod colore cinereo-griſeo gaudeat.

Num. 11. Iſthæc undique ex cinereo dilute flaveſcit, minorque eſt, at profundiſſime ſulcata, verticillo acuminato, perelegante, conſpicua.

Num. 12. Ex cæruleo plumbeus totam hanc pingit color. Supra adſunt rugæ. Spira dilutioris eſt coloris, inque longum & valde acutum apicem excurrit.

Num. 13. *Cochlea globoſa, ſeu Rapum dictum, majus.*

Hujusce generis maximas inter ſpecies eſt, quam heic exhibemus. Cauda ejus longa purpuraſcit; dum cætera fere omnia penitus candicant & pellucent. Superna pars globoſa eſt, & planiuſcule turbinata, in minutum apicem acuminatum concurrens.

Prior, ſubtus conſpicua, ore eſt lato, amplum patulo.

Num. 14. Rapum album, cauda curva, ſive ſemicriſpata, donatum, a poſtica parte ad dimidias coſtatum.

Num. 15. Et hæc ſpecies alba eſt, coſtulis teretibus, tanquam tæniis, confertim circulata, breviore cauda gaudens.

Num. 16. Coſtis hæc caret, ſupernam per ventris partem glabra & alba, longa cauda, ad finem criſpula, prædita.

Num. 17. Albicans hæc, tenui quaſi filo obvoluta, coſtata, ſcapo longo intorto, profundis liris, brevi cauda gaudet.

Num. 18. Paulo major quidem, cæterum priori ſimilis eſt, ſupra lævis, a poſtica parte coſtata.

Num. 19.

Num. 2. *Is de zelve omgekeerd.*

Num. 3. *Een andere, kleiner ſoort.*

Deze is een ſoort kleiner, en bruiner van verwe, met zwarter, ſmalle, banden omringt. Zy worden gemeenlyk Kalfsoogen geheten, om dat zy daar naar gelyken.

Num. 4. Is van voren licht aſchverwig, met een witte bandt om de krultop gevoornt, van achteren wat donker graauwer, met bruine banden verſiert.

Num. 5. Deze is aſchgraauw, bruin gevoornt, met een zwart krieltopje over 't lyf, met witte en bruine banden omwonden.

Num. 6. Deze heeft wel de meeſte gelykenis naar een Oſſe- of Kalfsoog, en is over het lyf blaauw lootverwig en glanzig, met ſmalle zwarte bandtjes verſiert. Van voren is de krul bruin, met wit uitgevoornt, en een zwart puntje, als een oogſter.

Num. 7 Heeft omtrent de zelve gelykenis van de voorgaande, maar is anders van koleur, kleiner van hoorn, met bruine bandtjes.

Num. 8 Is nog kleiner, van achteren heel donker bruin en glanzig, met twee ſmalle bandtjes over 't midden, van voren licht aſchkoleurig, met een bruinachtig krulletje.

Num. 9. Deze is een heel andere ſoort, eenkoleurig, aſchgeel, dikker van ſchaal, en niet geband, diep gevoornt, puntiger en bruin gekrielt, om den mondt wit, en van binnen rood gekoleurt. Liſter noemt deze ſoort *Cochlea ſubflava umbilicata.*

Num. 10. De zelve ſoort komt met de voorgaande in alle delen overeen, uitgezonderd dat ze aſchgraauw van koleur is.

Num. 11. Deze is geheel licht aſchgeel, kleiner van grootte, en heel diep gevoornt, met een fraai puntig krulletje.

Num. 12 Is heel blaauw lootverwig, en wat gerimpeld van boven: de krul is lichter van koleur, en draait heel puntig en lang ten einde uit.

Num. 13. *Raaphoorn.*

Deze is van de grootſte ſoort in dit geſlacht, met een langen paarsachtigen ſtaart; anders byna heel wit doorſchynend, van boven rond en plat gedraait, met een klein puntig tuitje.

De voorgaande van onderen te zien, met een breden, wyden, mondt.

Num. 14. Witte Raaphoorn, met een krommen of half gekrulden ſtaart, van achteren half geribt.

Num. 15. Deze is mede wit, met ronde ribbetjes, als banden, geheel vol omwonden, en een korten ſtaart.

Num. 16 Is zonder ribben, wit en glad van boven over 't lyf, met een langen ſtaart, die op het einde krullig valt.

Num. 17. Deze is wit, en als met een fynen draadt omwonden, geribt, en een lange gedraaide tuit, met diepe vooren, en kort van ſtaart.

Num. 18 Is wat groter, anders met de voorgaande overeenkomſtig, van boven glad, en van achteren geribt.

Num. 19.

Num. 19. Tota costis aspera longiorem apicem & caudam gerit.

Num. 20. *Rapum* hoc flavum est, extuberantibus lemniscis circulatum, saturatius flavis fasciis transversalibus, a capite ad caudam porrectis, distinctum, capite acutiore, cauda brevi, crispula, donatum.

Num. 21. *Rapum* aliud pallide flavescens, subtus conspicuum, ore amplum hiante, ad marginem denticulato.

Num. 22. Cepam hæc refert Cochlearum species, suisque iterum gaudet varietatibus. Pars Rapis similis est: at liræ fimbria terminantur.

Num. 23. *Cepa marina*, cujus superior pars, instar cuticulæ exterioris squillæ, ex flavo, ruffo & albo picta est; cauda parva, crispula, gaudens.

Num. 24. *Cepa* minor, terrestris.

Num. 25. Binæ minores Cochleæ terrestres, allii bulbulis similes.

Num. 26. Cochlea subflavescens, umbilicata, crassiore testa constans, subspadiceis lineis transversalibus, serpentino ductu, arcte circumscripta.

Num. 27. Eadem species, multo major, lineis carens, lævis, æqualis.

Num. 28. Ejusdem speciei alia, minor, testæ superficiem externam ruffulam saturate fuscis tæniis inscripta.

Num. 29. *Cochlea valvata, lævis; sive Vitellus primus.*

Ob formam & magnitudinem ita vocatur: est enim Cochlea turbinata, apice obtusiore gaudens, coloris vitellini, lævis, splendens, subtus albicans, operculo porcellani dicti operis ad instar candidissimo, in dimidium orbem formato, prædita.

Num. 30. Vitellus pallidus, priore paulo major, albis maculis varius.

Num. 31. Vitellus compressus, planior, magis coactus, æqualis, saturate flavi coloris, ore angustius convergente, in apicem album acuminato.

Num. 32. Cochlea valvata, quarta, ejusdem coloris & figuræ ac priores, at major.

Num. 33. Valvata quinta, candidissima, instar porcellani dicti optimi, ejusdem, ac prior, formæ. Sub eodem Numero 33 eandem exhibemus supinam. Multæ quidem nobis suppetunt hujusce speciei, quas tamen æri incisas heic exhibere supersedemus, ad alia pergentes.

Num. 34. *Bulla, sive ovum Vanelli dictum.*

Genus hoc pluribus quoque constat speciebus, ratione colorum & picturæ admodum variantibus. Laxa in iis obtinet convolutio, apertura oblonga, paucique gyri. Quam heic exhibemus, inter maximas est; quas unquam nobis videre licuit, inusitata elegantia, marmoris in modum variegata; quum testa cinereo-grisea, tenuis, bullæ æmula, quemadmodum ova Vanelli, unde nomen habet hæc Cochlea, saturate fuscis maculis & punctis magnis, parvis, distinguatur.

Num. 35. Altera species, minor, nigris, oblongis maculis & guttulis per testam obscure griseam concinne variegata.

Num. 36. Alia oblonga, ex albo perfundata, ex cærulo & ruffo variegata.

Num. 37.

Num. 19. Deze is geheel geribt, met een langer tuitje en staart.

Num. 20. Geel Raapje of Knol, met verhevene bandtjes omwonden, en met hoger gele dwarsbanden van boven naar beneden overtrokken, puntig aan 't hooft, met een korten gekrulden staart.

Num. 21. Een andere bleek gele Raap, van onderen verbeeld, met een wyd gapenden mondt, wiens lippen getand zyn.

Num. 22. Deze verbeeldt een uie, of *Sepa*, die mede in soorten zyn, en deels naar de Rapen gelyken, waar van de vooren met een soom gesloten zyn.

Num. 23. *Zee-uie*, wiens bovenlyf geel, ros en wit is, gelyk de buitenste schil van de zee-uien hebben, met een kleinen krulligen staart.

Num. 24. Een klein aard-uietje.

Num. 25. Twee kleine aardslakjes, gelykende naar de bolletjes van knoflook.

Num. 26. Geelachtige, dik schillige, Navel-slak, met bruinachtige dwarsstreepjes slangswyze digt aan een gevult.

Num. 27. De zelve soort, maar veel groter, zonder streepjes egaal en glad.

Num. 28. Een klein van de zelve soort, met donker bruine banden over de rosachtige bovenschaal getekent.

Num. 29. *Eidoojer van gedaante en grootte.*

Het is een ronde alykruik, met een stompe punt, gelykende van koleur een doojer van een ei, glad en glanzig. Zy zyn van onderen wit, en het deksel is heel wit als porcelyn, en gelyk een halvemaans cirkel geformeert.

Num. 30. Deze is wat groter dan de voorgaande, hebbende witte plekjens.

Num. 31. Deze is platter en meer ingedrongen, egaal, en hoger geel gekoleurt: de mondt loopt smal toe, met een wit puntje.

Num. 32. Deze heeft de zelve gedaante en koleur als de voorgaande, maar is groter.

Num. 33. Deze is geheel wit, gelyk fyn wit porcelyn, in de voorgaande gedaante. De zelve vertonen wy op de zelve Num. 33 van onderen. Wy hebben 'er verscheide soorten van, maar wy oordelen de zelve onnodig in plaat te verbeelden, en gaan over tot andere.

Num. 34. *Kievits-ei.*

Dit geslacht bestaat mede in vele soorten, en zyn zeer veranderlyk in verscheide tekeningen en koleuren. Zy zyn losjes in malkander gerolt, met een langwerpige opening, en met weinig gieren. Deze is een der grootste soorten, die wy ooit gezien hebben, en ongemeen fraai gemarmert, met donker bruine plekken en stippeltjes, groot en klein, op de aschgraauwe schaal, die mede dun en blaasachtig van natuur zyn, gelyk de kievits-eieren, daar zy den naam van dragen.

Num. 35. De twede soort is kleiner, met zwarte, langwerpige, plekken en stippelen over de donker graauwe schaal sierlyk gemarmert.

Num. 36 Is langwerpig, met een witten grondt, blaauw en ros gemarmert.

Num. 37.

Num. 37. Testa hæc est spadicea, nigris maculis, punctisque minutis, marmoris instar, picta.
Num. 38. Fundus hujus albus est, quo super marmorea ex fusco pictura regnat.
Num. 39. Elegantissime hæc variegata est, uti ova avium aquaticarum.
Num. 40. Alia species, multo minor, & rotundior priore.
Num. 41. Alia quædam species, minuta, oblonga, binis tæniis, ruffulis, circulata, similique pigmento super testa albicante variegata.
Num. 42. Alia hæc species est adhuc minor, oblonga, fasciis carens, ex subfusco variegata.
Num. 43. Rursus alia hæc est species, rotunda, grisea, binis tæniis viridescentibus ornata & guttata.
Num. 44. Rarior hæc species, parcissime reperiunda, cærulescens, binis obscurioribus fasciis ornatur.
Num. 45. Bulla albissima, translucens, membranæ instar tenuis, ovi columbini testæ similis.
Num. 45*. Eadem supina, ore amplum patulo conspicua.
Num. 46. Peregrina & hæc species, grisea, tenuiter lineata & nubilosa est.
Num. 47. Tenerrima hæc est, lacteo candore picta, testamque tenuissimam subtilibus tæniolis, tanquam filis, purpureis concinne circumscripta. Rumphius *Aplustre Arantium* vocat.
Num. 48. Major multo hæc est priore, itidem testa alba gaudens, tenuibus tæniolis, tanquam pilis, ruffis, confertissime obvoluta.
Num. 49. Ejusdem speciei alia, itidem, uti prior, filamentis pluribus, subtilibus, nonnullis tamen & grossioribus, testam ex cinereo griseam obvoluta.
Num. 50. Minor hæc est, sed omnium elegantissima, in testa tenui & albicante nitore inusitato exornata, subtilibus filamentis, quasi pilis, aliisque inter hæc grossioribus quam venustissime circumvoluta.
Numerus idem supinam quoque exhibet.

Num. 51. *Cochlea fusca, cujus lineas spirales aliquot, albicantes, intersecant characteres quidam nigri.*

Ita Listero audit hæc species: at nobis non fusca occurrit, sed cinereo-lutea Cochlea, tribus circulata fasciis latis, saturate fuscis, quarum media tamen ad flavum vergit; has inter lineæ, nigricante marmoris pictura, tanquam characteribus, exornatæ, serpentino ductu delatæ, versus crispatum capitis apicem concurrunt. Gyri ejus posteriores lactei sunt alboris. E Mari Mediterraneo provenit haec species. Testa crassa est, osque amplum. Discrepant autem aliae ab aliis picturae elegantioris varietate.
Num. 52. Haec Cochlea paulo est minor, at æque eleganter picta, ac prior.
Num. 53. Iterum haec minor est, at vel pulchrior etiam.
Num. 54. Indigena haec est Cochlea, in vinetis degens & generans, prout per plures annos retro domum nostram sub vite ejusmodi Cochleas servavimus, quae & suammet ibi speciem multiplicarunt, ex Germania nobis transmissae. Est haec ex obscure luteo pulchre picta, duabus taeniis albis, latis, circulata: oris quoque ambitus fimbriatus est. Venter plerumque minutis exasperatur rugis. Inde paratur Syrupus Limacum, qui ad infantum Tussim convulsivam in officinis Pharmaeceuticis prostat.

Num. 55.

Num. 37. Deze is bruin van schaal, met zwarte plekken en kleine stippeltjes getekent en gemarmert.
Num. 38 Is wit op den grondt, met bruin gemarmert.
Num. 39. Deze is heel fraai gemarmert, gelyk de eieren van watervogels.
Num. 40. Een andere soort, veel kleiner en ronder als de voorgaande.
Num. 41. Nog een andere soort, klein en langwerpig, met twee bandtjes omwonden, rosverwig, en van de zelve koleur over de witte schaal gemarmert.
Num. 42. Deze is nog kleiner en langwerpig, zonder banden, met eene bruinachtige verwe overmarmert.
Num. 43. Dit is weder een andere soort, die rond en graauwverwig, en met twee groenachtige banden versiert en gestippelt is.
Num. 44. Deze is een heel rare soort, die selden gevonden wordt, blaauwkoleurig, met twee donkere banden versiert.
Num. 45. Deze is geheel wit, doorschynend, en zo dun als een vlies, gelyk een schil van een duiven-ei, daar zy ook 't meest naar gelyken.
Num. 45* Vertoont de zelve van onderen, daar men in den wydgapenden mondt kan zien.
Num. 46. Dit is mede een vremde soort, graauwachtig gekoleurt, fyn gestreept en gewolkt.
Num. 47. Deze is van de allereerste soort, melk-wit, en over de hele dunne schaal met fyne purpere bandtjes, als draadtjes, sierlyk omwonden. Rumphius geeft deze soort den naam van *Oranjevlag*.
Num. 48. Die hier verbeeld wordt, is veel groter als de voorgaande, mede wit geschaalt, en heel vol met fyne bandtjes, als haairtjes, die uit den rossen zyn, bewonden.
Num. 49. Een ander van deze soort, mede, gelyk de voorgaande, met veelvuldige fyne draadtjes, waar onder eenige wat grover omwonden zyn, waar van de schaal zich asch-geel vertoont.
Num. 50. Deze is kleiner, maar 't allerfraaist van alle van deze soort, ongemeen schoon, en net over 't dunne en witte schaaltje, met fyne draadtjes, als haairtjes, en tusschen in met dikker draadtjes sierlyk omwonden.
Deze wordt op de zelve Num. van onderen vertoont.

Num. 51. *Asch-gele slakhoorn.*

Zie boven den Latynschen naam, dien Lister aan dit geslacht geeft; maar in plaats van donker bruin vinden wy, dat deze slakhoorn asch-geel is, met drie brede donker bruine banden omringt, waar van de middelste meer naar den gelen trekt, en de tusschenliniën met eene zwartachtige marmering als karakters versiert zyn, en slangswyze naar het gekrulde hoofdpunt zamenlopen. De gieren van achteren zyn melk-wit. Zy komen uit de Middelandsche zee: hunne schaal is dik, en zy hebben een wyden mondt. Zy bestaan mede in vele soorten en veranderingen van sierlyke tekening.
Num. 52. Deze slakhoorn is wat kleiner, maar wel zo fraai van tekening als de voorgaande.
Num. 53. Deze is nog schoner, maar wat kleiner.
Num. 54. Dit is een inlandsche karkal, of slak, die onder de wyngaarden leven en voorttelen, gelyk wy zelf die vele jaren achter ons huis onder de wyngaardt hebben gehouden, daar ze voortgeteelt zyn; hebbende de zelve uit Duitschlandt laten komen. Deze is fraai donker gekoleurt, met twee witte, brede, banden omringt, als mede de lip van den mondt. Over 't lyf zyn ze gemeenlyk klein gerimpelt. Uit deze wordt de *Syrupus Limacum*, of slakken-sieroop gemaakt, die men in de Apotheken voor de kinkhoest der kinderen gereed houdt.

Num. 55.

Num. 55. Cochlea terrestris, Hispanica, quæ testa æque dura, ac prior, gaudet, parte superna sordide albicans, multis circumscripta lineis, fuscis, supra quas aliæ iterum maculæ lineæque fuscæ marmoream efficiunt variegationem: apex prominulus ex nigro fuscus est. Postica parte latæ decurrunt fasciæ. Orificium labro albo, crasso, fimbriatum est.

Num. 56. Cochlea marina, cinereo-grisea, ex Indiis Orientalibus, quam venustissima, quatuor tæniis, albis, ex fusco guttatis, cincta. Capitis spira anterius lactei est coloris; sulci vero flaviuscule albescunt.

Num. 57. Ad Cochleas umbilicatas hæc refertur, ex flavescente albicans, saturate flavescentibus lineis transversalibus, serpentino ductu inflexis, arcte circumscripta, eodem fero modo, ac quæ hac in Tabula sub Num. 26 habetur.

Num. 58. Amboinensis hæc est Cochlea marina, quæ ex flavo albescens fuscis, oblongis, punctis numerosissimis, albisque tæniis, marmoris in modum, vel ipso etiam in capite atque extremo apice variegatur. Postica pars albescit. Os labio gaudet retorrido.

Num. 59. Ejusdem hæc est speciei, ac prior, atque similiter etiam comparata, præterquam quod puncta ejus oblonga grossiora, latiora, & magis fusca sint.

Num. 60. Ad idem equidem genus isthæc pertinet, at pictura penitus alia, quam prior, gaudet. Lacteus ei universim color est, quem flammæ obscure luteæ supra ventrem, marmoris in modum, variegant.

Num. 61. Est & hæc Cochlea marina, priori Num. 59 quoad formam & picturam similis, at minor.

Num. 62. Cochlea marina, minor, alba, maculis obscure fuscis annulatim ornata.

Num. 63. Ejusdem speciei alia, flava, minoribus maculis distincta.

Num. 64. Ex cinereo grisea hæc est, albis tæniolis & obscure fuscis punctis variegata.

Num. 65. Cochlea dilute lutea, geminatis fasciis albis, ex fusco guttatis, & has inter decurrente fascia dilutius fusca, eleganter circulata. Antica parte gyri multiplices, tanquam rugæ, superficiem complicant. Caput planum est & apice minuto donatum.

Num. 66. Cochlea marina, fusca, ex albo annulata, apice capitis longum prominulo prædita, profunde lirata.

Num. 67. Cochlea marina, alia, umbilicata, planiuscula, fusca, alba fascia cincta, capite gaudens plano, quod nigro gyro ornatum est.

Num. 68. Indigena Cochlea terrestris, eleganter picta.

Num. 69. Cochlea marina Amboinensis, quam venustissime variegata, dilute fuscis lineis, transversalibus, pluribusque tæniis, obscure cærulis, fundo super albicante, circulata. Caput planum est & tantisper crispulum.

Num. 70. Cochlea parva, venuste picta, ex Zeelandia.

TABULA TRICESIMA ET NONA.

Sectio secunda

De *Cochleis* agit *terrestribus*, sive *Buccinis umbilicatis*, quæ instar umbilici rotunda, in medio densè crispata, extrorsum latius expansa, cornu quasi venatorium referunt. Altera species ex oblongo tornata, sini-

Num. 55. Spaansche Landkarkal, die wel zo dik geschaalt is als de voorgaande, van boven vuil wit, met vele bruine liniën omringt, als mede met bruine vlakjes en streepjes als overmarmert. De uitstekende draaipunt is zwart bruin; van achteren breed geband: de mondt is met een dikke witte lip omsoomt.

Num. 56. Asch-graauw Zeekarkal uit Oost-Indië, die byzonder fraai met vier witte bandtjes, met bruin gestippelt, omringt zyn; van voren is de draai van 't hoofdt melk-wit, en in de vooren geelder wit.

Num. 57. Deze wordt onder de Navel-horens getelt, zynde van kouleur geelachtig wit, met donker geelachtige dwarsstreepjes, als slangetjes, digt aan malkander geschikt, op de wyze als die op deze plaat van Num. 26.

Num. 58. Dit is mede een Ambonsche Zeekarkal, die op den grondt geel-wit, met witte banden, en vol met bruine langwerpige stippels als overmarmert is, als mede over 't hoofdt en puntje; van achteren wit, met een omgeslagen lip.

Num. 59. Deze is van de zelve soort als de voorgaande, en komt daar mede overeen, behalven dat deze langwerpige strepen grover, breder en bruiner zyn.

Num. 60. Deze soort is wel van 't zelve geslacht, maar heel anders van tekening. Het horentje is geheel melk-wit, en doorgaans donker geel over 't lyf vlamachtig gemarmert.

Num. 61. Dit is mede een zeeslak, en komt met de voorgaande soort van Num. 58. in gedaante en tekening overeen, maar is kleiner.

Num. 62. Wit zeeslakje, met donker bruine plekjes ringswyze getekent.

Num. 63. Deze is van de zelve soort, geel gekouleurt, met kleiner stippen.

Num. 64. Deze is asch-graauw. met witte bandtjes en donker bruin gestippelt.

Num. 65. Licht geel slakhorentje, met dubbelde witte bandtjes, die met bruin gestippelt, en tusschen beide met een lichter bruinen bandt sierlyk omringt zyn. Van voren is hy met veelvuldige gieren, als rimpels, gevouwen. Het hoofdt is plat, met een klein puntje.

Num. 66. Zeeslakje, bruin gekouleurt, met witte ringen, en een lang uitstekend hoofdpuntje diep gevorent.

Num. 67. Een ander plat navelachtig zeeslakje, bruin gekouleurt, met een witte bandt omringt: 't hoofdt is plat, met een zwarte krul gesiert.

Num. 68. Een inlandsch landslakje van een fraaie tekening.

Num. 69. Ambonsche Zeekarkal, die ongemeen schoon gemarmert, met licht bruine dwarsstreepjes op een witten grondt, en verscheide donker blaauwe bandtjes omringt is: het hoofdt is plat en weinig gekrult.

Num. 70. Een klein fraai getekent horentje uit het Zuidlandt.

NEGEN EN DERTIGSTE TAFEREEL,

De twede snede.

Handelt van de *Cochleæ terrestres*, of *Buccinæ umbilicatæ*, die navelachtig rond, en in 't midden digt gekrult zyn, en zich naar buitenwaarts wyder uitbreiden, gelyk als een jagthoorn verbeeldende. De twede soort zyn langwerpig gedraait, slinks en regts gekrult,

ſiniſtrorſum & dextrorſum criſpata, vario modo colorata, eleganter tæniata, partim latis, partim geminis, partim pluribus funiculis, catenarum in modum conſtructis, venuſtiſſime circulata eſt. Propagant ſeſe hæc Oſtracoderma, ſuumque quærunt pabulum ſupra terram in plantis arborumque foliis, deguntque potiſſimum in regionibus calidioribus, Indiis nimirum Orientalibus & Occidentalibus, ibique deſerta tanquam tranquilla habitacula deligunt. Indigena vero, præſertim quæ in collibus arenoſis maritimis commorantur, minora tantum ſunt, neque tamen ſpeciebus aliquot eleganter pictis carent. Tertia ſpecies flumina ſtagnantesque aquas incolit. Oceanus tamen genera exhibet numeroſiſſima, in majores minoresque iterum diviſa & ſubdiviſa ſpecies, quarum quælibet peculiari quodam ſub tractu magis viget. Quæ quidem penſitata non poſſunt non in ſummam nos rapere admirationem, quod Conditoris ter Optimi, maximi, infinita potentia, præſentia, atque ſapientia in immenſum adeo pateat, ut vel in marium profundiſſimis quam maxime admiranda animantia, numero tam ſtupendo, vivant & vigeant. Inde eſt, quod ſedulus Scrutator multo nonnunquam labore & indefeſſa induſtria, ut ſumtus taceam, quidpiam ibi inveniat, quod oculis non ſolum arridet, verum & contemplatione ineffabilium ſummi Creatoris operum mentem mirifico quodam modo demulcere poteſt, ut in verba Davidis Pſalm. 104, vs. 24, 25, 26, erumpat. At è diverticulo in viam! Proſequamur noſtrum inſtitutum!

Num. 1. Cochlea eſt umbilicata, ex pallide citrino flava, binis ſupra dorſum tæniis, ſaturate fuſcis, inter quas ex dilutiore Arantii colore pictura regnat, exornata. Species hæc pertenuibus ſemper & admodum lævibus gaudet teſtis, ejusque varia jam ſpecimina ante in capſis oſtendimus, nunc peculiari quælibet ſub numero deſcribenda.

Num. 2. Eadem ſubtus coſpicua, dilute crocea, binas illas tænias fuſcas, tertiamque albam viſui offerens.

Num. 3. Hæc ſupra ex dilute cinereo albicans, per dorſum cinereo-griſea, ſpiram oſtendit ex dilute flavo pictam.

Num. 4. Saturate Arantii eſt coloris, latiore alba, biniſque ſpadiceis tæniolis ornata.

Num. 5. Eadem ſupina, coloris Arantii paulo dilutioris.

Num. 6. Ruffo cinerei, ex albo mixti, hæc eſt coloris, binis lemniſcis anguſtis, ſpadiceis, gyriſque albis, fimbriata.

Num. 7. Supra ſpadiceus huic color eſt; & flava eam tænia ambit.

Num. 8. Eadem ſupina.

Num. 9. Albicans hæc, ex luteo variegata, ſupra binis ſaturate fuſcis tæniis gyrata eſt.

Num. 10. Sulphureo flavus huic color eſt, in ſulcis & poſtica parte ex dilute fuſco obumbratus.

Num. 11. Albicans hæc, ex purpureo variegata, ſupra ſaturate fuſco pigmento obumbratur.

Num. 12. Cochlea, *Alykruik* vocata, eleganter tæniata, variis funiculis veluti obvoluta.

Num. 13. Alia ſimilis, cæruleſcens, binis ornata tæniolis fuſcis.

Num. 14. Cochlea major, umbilicata, tæniis ex ruffo luteis circulata.

Num. 15. Alia ejusmodi, nigris luteiſque tæniis eleganter circumdata, ſulcis dilute purpureis diſtincta.

Num. 16. Alba hæc, ex cinereo luteo variegata, ex ſaturate fuſco obumbrata eſt.

Num. 17. Cochlea limacum minor, dilutè cæruleſcens.

Num. 18. Alia ejusdem ſpeciei, ex purpureo circulata & obumbrata.

Num. 19.

gekrult, en op verſcheide wyzen gekouleurt, met ſierlyke banden, deels breed, deels dubbeld, andere met meerder ſnoertjes, kettingwyze, zeer fraai omringt. Zy hebben hunne voortteling en voedſel op de aarde, van de gewaſſen en bladen der bomen, in de warme landen, als Ooſt- en Weſt-Indië, daar zy de wilderniſſen voor hunne geruſte verblyfſplaats verkiezen. De inlandſche zyn maar klein, byzonderlyk die hunne woonplaats in de duinen hebben, waar onder ook eenige fraai getekende gevonden worden. De derde ſoort leven in rivieren en ſtille wateren. Het grootſte getal der geſlachten, zo wel in grootte, als kleinte van ſoorten en byſoorten, geven de zeën op, en ieder geweſt heeft zyne byzondere geſlachten en ſoorten, waar over de menſch zich ten hoogſte moet verwonderen, en in overdenking nemen, hoe oneindig groot des allerhoogſten Scheppers macht, overal-tegenwoordigheit en wetenſchap is, zo dat ook de grootſte wonderen en ſchepſelen in de diepte der zeën krielen; leven en tieren, daar zomwylen door veel moeite en naarſtigheit (de koſten aan een zyde gezet) de zoeker iets vindt, dat niet alleen het oog voldoedt, maat ook door de onuitſprekelyke wonderwerken des almachtigen Scheppers de ziele verkwikt; zo dat hy met David moet uitroepen uit den 104 Pſalm, vers 24, 25 en 26.

Wy gaan verder met deze beſchryvinge voort en vervolgen ons werk.

Num. 1. is een bleek citroen-geel Navelhoorn, met twee donker bruine bandtjes over den rug, die met lichter oranje-geel tuſſchen de bruine bandtjes uitgemonſtert zyn. Deze ſoort vallen alle zeer glad en dunſchalig, waar van wy reets in ons voorgaande, van de laden, verſcheide hebben vertoont, zullende nu ieder ſoort by de Num. aanhalen.

Num. 2. Dit is de zelve van onderen: licht ſaffraanverwig, daar de twee bruine banden met een witte gezien worden.

Num. 3. Deze is van boven licht aſch-wit, over den rug aſch-graauw, met twee bruine banden, en in de krul licht geel getekent.

Num. 4. Deze is hoog oranje-geel, met een breden witten en twee bruine bandtjes verſiert.

Num. 5. De zelve van onderen wat lichter oranje-geel gekouleurt.

Num. 6. Deze is ros aſch-werwig, met wit vermengt, en twee ſmalle bruine banden, waar van de gieren wit als beſoomt zyn.

Num. 7. Van boven kaſtanje-bruin, met een gelen bandt omſlingert.

Num. 8. Is de zelve van onderen.

Num. 9. Is wit met geel gemarmert, en van boven met twee donker bruine banden omkrult.

Num. 10. Is geel zwavel-kouleurig, met licht bruin van achteren en over de vooren beſchaduwt.

Num. 11. Deze is wit, met paars gemarmert, en van boven met donker bruin beſchaduwt.

Num. 12. Een fraai gebandeerde Alykruik, met verſcheide ſnoertjes als omwonden.

Num. 13. Een andere, uit den blaauwen, met twee bruine bandtjes.

Num. 14. Een grote witte Navelhoorn, met ros-gele banden omkrult.

Num. 15. Een andere, met zwarte en gele banden ſierlyk omringt, waar van de vooren licht purperverwig zyn.

Num. 16. Is wit, met aſch-geel overmarmert, en met donker bruin beſchaduwt.

Num. 17. Klein licht blaauw ſlakhorentje.

Num. 18. Een ander, met paars omringt en beſchaduwt.

Num. 19.

Num. 19. Cochlea Dunorum albicans ex nigro gyrata.
Num. 20. Cochlea Dunorum flava, tæniis fuſcis, ex nigro ſtriatis.
Num. 21. Similis alia, tæniis carens, lineolis longis, transverſalibus, diſtincta.
Num. 22. Alia ejusmodi, ex cinereo-griſeo unicolor, tæniis lineisque carens.
Num. 23. Cochlea Dunorum minuſcula, cucullæ fatui æmula.
Num. 24. Cochlea, *Alykruik* vocata, minor, dilute cærulea, intus ſaturate ſpadicea.
Num. 25. Cochlea fluviatilis elegans, dilute flava, ex rubro variegata, catenulis veluti circumdata.
Num. 26. Cochlea cinereo griſea, funiculis quaſi denſe cincta, ex fuſco obumbrata.
Num. 27. Similis alia, rubris funiculis ornata.
Num. 28. Cochlea marina, minor, tuberculis pulchre inæqualis, quaternis ſpiris gyrata.
Num. 29. Alia ejusdem ſpeciei, tuberculis majoribus aſpera, eleganter elaborata.
Num. 30. Cochlea fluviatilis, minor, elegans, luteis fuſcisque tæniolis picta.
Num. 31. Cochlea fluviatilis minor, elegans, tenuis, ex fuſco tæniata.
Num. 32. Eadem ſubtus conſpicua.
Num. 33. Alia ſpecies major, corpore ex albo & luteo vario, fuſcis tæniis ornata.
Num. 34. Eadem ſupina.
Num. 35. Cochlea fluviatilis, minor, dilute cærulea, binis nigris, latis, lemniſcis ad apicem circulata.
Num. 36. Alia Cochlea fluviatilis, elegans, dilute cærulea, ex Arantio & fuſco, veluti flammis, diſtincta, ſex in ſpiras contorta.
Num. 37. Minor hæc eſt, albis tæniis, lineisque oblongis, ſpadiceis, ornata, in quinque ſpiras contorta.
Num. 38. Elegantior hæc latis anguſtisque tæniis quaſi reticulata eſt.
Num. 39. Cochlea fluviatilis minor, oblonga, acuminata, profunde ſulcata, cinereo luteis quaſi flammis diſtincta.
Num. 40. Eadem ſupina.
Num. 41. Cochlea fluviatilis, indigena, ex oblongo acuminata, lineolis veluti tæniata.
Num. 42. Similis alia, dilute cinerea, poſtica parte ſordide obumbrata.
Num. 43. Et hæc in noſtris foſſis atque fluviis reperiunda, craſſum continens in cœno degentem Limacem, oblongum in acumen terminata, quatuor ſpiris, minutoque ad finem globulo abſolvitur, teſta conſtans tenerrima, &, membranæ inſtar, tenuiſſima.
Num. 44. Eadem ſupina, ut amplum hians orificium, latis quaſi dentibus nonnihil ſerratum, inſpici queat.
Num. 45. Similis alia, ſupina.
Num. 46. Eadem prona.
Num. 47. Alia ſpecies, elegantiſſime picta & variegata, tæniolis, pilorum inſtar, tenuiſſimis circulata.
Num. 48. Priori compar hæc eſt.
Num. 49. Rarior hæc eſt Cochlea fluviatilis, tæniolis nigris, a poſtica parte juxta longitudinem exporrectis, ſpiras alternatim ſecantibus, lineata, ſupra albicans ex fuſco obumbrata.

Num. 50.

Num. 19. Een Duinſlakje, wit, met zwarte ringen.
Num. 20. Geel Duinſlakje, wiens bruine banden zwart geſtreept zyn.
Num. 21. Een ander, met lange dwarſtreepjes zonder banden.
Num. 22. Een ander, eenvoudig, aſch-graauw, zonder ſtreepjes, of banden.
Num. 23. Klein Duinhorentje, gelykende een zotskapje.
Num. 24. Een licht-blaauw Alykruikje, van binnen donker bruin.
Num. 25. Fraai rivierhorentje, licht geel, met rood gemarmert, en kettingwyze geband.
Num. 26. Aſch-graauw horentje, vol als met koordtjes omflingert, en bruin beſchaduwt.
Num. 27. Een ander, met rode ſnoertjes verſiert.
Num. 28. Fraai geknobbeld zeehorentje, met vier kringen.
Num. 29. Een andere diergelyke ſoort, groter gekorrelt, en ſierlyk uitgemonſtert.
Num. 30. Klein fraai rivierſlakje, met gele en bruine bandtjes.
Num. 31. Een dun fraai rivierſlakje, met bruine bandtjes.
Num. 32. Het zelve van onderen verbeeld.
Num. 33. Een andere groter ſoort, over 't lyf wit en geel, met bruine bandtjes.
Num. 34. De zelve van onderen verbeeld.
Num. 35. Een klein licht blaauw rivierſlakje, met twee brede zwarte bandtjes om de tuit.
Num. 36. Een ander fraai rivierſlakje, licht blaauw, met oranje-geel en bruin als gevlamt over de ſchaal, die uit zes kringen beſtaat.
Num. 37. Deze is kleiner, met witte banden en langwerpige bruine ſtrepen, beſtaande uit vyf kringen.
Num. 38. Deze is ſierlyker, netswyze met brede en ſmalle bandtjes.
Num. 39. Langwerpig en puntig rivierſlakje, aſch-geel gevlamt, met diepe vooren.
Num. 40. De zelve van onderen.
Num. 41. Inlandſch rivierſlakje, langwerpig gepunt en bandswyze geſtreept.
Num. 42. De zelve ſoort, licht aſch-kouleurig, van achteren wat morſſig beſchaduwt.
Num. 43. Deze ſoort wordt mede in onze landſloten en rivieren gevonden, met een dikke ſlak, die in de modder zit, langwerpig en puntig ten einde gedraait. Hun huisje beſtaat uit vier kringen, met een klein knopje op het eindt: de ſchaal is ongemeen teder en zo dun als een vlies.
Num. 44. De zelve van onderen in den wyd gapenden mondt te zien, eenigzins breed getand.
Num. 45. Van de zelve ſoort, van onderen verbeeld.
Num. 46. De zelve van boven.
Num. 47. Weder een andere ſoort, zeer fraai getekent en gekleurt, met fyne haairige bandtjes omwonden.
Num. 48. Deze is een weêrga van de vorige.
Num. 49. Dit is een raar rivierhorentje, van achteren af zwart geſtreept, als geband van de eene kring tot de andere: de ſtrepen verwiſſelen, zynde van boven wit met bruin beſchaduwt.

Num. 50.

Num. 50. Curta hæc & coacta eſt, flava & alba, lineis tenuibus, fuſcis, tanquam faſciolis, circumdata.

Num. 51. Eadem ſupina.

Num. 52. Cochlea veſicaria, fluviatilis, oblonga, ſordide ſpadicea.

Num. 53. Priori compar.

Num. 54. Cochlea veſicaria, fluviatilis. exotica, elegantiſſima, ſupina.

Num. 55. Eadem prona.

Num. 56. Cochlea veſicaria, dilute cinerea, minutis funiculis, ad regulam digeſtis, denſe cincta, ſubſpadiceis maculis obumbrata.

Num. 57. Eadem ſupina.

Num. 58. Alia penitus dilute cærulea, ex ſaturate cæruleo per criſpatos ſulcos obumbrata.

Num. 59. Eadem ſupina.

Num. 60. Cochlea veſicaria, ejusdem coloris, eodemque modo tæniata, tenuibusque funiculis circulata, ac prior Num. 56. at craſſior & ex fuſco ſaturatiore maculoſa.

Num. 61. Alia ſpecies, tenuiſſime lemniſcata, coſtisque, ab uno ſpirali ſulco ad alium protenſis, ad finem usque diſtincta, ſex ſpiris conſtans.

Num. 62. Cochlea veſicaria, elegantiſſime lemniſcata, Americana, cujus ſpira inferior, lata, ſaturate cærulea, dilute cæruleis & flavis faſciis ambitur; altera & reliquæ ad finem usque ſpiræ verſicoloribus coſtis, & profundioribus ſulcis quam venuſtiſſime diſtinguuntur. Habentur in hac ſpecie, quæ dextrorſum, aliæ quæ ſiniſtrorſum aperiuntur.

Num. 63. Et hæc quam pulcherrime tæniata, coſtisque diſtincta eſt.

Num. 64. Alia Cochlea veſicaria, cujus inferior ſpira tantum non tota alba, altera ſpira pro parte alba, reliquum vero variorum colorum tæniis & coſtis ornatum eſt.

Num. 65. Cochlea veſicaria, alia, eleganter tæniata, ſeptem è ſpiris conſtans, ſcalas Cochlides quaſi referens, quæ è baſi lata in anguſtiorem finem ſurſum coëuntes, ſcapo, ad quem gradus terminantur, à ſummo ad imum cavo gaudent: id quod in ſequentibus quam clariſſime oſtendemus. Varias autem heic ejusdem generis ſpecies exhibemus, ut mira varietas picturæ, ornamentorum, tæniarum, quibus aliæ aliis præcellunt, tanto magis elucefcat.

Num. 66. }
Num. 67. }
Num. 68. }
Num. 69. }
Num. 70. } Quemadmodum in hisce, à Num. 66 ad 74 exhibitis, tam ſupra quam infra conſpicuis, manifeſtum fit; ut merito & heic ſtupendum ſummi Architecti artificium deprædicetur.
Num. 71. }
Num. 72. }
Num. 73. }
Num. 74. }

Num. 75. Buccinum, brevi roſtro, magnum, tenue, leviter ſtriatum, quod ex Freto Davidis mihi adlatum, ruffo cinereum, priore ſpira latum & magnum, ore longo patens, ſupra corpus quam tenuiſſime ſtriatum eſt.

Num. 76. Cochlea Limacum marina, indigena, ad oppidum *Zandvoort* capta, ex ruffo luteis coſtis diſtincta, tenuibus filamentis arcte ſibi mutuo adpoſitis circulata, ſuperficie nonnihil tuberoſa.

Num. 77. Eadem ſubtus conſpicua.

Num. 78.

Num. 50. Deze is kort ingedrongen, geel en wit, met bruine en fyne ſtreepjes bandswyze omſlingert.

Num. 51. De zelve van onderen verbeeld.

Num. 52. Een langwerpig dun belhoorn uit de rivier, morſſig bruin gekleurt.

Num. 53. Een wêerga van de zelve ſoort.

Num. 54. Zeer fraai uitlandſch rivier-belhoorn, van onderen verbeeld.

Num. 55. De zelve van boven.

Num. 56. Licht aſchkoleurig belhorentje, dat vol met kleine ſnoertjes, regelmatig omcingelt, en met bruinachtige vlakjes beſchaduwt is.

Num. 57. Het zelve van onderen.

Num. 58. Dit is heel licht blaauw, met donker blaauw beſchaduwt over de gekrulde vooren.

Num. 59. Het zelve van onderen.

Num. 60. Belhoorn van de zelve kouleur en op de zelve wyze geband, fyn geſnoert en omcingelt, gelyk die van Num. 56, maar dikker en bruiner gevlakt.

Num. 61. Een andere ſoort, heel fyn geband en geribt van de eene diepe voorn tot de andere, ten einde uit, beſtaande in zes kringen.

Num. 62. Ongemeen fraai gebandeerd belhoorn uit Weſt-Indië, waar van de onderſte wyde kring donker blaauw, met licht blaauwe en gele banden omcingelt is; de twede en overige kringen, ten einde uit, zyn fierlyk met verſcheide kouleuren als geribt, en diep gevoornt. Onder deze ſoorten zyn die regts en ſlinks open gaan.

Num. 63. Dit is mede zeer fraai gebandeert en geribt.

Num. 64. Dit is weder een ander belhoorn, wiens onderſte kring byna heel wit, en de twede kring voor een gedeelte wit is: het overige is met diverſe kouleuren geband en geribt.

Num. 65. Een ander fraai gebandeert belhoorn, met zeven kringen, gelyk de wenteltrappen, die van onderen breed en naar boven naauwer toelopen; doch het ſpil, waar in de draaitrap ſluit, blyft vlak met een hol in 't midden, het welk wy in 't vervolg duidelyk zullen aantonen. Dat wy hier verſcheide ſoorten van een geſlacht verbeelden, is de reden van de velerhande veranderingen, fierlyke tekening en bandering, waar in de een boven de andere uitblinkt:

Num. 66. }
Num. 67. }
Num. 68. }
Num. 69. }
Num. 70. } Gelyk hier by deze Nummers van 66 tot 74, zo van boven, als van onderen, wordt aangetoont; het welk een wonderwerk des Allerhoogſte is.
Num. 71. }
Num. 72. }
Num. 73. }
Num. 74. }

Num. 75. Dit horentje is uit de Straat Davids medegebragt, ros aſchverwig, breed en groot van de eerſte kring, met een lange ſnuit, verder over 't lyf heel fyn geſtreept.

Num. 76. Een inlandſch Zee-ſlakhoorn van Zandvoort, uit den ros-gelen geribt, en met dunne draadtjes digt aan malkander omringt, en wat hobbelachtig over de ſchaal.

Num. 77. Is de zelve van onderen.

Num. 78.

Num. 78. Similis alia, fere, uti prior, unicolor, ſed major, & longioribus coſtis, ſive profundioribus ſulcis criſpata.

Num. 79. Eadem ſupina.

Num. 80. Et hæc indigena eſt, in littore prope *Vicum*, quod appellant, *maritimum* reperta, forma priori maximam partem ſimilis; niſi quod & major ſit, & profundioribus ſulcis lirata, latoque lemniſco ſupra ambientes lineolas, pertenues, circulata

Num. 81. Ex ſinu Auſtrino hæc delata, dilute cærulea, ex ſaturate cæruleo, Achatæ in modum, picta, nubeculisque veluti diſtincta, perquam lævi & ſplendente gaudet ſuperficie.

Num. 82. Hæc quoque, uti prior, ex ſinu Auſtrino oriunda, ſupra corpus dilute cærulea, ex ſaturate cæruleo, ut Achatæ quidam Orientales, variis figuris nubeculisque diſtincti, eleganter variegata, gyro gaudet, a ſpira ſecunda transverſim ſupra primam decurrente, ad oram terminato. Bina hæc ultima ſpecimina quam rariſſima ſunt, neque, quantum ſcio, hactenus ulli alteri cognita: unde a me maximi æſtimantur.

TABULA QUADRAGESIMA.

Sectio tertia.

Plures heic alias exhibemus Cochleas rariores, exoticas, fluviatiles atque marinas, Turbines nimirum majores minoresque, umbilicatas, Cornua Ammonis, Buccina, &c. Species quælibet ſingulari fere forma & pictura gaudet: ſunt aliæ multis, aliæ paucis circulatæ faſciis, aliæ alium in modum eleganter pictæ, quædam convexæ extuberant, quædam ſuperna parte plano rotundæ ſunt, quædam ore amplum hiante, quædam anguſtiore patent, aliæ fimbriatæ ſunt, aliæ minus; quare pars maxima peculiaria inter ſe diverſa genera conſtituunt. Quodſi Oſtracoderma, quibus noſtrum pollet Muſeum; omnia heic exhibere animus foret, permultas ſane Tubulas ſpeciebus & forma & pictura diſcrepantibus adhuc replere poſſemus: verum non ſufficit iis capiendis hic Tomus; ſiquidem multo digniora ſuperſint minus prætermittenda.

Num. 1. Maxima hæc eſt ſpecies inter omnes, quas hactenus vidimus Cochleas turbinatas, ſive, uti vocant, ad normam Optices comparatas: plurimis autem gyris quam elegantiſſime circumdata, ex griſeo cinerea, teretibus funiculis, circum apicem albicantibus, in latiore vero peripheria minutis punctis, maculisque fuſcis, diſtinctis, gaudet. Sulcos alba pariter faſcia obtegit. Os puſillum fimbria caret. A Rumphio inter Umbilicatas refertur. Neque tamen fluviatilis eſt, ſed marina.

Num. 2. Eadem ſupina, qua parte turbinati gyri quam profundiſſime introrſum devoluti fabricam veluti ad optices regulas exactam referunt, rubrique ſunt & plurimis denticulis ſtipati: unde quam elegantiſſimum ſpectaculum enaſcitur.

Num. 3. Species maxima Cochlearum Umbilicatarum terreſtrium, quæ ceparum quaſi colore conſpicua, variis circulata faſciis fuſcis, inferna parte geminatis, apice gaudet cinereo-griſeo.

Num. 4. Eadem, ſubtus conſpicua, amplum hians os, & labia carnei ruboris, infra late propendentia oſtendens. Gyri introrſum valde profunde concurrunt, undique tamen glabri, nec, uti in priore, denticulati aut ſerrati.

Num. 5.

Num. 78. Een ander van de zelve ſoort, byna van de zelve kouleuren als de voorgaande, maar groter en langer geribt, of geplooit, met dieper vooren.

Num. 79. De zelve van onderen.

Num. 80. Dit is mede een inlandſche, aan 't ſtrandt van Wyk op Zee gevonden, koomende in gedaante met de voorgaande meeſt overeen, behalven dat deze niet alleen groter, maar dieper geplooit, gevoorent, en met een breden bandt verſiert is over de dunne omcingelende draadtjes.

Num. 81. Deze is uit de Zuidzee medegebragt, zynde licht blaauw, met hoger blaauw ſierlyk, Agaatswyze en wolkachtig, getekent, zeer glad en blinkende.

Num. 82. Dit is mede een Zuidlandſch hoorn, gelyk de voorgaande licht blaauw over 't lyf, met hoger blaauw uitgeſiert, gelyk eenige Orientaalſche Agaten, die zich met figuren en wolkachtige verdelingen vertonen, voorzien met een gier, die dwars van de twede tot over de eerſte omkring aan de ſluiting eindigt. Deze twee laatſte ſtukken zyn zeer raar, en by niemandt anders, naar ons weten, bekend, en men houdt ze in grote waarde.

VEERTIGSTE TAFEREEL.

De derde ſnede.

Wy vertonen hier nog meer andere zeer rare uitlandſche Land-Rivier- en Zee ſlakhorens, grote en kleine Wervel-horens, Navel-horens, Poſt- en Trompet-horens, enz. Ieder ſoort is byna van eene byzondere gedaante en tekening, waar onder zyn, met vele en weinig banden omringt, of omſlingert, deels ſierlyk met andere tekeningen opgeſchikt. Ook zyn 'er die verheven, andere die van boven platachtig rond zyn, als mede met wyd gapende monden; andere met enge monden, geſoomt en ongeſoomt; zo dat het grootſte gedeelte in byzondere geſlachten beſtaat. Ons Kabinet zou nog verſcheide platen van deze ſoorten, ieder van eene byzondere gedaante en tekening, kunnen uitleveren, als men die alle wilde beſchryven, daar dit Deel veel te klein toe is, nademaal 'er nog veel waardiger voorhanden zyn, die men niet kan overſlaan.

Num. 1. Is de allergrootſte ſoort van Wervel- of Perſpectiefhoorn, die wy ooit gezien hebben. Het is ongemeen ſierlyk met vele gieren omringt, graauw aſchverwig, met ronde ſnoertjes, die boven aan den top witachtig, en verder in de brede rondte met kleine bruine ſtippen en plekken getekent zyn: de vooren zyn mede met een witten bandt overdekt. De mondt is zonder ſoom. Rumphius ſtelt het onder de *Umbilicata*. Het is geen rivier- maar een grote zee-wervelhoorn.

Num. 2. De zelve van onderen, daar de draaiſlinger heel diep inwaarts, gelyk een perſpectief, en rood, vol met tandtjes omringt is; en een fraaie vertoning maakt.

Num. 3. Is de grootſte ſoort van Navel-ſlak, of *Cochlea umbilicata terreſtris*. Deze ſoort is uiachtig van kouleur, met verſcheide bruine banden omwonden, die zich van onderen verdubbelen. Het krieltuitje is aſch-geel.

Num. 4. De zelve, van onderen vertoont. heeft een wyd gapenden mondt, met rood vleeſchkouleurige lippen, die van onderen breed neêrhangen. De gieren lopen inwaarts heel diep in malkander, egaal glad en niet getand, of gekartelt, gelyk by de voorgaande.

Num. 6.

Num. 5. Cochlea alia umbilicata, ejusdem ſpeciei & magnitudinis, alba, ſex tæniolis, latis, fuſcis, ordinate circumdata. Gyri pariter ſubtus in profundam coëunt cavitatem.

Num. 6. Alia Cochlea umbilicata perelegans, ſpadicei coloris, faſcia gaudens lata, albicante, a poſtica parte ſupra infimam ſpiram craſſiorem exporrecta, at circa ſpiram ſecundam rurſus evaneſcente: ubi loci alia ſemet effert tæniola anguſtior, flava, ſupra faſtigiatum apicem expanſa. Os atque retorrida labia corallini ſunt ruboris. Ex tractu Americæ meridionali mihi adlata eſt elegantiſſima hæc Cochlea, & ſub Num. 7 ſupina conſpici poteſt.

Num. 8. Et hæc ex America meridionali oriunda, ſpadicea, tribus tæniis albis tota circulatur. Supremus apex multo, quam in priore, planior eſt.

Num. 9. Cochlea Turbinata major, ex fuſco unicolor, in ſex ſpiras contorta, apice gaudens plano rotundo, arcte veluti compreſſo. Interiora ex flavo cinerei ſunt coloris. Labium craſſum, anguſto orificio patet.

Num. 10. Priori hæc compar quidem, at verſicolor tamen eſt, ex ruffo cinerea, ſupra & infra ex pallide luteo & ſaturate fuſco, marmoris in modum, variegata: os anguſtum tenui margine gaudet, labio interim carens.

Num. 11. Turbo teres, Cucurbitæ minori, quam *Kabas* vocant, forma ſimilis, dilute fuſco colore per univerſam teſtæ ſuperficiem pictus. Gyri ejus haud formant turbinem prominulum, ſed contra profunde introrſum demerſi ſimilem fere, ac parte inferna in Cochleis majoribus turbinatis obſervatur, fabricam, ad regulas optices comparatam, exhibent. In ſinu Auſtrali hæc ſpecies reperitur.

Num. 12. Idem ſupinus, intus albicans, labio oris tenui, in fimbriam extuberante, gaudens.

Num. 13. Turbo Orientalis verus, cinereo luteus, ſaturate ſpadiceis tæniis albiſque funiculis, in margaritas veluti quam elegantiſſime diſtinctis, in omni ambitu ad prominentem usque apicem circulatus.

Num. 14. Idem ſupinus, qua ſpira profunde introrſum demerſa, gyrique ad normam Optices digeſti, parte interna omnes ſerrati atque ex ſaturate ſpadiceo denticulati cernuntur.

Num. 15. Cochleæ binæ Limacum, minores, quarum altera parte ſuperna dilute purpuraſcit, infra autem ex violaceo purpurea eſt; altera minuſcula, dilute fuſca, umbilicata, alto apice terminatur.

Num. 16. Cochlea umbilicata major, Americana, è fluviis *Surinami*, ſupra dilute cinereo-lutea, &c, inſtar Cepæ, plano-rotunda.

Num. 17. Eadem ſubtus lactea, latis, retorridis, roſei coloris, ornata.

Num. 18. Cochlea Limacum fluviatilis, Auſtrina, ſupra altum faſtigiata, ad gyros albicans, tribus funiculis anguſtis, ſubtilibus, obvoluta, atque ex ſubruffo leviter variegata. Subtus ſaturate ſpadicea faſcia ſupra craſſiorem gyrum decurrit cornu; unde venatici veluti figura emergit.

Num. 19. Eadem ſupina, hac parte penitus lactea, ut Cocleæ turbinatæ, profunde introrſum, atque ad normam Optices, gyrata, ore prorſus rotundo, & craſſiuſcule fimbriato, prædita.

Num. 20. Cochlea turbinata minor, ex dilute ſpadiceo unicolor, Americana, cujus turbo planiuſculus quaſi introrſum repreſſus eſt.

Num. 21. Eadem ſupina, ore lunato, labiis fimbria alba, terete, munitis.

Num. 22. Cochlea turbinata, elegans, Americana, ſupra dilute ſpadicea, in fundo ex albo variegata, lævigati inſtar Achatæ: apex turbinis paulo dilutioris eſt coloris.

Num. 23.

Num. 5. Is mede een Navel-ſlakhoorn, van de zelve grootte en ſoort, witkleurig, met zes brede bruine bandtjes in order omringt. De gieren lopen mede onder in een diepe holligheit te zamen.

Num. 6. Een ander fraai Navel-hoorn, licht bruinverwig, met een breden witte bandt, die van achteren over de onderſte dikke welle, of draaitol, zich vertoont, en aan de twede welle weder verlieſt, daar zich een ſmaller geel bandtje voor in de plaats vertoont, en over 't verheven topeinde verbreidt.

Num. 7. De mondt en omgeſlagen lip zyn koraal rood. Dit is een zeer fraai ſlak-hoorn, uit 't Zuiderdeel van Weſt-Indië mede gebragt, en wordt hier van onderen vertoont.

Num. 8. Deze is mede uit 't Zuiderdeel van Weſt-Indië, bruinkouleurig, met drie witte banden geheel omringt: de bovenſte top is veel platter als aan 't voorgaande.

Num. 9. Grote Wervel-hoorn, die eenvoudig bruin gekleurt is, met zes omlopende kringen. Het topeinde is plat rond, als digt te zamen gedrukt, van binnewaarts geel aſchverwig, met een dikke lip, en eene kleine opening.

Num. 10. Dit is de weêrga van de voorgaande ſoort, doch veranderlyk van kleur, die ros aſchverwig, met bleek geel en donker bruin gemarmerd is, zo van onderen, als van boven: de mondt is naauw en dun getand, zonder lip.

Num. 11. Rond Wervel-hoorn, van gedaante als een kleine *Kabas*, licht bruinverwig over de gehele ſchaal: de wellen of gieren zyn, in plaats van een uitſtaand krulletje, diep ingezonken, perſpectiefs-wyze, gelyk de grote wervel-horens van onderen. Zy worden in de Zuidzee gevonden.

Num. 12. Is de zelve van onderen, binnenwaarts wit: de lip van den mondt is dun met een ſoom uitgezet.

Num. 13. Het rechte Ooſt-Indiſche Wervel-hoorn, aſch-geelkouleurig, met donker bruine banden en witte ſnoertjes, die zeer fraai gekartelt, als geparelt zyn, ringswyze omſlingert tot aan den verheven krultop.

Num. 14. De zelve van onderen, met de krul diep inwaarts, waar van de gieren zich als een perſpectief vertonen, daar alle de kanten binnenwaarts gekartelt en donker bruin getand zyn.

Num. 15. Twee kleine ſlakhorentjes, waar van het eene van boven licht paars, en van onderen donker violet-paars gekouleurt is. Het twede is een klein licht bruin Navel-horentje, met een hoge tuit.

Num. 16. Weſt-Indiſch groot Navel-hoorn uit de rivier van Suriname. Het is licht aſch-geel van boven, en platachtig rond, gelyk een uie.

Num. 17. Vertoont het zelve van onderen, melk-wit, met rozen-rode lippen, die breed en omgeſlagen zyn.

Num. 18. Zuidlandſch Rivier-ſlakhoorn, van boven hoog getopt, over de gieren wit, met drie fyne dunne ſnoertjes omwonden, en zachtjes rosverwig overmarmert; naar onderen, over de dikke welle, met een donker bruinen bandt verſiert, 't welk gelyk een jagthoorn verbeeld.

Num. 19. Het zelve van onderen, geheel melk-wit, met een diepe draai, als een perſpectief, gelyk de Wervel-horens, de mondt is heel rond en dik omſoomt.

Num. 20. Klein en eenkouleurig licht bruin Wervel-horentje, uit Weſt-Indië, waar van het krulletje zich plat inwaarts als ingedrukt vertoont.

Num. 21. Het zelve van onderen, met een halven kringachtigen mondt, met een witten ronden ſoom, de lippen omgeboord.

Num. 22. Fraai Weſt-Indiſch Wervelhoorn, van boven licht bruin, met wit in den grondt doormarmert, gelyk Agaten, die gepolyſt zyn: de bovenſte krultop is wat lichter van kouleur.

Num. 23.

Num. 23. Eadem ſubtus conſpicua, dilute cinereo-lutea, ore intus penitus lacteo, tenuiter fimbriato.

Num. 24. Rariſſima hæc eſt Cochlearum turbinatarum ſpecies, undique ſpadicea, cute quaſi pellucida, tenui, per quam ſpadiceus color transparet, obducta.

Num. 25. Eadem ſubtus, uti ſupra, colorata, cavo profundo, in quo gyri terminantur, donata, ore gaudens aurem humanam referente, anguſtum hiante, in ambitu fimbriato, anſa deorſum pendula prædito.

Num. 26. Cochlea Limacum marina, Orientalis, elegantiſſima, ex viridi & albo, inſtar Achatæ Orientalis, variegata. Turbo ejus de materie matris perlarum conſtructus tonum viridem reflectit.

Num. 27. Cochlea Limacum Perlata, Amboinenſis, cujus turbo diſſolutus gyris conſtat ſibi mutuo non contiguis, inſtar tubæ. Interiora pariter ſuperficie gaudent Conchæ margaritiferæ æmula.

Num. 28. Cochlea ex rotundo turbinata, pulcherrime picta, gyris eminentibus criſpata, luteis, ſpadiceis, albisque funiculis & tæniis venuſte circulata. Subtus ſimili modo comparata eſt, ac quæ ſub Num. 14 hujus Tabulæ repræſentatur.

Num. 29. Cochlea Limacis arboreæ, quam venuſtiſſima, fuſcis, albis, ex ruffo-luteis, & dilute flavis, latis, anguſtis, faſciis obvoluta, inſtar cornu venatici formata, labiis late fimbriatis.

Num. 30. Cochlea turbinata, teres, Americana, majoris cujusdam globuli plani formam referens, lactea, lemniſco cæruleo per ſulcos circulata.

Num. 31. Eadem ſupina, ore non multum hiante, binis dentibus, labioque late fimbriato, gaudente conſpicua.

Num. 32. Cochlea marina, valvata, cærulea, *Alykruik* dicta, maxima, noſtris in oris ad littus *Schevelingæ* reperta. Pertinet autem ad illarum Cochlearum genus, quæ heic locorum in mari captæ, coctæ, multis inter delicias ſunt. Attamen rarius majores hæ ſpecies inveniuntur.

Num. 33. Cochlea Limacis fluviatilis, exotica, minor, venuſta, corniculo venatico forma ſimilis, ex ruffo & albo elegantiſſime variegata, apice ſive extremo ſpirarum ſaturate fuſco gaudens.

Num. 34. Eadem Cochlea ſubtus ex cinereo-luteo unicolor eſt, profundo pollens cavo, in quo gyri terminantur, prout in Cochleis turbinatis obtinet. Os parvum, rotundum, labio albo, fimbriato, gaudet.

Num. 35. Cochlea umbilicata, terreſtris, ſpadicea, albo lemniſco cincta. Hæc ſpecies, hyeme ſub tellure deliteſcens, æſtate arborum foliis veſcitur.

Num. 36. Eadem ſupina, dilute ſpadicea, ore amplo, labii experte, teſta tenui, gaudens.

Num. 37. Buccinum umbilicatum, albiſſimum, ſex gyris ambientibus, ſiniſtrorſum obtortis, conſtans, rariſſime obvium, nitidiſſimum, leve, & teſta tenui præditum. Ima pars pariter jucunde candida eſt, foſſaque gaudet transverſali, amplam ſupra peripheriam, quæ amœne purpuraſcit, decurrente, atque in os ſemet expandente. Labium craſſum eſt lateque fimbriatum.

Num. 37*. Hæc priori eadem eſt, ſed ex luteo eleganter picta, itidem ſiniſtrorſum gyrata.

Num. 38. Buccinum, *Apluſtre Arantium* vocatum, ab imo ad ſummum usque apicem verſicoloribus tæniolis, albis, nigris, rubris, luteis, cæruleis, viridibus, faſciatum. Oris, quod Arantii intus coloris eſt, limbi pertenues ſunt & acuminati. In fluviis æque ac in terra ſemet multiplicat hæc ſpecies, quæ tamen raro in Muſeis occurrit.

Num. 39.

Num. 23. Het zelve van onderen, met een licht aſch-gele kouleur: de mondt van binnen is heel melk-wit, met een ſmallen ſoom omboord.

Num. 24. Deze is heel vreemd en raar, en een ſoort van Wervel-hoorn, doorgaans bruin, met een dun doorſchynend vlies overtrokken, daar de bruine kouleur door heen ſchynt.

Num. 25. Het zelve van onderen gelyk van boven gekleurt, met een diepe holligheit daar de krulgieren eindigen. De mondt heeft de gedaante van een menſchenoor, met een neêrwaarts hangende lel, rondom geſoomt, en klein van ſluiting.

Num. 26. Ooſt-Indiſch zee-ſlakhorentje, byzonder fraai met groen en wit gemarmert, gelyk de Orientaalſche Agaatſteen: de krul is groen weêrſchynend gepaarlemoert.

Num. 27. Paarlemoer-ſlakhoorn van Ambon in Ooſt-Indië, wiens krullen doorgaans los en vry geſcheiden zyn, zo dat de eene ſlingergier de andere niet raakt, gelyk een trompet. Van binnen is de zelve mede gepaarlemoert.

Num. 28. Rond gekrult Wervel-hoorn, dat mede ongemeen fraai getekent, verheven geſlingert, en met gele, bruine en witte ſnoertjes en banden omringt en verſiert is. Van onderen is 't zelve gelyk by Num. 14. op deze plaat is verbeeld.

Num. 29. Dit boom-ſlakhorentje is ongemeen fraai, met bruine, witte, ros gele en licht gele, brede en ſmalle, banden als omwonden, naar de gedaante van een waldhoorn geformeert, met een breden ſoom aan de lippen.

Num. 30. Rond Weſt-indiſch Wervel-horentje, van gedaante als een grote platte knoop, melk-wit, met een blaauwen bandt over de vooren geſlingert.

Num. 31. De zelve van onderen, met een kleine opening van den mondt, die met twee tanden en een brede lipſoom voorzien is.

Num. 32. De grootſte ſoort van blaauwe zee-alykruik, die hier te lande aan 't zeeſtrandt te Scheveningen is gevonden. Het is van 't zelve geſlacht als die gene, welke hier uit zee geviſcht, gekookt, en van velen als eene lekkerny gegeten worden: doch deze grote ſoorten worden heel ſelden gevonden.

Num. 33. Een klein ſierlyk en vreemd rivier-ſlakhorentje, van gedaante als een jagthorentje, zeer fraai ros en wit gemarmert, waar van het toppuntje, of het uiterſte krulletje donker bruin is.

Num. 34. Van onderen is dit zelve horentje eenvoudig aſchgeel, met een diepe holligheit daar de giertjes eindigen, naar de gedaante van de Wervel-horens. Het mondtje is rond, met een witte omgeſoomde lip.

Num. 35. Bruine Navel-ſlakhoorn, met een witten bandt omringt. Deze ſoort onthoudt zich 's winters in de aarde, en 's zomers eeten zy de bladen der bomen.

Num. 36. Is de zelve van onderen, licht bruin, met een wyden mondt, dunſchalig, zonder lip.

Num. 37. Langwerpig ſneeuw-wit Navel-hoorn, dat uit zes omlopen of kringgieren beſtaat, die naar de ſlinker zyde omkrullen, en zeer ſelden gevonden worden: zy zyn zeer zindelyk, licht en dunſchalig. Van onderen zyn ze mede ſchoon wit, met een dwarsgroeve over den wyden omkring, die ſchoon paars is, en zich in den mondt verbreidt: de lip is dik en breed geſoomt.

Num. 37*. Dit is 't zelve, maar fraai geel gekleurt, en ſlinks.

Num. 38. Zogenaamde Oranjevlag, die van onderen tot aan het bovenſte punt vol met verſcheide kouleuren van bandtjes omzwachtelt is, als wit, zwart, rood, geel, blaauw en groen. Zy zyn zeer dun, en ſcherp van kanten om den mondt, die inwaarts oranjeverwig is. Zy worden in rivieren en op het landt voortgeteelt. Men ziet ze ſelden in de Kabinetten.

Num. 39.

Num. 39. Buccinum umbilicatum, binis tæniolis, una purpurea, altera ruffula fasciatum. Priori proxime adfine est: at labio lato, fimbriato, gaudet.

Num. 40. Priori compar, fasciis carens, at profunde liratum, ex lutescente pictum, in quinque circumeuntes spiras contortum.

Num. 41. Cochlea turbinata pallide alba, maculis fuscis distincta, affinis illi, quæ sub Num. 1 hac in Tabula fuit exhibita, cujus tæniæ, funiculi, maculæ regulariter digesta erant: at contra in hâc maculæ temere nulloque ordine sitæ sunt. Funiculus albus eam ambit.

Num. 42. Eadem supina, elegantissime albicans, ad normam Optices profunde cava, spira interiore intus undique denticulata, aut quasi margaritis fimbriata, spira autem infima, crassa, punctis fuscis pulchre circumscriptâ, gaudens.

Num. 43. Cornu Ammonis parvum, in tellure pariter ac in fluviis reperiundum. Inter Cochleas umbilicatas quoque hæc species refertur, profundaque subtus fovea gaudet.

Num. 44. Buccinum umbilicatum, album, in quinque contortum gyros, acute terminatos, lato pollens circum os limbo, reflexo, fimbriis quasi elaborato.

Num. 45. Idem supinum.

Num. 46. Cochlea valvata, *Alykruik* dicta, minor, elegantissima, lutea fasciola alba, integra, aliaque nigricante, dimidia, supremum apicem circumscripta, rarior, ex Austrino mari protracta.

Num. 47. Eadem supina.

Num. 48.
Num. 49.
Num. 50.
Num. 51.
Num. 52.
Num. 53.
Num. 54.
Num. 55.
Num. 56.
Num. 57.
Num. 58.
Num. 59.
Num. 60.
} Tredecim heic exhibemus Cochleas Limacum terrestrium, peculiaris singulas formæ & picturæ, de quibus ulterius dicendum restat nihil, nisi quod infinitæ dentur hujusce generis species, quæ picturæ elegantia aliæ aliis excellentiores de palma inter se mutuo contendunt.

Num. 61. Cochlea umbilicata, elegantissime variegata & fasciata, in fluviis Americæ degens.

Num. 62. Buccinum umbilicatum, marinum, testa gaudens crassa, dilute cinereo-fuscum, suprà læve, splendens, flammisque veluti pictum.

Num. 63. Cochlea umbilicata, alba, striis capillaribus ornata, lataque circum os fimbria.

Num. 64. Eadem supina, amplo ore patula.

Num. 65. Cochlea umbilicata, ejusdem, ac prior, formæ, sed ex ruffo-flavo variegata, gemina fascia, inferiorem crassam peripheriam ambiente, prædita.

Num. 66. Eadem supina.

Nnm. 67. Cochlea umbilicata, marina, priori forma similis, at pallide alba, lineolis capillaribus, tenuissimis, striata.

TABULA

Num. 39. Deze Navel-slak is met twee bandtjes, namentlyk met een paars, en een rosachtig bandtje, omzwachtelt. Het is mede een bysoort van de voorgaande; doch deze is met een brede somige lip voorzien.

Num. 40. Deze is een weêrga van de voorgaande, zonder banden, maar diep gevoorent, geelachtig gekouleurd, met vyf omlopende slingers gegiert.

Num. 41. Een bleek-wit Wervel-hoorn, met bruine plekken. Het is een bysoort van die op deze plaat, die heel regelmatig gebaand, gevlakt en gesoomt is: in 't tegendeel is deze wild en niet in order gevlakt, maar met een wit snoertje omzwachtelt.

Num. 42. Verbeeldt 't zelve van onderen, heel sierlyk wit en diep als een perspectief: de binnen-slinger is van binnen doorgaans getand, of met kantjes, als peerlen, omboord. De onderste dikke gier is met bruine stippen fraai omringt.

Num. 43. Is een klein *Cornu Ammonis*, die zich mede op de aarde en in de rivieren bevinden. Zy worden ook onder de Navel-horentjes getelt, hebbende een diepe kuil van onderen.

Num. 44. Wit Navel-hoorn, met vyf gieren omslingert, die puntig eindigen, met een breden omgeslagen soom aan den mondt, met uitwerksels gelyk franjes.

Num. 45. Het zelve van onderen.

Num. 46. Een byzonder sierlyk, geel, Alykruikje, met een hele en halve zwarte bandt van boven om het krulletje gewonden. Het is heel vreemd, uit de Zuidzee.

Num. 47. Het zelve van onderen.

Num. 48.
Num. 49.
Num. 50.
Num. 51.
Num. 52.
Num. 53.
Num. 54.
Num. 55.
Num. 56.
Num. 57.
Num. 58.
Num. 59.
Num. 60.
} Hier vertonen wy dertien land-slakhorens, ieder van een byzondere gedaante en tekening, waar van wy niets anders kunnen zeggen, als dat in dit geslacht mede onbeschryflyk veel soorten zyn, die alle het een boven het ander van tekening op het schoonste uitmunten.

Num. 61. Navel-slakhoorn, dat heel fraai gemarmert en gebandeert is. Zy leven in de rivieren van West-Indië.

Num. 62. Zee-Navel-slakhoorn, met een dikke schaal, licht asch-bruinverwig, van boven glad-glanzig en als gevlamd getekent.

Num. 63. Wit Navel-slakhoorn, met zeer fyne streepjes, en een breden soom om den mondt.

Num. 64. Het zelve van onderen, met een diepe opening.

Num. 65. Dit is van de zelve gedaante als het voorgaande, maar ros geel gemarmert, met een dubbelden bandt om de onderste dikke omkring.

Num. 66. Het zelve van onderen.

Num. 67. Dit zee-Navel-hoorn komt met de gedaante van 't vorige wel overeen; maar van kouleur is dit bleek wit, met fyne streepjes, die gelyk fyne haairtjes daar over heen leggen.

TABULA QUADRAGESIMA ET PRIMA.

Sectio quarta.

Quamplurimas complectitur rariores ſpecies valvatarum, ſive lunatarum Cochlearum, craſſa tenuique teſta conſtantium: quibus teſta craſſa eſt, eæ breves ſunt & conglobatæ, aliæ coſtulis latis anguſtisve, aliæ quaſi funiculis, ſtriis, faſciis, diſtinctæ, variegatæ, maculoſæ, annulatæ, granulis aſperæ, aliæ rurſus guttatæ, & peregrinis quaſi literis ſive Characteribus pictæ; haud paucæ vero ineffabili colorum varietate quam excellentiſſime elaboratæ ſunt, aliæ unicolores, plurimæ tamen verſicolores, ut ſane pro dignitate deſcribi non poſſint. Propterea præcipua tantum ſpecimina in medium producemus: cum ſufficiat demonſtraſſe, quod genus hocce tam multiplicibus e ſpeciebus conſtet.

Rumphius in *Muſeo Amboinenſi* Tabula XXVII viginti & duas ejus generis ſpecies exhibet, & nomine univerſali *Valvatas ſtriatas* adpellat, interque Cochleas elegantiores, quas *Alykruik* vocant, refert. In noſtra Collectione ultra ducentas ſpecies hujus generis continentur, quas tam formæ, quam colorum varietate elegantiſſimas ad oculum demonſtrare poſſumus, earumque maximam partem in Tabulis depictam exhibemus. Quæ craſſa teſta conſtant, plerumque rotundæ & lunatæ ſunt. Quæ vero tenui gaudent teſta, utplurimum prominulum gerunt turbinem, ſuntque nonnihil oblongæ & acuminatæ.

Num. 1. Cochlea hæc eſt umbilicata, varii coloris, ex ſinu Auſtrino, mira elegantia, viridis inſtar Achatæ, variegata, intus conchæ margaritiferæ æmulâ ſuperficie ornata, tum & extus in turbine.

Num. 2. Aliud ſpecimen raræ pulchritudinis, itidem ex ſinu Auſtrino, materie pariter conchæ margaritiferæ conſtans, profunde liratis rurſumque elevatis faſciis, tanquam tæniis argenteis, quæ Smaragdini viroris cylindrulis elaboratæ ſunt, ſuperbiens. Sulci turbinem ambientes faſciis albis ornati ſunt.

Num. 3. Hæc tota de materie conchæ margaritiferæ eſt, ex ruffo reſplendens, nigraque faſcia turbinem circumdata.

Num. 4 & 5. Bini hi ſunt Trochi plani, profundis quaſi rugoſi ſulcis, qui circum variegatum turbinem convexi fiunt.

Num. 6. Ejusdem ſpeciei Cochlea tota de materie conchæ margaritiferæ parata.

Num. 7. Minor alia, itidem tota materie conchæ margaritiferæ conſtans, altiore apice turbinato donata.

Num. 8. Pariter tota hæc de materie matris Perlarum conflata, extuberantibus funiculis denſe cincta, apice ex viridi reſplendente gaudet.

Num. 9. Hi Vitelli compreſſi vocantur, quum plani ſint ovorumque vitellos referant, gyro prædiçi amplo, grandi, parvoque turbine, coloris dilute ſpadicei.

Num. 10. Eadem de ſpecie & hæc eſt Cochlea, ante ex albo emortui inſtar capitis pallens, poſtica parte per latum gyrum ex fuſco & albo ſtriatæ.

Num. 11. Eadem ſupina.

Num. 12 & 13. Hæ binæ parum a ſe mutuo diſcrepant, pariter ad vitellos pertinentes, oblongæ, prioribus proxime ſuccedentes.

Num. 14 & 15. Binæ ſunt ſpadiceæ Cochleæ valvatæ, marinæ, Orientales. Prior teſtam craſſam alba faſcia cinctam gerit; poſterior faſcia flava, ſtriisque transverſalibus gaudet.

Num. 16.

EEN EN VEERTIGSTE TAFEREEL.

De vierde ſnede

De zelve behelſt zeer veel rare ſoorten van halvemaans-horentjes, waar onder dik- en dunſchalige zyn, kort en rond in malkander gedrongen, deels met ribbetjes, die breed en ſmal, andere die als met koordtjes, ſtreepjes, bandtjes, gemarmert, gevlakt, geringt, en gegraint, of met korreltjes bezet zyn: weder andere zyn geſpikkelt, en als vremde letteren, die naar karakters gelyken, en verſcheide zyn met onnoemelyke ſoorten van kouleuren zo heerlyk en fraai, deels eenkouleurig, en de meeſte ſoort met velerhande verwen verſiert en getekent, dat het niet te beſchryven is; weshalven wy de voornaamſte hoofdſtukken daar van maar zullen aanhalen. Het is genoeg, dat wy kunnen aantonen, dat dit geſlagt in zo menigvuldige ſoorten beſtaat.

Rumphius in zyne Amboïnſche Rariteitkamer verbeeldt in de plaat op Num. 27. twee en twintig ſoorten van de zelve, en noemt ze met een algemeen naam *Valvata ſtriata*, ſtellende de zelve mede onder de Alykruiken, die zeer fraai zyn. Wy hebhem in onze Verzameling over de twee honderd ſoorten van dit geſlacht, die wy daar van kunnen aantonen, en ieder op zyn fraaiſte in veranderinge, zo wel in gedaante, als kouleuren, daar wy het grootſte gedeelte in plaat van verbeelden. De dikſchalige zyn doorgaans rond halvemaanswyze, en de dunſchalige hebben gemeenlyk een vooruit ſtaande of verheve krul, en zyn wat langwerpig en puntig.

Num. 1. Deze Navel-hoorn is uit de Zuidzee geviſcht, en wonderlyk fraai van kouleur en gemarmert, gelyk groen Agaat,

van binnen ſchoon gepaarlemoert, als mede van buiten over de krul.

Num. 2. Een ander ongemeen fraai ſtuk, mede uit de Zuidzee gekomen. Het is gepaarlemoert, met diep gevoorende en verhevene banden, als linten, die uit zilver met ſmaragd-groene kouleuren gelyk blokjes zyn uitgewerkt. De vooren zyn rondom de krul met witte banden verſiert.

Num. 3. Deze is heel gepaarlemoert, met een roſſen weerſchyn, en een zwarte bandt rondom de krul geſlingert.

Num. 4 en 5. Dit zyn twee platte *Trochiſſen*, of Tollen, met diepe vooren als gevouwen, die rondom de gemarmerde krul verheven zyn.

Num. 6. Is van de zelve ſoort, geheel gepaarlemoert.

Num. 7. Een kleiner, met een hoger krultop, geheel gepaarlemoert.

Num. 8. Deze is mede geheel gepaarlemoert, en vol met verhevene ſnoertjes omringt: het topeinde is groen weêrſchynend.

Num. 9. Deze worden *Vitellus compreſſus* genaamt, om dat zy plat zyn, en naar doojers van eieren gelyken, met een wyde grote gier en een klein krulletje, licht kaſtanjebruin van verwe.

Num. 10. Is van de zelve ſoort, maar van voren wit doodbleekachtig, en achter over de brede gier bruin en wit geſtreept.

Num. 11. De zelve van onderen.

Num. 12 en 13. Deze twee verſchillen weinig van malkander, en zyn mede Vitelluſſen, of gele langwerpige doojers, en volgen na de voorgaande.

Num. 14 en 15. Zyn twee kaſtanjebruine Zee-alykruiken uit Ooſt-Indië. Die van Num. 14. is over de dikke ſchaal met een witte bandt, en by Num. 15 met een geelen bandt, met dwarsſtrepen verſiert.

Num. 16.

Num. 16 & 17. Binæ aliæ Cochleæ, valvatæ, ex ruffo flammarum in modum variegatæ.

Num. 18. Cochlea valvata, alba, perrara, funiculis intortis, arcte sibi mutuo junctis, gaudens.

Num. 19. Eadem supina.

Num. 20. Valvata Albula, paucis donata gyris, apice paulum elatiore, ore amplo, supra corpus sordide albescens, ex ruffo luteis fasciis, haud distincte conspicuis, picta, Amboinensis.

Num. 21. Ejusdem hæc speciei est, itidem sordide alba, ad apicem ruffis literis, quasi characteribus, notata.

Num. 22. Et hæc eandem ad speciem pertinens tota lactea est.

Num. 23. Valvata nigra, alias etiam rubella & Erythrophthalmos dicta, quum subtus labio interno Corallini ruboris gaudeat, oculi figuram referente. In testa superiore atro nigra rotundi ocelli, tanquam ovula Erucarum, hærent accreti, quæ forte ipsa sunt Limacum intus habitantium ovula, è quibus pulli proveniunt. Uno tantum gyro, nulloque, ut aliæ, gaudet apice turbinato: hujus tamen locum supplet parvus quidam processus eminens, dentiformis.

Num. 24. Ejusdem hæc est speciei, nigricante sua cute orbata, sub hâc lactis instar candida, lævis, splendens.

Num. 25. Eadem supina, rubrum ostendens labium, quod extrorsum ex rubro pellucet. Cæterum lunata subtus macula, nigra, in medio datur, oculum referens: unde *Rubella* vocatur.

Num. 26. Binæ ad eandem speciem pertinentes, adhuc ita comparatæ, uti se habent, quando recens, è mari protractæ sunt, altera dilute, altera saturate spadicea, suis ovulis obsitæ.

Num. 27. Hæc de maximis est Cochleis lunatis, intus alba, quatuor dentibus armata, extus variis coloribus, ambientibusque funiculis ornata, apice parum prominulo. albo.

Num. 28. Ex albo & nigro flammarum in modum picta hæc est, & filis tenuibus circulata.

Num. 29. Alia penitus lævis, splendens, variis coloribus Achatæ in modum maculata, subtus alba, dentata.

Num. 30. Alia rursus nigerrima, fasciis albis, transversis, serpentino ductu decurrentibus, ornata.

Isthæc sufficiant: neque enim, quæ reliqua sunt, seorsim singula nunc describemus, quum tot & tam variæ adhuc dentur species, ut omnium descriptio fieri vix possit; quod jam in limine memoravimus.

TABULA QUADRAGESIMA ET SECUNDA.

Sectio quinta.

Varias exhibet Rhomborum dictorum species majores & minores.

Num. 1. Rhombus maximus ex ruffo maculatus & nubilatus, clavicula muricata. Minores majoresque maculæ nubesque eum variegant; dorsum latæ fasciæ quasi circulares ornant: fundus pallide albescit: interiora versus nonnihil violacei cernitur. Testa tenuis est: clavicula, muricis instar conformata: os amplum hiat: corpus in cylindri formam convolutum est.

Num. 2.

Num. 16 en 17. Zyn twee andere asch-gele Alykruiken, met een rosser kouleur overmarmert en als gevlamt.

Num. 18. Een byzonder rare soort van slakken-hoorn, geheel wit, met gekartelde of gedraaide koordtjes, die digt in malkander sluiten

Num. 19. De zelve van onderen.

Num. 20. Deze heeft weinig gieren: de punt is wat verheven, met een wyden mondt, over 't lyf morssig wit, met ros-gele banden, die niet wel gezien worden. Deze soort komt van Ambon.

Num. 21. Is van de zelve soort, mede morssig wit, en aan het punteinde met rosse letteren als karakters getekent.

Num. 22. Deze is van de zelve soort, en geheel melk-wit.

Num. 23. Negers alykruik, ook *Rubella* of Roodoog genaamt, om dat zy van onderen een koraal-rode binnenlip hebben, die eene verbeelding van een oog maakt. Op de bovenschaal, die donker zwart is, groeien of zitten kleine ronde oogjes, als eiertjes van rupsen. Mogelyk zyn het eiertjes van de slakken zelf, daar de jongen uit voortkomen. Zy hebben maar een gier, en geen krulpuntje, gelyk andere, in wier plaats zich een klein uitstekend hoekje als een tandt vertoont.

Num. 24. Is van de zelve soort, daar de zwarte huidt afgehaalt is, zynde onder de zelve melk-wit, glad en glanzig.

Num. 25. De zelve van onderen, met de rode lip, die naar buiten rood doorschynt, zynde verder van onderen halvemaanswyze, zwart in 't midden, dat een oog verbeeldt, waarom ze *Rubella* genaamt wordt.

Num. 26. Zyn nog twee van de zelve soort, zo als zy uit zee komen; de een licht kastanje en de andere donkerder bruin gekouleurt, met hare eiertjes bezet.

Num. 27. Dit is van de grootste soort van halvemaans-hoorn, die van binnen wit zyn, en vier tanden hebben, van buiten met verscheide kouleuren en snoertjes omringt, met een klein uitstekend wit puntje.

Num. 28. Deze is wit en zwart gevlamt, met dunne draadtjes omwonden.

Num. 29. Een ander, die geheel glad en glanzig is, met velerhande kouleuren van plekken Agaatswyze verbeeld, van onderen wit en getand.

Num. 30. Weder een ander, die geheel git-zwart is, met witte bandtjes, die dwars slangswyze sierlyk daar over heen getekent zyn.

Wy zullen ons hier mede vergenoegen, zonder de overige ieder in 't byzonder te beschryven, naardien 'er zo velerhande soorten en bysoorten zyn, dat het onbeschryflyk is, gelyk wy boven in 't hoofdt van dit Tafereel reeds hebben gemeld.

TWEE EN VEERTIGSTE TAFEREEL.

De vyfde snede.

Op deze plaat verbeelden wy verscheide soorten van Rhombus, groot en klein.

Num. 1. Grote Wolkebak, bruin rood gevlakt, en gewolkt met kleine en grote plekken, over den rug breed in 't rond als geband. De grondkouleur is bleek-wit, en dunschalig, naar binnenwaarts een weinig violet: de sluyting is van gedaante als een voetangel, met een wyden mondt, en gewelt gelyk de cylinders.

Num. 2.

Num. 2. Ejusdem eſt ſpeciei, atque coloris, at pictura diſcrepat; cum maculæ nubiloſæ magis heic inter ſe mutuo contorqueantur atque implicentur. Apex etiam coronæ magis prominulus eſt, quam in præcedente.

Num. 3. Idem ſupinus.

Num. 4. Ejusdem ſpeciei & coloris alter, elegantius tamen maculatus. *Nebeculas* vocat Rumphius hasce ſpecies.

Num. 5. *Voluta Tigrina*, ab aliis *Leo ſcandens*, Liſtero *Rhombus Cylindro-pyramidalis*, *clavicula ſulcata*, vocatus. In Muſeo Kircheriano, ſub Num. 130, ejusmodi Cochlea exhibetur, haud tamen diſtincte ibi deſcripta. Quod ea cylindri inſtar convoluta ſit, & antica parte, in modum pyramidis, acutiſſime & eleganter terminetur, atque ſupra, poſteriora verſus, circa claviculam, in anguſtum coëat craſſo ibidem ſulco excavata, a Liſtero equidem liquido indicatum eſt. Merito videtur ſpecies hæc inter Volutas Achatinas poſſe referri, quarum nonnullas poſtmodum exhibebimus. Dura craſſaque iis teſta eſt. Quam hoc Numero repræſentamus, lactei eſt coloris, ex ſpadiceo maculata, & marmoris inſtar variegata more quorundam Achatarum Orientalium. Qua ſpadicea eſt ſuperficies, tenuibus tota filamentis diſtinguitur cujusmodi nihil in candida ejus parte animadvertitur.

Num. 6. Ejusdem ſpeciei alia, dilutius ruffula, majoribus maculis notata, tenuibus fibrulis, qua ruffus color regnat, diſtincta, perquam glabra, ſplendida, & quaſi lævigata.

Num. 7. Hujusce ſuperficies alba, intermixto malini floris rubore varia, maculis, tanquam nubeculis, atro-fuſcis atque albicantibus diſtincta, nigris deſuper faſciolis circulatur. Cæterum & tenues heic lineolæ capillares albæ, uti in priore, viſuntur. Antica pars paululum intropreſſa eſt, & turbine anguſtiore donata.

Num. 8. Et hæc de Volutarum eſt ſpeciebus, penitus albicante gaudens teſta, ex ſpadiceo nubilata, variegata, eleganterque notata.

Num. 9. Eadem ſupina. Genus hoc multis pollet ſpeciebus, quarum quælibet peculiari gaudet apparatu: abſit vero omnes heic figuris verbisque exponere, quas noſtro in Muſeo aſſervamus; quandoquidem earum numerus modum excedit.

Num. 10. Rhombus cylindro-pyramidalis, ex ruffo nebulatus. Aliam hic ad ſpeciem pertinet, quam priores: antica enim parte circa extremum turbinatum late extumeſcit; & ſuperficie gaudet ſaturate ſpadicea, pallide albeſcentibus maculis, nubiloſis, veluti ſubtus transparentibus, more multorum Achatarum, diſtincta. Species hæc itidem in formam pyramidis arcte convoluta eſt, ſupra circa caput lata, in claviculam anguſtam coiens.

Num. 11. Ejusdem hic eſt ſpeciei, ſed ex flaveſcente fuſcus, oblongis latis maculis, albicantibus, tanquam annulis, ornatus, ſupra verticem eleganter variegatus. Rarior autem eſt, & ex America Hiſpanorum adfertur.

Num 12. Decorticatam heic exhibeo Volutam Tigrinam, illi, quæ Num. 5 habetur, geminam, ſub veſte exteriore ex albo & pallido malini floris rubore inter ſe miſtis undique picta, quæ, ſi ulterius lævigando detereretur, rubicundior adhuc apparitura foret.

Num. 13. Alia ejusmodi ſpecies, quoque lævigata, lactea, dilute purpuraſcentibus faſciis latis, anguſtisque, ornata, anterius circa verticem ſaturatius Amethyſtino colore tincta.

Num. 14. Nubecula arantii coloris, ornatu inuſitato conſpicua, anterius in apicem acutiſſimum turbinata, ſuper arantium teſtæ colorem dilute albis pallentibus nubibus atque punctis variegata.

Num. 15.

Num. 2. Is van de zelve ſoort, doch verſchillende, niet in kouleur, maar in tekening, daar de wolkachtige vlakken zich meer door malkander geſlingerd en verward hebben: ook ſteekt de kroonpunt meer uit dan de vorige.

Num. 3. De zelve van onderen vertoond.

Num. 4 Is mede van de zelve ſoort en kouleur, maar fraaier gevlakt. Rumphius noemt deze ſoorten *Nubeculæ*, dat is, *Wolkjes*.

Num. 5. *Tyger-Toten*, die van eenigen *Klimmende Leeuwen* genaamt worden; by Liſter *Rhombus Cylindro-pyramidales*, *clavicula ſulcata*. In 't *Muſeum Kircherianum* wordt 'er een vertoont, die niet duidelyk beſchreven is, op Num. 130. Dat ze gelyk de cylinders als in malkander gerolt zyn, en pyramiedswyze voor aan 't hoofdt heel puntig en ſierlyk eindigen, gelyk mede van boven naar achteren aan de ſluiting ſmal toelopen, met een dikke voorn, is van Liſter klaar vertoont. Men zou dit geſlagt met recht onder de Agate Toten kunnen ſtellen, waar van wy in 't vervolg verſcheide zullen vertonen. Het zyn harde dikſchalige horens. Deze is melk-wit, met kanſtanje-bruin gevlakt en overmarmert, gelyk zommige Orientaalſche Agaten. Het bruin is als fyndradig geſtreept, dat op den witten grondt niet gezien wordt.

Num. 6. Deze is lichter rosverwig, maar groter gevlakt, en fyndradig over de roſſe kouleur geſtreept, zeer glad en glanzig als gepolyſt.

Num. 7. Deze is over de ſchale wit, met rood, gelyk appelbloeſſem-kouleur, vermengt, met donker bruin en wit gevlakt, als gewolkt, met zwarte bandtjes, die daar als over heen gewonden zyn; verder mede als de vorige met fyne witte haairige ſtreepjes overtrokken. Van voren zyn ze wat ingedogen, en ſmaller omtrent hun krul.

Num. 8. Deze is mede van de zelve ſoort van *Voluta*, zynde geheel wit over de ſchale, met kaſtanje-bruin overwolkt, gemarmert en fraai getekent.

Num. 9. De zelve van onderen. Dit geſlacht heeft vele ſoorten, en ieder een byzondere tekening, die wy niet alle, die in ons Kabinet zyn, zullen in plaat verbeelden en beſchryven, nademaal het getal daar van te groot is.

Num. 10. Deze is van een ander geſlacht als de voorgaande, en van voren aan de krul breed uitgezet, die over de ſchale donker kaſtanje-bruin met bleek witte vlakjes wolkachtig daar als door heen ſchynen, gelyk men veel in de Agaatſtenen ziet. Deze ſoort is mede digt in malkander gerolt, van gedaante gelyk pyramiden, van boven aan de kruin breed, en aan de ſluiting ſmal toelopende.

Num. 11. Deze is van de zelve ſoort, maar geelachtig bruin gekleurt, met langwerpige, brede, witte, vlakken ringswyze verſiert, van voren over de kruin fraai gemarmert. Het is een rare ſoort, die uit de Spaanſche Weſt-Indiën komen.

Num. 12. Is een afgeſchilde *Voluta Tigrina*, gelyk die van Num. 5, die onder de eerſte bekledinge wit met bleek rood, gelyk appelbloeſſem-kouleur, geheel geverwt is, welke, als ze meerder wierdt afgepolyſt, zich nog roder zou vertonen.

Num. 13. Een ander van de zelve ſoort, die mede afgepolyſt is, melk-wit, met licht paarſſe, ſmalle en brede banden verſiert; voor aan de kruin of krul hoger Amatiſt kouleurig.

Num. 14. Een ongemeen fraai oranje Wolkbakje, met een heel puntig krulletje van voren, over de ſchaal oranjeverwig, met licht witte en bleke wolken en ſtippelen overſchildert.

Num. 15.

Num. 15. Minor ejusdem ſpeciei, itidem Arantii coloris, ſubtus conſpicua, intus pariter ex ſaturate Arantio picta, anterius circa labrum dilutius colorata.

Num. 16. Et hæc ad eandem pertinet ſpeciem, ſed obſcurioris eſt Arantii coloris, nubeculis pallide albeſcentibus variegata, tenuibusque Arantii coloris punctis, ſtriatim nitido ordine, æqualiter atque denſe juxta ſe mutuo digeſtis, circumdata. Caput longum, & in apicem prominulum contortum eſt. Inter Nubeculas refertur, quia tenui teſta gaudet.

Num. 17. Hæc lactea eſt, Arantii coloris nubeculis & funiculis, uti prior, circumdata. Capitis apex, longum prominens, minutis globulis in ambitu gyrorum obſitus eſt. Species hæc non adeo frequenter occurrit.

Num. 18. Ejusdem ſpeciei alia, priori per omnia ſimilis, niſi quod ex cæruleſcente albicans nubeculis ſaturatioris Arantii coloris diſtinguatur.

Num. 19, 20 & 21. Hæ tres itidem ejusdem ſunt ſpeciei, ſed lævigatæ: qua de cauſa funiculi evanuêre, colorque Arantius in purpureo rubrum, albus in dilute cærulum, veluti in nubeculas efformatum, abiit. Ex Indiis Orientalibus adferuntur.

Num. 22. Strombus Americanus, rariſſime reperiundus, craſſa teſta gaudens, ex cæruleſcente albicans, ſpadiceis nubeculis diſtinctus. Pertinet ad eandem cum prioribus Num. 10 & 11, in hac Tabula, ſpeciem.

Num. 23. Voluta filoſa, capite ſubrotundo, marginibusque obtuſis donata: gyrata ejus volumina anterius rugoſa & profunde lirata ſunt. Medium albicantis teſtæ faſcia lata, perplexa, Arantii coloris, inſtar annuli, ambit. Corpus reliquum tenuibus Arantii coloris filamentis more ſerpentino ſtriatum eſt; claviculam vero ſaturate fuſca lata faſcia, elatioribus annulis diſtincta, ſuccingit.

Num. 24. Ejusdem eſt ſpeciei; ſed faſcia medium corpus ambiens, lævigando detrita, obſcure purpuraſcit, ejusque filamenta perplexa, rudiora, nonnullisque in locis ex Arantio maculoſa ſunt.

Num. 25. Volutarum filoſarum ſpecies maxima, qua pulchriorem aliam haud nobis unquam videre contigit. Liſtero audit *Rhombus cylindratus, pyramidalis, faſciatus & radiatus, roſtro late nigricante.* Faſcia corpus ambiens haud adeo lata eſt, ac in binis prioribus: cæterum cum Num. 23 maxime convenit.

Num. 25*. Eadem ſpecies, minor tamen, & ſubtus conſpicua.

Num. 26. Voluta faſciata. Hujusce generis multæ ſunt ſpecies, non pictis ſolum faſciis atque ſtriis ſerpentinis, ſed & magnitudine inter ſe diſcrepantes. Teſta quoque craſſior ipſis eſt, & forma conica; ſiquidem ſubtus circa claviculam in acumen convergant, ore veluti tæniola tenui, fuſca, cincto: anterius rotundæ ſunt & latæ, marginibus donatæ lævibus, in quibus circumvoluti gyri elegantiſſime ex lacto & ſpadiceo maculati, marmoriſque in modum ad obtuſum usque apicem variegati, apparent. Exterius viridi flavus regnat color; binæque faſciæ, altera prope caput, altera inferiora verſus, albicantes, nigris maculis ſuccinctæ, corpus ambiunt: has inter faſcias oblongæ, quaſi vermiformes ſtriæ, a ſuperioribus veluti deorſum criſpatæ, funiculi medioeris craſſitie præditæ, conſpiciuntur, quæ ſub faſcia altera, inferiore, evaneſcunt. Utplurimum vulgo Caſeoli virides vocantur.

Num. 27. Eadem ſpecies, ſed admodum confuſe picta. Caput ejus maximum partem, ut in priore, comparatum eſt. Cæterum ob picturæ perplexitatem vix exacte deſcribi poteſt.

Num. 28, 29, 30 & 31. Hæ omnes Volutæ ad eandem illam pertinent ſpeciem, quam Caſeolos virides vocant: coloribus autem & pictura inter ſe differunt.

Num. 32 & 33. Hæ ſupinæ jacent, ut & hac facie conſpicuæ ſint.

Num. 34.

Num. 15. Is een klein van de zelve ſoort, oranjeverwig, om van onderen te zien; van binnen is de zelve mede hoog oranjekleurig, en naar voren om de lip wat lichter.

Num. 16. Deze is mede van de voorgaande ſoort, maar donkerder oranjeverwig, met bleek-witte wolken vermengt, en met fyne of kleine oranjeſtippeltjes, ſtreepswyze, in goede order netjes egaal en digt aan malkander omringt. Het hoofdt is lang en puntig vooruit gekrielt. Zy worden mede onder de Wolkbakjes getelt, om dat zy dunſchalig zyn.

Num. 17. Deze is melk-wit, met oranje wolkjes en ſnoertjes omringt, gelyk de voorgaande: het lange uitſtekende hoofdpuntje is over de gieren met kleine knoopjes rondom bezet. Het is een ongemeene ſoort.

Num. 18. Is van 't zelve geſlacht, en zo verre geheel met de voorgaande overeenkomſtig, behalven dat deze blaauwachtig wit, en met hoger oranje-kouleur gewolkt is.

Num. 19, 20 en 21. Deze drie zyn mede van de zelve ſoort, maar gepolyſt, weshalven zich de ſnoertjes verliezen, en de oranjekouleur in een paarsachtig rood, en het wit in licht-blaauw wolkig vertoont. Deze ſoorten komen uit Ooſt-Indië.

Num. 22. Een Weſt Indiſch Wolkhoorn, of *Strombus*, dat zeer raar is en ſelden gevonden wordt, zynde dikſchalig en blaauwachtig wit, met kaſtanjebruin overwolkt. Het ſorteert onder die van Num. 10 en 11. op deze plaat.

Num. 23. Plompe Wel, met een rondachtig hoofdt, en ſtompe kanten, waar van de omgeſlingerden wellen van voren rimpelig en diep gevoornt zyn. In 't midden zyn ze met een breden verwarden oranje gelen bandt over de witte ſchaal geringt; verder over 't lyf met oranje-gele fyne draadtjes ſlangswyze geſtreept, en onder om de ſluyting met een donker bruinen, breden, bandt, met verhevene ringetjes, omſlingert.

Num. 24. Is van de zelve ſoort, waar van de bandt in 't midden uitgeſlepen en donker paars vertoont, waar op de draadtjes verwildert, grover, en op eenigen plaatſen oranje-geel gevlakt zyn.

Num. 25. Deze is de allergrootſte ſoort van Arkans-garen, die wy nooit fraaier gezien hebben. By Liſter wordt de zelve in 't Latyn *Rhombus cylindratus, pyramidales, faſciatus & radiatus, roſtro late nigricante*, genaamt. De bandt over 't lyf is niet zo breed als de voorgaande, en komt met die van Num. 23. beſt overeen.

Num. 25*. Hier wordt de zelve ſoort, maar kleiner, van onderen verbeeld.

Num. 26. Van deze ſlag van Wellen zyn 'er vele ſoorten, niet alleen verſchillende in tekening van banden en ſlangachtige ſtrepen, maar ook in grootte en kleinte. Het zyn mede dikſchalige Wellen, van eene kegelachtige gedaante, onder aan de ſluiting ſmal toelopende, met gladde kanten, daar zich de omgeſlingerde gieren byzonder fraai vertonen, met melk-wit en kaſtanje-bruin gevlakt en gemarmert over den ſtompachtigen top. Van buiten zyn ze groenachtig geel, met twee witte banden, de eene boven aan 't hoofdt, en de andere naar onderen geſchikt, met zwarte plekjes omringt; tuſſchen die twee banden zyn langwerpig bruine ſtreepjes, als wormtjes, van boven nederwaarts als gekrielt, zo dik als een matelyk bindgaarn, die onder de twede bandt verdwynen. Zy worden gemeenlyk *Groene-kaasjes* genaamt.

Num. 27. De zelve ſoort, maar heel verward getekent: het hoofd- of topeinde komt meeſt met de voorgaande overeen. Verder is het wegens de verwarde tekening niet wel te beſchryven.

Num. 28——31. Deze zyn alle van de zelve ſoort, die den naam van *Groene-kaasjes* dragen, in verſcheide kouleuren en tekeningen.

Num. 32 en 33. *Liggen*, 't onderſte boven, om ze mede zo te vertonen.

Num. 34.

Num. 34, 35 & 36. Minusculæ hæ sunt species, pictura semper discrepantes, quarum aliæ ex dilute flavo unicolores albis tæniis nigrisque punctis distinguuntur; aliæ, ex viridi flavo unicolores, ex albo fasciatæ & guttatæ sunt; aliæ ex Arantio maculatæ & guttatæ; aliæ rursus pallide luteæ punctis rubris, in tænias congestis, circulantur. Ob multiplices varietates hoc loco haud describemus minores illas, quæ in medio collocatæ sunt, species: sufficiat eas æri incisas simul exhibuisse.

Num. 37. Et hic Rhombus est, prioribus, Caseolis viridibus dictis, affinis. Quercini ligni colore simplice conspicuus binis albicantibus gaudet annulis, altero supra, ad caput, primum gyrum ambiente, altero inferius sito. Antica parte gyri omnes penitus candicant, atque serrati in apicem latum, prominentem, terminantur.

Num. 38. Eadem species lævigata, pellucentem exhibens purpuram. Caput album, serratum, apice rubro gaudet.

Num. 39. Hæc magis adhuc lævigando detrita amœnum Amethysti colorem, albis fasciis distinctum, monstrat. Caput hujus quoque lævigatum est, gyrosque exhibet ex purpureo annulatos & crispatos, spectaculo elegantissimo.

Num. 40 & 41. Binæ Volutæ Arantiæ, albis oblongis striis, tanquam fasciis, circumscriptæ.

Num. 42. Ejusdem speciei alia, ex Arantio fusca, albis, latis fasciis circumdata.

TABULA QUADRAGESIMA ET TERTIA.

Sectio sexta.

Elegantissima heic exhibemus specimina, in quibus equidem depingendis naturam ars satis exacte imitata est. Quum vero largissima hujusmodi rerum supellectile simus instructi, exquisitissima semper atque perfectissima suo in genere exempla selegimus, ut iis, qui hæc amant atque intelligunt, satisfaciamus, materiemque demus, è qua mirifica omnipotentis Conditoris opera magis magisque cognoscere discant.

Num. 1. Voluta Arantia elegans, maculis inæqualibus, albis, venuste elaborata. Listero *Rhombus Cylindro-pyramidalis* audit; Rumphio *Voluta pennata.* Nos, quod modo dedimus nomen, ipsi præ aliis competere arbitramur. Neque ex vilioribus ea est speciebus. Arcte convoluta apice pyramidali, eminentiore, gaudet.

Num. 2. Eadem subtus conspicua, qua parte haud minus elegans pictura, quam supra, effulget.

Num. 3. Paulo hæc brevior est & latior anterius, circa caput, itidem tamen Arantio picta colore, maculisque inæqualibus, albis & flavis, in fascias quasi formatis, sufferta atque exornata.

Num. 4. Nonnihil tenuior hæc & angustior est, turbine terminata acutissimo; coloris ex fusco Arantii; maculis oblongis, inæqualibus, albis, variegata; extus perquam lævis & splendida.

Num. 5. Eadem subtus conspicienda, æque venusta hac parte.

Num. 6. Voluta dilutioris Arantii coloris, priore minor, maculis reticulatis, inæqualibus, albis & ex fusco Arantiis varia.

Num. 7, 8, 9 & 10. Vocantur *Rhombi Attagenes*, panni auro contexti, aut & Fimbriæ denticulatæ; siquidem simili fere modo, ac plumæ in pectore Attagenum, variegentur, picturâ interim atque coloribus usque discrepantibus: cernitur enim dilute flavum, Arantio-flavum, Arantio-fuscum, atro-fuscum, album, tum

Num. 34, 35 en 36. Dit is een kleiner soort, en altoos veranderlyk van tekening, waar onder sorteren die licht geel eenkouleurig, met witte banden en zwart gestippelt zyn. Andere zyn eenkouleurig, groenachtig geel, wit geband en gestippelt; andere oranje geel gestippelt en gevlakt; weder andere bleek geel, met rode stippen bandswyze omringt. Om de velerhande veranderingen gaan wy het kleine goedtje, het welk in 't midden geplaatst is, met stilzwygen voorby. Het zal genoeg zyn het mede in plaat te verbeelden.

Num. 37. Dit is mede een *Rhombus*, en een bysoort van de voorgaande *Groene-kaasjes*, egaal eikenhout kouleurig, met twee witte ringen, de een boven aan 't hoofdt, om de eerste gier, de twede omlaag. Van voren zyn alle de gieren heel wit en gekartelt, met een brede uitstaande punt.

Num. 38 Is de zelve, gepolyst, daar een paarsse kouleur doorschynt: het wit gekartelde hoofdt heeft een rode punt.

Num. 39. Deze is nog meer afgepolyst, en vertoont een schone Amatiste kouleur, met witte banden. Van deze is het hoofdt mede gepolyst, daar de gieren paars omringt en gekrield zyn, dat zeer fraai staat.

Num. 40 en 41 Zyn twee oranje-Tootjes, met witte langwerpige streepjes bandswyze omslingert.

Num. 42. Dit is van de zelve soort, oranje bruin, met brede, witte, bandtjes.

DRIE EN VEERTIGSTE TAFEREEL.

De zesde snede.

In deze plaat vertonen wy zeer fraaie stukken, die volgens de natuur vry kunstig zyn nagemaakt, en om dat wy rykelyk in alles van deze en andere voorzien zyn, zo verkiezen wy altoos de keurlykste en compleetste stukken tot ons Werk, om de liefhebbers en kenners genoegen te geven, en om daar uit de wonderen des almogenden Scheppers te leren kennen.

Num. 1. Verbeeldt een fraai Oranje Tote, met witte, ongelyke, plekken sierlyk uitgemonstert. Lister noemt deze in 't Latyn *Rhombus Cylindro-pyramidalis*, en Rumphius geeft haar den naam van *Voluta pennata.* Maar wy houden ons aan den rechten naam van *Oranje-Tote, met witte plekken*, dat van de gemeenste soort niet is. Zy zyn digt in malkander gerolt, met een verheve pyramidale punt.

Num. 2. De zelve van onderen verbeeld, daar de fraaie tekening niet minder als van boven uitblinkt.

Num. 3. Deze is wat korter en breder voor aan 't hoofdt, mede oranjekouleur, met ongelyke witte en gele plekken bandswyze gevult en versiert.

Num. 4. Deze is wat dunner en smaller, met een heel puntig tolletje, van kouleur bruin oranjeverwig, met witte, langwerpige, ongelyke, plekjes, van buiten zeer glad en glanzig.

Num. 5 Verbeeldt de zelve van onderen, niet minder fraai.

Num. 6. Deze Tote is lichter oranjeverwig, netswyze, met ongelyk wit en bruin oranjeverwig geplekt, en kleiner van gedaante dan de voorgaande.

Num. 7. Deze worden *Korhoenders*, *Goudelakens* en *Speldewerkshorens* genaamt, om dat de tekening daar in uitsteekt; gelyk de korhoenders over hunne borst veêren hebben; doch gedurig verschillende in hunne tekening en kouleuren, van licht geel, oranje geel, oranje bruin, donker bruin en wit, als mede of het met gouddraadtjes doorwerkt is. Het zyn fraaie stukken, die van liefheb-

tum & aureis alicubi filis quasi intertextum. Sunt sane specimina quam elegantissima, & longe dignissima, quæ in Museis asserventur atque a curiosis perlustrentur. Cum priore Num 6 ratione brevitatis & crassitiei satis conveniunt, anterius apice gaudentia turbinato, prominentiore, postica parte in claviculam angustam convergentia.

Num. 11. Priores hic Rhombus ad species pertinet, corpore est crassiore, & rariore pictura, plus flavi monstrante, præditus.

Num. 12. Idem supinus.

Num. 13 & 14. Volutæ binæ cordiformes, ex flavo Arantiæ, albis maculis & filamentis capillaribus circumdatæ, rarissimæ. Ex Amboina Indiarum Orientalium adferuntur, sed rarius; unde & plurimi æstimantur. Pertinent autem inter *Volutas*; quum arcte in figuram coni convolutæ sint.

Num. 15 & 16. *Rhombi bini Cylindro-pyramidales, Americani*, quoque perquam rari, ex spadiceo, dilute flavo, albo & Arantio maculati & nubilati.

Num. 17. Elegans Nubecula, sive Haustellum, Cochleari, quo hauritur, simile, obscure fuscum, dilute cæruleis flavisque nubeculis ornatum. Testa gaudet tenui hæc species, unamque duntaxat convolvitur in spiram: unde & Pisciculus ejus major & crassior est, quam qui habitat in arctius convolutis.

Num. 18. Specimen idem subtus conspicuum.

Num. 19, 20, 21, 22. Omnes hæ Cochleæ testis sunt tenuibus, atque coloribus variis, variisque figuris quam elegantissime nubilatæ: earum quædam pictura Chartam dictam Turcicam referunt; aliæ minutis punctis annulatæ, oblongisque striis, catenarum in modum dispositis, distinctæ sunt.

Num. 23, 24, 25, 26, 27, 28 & 29. Rariores hæ sunt species Stromborum, qui ex America Hispanorum adlati picturam speculandi materie plenissimam ostendunt. Testa ex albo perfundata nubeculis obscure fuscis, Arantiis, rubris, flavis, & dilute cæruleis, variegatur. Dantur & inter eos, qui tenuissimis veluti villis tæniati & circulati sunt.

Num. 30. Et hic Strombus est, at obscure fuscus, ex albo cærulescente nubilatus, rubris punctis, in funiculos compositis, annulatus.

Num. 31. Volutæ breves, crassæ, coactæ, funiculis rubris, tenuibus, cinctæ, ex saturate Arantio perfundatæ, ex albo & dilute cæruleo marmoris in modum variegatæ, anterius in gyris dilute flavæ, & ex ruffo variæ. Inter Cochleas Americanas, quas *Katjes* vocant, referuntur.

Num. 32 & 33. Ad eandem hæ pertinent speciem, verum prior simpliciter flava striis longis, rubris, catenatis, ambitur; altera perquam pallide albicans ruffis tæniis, vel filis, tenuium funiculorum æmulis, circumdatur.

Num. 34, 35 & 36. Hæ Volutæ inusitata quadam elegantia nubilatæ sunt, singularibus quælibet coloribus & pictura superbientes, incomparabiles, itidem ex America Hispanorum delatæ, quarum posterior punctis circulatur.

TABULA QUADRAGESIMA ET QUARTA.

Sectio septima.

Num. 1. *Volutam Regularem* heic exhibemus, quæ Listero *Rhombus Cylindro-pyramidalis* audit; Rumphio autem *Meta Butyri* vocatur. Vocabulum *Rhombus* variarum est significationum: primo enim magicam

liefhebbers in de Kabinetten wel mogen gezien worden. Zy komen met de voorgaande van Num. 6 in kortte en dikte wel overeen, van voren met een uitstekende draaipunt, en van achteren smal aan de sluiting toelopende.

Num. 11. Deze is wel van de voorgaande soort, maar veel dikker over 't lyf, en eelder van werk getekent, met meer geel versiert.

Num. 12. De zelve van onderen.

Num. 13 en 14. Twee gele oranje gekouleurde Harte-Toten, met witte plekken en fynhaairige draadtjes omringt, die heel raar zyn. Zy worden van Ambon in Oost-Indië medegebragt, doch zeer selden, en worden alzo in grote waarde gehouden. Het zyn mede *Volutaas*, die digt in malkander gerolt zyn, in de gedaante van kegels.

Num. 15 en 16 Zyn twee *Rhombi Cylindro-pyramidales, Americani*. Dit zyn mede twee ongemene stukken, die met kastanjebruin, licht geel, wit en oranjekouleuren gevlakt en gewolkt zyn.

Num. 17. Een fraai Wolk-hoorn, of scheppertje, gelyk een lepel, daar men mede schept, donker bruin, met licht blaauwe en gele wolken versiert. Deze zyn dunschalig en enkeld gerolt, weshalven haar slakje groter en dikker is, dan die digter gerolt zyn.

Num. 18 Vertoont het zelve van onderen.

Num. 19——22. Deze zyn alle mede dunschalig, met ongemeen fraai gewolkte horens van verscheide kouleuren en tekeninge, gelyk gemarmerd papier, waar onder mede zyn, die ringswyze fyn gestippelt en kettingwyze langwerpig gestreept zyn.

Num. 23, 24, 25, 26, 27, 28 en 29. Dit zyn alle rare soorten van *Strombi*, die uit de Spaansche West-Indiën zyn medegebragt, met ongemene speculative tekening, waar van de grondschaal wit, met donker bruin, oranje, rood, geel en licht blaauw als overwolkt en geschildert is, waar onder ook behoren die heel fynhaairig gesnoert en omringt zyn.

Num. 30 Is mede van de zelve soort, maar donker bruin, met wit en blaauwachtig gewolkt, snoerswyze met rode stippels omringt.

Num. 31. Kort en dik gedronge Welle, met rode fyne snoertjes omringt, over een donker oranjekouleurden grondt, van voren over de gieren licht geel, met ros gemarmert. Deze worden onder de West-Indische Katjes gesorteert.

Num. 32 en 33 Zyn mede van de zelve soort: de eerste is eenvoudig geel, met rode lange streepjes, kettingwyze omringt; de twede geheel bleek wit, met rosse bandtjes of draadtjes, gelyk dun bindgaren.

Num. 34, 35 en 36 Zyn ongemeen schoon gewolkte Katjes, of Tootjes, ieder van een byzondere kouleur en tekening, zonder weêrga, zynde mede uit de Spaansche West-Indiën gebragt, waar van de laatste met stippels omringt is.

VIER EN VEERTIGSTE TAFEREEL.

De zevende snede.

Num. 1. Hier vertonen wy de *Voluta Regularis*, die by Lister *Rhombus Cylindro-pyramidalis* genaamt wordt, en by Rumphius *Meta Butyri*, of *Boterweg*. Het woordt *Rhombus* heeft verscheide beduidingen: voor eerst wordt het een *Toverradt* geheten, dat hier

magicam quandam rotam indicat, quo ſenſu huc quadrare haud poteſt; ſecundo Piſcem notat, ſignificatione pariter heic non congruente; tertio & Chirurgicum quendam deligandi modum exprimit; tandemque & Rhombus Geometricam ſignificat figuram teſſellatam, ſive quadratam obliquangulam, cujus æqualia inter ſe ſunt latera, ſed anguli non recti. Poſtremo hoc ſenſu Rhombus quodammodo figuram vel formam Cochlearum, quas *Volutas Regulares* vocamus, æmulatur: ſunt enim eæ teſtæ, quam arctiſſime in ſeſe convolutæ, craſſæ & ponderoſæ, regulari quodam modo quaſi contortæ, anguſtis latisque chordis vel tæniis per ſuperficiem ex Arantio unicolorem circulatæ, quarum ſuperius extremum latum, rotundum, in apicem acuminatum excurrens, per ſulcos ex ſpadiceo maculatur & variegatur; clavicula vero anguſtior eſt & coacta.

Num. 2. Iſthæc ſaturate Aurantii eſt coloris, nec minus eleganter faſciata, pertuſis veluti tæniis regulariter obvoluta, cui parem rariſſime datur conſpicere. Apex ſupremus, in quem multiplices ſpiræ coëunt, & vertex variis admodum coloribus quam venuſtiſſime variegatus, heic præcipue emicant.

Num. 3. Tertia ſpecies citrinæ eſt flavedinis, latioribus faſciis, albis, tænias veluti, ſaturate ſpadiceis figuris, oblongo-quadratis, diſtinctas, referentibus, circulata. Forma ſat regularis conoidea eſt.

Num. 4. Species quarta dilutiſſime flaveſcit, anguſtioribus tæniolis albis, & ruffis parallelepipedis circumdata, ſuperius, ad caput, binis punctorum rubrorum ſeriebus, tanquam faſciola quadam, ſuccincta, ad claviculam vero rubris tæniolis ornata.

Num. 5. Quinta ſpecies, pallide alba, ſaturate ſpadiceis maculis, tigrino veluti more, variegata, & funiculis flavis, quorum nonnulli rubris punctis diſtinguuntur, circumdata eſt.

Num. 6. Sexta ſpecies, dilute vel pallide lutea, perplexis parallelepipedeis figuris, ex ſaturate Arantio pictis, circulariter ambitur, ſpectaculo ſane haud injucundo.

Num. 7. Species ſeptima externam teſtæ ſuperficiem præ ſe ſert albicantem, oblongis ſpadiceis maculis, oblique deorſum vergentibus, hasque interſtinguentibus funiculis tenuibus, flavis, ſat regulariter circumſcriptam.

Num. 8. Voluta ſimplex, alias *Quercina* dicta, ex flavo ruffula, maculis nonnullis pallide albeſcentibus, veluti rhomboideis, circulariter notata, præſertim circa latius extremum capitale, & gyros ibidem in acumen deſinentes. Sulci ſtriati, non adeo diſtincte conſpicui, a ſuperioribus deorſum tendentes, haud profundi ſunt, ſed plani fere, ut in ligno Quercino. Poſteriora verſus, circa claviculam, plurimæ harumce Volutarum ab uno latere oblique incurvatæ ſunt.

Num. 9. Altera Volutarum Quercinarum ſpecies, croceo-lutea, ſaturate fuſcis ſtriis perplexis denſe obtecta, ſub quibus veluti pictæ ex albo faſciolæ latæ & anguſtæ transparent. Cætera ſimilis eſt priori.

Num. 10 & 11. Ejusdem fere hæ ſunt coloris, niſi quod poſterior lata faſcia, alba, ambiatur. Extrema earum ſuperiora in gyris ex albo, luteo & ſaturate fuſco æqualiter maculata & variegata ſunt.

Num. 12. Quercina pariter hæc eſt Voluta, ſuperficies cujus albicans flavis & ex Arantio-fuſcis maculis oblongis, tum capillaribus filis rubris, juxta longitudinem æque ac craſſitiem ductis, tandemque faſcia alba, medium corpus ambiente, ornatur. Superius extremum eleganter pictum eſt. Latera longiſſima haud curvantur, verum recta procedunt ad finem usque. Rariſſima quædam hæc eſt ſpecies: nobis tamen plures adhuc in noſtro Muſeo reſtant, quas omnes in hisce Tabulis exhibere non licet; quia opus hoc nimium excreſceret, & ſecuturis ſpeciminibus rarioribus nullus ſupereſſet locus.

Num. 13.

hier niet te pas komt; ten twede is Rhombus een Tarbot, dat hier mede ook niet overeenkomt. Ten derde is Rhombus een ſoort van Chirurgikale verbinding; en dit woordt wordt in de Geometrie een ruigachtige figuur of ſcheef vierkant genaamt, dat wel gelyke zyden, maar geen rechte hoeken heeft. Dit laatſte gelykt eenigzins naar de gedaante van deze horens, die wy *Voluta Regularis* noemen, om dat het hoofdſtukken zyn, die heel digt over malkander gerolt, dik en zwaar zyn, regelmatig, eenigzins gebogen, met ſmalle en brede koorden of linten omcirkelt over de eenkleurige oranje-gele ſchaal, wiens topeinde breed en rond met een ſpitſe punt uitloopt, en over de vooren met kaſtanje-bruin geplekt en gemarmert is, wier ſluiting wat eng en ingedrongen is.

Num. 2. Deze is hoog oranjekleur, en niet minder fraai geſnoert, met doorgewerkte linten regelmatiger omwonden, wiens weêrga zeer ſelden gezien wordt, waar van 't hoofdpunt, dat de veelvuldige gieren veroorzaken, en de kruin, die zeer ſierlyk met verſcheide kouleuren gemarmert is, doedt uitblinken.

Num. 3. De derde ſoort is geel citroenverwig, met breder witte banden, als linten, die met donker bruine blokjes als doorwerkt en omringt zyn. De gedaante komt met de evenmatige ſchikking wel overeen, maar is eenigzins kegelachtig.

Num. 4. De vierde ſoort is heel licht geel van verwe, met ſmalder witte lintjes en roſſe blokjes omringt, van boven aan 't hoofdt met twee reien rode ſtippelen bandswyze bezet, als mede aan de ſluiting met rode lintjes verſiert.

Num. 5. De vyfde ſoort is bleek wit, met donker bruine plekken als overtygert, en met gele ſnoertjes, waar onder eenige met rode ſtippen uitgemonſtert zyn.

Num. 6. De zesde ſoort is licht of bleek geel-ſchalig, met verwarde langwerpige hoog oranje-gekouleurde blokjes, cirkelachtig omringt, dat niet onaangenaam vertoont.

Num. 7. De zevende ſoort is op den grondt van de buitenſchaal wit, met langwerpige bruine plekken, die van boven af neêrwaarts zyn geſchikt, waar over vele ſmalle gele ſnoertjes in 't rond omwonden en geregelt zyn.

Num. 8. Eenvoudige Welle, anders Eikenhoute Toot, die van kouleur geel rosachtig, met eenige bleek witte plekken, gelyk ruitige blokjes, ringswyze getekent zyn, byzonderlyk aan 't brede hoofdeneindt, en de gieren, die puntig eindigen. De geſtreepte twyffelachtige vooren, die van boven nederwaarts lopen, zyn niet gediept, maar vlak, gelyk de aardt van eikenhout. Naar achteren aan de ſluiting is de meeſte ſoort van deze Toten de eene zyde ſcheef of kromachtig gebogen.

Num. 9. De twede ſoort van eikenhoute Toot is over de ſaffraan-gele kouleur met donker bruine verwarde ſtreepjes rykelyk overdekt, daar bleek witte ſmalle en brede bandtjes door heen ſchynen. Verder is ze van gedaante als de voorgaande.

Num. 10 en 11. Deze zyn byna gelyk van kouleur, behalven dat de laatſte met een breden witten bandt omringt is. De topeinden zyn egaal over de gieren met wit, geel en donker bruin gevlakt als gemarmert.

Num. 12. Dit is mede een eikenhoute Toot, wit over de ſchaal met geel en oranje-bruin langwerpig geplekt, in de lengte en rondte met fyne rode haairige draadtjes, als mede in 't midden met een witten bandt omringt en verſiert. Het topeinde is fraai getekent: de lange zyden zyn niet gekromt, maar lopen egaal uit. Deze is een heel rare ſoort: doch wy hebben nog vele ſoorten in onze Verzameling, die wy niet alle in plaat kunnen vertonen, om dat dit Werk anders te wydlopig zou zyn, en de navolgende rare ſtukken geen plaats zouden vinden.

Num. 13.

Num. 13 & 14. Rariores hæ ſunt & perpulchræ, ab oris Caracicis dictis profectæ; quarum prima dilute cæruleſcente eſt colore, radiis ſaturate fuſcis, tanquam flammis, diſtincto. Gyri in ſupremo apice ex cæruleo plumbei ſunt coloris, fuſcis maculis variegati. Altera haud abſimilis priori pictas tamen illas flammas non radiatas, ſed potius veluti nubilatas monſtrat.

Num. 15. Iſthæc priori Num. 13 maximam partem ſimilis eſt ratione picturæ lapides Achatas æmulantis: at color fuſcus heic dilutior, alterumque latus ad claviculam curvum ſive obliquatum eſt, uti in Volutis quercinis.

Num. 16. Voluta grandis, ovata, Achatina, ad ſcapulas lata & rotunda, apice prædita anguſto & obtuſo, cujus gyri arcte in ſe mutuo contorti, ſulcique minutis globulis circumſcripti ſunt. Externa ſuperficies olivino gaudet virore: longa macula alba dorſum variegat: cætera dilute & ſaturate fuſco, & flavo colore, tum punctis ſtriisque rubris, Achatarum in morem, in nubeculas veluti & flammas diſtinguuntur. Poſterius ad claviculam ſubrotundum, obtuſum eſt extremum. Teſta craſſa eſt & ponderoſa.

Num. 17 & 18. Ad priores & hæc ſpecies pertinet, Liſtero vocata *Rhombus ex ruffo nebulatus, anguſtior, lineisque quibusdam interſectis circumſcriptus*. Superiora extrema his non rotunda ſunt, ſed magis intropreſſa, gyrique magis in acumen aſſurgentes pyramidem veluti formant. Per nubeculas eleganter heic depictas minores lineæ quaſi transparentes cernuntur.

Num. 19——22. Rhombi altera ſpecies. Sunt hi ex ſaturate Arantio fuſci, albis nubeculis & maculis, tanquam bullulis, ſtriisque tenuibus, capillaribus, denſiſſime in ambitu per totam ſuperficiem teſtæ quaſi veſtiti. Apex ſupremus in ſingulis longe aſſurgit; quum gyri permulti heic arcte inter ſe convolvantur, quorum ſulci globulis parvis, albis, repleti ſpectaculum perelegans exhibent. Poſterior Num 22 ſubtus repræſentatur.

Num. 23——28. Sex hæ Volutarum ſpecies, una cum aliis multis ex America Hiſpanorum ad nos pervenerunt, ſingulari fere quælibet gaudentes pictura, magnis parvisque punctis guttatæ, maculatæ, tæniatæ, funiculis circumſcriptæ, aliisque diverſis modis pictæ atque coloratæ; ut ex iconibus ſatis colligi queat, quot ornamentis eæ polleant: quodſi enim ſeorſim ſingulas nunc deſcribere vellem, tædium Lectori benevolo eſſem moturus. Num. 24 & 28 repræſentantur ſupinæ.

Num. 29 & 30. Binæ adhuc ſunt Volutæ nubilatæ, Americanæ, pervenuſtæ, quarum poſterior potiſſimum funiculis guttatis, atque catenulis, nubeculas cæruleas, fuſcas & albas ſuperequitantibus, mirum in modum ſuperbit.

TABULA QUADRAGESIMA ET QUINTA.

Sectio octava.

Ulterius heic inciſas ære exhibemus Volutas quasdam craſſiores, majores, ut multiplex varietas atque colorum picturæque diverſitas, in hoc genere occurrens, tanto fiat manifeſtior.

Num. 1. Strombus Cylindricus Pyramidalis, magnus, dilute ruffulus, maculis oblongis, nigris, tanquam parallelepipedeis, in circulos diſpoſitis, aliisque præterea circulis, minoribus e punctis conſtantibus, interpoſitis, circumſcriptus.

Num. 2.

Num. 13 en 14. Deze zyn ongemeen en fraai, komende van de Karakiſche kuſten: de eerſte heeft een licht blaauwachtige koleur, met donker bruine ſtralen, gelyk vlammen van vuur: het topeinde over de gieren is blaauw lootverwig, met bruine plekken gemarmert. De twede is de eerſte niet ongelyk, behalven dat de tekening van vlammen niet ſtraalachtig, maar wolkachtig zich vertoont.

Num. 15. Deze komt met die van Num. 13 't meeſt overeen, met de tekening, die naar Agaatſteen gelykt; maar de bruine kleur valt lichter, en de eene zyde aan de ſluiting krom of ſchaafachtig, gelyk de eike Toten.

Num. 16. Grote ovale Agate Toot, die rond en breed over de ſchouders is, met een ſmalle ſtompe punt, waar van de gieren digt in malkander getrokken zyn, en om de vooren klein geknoopt; van buiten groen olyfverwig, met een lange witte plek over den rug; verder met licht, donker bruin en geel, met rode ſtippels en ſtreepjes Agaatswyze gewolkt en gevlamt; van achteren aan de ſluiting rondachtig ſtomp toelopende. De ſchaal is dik en tamelyk zwaar.

Num. 17 en 18 Zyn van de voorgaande ſoort, by Liſter in 't Latyn *Rhombus ex ruffo nebulatus, anguſtior, lineisque quibusdam interſectis circumſcriptus*. Deze zyn hunne topeinden niet rond, maar meer ingedogen, en de gieren puntiger piramiedswyze uitgezet: door de fraaie wolkachtige tekening vertonen zich kleine liniën doorſchynende.

Num. 19---22. Deze zyn hoog oranje-bruin van verwe, met witte wolkjes en plekjes, als blaasjes, met fyne dunhaairige ſtreepjes digt en over de gehele horentjes in de rondte gedekt. Het topeinde is van alle lang uitgezet, door dat de veelvuldige gieren het digt in malkander gedrongen hebben, waar van de vooren met kleine witte knoopjes gevult zyn, en een fraaie vertoning maken. De laatſte Num 22 wordt van onderen verbeeld.

Num. 23——28. Deze zes ſoorten van Toten hebben wy nevens veel meer andere uit de Spaanſche Weſt-Indiën bekomen, ieder byna van eene byzondere tekening, klein en groot geſtippelt, geplekt, geband, geſnoert, en op verſcheide andere wyzen getekent en gekleurt, dat men licht uit de figuren kan afmeten wat voor ſierlykheit zich daar in opdoedt. Als men alle ſtuk voor ſtuk in 't byzonder wilde beſchryven, zou het den Lezer buiten twyffel vervelen. Die van Num. 24 en 28 worden van onderen verbeeld.

Num. 29 en 30 Zyn nog twee fraaie Weſt-Indiſche wolk-Toten, waar van de laatſte by uitnemendheit met de geſtippelde ſnoertjes en kettingjes over de blaauwe, bruine en witte wolkjes pronkt.

VYF EN VEERTIGSTE TAFEREEL.

De achtſte ſnede.

Hier worden verder in plaat verbeeld nog eenige zware dikke Wellen, om de veelderhande veranderingen en kouleuren, die zich neffens die tekening daar in opdoen, aan te tonen.

Num. 1. Kegelformige dikker Welle, licht ros aſchverwig, met zwarte langwerpige plekken, gelyk blokjes, alle kringswyze gevult, neffens andere kringen, die uit kleiner ſtippels beſtaan.

Num. 2.

Num. 2. Alia ſpecies, ex albo-cinereo perfundata, majoribus parallelepipedis, quoque circulatim, ſed rariores & minus ordinatas in ſeries digeſtis, cincta. Omnibus hisce ſpeciebus baſis lata & plana eſt, minuto apice turbinato prominula, cæterum in craſſis multiplicibusque gyris eleganter maculata, marmorisque in modum variegata.

Num. 3. Tertia ſpecies, ſupina.

Num. 4. Quarta ſpecies ex ruffo cinerea, minoribus maculis, tanquam in catenas compoſitis, ordinate circulata, apice inferiore ad claviculam in plicas corrugato.

Num. 5. Species quinta, ex ſaturate ruffo cinerea, more priorum nigris oblongis, at minoribus maculis catenatim cincta.

Num. 6. Sexta ſpecies, ex dilute cinereo lutea, maculis fuſcis, rarioribus, ſubtus poſitas albas faſcias variegantibus, circulata. Plani ad baſin gyri ſpadiceis maculis pulchre, marmoris in modum, diſtinguuntur.

Num. 7. Septima ſpecies, ex cinereo albo perfundata, denſe & eleganter circulata eſt maculis parvis & majuſculis, fuſcis, in catenulas congeſtis. Gyri ad baſin flammis veluti diſtinguuntur.

Num. 8. Rariorem heic exhibemus ſpeciem craſſarum Volutarum, Americanam, ſubtus conſpicuam, variis coloribus annulatim quam elegantiſſime variegatam, & quaſi obnubilatam.

Num. 9. Iſthæc Voluta minor eſt, at magis inſolito nitidoque apparatu ornata, ex albo perfundata, annulis nonnullis, è punctis rubris conſtantibus, obvoluta, cæterum variis coloribus quaquaverſum, ſuper ipſa quoque baſi, marmoris in modum picta. Ab oris Americanis Hiſpanorum ea ad nos pervenit.

Num. 10 & 11. Binæ hæ minores ſunt Volutæ craſſæ, majoribus tamen prægreſſis ſimiles, ex Indiis Orientalibus. Ambæ ſubtus conſpiciendæ offeruntur. Prior cinereo-lutea eſt, altera pallide albicans; utraque ſaturate fuſcis magnis, parvis, oblongis, maculis, punctisque, more catenarum compoſitis, denſe circulatur.

Num. 12——15. Minores hæ ſunt craſſarum Volutarum ſpecies, ex Inſulis Philippinis mihi adlatæ. Inſolito autem ſuperbiunt ornatu, utpote unicoloribus luteis tæniolis, oblongis teſſellis, minutisque punctis, in funiculos digeſtis, ſaturate ſpadiceis, albo ſuper fundo circulatæ: prior & poſterior ſubtus conſpicuæ ſunt.

Num. 16 & 17. Binæ ſunt ſpecies elegantes Volutarum quercinarum, ex helvo & ſubruffo perfundatæ, deſuper radiatæ, & ex albo nubilatæ. Obtuſi earum apices ſupremi itidem venuſte picti & maculati ſunt. Poſterior ſpiram externam, circa claviculam, multis plicis rugoſam monſtrat.

TABULA QUADRAGESIMA ET SEXTA.

Sectio nona.

Heic ære inciſos offerimus Rhombos reticulatos, variæ magnitudinis, picturæ, & colorum, regulariter faſciatos, non faſciatos, ex oris Indiarum tam Orientalium, quam Occidentalium.

Num. 1. Rudis hæc atque craſſa eſt Voluta, lineis lateralibus, inæqualibus, ſepta, ex ſaturate fuſco perfundata, maculis albis, inæqualibus, variæ figuræ, angulatis, quadratis, ſubrotundis, diſtincta, Rumphio

Num. 2. Een andere ſoort, met een witten aſchkouleurigen grondt, en groter blokjes, mede kringswyze, doch enkelder en in verwarder ſchikking geregelt. Alle Wellen van deze ſoort zyn breed en plat van boven, met een klein gierpuntje; verder ſierlyk over de dikke veelvuldige Wellen gevlakt en gemarmert.

Num. 3. Derde ſoort van onderen verbeeld.

Num. 4. Vierde ſoort, ros aſchverwig, regelmatig met kleiner plekken omringt, kettingwyze, waar van het onderſte einde van de ſluiting in vouwen geplooit is.

Num. 5. Vyfde ſoort, zynde donker ros aſchverwig, op de voorgaande wyze met zwarte, langwerpige, doch kleiner plekjes kettingwyze omringt.

Num. 6. Zesde ſoort, licht aſch-geel, met enkelde bruine plekjes over witte bandtjes geringt. De platte gieren van boven zyn met bruine plekken fraai gemarmert.

Num. 7. Zevende ſoort, zynde fraai en vol overringt, met kleine bruine en wat groter plekjes kettingswyze, op een aſchwitten grondt, waar van de gieren vlamswyze over het topeinde verſiert zyn.

Num. 8. Hier verbeelden wy een vremde ſoort van dikke Welle, van onderen, zynde uit de Weſt-Indiën. Zy is ongemeen fraai met verſcheide kouleuren ringswyze overmarmert en als gewolkt.

Num. 9. Deze Welle is kleiner, maar ongemeender en netjes over een witten grondt, met eenige ringetjes, beſtaande uit kleine ronde ſtippeltjes, omwonden; verder met verſcheide kouleuren tot over het topeinde ten eenemaal overmarmert. Deze is mede uit de Spaanſche Weſtkuſten gebragt.

Num. 10 en 11. Dit zyn twee kleiner Ooſt-Indiſche dikke Wellen, gelyk de bovenſte grote ſoorten, en worden beide van

onderen verbeeld. De eerſte is aſch-geel en de twede bleek wit, beide met donker bruine, langwerpige, kleine en groter plekjes en ſtippels, kettingwyze, digt neffens malkander omringt.

Num. 12——15. Dit zyn kleiner ſoorten van dikke Wellen, die van de Filippynſche eilanden zyn medegebragt. Het zyn ongemeen ſchone ſtukken, die met eenkleurige gele bandtjes, langwerpige blokjes, en kleine ſtippels, ſnoerswyze, alle donker bruin, op een witten grondt, omringt zyn, waar van de eerſte en de laatſte van onderen verbeeld worden.

Num. 16 en 17 Zyn nog twee fraaie ſoorten van eikehoute Toten, met ſtralen wit gewolkt over hunne vale en rosachtige gronden, waar van de ſtompe topeinden ſierlyk getekent en gevlakt zyn. De laatſte is met vele ploojen over de buitenſte gier aan de onderſte ſluiting gevouwen.

ZES EN VEERTIGSTE TAFEREEL.

De negende ſnede.

Zie daar de *Rhombi reticulati*, van verſcheide grootte, tekening en kouleuren, regelmatig gebandeert en ongebandeert. Zy komen van de Ooſt- en Weſtkuſten.

Num. 1 Is een plompe dikke Welle, die ongelyk van zydelinien geformeert is, donker bruin over den grondt gekoulcurt, met witte ongelyke plekken in ſoorten, waar van eenige hoekig, andere kantig, en zommige rondachtig zich vertonen. Rumphius

Rumphio Cordiformis vocata, ut ut cum corde vix quidquam commune habeat; Listero dicta Pyramidalis reticulata, nomine paulo aptiore; quum reticulatus quodammodo heic detur apparatus, quamvis internodia reticuli paulo rudius delineata sint.

Num. 2. Eadem subtus conspicua.

Num. 3. Ejusdem hæc est generis, sed elegantior, lateribus æqualibus constructa, ex flavo Arantii coloris, maculis albis, inæqualibus, minoribus, majoribus, distincta, in Pyramidem convoluta, apice parvo, acuto, in media basi extante, quo gyri planiusculi finiuntur.

Num. 4. Eadem supina.

Num. 5. Cylindrus pyramidalis fasciatus, hujusce speciei Princeps, quam rarissimus, & prorsus singularis, ab harum rerum Curiosis vocatus *Prothalassiarchus* in hoc genere; siquidem genus fere quodlibet Ostracodermων suo gaudeat præfecto, qui pulchritudine & magnifico picturæ apparatu reliquis omnibus multum antecellit. Pateat hinc infinita iterum summi Creatoris sapientia, mirusque ordo in omnibus Ejus operibus conspiciendus. Inter Volutas ex albo maculatas quoque refertur hoc specimen. Superficies ejus saturate fusca subtus pellucentem monstrat ruffum colorem, quo super maculæ albæ, in fascias veluti ordinatæ, depinguntur. Ad apicem supremum turbinatum gyri denticulis quasi fimbriati sunt.

Num. 6. Subtus conspicuus.

Num. 7 & 8. Eandem hi ad speciem pertinent, alter pronus, alter supinus, inter se discrepantes, quod maculæ albæ in posteriore plures & densiores inter se conglomeratæ sint.

Num. 9 & 10. Tertia species Prothalassiarchi, supra & subtus repræsentata.

Num. 11 & 12. Quarta species ejusdem.

Num. 13——19. Minores sunt species, proxime post primam majorem speciem Num. 1 & 3 reponendæ, colore & albis maculis fere convenientes.

Num. 20 & 21. Summum heic Thalassiarchum hujusce generis exhibeo, qui inusitatæ elegantiæ apparatu, & versicolore pictura reliquis omnibus longe excellentior, venustis fasciis albis, quasi fimbriatis, minutisque rotundis oblongisque punctis, striisque rubentibus, veluti intertextis, circulatus, cæterum ex olivino & luteo perfundatus, & maculis albis, rubrisque lineolis desuper tanquam acu pictus est. Apex supremus itidem insolita pulchritudine marmoris in modum variegatus & exornatus est. Ad Num. 21 idem subtus conspiciendus datur.

Num. 22 & 23. Hæc quoque huc pertinens est species, sed minor & minus pretiosa; alba fascia, ex rubro guttata, superbiens: cæterum varietate colorum priori majori similis. Sub Num. 23 eadem subtus conspicitur.

Num. 24 & 25. Prior prona, posterior supina est, utraque præcedentibus ordine & valore proxima, pariter fasciata, & fundo super dilute luteo saturate fuscis, oblongis, vermicularibus, incurvis striis punctisque magnis, parvis, ornata.

Num. 26——29. Ejusdem & hæ cum prioribus sunt speciei, subtus & supra repræsentatæ, in quibus colorum picturæque varietas mirifica elucescit.

TABULA

phius geeft ze den naam van *Hartshoorn*, schoon ze weinig daar naar gelyken. Lister noemt ze een pyramidale netachtige Welle, daar het nog eenigermaten beter naar gelykt, schoon de strikking van 't net wat plomp geknoopt is.

Num. 2. De zelve van onderen verbeeld.

Num. 3 Is van 't zelve geslacht, maar fraaier en gelyker van zydeliniën voorzien, geel oranjeverwig, met witte, ongelyke, plekken van klein en groter, pyramiedswyze gefatzoeneert, met een klein puntig topje in 't midden of uiteinde der gieren, die platachtig zyn.

Num. 4. De zelve van onderen.

Num. 5. Gebandeerde pyramidale Rol, of hoofdstuk van deze soort, dat heel raar en ongemeen is, waar aan de Liefhebbers den naam van *Admiraal* van dit geslacht geven: want ieder geslacht heeft gemeenlyk een opperhoofdt onder alle soorten van horens en schelpen, daar de eene in schoonheit en heerlyke tekening verre boven andere uitmunt, waar uit men de grote wysheit en ordinering van den groten Schepper van alles in alle zyne werken kan besluiten. Deze wordt mede onder de wit gevlakte of geplekte Toten gerekent, zynde donker bruin, met een doorschynende rosse kouleur, daar de witte plekken bandswyze over heen leggen. Van boven aan het toleinde zyn de gieren kantachtig gesoomt.

Num. 6. De zelve van onderen verbeeld.

Num. 7 en 8. Deze zyn van de zelve soort, de eene van boven en de andere van onderen vertoont, waar van het onderscheidt is, dat de witte plekken meerder en digter by malkander gekoppelt zyn.

Num. 9 en 10. Derde soort van *Admiraal*, van boven en van onderen verbeeld.

Num. 11 en 12. Vierde soort van de voorgaande.

Num. 13——19. Deze zyn kleiner soorten, die achter de eerste grote soort van Num. 1 en 3 volgen, en met de kleuren en witte plekken byna overeenkomen.

Num. 20 en 21. Hier wordt de *Opper-Admiraal* van dit geslacht vertoont, die wegens zyne ongemene sierlyke tekening van verscheide kouleuren boven alle de voorgaande verre uitmunt, met sierlyke witte banden, die zich als franjen vertonen, en met kleine ronde en langwerpige rode stippen en strepen als doorwerkt zyn, over 't lyf met witte plekken en rode streepjes op een olyfkleurigen en gelen grondt als geborduurt. Het topeinde is mede ongemeen fraai gemarmert en versiert. Num. 21 verbeeldt de zelve van onderen.

Num. 22 en 23. Deze is een medesoort, maar kleiner en van minder waarde, met een witten bandt, zynde rood gestippelt, versiert; verder met de verscheidenheit van kouleuren de grote of voorgaande gelyk. Num. 23 vertoont de zelve van onderen.

Num. 24 en 25. Van deze verbeeldt de eerste van boven, en de twede van onderen. Zy volgen na de voorgaande in rang, zynde mede gebandeert en donker bruin over een licht gelen grondt en met langwerpige wormachtige kromme strepen en stippels, klein en groot, voorzien.

Num. 26, 27, 28 en 29 Zyn mede van de zelve soort, wordende van onderen en van boven vertoont, waar in men de verandering van tekening en verwen ziet uitblinken.

ZEVEN

TABULA QUADRAGESIMA ET SEPTIMA.

Sectio decima.

Num. 1. ***Rhombus Cylindricus pyramidalis, reticulatus, clavicula nodosa.***

Genuinus hic eſt Cylindrus niger, albis maculis variarum figurarum notatus; prout in præcedente Tabula jam deſcripſimus & repræſentavimus.

Num. 2. Rhombus flavus, ejusdem ac prior ſpeciei, at colore discrepans. Teſta enim ex citrino flavo perfundata maculas monſtrat albas, quaſi ſubtus transparentes, corda veluti animantium minorum, minus tamen diſtincte, referentes: unde & Authorum nonnullis *Voluta Cordiformis* audit. Rarius eſt, quod heic exhibeo, ſpecimen, tum ratione coloris, tum capitis ratione, cujus gyri omnes ſupra dentati ſunt, apice longo in medio prominente: uti poſtmodum hac eadem in Tabula in Rhombis coronalibus manifeſtum fiet.

Num. 3. Ejusdem ſpeciei minor alius, Arantio flavus, ex albo maculatus.

Num. 4. Eadem de ſpecie alius, late expanſo labro, rarius occurrente, donatus; cæterum ex nigro perfundatus, maculis retiformibus albis diſtinctus: capitis vertex planus eſt & æquabilis per gyros, medio apice carens.

Num. 5. Bini alii minores ejusdem ſpeciei, obſcure fuſci, albis maculis, in latas veluti faſcias diſpoſitis, diſtincti, longo alter apice dentato, inter gyros medio, gaudens, alter planus, apice carens.

Num. 6. Thalaſſiarchus minor hujus ejusdem ſpeciei, ſpadiceus, faſciis albis, ex dilute ſpadiceo variegatis, obvolutus, cujus in priore Tabula jam meminimus.

Num. 7. Alia Volutarum ſpecies, ſaturate fuſcis & dilute cæruleſcentibus nubeculis notata, capite in apicem coëunte, atque per gyros ex rubro variegato.

Num. 8. Voluta Cordiformis, alba, lævigata, ad eandem cum priore Num. 2 ſpeciem pertinens. Rudi externo teſtæ cortice torni ope inde demto ſuperficies lævis eſt & polita, ut pateat colores tantum reticuli in modum ſubſtratæ albedini inductos eſſe.

Num. 9. Alia hæc ſimilis eſt Voluta, quæ ex ſe alba lævisque eſt, apice quoque verticali prominulo donata, ſubtusque circa anguſtam claviculam violaceo colore notata. Vulgo vocant hanc ſpeciem *Volutas Mennonitarum*, quia unicolores & læves ſunt. Plures hujusce generis nobis ſuppetunt, at omnes unicolores, pallide albentes, ſubruffæ, cinereo-luteæ, &c. Omnibus quoque claviculæ extremum ex violaceo tinctum eſt. Quum igitur ſingularis nihil in iis occurrat, unum hoc exhibuiſſe ſpecimen ſuffecerit.

Num. 10. Voluta ſubfuſca, maxima, elegantia vix ulli ſuo in genere cedens, atque ob picturæ ornatum digniſſima quæ conſpiciatur. Diluto ea ſpadiceo veluti tegmine obducta ſubtus quaſi transparentes monſtrat maculas albas, partim cordiformes. Unde & Volutæ ſubfuſcæ Cordiformes audiunt.

Num. 11 & 12. Binæ ſunt ad eandem ſpeciem pertinentes, at ratione magnitudinis ſuæ anguſtiores & graciliores, ſimiliter, ac priores, cum quodam tamen discrimine, pictæ.

Num. 13. Minor hæc, ruffula, minutis albis maculis, parvisque funiculis numeroſiſſimis, & punctis albis, margaritas veluti æmulantibus, circulata, inter ſpecies elegantiſſimas merito referenda.

Num. 14.

ZEVEN EN VEERTIGSTE TAFEREEL.

De tiende ſnede.

Num. 1. ***Rhombus Cylindricus pyramidalis, reticulatus, clavicula nodosa.***

Deze is de rechte zwarte Rol, met witte plekken, die in verſcheide gedaante van veranderingen zyn, gelyk die op het voorgaande Tafereel zyn verbeeld en beſchreven.

Num. 2. Gele Rhombus, die van de zelve ſoort is, maar veranderlyk van kouleur over den grondt van de ſchaal, die Citroenverwig is, daar de witte plekken als door heen ſchynen, hebbende eenigzins, doch niet ten volle, de gedaante van harten uit kleine dieren. Zy dragen ook by eenige Schryvers den naam van *Harte-Toten*. Het is een ongemeen ſtuk wegens de kleur, als mede het hoofdt, daar de gieren van boven alle getand zyn (gelyk in 't vervolg op deze plaat van de Kroonhorens te zien is) met een lange uitſtekende punt.

Num. 3. De zelve ſoort, kleiner, en oranje-geel, met witte plekken.

Num. 4. De zelve ſoort, met een brede uitgebroeide lip, dat 'er raar aan is; verder zwart van grondt en netswyze wit geplekt: het hoofdt van boven is plat over de gieren, zonder punt.

Num. 5. Twee van diergelyke kleiner ſoort, donker bruin, met witte plekken breed bandswyze geplekt, de een met een lang tandachtig puntje, en de ander plat, zonder punt over de gieren.

Num. 6. Een kleine Admiraal van de zelve ſoort, kaſtaniebruin, met witte banden en licht bruin gemarmert omwonden, waar van in 't voorgaande Tafereel reeds gemeld is.

Num. 7. Een andere ſoort, donker bruin en licht blaauw gewolkt, met een puntig topeinde, en rood over de gieren gemarmert.

Num. 8. Wit gepolyſte Harte-hoorn, een ſoort gelyk boven by Num. 2 verbeeld is. Deze is van de ruwe buitenſte ſchaal ſchoon afgedraait en gepolyſt, om te tonen, dat de kouleuren maar netswyze als over 't wit heen gedekt zyn.

Num. 9 Is een andere diergelyke Rol, die van natuur wit en glad is, als mede boven over de kruin, met een uitſtekende punt, en onder aan de ſmalle ſluiting violet blaauw gekouleurt. Deze worden gemeenlyk *Menniſte-Toten* genaamt, om dat zy effen en glad zyn. Hier van hebben wy nog verſcheide ſoorten, maar alle eenkouleurig, bleek wit, rosachtig, aſch-geel, enz. en alle hebben een violet blaauw aan 't einde van de ſluiting; en dewyl daar niet veel byzonders aan te zien is, zo vergenoegen wy ons met deze eene.

Num. 10. Een der grootſte ſoorten van Bruinette-Toten, die geen van de minſte in dat geſlacht is, en wel mag bezien worden wegens hare ſierlyke tekening, met een zachte kaſtanie-bruine kouleur als overdekt, waar door de witte plekken zich deels hartswyze vertonen. Zy hebben den naam van *Harts-hoorn* en *Bruinette-Toten*.

Num. 11 en 12 Zyn twee diergelyke ſoorten, die naar mate ſmaller en dunner vallen, op de zelve wyze als de voorgaande getekent, doch met verandering.

Num. 13 Is een klein rosverwig hoorn, met kleine witte plekken, en vol met kleine ſnoertjes en witte ſtippen, als geperelt, omringt, zynde een der fraaiſte ſoorten.

Num. 14.

Num. 14. Hujusce ſpeciei Volutas *Pannos auro pertextos* vocant; quoniam miro ornatu ſuperbæ, variis veluti coloribus intertextæ, atque acu quaſi pictæ ſunt. Præ reliquis autem flavæ aurei coloris maculæ omnium elegantiſſimæ apparent. Cæterum & funiculis denticulatis ambiuntur.

Num. 15. Ejusdem hæc eſt ſpeciei, ſed vel pulchrior etiam, & ſplendidiore apparatu in lævi teſtæ ſuperficie exornata, faſciis elegantiori modo elaboratis circumſcripta, minutis itidem ſpadiceis lineolis, tanquam vermiculis, ſerpentino more criſpatis, ſufferta, ex flaveſcente rubro, ſive flammeo perfundata, prorumpentibus inde numeroſiſſimis maculis, albis, variæ magnitudinis, flammarum in modum, aut in ſpeciem cordium animalium minorum, conformatis. Jure hujusce generis Thalaſſiarchum vocaveris.

Num. 16. Et hæc ad eandem pertinens ſpeciem, inuſitato ornatu picta, denticulatis veluti veſtitur fimbriis, crebro cylindrulorum apparatu diſtinctis. Baſis arantio flavi eſt coloris, maculis, albis, ſaturate fuſcis, aliorumque colorum, variegata.

Num. 17. Eadem ſubtus conſpicua, qua haud minus elegante apparatu ſuperbit.

Num. 18, 19, 20, 21. Rhombi coronales, ex Indiis Orientalibus, quam pulcherrimi, atque ex Cylindrorum genere ſane præſtantiſſimi. Eorum pauci noſtras in oras deferuntur, quia & rari ſunt & cari.

Prior, vere Regius, ornamentis affluit: caput ejus magnis in ambitu dentibus obſitum eſt, ultra gyros prominulis, & quo apici medio magis appropinquant, eo minoribus, diadema regium veluti repræſentantibus. Corpus pulcherrimis faſciis latioribus, funiculis, tæniis, variorum colorum elegantiorum miſtura ſplendidiſſimis, diſtinguitur.

Alter Num. 19, ſubtus conſpicuus, major, ſupra modum multiplicibus atque venuſtiſſimis latioribus faſciis iterum, funiculis, tæniis, ſubtilibusque lineolis, capillaribus, verſicoloribus, ambitur. Dentes coronam conſtituentes heic, quam in priore, magis adhuc diſtincti ſunt. Clavicula ſuperius circa caput arcte conſtricta eſt, infra vero dehiſcit. Et hunc merito Principem vel Thalaſſiarchum inter Rhombos coronales vocaveris.

Tertius Num. 20 quoque eleganter, at diverſimode tamen, pictus eſt: pluribus enim maculis albis, tanquam nubeculis, gaudet.

Quartus denique, minor, apice obtuſiore, paucisque per gyros dentibus præditus, binis latioribus faſciis, oblongisque ſtriis tenuibus, in ambitu, exornatur.

Num. 22 & 23. Rhombi Cylindro-pyramidales, marmoris in modum eleganter variegati, extremo capitali in acumen exſurgente donati, ex albo perfundati, atque deſuper ex ſaturate & pallide fuſco ita variegati, ut multam ſpeculandi præbeant materiem. *Nubeculis* dictis ſunt adfines, de quibus ante jam egimus.

Num. 24. Spuria hæc eſt Cochlea denticulata, ex Arantio flavo nubilata, tribus, minus diſtinctis, faſciis ſuper fundo, porcellani inſtar vaſis, albido & lævi, cincta; inferius filamentoſis quaſi funiculis circulata.

Num. 25. Voluta elegantiſſime picta, ex Mari Mediterraneo, ex albo perfundata, Aurantii vero coloris maculis, cylindrulis, & punctis, regularem in modum circumſcripta.

Num. 26 & 27. Et hæ binæ ſunt Volutæ ex Mari Mediterraneo, minores, perpulchræ; altera ſpadicea, albis & dilute cæruleis ſerpentinis maculis variegata, tenuibusque veluti pilis circulata: altera alba, ex dilute fuſco nubilata, & punctis denſiſſime annulata.

Num. 28

Num. 14. Deze worden de *Goudelakenſche Toten* genaamt, om dat zy uittermaten ſchoon getekent, en als met velerhande kouleuren gelyk doorwerkt en geborduurt zyn, daar de gele goudverwige plekken zich het fraaiſt in vertonen. Verder is ze met tandachtige ſnoertjes omringt.

Num. 15 Is van de zelve ſoort, maar nog ſchoner en heerlyker getekent over de gladde ſchaal, met ſierlyker vol gewerkte banden omringt, en met kleine bruine ſtreepjes, als wurmtjes, ſlangswyze gevult, met geelachtig rood, of vuurkouleur, op den grondt gedekt, waar in ongemeen vele witte plekjes in ſoorten, vlamswyze, naar de gedaante van kleine hartjes uit dieren, zich opdoen. Het mag wel een Admiraal van dit geſlacht genaamt worden.

Num. 16. Dit is mede van de zelve ſoort, ook ongemeen fraai geborduurt, als geſpeldewerkt, kantswyze, waar in vele ſlagen of blokjes gewerkt zyn: de grondkouleur is oranje-geel, met witte plekken, donker bruin en andere kouleuren verſiert.

Num. 17 Is de zelve van onderen, daar de ſieraden niet minder ſchoon zyn.

Num. 18, 19, 20, 21. Dit zyn vier ongemeen fraaie Kroonhorens uit Ooſt-Indië, zynde van de ſierlykſte ſoort der Rollen, waar van hier te lande wegens hare ſeldzaamheit en waarde weinig gebragt worden.

De eerſte van deze is een koninklyk ſtuk, geheel met ſieraden vervult: het hoofdeneindt is met grote tanden rondom bezet, boven aan de gieren, die zich naar het punteinde verkleinen, en een koninklyke kroon verbeelden; over 't lyf is het met ſierlyke brede banden, koorden en linten ingewerkt uit velerhande ſchone kouleuren, die daar in uitblinken.

De twede, of Num. 19, ziet men van onderen in een groter gedaante, maar by uitnemendheit met velerhande ſierlyke brede banden, koorden, lintjes en fyne ſtreepjes, als haairtjes, uit verſcheide kouleuren, omringt, waar van de kroontakken of tanden nog wel zo duidelyk zich vertonen: van boven is de ſluiting digt over malkander geſloten, en naar onderen wat gapende. Deze mag ook volſtrekt een hoofdſtuk of kroons-Admiraal genoemt worden.

De derde, by Num. 20, is mede heel fraai getekent, doch op eene andere wyze, met meer wit geplekt, als gewolkt.

De vierde ſoort is kleiner, met een ſtompe punt, weinig over de gieren getand, met twee brede bandtjes, en langwerpige ſtreepjes fyn geſtippelt, omringt.

Num. 22 en 23. Twee fraai gemarmerde Rollen, pyramiedswyze, met puntig uitſtekende topeinden, en over de witte grondſchalen met hoge en bleek bruine kouleuren zeer aardig getekent. Het is een byſoort van Wolkhorens, daar boven reets van geſproken is.

Num. 24. Dit is een oranje-geel gewolkt, baſterd ſpeldewerkshoorn, met drie twyffelachtige banden over een porcelyn witten gladden grondt, van achteren met dundradige bandtjes omringt.

Num. 25. Een fraai getekent Tootje uit de Middelandſche zee, dat ſierlyk met plekjes, blokjes en ſtippeltjes, geel oranjekouleurig over een witten grondt in een regelmatige order omringt is.

Num. 26 en 27. Dit zyn mede twee kleine ſierlyke Tootjes uit de Middelandſche zee, de eerſte kaſtanie-bruin, met wit en licht blaauw langachtig geplekt, en fyn als met haairtjes omſlingert: de twede is op een witten grondt licht bruin gewolkt, en vol met ſtippels omringt.

Num. 28

Num. 28 & 29. Binæ Volutæ minores, albæ, magnis maculis & cylindrulis, saturate fuscis, regulariter inter se mutuo concatenatis, & in fascias veluti digestis, circumscriptæ, ex America Hispanorum oriundæ.

Num. 30 & 31. Ambo hi Cylindruli sunt rarissimi, saturate fusci, binis fasciolis albis, altera caput, quà gyri sunt, altera inferiorem corporis partem ambiente, ornati. Lineolæ desuper albæ, vermiculares, serpentino more sursum deorsumque in iis feruntur. Caput turbinatum quam venustissime, marmoris in modum, variegatur. America Hispanorum eos profert.

TABULA QUADRAGESIMA ET OCTAVA.

Sectio undecima.

Septem supra quadraginta heic æri incisas exhibemus Volutas exquisitissimas, & primi ordinis; cujusmodi collectionem adeo locupletem vix in ullius harumce rerum Curiosi Museo repertum iri crediderim. In genere Volutarum ineffabiles dantur tam picturæ quam colorum ratione varietates. Speciei cuilibet peculiare suum dare nomen, & singulas sua pro dignitate in ordinem redigere, immensi esset laboris, atque instituti nostri limites excederet. Sunt tamen, hac in re glaciem qui fregerunt; hisque placuit amplissimum hoc genus generali Volutarum nomine insignire, & species ipsis cognitas pro eximio cujusvis ornatu, & splendida pictura, qua a summo rerum omnium Conditore condecoratæ sunt, singularibus cognominibus distinguere. Horum igitur exemplum nos quoque lubentes sequemur.

Num. 1, 2 & 3. Tres heic ex elegantissimis atque exquisitissimis Volutarum speciebus sistuntur, quæ Volutæ Guineënses adpellantur. Prima quidem maxima est & pulcherrima; binæ tamen aliæ suis quoque gaudent ornamentis. Ex dilute ruffulo quam venustissime elaboratæ, fasciis ambiuntur varia colorum excellentium mistura pertextis, non gyros solum capitis, sed & universum corpus ornantibus, quæ aliquo modo inter se discrepant, quousque corpus ipsum cingunt. Cæterum pyramidales sunt hæ Cochleæ, anterius latæ, postica parte acute desinentes.

Num. 4. Thalassiarchum heic sistimus, sive primi ordinis specimen Volutarum, omnibus numeris absolutum, & magnificentissima pictura superbum. Voluta hæc quatuor gaudet fasciis, flavis, quarum latissima humeros quasi mox sub capite ambit; hanc altera excipit angustior, binæque dein paulo latiores sequuntur: inter has tamen aliæ plures tæniolæ, itidem eleganter elaboratæ, decurrentes conspiciuntur; itidemque permultæ maculæ majores, minores, albæ, cordiformes, è substrato colore saturate spadiceo, perpulchro & splendente, emicant. Haud aliud tamen heic insignius datur ornamentum, quam quod fasciis flavis fundus albidus sit substratus, quo super flavæ fasciæ, reticuli quasi in modum, circulos suos absolvunt; ita ut microscopio quam manifestissime pateat, sub iis quasi delitescere albicantes nassulas, oculo nudo haud conspicuas. Gyri in extremo capitali paululum prominuli, & veluti serrati sunt, jucundumque in modum variegati.

Num. 5. Thalassiarchus alter, nonnihil pallidius fuscus, fasciis tribus, flavis, cinctus, quarum latissima est quæ caput circumdat, inferiores binæ aliquanto angustiores sunt. Cæterum maculis albis admodum numerosis quasi consita est superficies. Quis credat horumce Thalassiarchorum quemlibet 120 ad 150 florenorum pretio a peritis & curiosis æstimari?

Num. 6.

Num. 28 en 29. Twee kleine witte Tootjes, met grote donker bruine plekken en blokjes in eene regelmatige order als aan malkander geschakelt en geband. Deze soort komt uit de Spaansche West-Indiën.

Num. 30 en 31. Dit zyn twee zeer rare kleine Rolletjes, donker bruinverwig, met twee witte bandtjes, de een boven om 't hoofdt van de gieren, en de ander naar beneden: de wurmachtige witte streepjes lopen slangachtig op en neêr: de krultop is zeer fraai gemarmert. Zy komen mede uit de Spaansche West-Indiën.

ACHT EN VEERTIGSTE TAFEREEL.

De elfde snede.

Wy vertonen hier in plaat zeven en veertig stuks van *Volutaas*, Wellen, of Toten, van de voornaamste en eerste soorten, wier weêrga niet ligt zo compleet by een Liefhebber in zyn Kabinet zal gevonden worden. Onder het geslacht der Toten of Wellen verschillen zeer vele van elkander zo in tekening, als kouleuren. Om nu ieder soort een byzonderen naam te geven, en de zelve naar behoren in eene zekere order te schikken, zou zeer veel moeite inhebben. Die ons hier in zyn voorgegaan, hebben dit grote geslacht met den algemenen naam van *Toten* genoemt, en naar hunnen fraaien opschik en sierlyke tekening, die hen door de Natuur van den Maker aller dingen is medegedeelt, zekere bynamen gegeven, daar wy hen naar ons goedvinden in zullen volgen.

Num. 1, 2 en 3 Zyn drie stuks van de fraaiste en sierlykste soort, die den naam van *Guineesche Toten* dragen, waar van de eerste de grootste en schoonste is; doch de twee andere zyn naar mate niet minder. Ze zyn met licht rozenkouleur zeer fraai doorwerkt, daar de banden van verscheide andere kouleuren, die daar in uitsteken, zo wel over de gieren van het topeinde, als over 't lyf, daar de banden zyn, eenige verandering in maken. Verder is hunne gedaante als een pyramide, breed van voren, en achter puntig toelopende.

Num. 4. Hier vertonen wy een Admiraal, of hoofdstuk van de eerste rang onder de Volutaas, of Toten, in alle perfectie, en van eene heerlyke tekening, met vier gele banden, waar van de breedste boven over de schouders van de kruin geringt is: dan volgen een smalle en twee, wat breder, bandtjes, nevens verscheide lintjes, die mede fraai uitgewerkt zyn, tusschen in geringt, met verscheide kleine en groter witte plekjes, die naar harten gelyken, uit een donker kastanie-bruine kouleur, die schoon en glad is. Het fraaiste van allen is, dat onder de gele banden een witte grondt legt, daar de gele banden netswyze als over heen geringt zyn, zynde door een vergrootglas duidelyk te zien, dat 'er witte ruitjes onder verborgen zitten, het welk 't uiterlyke oog niet kan bereiken. De gieren over het toppunt zyn iets verheven, als getand, en lieffelyk gemarmert.

Num. 5. Twede Admiraal, die wat bleker bruin gekouleurt is, met drie gele banden omringt, waar van boven aan de kruin de breedste en de twee laatste wat smaller zyn. Verder is de zelve met witte plekken rykelyk als overzaait. Het is ongelooflyk, dat deze Admiraals het stuk van 120 tot 150 guldens voor kenners en liefhebbers waardig zyn.

Num. 6.

Num. 6. Thalaſſiarchus tertius, primo ſimilis ratione quatuor faſciarum, lutearum, ſecundo parum fuſcior, at maculis albis accedens. Cujuslibet horum trium extrema clavicula, anguſta, annulo flavo, lato, per quem tenuiſſima albedo transparet, ſuccincta eſt.

Num. 7. Aurantius hic eſt Thalaſſiarchorum Princeps, corporis mole ſpectabilior, quam præcedentes, breviores nempe & magis coacti. Iſthic autem contra longior eſt, & veræ inſtar pyramidis exſurgens, lævis, elegantibus binis faſciis, Arantiis, emaculati candoris ſuper fundo circulatus, prætereaque eximiis funiculis variorum colorum, albis, nigris, quam numeroſiſſimis circumdatus, capite gaudens venuſto, politiſſimo. Huic parem vel tertia parte majori pretio, quam præcedentes, æſtimant; cum rariſſima ſit hæc ſpecies & admodum infrequenter occurrat. Omnes hi Thalaſſiarchi ex Indiis Orientalibus adlati ſunt.

Num. 8. Iſthoc ſpecimen, *Cedo nulli* vocatum, haud mihi proprium, ſed favore Viri Nobiliſſimi D. LAFALJE, Rationarii Hagæ Comitum, qui id tum poſſidebat, eousque nobis conceſſum, ut ab operis minimi quodam Pictore ad vivum depingeretur, meis tamen ipſe manibus verſavi, perluſtravi oculis, magnificam admiratus picturam, ſtupendamque elegantiam, quam multivaria colorum & ornamentorum miſtura in eo oſtentat. Modo laudatus Vir illud maximi æſtimabat, nobisque aſſeveravit, mille ſibi florenos pro eo oblatos eſſe. Viro hoc vita functo Gazophylacium Ejus ab hæredibus divenditum eſt, hæcque Cochlea ſola a Curioſo quodam Delphis habitante pretio 4 ad 500 florenorum coëmta. E mari Auſtrino extracta, atque inde has delata eſt in oras. Ex albo perfundata lato cingitur vinculo, ſaturate citrino, quatuor funiculis, colligatarum veluti margaritarum, majorum & minorum, apparatu conſtantibus, ex rubro, Arantio, dilute cæruleo, margaritarumque colore pictis, diſtincto, a capite ſpiratim verſus inferiora circumflexo. Corporis ſuperficies tam inuſitatum in modum picta, & ſaturate Aurantio, flavo, rubro, dilute cæruleo, elaborata eſt, ut vix deſcribi poſſit. Capitale itidem extremum quam venuſtiſſime marmoris in modum variegatur. *Cedo nulli* vocant hanc Cochleam; interim quia Thalaſſiarchi & ipſi Dominos agnoſcunt ſemet ſuperiores, quorum mandata exſequuntur, hinc nobis liceat hancce Cochleam *Regulum oræ Auſtralis* appellare.

Sequuntur jam Thalaſſiarchi Americani, quorum variæ ſunt ſpecies.

Num. 9——13. Minores hi ſunt quidem mole, at colorum atque artificioſæ picturæ ratione haud inferiores Orientalibus. Nitidiſſima enim illa ſubtilitas, quæ & in faſciis, haud equidem ſatis diſtincte conſpicuis, & in verſicolore reliqui corporis pictura, elucet, venuſtum ſane & jucundiſſimum exhibet ſpectaculum. Bini ſub Num. 11 & 12 minores ſunt & faſciis carent, vocanturque *Juvenates*.

Num. 14——28. Quatuordecim hi ſunt Thalaſſiarchuli, ex America Hiſpanorum nobis transmiſſi, ſingulari quilibet picturæ apparatu atque colorum varietate inſignes, alii annulati, alii faſciati, funiculis alii, alii veluti catenulis, punctulis, & capillaribus quaſi filamentis circumſcripti.

Num. 29——40. Duodecim hæc ſpecimina ſunt Volutarum Meridionalium, quarum quælibet inuſitatum in modum colorata, artificioſa & ſpeculationis plena pictura exornata, ſingularique habitu prædita eſt. Elegans Arantii, dilute & ſaturate fuſci, flavi, cærulei, olivini, aliorumque pulcherrimorum colorum miſcela fundo ſuper albicante heic explicata cernitur. Aliæ præterea nubilatæ, aliæ guttatæ, maculatæ, liratæ, ſtriatæ, tenuiſſimisve capillaceis, & veluti nodatis filamentis circulatæ & faſciatæ ſunt.

Num. 41

Num. 6. Derde Admiraal. Deze is met de vier gele banden den eerſten gelyk, en wat bruiner als de twede, maar komt aangaande de witte plekken met den voorgaanden overeen. Over de enge ſluiting, achter aan, is mede by alle drie een brede, gele, ring, daar het wit heel fyn door heen ſchemert.

Num. 7. Deze verbeeldt den Oranje-Admiraal generaal, wiens gedaante zich beter voordoedt dan die van de voorgaande, die korter en gedrongener zyn. Deze in 't tegendeel is langer en regt pyramiedswyze, glad, met twee ſchone oranje-gekouleurde banden over een zuiver witten grondt, en verder met fraaie koordtjes van verſcheide kouleuren, wit, zwart, enz. geheel vol omringt, als mede de kruin, die geheel glad en ſchoon is. De weêrga van dezen zou nog wel een derde hoger als de voorgaande in waarde zyn, om dat zy zeer raar en min gezien worden. Alle deze Admiralen zyn uit Ooſt-Indië mede gebragt.

Num. 8. Dit ſtuk, dat wy zelf niet bezitten, is ons van een miniatuur-ſchilder naar de natuur afgetekent, zynde ons van den Wel-Edelen Here Auditeur LAFALJE in 's Gravenhage, die 'er toen eigenaar van was, de aftekening daar van vergunt. Toen ik dit fraaie ſtuk in handen hadt en bezag, wierdt ik daar over verſtelt van wegens de heerlyke ſchoonheit en tekening van velerhande kouleuren en ſieraden, die zich daar in vertonen. De gemelde Heer hieldt het in zeer grote waarde, en verklaarde, dat hem 1000 guldens daar voor geboden waren. Na de doodt van dien Heer zyn zyne Rariteiten door de Erfgenamen verkocht, zynde dit horentje toen tuſſchen de 4 à 500 guldens aan een Heer te Delft verkocht. Het is uit de Zuidzee geviſcht, en hier te lande gebragt. De kouleur is grond-wit, met een breden bandt, die hoog citroen-geel is, daar vier ſnoertjes als grote en kleine pareltjes over heen geregen zyn, deels parelachtig, rood, licht blaauw en oranjeverwig, zo van boven over 't lyf, als naar beneden. Over het lyf is dit ſchepſel zo vreemd gebeeld, en met hoog oranje-geel, rood en licht blaauw uitgemonſtert, dat het niet wel te beſchryven is. Het topeinde is mede uittermaten ſchoon gemarmert. Het wordt *Cedo nulli*, dat is: *Ik wyk voor niemandt*, genaamt; maar om dat de Admiralen nog meeſters boven zich hebben, die hen bevelen, zo zullen wy dezen *Regulus* of *koning uit 't Zuidlandt* noemen.

Nu volgen de Weſt-Indiſche Admiralen, die in ſoorten beſtaan.

Num. 9——13. Deze zyn wel kleiner van gedaante, maar geven in kouleuren en fyne tekening naar proportie de Ooſt-Indiſche niet toe; want de ſubtile nettigheit, die 'er zo wel in de banden, die zich niet al te net vertonen, als over 't lyf met velerhande kouleuren uitgemonſtert zyn, maken ze ſchoon en lieflyk voor 't gezicht. Die van Num. 11 en 12 zyn klein en zonder bandtjes, en worden *Juvenates* genoemt.

Num. 14——28. Deze zyn alle veertien Admiraaltjes, die uit de Spaanſche Weſt-Indiën aan ons zyn gezonden, ieder ſtuk met eene byzonder ſchilderachtige tekening en kouleuren verſiert, waar onder ſoorteren die geringt, geband, gekoord en deels als met kettingjes, met ſtippeltjes en als fyne haairtjes omringt zyn.

Num. 29——40. De navolgende twaalf ſtukken zyn alle Zuidlandſche Toten, zynde ieder der zelven mede ongemeen fraai gekouleurt, ſchilderachtig en ſpeculatief getekent, en van gedaante veranderlyk. De kleur is ſchoon oranje, licht en donker bruin, geel, blaauw, olyfkleurig, enz. De grondt is helder wit, waar onder eenige gewolkt, geſtippelt, geplekt, gevoorent, geſtreept, en met fyne haairige, als geknoopte, draadtjes omringt en gezwachtelt zyn.

Num. 41

Num. 41——45. Quinque hæ Volutæ ultra modum venustæ, Barcinone in Catalonia nobis transmissæ, ex Mari Mediterraneo protractæ, inter pulcherrimas sane & præstantissimas, quas unquam mare suppeditavit, videntur referendæ: præcedentibus enim structura, pictura, omnisque generis, qui excogitari possunt, coloribus similes adorabilem sane loquuntur Architectum, hujusque potentiam infinitam apertissime testificantur.

Num. 43 subtus repræsentatur.

Num. 46 & 47. Binæ hæ minores Volutæ, ex albo perfundatæ, funiculis desuper cinguntur cateniformibus, ex rubro minutissime guttatis, atque in ambitu quam proxime ad se mutuo positis. Itidem ex Mari Meridionali proveniunt, & *Catuli guttati* vocantur. Ultima supina exhibetur.

TABULA QUADRAGESIMA ET NONA.

Sectio duodecima.

Varias heic æri incisas ostendimus species rariores *Buccinorum*, *Turbinum*, *Muricum*, *Purpurarum*, &c. quas inter habentur costis, tæniis, funiculis, spinis, tuberculis, gibberibus, distinctæ, pro sua quælibet indole & specie a natura conformatæ, nec solum inusitatis figuris, sed & pulcherrima colorum, quam vividissime elucentium, varietate conspicuæ.

Num. 1. Inusitata hæc est atque peregrina *Buccini* species, saturate Arantii, spadicei, flavi & albi coloris funiculis, quos minorum veluti Coralliorum lineæ, tanquam costæ, succingunt, & crassior quidam funiculus transversalis, supra gyros delatus, partitim inter se conjungit, a parte postica usque ad anteriorem capitis apicem undequaque circulata. Clavicula oblonga est & excavata instar colliquiarum.

Num. 2. Idem subtus conspicuum, qua labro præditum est bis complicato, & ore introrsum pulchre variegato.

Num. 3. Ejusdem speciei aliud, paulo minus, saturatissimo rubore Corallino pictum, dilute flavis albisque funiculis ornatum.

Num. 4, 5 & 6. Itidem & hæc ad Buccina pertinent, singularium tamen quodlibet colorum funiculis obvolutum.

Num. 7 & 8. Cochleæ purpuriferæ, variegatæ, ex albo nimirum aliisque pluribus eximiis coloribus elaboratæ, obtusis spiculis horridæ, profundis sulcis liratæ, labiis geminatim crispatis, ore introrsum sanguineo, claviculaque similiter colorata, longis spinis aspera, colliquias æmulante, donatæ. Altera supina, altera prona repræsentatur.

Num. 9——20. *Buccina brevirostra, cancellatim dense sinuata.*

Duodecim hæc specimina figura, pictura, coloribus, inter se singula differunt, & cum prona tum supina exhibentur. Omnibus fere breves sunt claviculæ: nonnulla juxta longitudinem a summo ad imum, alia in transversum, funiculis, cancellis, tessellis, fasciis circumscribuntur.

Num. 21——44. Viginti quatuor hæc partim ejusdem cum præcedentibus speciei, partim & majora, circum priora in orbem disposita sunt, ut uno quasi intuitu mirabilis pictura, structura, atque colores,

Num. 41——45. Nog volgen hier vyf ongemene Toten, die ons van Barcelona, in Catalonië, zyn toegezonden. Dit zyn mede van de schoonste en uitmuntendste Toten, of Welle-horens, die de grote zee kan opgeven, van het zelve maaksel als de voorgaande, en van zo fraaie verwen en tekening, als 'er kunnen bedacht worden, wordende ons door de Natuur voor oogen gestelt, om de almogendheit des Drieëenigen Scheppers daar uit te erkennen.

Num. 43 Wordt van onderen verbeeld.

Num. 46 en 47 Zyn twee kleine stukken, wit van grondt, met kleine rood gestippelde en rondom digt aan malkander gevoegde snoertjes, kettingwyze verbeeld. Zy komen mede uit de Zuidzee, en worden *gestippelde Katjes* genaamt, wordende de laatste van onderen verbeeld.

NEGEN EN VEERTIGSTE TAFEREEL.

De twaalfde snede.

In deze plaat worden verscheide zeer rare soorten van *Toten* of *Wellen*, *Purperslakken*, enz. verbeeld, waar onder zyn die geribt, geband, gesnoert, gedoornt, geheuvelt en gebult zyn, ieder naar zyn aardt en geslacht door de Natuur gevormt, niet alleen in verscheide seldzame gedaanten, maar ook in de schoonste verandering van kouleuren, die zich op het fraaist daar in opdoen.

Num. 1 Is een ongemeen vremde soort, omringt met hoog oranje-kouleurde, kastanie-bruine, gele en witte snoeren, als die van kleine gerege koralen, gelyk geribt, en over de gieren met een dikker dwarssnoer by delen aan malkander verbonden, van achteren tot over het voorste topeinde. De sluiting is langwerpig en hol, gelyk een gootje.

Num. 2. De zelve van onderen, met een dubbeld gevouwen lip: de mondt is naar binnen fraai gemarmert.

Num. 3. Een ander van de zelve soort, maar wat kleiner, die heel hoog koraal-rood en met licht gele en witte snoertjes versiert zyn.

Num. 4, 5 en 6 Zyn mede van de zelve soort, doch ieder van byzondere kouleuren van snoertjes omwonden.

Num. 7 en 8. Purperslakken, die wit, met verscheide sierlyke kouleuren uitgemonstert zyn, stomp gedoornt, met diepe vooren en dubbeld gekronkelde lippen: de mondt is inwaarts bloed rood, als mede de lang gedoornde sluiting, die naar een gootje gelykt. Hier zyn twee, waar van de eene van onderen en de andere van boven is verbeeld.

Num. 9--20. *Buccina brevirostra, cancellatim dense sinuata.*

Deze twaalf stuks zyn alle verscheidentlyk van figuren, tekeninge, kouleuren, zo van boven, als van onderen. Zy hebben meest alle eene korte sluiting, eenige langwerpig op en neêr, andere overdwars gesnoert, getralyt, geruit en bandswyze omslingert.

Num. 21——44 Zyn 24 stuks andere van diergelyke soorten, groter, alle in een cirkel rondom de voorgaande geplaatst, zynde ieder stuk in 't byzonder met eene wonderbare tekening,

colores, quibus eorum quodlibet exornatum eſt, conſpici poſſent. Genus hoc innumeralibus conſtat ſpeciebus, quarum plurimas adhuc demonſtrare heic poſſem, ſi eousque exſpatiari per inſtituti noſtri rationem liceret.

Num. 45——48. Quatuor alia hæc *Buccina*, elegantiora, juxta longitudinem coſtis ſulcisque profundis diſtincta, undique capillaceis veluti, tenuiſſimis ſpinulis hiſpida, forma & coloribus discrepantia.

Num. 49——52. Quatuor iterum alia hæc ſunt *Buccina*, curta, craſſa, tuberoſis vel nodoſis faſciis circulata, mira picturæ venuſtate ſuperba.

Num. 53. *Cylindrus* ex dilute cinereo luteus, minor, omnes ſuper gyros cancellatus, quibusdam filamentis rubris intertextus.

Num. 54. *Murex* faſciatus, coſtis albis, profundisque ſulcis juxta longitudinem diſtinctus, latis anguſtisque faſciis, fuſcis, aliorumque colorum, circulatus, minutis tuberculis inæqualis, clavicula brevi donatus.

Num. 55. Hæc ſpecies rariſſima eſt, dilute flavo ſuper fundo quam pulcherrime teſſellata, rubrisque faſciis obvoluta, lato gaudens labio.

Num. 56. Albicans hæc, juxta longitudinem coſtis ſulcisque profundis diſtincta, clavicula longiore prædita eſt.

Num. 57, 58 & 59. *Buccina breviroſtra, faſciis nodoſis exaſperata.*

Tria hæc faſciata Buccina, quorum bina ſuperiore, tertium inferiore facie exhibentur, ex ruffo picta, albis nodulis in funiculos colligatis ambiuntur, ut quaſi tuberoſa aut gibboſa appareant. Externa labia, late extantia, numeroſis apiculis dentata ſunt. Os amplum itidem ex ruffo coloratum eſt. Clavicula brevis.

Num. 60. Cochlea minor, acuminata, albis coſtis lanuginoſis diſtincta, tenuibus filamentis circumdata, profunde lirata, ſubtus conſpicua, longo colliquiarum æmulo roſtro, introrſum ruffulo, prædita.

Num. 61——70. Decem hæ rariores Cochleæ, partim pronæ, partim ſupinæ, aliæ coſtis diſtinctæ ſunt, aliæ cancellatæ, teſſellatæ, tuberoſæ, funiculis cinctæ, peculiaris quælibet figuræ & picturæ.

Num. 71, 72 & 73. Breves hi, craſſi & obtuſi ſunt *Cylindri*, tuberibus ruditer quaſi in circulos compoſitis, tanquam maris fluctibus, inæquales. Poſterior ſupinus eſt. Geminis gaudent labiis introrſum & extrorſum ex albo dentatis. Cæterum ex rubro, flavo, albo, aliisque coloribus eleganter inter ſe miſtis variegantur.

Num. 74 & 75. *Buccina* ex flavo annulata, catenis craſſiuſcule nodoſis usque ad obtuſum apicem obvoluta, profundis ſulcis, & oblonga clavicula, cujus itidem labia albis gaudent dentibus, prædita. Poſtremum ſubtus conſpicuum eſt. Plerumque *pyra exſiccata*, utpote quibus quodammodo ſimilia ſunt, vocantur.

Num. 76 & 77. Binæ *Auritæ* perquam ramoſæ, obtuſis veluti telis, longis, digitorum inſtar prominentibus, aſperæ, profundiſſime ſulcatæ. Apertura inferna aurem fere humanam refert. Prior eſt affinis illi Cochlearum ſpeciei, quas *Echinatas haſtas* vocant: poſterior Braccas Helvetorum æmulatur. Variis ornatæ ſunt coloribus.

Num. 78 & 79. Cochleæ hæ cæruleæ, albis coſtis, tuberoſis, juxta longitudinem inſtructæ, profunde liratæ, apice acuto & oblongo roſtro gaudent. Poſterior ſubtus conſpicitur. Inter Purpureas referuntur.

Num. 80,

ſtruktuur en kouleuren opgeſchikt en verſiert. Dit geſlacht heeft onnoemelyk veel ſoorten, waar van wy nog veel meer zouden kunnen vertonen, indien ons beſtek zulks toeliet.

Num. 45——48 Zyn vier andere fraaie *Buccinaas*, die in de lengte geribt, diep gevoornt en over 't geheel fynhaairig gedoornt zyn, met verandering van gedaante en kouleuren.

Num. 49——52. Dit zyn weder vier andere, die kort en dik, en met gehobbelde of geknoopte banden omringt zyn, ongemeen fraai gekouleurt en verſiert.

Num. 53. Een licht aſch-geel Horentje, of Welletje, dat over zyne gieren getralyt is, met eenige rode draadtjes doorvlochten.

Num. 54 Is een gebandeerde *Murex*, die in de lengte wit geribt, diep gevoornt, met brede en ſmalle bruine en andere gekouleurde banden omringt, en klein geknobbelt is, nevens een korte ſluiting.

Num. 55. Dit is heel raar, ſierlyk over den licht gelen grondt geruit, en met rode banden omzwachtelt, met een brede lip.

Num. 56. Deze is wit, in de lengte geribt, en diep gevoorent, en langer van ſluiting.

Num. 57, 58 & 59. *Buccina breviroſtra, faſciis nodoſis exaſperata.*

Drie gebandeerde Trompetjes, waar van twee van boven en een van onderen is verbeeld, uit den roſſen gekouleurt, met witte knoopjes reegswyze omſlingert, als gehobbelt, of gebult. De buitenlippen, die breed uitſtaan, zyn vol met puntjes getand, en wyd van mondt, die mede roſachtig gekouleurt zyn, zynde de ſluiting kort.

Num. 60. Klein puntig en wit wollig geribt horentje, met fyne draadtjes omſlingert, en diep gevoornt. Het wordt van onderen verbeeld, met een lang gootachtig tuitje, en naar binnenwaarts roſachtig gekouleurt.

Num. 61——70. Tien rare Horentjes, deels van onderen en deels van boven vertoont. Daar onder zyn, die geribt, getralyt, geruit, gebult, en ſnoerswyze omringt zyn, ieder van eene byzondere gedaante en kouleur.

Num. 71, 72 en 73. Korte en dikke ſtompe Wellen, die ringswyze plomp gebult zyn, van gedaante als de golven der zee. De laatſte legt op den rug. Zy hebben dubbelde lippen, en zyn wit getand naar buiten- en binnenwaarts: verder fraai gekleurt met rood, geel, wit en andere gemengelde verwen.

Num. 74 en 75. Geel geringde hoorn, met een dik geknoopte ketting omwonden tot aan de ſtompe punt, met diepe vooren, en een langwerpige tuit, of ſluiting, wier lippen mede wit getand zyn. De laatſte is van onderen op zyde verbeeld. Zy worden gemeenlyk *opgedroogde peeren* genaamt, om dat zy daar naar gelyken.

Num. 76 en 77. Twee byzondere takachtige *Aurites*, die als vingers, lange en ſtompe pylen uitſteken, en heel diep gevoornt zyn. De opening van onderen gelykt naar het oor van een menſch. De eerſte is een byſoort van de zo genaamde Morgenſter, en de laatſte van gedaante als een Zwitſer broek, zynde met verſcheide kouleuren verſiert.

Num. 78 en 79. Deze zyn blaauw gekouleurt, met witte bultige ribben over de lengte voorzien, en diep ingeploegt, met een ſcherp puntje en langachtig ſtaarttuitje. Het laatſte is van onderen verbeeld. Zy ſorteren onder de purperachtige.

Num. 80,

Num. 80 81 & 82. *Buccina brevirostra, striata, muricata.*

Rarissima sunt hæcce Buccinorum specimina, anterius rostro curto, scapulis vero tumidioribus, sive extremo capitali latius diducto donata. Superficiem aculei magni, acuminati, trigoni, qui veluti abscissi sunt, qua inferioribus testæ adhærent, exasperant. Cætera fasciolis Arantio flavo, spadiceo, aliisque coloribus, conspicuis, circumdatur. Posterius supinum repræsentatur.

TABULA QUINQUAGESIMA.

Sectio decima tertia

De Trochis agit, quorum multæ dantur species: omnibus figura est pyramidalis; at alii tamen lævi & splendente gaudent superficie, æqualibus atque elatioribus annulis circulata; alii non super gyris solum annulati sunt, sed & reticulatim concellati; alii iterum non cancellati; alii lirati, & angustis latisque labiis velut alati; alii, turrium instar, multis circuitibus ad extremum usque apicem exornati; alii acutis obtusisque spinis horrentes, granati, valvati, catenulis cincti. Quin plures aliæ heic occurrunt formæ: unde mitris papalibus spuriis, & infulis episcopalibus assimilantur. Omnes acuminato apice terminantur, variisque coloribus & pigmentis, inusitata elegantia, superbiunt.

Num. 1——12. Duodecim heic exhibemus Trochos pyramidales, majores & minores, quos *doliola marina* vulgo vocant, ob quandam convenientiam cum ejusmodi doliolis, quæ e ligno constructa, circulis ferreis firmata, catenis ferreis in mari affiguntur, ut in superficie aquæ natantia, Phari instar, navigantibus, qui vel portum petunt, vel e portu egrediuntur, inserviant. Postica parte lati, rotundi & plani sunt; anterius acutissime convergunt; diversimodis singuli fasciis annulati, & peculiaribus coloribus quam elegantissime picti, ex flavo, rubro, cæruleo, albo & nigro, supra fundum spadiceum, resplendentem, variegati. Extremum capitale parva tantum gaudet clavicula. Sex pronos, sex supinos repræsentamus. Rarissimi autem sunt, & ex Indiis Orientalibus adferuntur. Listero hæc species audit *Trochus pyramidalis, fuscus, striatus, valde productus.*

Num. 13 & 14. *Strombus magnus, late expansis labiis gaudens.* Plures itidem habentur & variæ hujusce generis species, æquabiles, angulosæ, tuberosæ, gyratæ. Noster hic Strombus contortus est, tuberculis inæqualis, & reticulatim fenestratus. Late expansum dentatumque labium os producit amplum hians, curva donatum clavicula. Num. 13 pronus, Num. 14 supinus exhibetur.

Num. 15 & 16. *Strombus*, quem *Turrim Babylonicam* vocant, quia gyri ejus adeo profunde detornati & sulcati sunt, angulosisque oris, tanquam circuitibus turrium, cincti. Labium quoque latum huic est & fimbriatum. Cæterum ex albo perfundatus, versicolore desuper pictura elegantiæ inusitatæ exornatur. Prior supra, posterior infra conspicuus est.

Num. 17, 18 & 19. Tertia *Strombi* species, minor, priori Num. 13 proxime accedens, multo tamen minore labio donata. Cæterum ratione colorum & figuræ parum datur discriminis. Bini proni, tertius supinus repræsentantur.

Num. 20

Num. 80, 81 & 82. *Buccina brevirostra, striata, muricata.*

Dit zyn ongemene stukken, zynde van voren kort gepunt, en breed over de schouderen of 't topeinde zich uitstrekkende, met grote puntige driekante dorens, die van onderen aan de schaal open zyn. Verder zyn ze met oranje-geel, kastanie-bruin en andere kleuren van bandtjes sierlyk omslingert. Het laatste wordt van onderen vertoont.

VYFTIGSTE TAFEREEL.

De dertiende snede,

Handelende van de *Trochussen*, of *Tollen*, die in vele soorten bestaan, en alle pyramiedswyze gefatsoeneert zyn. Verscheide van de zelve zyn glad en glanzig, met egale en verhevene ringen omcirkelt: andere zyn over de gieren niet alleen geringt, maar ook netswyze getralyt en ongetralyt; nog andere zyn gevoornt, met smalle en brede lippen als gevleugelt; weder andere zyn toornachtig, met vele omgangen gefatsoeneert tot het uiterste uiteinde: ook zyn eenige puntig en stomp gedorent, gekorrelt, gevalvuleert, en kettingwyze omringt; behalven nog vele andere gedaanten, als die naar basterd Pauskronen en Bisschopsmyters gelyken. Alle deze eindigen met een scherpe punt, en zyn met velerhande kouleuren, ieder op 't fraaist en vreemdst, versiert.

Num. 1——12. Hier verbeelden wy twaalf pyramidale Tollen, die gemeenlyk *Zeetonnen* genaamt worden, in soorten, om dat zy daar gelykenis naar hebben, te weten naar zeetonnen, die van hout gemaakt, met yzere hoepels omkuipt zyn, en met yzere kettingen in zee vast gemaakt worden, en boven het water dryven, om tot waarschouwinge aan de zeevarenden, die de havenen uitzeilen en inkomen, te dienen. Ze zyn van achteren breed, rond en plat, en lopen van voren heel puntig toe, met velerhande banden omringt, ieder in 't byzonder en op het sierlykst gekouleurt, met geel, rood, blaauw, wit en zwart op een kastanie-bruinen grondt, met een weêrschynenden glans. Het hoofdeneindt heeft maar een kleine sluiting, heel raar: zy komen uit Oost-Indië. By Lister worden ze *Trochus pyramidalis, fuscus, striatus, valde productus*, genoemt.

Num. 13 en 14. Grote Pennen, met brede uitgezette lippen. Hier van zyn mede verscheide soorten, slechte, hoekige, knobbelige en gedraaide fatsoenen. Deze is gedraait, geknobbelt, en ruitswyze getralyt. De wyd uitgezette en getande lip maakt een wydgapenden mondt, met een kromme sluiting, waar van Num. 13 van boven, en Num. 14 van onderen verbeeld is.

Num. 15 en 16. *Strombus*, die de *Babylonische Toren* genaamt wordt, om dat de gieren zo diep gedraait en gevoorent zyn, met hoekerige kanten, gelyk de omgangen, die aan de torens gevonden worden. Deze hebben mede een brede gevalvuleerde lip, en zyn met verscheide kouleuren op een witten grondt ongemeen schoon getekent; de eene van boven, en de andere van onderen.

Num. 17, 18 en 19. Derde soort van *Strombus*. Deze zyn kleiner, en komen met de eerste van Num. 13 't meest overeen, maar zyn veel kleiner van lip; verder van kouleur en fatsoen weinig verschillende, waar van twee van boven en een van onderen verbeeld wordt.

Num. 20 & 21. Duo alii minores, ejusdem ſpeciei.

Num. 22——31. Stromborum aliæ rurſus ſpecies differentes, ſingularibus & figuris & pictura ſeſe diſtinguentes.

Num. 32——48. Strombi alii, rurſus diverſi a prioribus, rariores, ſinguli quam venuſtiſſime figurati, alii aculeati, alii ramulis, alii tuberibus diſtincti, tornati, variisque aliis modis conformati, coloribus variis, elegantibus, picti atque exornati; omnes vero, pyramidum inſtar, acutiſſime convergentes. Quemlibet eorum ſigillatim pro dignitate deſcribere haud permittit inſtituti noſtri ratio. Sufficiat nobis, multitudinem demonſtraſſe ſpecierum, quæ in uno dantur genere: cujusmodi numeroſiſſimis adeo inſtructum eſt noſtrum Muſeum, ut ne dimidiam quidem partem iconibus heic repræſentare liceat.

Num. 49, 50 & 51. Prior ſpuria eſt Mitra papalis, binæ vero aliæ ſpurias Infulas Epiſcopales referunt: dilute flavæ rubris maculis veluti annulantur. Poſterior ſubtus conſpicua eſt.

Num. 52 & 53. Binæ ſunt breviores, ejusdem cum prioribus ſpeciei, ſpadicei coloris, ex flavo liratæ & faſciatæ.

Num. 54. Rariſſimum hoc eſt ſpecimen, cui ſimile aliud nullo hactenus in Muſeo conſpicere mihi licuit. Eſt autem *Fuſus brevis*, profunde detornatus, cauda curta, gyrisque teretibus gaudens, ſulcis profundis diſtinctus, ex Arantio flavo perfundatus, ſubtilibus & groſſioribus faſciolis rubris, funiculorum æmulis, circumdatus.

Num. 55 & 56. Ejusdem ſpeciei & hæc ſunt ſpecimina, at minora, & fundo ſuper albicante tenuibus filamentis dilute flavis & Arantio rubris diſtincta. Alterum ſupra, alterum infra exhibetur ſpectandum.

Lit. A. Congeriem oſtendit Stromborum vel Turbinum minutorum.

TABULA QUINQUAGESIMA ET PRIMA.

Sectio decima quarta.

Hac Tabula Mitras Papales, Epiſcopales, Pileos Cardinalitios variarum ſpecierum, tum & Americanas ſpuriasque Mitras Papales, & Strombos tuberoſos, & Turriculas ramoſas, plicatas, aculeatas, annulatas, &c. omnes ad Buccinorum genus pertinentes, exhibemus.

Num. 1. Mitra Papalis, maxima, cui vel magnitudine, vel perfectione omnium partium, vel picturæ elegantia, haud unquam vidi parem. Mitras Papales ideo hujusmodi Cochleas vocant, quia omnes earum gyri, quorum infimus eſt longiſſimus, ea parte, qua verſus apicem ſpectant, eminentiis triangularibus in modum Mitræ veluti Papalis ſtipantur, ſurſumque in acumen convergunt. Cæterum lacteo ſuper fundo cylindrulis atque maculis Corallini ruboris, rotundis, oblongis, vermiformibus, anguloſis, annulatim circumſcribuntur. Teſta conſtant craſſa & ponderoſa. Ex *Ceram* in Indiis Orientalibus huc transferuntur.

Num. 2. Altera Mitræ Papalis ſpecies, minor, maculis minus æqualiter digeſtis varia, filamentis tenuibus, nigris, ſupra circum apicem, & infra circum longiſſimi gyri claviculam obvoluta. Cæterum priori in omnibus ſimilis.

Num. 3. Eadem ſubtus conſpicua, labio extus dentibus ſerrato, intus fimbriato, prædita. Rubræ maculæ hac facie admodum inter ſe mutuo perplexæ hærent.

Num. 4.

Num. 20 en 21. 'Twee andere kleiner dito ſoort.

Num. 22——31 Zyn weder verſcheide andere ſoorten van Strombuſſen, van eene byzondere gedaante en tekening.

Num. 32——48. Nog verſcheide andere ongemene Strombuſſen, ieder op het ſierlykſt gefatſoeneert, waar onder die gedorent, getakt, gebult, gedraait en op verſcheide andere wyzen gefigureert, met verſcheide ſchone kleuren getekent en verſiert zyn, en alle pyramiedswyze heel puntig eindigen. Het zou te verre uitlopen, als wy ſtuk voor ſtuk naar zyne waarde hier wilden beſchryven: wy zullen ons derhalven vergenoegen met de veelheit der ſoorten van een geſlacht, die 'er zich van opdoen, en waar van ons Kabinet rykelyk voorzien is, te vertonen, kunnende de helft der ſoorten niet in plaat vertoont worden.

Num. 49, 50 en 51. De eerſte verbeeldt een baſterd Pauskroon, en de twee andere baſterd Biſſchopsmyters. Ze zyn licht geel, met rode plekken als omringt, wordende de laatſte van onderen gezien.

Num. 52 en 53 Zyn twee korte van de voorgaande ſoort, kaſtanie-bruin, met geel gevoornt en geband.

Num. 54 Is een heel vreemd ſtuk, diergelyken ik by anderen in hunne Kabinetten nooit gezien heb. Het is een diep gedraait ſpil, of *Fuſcus brevis*, kort van ſtaart, rond van gieren, met diepe kloven, of vooren, onderſcheiden, over de oranje-gele kouleur met fyne en wat grover rode bandtjes, als ſnoertjes, omſlingert.

Num. 55 en 56 Zyn mede van de zelve ſoort, maar kleiner en fyn draadswyze op een witten grondt, met licht geel en oranje-rood getekent, de eene van boven, en de andere van onderen.

Lett. A Is in een koppel van klein goedtje van *Strombi*, of *Turbines*.

EEN EN VYFTIGSTE TAFEREEL.

De veertiende ſnede.

In dit Tafereel verbeelden wy de Pauſſelyke of Pauskronen, de Biſſchopsmyters, Kardinaalsmutſen in verſcheide ſoorten, de Weſt-Indiſche en baſterd Pauſſelyke kronen, geknobbelde Tuitjes, getakte, geplooide, gedoornde en geringde Torens, enz. die alle onder het geſlacht der *Buccinaas* behoren.

Num. 1. Grootſte ſoort van Pauſſelyke kroon, wiens weêrga van grootte, volmaaktheit en ſierlyke tekening ik nooit gezien hebbe. Dat ze den naam van Pauſſelyke kroon dragen, komt daar van daan, om dat alle hunne gieren, waar van de onderſte de langſte is, van boven om den ſlinger vol met driehoekige punten omzet zyn, de gedaante van eene Pauſſelyke kroon vertonen, en naar boven puntig toelopen. Verder zyn ze op verſcheiderhande wyzen met koraal-rode, langwerpige, wormachtige, hoekerige en ronde blokjes en plekjes ringswyze omſlingert, over een melk-witten grondt. Het hoorn is dikſchalig en zwaar. Zy worden van Ceram in Ooſt-Indië medegebragt.

Num. 2. Twede ſoort van Pauſſelyke kroon, kleiner dan de voorgaande, wiens plekken ongelyker geſchikt, en met fyne zwarte draadtjes naar boven om de punt en beneden om de ſluiting van de lange gier voorzien zyn. Verder komen zy in alles met de voorgaande overeen.

Num. 3. De zelve van onderen verbeeld, met een zaagswys tandige lip naar buiten- en naar binnenwaarts geplooid. Op deze zyde ſtaan de rode plekken zeer verward door malkander.

Num. 4.

Num. 4. Tertia ſpecies, ſuperna parte priori proxime accedens.

Num. 5. Eadem ſupina, labio altero æquali, introrſum recurvo, altero intus plicato.

Num. 6 & 7. Pileus Cardinalitius ſupra & infra conſpicuus, elegantius, quam mitræ prægreſſæ, pictus, fundo ſuper dilute flavo maculis punctisque ſpadiceis in ambitu veluti faſciatus, labio præditus lato, minoribus denticulis ſerrato, introrſum dilute cæruleſcente, cui oppoſitum labium plicatum eſt. Gyri ſunt æquales.

Num. 8 & 9. Mitra Epiſcopi, prona & ſupina. Conveniunt hæ Mitræ multum cum Mitris Papalibus, niſi quod læves ſint, nec apiculis acuminatis in ſuperna gyrorum facie inæquales, ſed anguſtis ſuturis, quaſi filamentis, circumdati. Fundus lacteus partim maculis miniatis, quadratis, anguloſis, magnis, parvis, annulatim refertus eſt. Infra labium datur expanſum, nec dentatum, nec plicatum.

Num. 10. Altera Mitræ Epiſcopi ſpecies, brevior, craſſior, magis coacta, maculis miniatis, oblongis, minoribusque quadratis, concinniore ordine compoſitis, circulata.

Num. 11. Eadem ſubtus conſpicua, labio interno donata reflexo, plicato, quod perrarum eſt, externoque labio, æquali ora ſemet introrſum curvante, amplum oris hiatum ſic producente.

Num. 12. Inter maximas hæc eſt Mitras Epiſcopales, omnibus numeris abſoluta, elegantiſſima, fundo ſuper lacteo maculis miniatis, characteres veluti referentibus, aliisque quadratis, teſſellatis, rotundis, primæ majoris & longioris ſpiræ ſuperficiem ordinate circumſcripta: ſeptem deinceps reliquæ ſpiræ ſimilibus pro rata ornamentis gaudent, quarum tamen tres extremæ ob parvitatem ſuam pallide luteæ ſunt, nec quidquam rubri gerunt. Omnes hæ Mitræ, æque ac Papalium Mitrarum maximæ, octo pollent ſpiris, quarum infima duas fere tertias longior eſt, quam ſeptem reliquæ ſimul ſumtæ.

Num. 13 & 14. Hæc fere maximas eſt inter Mitras, quæ vulgo in Muſeis Curioſorum reperiuntur, primoque etiam loco ſua in ſpecie ſuſtinendo ſufficit. Omnes hæ gyris octo ad finem usque inſtructæ, ex ſaturate croceo pictæ, interno labio gaudent ſubtus ad claviculam pro parte quadam reflexo: labium externum late diductum, æquali limbo fimbriatum, intus in ore dilute flaveſcit. Animalculum, in oblongis hisce domunculis pennatis, ſive Mitris reperiundum, Hominibus alimenti loco inſervire non poteſt; quoniam venenata quædam vis in eo latet.

Num. 15 & 16. Binæ minores, ejusdem ſpeciei, Mitræ, ſupra & infra repræſentatæ, utrinque eleganter pictæ.

Num. 17, 18 & 19. Eandem hæ tres ad ſpeciem pertinent, minimæ tamen, itidemque ex rubro maculatæ.

Num. 20 & 21. *Buccinum, columella dentata, clavicula longiſſima, fuſcum, ſtriatum, faſciatum.*

Ita Cochlea hæc a Liſtero vocatur, quæ alioquin inter *Turres Babylonicas* refertur, utpote quibus perſimilis eſt. Supra & ſubtus ea heic repræſentatur. Turrita veluti forma gaudens novem abſolvitur gyris, profunde ſulcatis, & veluti ſquamoſis, quorum maximus incurvus vel obliquatus eſt: omnes autem hi gyri dorſum veluti in medio exſerunt, longisque ſurſum & deorſum decurrentibus ſtriis, ſpadiceis, diſtincti, albis

Num. 4. Derde ſoort, komende met de voorgaande 't naaſt van boven overeen.

Num. 5. De zelve van onderen, met eene effene lip, die naar binnenwaarts omſlaat, waar van de twede lip naar binnen geplooit is.

Num. 6 en 7. Kardinaalsmuts of Myter, van boven en onderen verbeeld. Deze is fraaier dan de voorgaande getekent, met kaſtanie-bruine plekken en ſtippen bandswyze omringt op een licht gelen grondt, met een brede klein getande lip, die zich naar binnenwaarts licht blaauw vertoont, waar van de dikke binnenlip met effene gieren geplooit is.

Num. 8 en 9. Biſſchopsmyter, van boven en van onderen verbeeld. Deze komen met de Pauſſelyke kronen 't meeſt overeen, uitgezondert dat deze glad is, en geen puntige hoeken boven aan de gieren heeft; maar met ſmalle naden, als draden, omringt is. Ze zyn over den melk-witten grondt ten dele ringswyze gevult met grote en kleine hoekerige en vierkante fermilioen-rode plekken; van onderen met een uitgebreide lip zonder tandtjes en vouwen.

Num. 10. De twede ſoort van Biſſchopsmyter is korter en dikker in een gedrongen, daar de fermilioen-rode, langwerpige en kleiner vierkante plekken in beter order geregelt en geſlingert zyn.

Num. 11. De zelve van onderen verbeeld, met een omgeſlagen binnenlip, die geplooit is, dat zeer ſelden voorkomt, waar van aan deze de buitenlip met een effen ſoom naar binnenwaarts gebogen een wyden mondt maakt.

Num. 12. Deze is een der grootſte ſoort van Biſſchopsmyter, in alle volmaakte ſchoonheit verſiert over de melk-witte ſchaal met fermilioen-rode plekken, van gedaante als karakters en andere vierkante blokjes, met ronde plekken in order ringswyze over de eerſte grote lange gier geſlingert, en vervolgens naar proportie de zeven andere, waar van de drie laatſte puntgiertjes door hunne kleinheit bleek geel, zonder rood, eindigen. Alle deze Myters, als mede de grote ſoorten van Pauſſelyke kronen, hebben acht gieren, waar van de onderſte byna twee derde langer als de overige zeven zyn.

Num. 13 en 14. Dit zyn gemeenlyk van de grootſte ſoort van Myters, die in de Kabinetten der Liefhebbers gevonden worden, en ook in haar ſoort voldoen kunnen. Alle deze zyn met acht gieren ten einde uit voorzien, en hoog ſaffraan geel gekoleurt, zynde de binnenlip van onderen aan de ſluiting met een hoekje omgekant: de buitenlip, die breed uitſtaat, is met een effen ſoom omboord, en binnenwaarts in den mondt licht geel. Het levendige ſlakdier, dat in deze langwerpige Penhorens of Myters gevonden wordt, is niet dienſtig om voor menſchen tot ſpyze te gebruiken, om dat 'er een fenynige kracht in verborgen is.

Num. 15 en 16 Zyn twee kleiner van de zelve ſoort van Myters, van boven en onderen verbeeld, en aan weêrzyden ſierlyk getekent.

Num. 17, 18 en 19. Deze drie zyn van de zelve ſoort, maar heel klein, en mede rood geplekt.

Num. 20 & 21. *Buccinum, columella dentata, clavicula longiſſima, fuſcum, ſtriatum, faſciatum.*

Zie daar den Latynſchen naam, dien Liſter aan deze hoorn geeft. Anders wordt ze onder de Babyloniſche Toren gerekent, om dat ze daar zeer naar gelykt, waar van de zelve van boven en onderen aangewezen worden, in een torenachtige gedaante, beſtaande uit negen gieren, die diep gevoornt zyn, en zich als geſchubt vertonen, waar van de grootſte krom of ſcheefachtig zyn, die doorgaans in 't midden een rugachtige hoogte maken,

albis præterea, fuſcis, flavis & griſeis lineis, tæniolis atque maculis circulantur. Labiis cæterum geminis, dentatis, pollet: id, quod perraro & minus frequenter occurrit. Clavicula labiorum veluti contracta videtur.

Num. 22 & 23. Babylonicæ Turris alia ſpecies, ſubtus & ſupra conſpicua, cujus gyri profundis plicis, brevibusque denticulis inſtructi, tum late fimbriati ſunt, atque circa acuminatum apicem numeroſis veluti emiſſis ramulis inæquales. Clavicula introrſum recurvata eſt. Gyri multivariis coloribus eleganter picti ſunt, majoresque præprimis ſtriis vermiculatis diſtincti, minores punctis exiguis conſiti.

Num. 24——30. Sex hæ Turricularum ſpecies præ reliquis omnibus rariſſimæ ſunt, quæ unquam occurrunt, ſingularibus ſingulæ ornamentis inſtructæ, ramoſæ, dentatæ, gibboſæ, annulatæ, faſciatæ & guttatæ. Verbo: omnes rariſſimis & venuſtiſſimis coloribus quam elegantiſſime pictæ ſunt. Num. 25 ſubtus conſpicua exhibetur.

Num. 31——36. Strombi hi ſunt rugoſi, faſciolis filamentoſis per omnes gyros circumſcripti, elegantiſſimisque coloribus ſuperbi. Num. 32 & 34 inferna facie conſpiciuntur.

Num. 37. Quinque heic exhibentur *Mitræ Papales*, minores, in medio hujus Tabulæ ſtellam quinquefidam repræſentantes, ratione figuræ & colorum cum ſpeciebus majoribus convenientes.

TABULA QUINQUAGESIMA ET SECUNDA.

Sectio decima quinta.

Hæc Tabula varias ſiſtit Concharum ſpecies, quæ quum, ut Plinius ait, ad Buccinam recurvæ ſint, *Buccina* vocantur. Buccinorum genus latiſſime patet, & numeroſiſſimis conſtat ſpeciebus, quæ admodum mirificis gaudent formis & figuris, ut oculus humanus iſthæc ex profundo maris, tanquam è tenebris in lucem protracta, conſpiciens obſtupeſcat, Omnipotentis Conditoris immenſam poteſtatem ſeſe per omnia diffundere: quanquam ne milleſimus quidem inter Homines hæc cognoſcat, aut attentus animadvertat.

Num. 1. Buccinum hoc hiſpida pelle totum undequaque veſtitum, helvi eſt coloris, brevique gaudet clavicula, arcte in ſemet contorta, & labio gemino, dentato. Cæterum craſſiuſcula eſt ejus teſta, coſtis transverſis circulata, profundeque lirata. Gyri ejus alio quodam vinculo, juxta longitudinem à maximis ad minimos usque gyros exporrecto, quaſi inter ſe colligantur, & ad extremum acuminatum adeo attenuantur, ut præ tenuitate tantum non inconſpicui evadant.

Num. 2. Idem ſupinum. Omnia Buccina, quando primum e mari protrahuntur, cute quadam obducta ſunt.

Num. 3. Buccinum hoc, priori compar, inveſtiente ſua cute orbatum, ventre gaudet penitus albicante, & maculis ex Aurantio luteis ad latera atque ad faſciæ transverſalis ſpiram alteram exornatur. Coſtæ heic omnes in ambitu veluti nodoſæ ſunt, profunde gyratæ, atque ad latera labii exterioris eleganter expanſæ.

Num. 4.

maken, en lange op en neêr lopende bruine ſtrepen, met witte, bruine, gele en gryze fyne banden, plekken en ſtrepen omringt. Zy hebben dubbeld getande lippen, dat heel raar en ſeldzaam is, welkers ſluiting als toegetrokken ſchynt.

Num. 22 en 23. Een andere ſoort van Babyloniſche Toren, van boven en onderen verbeeld, met diep geplooide en kort getande gieren, die als breed geſoomt, en over 't puntige topeinde vol takken zyn. De ſluiting is naar binnenwaarts krom gebogen; de gieren zyn met velerhande kouleuren ſierlyk over de grootſte met wormachtige ſtreepjes, en de overige klein geſtippelt.

Num. 24——30. Deze zes ſoorten van Torentjes zyn boven alle andere van de ſeldzaamſte, die men ooit ziet, ieder met byzondere ſieraden, van maakſel, getakt, getand, gebult, geringt, geband en geſtippelt; alle op het fraaiſt getekent met de vreemdſte en ſchoonſte kouleuren. Die van Num. 25 wordt van onderen vertoont.

Num. 31——36. Dit zyn *Strombuſſen* of gerimpelde Bandhorens, met draadachtige bandtjes over alle de gieren omſlingert, en met de ſchoonſte kouleuren verſiert, waar van Num. 32 en 34 van onderen worden verbeeld.

Num. 37 Zyn vyf kleine Pauſſelyke kronen, die in deze plaat een vyfhoekige ſter in 't midden verbeelden, en van gedaante en kleuren met de grote ſoort overeenkomen.

TWEE EN VYFTIGSTE TAFEREEL.

De vyftiende ſnede.

Op deze plaat worden verſcheide ſoorten van *Buccinaas* vertoont, die de gelykenis van een trompet, blaashoorn, kinkhoorn of zeehoorn hebben, volgens de benaminge van Plinius. Dit is een groot geſlacht, dat uit ongemeen vele ſoorten beſtaat, en in zeer wonderlyke figuren en gedaanten van ſchepſelen, die uit het verborgene, als uit de diepte der zeën, het menſchelyke oog moet verbazen, hoe groot des almogenden Scheppers uitgeſtrektheit in alles is, daar de duizendſte menſch naauwlyks van weet, of acht op ſlaat.

Num. 1. Deze kinkhoorn is met een ruighaairige huidt geheel bekleed, muis-vaal van kouleur, met een korte ſluiting, die naauw aan malkander gevoegt is, met dubbelde lippen en tanden. Verder is dit hoorn dikſchalig, met dwarsribben omringt, en diep gevoornt. De gieren worden met een andere bandt, die op en neder loopt, als vaſt gehecht, van de grootſte tot de kleinſte, die aan 't punteinde naauwlyks gezien worden.

Num. 2. De zelve van onderen. Alle zeehorens zyn met een huidt overtrokken, als ze eerſt uit zee komen.

Num. 3. Dit horentje is de weêrga van 't eerſte, daar de huidt van afgeſchilt, en over 't lyf heel wit, met oranje-gele plekken aan de zyden, als mede op de twede gier van de dwarsbandt verſiert is. De ribben van deze zyn alle rondom als geknoopt en diep gegiert, en aan de zyden van de buitenlip fraai uitgebreid.

Num. 4.

Num. 4. Buccinum minus, læve, dilute cinereo luteum, politum, faſciis veluti obvolutum; primo ſuper gyro ſuperiori tuberoſum, latis profundisque ſulcis pone gyros, ad longum usque extremum acuminatum, exciſum. Cæterum clavicula longa turbinata inſtruitur.

Num. 5. Buccinum aliud venuſtum, dilute Arantio flavum, faſciis longis, dorſuoſis, ſupra circa gyros ad extremum usque apicem veluti dentatis, aliarumque elatiorum faſciolarum apparatu cinctis, exornatum.

Num. 6. Buccini ſpecies tertia, priore profundius ſulcata, ſuperne majoribus etiam dentibus ad gyros plicatos ſerrata, filamentis tenuioribus confertim circumdata, triſti colore fuſco picta, ſtriisque oblongis, cinereo luteis, quaſi obumbrata.

Num. 7. Species quarta. Buccinum hoc ex Citrino flavo perfundatum, ſaturatius luteis veluti ſtriis obumbratum, filamentis capillaribus tenuiſſimis obvolutum, profundis foveis inæquale, ſupra circum gyros anguſta fimbria præditum, apice gaudet atque clavicula longioribus.

Num. 8. Species quinta. Brevius hoc eſt Buccinum & tumidius, nonnihil tuberoſum, dilute fuſcum, filamentis albeſcentibus annulatum. Ore gaudet amplo.

Num. 9. Species ſexta, dilute cinereo lutea, unicolor, lævigata, poſterius circa claviculam candidiſſima, ad apicem vero ſuperiorem ex albo variegata.

Num. 10. Buccinum tuberoſum, flavum, faſciis latis, quæ globulis albis, ordine digeſtis, inæquales ſunt, locisque inter globulos mediis profunde excavantur, ſupra circa latum labium in digitos veluti expanſæ atque plicatæ, circumdatum.

Num. 11. Ejusdem cum priore ſpeciei atque coloris aliud, faſciis transverſis, oblongis, ſupra coſtas, quæ majorum inter ſulcos gyrorum tuberibus longis, albicantibus, eminent, decurrentibus ornatum.

Num. 12. Tertia ſpecies omnino dilute cinereo flava, latis exaggeratisque faſciis circulata, ſupra ad majoris ſpiræ limbum nonnihil tuberoſa, vel gibboſa.

Num. 13. Quarta ſpecies Buccini tuberoſi, quod obſcure cinereo griſeum duplici tuberculorum ſerie ſubtilibus ſuper ſtriis capillaribus ambitur, clavicula gaudens brevi, atque apice acuminato.

Num. 14. Idem ſubtus conſpicuum, qua parte croceum monſtrat os, in quo animalculum degit Cancellum referens, lato flagello donatum: in omnibus enim Buccinis Cancellorum quædam ſpecies habitat, uti in ſuis domunculis Cochleæ.

Num. 15. Buccinum brevi roſtro præditum, variegatum, grave, plicaturis & aculeis donatum, ex fuſco pictum, albis aliorumque colorum faſciis cinctum, brevi clavicula, coſtisque altum elatis, minutim tuberoſis, & acuminatis, gaudens.

Num. 16. Eandem hoc ad ſpeciem pertinet, at multo acutioribus dorſis, gibbis, coſtisque inæquale, dentibus acutis, albis, circa ſuperiores gyrorum margines ſerratum, albo ſuper fundo latis obſcure fuſcis faſciis circulatum, elegantiſſima gaudet fabrica.

Num. 17. *Buccinum bilingue, granulatum, ore interno ſubcroceo.* Alatum hoc alias vocatur Buccinum, in quo binæ veluti lingulæ conſpiciuntur. Venter minutis tuberculis ſive granulis aſper eſt, & ſpira major, magnam partem alba, ex cinereo ruffula flavedine variegatur.

Num. 18. Idem ſubtus conſpicuum, qua os, ſaturate croceo pictum colore, labio gaudet lato, reflexo; uti in Buccinis alatis aliis quoque obtinet.

Num. 19. *Buccinum roſtro leviter umbilicato, ſive ſinuoſo, ſtriatum, muricatum, clavicula compreſſa.* Rurſum ſingularis eſt ſpeciei hocce Buccinum tuberoſum, acuminatum, quod circa roſtrum breve eſt & umbilici

Num. 4. Klein, glad, licht aſch-geel horentje, dat gepolyſt en bandswyze omwonden is, over de eerſte gier boven geknobbelt, met brede, diepe vooren, langs de gieren uitgehaalt, tot aan het lange puntige uiteinde; verder met een lange tuitachtige ſluiting voorzien.

Num. 5. Een ander fraai en licht oranje-geel trompet-horentje, met lange ruigachtige bandtjes, die boven aan de gieren tandachtig opwerpen, tot het uiteinde van 't topje, en met verhevene bandtjes omcingelt zyn.

Num. 6. Derde ſoort van Trompet-hoorn, met nog dieper geploegde vooren als de voorgaande, en boven over de geplooide gieren lager getand, vol met dunner draadtjes omſlingert, droevig bruin gekouleurt, en met langwerpige aſch-gele ſtrepen als beſchaduwt.

Num. 7. Vierde ſoort. Deze is citroen-geel in den grondt, met donkerder geel ſtreepswyze als overſchaduwt, en vol met fyne haairachtige draadtjes omwonden, diep gegroeft en ſmal boven om de gieren geſoomt, langwerpig van top en ſluiting.

Num. 8. Vyfde ſoort. Deze is korter en boller, eenigzins geknobbelt, licht bruin gekouleurt, met witachtige draadtjes omringt, en wyd van mondt.

Num. 9. Zesde ſoort. Deze is licht aſch-geel, egaal gekouleurt en glad gepolyſt, van achteren om de ſluiting heel wit, als mede boven aan 't topeinde wit gemarmert.

Num. 10. Geel knobbel-hoorn, met witte knoopjes in order geregelt op brede banden, die diep tuſſchen de knobbels uitgevoornt, en over de brede lip van boven vingerachtig uitgebreid en geplooit zyn.

Num. 11. Is van de zelve ſoort en kouleur als de voorgaande, met langwerpige dwarsbanden over de ribben, die met lange witte bulten tuſſchen de vooren van de grote gieren uitſteken.

Num. 12. Derde ſoort, zynde in 't geheel licht aſch-geel, met brede opgehoogde banden omwonden, en boven aan den ſoom van de grote gier weinig geknoopt, of gebult.

Num. 13. De vierde van deze ſoort van knobbel-hoorn is donker aſch-graauw, met een dubbelde rei knobbels omringt over de fynhaairige ſtreepjes, kort van ſluiting en puntig van top.

Num. 14. De zelve van onderen, ſaffraan-geel in den mondt geverwt, daar het diertje in de gedaante van een krabbetje met een breed ſchaartje in leeft, gelyk alle de Buccinaas, hebbende een ſoort van krabbetje in hunne ſchaal, dat daar in huisveſt, gelyk de ſlakken in hare huisjes.

Num. 15. Byzonder bruin Kinkhoorn, met witte en andere kouleur van banden omringt, kort van ſluiting, met hoge opſtaande ribben, die klein gebult en puntig zyn.

Num. 16. Deze is van de zelve ſoort, doch veel ſcherper gerugt, gebult en geribt, met witte ſcherpe tanden over de bovenſte einden der gieren, met brede donker bruine banden over den witten grondt. Het is een zeer fraai gemaakte figuur.

Num. 17. *Vleugel-horentje*, daar zich als twee tongen in vertonen, en die over 't lyf klein gebult of gegreint zyn over de grote gier, die doorgaans wit, en met ros aſch-geel overmarmert is.

Num. 18. De zelve van onderen, waar van de mondt hoog ſaffraan-geel geverwt is, met een brede omgeſlage lip, als eenige vleugel-horens.

Num. 19. Weder een andere byzondere ſoort van puntig knobbel-hoorn, die aan de ſluiting kort en navelachtig verbeeldt, met plooien

umbilici quasi formam refert; cæterum vero testa gaudet albida, qua super plicæ rubræque fasciæ & funiculi conspiciuntur. Gyrorum margines superni acutissimis processibus & quasi aculeis horrent.

Num. 20. Aliud ejusdem speciei, quod geminatis acuminatorum processuum, interiora versus concavorum, & in acumen desinentium, seriebus munitur. Gyri superiores itidem eleganter sunt plicati. Clavicula binis lingulis instructa est.

Num. 21. Purpuræ species, sive Buccinum crispatum, cujus superficies oblongis processibus, veluti cincinnatis, per gyros omnes ad acuminatum usque apicem, ornata est. Clavicula, itidem aculeis inæqualis, arcte in semet coacta est, & incurvata. Fasciæ albæ & arantio flavæ totum undequaque ambiunt.

Num. 22. *Buccinum dentatum, rostratum, fuscum, ex toto muricibus horridum.* Alias & Hastam echinatam minorem vocant hoc Buccinum, quod peculiaris est speciei, spinis acutis, veluti muricibus, contrectatu horrendis, undique confertissime obsitum, obscure griseum, ex albo guttatum.

Num. 23. Idem supinum.

Num. 24. Buccinum elegans, dilute flavum, filamentis crassis, Aurantiis, obvolutum, supra ad gyros plicatum, profunde sulcatum, acutis dentibus asperum, ex America Hispanorum delatum.

Num. 25. Buccinum ad sinistras convolutum. Ejusdem est speciei cum priore, sed gyris gaudet sinistrorsum obtortis. Gyrus major linea alba circumscribitur. Cætera omnino priori assimilatur.

Num. 26. Buccinum venustissimum, ex Banda in Indiis Orientalibus delatum, ex dilute flavo perfundatum, longis elatisque costis præditum, profundis foveis veluti rugosum, filamentis fuscis, exaggeratis, acuminatis, arcte obvolutum, Rumphio Buccinum undosum dictum.

Num. 27. *Cassis Verrucosa*, antica parte tuberosa, tribusque cæterum seriebus aculeorum, supra ad gyrum majorem longe prominentium, versus inferiora autem ad claviculam abbreviatorum, consita. Superficies alba ex fusco pulchre marmoris in modum variegatur.

Num. 28 & 29. *Cassis verrucosa* altera, brevior, acutissimis aculeis horrens, ex dilute cinereo flavo unicolor, subtus dilute purpurea, quemadmodum sub Num. 29 patet.

Num. 30 & 31. *Cassis verrucosa tertia*, ejusdem, ac prior, coloris, aculeis longis, acutissimis, nigris, per series dispositis, obsita; unde & Echinus vocatur. Os subtus gemino dentium ordine gaudet, & intra labia ex croceo pictum est.

TABULA QUINQUAGESIMA ET TERTIA.

Sectio decima & sexta

Cassides exhibet, Fimbrias striatas & læves, quas inter plures dantur species, quæ vel sigillatim dignissimæ sunt, ut attento oculo perlustrentur. Ultra quadraginta heic repræsentantur specimina, singularis quælibet formæ & fabricæ; quæ tamen omnia & singula seorsim describere haud duco necessarium: potiora saltem seligemus, & quousque requiri videbitur describemus. Iis enim, qui harum rerum periti atque amantes sunt, satisfactum fore speramus, si modo omnes species aeri incisas exhibemus.

Num. 1. Maxima hæc est & merito Princeps vocanda inter reliquas omnes Cassides atque Fimbrias, oblonga, testam exteriorem magnis plicis distinctam gerens, cinereo flava, sulcis albis, profundis, ad clavi-

plooien en rode banden of snoertjes over de witte grondschaal, daar de gieren van boven heel puntig getakt en gedoornt zyn.

Num. 20. Een ander van deze soort, met dubbelde reien van puntige takken, die naar binnenwaarts hol en puntig toelopen. De schouders van de bovengieren zyn mede fraai geplooit. De fluiting is met twee tongen voorzien.

Num. 21. *Krul-hoorn*, dat over 't lyf langwerpig, met krullen uitgesiert is, over al de gieren tot aan 't puntige topeinde, als mede over de fluiting, die scherp gedoornt is, en digt in malkander sluit, zynde krom gebogen, en met witte en oranje-gele banden omringt.

Num. 22. Byzondere soort van horentje, dat den naam van de *kleine Morgenster* draagt, en heel vol met scherpe puntige dorens rondom bezet is, gelyk voetangels, die vervaarlyk om aan te grypen zyn, donker graauw met witte punten.

Num. 23. De zelve van onderen.

Num. 24. Fraai licht geel Kinkhoorn, met dikke oranjekouleurige draadtjes omwonden, boven aan de gieren geplooit, diep gegroeft, of gevoornt, scherp getand en gepunt, uit de Spaansche West-Indiën.

Num. 25. Deze is van de zelve soort als de laatst voorgaande: doch deze heeft een verkeerde draai, daar de gieren aan de linker zyde omslaan, met een witte linie over de grote gieren; en heeft verder alles met de voorgaande gelyk.

Num. 26. Byzonder fraai horentje van Banda, uit Oost-Indië, licht geel van grondt, hoog en langwerpig geribt, met diepe groeven als geplooit, en met bruine opgehoogde scherpe draadtjes digt aan een omwonden. Het wordt by Rumphius *Buccinum undosum* genaamt.

Num. 27. *Gedoornd Pimpeltje*, dat van voren geknobbelt, en verder met drie reien van dorens, die van boven aan de grote gieren lang uitsteken, en naar beneden tot aan de fluiting kleiner worden. Het is over den witten grondt fraai met een bruine kleur gemarmert.

Num. 28 en 29. *Cassis verrucosa*, twede soort, zynde kort en heel puntig gedoornt, licht asch-geel, eenkleurig, van onderen licht paars, by Num. 29 vertoont.

Num. 30 en 31. Derde soort, van de zelve kouleur op den grondt, met lange, heel puntige, zwarte, dorens, reegswyze gevult. Het wordt een *Egeltje* genaamt, is van onderen in den mondt dubbelt getand, en met saffraan-geel binnen de lippen gesiert.

DRIE EN VYFTIGSTE TAFEREEL.

De zestiende snede.

In dit Tafereel worden de *Kasketten*, of *gestreepte en gladde Soomtjes*, verbeeld, waar onder verscheide soorten gevonden worden, die ieder in 't byzonder wel waardig zyn, dat men naaukeurig het oog daar over laat gaan. Daar zyn over de 40 stuks, ieder van een byzonder maaksel, of gedaante: doch wy oordelen onnodig, om de zelve alle in 't byzonder hier te beschryven, en zullen alleen de voornaamste stukken daar van uitpikken, en het nodige daar van zeggen, in hope, dat de kenners en liefhebbers zich daar mede zullen vergenoegen, dat wy hen alle de andere soorten slechts vertonen.

Num. 1. Dit is de grootste, en mag ook wel het hoofdt van alle de andere Kasketten of Somen genaamt worden. Het is langwerpig, met grote ploojen over de bovenschaal, asch-geel gekleurt,

claviculam usque, lirata. Spira major ſupra ad caput acuminata eſt, & veluti æqualiter abſciſſa: ſpiræ minores ſubſequentes in omni ambitu globulis, tanquam margaritis, exornatæ ſunt, qui ſenſim imminuuntur, ut apici extremo accedunt. Ad latus dextrum lata pariter fimbria datur, alba, obſcure fuſcis maculis, ordine digeſtis, diſtincta, admodum ſingularis, cui ſimilem in aliis obſervavi nunquam. Præterea & conſuetæ labiorum fimbriæ utrinque adſunt, quarum ſiniſtra, ut in plerisque aliis, quoque ex fuſco maculata eſt, dextra vero inferior plana & alba. Clavicula, cornu inſtar, retrorſum curva eſt.

Num. 2. Eadem ſupina.

Num. 3. Fimbria major marmorata, lævis & cinereo alba, ſuper dorſo ex cinereo flavo reticulatim, marmoris in modum, variegata, ſupra ad gyrum majorem tantillum nodoſa, lata gaudens fimbria, alba, ex fuſco maculoſa.

Num. 4. Paulum hæc major eſt, paſſim dilute cinereo alba & lævis, fimbria anguſtiore, ex obſcure flavo maculata, pollens.

Num. 5, 6 & 7. Hæ tres peculiari ſingulæ modo variegatæ & faſciatæ ſunt, perquam latis fimbriis donatæ, & ad gyros ſuperne tuberculis depreſſioribus inæquales.

Num. 8. Fimbria lata, duplex, coſtata, craſſa teſta gaudens, tuberculis ob coſtarum longitudinem ſuperne ad gyros altioribus & acutioribus donata, cæterum brevis & coacta, ex cinereo albo & flavo varia.

Num. 9. *Fimbria alba.* Albiſſima hæc eſt & lævis, ſuperne ad gyros tamen ex ſubruffo maculata, anguſta fimbria inſtructa.

Num. 10. Fimbria dilute cinereo flava, unicolor undequaque, & lævis, tenui gaudens fimbria alba, ex fuſco maculata.

Num. 11. Ex cinereo albo unicolor hæc eſt, altis ſuperne ad gyros inſtructa tuberibus, curta & arcte coacta, lata fimbria ex dilute fuſco maculoſa gaudens. Clavicula itidem poſterius fuſcis maculis diſtinguitur.

Num. 12——16. Diverſo ſingulæ modo coloratæ ſunt, dilute & ſaturate cinereæ, latis fimbriis maculoſis præditæ, omnesque ſupra ad gyros tuberoſæ.

Num. 17. Hæc infra conſpicienda exhibetur, qua parte ſimpliciter cinereo alba eſt, & intus in ore, lactis inſtar, candidiſſima, labio tenui, reflexo, circa latam claviculam ſpinis acutis horrido, gaudens: qua ratione tantum non omnes hujusce ſpeciei comparatæ ſunt.

Num. 18——23. Omnes hæ perquam raræ ſunt ſpecies, non ſolum infra a latere ſiniſtro fimbriatæ, ſed etiam a dextris & oblique ſupra dorſum fimbriis craſſis, quæ ſimiliter, ac inferiores, albæ ſunt, latisque ſpadiceis veluti annulis circulatæ, gaudentes: omnibus incurvæ ſunt claviculæ, retrorſum criſpatæ. Compar illi, quæ ſub Num. 22 exhibetur, ſub Num. 23 ſupina repræſentatur.

Num. 24. Supra modum rara hæc eſt atque ſingularis, ſupra ventrem cinereo flava, lævis, ad gyros ſuperne longis acutisque ſpinis prædita, latis profundisque liris ſulcata, mitræ papalis in modum. Labii fimbria pertenuis & exigua eſt; clavicula obtuſa.

Num. 25. Eadem ſubtus conſpicua.

Num. 26. Et hæc fimbriæ expers, tenuis eſt & alba per ventrem, oblongis ſtriis, ruffis, ſerpentino more ſupra gyros decurrentibus, prædita, cæterum undique lævis.

Num. 27. Eadem ſupina.

Num. 28. Et hæc perquam rara eſt Cochlea, ſordide albeſcens ad ventrem, binos priores gyros lemniſco lato, fuſco, obvoluta, albis tuberculis ſuperne ornata.

Num. 29

gekleurt, met witte, diepe, vooren tot aan de ſluiting. De grote gier is boven aan 't hoofdt ſcherp, als egaal afgeſneden, en de volgende giertjes zyn rondom met knopjes als geperelt, die telkens kleiner worden tot aan het uiterſte puntje toe. Aan de regter zyde zit mede een brede witte ſoom, met donker bruine plekken in order geſchikt, dat heel ſeldzaam is, diergelyke ik nooit meer heb gezien, behalven de gewone lip-ſomen aan weêrzyden, waar van de linker, gelyk de meeſte andere, ook bruin gevlakt is, en de onderſte regte plat en wit. De ſluiting ſtaat gelyk een tuit achter over.

Num. 2 Is de zelve van onderen te zien.

Num. 3. *Grote gemarmerde Soom*, die glad en aſch-wit over den rug is, met aſch-geel netswyze overtekent, als gemarmert, boven aan de grote gier weinig geknobbelt, met een brede witte ſoom, bruin geplekt.

Num. 4. Deze is al zo groot, doorgaans licht aſch-wit en glad, met een ſmaller ſoom donker geel gevlakt.

Num. 5, 6 en 7. Deze drie zyn ieder in 't byzonder gemarmert en geband, met heel brede ſomen over de gieren van boven laag gebult.

Num. 8. Dikſchalige, geribde, brede, dubbelde ſoom, aan welke de bulten door de langwerpigheit der ribben hoger en ſcherper zyn boven aan de gieren; verder kort en gedrongen, aſch-wit en geel gemarmert.

Num. 9. *Witte Soom.* Deze is heel wit en glad, boven aan de gieren rosachtig geplekt, met een ſmalle ſoom.

Num. 10. Licht aſch-gele Soom, geheel eenkleurig en glad, met een ſmalle witte ſoom bruin geplekt.

Num. 11 Is aſch-wit eenkleurig, met hoge bulten over de gieren van boven, kort en digt gedrongen, met een breedachtige ſoom, die licht bruin gevlakt is, als mede van achteren over de ſluiting.

Num. 12——16 Zyn alle veranderlyk van kouleuren, licht en donker aſchverwig, met brede geplekte ſomen, alle van boven over de gieren gebult.

Num. 17 Wordt van onderen verbeeld, zynde eenvoudig aſch-wit, en binnen in den mondt heel melk-wit, met een dunne omgeſlage lip, die aan de brede ſluiting ſcherp gedoornt is, gelyk de meeſte van deze ſoort van onderen zyn.

Num. 18——23. Dit zyn alle zeer rare ſoorten, die niet alleen van onderen aan de linker zyde geſoomt zyn, maar ook aan de regter zyde en ſchuins over den rug met dikke ſomen, die, gelyk de onderſte wit, met brede ſomen, kaſtanie-bruin gekouleurt en als omringt zyn, alle met een kromme ſluiting, die achterom krullen. De weêrga van Num. 22 wordt by Num. 23 van onderen gezien.

Num. 24. Deze is by uitnemendheit vreemd en raar, over 't lyf aſch-geel en glad, boven aan de gieren lang, en puntig gedoornt, heel diep en breed gevoornt, naar de gedaante van een Pauskroon. De lipſoom is heel dun en klein, en de ſluiting ſtomp.

Num. 25 Is de zelve van onderen.

Num. 26 Is mede zonder ſoom en dun, wit over 't lyf, met roſſe, langwerpige, ſtrepen ſlangswyze over de gieren, en voorts heel glad.

Num. 27. De zelve van onderen.

Num. 28. Dit is mede een ſeldzaam horentje, dat vuil wit over 't lyf, met een brede, bruine, bandt over de twee eerſte gieren omwonden, en van boven met witte bultjes verſiert is.

Num. 29——35. Omnia hæc elegantiſſima ſunt & rariſſima ſpecimina, quæ haud frequenter in Curioſorum Muſeis occurrunt. Quod ſub Num. 29 habetur, pallide album eſt, ſub Num. 30 lactis inſtar candidum, gyris plicatis gaudens, atque ad extremum usque apicem profunde liratum. Reliqua, ad numerum 35 usque, ejusdem ſunt figuræ, at magnitudine & coloribus discrepant.

Num. 36. Cochlea hæc albo ſuper fundo obſcure flava eſt, oblongis ſtriis donata.

Num. 37 & 38. Fimbriæ vulgares, a Liſtero Buccina recurvi-roſtra vocata.

Num. 39. Peregrina iterum hæc eſt ſpecies, tota obſcure fuſca, ex albo late fimbriata, cæterum ſimplex, lævis, ſuperne circa gyros minutis quaſi margaritis granata.

Num. 40——41. Pallide albicantes hæ ſunt, non fimbriatæ, ſuperne ad gyros tuberoſæ.

Num. 42. Minor hæc eſt, alba, & profunde juxta longitudinem coſtata per omnes gyros.

Num. 43. Cinereo flava hæc eſt, itidem coſtata, crenata, & profunde lirata, fimbriæ expers.

Num. 44 & 45. Binæ minores, fimbriatæ, altis dorſis atque tuberibus conſpicuæ.

Num. 46. Leviter hæc coſtata eſt, ex cæruleo tæniata ſupra gyros, extremo capitali in apicem longum extenſo gaudens.

Quandoquidem noſtra Conchyliorum collectio permulta complectitur genera, & multo plures adhuc, quam quis credat, ſpecies; hinc omnium horumce generum, quæ poſſidemus, potiores duntaxat ſpecies, minimo, quantum fieri poteſt, ſpatio comprehenſas in Tabulis hisce exhibere cogimur, ut harum rerum Curioſis primo cujuslibet Tabulæ intuitu dives apparatus offeratur: alioqui enim Tomus hic in nimiam ultra præcedentes excreſceret molem. Propterea aliud adhuc genus priori hac in Tabula adjunximus, Rhombos præſertim, ſive Strombos cylindratos complectens.

Cochleæ univalviæ & convolutæ, quæ Rhombi ſive Strombi cylindrati vocantur, plerumque ſunt oblongæ, papyri vel lintei inſtar ſemet convolutæ, columella dentata vel minus dentata, voluminibus craſſis & brevibus, multis colorum varietatibus, dorſo altiore vel humiliore, ore anguſto vel amplo, clavicula vel labiis contractis vel hiantibus præditæ.

Litt. A, B, C, D, E, F. Quinque hi Cylindri vel Volutæ ad maximam, longiſſimam & craſſiſſimam pertinent ſpeciem, ſingulari quælibet modo variegatæ, tigrino more pictæ, late faſciatæ, maculis, animalium corcula referentibus, albis & flavis, ſupra gyros magnos & longos diſtinctæ, teſta gaudentes lævi, ſplendente, in brevem apicem turbinatum anterius deſinente. Quæ ſub Litt. B. eſt, ſubtus conſpicua datur.

Litt. G. Volutam exhibet Achatinam, ſuperne lato lemniſco faſciatam, maculis longis, nigris, variam, aliaque præterea tænia per medium cinctam, cæterum ex griſeo & fuſco, marmoris inſtar, variegatam, apice turbinato brevi præditam.

Litt. H. Hæc ex flavo perfundata, marisque fluctuum inſtar undata, apice gaudet flavo, longo.

Litt. I. Eadem ſupina.

Litt. K. Dilute fuſci hæc eſt coloris, ſplendens, lævis, quorundam inſtar lapidum Bezoar Orientalium, apice brevi donata.

Litt. L. Cylindrus niger, unicolor, Orientali itidem Bezoar ſimilis.

Litt. M Hæc pariter Cochlea colore obſcure griſeo lapidem Bezoar æmulatur, binasque faſcias, characteribus veluti ornatas, monſtrat. Rumphio *Sepulturæ* audiunt.

Litt. N. Dilute cinereo griſea hæc eſt & lævigata, Characteres, qui literas quaſi Maleytarum referunt, inſcripta.

Litt. O.

Num. 29——35. Dit zyn alle heel fraaie en rare ſtukken, die ſelden in de Kabinetten der Liefhebbers gezien worden. Die van Num. 29 is bleek wit, en die van Num. 30 melk-wit gekouleurt, met geplooide gieren, diep gevoornt tot aan 't uiterſte puntje. De overige tot Num. 35 zyn van de zelve gedaante; doch alle verſchillende in grootte en kouleuren.

Num. 36 Is donker geel op een witten grondt langwerpig geſtreept.

Num. 37 en 38. Gemene Soomtjes, die van Lyſter *Buccina recurvi-roſtra* genaamt worden.

Num. 39 Is weder een vreemde ſoort, geheel donker bruin, met een brede witte ſoom, verder eenvoudig en glad, boven om de gieren klein gekorreld, als pereltjes.

Num. 40 en 41 Zyn bleek wit, zonder ſoom, en boven aan de gieren gebult.

Num. 42 Is klein, wit, en diep in de lengte geribt over alle de gieren.

Num. 43. Deze is aſch-geel, mede geribt, gekartelt, en diep gevoornt, zonder ſoom.

Num. 44 en 45 Zyn twee kleine, geſoomt, met hoge ruggen en gebult.

Num. 46. Deze is zachtjes geribt, en blaauw geband over de gieren: het topeinde heeft een lange punt.

Dewyl onze verzameling van Conchylien in vele geſlachten beſtaat, en nog veel meer in ſoorten en byſoorten, zo zyn wy gehouden, van alle die geſlachten, onder ons beruſtende, mede zo veel als doenlyk is, de voornaamſte ſoorten in plaat te vertonen, in een klein begrip, om de Liefhebbers met een opſlag van 't oog te gelyk een ryken voorraadt op te diſſchen: anders zou dit Deel te verre boven de voorgaande uitlopen; weshalven wy hier nog een ander geſlacht hebben bygevoegt, namentlyk *Eenſchalige en gedraaide Horentjes*, die *Rhombi* of *Strombi* en *Cylinders* genaamt worden, zynde gemeenlyk langwerpig van figuur, in malkander gerolt, als papier, of linnen, met een gorgel, met en zonder tanden, dik en kort van rollen, van een en meerder verandering in kouleuren, met hoge en lage ruggen, naauw en wyd van mondt, met enge en uitgezette lippen, of ſluitinge.

Lett. A.B.C.D.E en F. Deze vyf Cylinders, of Wellen, zyn van de grootſte, langſte en dikſte ſoort, ieder van eene byzondere tekening, gemarmert, getygert, breed geband, wit en geel geplekt, gelyk hartjes van dieren, over de grote, lange, gieren, waar van de ſchaal glad en blinkend is, met een kort draaipuntje vooruit. Die van Lett. B wordt van onderen gezien.

Lett. G. Is een Agate Rolle, met een breden bandt van boven, lang en zwart geplekt, neffens nog een bandt, over 't midden geringt; verder graauw en bruin gemarmert, en kort van draaipunt.

Lett. H. Deze is geel van grondt, waterachtig, als de baren of wellen van de zee, getekent met een lang geel puntje.

Lett. I. De zelve van onderen.

Lett. K. *Iſabella*, of licht bruinkleurig, glanzig en glad, gelyk eenige Orientaalſche Bezoarſtenen, kort van punt.

Lett. L. Deze is eenkleurig zwart, mede gelyk een Orientaalſche Bezoar.

Lett. M. Deze heeft mede de kouleur van een donker graauwe Bezoarſteen, met twee banden, die als met karakters verſiert zyn. Zy worden door Rumphius *Sepulturæ*, dat is *Prinſſe-begraffenis*, genaamt.

Lett. N. Is licht aſch-graauw en gladverwig, met karakters als Maleiſche letteren, die 'er op geſchreven zyn.

Lett. O.

Litt. O. Cylindrus obſcure griſeus, lævis, tribus faſciis, ex nigro elaboratis, obvolutus, ex nigro guttatus. Quatuor hi poſtremi Cylindri admodum brevi & intropreſſo gaudent apice, fimbriaque exigua cinguntur.

Litt. P. *Rhombus cylindratus, major, ſtrictior, undatus & faſciatus, clavicula acuta, productiore.*

Ita Liſterus Latino nomine tenuem hanc, oblongam & raram Volutam compellat. Nobis ea occurrit faſciis expers, albo ſuper fundo tam eleganter ex dilute fuſco variegata, ut pictura veluti domos & propugnacula repræſentet. Accedunt alia adhuc ornamenta. Majores gyri in cylindris & volutis omnibus maximam conſtituunt partem corporis. Iſthæc autem ſpecies longiſſimo gaudet apice capitali, & clavicula latiſſima.

Litt. Q. Idem ſupinus.

Litt. R. Ad eandem hic pertinet ſpeciem cum priore, at minor eſt, licet ejusdem tamen figuræ: ex cinereo flavo autem perfundatus lata cingitur in medio faſcia, quæ dilute fuſcis maculis, Achatæ in modum, eleganter variegata & guttata eſt; ſupra & infra præterea maculæ majores conſpiciuntur. In gyris anticis ſulci colore albo ſuffuſi ſunt. Ex Indiis Orientalibus deferuntur.

Litt. S. Cylindrus craſſus, ex mari Auſtrino oriundus, rariſſimus & perquam ſingularis, brevis & craſſus, ex albo perfundatus, filamentoſis faſciolis, profundius impreſſis, confertim circumdatus, ex ruffo marmoris in modum variegatus, albisque ſtriis, oblongis, ab obtuſo apice poſteriora verſus ad claviculam usque diſtinctus.

Litt. T. Rarior itidem hæc eſt ſpecies, ex mari Mediterraneo quoque producta, teſta perquam craſſa gaudens, cinereo flava, ex dilute fuſco marmorata, atque in fundo filamentis obvoluta. Gyrus ejus alter albiſſimus eſt, apex vero fuſcus.

Litt. V. Dilute griſeis hæc nubeculis diſtincta, obſcure griſeis faſciis circulata, anterius eleganti apice donata eſt.

Litt. W. Iſthic Cylindrus fundo gaudet albo, ruffisque maculis & punctis eum fere in modum, ac ova quarundam avium, refertus eſt, alboque apice præditus.

Litt. X. Cylindrus minor, Achatinus, quem *Cyprinum* alii *Catulum* vocant.

Litt. Y. Cylindrus hic exiguus, albicans, ex dilute rubro deſuper, marmoris in modum, variegatur, acutoque apice inſtructus eſt.

Litt. Z. Iſthic cinereoflavus eſt, undulata, fluentis inſtar aquæ, pictura variegatus, binis faſciis obvolutus.

Duodecim præterea minores adhuc ſpecies exhibemus, quæ literis, a, b, c, ad m usque, notatæ ſunt, inter ſe diverſæ, peculiari quælibet pictura præditæ, at figura tamen fere convenientes, Cylindris vulgaribus ſimiles: unde haud duco neceſſarium, ſingulas ſeorſim deſcribere; quum icones ſolæ ſufficiant.

TABULA QUINQUAGESIMA ET QUARTA.

Sectio decima ſeptima

Ultra ſeptuaginta exhibet æri inciſos variarum ſpecierum Rhombos Cylindro pyramidales, ſuperius circa extre-

Lett. O. Donker graauwe en gladde Cylinder, met drie zwarte uitgewerkte banden omwonden, en zwart geſtippelt. Deze vier laatſte zyn heel kort als ingedogen van punt, en met een kantje omringt.

Lett. P. *Rhombus cylindratus major, ſtrictior, undatus & faſciatus, clavicula acuta productiore.*

Aldus wordt deze ongemeen langwerpige dunne Wel in 't Latyn by Liſter genaamt: maar wy vinden de zelve zonder banden, op een witten grondt van boven zo fraai met een licht bruine kouleur gemarmert, dat het gelyk huizen en veſtingen in gedaante verbeeldt, neffens andere ſieraden. De grote gieren van alle de Rollen of Wellen beſlaan het meeſte hoorn, waar van deze ſoort de langſte punttop maken, en de wydſte ſluiting hebben.

Lett. Q. De zelve van onderen verbeeld.

Lett. R. Deze is van de zelve ſoort als de laatſte, maar wat kleiner, hoewel van 't zelve maakſel, aſch-geel in den grondt, met een brede middelbandt, die met licht bruin, Agaatswyze, ſierlyk gevlakt en geſtippelt is, van boven en beneden grover geplekt. Over de voorſte gieren zyn de vooren wit gevult. Zy komen uit Ooſt-Indië.

Lett. S. *Dikke Rol*, komende uit de Zuidzee. Het is heel raar en vreemd, kort en dik, wit in den grondt, vol met dradige bandtjes diep omringt, met een roſſe kouleur overmarmert, en witte langwerpige ſtrepen van de ſtompe punt tot achter aan de ſluiting.

Lett. T. Is mede een vreemde ſoort, uit de Middelandſche zee medegebragt, heel dikſchalig, aſch-geel, met licht bruin gemarmert, en in den grondt dradig omwonden, waar van de twede gier heel wit en 't puntje bruin is.

Lett. V. Licht graauw gewolkte Wel, met donker graauwe banden omwonden, en van voren fraai gepunt.

Lett. W. Deze Rol is op den grondt wit, met roſſe plekken en ſtippen gevult, gelyk men aan eenige vogel-eieren ziet, en wit gepunt.

Lett. X. Klein Agaat Rolletje, dat ook wel 't *Cyperſche Katje* genaamd wordt.

Lett. Y. Dit Cylindertje is wit, met licht rood overmarmert, en ſcherp gepunt.

Lett. Z. Dit is aſch-geel, ſtroomachtig gemarmert, gelyk vloeiend water, met twee banden omwonden.

Nu volgen hier nog twaalf kleiner ſoorten, die gelettert zyn met het kleine a.b.c. tot letter m. ieder van een byzondere ſoort en tekening, doch in gedaante met elkander meeſt overeenkomende, naar de gemene Rollen, of Cylinders, zo dat wy niet nodig achten ieder in 't byzonder te beſchryven, het welk de figuur genoegzaam uitwyſt.

VIER EN VYFTIGSTE TAFEREEL.

De zevende ſnede.

Wy verbeelden hier in plaat over de zeventig ſtuks en ſoorten van *Rhombi*, die pyramiedswyze van boven aan het krul- of punteinde dik

extremum turbinatum late & tumide expanſos, inde ſenſim verſus claviculam ſeſe attenuantes & anguſte convergentes, epiſtomiis hinc ſimiles, quibus ad minora & majora dolia obturanda utimur; quapropter etiam Belgis *Epiſtomia* vocantur. Eorum quidam arcte clauſi ſunt, inſtar Cylindrorum, qui a Rumphio juxta Plinium *Volutæ* vocantur: hujusce ſpeciei plurimi ſuperne circa extremum turbinatum longo & mediocri apice gaudent; alii ſupra gyros plani ſunt, & vix dentati, ſed labiis lævibus inſtructi; alii unicolores, & filamentis obvoluti; alii variis coloribus & figuris diſtincti, nubilati, ſtriati, faſciati, tigrino more picti, reticulis veluti obducti; ut adeo plurima heic ſpeculandi materies occurrat, nec inſtituti noſtri ratio permittat, ſingulos, quos heic exhibemus, ſeorſim deſcribere. Quapropter nonnullos ſaltem principes ſeligemus deſcribendos, reliquos Curioſorum ſaltem oculis expoſituri. Poſteritas emendet ſuppleatque noſtros defectus.

Ex figura atque pictura facile eſt conjicere, quotnam ejusmodi genus conſtet è ſpeciebus; quarum tamen minimam forte partem adhuc poſſidemus: ut ut multo plures noſtro in Muſeo præterea extent ſpecies, quas intactas prætermittimus, ne juſto latius evagemur. Immenſi Conditoris Cornucopiæ adeo inexhauſtum eſt, ut hominum quilibet, quem inveſtigandi trahit amor & voluptas, ſatis ſuperque invenire queat, quacunque etiam materie delectetur. Dei dona quovis die renovantur, illisque, qui ſedulo quærunt, largiter & ultro impertiuntur.

Num. 1. Rhombus major, ex cinereoflavo perfundatus, colore magis fuſco deſuper tectus, tænioliſque adhuc obſcurius ſpadiceis denſiſſime obvolutus, binas præterea gerens faſcias flavas, latas, alteram ſuperne circa gyrum capitalem, alteram, quæ latiſſima eſt, infra circa claviculam. Extremum turbinatum ſupra prorſus latum eſt & ad planitiem usque intropreſſum. In omnibus rhombis, magnis & parvis, nonniſi extimus conſpicitur gyrus: reliqui ſaltem circa extremum capitale conſpicui ſunt, ibique numerari poteſt, in quotnam ſpiras cochlea quævis circumvoluta & gyrata ſit. In hocce Rhombo decem numeramus circumvolutiones. Juxta longitudinem præterea a ſuperioribus deorſum usque ad gyri claviculam rectæ pariter lineæ deferuntur, quæ partim depreſſius, partim in eodem plano, per ſuperficiem decurrentes reticulum veluti referunt.

Num. 2. Idem ſupinus, niveo intus ſubtegmine conſpicuus.

Num. 3. Rhombus vel Voluta faſciata, cinereoflava, ruffis faſciis, filamentoſis, ordinate, & confertim obvoluta: ſuperne circa extremum capitale prorſus ſpadiceus heic color regnat, eminensque apex minutus cernitur. Retro circa gyri claviculam filamenta veluti exiguis nodulis inæqualia ſunt & elatiora. Supra ventrem binæ tantum profundæ ſtriæ juxta longitudinem decurrunt. Viſu quam elegantiſſima eſt hæc Concha.

Num. 4. Iſthanc olivino colore pictam confertiores adhuc faſciæ, filamentoſæ, obſcure fuſcæ, totam ambiunt. Gyri ſuperne, ex obſcure ſpadiceo unicolores, minuto apice turbinato, prominulo, gaudent.

Num. 5. Voluta dilute cærulea, oblongis conſpicua ſtriis, obſcure ſpadiceis, quæ a ſe mutuo interſtinctæ, & in faſcias veluti manipulatim colligatæ, ſuperficiem ambiunt. Capitis turbinatum extremum applanatum & intropreſſum eſt, atque ſuperne ex albo & ſpadiceo eleganter variegatum. Hæc quoque Cochlea rarior eſt & infrequens.

Num. 6. Voluta ſpadicea, quam lata faſcia, alba, eleganter picta, ambit: clavicula quoque faſciata eſt. Superne ad extremum capitale gyri ex fuſco & albo variegati ſunt; ibidemque apex turbinatus prominet.

Num. 7. Eadem ſupina.

Num. 8. Voluta rubra, faſciis dilute fuſcis, filamentoſis, denſe circulata. Superne ad extremum capitale, quod acuminatum prominet, gyri itidem ex flaveſcente rubro unicolores ſunt.

Num. 9.

dik en breed zyn uitgezet, en allengskens naar de ſluitinge dunner worden en ſmal toelopen, gelyk tappen, die men gemeenlyk gebruikt in kleine en grote vaten; weshalven de zelve in 't Nederduitſch ook *Tappen* genaamt worden. Eenige ſluiten heel digt, gelyk Cylinders. Rumphius noemt de zelve na Plinius *Volutæ*, of *Wellen*. De meeſte van deze ſoort zyn lang en middelmatig gepunt boven aan de krul, en andere zyn plat over de gieren en weinig getand, maar glad van lippen; eenige zyn van een kouleur, en met draden omwonden; andere met verſcheide kouleuren en figuren gewolkt, geſtreept, geband, getygert, en als met netten overtrokken, zo dat 'er zeer veel ſpeculatie in gevonden wordt, te lang om ieder hier in 't byzonder te beſchryven.

Wy zullen derhalven eenige der voornaamſte uitkiezen, en de overige aan 't oog der Liefhebbers overlaten, en aan die na my zullen komen om dit te verbeteren. Ieder kan uit de gedaante en tekening ligt zien, hoe velerhande ſoorten uit een geſlacht voortkomen, daar wy miſſchien nog maar een klein gedeelte van bezitten, ſchoon 'er nog veel meer ſoorten, dan hier vertoont worden, in onze verzameling overblyven, die wy, om niet te verre uit te lopen, hier alle niet bybrengen. Des groten Scheppers rykdom gaat zo verre, dat ieder menſch, die luſt en liefde heeft te zoeken, overvloedt genoeg kan vinden, in wat ſtoffe het ook zyn mag. Gods gave is alle morgen nieuw, en Hy deelt ze gaarne mede aan die ze ernſtelyk zoeken.

Num. 1. Een grote *Rhombus*, of *Tap*, aſch-geel van kouleur op de grondſchaal, met een bruiner verwe overdekt, en met nog donkerder bandtjes heel digt omwonden, met twee gele, brede, banden; de eene boven aan de topgieren, en de andere, zynde de breedſte, naar beneden van de ſluiting. De krultop is boven heel breed en plat ingedrukt. Van alle de Tappen, groot en klein, wordt niet meer dan een buitenſte gier gezien: de overige kan men aan het topeinde tellen, in hoe veel Wellen ieder hoorn gekrult of omwonden is. Aan deze telt men tien. In 't langwerpige van boven af, tot aan de ſluiting van de gier, zyn mede regte liniën, die diep en vlak daar over heen lopen, en een net verbeelden.

Num. 2. Is de zelve van onderen, met ſneeuw-wit van binnen uitgevoert.

Num. 3. *Gebandeerde Wel*, aſch-geelkleurig, met roſſe, dradige, banden in order digt aan malkander omwonden. Boven aan het topeinde is deze heel bruin gekouleurt, met een klein uitſtekend puntje. Achter om de ſluiting van de gier zyn de draadtjes als klein geknoopt en verheven. Over 't lyf in de lengte lopen maar twee diepe ſtrepen. Het is een fraai hoorn.

Num. 4. Deze is olyfkleurig, met nog digter donker bruine, dradige, banden geheel omwonden. De gieren van boven zyn eenkouleurig donker bruin, met een klein uitſtekend krulletje.

Num. 5. Licht blaauwe Wel, met langwerpige, donker bruine, ſtreepjes, die van malkander geſcheiden, en bandswyze digt als neffens den ander geſnoert en omwonden zyn. Het topkrulletje is plat ingedogen, en van boven wit en bruin ſierlyk gemarmert. Dit is mede een raar en vreemd ſtuk.

Num. 6. Bruine Wel, met een breden verſierden witten bandt omringt, als mede achter om de ſluiting. Boven aan het topeinde zyn de gieren met bruin en wit gemarmert, waar van het krulpuntje uitſteekt.

Num. 7. De zelve van onderen.

Num. 8. Rode Wel, met licht bruine banden, draadswyze digt aan malkander omringt. Boven over het topeinde, dat mede puntig uitſteekt, zyn de gieren geelachtig rood eenkleurig.

Num. 9.

Num. 9. Rhombus Arantioflavus, fascia lata dilute flava in medio obvolutus; superne per gyros albis maculis cinctus, apice prominulo, obtusiore tamen, præditus.

Num. 10. Voluta fasciata, citrina, conoidea, fasciis latis, albis, quasi insculptis, obvoluta: superne ad extremum capitale fascia supra gyros decurrit alba, ex saturate Arantioflavo elaborata. Apex ibidem longus prominet.

Num. 11. Rhombus conoideus, albus, magnis maculis dilute spadiceis distinctus, albis & latis fasciis cinctus, binis seriebus punctorum fuscorum, in funiculos quasi compositorum, albo super fundo annulatus, superne in albis gyris eleganter ex obscure fusco variegatus, apice albo, prominulo, donatus.

Num. 12. Idem subtus conspicuus, maculis pulcherrimis, fuscis, flammas referentibus, ligni instar Cedrini, distinctus.

Num. 13. Ex maximis hæc est Volutis conoideis, albissimo colore perfundata, fascia insigni, lata, spadicea, versus superiora gaudens, aliaque simili deorsum ad claviculam acuminatam: inter has aliæ præterea latæ fasciæ, albæ, per medium æque, ac supra & infra circum claviculam deferuntur. Accedit & quædam ex spadiceo variegatio. Apex turbinatus, asper, longum prominulus adest. Hac in specie infinitæ dantur varietates ratione picturæ singularissimæ atque quammaxime admirandæ; ut hinc pro dignitate omnes describi non possint: quapropter reliquis supersedemus, juxta ac in principio hujus Tabulæ commemoravimus.

Num. 14. Buccinum peregrinum, interna parte dentatum, testa crassissima præditum, ex albo perfundatum, fasciolis purpureis, dense & ex ordine juxta se mutuo positis, tanquam filamentis, omnes per gyros, qui rotundo apice terminantur, obvolutum. Forma hujus Cochleæ exoticis Cochleis marinis, quæ *Alykruik* vocantur, similis est, curta, rotunda, ampullosa: retro ad claviculam color est saturate spadiceus, breveque rostrum. Ex mari Austrino defertur hæc species.

Num. 15. Buccinum crassa testa præditum, striis filamentosis similibus instructum, eandemque ad speciem, ac prius, pertinens.

Num. 16. Idem subtus conspicuum, albissimo colore perfundatum.

TABULA QUINQUAGESIMA ET QUINTA.

Sectio decima octava.

Num. 1. Ultra viginti heic exhibemus Rhomborum maculatorum species, juxta se mutuo digestas, peregrinas & rariores, æri incisas. Ad Volutarum quoque genus illæ pertinent, suntque præsertim ratione nitidæ picturæ, qua alia aliam antecellit, inter elegantissimas: aliæ enim in superficie testæ externa maculis fuscis, magnis, marmoreis, lineisque subtilibus capillaceis, tum & maculis rotundis, albis, minutisque guttis fuscis, confertissime veluti obsitæ sunt; aliæ maculis punctisque rubris, nullis vero lineis, distinctæ; aliæ iterum flammas veluti, & undas currentium fluminum referente superbiunt pictura; aliæ quasi nubilatæ sunt & eleganter fasciatæ, quas inter & punctis minutissimis confertæ habentur; aliæ punctis majoribus maculatæ & fasciatæ sunt. Præterea aliæ dantur, quæ superne ad gyros acutis dentibus serratæ sunt; aliæ quæ, in obtusum gibber extuberantes, coronis quasi simile quid referunt, & extantibus apicibus gaudent; aliæ ad gyros capitales politæ sunt & læves, obtusisque apicibus præditæ. Inter eas, quas heic

Num. 9. Geel Oranjekleurige Tap, met een licht gelen breden bandt in 't midden omwonden; van boven over de gieren met witte plekken omringt, met een stompachtige uitstekende punt.

Num. 10. Gele kegelvormige Tap, met witte, brede, ingewerkte banden omcingelt. Boven aan het topeinde is de witte bandt, die over de gieren loopt, hoog Oranje-geel uitgewerkt, met een lange uitstekende punt.

Num. 11. Witte kegelvormige Tap, met grote licht bruine plekken, wit en breed geband, met twee reegjes bruine stippels als gesnoert, over het wit heen geringt, van boven donker bruin over de witte gieren fraai gemarmert, met een witte uitstekende punt.

Num. 12. De zelve van onderen verbeeld, met zeer sierlyke, bruine, plekken, gelyk Cederenhout, dat als vlammen verbeeldt.

Num. 13. Deze is van de grootste soort van kegelvormige Toten of Wel-Tap, heel wit op de grondschaal, met een groten, breden, bruinen, bandt, naar boven, als mede naar beneden, aan de puntige sluiting, tusschen beide, met brede witte banden zo om 't midden, als boven en beneden om de sluiting, met een bruine kouleur overmarmert, nevens een ruwe, lang uitstekende, krulpunt. Van deze soort zyn ongemeen veel veranderingen van seldzame en verwonderenswaardige tekening, zo dat het ondoenlyk is alles naar evenmatigheit te beschryven; weshalven wy 'er van afzien, gelyk in 't hoofdt van dit Tafereel reeds gezegt is.

Num. 14. Vreemd *Buccinum*, binnenwaards getand, heel dik geschaalt, grond-wit, met paarsse bandtjes digt aan malkander in nette order geschikt, draadswyze omslingert, tot over alle de gieren, die met een ronde punt eindigt. De slakhoorn is van gedaante gelyk de uitlandsche Alykruik, kort, rond, blaasachtig, achter aan de sluiting donker bruin, met een korte tuit. Deze soort komt uit de Zuidzee.

Num. 15. Een gelyke soort van *Buccinum*, of dikschalige kinkhoorn, met dradige streepjes, als de voorgaande.

Num. 16. De zelve van onderen verbeeld, met een sneeuwwitten grondt.

VYF EN VYFTIGSTE TAFEREEL.

De achttiende snede.

Num. 1. Wy verbeelden hier over de twintig soorten van *Rhombi maculati*, in een koppel geschikt, alle zeer vreemd en raar. Het is mede van 't fraaiste slag van Toten, die 'er gevonden worden, inzonderheit wegens hare nette tekening, ieder in 't byzonder, daar de eene de andere in overtreft: eenige zyn op den buitenschaligen grondt met bruine grote marmerachtige plekken, en fyne haairachtige linien, met witte, ronde, plekken, en kleine, bruine, stippen vol als overzaait; andere met rode stippen en plekken, zonder linien; weder andere die vlamswyze, en als baren in stromige rivieren, waar onder ook die heel fyn gestippelt, en andere die met grote stippen als geplekt en geband zyn. Daar onder worden gevonden die boven over de gieren deels puntig gekartelt, deels stompachtig gebult zyn, dat naar kronen gelykt, en met puntjes uitstaan; andere die over de hoofdgieren egaal en glad zyn, met stompe punten. Daar worden mede eenige van onderen vertoont. Alle deze soorten, in een

heic exhibemus, nonnullæ ſupinæ repræſentantur. Omnes hæ ſpecies, ad unum genus pertinentes, vocantur Belgis *Mugge, grote en kleine Vliegeſcheetjes.* Liſterus inter *Cylindros Pyramidales* eas refert, binasque iconibus expreſſas ſiſtit: Rumphio audiunt *Volutæ Arenatæ.*

Num. 2. *Voluta conoidea, cordiformibus maculis diſtincta, rubra.*

In præcedentibus jam duas hujusce ſpeciei Arantioflavo colore pictas deſcripſimus & repræſentavimus: iſthæc vero elegantiſſimo minio infecta albis paſſim pollet maculis variæ magnitudinis corcula referentibus, tenuibusque filis capillaceis cingitur. Ad gyros antica parte plana eſt, minutoque apiculo donata.

Num. 3. Eadem ſupina.

Num. 4——10. Volutæ ſeptem pyramidales, ex albo perfundatæ, oblongis ſtriis, maculis, magnisque punctis rotundis, miniatis, pro parte in faſcias veluti digeſtis, & inſtar Italicorum, quæ pavimentis inſternunt, tapetiorum pictis exornatæ: unde & Mattæ Italicæ vocantur. Sub Num. 9 quædam ſupina repræſentatur.

Num. 11. Perrarum & minime vulgare hoc eſt ſpecimen, cui ſimile aliud vidi nunquam. Craſſa ſcilicet eſt & magna Voluta, quam quis alicubi in litoribus Americæ Hiſpanorum inventam ſecum tulit, quia elegantes veluti oculos ſtellatos, aut venuſtos flores, e dura quaſi lapidea materie, quali grandiores lapides aſtroitæ conſtant, ſuperficiei ſuæ adcretos monſtrat. Stelliformes maſſulæ, arctiſſime & perquam venuſte inter ſe mutuo digeſtæ, tam inferiora teſtæ, quam ſuperiora, capitale nimirum extremum & claviculam quaquaverſus & confertiſſime obſident. Fundus obſcure griſeus eſt, ſtelliformes vero ocelli albicant, qui tamen in medio depreſſiore pariter griſei apparent.

Num. 12. Eadem ſubtus conſpicua, qua parte ſtellati roſarum floſculi deraſi ſunt, ut dignoſci queat, ad quam ſpeciem Concha hæc pertineat. Eſt autem hac facie coloris pallidi. Nec dubitari fere poteſt, quin forte centenis aliquot annis emortua iſthæc Concha in limo litoris a fluctibus maris huc illuc voluta ſit: neque minus veriſimile eſt, quod radii ſolis itidem ad figurarum in ſuperficie hujus Conchæ elaborationem aliquid operæ contulerint. Ipſe haud poſſideo elegans hoc ſpecimen: ſed favore ſingulari clariſſimi Profeſſoris D. Sellii, ejus qui poſſeſſor eſt, id mutuum accepimus, ut Operi huic noſtro ejus iconem inſerere liceret.

Num. 13. *Concha Veneris* ſive *Panus textorius* dictus, quia figuram illius inſtrumenti, quod textoribus ita audit, fere æmulatur hæc Concha. Longa enim gaudet clavicula, cujus alterum extremum ſubtus apertum eſt, alterum arcte clauſum. Medium corpus craſſum eſt & rotundum. Labium ipſi eſt fimbriatum, latum, longum, reflexum, quod ſexus maſculini indicium eſſe perhibent. Corpus cæterùm dilute cinereoflavum eſt; extremum vero capitale dilute rubrum.

Num. 14. Altera ſpecies Pani textorii marini, teſta multo tenuiore prædita, labio autem fimbriato carens: quamobrem iſthæc ſua in ſpecie fœmella eſſe dicitur. Rara eſt & cara.

Num. 15 & 16. Præcedentes binæ Conchæ ſubtus conſpicuæ.

Num. 17. *Porcellana alba, vel Concha Veneris parva, alba, dorſo acuto.*

Tres hujusmodi ſpecies heic ſimul eodem ſub Numero exhibemus. Dorſis eæ gaudent elatis, acutis, quorum cuilibet ſuper inſtrata eſt coſta transverſalis, prominula. Superficies tota albida eſt & ſplendens. Extre-

een geſlacht beſtaande, dragen in 't Nederduitſch den naam van *Muggen, grote en kleine Vliegeſcheetjes.* Liſter ſtelt deze onder de *Cylindri pyramidales*, en heeft 'er twee van in plaat verbeeld. Rumphius noemt deze ſoort *Volutæ arenatæ*, *Zandhorentjes*, of *Vliegeſcheetjes*.

Num. 2. *Kegelvormige rode hartshoorne Tote.*

Wy hebben reets in een voorgaande Tafereel twee van deze ſoort met oranje-gele kouleur beſchreven en verbeeld, maar deze ſchone fermilioen rood, met witte plekjes doorgaans gevult, in gedaante van kleine hartjes in ſoorten, met fynhaairige draadtjes omcingelt; van voren plat over de gieren, met een klein puntje.

Num. 3. De zelve van onderen verbeeld.

Num. 4——10. Zeven pyramidale Toten, die wit in den grondt, met langwerpige ſtrepen, plekken, en grote, ronde, ſtippen, fermilioen rood, deels bandswyze, en als Italiaanſche vloertapyten getekent zyn, en daarom ook *Italiaanſche Matten* genaamt worden, waar van Num. 9 van onderen gezien wordt.

Num. 11. Dit is een raar en ongemeen ſtuk, diergelyken ik nooit meer gezien heb. Het is mede een dikke plompe Wel, die in de Spaanſche Weſt-Indiën ergens aan ſtrandt is opgeraapt, om dat het fraai gelyk ſtarachtige oogen, of kleine fierlyke bloemen, die daar over heen gegroeit zyn, vertoont, uit een harde ſteenachtige ſtoffe, gelyk als de grote ſtarre-ſtenen groeien. De ſtarachtige gewasjes zyn zo digt en fraai in malkander geſchikt, zo wel van onderen, als van boven aan het topeinde en de ſluiting, is 't overal gevult en omzet; donker graauwverwig, met witte ſtarachtige oogjes, die midden in de verdieping mede graauw zyn.

Num. 12. Is de zelve, van onderen verbeeld, daar de ſtarreroosjes zyn afgeſchraapt, om de ſoort van 't horentje te zien, daar het eenvoudig doods bleek vertoont. Dat het ligtelyk honderden van jaren dood en in de ſlyk aan 't ſtrandt af en aangeſpoelt zal zyn, is genoeg te denken, en dat de zon hare kracht daar mede toe heeft verleent, om de figuren daar op te werken, is heel waarſchynlyk. Wy bezitten dit fraaie ſtuk zelf niet, maar 't is ons goedgunſtig geleent, om 't in ons Werk in plaat te mogen brengen, van den hooggeleerden Heere Profeſſor Sellius, die daar bezitter van is.

Num. 13. *Wever-ſpoel*, of *Schiet-ſpoel*; want zo vertoont zich deze zeeſpoel in figuur, met een lange ſluitinge, waar van het eene eindt onder open, en het ander digt geſloten is, in 't midden dik en rond. Deze heeft een brede, lange, omgeſlage lipſoom, dat voor 't mannelyke geſlacht gehouden wordt. Verder is ze over 't lyf licht aſch-geel, en boven aan 't topeinde licht rood geverwt.

Num. 14. De twede ſoort van Zee-wever-ſpoel, die veel dunner van ſchaal is, en geen lipſoom heeft; daarom wordt deze voor 't wyfje van dit geſlacht gehouden. Zy zyn heel raar en waardig.

Num. 15 en 16 Zyn de zelve van onderen verbeeld.

Num. 17. *Witte Jamboeſen*, waar van wy hier drie by malkander verbeelden, met hoge, puntige, ruggen, daar een kantige dwarsrib over ieder heen legt, heel ſchoon wit en glanzig. 't Hoofdeneindt is korter en dikker als naar achteren. Aan beide einden

Extremum capitale brevius & craſſius eſt, quam alterum: utrumque autem granulo quodam pollet orbiculari, pallide albo, quod, margaritæ inſtar, circulo eſt incluſum. Teſta earum ſimplici conſtat gyro, cujus fines, malini inſtar floris, dilute rubeſcunt. Juxta has aliæ adhuc tres ſpecies Trochis adfines, quas Globulos marinos vocant, collocatæ ſunt.

Num. 18. Novem heic alias repræſentamus Porcellanas albiſſimas, quæ Liſtero Conchæ utroque latere ſe colligentes vocantur. Gibbere carent, at coſta tereti extuberante, transverſim dorſo adcreta, gaudent. Supra & ſubtus heic conſpici poſſunt. Vocantur etiam *Oſcula*, quia hiatu inſtructæ ſunt os referente, quem bina labia æqualia ſtipant.

Num. 19. Variæ Porcellanarum minorum ſive Concharum Veneris ſpecies, multivariis gaudentes coloribus & picturis, partim vulgares, partim rariores. Ita pateant naturæ miracula.

Num. 20. Octodecim ſpecimina majora Concharum Veneris ſive Porcellanarum majorum, quæ ſpecie, colore, pictura variæ ſunt. Omnes has & ſingulas prolixe & accurate deſcribere vix per vires noſtras licet: quare ſufficiat earum dediſſe icones.

Num. 21. Alvearia dicta, vel Apiaria variarum ſpecierum, juxta ſe mutuo diſpoſita, ſupra & ſubtus conſpicua. Sunt autem parva duntaxat Buccina, quæ Apiariorum, vel & Infantum faſciis involutorum formam gerunt, hincque ab aliis etiam *Cunæ* vocantur. Longiſſima gyris gaudent decem circumeuntibus, qui, ut apiaria, firmiter inter ſe mutuo implexi ſunt. Exiguo patent foramine orbiculari, intra quod reconditus degit Limax incola. Præterea ſimul heic juxta repræſentamus nigras quasdam conchas, tuberoſas, Æthiopes dictas, ad Buccina pertinentes, tuberculis magnis, parvis, nigris, ſplendidis, faſciarum in morem digeſtis, cinctas.

Num. 22. Globuli marini, ſive Nuſſatellanæ granulatæ, quæ ſunt minores Veneris Conchæ, granis asperæ, dorſo alto & obtuſo præditæ, albiſſimæ, cinereo-flavæ, & purpureæ. Earum aliæ pronæ aliæ ſupinæ exhibentur. Subtus dentatæ ſunt & ſtriatæ, ſupra ex albo granulatæ, margaritis quaſi conſitæ, ſtriatæ, aut & læves, variisque figuris pictis ornatæ. Aliæ ſuper dorſo profundum gerunt ſulcum, aliæ æquales ſunt. Pertinent huc etiam Urſulæ dictæ, & Pediculi, qui omnium minimi ſunt. Ex Amboinæ inſula, quæ Nuſſatello vocatur, proveniunt, & inde nomen habent.

Num. 23. *Rhombi parvi, dentati, & muricati.*

Ab utraque parte eos heic depictos ſiſto. Sunt tuberibus albis inæquales, & ex obſcure fuſco variegati. Præterea altis gaudent coſtis, quæ faſciis veluti pallido margaritarum albore conſpicuis circulantur. Raræ admodum ſpecies ſunt, quas heic exhibeo, nec frequenter inveniuntur. Pumilionum vero inſtar nunquam majores evadunt.

TABULA QUINQUAGESIMA ET SEXTA.

Sectio nona & decima.

De *Buccinis*. Vid: Liſterus.

Buccina variis plerumque diſtinguuntur cognominibus, quæ a Cornibus, Tibiis, aliisque inſtrumentis muſicis deſumta ſunt, prout nimirum varia gaudent forma & ſpiris, variosque excitant ſonos; ſi quando arte

einden ziet men een bleek, wit rond, korreltje in een kring, gelyk een parel. Hare ſchaal beſtaat uit een gier, waar van de uiteinden licht rood appelbloeſſem gekouleurt zyn: nog zyn hier neffens geplaatſt drie *zee-hembtknoopjes*, zynde byſoorten van de *Trochus*.

Num. 18. Hier verbeelden wy negen andere, langwerpige, heel witte Porcelleine *Bekjes*, of *Jamboeſen*, by Liſter *Concha utroque latere ſe colligens* genoemt, die niet gebukkelt, maar met een rond verheve rib, dwars over den rug gegroeit is. Zy worden van boven en onderen gezien, en *bekjes* genaamt, om dat zy eene opening hebben gelyk een mondt met twee egale lippen.

Num. 19. Verſcheide ſoorten van kleine *Kliphorens*, beſtaande in velerhande kouleuren en tekeninge, die ongemeen en deels gemeen zyn, daar het wonder der Natuur in uitblinkt.

Num. 20. *Klipkouſſen*; of 18 ſtuks groter ſoort van *Kliphorens* en *Porcelleinen*, die mede in veel ſoorten, kouleuren en tekeninge beſtaan. Het is onmogelyk alle deze ſtukken in 't net en breed te beſchryven; wy vergenoegen ons derhalven de ſoorten in plaat te vertonen.

Num. 21. Verſcheide ſoorten van *Byekorfjes*, die by malkander gelegt zyn, en zo wel van boven, als van onderen verbeeld worden. Het zyn kleine *Buccina*, die de gedaante van byekorfjes, en gebakerde kindertjes hebben; andere noemen zy *Cunæ* of *Kinderwiegjes*. De langſte hebben tien omcingelende gieren, die gelyk de byekorven vaſt aan malkander gevlochten zyn, met een kleine ronde opening daar het ſlakdiertje in verborgen leeft. Hier neffens vertonen wy drie zwarte geknobbelde *moortjes*, van *Buccina*, die bandswyze met groot en kleiner, zwartglanſige knobbels omwonden zyn.

Num. 22. *Zeeknopjes*, *gekorrelde*, *rond en hoog gebulte*, *ſpier-witte*, *aſch-gele en purperverwige Conchæ Veneris parvæ*, waar van eenige van boven, en andere van onderen gelegt zyn, met tandtjes en geſtreept van onderen, van boven wit gekorrelt, gepereld, geſtreept, glad, en met getekende figuren over den rug; eenige met een diepe voorn, andere glad, *Urſulæ*, *Beertjes*, en *Pediculi*, *Luisjes*, genoemt. Dit zyn van de kleinſte ſoort. Zy komen uit Ambon, van 't eilandt *Nuſſatello*, daar zy den naam naar hebben.

Num. 23. *Kleine en getande Rhombi*, die van onderen en boven aangewezen zyn, wit gebult en donker bruin gemarmert, met hoge ribben, die als perels bleekwit bandswyze omwonden zyn. Het zyn heel rare ſoorten, die zeer ſelden gevonden worden, en blyven maar klein, als dwergjes.

ZES EN VYFTIGSTE TAFEREEL.

De negentiende ſnede.

Van de *Buccina*. Zie Liſter.

De *Buccina* worden gemeenlyk *Trompetten*, *Tritons-horens*, *Blaas-horens*, *Fluit-horens*, enz. genaamt, naar hunne gedaante en omloop of krul zulks medebrengt, een geluidt verwekken, als zy tot de bovengemelde Muſikale inſtrumenten door de kunſt worden

arte ad usus musicos adaptantur. Rumphius generali ea nomine *Stromborum* insignit, qui rursus peculiaribus singuli denominationibus inter se distinguuntur. Quantum ad omnes hasce, quæ maximam partem rariores sunt & minus vulgares, species Cochlearum pennatarum, subularum, Buccinorum scalarium, turbinatorum, tympanatôn, Tygrinorum, tuberosorum, gyratorum, circumvolutorum, profunde sulcatorum, aliorumque majorum & minorum Stromborum; largissimo sane numero eas heic secundum nativa exempla æri incisas exhibemus, spe freti, fore ut harumce rerum Curiosis ita satisfactum sit.

Fateor carpere heic quempiam posse dicendo, quod dolendum sit, tot elegantissima specimina tam angusto spatio includi, & arcte adeo juxta se mutuo reponi. Verum veniam is dabit facilem, si considerayerit, haud fieri hoc a nobis, ut chartæ parcatur, aut Emtori damnum inferatur: cum contra loco quinque aut decem, quibus alii totam replent Tabulam, quinquaginta, sexaginta, pluresque etiam unica in Tabula species, manente pretio eodem, ipsi offeramus. Scilicet instructissimum est hujusmodi rebus nostrum museum, tantoque redundat specierum numero, ut vel multas adhuc debeamus intactas relinquere, ne Tomus hic Operis nostri ultra justam magnitudinem excrescat. Hæc ratio est, ob quam compendio uti teneamur.

Num. 1. Buccini heic rarissimam quandam atque elegantissimam sistimus speciem, clavicula donatam longa, gracili, bilingui, circa extremum acuminatum arcte connivente. Labium adest late fimbriatum, extrorsum dentatum. Gyrus prior, maximus, crassus est lateque expansus: reliqui undecim gyri in acutissimum terminantur apicem. Superficies ejus undequaque simplex est & lævis. Gyri arcte contorti sunt, & dilute cinereo flavi; circa sulcos tamen colore Arantio conspicui.

Num. 2. Aliud ejusdem speciei Buccinum, at multo angustius & longius exporrectum, quindecim præditum gyris circumeuntibus, qui circa extremum capitale in acutissimum apicem desinunt. Clavicula itidem longior est, & acutissime terminatur. Labium pariter quam profundissime serratum sive acutis dentibus distinctum est.

Num. 3. Aliud ejusdem speciei, priori per omnia simile, nisi quod labium huic sit læve, nec dentibus ramosis inæquale. Supinum id heic depictum est, ut longa ejus conspiciatur clavicula, bilinguis, in rostrum Gallinaginis veluti exiens.

Num. 4. Strombi longioris, primi, sive Subulæ dictæ Sceleton, vel potius convolutiones denudatæ. Scilicet Strombum heic quendam maximum, crassissimum & ponderosissimum, hincque in suo genere primum sistimus, cujus volumina interiora circumambiente testa, non sine multo labore, dextere denudavimus; ut sic compareat, quomodo parietes interni crassi & validi circum scapum medium, qui pariter pro ratione parietum crassus & robustus est, sese contorqueant, scalasque veluti cochlides forment, infra ad ostium latas, paullatim versus superiora angustiores, in acutum denique apicem coeuntes, juxta quas animal intus habitans adscendit & descendit. Omnes Conchæ convolutæ, breves vel longæ, peculiari quælibet ductu interne gyrantur, ut suo singulæ animalculo aptum præbere queant domicilium, in quod id se per gradus recipiat, & è quo exeat pro lubitu. Cernite atque discite hinc summi Creatoris miracula, in omnibus Ejus operibus conspicua! Quis immensam hanc sapientiæ abyssum exhauriat? Animans quodlibet, illudque minimum æque ac maximum, eum in finem creatum est, ut usum præstet Homini eumque erudiat, quo is meditando super his sese exerceat suoque iterum proximo sic inserviat. Nonne Sacræ Literæ Hominem ad Animantia ablegant? Imo vel ad minutissimas Formicas.

Num. 5. Minor hæc est Subula, at ejusdem speciei, in formam Scalarum Cochlidum redacta, in qua omnia animalculo incolæ proportionata comparent.

Num. 6.

worden geholpen. Rumphius geeft haar een algemenen naam van *Strombi*, in 't Nederduitsch, *Naalden* en *Pennen*, die ieder weder hare byzondere benaming hebben. Aangaande deze meest rare en vreemde soorten van Penne-horens, priemen, krul-horens, wenteltrapjes, trommel-schroeven, tyger-pennen, knobbel-pennen, gedorende en getakte pennen, snuit- en gedraaide, omwondene, diep gevorende en velerhande grote en kleine naalden en pennen, de zelve hebben ieder hare byzondere figuur, tekening en benaming, daar wy hier rykelyk in plaat volgens de Natuur van verbeelden; in hope, dat zulks de Liefhebbers en kenners zal vergenoegen.

Men zou hier over wel kunnen zeggen; het is schade en jammer, dat zo vele fraaie dingen op zulk een kleine spatie vertoont worden, en te digt in malkander gedrongen staan. Doch men gelieve ons deswegen te verschonen! Het is niet uit spaarzaamheit van 't papier, en tot nadeel voor den koper, die in plaats van vyf tot tien, vyftig, zestig en meer soorten te gelyk (voor het zelve geldt) te zien bekomt. De reden hier van is, dat ons Kabinet wel voorzien is en overvloedige soorten kan uitleveren, zo dat wy nog veel daar van moeten achterlaten; anders zou dit Deel te groot worden, en wy zyn dus eenigermaten gedwongen het in te krimpen.

Num. 1. Hier vertonen wy een van de fraaiste en seldzaamste soorten van Buccinaas, met een lange, dunne, dubbelt getongde sluiting, die aan 't puntige eindt digt in een gesloten is, met een breed gesoomde lip, die lang naar buitenwaarts getand is, waar van de eerste grote gier dik en breed is uitgezet. De overige elf lopen heel puntig ten einde. Zy is eenvoudig en glad over al de gieren, die digt gesloten zyn, licht asch-geelkouleurig, en om de vooren Oranjeverwig.

Num. 2. Een ander van de zelve soort, die veel smaller en langer uitgestrekt is, met vyftien omlopende gieren, die aan 't topeinde heel puntig uitloopt, waar van de sluiting ook langer en heel puntig eindigt. De lip is mede heel diep getakt, of puntig getand.

Num. 3. Weder een ander van de zelve soort, die in alles met de voorgaande overeenkomt, uitgezonderd dat deze glad van lip, en geen tandige takken heeft. Het wordt van onderen verbeeld, met een lange dubbelt getongde sluiting, die eenigermaten als een lange snippenbek eindigt.

Num. 4. Hier verbeelden wy een slinger, of geraamte van een lange *Strombus primus*, of *Subula*, of *Elze*, ook *Marlpriem* genaamt. Het is een der grootste, dikste en zwaarste van de Strombussen; daarom ook *de eerste* van dit geslacht genaamt. Wy hebben den zelven, met veel moeite en behendigheit, gelyk ook den slinger, die zich in het binnenste van deze hoorn vertoont, van de nevens omlopende schalen ontleed, en den slinger, die dik en sterk is, hen om de middelste spil, die mede naar rato dik en sterk is, in malkander vereenigt, gelyk een wenteltrap, die van onderen aan de sluiting breed en naar boven trapswyze versmalt, tot aan het puntige einde, daar het dier, dat 'er in leeft, op en af klimt. Alle de horens, die geslingert zyn, kort of lang van gedaante, hebben ieder haar byzondere slinger, binnenwaarts, daar zy zich by op en neêrlaten, en als in haar woonhuis verbergen. Men kan hier uit zien en leren de wonderen des allerhoogsten Scheppers in alle zyne werken. Wie is 'er, die zulke grote wysheit doorgronden kan? Ieder schepsel, het zy groot of klein, is tot nut en lering voor 't menschelyke geslacht geschapen, daar uit aan te merken, en zynen evenmensch mede te kunnen dienen. Gods woordt wyst den mensch op de schepselen der dieren, ja zelfs tot de kleine mieren.

Num. 5. Deze is van een kleiner, doch van de zelve eerste soort van Malpriem, in de gedaante van een wenteltrap gebragt, daar zich alles naar evenmatigheit van 't schepsel in vertoont.

Num. 6.

Num. 6. Hæc ipſa eſt craſſa illa Subula, e qua priores ſcalæ cochlides erant confectæ; ſive ſpecies prima Strombi, duodecim lacteis prædita gyris, quorum ſinguli duabus ſeriebus ſtriarum veluti cylindricarum, oblongarum, latarum, fuſcarum, ſenſim una cum gyris ſuis verſus extremum capitale diminutarum, diſtinguitur. Gyri arcte ad ſe mutuo appreſſi ſunt, lævesque & quaſi politi. Vulgaris eſt hæc ſpecies atque ex Indiis Orientalibus frequenter adfertur.

Num. 7. Altera ſpecies. Strombus hic profunde liratus eſt, duobusque vel tribus annulis, acute prominulis, qui ſuper ſpiras usque ad extremum capitale excurrunt, præditus. Craſſa admodum & ponderoſa eſt hæc Concha, admodum rara, in Mari Mediterraneo reperiunda.

Num. 8. Eadem ſpecies ſupina. Color eſt dilute cinereus, & glaciei inſtar ſplendens.

Num. 9. Tertia ſpecies Strombi dentati, qui, totus pallide albus, duodenos ſuos gyros omnes ſuperne ſerratos ſive acutis tuberculis quaſi dentatos habet. Os ei parvum eſt & tenue labium. Extremum capitale graciliſſimum eſt & valde longum.

Num. 10. Ejusdem ſpeciei Strombus, ſed minor, & ſuperne conſpicuus.

Num. 11. Species quarta, dilute Arantio flava, albis maculis, loco tuberculorum, diſtincta; unde & Strombus Arantius vocatur.

Num. 12. Species quinta, ſive Strombus Tympanotos.

Num. 13——40. Omnivarias heic Stromborum vel ſubularum exhibeo ſpecies, ex quatuor orbis terraquei partium maribus labore multo collectas, quarum ſingulis peculiare nomen pro varia figura, qua aliis corporibus accedunt, dare cuilibet liberum relinquimus.

Litt. A. Nos heic duos præterea repræſentamus circulos, in quorum altero adhuc viginti & duæ minores ejusmodi ſpecies, ſub Litt. A. oſtenduntur.

Litt. B, qua minimus notatur circulus, minimas quoque ſpecies exhibet, quæ ſupra modum eleganter & nitide conformatæ, pictæ, gyratæ, ſtriatæ, filamentisque veluti obvolutæ ſunt.

Omnes hæ ſpecies, minimæ æque ac maximæ, ſuo quælibet gaudent vivo animalculo, quod in principio ex glutinoſa quadam materie ſeminali, pro differente cujusvis indole varia, plerumque a matre ſub forma ovulorum alicubi repoſita, calore Solis fota, generatur, vitamque adipiſcitur, tenerrima primo & tenuiſſima tantum gaudens teſta ambiente, quæ ſenſim increſcit, donec ad juſtam ſuam magnitudinem & figuram pervenerit. Animalculum, quod in hoc Concharum genere degit, & adoleſcit, minorum eſt ſpecies Cancellorum, quæ duas gerit forcipes, alteram latam & craſſam, alteram minorem: pedes ejus ſunt quatuor, exigui, uncinati. Buccina omnia & Strombi, ut variis locis eſt videre, ejusmodi incolis gaudent.

TABULA QUINQUAGESIMA ET SEPTIMA.

Sectio viceſima.

De *Buccinis Columella dentata* agit.

Varias heic ſiſtimus ſpecies Buccinorum marinorum, quæ Muſica vocantur, quia notas muſicas a natura ſibi inſcriptas gerunt, Muſisque veluti materiem ſic præbent artem ſuam exercendi. Quatuor heic legitimæ

Num. 6. Deze is de dikke Marlpriem zelf, daar de voorgaande wenteltrap uit gemaakt is, of de eerſte ſoort van *Strombi*, met twaalf gieren, die melkwit, en over ieder gier twee reien langwerpige, bruin gekouleurde, brede, ſtrepen, als blokjes, hebben, die met hunne omſlingering tot aan het topeinde verkleinen. De gieren ſluiten digt over malkander, en zyn heel glad, als gepolyſt. Deze ſoort is gemeen, en komt veel uit Ooſt-Indië.

Num. 7. Twede ſoort. Deze *Strombus* is heel diep gevoorent, met twee of drie ſcherp verhevene ringen, die over de ſlinger tot aan 't topeinde uitlopen. Het is mede een zwaar en dik hoorn, heel ongemeen, wordende in de Middelandſche Zee gevonden.

Num. 8. De zelve ſoort van onderen verbeeld. Des zelfs kouleur is licht aſchverwig en glinſterend als ys.

Num. 9. Derde ſoort van getande of gekartelde Naalde, zynde geheel bleek wit, en over al de twaalf gieren, van boven gekartelt, of puntig gebult, als getand, klein van mondt en dun van lippen, met een heel fyn lang toppuntje.

Num. 10. De zelve, maar kleiner, van boven te zien.

Num. 11. Vierde ſoort, licht Oranje-geel, met witte plekken, in plaats van bultjes, daarom de Oranje-priem genaamt.

Num. 12. Vyfde ſoort van Trommel-ſchroeven.

Num. 13——40 Zyn allerhande ſoorten van Naalden, of Priemen, Schroeven en Pennen, die uit alle vier geweſten der Zeën, door veel moeite byeen vergadert zyn, ſtaande aan ieder vry, aan de zelve in 't byzonder een naam te geven, naar de gedaante of figuur der ſchepſelen, daar zy mede overeenkomen.

Lett. A. Wy verbeelden hier nog twee ronde cirkels, daar nog twee en twintig kleiner ſoorten van vertoont worden, by Letter A aangewezen, en by

Lett. B. In de kleinſte ronde cirkel zyn van 't kleinſte goedtje, dat by uitnemendheit net en ſierlyk geſigureert, getekent, gedraait, geſtreept en draadswyze omwonden zyn.

Alle deze ſoorten, zo wel klein als groot, hebben hare levendige diertjes, dat in hun begin niet anders als uit een lymig vocht, of zaadt, dat ieder naar zyn aardt, daar het als eiertjes van de moeder heen gelegt wordt, door de warmte der zonne wordt uitgebroeit en leven bekomt, eerſtelyk met een heel teer en dun ſchaaltje omgeven, dat al langzamerhandt aangroeit, tot dat elk zyn natuurlyke grootte en proportie bekomt. Het diertje, dat in dit geſlacht groeit en leeft, is een ſoort van kleine krabben, die een dik en breed voorſchaartje of nyper, neffens een kleintje, heeft; verder maar vier kleine pootjes met haakjes, gelyk alle Buccinaas en Strombi, waar van op verſcheide plaatſen is aangewezen.

ZEVEN EN VYFTIGSTE TAFEREEL.

De twintigſte Snede.

Buccina Columella dentata.

Wy verbeelden hier verſcheide ſoorten van *Buccinaas*, of *Zee-Kinkhorens*, die den naam hebben van *Muziek-horens*, daar de noten natuurlyk in geſchapen zyn, en de Muſen of Zanggodinnen naar hunne geleerdheit de Muzyk oeffenen. Daar worden vier

 ſoorten

legitimæ hujusce generis ſpecies, aliæque ſpuriæ ſimul exhibentur; quarum quælibet venuſto ornatu, coloribus, figuris, notisque muſicis exaratis, quam pulcherrimam ſeſe offert. Majores quædam, characteribus haud diſtinctis pictæ ſpecies, aliæque plurimæ huc quoque pertinent.

Num. 1. Buccinum Muſicum, majus, ſpurium, ex Arantio flavo perfundatum, obſcure fuſcis filamentis, admodum perplexis, variegatum. Teſta id gaudet craſſa, ponderoſa; apice in longum exporrecto. Primus inter octo gyros, major, ſuperne profunde plicatus, magnos emittit proceſſus quaſi ſpinoſos, atque juxta longitudinem profundis latisque ſulcis liratus eſt.

Num. 2. Idem ſupinum, clavicula gaudens craſſa, tortuoſa, infra quam quatuor veluti dentes conſpiciuntur.

Num. 3. Priori quoad figuram convenit, at ab eo diſcrepat ratione picturæ: gaudet enim lata quadam faſcia, lineis quaſi conſtante, & notas muſicas inſcripta, quæ corpus ejus exornat. Dilutiore etiam flavedine perfundatum eſt, & lineis ſimplicibus, fuſcis, quaſi filamentis, obvolutum.

Num. 4. Species ſpuria, minor, quæ dilute flavo ſuper fundo characteribus quaſi obſcure fuſcis picta eſt, & circum capitale extremum margaritis veluti tæniata, apice gaudens longum protenſo, obtuſo, leviter criſpato.

Num. 5. Eadem ſupina, labio lato, extrorſum curvato, prædita.

Num. 6. Eadem ſpecies, at elegantius picta.

Num. 7. Buccinum Muſicum, verum, conſuetas lineas notis muſicis ſtipatas oſtendens, quæ tamen non æque diſtinctæ ſunt in omnibus ſpeciminibus. Accedunt alia varia ornamenta, & puncta minutiſſima. Tuberoſis itidem, altis, ſpinoſisque gaudet proceſſibus; ſuperne ad gyros profunde ſulcatur; ovata eſt forma, apicemque longum emittit. Ex dilute luteo perfundatum dilute fuſcis lineis, & obſcure fuſcis maculis, diſtinguitur. Ex America adfertur.

Num. 8. Idem ſupinum, introrſum dentibus ſcatens, ore anguſto, & labio tenui inſtructum.

Num. 9——22. Omnia hæc ſpecimina ad idem illud genus pertinent tanquam veræ vel adfines ſaltem ſpecies. Quodlibet eorum, ne minimo quidem excepto, colore & pictura ſingulari quam elegantiſſime elaboratum eſt.

Num. 23. Buccinum oblongum, labiis geminis præditum, craſſoque vinculo, labii æmulo, alterum gyrum colligante. Oblongis id præterea ſtriis, fuſcis, a ſuperioribus deorſum decurrentibus, ornatum eſt, craſſisque coſtis undequaque circumdatum. Extremum capitale, longum, acutiſſime terminatur, & longa clavicula incurvo ſinu retrorſum flexa eſt.

Num. 24. Idem ſupinum in ore ſtriis rubris & albis pulcherrime diſtinctum, & dentatum.

Num. †. Buccinum peculiaris ſpeciei, ovatum, læve, haud vulgare, profundo quodam ſulco, craſſo, circumflexo, ſuperne circa gyros donatum, apice brevi, obtuſo, turbinato, deſinens, cinereo luteum, ore lato & clavicula brevi præditum. Zandvoordi in noſtro litore inter piſcandum deprehenſum eſt, haud cognitum aliis, maximaque dignum animadverſione.

Num. 25. Voluta exotica, turbinata, cujus e capite apex longus protenditur, lævem in globulum deſinens. Paſſim ex dilute ruffulo flava eſt, longisque fuſcis apiculis veluti obſita, & undulato modo variegata. Gyri ſuperne læves ſunt, & liris confertim ſulcati.

Num. 26. Eadem ſupina, lato labio, lævi, ore intus dilute flavo, & confertim dentato, conſpicua. Rumphio *pag.* 112, vocatur Buccinum alatum, Lapponicum, maculoſum, & ab eodem in *Tab. XXXVII*, *Num.* 3 depingitur. Mihi tamen ex Indiis Orientalibus ab Amico quodam harum rerum peritiſſimo adlata eſt.

Num. 27.

ſoorten, nevens hare byſoorten, van dit geſlacht aangetoont; ieder laat den ſierlyken opſchik, zo wel in kouleuren, als in gedaante en noten, op 't fraaiſt uitblinken, waar onder mede de grote, wilde of verwarde ſorteren, midsgaders verſcheide andere.

Num. 1. Een grote wilde Muzyk-hoorn, die in den grondt oranje-geel, met donker bruin, draadswyze, zeer verward door malkander als gemarmerd is. Dik en zwaar van hoorn, met een lange uitſtekende punt, van de acht gieren-flingers, waar van de eerſte grote gier van boven diep gevouwen grote doornige punten maakt, en in de lengte diepe en brede vooren.

Num. 2. De zelve van onderen te zien, met een dikke gedraaide ſluiting, waar in zich van binnen vier tanden vertonen.

Num. 3. Deze komt wel in gedaante, maar niet in tekening, met de eerſte overeen. Hy heeft een linieachtigen, breden, noten bandt over het lyf: ook is de zelve lichter geel over de grondſchaal, met bruine, enkelde, linien draadswyze omſlingerd.

Num. 4. Kleiner wilde ſoort, die over 't lyf karakterswyze, op den licht gelen grondt, geheel fraai, met donker bruin overmarmert, en over 't kruin peerlachtig geſnoert is, met een lang vooruit ſtaande ſtomp en klein gekrielt puntje.

Num. 5. Het zelve van onderen, met een uitgebogene, brede lip.

Num. 6. De zelve ſoort, maar fraaier getekent.

Num. 7. De rechte Muzyk-hoorn, daar de gewoonlyke linien met de noten in gevult zyn, doch op 't eene ſtuk duidelyker dan op het andere, nevens verſcheide bywerken en heel klein geſtippelt. Zy hebben mede hoog gebulte en gedoornde takken, boven om de gieren diep geplooit, ovaal rond, met een uitſtekende punt, licht geel in den grondt, met licht bruine linien en donker bruin geplekt. Zy worden uit Weſt-Indië medegebragt.

Num. 8. Deze is van onderen, naar binnenwaarts vol tanden, zynde naauw van mondt en dun van lippen.

Num. 9——22. Zyn alle van de zelve ſoorten en byſoorten, maar ieder van een byzondere kouleur en tekening, ongemeen ſierlyk uitgewerkt, tot het kleinſte toe.

Num. 23. *Langwerpig zee-hoorn*, *met dubbelde lippen*, *als mede een dikken bandt*, *gelyk een lip*, *die de twede gier zamen ſluit*. Verder is deze met langwerpige bruine ſtrepen, die van boven naar beneden lopen, en met dikke ribben over 't geheel omringt. Het lange topeinde loopt heel puntig uit, en de lange ſluiting ſtaat met een kromme bocht achter over.

Num. 24. De zelve van onderen, heel ſierlyk in den mondt rood en wit geſtreept, en getand.

Num. †. Byzondere ſoort van Kinkhoorn van gedaante eirond en glad, heel ongemeen, diep gevoornt met eene dikke ſlinger, die boven over de gieren loopt, en met een kort ſtomp krulletje eindigt, aſch-geelkouleurig, breed van mondt, en kort van ſluiting. Het is aan ons Zeeſtrandt te Zandvoort opgeviſcht, zeer fraai en by niemandt meer bekent.

Num. 25. Vremde Welle, met een lang uitſtekend hoofdpuntje, daar een glad knoopje voor aan 't puntje zit, verders doorgaans licht rosachtig geel, met bruine langwerpige punten als overzaait, en ſtroomachtig gemarmert. De gieren zyn van boven glad en digt gevoornt.

Num. 26. De zelve van onderen, met een brede gladde lip, de mondt binnenwaarts licht geel en vol tanden. Het wordt by Rumphius, *fol.* 112. *Tab. XXXVII. Num.* 3. het *Lapſche geplekte Laphoorn* geheten; want wy hebben deze uit Ooſt-Indië van een goed kenner ontfangen.

Num. 27.

Num. 27. Buccinum faſtigiatum fuſcum, annulis filamentoſis confertim cinctum. Gyri ejus duo, maximi, ſuperne flavo limbo fimbriati ſunt, lati, plani, expanſi, & profundiſſime ſulcati: gyri minores reliqui, ſupra coſtis diſtincti, longum efficiunt apicem. A poſtica parte longa datur clavicula colliquiarum æmula.

Num. 28. Idem ſupinum.

Num. 29. Buccinum faſtigiatum, dilute flavum, cujus ruffi gyri craſſis elatisque annulis & tuberibus inæquales ſunt; filamenta graciliora, annularia, reliquam ſuperficiem totam exornant. Clavicula longa eſt, labia late plicata, atque alternatim ex albo & fuſco maculantur.

Num. 30. Buccinum faſtigiatum, album, prioribus fere ſimile quoad figuram, ſed quaquaverſus albicans, latius plicato, & duplici fimbria ornato labio conſpicuum.

Num. 31, 32 & 33. Conchas has pronas ſupinasque exhibemus, duplicatis ſimplicibusque labiis donatas. Pertinent ad ſpecies priores, a quibus tamen forma nonnihil & pictura differunt.

Num. 34. Strombus elegans, ſua in ſpecie ſupra modum magnus, ruffo-flavus, verruculis albis, faſciarum in morem diſpoſitis, cinctus. Idem & ſupinus heic repræſentatur. In præcedente quadam Tabula minores jam Stromborum ſpecies conſpiciendas dedimus.

TABULA QUINQUAGESIMA ET OCTAVA.

Sectio prima & viceſima.

Hæc Tabula ultra centum & quinquaginta *Cochleas marinas*, quæ ex quorumcunque fere Cardinum maribus in muſeum noſtrum confluxerunt, figuris repræſentat. Ne autem apud nos quaſi tenebris ſepultæ jacerent; placuit tabellam minorem iis concedere, ut earum icones, ſecundum ipſam naturam exaratæ, in uſum Curioſorum cum publico communicentur. Confidimus igitur fore, ut minus ingrata ſit Lectoribus hæc noſtra opera; quandoquidem id Cochlearum genus ob plurimas, quibus pollet, varietates pulcherrimam exhibet ſpeculandi materiem. Quin in ſtuporem conjicimur cogitantes, quod earum quævis, major minorve ſit, peculiari ſua fabrica & pictura gaudeat. *Valvatæ ſtriatæ*, vel *Cochleæ ſtriatæ*, aut & *Neritæ minores* plerumque vocantur; multumque commune habent cum Cochleis terreſtribus & fluviatilibus, quas *Alykruik* vocant Belgæ: attamen & ab his diſcrepant; quum ſtriis eminentioribus ſint diſtinctæ, & teſta craſſa præditæ. Earum quædam ſunt lunatæ; quibus nimirum intus in oris ambitu dimidius quidam annulus albus datus eſt, Lunæ dimidiatæ ſimilis, minutis tuberculis, quaſi denticulis, ſerratus: unde & *Oſcula alba* vocantur. Quædam rubro gaudent ore, quædam cinereo griſeo, quædam introrſum ſplendore quaſi conchæ margaritiferæ coruſcant, quædam aliis coloribus intus ſuperbiunt. Quantum ad magnificentiam externæ picturæ attinet, deſcribi ſane ea non poteſt; quandoquidem harumce Cochlearum aliæ aliis amictûs externi ornamentis antecellunt. Qui conficiendis variæ picturæ textis operam navant, non eſt, cur multum ſe torqueant in novis exemplis inveniendis: infinita enim in ſuis hisce operibus nobis propoſuit Deus. Haud prolixi erimus in deſcribendis, ſuoque quælibet numero notandis omnibus ſpeciminibus: ſufficiat brevibus indicaſſe, quod vel viliſſima harumce Concharum ſane ſua in ſpecie Thalaſſiarchus ſit, atque digniſſima quæ amplo ſermone deſcribatur; niſi ſciremus, nos ejusmodi ambagibus tædium Lectori eſſe moturos. Primo aſpectu occurrit oculis immenſa illa picturæ varietas. Dantur heic lævi teſta præditæ, tum ex nigro, albo, fuſco, ruffo, variisque aliis coloribus in externa ſuperficie

Num. 27. Bruin Tophoorn, met dradige ringetjes digt omſlingert. De twee grootſte gieren zyn van boven met een geel ſoomtje omboord, breed en plat uitgezet, en heel diep gevoornt: de overige kleine gieren zyn van boven geribt, en maken een lange punt, als mede van achteren een lange geelachtige ſluiting.

Num. 28. De zelve van onderen.

Num. 29. Licht geel Tophoorn, dat over de roſſe gieren dik verheven geringt en gebult is, met dunder ringachtige draden ten einde uit verſiert, met een lange ſluiting, en breed geplooide lippen, die de een om de andere wit, en bruin gevlakt zyn.

Num. 30. Witte Tophoorn, die met de voorgaande in gedaante byna overeenkomt; maar deze is geheel wit, met een breder geplooide en dubbeld geſoomde lip.

Num. 31, 32 en 33. Deze worden van onderen en van boven verbeeld, met dubbelde en enkelde lippen. Het zyn van de voorgaande ſoorten, maar altoos verandering van maakſel en tekening.

Num. 34. Is een fraai Strombus-horentje, dat naar zyn ſoort by uitnemendheit groot, rosgeel, met witte bultjes, bandswyze omringt is.

Het zelve van onderen. In een voorgaande plaat zyn reeds eenige kleiner ſoorten aangetoont.

ACHT EN VYFTIGSTE TAFEREEL.

De een en twintigſte ſnede.

Op deze plaat worden over de honderd en vyftig ſoorten van *Cochleæ Marinæ*, in figuren verbeeld, die uit de Zee van alle geweſten in onze Verzameling zyn gekomen, en om die niet alleen voor ons zelf als opgeſloten te verbergen, hebben wy, om andere Liefhebbers de aftekening daar van mede te delen, een kleine plaat gevult, en ze in hare natuurlyke gedaanten verbeeld, dat niet onaangenaam zal zyn, om alle de ſpeculative veranderingen, die dit geſlacht uitlevert, het welk eene grote verwondering moet verwekken; want ieder horentje, het zy groot of klein, heeft zyn byzonder maakſel en tekening. Zy worden in 't Latyn gemeenlyk *Valvatæ Striatæ*, of *Cochleæ Striatæ* genaamt, als mede *Neritæ primores*. Zy komen wel veel met de land- en rivier-Alykruiken en Slakhorens overeen; doch verſchillen daar in, dat deze verheven geſtreept zyn, en dik geſchaalt, waar van zommige maanhorens, om dat zy binnen in den omtrek van hunnen mondt een halven witten kring hebben, dat naar een halve maan gelykt, en zich wit vertoont, daarom ook *Wit-mondtjes* geheten, met kleine takjes, als tandtjes, zommige hebben rode monden; andere zyn aſchgraauw; andere binnenwaarts gepaarlemoert, en verſcheide andere kouleuren naar binnen. Wat de buitenſte heerlyke tekening aangaat, de zelve is ongemeen fraai, want ieder pronkt op 't zeerſt met zyne bekleding. De Fabrikeurs behoeven niet lang te praktiſeren over nieuwmodiſche ſtoffen; alles is door den Schepper in de ſchepſelen ons voor oogen geſtelt. Doch wy zullen ons niet lang ophouden met ieder ſtuk by de Nommers aan te tonen, maar kortelyk zeggen, dat de geringſte een Admiraal, en waardig is een wydlopige beſchryving daar van te maken, dat den Lezer zeer zou vervelen. Het oog ziet by den eerſten opſlag de ongemeen grote verandering van tekening, daar onder zyn die gladſchalig, zwart, wit, bruin, geel, ros en verſcheide

ſuperficie perfundatæ, inſuperque aliis iterum coloribus ſingularibus variegatæ, faſciatæ, ſtriatæ, coſtatæ, variisque aliis ornamentorum generibus elaboratæ. Minor plerumque eſt huic ſpeciei apex turbinatus, in quo fere, præter minutum foramen, nihil conſpicitur: at contra amplo omnes oſtio patent.

TABULA QUINQUAGESIMA ET NONA.

Sectio vicesima & ſecunda.

Neritarum heic *minorum*, globoſarum, vel *Cochlearum lunatarum*, aut alias *valvatarum* & *ſtriatarum* viginti quatuor adhuc magna atque parva oſtendimus ſpecimina, tum prona, tum ſupina, ſingulari quælibet modo in exteriore ſuperficie ornata: alia enim latis coſtis, profundisque liris, alia coſtis anguſtioribus minusque profundis prædita ſunt; alia faſciolis, & quaſi filamentis capillaceis obvolvuntur; alia lævi gaudent ſuperficie, atque inuſitatis prorſus coloribus quam elegantiſſime variegata ſunt. In *Hiſtoria Conchyliorum* Liſteri itidem multæ Neritarum exhibentur ſpecies, ibique inter *Buccina* referuntur. Neque ſane ullum novimus, qui plures Conchyliorum ſpecies, concinniore ordine, naturam ipſam æmulante, digeſtas, nitidius depictas offert, quam modo laudatus Author: deſcriptio tamen quam breviſſima eſt.

Num. 1. Nerita ſtriata, compreſſa, ſive Cochlea maxima ſolaris, rariſſima, pulcherrima, cui parem nunquam vidi. Principem jure hujuſce generis eam dixeris: nam ejus elegantia, ſolis æmula, præſertim conſiſtit in radiis longe exporrectis, qui, tanquam longi incurvique rami vel dentes, maximam partem inſtar ſplendentiſſimarum margaritarum ex flavo coruſcantes, ſuper gyris ordine diſpoſiti ſunt, & inferius longiores, ſenſim verſus apicem proportionatè breviores evadunt. Superni gyri itidem eleganti Conchæ margaritiferæ veluti ſplendore ſuperbientes, tumidiores, latis coſtarumque ſimilibus quaſi tuberibus inſigniti, in declivibus ſuis ſulcis eximio rubore Kermeſino condecorantur.

Num. 2. Eadem ſupina, umbilici in formam turbinata, parvis denticulis juxta ſtrias, ſubtus conſpicuas, diſpoſitis prædita. Os verſus interiora plerumque albo margaritarum ſplendore micat.

Num. 3. Cochlea Solaris, minor, brevioribus dentibus ſive radiis donata, quam prior; cui cæterum ratione formæ & coloris maximam partem ſimilis eſt.

Num. 4. Eadem ſupina.

Num. 5. Tertia ſpecies, Rumphio *Calcar* vocata, itidem ad Cochleas ſolares pertinens, circum gyros longis, craſſis, nonnihil acute terminatis dentibus ad minutum usque apicem turbinatum confertim ſtipata.

Num. 6. Eadem ſupina.

Num. 7. Quarta ſpecies, brevioribus proceſſibus, monticulorum veluti aut colliculorum æmulis, horrida, anterius circa os latioribus denticulis tumida, dilutoque malini floris, ruffoque colore picta. Apiculus turbinatus plerumque conchæ margaritiferæ materiem refert.

Num. 8. Eadem ſubtus conſpicua, granulis quaſi, in circulos digeſtis, denſe ſtipata. Os circulare eſt, atque verſus interiora, pretioſiſſimarum inſtar margaritarum, coruſcat.

Num. 9, 10 & 11. Itidem hæ Cochlearum ſolarium ſunt ſpecies, acuminatis obtuſisque dentibus aſperæ, perquam eleganter pictæ atque conformatæ.

Num. 12

ſcheide andere kouleuren in den grondt op de buitenſchalen hebben, die met andere rare kouleuren overmarmert, geband, geſtreept, geribt, en met vele andere ſierlyke tekeningen uitgemonſtert zyn. Doorgaans hebben deze ſoort een kleinen topkrul, waar aan zommigen byna niets als een openingetje wordt gezien: in 't tegendeel hebben zy alle een wydgapenden mondt.

NEGEN EN VYFTIGSTE TAFEREEL.

De twee en twintigſte ſnede.

Op deze plaat worden noch vierentwintig van de kleine ronde *Neritis* of Maanhorens, anders *Valvata* of *Cochlea ſtriata*, groot en klein, vertoont, zo van onderen als boven, ieder van byzondere verandering over de bovenſchaal, waar van eenige breed geribt, en diep gevoornt, andere ſmaller en ondieper geribt, andere met bandtjes en als met haairtjes omwonden, als mede die heel glad over de ſchaal, en met heel ongemene kouleuren ſierlyk gemarmert zyn. By Liſter in zyn *Hiſtoria Conchyliorum*, worden mede veel ſoorten verbeeldt van de *Neritis*, die hy onder de Buccina ſtelt. Wy hebben by niemandt meerder ſoorten van de zelve, en in fraaier order zien verbeelden, zo wel in nettigheit van natuurlyke ſchikking, als by dezen Autheur, doch heel kort beſchreven.

Num. 1. *Nerita ſtriata compreſſa*, *margine ſola major*, of het grootſte ſoort van Zonnehoorn, zeer ongemeen en fraai, wiens weêrga ik nooit meer heb gezien, en mach wel de Prins, of de eerſte van dit geſlacht genaamt worden, want de ſchoonheit, in vergelyking der Zonne, beſtaat voornamentlyk in de lange afwykende ſtralen, die rondom de gieren in order en naar maten van onderen lang, en naar het topeind verkorten, uit lange kromme takken of tanden, die doorgaans als ſchone glanzige paarlen uit den gelen blinken. Over de gieren van boven zyn zy mede fraai gepaarlemoert, verheven, breed en ribachtig gebult, met ſchoon karmozynroot, in de verdieping gekoleurt.

Num. 2. De zelve van onderen, navelachtig gekrult, met kleine tantjes over de ſtrepen die van onderen zyn. De mondt is binnenwaarts, doorgaans wit paarlachtig van glans.

Num. 3. De kleine Zonnehoorn is korter getand of getakt, als de eerſte; verder van gedaante en kouleur met de voorgaande meeſt overeenkomende.

Num. 4. De zelve van onderen.

Num. 5. Derde ſoort, word by Rumphius *Calcar* of Sporen genaamt, is mede een Zonnehoorn, die rondom de gieren dik en lang, wat puntig toelopende getakt is, tot aan het kleine krultopje.

Num. 6. De zelve van onderen verbeeldt.

Num. 7. Vierde ſoort. Deze is heel kort getakt, gelyk bergjes en heuveltjes, maar voor om den mondt met breder tandtjes uitgezet, en met licht appelbloeſſem en roſſe kouleur geverwt. Het topkrulletje is gemeenlyk gepaarlemoert.

Num. 8. Van onderen is de zelve, kringswyze vol gekartelt. De mondt is cirkel rond, en naar binnenwaarts blinkende, gelyk de koſtelykſte paarlen.

Num. 9, 10 en 11. Zyn mede van de zelve ſoorten van Zonnehorens, met puntige en ſtompe takken, zeer fraai afgebeeldt en gekouleurt.

Num. 12

Num. 12——27. Hae omnes ſunt Cochleæ laciniatæ, variis nominibus aliis a Belgis inſignitæ: earum gyri in ambitu latis proceſſibus ramoſi, amplum expanſi, manus veluti digitatas, pedesve Animantium unguibus armatos, aliasque peregrinas figuras æmulantur. Conveniunt equidem multum cum Cochleis ſolaribus ratione formæ & colorum: attamen ſunt inter illas, quas Delphinas vocant, nonnullæ, quæ pictura & coloribus diſcrepant. Harum quædam ſupinæ heic repræſentantur. Liſtero hæc ſpecies audit *Nerita maximus, umbilicatus, digitatus, ſive muricatus, clavicula plana.*

TABULA SEXAGESIMA.

Sectio viceſima & tertia.

Trochorum innumeræ fere dantur ſpecies, quarum jam aliquot prioribus Tabulis æri inciſas exhibuimus atque deſcripſimus. Quum vero novæ quaſi quotidie ſeſe offerunt ſpecies, habitu ſingulari gaudentes, jure haud prætermittendæ; hinc vel hanc adhuc volui Tabulam iis concedere, in qua tamen & aliusmodi mirifica quædam ſpecimina inſuper depicta ſiſto, quorum nonnulla ſupra modum elegantia ſunt.

Num. 1. *Trochus Pyramidalis, albidus, ſtriatus, muricatus.*

Pallide albus is eſt, rugoſus admodum & granulatus, totoque ſuper corpore ſtriis ſubfuſcis circumdatus: gyrorum margines ſupernos ad apicem usque acuti in ambitu proceſſus obſident. Circa apicem vero pallida viriditas per colorem album tralucet. Cochlea hæc mire venuſta eſt.

Num. 2. Eadem ſubtus conſpicua, qua lacteo gaudet candore ad baſin ſuorum ramorum, & quaſi topiis exornata eſt. Infimus gyrus minutis granulis, tanquam margaritis, conſitus eſt. Os amplum intus diluto malini floris colore pollet. Rami multiplices, acuminati, muricibus quaſi ſimiles ſunt.

Num. 3. *Buccinum dentatum, roſtro recurvo, rictu auriculato muricatum.*

Hoc ſub nomine Liſterus hanc Concham deſcribit, ſolumque ſupinam exhibet. Superne gyri gibboſi ſunt, filamentis veluti prominulis obvoluti, tuberoſi, coſtisque transverſalibus diſtincti: ſingulari autem modo gyri omnes inter ſe mutuo contorti ſunt, ut perquam lepidum præbeant ſpectaculum. Color eſt cinereus. Longum in apicem terminatur extremum ejus capitale. Clavicula adeſt anguſta, erecta.

Num. 4. Idem ſupinum, geminatis labiis extantibus, criſpatis, donatum, atque introrſum quoque geminis dentium plicarumque ſeriebus inæquale.

Num. 5. Species altera prioris generis, *Auris piloſa* vocata. Quoad multa quidem cum antecedente convenit: niſi quod colore gaudeat dilute fuſco, qui in priore fuit cinereo-albidus. Gyri, qui altis tuberibus, coſtis, albisque faſciis ornati ſunt, itidem ſe mutuo ſuperequitant, & per coſtas transverſales atque faſcias ad extremi capitalis apiculum usque, in ambitu, ſuperne, albis globulis, binis ſemper conjugatis, ordine exornati ſunt. Rumphius ait Aures haſce piloſas, ſive ſetoſas eſſe: quod tamen videre nunquam mihi

Num. 12——27. Zyn alle *Cochleæ laciniatæ.* Deze worden Dolfyntjes, Lobbetjes en Baartmannetjes genaamt, wiens gieren rondom breed getakt of uitgebreidt zyn, gelyk handen, vingers en poten van dieren, met klaauwen, en andere zeldzame figuren wonderlyk verſiert. Zy komen met haar ſlakhoorns de zonneſtralen heel naby, van gedaante en kouleur, doch zyn 'er onder de Dolfyntjes, waar van eenige mede van onderen vertoont worden, die in tekening en kouleuren verſchillen. By *Liſter* worden zy *Nerita maxima, umbilicata, digitata, ſive muricata, Clavicula plana* in 't Latyn genaamt.

ZESTIGSTE TAFEREEL.

De drie en twintigſte ſnede.

Van de *Trochus* of Tollen, zyn ongemeen veel ſoorten, wy hebben reets eenige in vorige Taferelen beſchreven en in plaat vertoont, echter doen hen gedurig nieuwe ſoorten met ſeldzame gedaantens en veranderingen op, die men met recht niet kan overſlaan, als mede van een anderen aart en wonderbaarlyke ſtukken, welke hier in dit Tafereel verbeeldt worden, waar onder zommige by uitnemendheit uitmunten.

Num. 1. *Trochus Pyramidalis, albidus, ſtriatus, muricatus.*

Bleek-witte Tol, die zeer rimpelig en kartelig, over 't gehele lyf met bruinachtige ſtreepjes omringt is, de gieren van boven zyn aan de kanten met puntige takken rondom bezet, tot boven aan 't topeinde, daar een bleek-groene kouleur door het witte ſchynt. Het is een fraai hoorn, dat by

Num. 2. Van onderen verbeeldt wordt, daar het heel melkwit onder aan de takken, als met loſwerk verſiert, en de onderſte gier, vol met kleine korrels als paarlen bezaait is. De wyde mondt is binnenwaarts licht, appelbloeſſem van kouleur, en de veelvuldige puntige takken zyn gelyk voetangels.

Num. 3. *Buccinum dentatum, roſtro recurvo, rictu auriculato muricatum.*

Aldus wordt deze hoorn van Liſter genaamt, zy is maar alleen van onderen verbeeldt. Van boven zyn de gieren gebogchelt, verheven, draadswyze omſlingert, gebult over de dwarſſe ribben, en de gieren zyn alle op een vremde wys over malkander gewonden, dat zeer koddig om te zien is. Het is wit aſchkouleurig, en eindigt met een lange toppunt, en een opſtaande ſmalle ſluiting.

Num. 4. Vertoont de zelve van onderen, met dubbelde opſtaande gekrulde lippen, en naar binnenwaarts ook dubbeld getandt, en gekronkelt.

Num. 5. Twede ſoort van de voorgaande die men *haairige Ooren* noemt. Deze komt in veel dingen met de voorgaande overeen, behalven dat de kouleur lichtbruin, in plaats dat de voorgaande aſch-wit is. De gieren die hoog gebult, geribt en wit gebandeert zyn, ſlaan mede over malkander, en zyn op de dwarsribben en banden, rondom van boven met witte knoopjes twee aan twee in order geregelt, tot aan 't puntje van het topeinde. *Rhumphius* ſchryft, dat deze ooren haairig of borſtelachtig zyn, dat

mihi contigit; nisi cum limo adhuc muſcoque marino capillaceo forte obſeſſa erat externa earum cutis: at hi pili inter mundandum ilico ſeparantur, tumque ſuperficies conchæ talis eſt, qualem heic æri inciſam monſtramus.

Num. 6. Eadem ſupina, albiſſima, coruſcans, latis inſtructa labiis duplicibus, dentatis, interiora verſus itidem crispata, dentata, & tuberoſa. Clavicula quoque dentata eſt, apice retrorſum flexo conſpicua.

Num. 7. Ejusdem ſpeciei alia, colore diſcrepans.

Num. 8——12. Buccina heic quinque exhibemus elegantia, ſuperne ſpinoſa, brevibus donata capitibus, quorum ſpinæ, infra latæ, ſurſum quam acutiſſimæ deſinunt, & in faſcias veluti ordinatæ ſupra gyros eminent. Superior facies cinereo-flava eſt: infra ſimplex datur labium dentatum, os latum, intus dilute purpuraſcens & valde lævigatum. Aliis os intus Aurantio-flavum eſt.

Num. 13——20. *Buccina maxima, Bufonia.*

Superne per gyros faſciata, tuberoſa, aut & acuminatis ramis ſunt inſtructa, quorum nonnulli nigris ſpinis horrent. Labia omnibus ſunt duplici dentium ſerie donata; color eſt cinereo-griſeus, faſciolis, vel quaſi funiculis prominulis, ruffis, diſtinctus. Roſtrum longum eſt, clavicula brevis. Superior facies inferiore minus alba Num. 20 ſupinum exhibetur una cum animalculo ſuo vel Cancello.

Num. 21——28. Buccina octo minora, Bufonia, ſive Ranina, quorum duo ſupina exhibentur. Quædam minutis tuberculis inæqualia, & exiguis granulis, quaſi margaritis, flavis, in funiculos veluti colligatis, obvoluta ſunt; quædam funiculis transverſalibus, fuſcis, albo ſuper fundo circulantur.

Num. 29——50. Siſtimus heic præprimis Caſſides verrucoſas & ſpinoſas omnium rariſſimas, & maxime infrequentes, quæ unquam occurrunt. Sunt inter illas aliæ ex albo perfundatæ, ſpinis nigerrimis, longum exporrectis, oblique ſupra gyros extantibus, armatæ, Echinis hinc ſimiles, hocque etiam nomine ideo donatæ. Aliæ albiſſimæ obſcure fuſcis, brevibus craſſisque apicibus obſidentur. Aliæ dilute flavæ proceſſibus gaudent tenuibus, quorum extremi fines ſubfuſci ſunt. Aliæ ſpinis horrent penitus ex ruffo flavis, &c. Intermiſcuimus etiam hiſce parvos Trochos, qui ramulis Coralliorum obtuſis & acutioribus, albis, undequaque obſeſſi ſunt.

Præterea & Cohortem ſubjunxi quibusdam è Cochleis planis, rarioribus, conflatam, quas *Imbrium Cochleas* vocat Rumphius. Pronæ & ſupinæ exhibentur. Forma referunt nucem Amygdalam, ſed læves ſunt, cinereo-griſeæ, ex fuſco variegatæ, nonnihil acuminato apice terminatæ, clavicula tamen obtuſa præditæ. Sunt & inter eas penitus obſcure ſpadiceæ. Iis etiam interſerti ſunt minimæ ſpeciei Trochi, nunquam majorem in molem excreſcentes, adfines illi ſpeciei, quam ſub Num. 1 hujus Tabulæ deſcripſimus, ſed longe elegantius picti & nitide aculeati atque faſciati.

TABULA

dat wy nooit daar aan hebben gevonden, als wanneer dat 'er eenige die vuil van ſlyk, en haairige zeemos aangezet zyn over de huidt, die daar in 't ſchoon maken ten eerſten afvallen, gelyk wy hier in plaat verbeelden.

Num. 6. Is de zelve van onderen, heel wit en glanzig, met brede dubbelde getande lippen, als mede naar binnenwaarts gekrult, getandt en geknobbelt, de ſluiting is mede getandt, en ſtaat met een tuitje achter over.

Num. 7. Een ander van de zelve ſoort, maar verſchillende in kouleur.

Num. 8——12. Hier vertonen wy vyf fraaje van boven gedorende Buccina, met korte hoofden, waar van de doornen die onder breed, en boven heel puntig toelopen en regelmatig bandswyze over de gieren uitſteken. Van boven zyn zy aſch-geel, en van onderen met een enkelde getande lip, breed van mond, die binnen licht purperkouleurig en zeer glad is, andere zyn in den mondt oranje geel.

Num. 13——20. *Buccina maxima, Bufonia.*

Grootſte ſoort van zogenaamde paddehorens, boven over de gieren gebandt, gebult of puntig getakt, waar van eenige zwart gedoornt zyn. Alle deze zyn met dubbeld getande lippen voorzien, aſchgraauw, met roſſe verhevene bandtjes als ſnoertjes, lang van tuit en kort van ſluiting, van onderen witter als van boven. Die van Num. 20 is van onderen met zyn diertje of krabbetje verbeeldt.

Num. 21——28. Verbeelden noch acht kleine paddetjes of kikvorſchen, waar van mede twee van onderen vertoont worden. Daar onder zyn die klein gebult, klein ſnoerswyze geel gekorrelt, als geparelt omwonden, andere met dwarsſnoertjes, die bruin over de witte grondt als gebandeert zyn.

Num. 29——50. Deze beſtaan meeſt uit *Caſſides verrucoſæ & ſpinoſæ.* Van 't allerraarſte en vreemdſte ſoort van dit geſlacht die ooit gezien worden. Daar zyn 'er die wit gegrondt met heel zwarte lang uitſtekende dorens, ſchuins over de gieren gewapent zyn, gelyk de Egels, daar zy hun naam van hebben; andere die heel wit, met donker bruine, korte en dikke, punten bezet zyn; weder andere die licht geel en aan de einden van de dunne punten bruinachtig gekouleurt zyn; andere die geheel rosachtig geel gedorent zyn, enz. Ook zyn hier onder ſoorten van kleine tolletjes, die ten eenemaal met witte, ſtompe, en puntige koraaltakjes overgroeit zyn.

Noch worden hier in een koppel aangetoont, zo van onderen als boven, eenige platte ſeldzame horentjes, die by Rumphius te boek ſtaan, onder den naam van *Cochlea Imbrium.* Zy zyn van gedaante als een kraak-Amandel, maar glad, aſchgraauw met bruin gemarmert, wat puntig getopt, en ſtomp aan de ſluiting. Daar zyn 'er ook die byna heel donker bruin zyn. Onder deze koppel zyn mede bygevoegt van 't kleinſte ſoort van *Trochi*, die niet groter worden, het zyn byſoorten van Num. 1. op deze plaat, maar veel fraaier getekent en netjes gedoornt en gebandeert

EEN

TABULA SEXAGESIMA ET PRIMA.

Sectio vicesima & quarta.

Buccina sive Purpuræ bilingues.

Ampliſſimum hoc eſt genus atque latiſſime patens, cujus tamen ſpecies aliæ ab aliis permultum diſtinguuntur & formæ & picturæ ratione: quin & diſcriminis haud parum adfert marium, e quibus protractæ ſunt, diverſitas. Ultra ſexaginta heic aeri inciſa exhibeo ſpecimina minora, quæ inter Alata ſunt, altero nimirum labio craſſo, & late extuberante donata; alia vero proceſſum digiti æmulum exporrigunt; alia ramulis brevioribus, alia nullis prædita; alia apice turbinato ob gyros multiplices valde protenſo gaudent; alia tuberoſa, faſciata, marmoris in modum variegata, plurimisque aliis modis picta & exornata ſunt.

Num. 1. *Buccinum bilingue, roſtro recurvo, clavicula muricata, infimo labro in tenuem digitum valde producto.*

Gyri hujus Buccini, tuberibus & nodis inæquales, apicem tamen turbinatum formant lævem. Labium præterea cernitur heic latum, anteriora verſus in ſpeciem digiti valde productum. Clavicula incurva binas monſtrat lingulas retrorſum inflexas.

Num. 2. Idem ſupinum.

Num. 3. Ejusdem ſpeciei aliud, ſed multo elegantius, cujus major gyrus tuberculis alte aſſurgentibus veluti rugoſus eſt. Latus labii latioris chorda veluti fimbriatur. Apicem turbinatum in ambitu, juxta ductum gyrorum, globuli ſtipant apicem verſus ſenſim proportionate decreſcentes. Latum labium digito perquam longe exporrecto, æque ac in priore, inſtructum eſt.

Num. 4. Idem ſupinum.

Num. 5, 6. Utraque hæc ſuperne eleganter faſciata & tuberoſa ſunt: at digitis gaudent ad labia minus longis.

Num. 7. Minuſculum hoc eſt, nec digitatum, ſed labio obtuſo, veluti retorto, præditum.

Num. 8. Labium huic tenuiſſimum eſt, gyrusque major anguſtis faſciis obvolutus, tuberibusque profunde deſcendentibus veluti plicatus. Apex turbinatus longum exporrigitur.

Num. 9 & 10. Ab utraque facie hoc exhibeo ſpecimen, apice brevi, lævi, gyroque majore eleganter, marmoris in modum, variegato, labiisque ex obſcure fuſco fimbriatis, inſtructum.

Num. 11——68. Omnia iſthæc Buccina ratione picturæ & formæ inter ſe diſcrepant, atque ſingula ſtupendis & inuſitatis ornamentis, miraque proportione ſuarum partium, ſuperbiunt. Eorum multa ſubtus conſpicua præbeo. Major autem eſt numerus, quam qui ſigillatim nunc deſcribi pro dignitate a nobis queat.

TABULA

EEN EN SESTIGSTE TAFEREEL.

De vier en twintigſte ſnede.

Buccina ſive Purpuræ Bilingues.

Deze beſtaan in een groot geſlagte dat ver uitgebreidt is, doch heel veel de eene van den ander verſchillende zoo in gedaante als tekeninge, en uit welke zeën dezelve geviſcht zyn, geeft mede een groote verandering. Wy vertoonen hier in deze plaat over de ſeſtig ſoorten kleine, waar onder zyn Alata of gevleugelde, om dat de eene lip dik en breet uitgezet is, als mede die met een vingerachtige tak voor uit ſteeken, andere met korte takken, en die zonder takken zyn, en lang van toppunt door de veelvuldige gieren uitſteken, die gebult, geband, gemarmelt en op velerhande andere wyze zyn getekent en verſiert.

Num. 1. *Buccinum Bilingue, roſtro recurvo, muricata clavicula, infimo labro in tenuem digitum valde producto.*

Deze Kinkhoorn is over de gieren gebult en geknopt, verders glad van toppunt, met een breede lip, die na vooren lang vingeragtig uitſteekt; de ſluiting ſtaat krom geboogen met twee tongen achter over.

Num. 2. Dezelve van onderen.

Num. 3. Een diergelyke ſoort, maar veel fraaijer, waar van de groote gier, met hooge uitſteekende bulten gevouwen, aan de zyde van de breede Lip, met een koorde als omzoomt wordt: het topeinde is rond om met knoopjes boven aan de gieren omringt, naar proportie van de punt. De breede lip is met een uitſteekende dunne lange vinger voorzien gelyk de voorgaande.

Num. 4. Verbeelt dezelve van onderen.

Num. 5 en 6. Zyn beide van boven heel ſierlyk geband en gebult, waar van de vingers aan de lippen korter zyn.

Num. 7. Is kleinder en niet gevingert met een ſtompe lip als omgeboogen.

Num. 8. Deze heeft een heel dunne lip, en is over de groote gier ſmal geband en met bulte diep uitgevoorent als geplooit met een lang uitſteekende toppunt.

Num. 9 en 10. Zyn van boven en onderen vertoont met een korte effene toppunt, en fraai over de groote gier gemarmert met donker bruin gezoomde Lippen.

Num. 11——68. Deze Buccina of Kinkhoorens zyn van tekening en gedaante verſchillende, ieder byzonder vreemd, ſierelyk en verwonderingswaardig geproportioneerd, waar onder ook verſcheide van onderen verbeeld zyn: dus wy niet nodig oordeelen, om alle wegens het groot getal van ſtuk tot ſtuk te beſchryven.

TABULA SEXAGESIMA ET SECUNDA.

Sectio vicesima & quinta.

Alatæ cochlides, ab expanſione labii ſui ad alæ ſimilitudinem ita vocatæ, in noſtro muſeo plurimæ ſervantur, ut totidem ſpecies inter ſe diſtinguendæ, quarum & formæ elegantia & colorum, faſciarum, picturæque varietas vel maxime animadverti meretur. Unde nonnulla ſpecimina in conſpectum producemus.

Num. 1. *Alata.*

Iſta ſui generis maxima eſt, ſi murices ejus, numero ſenos, intus cavos ac in acumen deſinentes, una computes. Superne coſtis transverſis diſtinctam, tuberoſam ac ex flaveſcente maculatam ſe exhibet.

Num. 2. *Eadem ſubtus conſpicua.*

Hac facie roſeus color interiora oſtii exornans, & elegantiſſima dilute lutearum macularum pictura comparet.

Num. 3. Ejusdem propemodum formæ hæc eſt, niſi quod alam gerat replicatam & in quinque cuſpides abeuntem; prior vero utcunque lævem.

Num. 4. Hæc quoque non abſimilis murices tamen ſuos non ad tantam longitudinem exporrigit, præterea anguſtiore gaudet ala, ac tuberculis pluribus. Fœmellam prioris vocant.

Num. 5. Altera hæc fœmella eſt, minus tuberoſa, faſtigio octies gyrato ac in acumen abeunte.

Num. 6. Ex rariſſimis iſta eſt, faſciata, roſei coloris, ac per decurſum latiſſimæ ſuæ faſciæ in tubercula extumeſcit.

Num. 7 & 8. Et has faſciæ ambiunt: at tubercula non faſcias, ſed ſpiras obſident.

Num. 9 & 10. Binæ aliae ſpecies, cum maculis, tum tuberculis, a prioribus diſcrepantes, Mares dictæ.

Num. 11. Alia rurſus ſpecies, quinis ſeriebus tuberculorum veluti faſciata, ſature rufi coloris, ex nigricante maculata, labio brevi replicato.

Num. 12——16. Hæ quoque inuſitata forma excellunt, ſive tubera, alas, coſtulas ſpectes, ſive colores. Quædam rufulæ nigris maculis variantur: nonnullæ in totum rufæ nulla colorum varietate gaudent: aliis longus extat apex, quæ idcirco Pugiles aut Indices appellantur.

Num. 17. Nomen huic eſt Spinoſi Veſpertilionis ob murices longos, acutos. Ceterum alis eſt pallide rufis, ac ſuperne cæruleſcit.

Num. 18——20. Vulgo vocantur Artemones convoluti. Duo ſpecimina a parte ſuperiore, tertium ab inferiore exhibemus. Cochlea num. 19. perparva eſt & rara, fuſcis atque eleganter elaboratis albis faſciis veluti ſcirpata, labiolo replicato.

Num. 21——27. Diverſæ ſpecies Artemonum vel Epidromorum repræſentantur, aliæ prono, aliæ ſupino ſitu. Earum nonnullæ lineis variegatæ ſunt, aliæ unicolores, quædam luteæ inſtar vitelli ovi, aliæ fuſcæ, ad oris aperturam pallide rufæ, ex cæruleo reſplendent, pictura admirabilis elegantiæ. Nonnullæ admodum raræ difficulter acquiri poſſunt.

Num. 28

TWEE EN ZESTIGSTE TAFEREEL.

De Vyf en twintigſte ſnede.

Van de Alata of Vlerkhoorns, by den Nederlander ook Vleugelhoorns genoemd, zyn 'er verſcheide ſoorten in ons Cabinet, die zoo om de aardigheid van hunne gedaante, als om de verſcheide couleuren, banden en tekeningen ten hoogſten onze aandagt waardig zyn: Wy vertoonen den aanſchouwer eerſt.

N°. 1. *Alata, Vleugelhoorn.*

Hy is de grootſte van dit geſlacht de takken mede gerekend; dewelke ſes in getal zyn, en van binnen hol en ſpits toelopen: boven op is hy overdwars geribd, gebult en geelachtig geplekt.

Num. 2. *Vertoont dezelve van onderen.*

Binnen in de mond zyn ze licht rozenrood en van onderen zeer fraai getekend met lichte geelachtige plekken.

Num. 3. Deze is omtrent van dezelve gedaante, uitgenomen dat de vleugel omgeſlagen is en vyf punten heeft, daar de vorige byna glad is.

Num. 4. Een diergelyke, waar van de takken zoo lang niet uitſteeken, de bulten menigvuldiger en de vlerk veel ſmalder is, wordende het zelve het wyfje van de voorgaande genaamd.

Num. 5. Is mede een diergelyk wyfje doch minder gebuld, en het toppunt met acht gieren ſpits toelopende.

Num. 6. Deze is zeer zeldzaam, gebandeerd, rosachtig van couleur en in de breedſte band gebuld.

Num. 7 en 8. Deze zyn mede gebandeerd, doch in de banden niet gebuld, maar op de gieren.

Num. 9 en 10. Twee andere ſoorten zynde mannetjes, welke zoo in vlerken, als in bulten van de anderen onderſcheiden zyn.

Num. 11. Een ander ſoort met vyf ryen bulten als gebandeerd, hoog ros van couleur met zwartachtige plekken en een kortomgeſlage lip.

Num. 12——16. Deze zyn ongemeen van gedaante, zoo van bulten, vlerken, ribbetjes, als couleur, waar van eenige rosachtig met zwarte vlekken, eenige geheel ros, ook die byna eencouleurig zyn, ſommige hebben een lange punt, deze worden om die reden Schermers of Wyzers genaamd, in 't Latyn Pugiles.

Num. 17. Deze word by velen de Gedorende vledermuis genoemd met lange gedorende punten, rosachtig op de vlerken en blaauw van boven.

Num. 18——20. Deze hoorntjes worden gemeenlyk Opgerolde beſaandjes genaamd, waar van wy twee van boven en een van onderen vertoonen: de Num. 19. is zeer ſmal en raar: zy zyn zoo met bruinen als aardig gewerkte witte banden biesgewys omwonden met een omgevouwe lipje.

Num. 21——27. Dit zyn verſcheide ſoorten van Beſaantjes, in het Latyn Epidromi genaamd, waar van wy ſommigen van boven en anderen van onderen vertoonen; eenige zyn geſtreept, andere eencouleurig, zommige zyn geel als dooren van eyeren, andere bruin, rosachtig in de mond met blaauwe weêrſchyn, wonderlyk ſraai getekend: daar zyn 'er onder die niet te bekomen zyn en zelden gevonden worden.

Num. 28

Num. 28 & 29. Epidromi hæc quoqne ſpecies eſt, ob conformationem Gibba vocata. Multum vero convenit prioribus, at minor eſt, & craſſiore teſta. Lineis curvis, rufis, tanquam filis, exornatur; uti docet utriusque faciei conſpectus.

Num. 30. Lentiginoſa hæc audit. Lato craſſoque labio turgens, tuberculis ac nodulis obſeſſa, ex viridi, rufo & nigricante maculata, interna facie æqualis, lævis, colore flavo intenſo nitet. Supinam vero exhibemus, qua parte picturam venuſtiorem præ ſe fert. Macularum nonnullæ lentibus haud abſimiles ſunt.

Num. 31 & 32. Luhuanæ vulgo appellantur. Elegantiſſime autem pictæ & faſciatæ notam gerunt characteriſticam Alatarum, rimam videlicet rotundam ad labium, circa roſtrum. Teſta ſunt craſſa, dorſo æquali, colore albido, ſed maculis latis, helveolis, veluti in faſcias quasdam confluentibus. Intra aperturam oris id ſibi peculiare habent, quod circa labium ſplendide rubeant, quousque introrſum proſpicere licet, ad latera vero e regione nigricent, ex viridi & flavo fimbriatæ. Ad litora quæcunque fere inveniuntur.

Num. 33——37. Alatarum hæc peculiaris ſpecies eſt. Inter eas notari meretur præcipue, quæ capite eſt lato, ventre protinus in mucronem convergente, nec muricato, nec in labium excurrente, margine tenui, ſerrato, ac veluti effracto circa oſtium, maculis ceterum intenſe fuſcis variegata.

Num. 38——50. Plurimæ inſuper ſpecies diverſæ repræſentantur, quarum ſingulas ſeorſim hoc loco deſcribere non vacat. Nonnullæ Belgis *Samaar* vocantur. Conformatione multum differunt. Quædam veluti turritæ in acumen aſſurgunt, aliæ tuberoſæ, maculatæ, ſtriatæ, flammarum aut marmoris in modum variegatæ ſunt, digniſſimæ certe, quæ attente conſiderentur: pleræque ex rufo flavicant. Aliæ autem pronæ, aliæ ſupinæ exhibentur.

TABULA SEXAGESIMA ET TERTIA.

Sectio viceſima & ſexta.

Num. 1. *Alata lata.*

Hactenus de Alatis ad labia muricatis egimus. Proximæ his ſunt Alatæ non muricatæ, labiis lævibus, quarum ampliſſima eſt Alata lata dicta eo, quod labio valde expanſo, craſſo, ac anguloſo gaudet. Intus concava eſt; venter ex pallide fuſco ſtriatus; rufæ maculæ ſpiras ac labium pingunt.

Num. 2. Alia hæc ſpecies eſt prioris generis, venuſtiore pictura tam ad ventrem, quam ad ſpiras conſpicua. Labium gerit replicatum, elegantiſſime faſciatum. Intus lævis eſt & rufula, raroque occurrit.

Num. 3. Inuſitatæ formæ hoc ſpecimen eſt inter Alatas latas. Ejus ſpiræ labio non adnaſcuntur, ſed turris in modum aſſurgunt, quaternis tuberculorum ambitibus ornatæ. Mucro fuſcis, tenuibus, diſtinguitur ſtriis, quæ inde per ventrem, ſecundum longitudinem maculatum, & plurimis veluti Hebraicis ſignis pictum, decurrunt, eundemque in ſex quaſi areas partiuntur.

Num. 4. Priori ſimilis, minor, ſpiris in obtuſum apicem coëuntibus, octies circumvolutis. Labium aliquatenus faſtigio adhæret. Colore, quam prior, dilutiore eſt, ad luteum vergente.

Num. 5.

Num. 28 en 29. Dit is mede een ſoort van Epidromi, om hunne gedaante bultjes genaamd, deze hebben veel overeenkomſt met de voorgaande Beſaantjes, uitgenomen dat ze kleinder en dikker van ſchaal zyn. Zy zyn met kromme roſſe ſtreepen als draaden verſiert, die wy van onderen en boven doen zien.

Num. 30. Deze werd een ſproet genaamd, in 't Latyn Lentiginoſa, hy is breed en dik van lip, over 't lyf met bultjes en knobbels bezet, groen, ros en zwartachtig geſpikkeld; van binnen is hy heel glad, uit den geelen hoog gecouleurd: wy vertoonen dezelve hier van onderen, van boven is dezelve niet zoo ſierlyk van verf als van onderen, onder de ſpikkels zyn 'er eenige, die zeer naa ſproeten gelyken.

Num. 31 en 32. Deze hoorns worden in 't Nederduits Loehaeneeſche genaamd en zyn zeer fraai getekend, gebandeerd en hebben het kenteken van de Alata, te weten een ronde keep in de lip omtrent de ſnuit, zy zyn dik van ſchaal, op de rug effen, witachtig met breede vaale plekken, die eenige breede banden maken, binnen in de mond hebben ze tot een byzonder teeken, dat ze aan de lip ſchoon rood zyn, zoo verre men naa binnen kan zien, aan de zyden daar tegens over zyn ze zwart met groen en geel geſoomt, men vind ze op meeſt allerhande ſtranden.

Num. 33——37. Deze zyn een byzonder ſlag van Alatæ, waar onder een breed van hoofd, die het lyf ſchielyk ſpits toeloopt zonder takken of uitlopende lip, met eene dunne gezaagde en als uitgebroke rand aan de mond, voorts over 't lyf mede hoogbruin geſpikkelt.

Num. 38——50. Verbeelden nog verſcheide ſoorten te veel om ieder byzonder te beſchryven; eenige worden 'er Samaartjes genaamd, ze zyn van verſcheide gedaanten, eenige ſpits als torens oplopende, andere gebuld, geſtreept, gevlekt, gevlamd en gemarmerd, wel waardig om met aandacht aanſchouwt te worden; meeſt rosgeel gecouleurd; waar van eenige van onderen, anderen van boven te zien zyn.

DRIE EN ZESTIGSTE TAFEREEL.

De zes en twintigſte ſnede.

Num. 1. *Alata Lata: Breedlip.*

Dus verre van de Alatæ met takken aan de lippen, volgen nu de ongetakte met gladde lippen, waar onder de grootſte is de Breedlip, om dat hy zeer breed dik en kantig van lip uitloopt, hy is van binnen hol, over 't lyf bruinagtig geſtreept met roſſe plekken over de gieren en aan de lip.

Num. 2. Vertoonen wy een ander ſoort van de voorgaande, fraaijer getekend zoo over het lyf als over de gieren, hy heeft een omgeſlagen lip, die zeer aardig gebandeerd is, van binnen is hy glad en rosachtig en is zeer zelden te vinden.

Num. 3. Deze is een extra ongemene Breedlip, waar van de gieren aan de lip niet vaſt zyn, maar toorensgewys oplopen met vier geknobbelde omgangen, aan de punt is hy met verſcheide ſmalle bruine ſtreepen verſiert, die over het lyf, dat in het lang gevlekt en als met verſcheide Hebreeuwſche characters getekend is, heen loopen, en in zes verdeelingen gedeeld.

Num. 4. Een dito kleinder, wiens gieren ſtomp toelopen met acht omgangen, en welkers lip eenigzints aan zyn top gehegt is, de couleur is lichter dan de voorgaande, meer na het geel hellende.

Num. 5.

Num. 5. Eadem ſubtus conſpicua, extremo in duos proceſſus abeunte.

Num. 6. Præ ceteris rara hæc ſpecies labium monſtrat minus late, quam in prioribus, excurrens, multis inſuper ornatum coſtulis. Pictura elegantiſſima eſt.

Num. 7. Vulgo Belgis *Voethoorn* audit. Triangularis eſt, multisque ad ſpiras tuberibus inæqualis, quæ ad labii usque extremitatem excurrentia pedum ſimilitudinem præ ſe ferunt.

Num. 8. Eadem ſpecies, ſupino ſitu ſpectanda, faſtigio aliter conformato a priore diſcrepat. Domiporta intus cæruleſcens labio lævi, albo, replicato, circumſcribitur.

Num. 9 & 10. Minor hæc ejusdem generis ſpecies, utraque facie conſpicua, tuberculis prorſus caret.

TABULA SEXAGESIMA ET QUARTA.

Sectio ſeptima & viceſima.

Quæ ſequuntur, tres tabulæ iſtarum rerum curioſis diverſa exhibent ſpecimina Cymbiorum mammillarium, quæ cum & colorum varietate & pictura ſingulari præcellant, attentionem omnino merentur. Inter ea quædam valde rara ſunt, vix unquam in muſeis viſa. Initium itaque faciat.

Num. 1. *Cymbium mammillare, Belgis* Tepelbak.

Iſtius generis hæc maxima eſt ſpecies. Catini nomen vulgariter obtinuit; quoniam indigenæ auſtralis partis Orientalium regionum iſtis cochlidibus vice catinorum aut patinarum utuntur, in quibus cibos ſuos & præparent & comedendos apponant. Quin & hauſtrorum loco ipſis ſunt, quorum ope aquam de naviculis & cymbulis ſuis exhauriunt. Diaphragmatis autem ſpirarum prius effractis cavum exæquant, ut iſtis uſibus magis accommodentur. Iſtæ quidem ſpiræ ſua latitudine dimidiam univerſæ cochleæ partem conſtituunt, ſuoque apice in nonnullis papillam uberis muliebris referunt: prout in hoc ſpecimine videre eſt. Præterea variis veluti auriculis extantibus ſtipantur. Color cochleæ fuſcus flavicantibus & cæruleis maculis diſtinguitur.

Num. 2. Aliquanto minor hæc ſpecies multum a priori diſcrepat, ſi conformationem ſpectes apicis; ut quem ſpinæ nonnullæ, tanquam ſolis radii, in ambitu coronant. Unicolor dilute fuſca eſt.

Num. 3. Cymbiorum non coronatorum maximas hoc ad ſpecies pertinet. Papilla ei lævis eſt, quam tres ambiunt ſpiræ. Ceterum & ſubfuſci eſt coloris oblongis aliquot maculis flaveſcentibus variegatum.

Num. 4. *Cymbium coronatum vulgare.*

Id ima facie hoc loco depictum ſiſtimus. Papilla eminens extantibus veluti denticulis, in modum regii diadematis, cingitur. Flaveſcente eſt colore extrinſecus, ex fuſco maculatum. Cavum catini, colore carnis rubello tinctum, politiſſima eſt ſuperficie, ut ſpeculi loco eſſe poſſit.

Num. 5. Cymbium exhibetur perquam rarum, ex flavo & fuſco elegantiſſime, in modum marmoris, variegatum. Papilla nitidiſſima nativam papillæ uberis muliebris formam exprimit, coronaque ambitur radiata.

Num. 6. Idem parte inferiore conſpicuum amplo patet ore, cujus interna ſuperficies politiſſima eſt & cinerei coloris. Foris itidem pictura, veluti marmoris verſicolor, fulguris radiorum ſimilitudinem habet.

Num. 7

Num. 5. Verbeelt dezelve van onderen, met twee punten aan het einde.

Num. 6. Een ongemeene, welkers lip zoo breed als de voorgaande niet uitloopt en met verſcheide ribbetjes verſiert is, zeer fraai getekend.

Num. 7. Deze word gemeenlyk de Voethoorn genaamd: hy is driekantig met verſcheide bulten over de gieren, die tot aan het einde van de lip uitlopende als voeten verbeelden.

Num. 8. Verbeeld een zelve ſoort van onderen, dog in het toppunt verſchillende van gedaante, de mond is van binnen blaauwachtig met een witte, gladde omleggende lip.

Num. 9 en 10. Vertoonen wy een kleinder ſoort van dat geſlagt, zonder eenige bulten over de gieren, die wy hier van boven en onder vertoonen.

VIER EN ZESTIGSTE TAFEREEL.

De zeven en twintigſte ſnede.

In de drie volgende Tafereelen vertoonen wy den liefhebber verſcheide ſoorten van Tepelbakken, om hare ongemeenheid en verſcheidentheid van couleuren en tekeningen ten hoogſten merkwaardig, waar onder eenige die zeer raar en genoegzaam nooit gezien zyn: wy beginnen dan in dit Tafereel met

Num. 1. *Cymbium, in het Nederduits Tepelbak.*

Deze is de grootſte ſoort die men vind van dat geſlacht, zy worden gemeenlyk Bakken genaamd, om dat zy van de Zuid-Ooſterſche Inlanders tot bakken en ſchotels gebruikt worden, om hunne ſpyzen 'er in te bereiden en daar uit dezelve te nuttigen: ook worden zy by hen gebruikt als hier de hoosvaten, om het water uit hunne ſcheepjes en ſchuitjes te hoozen, dog dan breeken zy de gieren daar uit, om des te bequaamer te zyn, deze gieren maken in hunne breette de helft van den hoorn uit, en vertoonen zich by zommigen aan den top als een vrouwe tepel, gelyk by dezen te zien is, de gieren zyn omzet met verſcheide ooren: deze hoorn is bruin met geelachtige en blaauwe plekken verſiert.

Num. 2. Deze is een ſoort kleinder, dog zeer onderſcheide in gedaante omtrent den top, waar om eenige doorns in de gedaante van een zon loopen, dezelve is effen licht bruin van couleur.

Num. 3. Is mede de grootſte ſoort van de ongekroonde bakken, en heeft een gladde tepel, waar om drie gieren loopen, verder is dezelve mede bruinachtig van couleur met eenige lankwerpige geelachtige plekken.

Num. 4. *Een ordinaire gekroonde* Tepelbak.

Dezelve verbeelden wy hier van onderen, hy heeft een uitſtaande tepel, die met tandjes als een koningskroon omringt is, hy is geelachtig gecouleurt met bruine plekken, van binnen in de bak vleescouleurig en zeer glad, zoo dat men 'er zich in ſpiegelen kan.

Num. 5. Hier verbeelden wy een zeer ongemeene tepelbak, welke zeer fraai met geel en bruin gemarmerd is, de tepel is zeer glad en heeft de natuurlyke gedaante van die der vrouwen, om dezelve is een kring in de gedaante van zonneſtraalen.

Num. 6. Is dezelve van onderen te zien met een wyde mond, welke ascouleurig en zeer glad is, van buiten is dezelve mede gemarmerd in de gedaante van blixemſtraalen.

Num. 7

Num. 7 & 8. Minutior hæc Cymbiorum Achatinorum ſpecies utraque facie ſpectanda ſiſtitur. Turbine gaudet non in papillam, ſed in cuſpidem exeunte. Pictura omni modo varia eſt.

Num. 9——11. Cymbiorum minorum, lævium, ſingularem hæc ſpeciem exhibent. Colore ſunt ex flavo cæruleſcente. Primum ſtriis flaventibus diſtinguitur. Alterum, cujus utraque facies repræſentatur, papilla eſt cæruleſcente, reliquo corpore fuſco, & nivis veluti flocculis ornato. Rictus huic intus politiſſimus eſt, carnei coloris, & nonnullis variegatus albidis maculis.

TABULA SEXAGESIMA ET QUINTA.

Sectio viceſima & octava.

Num. 1. Eximiæ magnitudinis Cymbium coronatum papillam exſerit lævem, quam circumſtantes coronant prælongi dentes. Faſciis duabus, latis, fuſcis, ambitur: ceterum vero ex ruſo fuſci, parte tamen dilutioris eſt coloris.

Num. 2. Hæc prona ejusdem facies eſt, qua os ample patens ac profunde excavatum ſimili fere colore nitet. Faſciæ ad ſpiras usque decurrunt.

Num. 3. En! Cymbium inſolitæ conformationis, cujus papilla admodum depreſſa vix conſpectui patet. Dorſum ejus ex fuſco, cæruleo, rubro, diverſimode ornatum, variis figuris ſpeculandi materiem præbet.

Num. 4. Perquam rarum Cymbium duplicata ornatum corona valde dentata, in cujus medio ingens papilla prominet. Faſcia lata, dilutioris coloris, ambit corpus cochleæ, quod ceterum ex fuſco rufum eſt.

Num. 5. Obtuſior hæc Cymbii ſpecies eſt, coloris ex cæruleo cinerei. Papillam ejus, quæ ſat exigua eſt, quatuor ſpiræ ambiunt.

Num. 6. Eadem ſupina internam aperturæ ſuæ ſuperficiem exhibet rufulam. Convexa ſuperior pars ſtriis dilutioribus diſtinguitur.

Num. 7. Ejusdem ſpeciei Cymbium hoc eſt, at brevius tumidiusque, & pulchro albarum, rubrarum ac fuſcarum ſtriarum macularumque ornatu conſpicuum.

Num. 8. Cymbium mammillare achatinum haud vulgare ſiſtit, cujus pictura ſingulari colorum mixtione ſplendet. Papilla introrſum reducta latet.

Num. 9. Aliud ejusdem ſpeciei, papilla tamen valde prominente. Corporis pictura conſpectum veluti ædium & turrium refert.

Num. 10. Cymbium coronatum exhibemus, cujus miram pulchritudinem mirentur harum rerum Amatores. Ima autem facie conſpicitur, qua duas præ ſe fert faſcias ex teſſellatis maculis conſtantes. Oris cavum læviſſimum carnis colore nitet.

Num. 11. Simile priori minus, cui faſcia lata, flaveſcens, aliquot ſtriis transverſalibus, rufulis, diſtincta, per dorſum decurrit.

Num. 12. Cymbium mammillare coronatum, elegantiſſime maculis velut cordiformibus ornatum. Averſa facie binæ faſciæ, latæ, maculatæ, viſuntur.

TABULA SEXAGESIMA ET SEXTA.

Sectio Nona & viceſima.

Num. 1. Rariſſimum hoc eſt ſpecimen Cymbii mammillaris, duplici corona præditi, ora extima aper-

Num. 7 en 8. Hier vertoonen wy een zeer kleine ſoort van Agate Tepelbakken van boven en onder te zien, dezelve is zeer ſpits van top en fraai getekend met veel ſpeculatiewerk.

Num. 9——11. Deze zyn mede een byzonder ſoort van kleine gladde tepelbakken, geelblaauwachtig gecouleurd, de eene met geele ſtreepen, de andere, die wy van boven en onderen vertoonen, is met een blaauwachtige tepel, bruin over het lyf en als met ſneeuvlokjes verſiert; in de mond is dezelve mede glad, vleescouleurig en met eenige witte plekken verſiert.

VYF EN ZESTIGSTE TAFEREEL.

De acht en twintigſte ſnede.

Num. 1. Is een extra groote gekroonde tepelbak, verſiert met zeer lange punten om de gladde uitſtekende tepel een kroon uitmakende, dezelve is verſiert met twee breede banden, bruin van couleur, verder is de hoorn rosachtig bruin, doch wat licht.

Num. 2. Vertoont dezelve van onderen met een diepe breede mond, omtrent van dezelve couleur; de banden loopen tot de gieren toe.

Num. 3. Verbeelden wy een ongemeene bak, waar van de tepel zeer inwaarts en naauwlyks te zien is; over de rug is dezelve bruin, blaauw, rood en met verſcheide figuuren zeer ſpeculatief voorzien.

Num. 4. Vertoonen wy een raare bak met een dubbelde kroon, die zeer tandryk is en met een groote tepel voorzien; over de rug heeft dezelve een groote breede band, lichter van couleur dan de hoorn, welke zich bruin rosachtig vertoond.

Num. 5. Dit is een ſtompe bak, blaauw en ascouleurig zich vertoonende, dezelve is van boven met vier gieren om de tepel, die zich klein vertoont, verſiert.

Num. 6. Verbeelt dezelve van onderen, in de mond is zy rosachtig en boven met verſcheide lichte ſtreepen te zien.

Num. 7. Vertoonen wy een dito ſoort, edog veel korter en breeder met fraaije witte, roode en bruinachtige ſtreepen en plekken voorzien.

Num. 8. Een ongemeene Agate tepelbak, waar van de tepel zeer inwaarts en ſchoon van couleur en tekening is.

Num. 9. Een dito, doch welkers tepel veruitſtaande is, verbeeldende op de rug een heel gehuchte van huizen en toorns.

Num. 10. By deze Numero geven wy den liefhebber een uitmuntende fraaije gekroonde tepelbak te zien, die wy van onderen verbeelden, dezelve is met twee banden, die zich als dobbelſteenen vertoonen, verſiert: in de mond is dezelve zeer glad en vleescouleurig.

Num. 11. Een dito kleinder, welke een breede geelachtige ſtreep op de rug heeft, waar over eenige rosachtige dwarsſtreepen loopen.

Num. 12. Een fraaije gevlekte kroon tepelbak, welke zeer ſpeculatief als met harten is, over de rug met twee breede geſpikkelde banden.

ZES EN ZESTIGSTE TAFEREEL.

De negen en twintigſte ſnede.

Num. 1. Een ongemeene en extra vreemde dubbeld gekroonde

aperturæ contorta: quod admodum infrequenter occurrit. Superficies externa flaveſcens ex fuſco, marmoris in modum, variegata eſt: domiporta intus cinerea, læviſſima, nitidiſſima.

Num. 2. Aliud Cymbium coronatum, dilute flavi coloris, ex cæruleſcente & fuſco, nubium forma, maculatum.

Num. 3. Coronatum quoque exhibet Cymbium, haud minoris, quam præcedens, elegantiæ. Dentes coronæ alte exſurgunt. Pictura ſuperficiei adeo ſimilis eſt conchæ bivalvi, quæ nomen a Græcorum Alpha habet, ut jure videatur hoc quoque titulo inter Cymbia mammillaria diſtingui poſſe.

Num. 4. Corona caret, at ſingulari ratione multivariis ſtriis flavis & rufulis, quæ arbuſculas referunt, exornatur.

Num. 5. Cymbium lutei coloris, fuſcis quaſi coſtulis varium, corona quoque caret. Spiræ acuto margine in apicem usque papillæ ſeſe convolvunt.

Num. 6. Cymbium coronatum, maculoſum, venuſtiſſimum, cujus maculæ, in faſcias diſpoſitæ, corpus cochleæ ambiunt. Coloris eſt ex rufo lutei. Supinum exhibemus.

Num. 7. Iſtud Cymbium & duplici corona eminet, & inuſitata picturæ varietate, marmoris in modum, ex rufo & fuſco prænitet.

Num. 8. Itidem coronatum eſt, at forma non minus, quam pictura, a prioribus diverſum. Nimirum labio gaudet late repando, tribus maculis, flaveſcentibus, majusculis, variegato. Ejusmodi macula quoque dorſum diſtinguit, quod ceterum ex fuſco rufulum eſt.

Num. 9. Simile Cymbium, colore præcedenti non diverſum, at picturæ tamen multum diſcrepantis: lata enim faſcia, transverſali obliqua, cingitur.

Num. 10. Ejusdem ſpeciei aliud marmoreis maculis, ad ſimilitudinem inſignium, venuſtiſſime exornatum, quod ea de cauſa merito Paludamentum dici poſſet.

Num. 11——18. Adjicimus denique varias Cymbiorum mammillarium ſpecies, prono ac ſupino ſitu, forma, coloribus, pictura, uti eximias, ita a prioribus multum diverſas.

TABULA SEXAGESIMA SEPTIMA.

Sectio triceſima.

Hac tabula ſiſtimus Cochlidum multivarias ſpecies, quæ Belgis Roſtra Suilla, alias & Veſpertiliones, audiunt. Ut conformatio exacte dignoſci queat, utraque facie conſpiciendas damus. Diſcrepant autem inter ſeſe plurimum, ſive picturæ ſpectes modum, ſive colores. Plurimæ rufi ſunt coloris, ſaturate fuſcis maculis, quaſi flammeis, diſtinctæ. Nonnullæ læves, aliæ faſciis muricatis aſperæ, quæ quidem minus frequenter occurrunt. Rumphius in ſuo Muſeo de hoc genere memorat, ab Amboinenſibus avide indagari, piſcemque intus habitantem, quod cartilagineæ ſit naturæ, magno cum oblectamento comedi; quantumvis haud raro aliquantum amareſcat. Boetuni quoque, ut idem ait, hanc cochlidem capiti ſuorum infantum ſupponunt, ad pavores clamoresque nocturnos avertendos: quo factum, ut ab iis etiam Droomhoorns, quaſi Cochleæ adverſus inſomnia, appellentur. Plura apud Rumphium videri poſſunt. Adjecimus, ne quid vacui ſpatii ſupereſſet, Cochleam, quæ a nonnullis quoque ad Veſpertiliones, ab aliis vero ad Ficus refertur, lit. a & b. ſuperne & inferne conſpiciendam: quin & tres alias ſpecies, quas nonnulli inter Caſſides numerant, quibus Belgæ nomen dederunt, getakte Beddetyk. lit. c. d & e notantur.

TABULA

de tepelbak, met een omgeſlage rand, zoodanig hy heel zelden gevonden word; hy is op de gieren geelachtig gecouleurt en met bruin gemarmerd, van binnen in de mond is hy asgraauw, zeer glad en blinkend.

Num. 2. Is weder een gekroonde tepelbak, licht geel van couleur en wat blaauwachtig en bruin gewolkt.

Num. 3. Vertoond een gekroonde tepelbak, niet minder fraai dan de voorgaande, men zou deze met recht kunnen noemen de Griekſche A. tepelbak om de gelykheid, die hy heeft met de tekening van de Griekſche A. doublet, onder deze naam by de liefhebbers bekend, en is mede met lange takken gekroond.

Num. 4. Deze is zeer zeldzaam met verſcheide geel en rosachtige boomsgewyze ſtreepen verſiert, zonder kroon.

Num. 5. Een geele bruingeribde tepelbak mede zonder kroon van boven met een ſcherpe gier tot de top van de tepel uitlopende.

Num. 6. Een fraaije geplekte kroontepelbak, welke plekken bandsgewyze over den hoorn heen loopen, hy is rosgeelachtig van couleur, deze vertoonen wy van onderen.

Num. 7. Deze tepelbak is, behalven dat hy dubbeld gekroond is, zeer ongemeen ſpeculatief en met een ſchoone rosachtige bruine couleur als overmarmerd.

Num. 8. Deze is mede gekroond, doch verſchilt van de anderen, zoo in gedaante als tekening, wyl hy een breeduitſtaande lip heeft, met drie groote geelachtige vlekken, zoo als zich boven op mede een vertoond, verders is hy bruin rosachtig over de rug.

Num. 9. Een dito komende met de voorgaande in couleur zeer overeen, doch is in tekening zeer verſchillende, want deze is met een groote breede band omgeven.

Num. 10. Een dito fraai gemarmert met wapengelyke vlekken, waar om men dezelve met recht een wapenrok of keiſersrok (paludamentum) kan noemen.

Num. 11——18. Hier vertoonen wy noch verſcheide ſoorten van tepelbakken zoo van onder als van boven, uitmuntende zoo in couleur als tekening, van den anderen zeer onderſcheiden.

ZEVEN EN ZESTIGSTE TAFEREEL.

De dertigſte ſnede.

Op deze plaat hebben wy verſcheide ſoorten van hoorns, by ons gemeenlyk varkenſnuiten, by anderen veſpertieljes genoemd, by elkander gebragt, zoo van onderen als boven te zien; ze zyn zoo in tekening als couleuren van onderen en van boven verſcheiden, meeſt zyn ze uit den roſſen met hoogbruine vlammen verſiert, waar onder eenige glad zyn, andere met gedoorende banden, die zelden gevonden worden. Rumphius in zyn raariteitkamer ſchryft 'er van, dat die van Ambon dezelve zoeken, en de vis daar uit om zyn kraakbeenachtigheid met groote ſmaak nuttigen, alhoewel onder die eenige wat bitter zyn; de Boetonders leggen ze des nachts onder het hooft van hunne kinderen, om voor het verſchrikken en ſchreeuwen bevryd te zyn: waar van zy by hen de naam voeren van droomhoorns en diergelyke zaaken meer, breeder van Rumphius aangehaald. Hier hebben wy ter plaatsvulling bygezet een hoorn, die zommige onder de Veſpertieljes, andere onder de vygen tellen by a. en b. van onder en boven te zien; ook drie ſoorten van hoorns, die eenige onder de getakte beddetyken ſtellen, welke wy aanwyzen by de letters c. d. en e.

ACHT

TABULA SEXAGESIMA ET OCTAVA.

Sectio vicesima & prima.

Num. 1. *Ficus.*

Aliis hæc cochlea etiam Cithara audit. Conformatio ejus singularis est: corpus globosum, ampullaceum, turbine planiore, parum extuberante, superne terminatur, infra conice, in modum Ficus, convergit: unde & nomen obtinuit. Ore hiat amplo, oblongo. Testa tenuis est, obscure cinerei coloris, nec resplendens, fere rugosa & inæquali superficie. Rarius hæc species occurrit.

Num. 2. *Alia ejusdem speciei.*

Planior huic vertex est, spiris sese introrsum recondentibus. Superficies itidem obscure cinereo colore perfusa mirabili inscriptarum figurarum apparatu distinguitur.

Num. 3. Ejusdem speciei alia vulgarior, vertice etiam valde depresso, similique colore conspicua.

Num. 4. Ejusdem facies aversa.

Num. 5. Minor alia, maculis fuscis, minutis, similitudinem ovi Vanelli refert.

Num. 6. Priore minor hæc colore fusco saturatiore tincta maculis etiam distinguitur, verticemque depressum vix exserit.

Num. 7. *Rapa.*

Cochlis hæc valde rara conformationem Rapæ veluti præ se fert. Corpus ejus globosum est, vertex planus, rostrum breve, intortum. Universam superficiem costæ extantes fasciant. Color flavescens, alias & fuscus est.

Num. 8. *Eadem supina.*

Hoc situ patet costas aliquantum ultra extremitatem labii excurrere, & tam alte esse radicatas, ut etiam impressiones suas interna superficie spectandas præbeant.

Num. 9. Perdicis hæc nomen habet eximiæ atque inusitatæ pulchritudinis cochlea. Costis circulatur multum extantibus, quas tesserulæ distinguunt: subrubellus illis color est, his spadiceus: per intervalla costarum lineæ capillares rubellæ decurrunt.

Num. 10. Minor hæc species est, forma priori multum similis.

Num. 11. Eadem ima facie conspicienda.

Num. 12. Alia Perdicum species, superiore minor, elegantissimis quatuor fasciis, latis, tessellatis, cincta, quæ usque in verticem se effundunt: resupinatam hic damus.

Num. 13. Eadem prono situ.

Num. 14. *Perdix tessellata.*

Ore amplo patet hæc cochlis, & ventricosa per varias spiras subito in apicem acuminatum terminatur. Superficies ejus multiplici tessellarum apparatu picta pavimenti, quod vocant, Italici similitudinem exprimit.

Num. 15.

ACHT EN ZESTIGSTE TAFEREEL.

De een en dertigste snede.

Num. 1. *Ficus, in het Nederduits een vyg.*

By andere word dezelve ook een luit genaamd, hy is van een byzondere gedaante, met een rond lyf, en een plat hoofd weinig uitstekende, van onderen loopt hy toe gelyk een vyg, waar van hy ook de naam gekregen heeft; de mond is wyd en lankwerpig, dun van schaal, donker asverwig, zonder glans, byna rimpelig en ruig: deze soort word zelden gevonden.

Num. 2. *Een dito soort.*

Deze verbeelden wy hier met een platte kruin, waar van de gieren geheel inwaarts loopen, dezelve is met wonderlyke speculative figuuren op het lyf voorzien, hy is mede donker asverwig van couleur.

Num. 3. Een dito gemeender soort, mede van dezelve couleur, en zeer plat van hoofd.

Num. 4. Verbeelt dezelve van onderen.

Num. 5. Een dito kleinder soort met kleine bruine vlekken als een kievitsey.

Num. 6. Is mede een kleinder soort bruinder van couleur, plat van hoofd en met eenige hooger plekken.

Num. 7. *Rapa in 't Nederduits knol.*

Dit is een zeer zeldzaame hoorn, en heeft byna de gedaante van een raap of knol, is rond van lyf, en heeft een plat hoofd, achter heeft hy een korte geboge staart, met verscheide zwaare banden omwonden, hy is geelachtig gecouleurt, ook wel bruin.

Num. 8. *Dezelve van onderen.*

De ribben steeken eenigzints by de mond uit, en zyn zoo zwaar, dat zy daar binnen te zien zyn.

Num. 9. Dit is een fraaije ongemeene hoog gebandeerde Patrys, hy is met verscheide banden, die met blokjes versiert zyn, omwonden, de banden zyn vleescouleurig en de blokjes bruin en tusschen de banden met roode haarlinien versiert.

Num. 10. Dit is een kleinder soort komende in gedaante met de voorgaande veel overeen.

Num. 11. Is dezelve van onderen te zien.

Num. 12. Een ander soort van Patrysjes, kleinder dan de voorgaande en zeer fraai getekend met vier breede bloksgewyze banden, loopende tot over de gieren, hier van onderen te zien.

Num. 13. Dezelve van boven.

Num. 14. *Geplekte Patrys.*

Deze hoorn is wytmondig, en loopt met verscheide gieren schielyk tot een spits topeinde toe; over het lyf is dezelve met veelvuldige streepen bloksgewyze versiert de figuur van een Italiaansche vloer uitmakende.

Num. 15.

Num. 15. Eadem ſubtus conſpicua labium monſtrat replicatum, ac veluti dentatum: explanata oris fimbria plurimis quaſi ocellis eſt interpuncta.

Num. 16. Vulgaris hæc Perdicis ſpecies plurimis faſciis cælatis exornata eſt, quarum aliæ maculas præ ſe ferunt Perdicum pennis pictura haud abſimiles, per univerſam cochleam ad turbinis usque extremitatem decurrentes; nonnullæ vero maculis carent.

Num. 17. Species Perdicis perrara, macularum expers, faſciis tantum ambitur profunde veluti inſculptis, quarum nonnullæ colore rufulo diſtinctæ inde a labio per univerſum cochleæ ventrem & turbinis ſpiras ad apicem usque ſe extendunt.

Num. 18. Perdix nodoſa quam rariſſima, ex ruſo flaveſcens, tubercula dilutiore colore picta habet.

Num. 19. Ficus hæc maculata eſt, cujus teſta craſſior, quam ceterarum hujus generis, characteribus quaſi Hebraicis, fuſci coloris, exornatur.

Num. 20. Eadem reſupinata.

Num. 21. Species eadem minor, ex cinereo picta.

Num. 22. Eadem ſitu ſupino.

TABULA SEXAGESIMA ET NONA.

Sectio triceſima & ſecunda.

Magnus numerus omnis generis rariorum Cochlidum, quæ ad familiam Perdicum referuntur, hac tabula exhibetur, prout iis ob diverſitatem ſuam, raritatem ac magnitudinem, in muſeo noſtro locum dedimus. Nonnullæ maculoſæ ſunt, aliæ faſciatæ, quædam coſtis inſignes: omnes & ſingulæ ut aliquid ſibi peculiare habent, ita haud vulgari pulchritudine præcellunt. Quapropter icones earumdem proponere huic ſtudio addictis decrevimus, ut iſtius generis amplitudinem ac multiplices differentias cognoſcere poſſint mecumque Ter Optimum laudare, cui placuerit vel unius familiæ Conchyliorum tot tamque diverſas ſpecies homini ob oculos ponere, ut infinita Creatoris potentia ex admirabilibus ejus operibus undequaque eluceſceret.

TABULA SEPTUAGESIMA.

Sectio tertia & triceſima.

Num. 1——6. Quæ ſupererant, Perdicum quædam diſcrepantia a prioribus ſpecimina, prono ſupinoque ſitu, exhibentur.

Num. 7——9. Hæ Cochleæ vulgo apud noſtrates appellantur Bezoarticæ maculoſæ. Coloris ſunt flaveſcentis, quadratis diſtinctæ maculis fuſcis plus minus ſaturatis.

Sequitur porro in hac ipſa tabula ingens atque eximia collectio Volutarum, quibus Citharæ nomen impoſitum eſt; quum inſtrumenti muſici, quod Citharam Davidis appellamus, ſimilitudinem præ ſe ferat. Multimodis autem inter ſeſe diſcrepare ex iconibus liquet: aliæ majores, aliæ minores ſunt: pictura, ut omnibus perelegans, ita ſingulis tamen diverſa eſt, & alteri præ altera excellentior: nonnullæ latioribus, aliæ gracilioribus donatæ coſtulis: differunt & oſtii majore aut minore hiatu, & aliis inſuper multis.

TABULA

Num. 15. Vertoond dezelve van onderen, met een omleggende getande lip, op het vlak der hoorn is hy met veel oogjes voorzien.

Num. 16. Dit is de gemeene Patryshoorn, welke met verſcheide banden, die inwaarts loopen, voorzien is; eenige van die banden zyn gevlekt als de vederen van een Patrys of Veldhoen, welke over de gieren tot het uiterſte van de top loopen; eenige zyn zonder vlekken.

Num. 17. Dit is een zeer vreemd ſoort van Patryſen, welke ongevlakt, alleen met inwaarts geboogen banden verſiert is: over de rug loopen verſcheide rosagtige banden, die over het geele lyf en de gieren heen loopen.

Num. 18. Een geknobbelde Patrys, die zeer zeldzaam is, hy is rosgeel gecouleurd met lichte knobbels.

Num. 19. Een geplekte Vyg, deze is dikker van ſchaal dan de andere vygen, en is als met Hebreeuwſche letteren verſiert, die bruin van kouleur zyn.

Num. 20. Dezelve van onderen.

Num. 21. Een nog kleinder ſoort, graauw gecouleurd.

Num. 22. Dezelve van onderen.

NEGEN EN ZESTIGSTE TAFEREEL.

De twee en dertigſte ſnede.

Op deze plaat vertoonen wy een groote verzameling van allerlye ongemeene ſoorten van Patryſen, die wy om hunne onderſcheidentheid, raarheid en grootte in ons Kabinet bewaren. Eenige zyn gevlekt, andere gebandeerd en zommige geribd: alle zyn zy ongemeen ſchoon, dus hebben wy den liefhebberen hunne gedaantens niet willen onthouden, waar uit zy de verſcheidentheid van dit geſlacht kunnen bemerken, en hoe het den goeden God behaagd heeft, zoo veelerlye veranderingen zelfs in een ſoort van hoorns den menſch toe te ſchikken, om daar uit te kunnen beſeffen de almogendheid en wonderlykheid in zyne werken.

ZEVENTIGSTE TAFEREEL.

De drie en dertigſte ſnede.

Num. 1——6. Dit zyn nog eenige verſcheide ſoorten van Patryſen, die wy zoo van onder als boven vertoonen.

Num. 7——9. Deze hoorns worden gemeenlyk Geplekte Beſoards genaamd, zy zyn geelachtig gecouleurt met bruine vlekken, de een lichter dan den anderen.

Verders laten wy op deze plaat een groote en zeer fraaye verzameling van Harpen zien, dus genaamd, om dat zy veel naar het ſpeeltuig gelyken, by ons een Davids Harp genoemd: hier zyn zoo grooten als kleinen, de een boven den ander in fraaye tekening uitmuntende, eenige breed, andere wederom ſmal geribd, de mond van de eene is wyder dan die van de andere en verders zyn zy op veelerlye wyze onderſcheiden.

EEN

TABULA SEPTUAGESIMA ET PRIMA.

Sectio quarta & triceſima.

Num. 1. Belgæ huic Cochleæ, quae admodum venuſta & oppido rara eſt, nomen dederunt *Franſche Belhoorn.* Ex tenui apice multis convoluta ſpiris ſenſim intumeſcit, tandemque ultima ſpira, quæ maxima ac ampliſſima eſt, valde capacem format ventrem. Ex lacteo picta fuſcis quaſi flammis diſtinguitur. Spiræ tamen apicis rubello mali florum colore gaudent. Quod hoc loco exhibemus, ſpecimen primæ magnitudinis eſt, & teſta præditum ſuapte natura expolitiſſima ac tenuiſſima; ut ideo rariſſime ſine vitio inveniantur.

Num. 2 & 3. Ejusdem ſpeciei aliud hic ſiſtimus exemplum, prono ac ſupino ſitu, priore tamen minus, flammisque paulo aliter diſtinctum.

Num. 4 & 5. Hæc alia rurſus ejusdem ſpeciei varietas eſt, utraque facie conſpicua, cujus maculæ ſtrias potius, quam flammas, referunt.

Num. 6. Admodum ſingularem hanc Cochlidem huc quoque referimus; quanquam illi generi, cui Auris Midæ nomen, affinis eſt. Teſta ejus itidem valde tenuis ſtriis ſubtilibus per extimam ſuperficiem variegatur.

Num. 7 & 8. Hæc vulgaria ſunt iſtius familiæ ſpecimina, qualia plerumque in muſeis occurrunt.

Num. 9 & 10. Duo alia minus vulgaria, quæ picturæ varietate a ceteris differunt.

Num. 11——16. Pertinent hæc omnia ad Caſſides, quæ Bezoarticæ vocantur, griſeo plerumque colore pictæ. Labio gaudent late exſerto, fimbriato, tribus quatuorve acutis dentibus inſtructo, extremo poſteriore in recurvum ſinum late patentem abeunte. Ceterum maculis ſtriisque tam longitudinalibus, quam transverſalibus, ad ventrem variegantur. A quibusdam ad cochleas Achatinas referuntur, cum exterior cuticula lævigando detrita eſt. Prono ac ſupino ſitu comparent.

Num. 17——20. His nomen datum Laevarum Cochlearum, quia nonnullæ earum os a ſiniſtra poſitum habent: quod tamen non perpetuum eſt: ſunt enim, quibus & a dextra hiat oſtium. Interim ob formæ ſimilitudinem & hæ eodem nomine generico compellantur. Coloris ſunt ex ſubfuſco flavidi: labium replicatum rubet. Rariſſima eſt, quæ Num. 17. depingitur, faſcia alba ſecundum ductum ſpirarum circulata.

Num. 21 & 22. Auricula Midæ vulgo vocatur, eo quod oris apertura aſininam aurem refert. Nec alia de ratione, tanquam rara, aeſtimatur. Forma non admodum elegans eſt; color lividus; oris fimbria in ambitu lævis.

Num. 23——32. Cochlearum Achatinarum varia hic exhibemus ſpecimina, quæ ob ſingulares colorum, macularum, faſciarum, quibus ornantur, varietates Curioſis in pretio ſunt. Utraque facie conſpiciendas ſiſto. Nec vacat tamen ſingulas ſeorſim deſcribere.

TABULA SEPTUAGESIMA ET SECUNDA.

Sectio triceſima & quinta.

Num. 1. Elegantiſſimus hic Urceus ad id genus cochlidum pertinet, quas Belgæ *Beddetykhoorn* vocant. Eſt autem perquam ſingularis; ut ideo inter rariora noſtri muſei haberi debeat. Diluta flavedine perfuſus ſtriis cæruleſcentibus diſtinguitur. Vertex veluti intropreſſus ſubſidit: quod plerisque id genus cochleis familiare.

Num. 2.

EEN EN ZEVENTIGSTE TAFEREEL.

De vier en dertigſte ſnede.

Num. 1. Dit is een zeer fraaye en ongemeene hoorn, by ons gemeenlyk Franſche Belhoorn genaamd, hy is met verſcheide gieren omwonden, welkers onderſte zeer groot en wyt is, zyn couleur is wit met bruine vlammen, doch de bovenſte gieren zyn appelbloeſſem, deze die wy hier vertoonen is extra groot en glad uit de natuur en heeft een zeer dunne ſchaal, zoo dat zy zelden ongeſchonden gevonden worden.

Num. 2 en 3. Verbeelden wy een dito van boven en onder doch kleinder en eenigzins in vlammen onderſcheiden.

Num. 4 en 5. Is wederom een ander ſoort van Belhoorns, daar de vlekken genoegzaam in ſtreepen verandert zyn, van boven en onder te zien.

Num. 6. Een zeer zeldzaame Belhoorn, die genoegzaam de gelykenis heeft van een Midas oor, doch boven over de gieren en de rug ſyn geſtreept en mede dunſchaalig.

Num. 7 en 8. Twee ordinaire ſoorten van Belhoorns, zoo als men gemeenlyk in de kabinetten vindt.

Num. 9 en 10. Twee ongemeene Franſche Belhoorns, welke in tekening van de anderen verſchillen.

Num. 11——16. Deze zyn alle Bezoars en gemeenlyk graauw, gelyk deze, die wy hier vertoonen, zy hebben een breeduitſtaande lip, waar aan drie of vier ſcherpe tanden, en achter een omgekrulde ſtaart, die wyt open is, verders zyn ze over het lyf gevlekt en geſtreept zoo recht als dwars; als ze afgeſleepen zyn, worden ze van zommigen Achaaten genaamd, zy kunnen hier van boven en onder gezien worden.

Num. 17——20. Deze worden Linkſche Hoorns genaamd, om dat eenigen van hen de mond links hebben; zommigen hebben de mond ook rechts, doch worden echter om de gelykheid van geſlacht Linkſche Hoorns genaamt, hun couleur is bruinachtig geel met een roode omgebooge lip. Num. 17. heeft een witte band over de gieren en word zeer zelden gevonden.

Num. 21 en 22. Men noemt deze Midas ooren, om dat de opening zynes monds naa een Ezels oor gelykt, om deze reden word hy voor raar gehouden; zy zyn gantſch niet fraai van gedaante, bleekblaauwachtig van couleur en glad om de randen van de mond.

Num. 23——32. Verſcheide ſoorten van Achaathoorns, die om haare byzondere couleuren, vlekken en banden van de liefhebbers in waarde worden gehouden, zy zyn zoo wel van binnen als buiten te zien, en te veel om elk in 't byzonder te beſchryven.

TWEE EN ZEVENTIGSTE TAFEREEL.

De vyf en dertigſte ſnede.

Num. 1. Een fraaye Beddetykhoorn, zynde een zeer raar ſtuk, welke in ons Kabinet als iets, dat zeer zeldzaam is, bewaart word, want hy is lichtgeel gecouleurt met blaauwe ſtreepen, zyn hooft is diep ingedrukt, gelyk aan de meeſte hoorns van dit ſoort.

Num. 2. Ejusdem generis & hoc exemplum eſt perrarum, inſolitæ magnitudinis, muricatum. Color ejus cæruleſcens ſpadiceis faſciis, juxta ductum ſpirarum ſeſe convolventibus, variegatur. Muricum ſeriem tæniola diſtinguit alba, inde ad verticem usque cum ſpiris excurrens.

Num. 3. Aliud ejus generis ſpecimen, ad modum panni, quo ad culcitras conficiendas uti ſolemus, lineatum: unde huic familiæ nomen impoſitum eſt. Muricibus quoque exornatur, & eximia magnitudine picturaque venuſta præ aliis ſeſe diſtinguit.

Num. 4——9. Ad idem genus hæc etiam referuntur. Admirabili omnia apparatu ex cæruleo faſciata ſunt: linearum tamen & faſciarum numero ac latitudine multum inter ſe diſcrepant.

Num. 10. Perquam rara hæc eſt cochlea Rudolphi dicta, ex fuſco variegata, pluribus faſciis, teſſellatis, conſpicua, quæ ſecundum ventris longitudinem usque in turbinis ſpiras ſe extendunt, ac nonnullis faſciolis transverſalibus interſecantur.

Num. 11——16. Plures aliæ ejusdem generis ſpecies, pronæ ſupinæque, exhibentur, ſingularem in modum pictæ, quas ideo in muſeo noſtro adſervamus.

Num. 17——21. His nomen eſt craſſis Caſſidibus aut Pileolis Polonicis, merenturque attente conſiderari ob elegantes colores, coſtas ac faſcias, quibus exornantur.

TABULA SEPTUAGESIMA ET TERTIA.

Sectio triceſima & ſexta.

Num. 1——20. En! vaſtam atque haud vulgarem ſane collectionem Caſſidum, quæ mirabili colorum ac picturæ varietate conſpicuæ, tuberibus obſitæ, faſciatæ, nomen, uti pleræque omnes cochleæ, a conformatione ſua obtinuerunt. Nonnulli easdem diſtinctionis cauſa Caſſides vocant majores, craſſas, late fimbriatas; quia labio patent latiore, utplurimum dilute rubro & valde lævi. Earum quædam ore gaudent griſeo, verſicolore, flammeis veluti maculis picto, plurimisque rugis introrſum vergentibus inæquali: aliquibus coſta ori adſtat, qua aliæ carent. Ceterum non vereor affirmare, vix unquam completiorem hujus generis collectionem comparuiſſe. Utraque autem facie ſiſtuntur.

Num. 21——26. Vocari conſueverunt cochleæ faſtigiatæ, maculoſæ. Pleræque, inſtar Mitræ dictæ papalis aurantiæ, maculis exornatæ ſunt; at fuſcis. Eſt autem perpulchra familia, cujus ſpecimina hic utraque facie exhibemus.

Num. 27 & 28. Proprie quidem ad Volutas hæc cochlea pertinet, adeoque ad tabulam XLV referri debuiſſet. Verum quia ſerius eam obtinuimus, viſum eſt, iconem ejus huic tabulæ extra ordinem inſerere; ne quis eamdem in hoc opere deſiderare poſſet. Vocatur autem Admiralis Indiarum Occidentalium ob faſcias iis ſimiles, quibus Admirales Orientales ſuperbiunt; quin & ob ornatum ſingularem, quo ſe diſtinguit. Super albo fundo faſcias gerit flavas, teſſellatas. Magnitudinis eſt eximiæ ac inuſitatæ.

Num. 29. Ne quid vacui ſupereſſet ſpatii, etiam ſuperaddita eſt hæc cochlea, quæ communiter Aſtacus femina appellari ſolet. Elegantiſſime picta eſt, tuberibusque & faſciis decorata.

TABULA SEPTUAGESIMA ET QUARTA.

Sectio triceſima & ſeptima.

Num. 1. Inter cochleas margariticas hæc quidem maxima eſt, nomenque habet Nodoſæ majoris, ob multa,

Num. 2. Dit is mede een raare en ongemeen groote getakte Beddetyk, hy is uit den blaauwen met bruine banden, die over de gieren loopen, verſierd, over de takken loopt een witte band tot de top toe.

Num. 3. Deze is een dito net als de Beddetyk geſtreept, waar van hy zyn naam ontleent, hy is mede getakt, zeer groot en byzonder fraai van tekening.

Num. 4——9. Deze zyn alle Beddetyken verwonderlyk fraai met blaauwe banden geſtreept, waar van de een veel breeder en menigvuldiger ſtreepen en banden heeft dan de andere.

Num. 10. Dit is een zeer vreemde Rudolphus Hoorn, bruin gecouleurd en met verſcheide geruitte banden tot boven over de gieren, waar over zommige dwarsbanden loopen.

Num. 11——16. Verſcheide ſoorten van Rudolphus hoorns, die wy om hunne byzondere tekening in ons Kabinet bewaren, zoo van onderen als boven te zien.

Num. 17——21. Deze worden dikke Kasketten of Poolſche Mutsjes genaamd, die om hunne fraaye couleuren, ribben en banden onze aandagt en ſpeculatie wel waardig zyn.

DRIE EN ZEVENTIGSTE TAFEREEL.

De zes en dertigſte ſnede.

Num. 1——20. Zie hier een groote en ongemeene verzameling van Stormhoeden wonderlyk van couleur en tekening, met knobbels bezet en gebandeert, hunne naam hebbenze verkregen, gelyk meeſt alle hoorns, naa hunne gedaante, eenigen noemen hen ook groote dikke Kasketten met breede randen, om hunne breede lip, die meeſt hoog rood en zeer glad is; eenige van hen zyn met graauwe, gevlekte en gevlamde monden voorzien, die met veel rimpels naa binnen gaan; eenige hebben dicht by den mond een rib, die andere miſſen: verders is dit een verzameling zoo compleet als immer van deze hoorns gezien is, wy geven ze van boven en onder te zien.

Num. 21——26. Deze zyn bekend onder de naam van geplekte Tophoorntjes, de meeſten zyn gevlekt als de oranje Pauskroonen, doch bruin van vlekken; het zyn zeer ſierlyke hoorntjes en worden hier van binnen en buiten vertoond.

Num. 27 en 28. Om de Liefhebbers niet te beroven van de afbeelding van deze hoorns, die onder de Tooten moeſten geplaatſt geworden zyn en eigentlyk tot Tabb: XLV behooren, doch ons daar naa eerſt ter hand gekomen, hebben wy hunne aftekening hier in gevlyt; zy worden Weſt-Indiſche Admiralen genaamt, om de gelykheid van hunne banden met de Ooſt-Indiſche Admiralen als mede om hunne ſierlykheid, ze zyn wit met geele geblokkeerde banden, deze is zoo groot als immer gezien is.

Num. 29. Ter plaatsvulling hebben wy ook een hoorn, die gemeenlyk de wyfjes Krab genaamd word, ingevoegd, om zyne fraaye tekening, knobbels en banden.

VIER EN ZEVENTIGSTE TAFEREEL.

De zeven en dertigſte ſnede.

Num. 1. Deze hoorn is de grootſte van de Paarlemoermonden,

multa, quibus obſidetur, tubercula. Colore eſt vireſcente, flammis variegato. Rumphius hanc familiam inter Cochleas lunares refert; quia operculum, quod ori ſuo imponunt, valde craſſum, Lunæ rotundam formam habet. Opercula iſta nomine Umbilici marini pervulgata ſunt.

Num, 2. Eadem ſubtus conſpicua os ſuum margaritaceum viſui offert.

Num. 3. Exhibemus ſingularem Cochleam nodoſam, faſciatam, quæ ex viridi picta faſciis maculatis & flaveſcentibus tuberculis nitet.

Num. 4. Ejusdem ſpeciei alia, ſed nodis carens, ſaturato virore tincta, faſciis maculisque nigris diſtincta. Os quoque margariticum eſt.

Num. 5. Argentea hæc vocatur ob candidum ſplendorem, quo aperturæ interna ſuperficies emicat. Elegantiſſime picta eſt, dorſumque variis coloribus, in modum marmoris, ornatum monſtrat.

Num. 6. Hæc ejusdem ſpeciei alia eſt, inuſitati ornatus, apertura dentata, pulcherrima colorum varietate nitens.

Num. 7. Extimam cutim huic cochleæ detrahi curavi, ut pateat, non modo ad aperturam, ſed per omnem ambitum margariticam eſſe.

Num. 8. Alia ſimilis, ſed major & ratione ſpirarum diſcrepans.

Num. 9. Os aureum appellatur, quia margaritica aperturæ ſuperficies candentem velut auri ſplendorem evibrat: unde & aliis Fornax candens audit. Extrinſecus gyris aliquot dentatis, ex rufo fuſcis, ambitur.

Num. 10 & 11. Ad eamdem ſpeciem pertinent. Teſta tamen longe craſſior eſt, pluribusque ſpinis ac dentibus obſita. Prona & ſupina facies exhibetur.

Num. 12. Hæc alia ſpecies eſt cochlearum margariticarum, priore depreſſior, Turcarum Cidarin forma utcunque referens: unde & hoc nomen accepit. Fuſco eſt colore, ex nigro, marmoris in modum, variegata.

Num. 13 & 14. Et hæ Cidares ſunt, ſed arte detritæ, itidem, ut prior, depreſſæ, vireſcentes ac eleganter marmoreæ.

Num. 15. Similis alia prorſus decorticata. Inde faſciæ minus diſtincte comparent. Tota ſuperficies margaritica eſt, niſi qua ſpiræ inter ſe committuntur.

Num. 16. Cochlea nodoſa, viridis, detrito cortice.

Num. 17——30. Si aliquot cochleas argenteas exceperis, ceteræ omnes, quæ his numeris exhibentur, Naſſovicæ appellari ſolent. Eleganter, marmoris more, verſicolores, venuſtis faſciis circulatæ, ex rufo, cæruleo, flavo & viridi reſplendent. Earum quædam eo ſitu depicta eſt, ut operculum vel umbilicus marinus, quo apertura clauditur, diſtincte conſpici poſſit.

TABULA SEPTUAGESIMA ET QUINTA.

Sectio triceſima & octava.

Hac tabula exhibeo plurimas diverſi generis cochleas, artificis operam expertas, eo digeſtas ordine, ut in capſa mei armarii conſpiciuntur; nonnullas tamen quoque ab arte intactas. Inter eas ſunt Trochi, Belgis *Bagyne drollen;* Milites dicti virides & nigri; cochleæ nodoſæ; Naſſovienſes; Faſtigiatæ; Argenteæ; Pyramides, compluresque aliæ ad hoc genus pertinentes, quas ſeorſim ſingulas deſcribere non vacat. Prono aliæ, aliæ ſupino ſitu comparent. Nonnullis extima modo cuticula detra-
cta

den, en werd de groote Knobbelhoorn genaamd, om dat hy met verſcheide knobbels bezet is, zyn couleur is groen met groote vlammen verſiert, in de mond is zy parlemoer en met een fraaye weêrſchynende gloed voorzien; deze hoorns worden van Rumphius onder de Maanhoorns geſteld om hunne dekzels daar zy de mond mede ſluiten, welke zeer dik zyn en de gedaante van een ronde maan hebben: deze dekzels zyn bekend onder de naam van Umbilici Marini of Zee navels.

Num. 2. Verbeeld dezelve van onderen, waar by men de paarlemoere mond kan zien.

Num. 3. By deze Numero vertoonen wy een vreemde geſtreepte knobbelhoorn, hooggroen gecouleurd met gevlekte banden en geelachtige knobbels.

Num. 4. Een van dezelve ſoort doch zonder knobbels, hy is hooggroen met ſwarte banden en vlekken, in de mond is hy mede paarlemoer.

Num. 5. Een Zilvermond dus by ons om zyn heldere weêrſchyn in de mond genaamd, hy is zeer fraai van tekening en over de rug met verſcheide couleuren gemarmerd.

Num. 6. Een zeer fraaye ongemeene Zilvermond, die aan de mond getand is, en met verſcheide ſchoone couleuren voorzien.

Num. 7. Van deze hoorn is de buiteſchors door kunſt afgehaald, waar door hy geheel paarlemoer is.

Num. 8. Een dito, doch grooter en in de gieren onderſcheiden.

Num. 9. Deze word om de hooge glans en gloet, die in het paarlemoer van zyne mond is, een Goudmond ofte ook de gloeijende Oven genaamd, hy is van buiten met verſcheide getakte gieren omgeven, die rosbruin gecouleurt zyn.

Num. 10 en 11. Zyn wederom Goudmonden, doch veel dikker van ſchaal en meer gedorend en getakt, wy vertoonen dezelve van onder en van boven.

Num. 12. Dit is een ander ſoort van Paarlemoerhoorns, platter dan de voorgaanden, in de gedaante van een Turkſche Tulleband, waar van zy de naam van Tullebanden gekregen hebben: zy zyn bruin gecouleurd met ſwart gemarmerd.

Num. 13 en 14. Deze zyn wederom Tullebanden, doch door de kunſt afgeſlepen, zy zyn groen en ſierlyk gemarmerd mede plat als de voorgaande.

Num. 15. Een dito door de kunſt geheel afgeſchild, waar door de banden ſlaauwer zyn en hy zich als paarlemoer vertoont behalven de gieren.

Num. 16. Deze is een afgeſlepe Groene Knobbelhoorn.

Num. 17——30. Deze zyn meeſt allen Naſſouwers, eenige Zilvermondjes uitgezonderd, zy zyn fraai gemarmerd met aardige banden omwonden, ros, blaauw, geel en groen gecouleurd, onder dezen vertoonen wy 'er een van onderen, waar by men klaar het dekzel beſchouwen kan.

VYF EN ZEVENTIGSTE TAFEREEL.

De acht en dertigſte ſnede.

Dit Tafereel verbeelt een compartement van veele door kunſt bewerkte hoorns, waar onder ook zommigen zoo als zy in de natuur vallen, als daar zyn Bagyne drollen, groene en zwarte Soldaten, Knobbelhoorns, Naſſouwers, Tophoorns, Zilvermonden, Piramides, en verſcheide anderen tot dit geſlacht behoorende, te veel om ſtuksgewys te beſchryven, welke wy zoo wel van onder
als

cta est, ut materies margaritica in conspectum prodeat: aliæ torno in modum scalæ cochlidis efforatæ: aliæ porro, detracto tantum per spiras cortice, extrinsecus circumvolutam cochlidem repræsentant, spectaculo perquam amœno.

TABULA SEXTA ET SEPTUAGESIMA.

Sectio undequadragesima.

Cochlearum, quas numerosas hac tabula repræsentamus, genus Belgis dicitur *Klipklevers*, quasi scopulis adhærens; quia plerumque scopulis adfixæ inveniuntur. Multis autem inter se distinguuntur nominibus, partim a picturæ, quam præ se ferunt, diversitate petitis. Inde Tigrinae, Capenses a promontorio bonæ spei, Argi vel Oculeæ, Argi fasciati, Porcellanæ, Salitæ, Testudinariæ, &c. habentur. Earum quædam decorticata cyaneo colore nitet. Ceteræ ex ruffo fuscæ albis fuscisve punctis, flammis, lineis, conspicuæ sunt. Utraque autem facie exhibentur.

TABULA SEPTIMA ET SEPTUAGESIMA.

Sectio quadragesima.

Transeo nunc ad genus Cochlearum muricatarum, quæ quidem ob multiplicem suorum muricum & rectorum, & intortorum, diversitatem animadversione quam dignissimæ sunt. Primo autem loco agemus de Muricibus frondosis, interque hos ceteris anteponemus id genus, cui nomen istud quasi per excellentiam impositum est.

Num. 1. Elegantissimum hoc specimen Muricis frondosi, spadicei, processibus admodum longis donati, murices protendit vel digitum longos, quorum radices, costarum more, per dorsum extuberant. Rarissime testas hujus generis invenire datur prorsus illæsas; quia muricum apices tantopere protensi, ad scopulos allisi, facile franguntur.

Num. 2 & 3. Hujus apophyses, quam prioris, breviores sunt, sed universa superficies innumeris tuberibus ac prominentiis horret, nigrisque fasciis distinguitur, elegantissima ceterum colorum mixtura nitens. Superne & inferne repræsentatur.

Num. 4——6. Muricum crisporum aliæ quædam species, quarum processus & magnitudine & concinnitate prioribus cedunt. Discrepant etiam colore.

Num. 7 & 8. Binæ aliæ varietates ob formæ discrepantiam adjectæ sunt.

Num. 9 & 10. Hisce longe saturatior color est, quam prioribus. Ramosi processus nigricant: quapropter *Brandaris* nomen acceperunt, tanquam si diceres Muricem adustum. Prona & supina facies exhibetur.

Num. 11 & 12. Major his longitudo est: unde oblongi vocantur. Ceterum & colore nigro, dilutiore tamen, quam præcedentes, veluti adustos se monstrant.

Num. 13——16. Horum processus admodum producti sunt; ut ideo Cornua cervina appellentur ob qualemcunque similitudinem. Corpus tamen Cochleæ semper pro ratione ramorum minus est, quam in Muricibus superioribus.

TABULA

als boven doen zien: eenigen daar van is maar enkeld de huid afgehaald, waar door het paarlemoer voor den dag komt, anderen als wenteltrappen uitgedraaidt, weder anderen wenteltrapsgewyze een gedeelte van de opperhuid weggenomen, het welke zig byzonder aardig vertoont.

ZES EN ZEVENTIGSTE TAFEREEL.

De negen en dertigste snede.

Op deze plaat werden een groote party hoorns verbeeld, die men Klipklevers noemt, om dat zy zelden anders dan aan de klippen gekleefd gevonden worden; zy worden door verschillende namen onderscheiden en naa hunne tekening genoemd, als daar zyn Tygerkatten, Kaapsche Hoorns, Argussen, Gebandeerde Argussen, Porselanen, Zoutkorrels en Carethoorns, waar onder een afgeschilde, die zich hemelsblaauw vertoond; deze hoorns zyn rosachtig bruin met witte of bruine stippen, vlammen en streepen: deze zyn van boven en onder te zien.

ZEVEN EN ZEVENTIGSTE TAFEREEL.

De veertigste snede.

Nu gaan wy over tot het geslacht der getakte hoorns, die om hunne verscheide zoo gekrulde als ongekrulde takken ten hoogsten onze opmerking verdienen: wy zullen eerst de Gekrulde beschryven en wel die voor eerst, welke men by uitnemendheid Krulhoorns noemt als

Num. 1. Zynde een extra fraaye, langgetakte, bruine Krulhoorn, zyne takken loopen ribsgewys over den rug en steeken wel een vinger lang uit, waar door zy groote nood hebben van af te breeken, en dus zeldzaam ongeschonden gevonden worden, dezelve is by uitnementheid raar.

Num. 2 en 3. Is mede een Krulhoorn, doch heeft zoo lange takken niet, maar is zeer bultig, gebandeerd met swart en verder ongemeen fraai van couleur, wy vertoonen dezelve van boven en onder.

Num. 4——6. Dit zyn andere soorten van Krulhoorns, die niet zoo groot noch zoo fraai getakt zyn, doch van de overigen in couleur onderscheiden.

Num. 7 en 8. Nog twee onderscheide soorten, die wy om haare verschillende gedaante hier by gevoegd hebben.

Num. 9 en 10. Deze zyn veel bruinder dan de voorgaanden en met swarte takken versiert, waar om zy Brandarissen genaamd worden, zynde zoo veel als gebrande hoorns: van onder en boven te zien.

Num. 11 en 12. Zyn langer en worden daarom lankwerpige Brandarissen genaamd: zy zyn mede swart, doch wat lichter dan de voorgaande.

Num. 13——16. Deze zyn weder langer van takken en worden om die reden Harthoorntjes genaamd, wyl hunne takken veel naar de hoorns der Hartebeesten gelyken: zy zyn altyd kleinder dan de bovenstaande Krulhoorns.

ACHT

TABULA SEPTUAGESIMA ET OCTAVA.

Sectio quadragesima & prima.

Num. 1 & 2. Ejus generis, quod ab Aranea nomen habet, ſpecimen hic exhibeo duplicata ſpinarum ſerie conſpicuum, ac inſolitæ magnitudinis, cui par aliud rariſſime invenitur. Corpore eſt exiguo, ſi ſpinas valde exporrectas ac nonnihil aduncas conſideres. Utraque facie depictum eſt.

Num. 3. Simile aliud, minus tamen, at ceterum a priore non diſcrepans. Dilute flavi utrumque coloris eſt.

Num. 4. Cochlis Aranea ſimplex, cujus ſpinæ longe, quam priorum, craſſiores ſunt.

Num. 5 & 6. Duæ cochleæ, altera prona, altera ſupina, quæ capitula Gallinaginis aut & hauſtella vocari ſolent. Ex ruffo pictæ ac ſtriatæ ſunt.

Num. 7 & 8. Ficus duæ muricatæ, corpore oblongo, ceterum ſtriis diſtinctæ, ſpinisque fuſcis, multum productis, obſitæ. Brevioribus tamen gaudet, quæ ad num. 8. habetur, eademque inſuper conformatione etiam ab altera diſcrepat.

Num. 9. Rapum ſpinoſum, coloris velut carnei, cui corpus breve ſpinis longum porrectis horret. Ob qualemcunque ſimilitudinem Rapa vocantur.

Num. 10 & 11. Species ejusdem generis alia, roſtro longe breviori, corpore inter roſtrum & verticem magis compreſſo. Colore non admodum differt a priore. Pronam & ſupinam ſiſtimus.

TABULA NONA ET SEPTUAGESIMA.

Sectio quadrageſima & ſecunda.

Hæc tabula propemodum univerſum Fuſi genus Gallicasque hujus ſpecies, æque ac alias, complectitur. Medium tenet Fuſus magnitudinis inuſitatæ, ex ruſo pictus, per ſpiras tuberoſus. Fuſi Gallici fere albent; dum alii plerumque ruſuli ſunt, alii etiam ſpadicei, hique magis compreſſo corpore, ac tuberculis altius aſſurgentibus. Nonnullis, qui ſuis ſeſe maculis nigris diſtinguunt, Turris Babylonicæ nomen datum eſt. Alii vocantur Symbola veſtiaria ob multiplices colores ac faſcias, quibus ornantur. Adjecimus aliquos, qui cum fuſco & fere nigricante ſint colore, Aethiopes audiunt, ab aliis tamen & inter Fuſos numerantur: albis hi atque luteis faſciis nitent. Quidam iſtorum Fuſorum teſta gaudent craſſa, alii & præcipue, qui Gallici dicuntur, tenuiore: hi quoque coſtis diſtinguuntur & roſtrum porrigunt valde longum, tubulatum inſtar fiſtulæ tabacariæ. Pleraque iſtorum ſpeciminum ſuperne ac inferne conſpicienda exhibentur.

TABULA OCTOGESIMA.

Sectio tertia & quadrageſima.

Venuſtiſſimam hac tabula ſiſtimus collectionem cochlidum, quas Aethiopes vocant, diverſæ magnitudinis. Pleræque faſciatæ ſunt. Nonnullæ rariſſime occurrunt, quas quidem ab aliis haud difficile eſt diſcernere; quum flammis veluti pictæ, aut ſingularem in modum faſciis exornatæ ſint. Utplurimum ſaturate fuſci ſunt coloris, qui & in dorſo ſaturatior cernitur. Imam faciem aliquibus exemplis quo-

ACHT EN ZEVENTIGSTE TAFEREEL.

De een en veertigſte ſnede.

Num. 1 en 2. Een ongemeene groote dubbeld getakte Spinnekops hoorn, wiens weêrga zelden gevonden word: hy is klein van lyf in de proportie van zyne pennen, die wyt uitgeſtrekt en eenigzints geboogen zyn, van onder en boven te zien.

Num. 3. Een dito doch kleinder, anders gelyk aan de voorgaande: deze hoorns zyn bleekgeel gecouleurt.

Num. 4. Enkelde Spinnekop, welkers pennen veel dikker dan de voorgaande zyn.

Num. 5 en 6. Zyn twee ſnippekoppen, die wy van onder en boven vertoonen, dezelve zyn rosachtig gecouleurd en geſtreept.

Num. 7 en 8. Twee getakte vygen, lankwerpig van lyf, voorts geſtreept en met bruine lang uitſteekende takken voorzien, waar in n. 8. de kortſten heeft, en buiten dat ook van de anderen in gedaante verſchilt.

Num. 9. Een getakte Knol, deze is vleescouleurig en heeft lange uitſteekende takken met een kort lyf, waarom dezelven Knollen genoemd worden.

Num. 10 en 11. Een ander ſoort, veel korter van ſteel en ingedrongener van lyf, deze verſchilt weinig in couleur met de voorgaande en is van onder en boven te zien.

NEGEN EN ZEVENTIGSTE TAFEREEL.

De twee en veertigſte ſnede.

Op deze plaat is byna het geheele geſlacht van ſpillen by een gebragt, zoo Franſche als anderen, in het midden is een weêrgalooze groote ſpil, gebuld op de gieren en ros gecouleurd, de Franſche ſpillen zyn genoegzaam wit, daar de andere gemeenlyk ros zyn, andere wederom bruin, die meer in een gedrongen zyn en welkers bulten ook verder uitſteeken, eenige worden Babilonſche Torens genaamd, die zich door hunne zwarte plekken onderſcheiden, ook zyn 'er die men Liveryhoorns noemt, om de verſcheidentheid van hunne banden en couleuren: hier zyn bygevoegd eenige Mooren, om hunne bruine en byna zwarte gedaante aldus genoemd, die zommigen ook onder de ſpillen ſtellen, deze zyn met witte en geele banden gebandeerd: zommige van deze ſpillen zyn dikſchalig, zommige dunſchalig voornamelyk de Franſche, welke mede geribd zyn en een zeer lange punt hebben, die van binnen hol is als een tabakspyp; meeſt deze allen zyn van onder en boven te zien.

TAGTIGSTE TAFEREEL.

De drie en veertigſte ſnede.

Op deze plaat is een zeer fraaye verzameling van Mooren te zien, meeſt gebandeerd en verſcheide van grootte, eenige zyn hier onder,

quoque conſpiciendam damus: quin & cancellum, cui teſta hæc pro domicilio eſt, videre licet.

TABULA OCTOGESIMA ET PRIMA.

Sectio quarta & quadrageſima.

En! primæ magnitudinis Buccina Tritonis. Teſta conſtant valde craſſa. Spiræ veluti ſuturis inter ſe committuntur. Labio plerumque lato, craſſo, intus magnis dentibus conſito, gaudent. Corpus ſpadiceis maculis, propemodum ut plumæ perdicum, diſtinguitur. Et hæc quidem ſpecies ex Indiis orientalibus adfertur. Cetera minora, cærulea, ex America veniunt, nec prioribus picturæ elegantia cedunt. Utraque facie exhibentur.

TABULA OCTOGESIMA ET SECUNDA.

Sectio quadrageſima & quinta.

Contulimus in hanc tabulam omnes ſpecies cochlidum, quæ Belgis Aſtaci vocantur, Latinis Harpagones. Dividuntur autem primo loco in ſic dictos Ungues diaboli, qui plerumque magnitudine eminent, & ex fuſco maculati ſeptem exſerunt murices incurvos, uncis ſimiles: hi murices cum graciliores ſunt & clauſo canaliculo, cochlea mas dicitur: femina, ubi breviores, latiores, patulum quaſi canalem monſtrant. Deinde in Aſtacos vulgares, qui ſex tantum murices emittunt, ceterum vero ratione formæ, colorum ac picturæ, prioribus ſatis ſimiles ſunt. Tertio in Aſtacos nodoſos ſive Podagricos, quo nomine a reliquis diſcernuntur, quia murices habent valde aduncos, nodisque inæquales, hinc ſimiles digitis hominum, qui Podagra nodoſa laborant. Aliis & Scorpii audiunt. Ceterum & hi, more priorum, maculis verſicolores ſunt. Inveniuntur tamen quandoque, ſed rariſſime, nonnulla ſpecimina iſtius familiæ unicoloria.

Aſtacum feminam, quæ itidem ad hoc genus pertinet, ante jam exhibuimus, uti videre eſt Tab. LXXIII. num. 29.

TABULA OCTUAGESIMA ET TERTIA.

Sectio quadrageſima & ſexta.

Num. 1 & 2. Belgæ has Cochleas vocant *Stompjes* quaſi retuſas. Rufis maculis perpulchre variegatae, tenuibusque lineis faſciatæ ſunt.

Num. 3 & 4. Hanc cochleam noſtra quoque litora frequenter offerunt. Litorum cuſtodibus Buccinum audit. Balanis obſeſſam monſtrat ſuperficiem, qui & ipſi variis vermiculorum tubulis conſiti ſunt. Balani ex cæruleo rufi ſunt coloris. Cochlea ipſa ex carneo flaveſcit; oris tamen interiora ad fuſcum vergunt. Superne ac inferne conſpicienda datur.

Num. 5 & 6. Eadem ſpecies, a priore non diſcrepans, niſi quod adnatis Balanis careat. Supino quoque & prono ſitu habetur.

Num. 7. Similis alia, ſed ſingularem in modum picta, raro reperiunda.

Num. 8

onder, die zeer zeldzaam voorkomen, welke gevlamd zyn of zoodanig gebandeerd, dat zy lichtelyk van de anderen te onderſcheiden zyn; zy zyn gemeenlyk hoog bruin, doch zoo hoog niet als op den rug; de gedaante derzelver van onderen kan mede hier aanſchouwd worden, ook een daar het diertje nog in is.

EEN EN TAGTIGSTE TAFEREEL.

De vier en veertigſte ſnede.

Dit is het grootſte ſlag van de bekende Tritons of Trompethoorns, deze zyn zeer dikſchalig, en de gieren als met naaden aan een gehecht, zy zyn meeſt met een breede dikke lip voorzien, die van binnen zwaar getand is, over het lyf hebben zy bruine vlakken als Patrys veeren, deze komen uit Ooſt-Indiën; de anderen, die kleinder en blaauw zyn, worden ons uit America toegezonden, deze zyn niet minder dan de voorgaande getekend, wy vertoonen ze beiden van onder en boven.

TWEE EN TAGTIGSTE TAFEREEL.

De vyf en veertigſte ſnede.

Op dit Tafereel zyn by een gebracht alle zoorten van Hoorns by de Nederlanders Krabben genaamd, in 't Latyn Harpago, zy werden onderſcheiden voor eerſt in Duivelsklaauwen, welke gemeenlyk de grootſte zyn, bruin gevlekt met zeven punten, die zoo krom ſtaan als haaken, deze punten zyn als dicht toegevouwen by de mannetjes van dit geſlacht, by de wyfjes zyn ze veel wyder oopen en korter; ten tweede in gemeene Krabben, welke een punt minder hebben, doch anders zeer wel na de eerſte gelyken zoo in tekening, gedaante en couleur; ten derden in Podagra 's krabben, deze worden met die naam van de anderen onderſcheiden, om dat hunne punten ſterk geknobbeld zyn en krom ſtaan, als de vingers van die genen, welke met de Podagra gequeld zyn, andere noemen dezelven ook Schorpioenen, deze zyn mede geplekt als de voorgaande: eenige van de bovenſtaande zoorten zyn wel eens zonder plekken, doch worden zelden gevonden.

In een der voorige plaaten hebben wy een Wyfjes Krabbe vertoond, die mede tot dit geſlacht behoort, deze is te vinden op Tabula LXXIII. Num. 29.

DRIE EN TAGTIGSTE TAFEREEL.

De zes en veertigſte ſnede.

Num. 1 en 2. Deze zyn by ons Stompjes genaamd, zy zyn zeer ſierlyk gevlekt met roſſe vlekken en met fyne ſtreepjes gebandeerd.

Num. 3 en 4. Deze Hoorn word veeltyds op onze kuſten gevonden, en by de ſtrandbewoonders Kinkhoorn genoemd, dezelve zyn omzet met druiven of zee tulpen, die wederom omgeven zyn met verſcheide wurmkokers, deze tulpen zyn blaauwrosachtig gecouleurt, de hoorn daar en tegen is vleesverwig uit den geelen, de mond na den bruinen hellende, deze is van onder en boven te zien.

Num. 5 en 6. Dito ſoort, doch daar in van de andere onderſcheiden, dat zy niet begroeid is, wederom van boven en onder te zien.

Num. 7. Een dito doch zeldzaam getekend, deze word weinig gevonden.

Num. 8

Num. 8 & 9. Hæ ſunt Pyramides faſciatæ, fuſci coloris, per ſpiras turbinis nodoſæ. Volutæ ſuperficiem quatuor ambiunt latæ faſciæ, in tenuiores viciſſim tæniolas diviſæ. Os intus læve eſt, coloris cineracei. Utramque faciem exhibemus.

Num. 10. Similis alia, ſed longe minor.

Num. 11. Et hæc ejusdem cenſus eſt, minima tamen & ratione faſciarum diſcrepans.

Num. 12. Elegantiſſimum hoc ſpecimen, marmoris in modum, per univerſam ſuperficiem ex rufo ſpadiceo variegatum, igneo quaſi ſplendore candet.

Num. 13. Eadem Pyramis in dorſum reclinata, ut oris apertura, quam ſerpentini aliquot ductus diſtinguunt, conſpiciatur.

Num. 14. Similis alia, quod ad picturæ modum a priore non diſcrepans, at corpore graciliore.

TABULA OCTUAGESIMA ET QUARTA.

Sectio quadrageſima & ſeptima.

Nautilos hæc tabula depictos ſiſtit, genus cochlidum elegantiſſimum, quod præ multis aliis palmam meretur tum ob admirabilem formam, tum ob ipſius etiam materiæ, qua conſtat, nobilitatem.

Num. 1. *Nautilus major ſive craſſus, per excellentiam Cochlea, & Concha margaritifera dictus.*

Ad inſulas Moluccanas in Indiis maxime invenitur. Rudior, extimo cortice etiamnum tectus, ex rufo flaveſcit ac dilute fuſcis velut flammis variegatur. Intus margaritico colore nitet, ideoque a nonnullis Conchæ margaritiferæ nomen obtinuit. Quem hoc loco exhibemus, Nautilum celebris artifex *C. Bellekin* extimo cortice nudavit: unde eſt, quod totus margaritaceus appareat. Introſpicienti in aperturam hujus cochleæ ſeptum ſeſe monſtrat margariticum, in quo foraminulum animadvertitur rotundum, aciculæ globulo haud majus. Id foraminulum uti in cavum primi hujus ſepti exiguo tubulo ſeſe penetrat; ita reliqua deinceps diaphragmata, fere innumera, quæ inde per univerſam ſpirarum in ſeſe convolutarum ſeriem, proportione juſta, conſtituta ſunt, ſingula ſimili quodam foraminulo pervia ſunt, donec in apicem vix viſibilem terminentur. Animalculum, concinni iſtius domicilii incola, cum hoc ipſo haud alibi cohæret, quam ad tenuiſſimum illum apicem: in hunc quippe defixa veluti caudula inde ſemet per omnium ſeptulorum foraminula exporrigit, donec ad primum perducta ſeptum in corpus ipſius animalis ſeſe implantet. Sepiæ vero aut Polypi forma fere eſt hoc animal; uti in Muſeo Amboinenſi Rumphii Tab. XVII. videre licet. Supra laudatus Artifex *C. Bellekin* utroque latere hujus cochleæ hiſtoriam Europæ, Regis Agenoris filiæ, opere hemianaglypho, *Bas relief* vocant, expreſſit, prout ab Ethnicorum Jove, formam candidi Tauri induto, e medio ſuarum ſociarum, quibuscum in litore ſemet delectabat, abrepta per Oceanum in Cretam inſulam transvehitur. Hanc fabulam potius, quam hiſtoriam, P. Ovidius Naſo libr. 2. Metamorph. prolixe exponit, quo Lectorem relegamus.

Num. 2. *Idem a parte anteriore conſpiciendus.*

Hoc poſitu Nautilus iſte viſui exponit galeam atque inſignia, quæ modo laudatus Anaglyptes convexo ſpirarum convolutarum dorſo incidit.

Num. 3.

Num. 8 en 9. Gebandeerde Piramides, bruin gecouleurd, over de gieren gebuld en over de rug gebandeerd met vier breede banden, die wederom in minder banden verdeeld zyn; in de mond is zy asverwig en glad, van boven en onder te zien.

Num. 10. Een dito doch veel kleinder.

Num. 11. Een dito nog kleinder doch in banden verſchillende.

Num. 12. Een dito zeer fraai over het lyf gemarmerd rosbruin en gloeyend gecouleurd.

Num. 13. Dezelve van onderen te zien, verbeeldende in de mond eenige ſlangetjes.

Num. 14. Een dito van couleur weinig met de voorgaande verſchillende, doch ſmaller van gedaante.

VIER EN TAGTIGSTE TAFEREEL.

De zeven en veertigſte ſnede.

Op deze Tabula vertoonen wy de Nautili by uitnemendheid fraai van gedaante, dewelke met recht onder de edelſte hoorns geteld kunnen worden, zoo om hunne wonderbare geſtalte als om de ſchoone ſtof, waar uit zy zyn zamengeſteld.

Num. 1. *Nautilus Major ſive Craſſus by uitnemendheid Coquilie ook Paarlemoer - hoorn genaamd.*

Deze hoorn word meeſt by de Molukze Eilanden gevonden, hy is, eer de buitenſte huid word afgeligt, rosgeel van couleur met licht bruine vlammen verſiert, van binnen is hy als Paarlemoer, waarom hy ook van zommigen de Paarlemoer - hoorn word genaamd. Deze, die wy hier vertoonen, is door de kunſtryke hand van C. Bellekin de buitenſte ſchors afgeligt, en dan vertoond hy zich geheel als Paarlemoer: zoo men in de mond ziet, ſluit het gezicht op een Paarlemoer ſchot, waar in men een rond gaatje ter wytte van een ſpeldekop gewaar word, dit gaatje loopt door ontelbare ſchotdeurtjes, die elkander in een gelyke proportie volgen de geheele krul door, tot dat het in een byna onzigtbaar punt eindigt: het beesje, dat dit ſchoon huis bewoont, is nergens anders dan aan dit byna onzigtbaar punt vaſt, en loopt met een lang ſtaartje, dat in de ſchotdeurtjes gevonden word, door, tot dat het aan het beeſt zelve by het eerſte ſchotdeurtje gehegt word, dit beesje heeft byna de gedaante van een Zeekat, gelyk men by *Rumphius* in zyn Amboinſche Rariteitkamer plaat 17. zien kan. De bovengenoemde konſtenaar *C. Bellekin* heeft in basrelief aan weerskanten van deze hoorn de hiſtorie van Europa koning Agenors dochter vertoond, daar zy van den Heidenſchen God Jupiter onder de gedaante van een witte ſtier uit het midden van hare ſpeel Nimfjes, met welke zy zich aan ſtrand vermaakte, word geſchaakt en over de Zee na Krete gevoert. Deze geſchiedenis of liever dit verdigtzel word van *P. Ovidius Naſo* in het 2[de] boek zyner Herſchepping omſtandig verhaald, daar wy den Lezer naa toe wyzen.

Num. 2. *Dezelve van vooren te zien.*

Dit verbeeld dezelve hoorn van vooren beſchouwd, waar door men gemaklyk den helm en het wapenſchild zien kan door den voornoemden kunſtenaar uit de krul geſneden.

Num. 3.

Num. 3. *Nautilus ejusdem ſpeciei, prioris compar.*

Quamquam Galli communi nomine *Coquille* omne genus conchyliorum compleƈtuntur, per excellentiam tamen id ipſum tribuunt Nautilo, qui propterea inter nos quoque utplurimum ita appellatur. Quem hoc numero exhibemus, artificem manum celebris Bellekinii quoque expertus eſt, itidemque raptum Europæ, Agenoris Regis filiæ, repræſentat. Puppis tamen heic integra eſt, nec niſi inſculptis tantum inſignibus, atque vitis frondibus, exornata. Inde pro compare prioris in noſtro muſeo ſervatur, oſtenditque non cælatum adeo, ſed ſculptum modo opus.

Num. 4. *Nautilus tenuis.*

Belgæ hanc cochleam vocant *Doekehuyf*, vel & *Schippertje*. Forma, quam colore, elegantior eſt. Teſta conſtat tenuiſſima, quaſi pergamenæ induratæ ſimili. Domiporta ampliſſima fere duas tertias partes totius cochleæ conficit. Spiræ orbiculatim introrſum circumaƈtæ ſeſe recondunt. Spira extima duabus dentium ſeriebus ita obſita eſt, ut in ejus dorſo hinc ſulcus naſcatur. Radices iſtorum dentium in plurimas exeunt coſtas transverſales, quæ maximam partem obliquo traƈtu verſus oppoſitum ſpiræ marginem, internum, convergentes terminantur. Hæ coſtæ ſua potiſſimum varietate conſtituunt diſcrepantiam inter Nautilum, qui a grumo oryzæ coƈtæ cognominatur, *Ryſtenbryhoorn*, interque alios. Ille nimirum non continuis gaudet coſtulis, ſed tuberculis, quæ grana oryzæ referunt, juxta ſe mutuo ita compoſitis, ut coſtulas efficiant. Rara admodum eſt hæc Nautili ſpecies, &, quod hoc loco proponimus exemplum, tum ob eximiam magnitudinem, tum ob integritatem illibatam, inter cimelia noſtri Muſei merito numeramus. Colore eſt, inſtar chartæ pergamenæ, flaveſcente. Puppis, qua ſeſe introrſum convolvit, dilute fuſca eſt. Interiora autem oris colorem pergamenæ quoque habent.

Num. 5. Nautilus tenuis, magnitudinis inuſitatæ, diverſus a priore, quod denticulis gaudeat brevioribus, nec adeo tubercula, ſed coſtulas continuas præ ſe ferat. Ceterum dilute flavi quoque coloris eſt, & circa ſpiras ac dentes ex ſubfuſco obumbratus. Communi autem ſermone fertur, animalculum, cujus hæc Cochlea domicilium eſt, ejus ope velificando per ſummum mare vel celerrimam navem poſſe prævertere.

Num. 6. Priori ſimilis, minor tamen mole, adeoque & teſta tenuiore magisque transparente.

Num. 7. Perquam ſingularis hæc Nautili varietas eſt, colore diſcrepans a prioribus: neque enim, ut hi, ex albo aut ſubluteo transparet, ſed ex rufo.

Num. 8. Minimus hic eſt, at eo maxime memorabilis, quod aculeum in dorſo gerat, qualis in ceteris Nautilis nunquam occurrit. Unde liquet peculiarem ſpeciem, eamque rariorem, conſtituere.

Num. 9 & 10. Iſti colore itidem rufo, ut Num. 7. piƈti ſunt, ſed minores.

Num. 11 & 12. Minorem ejusmodi Nautilum intus & a latere conſpiciendum damus; ut & foveolæ compareant, quarum impreſſionibus dentes foris prominentes naſcuntur, & ſulci, qui coſtulis externis reſpondent.

TABULA OCTOGESIMA ET QUINTA.

Poſtquam, quæ ad Cochleas pertinent, pertraƈtavimus, proximum eſt, ut deſcribendis Conchis nunc operam demus. Itaque Cochleis artificioſe cælatis mox ſubjungimus tabulam, qua arte elaboratæ

Num. 3. *Een diergelyke Coquilie, zynde de wederga van* Num. 1.

Schoon de Franſchen onder de naam van Coquilies allerlei zoorten van hoorns begrypen, zoo werd deze van hen by uitnemendheid Coquilie genaamd en is dus by ons ook het meeſte bekend. Deze hoorn is mede door den konſtenaar *Bellekin* uitgewerkt en vertoond mede de ſchaking van Europa, Koning Agenors dochter, de krul is hier in zyn geheel gelaaten en verſiert met een wapen en wyngaartsloof, deze verſtrekt voor een wedergade in ons cabinet van de bovenſtaande, maar is niet doorgewerkt.

Num. 4. *Nautilus Tenuis.*

Deze hoorn word in het Nederduits de Doekhuyf ook wel het Schippertje genaamd, hy is fraayer van gedaante dan couleur, zynde van een zeer dunne zelfſtandigheid en als hart pergament, zyn mond maakt byna twee derden uit van het geheel, de gieren loopen krulsgewys na binnen, aan de buiten gier is hy met twee ryen tanden bezet, die op de rug van den hoorn een ſleuf uitmaaken, van deze tanden gaan 'er verſcheide dwarsribben, die meeſt alle aan de binnegier eindigen, in deze ribben beſtaat eigentlyk het onderſcheid tuſſchen de Ryſtenbry Nautilus en de anderen; de Ryſtenbry Nautilus heeft in plaats van doorgaande ribbetjes aan een geſchakelde knobbels in de gedaante van ryſtkorrels, die deze ribbetjes uitmaken; deze hoorn word zeer zelden gevonden, en die wy hier vertoonen is de grootſte, die 'er by de Liefhebbers gevonden worden, het is een van de waardigſte ſtukken in ons Cabinet: de couleur is uit den geelen als pergament, by de krul omtrent de gieren is hy licht bruin en loopt dus binnen in de mond, die mede de couleur van pergament heeft.

Num. 5. Een ongemeene groote Nautilus Tenuis, hy is van de voorgaande daar in onderſcheiden, dat zyne tanden zoo lang niet zyn, en in plaats van knobbeltjes doorgaande ribbetjes heeft, men zegt dat de beeſten, die deze hoorns bewoonen, met dezelve ſneller kunnen zeilen dan eenig ſchip in zee, hy is mede licht geel en aan de gieren en tanden bruinachtig.

Num. 6. Deze is de voorgaande gelyk, behalven dat hy kleinder en bygevolg dunder is en dus ook meerder doorſchynend.

Num. 7. Dit is een zeer vreemde zoort en verſchilt van de bovenſtaande in couleur, want daar de bovenſtaande wit of geelachtig doorſchynend is, is deze uit den roſſen.

Num. 8. Deze is heel klein, doch is aanmerkelyk, dat zy op de rug een doorn heeft, daar die anders nooit aan deze hoorns gevonden worden, derhalven is deze byzonder vreemd.

Num. 9 en 10. Deze zyn als Num. 7. mede rosachtig gecouleurd doch kleinder.

Num. 11 en 12. Een diergelyk ſchippertje binnen en op zy te zien, waar door men de holletjes, die van buiten de puntjes uitmaken, gewaar word, als mede de holtens, die de buiten ribbetjes uitmaken.

VYF EN TAGTIGSTE TAFEREEL.

De Hoorns afgehandeld hebbende gaan wy over tot het beſchryven der Schelpen, en wel eerſt laten wy op de kunſtig geſnede Coquilles een verklaring volgen van de door kunſt uitgewrogte ſchelpen; dit word zelden anders gedaan dan aan de paarlemoerſchel-

tæ Conchæ exhibentur. Raro quidem, nec niſi conchæ bivalves, margaritiferæ, iſto artificio tractantur: cujus generis omnia ſunt, quæ hic repræſentamus, ſpecimina. Ex Indiis ad nos perveniunt, feruntque uniones, unde & nomen habent Matris unionum, aut conchæ margaritiferæ. Externa ſuperficies, priusquam cruſta detracta eſt, ſordide ex fuſco colorata nihil admodum, quod oculis placeat, præ ſe fert. Intus tamen argenteo ſplendore renitent; eodemque etiam ſeſe effert exterior facies, ſicubi rudior cortex detritus eſt: prout in hiſce eſt videre. Praeter polituram autem artificioſa manus & cælatum & ſculptum opus ſuperaddidit.

Num. 1. Anaglyphum opus, quo celebris artifex C. *Bellekin* hanc concham inſtruxit, fugam ſiſtit Joſephi ac Mariæ, una cum Infante Jeſu, in Ægyptum. Raræ admodum magnitudinis hoc ſpecimen eſt, puellisque inſuper, beatam Familiam comitantibus, exornatum. Arbuſculæ circumſtantes non ultra ſuperficiem eminent, ſed inciſæ ſunt, atroque pigmento diſtinctæ: quo fit, ut præcipuæ icones tanto magis extent.

Num. 2. Ejusdem artificis opus tum anaglypticum, tum diaglypticum, venationem cervorum exhibet. Vir ac femina equis inſident; venator autem canes manumittit, ut cervum fugientem perſequantur.

Num. 3 & 4. Utraque facie elaborata ab eodem artifice hæc concha hinc dormientem oſtendit Nymphulam, a duobus Satyris deprehenſam; illinc duos Cupidines, quorum alter arcu ac ſagitta munitus jaculatur.

Num. 5 & 6. Hujus quoque conchæ utraque lamina iisdem propemodum iconibus exornata eſt.

Num. 7. Nymphulam hæc præ ſe fert, cui Cupido adſidet, a duobus Satyris deprehenſam.

Num. 8. In hac exſculptæ habentur imagines Deorum marinorum atque Cupidinis Delphine vecti.

Num. 9. Tres hic pueruli conſpiciuntur ſaltantes, dum Faunus & Fauna ſuis inſtrumentis canunt.

Num. 10. Hæc fabula eſt Actæonis, qui Dianam una cum ſuis Nymphis nudam ad fontem conſpexit.

Num. 11. Venus, Nymphula duobusque Cupidinibus comitata, hic exhibetur.

Num. 12. Inter conchas, quæ cælo Bellekinii elaboratæ iſta tabula exponuntur, hæc poſtrema eſt, nonnullas monſtrans Nymphas, nudas, a balneo requieſcentes.

Num. 13. Operoſiſſima hæc eſt repræſentatio hiſtoriæ Regis Jephthæ, quum a victoria reduci filia obviam procederet.

Num. 14. Huic laminæ inſculptum conſpicitur prælium, opere diaglyptico, multi laboris atque elegantiæ admirabilis.

Num. 15——21. Singulæ hæ conchæ cominus oſtendunt puerulum poſitione diverſa; at eminus vitam Servatoris noſtri per partes depingunt. Omnes autem, quanquam modo inciſæ ſunt, ſingulari tamen artificio præcellunt.

Num. 22. Elegantiſſima hæc lamina inſculptam exhibet iconem Evangeliſtæ Matthæi, cui ſuus adſtat Angelus.

Num. 23. Particula hæc eſt conchæ margaritiferæ, exſculptos monſtrans duos infantes, qui dorſo duorum piſcium, intra concham veluti natantium, incumbentes tranquille dormiunt.

TABULA OCTOGESIMA ET SEXTA.

Num. 1. *Cuculla fatui diconcha.*

Hoc bivalvium Cucullarum ſpecimen inuſitatæ eſt magnitudinis, raroque aut tam grande, aut ambabus

ſchelpen en doubletten, gelyk deze allen zyn, die wy hier vertoonen: zy komen ons van de Indiën ter hand en zyn het, in welke de paarlen groeyen, waar van zy hare naam dragen van Paarlemoer ſchelpen, het welk zoo veel zegt als moeder van de paarlen: deze zyn eer 'er de huid word afgehaald zeer onaanzienlyk, dof en bruin gecouleurd, van binnen zyn zy blinkende, gelyk zy ook van buiten zyn, als 'er de ruwe huid afgeſlepen is: dus zyn deze, en daar en boven door een kunſtige hand verſiert, zoo wel met opwerk als ingeſneden.

Num. 1. Is opgewerkt door den voornamen kunſtenaar C. Bellekin en verbeeld de vlucht van onzen Heere Jeſus met Maria en Joſeph na Egypte. Dit ſtuk is zoo groot als immer gezien is, en met kindertjes, die deze heilige familie geleiden, verſiert, verders zyn de boomen niet op maar ingewerkt en met ſwart gevult, dat de beelden fraai doet uitkomen.

Num. 2. Verbeeld een Hartejagt door den zelven op en ingewerkt: hier zitten een Heer en Dame te paard en een jager, die de honden loslaat om op het hart, dat vlucht, toe te ſchieten.

Num. 3 en 4. Is een doublet door dien zelven meeſter als de voorgaande bewerkt: aan de eene kant vertoond een ſlapend Nymfje door twee Saters betrapt, aan de andere zyde verbeelden twee Cupidoos, waar van de een, met pyl en boog gewapend, ſchiet.

Num. 5 en 6. Is wederom een Doublet van denzelven inhoud met weinig verandering.

Num. 7. Verbeeld wederom een Nymfje, waar by een Cupido zit, door twee Saters betrapt.

Num. 8. Een dito verbeeldende Zee-Godheden en Cupido op een Dolfyn.

Num. 9. Drie kindertjes danzende op het geluit, dat een Bos-God en Bos-Godinne op hunne inſtrumenten maken.

Num. 10. Is de geſchiedenis van Acteon, daar hy Diana met hare geſpeeltjes in een verſche bron ziet baden.

Num. 11. Verbeeld Venus met een Nymfje en twee Cupidoos.

Num. 12. Dit is de laatſte, die van C. Bellekin gemaakt zich op deze plaat vertoond en verbeeld eenige naakte Nymfjes, die zich na het baden uitruſten.

Num. 13. Is een uitvoerig ſtukje vertoonende de geſchiedenis van Jephtha, die van zyn dochter ontmoet word.

Num. 14. Verbeeld een Veldſlag, die alleen maar ingewerkt is, doch zeer uitvoerig en by uitnemendheid fraai.

Num. 15——21. Deze vertoonen op hunne voorgrond ieder een Kindje op verſcheide wyze ſtaande, en in het verſchiet het leven van onzen Zaligmaker: deze zyn alle ingewerkt, doch byzonder fraai.

Num. 22. Hier zit de Evangeliſt Mattheus met den engel, dit is mede zeer fraai ingewerkt.

Num. 23. Dit is uit een ſtuk paarlemoer gewerkt: hier leggen twee kindertjes op Visjes, die in een ſchulp ſwemmen, geruſt te ſlapen.

ZES EN TAGTIGSTE TAFEREEL.

Num. 1. *Dubbelde Zotskap.*

Dit is een zeer ongemeene groote Zotskap doublet, die zeer zeldzaam doubletsgewyze, ik laat ſtaan zoo groot, gevonden word. Hy is mede anders gecouleurd, dan de genen, die nog wel eens

voor-

babus ſuis valvis compoſitum invenitur. Aliter quoque pictum eſt, quam quæ vulgo occurrunt, quippe pallidiores noſtro, quod ſaturata nitet flavedine. Cucullæ fatui nomen hæc ſpecies obtinuit ob verticem utriusque valvæ inflexum, ſpiris cornu veredariorum non abſimilem: quodſi enim ambæ conchæ conjunguntur, pileum quaſi naſci dicas nolis inſtructum, quem cucullam fatuorum appellitare ſolent. Datur & univalvium ſpecies eodem nomine donata, quæ inſtar patellarum ſolitaria ſemper exiſtit, nec cum bivalvi iſta confundi debet, reperiturque deſcripta a Rumphio Muſei Amboinenſis pag. 123, ac delineata Tab. XL. lit. P. Q.

Num. 2. Eximiæ elegantiæ concha bivalvis, quam ab urbe Carthagena denominant, pectinata eſt, ac nonnullis veluti circulis, griſei coloris, per dorſum decurrentibus, exornata, cæterum dilute lutea & prægrandis.

Num. 3. Ejusdem generis alia, ſubrufi coloris, transverſis faſciis carens, acutis claviculis aſpera.

Num. 4. Hæc quoque ad illas pertinet, quibus a Carthagena nomen eſt, oppido tamen rara. Profundis ſulcis eminentibusque coſtis, quæ valde extantibus velut denticulis horrent, ſeſe diſtinguit.

Num. 5. Similis alia, quoque profunde ſulcata & coſtata, quæ tamen, loco denticulorum, complures foveolas monſtrat.

Num. 6. Longe minor iſta prioribus, multum ſimilis illi, quæ ad num. 2. deſcripta eſt, arcuatis faſciolis, rufi coloris, gaudet.

Num. 7. Alia ſpecies Carthagenenſium concharum, coloris dilutioris.

Num. 8. Veneris hæc concha eſt minime vulgaris, ex fuſco colorata, extantibus apiculis conſita.

Num. 9. Priori ſimilis eſt, at apiculis caret.

Num. 10. Belgæ hanc ſpeciem *Zagertjes* quaſi ſerratulas vocant. Omne genus colorum elegantiſſimorum hic conſpicitur, maxime cum poliendo exterior cuticula deteritur.

Num. 11. Concha Veneris purpurea, cujus dorſum lineæ purpureæ ſingularem in modum exornant.

Num. 12 Concha bivalvis a Frago dicta; quoniam haud aliter rubris apiculis conſperſa eſt, ac fragum, quod ſemina ſua forinſecus infixa gerit.

Num. 13. Ad Carthagenenſes hæc referri debet, prioribus tamen minor.

Num. 14. Alia ejusdem ſpeciei, ſed lævis.

Num. 15. Conchæ Veneris, quas Belgæ *Venus labaren* vocant, exhibentur lævigatæ, elegantiſſimæ, altera parte albentes, altera amœniſſime cæruleæ, tono admirabili reſplendentes.

Num. 16. Ejusdem nominis alia rotunda, itidem nitide expolita, rubris marginibus, minus, quam priores, cæruleſcens.

Num. 17. Concha Veneris oblonga, utrinque macula cærulea diſtincta, ceterum lineis ruffis transverſalibus picta.

Num. 18. Similis alia pulchre lævigata.

TABULA OCTOGESIMA ET SEPTIMA.

Num. 1. En! eximium ſpecimen diconchæ Corallinæ, quæ colore ſaturate rubro, velut carneo, fulgens, coſtis prominulis, ramulos corallii referentibus, diſtinguitur. Valvæ oppoſitæ dilutior eſt rubedo. Nec coloris iſta diverſitas tamen obſtat, quo minus altera alteri congruat. Apex cæruleo tono reſplendet.

Num. 2. Similis alia purpuraſcens, cujus altera lamina itidem longe ſaturatiore eſt colore, quam altera.

voorkomen, dewelke veel bleker zyn dan deze, die hoog geel is: het teken, waarom hy een Zotskap genoemd word, is om de krul, die de twee ſchelpen hebben, gelykende veel na de gieren van een Poſthoorn, welke ſchelpen aan elkander gevoegd, de gedaante van een muts met bellen, die men een Zotskap noemt, hebben: men heeft ook een zoort van Zotskappen, die altoos enkeld gevonden worden en ook alzoo als de klipklevers op zich zelven beſtaan; deze zoort word van Rumphius in zyn Amboinſche Rariteitkamer vertoond op Tabb. XL. by de letters P en Q en hy beſchryft dezelve p. 123.

Num. 2. Een ongemeene fraaije Cartageenſche Doublet: deze is geribd met verſcheide graauwe kringen, die over den rug loopen, verders is hy licht geel en zeer groot.

Num. 3. Een dito doch zonder banden rosachtig gecouleurd met ſcherpe nagels.

Num. 4. Dit is mede een Cartageenſche Doublet met diepe vorens en uitſtekende ribben, waar op verſcheide punten, die ver uitſteken: zulk een is zeer zeldzaam.

Num. 5. Een dito mede met diepe vorens en ribben, doch deze heeft in de plaats van punten verſcheide deuken.

Num. 6. Deze is veel kleinder met roſſe kringen, gelykende veel na Num. 2.

Num. 7. Een ander zoort van een Cartageenſche Doublet, lichter dan de voorgaande.

Num 8. Dit is een ongemeene Venus met uitſtekende puntjes bruin gecouleurt.

Num. 9. Een ander doch zonder puntjes.

Num. 10. Deze worden Zagertjes genoemd, waar in alle de fraayſte couleuren te vinden zyn, voornamenlyk als zy zyn afgeſlepen.

Num. 11. Een Purpere Venus doublet over de rug zeer fraai met purpere ſtreepen verſiert.

Num. 12. Een Aardby doublet, deze word dus genaamd om de roode puntjes, die 'er opzitten, even als het zaat op de aardbyvrugt.

Num. 13. Een Cartageenſche Doublet, kleinder zoort dan de voorgaande.

Num. 14. Een ander van dezelve zoort, doch glad.

Num. 15. Afgeſlepe Venus Labaren: deze zyn fraai van couleur, aan de eene zyde wit en aan de andere ſchoon blaauw met een wonderbaarlyke weêrſchyn.

Num. 16. Ronde Venus Labaren met roode randen, waar aan zoo veel blaauw niet is dan aan de voorgaande, hy is mede fraai afgeſlepen.

Num. 17. Een Langwerpige Venus doublet, aan weêrskanten met een blaauwe vlek, verders met roſſe ſtreepen overdwars.

Num. 18. Een dito mede fraai afgeſlepen.

ZEVEN EN TAGTIGSTE TAFEREEL.

Num. 1. Hoog rood gecouleurde Koraal doublet. Dit is een uitnemend ſtuk hoog incarnaat, verheven met verſcheide ribben gelykende na koraaltakken, aan de andere zyde is hy zoo hoog rood niet, hy heeft aan de punt een blaauwe weêrſchyn, doch ſchoon zy niet eencouleurig zyn, zyn zy nogtans met den ander doublet.

Num. 2. Dit is een paarſe dito: de eene ſchelp is veel hooger ge-

altera. Unde dixeris hanc diſcrepantiam id genus conchis natura inſitam eſſe.

Num. 3. Priori & colore & forma ſimilis, at minor.

Num. 4. Alia ſaturate purpurea.

Num. 5. Alia dilute rubens.

Num. 6. Huic Pallii Regii nomen dant Belgæ. Colore eſt ſature rubro. Canaliculi ejus non adeo profundi ſunt, uti in Corallina ſuperiore, at dorſis tamen utcunque turgentibus interſtincti. Ob elegantiam coloris id nomen obtinuit.

Num. 7. Pallium Regium ex Indiis occidentalibus, nequaquam, uti præcedens, unicolor, ſed arcuatis faſciis, rubris, ſuper fundo albido exornatum.

Num. 8 & 9. Duæ exhibentur bivalves ejus ſpeciei, quæ Pallii variegati nomen gerit. Marmoris in modum eleganter pictæ ſunt.

Num. 10. Alia, prioribus etiam pulchrior, maculis majoribus notata.

Num. 11. Alia ex rubro maculata.

Num. 12. Alia nigricantibus coſtis diſtincta.

Num. 13. Pallium Regium Indiæ occidentalis, nitide rubens, forma priori ſimile.

Num. 14. Pallium variegatum lutei coloris, coſtis purpureis.

Num. 15. Ejusdem ſpeciei aliud albidum, punctis faſciisque purpureis eleganter pictum, valva tamen ima pallidiore, magis cinerea, punctisque & faſciolis tantum obſoletis notata.

Num. 16——18. Tres iſtæ diconchæ quoque Palliis variegatis, Americanis, accenſeri debent. Conformatione autem & pictura multum diſcrepant.

TABULA OCTOGESIMA ET OCTAVA.

Num. 1. Oſtreum muricatum, aurantium, quod Crepitaculum leproſi vocant, inuſitatae pulchritudinis. Raro id genus conchæ inveniuntur, quæ tam ſaturo ſunt colore. Externa ſuperficie utriusque valvæ complures extant proceſſus, plerique ſatis longi, nonnulli etiam breves, qui coſtis eodem colore tinctis ſuperimminent. Apud Belgas nomen crepitaculi leproſorum obtinuerunt, quia & formam hujus inſtrumenti utcunque referunt, & ſimilis propemodum ſonus cietur, cum binæ teſtæ coagitantur: per ginglymum enim inter ſe accurate junctæ ſunt; quo fit, ut diductæ adductæque inter ſe mutuo moveri poſſint junctura non diſſoluta, inſtar crepitaculorum, parique modo etiam ſonent compulſæ.

Num. 2. Aliud ſimile, ſed clauſum. Teſta ima aurantii eſt coloris, ſumma albet ac ſubtilius muricata eſt. Adhæret huic tubulus vermiculi, itidem albidus, ſed magis tamen in luteum vergens.

Num. 3. Hoc ſpecimen parte aurantium eſt, parte flavum ſuper fuſco, muricibus dilute flaventibus.

Num. 4. Aliud cinerei coloris, at exochis dilute flavis, multo latioribus, quam priorum.

Num. 5. Longe minutius aliud, fundo purpureo, clavis ſature aurantiis, nonnullis inſuper albis maculis exornatum.

Num. 6. Aliud coloris dilute flavi, muricibus acuminatis. Qua teſtæ articulantur, color aurantius regnat.

Num. 7. Oſtreum muricatum albidum, per coſtas guttis fuſcis conſperſum.

Num. 8. Hæc peculiaris eſt ſpecies, quam alii ad Crepitacula leproſorum, alii ad conchas a Macere aromatico dictas referunt. Mole quidem minor eſt prioribus, at colore aurantio fulgidiſſimo tamen præcellit.

Num. 9.

gecouleurd dan den ander, het welk de natuur van deze doubletten wel ſchynt mede te brengen.

Num. 3. Een ander van dezelve couleur en gedaante als de voorgaande, doch kleinder.

Num. 4. Een ander hoogpurper.

Num. 5. Een dito lichtrood.

Num. 6. Een hoogroode Koningsmantel: deze is zoo diep niet gevorend als de Coraaldoublet, doch echter eenigzints gebuld: hy werd om zyn fraaije couleur de Koningsmantel genaamd.

Num. 7. Weſt-Indiſche Koningsmantel: deze is niet eenparig gecouleurd, maar met roode banden op een witte grond verſierd.

Num. 8 en 9. Twee fraaije purpere Bontemantels die zeer fraai gemarmerd zyn.

Num. 10. Een ander alzoo fraai dan de voorgaande en grooter gevlekt.

Num. 11. Een ander met roode vlekken.

Num. 12. Een ander met zwarte ribben.

Num. 13. Een Weſt-Indiſche ſchoon roode Koningsmantel, komende in gedaante met de voorgaande overeen.

Num. 14. Een geele Bontemantel met paarſe ribbetjes.

Num. 15. Een witte dito met paarſe ſtippen en banden zeer fraai verſierd, zynde van onder veel bleeker en asverwiger met minder banden en ſtippen.

Num. 16——18. Dit zyn drie doubletten, die mede onder de Weſt-Indiſche Bontemantels, gerekend worden van verſcheide gedaante en couleuren.

ACHT EN TAGTIGSTE TAFEREEL.

Num. 1. Is een zeer fraaije ongemeene Lazarusklap Doublet: deze word zelden zoo hoog van couleur gevonden, hy heeft op de ſchulp van wederzyde verſcheide fraaije lange takken, waar onder ook eenige loopen die klein zyn, deze takken gaan over de ribben, die dezelve couleur hebben: men noemt deze zoorten van Doubletſchelpen Lazarusklappen, om dat zy daar veel overeenkomſt mede hebben, zoo in gedaante, als dat men 'er diergelyke klank mede kan verwekken, met door de eene ſchelp aan den anderen door hun lit gehecht zynde te klappen, waar door de ſchelpen niet van elkander vallen, maar open en toe gaan als een Lazarusklap en ook zulk geluit maken.

Num. 2. Een dito geſloten, de onderſte ſchelp is oranje en de bovenſte wit met fyne pennen, hier op legt een Wurmkoker mede wit doch meer na 't geelen hellende.

Num. 3. Deze is gedeeltelyk oranje en gedeeltelyk geel met een bruine grond en lichtgeele pennen.

Num. 4. Een ander met een graauwe grond en lichtgeele pennen, die veel breeder dan op de voorgaande zyn.

Num. 5. Een veel kleinder met een purpere grond en hooge oranje pennen benevens eenige witte vlekken.

Num. 6. Een lichtgeele Lazarusklap met puntige pennen; aan de ſluiting zyn ze hoog oranje.

Num. 7. Een witte Lazarusklap met bruine ſprenkels op de ribben.

Num. 8. Dit is een vreemde zoort, die eenige onder de Foely-

Num. 9. Crepitaculum leprosi clausum, album, minutis maculis, purpureis, conspersum, ad cardines virescens.

Num. 10. Aliud dilute rubens, muricibus latis, valde protensis, quos folia Maceris appellant; quia horum formam utcunque præ se ferunt.

Num. 11. Aliud majus, fundo luteo, maculis processibusque eleganter rubentibus.

Num. 12. Raræ magnitudinis concha ad eas pertinet, quæ a Macere nomen habent. Id genus conchæ, & quas sequente tabula exhibebimus, conchæ rupium, *Rotsdoubletten*, dictæ, saxis tam tenaciter adhærent, ut non nisi violenter abstrahi possint. Inde ea sedes, qua hæc suæ rupi adnata fuit, etiamnum manifeste discerni potest. Albo ceterum est colore, compluresque ramulos protendit albentes, qui, instar Maceris foliorum, dense coacervati testam ita obsident ac contegunt, ut a foris nihil ejus fere in conspectum veniat. Adnatus quoque cernitur vermiculi tubulus, ejusdem, uti concha, coloris.

Num. 13. Elegantissima hæc simulque rarissima concha bivalvis vix nota est aut descripta. Ejus ramuli, instar pennarum, ordine digesti utramque testam obsident. Testæ ipsæ, præter suos ramulos spectatæ, formam majoris amygdalæ satis exacte referunt, at colore sunt profunde fusco. Par huic aliud specimen frustra in quibusvis demum museis quæsiveris.

TABULA OCTOGESIMA ET NONA.

Num. 1. Concha rupium, claviculis tenuibus, processibus maceriformibus ad labia. Testæ super albo nigris punctis, nigroque margine, distinctæ sunt: paxilli itidem albicant: at ramuli foliacei sature aurantio nitent colore. Adductis valvis clausam exhibemus, at utroque tamen latere conspiciendam.

Num. 2. Similis alia, tota alba, aliquot saltem punctis, fuscis, notata, & ex flavo relucens.

Num. 3. Alia lutei coloris, at paxillis rubris flavisque munita.

Num. 4. Ejusdem generis specimen eximiæ magnitudinis, foliatura maceriformi elegantissime rubente, paxillis luteis, longum protensis. A latere extat corniculum.

Num. 5. Crepitaculum leprosi sordide rubellum, inter murices etiam maceris foliola gerens, corniculumque flavescens.

Num. 6. Hæc ad conchas pertinet, quæ a Macere denominantur. Processibus longis latisque obsessa, purpureo colore, ac dilute rubro tono, renitet.

Num. 7. Leprosi crepitaculum, sature rubra foliatura, testa inferiore punctis nigricantibus guttata.

Num. 8. Concha rupium prægrandis, alba, processibus aliquot foliaceis, quoque albis, exornata.

Num. 9. Maceris conchula venusta, ramosa, dilute purpurascens. Alteram ejus testulam interne conspiciendam damus, qua non inepte auriculam humanam referre dixeris; uti colore etiam non multum ab ea abludit.

Num. 10. Permagna & valde elegans concha fungiformis, foliis admodum amplis, cinereis, interna facie fusca. Non absimilis est ei plantarum marinarum speciei, quæ apud curiosos nomine Brassicæ Pompejanæ, marinæ, venit.

Num. 11. Minuta Maceris conchula duplex, cujus foliola griseo, dilute purpureo, & flavo colore variantur.

Num. 12. Elegantissima rupium concha, squamosa, coloris dilute grisei, ex purpureo, luteo, aurantio, aliisque coloribus maculata.

TABULA

doubletten, andere onder de Lazarusklappen stellen, kleinder dan de voorgaande, doch hy voldoet dit weder door zyn couleur, die schoon oranje is.

Num. 9. Een witte Lazarusklap toegesloten, met kleine purpere vlekken, aan de sluiting is hy groen.

Num. 10. Is een lichtroode met breede uitstekende punten, die men Foelybladen noemt, wyl zy in gedaante daar veel overeenkomst mede hebben.

Num. 11. Een ander doch grooter met eene geele grond en schoonroode vlekken en punten.

Num. 12. Een zeer groote ongemeene Foely Doublet: deze schelpen benevens anderen die wy op de volgende plaat vertoonen en Rotsdoubletten genaamd worden, groejen zoo vast aan de rotsen, dat zy 'er met gewelt moeten afgebroken worden; de plaats, daar deze mede vastgezeten heeft, is duidelyk te onderkennen. Hy is wit en heeft verscheide witte takken, die als Foely bladen digt op elkander zitten en zoodanig de schulp bezetten, dat men 'er van buiten niets van zien kan; hier is mede een wurmkoker opgegroeit van dezelve couleur als de doublet.

Num. 13. Een zeer fraaije en vreemde onbekende doublet, welkers takjes als veeren in order over de schelpen heen loopen, hy heeft buiten de veertjes net het fatzoen van een groote Amandel, doch de couleur is hoog bruin: dit is een zeer zeldzaam stuk, dat men te vergeefs in andere cabinetten zou zoeken.

NEGEN EN TAGTIGSTE TAFEREEL.

Num. 1. Een Rotsdoublet met fyne pennen en aan de lippen met foelybladen: de foelybladen zyn hoog oranje, doch de grond van de schelp is wit met zwarte stippen en rand, de pennen zyn mede wit; wy vertoonen dezelven op elkander leggende, nochtans op alle beide de zyden te zien.

Num. 2. Een dito in 't geheel wit met eenige weinige bruine stippen en een geele weêrschyn.

Num. 3. Een ander geel van grond met roode en geele pennen.

Num. 4. Een groote Rotsdoublet met schoonroode Foelybladen en lange uitsteekende geele pennen, aan de zy zit een hoorntje.

Num. 5. Een Lazarusklap met foelybladen vuilrood van couleur, aan deze zit een geel hoorntje.

Num. 6. Een Foelydoublet lang en breed van takken paars gecouleurd met lichtroode weêrschyn.

Num. 7. Een Lazarusklap met hoogroode foelybladen en met zwarte stippen van onderen.

Num. 8. Een groote witte Rotsdoublet met eenige witte foelybladen versiert.

Num. 9. Een aardig getakt Foelydoubletje, licht purper gecouleurd, wy laten hier de schulp van binnen zien, die niet vreemd na een 's menschen oor gelykt en ook zoodanig omtrent van couleur is.

Num. 10. Dit is een zeer groote en fraaije Champignon met zeer breede asverwige bladen, van binnen is hy bruin: deze gelykt ook zeer veel na de Zee blomkolen, zynde een zeegewas onder die naam by de liefhebbers bekend.

Num. 11. Een kleine Foelydoublet, welkers bladen graauw, licht purper en geel zyn.

Num. 12. Een extra fraaije geschubde Rotsdoublet lichtgraauw gecouleurd met purpere, geele, oranje en andere vlekken.

NEGEN-

TABULA NONAGESIMA.

Hac tabula in conſpectum producimus collectionem excellentiſſimam concharum bivalvium, quibus Ephippii Polonici nomen inditum eſt ob formam convexam, qua ephippium veluti æmulantur. Tenui ſunt & ſcabra fiſſilique teſta, foris ſature griſei coloris, intus profunde margaritacei, quem plures alii, tanquam iridis, colores elegantiſſime variant. Nonnullæ & foris & intus ſaturo rubore ſplendent; aliæ purpuraſcunt; quædam ex dilute aurantio renitent, eæque oppido raræ, quæ, etſi extrinſecus haud admodum venuſtæ ſunt, magno tamen pretio conſtant, eo quod rarius inveniuntur. Dantur etiam applanatæ & rotundæ, inſtar placentarum, quæ, ut a ceteris diſtinguantur, Tranſparentes audiunt. Has ſuperior tabulæ pars repræſentat, nitide albicantes, ac eleganti tono reſplendentes: unde id nomen acceperunt.

TABULA NONAGESIMA ET PRIMA.

Num. 1. Pinna, quæ Perna dicitur, inuſitatæ magnitudinis. Iſtud nomen ipſi datum, quia pernam cum colore, tum conformatione, æmulatur. Externa ſuperficie rufa fuſcis maculis diſtinguitur, interna profundo rubore carnem petaſonis infumatam refert. Apex albeſcit cæruleo ſimul & viridi tono renitens.

Num. 2. Perna fuſca, claviculis diſtincta, multo minor, ſed & proportione latior priore, intus ſuper nigro ex cæruleo refulgens: pars anguſtior externe ſimiliter tincta eſt.

Num. 3. Productior alia, claviculis carens, intus quoque ex cæruleo coruſcans.

Num. 4. Hæc Tudes Polonica, aut & concha Cruciata, audit. Profunde fuſca, & fere nigra eſt. Nonnullis viſum eſt, corporis humani figuram in ejus cavo conſpiciendam dari, qua hinc crucifixus Servator repræſentetur. Cauſam huic opinioni dederunt maculæ atque eminentiæ intus conſpicuæ, e quibus haud ſecus, atque ex nubibus, omne genus formarum ſibi effingere phantaſia humana poteſt. Interna facies dilutius colorata eſt. Peniculi duo velut byſſini, dilute ſpadicei, utrinque propendent: id, quod rariſſime occurrit. Teſtarum altera intus, altera foris, exhibetur.

Num. 5. Tudes altera, cujus trabecula transverſalis, quæ in priore angulos rectos facit, obliqui ſitus eſt. Minor etiam eſt, peniculisque caret.

Num. 6. Concha, Volſella dicta, quæ unum modo apicem protendit coloris cinerei, ima tamen parte nigrum. Ceterum non abſimilis eſt denti Elephantis molari, radicibus concretis.

Num. 7. Alia ejusdem ſpeciei, ſed craſſior & magis incurvata.

Num. 8. Et hæc eo pertinet, minor tamen & magis coacta.

TABULA NONAGESIMA ET SECUNDA.

Quam plurimæ ſpecies Petaſunculorum, ordine diſtributæ, hic exhibentur, quotquot in muſeo noſtro aſſervamus. Omne genus colorum præ ſe ferunt, præcipue tamen ſature rubrum, flavum, fuſcum; intus autem ſplendorem cæruleum. Nonnullis in ſuperficie clavi velut, aut dentes, extant, qui, tubulis vermium quaſi ſimiles, re vera tamen his conchis proprii ac perpetui ſunt. Quæ medium tenet, ſpecies inuſitatæ eſt conformationis, interque tranſparentes Pernas refertur. Humanæ faciei colore

NEGENTIGSTE TAFEREEL.

Op deze plaat vertoonen wy een ongemeene fraaije verzameling van Doubletſchulpen, die men Poolſche Zadels noemt, om dat zy rondgeboogen zyn als de zadels op een paard; zy zyn dun en ſchilferig, van buiten hooggraauw, doch van binnen hoog paarlemoer met verſcheide fraaije coleuren als den regenboog; eenige zyn zoo van binnen als buiten hoog rood, eenige purperachtig, andere licht Oranje, die zeer zeldzaam zyn, zy zien 'er van buiten niet zeer fraai uit, echter worden ze om hunne zeldzaamheid tot hooge pryzen verkogt: daar zyn 'er die zoo plat en rond zyn als pannekoeken, doch deze worden, om ze van de anderen te onderſcheiden, Tranſparanten genaamd; dezelve vertoonen wy boven aan, zy zyn helder wit van coleur en hebben een fraaije weêrſchyn, waar om zy deze naam gekregen hebben.

EEN EN NEGENTIGSTE TAFEREEL.

Num. 1. Een ongemeen groote Hamdoublet, deze heeft zyn naam van de Hammen gekregen, wyl hy daar veel overeenkomſt mede heeft zoo in coleur als gedaante: hy is boven op ros met bruine vlakken, van binnen is hy hoog rood als gerookt hammenvleeſch, aan het ſmalle einde is hy wit met een blaauwe en groene weêrſchyn.

Num. 2. Een bruine Hamdoublet met nagels, deze is veel kleinder en breeder in de proportie dan de voorgaande, van binnen is hy zwart met een blaauwe weêrſchyn, gelyk hy mede boven op is aan de ſmalle zyde.

Num. 3. Een ander lankwerpiger zonder nagels, deze is van binnen mede met een blaauwe weêrſchyn.

Num. 4. Deze noemt men een Poolſche Hamer ook wel een Kruisdoublet: zy zyn hoogbruin, jaa byna zwart van coleur, men meent dat 'er eens menſchen lichaam aan te zien is, het welk dan den gekruiſten Heiland verbeelden zou, doch zulks komt meeſt van deszelfs vlekken en bultjes, daar de menſchen allerlei verbeeldingen uitmaken, even als men uit de wolken doen kan; van binnen is hy lichter: aan deze zyn twee hairige kwasjes vaſt lichtbruin: dus worden ze zelden gevonden. Hy is van binnen en buiten te zien.

Num. 5. Een ander, doch hier is het bovenſte van 't kruis ſchuins, daar dat van de voorgaande regt was. Deze is zonder pluimen en kleinder.

Num. 6. Een Baardknyper, deze heeft maar een uitſtekende punt, die aſchverwig is, doch van onderen is hy zwart, hy gelykt veel naar een Olyphants kies met een aaneengegroeide wortel.

Num. 7. Een ander, doch dikker en krommer.

Num. 8. Nog een van dit zoort, maar veel kleinder en ingedrongener.

TWEE EN NEGENTIGSTE TAFEREEL.

Dit is een comportement van alle zoorten van Bankethammetjes, die wy in ons Kabinet bewaren, zy zyn van allerlei coleuren, maar wel voornaamentlyk hoogrood, geel, bruin en van binnen met

lore picta elegantiſſime coruſcat. Notetur tandem, quævis ſpecimina interna & externa parte conſpicienda hic proponi.

TABULA NONAGESIMA ET TERTIA.

Num. 1. Venuſta admodum concha Cruciata, aut Tudes Polonica, prout intus ſeſe habet, exhibetur. Loculus, quem animalculum occupat, elegantiſſime ex cæruleo reſplendet. Reliqua nigricant.

Num. 2. *Alia*, priore minor, dilute nigreſcens, extrinſecus ſpectanda.

Num. 3. Buccinum noſtras, Balanis, quos Tulipas marinas vocant, ac tubulis vermium, externe adnatis, conſitum, colore eſt dilute cinereo: balani autem magis obſcuri ſunt, tubulique etiam in obſcurum vergunt.

Num. 4——9. Tubuli vermium perpulchri, tum rectus, tum plures diverſimode contorti, inteſtiniformes, nonnulli ſature fuſci, alii nigricantes & albidi, ſubrufi ex purpureo ſtriati, nonnulli etiam dilute cinerei. Rarius id genus domunculæ inveniuntur, nec unquam duæ per omnia inter ſe ſimiles fere occurrunt.

TABULA NONAGESIMA ET QUARTA.

Numeroſam hic exponimus collectionem Tubulorum & vulgo dictorum Inteſtinorum, quæ totidem vermium ſunt habitacula, alia craſſa ac fere recta, alia gracilia multumque convoluta, quæ quidem cinerei ſunt coloris, alia tamen aliis ſaturatiora. Nonnulli horum tubulorum ita inter ſeſe coacti & compacti ſunt, ut fere ſilices æmulentur; hique diverſorum ſunt colorum ac inſignis duritiei. Porro varia etiam exhibemus conchylia adnatis uvis, tulipisque marinis conſpicua: uti & fragmenta lignorum, radices arborum, quin & particulam eboris, ſuo ſingula modo, diverſi generis marinis adnatis pulcherrime decorata. Filamentorum quoque, quos pilos marinos vocant, faſciculus hic datur; cujusmodi ingentem ſæpe numerum piſcatores ſuis retibus e mari protrahunt. Etiam Echinos adjecimus aliquot marinos, horumque fragmenta, prout inter piſcandum acquiruntur, aeri inciſa, multo quidem craſſiora, quam communiter eſſe ſolent, atque idcirco pro lapidefactis habita.

TABULA NONAGESIMA ET QUINTA.

Prolixam Conchyliorum, ſermone atque iconibus expoſitam, hiſtoriam excipiunt cum maxime Plantæ marinae & quæ id genus alia ſunt, maris producta, quæ ob qualemcunque formæ ſuæ externæ ſimilitudinem apud pleroſque Scriptores Plantarum nomine veniunt. Quatuor plerumque hic ſumma conſtituuntur genera; Lapideorum puta, Corneorum, Spongioſorum & Muſcoſorum: quibus nonnulli & quintum genus eorum, quae lignea ſunt materie, ſuperaddunt. Cetera, quae tum externis ſuis characteribus, tum analyſi chemica, veram plantarum naturam produnt, ad regnum Vegetabilium referuntur.

Primum omnino inter eos, qui de hac materie ſcripſerunt, locum Comes *Marſilli* meretur. Ante hunc quidem *Cluſius*, *Beſlerus*, *Wormius*, *Imperatus*, *Barrelierius*, *Mercatus*, pluresque alii, ſparſim in ſuis operibus nonnulla exhibuerunt: at ille eſt, qui primus omnium iſthaec corpora intra proprium ſibi elementum ſcrutari aggreſſus, flores eorumdem, modumque deorſum creſcendi detexit.

met een blaauwe weêrſchyn, eenige hebben nagels of takken, die zich als wurmkokers vertoonen, doch wezendlyk aan de ſchelpen behoren; de middelſte is van een vreemde gedaante en word een tranſparante Hamdoublet genaamd, hy is menſche coleur met een ſchoone weêrſchyn, verders zyn zy hier van binnen en buiten te zien.

DRIE EN NEGENTIGSTE TAFEREEL.

Num. 1. Dit is een zeer fraaije Kruisdoublet of Poolſche Hamer hier van binnen te zien, de plaats, daar het diertje in zit, is zeer fraai, blaauw met een ſchoone weêrſchyn, verders is hy zwart.

Num. 2. Een ander van boven te zien, deze is kleinder dan de bovenſtaande en licht zwart gecoleurd.

Num. 3. Is een Inlandſche Kinkhoorn met Zee tulpen en wormkokers begroeid, de hoorn is licht aſchgeel, de druiven of Zee tulpen bruinder en de wormkokers meer na het bruin hellende.

Num. 4——9. Zeer fraaije gedraaide en ongedraaide wormkokers en darmen, eenige hoog bruin, andere zwart en wit, rosachtig met paarſe ſtreepen, ook eenige licht aſchgeel van coleur, deze komen zelden voor, ook vind men daar nooit de nette wedergaâs van.

VIER EN NEGENTIGSTE TAFEREEL.

Hier is een ongemeen groote party wormkokers en darmen by een gebracht, waar van eenige dik en omtrent recht, andere dun en gedraaid zyn, deze hebben een aſchgeele coleur, de een is bruinder dan den ander, daâr zyn ook wormkokers zoo in elkander gewerkt, dat zy wel Keiſteenen gelyken, deze hebben allerlei coleuren en zyn zeer hard: verders ziet men hier verſcheide hoorns en ſchulpen met druiven en zeetulpen begroeid, zoo ook ſtukken hout, wortels van boomen en een ſtuk yvoor, daar allerlei zeegoetje ieder op het aardigſte opgegroeid is, ook is hier een weinig zeehayr op vertoond, het welk in menigte van de viſſchers in hunne netten opgehaald word, ook eenige zee appelen, en ſtukken van dezelven, die zoodanig, als zy hier in plaat gebragt zyn, opgeviſcht worden, zy zyn veel dikker dan die men gemeenlyk vind, waar om zy voor verſteende gehouden worden.

VYF EN NEGENTIGSTE TAFEREEL.

Op de wyd uitgeſtrekte beſchryving en afbeelding, welke wy van de Zee-Hoornen en ſchulpen gegeeven hebben, volgen thans de Koraalen of Zee-Planten, en dergelyke Zee-Lighaamen die, om hunne uiterlyk overeenkoomende gedaante met de Land-gewasſen, by de meeſte Schryvers zoo genoemd worden. Men verdeeld dezelve gemeenelyk in vier hoofd-deelen; namentlyk in Steenachtige, Heeſter of Hoornachtige, Sponsachtige en Moſchachtige; by welke ſommige noch wel een vyfde voegen, bevattende de Houtachtige gewaſſen. De overige, die, zoo door hunne uitwendige kenmerken als ſcheikundig onderzoek, wezendlyke Zee-Planten toonen te zyn, worden by de Land-gewaſſen geſteld.

De Graaf *Marſilli* is wel de voornaamſte, die over deze ſtoffe geſchreeven heeft. Voor hem vinden wy in de werken van *Cluſius*, *Beſlerus*, *Wormius*, *Imperatus*, *Barrelierus*, *Mercatus*, en meer andere, hier en daar eenige ſtuksgewyze beſchryvinge; doch Hy was het, die het aller eerſte deze Lighaamen in hun gewoon Element

texit (*). Verum tranſeo ad ſpecialem ſingulorum, quae his tabulis traduntur, deſcriptionem.

Num. 1. *Spongia fiſtulata, ſimplex.*

Huic plantæ, cujus permagna, quod ad formam, varietas occurrit, vix aliud, quam ſpongiæ, nomen competit; quum conformatione iſti generi ſimillima ſit; etſi materie veluti cornea conſtare videatur. Particulis nimirum coaluit duriuſculis ad tactum aſperisque, ſubtiliſſime contextis, coloris fuſci, forma fiſtulari.

Num. 2. *Spongia flabelliformis, nigra, fibris tenuiſſimis, rigidis.*

Ex Indiis orientalibus transmiſſum accepimus iſtud flabellum marinum, oppido rarum, ad oras Aroëenſes naſcens. Colore eſt nigro, ſubtilibusque & rigidis fibrulis denſiſſime in retis formam contextum veluti flabellum refert. Truncus craſſus, mox in tenues ramulos divaricatus, ſic ſeſe attenuando celeriter evaneſcit. Materies ejus corneum inter & ſpongioſum genus dubitat.

Num. 3. *Alcyonium irregulare, rigidum, membranaceum & celluloſum.*

Qui de plantis marinis egerunt, Scriptores plerumque Alcyonia appellare conſueverunt quascunque iſtius modi rerum, quæ ob irregularem ſtructuram ad certum genus redigi non poterant: quaſi innuere voluiſſent, nidos forte cujusdam animantis eſſe. Quod hac icone exhibetur, corpus eo referendum videtur. Rigida quidem id materie eſt, at ſimul tenui ac membranacea, contextum, extremis apicibus plurimis acute terminatis. Intus & foris cellulis gaudet nullo ordine congeſtis. Membranacea ejus compages valde tenſa eſt, & ex nigro fuſci coloris.

Num. 4. Similis ſpongia, ut Num. 2. at laxioris texturæ.

Num. 5. *Spongia erecta, ſubtilior, fragilis, ramulis tenuibus.*

Ramoſa hæc plantula naturam ſpongiae magis, quam ſupra deſcriptæ, præ ſe fert. Coloris eſt dilute fuſci, ac materiæ ſubtiliſſime contextæ, mollis ad tactum & teneræ. In Indiis Occidentalibus e rupibus germinat; uti, quod hic exhibemus, ſpecimen fragmento lapidis inſidens monſtrat.

Num. 6. *Planta marina, lignoſa, ramulis tenuibus, in modum retis contextis.*

Materies ejus ligni æmula, ex dilute flavo colorata diſcrepat a Ceratophytis eo, quod fragilior ſit ac veluti ex fibris compoſita.

Num. 7. Forma duntaxat a ſpecimine Num. 1. diſtinguitur.

(*) Poſt hujus Operis Auctorem D. A. Seba, induſtria Peyſſonellii & Juſſieuji, nuperrimeque etiam Elliſii, indubitatis argumentis evicit, plurima iſtorum corporum, ne dicam omnia, artificio certæ ſpeciei animalculorum, quibus Polypis nomen eſt, fabrefacta horumque potius derelicta eſſe domicilia, quam, quarum modo ſimilitudinem prae ſe ferunt, plantas marinas: prorſus uti conchylia marina, quae vacua, & incolis ſuis privata, ad nos perveniunt."

Num. 8.

ment beſtond te onderzoeken, derzelver Bloeſſem en nederwaardſe groeying (*) ontdekte. Maar laaten wy tot derzelver verdere beſchryving overgaan.

Num. 1. *Eenvoudig pypachtig Sponsgewas.*

Dit gewas, waar van 'er veele in zeer verſchillende gedaanten gevonden worden, kan, wegens deszelfs anders overeenkoomende gedaante met de Spongie, niet wel anders genaamd worden: hoewel het van een hoornachtiger natuur ſchynd. 'T beſtaat uit eenigzins harde en ſcherpe deelen in het aanraaken, en is van een heel fyn weeffel, van een bruine coleur en van binnen geheel hol.

Num. 2. *Zwarte Zee-Wayer, met heele fyne ſcherpe vezels.*

Deze zeldſaame zee-wayer is ons uit de Ooſt-Indiën toegezonden, en vald op de Aroëſche kuſt. Zy is zwart van coleur, en van een heel dicht, fyn en ſcherp weeffel, netsgewys en wayerachtig. Haar dikke middel-ſtam verdeeld zich terſtond in fyne ſtengen, zoo dat zy zich ſpoedig verlieſt. Zy ſchynd zoo wel tot de Hoorn- als Sponsachtige Geſlachten te behooren.

Num. 3. *Hard, Vlies- en Celachtige Alcyonium, van eene onregelmatige gedaante.*

De Schryvers, welke over de Zee-Planten geſchreeven hebben, noemden veeltyds die Lighaamen, welkers onregelmatige gedaante zich nergens aan bepaald, *Alcyonium*: mogelyk hier door reeds willende te kennen geeven, dat zy het zelve voor een Neſt van eenig Dierlyk weezen aanzaagen. Van zoodaanige natuur is ook het geen wy hier verbeelden. 'T is een hard, doch teffens, dunvliezig ſamenweefſel, welks buitenſte uiteinden meeſt ſcherp uitloopen. Van buiten en binnen is het Celachtig, zonder eenige order; het vliesachtige, waar uit het geheel beſtaat, is zeer ſtrak geſpannen en heeft een zwart bruine coleur.

Num. 4. Verſchild niets van Num. 2. dan dat het zelve van een loſſer weefſel is.

Num. 5. *Recht op groeyend, zeer fyn, bros Sponsgewas, met dunne takjes.*

Dit takachtig gewasje is meerder, dan die welken wy hier vroeger beſchreeven hebben, van eene ſponsachtige natuur; het is van een licht bruine coleur, tamelyk zacht en teêr in het aanraaken, en van een zeer fyn weefſel. Het groeid in de Weſt-Indiën op de klippen, gelyk wy 't alhier op een ſtukje der Rots verbeelden.

Num. 6. *Houtachtig Zee-gewas, met dunne takjes, welke netsgewys gevlochten zyn.*

'T geen wy hier beſchryven, is van eene houtachtige natuur, van een wit-geele coleur, en met de hoornachtige ſoorten der Zee-gewaſſen verſchillende, door broſſer en vezelachtiger ſamenſtelſel.

Num. 7. Is het zelfde als Num. 1. alleen maar in gedaante verſchillende.

Num. 8.

(*) *Na deze Beſchryving van den Heere* A. Seba, *hebben* de Heeren Peyssonel & Jussieu, *en nu onlangs de Heer* J. Ellis, *overtuigende bewyzen gevonden, dat een groot gedeelte dezer Lighaamen (zoo niet alle) waarlyk het werk is van verſcheide Diertjes, zynde een ſoort van zoo genaamde* Polypen: *En dat deze oogſchynelyke Zee-Planten, niets anders zyn als derzelver leedige wooningen, even gelyk de Zee-Hoornen en ſchulpen, welke leedig, en van hunne inwoonders beroofd, ons worden overgezonden.*

Num. 8. *Planta marina foliacea & ſpongioſa, ſingulari modo ramoſa.*

Segmentum folii arefacti fere refert. Rami craſſiores interventu tenuiorum ac membranacearum propaginum inter ſeſe cohærent. Univerſa materies mollis eſt, flexilis & velut elaſtica. Color purpuraſcens.

Num. 9. *Spongia ramoſa, fibris tenuiſſimis.*

Molliſſimis ſubtiliſſimisque contexta fibrillis, coloris fuſci, in Jamaica quandoque ad litora reperitur. Materies ejus paulo tenerior eſt, quam cornea.

TABULA NONAGESIMA ET SEXTA.

Num. 1. *Spongia rigida, ſimplex, ramoſa.*

Prioris tabulæ Num. 9. multum ſimilis hæc eſt. Duriore tamen magisque cornea conſtat materie: quod veriſimiliter adultiori ejus ſtatui tribuendum. Formae certe, quae intercedit, exigua diſcrepantia vix in id genus rebus alicujus momenti eſt; quum nimis illa variabilis in omnibus animadvertatur. Colore eſt nigricante.

Num. 2. *Spongia rigida, ramoſa, ramis foraminulentis & nodoſis.*

Sordide cinereo, ad fuſcum vergente colore eſt. Ramuli, tuberibus inæquales, paſſim perforati ſunt & excavati. Texturæ ſubtilitate ac denſitate ſpeciebus ſuperioribus antecellit, tenax tamen ſimul & ad tactum rudior. In mari meridionali circa loca ſaxoſa invenitur.

Num. 3. *Fungus coronarius, ligno corrupto adnaſcens.*

Singularem hic exhibemus fungum, qui palis in terram defixis, ſemiputrefactis, adnaſci conſuevit. Colore eſt obſcure griſeo: protuberantes ejus ramuli nigricant, albida tamen margine in faſtigio diſtincti. Dixeris ad arborum potius fungos, quam ad plantas marinas pertinere.

Num. 4. *Alcyonium pilæ rugoſæ ſimile, denſi ſubtilisque contextus.*

Primo ac quinto Alcyonio Mercati in Metallotheca Vaticana congruit. Coloris eſt ex rufo flaveſcentis, pilamque veluti rugis inæqualem refert. Particulis pertenuibus ac modice rigidis concrevit. Ad oras Angliæ & Americæ ſeptentrionalis naſcitur.

Num. 5. *Spongia fragilis, fibris tenerrimis.*

Fibrulæ hujus ſpongiæ quam ſubtiliſſimæ & tenerrimæ nullo ordine inter ſe contextæ ſunt. Colore eſt

Num. 8. *Blader-en-ſponsachtig Zee-gewas, vreemd getakt.*

Dit ſoort ſchynd uitwendig het gedeelte van een verdroogd blad. De hoofd-takken, welke gelyk al het overige van eene zagte, buigſaame, en eenigzins veer-krachtige natuur zyn, zyn door dunner en vlieziger gedeelten verbonden. De coleur is purperachtig.

Num. 9. *Getakt Sponsgewas met zeer dunne vezels.*

Dit takachtig Sponsgewas beſtaat uit zeer dunne en zachte vezels, heeft een bruine coleur, en werd by geval te Jamaica aan 't ſtrand gevonden. Het is, hoewel iets minder, eenigzints van eene hoornachtige natuur.

ZES EN NEGENTIGSTE TAFEREEL.

Num. 1. *Hart eenvoudig getakt Sponsgewas.*

Het ſponsachtig Zee-gewas, 't geen wy hier verbeelden, heeft veel overeenkomſt met dat geen, 't welk wy in de voorgaande Plaat by Num. 9. beſchreeven hebben. Het grootſte verſchil beſtaat hier in, dat deszelfs deelen van eene harder en hoornachtiger natuur zyn, 't geen waarſchynelyk is toe te ſchryven aan den meer volwaſſen ſtaat, waar in het gevonden is. De gedaante, welke met het vorige eenigzins verſchild, kan ten opzichte dezer lighaamen in geene aanmerking koomen, dewyl deze alle verſchillende zyn. De coleur in donker bruin.

Num. 2. *Hart takkig Sponsgewas, met doorboorde en geknobbelde takken.*

Deze getakte Zee-Plant heeft een vuil graauwe coleur, naa 't bruin hellende. De takken zyn geknobbeld, en op veele plaatſen doorboord, of met holligheeden. Het is van een veel fynder en vaſter weeſſel dan de voorige ſoorten, taai en ruuw in het aanraaken, en word in de Zuid-Zee op klippige plaatſen gevonden.

Num. 3. *Kroon of veel-puntige Fungus, op verrot hout groeyende.*

Hier vertoonen wy een vreemde *Fungus*, die zich gewoonelyk op de half verrotte paalen, die in de grond ſtaan, laat vinden. De coleur is donker graauw, de opſtaande ſtyltjes zwart, doch aan hunnen top als met een wit randje: 't ſchynd meerder met de Boom-Zwam, als met de Zee-gewaſſen over een te koomen.

Num. 4. *Gekreukte of Balachtige Alcyonium, van een dicht ſyn weefſel.*

Dit ſchynd een dergelyke ſoort van *Alcyonium*, als de eerſte of vyfde van *Mercatus*, in zyn *Metallotheca Vaticana*. Deze is van een ros-geelachtige coleur, en gelykende een gekreukte Bal. Deszelfs deelen zyn ſyn en tamelyk hart. Het valt op de kuſten van Engeland, en die van Noord-America.

Num. 5. *Bros ſponsachtig Zee-gewas, welks vezelen zeer teer zyn.*

Het weeſſel van dit ſponsachtig gewas is zeer ſyn en teer, onre-

eſt griſeo. Quum aquæ immergitur, cito in mucum deliqueſcit, ita tamen, ut priſtinam figuram recuperet, quod ſupereſt, ubi de aqua protractum denuo ſiccatur.

Num. 6. *Alga marina, foliis latioribus, texto lineo aut ſericeo aſſimilis.*

Hæc Algæ ſpecies, ad litora Angliæ & Hollandiæ frequens, perquam ſubtilis, alias longe latioribus, alias & anguſtioribus gaudet foliis, telamque lineam aut ſericeam primo aſpectu refert. Fragilis ceterum eſt & ex flaveſcente colorata.

Num. 7. *Alga marina, caule tenui, diviſo; bacculis oblongis, inter ſe coalitis.*

Singularis hæc Algæ ſpecies, cornea, coloris eſt ex rufo fuſci. Bacculæ paſſim inter ſe denſe coactæ, quandoque & proxime invicem concretæ ſunt. Reperitur in Oceano, nec multum abludit ab illa Algæ ſpecie, quæ de mari Algoſo protrahitur.

TABULA NONAGESIMA ET SEPTIMA.

Num. 1. *Spongia irregularis, laxioris ac foraminulentæ texturæ.*

Parum diſcrepat ab illa, quam Num. 2. præcedentis tabulæ depinximus. Laxius tamen contexta eſt, rarius perforata, ac dilutioris coloris.

Num. 2. *Spongia denſa, fungoſa, tuboloſis ex parte ramis.*

Rara hæc Spongia coloris eſt fuſci, fibris tenuibus denſe contexta. Exurgentes ramuli ad caudicem uſque, unde prodeunt, perforati ſunt. Subſtantia ceterum plane fungoſa.

Num. 3. *Spongia ſingularis, lignoſa, ramis recurvis, in totum fiſtulatis.*

Materies hujus plantæ, haud magis ſpongiæ, quam ligni naturam referens, longe compactior eſt denſiorque, quam priorum ſpecierum, & denſitate ſua propius, quam proxime ſuperior, ad fungum accedit. Tubulati recurvique rami videntur in centro ſuo aliud quoddam, forte corneum, aut fruticoſum corpus, eſſe complexi. Color eſt cinereo griſeus; ſuperficies externa undique lævis.

Num. 4. Eadem ſpecies, quam Num. 5. ſuperioris tabulæ deſcripſimus, nec diſcrepans, niſi forma & colore magis griſeo.

Num. 5, 6, 7. *Spongia erecta, ramoſa, mollis atque ſubtilis.*

Spongiarum in his natura magis elucet. Differunt inter ſe ſolo colore. Num. 5. nigreſcit; 6. colore eſt fuſco; 7. dilute luteo. Ad oras Italiæ, Angliæ & Hollandiæ inveniuntur.

TABULA

regelmatig door een gegroeid. De koleur is graauw of grys. Wanneer men het zelve in 't water legt, verandert het terſtond in eene ſlymerige ſtof, doch daar uitgenoomen en gedroogd zynde, verkrygt het overige zyne vorige gedaante.

Num. 6. *Breed bladerachtig Zee-Wier, veel overeenkomſt met het weefſel van Linne of Zyde hebbende.*

Dit Zee-Wier, 't welk gemeen op de ſtranden van Engeland, en Holland gevonden word, is zeer dun, en ſomtyds met noch veel breeder en ook wel ſmaller blaaden. Het gelykt, oppervlakkig beſchouwd, veel naa 't Linne of Zyde weefſel: 't is bros en van eene geelachtige koleur.

Num. 7. *Zee-Wier met een dunne verdeelde ſteel, en lankwerpige aan een gehechte vruchtjes.*

Dit vreemd Hoornachtig Wier-gewasje is van een ros bruine koleur. De knopjes zyn meeſt dicht aan, en ſomtyds onmiddelyk op elkander vaſt gehecht. 'T word in den grooten Oceaan gevonden, en is zeer overeenkomſtig met het zee-krooſt, 't welk in de Krooſt-Zee geviſt word.

ZEVEN EN NEGENTIGST TAFEREEL.

Num. 1. *Onregelmatig Spons-Gewas, van een los en doorboord weefſel.*

Dit verſchild weinig van Num. 2. op de vorige Plaat verbeeld; zynde alleen van een loſſer weefſel, minder doorboord en van een lichter koleur.

Num. 2. *Dicht Zwamachtig Spons-Gewas, met gedeeltelyk holle takken.*

Dit zeldſaam Spons-gewas is bruin van koleur, dicht en fyn van vezelen; de opſtaande takjes zyn hol, tot daar zy zich aan den hoofdſtam vereenigen. De aart is geheel Zwamachtig.

Num. 3. *Heel vreemd en houtachtig Spons-Gewas, met omgeboogen en geheel doorboorde takken.*

De deelen, van dit genoegſaam zoo veel Hout als Sponsachtig gewas, zyn veel vaſter en dichter als de voorgaande ſoorten, zy zyn noch meer dan het vorige van eene harde zwamachtige natuur. De holle en krom gebooge takken, ſchynen in hun middelpunt een ander, en mogelyk wel een hoorn- of heeſterachtig lighaam omvat te hebben. De koleur is aſchgraauw, en 't geheel is uitwendig glad.

Num. 4. Dit is een zelfde ſoort als dat wy by Num. 5. der vorige Plaat beſchreeven hebben, en alleen in gedaante en koleur, die wat graauwer is, verſchillende.

Num. 5, 6, 7. *Zacht, fyn, recht opſtaande, veeltakkig Spons-Gewas.*

Deze koomen meer met de natuur der Spons-gewaſſen over een. Zy verſchillen alleen in koleur. Num. 5. is donker of zwartachtig. 6. is bruin, en 7. licht geel. Men vind dezelve op de Italiaanſche, Engelſche en Hollandſche ſtranden.

TABULA NONAGESIMA ET OCTAVA.

Num. 1. *Alga marina, foliis oppoſitis, ad extremitates veſiculis ac penicillis conſita, fragmento ſuberis, cui conchæ anatiferæ, balani & vermes marini inſident, adnata.*

Alga, quam hic exhibemus, caudice conſtat plano, folioſo, aſſurgente, cujus medium coſta diſtinguit tenuis, firma tamen, ad apicem usque protenſa. In eodem, qua parte oppoſita utrinque folia ſeſe expandunt, tres conſpiciuntur veſiculæ, cavæ plerumque & inanes. Folia ejusdem, ac caudex, materiæ ſunt, validaque itidem diſtinguuntur coſta, in coſtam caudicis procurrente. Extremum caudicis in plures ſecedit ramulos, veſiculis villoſiſque apicibus conſitos. Recentis plantæ color eſt ſaturate virens aut olivinus. Eamdem, uti ex icone liquet, fragmento ſuberis adhærentem, Zandvordo transmiſſam accepimus, ad cujus litus poſt tempeſtatem appulſa fuerat. Iſthæc, & quæ ſequuntur, ſpecies, recentes, tenaci, flexibili ac glutinoſa veluti omnes natura ſunt, ſuperficie glabra & ad tactum pingui. Suberi præterea varia etiam conchylia adnata cernuntur, quæ vulgo apud Belgas a longo collo nomen habent, Latinis autem Conchæ anatiferæ audiunt. Vetus nimirum fabula eſt inter homines nauticos etiamnum vigens, anates inde provenire; quum animalculum, quod in hac concha habitat, ramoſis quaſi villis, qui ſpeciem pennarum aliquo modo referunt, gaudeat: uti in nonnullis ex icone videre eſt. Anates, quæ iſtud ferculum in deliciis habent, una cum pullis ſuis, magno numero, ad ea loca confluunt, ubi hæ conchæ occurrunt, quæ quidem longo ſuo, velut inteſtiniformi, collo ſeſe adfigunt quibusvis rebus in mari obviis, aut fluctuantibus in aquarum ſuperficie, aut arboribus, quæ ad oras quarumdam inſularum ramis ſuis deorſum inclinatis in mare propendent. Inde olim creditum, in Scotia anates ad ramos arborum naſci. Præter id genus concharum, plurimi quoque balani minores, oblongi, albicantes, & tubuli vermium hic conſpiciuntur. Conchæ hæ anatiferæ ex quinque veluti valvis, albentibus, compoſitæ ſunt, hinc una cum balanis ad claſſem conchyliorum multivalvium pertinent.

Num. 2. *Alga marina, ramis diviſis, planifoliis; veſiculis ad foliorum extremitates acuminatis, conicis.*

Eadem hæc Algæ ſpecies videtur, ac prior ſuberis fragmento inſidens. Ejusdem certe naturæ eſt: differt tamen eo, quod caudex nequaquam, uti prior, in folia lateralia ſeſe expandat, ſed in ramos diſparetur uniformes, qui, æque ac caudex, veſicularibus cavulis, inter ſe oppoſitis, inſtructi ſunt. In extremitatibus nonnullorum ramorum tria conſpiciuntur corpuſcula veſicularia, cava & in acumen convergentia, haud abſimilia fructui Piperis dicti Hiſpanici, utcunque aculeata ac pungentia, intus mucagine plena, aut & nonnunquam vacua. Planta iſthæc in ſiliculo ita defixa hæret, ut eamdem ſua radice, ſeu baſi, prorſus contegat. Subtus etiam parvi balani aliquot adnati ſunt. Ad oras Angliæ ac Hollandiæ, tum & in mari Atlantico reperitur.

Num. 3. *Alga marina, ramis plurimis, tenuibus, longis; veſiculis oblongis, ſiliquarum æmulis.*

Et hæc ejusdem, ac antecedentes, naturæ eſt, multisque conſtat ramis, longis, planisque, quorum ex-

ACHT EN NEGENTIGST TAFEREEL.

Num. 1. *Zee-Wier, met tegen over elkander ſtaande blaaderen, aan deszelfs uiteinde met blaasjes en kwasjes bezet, op een ſtuk kurk met Langhalzen, Zee-Pokken en Zee-Wormen begroeid.*

Het Zee-Wier, hier verbeeld, beſtaat uit een platte bladerige opgaande ſtam, door welks midden een dunne doch vry ſtevige ribbe tot aan den top doorloopt. Op dezelve ſtam, alwaar de blaaden ter wederzyden recht tegen over elkander zich uitbreiden, vertoonen zich drie blaasjes, welke doorgaans hol en ledig zyn. De blaaden zyn gelykformig aan de natuur der ſtam, in 't midden met eene ſtevige ribbe, welke zich met die van de ſtam vereenigd. Aan het uiteinde der ſtam verdeeld dit gewas zich in verſcheide takjes, welke met blaasjes en vezelachtige uiteinden bezet zyn. De koleur is, verſch zynde, donker groen of olyfkoleurig. Het zelve is ons, gelyk wy 't hier vertoonen, op een ſtuk Kurk gegroeid, van Zandvoort toegezonden, alwaar het na een harden ſtorm is koomen aandryven. Dit en de vier volgende ſoorten, verſch zynde, zyn alle van eene taaye, buigſaame en lymachtige natuur, glad en vetachtig in het aanraaken. Op de Kurk zyn noch verſcheide ſchulpen aangewaſſen, welke wy gewoonlyk Langhalzen noemen, of Eendvogel ſchulpen, naa zeeker Bygeloof, dus genaamd, om dat de Zeelieden voorheen dachten en noch gelooven, dat deze Vogels daar uit gebooren wierden. De reeden daar toe is deze: Het dier, 't welk de ſchulp bewoond, is veel-takkig, welke zich eenigzins veerachtig vertoonen, gelyk in de nevensgevoegde afbeelding aan ſommigen te zien is. De Eendvogels, verlekkerd op dezelve, onthouden zich, oud en jong en veel in getal, daar deze ſchulpen gevonden worden; zy hechten zich, met hunnen langen darmachtigen hals, aan al wat zy in Zee ontmoeten, 't zy aan dryvende lighaamen of boomen, welke op ſommige Eilanden met hunne takken nederwaards geboogen in zee hangen: hier van is het oud Bygeloof en het verdichtſel, dat in Schotland de Eendvogels op de boomen groeyen. By dezelve ſchulpen ziet men noch eene meenigte kleine langwerpige witte Zee-Pokken en Worm-pypjes. Deze ſchulpen der Langhalzen, als uit vyf witte ſtukken beſtaande, behooren, met de Zee-pokken, tot het geſlacht der veelſchalige ſchulpen.

Num. 2. *Zee-Wier met verdeelde plat bladerige takken, hebbende aan hun uiteinde ſcherpe blaasjes, welke ſpits toeloopen.*

Dit Zee-Wier ſchynd van het zelfde geſlacht als het voorgaande, 't welk wy, op het ſtuk kurk groeyende, beſchreeven hebben. 'T is van de zelfde natuur, doch hier in verſchillende: de hoofdſtam verdeeld zich niet in zy-blaaden, gelyk de vorige, maar in gelykformige takken, welke, gelyk de ſtam, met blaasachtige holligheden, tegen over elkander ſtaande, voorzien zyn. Aan eenige uiteinden der takken vertoonen zich drie blaasachtige, holle en ſpits toeloopende lighaamen, niet ongelyk aan de Zaad-vrucht, Spaanſche Peeper genaamd: Zy zyn eenigzins doornachtig of ſcherp in het aanraaken, van binnen met ſlymerige ſtoffe gevuld, of ſomtyds ledig. Dit gewas heeft zich op eene kleine Key gehecht; dezelve is door den wortel of 't voetſtuk der plant geheel overdekt, en onder aan hebben zich ook eenige kleine Zee-Pokjes vaſt gezet. Het vald op de Engelſche en Hollandſche kuſten, gelyk meede in de Atlantiſche Zee.

Num. 3. *Zee-Wier, in veele dunne lange takken verdeeld, met langwerpige blaasjes, naa Peultjes gelykende.*

Deze Zee-plant is almeede van dezelfde natuur gelyk de vorige, uit

extrema acutis veluti germinibus fimbriata ſunt. Sparſim etiam veſiculæ cernuntur ovatæ, plerumque viſcoſo humore plenæ, quas non inepte ſiliculis certarum plantarum comparaveris. Olivino quoque obſcuriore, nigreſcente, hæc alga colore eſt, & lapidi adnata, quem minutum inſuper coralium ac muſcus marinus obſidet. In mari Septentrionali creſcit.

Num. 4. *Alga marina, tenuis, ramulis teretibus, minutis Balanis ad extremitates conſita.*

Fruticem hæc Alga æmulatur criſpis ſuis ramulis, tenuibus ac teretibus. Referri tamen debet ad ſpecies præcedentes; quum textura eandem originem videatur indicare.

Memorabile eſt, quod plerasque omnes ejus ramulorum extremitates Balani marini obſideant, minuti, flaveſcentes: at qui prorſus diverſæ ſunt ſpeciei ab illis, quos fragmento ſuberis inſidentes ad Num. 1. deſcripſimus. Hi nimirum oblongi ſunt, ſiccatique in partes dilabuntur: contra, quos hæc Alga præ ſe fert, breviores, ſimplices, nequaquam ex pluribus ſegmentis conſtant. Referunt adeo Balanos maximæ ſpeciei, qui plerumque una cum conchis anatiferis, ante deſcriptis, parti poſticæ ac laterali gubernaculi navium mercenariarum, quæ ex Indiis Orientalibus ad nos revertuntur, accreſcunt. Animalculum intus habitans flavi ac ſanguineo-rubri eſt coloris, ſuperiusque oſtium ſuæ teſtæ occludit roſtello itidem teſtaceo, quod ipſius animalculi potius, quam teſtæ, pars haberi debet. Roſtellum iſtud binis conſtat ſegmentis, quorum quodvis iterum bifidum eſt: ut adeo quælibet particula triangulo ſcaleno haud male compareturr; præterquam quod poſteriores duæ particulæ, ſubtus, oblongo veluti pediculo gaudeant, quo fit, ut formam trullæ cæmentariæ utcunque exprimant. Inter hæc ſegmenta, quæ uti exactiſſime ſibi invicem congruunt, ita diduci quoque poſſunt, animalculum penicillos emittit plumatiles, more pholadum, quibus haud dubie ad alimoniam ſuam attrahendam utitur. Sandvordo quoque miſſum accepimus hoc ſpecimen, cujus paulo nigricantior eſt, quam prioris, color.

Num. 5. *Alga marina, ramulis planis, obtuſis, late expanſis, ad ſimilitudinem foliorum Quercus.*

Hæc ab illa, quam Num. 2. exhibuimus, vix diſcrepat, niſi quod maſſulis, quæ ſemina aut fructus referant, careat, ramulosque aut folia habeat diſparis formæ. Externa ſuperficies tota quanta obtegitur cruſta griſea, tenui, retiformi, quæ veroſimiliter induſtriæ quorumdam animalculorum debetur. Ceterum, uti priores, ſilici quoque adnata eſt, minutisque plantulis marinis & muſco obſeſſa, ac de litore pagi maritimi *Zandvoord* ad nos delata.

TABULA UNDECENTESIMA.

Num. 1. *Alga marina, foliis racematim caudici denſe adnatis.*

Species hæc illi, quam poſtremo loco in ſuperiore tabula deſcripſimus, per omnia ſimilis eſt. Color tamen paulo magis ad fuſcum vergit. Litora noſtra id genus plantis, figura plurimum inter ſe differentibus, ſcatent.

Num. 2.

uit eene meenigte lange en platte takken beſtaande, welke met puntige uitſpruitſelen tot aan haare uiteinden bezet zyn. Hier en daar vertoonen zich ronde langwerpige blaasjes, niet ongelyk aan de Peulvruchtjes van zeekere planten; zy zyn doorgaans van binnen met een lymig vocht bezet. De koleur van dit Zee-Wier is insgelyks donker olyfkoleurig, naa het zwart hellende. Het zelve is mede op een ſteen gegroeid, welke met klein Koraal en Zee-Mos bezet is. Dit ſoort word in de Noord-zee gevonden.

Num. 4. *Dun en rond-takkig Zee-Wier, welks uiteinden met kleine Zee-Pokjes bezet zyn.*

Dit Zee-Wier is eenigzins van eene Heeſterachtiger natuur, door dien deszelfs kronkelachtige takjes eene dunne ronde gedaante hebben. Echter behoort het onder de voorgaande ſoorten, dewyl het ſamenweefſel uit een en 't zelfde grondbeginſel ſchynd voortgeſproten.

'T is zeer aanmerkelyk, dat, juiſt op genoegſaam alle de uiteinden van deszelfs takjes, zich eenige kleine geelachtige Zee-Pokjes hebben vaſt gehecht; doch een geheel ander ſoort als zich op het ſtuk Kurk, by Num. 1. beſchreeven, vertoonen. Die zyn langwerpig, en vallen, gedroogd zynde, in ſtukken uit elkander: deze daar en tegen zyn kort, en beſtaan maar uit een ſtuk. Zy gelyken de groote ſoort, welke gemeenelyk te gelyk met de Langhalzen, hier voor beſchreeven, achter aan en ter zyden het Roer der Ooſtindiſche ſcheepen groeyen, gedurende hunne reis van die geweſten herwaards. Het Diertje, 't welk deze Zee-Pokjes bewoond, is van eene geele en bloedroode koleur; het ſluit de bovenſte opening der Pok of Schulp met een Bek, van dezelfde ſtof als de Schulp, aan het dier, en niet aan de ſchulp behoorende. Deze Bek deeld zich in twee, en elk ſtuk verdeeld zich weêr in twee deelen, zoo dat ieder deel, niet kwalyk, naa een ongelykzydige driehoek gelykt; behalven dat de twee achterſte ſtukken, onder aan, een langwerpig beentje hebben, 't geen hun de gedaante van een Metſelaars Truweel geeft. Tuſſchen dezen opengaanden en zeer net in elkander ſluitenden Bek, ſteekt het Dier, even gelyk de Langhalzen, eenige pluimachtige kwasjes uit, zekerlyk, gelyk die, om deszelfs voedſel daar door machtig te worden. Deze tak is ons mede van Zandvoort toegezonden. Deszelfs koleur is wat donkerder als de vorige.

Num. 5. *Zee-Wier met platte ſtompe takken, welke zich wyd uitbreiden en naa Eike Bladeren gelyken.*

In dit Zee-Wier, en dat, 't welk wy by Num. 2. beſchreeven hebben, is geen verſchil, dan dat dit ſoort geene naa zaad of vrucht gelykende deelen heeft, en deszelfs takken of bladen van eene andere gedaante zyn. De uitwendige oppervlakte dezer plant is geheel en al overdekt met eene graauwe, fyne, netswyze geſchikte korſt, die, naa alle waarſchynelykheid, het werk van kleine diertjes zyn zal. Deze is mede, als de vorige planten, op eene kei gegroeid met kleine Zeegewasjes en Mos bezet, en van het Zandvoortſche Strand.

NEGEN EN NEGENTIGST TAFEREEL.

Num. 1. *Zee-Wier, welks bladeren troswyze dicht aan den ſteel gehecht zyn.*

Dit ſoort is in allen opzichte van natuur overeenkomende, met de laaſte, welke op de voorgaande Plaat beſchreeven is. De koleur is wat meer naa 't bruin hellende: dezelve vallen in zeer verſchillende gedaante op onze Stranden.

Num. 2.

Num. 2. Ejusdem iſta generis eſt, ac prior ad Num. 6. Tabulæ nonageſimæ & ſextæ deſcripta; niſi quod foliis gaudeat longioribus.

Num. 3. *Alcyonium* hoc eſt, quale ad Num. 4. Tabulæ nonageſimæ & ſextæ exhibuimus, nec niſi figura ab hoc diſcrepat.

Num. 4. Et iſtud perquam ſingulare maris productum ad *Alcyonia* referendum eſſe videtur. Texturæ eſt denſæ, ſpongioſæ; leve; foris tuberoſum; coloris ex fuſco flaveſcentis. Forma fere fructum alicujus plantæ æmulatur. Vid. *Mercati Metallothec.* Cap. de *Alcyoniis.*

Num. 5. *Alga marina, foliis in modum Roſæ patulæ compoſitis.*

Ejusdem ſpeciei eſt, ac quas ad Num. 5. Tabulæ præcedentis, & ad Num. 1. hujus Tabulæ exhibuimus. Figura tamen differt.

Num. 6. Videtur itidem *Alcyonium* eſſe, uti quod Num. 3. habetur. Coloris eſt undique gryſei.

Num. 7. *Spongia, ramis craſſiuſculis, tenax, tota ſuperficie apiculis tenuibus, mollibus, denſe conſita.*

Ad oras Delminæ frequens occurrit. Eſt vero coloris ex dilute fuſco cinerei, ac undiquaque apiculis gracilibus, flexilibus, ſpiſſe aggeſtis, hiſpida.

TABULA CENTESIMA.

Num. 1 & 2. *Muſcus marinus, capillaceus, adnatus Fuco marino filiformi.*

Lapillis ſeſe adfixerunt iſti pilorum perſubtilium ac tenerorum faſciculi, ex cinereo gryſei coloris. Subtus accrevit Fuci marini ſpecies nigricans, chordam referens. Ora maritima Catvici & Scheveningæ id genus exhibet.

Num. 3. *Muſcus marinus capillaceus, ramulis longioribus, diviſis.*

Ramuli iſtius Muſci irregulariter quidem, uti in priore, at profundius tamen diviſi ſunt & longiores. Coloris eſt ex rufo fuſci. Zandvordo accepimus conchæ adnatum.

Num. 4, 5 & 6. *Frutices marini, lignoſi, ramulis teretibus, lævibus.*

Arbuſculæ hæ, materie lignea contextæ, in ramulos primarios, teretes, hique viciſſim in alios minores, ſine ordine ſeſe dividunt. Color eſt dilute flavens. Materies denſa, compacta, nequaquam cornea, ſed lignoſa.

Num. 7. *Pila corallina, tubuloſa.*

Quum nihil radiati in poris tubulorum compareat, ſed orbiculare modo cavum, Madreporis accenſeri

Num. 2. Dit is van het zelfde Geſlacht als het geen wy by de 96. Plaat Num. 6. beſchreeven hebben. De bladen zyn alleen van een langer figuur.

Num. 3. Is een ſoort van *Alcyonium* gelyk Num. 4. Plaat 96. enkel in gedaante verſchillende.

Num. 4. Naa alle waarſchynelykheid, behoord dit vreemd Zee-Lighaam mede onder de *Alcyonia.* Het is van een dicht, voos en licht weefſel; Uitwendig met Knobbels uitpuilende; bruin geelachtig van koleur; deszelfs gedaante zoude het haaſt voor een vrucht doen aanzien. Zie *Mercati* in zyn *Metallotheca Vaticana,* over de *Alcyonia.*

Num. 5. *Zee-Wier, welks bladen, gelyk eene open Roos, in elkander liggen.*

Het is van dezelfde ſoort, maar in gedaante verſchillend van die, welke by Num. 5. der vorige Plaat, en Num. 1. op deze, verbeeld en beſchreeven zyn.

Num. 6. Schynd my mede, als Num. 3. een *Alcyonium* te zyn; de koleur van deze is geheel grys.

Num. 7. *Diktakkig, taai en rul Spons-Gewas, dicht met fyne zachte puntjes bezet.*

Dit Spons-gewasje, 't welk gemeen op de kuſten van Delmina gevonden word, is van eene licht bruine graauwachtige koleur. Deszelfs oppervlakte is heel dicht met fyne buigſaame puntjes uitgegroeid.

HONDERDSTE TAFEREEL.

Num. 1. & 2. *Fyn kort hairachtig Zee-Mos, en naa een band gelykend Zee-Wier.*

Deze Mos-gewasjes hebben zich op ſteentjes vaſtgehecht; zy zyn heel teer en fyn, en van eene aſchgraauwe koleur. Onder aan hecht zich een zwart Zee-Wier, in de gedaante van een Lint. Zy worden gemeen aan het Katwyker en Scheveninger ſtrand gevonden.

Num. 3. *Lang hairachtig Zee-Mos met verdeelde takjes.*

De takjes van dit fyn Zee-Mos verdeelen zich onregelmatig, gelyk het vorige, doch veel meer en langer. De koleur is roſch bruin: 't zelve is ons, op een Schulpje groeyende, van Zandvoort toegezonden.

Num. 4, 5 & 6. *Houtachtige Zee-Heeſtertjes met ronde gladde takjes.*

Deze houtachtige Heeſtergewasjes verdeelen zich ongelyk in ronde hoofd-takjes, welke zich wederom in kleindere verdeelen. De koleur is licht geel. Hun 't ſamenweefſel is tamelyk vaſt en dicht, geenzins hoorn, maar houtachtig.

Num. 7. *Pypachtig Koraal Balletje.*

Dit ſoort behoord onder die geenen, welker holligheden niet ſtar-

ſeri haud poteſt. Forma gaudet ſphærica, nec niſi ex tubulis brevibus, teretibus, inter ſeſe junctis, ſubflavis, conſtat.

Num. 8. Hæc congeries eſt minutorum tubulorum, valde ſubtilium, quos vermiculi videntur inhabitaſſe, eumque in modum, magno numero, invicem conglutinaſſe. Longe majores craſſioresque ſæpe occurrunt, multumque nocent coralliis conchyliisque marinis; ut quibus adnaſci amant, ac jugi ſuo incremento & multiplicatione corruptionem denique inferunt. Coloris ſunt griſei, & ad litora quævis ſaxoſa inveniuntur, quibusvis fere corporibus, quæ in mari verſantur, adnaſcentes.

Num. 9. Conformatione tantum & colore diſcrepat ab illis ſpeciminibus, quæ ad Num. 4, 5 & 6. tradita ſunt. Cruſta tartarea, albicans, lignoſam ſubſtantiam circumquaque contegit.

Num. 10. *Alga marina, foliis tenuibus, cinereogriſei coloris.*

Folia hujus plantulæ, quæ haud frequenter occurrit, perquam tenuia & ſubtilia ſunt, lævia ſimul, ac profunde utrinque inciſa. Color cinereogriſeus in album vergit.

Num. 11. *Planta marina, foraminulis denſiſſime pertuſa, fragilis,* Eſchara *vel* Millepora *dicta.*

Denticulatæ fimbriæ ſimilis hæc plantula membranam refert regularibus undique porulis perviam; ut ideo nomen coralii denticulati, aut & milleporæ, acceperit. Colore eſt ſordide griſeo, forma autem multum ſæpe diſcrepante: uti apud Imperatum aliosque autores videre licet. Invenitur in Ambonenſi aliisque maribus.

Num. 12. *Corallodendron pertenue, & torrefacto corio ſimile.*

Hæc etiam plantula inter Eſcharas ab Autoribus refertur. Diceres tenui conſtare corio, quod recens ab igne ambuſtum ſeſe criſpat. Materies ejus tenera valde & fragilis eſt, color flaveſcens, criſpatio multa, irregularis.

Num. 13, 14 & 15. *Corallina officinarum, ramulis articulatis.*

Hoc quidem nomine potiſſimum nota eſt hæc plantula; quanquam ab aliis quoque aliter appelletur. C. Bauhino Muſcus Maritimus ſive Corallina officinarum audit: Dalechampio Fucus capillaceus. Creſcit fere ad altitudinem duorum triumve pollicum, multis aſſurgens cauliculis, qui in ramulos laterales ſeſe dividunt. Univerſam ſuperficiem cruſta tegit lapidoſa, dilute thalaſſini viroris, quandoque & ex ruſo rubens aut albida, ſimul tamen in articulos veluti diviſa. In mari mediterraneo, & frequenter ad oras Angliæ invenitur. Medicis quoque in uſu eſt.

Num. 16. *Ceratophyton ramulis ſpinoſis.*

Materie conſtat cornea, flexibili, acutisque ſpinulis horret. Color eſt dilute flaveſcens.

Num.

ſterachtig maar rond doorboord zyn. Het zelve heeft eene geheel ronde gedaante, en beſtaat enkel uit korte ronde Pypjes of Buisjes, welke zich by elkander gevoegd hebben, en van eene geelachtige koleur zyn.

Num. 8. Is eene verzameling van kleine en zeer fyne holle Buisjes, of Wormpypjes, welke door derzelver vorige inwoonders in meenigte aan elkanderen zyn gehegt. Deze lighaamtjes, die veeltyds ook grooter en dikker gevonden worden, zyn zeer ſchadelyk aan de Zee-koraalen en Zee-ſchulpen, aan welken zy zich gaarne vaſt hegten, en, door haar omgroeyen, dezelven geheel bederven. Deze zyn van eene graauwe koleur; men vindze op alle klipachtige ſtranden, en aan alle lighaamen, die zich in Zee ophouden.

Num. 9. Dit ſoort verſchild met 4, 5 & 6. alleen in gedaante, en koleur, welke door eene Tarterachtige ſtof, die om de houtachtige deelen vaſt zit, zich genoegzaam wit vertoond.

Num. 10. *Fyn Bladerig Zee-Wier van eene aſchgraauwe koleur.*

De blaadjes van dit zeldzaam Zee-Wier zyn zeer dun en fyn, glad en ter zyden diep ingeſneeden. De koleur is aſchgraauw naa het wit overhellende.

Num. 11. *Bros en geheel dicht met gaatjes doorboord Zeegewas, Kant-koraal genaamd.*

Dit Koraal is zeer dun en fyn, regelmatig met kleine gaatjes, even gelyk Kant, doorboord, waar van het zyn naam bekoomen heeft. De koleur is vuil graauw, en de gedaante veeltyds verſchil-

lend, gelyk by *Imperatus* en andere Schryvers te zien is. 'T word in de *Amboinſche* en andere Zeen gevonden.

Num. 12. *Dun, en geſchroeid Leer gelykend koraalboomtje.*

Ik hebbe het dezen naam gegeven, om dat het zeer veel overeenkomſt heeft met dun Leer, 't geen pas op 't vuur geworpen zich opkruld. Het is van eene zeer teere en broſſe natuur, geelachtig van koleur en kronkelig in een gegroeid. De Schryvers brengen het onder de ſoorten, die zy *Eſchara* noemen.

Num. 13, 14 & 15. *Gemeen of Apotheek-Koralyn met in leedjes verdeelde takjes.*

Deze benaming heb ik het toegevoegd, om dat het zelve daar by 't alier beſt bekend is. *C. Baubinus* geeft aan het zelve den naam van *Muſcus maritimus, ſive Corallina officinarum*, en *Dalencamp, Fuſcus capillaceus.* Het groeid omtrend twee of drie duim hoog, in verſcheide ſteelen, welke met zytakjes bezet zyn, alle met eene licht zeegroene ſteenachtige korſt omgeeven, die ſomtyds ook eene ros roode en witte koleur heeft, doch in leedjes verdeeld is. Het vald in de Middelandſche Zee en vry veel op de Engelſche kuſten. 't Zelve word in de Geneeskunde gebruikt.

Num. 16. *Hoornachtige Zee-Heeſter met gedoornde takjes.*

Het zelve is van eene hoornachtige en buigzame natuur, met ſcherpe doorntjes voorzien; de koleur is naa 't licht geel trekkende.

Num.

Num. 17, 18 & 19. *Corallina Equiseti forma.*

Nomen inde accepit, quod caudæ equinæ aut & ſcoparum, quibus canthari expurgantur, ſimilitudinem præ ſe ferat. Naturæ eſt corneæ, coloris ex flaveſcente fuſci. Caudex erectus alternis geniculis interſtinguitur. Extrema caudicis genicula emittunt in omnem ambitum tenues ramulos, ſetiformes. Reperitur ad Angliæ Scotiæque litora. *Sibaldus* Scotiæ illuſtratæ part. 1. libr. 1. pag. 56. ejus quidem deſcriptionem, nec tamen ſatis accuratam iconem exhibuit. Ad lit. *a.* Num. 17. alia ejusmodi plantula marina adſtat: ad lit. *b.* Stellula marina habetur, cujusmodi in noſtro litore Scheveningæ eſt reperire. Num. 18. lit. *a.* ſingularis admodum juncus marinus cernitur, corneus, cavus, cujus ſuperficies undique porulis denſiſſime conſita eſt. Sub lit. *a.* Num. 19. tubulorum vermicularium congeries, qualis Num. 8. deſcripta eſt, datur.

TABULA CENTESIMA ET PRIMA.

Num. 1. *Fucus marinus, ſiliculas ferens, Corallina falciformi petiolum ejus circum ambiente.*

Caudice hic Fucus conſtat erecto, e cujus lateribus propagines emittuntur ſiliculis ſimiles. Materies ejus tenax, flexibilis ac lævis eſt, videturque adeo ad ſpecies tum paulo ante deſcriptas, tum quæ ſequuntur, pertinere. Huic ſeſe circumvolvit alia quædam ſpecies, lutei coloris, de genere Corallinarum ſubtiliorum, quæ ob figuram ſuam falcatæ vel falciformes vocantur. Creſcit ad oras Angliæ & Hollandiæ.

Num. 2. *Alia ſpecies Corallinæ, Equiſeti forma, adnata Conchæ, quæ Oſtreum echinatum eſt.*

Corallodendri hæc alia ſpecies eſt, utcunque priori ſimilis, ſed ramulis longe rarioribus ac tenuioribus gaudens. Pro baſi eſt concha, echinata, crepitaculum leproſi dicta, ante inter conchylia bivalvia deſcripta, cui nitide inſidet. Videtur adeo in mari Indico nata eſſe.

Num. 3. *Alga marina, foliis anguſtis, non ſerratis.*

Autoribus nomine *Sargaſſo* venit. Anguſta foliola, quorum margines nequaquam, ut in vulgari Alga, ſerrati ſunt, ex olivino colore flaveſcunt. Hæc inter comparent germina coloris multo obſcurioris, ſimilitudine ſeminum aut floſculorum. In mari, quod algoſum vocant, copioſe invenitur.

Num. 4. *Fucus marinus foliis & fructibus conſpicuus.*

Caudex ſingularis iſtius Fuci, æque ac ſuperior & inferior ramus, cruſta veluti tartarea, flaveſcente, paſſim ſtellatis porulis conſpicua, undiquaque fere obtegitur. Bina folia lateralia, tum &, quæ de apice propullulat, veſica aut fructus, nigricantem colorem guttis albidis interſtinctum monſtrant. Qui ſub apice utrinque e trunci latere prodeunt, fructus inter ſe diſcrepant: alter enim acutis ſpinulis aſper, dilute flaveſcit; alter lævis, fuſcus, adnata monſtrat duo Corallinarum germina; utriusque petiolus quoque germinibus conſitus eſt.

Num. 5

Num. 17, 18 & 19. *Paarde Staart of Kannewaſſer Koralyn.*

Dezen naam heeft het verkregen door deszelfs overeenkoomende gelykenis naa een Kannewaſſer of Paarde ſtaart. Het is van eene Hoornachtige natuur, en geelachtig bruine koleur. De ſtam is recht opgaande, vol knopjes, welke om den anderen geplaatſt zyn. Aan het einde breiden deze zich in dunne fyne takjes uit. Het vald op de Engelſche en Schotſche kuſten. *Sibaldus*, in zyn *Scotia illuſtrata*, pars 2. lib. 1. pag. 56. heeft het beſchreeven, doch zoo volkoomen niet afgebeeld. By Num. 17. Letter *a.* vertoond zich noch een ander diergelyk Zeegewasje, en by *b.* een Zeeſterretje, dezelfde ſoort als die op ons ſtrand te Scheveningen gevonden word. By Num. 18. *a.* is noch eene vreemde hoornachtige holle-zee-bies, welks oppervlakte dicht met gaatjes bezet is. Lett. *a.* by Num. 19. is een gedeelte dier Wormpypjes hier voor by Num. 8. beſchreeven.

HONDERD EN EERSTE TAFEREEL.

Num. 1. *Peuldragend Zee-Wier, om welks Tak zich het Zeiſſen Koralyn geſlingerd heeft.*

Dit Zee-Wier beſtaat uit een rechtopgaanden ſtam, uit welks zyden zich platte naa Peulen gelykende lighaamtjes uitbreiden. Het is van eene taaje, gladde en buigzame natuur, en tot de hier voor beſchreeven en noch volgende ſoorten behoorende. Om het zelve heeft zich een ander geel ſoort geſlingerd, 't welk tot de fyne Koralynen behoord, die om hunne gedaante, Zeiſſen Koralyn genaamd worden. Het valt gemeen op de Engelſche en Hollanſche kuſten.

Num. 2. *Ander ſoort van Kannewaſſer Koralyn, groeyende op een Schulp, de Lazarus klap genaamd.*

Hier verbeelden wy een ander ſoort van Kannewaſſer Koralyn; het is van dezelfde natuur als het vorige, doch veel ielder en fynder van takjes. Dit heeft zich aardig op de Getakte Lazarus klap ſchulp, hier voor by de twee ſchaalige ſchulpen beſchreeven, vaſt gehegt, en ſchynd dus oorſpronkelyk uit de Indiſche Zeen.

Num. 3. *Zee-krooſt met ongetande ſmalle blaaden.*

Dit Zeekrooſt is by de Schryvers bekend onder de benaaming van *Sargaſſo.* De ſmalle blaadjes, welke in tegenſtelling van het gemeene, terzyden ongetand zyn, hebben eene geelachtige Olyfkoleur. Tuſſchen dezelve vertoonen zich naa Zaad en Bloemgelykende lighaamtjes van eene veel donkerder koleur. Het word in de Krooſt-zee met meenigte gevonden.

Num. 4. *Blad en Vruchtdragend Zee-Wier.*

De ſteel van dit vreemd Wier, benevens de onderſte en bovenſte zy-ſteng, is by naa geheel met een geelachtig Tarter of korſt over groeid, welke zich op de eene plaats meer als op de andere met ſterswyze holtens vertoond. De twee zyblaaden, als mede de bovenſte Blaas of Vrucht, zyn van eene zwartachtige koleur, met witte ſtipjes. De terzyde boven aan uitſchietende vruchten verſchillen; de eene met ſcherpe puntjes bezet is licht geel, de andere licht bruin en glad is met twee koralyn takjes begroeid. Beide de ſteelen zyn met uitſpruitſels bezet.

Num. 5

Num. 5 & 6. Eſchara, qualem Num. 11. prioris Tabulæ deſcripſimus. Poſſunt hæc ſpecimina oſtendere, quam differenti modo id genus plantularum creſcat.

Num. 7. Fragmentum rupis, cui duæ conchæ echinatæ, ad genus earum pertinentes, quæ crepitacula leproſorum audiunt, adnatæ ſunt. Rubri quoque corallii nonnulla tubercula hic cernuntur; unde diſcere licet, quemadmodum illud radicetur ac creſcat.

Num. 8. *Corallium rubrum, fragile, cum aliis marinorum ſpeciebus concretum.*

Spongioſæ ac fragilis naturæ hoc corallium eſt, cruſtaque corallina, tenui, laxa, veluti contectum. Ad baſin ejus diverſæ aliæ ſpecies tum corallinarum, tum milleporarum, ſeſe adfixerunt.

Num. 9. Hæc altera ſpecies eſt præcedentis Corallii, cui cochlea marina cernitur adglutinata.

TABULA CENTESIMA ET SECUNDA.

Num. 1 & 2. *Frutices marini, arbuſcularum forma, multicolores.*

Elegantia iſta Corallodendra magno numero ad nos deferuntur ex Promontorio bonæ ſpei, ubi de rupibus litoris incredibili copia germinant. Differunt valde coloribus; neque hic vel in eadem plantula unus & idem eſt; ut ideo difficulter duas prorſus inter ſe ſimiles invenire liceat. Quum recens e mari protrahuntur, cruſta lapidea gaudent, quæ plerumque deglubitur, ut cornea materies, arbuſculæ propria, nitidior quippe, quam cruſta, nuda compareat. Autoribus diverſo ſub nomine Lithoxyli, Fuci vel Algae, veniunt.

Num. 3, 4 & 5. Diverſæ Corallinarum ſpecies, quæ ad idem pertinent genus, cujus aliquot ſpecimina ante expoſuimus. Num. 3. flaveſcit. Num. 4. magis fuſci eſt coloris. Num. 5. ad nigrum vergit. Creſcunt ad Angliæ Belgiique oras.

Num. 6. *Fucus maritimus, major, multifolius.*

Id fere nomen eſt, quo Rajus in ſynopſ. 11. app. 239. hanc plantam compellat. Papyraceæ propemodum tenuitatis eſt, ſimul tamen tenax, nativumque colorem, quem cum ceteris ſui generis communem habet, ſiccata cum nigreſcente commutat.

Num. 7, 8, 9 & 10. *Fucorum maritimorum ſpecies differentes.*

Colore potiſſimum inter ſeſe diſcrepant; quod forte diverſæ eorumdem ætati debetur. Plerumque tamen quibuscunque in oris colorem flaveſcentem amant.

Num. 7. Ex fuſco flaveſcit, paſſim cruſta tartarea obſeſſus.

Num. 8. Obſcure fuſcus eſt, nec niſi ad caulem aliquantum incruſtatus.

Num. 9. Ordinatiore foliatura gaudet, inciſiſque foliis quercum fere æmulatur. Color eſt dilute fuſcus.

Num. 10. Rufi eſt coloris, obſcurioris tamen in medio foliorum.

Num. 11.

Num. 5 & 6. Is het zelfde, 't geen wy op de voorige Plaat by Num. 11. onder de benaming van Kant-koraal, beſchreeven hebben; wy vertoonen hier deze om de verſchillende manier van groeying aan te wyzen.

Num. 7. Verbeeld een ſtuk Rotsſteen, waar aan twee fyn gepende Lazarus klapjes zyn vaſt gegroeid. Aan het zelve ziet men ook eenige uitbottingen van het rood Koraal, 't geen aan kan toonen hoe het zelve voortgroeid.

Num. 8. *Rood, bros Koraal, met andere ſoorten te ſaamen gegroeid.*

Dit rood Koraal is van eene vooſe en broſſe natuur, en als met een loſſe en fyne koraal Tarter begroeid. Onder aan het zelve hebben zich noch verſcheide ſoorten van Koralyn en eenig Kant-koraal vaſt gehegt.

Num. 9. Dit is een tweede ſoort van het voorgaande, waar op zich een Zee-ſlak heeft vaſt gehegt.

HONDERD EN TWEEDE TAFEREEL.

Num. 1 & 2. *Fyne, veelkoleurige en Boomgelykende Zee-Heeſters.*

Deze fraaye Heeſter of Koraal Boomtjes worden ons in meenigte van de Kaap de goede Hoop toegezonden, alwaar dezelve aan de Klippen en het Strand overvloedig te vinden zyn. Derzelver koleuren zyn zeer verſchillende, zelfs in een en het zelfde Boomtje; zoo dat men naauwlyks twee gelyken vinden kan. Verſch uit Zee koomende, zyn dezelve met eene ſteenachtige korſt begroeid, welke 'er meeſt word af genoomen, om dat deze minder fraai is dan de Hoornachtige ſtoffe van den Boom zelf. De Schryvers noemen dezelve verſchillend, *Lithoxylon*, *Fucus* of *Alga*.

Num. 3, 4 & 5. Dit zyn verſchillende Koralynen, van het zelfde Geſlacht, waar van wy 'er voorheen meerder verbeeld en beſchreeven hebben. De koleur van Num. 3. is Geelachtig, Num. 4. wat bruinder, en Num. 5. naa 't zwart hellende. Zy vallen op onze en de Engelſche Stranden.

Num. 6. *Het groot en veelbladerig Zee-Wier.*

Dus noemd het *Ray* in zyn *ſyn.* 11. *app.* 239. Het is zeer dun, doch taai, van koleur gelyk alle deze ſoorten, gedroogd zynde word het zwartachtig.

Num. 7, 8, 9 & 10. *Verſchillende ſoorten van Zee-Wier.*

Het grootſte verſchil van deze ſoorten beſtaat voornamelyk in de koleur, 't geen mogelyk van den ouderdom der zelve zal afhangen. Zy zyn meeſt geel op alle ſtranden.

Num. 7. Is bruinachtig geel, hier en daar met Tarterachtige ſtoffe begroeid.

Num. 8. Donker bruin, en alleen aan den ſteel wat begroeid.

Num, 9. Schynd regelmatiger van blad, 't welk, gelyk de Eike blaaden, ter zyden ingeſneeden is. De koleur is licht bruin.

Num. 10. Is van eene roſſe koleur, in 't midden der Blaaden wat donkerder.

Num. 11.

Num. 11. *Fucus marinus, ramosus, caule folioso, foliis angustis, ad margines pilosis.*

Singulare huic est, quod caulis veluti per mediam foliorum longitudinem decurrat. Ceterum flaventi est colore. Foliaturæ divisio irregularis. Tenuissimo velut tomento ambitus foliorum fimbriatus est.

TABULA CENTESIMA ET TERTIA.

Num. 1. *Folium Algæ marinæ, cribriforme, latum, orbiculare.*

Materies tenax & cornea, qua singulare istud folium constat, id ipsum ad algas referendum esse docet; quamvis conformatione ab illis permultum differat. Cribri instar foraminulis dense stipatis pertusum est, in ambitu utcunque serratum; ceterum nigrescit.

Num. 2 & 3. *Algæ marinæ folia magna, lata, reticulata.*

Etsi hæc folia diversitatem aliquam præ se ferunt; credibile tamen mihi videtur ejusdem, ac prius, esse generis. Forte, quod sub numero 2. est, ob qualecunque impedimentum justam perfectionem assequi non potuit. Colore ac materie priori Num. 1. simile est, & parte superiore similibus quoque foraminulis pertusum: at parte ima amplioribus fenestellis reticulatum folio Num. 3. propius accedit, hujusque etiam foliola lateralia utrinque e petiolo prodeuntia monstrat. Color tamen Num. 3. diversus est, dilute fuscus in luteum vergens.

Num. 4. Eandem, quæ præcedente Tabula ad Num. 10. habetur, Algam marinam sistit, sed quæ lutei est coloris, nonnullisque sparsim verruculis consita.

Num. 5. *Alga marina, foliis longis, angustis, germinantibus, tenui tomento in ambitu ornatis.*

Multum hæc a cunctis speciebus prioribus sese distinguit. Tenuia ejus folia de sua superficie undiquaque germina emittunt flosculis fere similia. Margines autem, in modum plantulæ, quam priore Tabula Num. 11. exhibuimus, subtilibus pilis dense consiti sunt. Color sordide luteus.

Num. 6. Corallina isthæc dilute lutei coloris ramulos eleganter nodosos, tuberculis veluti proxime inter se addensatis compositos, ostendit.

TABULA CENTESIMA ET QUARTA.

Num. 1. *Accarbaar, sive Corallodendron, vulgare, rubrum, articulatum.*

Maleitis nomine *Accarbaar* venit. *Boerhaavio* Ind. Hort. L. B. Hippuris videtur appellari. Universus truncus, omnesque ejus ramuli crusta tartarea, rubente, quam facile cultro aut digitis deradere possis, obteguntur. Sub hac materies cernitur velut lapidosa, rubra, rudibus poris dense consita, naturam corallii rubri proxime referens; nisi quod articuli intermedii, quibus distinguitur, materie constent spongiosa, friabili. Indiarum maria hanc plantam magno numero proferunt, quandoque etiam tripedali altitudine rupibus adnascentem: maxime autem circa insulas Batavas & Amboinam frequen-

Num. 11. *Veeltakkig Zee-Wier, welks steel door 't midden der Blaaden, die smal en ter zyden fyn-hairig zyn, heenloopt.*

Het zelve is geelachtig van koleur, de Blaaden verdeelen zich onregelmatig en zyn ter zyden met heel fyne hairtjes bezet.

HONDERD EN DERDE TAFEREEL.

Num. 1. *Zeefachtig, breed en rond-bladerig Zee-Wier Blad.*

De taaye en hoornachtige natuur van dit vreemd Blad, brengt het zelve tot de Wiergewassen, waar van het anders in gedaante zeer veel verschild. Het zelve is heel dicht met kleine gaatjes zeefswyze doorgroeid, ter zyden eenigzins getand, voorts van eene donkere koleur.

Num. 2 & 3. *Netachtige doorboorde, breede en grootbladerige Zee-Wier Bladen.*

Hoe verschillend deze Bladen ook zyn mogen, zy schynen my echter een en het zelfde soort als het vorige. Num. 2. Komt my voor in deszelfs aanwas, door het een of ander toeval, gestuit te zyn. De koleur en natuur komt over een met Num. 1. en boven aan heeft het even dezelfde kleine gaatjes. Van onderen komt het weer meer over een met Num. 3. als wyder gaten hebbende: ook heeft het aldaar ter wederzyden de onder Bladen van Num. 3. Num. 3. verschild in koleur, die licht bruin is, naa 't geel hellende.

Num. 4. Is genoegzaam het zelfde Zee-Wier, als in de vorige Plaat by Num. 10. verbeeld: Alleen heeft het hier en daar als eenige vratjes, en is van eene geele koleur.

Num. 5. *Zee-Wier met lange smalle Bladen, welke met uitspruitseltjes bezet, en ter zyden met fyne hairtjes versierd zyn.*

Dit verschild merkelyk met alle de vorige soorten. De lange smalle Bladen zyn over geheel deszelfs vlakke zyde met uitspruitsels, welke naa bloemtjes gelyken, versierd. De kanten der Bladen zyn, even als 't geen wy in de vorige Plaat by Num. 11. vertoonden, met fyne hairtjes dicht begroeid. De koleur is vuil geel.

Num. 6. Dit Koralyn is van eene licht geele koleur, de zy takjes zyn aardig geknopt, even als knoopjes, welke dicht tegen een liggen.

HONDERD EN VIERDE TAFEREEL.

Num. 1. *Gemeene Roode in Leeden verdeelde Koraal-Boom of* ACCARBAAR.

De naam van *Accarbaar* is eigentlyk de Maleitsche. BOERHAAVE in zynen Ind. Hort. L. B. schynd het voor een *Hippuris* te houden. De geheele stam, als mede de takken, zyn met eene roode Tarterachtige stof begroeid, welke licht met een mes of met den vinger kan weg genomen worden. Onder deze is het steenachtig en rood, dicht met grove Poren bezet, anders veel overeenkomst met het Bloed-koraal hebbende; doch de Leeden, die het zelve verdeelen, zyn sponsachtig en bros. Het groeid zeer veel, en somtyds wel tot de hoogte van drie voeten aan de Klippen in de Indische Zeen, omtrend de Batavische Eilanden en die van Amboina, daar het zelve

quenter piſcatorum retibus implicata protrahitur. Incolis pro remedio habetur, cui virtutem alexipharmacam & abſtergentem tribuunt. Aliæ etiam hujus generis ſpecies occurrunt, quæ ſub cruſta rubella, magis in aurantium colorem vergente, corallium album, lapidoſum, monſtrant: quin & plures aliæ, de quibus deinceps agemus.

Num. 2. *Frutex marinus prægrandis, niger, Corallium nigrum dictus.*

In Indiis Orientalibus hanc quoque ſpeciem *Accarbaar* vel *Calbahaar nigrum* appellant: nobis tamen verum videtur Corallium nigrum; quo etiam nomine apud Seplaſiarios venit. Botanicis, uti BOERHAAVIO aliisque, *Keratophyton* dicitur; aliis *lithoxylon* vel *lithodendron* &c. Multum ramoſa arbuſcula corneæ eſt texturæ, truncoque duos tresve nonnunquam pollices craſſo, tres pedes alto, in mari, de rupibus progerminat. Recens e mari protracta utplurimum cruſtam veluti tartaream, cinerei aut rubelli coloris, præ ſe fert, quæ tamen exſiccata plerumque decidit. Graciliores ramuli, filamentis tenuibus terminati, coloris ſunt ex rufo nigricantis, flexibiles, diaphani, læves: rami contra craſſiores, valde rigidi, nec transparentes, prorſus nigri, longitudinaliter velut contorti excavantur. Circa inſulas Amboinenſes & Moluccas, ſex octove orgyarum profunditate ſub maris ſuperficie, creſcit. Indi, pro more ſuo, vægrandes ei attribuunt vires medicatas; quin & armillas aliaque ornamenta inde conficiunt. Obſoleta planta tenuiores ramulos maximam partem detritis extremitatibus obtuſos exhibet, eaque forma a *Beſlero* aliisque autoribus depingitur.

Num. 3. *Frutex marinus ſpinoſus, ſerpentiformis.*

Rara hæc ſpecies, ſingulari admodum ratione conformata, lignoſæ potius, quam fruticoſæ, naturæ, coloris ex fuſco rufi, tenax & valde compacta eſt. Reptantis inſtar ſerpentis ſinuoſa trunco non tereti conſtat, ſed utrinque compreſſo, ac per medium veluti canaliculato; prout lit. *a. a. a.* videre eſt. Sinus plerique tuberculo acuto obſidentur.

TABULA CENTESIMA ET QUINTA.

Num. 1. *Rupes calcaria, variis fruticum marinorum, qui ventilabra marina vocantur, ſpeciebus ornata.*

Extenſio applanata his arbuſculis nomen ventilabrorum fecit. Autoribus *Keratophyta* dicuntur. Quæ lit. *a. a.* notantur, perquam ſingulares ſunt. Altera in tres ramos abit primarios, qui porro plurimos, tenuiores, emittunt ramulos, recta aſſurgentes. Altera contra, quanquam ceterum ejusdem omnino naturæ, ſimplice tantum conſtat vimine indiviſo, recta protenſo: unde dixeris non eundem perpetuo creſcendi modum iſtis ſpeciebus proprium eſſe. Quæ ad lit. *b.* habetur, in plures ſeſe ramos, quam prior, dividit; propagines graciliores paſſim inter ſe concreſcunt. Ceterum tamen omnibus ac ſingulis hoc commune eſt, quod cornea gaudeant materie, cruſtaque obtegantur undiquaque tartarea, nodoſa, rubra, utcunque in luteum vergente. Ex Amboina Indiæ Orientalis ad nos pervenerunt.

Num. 2.

zelve door de Visſchers met hunne netten dikwyls word opgehaald. De Inlanders gebruiken het zelve in de Geneeskunde, en geven het deze eigenſchappen: als vergift tegenſtaande en van eene afveegende natuur te zyn. Men vind van deze noch verſcheide ſoorten, die, onder hunne roode korſt, welke meer naa het Oranje overheld, een wit ſteenachtig koraal hebben, gelyk noch andere ſoorten, waar van wy nader ſpreeken zullen.

Num. 2. *Groote zwarte Zee-Heeſter, of het zoo genaamde Zwart Koraal.*

In de Ooſt-Indiën heeft deze ſoort mede den naam van *Accarbaar* of zwarte *Calbahaar*, doch wy houden het voor het waar Zwart Koraal, met welke benaaming het by den Drogiſten bekend is. De Kruidkundige, als BOERHAAVE en anderen, noemen het *Keratophyton*, en wederom andere hieten het *Lithoxylon* of *Lithodendrum* &c. Het is een Heeſterachtig of Hoornachtig veeltakkig zeegewas, welks hoofd-ſtam ſomtyds van twee tot drie vingers dikte, en drie voet hoogte in Zee aan de Klippen groeid. Pas uit Zee komende is het zelve doorgaans met een grauwe of roodachtige Tarter begroeid, welke droog zynde meerendeels afvald. De dunne takken, welke hunne fyne uiteinden hebben, zyn rosachtig zwart, buigzaam, doorzigtig en glad; doch de dikke takken, zeer hard, ondoorſchynend, geheel zwart, en overlangs als verwrongen gegroefd. Het vald mede, op zes en acht vadem water, aan de Amboinſche en Molukſche Eilanden. De Indiaanen hegten, gelyk zy aan veele zaaken doen, groote krachten in de Geneeskunde aan deze ſoort, die zy ook tot het maaken van Armringen en andere zaaken gebruiken. In de oude ſtukken worden de fyne takjes meeſt dik en ſtomp, gelyk dezelve by *Beſlerus* en andere Schryvers verbeeld worden.

Num. 3. *Slang-formige en gedoornde Zee-Heeſter.*

Deze zeldzame ſoort is van eene zonderlinge gedaante, meer hout dan Heeſterachtig, van een bruin roſſe koleur, taai en vaſt in een gegroeid. Deszelfs figuur is bochtig, gelyk een Slang die kruipt, niet rond maar terweerszyden plat, welker midden eenigzins hol zyn, gelyk by de Letters *a. a. a.* in de Plaat te zien is. De bochten zyn meerendeels ieder met een ſtompen Doorn voorzien.

HONDERD EN VYFDE TAFEREEL.

Num. 1. *Kalkachtige klipſteen met verſchillende ſoorten van Heeſter-gewasſen, Zee-Wajers genaamd.*

Deze ſoorten worden, om derzelver platte gedaante, by de Liefhebberen Zee-Wajers genaamd. De Schryvers brengen ze mede tot de *Keratophytons*. Die by Letter *a. a.* zyn zeer zeldzaam; de eene verdeeld zich in drie hoofd-takken, welke wederom in verſcheide dunner en rechtopgaande uitloopen. De andere, in tegendeel, hoewel zy my in allen opzicht van dezelfde natuur ſchynd, maakt maar een enkelde rechtopgaande ſtyl; zoo dat het my voorkomt, dat deze ſoorten geen gelykformige gedaante behouden. Die by Letter *b.* verdeeld deszelfs takken meer dan de voorige ſoort, hier en daar zyn de mindere takjes aan elkander vaſt gegroeid; voor het overige koomen zy te ſaamen hier in over een, namentlyk, dat de Plant van eene Hoornachtige natuur is, en geheel met eene knobbelige Tarterachtige roode en iets naa 't geel hellende ſtoffe is begroeid. Dezelve zyn ons uit de Ooſt-indiën van Amboina toegezonden.

Num. 2.

Num. 2. *Frutex marinus ſubfuſcus, ramis craſſis, rigidis.*

Lignoſa magis natura in hac ſpecie, quam in Corallio nigro præcedentis tabulæ, animadvertitur. Color utcunque fuſcus in nigrum vergit. Rami duriores ſunt, extremisque craſſioribus ac obtuſis terminantur. Ventilabri quidem inſtar planam plerumque extenſionem hæc planta habet; ſed rami tamen ejus magis diviſi ſunt, nec adeo inter ſe connati, uti in ventilabris marinis. Radix aut baſis ejus, more plerarumque hujus generis plantarum, craſſo veluti corio conſtat, ſicco, indurato, lateque ſeſe effundit per ſuperficiem corporis, cui adnaſcitur. Corallii nigri, veri, radix lapidoſæ eſt naturæ, ac coloris griſei. In maribus Indicis frequens reperitur.

Num. 3. *Corallium fruticoſum, plumbeì coloris, articulatum, forma radicis Zingiberis.*

Corneum Corallium, cujus iconem hoc loco exhibemus, craſſo conſtat ramo, trunci æmulo, extremitatibus ſuis maximam partem mutilato. Ramuli laterales articulis diſtinguuntur, quibus perfractis ſpecies quædam acetabuli comparet, qua inter ſe coaluerant. Conformationem ſi ſpectes, haud inepte radici Zingiberis ſiccatæ comparaveris: quocirca & hanc notam in plantæ iſtius denominatione addidimus. Color eſt ex cæruleſcente griſeus, plumbi æmulus. Externa ſuperficies intortis quaſi ſulcis juxta longitudinem diſtinguitur. Ex Indiis Orientalibus accepimus.

Num. 4. *Ramulus defractus fruticis marini demortui.*

Corpora iſthæc haud aliter, quam quæcunque alia, corruptioni obnoxia ſunt. Videtur ideo hic ramulus eſſe demortuus keratophyti. Tubercula, quæ ſparſim in eo obſervantur, credibile eſt ab alio genere animalculorum marinorum producta eſſe: effracta enim cavum intus corpuſculum monſtrant ſimilis materiæ, qua teſtæ Balanorum conſtant. Cruſta plantæ communis plerumque iſtas quoque ampullulas obducit.

TABULA CENTESIMA ET SEXTA.

Num. 1. *Frutex marinus, caudice tereti, erecto, ramulis plurimis, brevibus, rigidis, tenuibus, ſpinoſis, circumcirca prodeuntibus; Cupreſſus marina dictus.*

Inter frutices marinos hæc quidem ſpecies valde rara eſt. Caudex ejus teres, ac plerumque erectus, quam plurimos emittit ramulos, ſpinoſos, qui, more Aſparagi, at longe ſpiſſius, quaquaverſum per univerſum caudicis ambitum ſeſe expandunt. Natura hujus plantæ fruticoſa eſt, lapidi tamen, quam ligno, propior. Extrema ramulorum cuſpidata ſunt & fragilia. Color ex flaveſcente griſeus aut fuſcus. Autoribus Cupreſſus, Quercus, aut Abies marina dicitur. *Theophraſtus* præprimis & *Cluſius* poſteriore nomine id genus fruticum compellant. *Imperatus* Palmam marinam vocat. Locus natalis eſt in maribus Indicis prope inſulas *Banda*.

Num. 2.

Num. 2. *Bruinachtige Zee-Heeſter, welks takken ſtevig en hard zyn.*

Dit ſoort is eenigzins van eene meerder houtachtige natuur dan het Zwart Koraal, 't geen wy by de vorige Plaat beſchreeven hebben. De koleur is bruinachtig, naa 't zwart hellende. De takken zyn harder, de uiteinden dikker en ſtomp gepunt. De gewoonlyke figuur van dit gewas is plat wajerachtig, hoewel de takken zich meer verdeelen, en niet aan elkander vaſt groeyen, gelyk de meeſte Zee-Wajers. De wortel of 't grondſtuk van dit gewas, is, gelyk genoegzaam van alle deze ſoorten, dikhuidig als hard en droog Leer, en verſpreid zich wyd over de plaats, alwaar het groeid. In het waar Zwart koraal is deze wortel van eene grauwe ſteenachtige natuur. Het word gemeen in de Indiſche Zeen gevonden.

Num. 3. *Loot koleurig, in leeden verdeeld, en naa Gemberwortel gelykend Heeſter-koraal.*

Het hoornachtig koraal, 't welk wy hier verbeelden, is een dikke en tronkachtige tak, welks uiteinden meeſt afgebrooken zyn. De zy-takken verdeelen zich in Leeden, die, afgebrooken zynde, eenige holligheid doen zien, terplaatſe daar zy voorheenen vaſt waaren. De figuur gelykt niet kwalyk naa een gedroogden Gemberwortel, waarom wy dit Gewas dien naam hebben toegelegd. De koleur is blaauwachtig grys, naa 't Loot koleur trekkende. Uitwendig is dit gewas overlangs met verwronge groeven. Het zelve is ons uit de Ooſt-indiën toegezonden.

Num. 4. *Afgebrooken tak van een verſtorven Heeſter.*

Deze lighaamen zyn, gelyk alle andere, mede aan het bederf onderworpen. Dit is een doode of verſtorven tak van een Hoornachtigen Heeſter. De knobbels, welke zich hier en daar vertoonen, zyn 't werk van andere Zee diertjes, want als men dezelve oopend, vind men 'er een hol lighaam in, van natuur, als die Schelpachtige, welke wy gewoonlyk Zee-Pokken noemen. Doorgaans zyn dezelve met een korſt van het gewas omgroeid.

HONDERD EN ZESDE TAFEREEL.

Num. 1. *Rond ſtammig, opwaards groeyend, en in zeer veele korte, ſtyve, ſcherpſtekelige en fyne rondsom groeyende takjes zich verdeelend Heeſtergewas; Zee-Cypres genaamd.*

Onder de Heeſterachtige Zeegewasſen is deze ſoort zeer zeldzaam. De ronde en doorgaans recht opwaards groeyende Stam verdeeld zich in veele doornachtige takjes, die, even gelyk de Aspergie plant, zich om den Stam aan alle zyde, doch veel dichter, uitbreiden. Het gewas is van eene Heeſterachtige natuur, doch meer naa 't Steen dan naa 't Houtachtige overhellende. De punten der takjes zyn ſcherp en bros. De koleur geelachtig graauw of bruin. De Schryvers noemen het Zee-Cypres of *Quercus* en *Abies marina*, welke laatſte benaaminge *Theophraſtus* en *Cluſius* aan diergelyke ſoorten gegeven hebben. *Imperatus* noemd een diergelyk, *Palma marina*. Het valt in de Indiſche Zeen by de Eilanden van *Banda*.

Num. 2.

Num. 2. *Frutex marinus, demortuus, diversis Corallinarum speciebus onustus.*

Præter nonnullas ostreorum testulas, duæ potissimum distinctæ species Corallinarum demortuo huic ramulo adnatæ cernuntur. Quæ lit. *a.* notatur, eadem est, ac illa, quam Tab. C. Num. 17, 18 & 19. descripsimus. Lit. *b. b. b.* alia est Corallinæ species, quæ tenues ac irregulares in propagines sese partitur minutis nodulis distinctas.

Num. 3. *Frutex marinus lignosus, ramis ventilabri in modum utrinque expansis, crusta tartarea, nodosa, undiquaque obductis.*

Nonnulli Autores istam speciem haud minus, quam plures alias, valde inter sese discrepantes, *Lithophyti* nomine donant, quasi tu dicas plantam lapideam; etsi longe diversæ sint naturæ. *Clusio* post *Theophrastum* Quercus marina audit, & mea quidem opinione, rectius. Materies ejus potius lignum æmulatur. Ramuli utrinque discedentes, instar Ventilabrorum marinorum, sese explanant, divisione tamen haud regulari. Universam plantæ superficiem crusta obtegit tartarea, dilute lutea, nequaquam æquabilis; uti quidem in aliis quibusdam speciebus occurrit; sed nodosa, quasi minutis verruculis, dense aggregatis, consita. Verrucularum quælibet foveolam medio impressam monstrat. Derasa hac crusta frutex ipse comparet dilute fuscus, lignosus, lævis. Raro autem ad majorem excrescit altitudinem, quam qua hic exhibetur. Ad oras Hispanicas, Americanas, aliasque reperitur.

Num. 4. *Frutex marinus, lignosus, caudice tereti ramisque articulatis.*

Lignosus iste frutex coloris est ex dilute flavescente fusci. Caudex irregulari divisione in complures abit ramulos, paullatim tenuiores, extremis acuminatis terminatos, qui pari ratione, ac ipse caudex, tereti sunt forma, superficie lævi, multisque passim geniculis compositi. Radix sex constat partibus, inæqualibus, horizontaliter lateque expansis, superficiei nimirum corporis, cui, tanquam basi, olim adhæserant, accommodatis. Rarissimus frutex ne vestigium quidem crustæ tartareæ, quæ huic speciei alioqui non infrequens est, ostendit. Locus ejus natalis nobis ignotus est: nec adeo liquet, qua de ratione Veteres id genus plantis nomen Hippuridis imposuerint.

Num. 5 & 9. *Ramuli corallini, luteoli, lapidi spongioso adnati.*

Singulares isti lapilli, adnatis Coralliorum ramulis eleganter ornati, nigricantes, materie fragili ac spongiosa concreti videntur. Locus, unde ad nos pervenerunt, non succurrit. Vegetatio corallina, quæ plana expansione superficiei concinne adnascitur, texturæ quoque videtur lapideæ, densæ ac compactæ. Color est dilute flavescens.

Num. 6. *Frutex marinus, lignosus, adnata concha, tenuiter muricata, quæ Crepitaculum leprosi vocatur, conspicuus.*

Imperfecta hæc ac mutila plantula, ex dilute griseo colorata, adglutinatum præ se fert elegans Ostreum, quod muricatum leprosi crepitaculum vulgo appellari solet, albidoque colore sese distinguit.

Num. 2. *Verstorven Zee-Heester met verschillende soorten van korallynen begroeid.*

Aan dezen verstorven tak hebben zich, met verscheide kleine Oesterschelpjes, tweederlei soorten van Korallynen vast gehegt. Dat by Letter *a.* aangewezen, is het zelfde als 't geen wy by Tab. C. N°. 17, 18 & 19. beschreeven hebben. *b. b. b.* is een ander Korallyn, 't geen zich in fyne onregelmatige takjes verdeeld, die met kleine knobbeltjes bezet zyn.

Num. 3. *Houtachtige Zee-Heester, welks takken zig wajerachtig aan beide zyden uitbreiden, geheel met een knobbelachtige Tarterkorst bewassen.*

Sommige Schryvers noemen deze soort, met noch andere, welke zeerveel verschillen, *Litophyton*, 't geen Steenplant beteekend, alhoewel deze soorten geenzins daar naa gelyken. *Clusius* noemt met *Theophrastus* deze soort *Quercus marina*, Zee Eyke, 't geen my gevoeglyker voorkomt. Het is een Houtachtige Zee-Heester. De takken breiden zich plat ter weerszyden uit, gelyk de Zee-Wajers, en zy verdeelen zich onregelmatig. De Plant is over het geheel met eene lichte Tarterachtige korst begroeid, welke zich, niet glad vertoond, gelyk in sommige andere soorten gebeurd, maar knobbelachtig, of als kleine Vratjes, dicht op elkander; en elk vratje is met eene kleine holligheid in 't midden voorzien. Wanneer men deze korst wegneemd, vertoond zich het gewas licht bruin, houtachtig en glad. Zelden word deze soort grooter als wy dezelve hier verbeelden. Het vald op de Spaansche, Amerikaansche en andere kusten.

Num. 4. *Houtachtige Zee-Heester, welks ronde stam en takken in Leeden verdeeld zyn.*

Dit Houtachtig Heester-gewas heeft eene licht geelachtige bruine koleur. De stam verdeeld zich, onregelmatig, in verscheide takken, die fyn en spits uitloopen, welke, even als de Stam, eene ronde gladde gedaante hebben, en in verscheide Leeden verdeeld zyn. De wortel is verdeeld in zes ongelykformige deelen, welke zich plat en breed geschikt heeft, zekerlyk naa het lighaam, waar aan dezelve gehegt geweest is. Deze Heester, die zeer zeldzaam is, heeft geen de minste blyk van Tarterachtige omgroeying, welke anders deze soorten gansch niet oneigen is. Deszelfs geboorte plaats is ons onbekend, gelyk mede de reeden, waarom de Ouden deze soorten den naam van *Hippuris* gegeven hebben.

Num. 5 & 9. *Licht geele koraal-takjes aan een sponsachtigen Steen vast gehegt.*

Deze vreemde koraal-steentjes, welke ons van eene onbekende plaats zyn toegezonden, schynen my, (namentlyk de steentjes zelfs, waar op de kleine koraaltakjes zich gelegt hebben) van eene brosse of sponsachtige natuur, welker koleur zwart is. De koraaltakjes, welke aardig daar vlak tegen aan gehegt zyn, gelyken eene vaste, dichte en steenachtige zelfsstandigheid te hebben. De koleur is licht geel.

Num. 6. *Houtachtig Heester-gewasje, waar aan een fyn gepende Lazarus klap vast gegroeid is.*

Dit onvolwasse Houtachtig gewasje, 't geen eene lichtgrauwe koleur heeft, bevat een fraaye Oesterschelp, welke wy de Gepende Lazarus klap noemen, om de fyne pennen of doorns, waarmede

guit. Plures hujus generis ſpecies, prioribus tabulis, inter conchas bivalves, aeri inciſas deſcripſimus. Amant ſimiliter, ac Oſtrea, quibus a rupibus nomen eſt, certis quibusdam corporibus firmis, rupibus, Coralliis marinis, aliisque ejusmodi, ſeſe adglutinare: tametſi hoc ipſum tamen Oſtreis rupicolis, *Rots-doubletten* dictis, quæ commiſſura ſuarum valvarum a Crepitaculo Leproſi multum diſcrepant, præprimis proprium perpetuumque eſt.

Num. 7. *Corallina tubuloſa, plurimis fiſtulis, longis, cavis, inter ſeſe implicitis, conſtans.*

Admirabilium varietatum, quas Natura in formandis rebus creatis manifeſtat, infinitus numerus eſt. Corallina iſthæc; quo nomine omnes illas ambiguas ſpecies, capillaceas, muſcoſas, comprehendimus; verius nidum refert minutiſſimorum inſectorum, polyporum, aut vermiculorum, quam quidem corallium aut plantam. Numeroſis conſtat tubulis, longis, admodum ſubtilibus, circum tenuem bacillum inter ſeſe implicitis, ex flaveſcente fuſcis, diaphanis, valde fragilibus, qui uſti cornu olent. In litoribus Angliæ, Belgii, aliisque frequens occurrit.

Num. 8. *Frutex marinus, corneus, irregularis, cruſta tartarea craſſa tectus, Oſtreo adnatus.*

Nigro eſt colore, materie cornea. Rami ejus partim defracti ſunt, partim valde irregulares. Cruſta tartarea, griſei coloris, admodum denſa & craſſa, ramorum extremos apices duntaxat contegit; ut ideo alicubi veluti foliacea appareat. Truncus ipſe pro baſi Oſtreum habet, cinereo griſei coloris, nonnullisque maculis rubris diſtinctum.

TABULA CENTESIMA ET SEPTIMA.

Num. 1. *Cochlea alata lata, cui frutex marinus lignoſus accrevit.*

Quod hic exhibetur, ſpecimen oppido rarum, primæ magnitudinis cochlea eſt marina, quam Belgæ ideo, ut ab aliis id genus ſpeciebus diſtinguant, *de groote Laphoorn* appellant; denominatione ab ala late expanſa, quæ huic generi propria eſt, petita. Inuſitatus huic Cochleæ inſidet frutex marinus, inter omnes hucusque cognitos, quantum ſcio, maximus. Trunco is conſtat lignoſo, ſaturate fuſco, arboris in modum ramoſo. Imo tres diſtincti frutices de hac cochlea, tanquam de baſi ſua, progerminant, quorum alter decem fere pedum altitudinem attigiſſe videtur, alii duo trium modo quatuorve pedum. Nautæ, quod dolendum eſt, poſtquam memorabile iſtud corpus, e mari Novæ Hiſpaniæ, reti piſcatorio protraxerant, duos truncos ad radicem usque propemodum reſecuerunt; ut commodius reponere ac ſecum vehere poſſent. Radix undiquaque ſuperne ac inferne ſeſe cochleæ adfixit amplisſima baſi, pro conſtanti iſtarum plantarum more. Circa caput iſtius cochleæ, quod communiter, licet perperam, a Conchyliophilis, pro cauda habetur, alius adhuc cernitur ramus, diſtinctus, radice ſua introrſum porrectus. Quin & nonnullæ inſuper hic comparent Madreporæ, appoſitis literis notatæ, de quibus dicendi deinceps occaſio dabitur. Ne quid vero deſiderari poſſet, tabula ſequente etiam oppoſitam faciem rariſſimi hujus corporis aeri inciſam exhibuimus.

Num. 1.

de dezelve gewapend is. Dezelve is in het voornoemde takje vaſt gegroeid, en heeft eene witte koleur. Wy hebben 'er verſcheide ſoorten, in onze vorige Tafereelen, by de Tweeſchalige ſchelpen van verbeeld en beſchreeven. Zy hegten zich graag, gelyk de Rots-Doubletten, aan zeekere vaſte lighaamen, als Rotſen, Zeekoraalen en diergelyke; hoewel deze eigenſchap de Rots-Doubletten, die in het Scharnier veel van de Lazarus klappen verſchillen, volſtrekt eigen is.

Num. 7. *Buisachtig Korallyn, uit veele lange, holle en door elkander geſlingerde pypjes beſtaande.*

Oneindig zyn de wonderbaare verſchillenheden, welke de Natuur in 't formeeren haarer ſchepſelen gelegt heeft. Dit Korallyn, onder welke benaaming wy al die twyfelachtige, teedere, fyne en Moſchachtige ſoorten begrypen, gelykt veel eer naa een Wormneſt van zeer kleine diertjes, *Polypen* of Zee-Wormen, dan naa een waar Koraal of Plantgewas. Het beſtaat geheel uit eene meenigte van lange en zeer teedere holle buisjes; die zich om een dun ſtokje door elkanderen gewikkeld hebben. Hunne koleur is geelachtig bruin: zy zyn doorſchynende en zeer bros in het aanraaken. Op het vuur gebrand geven zy een hoornachtige reuk. Men vind dezelve gemeen op de Engelſche, Hollandſche en andere ſtranden.

Num. 8. *Hoornachtige, onregelmatige Zee-Heeſter, met een dikke tarterkorſt en op een Oeſter groeyende.*

Deze zwarte Heeſter is van eene Hoornachtige natuur; deszelfs takken zyn, of afgebrooken of zeer onregelmatig. De grauwe Tarter heeft zich zeer zwaar en dik, alleen om de meeſte uiteinden der takken, vaſt gehegt: zoo dat zy om ſommige zich bladerachtig vertoond. De ſtam zelfs heeft zich op een Oeſter vaſt gehegt, die van een aſchgrauwe koleur en met eenige roode vlakjes voorzien is.

HONDERD EN ZEVENDE TAFEREEL.

Num. 1. *Groote Laphoorn met een Houtachtigen Zee-Boom begroeid.*

Dit zeldzaam ſtuk, 't welk wy hier verbeelden, is een Zee-Hoorn van de grootſte ſoort, die 'er gevonden word; onze Hollandſche Liefhebberen noemen hem daarom, in onderſcheiding van andere dier ſoorten, de groote Laphoorn; hebbende dit Geſlacht dien naam gekregen door de uitgeſpreide Lap of Vleugel, welke aan dit Geſlacht eigen is. Op dezen Hoorn vertoond zich een ongemeene Zee-Heeſter, de grootſte ſoort, welke 'er naa myn weeten bekend is. Dezelve is van eene Houtachtige natuur, donker bruin, ſtamachtig, welke zich Boomsgewys heeft uitgebreid. Eigentlyk zyn op dezen Hoorn drie onderſcheide Heeſters of Zee-Boomen uit een zelfde grondbeginſel voort gegroeid, waar van de een wel tien, en de ander drie of vier voeten hoog was. De ſcheepslieden, 't geen te beklaagen is, hebben die beide ſtammen tot genoegzaam aan den wortel afgekapt, om dus dit ſtuk, 't welk zy met een Viſchnet in Zee by *Nova Hiſpania* opviſchten, gemakkelyker te kunnen bergen. De Wortel heeft zich wyd en breed, zoo boven als aan de onder zyde van den Hoorn, vaſt gehegt; even gelyk deze ſoorten altoos doen. Aan 't Hoofd van den Hoorn, of 't geen doorgaans verkeerd door de Liefhebbers de Staart genaamd word, ziet men noch een tak afzonderlyk, binnenwaards met deszelfs wortel gegroeid. Op den Hoorn vertoonen zich mede noch eenige Starreſteenen, welke door Letteren zyn aangewezen, en waar over wy in 't vervolg gelegenheid hebben zullen om te ſpreeken. Gelyk wy om de zeldzaamheid van dit ſtuk, het zelve in het volgende Tafereel van de andere of binnenſte zyde vertoonen.

Num. 1.

Num. 1. A. A. A. Trunci reſecti.
B. B. B. Rami reliqui lateraliter & deorſum protenſi.
C.C.C.C.C. Radix corticoſa, per ſuperficiem Cochleæ expanſa.
D. D. D. Madreporæ, magnæ, parvæ, Cochleæ adnatæ.

Num. 2. *Cochlea, Auris Gigantea dicta, quam undique obſidet materies corallina.*

Conchyliis univalvibus annumerari hæc cochlea debet, cujus formam haud ſatis diſtincte internoſcere licet ob ingentem, qua tegitur, materiæ corallinæ, velut coagulatæ, expanſionem. Nomen illa gerit Auris giganteæ, vel Cochleæ margariticæ, ore rotundo. Interna ejus ſuperficies, margaritacea, elegantiſſima colorum varietate, quam & externa ſuperficies, cum decorticata & lævigata eſt, monſtrat, amœnum ſpectaculum præbet. Patula ſua ſede ſaxis rupibusque ſemet adfigere ſolet, pari ratione ac Patellæ. Ex Promontorio Bonæ Spei ad nos delata eſt.

Num. 3. *Frutex corneæ naturæ, cujus ramuli prælongi, tenues, parumque diviſi, cruſta rubra obtecti ſunt.*

Titanokeratophyton hoc eſt Auctorum. Subſtantiæ ejus corneæ cruſta ex rubro utcunque purpuraſcens accrevit. In ramos abit graciles, teretes, longos, qui ſeſe rurſus in ſimiles alios dividunt. Cruſta tartarea, præcipue circa ſummitates ramulorum, tuberculis, minutisque veluti porulis conſpicua eſt. Imæ ſedi hujus fruticis nonnulla conchylia adnata ſunt de genere Oſtreorum, quæ a criſta galli nomen habent; quamquam inter ſpurias modo hujus generis ſpecies referri queant. Sub lit. A. unam iſtarum concharum apertam, griſei coloris, repræſentamus. Et hoc ſpecimen ex Promontorio Bonæ Spei transmiſſum accepimus.

Num. 4. *Keratophyton vulgare, nigrum; ramulis teretibus, in tenuia filamenta exeuntibus.*

Dubito, utrum niger hic frutex, ſilici adnatus, imperfectior forte, nec ſatis adulta ſit ſpecies illi ſimilis, quam Tab. CIV. Num. 2. deſcripſimus. Videntur certe multum inter ſe convenire. Accepi ex Indiis Occidentalibus.

Num. 5. *Frutex lignoſus, cui Oſtrea quædam adnata ſunt.*

Liquere hic poteſt, quam promiſcue obviis quibusvis corporibus Oſtreorum genus ſeſe affigat. Habent nimirum Oſtrea id ſibi præ ceteris quibuscunque conchis proprium. Quæ ratio eſt, ob quam ab Auctoribus inter animalia androgyna relata ſint. Forte tamen a veritate haud aberraverit, qui ſtatuat, univerſæ conchyliorum bivalvium familiæ facultatem ſeſe ſine pari multiplicandi inditam eſſe. Oſtrea, huic frutici dilute fuſco adnata, haud multum diſcrepant ab illis, quæ ſupra ad Num. 3. hujus tabulæ habentur: tenuiora modo ſunt atque intus margaritica. Fruticis iſta ſpecies in multis maribus reperitur ſaxis infixa.

Num. 6.

Num. 1. A. A. A. De afgekapte ſtammen.
B. B. B. De andere ſtamtakken terzyden en nederwaards gegroeid.
C.C.C.C.C. De ſchorsachtige wortel, welke zich over den Hoorn heeft uitgebreid.
D.D.D. Sterre-ſteenen, zoo klein als groot, op den Hoorn vaſt gegroeid.

Num. 2. *Reuze-of Zee-Oor ſchulp, byna geheel met eene koraalachtige ſtoffe begroeid.*

Deze ſchulp, welks rechte gedaante niet wel kan gezien worden, door de Koraalachtige ſtoffe, welke als by elkander geſtremd, op de zelve gegroeid is, behoord tot de Eenſchalige ſchulpen. Haar eigentlyke naam is Reuzen-oor, of ronde Parlamourachtige Gaatjes ſchulp. Van binnen is dezelve ſterk geparlamourd, met veele ſchoone koleuren ſpeelende, die zy van buiten afgeſleepen zynde, mede vertoonen. Zy hegt zich met de open zyde vlak tegens de Klippen en Rotſen, even gelyk de *Patellæ* of Klipklevers. Zy is ons van de Kaap de Goede Hoop toegezonden.

Num. 3. *Hoornachtige Heeſter, welks lange dunne en zich weinig verdeelende takken met eene roode korſt begroeid zyn.*

De Schryvers noemen deze ſoort *Titanokeratophyton.* Het is een Hoornachtige Heeſter, welke met eene roode korſt, iets paarsachtig, omwaſſchen is. Zy ſchiet in dunne ronde lange takken, die zich weder op dezelfde wyze uitbreiden. De korſt of Tarter vertoond zich, vooral aan het boven einde der takken, iets knobbelachtig en als met kleine gaatjes. Onder aan dit gewas hebben

zich eenige ſchulpen vaſt gehegt; zy behooren onder die ſoort van Oeſters, welke wy gewoonelyk Hanekam noemen, doch zyn een baſterd ſoort. By letter A. vertoond zich een dier ſchulpen geoopend, zy zyn van een aſchgrauwe koleur. Het is ons dus van de Kaap de Goede Hoop toegezonden.

Num. 4. *Gemeene zwarte Hoornachtige Heeſter, welks takken rond en fyn uitloopen.*

Ik ben in twyffel, of dit zwarte Heeſter-gewasje, 't welk zich op een Keiſteen gezet heeft, niet eene onvolmaakte en jonge ſoort is van de zelfde, als die wy by Tab. CIV. Num. 2. beſchreeven hebben. 'T ſchynd my daar mede over een te koomen, en is my uit de Weſt-indiën toegezonden.

Num. 5. *Houtachtig Heeſtertje, waar aan zich eenige Oeſters gehegt hebben.*

Men ziet hier, hoe onverſchillig zich deze lighaamen of ſoorten van Oeſters aan al wat zy ontmoeten vaſt hegten. Den Oeſter is deze eigenſchap, boven alle andere ſchulpen, eigen, namentlyk van zich vaſt te zetten; en 't is daarom, dat de Schryvers hun onder die dierlyke wezens geplaatſt hebben, welke 't vermogen van bevruchting in hun zelven hebben. Maar mogelyk zullen wy niet verre van de waarheid afzyn, zoo wy dit vermogen aan alle de Tweeſchalige Schulpen toeſchryven. De ſoort, welke zich aan dit Houtachtig en licht bruin Heeſter-gewasje gehegt hebben, is niet veel verſchillende van de vorige, op deze Tab. by Num. 3. Zy zyn alleen maar dunner en van binnen parlamourachtig. Dit ſoort van Heeſters word in verſcheide Zeen aan de klippen gevonden.

Num. 6.

Num. 6. *Frutex lignosus, planus, instar ventilabri, ramulis inter se concretis, crusta tartarea, rubra, undiquaque contectus.*

Elegans hæc plantula fruticosa crustam saturate rubram sibi undique circumfusam monstrat. Truncus teres, humilis, in scopulo etiamnum radicatus, secundum latitudinem mox secedit in plurimos ramulos, qui inter sese connascuntur, at sparsim tamen & alias emittunt propagines, tempore demum concreturas. Ad Promontorium Bonæ Spei pluresque alias Africæ oras reperitur.

Num. 7. *Buccinum vulgare, alga marina, foliis brevibus, nodosis, consitum.*

Buccinorum generi annumeranda hæc cochlea frequenter in litore pagorum maritimorum, Sandvoordæ & Scheveningæ, occurrit, incolisque Tuba Sonora dicitur. Coloris est sordide cinerei, quandoque lutei, rugis sulcisque profunde arata. Alga insidens, foliolis crassis, brevibus, nodosis, prædita, ad illud genus pertinet, quod Tab. XCVIII descripsimus.

Num. 8. *Keratophyton, ramulis lateralibus brevibus, conjugatis, crusta obscure lutea tectum.*

Materiem hujus fruticis corneam esse inde constat, quod pelluceat, ubi crusta tollitur, cornuque oleat in ignem conjectus. Pro basi simile Ostreum est, ut supra. Locus natalis Nova Hispania.

Num. 9. *Uva marina, bacculis longo caudici dense adnatis.*

Quam hoc loco exhibemus, Uva marina raro occurrit. Bacculæ ejus, Piperis granis similes, dense stipatæ, cauliculo prælongo, duro ac veluti resinoso, circumcirca adnascuntur, intusque, lapidis instar duræ, albicant, foris, ut ipse etiam caulis, ex fusco utcunque virescunt. Ex Nova Hispania accepi. Musei *Besleriani* T. XXII. consimilis species, at caule carens, describitur.

Num. 10. *Pulmonaria marina, foliacea.*

In lapide radicata hæc plantula, ob qualemcunque similitudinem, Pulmonaria marina dicitur. Pediculi non minus, quam folia ejus, obscure thalassino sunt colore. Folia, utplurimum bifida, utraque facie ex albido resplendent, quasi albis squamulis obsita. Forte Escharæ species est, quæ ipsis adhæret. Sparsim tamen & fuscæ maculæ comparent, iis nimirum locis, uti videtur, quos Eschara nudos reliquit. Ex Nova Hispania allata est.

TABULA CENTESIMA ET OCTAVA.

Num. 1. *Cochlea alata lata, cui frutex marinus, lignosus, accrevit, ima sede conspicienda.*

Præcedente tabula faciem superiorem hujus Cochleæ exhibuimus: hoc loco eadem inversa depingitur;

Num. 6. *Houtachtig, plat of wajerachtige Heester, welks takjes in elkander gegroeid zyn, en geheel met een donker roode Tarter overgroeid is.*

Dit fraaje Heester-gewasje is met een donker roode Tarter geheel begroeid. Kort boven de ronde stam, welke noch op de Klipsteen vast zit, verdeeld het zich plat in veele kleine takken, welke alle in of aan elkander vast gegroeid zyn; hier en daar noch korte stompjes overlaatende, die door den tyd weder vast groejen. Het vald aan de Kaap de Goede Hoop en verscheide Afrikaansche kusten.

Num. 7. *Gemeene Kink-Hoorn, met kort knobbelig Zee-Wier begroeid.*

Deze Zee-Hoorn, welke onder 't Geslacht der Trompet-hoorns behoord, word gemeen zoo te Zandvoord als aan het Scheveningsche strand gevonden, en aldaar Kink-hoorn genaamd. Dezelve is van eene vuilgrauwe en somtyds geele koleur, hoog getopt en gerimpeld. Het Zee-Wier is dik, kort en knobbelig om dezelve gegroeid. Het behoord onder die soorten, welke wy by Tab. XCVIII. beschreeven hebben.

Num. 8. *Hoornachtig Heester-takje, met korte zytakjes, die zich aan weerszyden gelykformig uitbreiden, met een donker geele korst omgroeid.*

Deze Heester is van eene Hoornachtige natuur, 't welk blykt, wanneer men de korst daar van wegneemd, is dezelve doorschynende en op 't vuur ruikt het Hoornachtig. Dit takje heeft zich mede op soortgelyke Oesters als de vorige vast gegroeid, en vald in de Spaansche Westindiën.

Num. 9. *Zeedruif, in ronde bolletjes dicht aan een lange steel gegroeid.*

De Zeedruif, die hier verbeeld is, is zeer zeldzaam. De kleine ronde bolletjes, gelyk Peperkornen, groeyen dicht op elkander, rondsom een lange harde en harstachtige steel. De bolletjes, die gelyk de steel van eene bruine, iets naa 't donker groen hellende, koleur zyn, zyn van binnen witachtig en steen hard. 'T komt uit de Spaansche West-indiën. In het *Museum Besterianum* T. XXII. is een dergelyke soort, doch zonder steel, beschreeven.

Num. 10. *Bladerig Zee-longe kruid.*

Dit takje, 't welk zich op een steen heeft vast gehegt, draagt om deszelfs gelykenis, den naam van Zee-longe kruid. De steelen van dit gewas zyn, gelyk de Blaaden, donker Zee-groen. De blaaden zyn meest in tween verdeeld, van boven en van onder uitglinsterende, als of 'er witte schobbetjes overheen gegroeid waaren; doch dit schynd my toe eene soort van *Eschara* of Korstgewas te zyn, die zich om dezelve heeft heen gezet. Hier en daar vertoonen zich bruine vlakjes, dan dit zyn alleen maar deelen, welke van de *Eschara* onbegroeid gebleven zyn. 'T is mede uit de Spaansche West-indiën.

HONDERD EN ACHTSTE TAFEREEL.

Num. 1. *Groote Laphoorn, met een houtachtige Zee-boom begroeid, van onderen te zien.*

In ons vorig Tafereel vertoonden wy dezen grooten Laphoorn van deszelfs bovenste zyde; hier verbeelden wy denzelven omgekeerd

tur; ut in cavum ejus introſpicere liceat. Patet adeo, quo pacto minimus ille frutex, cujus caudex, lit. A. notatus, de ore hujus cochleæ prorumpit, hic radices ſuas fixerit. Ad regionem ſuperiorem, qua itidem lit. A. poſita eſt, arboris maximæ, averſo latere conſpicuæ, radix late adnata cernitur.

Interna facies alæ, unde, uti ſupra monuimus, univerſa harum cochlearum familia nomen accepit, utplurimum introrſum elegantiſſimo colore chermeſino, dilutiore, pictam ſeſe offert. Cælaturæ periti artifices inde, qua color maxime eminet, ſegmenta quædam excidunt, quibus utuntur ad minutas effigies formandas; ita quidem, ut, qui in ſegmentis natura inſunt, varios rubedinis gradus nativo faciei, quam exprimere volunt, colori ſcite accommodent.

Cochlea hæc vetuſtate ſuum colorem amiſit, nec niſi ſordide gryſea eſt & in ſquamulas veluti corroſa ſuperficie interna.

Num. 2. *Fungus marinus lapideus, foliis erectis, dentatis.*

Rupi cinereæ inſidet hæc planta, quæ tota quanta lamellis conſtat tenuibus, erectis, dentatis, nonnullis ultra ceteras eminentibus. In meditullio rotundæ ſpecies cavitatis datur, quæ ipſa tamen & minoribus ex bracteolis, erectis dentatisque, conſtruitur. Color cinereus eſt. Locus natalis Nova Hispania.

Num. 3 & 5. *Fungi marini, foliolis tenuiſſimis, erectis, non dentatis.*

Hæc ſpecies, ſicubi paulo grandior eſt, inter Belgas nomen habet a Braſſica Pompejana. Differt autem manifeſte a ſpecie ſuperiore, cujus folia firma, dentata, velut radii ex communi centro prodeunt: in hac contra tenuiſſima ſunt, fragilia, non dentata; nec ordinate ex centro radiata, ſed magis irregulariter inter ſe decurrunt. Color gryſeus eſt. Pro baſi eſt fragmentum rupis, ex quo planta ſuccrevit. In utrisque Indiis reperiuntur: hæc ſpecimina ex Occidentalibus allata ſunt.

Num. 4. *Fungus marinus, nonnihil a priore Num. 2. diſcrepans.*

Ambitu rotundiore terminatur, quam ille, qui Num. 2. deſcriptus eſt, centralisque ejus umbilicus depreſſior. Tabulis ſequentibus plura exhibebimus ſpecimina, ad idem genus pertinentia, quæ conformatione duntaxat aliquantum deflectunt.

Num. 6. *Coralium nodoſum,* Milleporæ *ſpecies.*

Quod hic proponimus, Coralium, ſuo, unde prodiit, lapidi etiamnum inhærens, coloris eſt ex luteo cinerei. Ramuli craſſi ſunt, nodoſi, innumeris diſtincti porulis, intus lævibus, nec ſtellæ in modum radiatis: ut ideo *Milleporis* annumerari debeat. Ex Curaſſoa, ubi priores etiam ſpecies proveniunt, accepimus.

Num. 7. *Coralium ſingulare, ramulis rotundis, tubulatis, nullo ordine compoſitis.*

Multum variante & figura & colore hæc plantula occurrit ſaxis ſcopulisque adnata. Noſtrum hoc ſpe-

keerd om deszelfs hoedanigheid van binnen te beſchouwen. Hier ziet men de inworteling van den kleinſten Zee-Heeſter, welks ſtam uit den mond van dezen Hoorn is voortgegroeid by A. aangewezen. By den bovenkant der binnen zyde, mede met Lett. A. gemerkt, ziet men de wortelachtige omgroeying van den grooten Boom der andere zyde.

De binnenſte zyde der Lap of vleugel, die, zoo als reeds gezegd is, eigentlyk den naam van Laphoorns aan het geheel Geſlacht gegeven heeft, deze, zeg ik, is binnenwaards doorgaans zeer fierlyk, min of meer, licht Karmyn rood: daar de koleur op zyn ſchoonſt is, weeten de konſtgraveerders eenige ſtukken uit te ſnyden, welke zy gebruiken om daar van kleine afbeeldingen te maaken, wanneer zy het zoodanig ſchikken, dat de natuurlyke koleur, die hier en daar verſlaauwd, overeenkomt met het wezen van den perſoon, dien zy afbeelden.

Deze Hoorn heeft deze fraaye koleur door deszelfs ouderdom verlooren, hy vertoond zich van binnen vuilgraauw en ſchilferig.

Num. 2. *Steenachtige Zee-Kampernoelje met getandde opſtaande blaaden.*

Dit gewas vertoond zich op een ſtuk graauwe Rotsſteen, de geheele gedaante beſtaat uit dunne rechtopſtaande getandde blaadjes, welke zich op ſommige plaatſen verheffen. In het midden heeft het een ſoort van ronde holligheid, doch deze beſtaat mede uit kleiner opſtaande en getandde blaadjes. De koleur is aſchverwig, zy komen uit de Spaanſche Weſt-indiën.

Num. 3 & 5. *Zee-Kampernoeljes met ongetandde opſtaande en zeer dunne blaaden.*

De Liefhebbers noemen deze ſoort, wanneer zy wat groot zyn, Zee-Blomkool. Deze zyn merkelyk verſchillende van de vorige ſoort, want die heeft ſteevige, getandde en uit het midden uitloopende blaaden; en deze heeft zeer dunne, brosſe en ongetandde blaaden, welke niet zoo regelmatig uit het midden, maar verwarder door een loopen. De koleur is lichtgraauw, het onderſte gedeelte is een ſtuk der Rots, waar op dezelve gegroeid zyn. Zy vallen in de Ooſt en Weſt-Indiën, van welk laatſt Weerelds gedeelte deze zyn.

Num. 4. *Andere Zee-Kampernoelje een weinig van Num. 2. verſchillende.*

Deze verſchild niet anders met die, welke wy by Num. 2. beſchreeven hebben, als dat dezelve eene ronder gedaante heeft, en de middelſte holligheid wat dieper naa beneeden loopt. In ons volgende Tafereel zullen wy 'er noch verſcheide ſoorten van verbeelden, die alleen maar in gedaante verſchillen.

Num. 6. *Knoeſtachtig koraal-takje of ſoort van* MILLEPORA.

Het Koraal takje, 't welk wy op deszelfs natuurlyke Rots verbeelden, heeft eene geelgraauwe koleur. De takjes zyn dik en knoeſtachtig, met zeer veele kleine gaatjes of *Pooren* bezet, die niet ſterswyze, maar rond, en naa binnen glad zyn; zoo dat het zelve tot de *Millepora* gebracht moet worden. 'T is ons van Curacao toegezonden, daar de vorige ſoorten mede vallen.

Num. 7. *Vreemd Koraal-gewasje, welks ronde en holle takjes verward door een loopen.*

Dit Koraal-gewasje word van verſchillende gedaante en koleuren op de Rotſen of Klippen gevonden. Dit heeft eene witte koleur, de takjes

ſpecimen albido eſt colore, ramulis inæqualibus, teretibus, anguſta intus cavitate perviis. In Indiis Occidentalibus frequens eſt.

Num. 8. *Coralium, ramulis teretiuſculis, implicatis, ſolidis, nec tubulatis, ſuperficiem cochleæ murinæ obſidens.*

Haud rarum eſt id genus Cochlearum marinarum in muſeis curioſorum offendere. Plurimæ earum, quas ita conformatas vidi, ad genus Trochorum pertinent. Quæ hoc loco exhibetur, undiquaque propemodum contecta eſt, ut vel aperturam ejus non niſi leviter conſpicere liceat. Coralium, quo obvolvitur, albidi eſt coloris, denſaque, ſed fragili, materie conſtat, ramulisque teretibus, parvis, implicatis.

Num. 9. *Madrepora tubuloſa; tubulis diſcretis, in formam pilæ ſphæricæ concretis.*

Ferrandus Imperatus tres diverſas iſtius ſpeciei icones exhibet ſub nomine *Millepori* vel *Pori matronalis.* Aliis dicitur *Acropora.* Videtur commode appellari poſſe Madrepora tubuloſa, aut Coralium ſtellatum, tubulatum; ut ab aliis ſpeciebus, deinceps exponendis, diſtinguatur.

Tubuli ſtellati ſuperficie lævi ſunt, forma tereti, colore dilute gryſeo, ſingulique inter ſeſe disparati. Maſſæ tamen, quas juxta ſe mutuo creſcentes componunt, non ejusdem ſemper figuræ ſunt. Hæc noſtra pro baſi habet albidum lapidem, cujus circumferentiæ ita accrevit, ut pilam veluti efformet. *Mercatus* in *Metallotheca Vaticana*, pag. 134. perraram ſpeciem deſcribit. Noſtram ex Curaſſoa obtinuimus.

Num. 10. *Frutex marinus lignoſus, cruſta ex gryſeo lutea veſtitus.*

Prioribus tabulis hanc ſpeciem jam deſcripſimus. Demonſtrandæ igitur varietatis ergo hic tantum exhibetur.

Num. 11. *Frutex lignoſus, ramulis gracilibus, teretibus, lævibus.*

Differt aliquantum ab aliis ſpeciebus ſupra deſcriptis. Colore eſt ligni quercini; ramuli læves ſunt, teretes & tenaces. Siliculo ceterum, uti prior, inſidet.

Num. 12. *Oſtreum, in quo ramulus fruticis marini, & plures ſiliculi defixi ſunt.*

Ut pateat, quam diverſis modis iſta corpora inter ſe concreta inveniantur, elegantiſſimam hic depingimus Oſtrei ſpeciem, valde tenuem, ac colore margaritico reſplendentem. Cavo ejus frutex ſeſe infixit, qui utrinque ramulos ſuos exſerit. Intus & plurimi hærent ſiliculi, diverſis coloribus venuſti.

TABULA CENTESIMA ET NONA.

Num. 1. *Fungus marinus, lapideus, ramoſus, foliis non ſerratis, pertenuibus, erectis.*

Differt hæc ſpecies a proxime ſequente eo, quod erectæ valdeque tenues lamellæ, quæ ipſam plantam

takjes zyn ongelyk en rond, van binnen hebben zy eene naauwe holligheid. Men vind dit ſoort zeer veel in de Weſt-indiën.

Num. 8. *Koraal-gewasje met ronde en verwarde takjes, welke niet hol, maar dicht, en om een Zee-Hoorntje gegroeid zyn.*

Van diergelyke Zee-Hoorntjes bewaaren de Liefhebbers verſcheide in hunne kabinetten; de meeſte, welke my doch in deze gedaante voorgekoomen zyn, behooren tot het geſlacht der Tollen. Dit, 't welk wy hier verbeelden, is byna geheel omgroeid, zoo dat men de opening maar even zien kan. Het Koraal, 't geen om 't zelve gegroeid is, is van eene witte koleur, dicht van ſubſtantie, doch bros, 't heeft ronde korte takjes, die verward door een groeyen.

Num. 9. *Buisachtig Ster-Koraal, in de gedaante van een ronden bal in afgezonderde buizen by een gegroeid.*

Ferrandus Imperatus geeft ons van deze ſoort drie verſchillende afbeeldingen, en noemd dezelve, *Milleporus* en *Porus matronalis.* Andere noemen deze ſoort *Acropora*; doch wy geven het den naam van buisachtig ſter-koraal, in onderſcheiding van andere ſoorten, die noch zullen volgen.

De geſterde pypjes zyn van eene gladde en ronde gedaante, ieder rondom los en op zich zelven ſtaande; de koleur is licht graauw. Zy groeyen in verſcheide gedaanten; deze hebben zich in de ronte aan een ſtukje wit Rotsſteen vaſtgezet. *Mercatus* in zyn *Metallotheca Vaticana* beſchryft eene zeldzame op pag. 134. Dit is ons van Curacao toegezonden.

Num. 10. *Houtachtig Heeſter-gewasje, met een graauw geele Tarter begroeid.*

Wy hebben deze ſoort reeds in onze vorige Tafereelen beſchreeven, en vertoonen het zelve alhier maar om de verſchillen aan te wyzen.

Num. 11. *Houtachtig Heeſtertje met dunne ronde takjes, die glad zyn.*

Dit Heeſter-gewasje is mede een weinig verſchillend van andere ſoorten, welke wy reeds beſchreeven hebben. 'T heeft een Eikehouts koleur; de takjes zyn glad, rond en taai; 't zelve heeft zich, gelyk het vorige, op een Keitje vaſt gehegt.

Num. 12. *Oeſterſchulp, in 't welk zich een Heeſter-takje en verſcheide kleine Keitjes vaſtgehegt hebben.*

Om de verſchillende wyze aan te toonen, op welke zich deze lighaamen laaten vinden, verbeelden wy hier eene fraaye ſoort van Oeſter, welke zeer dun, en parlamour koleurig blinkende is. Inwendig heeft zich dit Heeſter-takje vaſtgehegt, en ter weerszyden uitgebreid; binnen in ziet men noch verſcheide kleine Keitjes, die met verſchillende koleuren verſierd zyn.

HONDERD EN NEGENDE TAFEREEL.

Num. 1. *Steenachtige getakte Zee-Kampernoelje, met ongetandde en zeer dunne opſtaande blaadjes.*

Num. 1. Deze ſoort is met de volgende hier in verſchillende, dat

tam conſtituunt, nequaquam ſerratæ ſint, ſed cuſpidatæ in æquabilem veluti cultri aciem abeant. Ratione ramificationis magna eſt inter hanc illamque, quæ, erectis ſerratisque bracteolis donata, Num. 6. hujus tabulæ exhibetur, convenientia. Quod ad conformationem attinet, multa tum in hac ſpecie, tum in ſequentibus, animadvertitur diſcrepantia: neque enim adeo ſemper in orbem compoſita ſunt foliola, aut truncus ramive exacte rotundati, ſed multiplex ubique datur in oblongam, intropreſſam, iterumque protuberantem formam deflexio. Omnes iſtæ ſpecies, meo quidem judicio, ad genus tam ſimplicium, quam ramoſarum, Madreporarum pertinent. In diverſis maribus, maxime tamen ad litora Curaſſovica, inveniuntur.

Num. 2, 3, 4, 5, 6, 7 & 8. *Fungi marini, lapidei, foliolis erectis, ſerratis; externa tantum forma inter ſe differentes.*

Tabula priore, Num. 2 & 4. duas jam deſcripſimus ſpecies Fungorum marinorum, qui externa modo conformatione ab his diſcrepant. Patere hinc poteſt, quam multis inter ſeſe varietatibus hæc corpora ludant; quanquam credibile eſt, ad idem tamen omnia & ſingula pertinere genus, nec niſi accidentarias eſſe eorum differentias. Color omnibus idem fere eſt dilute gryſeus; tametſi & ſæpiuſcule ex luteo albicantia occurrant. Ut ut vero magnopere inter ſe differre primo intuitu videantur; mutua tamen comparatione facile eluceſcit, ejusdem eſſe naturæ.

Num. 2. Similia præ ſe fert tubera floſculoſa, ac Num. 3; hujusque floſculi ſunt, quales Num. 6. Poſterioris hujus caudici adnati ſunt duo lapides ſtellati, de quibus infra plura.

Num. 4. Suis floſculis haud multum abludit ab illis Num. 6.

Num. 5. Inſidet fragmento rupis obſcure gryſeæ, atque orbiculari ſui floris ambitu, formaque planiore, ſeſe potiſſimum a ceteris diſtinguit. Partes tamen ejus conſtituentes, ac modus compoſitionis, affatim monſtrant, non eſſe, cur pro peculiari ſpecie habeatur.

Num. 7 & 8. Exhibetur tuber floſculoſum, generis dentati, ſerra diviſum; ut tam interna, quam externa, ejus facies appareat.

Num. 9 & 10. *Fungus marinus, maximus, foliolis erectis, pertenuibus, non dentatis; cui nomen eſt* Braſſicæ Pompejanæ.

Hæc ſpecies, cujus duo imperfectiora exempla præcedente tabula, Num. 3 & 5. exhibuimus, proprie inter Belgas nomen Braſſicæ Pompejanæ accepit. Quod ad partes conſtituentes ſatis cum prioribus convenit; differt eo, quod utplurimum formam affectet ſphæricam depreſſam, aut hemiſphæricam, baſi vel plana, vel utcunque concava, vel extuberante caudice donata. Apud Scriptores antiquiores diverſis ſub nominibus venit. *Beſlero* in *Muſeo* appellatur *Placenta coralloides, albicans, ſinuoſa.* Alii deinceps *Fungum ſaxeum*, *Fungum lapidoſum*, dixerunt. Recentiorum aliis *Maeandrites* vocatur, aut *Encephalodes fungus*, cujus tamen veras ſpecies deinde accuratius oſtendemus. Locus natalis Curaſſoa & Indiæ Orientales.

Num. 11.

dat deszelfs dunne opſtaande blaadjes, waar uit het gewas beſtaat, niet getand, maar ſcherp en ſnydende gelyk een mes afloopen. Omtrend de takachtige gedaante komt, vooral Num. 6. van dit Taf. welke getandde opſtaande blaadjes heeft, met deze, welke wy hier beſchryven, overeen; en wat de verſchillende gedaanten aangaat, die veeltyds van het ronde afwykt, en naa het langwerpig ingeboogen en weer uitſpringende overheld, dit zeg ik, vind men ook veel, zoo wel in deze als de volgende ſoort. Zy behooren alle, volgens myn denkbeeld, tot het Geſlacht der getakte of ongetakte *Madrepora.* Zy vallen in verſcheide Zeen, doch vooral op de Kuraſſouwſche kuſt; gelyk ook de volgende.

Num. 2, 3, 4, 5, 6, 7 & 8. *Steenachtige Zee-Kampernoeljes met getandde opſtaande blaadjes, alleen in uiterlyke gedaante met elkander verſchillende.*

In het voorgaande Tafereel, by Num. 2 & 4. hebben wy reeds twee, alleen in uiterlyke gedaante met deze verſchillende Zee-Kampernoeljes afgebeeld: hier vertoonen wy 'er noch verſcheide, om de veranderingen aan te wyzen, die onder deze ſoort van lighaamen gevonden worden. Ik ben echter van gedachten, dat zulks niet dan door enkele toevallen word veroorzaakt, en dat zy alle eene en dezelfde ſoort zyn. De koleur is genoegzaam de zelfde, namentlyk licht grys; hoewel zy anders, en wel meeſt, geelachtig wit gevonden worden. Hoe verſchillend zich deze ſoort ook hier vertoond; men zal, by vergelyk van de eene teegens de andere, bevinden, dat zy overeenkoomen.

Num. 2. Heeft zoogenaamde Bloemknoppen als Num. 3. & Num. 3. als Num. 6. aan welke laatſte zich, onder aan den ſteel, twee Sterre-ſteenen, waar van wy nader zullen ſpreeken, gehecht hebben.

Num. 4. Komt veel overeen met eenige Knoppen of Bloemen van Num. 6.

Num. 5. Heeft zich op een donker grys ſtuk Rotsſteen vaſt gezet. Deze verſchild wel 't meeſt, door deszelfs ronde en platachtige gedaante: doch deszelfs ſaamengeſtelde deelen en de wyze hunner ſamenvoeging bewyſt genoegzaam, dat zy met de vorige en verdere overeen komt.

Num. 7 & 8. Verbeeld een doorgezaagde Bloemknop van de getandde ſoort: en zoo als zy zich uit- en- inwendig vertoonen.

Num. 9 & 10. *Groote Zee-Kampernoeljes met ongetandde en zeer dunne opſtaande blaaden, de Zee-Bloemkool genaamd.*

Deze ſoort, waar van wy op ons voorgaande Tafereel by Num. 3 & 5. twee geringere ſoorten vertoonden, is eigentlyk de groote Zee-Kampernoelje, die wy de Bloemkool noemen. Zy koomen omtrend derzelver deelen met die der vorige beſchryving genoegzaam overeen; alleen verſchillen zy hier in, dat deze ſoort zich meeſt altyd in eene platachtige, *Sphæriſche*, of half Bolachtige gedaante vertoond, die of van onderen geheel plat, of eenigzins ingeboogen, of met een ſtruik of ſteel voorzien is. De oude Schryveren geven hun verſcheide naamen. *Beſlerus* in zyn *Muſæum* noemd dezelve *Placenta Coralloïdes albicans ſinuoſa.* Noch laatere gaven hun den naam van *Fungus ſaxeus*, *Fungus lapidoſus*, en de laatere Schryvers brengen dezelve onder de benaaming van *Maeandrites*, of Herſenſteenen, waar van wy echter de rechte ſoorten nader zullen aanwyzen. Zy vallen op Kuraſſouw en in de Ooſt-Indiën.

Num. 11.

Num. 11. *Coralium, poris ſtellatis; craſſum, nodoſum; ramis fere teretibus, lævibus.*

Coralium iſtud, plerumque brevibus ramulis conſpicuum, rupis fragmento, uti ex icone patet, adnatum invenitur. Baſi inſident quoque nonnulli lapides ſtellati. Majus quidem nonnunquam, ſed rarius, occurrit. Color hujus gryſeus eſt, alias tamen utplurimum ex cinereo flaveſcens. Rami proxime teretes ſunt, & æquali ſuperficie, tactu tamen utcunque aſperuli, craſſi, extremis obtuſis, nodoſis. Univerſa ſuperficies poris diſtincta eſt ſtellatis, denſe ſtipatis, maximam partem rotundis, nonnullis tamen & rhomboideis. Margines horum pororum extremi tantillum extuberant: quo fit, ut tactus aſperi quid detegat. Creſcit ad oras Curaſſoæ. *Imperatus* idem nomine Coralii ſtellati deſcribit.

TABULA CENTESIMA ET DECIMA.

Num. 1 & 2. *Coralium album, articulatum, lapideæ & corneæ naturæ; cui nomen* Accarbaar.

Inuſitatæ formæ Coralium iſtud a multis Autoribus deſcriptum, diverſisque nominibus donatum eſt. *Cluſio* in *Exotic.* p. 124. dicitur *Hippuris ſaxea:* apud *Beſlerum* in *Muſeo* ſub eodem nomine extat. *Boerhaavius* in *Ind. Hort. Lugd. Bat.* p. 4. 24. *Corallium album, geniculatum,* vocat. *Gualtierio* in *Ind. Teſt. Conchyl. Lithophyton articulatum, internodiis ſtriatis, albo fulvidis, nodis vero piceis,* audit. Nomen *Accarbaar*, vel *Accarbarium*, quod apud veteres Scriptores occurrit, veroſimiliter ex voce Maleitani idiomatis, *Kalbahaar*, tractum eſt. Vulgo inter noſtrates Coralium articulatum appellatur.

Plerumque 12 aut 14 pollicum altitudinem exæquat. Vidi tamen in nonnullis Curioſorum muſeis etiam arbuſculas duobus pedibus Rhenolandicis haud multo inferiores. Aſſurgens caudex utplurimum in ramos aliquot abit, hique rurſus in multas alias propagines, quæ tenuibus extremis terminantur, diſcedunt. Totus caudex, ſingulique rami, articulis inæqualis magnitudinis diſtinguuntur, qui naturæ ſunt lapideæ, coloris cinereo gryſei, & ſecundum longitudinem ſulcis ſat profundis ſtriati. Quæ hos inter articulos media eſt materies, gracilior, cornea, lævis, ex fuſco nigricans, tenuiſſimis præſertim ramulis aliquam inducit flexibilitatem. Ad Num. 1. rami perpetuo ex lapideis articulis pullulant: Num. 2. diverſitas quædam apparet, ramulis potius ex cornea materie prognaſcentibus. Quin & internodia cornea in hac ſpecie multo majora, quam in priore, ſunt.

In Indiis Orientalibus, ubi circa inſulas Moluccanas, Amboinenſes, & Bandanas, iſtud coralium maxime invenitur, teſte *Rumphio* in Herbario Amboinenſi, inſignes eidem virtutes medicatæ attribuuntur, quarum tamen ratio nondum inter noſtrates videtur haberi: tametſi ſimilis quædam ſpecies, quæ Corallina, aut Muſcus corallinus dicitur, in officinis ad uſum medicinalem proſtat.

Num. 3. Fungus eſt illi ſimilis, quem Tabulæ ſuperioris Num. 1. deſcripſimus. Adnatum ei eſt conchylium elegans, quod crepitaculum leproſi foliatum audit; uti ad lit. A. videre licet.

Num. 4. Haud differt a Fungo, quem Num. 4. Tabulæ centeſimæ & octavæ ſiſtit.

Num. 5. *Nidus ex concretis vermium marinorum, vulgarium, tubulis conſtans.*

In omnibus fere tam Occidentalis, quam Orientalis Indiæ, quin & Galliæ litoribus, id genus tubulorum

rum

Num. 11. *Dik, aan het eind Knoeſtachtig-Koraal, met geſterde pooren, welks takken genoegzaam rond en effen zyn.*

Dit Koraal vertoond zich meeſt in kleine takken, zoo als het hier verbeeld word, op een ſtuk der Rots gegroeid, aan welke zich ook eenige Sterſteenen gehegt hebben. Men vind het ſomtyds wel grooter, doch dit gebeurd zelden. De koleur, welke meeſt graauw geel is, is hier in dit gewas grys. De takken zyn genoegzaam rond en effen, doch ſcherp in het aanraaken, dik, aan het eind knobbel-of knoeſtachtig en onregelmatig. De geheele oppervlakte vertoond zich vol van geſterde Pooren, welke dicht aan een en meeſt rond zyn; echter hebben ſommige eene ruitachtige gedaante, zynde de buitenſte omtrek der Pooren gemeen aan alle, doch eenigzins verheeven, en hier door is het dat het Gewas zich in het aanraaken ſcherp doet gevoelen. 'T vald mede op Kuraſſouw, en *Imperatus* beſchryft het onder de benaaming van Geſterd-koraal.

HONDERD EN TIENDE TAFEREEL.

Num. 1 & 2. *Wit, in leeden verdeeld Steen- en Hoornachtig Koraal,* Accarbaar *genaamd.*

Verſcheide Schryvers hebben dit Koraal, 't geen van eene zeldzame gedaante is, beſchreeven, en verſcheide benaamingen toegelegt. *Cluſius* noemd het in zyn *Exotic.* p. 124. *Hippuris ſaxea;* dus vind men het mede in het *Muſ.* van *Beſlerus. Boerhaave* in zyn *Ind Hort. Lugd. Bat.* p. 4. 24. geeft het den naam van *Corallium album geniculatum:* en *Gualtieri* in zyn *Ind. Teſt. Conchyliorum,* noemd het *Lithophyton articulatum internodiis ſtriatis, albo fulvidis nodis vero piceis.* De naam van *Accarbaar* of *Accarbarium*, die by andere ſchryvers gevonden word, zal waarſchynelyk van de Maleitſche, *Kalbahaar*, afkomſtig zyn; by ons noemd men het gemeenelyk, Leedjes-Koraal.

Doorgaans vinden wy dit Koraal tot de hoogte gegroeid van 12. of 14. duimen; doch my zyn 'er echter takken in de Kabinetten der Liefhebbers van bekend, die niet veel van twee Rhynlandſche voeten verſchillen. De opgaande ſtam verdeeld zich gemeenelyk in verſcheide takken, die zich wederom in veele andere dunne uitloopende verdeelen. De geheele ſtam en takken verdeelen zich in ongelyke of niet evengroot zynde Leeden; die van een aſchgraauwe koleur, ſteenachtig, en overlangs, diep gegroefd of geribt zyn. Tuſſchen deze Leeden vertoond zich het Gewas dunder Hoornachtig, glad, en van een zwart bruine koleur; en hier door zyn, vooral de dunſte takken, buigzaam.

By Num. 1. Verdeelen zich de takken gedurig uit een der Steenachtige Leeden: By Num. 2. ſchynd dit te verſchillen, en neemt het grondbeginſel der takken zyn oorſpronk uit de Hoornachtige deelen van het Gewas; die in deze ſoort ook veel grooter dan in de vorige zyn.

In de Ooſt-Indiën, alwaar dit Koraal op de Molukſche, Amboinſche en Bandaſche Eilanden gevonden word, hegt men, volgens het zeggen van *Rumphius* in zyn Ambonis Kruidboek, groote krachten in de Geneeskunde aan deze Gewaſſen; by ons ſchynen echter dezelven daar in tot noch toe in geene aanmerking te koomen, niet teegenſtaande diergelyke ſoorten, bekend onder de benaming van Mos-Koraal reeds in gebruik zyn.

Num. 3. Is overeenkomſtig met Num. 1. van het voorgaande Taf. alleen heeft zich aan deze, gelyk met Letter A. word aangeweezen, een fraai gefoulied Lazarus Klapje vaſt gehegt.

Num. 4. Komt over een met Num. 4. van Tab. CVIII.

Num. 5. *'T ſaamen gegroeid Neſt van de gemeene Zee-Kooker Wormen.*

Genoegzaam op de meeſte Stranden, zoo van de Ooſt als Weſt-

Indiën,

rum reperitur. Læves ſunt, teretes, ac frequentiſſime, uti in hoc etiam ſpecimine patet, inter ſeſe magno numero convoluti, in unam maſſam concreverunt. Color eſt ex luteo cinereus. Eorum incolæ vermes ſunt haud abſimiles illis, qui palos aliaque ligna in mari perrodunt, conchis cochleisque marinis etiam crebro ſeſe adfigunt, & paullatim increſcentes totam ſuperficiem illarum deturpant aut parietes etiam peredunt.

Num. 6. *Fragmentum ſaxi, variis plantis marinis eleganter obſeſſum.*

Inter multivaria illa maris producta, quæ oculis Curioſorum jam jam expoſuimus, iſtud quidem, quod cum maxime deſcriptum imus, præ ceteris excellit. Univerſa ſaxi ſuperficies adnatis undique diverſiſſimis rebus marinis contecta eſt. Ad lit. A. elegans habetur fungus, foliis erectis, dentatis, qualem Num. 4. atque alibi ante deſcripſimus. Lit. B. alia ſpecies eſt, de qua ſequente tabula, ubi longe grandius, ac magis diſtinctum exemplum proponetur, agemus. Quod ad lit. C. habetur, corpus peculiari eſt conformatione, atque extrinſecus perquam ſimile Agarico, ſeu fungo quercino, quem *Sterbeekius* in *theatro fungorum* pag. 259. K. deſcriptum dedit. Modum creſcendi iſta ſpecies non ſemper eundem ſequitur. Quandoque, membranæ inſtar, per ſuperficiem alicujus corporis expanſa huic adnaſcitur, tumque averſa facie lævis eſt aut ſubtilibus modo rugis inæqualis: prout in noſtro hoc ſpecimine obtinet. Utplurimum tamen numeroſis creſcit tuberibus, erectis, atque utraque facie eandem monſtrat fabricationem. Superficies ejus undulata eſt, qualis fere in Maeandrite, aut lapide Encephalode, cernitur: at qui inter undulata juga decurrunt, ſulci poros undique monſtrant ſtellatos, minutis tenuibus foliolis, erectis, dentatis, conſpicuos. Quocirca Madreporis adnumerari debet. Color eſt ſubgryſeus. Lit. D. complures notat lapides ſtellatos, de quibus amplius in ſequentibus tabulis dicemus. E. fruticem deſignat lignoſum, cruſta tartarea, craſſa, nodoſa, fuſca, veſtitum. Lit. F. habetur nidus vermium, qualem ſupra Num. 5. exhibuimus. A latere, inter diverſas Fungorum ſpecies, etiam venuſta conchula, quæ pallium variegatum vocatur, ſeſe adfixit. Ceterum in hoc rerum genere vix memini me elegantius quid unquam conſpexiſſe. Credibile autem eſt ab oris Curaſſavicis huc delatum eſſe.

Num. 7. *Coralium a calice aut catino dictum, infundibuliforme, foris poroſum, intus aſperis ſulcis ſtriatum.*

Multum inter ſe diſcrepant id genus corpora tum conformatione externa, tum partium ſuarum compage. Sæpe numero inveniuntur infundibuli aut calicis forma, alias ſimplici pariete, alias per varia ſepimenta introrſum emiſſa cavitatem interſtinguente: prout in hoc exemplo videre eſt. Quandoque & amplas referunt patinas, orbiculares, non admodum cavas, excavati inſtar coni, ex centro oram verſus, oblique ſurſum divergentes. Quod hac icone exhibemus, ex gryſeo dilute fuſci eſt coloris, naturæ lapideæ, fragilis, interna facie leviter ſulcatum, foris aliquanto lævius, numeroſis valde foraminulis, minutis, rotundis, diſtinctum. Vidi, quorum interna ſuperficies ſtellatis poris aut tubulis conſita erat. *Gualtieri* in *Ind. Teſtar.* hujusmodi Coralium depingit ſub nomine *Choanæ ſaxeæ, criſpatæ, rugoſæ, minimis poris & verrucis undique exaſperatæ.* Apud *Cluſium*, *Beſlerum*, aliosque plura habentur. Locus natalis in maribus Indiarum Orientalium.

Num. 8

Indiën, gelyk mede op de Franſche Zee-kuſten, worden deze Worm-Kookers gevonden. Zy zyn van eene gladde en ronde gedaante, veeltyds zoo als wy dezelve hier verbeelden, door elkander heen geſlingerd en tot een geheelen klomp by een gegroeid. Zy hebben een geelachtige graauwe koleur, en derzelver inwoonders (die van eene Wormachtige gedaante zyn, niet ongelyk aan die, welke de Paalen en ander hout in Zee doorknaagen) hegten zich ook zeer veel aan de Zee-Hoorns en Schulpen, die zy geheel doorknaagen en omgroeyen.

Num. 6. *Zeer fraai ſtuk Klip-Steen met verſchillende Zee-Gewaſſen begroeid.*

Onder alle de zeldzaamheden, welke de Zee zoo meenigvuldig en verſcheiden voortbrengt, is zeekerlyk dit ſtuk, 't geen wy hier beſchryven zullen, geenzins van het minſte dier ſoorten, welke wy den Liefhebberen reets onder 't oog gebracht hebben. De verſchillende Lighaamen, die hier by een gegroeid zyn, hebben het ſtuk ſteen, waar aan zy zich gehegt hebben, geheel bedekt. By Letter A. vertoond zich eene fraaye Kampernoelje met getandde opſtaande Blaaden, eene gelyke ſoort als by Num. 4. en andere hier voor beſchreeven. B. Is eene ſoort, waar van wy de beſchryving by het volgende Taf., alwaar dezelve veel grooter en kennelyker voorkomt, geven zullen. Die by C. is van eene vreemde gedaante, zeer veel uiterlyke gelykenis hebbende naa een *Agaricus* of *Fungus*, welke aan de Eike boomen groeid, en die by *Sterbeeck* in zyn *Toneel der Kampernoeljen* pag. 259. K. beſchreeven word. Deze ſoort groeid zeer verſchillend, ſomtyds, gelyk hier, zich plat over een lighaam uitbreidende, wanneer zy in dit geval aan de onderzyde maar glad of zeer fyn geribt zyn. Meeſt ziet men dezelve echter met geheele boſſchen by een, en recht opſtaande gegroeid, wanneer zy aan beide de zyden even eens zyn. Derzelver uiterlyk aanzien is golfachtig, eenigzins gelyk de Herſenſteenen (*Maeandrites*) doch tuſſchen die golfachtige verhevenheeden ziet men geſterde Pooren met fyne en kleine opſtaande gekartelde blaadjes, 't geen hen tot de Sterſteenen (*Madrepora*) brengt. Derzelver koleur is grysachtig. By D. vertoonen zich verſcheide Sterreſteenen, die in de volgende Tafereelen nader voorkoomen. E. is een Houtachtig Heeſtertje, met een geknobbelde Koraal Tarter van eene bruine koleur begroeid. F. is een Wormneſt, zoo als by Num. 5. hier boven beſchreeven. Terzyden, of tuſſchen de twee verſchillende Kampernoeljes, heeft zich ook noch een fraai Bontemantel ſchulpje vaſt gehegt. Het is een der fraaiſte ſtukken, die my ooit zyn voorgekoomen, en is waarſchynelyk van de Kuſt van Kuraſſouw.

Num. 7. *Beeker of Schootel-koraal, de gedaante van een Trechter hebbende, uitwendig met ronde Pooren, van binnen ſcherp gegroefd.*

Deze lighaamen zyn zeer verſchillende zoo in hunne uiterlyke gedaante als ſaamenſtelling der deelen. Veeltyds vinden wy hun in eene recht trechter- of Beekerachtige figuur, hetzy die uit een enkelden omtrek beſtaat, of dat zy, gelyk wy dezelve hier verbeelden, naa binnen met verſcheide ſlingerige bochten gegroeid is: ſomtyds ziet men dezelve ook gelyk groote ronde Schootels, niet heel diep, uit het midden ſchuins, gelyk een uitgeholde platte Kegel, eenigzins oploopen. Deze, welke hier verbeeld is, heeft eene graauwe of licht bruine koleur, is ſteenachtig doch bros, de binnenſte zyde is fyn geribt, de buitenſte iets gladder, en met veele kleine ronde gaatjes of holligheden. My zyn 'er andere van voorgekoomen, welker binnenſte zyde met geſterde pooren of buisjes bezet waaren. *Gualtieri* in zyn *Index Teſtarum* verbeeld 'er een, dien hy noemt, *Choana ſaxea, criſpata, rugoſa, minimis poris, & verrucis undique exaſperata.* By *Cluſius*, *Beſlerus* en anderen vind men 'er mede. Zy vallen in de Ooſt-Indiſche Zeen.

Num. 8

Num. 8 & 9. *Coralium tubulatum, rubrum, ex plurimis tubulis, teretibus, coagmentatis, compositum.*

Veteres Scriptores, quos *Imperatus*, *Mercatus*, *Beslerus* aliique secuti sunt, Alcyonii nomen huic speciei dederunt. Videtur autem congeries modo esse tubulorum, quos vermiculi marini incolunt. Et hi quidem tam stupendo sæpe numero cohabitant, ut istiusmodi nidorum acervi inveniantur 60 & ultra librarum. Universa massa ex fistulis constat parvis, gracilibus, teretibus, rectis & obliquis, sanguinei coloris, quæ per intervalla inæqualia tenuibus septulis transversis, ejusdem materiæ, inter se colligantur. Fistulæ non omnes cum illis, quas sub se habent, communicant: nonnullæ lateraliter insistunt inferioribus, aliæ perpendiculariter, ac in se mutuo confluunt. Frequens ad oras maritimas Indiæ Orientalis occurrit, & cum aliqua etiam varietate: uti binæ, quas damus, icones docent. Materies, unde constat, videtur eadem esse, quæ Coralii rubri vulgaris.

Num. 10. *Coralium album, lapideum, densum ac compactum; ramis lævibus, teretibus, multum divisis.*

Coralium istud texturæ est firmæ & compactæ. Rami majores foris densi ac læves, utrinque in ramulos abeunt laterales, qui, more majorum, denuo propagines breves, acutas, crispatas, emittunt. Color est ubique albus. In Indiis Orientalibus, rarius tamen, occurrit.

TABULA CENTESIMA ET UNDECIMA.

Num. 1 & 2. *Fungus marinus, lamellis tenuibus, subtiliter dentatis, erectis, ex centro radiatis.*

Distinctiora hic exhibemus istius Fungi exempla, quam quod præcedente tabula, Num. 6. lit. B. habetur. Unde & historiam ejus hoc potius loco dabimus. Dentatæ æque ac non dentatæ species ad idem genus Fungi marini referuntur. Forma hujus speciei plerumque est hemisphærica, planior. Bracteolæ erectæ, radiatæ, perquam teneræ sunt, marginibus subtiliter serratis, omnesque, qua in commune centrum tendunt, deorsum vergunt; ut ibidem veluti intropressæ appareant. Ima facies hujus plantæ aut plana est, aut concava, subtilibusque sulcis, qui itidem versus centrum concurrunt, distincta. Color albus est vel dilute gryseus. Locus natalis in maribus Indicis.

Num. 3. *Fungus marinus, oblongus; bracteolis valde tenuibus, subtiliter denticulatis, erectis, squamosis, ex axi ad peripheriam protensis.*

Hanc inter & priorem speciem discrepantia hæc est, quod oblonga potius, quam orbicularis, hic detur conformatio. Erectæ quoque lamellæ haud recta ad circumferentiam tendunt, sed veluti abruptæ squamas piscium fere æmulantur. Eædem, qua diametro longitudinali appropinquant, itidem deorsum vergunt, profundumque ita sulcum in medio conficiunt. Color paulo magis gryseus est, quam prioris. Cetera tamen conveniunt. Inter nostrates quidam Talpæ marinæ nomen huic rei imponunt: at, quæ Num. 6. habetur, illud sibi magis proprium accepit.

Num. 4.

Num. 8 & 9. *Rood Pyp-Koraal, uit veele ronde opeengestapelde Pypjes saamengesteld.*

De oude Schryveren, uit welke *Imperatus*, *Mercatus*, *Beslerus* en andere zulks overgenomen hebben, gaven deze soort den naam van *Alcyonium*. Het zyn niet anders dan gedeelten der nesten eener soort van kleine Zee-Wormen, welke zig in ontzaglyke meenigte by een voegen, zoodanig, dat 'er Klompen van 60 en meer Ponden, van gevonden worden. De geheele klomp bestaat uit kleine, dunne, ronde recht en schuins opgaande Pypjes, van eene bloed roode koleur; welke op verschillende hoogte, door dunne tusschen vliezen, van dezelfde stoffe, aan elkander verbonden zyn. De Pypjes hebben alle geen gemeenschap met die, welke onder hun geplaatst zyn: sommige staan terzyden, andere recht boven elkander, en loopen in een. Men vindze gemeen op de Oost-Indische stranden, en eenigzins verschillend, gelyk in deze onderscheide afbeeldingen te zien is. De stof, waaruit zy saamen gesteld zyn, schynt overeen te koomen met het rood of Bloed-koraal.

Num. 10. *Wit, steenachtig, dicht en vast Koraal, met gladde ronde en zich veel verdeelende takken.*

Dit Koraal is van een vast en dicht saamenweefsel; de groote takken zyn uiterlyk dicht en glad, en verdeelen zich ter weder zyden in verscheide zy-takken, die, gelyk de groote, wederom met korte, puntige en kronkelachtige uitbottingen bezet zyn. De koleur is geheel wit, het vald in de Oost-Indiën, doch vry zeldzaam.

HONDERD EN ELFDE TAFEREEL.

Num. 1 & 2. *Zee-Kampernoelje, met fyngetandde, opstaande en zeer dunne blaadjes, welke zich uit het midden straalswyze tot een rond uitbreiden.*

Omdat deze ons kennelyker voorkoomen, hebben wy in de beschryving van het voorgaande Tafereel, by Num. 6. Letter B. de beschryving van deze soort tot hier toe verschooven. Zy worden even gelyk de getandde soorten, Zee-Kampernoelje of *Fungus* genaamd. Meerendeels vind men dezelve van eene platte half bolronde gedaante; de opstaande blaadjes, welke zich straalswyze uitbreiden, zyn zeer teer, boven aan de uiteinden fyn getand en gegroefd: zy schieten alle in het midden naa beneeden, waar door zy aldaar als ingedrukt zich vertoonen. Aan de onderzyde is dit gewas of plat of ingeboogen en met fyne groeven, die naa het middelpunt loopen. De koleur is wit of licht graauw. Zy vallen in de Indische Zeen.

Num. 3. *Langwerpige Zee-Kampernoelje, met fyn getandde, opstaande, en zeer dunne schobachtige blaadjes, die zich uit het midden naa buiten uitbreiden.*

Deze soort verschild met de vorige hier in: dat zy geene ronde maar eene langwerpige gedaante hebben. De opstaande blaadjes loopen ook niet recht door, naa de zyden, maar afgebrooken, zoo dat zy niet kwalyk naa visschobben gelyken. Overlangs, in 't midden, schieten deze blaadjes zich ook naa beneeden, waar door zy een diepe sleuf vertoonen. De koleur is wat graauwer als van de voorgaande, anders komen zy met de vorige in de verdere beschryving over een. De Lief hebbers noemen deze soort ook wel de Zee-Mol: doch gemeender word deze naam aan die by Num. 6. gegeven.

Num. 4.

Num. 4. *Fungus marinus, oblongus; lamellis valde tenuibus, ſubtiliter denticulatis, erectis, uno tenore ex axi ad peripheriam decurrentibus.*

Hæc ſpecies primæ, quam tertiæ, ſimilior eſt. Lamellæ quippe continuo ductu ex medio ad ambitum feruntur, paulo tamen rudius ſerratæ. Oblonga quoque figura, & medius ſulcus differentiam facit. Color etiam magis ſubluteus.

Num. 5. *Fungus marinus, oblongus, grandis; lamellis tenuibus, parvis, erectis, ſubtiliter dentatis, ſquamoſis; Pileus Neptuni dictus.*

Rerum naturalium Curioſi nomen Pilei Neptuni huic plantæ dederunt, quia averſa ſede concava eſt & qualemcunque hinc pilei ſimilitudinem præ ſe fert. Plerumque tamen convexior eſſe ſolet & circumferentia rotundiore. Rarius autem ſulcus ille cernitur, qui hic per medium decurrit, uti in prioribus ſpeciebus, quamquam minus profundus. Erectæ lamellæ, ſquamoſæ, paulo craſſiores ſunt, dentibusque majoribus armatæ, quam in prioribus. Inciſuræ dentium quoque rectæ ſunt, & margines iterum denticulati: quo fit, ut ſpecies iſta ad tactum valde aſperam ſeſe exhibeat. Interna cavitatis ſuperficies itidem innumeris ſcatet claviculis, minutis, extantibus. Color eſt dilute gryſeus.

Num. 6. *Fungus marinus, oblongus; lamellis minimis, ſquameis, ſubtiliter denticulatis, erectis, in medio dorſo ſtellatis; cui nomen eſt Talpæ marinæ.*

Hic eſt, qui præ ceteris nomen Talpæ marinæ obtinuit; tametſi forte aptius cochleæ terreſtri nudæ, aut hirudini in aquis foſſarum degenti, comparari poſſet. Lamellæ erectæ admodum breves & minutæ ſunt, parvis denticulis ſerratæ, ac denſe inter ſe coactæ. In medio dorſo plerumque etiam devexus cernitur ſulcus, ibidemque bracteolæ in modum ſtellæ compoſitæ digeruntur. Averſa facies ſimiliter, ut in prioribus, plus minus concava eſt: marginem tamen ejus lamellæ obſident; ſed in medio ſubtiles extant ſpinulæ. Color eſt proxime, qualis priorum. Locus natalis in maribus Indicis, præſertim ad oras Amboinæ.

Quæ de his rebus, quas in hac tabula hucusque expoſuimus, apud indefeſſum Naturæ Scrutatorem *Rumphium* in *Herbario Amboinenſi* annotata inveniuntur, admodum memorabilia ſunt. Libro nimirum XII. cap. XXVI. ita loquitur. *Sub aqua hi Fungi obducti ſunt craſſo viſco inſtar Papedæ vel amyli, quorumque plicæ elevatiores gerunt oras inſtar denticulati limbi acicularum, quo fœminæ utuntur, hi inſuper obſeſſi ſunt innumeris oblongis veſiculis, ex eadem Papeda formatis, in quibus aliquod vivum, ſeu inſectum obſervatur, ſi accurate ſub aqua examinentur: quam primum vero extra aquam protrahuntur, hic mucus & veſiculæ inter plicas latent, & deliqueſcunt inſtar placentæ marinæ, teterrimum cauſantes fœtorem, antequam per pluvias abluantur.* Iſtud teſtimonium tanti Autoris, qui utinam naturam horum corporum accuratius indagaſſet! manifeſta, meo quidem arbitratu, documenta vitæ animalis in his fungis exhibet; maxime ſicubi & una conſiderentur, quæ a ſagaciſſimo *Ellis* hiſce temporibus detecta in nuperrime edito ejus tractatu de *hiſtoria naturali Coraliorum* exponuntur. Quæ porro idem *Rumphius*, eodem loco, ſuperaddit, ingenium ſaxearum id genus concretionum magis etiam de-

Num. 4. *Langwerpige Zee-Kampernoelje, met fyn getandde, opſtaande en zeer dunne doorloopende blaaden, die zich uit het midden naa buiten uitbreiden.*

Deze ſoort heeft meerder overeenkomſt met de eerſte, de opſtaande blaaden loopen door, doch zyn aan hunnen boven kant wat oneffener. Voor het overige verſchild dezelve insgelyks door de langwerpige figuur en ſleuf. De koleur is wat geelder.

Num. 5. *Groote Langwerpige Zee-Kampernoelje, met kleine ſchobachtige, fyngetandde, opſtaande dunne blaadjes, Neptunus Muts genaamd.*

De Liefhebbers der Natuurlyke zeldzaamheeden hebben aan deze ſoort de benaming van Neptunus Muts gegeven, omdat deszelfs onderſte zyde, welke geheel ingebogen en hol is, naa eene Kap of Muts gelykt. Veeltyds ziet men dezelve eene ronder en verhevener gedaante hebben, doch zeldzamer deze ſleuf, welke over deszelfs midden, hoewel zoo diep niet als by de vorige ſoorten, heenen loopt. De opſtaande ſchobachtige blaadjes zyn iets dikker, en ſterker getand als de vorige ſoorten; de inſnydingen der tandjes zyn recht, en ieder tandje is boven en terzyden weer met verſcheide tandjes bezet, 't geen deze ſoorten zeer ſcherp in het aanraaken doet zyn. Even eens is de binnenſte zyde met oneindig veel kleine opſtaande puntjes voorzien. De koleur is lichtgraauw.

Num. 6. *Langwerpige Zee-Kampernoelje, met zeer kleine, ſchobachtige fyngetandde opſtaande blaadjes, welke zich midden op den rug ſterswyze vertoonen, de Zee-Mol genaamd.*

Het is deze ſoort, welke eigentlyk den naam van Zee-Mol verkregen heeft, alhoewel dezelve veel meer naa een Weg-of naakte Land-Slak gelykt, of naa die Bloedzuigers, welke zich in de ſlooten onthouden. De opſtaande blaadjes zyn zeer kort en klein, fyn getand, en dicht tegens elkander geplaatſt. Op den rug, in 't midden, ziet men ook meeſt eene ingeboge ſleuf, en aldaar vertoonen zich de getandde blaadjes ſterswyze. Van onderen komen zy met de vorige ſoorten over een, en zyn ſomtyds min of meer ingebogen, en rondsom aan den kant vertoonen zich de blaadjes noch, doch in 't midden is dit ſoort fyn gepunt. De koleur is genoegzaam als die der vorige ſoorten. Zy vallen in de Indiſche Zeen, voor al op de Amboinſche ſtranden.

Het geen ten opzichte dezer Lighaamen, waarvan wy in dit Tafereel tot nu toe geſprooken hebben, by den onvermoeiden Natuurdoorzoeker *Rumphius*, in zyn *Ambonſch Kruidboek* is aangeteekend, ſchynd zeer aanmerkelyk. Hy zegt in zyn XII. Boek XXVI. Hoofdſtuk. *Onderwaater zyn ze bekleed met een dikken ſlym, als Papeda of Styfzel, en welkers ploojen verheevener kanten hebben, ſchier als Speldewerk van vrouwen, die zyn daar en boven behangen met ontelbare langwerpige blaasjes, van dezelfde Papeda gemaakt, daar aan men eenig leven beſpeurt, als men ze nauw onder water bekykt, maar zoo dra men ze buiten 't water brengt, zoo zakt dezen ſlym, en blaasjes tuſſchen de ploojen in, en verſmelt als andere zeequallen, makende een zeer ſtinkende lugt, eer het door den regen afgeſpoeld word.* Deze getuigenis van dien Schryver (het was te wenſchen dat hy de Natuur dezer Lighaamen nader onderzogt had) geeft, naa myn denkbeeld, vry klaare bewyzen voor de Bezieldheid dezer Lighaamen, vooral als men daar by nagaat, de nadere ontdekkingen in het onlangs uitgekomen Werk van den onvermoeiden Heer *Ellis*, handelende over de *Natuurlyke Hiſtorie der Koraal-Gewaſſen.* Maar 't geen de eigenſchap dezer ſteenachtige Lighaamen een nieuw licht byzet, is by *Rumphius* in het zelfde Hoofdſtuk wat verder aangeteekend. Hy

declarant: ait enim: *Plurimi plani incumbunt rupibus Corallinis, locum non mutantes, licet ipsis non fixi sint.* Et paulo inferius, ubi de *Fungo saxeo oblongo* agit, hæc habentur: *laxe etiam Corallinis incumbunt saxis, nec locum mutant.* Multum sane miror, doctissimum Naturæ Mystam, ista animadversione nec instigatum fuisse ad scrutinium ulterius, nec ad dubitandum, an quidem pro veris plantis, prout ipse dubitanter de iis pronunciat, an potius pro ædificio animalculorum, haberi hæc corpora debeant. Neminem Naturæ Curiosorum, qui laudatum D. *Ellis* tractatum modo inspexerit, latere potest, complura istorum corporum ab animalculis, Polypis dictis, habitari. Superest, ut decernatur, utrum more plantarum nata, deinceps ab incolis suis occupentur, an vero & ab his de industria construantur. Quod si igitur, quæ de illis testatur *Rumphius*, perpendantur, *libere nimirum rupibus incumbere, & aliquid vivens in iis animadverti;* numne licebit statuere, saxea istiusmodi concrementa, undiquaque libera, neque alteri cuidam corpori affixa, plantas esse? Quando autem idem *Rumphius* opinatur, nec locum illa mutare, etiamsi nuspiam adnata sint; mihi quidem, juxta receptum in historia naturali axioma, nihil frustra fieri, verosimilius videtur, animata hæc corpora omnino vim habere locomotivam, & pro exigentia animalium, quibus pro domicilio sunt, sive pabuli acquirendi causa, seu alias ob necessitates locum mutare.

Num. 7. *Fucus marinus; plicis crassis, erectis, inter sese convolutis.*

Multa sæpe est hujus speciei varietas ratione crassitiei non minus, quam convolutionis plicarum. Inter juga plicarum foveæ habentur magis minusve profundæ, quæ oppositis utrinque lamellis, tenuibus, arcte compositis, instar *Macandritæ*, stratæ sunt. Color, ut omnium istarum specierum, ex gryseo albidus est. Litora saxosa eam frequenter exhibent. Dixerim fere hanc ipsam esse, quam *Boccone* in *Observationibus suis* os ignotum undulatum vocat.

Num. 8. *Fucus marinus; lamellis non dentatis, erectis, tenuissimis, implicatis.*

Vix discrepat hæc species ab illa, quam Tab. CVIII. Num. 3 & 5. descripsimus. Attamen paulo est densior & nitidior.

Num. 9. Et hanc jam aliquoties superiore tabula depictam descriptamque dedimus. Affixit sese ramulo corallino, eaque de causa hic proponitur, ut pateat res istas obviis quibusvis corporibus indiscriminatim sese applicare.

TABULA CENTESIMA ET DUODECIMA.

Num. 1. *Lapis corallinus, globosus, undulatus; plicis crassis, inter se convolutis, superne glabris; cui nomen a Cerebro datum est.*

Encephalodes inde dicitur, quod conformatione sua utcunque referat cerebrum animalium, remoto cranio, nudatum. *Mercato Lapis lumbricatus* & *Lapis corallites* audit: *Beslero Massa coralloides, Placenta coralloides: Gualtieri Maeandrites: Boccone* in modo laudatis *observationibus Astroites undulatus.* Recte

Hy zegt: *De meeste leggen plat op de Kraalklippen, van plaats niet veranderende, al zyn ze daar aan niet vast:* en wat verder, spreekende van de *Fungus saxeus oblongus: Zy leggen ook los op de Kraalklippen, en veranderen van plaatze niet.* Het verwondert my ten hoogsten van dien geleerden Natuur-Kenner, dat zyne opmerkingen hem tot geen verder onderzoek opgeleid, en in twyfel gebracht hebben, of hy waarlyk Planten, zoo als hy ze zelf twyfelachtig beschryft, dan of hy 't werk van Dieren voor zich had. Elk Natuurkundige, het Werk van den Heer *Ellis* en andere ingezien hebbende, is thans bewust, dat een groot gedeelte dezer Lighaamen door zeekere Veelvoeten (*Polypi*) bewoond worden: maar nu is de vraag of zy alleen bewoonders dezer Plant-gelykende Lighaamen, dan wel Bouwmeesters zouden zyn? Neemt men nu in aanmerking het zeggen van *Rumphius* omtrend deze Lighaamen; *dat zy los op de Klippen leggen, en men 'er eenig leven in of aanbespeurd*; hoe zal men dan durven onderstellen, dat Steenachtige Lighaamen, van natuur als deze, geheel los en aan geen ander lighaam vast gehegt, Plantgewassen zouden zyn. Aangaande het gevoelen van *Rumphius*, namentlyk, dat deze soorten niet van plaats veranderen, alhoewel dezelve los liggen, het komt my volgens de bekende regelen in de Natuurkunde, dat in dezelve niets vruchteloos geschied, waarschynelyker voor, dat deze bezielde Lighaamen onder de *van plaats veranderende* behooren zullen; en naa 't gelang van het Dier of de Dieren, die dezelve bewoonen, het zy om beter voedsel als anders, van plaats verwisselen.

Num. 7. *Zee-Kampernoelje, met dikke opstaande en dooreengeslingerde ploojen.*

De gedaante dezer soort verschild dikwyls zeer veel, zoo in de dikte als dooreenslingering der ploojen. Tusschen deze ploojen zyn dezelve somtyds meer of minder ingezonken of gegroefd; en deze ingroevingen zyn terwederzyden, tegen over elkander, gelyk de Hersensteenen, *Maeandrites*, met dichte en fyne ploojen of bladjes. Hunne koleur is, gelyk van alle deze soorten, graauwachtig wit, en zy zyn zeer gemeen aan de klippige stranden. Het schynd my toe, dat deze soort dezelfde is, welke *Boccone* in zyne *Natuurkundige Naspeuringen*, het onbekende gewaaterd Been noemt.

Num. 8. *Zee-Kampernoelje, met ongetandde, opstaande en zeer dunne dooreengeslingerde blaadjes.*

Deze soort is genoegzaam niet verschillende van die, welke wy Tab. CVIII. Num. 3 & 5. beschreeven hebben. Deze is wat dichter en zuiverder dan de voorgaande.

Num. 9. Dit soort, is mede reets verscheide maalen in het vorige Taf. verbeeld en beschreeven. Dezelve heeft zich alleen maar aan een klein Koraal-takje vast gehegt, en word dus hier verbeeld om de onverschilligheid aan te toonen in het verkiezen dier Lighaamen, waar aan zy zich vasthegten.

HONDERD EN TWAALFDE TAFEREEL.

Num. 1. *Rond Gewaterd Koraalsteen, welks dikke en dooreengeslingerde ploojen van boven glad zyn, Hersensteen genaamd.*

De naam van Hersensteenen is afkomstig uit hunne overeenkomende gedaante, die zy voor al met de Hersenen der Dieren hebben, zoo als zy zig van het Bekkeneel ontbloot vertoonen. *Mercati* noemt dezelve *Lapis Lumbricatus* en *Lapis corallites:* En *Beslerus, Massa coralloides, Placenta coralloides. Gualtieri, Maeandrites: Boccone* in zyne meergemelde *Natuurkundige Naspeuringen*, noemt hem

Recte quidem undulatus dicitur, quia ſuperficies ejus externa undarum volutationes haud inepte exprimit: at Aſtroitæ nomen malim ſervari aliis ſpeciebus deinceps ſecuturis. Accedo ſententiæ Clariſſimi *Burmanni*, quum in annotatione ſua ad cap XXVII, libr. XII, Herbarii Amboinenſis *Rumphii*, ſtatuit, hunc ipſum lapidem habendum eſſe pro *ſaxo calcario* aut *capitato*, cujus ingentia ſtrata in inſulis Moluccanis inveniri, calcemque vivam inde urendo confici Autor teſtetur. Nec diffiteri tamen poſſum, deſcriptionem horum lapidum *Rumphianam* perobſcuram eſſe.

Indubium eſt, id genus lapides reperiri ſtupendæ molis, nec certam ſemper ſervare formam. Plerumque nihilominus aut globoſi ſunt, aut ovati. Undarum juga elevata dorſo tument planiore, lævi, inter hæc innumeræ cernuntur bracteolæ, oppoſitæ, in commune centrum coëuntes, quæ ſua poſitione itidem undulati quid exhibent. Sepimenta iſthæc membranacea introrſum quoque ſeſe exporrigunt: quo fit, ut ſubſtantia horum lapidum ſpongioſa appareat. In vetuſtis tamen & grandioribus maſſis foveæ ac rimæ utplurimum materie corallina ſuffarciuntur. Color eſt dilute gryſeus. Locus natalis in Mediterraneo æque ac Indicis maribus.

Num. 2 & 3. *Lapis corallites, irregularis, undulatus; plicis inter ſe convolutis, ſuperne acuminatis.*

Priori quidem ſimilis, differt tamen ratione undulatarum plicarum, quæ in dorſa acutiora aſſurgunt. Intermediæ quoque lamellæ magis inter ſeſe diſtant, ductuque obliquiore & profundius deorſum feruntur.

Num. 4. *Lapis corallites, irregularis, undulatus; plicis per diverſa plana digeſtis.*

Credibile mihi videtur, fragmentum hoc eſſe laterale. Dixeris ideo nullatenus a priore diſcrepare, ſicubi a latere ſiniſtro adſpexeris.

Num. 5. *Lapis corallites, globoſus, undulatus; plicis craſſis, tortuoſis, ſuperne velut canaliculatis.*

Lata plicarum juga hic aliquantum ſulcata ſunt. Nec forſan longe a veritate abſuerit, qui ponat, hanc ſpeciem ab illa Num. 1. haud diverſam eſſe, latasque & tumentes plicas tempore demum oppleri penitus ac conſolidari.

Num. 6. *Lapis corallites, globoſus, undulatus; plicis craſſis, tortuoſis, ſimiliter, ac interſtitia, lamellatis.*

In hac ſpecie elevatæ rugæ dehiſcunt, bracteolisque haud minus, quam reliqua pars, diſtinguuntur. Laterales quoque eminentium jugorum parietes perpendiculariter aſſurgunt.

Num. 7. Ab illo Num. 5. non differt, niſi plicarum jugis gracilioribus.

Num. 8. *Aſtroites irregularis; foveis ſtellatis amplis, nequaquam rotundis, ſed anguloſis.*

Quæ inter Aſtroitas & Maeandritas intercedit differentia, a multis perperam prætervifa, in eo ſita eſt,

hem *Gewaterde Sterſteen.* Het kenteeken dezer benaming is goed, dewyl deze ſteenen zeer wel de Golvende beweging van het Waater verbeelden; doch de benaming van Sterſteen behoord aan de ſoorten, die noch ſtaan te volgen. Ik ben met den geleerden Heer *Burmannus* volgens zyne aanteekening op het XXVII. Hoofdſtuk van het XII. Amboinſche Kruid-Boek van *Rumphius*, van gevoelen, dat deze ſoort de zoogenaamde *Zee-Kalkſteen* of *Kopſteen* van den Schryver zyn zal, en waar van geheele Reven of Banken op de Molukſche Eilanden gevonden worden, daar zy tot het branden der Kalk dienen. Echter vinde ik my verplicht te zeggen, dat de beſchryving dezer lighaamen ten dien opzichte by *Rumphius* zeer duiſter is.

Het is zeeker, dat deze Koraalſteenen van verbazende grootte gevonden worden, en dat zy geene vaſte gedaante behouden; nochtans vertoond zich deze ſoort veeltyds, het zy in eene ronde of lankwerpig ronde figuur. De ploojen of golvingen zyn verheeven, van boven vlak of glad, tuſſchen beide met oneindige tegen over elkander ſtaande vliezen, die in het midden tegen elkander ſtooten, en weer eene fyne golvende figuur maaken. Van binnen loopen deze vliezige affcheidingen door, 't geen deze Koraalſteenen ſponsachtig doet zyn; doch, in de oude en groote ſteenen word deze holligheid al meeſt met Koraal-ſtoffe vervuld. Zy vallen zoo wel in de Middelandſche als Indiſche Zeen, en zyn alle van eene licht graauwe koleur.

Num. 2 & 3. *Onregelmatig gewaterd Koraal of Herſenſteen, welks dooreengeſlingerde ploojen van boven ſcherp zyn.*

Deze ſoort verſchild van de voorgaande, doordien de golfachtige verheeven ploojen minder vlak en ſcherper zyn. De tuſſchenvliezen ſtaan wyder van een, en ſchieten ſchuiner en dieper nederwaards.

Num. 4. *Onregelmatig gewaterd Koraal of Herſenſteen, welks ploojen boven elkander geſchikt zyn.*

Ik ben van gevoelen, dat dit een afgebrooken ſtuk is, en van terzyden te zien. Het ſchynd genoegzaam dezelfde ſoort als de voorgaande, vooral, als men deze aan de linker zyde beziet.

Num. 5. *Rond gewaterd Koraal of Herſenſteen, welks dikke en dooreengeſlingerde ploojen van boven eenigzins zyn ingeſneeden.*

De breede ploojen van deze ſoort zyn eenigzins hol, en men zal mogelyk niet verre van de waarheid zyn, in te veronderſtellen, dat deze en de eerſte by Num. 1. dezelfde is, en dat de breede verheeven ploojen door den tyd geheel dicht en vaſt worden.

Num. 6. *Rond gewaterd Koraal of Herſenſteen, welks dikke en dooreengeſlingerde ploojen, gelyk het overige, vliesachtig geſcheiden zyn.*

In dit ſoort zyn de verheeven ploojen geheel oopen, dat is, gelyk het overige, vlies of bladerachtig. De zyden der bovenſte ploojen ſtaan genoegſaam recht op en neer.

Num. 7. Deze verſchild niet met Num. 5. als dat de opſtaande ploojen wat ſmaller zyn.

Num. 8. *Onregelmatig Sterreſteen, welks geſterde porien niet rond, maar hoekig en groot zyn.*

Het onderſcheid der Sterreſteen en Herſenſteen, 't geen veele, doch zeer verkeerd, door een verwarren, beſtaat hier in: de Herſen-

est, quod Maeandritæ undulata habeant & tortuosa juga; Astroitæ contra perpetuo poros monstrent stellatos, sive orbiculares, seu angulosos: utraque enim figura in eodem lapide quandoque occurrit; ita tamen, ut stella undique circumscripta sit. Utrumque genus spongiosum est, poris per universam substantiam diffusis. Interim nonnulli verorum Astroitarum, quos hoc loco exhibemus, tenui modo cortice constant, qui rupi aliisve lapidibus diversæ naturæ superinductus est atque adhæret: prout sub Num. 9. manifeste videre licet. Plerique Autores nomen *Astroitæ*, *Fungi lapidei porosi*, aut *Spongiæ Corallitæ*, illis imponunt.

Rarior est, quam hoc articulo proponimus, species. Lamellæ, quæ stellam conficiunt, in medio profunde descendunt. Stella quælibet distincta est atque ab aliis interventu porosorum sepimentorum separata. Color dilute gryseus est, nonnunquam in luteum vergens. In maribus Indicis aliisque inveniuntur.

Num. 9. *Astroites globosus, ima & laterali parte conspiciendus, stellulis minutis, radiatis, in medio devexis.*

Huc etiam refer Num. 12. 14. 17 & 18. Omnia hæc exempla ad unam eandemque speciem pertinent, nec nisi magnitudine pororum aut stellarum differunt. Stellulæ quidem singulæ seorsim consistunt; nec tamen, ut in aliis speciebus, sua quælibet fimbria circumscriptæ sunt. Astroites Num. 9. tenui modo crusta constat, lapidi calcario superinducta.

Num. 10. 11. 16. 20 & 21. *Astroitæ globosi; poris irregularibus, angulosis.*

Ad speciem, quæ sub Num. 8. descripta est, referri debent; longe tamen subtilioribus & magis addensatis bracteolis constant.

Num. 13 & 22. *Astroitæ globosi; poris in medio depressis, in ambitu tantillum extuberantibus.*

Quum lamellæ stellularum in peripheria paulo elevatiores sint, superficies hujus speciei rudior ac asperior ad tactum apparet, hacque nota facile est eam a ceteris dignoscere.

Num. 15 & 19. *Astroites oblongus; fimbria singulorum pororum itidem lamellata.*

Orbiculares stellulæ hic in ambuitu suo minimis circumscriptæ sunt bracteolis, erectis, quæ undiquaque per omnia stellularum interstitia sese diffundunt.

Num. 23. 24. 25. 26 & 27. *Fungi marini, oblongi; parietibus crassis, erectis, compressis, oblongam veluti ac lateraliter compressam scutellam imitantes.*

Ut conformatione differant, omnes tamen ad illam speciem, quæ Tab. CXI. Num. 7. descripta est, pertinent. Scutellæ formam æmulantur: ambiens enim extansque ora passim ad latera intropressa est. Intus bracteolæ comparent subtiles, acuminatæ, quæ inde ab extante ora, & qua hæc intropressa est, profunde deorsum versus medium tendunt. Color, qualis omnium istarum specierum, dilute gryseus, veluti lapideus est, locusque natalis idem in maribus Indicis aliisque.

Num. 28.

sensteen heeft golfachtig dooreengeslingerde figuuren, de Sterresteen in tegendeel heeft altoos Sterachtige porien, hetzy die rond of hoekig zyn, 't geen dikwyls beide in een en 't zelfde lighaam plaats heeft, evenwel is de Ster altyd geslooten. Beide deze soorten zyn sponsachtig, doordien de porien door den geheelen steen doorloopen, echter zyn 'er eenige van de eigentlyke Sterresteenen, welke wy hier verbeelden, die maar alleen uit eene dunne schors of schil bestaan, welke over de klip en andere steenen, waaraan zy zich hegten, schynd gelegt te zyn, en zoo als hier by Num. 9. genoegzaam te zien is. Men vind dezelve by de Schryvers meest onder de benaming van *Astroites*, *Fungus Lapideus porosus*, *Spongia corallites &c.*

Num. 9. *Rond Sterresteen, van onderen en terzyden te zien, met kleine, straalswyze en in het midden naa beneden toeschictende Sterretjes. Zoo mede* Num. 12. 14. 17 & 18.

Deze zyn alle andere soorten, en alleen maar in grootte der porien of ster verschillende. De Sterretjes staan wel ieder op zich zelve, doch zyn niet, gelyk andere soorten, door een omtrek omgeven. Deze by Num. 9. is maar eene dunne schors, welke zich op een kalkachtig Lighaam heeft vastgehegt.

Num. 10. 11. 16. 20 & 21. *Ronde Sterresteenen, welks porien onregelmatig en hoekig zyn.*

Zy behooren tot de vorige soort, hier voor by Num. 8 beschreeven, doch zyn veel fynder en dichter.

Num. 13. & 22. *Ronde Sterresteenen, welks porien in 't midden ingezonken en zich rondsom iets verheffen.*

Doordien de blaadjes, waar uit de gesterde porien bestaan, rondsom iets hooger zyn, zoo zyn deze soorten ruw en scherp in het aanraaken, waardoor men dezelve lichtelyk van andere kan onderscheiden.

Num. 15. & 19. *Langwerpige Sterresteenen, welks porien rondsom door andere omzet zyn.*

De ronde Sterachtige porien zyn rondsom omzet met zeer kleine opstaande blaadjes, die zich van alle zyden van de een tot de andere Sterachtige poor uitbreiden.

Num. 23. 24. 25. 26 & 27. *Langwerpige Zee-Kampernoeljes, met dikke opstaande en ingeboogen zyden, een langwerpig en terzyden ingebogen Schoteltje gelykende.*

Deze soorten, hoe verschillende in gedaanten, zyn dezelfde, welke wy in Tab. CXI. Num. 7. beschreeven hebben. Die wy hier verbeeld zien, zyn Bak-of Schotelachtig, doordien zy een rondsomloopenden en opstaanden kant hebben, die terzyden hier en daar is ingeboogen. Van binnen vertoonen zich fyne, en scherpe blaadjes, die van den opstaanden kant, en daar zy ingebogen is, zich diep nederwaards naa het midden begeven. Zy vallen in de Indische en andere Zeen, en hebben, gelyk alle deze soorten, eene lichtgraauwe en steenachtige koleur.

Num. 28.

Num. 28. 29 & 30. *Fungi marini globosi & oblongi; lamellis tenuibus, erectis, non denticulatis.*

Vix discrepant a Num. 1 & 2 superioris tabulæ. Disci hinc potest, figuram istorum corporum incertam esse. Erectæ bracteolæ tenues sunt, non dentatæ, dense compositæ, & cultri velut aciem habent.

Num. 31 & 32. Hic Talpam marinam, quam priore tabula sub Num. 6. descripsimus, utroque latere conspiciendam damus.

TABULA CENTESIMA ET TERTIA DECIMA.

Coralium grande, cornu cervini forma; ramis latis, planis; poris innumeris, tubulatis, intus stellatis.

Rariori huic Coralio, quod dedimus, nomen competere videtur ob externam conformationem, qua cornua cervina juniora, ramosa, complanata, spongiosa, refert. Utrinque in latos tenuesque ramos sese expandit. Superficies undiquaque tubulis extantibus, minutis, aspera est, qui ope microscopii intus examinati, cavitatem monstrant stellula obsessam. Inde spongiosum est, leve, simul tamen asperum ac rude ad tactum. Ad basin, qua fragmento rupis adfixum est, nonnulli istorum tubulorum quoque comparent. Unde forsan modum, quo nascitur & crescit, utcunque eruere licet. Color est ex subluteo gryseus. Locus natalis verosimiliter in maribus Indiæ Orientalis. Plerique Autores, Boerhaavius, Gualtieri & alii ad *Madreporas* referunt.

TABULA CENTESIMA ET QUARTA DECIMA.

Num. 1. *Coralium, cornu cervini forma; ramis teretibus, acutis; poris plurimis, tubulatis, intus stellatis.*

A priore diversum hoc Coralium illa æmulatur cervorum cornua, quæ multos teretesque ramos habent. Caudex medius, teres, utrinque & nonnunquam per omnem suum ambitum, in ramos teretes, æquales, sese dividit, hique iterum in alios, omnes tamen in cuspidem desinentes. Universa superficies quoque obsessa est tubulis exiguis, erectis, intus stellatis. Color est obscure luteus, ad rufum vergens; plerumque tamen ex gryseo albicans. In maribus Indiæ Orientalis & Occidentalis crescunt & *Madreporis* tubulatis, stellatis, quoque annumerari debent.

Imæ sedi elegantissimi hujus Coralii alia sese affixit species plane diversa, quæ *Muscus lapidosus Imperato* audit. Crescit is forma prorsus irregulari: plerumque tamen foliis gaudet latis, ventilabriformibus, similitudine quorumdam Agaricorum. Primo hæc intuitu solida & lævia apparent; at curatius examinata, intus aliquantum porosa sunt, externa autem superficie innumeris foraminulis, parvis, rotundis, distincta: quo fit, ut a nonnullis Autoribus inter *Milleporas* referantur. Color est, qualis saxorum, gryseus, undiquaque minutis punctis, fuscis, quæ adnatæ spongiosæ materiæ debentur, varius. Muscus hic corallinus sæpe & saturate luteus invenitur.

Num. 2. *Paxilli corallini, cuspidati vel aciculati, intus stellati.*

Modi, quibus Natura res creatas produxit, numero ac varietate infiniti sunt. Quod hoc loco exhibemus, corpus corallinum ex quatuor constat paxillis, teretibus, recta assurgentibus, qui in cuspides singuli capillares desinunt. Ob eorumdem eximiam longitudinem, quæ tabulæ magnitudinem excedebat, perfractos depingere oportuit. Inde, quæ a latere sunt, quatuor fragmenta concipi debent tanquam im-

po-

Num. 28. 29 & 30. *Ronde en Langwerpige Zee-Kampernoeljes met dunne opstaande en ongetandde blaaden.*

Zy verschillen weinig van Num. 1 & 2. in het vorige Tafereel, hunne gedaante schynd onstandvastig, zoo als in deze te zien is. De opstaande blaadjes zyn dun, ongetand, scherp gelyk een Mes, en dicht tegens een.

Num. 31 & 32. Hier verbeelden wy de Zee-Mol, in het voorgaande Tafereel by Num. 6. beschreeven, aan beide de zyden.

HONDERD EN DERTIEND TAFEREEL.

Groot, breed en Plat-takkig Harte-Hoorn Koraal, met oneindig veel kleine buisachtige poren, welke van binnen gesterd zyn.

Dit zeldzaam Koraal hebben wy den naam van Plat-takkig Harte-Hoorn Koraal gegeven, om deszelfs gelykenis, die het uiterlyk heeft, met de platte getakte en vooze, of noch jonge Harte Hoornen. Het breid zich ter wederzyden in breede en dunne takken uit. Overal is het dicht bezet met kleine opstaande buisjes, welke van binnen, door een vergroot glas bezien wordende, zich gesterd en hol vertoonen. Dit maakt het sponsachtig en licht, doch teffens, hard en scherp in het aanraaken. Onder aan het voetstuk, daar het aan een gedeelte der Klipsteen is vastgehegt, vertoonen zich eenige dier buisjes, waar door de wys van deszelfs groeyen kan afgeleid worden. De koleur is geelachtig graauw, en waarschynelyk valt het in de Oost-Indische Zeen. De meeste Schryveren, gelyk *Boerhaave*, *Gualtieri* en andere, brengen deze soorten tot de *Madrepora*.

HONDERD EN VEERTIEND TAFEREEL.

Num. 1. *Rond en spits-takkig Harte-Hoorn Koraal, met veele buisachtige poren, welke van binnen gesterd zyn.*

In tegenstelling van het voorgaande, gelykt dit Koraal naa die

Harte-Hoorns, welke veele en ronde takken hebben. De middelste ronde stam verdeeld zich ter wederzyden, en somtyds aan alle zyden, in even gelyke ronde takken, en deze wederom in andere; alle spits uitloopende. Over het geheel is deze soort mede bezet met kleine opstaande buisjes, welke inwendig gesterde poren hebben. De koleur van deze is donker geel, naa 't rosse overhellende, anders ziet men dezelve doorgaans graauwachtig wit. Zy vallen in de Oost- en West-Indische Zeen; en behooren mede tot de Buisachtige gesterde *Madrepora*.

Onder aan deze fraaje Koraal-tak heeft zich noch een ander en geheel verschillende vast gehegt. Het is eene soort der *Muscus lapidosus* van *Imperatus*, welke in zeer onregelmatige gedaante groeid; doch doorgaans vind men dezelve in breede waajerachtige blaaden, niet ongelyk aan sommige *Agarici* of Boom-zwam. Uiterlyk schynen zy vast en dicht, maar indien men dezelve wel beziet, zyn ze van binnen eenigzins poorachtig, en van buiten met zeer veele kleine ronde gaatjes, waar door zy van eenige Schryvers *Millepora* genaamd worden. De koleur is steen graauw, overal met kleine bruine plekjes bezet, die niets anders zyn dan eene vooze of sponsachtige stoffe, welke zich daar op vast gehegt heeft. Dikwyls is deze Koraal-Zwam mede van eene hoog-geele koleur.

Num. 2. *Priem-of Naaldachtige en van binnen gesterde Koraal-penne.*

De verschillende wyzen, op welke de Natuur haare schepselen voortbrengt, zyn oneindig. Het Koraalachtig Lighaam, 't geen wy hier verbeelden, bestaat uit vier ronde, recht opstaande Naalden of Pennen, welke Hair-fyn uitloopen. Dezelve zyn hier afgebrooken vertoond, dewyl het bestek dezer Plaat niet groot genoeg was om dezelve in hun geheel te verbeelden. De vier stukken die terzyden staan, behooren op de andere, welke noch op

het

poſita illis, quæ in rupe etiamnum defixa cernuntur. Externa ſuperficies tenuiſſimis veluti coſtulis diſtincta eſt, & undiquaque minimis lineolis ac maculis, marmoris in modum, albido ſuper fundo variegata. Intus ad fracturæ ſuperficiem porus cernitur ſtellatus, qui per univerſam paxilli longitudinem decurrit. Dubito, num *Rumphio*, Herbarii Amboinenſis parte VI. pag. 226. dicatur *Palmijuncus marinus, albus; Kalbahaar puti lacki lacki.*

Num. 3. *Frutex marinus, corneus; ramis erectis, planiuſculis, qui utrinque ſpinas emittunt.*

Prioribus tabulis plures ejus generis frutices jam depicti deſcriptique a nobis ſunt. Rami recta aſſurgentes, utroque latere, plurimis ſpinis, ſine ordine erumpentibus, armati ſunt. Color eſt obſcure fuſcus. In maribus Indicis reperiuntur.

TABULA CENTESIMA QUINTA ET DECIMA.

Num. 1. 2. 3. 4. 5. 6 & 7. *Coralium rubrum, quod a ſanguine nomen habet, ramis ſolidis, teretibus, ſinuoſis, obtuſis.*

Inter omnia Coraliorum diverſa genera ſpeciesque, hoc quidem & notiſſimum eſt & præſtantiſſimum. Forma quarumvis id genus arbuſcularum non una atque eadem eſt ob cauſas accidentarias, quæ plerumque crementum aliter atque aliter determinant. Inde eſt, quod alias in planitiem expanſæ ventilabri formam affectent; alias in omnem ambitum ſuos ramos diſpergant. Majores rami utplurimum teretes ſunt, inque ramulos laterales denuo, ſinuoſe ac æquabiliter, ſeſe partiuntur. Extrema ramorum conſtanter fere, furcæ in modum, in duos abeunt apices, breves, obtuſos, inæqualis longitudinis. Quum hæ arbuſculæ arte nondum repurgatæ ac expolitæ ſunt; prouti in muſeis Curioſorum plerumque occurrunt; rami earum, & maxime caudex, manifeſtis ſulcis, qui regulariter ab ima ſede ſurſum tendentes ſinuoſum eorumdem ductum ſequuntur, interſtincti apparent. Quin & ſæpiuſcule tum complures cernuntur pori, coloris ex cinereo albidi, quos in exemplo Num. 1. conſpicere licet. Baſis, aut ita dicta radix, pro more aliorum Coraliorum, plano latoque pede ſeſe affigit rupi aut cuivis alteri corpori, unde ramis deorſum porrectis ad prominentia ſub aquis ſaxa, horumque in cavitatibus, creſcit. Color eſt ſanguineus, ex quo nomen Coralii ſanguinei accepit: quandoque tamen & pallide rubet, imo in luteum vergit. Tanto fere præſtantius habetur, quo ramis eſt craſſioribus, grandioribus, ſolidioribus, tum quo ſaturiore ac nitidiore tinctum rubore, eoque, quod rarum eſt, prorſus immaculato. Iſtis notis præditum ingenti ſæpe pretio in publicis auctionibus divenditur. En indicem pretiorum, quibus nonnulla id genus Coralia muſei B. *Seba*, quum hoc publice venum diſtraheretur, pro Aula, ut perhibebatur, Haſſo Caſellana comparata, conſtiterunt!

Coralii arbuſcula	XIV unciarum	- - -	florenis 105:
- - - - - -	XVII	- - - - - - - - -	120:
- - - - - -	XI & dimid.	- - - - - -	76:
- - - - - -	VI & dimid.	- - - - - -	52:
- - - - - -	V & dimid.	- - - - - -	60:
- - - - - -	III & dimid.	- - - - - -	42:
- - - - - -	II -	- - - - - -	30:
- - - - - -	III -	- - - - - -	36:

- - - - - IV

het ſtuk der Rots vaſt gehegt zyn. Uitwendig zyn dezelve heel fyn geribt, en overal, door kleine ſtreepjes en plekjes op een witten grond, als gemarmerd; inwendig ziet men aan de afgebrooke oppervlakte een geſterde poor, welke door de geheele Naald doorloopt. Ik twyfel of het de *Witte Zee-Palmbies* van *Rumphius*, in zyn Amboinſch Kruid-Boek, pag. 226., niet zy.

Num. 3. *Hoornachtige Zee-Heeſter, welks opgaande platachtige takken, wederzyds met ſcherpe uitbottingen gewapend zyn.*

In de vorige Tafereelen zyn reeds verſcheiden van deze Bende verbeeld en beſchreeven. De recht opgaande takken zyn aan weerszyden met zeerveele onregelmatig geplaatſte ſcherpe uitbottingen of Doorns voorzien. De koleur is donkerbruin. Zy worden in de Indiſche Zeen gevonden.

HONDERD EN VYFTIEND TAFEREEL.

Num. 1. 2. 3. 4. 5. 6 & 7. *Rood-Koraal, met vaſte, ronde, bochtige en ſtomp toeloopende takken, Bloed-Koraal genaamd.*

Onder alle de verſchillende Geſlachten en ſoorten der Koraalen, is deze de meeſt bekende en waardigſte. De gedaante, ten opzicht der geheele Koraal-Boom, is verſchillende, door de toevallige oorzaaken, welke meerendeels deszelfs groei bepaalen; en 't is hier door, dat men dezelve ſomtyds waajerachtig plat, of anders rondſom naa alle zyden deszelfs takken ziet uitbreiden. De groote takken hebben doorgaans eene ronde gedaante, welke zich bochtig en gelykformig wederom in andere zytakken verdeelen.

Het uiteinde der takken verdeeld zich genoegzaam altyd Vorkachtig, of in twee korte ſtompe punten, de een doorgaans langer als den anderen. Wanneer deze Koraal-takken door geene konſt glad gemaakt of gepolyſt zyn, zoo als zy meeſt in de Kabinetten der Liefhebbers gevonden worden, zoo zyn dezelve, voor al de dikke Tronk of Stam, met zichtbare groeven, welke regelmatig van beneden tot naa boven de bochtige ſlingering der takken volgen. Dikwyls vertoonen zich dan ook zeerveele poren, met eene graauwachtige witte koleur, gelyk hier by Num. 1. word aangeweezen. Het grondſtuk of de anders zoogenaamde Wortel, hegt zich, gelyk andere Koraalen, plat en breed over de plaats of Klipſteen, waar op het met deszelfs takken naa beneeden aan de onderwaater uitſteekende Klippen en in de holligheeden derzelve groeid. De koleur is Bloed-rood, waar door het den naam van Bloed-koraal gekreegen heeft; doch ſomtyds valt het flaauw rood en zelfs naa 't geel overhellende. De waardy van dit Koraal beſtaat voornamentlyk, in dikke, zwaare en groote takken, en in de hooge roode en zuivere koleur, zonder witachtige vlakken, die het veeltyds heeft. Deze goede hoedanigheden hebbende, ziet men de pryzen in openbaare verkoopingen dikwyls zeer hoog. Zie hier zoo als eenige derzelve, in de verkooping van den Heer *Seba* mochten gelden, die toen ter tyd, gelyk men zeide, voor het Hof van *Heſſen Kaſſel* gekogt zyn.

1. van	14 oncen	*f* 105: — : —
——	17 ——	120: — : —
——	11½ —	76: — : —
——	6½ —	52: — : —
——	5½ —	60: — : —
——	3½ —	42: — : —
——	2 ——	30: — : —
——	3 ——	36: — : —

—— 4½

- - - - - - IV & dimid. - - - - - - - 35:
- - - - - - VI & dimid. - - - - - - - 80:
- - - - - - V - - - - - - - - - - 65:
- - - - - - VI & dimid. - - - - - - - 92:
- - - - - - VI & dimid. - - - - - - - 75:
- - - - - - III - - - - - - - - - - 50:

Innoteſcit hinc facile, pretia multum differre, ponderibus licet æqualibus, pro vario coloris gradu, aut ramorum majore minoreve craſſitie. D. *Tavenier* in *Itinerario ſuo per Indias Orientales* teſtatur, Coralium iſtud rubrum apud *Japoniæ* incolas tanto in pretio haberi, ut etiam gemmis præferatur, & gleba ejus, quæ ovi magnitudine eſt, vel viginti mille imperialibus inter ipſos æſtimetur. Præter melioris notæ ramos qui maxime ad varia opera, aut a Curioſis ad muſeorum ornamenta, deliguntur, minores ramuli & fragmenta quoque ad uſus medicatos, tanquam remedium abſorbens, adhibentur. Præmiſſa calcinatione ac lævigatione in minutiſſimum pulverem multæ in eo particulæ ferreæ, ope magnetis, inveniuntur. Menſe Aprili ad Julium usque Coralium iſtud in mari Mediterraneo, ad litora quædam Sardiniæ, Corſicæ, Africæ, Siciliæ, Cataloniæ & Majorcæ, captatur, non ſine periculo, ſubter aquis, ad variam profunditatem, interventu propriorum inſtrumentorum, de rupibus abruptum protractumque.

Comes *Marſigli* inter præcipuos eſt, qui de Coralio rubro egerunt: uti ex ejusdem *Hiſtoria Phyſica Maris* patet. De iis, quæ circa florem Coralii hujus a ſe animadverſa memorat, variæ ſunt variorum opiniones. Doctiſſimi tum Pariſienſis, tum aliarum Academiarum Socii magna cum probabilitate asſerunt, quos Ille flores eſſe exiſtimavit non eſſe, niſi *Polypos*, quorum ante mentionem fecimus. Ceterum quicunque fere Hiſtoriæ naturalis Scriptores, Plinius, Theophraſtus, Cæſalpinus, Boccone, Tournefort, Boerhaave, Tavenier, &c. de hoc Coralio agunt.

Num. 1. Ramum exhibet, quo vix elegantior unquam viſus eſt. Is ſaturo ſanguinis rubore tinctus, paſſim nonnullos monſtrat poros ex gryſeo albicantes. A latere ſiniſtro monſtroſa quædam excreſcentia datur.

Num. 2. Priore vix inferior eſt. Caudices etiam longe craſſiores ſunt, ſed color paulo pallidior.

Num. 3. Ne minimum quidem vitium habet. Ramis modo gracilioribus eſt.

Num. 4. 5. 6. Adjecimus, ut de magnitudinis diverſitate conſtaret.

Num. 7. Fruticulus eſt nodoſiſſimus, poris quidem magnis, at ſuperficiariis modo, diſtinctus, more priorum, fragmento rupis ſpongioſæ, gryſeæ, unde progerminavit, etiamnum inſidens.

TABULA CENTESIMA ET SEXTA DECIMA.

Num. 1 & 2. *Coralium lapidoſum, album; ramis nullo ordine inter ſeſe implicatis, poroſis; poris amplis, intus ſtellatis; Coralium album vulgo dictum.*

Medicis, pro ſuo loquendi more, tres uſitatæ ſunt Coraliorum ſpecies; rubrum puta, quod modo ſub nomine Coralii ſanguinei deſcripſimus; album deinde, quod hoc loco exhibetur; nigrum denique Tab. CIV. Num. 2. deſcriptum. Poſtremum tamen veri Coralii nomen haud meretur; quum potius frutex modo ſit marinus, durus, corneus, qui plerumque nomine *Ceratophyti* venit, raroque in uſu eſt.

Coralium noſtrum ramis gaudet teretibus, lævibus, ſinuoſe ac confuſe inter ſe mutuo contortis, qui un-

—— 4½ — 35: — : —
—— 6½ — 80: — : —
—— 5 — 65: — : —
—— 6½ — 92: — : —
—— 6½ — 75: — : —
—— 3 — 50: — : —

Men ziet hier licht, hoewel 't gewicht egaal is, dat de pryzen merkelyk verſchillen; 't geen of door gebrek van koleur, of, indien die goed was, door de dunheid der takken is veroorzaakt. Volgens eene aanhaaling van den Heer *Tavenier, in zyne Ooſt-indiſche Reize*, word dit rood koraal by de *Japonners* in zoo groote waarde gehouden, dat zy het zelve boven het Edelgeſteente achten; zoo dat eene Kraal, de groote van een Ey hebbende, by hun wel 20. Duizend Ryksdaalders zoude gelden. Behalven de beſte takken van dit Koraal, die tot verſcheide werk, en in de Kabinetten der Liefhebberen gezogt worden, zoo gebruikt men de allerkleinſte en afgebrooken ſtukjes in de Geneeskunde, daar ze als eene Alcalyne ſtoffe nuttig geacht worden. Na eene goede Calcinatie en bereiding tot fyn poeder, vind men door middel der Zeilſteen veele Yzerdeeltjes in het zelve. Men viſcht dit Koraal in de Maanden van April tot in July, in de Middelandſche Zee op eenige der kuſten van Sardinie, Korſika, Afrika, Sicilie, Katalonie en Majorka: daar word het, met veel gevaar, van onderwaater en op verſchillende diepten met daar toe geſchikte werktuigen van de Klippen afgeſcheurd en opgeviſcht.

De Graaf *Marſilli* is een der voornaamſte, die over het Rood-Koraal geſchreeven heeft; zie zyne *Hiſtoire phiſique de la Mer.* Over deszelfs waarnemingen van derzelver *Bloeiſem* zyn verſchillende gevoelens. De ſchranderſte der Paryſche en andere Akademiſten beweeren, op zeer waarſchynelyke gronden, dat Zyne gewaande *Bloeiſem*, niets anders zyn dan die Diertjes, Veelvoeten of *Polypi*, waar van wy voorheen geſprooken hebben. Vervolgens vind men genoegzaam alle de Natuurkundige Schryveren van dit Koraal gewaagen, als Plinius, Theophraſtus, Cæſalpinus, Boccone, Tournefort, Boerhaave, Tavenier enz.

Num. 1. Is een der ſchoonſte takken, die men zien kan, de koleur is hoog bloed rood, hier en daar vertoonen zich eenige poren met eene graauwachtige witte koleur, aan de linkerzyde is een mis-gewas.

Num. 2. Deze is niet minder, de tronken zyn veel dikker, de koleur is wat flaauwer.

Num. 3. Is zonder 't allerminſt gebrek, als alleen dat de takken wat dun zyn.

Num. 4. 5. 6. Zyn hier maar by gevoegd om de verſchillendheden aan te toonen van klein tot grooter.

Num. 7. Is zeer knoeſtig, vol met groote doch ondiepe poren, en, gelyk de vorige, op een ſtuk van deszelfs natuurlyke Rots die ſteengraauw en ſponsachtig is.

HONDERD EN ZESTIEND TAFEREEL.

Num. 1 & 2. *Wit, ſteenachtig en verward dooreengeſlingerd Koraal, welks takken met wyde inwendig geſterde poren bezet zyn, Wit-koraal genaamd.*

De Geneeskundige hebben, volgens haare benaaming, drie ſoorten van Koraal in gebruik gebracht, namentlyk, het Rood-Koraal, 't geen wy hier onder den naam van Bloed-Koraal beſchreven hebben, het Wit-Koraal, 't welk wy hier beſchryven zullen, en het Zwart-Koraal, by Tab. CIV. Num. 2. beſchreeven. De laatſte van deze drie ſoorten is echter geen Koraal, maar eene harde Hoorachtige Zee-Heeſter, welke weinig of in geen gebruik is, en doorgaans onder de benaming van *Lithophyton* beſchreven is.

Dit Koraal heeft ronde gladde takken, die bochtig en zeer verward

undiquaque poris pertusi sunt amplis, multum inter se dissitis, ultra superficiem ramorum utcunque prominulis, intus stellatis & in caveam dilatatis. Rami maximi & crassissimi, raro exemplo, intus passim excavati sunt, nec stellati, sed interna superficie læves, ad similitudinem tubulorum. Color est albus nitidus. In sinubus variorum marium, ut Mediterranei aliorumque, invenitur. *Gualtierio* audit *Acropora alba foraminulis stellatis amplioribus: Coralium album, oculatum, officinarum.* Dubito, num, quod *Labat* in *Itinerario suo per insulas Gallicas Americæ*, tom. 2. pag. 88. memorat, id ipsum, de quo hic agimus, Coralium sit. Notatu certe dignissimum est, quod Autor iste de modo crescendi hujus corporis ibidem narrat.

Num. 3. *Coralium album, lapidosum; ramis nullo ordine inter sese implicatis, ad extremitates stellatis.*

Hæc ejusdem generis altera species est, quæ haud raro, & vel frequentius etiam, quam prior, in officinis pharmacopoeorum pro Coralio albo venalis prostat. Eo tantum differt, quod superficie non sit foraminulenta, extremisque ramis velut in stellas efflorescat.

Num. 4. Fungus modo est marinus, formæ ordinatioris, lamellis tenuibus, erectis, non dentatis, qualem Tab. CIX. Num. 1. descriptum dedimus.

Num. 5. *Coralium tenerum, ramosum, plumatile; poris intus stellatis.*

Mira venustate frutex iste corallinus præcellit. Tenelli ejus rami innumeris constant tubulis aut caliculis, exiguis, calicis in modum ex ora repanda in angustum fundum coëuntibus, intus stellatis; ut ideo quivis ramulus veluti plumosus appareat. Materies fragilis est; color gryseus.

Num. 6. Eadem est Coralii species, quam cochleæ marinæ adnatam Tab. CVIII. Num. 8. exhibuimus.

Num. 7. *Gleba Corallina, alba, calcaria, utplurimum irregulariter globosa, aut ovata.*

Vix aliud nomen, quam pisorum Corallinorum, his glebis commode dederis; nisi singulare pro ipsis genus velis constituere. Topho haud absimiles sunt, nec nisi ad classem Tophorum pertinere mihi videntur. Materies earum calcaria est, alias rudior, alias subtilior; externa facies tuberosa, ramosa; interior compages solida, coacta, nec tamen lapideæ duritiei. Vidi minores, quæ tragematibus plane similes erant. Saepe etiam nautæ hujusmodi glebulas ex creta conficiunt, imperitisque fraudulente pro plantis marinis divendunt. Locus natalis in mari mediterraneo.

Num. 8. *Alcyonium ramosum, ungulæ forma; ramis obtusis, nodosis.*

Quum aptius aliud nomen huic corpori marino imponendum haud succurreret, visum est id ad Alcyonia referre: quo quidem titulo Veteres id genus rerum donasse videntur. Extrinsecus compactum est & satis læve, si exceperis minores quasdam protuberantias. Tenuis cuticula textum molle, spongiosum, irregulare, contegit. Substantia mollis est ac minime ponderosa. Ceterum, quod *Mercati* in *Metallotheca Vaticana* p. 106. depictum descriptumque exhibet, huic nostro prorsus simile dixero, nisi quod porosum sit, minusque addensatum. Color est flavescens. Locus natalis ignotus.

FINIS TOMI TERTII.

ward dooreen loopen. Dezelve zyn over al bezet, doch wyd van een, met wyde poren, die zich eenigzins op de oppervlakte der takken verheffen, en inwendig gesterd of gegroefd zyn. De dikste en grootste takken, 't geen zeldzaam is, zyn doorgaans van binnen doorloopend hol en wyd, niet gesterd, maar van binnen glad gelyk een Kanaal of buis. De koleur is zuiver wit. 'T word in de Inhammen van verscheide Zeen, gelyk de Middelandsche en andere, gevonden. *Gualtieri* noemt het *Acropora alba foraminibus stellatis amplioribus: Corallium album oculatum officinarum*; en ik twyfel of dat geen, waar van *Labat* in zyn 2. Deel pag. 88. der Reize naa de Fransche Eilanden van Amerika spreekt, niet het zelfde Koraal is: 't is zeer aanmerkelyk, 't geen wy omtrend de groeying aldaar by dien Schryver aangeteekend vinden.

Num. 3. *Wit, steenachtig en verward dooreengeslingerd Koraal, welks uiteinden der takken zich gesterd vertoonen.*

Dit is eene tweede soort van het voorgaande en word dikwyls, en zelfs meer dan het voorgaande, in de Winkels der Apotheken voor het zoogenaamd Wit-Koraal verkocht. Het verschild hier in, dat de takken op hunne oppervlakte met geene poren bezet zyn, en dat de uiteinden zich uitwendig gesterd vertoonen.

Num. 4. Is niets anders dan een regelmatiger gegroeide soort van Zee-Kampernoelje, met ongetandde en dunne opstaande blaadjes, welke wy Tab. CIX. Num. 1. enz. beschreven hebben.

Num. 5. *Teer, takkig en pluimachtig Koraal met inwendig gesterde poren.*

Wonderlyk fraai is dit Koraal-Gewas, deszelfs teedere takken bestaan uit zeer veele kleine bekerachtige, van onder spits afloopende en van binnen gesterde buisjes of Kelkjes; zoo dat ieder tak zich veer of pluimachtig vertoond. Het is geheel bros in het aanraaken; de koleur is grysgraauw.

Num. 6. Is het zelfde soort van Koraal, 't geen zich, om het Zee-Hoorntje, in Tab. CVIII. Num. 8. vertoond.

Num. 7. *Witte Kalkachtige Koraal-Klomp, welke zich veeltyds onregelmatig, rond of langwerpig vertoond.*

Deze Koraal-ballen, (men kan dezelve niet wel anders noemen, of men moest ze als een Geslacht op zich zelve aanmerken) hebben veel gelykenis naa een samengroeying of *Tofus*, zoo als ik die ook daar voor houde. Hun uiterlyk aanzien is Kalkachtig, somwylen zyn ze fyn en dan weer grof knobbelig of takkig, doch altoos van binnen vast en dicht, echter niet steen-hart. Ik heb 'er kleine gezien, welke natuurlyk de zoogenaamde Bruidsuikers verbeelden, hoewel de Zee-vaarende die ook dikwyls van Kryt naa maaken en voor Zee-gewassen den onkundigen in de handen stoppen. Zy vallen in de Middelandsche Zee.

Num. 8. *Klaauw of takkige Alcyonium met stompe en knobbelige takken.*

Geen gevoeglyken naam voor dit Zee-Gewas kunnende uitdenken, hebben wy het zelve den naam van *Alcyonium*, dien de Ouden aan deze soorten gegeven hebben, laaten behouden. Het zelve is uitwendig dicht, en, uitgezonderd de kleine knobbelachtige verhevenheden, tamelyk glad, door een dunne huid, welke een voos, zacht en onregelmatig samenweefsel is, bedekt. 'T is zacht en licht, en het zelfde soort als 't geen by *Mercati* in zyn *Metallotheca Vaticana* p. 106. verbeeld en beschreven is, hoewel deze geene poren heeft, maar vast en dicht is. De koleur is geelachtig; de plaats waar van daan my onbekend.

EINDE *van het* DERDE DEEL.

NAAUKEURIGE BESCHRYVING
VAN HET SCHATRYKE
KABINET
DER VOORNAAMSTE
SELDZAAMHEDEN DER NATUUR

VAN

ALBERTUS SEBA.

VIERDE EN LAATSTE DEEL.

LOCUPLETISSIMI RERUM NATURALIUM THESAURI ACCURATA DESCRIPTIO

ET

ICONIBUS ARTIFICIOSISSIMIS EXPRESSIO

PER

UNIVERSAM PHYSICES HISTORIAM.

OPUS,

CUI, IN HOC RERUM GENERE, NULLUM PAR EXSTITIT.
EX TOTO TERRARUM ORBE COLLEGIT,
DIGESSIT, DESCRIPSIT, ET DEPINGENDUM CURAVIT

ALBERTUS SEBA,

ETZELA OOSTFRISIUS,

ACADEMIÆ CÆSAREÆ LEOPOLDINO CAROLINÆ NATURÆ CURIOSORUM
COLLEGA XENOCRATES DICTUS; SOCIETATIS REGIÆ ANGLICANÆ,
ET INSTITUTI BONONIENSIS, SODALIS.

TOMUS IV.

AMSTELAEDAMI,
APUD H. C. ARKSTEUM ET H. MERKUM,
ET PETRUM SCHOUTEN.
M D C C L X V.

P R Æ F A T I O.

ANDEM aliquando, Lector benevole, quartus idemque postremus incomparabilis Rerum naturalium Thesauri *D. Alberti Sebæ* Tomus, ut promiseramus, Tibi offertur.

Quod si tres priores hujus Operis Tomi exteros æque ac populares nostros, cum incredibili numero, tum varietate ac raritate rerum contemplatione dignissimarum, quæ isto Naturæ theatro expositæ sunt, jure meritoque in admirationem rapuerunt; est profecto, cur confidenter asseveremus, fore ut, quæ cum maxime exhibemus, Naturæ producta, prope innumera, splendidissima, vix comprehensibilia, plura quoque a nemine antehac in lucem prolata, eorum animos etiam ad stuporem usque percellant.

Postquam præcedentibus Tomis ex universo quasi Naturæ sinu in medium adducta sunt selectissima quæque & maxime admirabilia illorum corporum exempla, quæ duo grandia Vegetabilium & Animantium Regna suppeditant; colophonem denique operi imponimus exhibitis, quæ exanguia aut rectius exossia (ἀνοςεα) dicuntur, animalculis. Quodsi in ista rerum viventium classe minutius examinanda studiose elaborare & quæ tum admirabilia, tum terrifica, continet, exponere animus esset, immensus profecto campus, stupendis plenissimus prodigiis, nobis aperiretur. Heic diurnos videas nocturnosque Papiliones, & formæ elegantia, & amabili splendidissimorum velut Iridis colorum varietate superbire. Illic inspeciosum Bombycem nitidissimi serici fila promere. Tenuis Coccionellæ quis non fulgidissimum miretur pigmentum? Apumve industriam in melle ac cera colligendis? Et quid de Gallinsectis aliisque innumeris dicam animalculis, quæ generis humani necessitatibus quam benignissime subveniunt? Praeterea, quoties minutæ hae copiæ, quantumvis apud imperitos despicatui habitæ, tanquam obsequiosæ Divini Numinis ministræ, ultrices pœnas sceleratis hominibus infligunt? Unicum agmen, ut verbis eruditissimi *Sulzeri* (*a*) utar, Ejus mandata capessit atque exequitur in renumerationem aut supplicium. Cum DEUS humanum genus pœnis afficere constituit, vel unica horum satellitum familia, ad numerum maris arenarum sese multiplicare jussa, mox in procinctu est ad decreta Ejus conficienda. Placeat Ipsi herbas frugesque telluris vastare, confestim Erucarum legiones se efferunt omnia depopulantes (*b*). Scarabæus frumentarius (*c*), pusilla bestiola, quam perniciose Triticum depascitur in nostris granariis? Quantam in aliis regionibus Locustæ (*d*) calamitatem sæpe afferunt, quæcunque obvia sunt, vorando?

Sufficit hoc loco commoda ac detrimenta, quibus vilia hæc animalcula nos afficiunt, levi digito attigisse, ut liquido innotescat, non inutilem esse operam, quæ in illis cognoscendis collocatur.

Absolutis ita, quæ regnum animale complectitur, rebus creatis, subjicimus tandem, in magni hujus Operis complementum, illas quoque materias, quæ a Summo rerum Conditore & Arbitro intra telluris gremium imosque recessus collocata Regnum lapideum, latiore sensu dictum constituunt. Novus heic denuo thesaurus conspicitur rerum admiratione dignissimarum, quas Natura nunquam non actuosa producit. Videas aurum, argentum, æs, stannum, plumbum, ferrum, semimetalla &c. prout in terræ visceribus, diversis locis recondita inveniuntur, ea, quam ars attingere potest, accuratione delineata. Quis ille mundi spiritus est, aut quænam aura per tellurem diffusa, cui tot ac tam differentium metallorum, tantæque varietatis lapidum, vulgarium, pretiosorum, Adamantum cæterarumque Gemmarum, amoenissimis coloribus radiantium generatio sit tribuenda? Ecquis istorum corporum nascendi modum aut inditas a natura dotes unquam plene solideque exposuit? In his profecto vel acutissima etiam ingenia cæcutiunt. Quanta colorum, quanta materierum atque formarum discrepantia! Stupet oculus his contemplandis intentus visusque acies obtunditur.

Corpora petrifacta, quæ pro magna parte vera dixeris testimonia & valde memorabiles reliquias diluvii universalis, quo justissima Divini Numinis ira olim in nefarium hominum genus animadvertit, agmen denique claudunt atque magnifico huic mirabilium Naturæ operum theatro finem imponunt. Quis sine horrore cogitet, quam vis fluctuantium aquarum induxit, immanem hujus universi perturbationem rerumque omnium confusionem; quum certis indiciis intelligit, corpora, quæ natales suos Asiæ debent, hodiedum in dissitissimis Europæ regionibus ex montium visceribus erui?

Amplissimo igitur hoc opere absoluto, dataque eorum, quæ complectitur, levi adumbratione, superesse istud solummodo videtur, ut de ejusdem instituto ac fatis quædam adjiciamus.

Indefessus

(*a*) *Sultzer* Kennzeichen der Insecten, nach Anleitung C. Linnæus. Zurich. 1761. 4to.

(*b*) *Linnæi* Fauna Suecica.

(*c*) Curculio frumentarius. Lin. syst. nat. sp. 11.

(*d*) *Rathlef* Verhandeling der Sprinkhanen. Amst. 1750. 8vo.

Indefessus Auctor, *B. Seba*, prout in præfatione Tomi tertii indicavimus, quæcunque postremo Tomo destinata erant, secundum icones ad naturam pictas, tabulis æneis incidi jamiam curaverat eoque hinc more, qui tum temporis usitatus erat, (obiit autem anno hujus sæculi sexto & tricesimo.) exhibuerat. Classes itaque, ordines, genera & species istarum rerum, tametsi paulo magis, quam in præcedentibus Tomis, minus tamen, quam hodie desiderari possit, in ordinem systematicum digesserat. Quo factum, ut coacti fuerimus Auctoris ductum sequi potius, quam multa novare.

Magis autem hoc dolendum est, quod universus iste longe præstantissimus Insectorum admirabilium apparatus, cui parem forte nunquam vel regia quoque musea totius Europæ sibi comparare poterunt, fato adverso per incuriam neglectus plane interierit. Ita nimirum evenire solet, cum ultimam defunctorum voluntatem dissentientes inter sese hæredes aliter atque aliter interpretantur. Quum igitur anno quinquagesimo secundo hujus sæculi incomparabilis rerum naturalium thesaurus magni hujus Viri publica auctione Amstelædami distraheretur, totam illam Insectorum collectionem deficere evulgato catalogo compertum est.

Debuit profecto a nobis, qui commentatoris officium suscepimus, irreparabilis istius jacturæ mentio hoc loco fieri, ne quid omitteretur, quod indefessam Auctoris diligentiam commendare, aut obvios forte in hoc opere errores excusare queat. Etenim inde sine dubio profectum est, quod in faciendis iconum correctionibus circa antennas præsertim atque unguiculos nonnullorum, quæ rarissima sunt, insectorum nihil admodum præstari potuerit. Nec vero infrequens est pictorum & chalcographorum in hujusmodi minutiis sibi visis accurate exprimendis negligentia.

Quod attinet ad Erucas quasdam in hoc opere exhibitas earumque transformationem in Aurelias, ex quibus diurni nocturnique Papiliones dein prognascuntur, fateri quoque oportet, aliquibus locis (*e*), etsi non ubique, erratum esse. Et quis miretur falsis perversisque relationibus Auctorem ipsum fuisse deceptum? Quoties evenit, ut vel amici, qui consuluntur, vel peregrinatores, qui talia ab exteris regionibus afferunt, eorum naturæ haud satis gnari, soloque nixi hominum plane rudium testimonio, nimis confidenter asseverent, alterum alterius vel Erucam, vel Nympham, vel Papilionem esse! Et cum humanum sit errare, non sane succensendum est, sicubi imperiti homines in immensis Naturæ campis errore quodam implicantur. Attamen postremus iste defectus nunc quidem, ex quo Naturæ cognitio longe magis, quam olim, ampliata est, sic satis facile cognosci corrigique valet. Præter unicum, quod obstat, exemplum, ab indefesso Naturæ ruspatore D. de Reaumur in suis operibus detectum, hodie certo scimus (*f*), ex illis Nymphis, quæ infantuli fasciis obvoluti formam referunt (*g*), constanter Phalænas prodire, & contra Nymphas Papilionum diurnorum semper plus, minus acuminatis tuberculis exornatas esse (*h*): Omnes præterea Erucæ, quæ postica corporis sede aculeum gerunt (*i*), in Phalænas, quæ nobis *Inquietæ* (*k*) dicuntur, metamorphosi transeunt; unicam modo excipias, quæ aculeo carens tamen Inquietam parit. Monendum vero, etiam Bombycis Phalænam Inquietis accensendam esse, ut cujus Eruca quoque aculeata sit. Isthoc canone generali, quem ipsa Natura fere in universum videtur constituisse, recte cognito id genus errorum facile vitari potest.

Desiderassent forsan nonnulli historiæ naturalis Cultores plenam singularum rerum, quæ in hoc Tomo depictæ exhibentur, exactamque descriptionem. Quibus equidem quæ responsi loco reponam, multa habeo. Primum enim meminerint, ipsum Auctorem, *D. Seba*, jam olim significasse, non sibi in animo esse, Systema historiæ naturalis condere, sed suum modo Museum ob oculos ponere &, quæ eo servantur, res simpliciter descriptas tradere. Ejusmodi autem descriptiones, quæ, cum ad naturæ operum contemplationem excitare & quantum exinde capi oblectamentum possit, ostendere debeant, amplioris utilitatis gratia cujusvis generis hominum captui accommodandæ sunt, quis nescit, quam longissime a rigidiore norma & accurata notarum characteristicarum determinatione, quæ Systematicis auctoribus hoc maxime ævo in usu est, deflectere? Quapropter etiam ipsæ piscium descriptiones, quæ præcedente Tomo continentur; tametsi a præstantissimo Ichthyologo *Artedi* concinnatæ, sic attemperari debuerunt, ut universi operis instituto responderent.

Deinde illud etiam considerari velim, longe aliam esse postremi hujus Tomi, quam priorum, materiem, Insecta nimirum exotica, ut quæ præ reliquis multo numerosissima heic proponuntur. Quam prope nihil est, quod de his rebus adhuc cognoscimus, si comparamus ea, quæ de prioribus

(*e*) Vid. Tab. IX. XI. XX. XLVI. alibig.

(*f*) *Reaumur* vol. 1. p. 455—486. Tab. XXVIII. fig. 6.

(*g*) Tab. XII. fig. 28. Tab. XV. fig. 4. Tab. XXII. fig. 4. Tab. XXVI. fig. 6, 10, 14, &c.

(*h*) Tab. I. Tab. II. fig. 2. &c.

(*i*) Tab. XI. fig. 3, 10, 15. Tab. LIII. Num. 4, 7, 10, 12, 16, 19. Tab. LV & LVI. &c.

(*k*) Tab. LIII. Num. 6, 9, 11, 14, 17, 21 & 22. Tab. LIII—LVI. &c.

ribus nobis innotuerunt? Longe major Insectorum, quæ heic occurrunt, numerus nunquam ante aut descriptus aut delineatus fuit. Quamplurimæ varietates eorum in Museo Sebano primum comparuerunt nuspiam ante inter nos conspectæ; quas nunc etiam non aliter, nisi ex residuis iconibus, cognoscimus; quia inæstimabilis ille thesaurus periit.

Liceat hanc quoque quæstionem, subjuncta responsione, adjicere. Quanam, quæso, ratione pleraque id genus corpora ab exteris regionibus in nostra musea perveniunt? Nimirum ex omnibus orbis partibus ad nos mittuntur, nulla ut plurimum alicujus momenti descriptione addita: alias & in publicis auctionibus comparantur, ignoto sæpius vel ipso quoque natali loco. Quæ quidem omnia in unum collata si recte ponderaveris, æque Lector! nihil est, cur dubitem fore, ut malis verace ac infucata descriptione acquiescere, quæ ex solis desumta sit iconibus ad ipsa exempla, quæ Auctor quondam revera possiderat, confectis, quam prolixas historias desiderare undecunque compilatas aut ex incertis admodum relationibus consarcinatas.

Cum maxime, præter notissimum *Merianæ* (*l*) codicem, vix alii prostant Insectorum exoticarum Historici. *Catesby* (*m*), *Edwards* (*n*) & *Röſel* (*o*) perpauca quoque suis operibus inseruerunt, neque tamen addita eorumdem metamorphosi. Spes est, fore, ut in Asia, Africa & America tandem aliquando observatores exsurgant periti non minus, quam fide digni, qui indolem atque œconomiam mirabilium istorum animalculorum, in ipsis suis locis natalibus, investigent. Europa certe ea jam nunc felicitate fruitur, ut, qui hos labores suo patrocinio promovere gestiant, non sint defuturi.

Quodsi quis oculo non studiosissime intento hoc opus percurrit, præsertim tabulas non coloratas coram se habens, ei videri possit, permulta horum Insectorum plus vice simplici, per errorem, repræsentata esse. Nec diffitebor, in tanto eorum numero id contigisse; nec sæpius tamen. Quum vero & suis illud locis indicatum sit, æquitas excusationem promitit.

Eximius fulgor coloresque nitidissimi, quos nonnulla istorum animantium præ se ferunt, multis de causis alienari queunt. De qua re ideo aliquid etiam monendum.

Præter multiplices, quas ipsa natura facit, variationes magnam quoque vim in mutationibus inducendis exserunt radii solares, tum & volitatio per aëra diuturnior aut brevior. Eorum plumulæ, nudo oculo non discernendæ, elegantissimis, ut in avium genere, coloribus radiantes, volatu celeriore deteruntur, atque ardentiore sole ita afficiuntur, ut colores etiam plane immutentur. Quin vel Coleoptera (*p*) ipsa has noxas sentiunt, præsertim sicubi longiore tempore calentes inter arenas versantur. Et mihi quidem perquam verosimile videtur, ista colorum variatione factum esse, ut Cervi volantes (*q*) & Molendinarii dunorum (*r*) pro diversis speciebus habiti sint.

Quoniam externa animalculorum conformatio ex adjunctis eorum iconibus sic satis cognosci potest, neque, ob ingens pretium, cujusvis est exemplum Operis nativis coloribus ornatum sibi comparare; idcirco in hoc maxime incubuimus, ut accuratissima, quoad fieri posset, colorum & picturæ descriptione defectus iste suppleretur.

Quod ad Mineras metallorum ceterasque res fossiles attinet, non admodum asseverare ausim, satis accurate atque expresse, quantum per irregularem earum faciem licuisset, delineatas esse: Nemini harum rerum perito ignotum esse potest, quam difficile sit & prope ἀδυνατον, naturam polydædalam in hoc suo regno ex amussim pervestigare omnesque, quas affectat, variationes arte exprimere. Interim industriæ in hoc Opere adhibitæ non plane defuit successus, maxime cum scalpturæ colorum adjecta est varietas. Heic igitur oculis illorum, qui has elegantias amant, suspicitur thesaurus præstantissimus minerarum exoticarum, rarissime in museis reperiundarum, Auri, Argenti, Aeris, Stanni, Plumbi, Ferri &c. quas Asia non tantum, sed Africa quoque & America subministrant. Dolendum vero, cum in Tomi hujus editione elaboraremus, non nisi pauca aliquot horum fossilium exempla, ceterorumque meras superfuisse descriptiones. Minerarum Europæarum splendidissimæ, nec non in lapidem conversa corpora suum quoque locum heic obtinuerunt. Quæ res cum infinita & colorum & formarum varietate sese commendent, amplissimam certe disserendi materiem præbere possent. Verum suffecerit unicum hoc monuisse, incredibili rerum naturalium, quæ præcesserunt, multitudine factum esse, ut vix superesset locus adjungendis adhuc aliquot tabulis, quibus id genus fossilium exhiberetur, quæ regularem constanter a natura formam adepta sunt; etenim vel solæ *Spatorum* species varietates ultra fidem multiplices suppeditare potuissent.

Quan-

(*l*) *M. S. Merian* Surinaamsche Insecten. Amst. 1719. & 1730. fol.

(*m*) *M. Catesby* natural History of Carolina, &c. Lond. 1731. & 42. 2 vol. Folio.

(*n*) *G. Edwards* natural History of Birds. Lond. 1743. &, Gleanings &c. 6. vol. 4to.

(*o*) *A. J. Röſel* Insecten Belustigung. Norimb. 1746. &c. 4 vol. 4to. cum suppl.

(*p*) Coleoptera Linn.

(*q*) Tab. LXXXVII. fig. 23. 24. Tab. LXXXVIII. fig. 12. Tab. LXXXIX. fig. 7.

(*r*) Tab. LXXXVIII. fig. 11. Tab. LXXXIX. fig. 16. ad 21.

Quandoquidem ſtupendus Inſectorum numerus maximam quarti hujus Tomi partem eamque longe præſtantiſſimam conſtituit, in eo elaborandum eſſe exiſtimavimus, ut theſaurus iſte, cui nunquam ante par extitit, quoad fieri poſſet, utilitati publicæ adaptetur, imperitisque filum quaſi Ariadneum in hoc Labyrintho præbeat. Quapropter in peculiari hac tabularum recenſione, cuilibet animalculo non modo numerum diverſorum generum, ad quæ in Syſtemate naturæ celeberrimi Linnæi (*s*) quodvis illorum referendum ſit, adſcripſimus; ſed præterea etiam illas ſpecies, ſpecies, quæ in eodem Syſtemate memorantur, ſuis & numeris & nominibus, quibus ibidem veniunt, deſignavimus. Nonnulla, de quibus dubitavimus, ſigno interrogationis (?) notata ſunt. Ingens autem numerus illorum, quorum ſpeciebus Syſtema Linnæanum caret, aſteriſco (*) diſtinguitur, ita tamen, ut genera, ad quæ pertinent, adjuncta ſint. Vexatiſſima, quæ nos torſerunt, loca habentur in Tab. XCVI & XCVII. neque enim alibi major in exprimendis notis characteriſticis commiſſa eſt negligentia.

Quod ad denominationes aut colorum deſcriptiones attinet, quæ in iſta tabularum recenſione exhibentur: (hanc vero oportet nequaquam confundere cum Indice totius operis generali, de quo poſt dicemus) illud adhuc ratione Inſectorum ſupereſt notandum, eas ut plurimum, evitandæ prolixitatis ergo, deſumptas eſſe ex dominante alarum anticarum aut extimarum colore, alibi tamen etiam ex colore alarum, quæ volatui inſerviunt. Eorum præterea, quæ certo ſub nomine jam nota erant, ſola adjecta ſunt nomina absque ulteriore deſcriptione.

Tandem ne quid deſideraretur, quod vel perficere vel exornare ſplendidum hoc vaſtumque Naturæ Theatrum poſſet, editores quoque Indicem generalem in totos quatuor hujus operis Tomos, a Viro peritiſſimo, labore immenſo, confectum, adjecerunt. Nimirum poſtquam duo priores Tomi in publicum prodierant, ſæpius querelæ motæ ſunt, quod, in tanta rerum & multitudine & diverſitate exhibenda, nulla cujusvis demum ordinis methodici ſit habita ratio, animadverſumque ſimul Indicis accurati adminiculo defectum hunc ſuppleri poſſe. Quocirca cum & duo poſteriores Tomi jam nunc lucem videant, rerum, quæ heic tractantur, multitudo tantopere aucta magis etiam Indicis hujusmodi neceſſitatem urget. Quantus in quatuor iſtis Tomis tabularum chartæ maximæ impreſſarum theſaurus, & quanto major iconum in ſingulas tabulas congeſtarum, quibus ſtupendus rerum diverſiſſimarum numerus exhibetur! Quantæ divitiæ! Sed quas difficulter quis in uſus ſuos convertat, niſi filum poſſeſſori præbeatur, cujus ductum in hoc veluti Labyrintho elegantiarum naturalium ſequatur. Ubinam quæras, ubi invenias, quod deſideres, in tanto tamque indigeſto cumulo rerum ex quatuor mundi partibus collectarum, niſi Synopſis præſto ſit, quam conſulas, ſingularum loca indicans? Talem itaque Indicem, qui tantæ neceſſitatis eſt, ad calcem hujus operis viſum eſt apponere, in quo nihil eſſet prætermiſſum, quod vel ad accurationem vel ad uſum requiri poſſet. Ne vero ſimplex ſterilisque nomenclator tædium crearet, paſſim ipſæ rerum deſcriptiones utcunque in compendium redactæ, vel potius nonnullæ annotationes eorum, quæ res ſingulæ trium naturæ regnorum ſibi propria habent, interſperſæ ſunt, præſertim ſicubi de talibus agitur, in quibus particulares quædam notæ ſeſe offerunt. Nihilominus nemo non videt, neceſſariam indicis brevitatem non niſi leves admiſiſſe adumbrationes. Etenim quidquid memorabile in univerſo opere occurrebat, ſub cujusque rei titulo indicandum quidem erat, neque tamen ipſe operis textus ad verbum repetendus. Atque hoc palmarium eſt, quod in iſto Indice concinnando curavimus. Quotiescunque res aliqua plures accepit denominationes, omnium & ſingularum mentio quidem facta eſt, ſed tamen lectorem ad nomen primarium relegavimus, ne repetitionibus nauſea moveretur. Eam quoque ob cauſam varietates unius ejusdemque ſpeciei ſæpiuſcule ad unum titulum relatæ ſunt. Litera T. I. II. &c. notat I vel II Tomum: lit. p. paginam: lit. *T.* tabulam lit. f. figuram.

In tabulis trium poſteriorum Tomorum icones non adeo voce *Fig.* 1, 2, &c. ſed N. 1, 2, &c. deſignatæ ſunt. In indice tamen habita ſymmetriæ ratione, communiter litt. f. ad icones citandas uſi ſumus: neque eſt, cur inde quis in errorem aut dubium inducatur. Quoties vero literis numerisque Arabicis notatæ in tabulis occurrunt icones (occurrunt autem rarius,) id operam dedimus, ut in indice utræque notæ adhiberentur, neque adeo inſoliti quid lectorem impediret.

En, Lector benevole! quæ, priusquam Opus ipſum aggrediaris, Te monere neceſſum duximus. Quodſi & eorum, quæ ad D. Auctoris vitam, mores, ſtudia laboresque indefeſſos, animum denique, ad molienda ardua, fortem ac conſtantem, pertinent, notitia Te delectat, voto ſatisfacere Tuo poterit, quam ſubjungimus, hiſtoria ex *Actis Academiæ Imperialis Naturæ Curioſorum* deprompta.

(*s*) Edit. decima reformata. Holm. 1758.

VOORREDEN.

VOORREDEN.

IE hier nu eindelyk, goedgunſtige Leezer, het volbrengen onzer beloften in dit vierde en laatſte Deel van de onvergelykelyke Schat-Kamer der Natuure van den Heer Albertus Seba.

Heeft Vreemde- en Inboorling, naa de uitgave der drie vorige Boekdeelen, zich billyk moeten verwonderen, zoo wel over de meenigte, als verſchillende en zeldſaamſte der allerverwonderenswaardigſte Schepzelen, welke in dit Natuur-Toneel verbeeld zyn; hier (durven wy in een verzekerd vertrouwen zeggen) zullen zy zich niet minder te verwonderen hebben, zoo wegens de meenigte van overheerlyke, en onbegrypelyke, als ook tot noch toe onbekende wezens.

In de drie voorige Boekdeelen, ten opzichte der geheele Natuure, als eene ſchets gegeven hebbende, welke wonderen die twee groote Ryken der Natuure, als dat der Planten en dat der Dieren opleveren; zoo volgen hier noch, ten beſluite, de Bloedeloosſe of liever Beenderloosſe Diertjes. Wilden wy ons hier inlaaten, in eene oordeelkundige Beſpiegeling dezer zoo verrukkende als ſommige verſchrikkelyke Schepzelen, welke oneindige ſtoffe, vol van verbaazende wonderen, zouden zich niet opdoen! Hier pronken de wonderlyk ſchoone Dag- en Nacht-Kapellen, met de allerheerlykſte en ſchitterendſte koleuren van den Regenboog! Daar ziet men den onaanzienlyken Zyde-worm, de luisterrykſte Zyde ſpinnen. 't Geringe Cochenille Beeſtje, de ſchoone ſcharlaaken Verw verſchaffen. De nyvere Byë, den Honig en het Waſch vergaaren; om nu niet te ſpreeken van de Galnoot geevende, en zoo veele andere Diertjes, die den behoeftigen menſch voordeel toebrengen. Dan ook teffens, hoe meenige maalen zyn deze kleine, en in veeler onkundige oogen zoo verachtelyke Schepzels, niet dikwerf de gehoorzame uitvoerders van Gods wraak en toorn, den onrechtvaardigen menſch ter ſtraffe? Een eenige Bende, zegt de doorgeleerde Sulſer (a), *ontfangt zyne beveelen, welke zy uitvoert, ter belooninge en ter ſtraffe. Wanneer Hy het Menſchelyk geſlacht kaſtyden wil, zoo gebied Hy een eenige ſoort, zich te vermeenigvuldigen, als het Zand der Zee, en te gelyk worden des Allerhoogſten beveelen volvoerd. Wanneer het Hem behaagd het kruid des velds te doen verſlinden, in een ogenblik vertoonen zich geheele Legioenen van Rupſen, die alles verteeren* (b).

De kleine Klander-Tor (c), *verteert de Tarwe in onze Koornſchuuren; en welke verſchrikkelyke verwoeſtingen hebben de Sprinkhaanen* (d) *in andere landen, alles verwoeſtende wat hun voorkwam, uitgevoerd!*

Hier dan maar eeven aangeroerd hebbende, de voordeelen en ſchaaden, welke deze geringe weezens aan ons toebrengen, zoo vloeid hier uit van zelfs voort, het belang, 't welk wy in de kennis derzelven hebben.

Dus aan het einde der Dierelyke Schepzelen gekomen zynde, zoo volgen eindelyk, en ten beſluite van dit groote werk, de Lichaamen die, door den Formeerder en grooten Beſtuurder van alles, aan de inwendige deelen en afgronden der Aarde zyn toevertrouwd, en in eenen algemeenen zin, het Ryk der Steenen genaamd worden. Welke ruwe wonderen der altoos werkzame Natuure, doen zich hier al in op? Hier zien wy 't Goud, Zilver, Koper, Tin, Loot, Yzer, Halve Metaalen enz. (voor zoo verre de kunſt om zulks af te beelden mogelyk is) zoo als het zelve in de diepten der Aarde, en in verſcheide Geweſten, *is voort gebracht. Welke Leevensgeeſten, of door het Aardryk zweevende dampen, zyn het, die deze verſchillende Metaalen, met zoo veele andere en koſtelyke Geſteenten, gelyk de Diamant, en de verdere gekoleurde Edele Steenen, voortbrengen? Wie heeft noch ooit, met eenigen grond, de wording of zadelyke eigenſchappen, of den oorſpronk dezer Lichamen, kunnen ontdekken? Hier ſtaat het ſcherpſt vernuft en de menſchelyke uitvindingen: Welk eene verſcheidendheid van koleuren, van verſchillende ſtoffen en gedaantens! Het nieuwsgierig oog, in deze wonderen ingeleid, verlieſt zich zelven.*

De verſteende Lichaamen, meeſtendeels waarachtige getuigen en gedenkwaardigſte overblyfzelen van Gods rechtvaardigen toorn en ſtraffe, wanneer Hy 't zondig Menſchelyk geſlacht door den algemeenen Watervloed bezogt, maaken hier dan een einde, en ſluiten dezen grootſchen trein der Natuur-Wonderen. Hoe verſchrikkelyk moet die algemeene ondergang en ommekeer van zaaken geweeſt zyn, wanneer wy uit deze opgedolvene Lichaamen zien, dat die, welke aan Aſia, haare geboorten verſchuldigd zyn, nu noch in onze dagen, in de afgelegenſte deelen van Europa, uit het Harte der Gebergtens gegraaven worden?

Dit groote werk dan volvoerd, en hier als eene kleine ſchets wegens den inhoud gegeeven hebbende,

(a) *Sultzer* Kennzeichen der Inſecten, nach Anleitung C. Linnæus. Zurich. 1761. 4to.
(b) *Linnæi* Fauna Suecica.
(c) Curculio frumentarius. Lin. ſyſt. nat. ſp. 11.
(d) *Rathlef* Verhandeling der Sprinkhanen. Amſt. 1750. 8vo.

de, zoo vinden wy ons thans alleenlyk noch verplicht, aangaande de Natuur, en eenige omstandigheden van het zelve te spreeken.

De onvermoeide Heer Seba, *gelyk wy in de Voorreden van het derde deel gezegt hebben, had reeds alle deze in het Koper gesneden Plaaten, naar de, naar 't leeven geschilderde afbeeldingen doen vervaardigen, en dus deze Lichaamen daar op verbeeld, naar den heerschenden smaak van zynen tyd, als in den Jaare* 1736 *overleeden zynde. De verschillende Bende, Ordens, Geslachten en Soorten dezer voorwerpen, zyn dus niet, hoewel noch meer dan in zyn Eerste Deel, in eene natuurlyke Rangschikking gebracht. De stoffe van dit werk dus geschikt vindende, hebben wy den loop daar van moeten volgen.*

Maar noch meerder is het te beklaagen, dat, door ongelukkige omstandigheden, dikwils voortkomende uit verschillende begrippen van eenen laatsten wil des Overleedenen, geheel deze overheerlyke verzameling van verrukkende kleine Diertjes (Insecta) waar van mogelyk nimmer wedergaa, by eenig Vorstelyk Kabinet in geheel Europa, zal gevonden worden, door eene onbesorgde oppassing is te niet gegaan: Dus heeft deze aan de openbaare verkooping van 's Mans gadelooze Schat der Natuur-wonderen, welke te Amsterdam in den Jaare 1752. *gehouden is, te jammerlyk ontbroken.*

Van dit te beklaaglyk ongeval, vinden wy, als een getrouw uitgever van 's mans onvermoeiden vlyt, ons zelven verplicht hier eenige meldinge te doen. Wezendlyk is men hier door verstooken geworden in het maaken van eenige verbeeteringen, voornamentlyk omtrent sommige voelhoorens en klaauwen van eenige zeer zeldzaame Dieren, die waarschynelyk hadden moeten geschieden: De Teekenaars en Plaatsnyders, begaan veeltyds zoodanige onachtsaamheid in dergelyke aan hun toeschynende kleinigheden.

Ten opzichte van eenige in dit werk voorkomende Rupsen, en de verandering derzelve, in den staat van Nimf, waar uit eigentlyk de Dag- of Nacht-Kapel voortkomt, moeten wy te gelyk belyden, dat eenige mistastingen (e) *hoe wel niet by allen, zyn ingesloopen. Zekerlyk zyn dusdanige veroorzaakt door valsche of verkeerde opgaven, den Heere* Seba *gedaan. Goede vrienden, of medebrengers van zoodanige zaaken, onkundig van den aart derzelve, verzekeren dikwils al te sterk, op bloote en onkundige berichten, dat deze en geene zaaken tot elkanderen behooren. Maar is het ook wel meer dan eene menschelyke fout, voor de zulken, des niet kundigen, in de onmeetbaare velden der Natuure te dwaalen? Dan dit laatste gebrek kan thans, daar men in de kennisse der Natuure vry verder dan voorheen gevorderd is, gemakkelyk genoeg gekend worden. Behalven een eenig tegenstrydig voorbeeld, 't geen de onvermoeide Natuurkenner, de Heer de* Reaumur, *ons in zyne werken heeft doen kennen* (f) *weet men nu, dat uit die Nimfen, welker gedaanten naar een gebaakert kind gelykt* (g) *altoos Nacht-Kapellen voortkoomen, en in het tegendeel, dat de Nimf der Dag-Kapellen altoos, min of meer, met puntige uitpuilingen* (h) *versiert zyn.*

Alle die Rupsen, welke een Doorn achter op het lyf draagen uitgezonderd een enkelde, die, ongedorend, echter een Onrust geeft, (i) *veranderen in een Avond- of Nacht-Kapel, die wy Onrust noemen* (k), *doch dan moet men, den Zyde-worm Uil ook voor een Onrust neemen, vermits die Rups mede gedoornd is. Deze grondregelen, welke de Natuur genoegsaam schynt vast gesteld te hebben, eens kennende, kan men zich lichtelyk tegens soort-gelyke mistastingen hoeden.*

Eenige Beminnaars der Natuur-Historie, hadden mogelyk hier gaarne gezien, eene omstandiger Natuurkundige Beschryving van elk stuk, in dit deel der Natuurlyke wezens voorkomende. Dan den zulken vinde ik my verplicht te antwoorden, voor eerst, gelyk de Heer Seba *ten dien opzichte, zulks al reets gezegd heeft, dat deze Beschryving eigentlyk tot geene Natuurkundige Historie, maar alleen tot eene Kabinet Beschryving, geschikt is, namentlyk, eene eenvoudige Beschryving dier zaaken, welke in eene Kabinet-verzameling gevonden worden. De zoodanige Beschryvingen, welken eigentlyk 't meest ten nutte van anderen, ter aanhaaling, of ter bloote verlustiging in de beschouwing der Schepzelen geschikt zyn, verschillen zekerlyk zeer veel van eene* Phisique *of Natuurkundige Beschryving: De beroemde* Artedius, *dit onderscheid te wel kennende, is ons in het voorgaande Deel van dit Werk, ten opzichte der Visschen, die eigentlyk door hem beschreeven zyn, dus voorgegaan.*

Maar noch daar en boven, laat men de Natuur van dit laatste Deel, met die der voorige, eens overweegen; ik meen de kennis der uitheemsche Insecten, als waar uit het grootste aantal van dit Deel bestaat: Wat kennisse hebben wy voor als noch van deze weezens, in vergelyking van de andere reeds beschreevene? Een groot getal van deze hier voorkomende Schepzelen, zyn voorheen noch nooit beschreeven of afgebeeld. Zeer veele verscheidenheden derzelven zyn noch nimmer, dan in deze Verzameling van den Heer Seba, *gezien, en nu, behalven deze afbeeldingen, wederom als onbekend, vermits de onschatbare verzameling verlooren is.* *Maar*

(e) Vid. Tab. IX. XI. XXVI. XLIII. enz.

(f) *Reaumur* vol. 1. p. 455 & 486. Tab. XXVIII. fig. 6.

(g) Tab. XII. fig. 28. Tab. XV. fig. 4. Tab. XXII. fig. 4. Tab. XXVI. fig. 6, 10, 14, &c.

(h) Tab. I. Tab. II. fig. 2. &c.

(i) Tab. XI. fig. 3, 10, 15. Tab. LIII. Num. 4, 7, 10, 12, 16, 19. Tab. LV & LVI. &c.

(k) Tab. LIII. Num. 6, 9, 11, 14, 17, 21 & 22. Tab. LIII. LIV. LV & LVI. &c.

Maar deze te gelyk opgeloste vraag hier noch bygevoegd: Hoe koomen de meeste dezer Schepzelen in de Kabinetten der Liefhebberen? Zy worden van alle weerelds-deelen overgezonden, meest al zonder eenig het allerminste bericht: Op openbaare verkopingen gekogt, veeltyds zelfs, zonder de byvoegzelen der plaatzen, waar aan zy hunne geboorten verschuldigd zyn: voegt dit alles by een, onpartydige Leezer, en Gy zult liever eene waare en onopgesmukte Beschryving zien, hier alleen naar bloote Afbeeldingen der Voorwerpen, voor heen waarlyk in weezen geweest zynde, opgemaakt, dan wydloopige Beschryvingen, van anderen ontleend, of op alleronzekerste berichten ter neder gesteld.

Tot noch toe hebben wy geene andere Schryvers over de Uitlandsche Insecten, dan het bekende Werk van Mejuffrouw Merian (l). Catesby (m), Edwards (n), *en* Rösel (o), *hebben 'er insgelyks eenige zeer weinige, doch zonder der zelver Verandering, in hunne werken ingevoegd. Asia, Africa en America, hoopen wy, dat noch eens getrouwe en kundige waarnemers zullen opleveren, bekwaam om den aart en de huishouding dezer verwonderbare Schepzelen, in de plaatzen hunner geboorten, naa te speuren; Europa kan, in dezen opzichte, niet anders dan op gelukkige en bekwaame begunstigers hoopen.*

By een niet al te naauwkeurig onderzoek van dit werk, voornamentlyk in de ongekoleurde Tafereelen, zoude het wel eenigzints schynen, als of zeer veele dezer Diertjes, by misslagting, meer dan eens verbeeld waaren. Wy bekennen dat zulks, onder zoo groot eene meenigte als hier voorkomen, gebeurd is; dan dit bestaande in een niet noemens waard getal, en die ter behoorlyker plaats zyn aangewezen, hopen wy dat zulks eene genoegsame verschooninge zal vinden.

De schitterende gloed en kleuren van sommige dezer zoo verrukkende Schepzelen, aan verschéide wisselvalligheden onderhevig zynde, is het nodig hier van ook iets te zeggen.

Behalven de meenigvuldige speelingen der Natuure heeft de kracht der Zon, de lang- of kortduurendheid van hunnen vlucht, zeer veel invloed op dezelven. Hunne voor het bloote oog onzichtbare Pluimvedertjes, waar van, even als in de Vogelen, de schoone koleuren zoo heerlyk afstraalen, verslyten door hunne snelle vlucht, en de sterke zonneschyn heeft daar op dermaaten invloed, dat zelfs de koleuren daar door geheel en al veranderd worden. De Hartvleugel-dekkige (p) *zelfs, zyn daar van niet uitgezonderd, voornamentlyk wanneer deze zich veel in het warme Zand ophouden. Het komt my voor meer dan waarschynelyk, dat men daar door de in koleur verschillende vliegende Harten* (q) *en Duin-Molenaars* (r) *hier als verscheide soorten genomen heeft.*

Vermits de uitwendige gedaanten der Torren, in de bygevoegde Print-Tafereelen, genoegsaam kenbaar is, en de gekoleurde, door derzelver kostbaarheid, niet in elks handen konnen zyn, zoo hebben wy, byzonder toegelegt, om, door eene zoo veel mogelyke naauwkeurige beschryving der koleuren en teekening, deze Lichaamen meerder kenbaar te maaken.

Ten opzichte der Mineraalen en der verdere uitgedolvene Berg-stoffen kunnen wy hier noch byvoegen, dat dezelve met alle mogelyke getrouwheid en kunst, zoo ver de onregelmatigheid dezer lichaamen zulks toelaat, verbeeld zyn. Aan elken Steenkundigen is 't genoeg bekend, hoe genoegsaam onmogelyk het aan de Kunst is, de wonderen werkende Natuur, in dit gedeelte, in alle haare speelingen na te gaan en uit te drukken: Het is echter in dit werk gelukt, voornamentlyk daar de koleuren de graveerkunst ter hulpe koomen. Hier zien dan de Beminnaars van dit deel der Natuurlyke wezens, eene reeks dier zoo zeldzaame in de Kabinetten gevonden wordende uitheemsche Mineraalen, als van Goud, Zilver, Koper, Tin, Loot, Yzer enz. welke niet alleen Asia, maar ook te gelyk Africa en America opleveren, en waar van wy voor het in 't Licht treeden van dit werk niet anders dan noch maar weinige en bloote beschryvingen voor ons hadden. De fraayste Europeische vinden hier met de in steen veranderde Lichaamen ook hunne plaats, en, indien wy by alle deze, tot in het oneindige, door kleur en vormveranderingen, afwisselende wezens, eenige aanmerking voegen zouden, het is alleen, dat wy ons beklaagen, dat de overvloedige Rykdom der voorige Natuur-Schatten hier als geene ruimte meer overig gelaaten hebben, om noch eenige Tafereelen aan te vullen met die weezens, welke in het Mineraal-Ryk altoos eene gelykformige gedaante aanneemen en behouden, en waar van de Spaat-*Soorten alleen, eene ongelooflyke verscheidendheid opleveren.*

Het onbegrypelyk aantal der Bloedelose Diertjes in dit Boek-deel het grootste gedeelte van deszelfs inhoud uitmakende, hebben wy, om het nutte met de volmaaktheid, zoo veel ons mogelyk was, te

(l) *M. S. Merian* Surinaamsche Insecten. Amst. 1719. & 1730. fol.

(m) *M. Catesby* natural History of Carolina, &c. Lond. 1731. & 43. 2 vol. Folio.

(n) *G. Edwards* natural History of Birds. Lond. 1743. & Gleanings &c. 6. vol. 4to.

(o) *A. J. Rösel* Insecten Belustigung. Norimb. 1746. &c. 4 vol. 4to. cum suppl.

(p) Coleoptera *Linn.*

(q) Tab. LXXXVII. fig. 23. 24. Tab. LXXXVIII. fig. 12. Tab. LXXXIX. fig. 7.

(r) Tab. LXXXVIII. fig. 11. Tab. LXXXIX. fig. 16. ad 21.

te bereiken, en 't zelve ten Lei-draad voor den noch onervaarenen te doen dienen, by elk Diertje in dit afzonderlyk REGISTER DER TAFEREELEN, *niet alleen het* Num. *der onderscheidene Geslachten gevoegd, waar toe het volgens het* Systema der Natuur (s) *van den Heer* C. LINNÆ *behoort, maar daar en boven noch die Soorten, welke hier voorkoomen, en in het* Systema *bekend zyn, met het* Num. *en den Naam van het Linnæsche* Systema *benoemd en kenbaar gemaakt. Eenige weinige twyfelaars hebben het vraagteeken (?) tot hun kenmerk, en het groot getal welke* in Soort *by het voornoemde* Systema *niet bekend zyn, zyn daarom zorgvuldiglyk, hoewel men hun Geslacht, waar toe zy echter behooren, heeft aangeduid, met (*) geteekend. Alleen by Tab. XCVI en XCVII. alwaar de Tekenaar, noch meer, dan in alle de voorige Tafereelen, onachtsaam in het wel afbeelden der waare kenmerken geweest is, hebben wy de meeste twyfelingen gevonden.*

Ten opzichte der benoemingen of kleur-beschryving in dit Register der Tafereelen, of Bladwyzer (welken men met den volgenden Algemeenen Bladwyzer, waar van wy hier na spreeken zullen, niet verwarren moet) staat noch ten opzichte der Gekorvene Dieren te letten, dat dezelve doorgaans, om in geene al te groote omschryving te vervallen, naar de hoofd- of predominerende koleuren der voor-vleugelen of boven-dekvleugelen, en by anderen, van derzelver vlieg-vleugelen genomen is. Ontrent die, welke reeds by eenen naam bekend waaren, heeft men alleenlyk derzelver bloote benaming bygevoegd.

Om eindelyk alles toe te brengen, wat ter volmakinge en tot sieraad aan dit groote Natuur-Gebouw verstrekken konde, hebben de Eygenaars, door eenen afzonderlyken INDEX *of* REGISTER, *over alle de vier Deelen van dit Werk loopende, en door eene Meesterlyke Hand met eenen oneindigen arbeid te saamen gesteld, 't geheel volmaaken willen.*

Men heeft na de uitgave van het tweede Deel van dit beroemde Werk reeds aangemerkt, dat het jammer waar, dat by het zelve geene order in de byeenvoeginge der verschillende zaaken gehouden was, doch te gelyk, dat een naauwkeurige Bladwyzer dit gebrek zoude vergoeden. Daar wy nu de twee volgende Deelen in het licht zien, vermeerderd de noodzakelykheid dezes Bladwyzers, door de vermeenigvuldiging der zaaken, welke hier verhandeld zyn. Vier Atlas groote Boekdeelen met eenen Schat van Tafereelen, en noch onbegrypelyker Schat van verschillende weezens, welk een verwonderbare rykdom! Maar deze rykdom word ongemakkelyk, zoo niet onbruikbaar, in zeker opzicht, indien men aan den Lezer als geenen Ley-draad geeft, welken hy volgt in alle de omweegen van deezen Doolhof der Natuurlyke schoonheden. Hoe zoekt, hoe vindt men een voorwerp 't geene men begeerd, in het midden van dezen overvloed der zeldzaamheden, in vier weerelds deelen vergaderd, zonder eene Tafel welke het zelve aanwyst? Het is dan deze Blad-wyzer, aan het einde van dit Werk geplaatst, welken men nodig achte by het zelve te moeten voegen, en waar by niets verzuimd is, 't geen de naauwkeurigheid en het gebruik vereischen. Op dat nu dezelve in geene eenvoudige, lastige, en drooge Naamlyst bestaan zoude, heeft men van tyd tot tyd de Beschryving zelfs hier in trachten af te schetzen, of veeleer eenige kenmerken van alle de byzonderheden, 't zy van 't Ryk der Steenen, Planten of Dieren, inzonderheid van die, welke eenig byzonder kenmerk hebben. Men erinnere zich echter dat deze afschetzingen maar zeer flaauw konnen zyn, gelyk de kortheid van een Register vereischt. Men moest al het aanmerkenswaardige in het werk aanwyzen, onder de benamingen welke eigen zyn aan elke zaak, zonder het werk zelfs te herhaalen; en het is eigentlyk dit 't welk men getracht heeft te doen. Wanneer een enkeld voorwerp zich onder verscheide benamingen opdoet, dan heeft men dezelven alle aangeweezen, doch echter den Leezer gezonden naar de voornaamste woord-benoeming om alle herhaalingen te vermyden. Om die zelfde reden heeft men dikwils verschillen van eene zelfde soort onder een hoofddeel gebragt.

De Letter D. I. II. enz. betekend het I. of II. Deel; p. de Bladzyde, T. de Plaat of Tafereel, f. de figuur of afbeelding.

Men leest op de Tafereelen der drie laatste Deelen, N°. 1. 2. enz., in plaats van Fig. 1. 2. enz., 't welk men niet vindt dan op die van het eerste Deel. De gelykformigheid heeft ons bepaald, om doorgaans deze laatste manier te volgen, uit welke geene misslasting ontstaan kan; men heeft daarom gedurig de afbeelding door de letter f. aangewezen. Alleenlyk wanneer de afbeeldingen door een Arabische letter en cyfer getekend zyn, 't welk geene plaats heeft, dan in een klein getal Tafereelen, heeft men zorge gedraagen zich van het een en het ander in dit Register te bedienen, om de gewoonte gemakkelyker te maaken.

Zie daar, goedgunstige Leezer, het geene wy vooraf nodig achten te moeten zeggen. Zy die begerig zyn naar eenige verdere omstandigheden, betrekkelyk tot de geaartheid van den Heere SEBA, *en 's Mans zoo onvermoeiden als onderneemenden geest, zullen dit hun verlangen voldoen kunnen in de Levensbeschryving, te vinden in de Appendix van het VI. Deel der Acta Physico Medica Naturæ Curiosorum, pag. 240. tot welke wy dan laatstelyk onzen Leezer verzenden.*

(s) Edit. decima reformata. Holm. 1758.

INDEX
RERUM NATURALIUM
Quarto hujus Operis Volumine
CONTENTARUM.

Aſteriſco (*) ſpecies in Ill. Linnæi Syſtemate Naturæ deficientes denotavimus, ad ſua genera tamen omnes relatas.

TABULA PRIMA.

Papiliones Inquilini.

Litt. A. 1—3. Papilio Pavonius major, unaque Larva & Chryſalis ejusdem; Linnæo, in *Syſtematis Naturæ*, Editione decima, inter Papiliones Nymphales gemmatos, *Jo* dictus. *gen.* 203. ſp. 88.
—— B. 1—3. Papilio Pavonius minor; præcedenti mole inferior varietas, cum metamorphoſi.
—— C. 1—3. Aurelia minor dictus Papilio, cum ſua metamorphoſi atque Ichneumonum minuta ſpecie, qui interdum, loco Papilionis, ex Pupa prorumpunt. P. Nymph. phaleratus *Urticæ* Lin. ſp. 114.
—— D. 1—4. Papilio cifra notatus, ab utroque latere conſpiciendus, ſimulque metamorphoſis ejusdem. P. Nymph. phal. *Atalanta* Lin. ſp. 119.
—— E. 1—4. Papilio Carduelis dictus, ejusque mutationes. P. Nymph. gem. *Cardui.* Lin. ſp. 107.
—— F. 1—3. Aurelia major & ejusdem metamorphoſis. P. Nymph. phaler. *Polychloros* Lin. ſp. 113.
—— G. 1—3. Aurelia laciniata, ejusque transmutationes. P. Nymph. phaler. *C. Album* Lin. ſp. 115.
—— G. 4 & 5. Præcedentis Pupula alia, quæ Ichneumones ad n. 5. delineatos edidit.
—— H. 1—4. Papilio margaritaceus ſ. Dunorum dictus & varii ejusdem ſtatus. P. Nymph. phaler. *Lathonia* Lin. ſp. 141.

TABULA II.

Papiliones Inquilini.

Litt. A. 1—4. Papilio pſeudo-petroſelinoides, rarior, ab utroque latere ſpectandus, ſimulque ejusdem metamorphoſis. P. Danaus candidus *Daplidice* Lin. *gen.* 203. ſp. 62.
—— B. 1—4. Papilio Albellus vulgaris, Belgis *Droefaart* quoque dictus, cum metamorphoſi. P. Dan. cand. *Napi* Lin. ſp. 60.
—— C. 1—4. Argus nigricans ſive fuſcus. P. Nymph. gem. *Ægeia* Lin. ſp. 98.
—— D. 1—4. Papilionis petroſelinoidis alia ſpecies. P. Dan. cand. *Cardamines.* Lin. ſp. 63.
—— E. 1—4. Papilio holoſericeus, fuſcus. P. Nymph. gem. *Semele* Lin. ſp. 101.
—— F. 1—4. Papilio butyraceus, alarum primorum apicibus nigris. P. Dan. cand. *Braſſicæ* Lin. ſp. 58.
—— F. 5. Sphex nigra atque, ut videtur, diptera.

TABULA III.

Papiliones Inquilini.

Litt. A. 1—4. Papiliunculus *Pallium variegatum* dictus, utraque ſuperficie exhibitus, ejusque mutationes. P. Nymph. phal. *Maturnæ* Lin. *gen.* 203. *ſp.* 136.
—— B. 1—4. Papilio pſeudo-margaritaceus. P. Nymph. phal. *Lucina* Lin. ſp. 135.
—— C. 1—4. Alia adhuc Papilionis petroſelinoidis varietas, maſcula. P. Dan. cand. *Cardamines* Lin. ſp. 63.
—— C. 5. Idem Papilio, alis ſurrectis quieſcens.
—— D. 1—3. Phalæna fulva. Phal. Noctua *Quadra* Lin. *gen.* 205. ſp. 84.
—— E. 1—4. Papilio Argus vulgaris. P. Nymph. gem. *Maera* Lin. *gen.* 203. *ſp.* 96.
—— F. 1—4. Papilio Belgis *Koeyvinkje* dictus. P. Dan. feſtivus *Hyperanthus.* Lin. ſp. 85. Verum ad Nymphales gemmatos potius pertinet, quorſum & ab *Ill.* Linnæo in Faunæ ſuecicæ poſteriore Editione relegatus fuit.
—— G. 1—4. Papilio citrinus. P. Dan. cand. *Rhamni* Lin. ſp. 73.
—— H. 1—4. Albellus nigro venoſus. P. Dan. cand. *Cratægi.* Lin. ſp. 57.

BLADWYZER
DER
NATUURLYKE ZAAKEN,
Welke in het Vierde en Laatſte Deel van dit Werk voorkoomen.

(*) Betekend dat die zelfde Soort in het Syſtema van den Heer Linnæus *ontbreekt, hoewel de Geſlachten worden aangeweezen, waar toe dezelve behooren.*

EERSTE TAFEREEL.

Inlandſche Kapellen.

Lett. A. 1—3. *De groote Paauw-oog Kapel en derzelver Rups en Nimf. Door* Linné, *in de tiende uitgave zyner* Syſtema Naturae *by de Geoogde Nimf Kapellen,* Genus 203. *ſp.* 88. Jo *genaamd.*
—— *B.* 1—3. *De kleine Paauw-oog en deszelfs verandering, zynde maar eene kleine verſchillendheid der voorgaande.*
—— *C.* 1—4. *De kleine Aurelia en derzelver verandering, nevens kleine Weſp-Vliegen, welke ſomtyds, in plaats van de Kapel, uit de Nimf voortkomen. Door* Lin. *by de Ongeoogde Nimf-Kapellen, ſp.* 114. Urticæ *genaamd.*
—— *D.* 1—4. *De Nommer-Kapel, van boven en onder te zien, en derzelver verandering. Door* Lin. *by de Ongeoogde Nimf-Kapellen. ſp.* 119. Atalanta *genaamd.*
—— *E.* 1—4. *Het Diſtelvinkje, als vooren.* Lin. *by de Geoogde Nimf-Kapellen.* Cardui *ſp.* 107.
—— *F.* 1—3. *De groote Aurelia en deszelfs verandering.* Lin. *by de Ongeoogde Nimf Kapellen.* Polychloros *ſp.* 113.
—— G. 1—3. *De Getakte Aurelia als vooren.* Lin. *by de Ongeoogde Nimf Kapellen.* C. Album. *ſp.* 115.
—— *G.* 4. & 5. *De Nimf noch eens, en waar uit de Baſtaard-Weſpen by* 5. *zyn voortgekomen.*
—— *H.* 1—4. *De Perlemoer- of Duin-Kapel, en haare verandering.* Lin. *Ongeoogde Nimf Kapellen.* Lathonia. *ſp.* 141.

II. TAFEREEL.

Inlandſche Kapellen.

Lett. A. 1—4. *Zeldzame Baſtaard Pitercely Kappel, boven en onder te zien, en derzelver verandering.* Lin. *by zyn Witte Danaus Kapellen* Gen. 203. Daplidice *ſp.* 62.
—— *B.* 1—4. *Het gemeene Witje, de Droefaart, als vooren.* Lin. *Witte Danaus Kapellen* Napi *ſp.* 60.
—— C. 1—4. *Het zwarte of Vaale Argusje.* Lin. *Geoogde Nimf Kapellen.* Aegeria. *ſp.* 98.
—— *D.* 1—4. *Tweede ſoort van Baſtaard Pitercely-Kapel.* Lin. *Witte Danaus Kapellen.* Cardamines *ſp.* 63.
—— E. 1—4. *Bruine Atlas-Kapel.* Lin. *Geoogde Nimf Kapel.* Semele. *ſp.* 101.
—— *F.* 1—4. *Boter-Kapel met zwarte punt-vleugels.* Lin. *Witte Danaus Kapel.* Braſſicæ. *ſp.* 58.
—— *F.* 5. *Zwarte tweevleugelige Baſtaard Weſp.*

III. TAFEREEL.

Inlandſche Kapellen.

Lett. A. 1—4. *Bonte Mantel Kapelletje, boven en onder te zien, en deszelfs verandering.* Lin. *Ongeoogde Nimf Kapel.* Maturnæ *ſp.* 136. Gen. 203.
—— *B.* 1—4. *Baſtaard Perlemour Beeſtje.* Lin. *als vooren.* Lucina. *ſp* 135.
—— *C.* 1 4. *Ander ſoort van Pitercely-Kapel, 't Mannetje.* Lin. *Witte Danaus Kapel.* Cardamines Mas. *ſp.* 63.
—— *C.* 5. *Dezelfde zittende met opſtaande Vleugelen.*
—— *D.* 1 3. *Geelachtige-rosſche Nacht-Kapel.* Lin. *Nacht-Uil.* Quadra. *ſp.* 84. Gen. 205.
—— *E.* 1 4. *Gemeen Argusje* Lin. *Geoogde Nimf Kapel.* Mæra. *ſp.* 96. Gen. 203.
—— *F.* 1 4. *Het Koeyvinkje.* Lin. *Bonte Danaus Kapel.* Hyperanthus. *ſp.* 85. *Deze is eigentlyk een Geoogde Nimf Kapel, en door den Heer* Lin. *by de tweede Edit. der* Fauna Suecica *daar onder gebragt.*
—— *G.* 1 4. *De Citroen-Kapel.* Lin. *Witte Danaus Kapel* Rhamni. *ſp.* 73.
—— *H.* 1—4. *Het Zwartgeadert Witje.* Lin. *als vooren.* Cratægi. *ſp.* 57.

TABULA IV.

Papiliones Americani.

Num. 1. & 2. Papilio luteo fuscus, venis nigris, secundum LINNÆUM (*). P. Nymph. gemmatis adnumerandus *gen.* 203.
—— 3. & 4. Papilio fuscus, LINNÆO (*) ad eosdem relegandus.
—— 5. & 6. Papilio alis prioribus unicoloribus fuscis. LIN. (*) ad præcedentes pertinens.
—— 7. & 8. Papiliunculus obsolete fuscus. LIN. (*) ut supra.
—— 9. & 10. Varietas n. 5&6. delineati. LIN. (*) ut ante.
—— 11 & 12. Papiliunculus flavo maculatus. LIN. (*) P. Heliconius.
—— 13 & 14. Papilio Bromeliæ fructus colore pictus. LIN. (*) ad eosdem.
—— 15 & 16. Papilio ater, virescente varius. LIN. (*) ad eosdem.
—— 17 & 18. Papilio niger, virescente maculatus, alius. LIN. (*) ad eosdem.
—— 19 & 20. Papilio niger, areis luteis. LIN. (*) ad eosdem.

TABULA V.

Papiliones Indici Orientales.

Num. 1. Papilio elegantissimus, ex Java insula. LIN. (*) P. Nymph. phaleratus *gen.* 203.
—— 2. Papilionis Javanensis pulchra alia species. LIN. (*) P. Eques.
—— 3–5. Papilionis Javanensis tertia species. LIN. (*) ad Equites.
—— 6. Quarta Javanensium Papilionum species. LIN. (*) ad eosdem.
—— 7 & 8. Phalæna perpulchra ex Orientali India. LIN. (*) Ph. Noctua. *gen.* 205.
—— 9 & 10. Papilio Ephebus pulchre cœruleus ex Oriente. P. Plebejus ruricola *Marsyas*. LIN. *gen.* 203. sp. 149.
—— 11 & 12. Papilio Indicus ater, rubro maculosus. LIN. (*) P. Nymph. gemmatus.
—— 13 & 14. Papilio Argus, Chinensis. LIN. (*) ad eosdem.
—— 15 & 16. Papiliunculus Indicus, flavo tinctus. LIN. (*) P. Dan. candidus.

TABULA VI.

Papiliones Americani.

Num. 1 & 2. Papilio maculis flavis & fulvis. LIN. (*) P. Heliconius. *gen.* 203.
—— 3 & 4. Papilio albo maculatus. LIN. (*) P. Dan. festivus.
—— 5 & 6. Papilio perelegans, nigrescens, fascia flava. LIN. (*) P. Heliconius.
—— 7 & 8. Papilio Ephebus quadricaudatus, pulchre cœruleus. LIN. (*) P. Plebej. ruricola.
—— 9 & 10. Papilio flavicans, nigro notatus. LIN. (*) P. Dan. candidus.
—— 11 & 12. Papilio fulvo luteus, albo maculatus. P. Dan. fest. *Chrysippus* LIN. sp. 81.
—— 13 & 14. Papilio virescente albus, apicibus alarum nigris. LIN. (*) P. Dan. candidus.
—— 15 & 16. Papilio castanei coloris, albo maculatus; a n. 11 & 12. diversus. P. Dan. fest. [*Plexippus*. LIN. sp. 80.
—— 17 & 18. Papilio dilutius castaneus, albo maculatus, tertius. P. *Chrysippi* varietas, vid. n. 11 & 12. (*)
—— 19 & 20. Papilio castanei coloris, albo maculosus, quartus. P. *Plexippi* varietas; vid. n. 15 & 16. (*)
—— 21 & 22. Papilio ater, fascia maculosa, dilute æruginea. P. Eques achiv. *Nereus* LIN. sp. 38.
—— 23 & 24. Papilio Ephebus albo nigroque varius, quadricaudatus. LIN. (*) P. Pleb. ruricola.
—— 25 & 26. Papilio Ephebus alius, albo nigroque item variegatus & quadricaudatus. LIN. (*) ad eosdem.
—— 27 & 28. Insectum singulare, Hemerobii forte species, cinereo albidum, alis prioribus nigro punctulatis. LIN. (*) *gen.* incerti.

TABULA VII.

Papiliones Americani.

Num. 1 & 2. Papilio niger, flavo notatus. P. Helicon. *Thalia* LIN. *gen.* 203. sp. 53.
—— 3 & 4. Papiliunculus ater, dilute flavo maculosus. LIN. (*) P. Heliconius.
—— 5 & 6. Papilio nigro flavoque maculatus. LIN. (*) P. Dan. festivus.

IV. TAFEREEL.

West-Indische Kapellen.

Num. 1. *en* 2. *Bruine zwartgeaderde Kapel.* LIN. (*). *Tot de Geoogde Nimf Kapellen behorende.* Gen. 203.
—— 3. *en* 4. *Vaal-bruine Kapel* LIN. (*). *als vooren.*
—— 5. *en* 6. *Bruine voorvleugel Kapel.* LIN. (*) *als vooren.*
—— 7. *en* 8. *Licht-bruin Kapelletje.* LIN. (*) *als vooren.*
—— 9. *en* 10. *Een verschillend soort van N.* 5. *en* 6. LIN. (*) *als vooren.*
—— 11. *en* 12. *Geel-vlakkig Kapelletje.* LIN. (*). *Tot de Parnas-Kapellen behoorende.*
—— 13. *en* 14. *Ananas Kapel.* LIN. (*) *als vooren.*
—— 15. *en* 16. *Zwarte, groen-vlakkige Kapel.* LIN. (*) *als vooren.*
—— 17. *en* 18. *Andere zwarte, groen-vlakkige Kapel.* LIN. (*) *als vooren.*
—— 19. *en* 20. *Zwarte, geel-vlakkige Kapel.* LIN. (*) *als vooren.*

V. TAFEREEL.

Oost-Indische Kapellen.

Num. 1. *Cierlyke Kapel van het Eyland Java.* LIN. (*). *Tot de Geoogde Nimf Kapellen behoorende.* Gen. 203.
—— 2. *Verschillend soort van fraaije Javasche Kapel.* LIN. (*). *Tot de Ridder-Kapellen behoorende.*
—— 3–5. *Derde verschillende soort van Javasche Kapel en derzelver verandering.* LIN. (*) *als vooren.*
—— 6. *Vierde verscheidenheid der Javasche Kapellen.* LIN. (*) *als vooren.*
—— 7. *en* 8. *Fraaije Nacht-Kapel uit Oost-Indiën.* LIN. (*). *Tot de Nacht Uillen behoorende.* Gen. 205.
—— 9. *en* 10. *Schoon blaauw Page-Kapelletje, uit Oost-Indiën.* LIN. *Onedele Kapellen.* Marsyas *sp.* 149. Gen. 203.
—— 11. *en* 12. *Zwarte, rood-vlakkige Oost-Indische Kapel.* LIN. (*). *Tot de geoogde Kapellen behoorende.*
—— 13. *en* 14. *Chineesche Argus Kapel.* LIN. (*) *als vooren.*
—— 15. *en* 16. *Geel-vlakkig Kapelletje uit Oost-Indiën.* LIN. (*). *Tot de Witte Danaus Kapellen behorende.*

VI. TAFEREEL.

West-Indische Kapellen.

Num. 1. *en* 2. *Geel-achtig en rosch-rood gevlakte Kapel.* LIN. (*). *Tot de Parnas-Kapellen behoorende.* Gen. 203.
—— 3. *en* 4. *Wit-vlakkige Kapel.* LIN. (*). *Tot de bonte Danaus Kapellen behoorende.*
—— 5. *en* 6. *Fraaije bruine geel-vlakkige Kapel.* LIN. (*). *Parnas Kapel soort.*
—— 7. *en* 8. *Vierpuntig schoon blaauwe Page-Kapel.* LIN. (*). *Onedele Veld-Burger soort.*
—— 9. *en* 10. *Licht-geele, zwart-gevlakte Kapel.* LIN. (*). *Witte Danaus soort.*
—— 11. *en* 12. *Rosch-bruin en wit-vlakkige Kapel.* LIN. *Bonte Danaus soort.* Chrysippus *sp.* 81.
—— 13. *en* 14. *Licht-zeegroen en zwart-puntige Kapel.* LIN. (*). *Witte Danaus soort.*
—— 15. *en* 16. *Kastanje-bruine, wit-gevlakte Kapel met n* 11. *en* 12. *verschillende* LIN. *Bonte Danaus soort.* Plexippus. *sp.* 80.
—— 17. *en* 18. *Derde verschillend soort van wat lichter kastanje-bruine Kapel met witte vlakken.* LIN. (*). *Bonte Danaus-soort tot de* Chrysippus *n.* 11. *en* 12. *behoorende.*
—— 19. *en* 20. *Vierde verschil soort van kastanje-bruine wit-gevlakte Kapel.* LIN. (*). *Bonte Danaus-soort tot de* Plexippus *n.* 15. *en* 16. *behoorende.*
—— 21. *en* 22. *Zwarte, licht-zeegroen-vlakkige Kapel.* LIN. *Grieksche Ridder soort.* Nereus. *sp.* 38.
—— 23. *en* 24. *Wit en zwart vierpuntig Pagetje.* LIN. (*). *Veld-Burger soort.*
—— 25. *en* 26. *Wit en zwart verschillend vierpuntig Pagetje.* LIN. (*) *als vooren.*
—— 27. *en* 28. *zeer vreemd, mogelyk, Water-Uiltje, zynde asch-graauw met zwart-gespikkelde voorvlerkjes.* LIN. *Onzeker geslacht.*

VII. TAFEREEL.

West-Indische Kapellen.

Num. 1. *en* 2. *Zwart, geel-gevlakte Kapel.* LIN. *Parnas Kapel-soort.* Thalia. *sp.* 53. Gen. 203.
—— 3. *en* 4. *Zwart, licht-geel gevlakt Kapelletje.* LIN. (*). *Parnas-soort.*
—— 5. *en* 6. *Zwart, hoog-geel gevlakte Kapel.* LIN. (*). *Bonte Danaus-soort.*

Num. 7 & 8. Papilio partite flavus atque niger. Lin. (*) P. Heliconius, veroſimile enim, in antennis delineandis peccatum fuiſſe.

—— 9 & 10. Varietas colore paulo diverſa Papilionis ad præcedentis Tab. n. 13 & 14. depicti. Lin. (*) P. Dan. candidus.

—— 11 & 12. Papilio cum prioris Tab. n. 1 & 2. conveniens, niſi maculis exterioribus pariter luteis foret. Lin. (*) P. Heliconius.

—— 13 & 14. Papilio furvus, diſco vireſcente albo. Lin. (*) P. Dan. candidus.

—— 15 & 16. Papilio fuſco faſciolatus. Lin. (*) P. Dan. candidus.

—— 17 & 18. Papilio fuſco niger, albo punctatus. P. Helicon. *Euterpe.* Lin. ſp. 49.

—— 19 & 20. Papilio niger, alarum extremis fulvis. Lin. (*) P. Heliconius.

—— 21 & 22. Papilio Ephebus elegantiſſimus. Lin. (*). P. Eq. Achivus.

—— 23 & 24. Papilio totus fuſcus. Lin. (*) P. Nymph. phaleratus.

—— 25 & 26. Papilio fuſconiger, viridi macula. P. Eq. trojan. *Æneas* Lin. ſp. 15.

—— 27 & 28. Papilio fuſcus, nigrovenoſus. P. Eq. trojan. *Anchiſes.* Lin. ſp. 10.

TABULA VIII.

Papiliones diverſarum regionum.

Num. 1 & 2. Papilio tænia cœrulea inſignis, Indicus. Lin. (*) P. Dan. feſtivus *gen.* 203.

—— 3 & 4. Papilio fulvo notatus, Americanus. Lin. (*) P. Nymph. phaleratus.

—— 5 & 6. Phalænula Americana, fuſco faſciata. Lin. (*) Ph. Geometra. *gen.* 205.

—— 7 & 8. Papilio fuſco niger, minutim maculatus, Americanus. Lin. (*) P. Eques. *gen.* 203.

—— 9 & 10. Papilio Americanus, alis diaphanis. P. Helicon. *Piera* Lin. ſp. 43.

—— 11 & 12. Papilio macula Retortæ chymicæ figuram exprimente, in prioribus alis notatus, veroſimillime Americanus. Lin. (*) P. Dan. candidus.

—— 13 & 14. Papilio Americanus fuſcus, albis maculis. Lin. (*) P. Dan. feſtivus.

—— 15 & 16. Papilio obſcurius fulvus, nigroque pictus, Americanus. Lin. (*) P. Nymph. phaleratus.

—— 17 & 18. Papilio Ephebus, Indicus, fuſcus, lunulis flavicantibus. Lin. (*) P. Eques.

TABULA IX.

Variarum regionum Papiliones.

Num. 1—4. Papilio Surinamenſis, luteſcente faſciatus; adjectaque metamorphoſis. P. Nymph. gem. *Æropa* Lin. *gen.* 203. ſp. 105.

—— 5—8. Papilio item Surinamenſis, fuſcus, cum metamorphoſi. P. Nymph. gem. *Cyrenes* Lin. (*) ſp. 100. varietas.

—— 9—12. Præcedenti adfinis. Lin. (*) ut ſupra.

—— 13 & 14. Papilio obſolete fuſcus. Lin. (*) P. Nymph. gemmatus.

—— 15 & 16. Papiliunculus ater, purpureo pictus, Indicus. Lin. (*) P. Plebej. ruricola.

—— 17—20. Papilio niger maculis albis, flavis & rubris variegatus, Promontorii Bonæ Spei & Angolæ inquilinus; ejusdemque metamorphoſis. Lin. (*) P. Eques achivus.

—— 21 & 22. Papilio ater, tæniola viridi ſingularis. P. Eq. achivo *Nireo* Lin. (*) ſq. 38. affinis.

—— 23 & 24. Phalænæ ſingularis, lineolis nigris notatæ uterque ſexus. Ph. Bombyx *Ziczac* Lin. *gen.* 205. ſp. 39.

—— 25. Phalænula Americana, coccinea. Lin. (*) Ph. Tortrix.

TABULA X.

Papiliones Americani.

Num. 1 & 2. Papilio citrina macula præſignis. P. Nymph. phal. *Dirce* Lin. *gen.* 203. ſp. 117.

—— 3 & 4. Papilio fuſcus, eleganter faſciolatus. Lin. (*) P. Nymph. phaleratus.

—— 5 & 6. Papilio ſordide canus, nigro eleganter pictus. P. Nymph. gemmato *Feroniæ* Lin. ſp. 95. affinis.

—— 7 & 8. Papilio fuſcus, nigricantiore undulatus, flavaque macula notatus. Pap. Nymph. phalerati *Dirces* Linn. ſp. 117. varietas.

—— 9 & 10. Papilio fuſcus, obſcuriore undulatus, luteoque faſciatus. Lin. (*) P. Nymph. phaleratus.

—— 11 & 12. Phalæna atra, maculis albis inſignita. Lin. (*) Ph. Noctua. *gen.* 205.

Num. 7. *en* 8. *Zwart en geele Kapel.* Lin. (*) *Parnas Kapel. Het is niet onwaarſchynelyk dat de ſprieten hier kwalyk verbeeld zyn.*

—— 9. *en* 10. *Verſchillend ſoort in kleur, van n.* 13. *en* 14. *der vorige Taf.* Lin. (*). *witte Danaus-ſoort.*

—— 11. *en* 12. *Overeenkomſtig ſoort met n.* 1. *en* 2. *der voorige Tafer. uitgezonderd dat de buitenſte vlakken hier geel zyn.* Lin. (*) *Parnas-ſoort.*

—— 13 *en* 14. *Muis-vaale doch in het midden zee-groene Kapel.* Lin. (*). *Witte Danaus-ſoort.*

—— 15 *en* 16. *Bruin-bandige Kapel.* Lin. (*). *Witte Danaus-ſoort.*

—— 17 *en* 18. *Donker-bruine en wit-gevlakte Kapel.* Lin. *Parnas-ſoort* Euterpe. *ſp.* 49.

—— 19 *en* 20. *Donker-bruine oranje-puntige Kapel.* Lin. (*). *Parnas-ſoort.*

—— 21 *en* 22. *Zeer fraaije Page-Kapel.* Lin. (*). *Griekſche Ridder ſoort.*

—— 23 *en* 24. *Donker-bruine Kapel.* Lin. (*). *Ongeoogde Nimf Kapel ſoort.*

—— 25 *en* 26. *Bruine, groen-vlakkige Kapel.* Lin. *Ridder ſoort.* Æneas. *ſp.* 15.

—— 27 *en* 28. *Bruine, zwart-geaderde Kapel.* Lin. *Ridder ſoort.* Anchiſes. *ſp.* 10.

VIII. TAFEREEL.

Kapellen van verſcheide Geweſten.

Num. 1 *en* 2. *Blaauwe band-Kapel, uit Ooſt-Indiën.* Lin. (*). *Bonte Danaus-ſoort.* Gen. 203.

—— 3 *en* 4. *Roſch-vlakkige Kapel, uit Weſt-Indiën.* Lin. (*). *Ongeoogde Nimf-Kapel.*

—— 5 *en* 6. *Weſt-Indiſch Bruin geband Nacht-Kapelletje.* Lin. (*). *Onder de Nacht-Kapellen, tot de Landmeters behoorende.* Gen. 205.

—— 7 *en* 8. *Weſt-Indiſche Vaal-bruine Stip-vlakkige Kapel.* Lin. (*). *Ridder-ſoort.* Gen. 203.

—— 9 *en* 10. *Weſt-Indiſche Gaas-vleugel.* Lin. *Parnas-ſoort.* Piera *ſp.* 43.

—— 11 *en* 12. *De Retort-Kapel. Heeft een dus gelykend Chymiſch figuur op de voor-vleugels. Is waarſchynelyk uit Weſt-Indiën.* Lin. (*). *Witte Danaus ſoort.*

—— 13 *en* 14. *Americaanſche donker-bruine wit-gevlakte Kapel.* Lin. (*). *Bonte Danaus ſoort.*

—— 15 *en* 16. *Zwart- en donker-oranje-kleurige Kapel, uit Weſt-Indiën.* Lin. (*). *Ongeoogde Nimf ſoort.*

—— 17 *en* 18. *Ooſt-Indiſche bruine, geel-gevlakte Page-Kapel.* Lin. (*). *Ridder ſoort.*

IX. TAFEREEL.

Kapellen van verſcheide Geweſten.

Num. 1—4. *Surinaamſche geel-bandige Kapel, en derzelver verandering.* Lin. *Geoogde Nimf ſoort.* Aeropa. *ſp.* 105. Gen. 203.

—— 5—8. *Kaſtanje-bruine Kapel als vooren.* Lin. (*) *Geoogde Nimf-ſoort verſcheidenheid van de* Cyrene. *ſp.* 100.

—— 9—12. *Tweede ſoort van de voorige.* Lin. (*). *als vooren, verſchillende.*

—— 13 *en* 14. *Vaal-bruine Kapel.* Lin. (*). *Geoogde Nimf-ſoort.*

—— 15 *en* 16. *Zwart Kapelletje met roode vlakken uit Ooſt-Indiën.* Lin. (*). *Onedele Veldburger-ſoort.*

—— 17—20. *Zwarte, geel- en wit-gevlakte op de Kaap de goede Hoop, en ook op Angola vallende Kapel en verandering.* Lin. (*). *Griekſche Ridder-ſoort.*

—— 21 *en* 22. *Zwarte, breed-groen-ſtreepige Weſt-Indiſche Kapel.* Lin. (*) *Griekſche Ridder-ſoort, tot de* Nireus *ſp.* 38. *behoorende.*

—— 23 *en* 24. *Vreemd zwart-geſtreept Uiltje, beyderley Geſlacht.* Lin. *Onder de Nacht-Kapellen, tot de Zyde-ſpinders* Ziczac *ſp.* 39. *behoorende.* Gen. 205.

—— 25. *Weſt-Indiſch rood oranje kleurig Uiltje.* Lin. (*). *Onder de Nacht-Kapellen, tot de Blad-ſpinders behoorende.* Gen. 205.

X. TAFEREEL.

Weſt-Indiſche Kapellen.

Num. 1 *en* 2. *Citroen-vlak Kapel.* Lin. *Ongeoogde Nimf Kapel.* Dirce. *ſp.* 117. Gen. 203.

—— 3 *en* 4. *Bruine ſierlyk gebande Kapel.* Lin. (*). *Ongeoogde Nimf ſoort.*

—— 5 *en* 6. *Vuil-graauwe Kapel met ſierlyke zwarte tekening.* Lin. (*). *Geoogde Nimf ſoort, aan de* Feroniæ *ſp.* 95. *behoorende.*

—— 7 *en* 8. *Bruin-kleurige, met zwarte tekening en geel vlakkige Kapel.* Lin. (*). *Ongeoogde Nimf-ſoort. Varieteit der* Dirce *hier boven.*

—— 9 *en* 10. *Bruin-kleurige, met zwarte tekening en oranje-vlakkige Kapel.* Lin. (*). *Ongeoogde Nimf ſoort.*

—— 11 *en* 12. *Zwarte, en wit-vlakkige Nacht-Kapel.* Lin. (*). *Onder de Nacht-Kapellen, tot de Uil-ſoorten behoorende.* Gen. 205.

—— 13 & 14. Papilio flavus, notis & limbo fuscescentibus. P. Danaus candidus *Sennæ* LIN. *gen.* 203. sp. 72.

—— 15 & 16. Papilio obsolete niger, pallide rubentibus cœrulescentibusque maculis ornatissimus. LIN. (*) P. Nymphalis gemmatus.

—— 17 & 18. Papilio flavus, saturatiore colore nebulosus. P. Dan. candido *Sennæ* LIN. sp. 72. affinis.

—— 13 *en* 14. *Geele, bruin-rand- en vlakkige Nacht-Kapel.* LIN. *Witte Danaus.* Sennæ. *sp.* 72. Gen. 203.

—— 15 *en* 16. *Vaal-zwarte, met licht-rosschkleurige en blaauwe vlakjes versierde Kapel.* LIN. (*). *Geoogde Nimf-soort.*

—— 17 *en* 18. *Licht-geele, met wat hoger geele tekening versierde Kapel.* LIN. (*). *Witte Danaus-soort en varieteit der* Sennæ. *sp.* 72.

TABULA XI.

Papiliones quorum diversa & partim ignota patria.

Num. 1. & 2. Papilio fuscus, lunulis notatus. P. Danaus festivus *Sophoræ* LIN. *gen.* 203. sp. 83.

—— 3—6. Papilio fuscus, lunulis insignis alter; cum metamorphosi LIN. (*) speciei præcedentis forte varietas.

—— 7—9. Papilio fuscus, lunulatus tertius, ejusdemque Larva. LIN. (*) præcedenti affinis.

—— 10—12. Similis ad n. 27 & 28. Tab. VII. delineato, cum adjecta Larva. P. Eques trojanus *Anchises.* LIN. sp. 10.

—— 13 & 14. Papilio Indicus, cœruleo fasciatus, reliquis ab isto, quem Tab. VII. ad n. 1 & 2. exhibet, diversus. LIN. (*) P. Danaus festivus.

—— 15—17. Papilio Americanus, fuscus, albido maculosus cum adposita Larva. LIN. (*) P. Danaus festivus.

XI. TAFEREEL.

Van verscheide en onbekende Gewesten.

Num. 1 *en* 2. *Bruine, Maan-vlakkige Kapel.* LIN. *Bonte Danaus soort.* Sophoræ *sp.* 83. Gen. 203.

—— 3-6. *Tweede bruine, Maan-vlak Kapel, en derzelver verandering.* LIN. (*). *Varieteit der voorige.*

—— 7-9. *Derde bruine, Maan-vlak Kapel, en de Rups.* LIN. (*). *Varieteit der twee voorige.*

—— 10-12. *Overeenkomende Kapel met n.* 27 *en* 28. *Taf. VII. en de Rups.* LIN. *Ridder-soort.* Anchises. *sp.* 10.

—— 13 *en* 14. *Oost-Indische blaauwe band Kapel, in de verdere deelen met n.* 1 *en* 2. *van Taf. VIII. verschillende.* LIN. (*). *Bonte Danaus-soort.*

—— 15-17. *West-Indische bruinachtige en wit gevlakte Kapel, en de Rups.* LIN. (*). *Bonte Danaus soort.*

TABULA XII.

Papiliones inquilini Europæ & exotici.

Num. 1 & 2. Phalæna Europæa cana, nigricante picta. LIN. (*) Ph. Noctua *gen.* 205.

—— 3 & 4. Phalæna Europæa flava, fulvo picta. Ph. Geometra *Alniaria* LIN. sp. 131.

—— 5 & 6. Papilio flavescente albus, nigro variegatus, Galliæ & nostri quoque Belgii incola. P. Nymph. gemmati *Galatheæ* LIN. *gen.* 203. sp. 99. varietas.

—— 7 & 8. Phalæna pallide flava, strigis rufescentibus insignita, Sambucina dicta, Europæ adeoque nostrarum quoque regionum inquilina. Ph. Geometra *Sambucaria* LIN. *gen.* 205. sp. 129.

—— 9 & 10. Papilio exoticus, flavissimus, rufo marginatus. LIN. (*) P. Nymphalis phaleratus. *gen.* 203.

—— 11 & 12. Papilio obsoletius niger, maculosus, Gallicus. LIN. (*) ut præc.

—— 13 & 14. Papilio coloris plumbei, alba area. LIN. (*) P. Plebejus ruricola.

—— 15 & 16. Phalæna incana, nigris strigis picta, forte Americana. Ph. Bombyx *Vinula* LIN. *gen.* 205. sp. 16.

—— 17 & 18. Phalænula Sancti Jacobi, Europæa. Ph. Noctua *Jacobæa* LIN. sp. 81.

—— 19 & 20. Papilio Americanus furvus, viridi maculatus. LIN. (*) P. Nymphalis phaleratus *gen.* 203.

—— 21 & 22. Papilio Americanus furvus, nigro undulatus, maculisque ochracea & viridante ornatus. LIN. (*) præcedenti affinis.

—— 23 & 24. Phalænula fusca, griseo picta. LIN. Ph. Noctua. *gen.* 205.

—— 25 & 26. Papilio inquilinus, *Neomagensis* vulgo dictus. P. Nymphalis phaleratus *Populi* LIN. *gen.* 203. sp. 111.

—— 27—30. Præcedentis varietas, cum adjecta metamorphosi. LIN. ut supra.

—— 31 & 32. Papilio fere idem, quem figuris 17—20. Tab. IX. exhibet.

XII. TAFEREEL.

Inlandsche en Uitlandsche.

Num. 1 *en* 2. *Inlandsch aschgraauw, met zwart getekend Uiltje.* LIN. (*). *Onder de Nacht Kapellen tot de Uil soorten behoorende.* Gen. 205.

—— 3 *en* 4. *Hoog-geel, met een rossche tekening versierd Inlandsch Nacht-Kapelletje.* LIN. *Onder de Nacht-Kapellen, by de Landmeeters behoorende.* Alniaria. *sp.* 131. Gen. 205.

—— 5 *en* 6. *Licht-geel en zwart-getekende Kapel, in Vrankryk en hier vallende.* LIN. (*) *Geoogde Nimf-soort, aan de* Galathea. *sp.* 99. *behoorende.* Gen. 203.

—— 7 *en* 8. *Flaauw-geel, met rossche streepen versierde Nacht-Kapel, de Vlier-Kapel genaamd. Inlandsche of hier te Land vallende.* LIN. *Nacht-Kapel soort, tot de Landmeters behoorende.* Sambucaria. *sp.* 129. Gen. 205.

—— 9 *en* 10. *Uitlandsch, hoog-geel rosschkleurige rand-Kapel.* LIN. (*) *Ongeoogde Nimf Kapel.* Gen. 203.

—— 11 *en* 12. *Vaal zwart, licht-rosch gevlakt Kapelletje, in Vrankryk vallende.* LIN. (*) *als vooren.*

—— 13 *en* 14. *Lootkleurig, wit gevlakt Kapelletje.* LIN. (*) *onedele Veld-burger soort.*

—— 15 *en* 16. *Donker-gryze, met zwart getekende Uil, uit West-Indiën.* LIN. (*) *Onder de Nacht-Kapellen tot de Zy-spinders behoorende. Bysoort der* Vinula. *sp.* 16. Gen. 205.

—— 17 *en* 18. *Inlandsch St. Jacobs Uiltje.* LIN. *Onder de Nacht-Kapellen tot de Uilen behoorende* Jacobæa. *sp.* 81. Gen. 205.

—— 19 *en* 20. *Westindische vaal-gryze groengevlakte Kapel.* LIN. (*) *Ongeoogde Nimf-soort.* Gen. 203.

—— 21 *en* 22. *Westindische Muisvaale, zwart gestreepte en licht rosch-geel groengevlakte Kapel.* LIN. (*) *als vooren.*

—— 23 *en* 24. *Bruin en licht bruin gevlakt Nacht-Kapelletje.* LIN. (*) *Nacht-Kapel soort, tot de Uilen behoorende.* Gen. 205.

—— 25 *en* 26. *Inlandsche; de Nimweegsche Kapel genaamd.* LIN. (*) *Ongeoogde Nimf soort, varieteit der* Populi. *sp.* 111. Gen. 203.

—— 27-30. *Tweede soort der voorgaande, en derzelver verandering.* LIN. (*) *als vooren.*

—— 31 *en* 32. *Varieteit van n.* 17-20. *op Taf. IX.*

TABULA XIII.

Papiliones Americani.

Num. 1 & 2. Papilio fusconiger, tæniola alba notatus. LIN. (*) P. Danaus festivus. *gen.* 203.

—— 3 & 4. Phalæna nigra, discum pulchre flava. LIN. (*) Ph. Geometra *gen.* 205.

—— 5 & 6. Papilio nigricans, fascia luteo alboque dimidiata. LIN. (*) P. Nymphalis phaleratus *gen.* 203.

—— 7 & 8. Papilio cinerascens, albo maculatus. LIN. (*) P. Danaus candidus.

—— 9 & 10. Papilio fusco niger, nigris venis, maculisque viridicantibus ornatus. P. Nymphalis phaleratus *Dirce* LIN. sp. 117.

—— 11 & 12. Papilio obscure fuscus, fascia dimidiata lutea albaque. LIN. (*) P. Danaus festivus.

—— 13 & 14. Varietas Papilionis Tab. VI. n. 11 & 12. exhibiti.

—— 15 & 16. Papilio Sanguineo maculatus. LIN. (*) ad P. Heliconios.

—— 17 & 18. Papilio luteur, nigro marginatus. LIN. (*) ad P. Nymphales phaleratos.

XIII. TAFEREEL.

West Indische Kapellen.

Num. 1 *en* 2. *Donker-bruin wit gevlakte Kapel.* LIN. (*) *Bonte Danaus-soort.* Gen. 203.

—— 3 *en* 4. *Zwart en schoon geel Nacht-Kapelletje.* LIN. (*) *Nacht-Kapel-soort, tot de Landmeters behoorende.* Gen. 205.

—— 5 *en* 6. *Donker-bruine, geel en wit gevlakte Kapel.* LIN. (*) *Ongeoogde Nimf-soort.* Gen. 203.

—— 7 *en* 8. *Aschgraauwe, en wit-gevlakte Kapel.* LIN. (*) *Witte Danaus soort.*

—— 9 *en* 10. *Bruine, zwart geäderde en met zeegroene vlakken versierde Kapel.* LIN. (*) *Ongeoogde Nimf-Kapel, by-soort der* Dirce. *sp.* 117.

—— 11 *en* 12. *Donker bruine, geel en wit gevlakte Kapel.* LIN. (*). *Bonte Danaus.*

—— 13 *en* 14. *Varieteit van n.* 11 *en* 12. *Taf. VI.*

—— 15 *en* 16. *Bloed-vlak Kapel.* LIN. (*) *Parnas Kapel soort.*

—— 17 *en* 18. *Hoog-geele en zwart gerande Kapel.* LIN. (*) *Ongeoogde Nimf soort.*

Num. 19 & 20. Papilio fuscus, obscuriori lituratus. LIN. (*) ad P. Nymphales gemmatos.
—— 21 & 22. Papilio fuscus, obscuriori fasciatus. LIN. (*). Eodem.
—— 23 & 24. Papilio sordidi coloris. LIN. (*) ad P. Danaos festivos.
—— 25 & 26. Papiliunculus cœrulescens, nigro pictus. LIN. (*). Eodem.

TABULA. XIV.

Papiliones Insularum Philippensium & Chinenses.

Num. 1 & 2. Papilio fuscus, nigro venosus. LIN. (*) ad P. Nymphales gemmatos *gen.* 203. Ex Insulis Philippinis.
—— 3 & 4. Præcedentis varietas. LIN. (*) ad eosdem. Ex Insul. Phil.
—— 5 & 6. Affinis prioribus Papilio. LIN. (*) ad eosdem. Ex Insul. Phil.
—— 7 & 8. Alia species paulo magis rufescens, & cinereo maculata. LIN. (*) ad eosdem. Ex Insul. Phil.
—— 9 & 10. Species alia, maculis strigisque canis picta. LIN. (*) ad eosdem. Ex Insul. Phil.
—— 11 & 12. Alia, strigis cano albidis & nigris insignita. LIN. (*) ad eosdem. Ex Insul. Phil.
—— 13 & 14. Papilio fuscus, pallido maculatus, Chinensis. LIN. (*) ad eosdem.
—— 15 & 16. Papilio fuscus, maculis albidis, ocellisque fulvis exornatus, Chinensis. P. Nymphalis gemmatus *Oenone* LIN. sp. 92.
—— 17 & 18. Papilio fuscus, nigro striatus, strigaque albo nigra insignis; Insularum Philippensium. LIN. (*) ad Nymphales gemmatos.

TABULA XV.

Americani Papiliones.

Num. 1 & 2. Papilio obsolete fuscus, fascia lutescente pictus. LIN. (*) ad P. Danaos festivos. *gen.* 203.
—— 3–6. Papilio fuscescens, luteo commaculatus, adjectaque ejusdem metamorphosis. P. Danaus festivus *Cassiæ* LIN. sp. 82. *Not.* sed vide, quæ supra Tab. III. f. 1–4. adjecimus.
—— 7 & 8. Papilio castaneus, macula lata, flava notatus. LIN. (*) ad eosdem.
—— 9–11. Papilio testaceo fuscus, fasciis obsolete nigris & lutescentibus præditus, ejusdemque Larva. LIN. (*) ad eosdem.
—— 12–14. Papilio rufescente fuscus, fascia fulva distinctus, cum Larva LIN. (*) ad eosdem.

TABULA XVI.

E diversis orbis partibus.

Num. 1 & 2. Papilio ater, cœruleo maculosus, ex regione quam flumen Missisippi percurrit. LIN. (*) ad P. Equites Achivos. *gen.* 203.
—— 3 & 4. Papilio fuscus, maculis pellucidis insignitus, Guineënsis. LIN. (*) ad P. Heliconios.
—— 5–7. Papilio partite fuscescens & flavicans, maculis oblongis, acutis, obscure fuscis exornatus, Amboinensis cum Larva LIN. (*) ad P. Equites Trojanos.
—— 8 & 9. Supra ad num. 3 & 4. dicti Papilionis varietas, pariter Guinea veniens. LIN. (*) ad P. Heliconios.
—— 10 & 11. Papilio fusco nigricans, venis atris. LIN. (*) ad P. Equites Trojanos.

TABULA XVII.

Papiliones Surinamenses.

Num. 1–3. Papilio exsolete fuscus, nigris striis albisque punctis pictus, cum adjecta Larva. LIN. (*) Insignis inter hunc Papilionem & Tab. XX. iconem 1–3. similitudo intercedit, tum vero Phalæna dicendus foret. *Gen.* ——
—— 4 & 5. Papilio Ephebus sature cœruleus, nigro fimbriatur. LIN. (*) ad P. Plebejos ruricolas. *gen.* 203.
—— 6 & 7. Papilio alis angustioribus, dilute flavis nigroque notatis. LIN. (*) ad P. Heliconios.
—— 8 & 9. Papilio nigro atque flavescente varius. LIN. (*) ad eosdem.
—— 10 & 11. Papiliunculus Ephebus saturate cyaneus, margine niger, tricaudatus. LIN. (*) ad P. Plebejos ruricolas.
—— 12–14. Papilio fuscesc ns, disco cyaneo pulchre lucido, maculis flavicantibus notatus; cum Larva. P. Equiti Achivo *Menelao* LIN. sp. 19. affinis.
—— 15 & 16. Papilio elegans, furvus, albo maculatus. LIN. (*) ad P. Nymphales gematos.
—— 17 & 18. Papilio ochrei coloris, fusco nigroque pictus. LIN. (*) ad P. Nymphales phaleratos.

Num. 19 *en* 20. *Bruine, en zwart gevlakte Kapel.* LIN. (*) *Geoogde Nimf soort.*
—— 21 *en* 22. *Bruine, en zwart gevlakte Kapel.* LIN. (*) *als vooren.*
—— 23 *en* 24. *Veelkleurige Kapel.* LIN. (*) *Bonte Danaus soort.*
—— 25 *en* 26. *Blaauw, zwart getekend Kapelletje.* LIN. (*) *als vooren.*

XIV. TAFEREEL.

Van de Philippynsche Eylanden en China.

Num. 1 *en* 2. *Bruin-kleurige en zwart-geaderde Kapel.* LIN. (*) *Geoogde Nimf-Kapel soort van de Philip. Eylanden.* gen. 203.
—— 3 *en* 4. *Varieteit derzelve.* LIN. (*) *als vooren. Philip. Eylanden.*
—— 5 *en* 6. *Varieteit derzelve.* LIN. (*) *als vooren. Philip. Eylanden.*
—— 7 *en* 8. *Varieteit derzelve, wat meer naar 't rossche trekkende en rosch-grys gevlakt.* LIN. (*) *als vooren. Philip. Eylanden.*
—— 9 *en* 10. *Varieteit derzelve met gryze vlakken en streepen.* LIN. (*) *Als vooren. Philip. Eyl.*
—— 11 *en* 12. *Varieteit derzelve met licht-gryze en zwarte streepen.* LIN. (*) *als vooren. Philip. Eyl.*
—— 13 *en* 14. *Bruine en flaauw-geel gevlakte Kapel, uit China.* LIN. (*) *als vooren.*
—— 15 *en* 16. *Bruine asch-kleurig gevlakte en met roode oogjes versierde Kapel, uit China.* LIN. *Geoogde Nimf Kapel.* Oenone *sp.* 92.
—— 17 *en* 18. *Bruin-kleurige, zwart gestreepte en gryze en zwarte dwarsstreep hebbende Kapel, van de Philippynsche Eylanden.* LIN. (*) *Geoogde Nimf soort.*

XV. TAFEREEL.

Uit West-Indiën.

Num. 1 *en* 2. *Vaal-bruine en geel-achtig gebande Kapel.* LIN. (*) *Bonte Danaus soort.* gen. 203.
—— 3—6. *Bruin-achtig en hoog-geel gevlakte Kapel, en derzelver verandering.* LIN. (*) *als vooren, tot de* Cassiœ. *sp.* 82. *behoorende.* NB. *zie ons byvoegzel hier voor Taf. III. fig.* 1—4.
—— 7 *en* 8. *Kastanje-bruine met een breede geele vlak versierde Kapel.* LIN. (*) *als vooren.*
—— 9—11. *Rosch-bruine, vaal-zwartbandige en geel-achtige Kapel en Rups.* LIN. (*) *als vooren.*
—— 12—14. *Rosch-rood paars-achtige, oranje kleurig gevlakte Kapel en Rups.* LIN. (*) *als vooren.*

XVI. TAFEREEL.

Van verscheide Gewesten.

Num. 1 *en* 2. *Zwarte, blaauw vlakkige Kapel van Missisippi.* LIN. (*) *Griekssche Ridder soort.* Gen. 203.
—— 3 *en* 4. *Bruin-achtig met witte doorschynende plekjes versierde Kapel van Guinea.* LIN. (*) *Parnas Kapel soort.*
—— 5—7. *Licht-bruine en licht-geele, met donker-bruine lange en puntig toeloopende vlakken versierde Kapel, en Rups van Amboina.* LIN. (*) *Trojaansche Ridder Kapel.*
—— 8 *en* 9. *Tweede soort van n.* 3 *en* 4. *mede van Guinea.* LIN. (*) *Parnas Kapel soort.*
—— 10 *en* 11. *Vaal-bruine, zwart-geaderde Kapel.* LIN. *Trojaansche Ridder-soort.*

XVII. TAFEREEL.

Van Surinamen.

Num. 1—3. *Licht-bruine zwart-getekende en wit-gevlakte Kapel, en Rups,* LIN. (*) *komt veel over een met n.* 1—3. *Tab. XX. doch dan moet dit een Nacht-Kapel zyn?* Gen.
—— 4 *en* 5. *Donker-blaauw, en zwart gerand vier puntig Page-Kapelletje.* LIN. (*) *On-Edele Veld-Burger soort* Gen. 203.
—— 6 *en* 7. *Licht-geel en zwarte smal-vleugelige Kapel.* LIN. (*) *Parnas soort.*
—— 8 *en* 9. *Zwart en geel gevlakte Kapel.* LIN. (*) *als vooren.*
—— 10 *en* 11. *Hoog donker-blaauw, en zwart gerand drie puntig Page-Kapelletje.* LIN. (*) *Onedele Veld-Burger soort.*
—— 12—14. *Bruin-achtige, in 't midden een schoon licht-blaauwe weerschyn hebbende, en geel-achtig gevlakte Kapel en Rups.* LIN. (*) *Griekssche Ridder soort, aan de* Menelaus. *sp.* 19. *behoorende.*
—— 15 *en* 16. *Schoon bruin, en wit-gevlakt Kapelletje.* LIN. (*) *Geoogde Nimf soort.*
—— 17 *en* 18. *Hoog-geel, bruin en zwart-gevlakt Kapelletje.* LIN. (*) *Ongeoogde Nimf soort.*

TABULA XVIII.

Papiliones Americani.

Num. 1—3. Papilio pulchre cœruleis maculis; fimulque Larva. Lin. (*) ad P. Nymphales phaleratos. *gen.* 203.

—— 4 & 5. Papilio flavefcente albus, flavo nigroque maculatus. P. Danao candido *Hecatæ* Lin. (*) fp. 203. adfinis.

—— 6 & 7. Papilio flavus, fufco maculofus, alis anguftioribus. Lin. (*) ad P. Heliconios.

—— 8 & 9. Papilio flavefcente albus, inftita fufca cinctus. Lin. (*) ad P. Danaos candidos.

—— 10 & 11. Eundem jam præcedenti Tabula ad num. 10 & 11. diximus.

—— 12 & 13. Papilio fufcus, maculis albis & plumbei coloris. Lin. (*) ad P. Danaos feftivos.

—— 14—16. Papilio fulvefcens, maculatusque & aliis coloribus pulchre exornatus; cum Larva ad P. Equitem Achivum *Menelaum* Lin. (*) fp. 19. accedens.

—— 17 & 18. Papilio flavicans, fignatura marginali fubtili infignitus. Lin. (*) P. Danaus candidus.

TABULA XIX.

Papiliones e variis ignotisque regionibus allati.

Num. 1 & 2. Papilio obfcure fufcus, albo maculofus. Lin. (*) P. Nymph. phaleratus. *gen.* 203.

—— 3 & 4. Papilio fufcus, maculis obfcuris & flaviffimis pictus, exoticus. P. Nymph. phaler. *Populi* Lin. fp. 111. Varietas.

—— 5 & 6. Papilio murini coloris, maculis magnis albis, flavis, & rubris ornatus Surinamenfis. Lin. (*) P. Nymph. phaleratus.

—— 7 & 8. Papilio fulvo teftaceus, notis nigris ornatus, Americanus. Lin. (*) P. Nymph. gemmatus.

—— 9 & 10. Papilio fubviridi-albus, fufco fimbriatus, Americanus. Lin. (*) P. Dan. candidus.

—— 11 & 12. Papilio fufcus, albo fafciatus. Lin. (*) P. Dan. feftivus.

—— 13 & 14. Papilio fufco niger, cano pallidoque maculatus. Lin. (*) P. Dan. feftivus.

TABULA XX.

Papiliones verofimillime e Belgica Americes colonia miffi.

Num. 1—3. Phalæna fubteftacea, cano nebulofa, maculisque minutis albis & ftrigis flexuofis nigris picta, cum Larva. Ph. Noctua *Occidua* Lin. *gen.* 205. fp. 66.

—— 4 & 5. Papiliunculus ater, pulchre cœruleo commaculatus. Lin. (*) P. Heliconius. *gen.* 203.

—— 6 & 7. Papiliunculus flavo, rubro, fufcoque intinctus. Lin. (*) ad eosdem.

—— 8 & 9. Papiliunculus nigricante & glaucefcente variegatus. Lin. (*) ad eosdem.

—— 10 & 11. Papilio ater, albis maculis. Lin. (*) ad eosdem.

—— 12 & 13. Papilio ater, albo cœruleoque commaculatus. Lin. (*) P. plebej. urbicola.

—— 14—16. Papilio perpulcher, fufcus, area obfolete aurantii coloris; ejusque Eruca. Lin. (*) P. Dan. feftivus.

—— 17 & 18. Papilio obfolete fufcus, macula læte viridi infignis, a num. 25 & 26. Tab. VII. &c. diverfus. P. Eq. troj. *Aeneæ* Lin. fp. 15. Varietas.

—— 19 & 20. Eadem ut videtur fpecies, quæ fupra Tab. VII. ad num. 17 & 18. delineata fuit.

TABULA XXI.

Papiliones omnes, num. 12—14. folis exceptis, ex Americes Provincia Belgica oriundi.

Num. 1—3. Phalæna gryfeo rubefcens, ftrigis obfcurioribus picta, cum Eruca. Lin. (*) Ph. Noctua. *gen.* 205.

—— 4—6. Phalæna gryfeo rubefcens, ftrigis transverfis, fordide rubris fignata, cum Eruca. Lin. (*) ad easdem.

—— 7 & 8. Papilio fufco rufefcens, puncto albo in primoribus alis notatus, Surinamenfis. Lin. (*) P. Nymph. gemmatus. *gen.* 203.

—— 9—11. Papilio plumbeo cœrulefcens, nigro venofus, maculisque albis & albo fufcidis infignitus, cum Eruca. Lin. (*) P. Dan. feftivus.

—— 12 & 13. Papilio obfcure fufcus, albo coccineoque notatus, Neomagenfis vulgo dictus, utpote circa Neomagum præcipue, & per Germaniam quoque obfervabilis. P. Nymph. phalerati *Populi* Lin. (*) fp. 111. Varietas.

XVIII. TAFEREEL.

Uit Weft-Indiën.

Num. 1—3. *Schoon blaauw gevlakte Kapel, en Rups.* Lin. (*) *Ongeoogde Nimf foort.* Gen. 203.

—— 4 *en* 5. *Geelachtig-wit, geel en zwart gevlakte Kapel.* Lin. (*) *Witte Danaus.* Hecate. *fp.* 74. *byfoort.*

—— 6 *en* 7. *Geel en bruin gevlakte fmalvleugelig Kapelletje.* Lin. (*) *Parnas foort.*

—— 8 *en* 9 *Geelachtig-wit, en bruin gerande Kapel.* Lin. (*) *Witte Danaus foort.*

—— 10 *en* 11. *Op voorgaande Taf. n.* 15. 16. *het zelfde.*

—— 12 *en* 13. *Bruin, wit en lootkleurig gevlakte Kapel.* Lin. (*) *Bonte Danaus foort.*

—— 14—16. *Oranje-kleurige en gevlakte, en verder fraay met andere kleuren verfierde Kapel, en Rups.* Lin. (*) *Griekfche Ridder.* Menelaus *fp.* 19. *byfoort.*

—— 17 *en* 18. *Licht-geele en met zwarte fyne tekening verfierde Kapel.* Lin. (*) *Witte Danaus foort.*

XIX. TAFEREEL.

Van verfcheide en onbekende Geweften.

Num. 1 *en* 2. *Donker-bruine, en wit gevlakte Kapel.* Lin. (*) Ongeoogde *Nimf foort.* Gen. 203.

—— 3 *en* 4. *Bruine, hoog-geel en zwart gevlakte uitlandfche Kapel.* Lin. (*) *Ongeoogde Nimf foort. Varieteit der* Populi *fp.* 111.

—— 5 *en* 6. *Muisvaale, met groote witte, geele en roode vlakken verfierde Kapel uit Surinamen.* Lin. (*) *Ongeoogde Kapel foort.*

—— 7 *en* 8. *Rofch-Kaftanje kleurige, met zwarte tekening verfierde Kapel uit de Weft-Indiën.* Lin. (*) *Geoogde Nimf foort.*

—— 9 *en* 10. *Licht-zeegroene en vaal gerande Kapel, uit Weft-Indiën.* Lin. (*) *Witte Danaus foort.*

—— 11 *en* 12. *Bruine, witgeftreepte Kapel.* Lin. (*) *Bonte Danaus foort.*

—— 13 *en* 14. *Donkerbruine, graauw en flaauw-geel gevlakte Kapel.* Lin. (*) *Bonte Danaus foort.*

XX. TAFEREEL.

Waarfchynlyk alle uit de Hollandfche Weft-Indifche Colonie.

Num. 1—3. *Kaftanje-bruine met afch-graauwe en kleine witte vlakjes en zwarte golfachtige ftreepjes verfierde Nacht-Kapel, en Rups.* Lin. *Nacht-Uil.* Occidua. *fp.* 66. Gen. 205.

—— 4 *en* 5. *Zwart en fchoon blaauw gevlakt Kapelletje.* Lin. (*) *Parnas foort.* Gen. 203.

—— 6 *en* 7. *Licht-geel, bruin en rood Kapelletje.* Lin. (*) *als vooren.*

—— 8 *en* 9. *Zwart en zeegroen gevlakt Kapelletje.* Lin. (*) *als vooren.*

—— 10 *en* 11. *Zwarte en wit gevlakte Kapel.* Lin. (*) *als vooren.*

—— 12 *en* 13. *Zwarte, witte en blaauw gevlakte Kapel.* Lin. (*) *Onedele Stedeling foort.*

—— 14—16. *Schoon bruine en bleek oranje-kleurig gevlakte Kapel, en Rups.* Lin. (*) *Bonte Danaus foort.*

—— 17 *en* 18. *Licht-bruine, en licht-groene gevlakte Kapel, van n.* 25 *en* 26. *op Taf. VII. &c. verfchillende.* Lin. (*) *Ridder foort, varieteit der* Aeneas. *fp.* 15.

—— 19 *en* 20. *Waarfchynlyk dezelfde van Taf. VII. num.* 17 *en* 18.

XXI. TAFEREEL.

Alle uit onze Weft-Indiën, uitgezondert N. 12 en 14.

Num. 1—3. *Rofch-vleefchkleurige, met wat donkerder tekening verfierde Nacht-Uil.* Lin. (*) *Nacht-Kapel foort, tot de Uilen behoorende.* Gen. 205.

—— 4—6. *Rofch-vleefchkleurige, met vuil-roode dwarsftreepen getekende Nacht-Uil en Rups.* Lin. (*) *als vooren.*

—— 7 *en* 8. *Bruin- of rofch-roode Kapel, met een wit ftipje op de vleugels, uit Surinamen.* Lin. (*) *geoogde Nimf-foort.* Gen. 203.

—— 9—11. *Lootkleurige-blaauwe, zwart-geaderde, witte en wit en bruin-gevlakte Kapel en Rups.* Lin. (*) *Bonte Danaus-foort.*

—— 12 *en* 13. *Donker-bruine, wit en rood-gevlakte Kapel, de Nimweegfche genoemd, als daar, gelyk mede in Duitfchland, vallende.* Lin. (*) *Ongeoogde Nimf-foort, varieteit der* Populi. *fp.* 111.

Num. 14 *en* 15.

—— 14 & 15. Præcedentis alia varietas, notulis fulvis in alis quoque ſecundariis picta.

TABULA XXII.

Papiliones e diverſis orbis partibus.

Num. 1 & 2. Papilio niger, pictus maculis praſinis, ex Orientali India. LIN. (*) P. Dan. feſtivus. *gen.* 203.

—— 3—6. Papilio teſtaceo rufus, Retortæ æmula macula inſignis alius, ejusque metamorphoſis; cum ſequentibus, ut videtur, Americanus. LIN. (*) P. Nymph. phaleratus. Alarum configuratione hæc, cum binis ſubſequentibus ſpeciebus, Phalænarum potius ex tribu videtur, tumque referenda foret ad *gen.* 205.

—— 7—9. Papilio obſcure fuſcus, nigris lineis annulisque albis notatus, atque Eruca. LIN. (*) ut ſupra.

—— 10—12. Papilio furvus, maculis albis ſtrigisque nigris pictus, cum adjecta Eruca. LIN. (*) ut ſupra.

—— 13—15. Phalæna obſcure rufo rubra, ocellis magnis feneſtratis aliisque coloribus inſignita, ejusdemque Larva; Surinamenſis. LIN. (*) Phal. Bombyx. *gen.* 205.

TABULA XXIII.

Papiliones variarum regionum.

Num. 1—3. Papilio luteofuſcus, maculis binis rotundis dilutioribus, faſciisque obſcurius fuſcis circumambientibus exornatus, Amboinenſis, cum Eruca. LIN. (*) P. Nymph. gemmatus. *gen.* 203.

—— 4—6. Phalæna dilute teſtacea, lunulis inſignita, atque Eruca ejusdem; ex Amboina. Ph. Bombyx *Paphia* LIN. (*) *gen.* 205. ad ſp. 4.

—— 7 & 8. Papiliunculus ruberrimus, ora fuſca marginatus. LIN. (*) P. Heliconius *gen.* 203.

—— 9 & 10. Papiliunculus fulvus, obſcure luteo rufeſcente fimbriatus. LIN. (*) ad eosdem.

—— 11 & 12. Papilio albus, nigro & pallide flavo accedente, in noſtro Belgio, Germania, alibique reperiundus. P. Dan. cand. *Daplidices* LIN. ſp. 62. Varietas.

—— 13 & 14. Papilio obſolete flavus, maculis apicum alarum parvulis nigris, Americanus. P. Dan. cand. *Sennæ* LIN. ſp. 72. Varietas.

—— 15 & 16. Papiliunculus Petroſelinoides, albus, nigro maculatus, exoticus, pauloque diverſus a num. 11 & 12. P. Dan. cand. *Daplidices* LIN. ſp. 62. varietas.

—— 17 & 18. Papilio Americanus dilute flavus, oris nigris. P. Dan. cand. *Trite* LIN. ſp. 70.

—— 19 & 20. Papilio dilutius flavus, oris exſolete nigris diſtinctus, Americanus. P. Dan. cand. LIN. ſp. 72.

TABULA XXIV.

Papiliones Surinamenſes.

Num. 1 & 2. Papilio fuſco niger, pulchre cœruleo faſciatus, dilute cinereoque maculatus; quem *Argum magnum* vocant. P. Eq. Achiv. *Achilles* LIN. *gen.* 203. ſp. 32.

—— 3 & 4. Phalænula dilute flava, vireſcente & luteo fuſceſcente maculata. LIN. (*) Ph. Noctua. *gen.* 205.

—— 5 & 6. Papiliunculus albus, in ambitu fuſcus, ſerieque ocellorum marginali decoratus. LIN. P. Plebej. ruricola. *gen.* 203.

—— 7 & 8. Papilio fuſco niger, Atlas dictus, ſignaturis nigris & faſciis binis dimidia parte dilutis atque ſubrufeſcentibus, deinde ſature cœruleis ornatus. P. Eq. Achiv. *Teucer* LIN. ſp. 33.

—— 9 & 10. Papiliunculus niger, aurantio commaculatus. LIN. (*) P. Dan. feſtivus.

—— 11 & 12. Papiliunculus flaveſcens, fuſco circumcirca marginatus. LIN. (*) P. Plebej. ruricola.

TABULA XXV.

Papiliones quorum diverſa & partim ignota patria.

Num. 1. Libellula corpore nigro, linea dorſali ſanguinea, abdominis ſegmentis infundibuliformibus. LIN. (*) Libellulis adſocianda. *gen.* 207.

—— 2 & 3. Papilio ſordide flavicans, ſubvireſcens, fuſco marginatus. LIN. (*) P. Dan. candidus. *gen.* 203.

—— 4—6. Papilio albus, cœruleo nigroque marginatus, cum Eruca. LIN. (*) P. Plebej. ruricola.

—— 7—9. Phalæna gryſeo flaveſcens, ſtrigis rufo albis picta, ocellisque perpulchris tranſlucidis ornata; utriusque ſexus, cum adjecta Eruca. Ex Nova Anglia. *Tranſparens* vulgo dicta. Ph. Bombyx *Pavoniæ* LIN. (*) *gen.* 205. ſp. 6. affinis.

XXII. TAFEREEL.

Van verſcheide Geweſten.

Num. 1 en 2. *Zwarte, gras-groenvlakkige Kapel, uit de Ooſt-Indiën.* LIN. (*) *Bonte Danaus ſoort.* Gen. 203.

—— 3-6. *Paars-roſchkleurige, tweede ſoort van Retort-Kapel en derzelver Verandering, waarſchynlyk, gelyk de volgende, uit de Weſt-Indiën.* LIN. (*) *Ongeoogde Nimf-ſoort. Het ſchynt my, uit de gedaanten der vleugeltjes, toe, dat deze drie volgende eer Nacht- dan Dag-Kapellen zyn? in dit geval.* Gen. 205.

—— 7-9. *Donker-bruine, zwart-getekende en cirkel-wys gevlakte Kapel en Rups.* LIN. (*) *als vooren.*

—— 10-12. *Paarskleurige, wit-gevlakte en zwartſtreepige Kapel en Rups.* LIN. (*) *als vooren.*

—— 13-15. *Roſch, donker-roode en met doorſchynende oogvlakken, en verdere kleuren verſierde Kapel en Rups, uit Surinamen.* LIN. (*) *Nacht-Kapel ſoort, tot de Zy-ſpinders behoorende.* Gen. 205.

XXIII. TAFEREEL.

Van verſchillende Geweſten.

Num. 1-3. *Geelachtig-bruine, met twee lichterkleurige ronde vlakken en donkerder-bruine omloopende banden verſierde Kapel en Rups, van Amboina.* LIN. (*) *Geoogde Nimf-ſoort.* Gen. 203.

—— 4-6. *Licht-roſchkleurige, en met halve-maantjes verſierde Uil en Rups, van Amboina.* LIN. (*) *Nacht-Kapel ſoort, tot de Zy-ſpinders* Paphia. *ſp.* 4. *behoorende.* Gen. 205.

—— 7 en 8. *Carmyn-rood en zwart-gerand Kapelletje.* LIN. (*) *Parnas-ſoort.* Gen. 203.

—— 9 en 10. *Oranje-kleurig, donker-geel roſch-gerand Kapelletje.* LIN. (*) *als vooren.*

—— 11 en 12. *Zwart, wit en flaauw-geel Kapelletje, hier en in Duitſchland enz. vallende.* LIN. (*) *Witte Danaus*, Daplidices *ſp.* 62. *varieteit.*

—— 13 en 14. *Bleek-geele, en aan de punten der vleugels zwarte vlakjes hebbende Weſt-Indiſche Kapel.* LIN. (*) *Witte Danaus, verſcheidenheid der* Sennæ *ſp.* 72.

—— 15 en 16. *Wit en zwart-gevlakt, wat varieerend vreemd Pitercely-Kapelletje van N.* 11 *en* 12. LIN. (*). *Witte Danaus* Daplidices *ſp.* 62. *varieteit.*

—— 17 en 18. *Licht-geele met zwarte kanten verſierde Kapel, uit Weſt-Indiën.* LIN. *Witte Danaus.* Trite *ſp.* 70.

—— 19 en 20. *Licht-geele met vaale zwarte kanten verſierde Kapel, uit Weſt-Indiën.* LIN. *Witte Danaus.* Sennæ *ſp.* 72.

XXIV. TAFEREEL.

Van Surinamen.

Num. 1 en 2. *Donker-bruine, ſchoon blaauw-geſtreepte en licht-grys gevlakte Kapel, de Groote Argus genoemd.* LIN. *Griekſche Ridder.* Achilles. *ſp.* 32. Gen. 203.

—— 3 en 4. *Licht-geele, groenachtig en geelachtig-bruin gevlakt Nacht-Kapelletje.* LIN. (*). *Nacht-Kapel ſoort, tot de Uilen behoorende.* Gen. 205.

—— 5 en 6. *Wit, bruin-geel gerand, en met een rand van oogjes verſierd Kapelletje.* LIN. (*). *Onedele Veld-burger ſoort.* Gen. 203.

—— 7 en 8. *Donker-bruine Kapel, de Atlas genaamd, met zwarte tekening en twee ſtreepen, welker ter-helft licht en een weinig roſch-kleurig en verder donker-blaauw zyn.* LIN. *Griekſche Ridder.* Teucer. *ſp.* 33.

—— 9 en 10. *Zwart en oranjekleurig-gevlakt Kapelletje.* LIN. (*). *Bonte Danaus-ſoort.*

—— 11 en 12. *Licht-geel en bruin-gerand Kapelletje.* LIN. (*) *Onedele Veld-burger ſoort.*

XXV. TAFEREEL.

Van verſcheide en onzekere Geweſten.

Num. 1. *Juffertje, welks lyf zwart, en de rug een bloed-roode ſtreep heeft. De ſtaart is trechters-gewys in leedjes verdeeld.* LIN. (*) *Tot de Koorebouten behoorende.* Gen. 207.

—— 2 en 3. *Vuil-geele, naar het groen-hellend en bruin-gerande Kapel.* LIN. (*). *Witte Danaus ſoort.* Gen. 203.

—— 4-6. *Witte, blaauwe en zwart-gerande Kapel en Rups.* LIN. (*) *Onedele Veld-Burger ſoort.*

—— 7-9. *Licht-geele, Ookerkleurige, roſch en wit-ſtreepige, en met fraaije doorzichtige oogen verſierde Nacht-Kapel; beider Geſlacht en Rups uit Nieu-Engeland, de Tranſpirant genaamd.* LIN. (*). *Nacht-Kapel ſoort, tot de Zy-ſpinders behoorende. Varieteit der* Pavonia. *ſp.* 6. Gen. 205.

Num. 10 & 11. Papilio pulchre cœruleus. LIN. (*) P. Pleb. ruricola *gen.* 203.
—— 12. & 13. Papilio cœruleus, nigro marginatus, alboque maculosus. LIN. (*) P. Nymph.
—— 14—16. Papilio rufescente fuscus, venis margineque nigris, maculis albis insignis, cum Eruca. LIN. (*) P. Dan. festivus.
—— 17. Insectum incerti generis, fuscum, punctis flavis notatum, alis flavescentibus, apice nigris, posterioribus acutis. Forte Cimicis vel Phalænæ aut Sphyngis species. *gen.* ——

Num. 10 *en* 11. *Schoon blaauwe Kapel.* LIN. (*) *Onedele Veldburger soort.* Gen. 203.
—— 12 *en* 13. *Blaauwe, zwart-gerande en wit-gevlakte Kapel.* LIN. (*) *Geoogde Nimf-soort.*
—— 14–16. *Paarsche, zwart-geaderde, gerande en wit-gevlakte Kapel en Rups.* LIN. (*) *Bonte Danaus-soort.*
—— 17. *Bruin, geel-gespikkeld, met licht-geele, korte en aan de einden zwart puntig toeloopende achtervleugeltjes hebbend onzeker Diertje. Mogelyk een Weegluis, of wel een Nacht of Avond Onrust-Kapel soort.* Gen?

TABULA XXVI.

Papiliones e variis incertisque regionibus.

Num. 1 & 2. Papilio albus, rufo umbratus, inque priorum alarum apicibus nigris maculam coccineam habens, Angolensis. LIN. P. Dan. cand. *Evippe gen.* 203. sp. 64.
—— 3 & 4. Papilio albus, nigro pictus. LIN. (*) P. Dan. candidus.
—— 5—8. Papilio obsolete flavus, maculis intensius flavis insignis. LIN. P. Dan. cand. *Sennæ* sp. 72. varietas; unaque metamorphosis.
—— 9—12. Papilio obsoletius fusco niger, viridi area notatus. LIN. (*) P. Nymph. phaleratus, ejusque metamorphosis.
—— 13—16. Papilio coffeæ colore, areaque pulchre viridi notatus. LIN. (*) P. Nymph. gemmatus; ejusdemque metamorphosis.
—— 17—20. Papilio niger, viridi maculatus. LIN. P. Eq. Achiv. *Eurypylus p.* 37. ejusque metamorphosis.
—— 21—24. Papilio saturate fulvus, oris aliisque notis nigris ornatus, Amboinensis. LIN. (*) P. Dan. candidus; ejusdemque metamorphosis.

XXVI. TAFEREEL.

Van verscheide en onzekere Gewesten.

Num. 1 *en* 2. *Wit, rosch-geschaduwde en op de einden der voorvlerken een roode in het zwart staande vlak hebbende Kapel, van Angola.* LIN. *Witte Danaus.* Evippe. *sp.* 64. Gen. 203.
—— 3 *en* 4. *Witte, en zwart-getekende Kapel.* LIN. (*) *Witte Danaus-soort.*
—— 5–8. *Flaauw-geele Kapel, versierd met donkerder-geele vlakken.* LIN. *Witte Danaus, verscheidenheid der* Sennæ *sp.* 72. *En derzelver Verandering.*
—— 9–12. *Vaal donker-bruin en groen-gevlakte Kapel.* LIN. (*) *Bonte Danaus-soort. En derzelver Verandering.*
—— 13–16. *Koffykleurige en schoon licht-groen gevlakte Kapel.* LIN. (*) *Geoogde Nimf-soort. En derzelver Verandering.*
—— 17–20. *Zwart- en groen-gevlakte Kapel.* LIN. *Grieksche Ridder.* Eurypylus. *sp.* 37. *En derzelver Verandering.*
—— 21–24. *Hoog-oranjekleurige Kapel, versierd met zwarte kanten en verdere tekening, van Amboina.* LIN. (*) *Witt Danaus-soort. En derzelver Verandering.*

TABULA XXVII.

Papiliones verosimillime omnes Surinamo & Berbicensi Colonia allati.

Num. 1 & 2. Papilio niger, flavo fasciatus, maculis albis & aurantia, strigisque obsoletis varius. LIN. (*) P. Nymph. phaleratus. *gen.* 203.
—— 3 & 4. Papilio ex nigro, rubicundo, dilute virescente & fulvo mixtus. LIN. (*) P. Heliconius.
—— 5 & 6. Papilio niger, dilute luteis maculis. LIN. (*) P. Dan. festivus.
—— 7 & 8. Phalæna alba, fuscescente fasciolata. LIN. (*) Ph. Geometra. Antennæ hic quasi Papilionis sunt, verum alarum figura aliud videtur docere. *gen.* 205.
—— 9 & 10. Papilio cano albus, nigro pictus. LIN. (*) P. Dan. candidus. Varietas speciei ad n. 15 & 16. Tab. VII. datæ. *gen.* 203.
—— 11 & 12. Phalæna alba, gryseo fuscescente picta. LIN. (*) Ph. Geometra, *Sambucariæ* sp. 129. *gen.* 205. affinis.
—— 13 & 14. Papilio cano exalbidus, ora nigra fimbriatus. LIN. (*) P. Dan. candidus. *gen.* 203.
—— 15 & 16. Papilio dilute fulvus, & flavus, fuscoque maculoso variegatus. LIN. P. Heliconius *Polymnia* sp. 47.
—— 17 & 18. Papilio flavescente albus, fusco marginatus. LIN. (*) P. Dan. candidus.
—— 19 & 20. Papilio rufo carnei coloris, maculis canis, fuscoque fasciatus. LIN. (*) P. Heliconius.
—— 21 & 22. Papilio elegans fuscus, maculis minutis albis. LIN. Eq. Trojan. *Pammon* sp. 8.
—— 23 & 24. Papilio testaceo fuscus, obscuriori nebulosus. LIN. P. Eq. Trojan. *Polytes.* sp. 7.
—— 25 & 26. Papiliunculus niger, flavo maculosus. LIN. (*) P. Heliconius.
—— 27 & 28. Phalænula fusca, fulvo maculata. LIN. (*) Ph. Geometra. *gen.* 205.
—— 29 & 30. Papiliunculus niger & fulvus, maculosus. LIN. (*) P. Barbarus *Cepheo* sp. 183. affinis. *gen.* 203.

XXVII. TAFEREEL.

Waarschynlyk zyn alle deze van Surinamen en de Berbices.

Num. 1 *en* 2. *Zwarte, geel-gestreept, wit-gevlakt en oranje vaalgestreepte Kapel.* LIN. (*) *Ongeoogde Nimf-soort.* Gen. 203.
—— 3 *en* 4. *Zwarte, appelbloeisemkleurig, licht-groenachtig en oranjekleurige Kapel.* LIN. (*) *Parnas-soort.*
—— 5 *en* 6. *Zwarte en licht-geelgevlakte Kapel.* LIN. (*) *Bonte Danaus-soort.*
—— 7 *en* 8. *Witte en bruinstrepig gevlakte Nacht-Kapel.* LIN. (*) *Nacht-Kapel, tot de Landmeters behoorende. De Sprieten zyn hier als van een Dag-Kapel, dan 't figuur der vleugels schynt het anders aan te duiden?* Gen. 205?
—— 9 *en* 10. *Steen-graauwe, zwart getekende Kapel.* LIN. (*) *Witte Danaus-soort. Varieteit van N.* 15 *en* 16. *Taf. VII.* Gen. 203.
—— 11 *en* 12. *Witte, flaauw-bruin getekende Nacht-Kapel.* LIN. (*) *Nacht-Kapel soort tot de Landmeters behoorende. Varieteit der Vlier-Kapel,* Sambucaria *sp.* 129. Gen. 205.
—— 13 *en* 14. *Licht steen-graauwe en zwart-gerande Kapel.* LIN. (*) *Witte Danaus-soort.* Gen. 203.
—— 15 *en* 16. *Licht-oranjekleurige, licht-geele en met donker-bruine vlakken versierde Kapel.* LIN. *Parnas-soort* Polymnia *sp.* 47.
—— 17 *en* 18. *Geel-witte, bruin-gerande Kapel.* LIN. ( ) *Witte Danaus-soort.*
—— 19 *en* 20. *Rosch-vleeschkleurige, grys-gevlakte en bruin-gebande Kapel.* LIN. (*) *Parnas-soort.*
—— 21 *en* 22. *Sierlyk bruine en wit-gevlakte Kapel.* LIN. *Trojaansche Ridder-soort.* Pammon. *sp.* 8.
—— 23 *en* 24. *Graauw-roschkleurige en wat donkerder schaduwachtig gevlakte Kapel.* LIN. *Trooysche Ridder-soort.* Polytes *sp.* 7.
—— 25 *en* 26. *Zwart- en geel-gevlakt Kapelletje.* LIN. (*) *Parnas-soort.*
—— 27 *en* 28. *Bruin, en rosch-rood gevlakt Nacht-Kapelletje.* LIN. (*) *Nacht-Kapel soort tot de Landmeeters behoorende.* Gen. 205.
—— 29 *en* 30. *Zwart, rosch-oranjekleurig en gevlakt Kapelletje.* LIN. (*) *Tot de Uitheemsche behoorende. Varieteit der* Cepheus *sp.* 183. Gen. 203.

TABULA XXVIII.

Papiliones variarum orbis partium.

Num. 1 & 2. Papilio Chinensis, testaceo fuscus, ocellis nigris, picturaque nigra albaque insignitus. LIN. (*) P. Nymph. gemmatus. *gen.* 203.
—— 3 & 4. Papilio Chinensis obsolete niger, obscuriori pictus, ocellisque luteis, nigris, albis notatus. LIN. (*) ad eosdem.

XXVIII. TAFEREEL.

Van verscheide Gewesten.

Num. 1 *en* 2. *Koffykleurige, met zwarte oogjes, en zwart en witte tekening versierde Chineesche-Kapel.* LIN. (*) *Geoogde Nimf-soort.* Gen. 203.
—— 3 *en* 4. *Vaal-zwarte, met een donkerder tekening, en oranje, zwart en witte oogjes versierde Chineesche Kapel.* LIN. (*) *als vooren.*

Num.

Num. 5 & 6. Papilio Chinenſis, cinereo fuſcus, ocellis fulvo aliisque coloribus pictis. Lin. P. Nymph. gem. *Orithyia*. ſp. 94.
—— 7 & 8. Papilio Chinenſis ater, cinereo maculatus. Lin. (*) P. Nymph. phaleratus.
—— 9 & 10. Papiliunculus Surinamenſis, dilute fuſcus, interjecto obſcuriori, margine cinereis maculis notato. Lin. (*) P. Heliconius.
—— 11 & 12. Papiliunculus albus, nigro pictus, Surinamenſis. Lin. (*) P. Plebej. ruricola.
—— 13 & 14. Papilio læte flavus, nigro marginatus, Surinamenſis. Lin. (*) P. Heliconius.
—— 15 & 16. Phalænula fulva, margine atomisque nigris, Surinamenſis. Lin. (*) Ph. Geometra. *Gen.* 205.
—— 17 & 18. Papilio Surinamenſis ater, dilute flavo fuſcoque maculoſus. Lin. (*) P. Heliconius. *Gen.* 203.
—— 19 & 20. Papilio albus, nigro & viridi accedente, Surinamenſis. Lin. (*) P. Dan. candidus.
—— 21 & 22. Papilio niger, maculis linearibus canis, Capenſis. Lin. (*) P. Eq. Trojanus *Hectori* ſp. 2. affinis.
—— 23 & 24. Papilio ater, maculis linearibus canis; vix niſi alis poſterioribus a præcedenti diverſus, Capenſis. Lin. P. Eq. Trojan. *Hector*. ſp. 2.
—— 25 & 26. Papiliunculus Ephebus cœruleus, nigro fimbriatus, quadricaudatus. Lin. (*) P. Plebej. ruricola.

TABULA XXIX.

Papiliones omnes Surinamenſes atque Berbicenſes.

Num. 1 & 2. Papilio niger, dilute flavis maculis. Lin. (*) P. Heliconius. *Gen.* 203.
—— 3 & 4. Papilio niger, maculis intenſius flavis. Lin. P. Heliconius, *Ricini* ſp. 50. varietas.
—— 5 & 6. Papilio niger, maculis flavo exalbidis. Lin. P. Heliconius ut ſupra.
—— 7 & 8. Papilio obſolete fuſcus, albido maculatus. Lin. (*) P. Dan. feſtivus.
—— 9 & 10. Papilio nigro, flavo, fulvoque mixtus. Lin. (*) P. Heliconius.
—— 11 & 12. Papilio cinereo fuſcus, albo maculatus. Lin. (*) ad eosdem.
—— 13 & 14. Papilio cinereo fuſcus, obſcure rubro flavoque faſciatus. Lin. (*) ad eosdem.
—— 15 & 16. Papilio fuſceſcens, nigro pictus. Lin. (*) ad eosdem.
—— 17 & 18. Papilio flavo nigroque varius. Lin. (*) ad eosdem.

TABULA XXX.

Sequentes, excepto num. 17 & 18. omnes veroſimillime ex Belgicis in America Coloniis oriundi ſunt.

Num. 1 & 2. Papiliunculus cinereo fuſcus, ſemicirculo dilute luteo ſignatus. Lin. (*) P. Plebejus ruricola. *Gen.* 203.
—— 3 & 4. Papiliunculus albus, nigro pictus, pulchre cœruleo inſuper ornatus. Lin. (*) ad eosdem.
—— 5 & 6. Vid. deſcriptum pag. 37. P. Heliconius.
—— 7 & 8. Varietas ſupra Tab. XXVII. n. 1 & 2. deſcripti. P. Heliconius.
—— 9 & 10. Papilio niger & flavo albus, ſubvireſcens. Lin. P. Nymph. gem. *Galathea* ſp. 99.
—— 11 & 12. Papilio fuſco niger, albo commaculatus. Lin. (*) P. Dan. feſtivus.
—— 13 & 14. Papilio fuſcus, albo maculatus, rubroque faſciatus. Lin. (*) P. Nymph. phaleratus.
—— 15 & 16. Papilio fuſcus, ſignatura nigra albisque maculis diſtinctus. Lin. (*) P. Dan. feſtivus.
—— 17 & 18. Papilio Chinenſis, obſolete fuſcus, ſignatura nigra, maculis pallide luteis & fulvis, pulchrisque ocellis inſignitus. Lin. (*) P. Nymph. gemmatus.
—— 19 & 20. Papilio dilute cinereus, ſubrubeſcens, nigro & gryſeo fuſco pictus. Lin. (*) P. Nymph. gemmatus.
—— 21 & 22. Papilio nigro, flavo nigro punctulato, fulvoque mixtus. Lin. (*) P. Heliconius.
—— 23 & 24. Varietas Papilionis n. 15 & 16. Tab. XXVII. P. Heliconius.
—— 25 & 26. Papilio teſtaceo fuſcus, viridi maculatus. Lin. (*) P. Eq. Trojanus.

TABULA XXXI.

Papiliones ex Orientali æque ac Occidentali India.

Num. 1 & 2. Papilio Surinamenſis, fuſcus, diſco radiante, cœruleo, maculisque luteis ornatus. Lin. (*) P. Eq. Achivus, *Achilli* ſp. 32. affinis. *Gen.* 203.
—— 3 & 4. Papilio Surinamenſis, fuſcus, cœruleo nitore egregie lucidus, cinereisque ſtrigis notatus. Lin. (*). P. Eq. Achivus *Teucri* ſp. 33. varietas.

Num. 5 *en* 6. *Graauw-bruine Chineeſche Kapel, met oranje en verdere kleuren verſierde oogen.* Lin. *Geoogde Nimf-ſoort.* Orithya. *ſp* 94.
—— 7 *en* 8. *Zwarte, roſch-graauw gevlakte Kapel, uit China.* Lin. (*) *Ongeoogde Nimf-ſoort.*
—— 9 *en* 10. *Licht-bruin Surinaamſch Kapelletje, met donkerder tusſchen-vlakjes en rand, die graauwe vla'jes heeft.* Lin. (*) *Parnas-ſoort.*
—— 11 *en* 12. *Wit, en zwart getekend Kapelletje, uit Surinamen.* Lin. (*) *Tot de Onedele Veld-burgers behoorende.*
—— 13 *en* 14. *Licht-geel en zwart-gerande Kapel, uit Surinamen.* Lin. (*) *Parnas ſoort.*
—— 15 *en* 16. *Rood, zwart-geſtipt en gerand Nacht-Kapelletje, uit Surinamen.* Lin. (*). *Onder de Nacht-Kapellen by de Landmeters behoorende.* Gen. 205.
—— 17 *en* 18. *Zwarte, licht-geel en bruinachtig gevlakte Kapel, uit Surinamen.* Lin. (*) *Parnas ſoort,* Gen. 203.
—— 19 *en* 20. *Wit, zwart en groen Kapelletje, uit Surinamen.* Lin. (*) *Witte Danaus ſoort.*
—— 21 *en* 22. *Zwarte, en aſch-graauw ſtreep-vlakkige Kapel, van de Kaap de goede Hoop.* Lin. (*) *Trojaanſche Ridder. Varieteit der* Hector. *ſp.* 2.
—— 23 *en* 24. *Zwarte, en aſch-grauw ſtreep-vlakkige Kapel, weinig dan in de achter-vleugels met de vorige verſchillende, van de Kaap de goede Hoop.* Lin. *Trojaanſche Ridder.* Hector. *ſp.* 2.
—— 25 *en* 26. *Blaauw, en zwart-gerand vierpuntig Pagetje.* Lin. (*) *Onedele Veld-burger ſoort.*

XXIX. TAFEREEL.

Alle uit Surinamen en de Berbices.

Num. 1 *en* 2. *Zwart, en licht-geel gevlakte Kapel.* Lin. (*) *Parnas-Kapel ſoort.* Gen. 203.
—— 3 *en* 4. *Zwarte met hooger licht-geele vlakken.* Lin. *Parnas-ſoort.* Ricini. *ſp.* 50. *varieteit.*
—— 5 *en* 6. *Zwart met licht of flaauw-geele vlakken.* Lin. (*) *Parnas ſoort, en als vooren.*
—— 7 *en* 8. *Vaal-bruine, en aſch-graauw gevlakte Kapel.* Lin. (*) *Bonte Danaus ſoort.*
—— 9 *en* 10. *Zwart, licht-geele en oranje kleurige Kapel.* Lin. (*) *Parnas ſoort.*
—— 11 *en* 12. *Graauw-bruine, witgevlakte Kapel.* Lin. (*) *als vooren.*
—— 13 & 14. *Graauw-bruine, paars-rood en licht-geel gevlakte Kapel.* Lin. (*) *als vooren.*
—— 15 *en* 16. *Bruin-achtige met zwarte tekening verſierde Kapel.* Lin. (*) *als vooren.*
—— 17 *en* 18. *Geel en zwartgevlakte Kapel.* Lin. (*) *als vooren.*

XXX. TAFEREEL.

Waarſchynelyk zyn alle deze, uitgezondert Num. 17 en 18., uit de Hollandſche Weſt-Indiën.

Num. 1 *en* 2. *Graauw-bruin en met een licht-geele halve cirkel verſierd Kapelletje.* Lin. (*) *Onedele Veld-burger.* Gen. 203.
—— 3 *en* 4. *Wit, met zwarte tekening en ſchoon blaauw verſierd Kapelletje.* Lin. (*) *als vooren.*
—— 5 *en* 6. *Zie de Beſchryving pag.* 37. *Parnas ſoort.*
—— 7 *en* 8. *Varieteit van Taf. XXVII. num.* 1 *en* 2. *Parnas ſoort.*
—— 9 *en* 10. *Zwart, flaauw-geel en iets groen-achtigs hebbende Kappel.* Lin. *Geoogde Nimf ſoort.* Galathea. *ſp.* 99.
—— 11 *en* 12. *Donkerbruine, witgevlakte Kapel.* Lin. (*) *Bonte Danaus ſoort.*
—— 13 *en* 14. *Bruine, witgevlakte en roodgeſtreepte Kapel.* Lin. (*) *Ongeoogde Nimf ſoort.*
—— 15 *en* 16. *Donkerbruine, met zwarte tekening en witte vlakken verſierde Kapel.* Lin. (*) *Bonte Danaus ſoort.*
—— 17 *en* 18. *Licht-bruine met zwarte tekening, licht-geele en roode vlakken en fraije oogen verſierde Kapel uit China.* Lin. (*) *Geoogde Nimf ſoort.*
—— 19 *en* 20. *Licht-aſchkleurige, iets roſchachtig met zwart en bruinachtig geele tekening verſierde Kapel.* Lin. (*) *Geoogde Nimf ſoort.*
—— 21 *en* 22. *Zwarte, licht-geele zwartgeſtipte en oranje kleurige Kapel.* Lin. (*) *Parnas ſoort.*
—— 23 *en* 24. *Varieteit van num.* 15 *en* 16. *Taf. XXVII. Parnas ſoort.*
—— 25 *en* 26. *Licht kaſtanje-bruine, en groengevlakte Kapel.* Lin. (*) *Trojaanſche Ridder ſoort.*

XXXI. TAFEREEL.

Uit de Ooſt- en Weſt-Indiën.

Num. 1 *en* 2. *Bruine, in 't midden ſchoon weerſchynend blaauwe en oranje vlakkige Surinaamſche Kapel.* Lin. (*) *Griekſche Ridder ſoort. Varieteit der* Achilles. *ſp.* 32. Gen. 203.
—— 3 *en* 4. *Bruine, ſchoon blaauw blinkende en donkergraauwgeſtreepte Surinaamſche Kapel.* Lin. (*) *Griekſche Ridder ſoort. Varieteit der* Teucer. *ſ.* 33.

—— 5 & 6. Papilio Orientalis fuſcus, nigro ſtriatus, maculaque ſature luteo fulveſcente inſignis. Lin. (*) P. Nymph. phaleratus.

—— 7 & 8. Papiliunculus Surinamenſis, ſordide flavus, fuſco marginatus. Lin. (*) P. Heliconius.

—— 9 & 10. Papilio flavo cineraſcens, oris alarum anticis totis, punctisque poſtice marginalibus fuſcis. Lin. (*) P. Dan. candidus.

—— 11 & 12. Phalænula nigra, area fulva. Lin. (*) Ph. Geometra. *Gen.* 205.

T A B U L A X X X I I.

Papiliones inquilini.

Num. 1 & 2. Papilio Toga pulla dictus. Lin. (*) P. Nymph. phaler. *Antiopa* ſp. 112. *Gen.* 203.

—— 3 & 4. Papilio Pavonius major, ab eo quem Tab. I. exhibet paulo diverſus. Lin. P. Nymph. gem. *Jüs* ſp. 88. varietas.

—— 5 & 6. Papilio, Toga pulla dictus, coloribus paulo diſcrepans. Lin. ut ſupra.

—— 7—10. Papilio Ephebus Reginæ dictus, ejusque metamorphoſis. Lin. P. Eq. Achiv. *Machaon.* ſp. 27.

—— 11 & 12. Papilio Ephebus Regis. Lin. P. Eq. Achiv. *Podalirius.* Not. pag. 463. Edit. Xmæ.

T A B U L A X X X I I I.

Papiliones ex Belgico in America dominio.

Num. 1 & 2. Phalænula cana, punctis marginalibus aureis, faſciaque flavo aurea per alas inſignis. Lin. (*) Ph. Geometra. *Gen.* 205.

—— 3 & 4. Phalænula luteſcens fulvo umbrata, nigris punctis ſtrigisque aureis exornata. Lin. (*) ad eosdem.

—— 5 & 6. Papilio Ephebus albidus, partim flavus, fuſcusque, auro punctatus & duodecimcaudatus. Lin. P. Ple bej. ruricola *Cupido* ſp. 145. *Gen.* 203.

—— 7 & 8. Papilio Ephebus, duodecimcaudatus, partim flaveſcens, partimque fuſcus. Lin. (*) ut ſupra.

—— 9 & 10. Papilio Ephebus, rubeſcente albus, fuſco margine cum ſtriga alba, varius, decemcaudatus. Lin. (*) ut ſupra.

—— 11 & 12. Papilio Ephebus duodecimcaudatus, flavo albus, fuſcoque marginatus. Lin. (*) ut ante.

—— 13 & 14. Papilio Ephebus decemcaudatus, flavo albus, fuſco marginatus, nigroque notatus. Lin. (*) ut præcedentes.

—— 15 & 16. Papilio Ephebus decemcaudatus, albo, fuſco nigroque mixtus. Lin. (*) uti ſupra.

—— 17 & 18. Papilio Ephebus quadricaudatus, cineraſcens, obſolete fuſco faſciatus. Lin. (*) pleb. ruricola.

—— 19 & 20. Papilio Ephebus quadricaudatus, partim fuſco niger, partim viridi ſericeus. Lin. (*) ad eosdem.

—— 21 & 22. Papilio partite fulvus & fuſco niger, albo guttatus. Lin. (*) P. Barbarus.

—— 23 & 24. Papilio partite fulvus, fuſcoque niger, ſeriatim albo guttatus. Lin. (*) ad eosdem.

—— 25 & 26. Papilio nigrofuſcus, atro ſtriatus albaque notatus macula. Lin. (*) P. Nymph. phaleratus.

—— 27 & 28. Papilio fulvus, flava area & fuſco margine præſignis. Lin. (*) P. Heliconius.

T A B U L A X X X I V.

Papiliones plerique, niſi omnino omnes ex Belgica Americes Provincia.

Num. 1 & 2. Papilio Ephebus bicaudatus, fuſcus, obſcuriori faſciolatus. Lin. (*) P. Plebej. ruricola. *Gen.* 203.

—— 3 & 4. Papilio flaviſſimus, teſtaceo-nigricante pictus. Lin. (*) P. Nymph. gemmatus.

—— 5 & 6. Papilio flavus atque niger, albo guttatus. Lin. (*) P. Barbarus, ſupra Tab. XXXIII. n. 21 & 22. exhibiti varietas.

—— 7 & 8. Papilio per partes flavus & nigricans, albo punctatus. Lin. (*) uti præcedens, prædicti varietas.

—— 9 & 10. Papilio flavus, nigris ſignaturis ornatus. Lin. (*) P. Dan. candidus.

—— 11 & 12. Papilio pulcherrimus fuſconiger, flavo verſicolor. Lin. (*) P. Nymph. gemmatus.

—— 13 & 14. Papilio Ephebus bicaudatus, obſolete fuſcus obſcuriorique pictus. Lin. (*) P. Barbarus.

—— 15 & 16. Papilio Ephebus cyaneus, albo guttatus, ſexcaudatus. Lin. (*) P. Plebej. ruric. *Marſyas* ſp. 149.

—— 17 & 18. Papilio exſolete fuſcus, cano maculoſus. Lin. (*) P. Heliconius.

—— 5 en 6. *Bruine en zwartgeſtreepte, met een donker-geele naar het oranje hellende vlak verſierde Ooſt-Indiſche Kapel.* Lin. (*) *Ongeoogde Nimf ſoort.*

—— 7 en 8. *Vuil-geel, donkerbruin-gerand Surinaamſch Kapelletje.* Lin. (*) *Parnas ſoort.*

—— 9 en 10. *Graauw-geele Kapel, met bruine voorkanten en ſtipjes om den rand der vleugels.* Lin. (*) *Witte Danaus ſoort.*

—— 11 en 12. *Zwart en oranje vlakkig Kapelletje.* Lin. (*) *Nacht-Kapelletje, tot de Landmeters behoorende.* Gen. 205.

X X X I I. T A F E R E E L.

Inlandſche Kapellen.

Num. 1 en 2. *Bonte Mantel.* Lin. *Ongeoogde Nimf ſoort.* Antiope. *ſp.* 112. Gen. 203.

—— 3 en 4. *Groote Paauw, van Taf. I. eenigzints verſchillende.* Lin. *Geoogde Nimf ſoort.* Jo. *varieteit ſp.* 88.

—— 5 en 6. *In kleur verſchillende Bonte Mantel Kapel.* Lin. *als voorigen.*

—— 7—10. *Page de la Reine, en derzelver verandering.* Lin. *Griekſche Ridder ſoort.* Machaon. *ſp.* 27.

—— 11 en 12. *Page du Roi.* Lin. *Griekſche Ridder.* Podalirius. *In de Aantekening pag.* 463. *Lat. Edit. X.*

X X X I I I. T A F E R E E L.

Uit de Hollandſche Weſt-Indiën.

Num. 1 en 2. *Aſchgraauw, met goude vlakjes om de vleugels verſierd, en geel en goud geſtreept Nacht-Kapelletje.* Lin. (*) *tot de Landmeters by de Nacht-Kapellen behoorende.* Gen. 205.

—— 3 en 4. *Geel-achtig, roſch-geſchaduwt, zwartgevlakt en goudgeſtreept en gevlakt Nacht-Kapelletje.* Lin. (*) *als vooren.*

—— 5 en 6. *Wit-achtig, geel-kleurig, donkerbruin en goudgeſtreept twaalfpuntige Page.* Lin. (*) *Onedele Veld-burger ſoort. Varieteit der* Kupido. *ſp.* 145. Gen. 203.

—— 7 en 8. *Licht-geel, en donkerbruin twaalfpuntig Pagetje.* Lin. (*) *als vooren.*

—— 9 en 10. *Roodachtig wit, bruingerand en witgeſtreept tienpuntige Page.* Lin. (*) *als vooren.*

—— 11 en 12. *Witachtig, geele en bruingerande twaalfpuntige Page.* Lin. (*) *als vooren.*

—— 13 en 14. *Witachtig, geele, bruingerande en zwartgeſtreepte tienpuntige Page.* Lin. (*) *als vooren.*

—— 15 en 16 *Wit, bruin en zwarte tienpuntige Page.* Lin. (*) *als vooren.*

—— 17 en 18. *Licht-graauw en vaal getekende vierpuntige Page.* Lin. (*) *Onedele Veld-burger ſoort.*

—— 19 en 20. *Donkerbruin en fluweelachtig-groene vierpuntige Page.* Lin. (*) *als vooren.*

—— 21 en 22. *Hoog-geele, donkerbruine, en witgevlakte Kapel.* Lin. (*). *Tot de Uitheemſche behoorende.*

—— 23 en 24. *Hoog-geele, donkerbruine en met ryen witgevlakte Kapel.* Lin. (*) *als vooren.*

—— 25 & 26. *Vaal-zwarte, zwartgetekende en witgevlakte Kapel.* Lin. (*) *Ongeoogde Nimf ſoort.*

—— 27 en 28. *Oranje-kleurige, licht-geel gevlakte en bruin gerande Kapel.* Lin. (*) *Parnas ſoort.*

X X X I V. T A F E R E E L.

Waarſchynelyk veele, zoo niet alle, uit onze Weſt-Indiën.

Num. 1 en 2. *Bruin met donkerder bruine ſtreepvlakken tweepuntige Page.* Lin. (*) *Onedele Veld-burger ſoort.* Gen. 203.

—— 3 en 4. *Hoog-geele, en roſchbruin getekende Kapel.* Lin. (*) *Geoogde Nimf ſoort.*

—— 5 en 6. *Geele, bruine, en witgevlakte Kapel.* Lin. (*) *tot de Uitheemſche behoorende Varieteit van n.* 21 *en* 22. *Taf. XXXIII.*

—— 7 en 8. *Geele, donkerbruine en witgevlakte Kapel.* Lin. (*) *als vooren, varieteit.*

—— 9 en 10. *Geele, met bruine tekening verſierde Kapel.* Lin. (*) *Witte Danaus ſoort.*

—— 11 en 12. *Bruine, licht-geele fraaije Kapel.* Lin. (*) *Geoogde Nimf ſoort.*

—— 13 en 14. *Licht- en donkerbruin getekende tweepuntige Page.* Lin. (*) *tot de Uitheemſche behoorende.*

—— 15 en 16. *Hemelsblaauwe witgevlakte ſespuntige Page.* Lin. *Onedele Veld-burger.* Marſias. *ſp.* 149.

—— 17 en 18. *Licht-bruine, en licht-aſchgraauw gevlakte Kapel.* Lin. (*) *Parnas ſoort.*

Num. 19 & 20. Papilio caſtaneo-fuſcus, obſcurius vireſcentibus maculis. LIN. (*) P. Heliconius. Tab. IV. n. 13 & 14. dicti varietas.
—— 21 & 22. Phalænula dilutius flava, ſubfuſco cincta margine. LIN. (*) Sphynx dicenda. *Gen.* 204.
—— 23 & 24. Papilio fuſco niger, ſordide vireſcente alboque commaculatus. LIN. (*) P. Eq. Trojanus. Tab. XXVII. n. 21 & 22. delineati varietas.

Num. 19 *en* 20. *Kaſtanje-bruine, donker-groenachtig gevlakte Kapel.* LIN. (*) *Parnas ſoort. Varieteit Taf. IV. n.* 13 *en* 14.
—— 21 *en* 22. *Licht-geel, en licht-bruingerand Nacht-Kapelletje.* LIN. (*) *tot de Onruſten behoorende.* Gen. 204.
—— 23 *en* 24. *Donkerbruine, vuil-licht-groenachtig en witgevlakte Kapel.* LIN. (*) *Trojaanſche Ridder ſoort.* Gen. 203. *Varieteit Taf. XXVII. n.* 21 *en* 22.

TABULA XXXV.

Papiliones vel Americani vel quorum obſcura patria.

Num. 1 & 2. Papilio fulvo luteus, nigro pictus, maculisque albis diſtinctus, Curaſſavicus. LIN. (*) P. Nymph. gemmatus. *Gen.* 203.
—— 3 & 4. Papilio Ephebus bicaudatus, dilutius fuſcus, obſcurioribus tæniolis & albis punctis diſtinctus. LIN. (*) P. Barbarus.
—— 5 & 6. Papilio Surinamenſis, ex atro flavoque verſicolor. LIN. (*) P. Heliconius.
—— 7 & 8. Papilio Americanus, fuſcus, flava macula notatus. LIN. (*) P. Dan. feſtivus. Tab. XXIX. ad n. 7 & 8. depicti varietas.
—— 9 & 10. Papilio Ephebus ſexcaudatus, pulchre cœruleus, apicibus alarum primariarum venisque nigricantibus diſtinctus. LIN. (*) P. Pleb. ruric. *Marſyæ* ſp. 149. Varietas.
—— 11 & 12. Papilio cano albus, fuſcente ſive cinereo pictus. LIN. (*) P. Dan. candidus.
—— 13 & 14. Papilio obſolete fulvus atque rufo fuſcus, albo nigroque maculatus, atque rubro venoſus. LIN. (*) P. Nymph. phaleratus.
—— 15 & 16. Papilio fulvus, fuſco umbratus nigroque maculatus. LIN. (*) P. Nymph. gemmatus.
—— 17 & 18. Papilio albo fuſcoque verſicolor. LIN. (*) P. Dan. candidus.

XXXV. TAFEREEL.

West-Indiſche en uit onbekende Geweſten.

Num. 1 & 2. *Hoog-geele, zwartgetekende zwart en witgevlakte Kapel van Curaçao.* LIN. (*) *Geoogde Nimf ſoort.* Gen. 203.
—— 3 *en* 4. *Licht-bruine, met donkerder zwart-bruine ſtreepen, en witte vlakjes verſierde tweepuntige Page.* LIN. (*) *tot de Uitheemſche behoorende.*
—— 5 *en* 6. *Zwart en geele Surinaamſche Kapel.* LIN. (*) *Parnas ſoort.*
—— 7 *en* 8. *Licht-bruine en geelgevlakte West-Indiſche Kapel* LIN. (*) *Bonte Danaus. Varieteit van Taf. XXIX. n.* 7 *en* 8.
—— 9 *en* 10. *Schoon-blaauwe, met zwartachtige voorvleugel-punten en aders verſierde ſespuntige Page.* LIN. (*) *Onedele Veld-burger. Varieteit der* Marſias *ſp.* 149.
—— 11 *en* 12. *Aſch-kleurige, flaauw-bruin of grysgevlakte Kapel.* LIN. (*) *Witte Danaus ſoort.*
—— 13 *en* 14. *Licht-geele, roſch-bruine, wit en zwartgevlakte, en roodgeaderde Kapel.* LIN. (*) *Ongeoogde Nimf Kapel.*
—— 16 *en* 16. *Donker-geele, bruin ſchaduwachtige en zwartvlakkige Kapel.* LIN. (*) *Geoogde Nimf ſoort.*
—— 17 *en* 18. *Wit en bruin gevlakte Kapel.* LIN. (*) *Witte Danaus ſoort.*

TABULA XXXVI.

Papiliones veroſimillime omnes Americani.

Num. 1 & 2. Papilio Ephebus bicaudatus, Surinamenſis, ater, viridiſſimo pulchre ſtriatus. LIN. P. Eq. Achiv. *Leilus.* ſp. 25. *Gen.* 203.
—— 3 & 4. Papilio Ephebus bicaudatus, Americanus, aterrimus, dilutius viridibus ſtrigis. LIN. (*) præcedentis varietas.
—— 5 & 6. Papiliunculus cinereus, Americanus. LIN. (*) P. Nymph. gemmatus.
—— 7 & 8. Papilio Americanus, dilute flavus, limbo fuſco cinctus. LIN. (*) P. Dan. candidus.
—— 9 & 10. Papiliunculus Americanus, plumbeo-cinereus. LIN. (*) P. Nymph. gemmatus.
—— 11 & 12. Papilio Ephebus Americanus bicaudatus, coloris ex flavo albidi, faſciis nigris pictus; quem Ephebum reginæ Gallicum vocant. LIN. P. Eq. Achiv. *Proteſilaus* ſp. 29. Inſigniter a Papilione Tab. XXXII & LIX. exhibito diverſus.
—— 13 & 14. Papilio fuſcus, albo guttatus & ſtriga albo nigra trajectus. LIN. (*) P. Nymph. gemmatus.
—— 15 & 16. Papilio canus, nigro venoſus ſtriatusque. LIN. (*) ad eosdem.
—— 17 & 18. Papilio luteus, limbo fuſco, maculis fuſeidis albisque. LIN. (*) P. Dan. feſtiv. *Plexippi* ſp. 80. Varietas.
—— 19 & 20. Papilio teſtaceo fuſcus, linea transverſali alba trajectus. LIN. (*) P. Nymph. gemmatus.

XXXVI. TAFEREEL.

Waarſchynelyk alle uit onze West-Indiën.

Num. 1 *en* 2. *Donkere, eenigzins paarsachtige en ſchoone donkergroene tweepuntige Surinaamſche Page Kapel.* LIN. (*) *Griekſche Ridder ſoort.* Leillus. *ſp.* 25. Gen. 203.
—— 3 *en* 4. *Gitzwarte en lichtergroen-geſtreepte tweepuntige West-Indiſche Page.* LIN. (*) *varieteit der voorigen.*
—— 5 *en* 6. *Donkergrys West-Indiſch Kapelletje.* LIN. (*) *Geoogde Nimf ſoort.*
—— 7 *en* 8. *Licht-geele zwartgerande West-Indiſche Kapel.* LIN. (*) *Witte Danaus ſoort.*
—— 9 *en* 10. *Graauw-lootkleurig West-Indiſch Kapelletje.* LIN. (*) *Geoogde Nimf ſoort.*
—— 11 *en* 12. *Flaauw-geelachtig-wit, licht-geele, en zwartgeſtreepte tweepuntige West-Indiſche Page Kapel, Franſche Page de la Reine genaamd.* LIN. *Griekſche Ridder.* Proteſilaus. *ſp.* 29. *Merkelyk verſchillende met die van Taf. XXXII en LIX.*
—— 13 *en* 14. *Bruine, witgevlakte, met een wit en zwarte ſtreep verſierde Kapel.* LIN. (*) *Geoogde Nimf ſoort.*
—— 15 *en* 16. *Graauwe, zwarrt-geaderde en geſtreepte Kapel.* LIN. (*) *als vooren.*
—— 17 *en* 18. *Oranjekleurige, licht-bruin gerande, en licht-bruin en wit-gevlakte Kapel.* LIN. (*) *Bonte Danaus-ſoort. Varieteit der* Plexippus. *ſp.* 80.
—— 19 *en* 20. *Kaſtanje-bruine en dwars wit-geſtreepte Kapel.* LIN. (*) *Geoogde Nimf-ſoort.*

TABULA XXXVII.

Papiliones variarum ignotarumque regionum.

Num. 1 & 2. Papilio obſolete fuſcus, maculis praſinis pictus. LIN. (*) P. Eq. Achivus. *Gen.* 203.
—— 3 & 4. Papilio obſolete fuſcus, viridi faſciatus. LIN. (*) P. Eq. Trojan. *Sarpedon* ſp. 14.
—— 5 & 6. Papilio albus, cyaneusque, nigro marginatus. LIN. (*) P. Plebej. ruricola.
—— 7 & 8. Papilio albus atque dilute cœruleus, nigro cinctus margine. LIN. (*) ad eosdem.
—— 9 & 10. Phalæna gryſeo rubens, albo flavoque maculata. LIN. (*) Ph. Geometra. *Gen.* 205.
—— 11 & 12. Papilio fulvus, characteribus nigris pictus. LIN. (*) P. Nymph. gemmatus, a n. 7 & 8. Tab. XIX. parum diverſus. *Gen.* 203.
—— 13 & 14. Papilio Ephebus furvi coloris, obſcure viridibus cyaneisque faſciis verſicolor. LIN. (*) P. Eq. Achiuus.
—— 15 & 16. Papilio ater, area pulchre viridi, ſplendente. LIN. (*) P. Eq. Trojan. *Sarpedonis* ſp. 14. varietas.

XXXVII. TAFEREEL.

Van verſchillende en onbekende Geweſten.

Num. 1 *en* 2. *Graauw-bruine en gras-groen gevlakte Kapel.* LIN. (*) *Griekſche Ridder-ſoort.* Gen. 203.
—— 3 *en* 4. *Licht-graauw-bruine en groen-gevlakte Kapel.* LIN. *Trojaanſche Ridder.* Sarpedon. *ſp.* 14.
—— 5 *en* 6. *Witte, licht-blaauwe en zwart-gerande Kapel.* LIN. (*) *Onedele Veld-burger ſoort.*
—— 7 *en* 8. *Witte, licht-blaauwe en zwart-gerande kleinder Kapel.* LIN. (*). *als vooren.*
—— 9 *en* 10. *Vleeſchkleurige, wit- en geel-gevlakte Nacht-Kapel.* LIN. (*). *tot de Landmeeters der Nacht-Kapellen behoorende.* Gen. 205.
—— 11 *en* 12. *Licht-roſche, met zwarte tekening verſierde Kapel.* LIN. (*) *Geoogde Nimf-ſoort; verſchilt weinig met* N. 7 *en* 8. *van Taf. XIX.* Gen. 203.
—— 13 *en* 14. *Muisvaal-kleurige, donker-groene en licht-blaauw gevlakte Page.* LIN. (*) *Griekſche Ridder-ſoort.*
—— 15 *en* 16. *Zwarte, ſchoon-blinkend groen-gevlakte Kapel.* LIN. (*) *Trojaanſche Ridder-ſoort. Varieteit der* Sarpedon *ſp.* 14.

Num. 17 & 18. Papilio exsolete fuscus, flavicantibus maculis, Capensis. LIN. (*) P. Eq. Achivus *Demoleus* sp. 35.
—— 19 & 20. Papiliunculus flavus, marginem niger. LIN. (*) P. Dan. candidus.

T A B U L A XXXVIII.

Ex Indiis Orientalibus æque ac Occidentalibus.

Num. 1 & 2. Papiliunculus Americanus, fuscescens, albis luteisque insignis maculis. LIN. (*) P. Dan. festivus.
—— 3 & 4. Papilio Americanus, fuscus, nigro striatus, alboque & exsoleto coloribus maculatus. LIN. (*) P. Nymph. gemmatus.
—— 5—7. Papilio Ephebus Orientalis, niger, maculis saturate flavis pictus, ejusque Eruca. LIN. (*) P. Eq. Achivus.
—— 8 & 9. Papilio cinereo fuscus, parte fulvus, Americanus. LIN. (*) P. Nymph. gemmatus.
—— 10 & 11. Papilio cinereofuscus, characteribus nigris, maculisque cœrulescentibus atque rubescentibus pictus. LIN. P. Nymph. gemmat. *Feronia.* sp. 95.
—— 12—14. Papilio saturate viridis, pulchre splendens, nigra area, lunulisque nigris, intus cœrulescentibus, versus alarum marginem insignitus, Americanus. LIN. (*) P. Eq. Achivus.
—— 15 & 16. Papilio pallide flavescens, margine notisque niger, ex America. LIN. (*) P. Dan. cand. *Sennæ* sp. 72. varietas.
—— 17 & 18. Papilio rubescente pallidus, Americanus, nigro marginatus notatusque. LIN. (*) ad præcedentem.
—— 19 & 20. Papilio Americanus, læte flavus, nigro margine notisque nigris. LIN. (*) ad proxime priores.

T A B U L A XXXIX.

Ex Indiis Orientalibus, America & aliunde.

Num. 1— 3. Papilio Ephebus niger, maculis magnis æque ac minoribus decoratus, Americanæ ut videtur, originis. LIN. P. Eq. Trojan. *Polydamas.* sp. 11. *Gen.* 230.
—— 4 & 5. Papiliunculus fulvus nigroque notatus. LIN. (*) P. Barbarus, *Cephei* sp. 183. varietas.
—— 6 & 7. Papilio fuscescente fulvus, nigro maculatus. LIN. (*) ad præcedentem.
—— 8 & 9. Papilio saturate fulvus, nigro maculatus, instita dilute fusca cinctus. LIN. (*) præcedentibus associandus.
—— 10 & 11. Papilio Indicus, ater, area cyanea insignitus. LIN. P. Dan. festivus; an *Obrinus* sp. 78?
—— 12—14. Phalæna albida, characteribus nigris picta, venis gryseis, marginibusque lateralibus alarum fuscis. LIN. (*) Ph. Bombyx, affinis *Cosso* sp. 40. *Gen.* 205.
—— 15 & 16. Papiliunculus ex rubicundo cinereus, fusco lineatus, ocellatusque. LIN. (*) P. Nymph. gemmatus. *Gen.* 203.
—— 17 & 18. Phalæna nigra, cœruleo rubroque maculata. LIN. (*) Ph. Noctua. *Gen.* 205.
—— 19 & 20. Phalænula albo, nigro, rubro & flavente mixticolor. LIN. Ph. Noct. *Ornatrix* sp. 80.

T A B U L A XL.

Animalcula ex HOLLAARII *Libello mutuo sumta.*

Num. 1 & 2. Papiliunculus subtus fuscente luteus, maculis margaritaceis decoratus. LIN. (*) P. Nymph. phaleratus. *Gen.* 203.
—— 3. Papiliunculus subtus fuscus, nigro alboque pictus, ocellisque elegantissimis ornatus. LIN. (*) P. Nymp. gemmatus.
—— 4. Papiliunculus inferiori alarum pagina nigro atque cœruleo versicolor, fusco marginatus. LIN. (*) ad eosdem.
—— 5. Papiliunculus inferiori facie flavus, rufescente maculosus. LIN. (*) P. Nymph. phaleratus.
—— 6. Phalænula subtus cyanea, nigro maculata. LIN. (*) Ph. Geometra. *Gen.* 205.
—— 7. Papiliunculus infra fuscus, characteribus nigris ocellisque notatus. LIN. (*) P. Nymph. gemmatus. *Gen.* 203.
—— 8. Papilio niger, albo maculatus. LIN. (*) P. Nymph. phaleratus.
—— 9. Papiliunculus dilute flavus atque fuscus, nigro notatus. LIN. (*) P. Dan. candidus.
—— 10. Phalæna atra, rubris maculis. LIN. (*) Ph. Noctua. *Gen.* 205.
—— 11. Papilio albo niger. LIN. (*) P. Dan. candidus. *Gen.* 203.
—— 12. Papilio dilutius flavescente viridis, characteribus maculisque nigris inquinatus. LIN. (*) ad eosdem.
—— 13. Papilio Ephebus bicaudatus, dilute flavus, nigro fasciatus. LIN. P. Podalirius p. 463.
—— 14. Papiliunculus dilute æruginosus, nigro pictus. LIN. (*) P. Nymph. phaleratus.

—— 17 en 18. *Licht-bruine, geelachtig-gevlakte Kapel, van de Kaap de goede Hoop.* LIN. *Griekſche Ridder-ſoort.* Demoleus *ſp.* 35.
—— 19 en 20. *Licht-geel en zwart-gerandt Kapelletje.* LIN. (*) *Witte Danaus-ſoort.*

XXXVIII. TAFEREEL.

Uit Ooſt- en Weſt-Indiën.

Num. 1 *en* 2. *Graauw, wit- en geel-gevlakt Weſt-Indiſch Kapelletje.* LIN. *Bonte Danaus-ſoort.* Gen. 203.
—— 3 *en* 4. *Bruine, zwart-geſtreept, wit- en vaal-gevlakt Weſt-Indiſche Kapel.* LIN. (*) *Geoogde Nimf-ſoort.*
—— 5—7. *Zwarte en hoog-geel gevlakte Ooſt-Indiſche Page en Rups.* LIN. (*) *Griekſche Ridder-ſoort.*
—— 8 *en* 9. *Licht-graauw-bruinachtige en oranjekleurige Weſt-Indiſche Kapel.* LIN. (*) *Geoogde Nimf-ſoort.*
—— 10 *en* 11. *Graauw-bruine, zwart-getekende, groenachtig en roſch-gevlakte Kapel.* LIN. *Geoogde Nimf-ſoort.* Feronia. *ſp.* 95.
—— 12—14. *Schoonblinkend donker-groene Kapel, met twee zwarte en dergelyke kleine op den rand der vleugels, doch wat meer naar 't blaauw hellende vlakjes, uit Weſt-Indiën.* LIN. (*) *Griekſche Ridder-ſoort.*
—— 15 *en* 16. *Bleek geelachtige, zwart-gerande en getekende Weſt-Indiſche Kapel.* LIN. (*) *Witte Danaus-ſoort, varieteit der* Sennæ. *ſp.* 72.
—— 17 *en* 18. *Roſch-zeemkleurige, zwart-gerande en getekende Weſt-Indiſche Kapel.* LIN. (*) *als vooren.*
—— 19 *en* 20. *Licht-geele, zwart-gerande en getekende Weſt-Indiſche Kapel.* LIN. (*) *als vooren.*

XXXIX. TAFEREEL.

Uit Ooſt- en Weſt-Indiën, enz.

Num. 1—3. *Zwarte, met licht-geele, zoo groote als kleine, vlakken verſierde Page, waarſchynlyk uit Weſt-Indiën.* LIN. *Trojaanſche Ridder.* Polydamas. *ſp.* 11. Gen. *n*03.
—— 4 *en* 5. *Oranjekleurig en zwart Kapelletje.* LIN. (*) *Tot de uitheemſche behoorende. Varieteit der* Cepheus. *ſp.* 183.
—— 6 *en* 7. *Licht-roſchachtig, bruine en zwart-vlakkige Kapel.* LIN. (*) *als vooren.*
—— 8 *en* 9. *Hoog-oranjekleurige, zwart-vlakkige en licht-paarſchachtig gerande Kapel.* LIN. (*) *als vooren.*
—— 10 *en* 11. *Zwarte, licht-blaauw gevlakte Ooſt-Indiſche Kapel.* LIN. *Bonte Danaus.* Obrinus. *ſp.* 78?
—— 12—14 *Witte, zwart-getekende, licht-geel geaderde en bruine zy-kanten hebbende Nacht-Kapel.* LIN. (*) *Tot de Nacht-Kapellen onder de Zy-ſpinders behoorende. Varieteit der* Coſſus. *ſp.* 40. Gen. 205.
—— 15 *en* 16. *Licht-roſchkleurig, bruin geſtreept en geoogd Kapelletje.* LIN. (*) *Geoogde Nimf-ſoort.* Gen. 203.
—— 17 *en* 18. *Zwarte, blaauwe en rood-gevlakte Nacht-Kapel.* LIN. (*) *Onder de Nacht-Kapellen tot de Uil-ſoorten behoorende.* Gen. 205.
—— 19 *en* 20. *Wit, zwart, rood en geel-gevlakt Nacht-Kapelletje.* LIN. *als vooren* Ornatrix. *ſp.* 80. Gen. 205.

XL. TAFEREEL.

Uit HOLLAAR ontleende Diertjes.

Num. 1 *en* 2. *Aan de onderzyde licht-bruinachtig met perlamoure vlakjes verſierd Kapelletje.* LIN. *Ongeoogde Nimf-ſoort.* Gen. 203.
—— 3. *Aan de onderzyde bruine, zwart en wit getekend, en met fraaije oogjes verſierd Kapelletje.* LIN. *Geoogde Nimf-ſoort.*
—— 4. *Aan de onderzyde zwart, blaauw en bruin-gerandt Kapelletje.* LIN. *als vooren.*
—— 5. *Aan de onderzyde licht-geel, roſch-gevlakt Kapelletje.* LIN. *Ongeoogde Nimf-ſoort.*
—— 6. *Aan de onderzyde licht-blaauw, zwart-gevlakt Nacht-Kapelletje.* LIN. *Tot de Landmeeters behoorende.* Gen. 205.
—— 7. *Aan de onderzyde bruin, zwart-getekend en geoogd Kapelletje.* LIN. *Geoogde Nimf-ſoort.* Gen. 203.
—— 8. *Aan de onderzyde zwart en wit-gevlakt Kapelletje.* LIN. *Ongeoogde Nimf-ſoort.*
—— 9. *Licht-geel, bruin, en zwartgevlakt Kapelletje.* LIN. *Witte Danaus ſoort.*
—— 10. *Zwarte, roodgevlakte Nacht-Kapel.* LIN. *tot de Uil ſoorten behoorende.* Gen. 205.
—— 11. *Wit en zwart Kapelletje.* LIN. *Witte Danaus.* Gen. 203.
—— 12. *Licht-geel groene, zwartgevlakte en getekende Kapel.* LIN. *als vooren.*
—— 13. *Licht-geele en zwarte tweepuntige Page.* LIN. Podalirius. *pag.* 463. *tot de Griekſche Ridders behoorende.*
—— 14. *Licht-zeegroen, en zwart getekend Kapelletje.* LIN. *Ongeoogde Nimf ſoort.*

Num. 15.

—— 15. Papilio violaceo-nigricante, rubroque tinctus. LIN. (*) P. Nymph. gemmatus.
—— 16. Phalæna cinerea, characteribus nigricantibus varia, quam Orphanum rubrum vocant. LIN. Ph. Noctua *Pacta.* ſp. 86. *Gen.* 205.
—— 17. Papilio flaveſcens, rufo maculoſus. LIN. (*) P. Nymphal. phaleratus. *Gen.* 203.
—— 18. Papilio rufus, nigro maculoſus. LIN. (*) ad eosdem.
—— 19. Papilio niger, dilute cœruleo admixtoque albo variegatus. LIN. (*) P. Nymph. gemmatus, *Feroniæ* affinis.
—— 20. Papilio luteofuſceſcens, obſcuriori umbratus, ocellatusque. LIN. (*) P. Nymph. gemmatus.

TABULA XLI.

Papiliones ex Orientali & Occidentali India.

Num. 1 & 2. Papilio obſcure fuſceſcens, lineis nigris pictus. LIN. (*) P. Nymph. phaleratus. *Gen.* 203.
—— 3 & 4. Papilio ſubfulvus, nigro lineatus. LIN. (*) P. Nymph. gemmatus.
—— 5 & 6. Papilio cinereo-fuſcus, ſtrigis nigris diſtinctus. LIN. (*) ad eosdem.
—— 7 & 8. Papilio obſcure rufo-fuſceſcens, fulvo maculatus, & fuſco ſtriatus. LIN. (*) ad eosdem.
—— 9 & 10. Papilio Sinenſis, fulvus ſeu obſcure luteus, nigro intinctus, alboque maculatus. P. Dan. feſtivus *Plexippus.* LIN. ſp. 80. a Tab. VI. & XXXVI. ſimilibus, paulo diverſus.
—— 11 & 12. Papilio pullatus, ater, albo maculatus. LIN. P. Eq. Trojanus, *Pammonis* ſp. 8. varietas.
—— 13 & 14. Papilio rubro incanus, margine nigro, albis punctis inſignito; Guineenſis. LIN. (*) *Plexippi* ſp. 80. varietas.
—— 15 & 16. Papilio obſoletius fuſcus, luteo maculatus. LIN. (*) P. Nymph. phaleratus.
—— 17 & 18. Papilio fuſco luteſcens, ſature luteo cœruleoque maculatus. LIN. (*) ad eosdem.
—— 19 & 20. Papilio fuſcus, albis punctis, nigroque venoſus. LIN. (*) P. Dan. feſtivus.
—— 21 & 22. Papilio fuſcus, maculis punctisque incano albis inſignitus. LIN. (*) ad eosdem.

TABULA XLII.

Papilio variarum atque incertarum regionum.

Num. 1 & 2. Papilio obſoletiſſime fuſceſcens atque pallide flavicans. LIN. (*) P. Eq. Achivus. *Gen.* 203.
—— 3 & 4. Papilio Ephebus læte cœruleus, fuſco fimbriatus, quadricaudatusque. LIN. (*) P. Pleb. ruricola, *Marſyæ* ſp. 149. affinis.
—— 5 & 6. Papilio caſtaneo fuſcus, nervis nigris venoſus, ocellatusque. LIN. (*) P. Nymph. gemmatus.
—— 7 & 8. Phalæna gryſeo carnei coloris, faſcia ſaturatiore, punctisque albis exornata. LIN. (*) ad Ph. Bombyces. *Gen.* 205.
—— 9 & 10. Papilio obſcure fuſcus, flavo maculatus. LIN. (*) P. Nymph. gemmatus. *Gen.* 203.
—— 11 & 12 Papilio dilute gryſeo canus, nigris lineis, albisque punctis notatus. LIN. (*) P. Nymph. phaleratus.
—— 13 & 14. Phalæna teſtaceo cinerea, albo picta. LIN. (*) ad. Phal. Noctuas. *Gen.* 205.
—— 15 & 16. Papilio fuſco nigricans, nigro ſtriatus, maculisque flava & alba notatus; Americanus. LIN. (*) P. Nymph. phaleratus. *Gen.* 203.
—— 17 & 18. Papilio vinaceo-canus, pallide flavis maculis. LIN. (*) P. Barbarus.
—— 19 & 20. Phalæna rufo teſtacea, nigricantibus ſtrigis. LIN. (*) Ph. Bombyx. *Gen.* 205.
—— 21 & 22. Papilio Ephebus quadripinnis, cœruleſcens, dilute fuſco fimbriatus. LIN. (*) ad Ph. Pleb. ruricolas. *Gen.* 203.
—— 23 & 24. Papiliunculus, fuſco niger. LIN. (*) ad eosdem.
—— 25 & 26. Papilio dilute flavus, nigricante inſtitatus. LIN. (*) P. Dan. candidus.

TABULA XLIII.

Papiliones facile omnes Americanæ originis.

Num. 1 & 2. Papilio Ephebus bipinnis, exſolete fuſcus. LIN. (*) ad P. Eq. Achivos. *Gen.* 203.
—— 3 & 4. Papilio Ephebus bicaudatus, fuſco cineraſcens, flavo maculatus. LIN. (*) ad eosdem.
—— 5 & 6. Papiliunculus ater, limbo maculisque albis. LIN. (*) P. Pleb. ruricola.
—— 7 & 8 Papilio flavus, marginem nigricans, alboque maculatus. LIN. (*) P. Dan. candidus.

Num. 15. *Zwartachtig-blaauw en carmyn-roode Kapel.* LIN. *Geoogde Nimf ſoort.*
—— 16. *Graauwe met zwarte tekening verſierde Nacht-Kapel, 't roode Weeskind genaamd.* LIN. *Tot de Uil-ſoorten,* Pacta. *ſp.* 86. Gen. 205. *behoorende.*
—— 17. *Geel-rood-gevlakte Kapel.* LIN. (*) *Ongeoogde Nimf-ſoort.* Gen. 203.
—— 18. *Roſchkleurige, zwart-gevlakte Kapel.* LIN. (*) *als vooren.*
—— 19. *Zwarte, met licht-blaauwe en met wit vermengde vlakken verſierde Kapel.* LIN. (*) *Geoogde Nimf-ſoort.* Feronia *verieteit.*
—— 20. *Bruinachtig-geele, donker-geſchaduwde en geoogde Kapel.* LIN. (*) *Geoogde Nimf-ſoort.*

XLI. TAFEREEL.

Uit Ooſt en Weſt-Indiën.

Num. 1 *en* 2. *Donker-bruinachtige, zwart getekende Kapel.* LIN. (*). *Ongeoogde Nimf-ſoort.* Gen. 203.
—— 3 *en* 4. *Roſchkleurige en zwart geſtreepte Kapel.* LIN. (*) *Geoogde Nimf-ſoort.*
—— 5 *en* 6. *Graauw-paarſchkleurige en zwart geſtreepte Kapel.* LIN. (*) *als vooren.*
—— 7 *en* 8. *Donker roſch-vaale, oranje-vlakkige en vaal-geſtreepte Kapel.* LIN. (*) *als vooren.*
—— 9 *en* 10. *Licht oranje of donker geelkleurige, zwart en wit gevlakte Chineeſche Kapel.* LIN. *Bonte Danaus.* Plexippus. *ſp.* 80. *van Taf. VI. en XXXVI. verſchillende.*
—— 11 *en* 12. *Zwarte en wit-gevlakte Rouw-Kapel.* LIN. *Trojaanſche Ridder. Varieteit der* Pammon. *ſp.* 8.
—— 13 *en* 14. *Graauw-roode, zwart-gerande en wit-gevlakte Kapel van Guinea.* LIN. (*) *Varieteit der* Plexippus. *ſp.* 81.
—— 15 *en* 16. *Graauw-bruine, hoog-geel gevlakte Kapel.* LIN. (*) *Ongeoogde Nimf-ſoort.*
—— 17 *en* 18. *Geel-bruine, donker-geele en ſchoon-blaauw gevlakte Kapel.* LIN. (*) *als vooren.*
—— 19 *en* 20. *Bruine, wit-gevlakte en zwart-geaderde Kapel.* LIN. (*) *Bonte Danaus.*
—— 21 *en* 22. *Bruine met witte aſch-graauwe vlakken verſierde Kapel.* LIN. (*). *als vooren.*

XLII. TAFEREEL.

Van verſcheide en onbekende Geweſten.

Num. 1 *en* 2. *Flaauw-bruinachtige en licht-geele Kapel.* LIN. (*). *Griekſche Ridder-ſoort.* Gen. 203.
—— 3 *en* 4. *Licht-blaauw, licht-bruin gerandt vierpuntig Pagetje.* LIN. (*) *Onedele Veld-burger. Varieteit der* Marſyas. *ſp.* 149.
—— 5 *en* 6. *Kaſtanje-bruine, zwart-geaderde en geoogde Kapel.* LIN. (*) *Geoogde Nimf-ſoort.*
—— 7 *en* 8. *Roſch-vleeſchkleurige, met wat donkerder tekening en witte vlakjes verſierde Nacht-Kapel.* LIN. (*) *Tot de Nacht-Kapellen, onder de Zy-ſpinders behoorende.* Gen. 205.
—— 9 *en* 10. *Donker-bruine en geel-gevlakte Kapel.* LIN. (*) *Geoogde Nimf-ſoort.* Gen. 203.
—— 11 *en* 12. *Licht roſch-graauwe, zwart getekende en wit gevlakte Kapel.* LIN. (*) *Ongeoogde Nimf-ſoort.*
—— 13 *en* 14. *Graauw-roſche en wit getekende Nacht-Kapel.* LIN. (*) *By de Nacht-Kapellen tot de Uil-ſoorten behoorende.* Gen. 205.
—— 15 *en* 16. *Zwartachtig-bruine, zwart-getekende, licht-geel en wit gevlakte Kapel, uit Weſt-Indiën.* LIN. (*) *Ongeoogde Nimf ſoort.* Gen. 203.
—— 17 *en* 18. *Roſchachtig-graauw en licht-geel gevlakte Kapel.* LIN. (*) *Tot de Uitheemſche behoorende.*
—— 19 *en* 20. *Bruin-roode en vaal-zwart geſtreepte Nacht-Kapel.* LIN. (*) *Tot de Nacht-Kapellen, onder de Zy-ſpinders behoorende.* Gen. 205.
—— 21 *en* 22. *Blaauwachtig en licht-bruin gerande vierpuntige Page.* LIN. (*) *Onedele Veld-burger ſoort.* Gen. 203.
—— 23 *en* 24. *Donker-bruin Kapelletje.* LIN. (*) *als vooren.*
—— 25 *en* 26. *Licht-geele en donker-bruin gerande Kapel.* LIN. (*) *Witte Danaus.*

XLIII. TAFEREEL.

Waarſchynlyk meeſt alle uit Weſt-Indiën.

Num. 1 *en* 2. *Bruin graauwe tweepuntige Page.* LIN. (*) *Griekſche Ridder-ſoort.* Gen. 203.
—— 3 *en* 4. *Graauw-bruine, licht-geel gevlakte tweepuntige Page-Kapel.* LIN. (*) *als vooren.*
—— 5 *en* 6. *Zwart, wit gevlakt en gerandt Kapelletje.* LIN. (*) *Onedele Veld-burger.*
—— 7 *en* 8. *Geele, bruin-gerande en wit-gevlakte Kapel.* LIN. (*) *Witte Danaus-ſoort.*

—— 9 & 10. Papiliunculus fulvus, nigro punctatus. LIN. (*) P. Barbarus.
—— 11 & 12. Papilio candidus, fuſco maculatus, apicibus alarum fuſcis, nigro undulatis. LIN. (*) P. Dan. candidus.
—— 13—16. Papilio fuſconiger, faſcia albo nigra inſignitus, marginem nigrior; ejusque metamorphoſis. LIN. (*) P. Eq. Achiv. *Teucri* ſp. 33. varietas.
—— 17—20. Papilio obſcure rufo fuſcus, albicante umbra; alboque & nigro varius, ejusque metamorphoſis. LIN. (*) P. Eq. Achivus.
—— 21—24. Papilio cyaneus, albis atomis pulveratus, ambitu nigricans, albis fulvisque punctis notatus; ejusque metamorphoſis. LIN. (*) P. Eq. achivus *Achillis* ſp. 32. varietas.
—— 25 & 26. Papilio obſcure fuſcus, fulvo faſciatus. LIN P. Dan. feſtivus.
—— 27 & 28. Phalænula, ut videtur, ſupra atrum, luteo maculata. *Gen.* 205?

TABULA XLIV.

Ex utrisque Indiis & incertis regionibus.

Num. 1 & 2. Papilio ſordidius & dilute flavus, nigro marginatus atque punctatus, & fuſco obſoletius notatus, Americes incola. LIN. (*) P. Danaus candidus. *Gen.* 203.
—— 3—5. Phalæna Americana rufo cinerea, nigro venoſa, ejusdemque Eruca. LIN. (*) Phalæna Noctua. *Gen.* 205.
—— 6 & 7. Papilio obſcure fuſcus, flaveſcente maculoſus, alboque pulveratus, Americanus. LIN. (*) P. Eq. Achivus, *Demolei* varietas ſp. 35. *Gen.* 203.
—— 8 & 9. Papilio niger, flavedine pallidiſſima maculatus, Chinenſis. LIN. P. Eq. Achiv. *Demoleus* ſp. 35.
—— 10 & 11. Papiliunculus albus, obſcure cinereo inſtitatus. LIN. (*) P. Barbarus.
—— 12 & 13. Papilio ater, punctis albis inſignitus. LIN. (*) P. Nymph. gemmatus.
—— 14 & 15. Papilio fuſcus, maculis flaveſcentibus. LIN. (*) P. Eq. Trojanus.
—— 16 & 17. Papilio fuſco-niger, albis, cœruleis & ſubgryſeis maculis ornatus. LIN. (*) P. Nymphal. gemmatus.
—— 18—20. Papilio fuſco niger, dilute rubeſcente-cinereo maculoſus, Amboinenſis, ejusque Eruca. LIN. (*) P. Eq. Achivus.
—— 21—23. Papilio Amboinenſis ferrugineo ater, cinereo, albo nigroque maculatus, cum adjecta Eruca. LIN. P. Eq. Trojan. *Panthous* ſp. 16.

TABULA XLV.

Papiliones Amboinenſes aliarumque regionum.

Num. 1 & 2. Papilio Guineenſis, fuſcus, albo maculatus. LIN. (*) P. Dan. feſtivus. *Gen.* 203.
—— 3 & 4. Papilio pallide flavus, ſubtili fimbria notisque nigris. LIN. (*) P. Dan. candidus.
—— 5 & 6. Papilio dilute ærugineus, apicibus alarum rubris, nigro marginatis. LIN. (*) P. Dan. candidus, *Glaucippes* varietas. ſp. 65.
—— 7 & 8. Papilio Ephebus ſubcaſtanei coloris, alas ſecundaras cineraſcente maculatus. LIN. (*) P. Eq. Achivus.
—— 9 & 10. Papilio Amboinenſis, ater, alarum ſecundariarum diſco flavo, nigro venoſo. LIN. (*) P. Eq. Achiv. *Helena* ſp. 18.
—— 11 & 12. Papilio Amboinenſis caſtaneo-niger, alis ſecundariis diſcum flavo feneſtratis. LIN. (*) P. Eq. Achiv. præcedenti ſimilis.
—— 13 & 14. Papilio partim flaveſcens, partim ruber, ſtriis, margineque nigris. LIN. P. Dan. cand. *Glaucippe* ſp. 65. Cujus n. 5 & 6. hujus tabulæ varietas eſt.
—— 15 & 16. Papilio Amboinenſis, nigro, rubro, flavoque coloribus inſignis. LIN. (*) P. Dan. candidus. Ejus quem Tab. XXVI. n. 21—24. exprimunt varietas.
—— 17 & 18. Papilio caſtaneo, nigro, neque non albo ſive cano ſtriatim varius, Amboinenſis. LIN. (*) P. Eq. trojanus, *Pandari* varietas ſp. 17, ab iis quos Tab. XVI. n. 43 & 44. cet. attigimus diverſus.
—— 19 & 20. Papilio caſtaneo, nigro, atque cineraſcente per ſtrias pictus, Amboinenſis. LIN. (*) Præcedenti ſimilis.
—— 21 & 22. Papilio fuſco-cinereus, ſordide flava area, albisque maculis inſignis. LIN. (*) P. Dan. feſtivus.
—— 23 & 24. Papilio ater, viridi macula notabilis. LIN. P. Eq. Achiv. *Eurypylus* ſp. 37. Eundem fere Tab. XXVI. n. 17—20. exhibet.

—— 9 en 10. *Hoog roſch-geel en zwart-gevlakt Kapelletje.* LIN. (*) *Tot de Uitheemſche behoorende.*
—— 11 en 12. *Wit en bruin-gevlakte, bruine met zwart-geſtreepte Vleugel-punten hebbende Kapel.* LIN. (*) *Witte Danaus.*
—— 13—16. *Donker-bruine, blaauw en wit gevlakte en donkerbruin gerande Kapel, en derzelver Verandering.* LIN. (*) *Griekſche Ridder. Varieteit der* Teucer. *ſp.* 33.
—— 17—20. *Donker parſchachtig-roode, met een witachtig hoogſel en zwart en witkleurige Kapel en derzelver Verandering.* LIN. (*) *Griekſche Ridder-ſoort.*
—— 21—24. *Licht-blaauwe, wit-geſpikkelde, donker roſch-bruine, wit-gevlakte en roſchkleurig-gevlakte Kapel en derzelver Verandering.* LIN. (*) *Griekſche Ridder. Varieteit der* Achilles. *ſp.* 32.
—— 25 en 26. *Donker-bruine, oranjekleurige Kapel.* LIN. (*) *Bonte Danaus.*
—— 27 en 28. *Zwart en geel-gevlakt, waarſchynlyk Nacht-Kapelletje.* LIN. Gen. 205?

XLIV. TAFEREEL.

Uit Ooſt- en Weſt-Indiën, en van onbekende Geweſten.

Num. 1 *en* 2. *Licht vuil-geele, zwart-gerande, gevlakte, en flaauwbruin gevlakte Weſt-Indiſche Kapel.* LIN. (*) *Witte Danaus-ſoort.* Gen. 203.
—— 3—5. *Roſch-graauw, zwart-geaderd Nacht-Kapelletje en Rups uit Weſt-Indiën.* LIN. (*) *Tot de Uitheemſche behoorende.* Gen. 205.
—— 6 en 7. *Donker-bruine, flaauw-geel gevlakte en fyn wit geſtipte Weſt-Indiſche Kapel.* LIN. (*) *Griekſche Ridder-ſoort. Varieteit der* Demoleus Gen. 203. *ſp.* 35.
—— 8 en 9. *Zwarte, zeer flaauw geelkleurig gevlakte Kapel, uit China.* LIN. *Griekſche Ridder.* Demoleus. *ſp.* 35.
—— 10 en 11. *Wit en grys-gerandt Kapelletje.* LIN. (*) *Tot de Uitheemſche behoorende.*
—— 12 en 13. *Zwarte met kleine witte vlakjes verſierde Kapel.* LIN. (*). *Geoogde Nimf-ſoort.*
—— 14 en 15. *Graauw-bruin en licht-geel gevlakte Kapel.* LIN. (*) *Trojaanſche Ridder.*
—— 16 en 17. *Zwartachtig-bruine, witte, blaauwe en grys-gevlakte Kapel.* LIN. (*) *Geoogde Nimf-ſoort.*
—— 18—20. *Bruine, licht-roſch-graauw gevlakte Kapel en Rups, van Amboina.* LIN. (*). *Griekſche Ridder-ſoort.*
—— 21—23. *Geelachtig-bruine, grys, wit en zwart-gevlakte Kapel en Rups, van Amboina.* LIN. *Trojaanſche Ridder-ſoort.* Panthous. *ſp.* 16.

XLV. TAFEREEL.

Van Amboina en andere Geweſten.

Num. 1 *en* 2. *Vaal-bruin en wit gevlakte Kapel, van Guinea.* LIN. (*) *Bonte Danaus.* Gen. 203.
—— 3 en 4. *Licht-geele, fyn zwart gerande en gevlakte Kapel.* LIN. (*) *Witte Danaus.*
—— 5 en 6. *Licht-zeegroen, donker-roode, zwart-gerande en gevlakte Kapel.* LIN. (*) *Witte Danaus. Varieteit der* Glaucippe. *ſp.* 65.
—— 7 en 8. *Kaſtanje-bruine, op de achtervleugels aſchkleurig gevlakte Page.* LIN. (*) *Griekſche Ridder-ſoort.*
—— 9 en 10. *Zwarte, op de achtervleugels zwart-geaderd-geel hebbende Kapel, van Amboina.* LIN. (*) *Griekſche Ridder. Varieteit der* Helena. *ſp.* 18.
—— 11 en 12. *Koffykleurige, de achtervleugels geel gevlakt hebbende Kapel, van Amboina.* LIN. (*) *Griekſche Ridder. Varieteit der voorige.*
—— 13 en 14. *Donker-roode, zwartkantige, geſtreept en gevlakt geele Kapel.* LIN. *Witte Danaus.* Glaucippe. *ſp.* 65. *Varieteit van N.* 5 *en* 6.
—— 15 en 16. *Zwarte, rood-gevlakte en geele Kapel, van Amboina.* LIN. (*) *Witte Danaus. Varieteit van Taf. XXVI. N.* 21—24.
—— 17 en 18. *Bruine en zwarte, gelyk mede witte of licht-grys ſtreepachtig gevlakt Kapel, van Amboina.* LIN. (*) *Trojaanſche Ridder. Varieteit der* Pandarus. *ſp.* 17. *Verſchillend van die welken op Taf. XVI. Num.* 43 *en* 44. *enz. verbeeldt zyn.*
—— 19 en 20. *Bruine, zwarte en licht-grys ſtreepachtige Kapel, van Amboina.* LIN. *als vooren.*
—— 21 en 22. *Graauw-bruin, geel-bruin en wit-gevlakte Kapel.* LIN. (*) *als vooren.*
—— 23 en 24. *Zwart en groen gevlakte Kapel.* LIN. *Griekſche Ridder.* Eurypylus. *ſp.* 37. *Op Taf. XXVI. Num.* 17—20. *is dezelve met weinige verandering.*

TABULA XLVI.

Ex Indiis Orientalibus allati Papiliones.

Num. 1 & 2. Papilio fordide cinereus, parte fui fufcus. LIN. (*) P. Heliconius? *Gen.* 203.
—— 3 & 4. Phalænula cineracea, albo maculata. LIN. (*) Phalæna Bombyx. *Gen.* 205.
—— 5 & 6. Papilio Amboinenfis, fufco niger, lutea transverfa area. LIN. (*) ad P. Eq. Trojanos. *Gen.* 203.
—— 7 & 8. Papilio niger, albo pictus. LIN. (*) ad eosdem.
—— 9 & 10. Papilio Ephebus bipinnis, rufefcente niger, pulcherrime cœrulea area difcum occupante. LIN. Eq. Achiv. *Ulyffes.* fp. 20.
—— 11 & 12. Papilio Indicus, ater, canis ftriis liratus. LIN. (*) P. Eq. Achivus.
—— 13. Papilio ater, purpurafcentibus flavisque maculis infignitus, Indicus. LIN. (*) ad P. Nymph. gemmatos pertinens.
—— 14. Papilio ater, virefcente maculofus, Indicus. LIN. (*) ad eosdem.
—— 15 & 16. Papilio Ephebus bicaudatus, ater, Indicus, obfcuriori umbra, fufcefcentibusque notis diftinctus. LIN. (*) P. Eq. Troj. *Agenoris* varietas. fp. 13.
—— 17 & 18. Papilio Ephebus bipinnis, fufco-niger, cinereo maculatus, Indicus. LIN. (*) ad P. Eq. Grajos itidem referendus.
—— 19 & 20. Papilio Ephebus Indicus, cano variegatus. LIN. (*) iisdem adnumerandus.
—— 21 & 22. Papilio Ephebus indicus, niger, cinerafcentibus maculis.

XLVI. TAFEREEL.

Uit Ooft-Indiën.

Num. 1 *en* 2. *Vuil-graauw en bruin Kapelletje.* LIN. (*) *Parnas foort?* Gen. 203.
—— 3 *en* 4. *Afchgraauw en wit gevlakt Nacht-Kapelletje.* LIN. (*) *Tot de Nacht-Kapellen, onder de Zy-fpinders behoorende.* Gen. 205.
—— 5 *en* 6. *Donker-bruine, geelvlakkige Amboinfche Kapel.* LIN. (*) *Trojaanfche Ridder foort.* Gen. 203.
—— 7 *en* 8. *Zwarte en witte Kapel, van Amboina.* LIN. (*) *als vooren.*
—— 9 *en* 10. *Rofch-bruine, fchoon blaauwe tweepuntige Page, uit Ooft-Indiën.* LIN. *Griekfche Ridder.* Ulyffes. *fp.* 20.
—— 11 *en* 12. *Zwarte grys-ftreepachtige Kapel, uit Ooft-Indiën.* LIN. (*) *Griekfche Ridder-foort.*
—— 13. *Zwarte, paarfch en geel-gevlakte Ooft-Indifche Kapel.* LIN. (*) *Geoogde Nimf-foort.*
—— 14. *Zwarte en donker-groen gevlakte Ooft-Indifche Kapel.* LIN. (*) *als vooren.*
—— 15 *en* 16. *Zwarte en flaauw of licht-bruin getekende, met een donkerder fchaduw verfierde Ooft-Indifche tweepuntige Page.* LIN. (*) *Trojaanfche Ridder. Varieteit der* Agenor. *fp.* 13.
—— 17 *en* 18. *Donker-bruine, grys-gevlakte tweepuntige Page, uit Ooft-Indiën.* LIN. (*) *Griekfche Ridder-foort.*
—— 19 *en* 20. *Zwarte, kaftanje-bruin verfierde Ooft-Indifche Kapel.* LIN. (*) *als vooren.*
—— 21 *en* 22. *Zwarte licht-grys gevlakte Ooft-Indifche Page.* LIN. (*) *als vooren.*

TABULA XLVII.

Papiliones Americanæ, vel incertæ originis.

Num. 1—3. Papilio Ephebus quadridentatus, caftaneo-fufcus, cano maculatus, Americanus; cum Eruca. LIN. (*) P. Eq. Achivus. *Gen.* 203
—— 4—6. Papilio Ephebus bicaudatus, ater, cano notatus; cum Eruca. LIN. P. Eq. Troj. *Deiphebus* fp. 6.
—— 7 & 8. Papilio Ephebus bicaudatus, ater, virefcente cyaneo maculatus, ex regione circa Miffiffippi flumen. LIN. (*) P. Eq. Achivus. Similem huic Tab. XVI. n. 1 & 2. fiftunt.
—— 9 & 10. Papilio Ephebus ater, difcum pulchre cœruleus. LIN. P. Eq. Achiv. *Ulyffes* fp. 20. Conf. Tab. præcedentis num. 9 & 10.
—— 11 & 12. Papilio Ephebus bicaudatus fufcus atque virefcente cœruleus. LIN. P. Eq. Achiv. *Diomedes* fp. 22.
—— 13 & 14. Papilio Ephebus bicaudatus, Americanus, rubefcente cinerei coloris, nigris lineolis pulveratus, tæniaque alba, pulverata infignitus. LIN. (*) P. Eq. Achivus.
—— 15 & 16. Cum præcedenti fere convenit, nifi quod tænia atomis minime pulverata appareat. Hanc in ipfo opere, ob antennas, pro Phalæna defcripfimus; verum habitus ad Papiliones pertinere fuadet; & fane prioris tantum varietas effe videtur.

XLVII. TAFEREEL.

Uit Weft-Indiën en onbekende Geweften.

Num. 1—3. *Geelachtig-bruine, licht-graauw gevlakte vierpuntige Page en Rupfch, uit Weft-Indiën.* LIN. (*) *Griekfche Ridder-foort.* Gen. 203.
—— 4—6. *Zwarte, grys-gevlakte tweepuntige Page en Rupfch.* LIN. *Trojaanfche Ridder.* Deiphebus. *fp.* 6.
—— 7 *en* 8. *Zwarte, groen-gevlakte tweepuntige Page, uit Miffiffippi.* LIN. (*) *Griekfche Ridder. Op Taf. XVI. N.* 1 *en* 2. *is een dergelyke doch verfchillende verbeeldt.*
—— 9 *en* 10. *Zwarte en fchoon blaauwe tweepuntige Page.* LIN. *Griekfche Ridder. Varieteit der* Ulyffes. *fp.* 20. *Zie voorige Taf. N.* 9 *en* 10.
—— 11 *en* 12. *Licht-bruine, groenachtig-blaauwe en licht-blaauwe tweepuntige Page.* LIN. *Griekfche Ridder.* Diomedes. *fp.* 22.
—— 13 *en* 14. *Licht-rofchachtig-graauwe, zwart-ftreepige en wit met zwarte ftipjes verfierde banden hebbende tweepuntige Weft-Indifche Page.* LIN. (*) *Griekfche Ridder-foort.*
—— 15 *en* 16. *Dezer kleur is genoegzaam het zelfde; 't voornaamfte verfchil is, dat de witte banden hier niet geftipt zyn. Uit de Voelhoorns is deze in het Werk, met recht, als een Nacht-Kapel befchreven; dan de gedaante doet vry fterk twyffelen of zulks geen Dag-Kapel is? in dit geval, is dezelve maar eene varieteit der voorgaande.*

TABULA XLVIII.

Species inquilinæ.

Litt. A 1. Phalænæ Geometræ fpecies majufcula, ab utroque latere fpectanda. LIN. (*) Phalæna Geometra. *Gen.* 205.
—— B 2. Phalæna Noctua majufcula. LIN. (*) Phal. Noctua.
—— C 3. Phalænula ferruginofa dicta. LIN. Phal. Bombyx *Libatrix* fp. 54.
—— D 4. Phalæna vulgaris, Proferpina dicta. LIN. Ph. Noctua *Pronuba.* fp. 87.
—— E 5. Papiliunculus obfcure cœruleus, venis & margine nigris. LIN. (*) Pap. Plebejus ruricola. *Gen.* 203.
—— F 1—6. Phalæna Armigera, ejusdem metamorphofis & fingularia quædam. LIN. Phal. Noctua *Bucephala* fp. 61. *Gen.* 205.
—— G 1—3. Phalænula cana, fafciolis diftincta fufcis. LIN. (*) Phal. Bombyx.
—— H 7. Phalæna cano alba, fufco maculata. LIN. (*) ad Geometras referenda, inque altera FAUNÆ SUECICÆ editione, nomine Phal. *defoliariæ.* 1238. recenfita.
—— I 8. Phalæna majufcula. LIN. (*) inter Bombyces connumeranda; in nupera FAUNÆ editione Phal. *palpina* 1146. dicta.
—— K 9. Phalæna *Cyprinulus* dicta, vulgo Tygris terreftris. LIN. (*) Phalænis Noctuis adfocianda & in FAUNA SUEC. 1150. *Pyrinæ* nomine propofita.
—— L 10. Phalæna ruffo flavoque tincta, fufco notata. LIN. Phal. Noctua *ruffula* fp. 78.

XLVIII. TAFEREEL.

Inlandfche Soorten.

Lett. A 1. *Groot foort van Kram-Kapelletje, boven en onder te zien.* LIN. (*) *Tot de Nacht-Kapellen, onder de Landmeters behoorende.* Gen. 205.
—— *B* 2. *Groote Mot-Uil.* LIN. (*) *als vooren, onder de Uilen behoorende.*
—— *C* 3. *Het Roeft-Uiltje.* LIN. *als vooren, onder de Zy-fpinders behoorende.* Libatrix. *fp.* 54.
—— *D* 4. *De gemeene Nacht-Uil, Proferpina genaamd.* LIN. *als vooren, onder de Uilen behoorende.* Pronuba. *fp.* 87.
—— *E* 5. *Donker-blaauw, zwart geaderd en gerandt Dag-Kapelletje.* LIN. (*) *Onedele Veld-burger foort.* Gen. 203.
—— *F* 1—6. *De Wapendrager en derzelver Verandering, nevens eenige zonderlinge toevallen.* LIN. *Nacht-Kapel, onder de Uilen behoorende.* Bucephala. *fp.* 61. Gen. 205.
—— *G* 1—3. *Licht-graauw met bruine bandjes getekend Uiltje.* LIN. (*) *Nacht-Kapel, tot de Zy-fpinders behoorende.*
—— *H* 7. *Licht-grys en bruin-gevlakt Uiltje.* LIN. (*) *Tot de Landmeters behoorende. In de tweede Uitgave der* FAUNA *ftaat het onder de benaming van* Defoliaria. *fp.* 1238.
—— *I* 8. *Groote Nacht-Uil.* LIN. (*). *Tot de Zy-fpinders behoorende.* FAUNA SUEC. Palpina. *fp.* 1146.
—— *K* 9. *Het Karpertje of Land-Tyger.* LIN. (*) *Tot de Nacht-Kapellen, onder de Uil-foorten behoorende.* FAUNA SUEC. Pyrina. *fp.* 1150.
—— *L* 10. *Rofchkleurig, en licht-geel zwart-gevlakt Nacht-Kapelletje.* LIN. *Tot de Uilen behoorende* Ruffula. *fp.* 78.

Litt. M 11. Phalæna ovula agminatim arboribus adglutinans. LIN. Phal. Bombyx *difpar*. fp. 27.
—— M 12. Phalænula Geometra exigua. LIN. Ph. Geometra *purpuraria* fp. 147.
—— M 13. Phalæna Geometra parvula. LIN. (*) ad Geometras.
—— M 14. Phalæna item Geometra parva. LIN. (*) ad eosdem.
—— M 15. Phalænula Geometra alia. LIN. Ph. Geom. *Vuaria* fp. 145.

—— *M* 11. *De Plak-rups-Uil.* LIN. *Tot de Zy-fpinders behoorende.* Difpar. *fp.* 27.
—— *M* 12. *Klein Kram-Uiltje.* LIN. *Tot de Landmeters behoorende.* Purpuraria. *fp.* 147.
—— 13. *Klein Kram-Uiltje.* LIN. (*) *Landmeter-foort.*
—— 14. *Klein Kram-Uiltje.* LIN. (*) *als vooren.*
—— 15. *Klein Kram-Uiltje.* LIN. *als vooren.* Wavaria. *fp.* 145.

TABULA XLIX.

Species Inquilinæ.

Litt. A 1— 6. Phalæna ligni Salicini, ejusque variæ conditiones. LIN. Ph. Bombyx *Coffus*. fp. 40. *Gen.* 205.
—— B 7. Vefpa longipilis. LIN. (*) ex Ichneumonum cenfu. *Gen.* 215.
—— C 1—5. Phalænæ armigeræ magnæ, fuperiori tabula jam exhibitæ, femina, cum metamorphofi. LIN. Ph. Bombyx *Bucephala* fp. 61. *Gen.* 205.
—— D 1—3. Mufca Dracontias, ejusdemque metamorphofis ad LIN. (*) *Gen.* 214. Tenthredinum pertinens.
—— E 1—3. Phalæna ab Orphano, Armisve Amftelædamenfibus Belgis dici folita, rubro picta, ejusque metamorphofis. LIN. Ph. Noctua *Pacta* fp. 86. *Gen.* 205. ab ea, quam Tab. XL. habet, diverfa.
—— F 1 & 2. Phalæna ab Orphano vulgo dicta, cœrulea; Larvaque ejusdem. LIN. Noctua *Fraxini* fp. 89.

XLIX. TAFEREEL.

Inlandfche Soorten.

Lett. A 1—6. *De Willige-hout Uil en deszelfs Verandering.* LIN. *By de Zy-fpinders.* Coffus. *fp.* 40. Gen. 205.
—— *B* 7. *Lange-ftaart Wefp.* LIN. (*) *onder de* Ichneumons *behoorende.* Gen. 215.
—— *C* 1—5. *Het Wyfje van den grooten Wapendrager, op voorige Taf. verbeeldt, en derzelver Verandering.* LIN. *By de Uilen* Bucephala. *fp.* 61. Gen. 205.
—— *D* 1—3. *De Lintworm-Vlieg, en derzelver Verandering.* LIN. Gen. 214. *Onder de Blad-Wefpen behoorende.*
—— *E* 1—3. *Het roode Weeskind of Amfterdamfche Wapen, en deszelfs Verandering.* LIN. *By de Uilen.* Pacta. *fp.* 86. *Varieerend van Taf. XL.* Gen. 205.
—— *F* 1 *en* 2. *Het Blaauwe Weeskind, en deszelfs Rups.* LIN. *By de Uil-foorten.* Fraxini. *fp.* 89.

TABULA L.

Species Europææ atque exoticæ.

Num. 1—4. Phalæna Tygris aquatica noftratibus dicta, mas; cum metamorphofi. LIN. Ph. Bombyx *Vinula* fp. 16. *Gen.* 205.
—— 5—10. Bombyx noftras, utriusque fexus, ejusque ftatus varii. LIN. Ph. Bombyx *Mori*. fp. 18.
—— 11—14. Bombyx hifpanica ejusque variæ formæ &c. uti fupra.
—— 15—19. Bombyx italica, ut fupra.
—— 20—22. Phalæna tygris aquatica noftras, femina; omnesque ejusdem ftatus. LIN. Ph. *Vinula* fp. 16.

L. TAFEREEL.

In- en Uitlandfche.

Num. 1—4. *De Mannetjes Inlandfche Water-Tyger, en derzelver Verandering.* LIN. *By de Zy-fpinders.* Vinula. *fp.* 16. Gen. 205.
—— 5—10. *Inlandfche Zy-Worm, en derzelver Verandering in beiderlei Geflacht.* LIN. *By de Zy-fpinders.* Mori. *fp.* 18.
—— 11—14. *Spaanfche Zy-Worm, derzelver Verandering enz. als vooren.*
—— 15—19. *Italiaanfche Zy-Worm, als vooren.*
—— 20—22. *De Wyfjes Inlandfche Water-Tyger en derzelver Verandering.* LIN. Vinula. *fp.* 16.

TABULA LI.

Phalænæ noftrates variæ.

Litt. AA. BB. Phalæna accaricibus dicta, obfcure brunnea, mas pariter atque femina, prout fequentes omnes, ab utroque latere exhibitæ. LIN. Ph. Bombyx *Rubi*. fp. 14. *Gen.* 205.
—— CC. Phalæna fingularis. LIN. Ph. Bombyx *Sannio* fp. 48.
—— DD. Phalæna tæniata minor. LIN. (*) Ph. Bombyx, *Quercus* fp. 13. affinis.
—— EE & FF. Phalænæ Caricum uterque fexus. LIN. (*) Ph. Bombyx, *Potatoriæ* fp. 11. varietas.
—— GG. Sphynx fingularis. LIN. (*) Sphyngis Populi fp. 2. *Gen.* 204. varietas.
—— HH. Phalænula fufca, nigro ftriata. LIN. (*) Phal. Geometriæ fpecies. *Gen.* 205.
—— II. Phalæna tæniata major. LIN. (*) Ph. Bombyx *Potatoriæ* varietas.
—— KK. Sphyngis minime vulgaris fpecies; Forte ad LIN. Sphyngem Populi referenda.
—— LL. Phalænula fingularis. LIN. (*) Ph. Noctua *Quadræ*, fp. 84. *Gen.* 205. varietas.
—— MM. Phalæna ligni Salicini. LIN. Ph. Bombyx *Coffus* fp. 40. Hæc forte femina fuerit, fupra Tab. XLIX. ad litt. A. B. delineatæ..
—— NN. Phalænula, quæ forte LIN. (*) Ph. Bombyx *antiqua* fp. 37.
—— OO. Phalæna urfina rarior. LIN. (*) Ph. Bombyx, *Cajæ* fp. 22. varietas.
—— PP. Sphynx pavoninis ocellis infignis. LIN. Sphynx *Ocellata* fp. 1. *Gen.* 204.
—— QQ. Animalculum, incertum an ad Papiliones Phalænasve referendum; fi Phalænarum ex cenfu fit, prout mihi nunc videtur, ad Geometras *Gen.* 205. erit referendum.
—— RR. Singularis Phalænæ, Orphani Infigniumve Amftelodamenfium nomen habentis, varietas. LIN. Ph. Noctua *Pacta* fp. 86. *Gen.* 205. diverfa ab iis, quas Tab. XL & XLIX. fiftunt.

LI. TAFEREEL.

Inlandfche Nacht-Kapellen.

Lett. AA. BB. Donker-bruine Riet-Uil, Man en Wyf, en, gelyk alle de volgende, boven en onder te zien. LIN. *By de Zy-fpinders.* Rubi. *fp.* 14. Gen. 205.
—— *CC. Vreemd Uiltje.* LIN. *by de Zy-fpinders.* Sannio. fp. 48.
—— *DD. Kleine Band-Uil.* LIN. (*) *Zy-fpinder. Varieteit der* Quercus *fp.* 13.
—— *EE en FF. Riet-Uil, beiderlei geflacht.* LIN. (*) *Zy-fpinder. Varieteit der* Potatoria *fp.* 11.
—— *CG. Zeer vreemde Onruft of Pylftaart.* LIN. (*) *by de Onruften. Varieteit der* Populi. *fp.* 2. Gen. 204.
—— *HH. Bruin, zwart geftreept Nacht-Kapelletje.* LIN. (*) *by de Landmeters behoorende.* Gen. 205.
—— *II. Groote Band-Uil.* LIN. (*) *Zy-fpinder. Varieteit der* Potatoria.
—— *KK. Vreemde Onruft of Pylftaart.* LIN. (*) *by de Onruften.* Populi? Gen. 204.
—— *LL. Vreemd Nacht-Kapelletje.* LIN. (*) *by de Nacht-Kapellen. Varieteit der* Quadra. *fp.* 84. Gen. 205.
—— *MM. Willige Hout-Uil.* LIN. *by de Zy-fpinders.* Coffus. *fp.* 40. *is mogelyk het Wyfje van Taf. XLIX. lett. A en B.*
—— *NN. Vreemd Nacht-Kapelletje.* LIN. *Zy-fpinder. Mogelyk de* Antiqua. *fp.* 37?
—— *OO. Ongemeene Beer-Uil.* LIN. (*) *Zy-fpinder. Varieteit de* Caja. *fp.* 22.
—— *PP. Paauw-Oog Onruft of Pylftaart.* LIN. *by de Onruften.* Ocellata. *fp.* 1. Gen. 204.
—— *QQ. Twyfelachtig Dag- of Nacht-Kapelletje, in 't laatfte geval, 't geen my nu 't waarfchynelykft voorkomt, onder de Landmeters behoorende.* LIN. Gen. 205?
—— *RR. Vreemd Weeskind of Amfterdamfche Wapen.* LIN. *by de Nacht-Kapellen.* Pacta. *fp.* 86. *Varierend van Taf. XL en XLIX.* Gen. 205.

LII. TAFEREEL

TABULA LII.

Phalænæ variæ Europææ.

Litt. A 1—4. Phalæna alba salicis, ex utroque latere spectanda, ejusque una metamorphosis. Lin. Ph. Bombyx *Chrysorrhœa*. sp. 28. *Gen.* 205.
—— B 1—4. Phalæna Belgis *Verziender* dicta. Lin. Ph. Bombyx *Salicis*. sp. 29.
—— C 1—4. Phalæna graminum, lutea; mas. Lin. Ph. Bombyx *Potatoria* sp. 11. cujus varietas Tabula proxime præcedenti habetur.
—— D 1—4. Phalæna graminum, lutea; femina. Lin. ut supra.
—— D 5. Musca bipinnis, ex Lin. *Gen.* 223. Tabanorum.
—— E 1—4. Phalænæ præcedentis varietas.
—— F 1—4. Phalæna Erucæ ursinæ. Lin. Ph. Bombyx *Caja* sp. 22. *Gen.* 205.

LII. TAFEREEL.

Inlandsche Nacht-Kapellen.

Lett. A 1—4. *Het witte willige Uiltje boven en onder te zien, en deszelfs verandering.* Lin. *by de Zyde-spinders.* Chrysorrhœa. *sp.* 28. Gen. 205.
—— *B* 1—4. *De Verziender-Uil.* Lin. *Zyde-spinder.* Salicis. *sp.* 29.
—— *C* 1—4. *Geele Gras-Uil Mannetje.* Lin. *Zy-spinder.* Potatoria. *sp.* 11. *Varieteit der vorige Taf.*
—— *D* 1—4. *Geele Gras-Uil, Wyfje.* Lin. *als vooren.*
5. *Tweevleugelige Vlieg.* Lin. Gen. 223. *tot de Daasen behoorende.*
—— *E* 1—4. *Varieteit der voorige.* Lin. *als vooren.*
—— *F* 1—4. *Beer-Uil.* Lin. *Zy-spinder.* Caja. *sp.* 22. Gen. 205.

TABULA LIII.

Phalænæ Inquietæ nostrates.

Litt. A 1. B 2. C 2. D 3. Phalæna caricum, variæque ejusdem mutationes. Ph. Bombyx *Potatoria* Lin. *Gen.* 205. sp. 11.
—— E 4. F 5. G 6. Inquieta Tiliarum. Sphynx *Tiliæ* Lin. sp. 3. *Gen.* 204.
—— H 7. I 8. K 9. Inquieta Elephantinæ Erucæ. Sphynx *Elpenor* Lin. sp. 15.
—— L 10. M 10. Inquieta Elephantina variegata. Sphynx *Euphorbiæ* Lin. sp. 17.
—— N 12. O 13. P 14. Inquieta Ligustrina. Sphynx *Ligustri* Lin. sp. 7.
—— P 15. Vespa candata femina. Ichneumon *Gigas*, Lin. sp. 1. *Gen.* 215. In nova *Faunæ suecicæ* editione ad novum genus *Siricum* relata.
—— Q 16. R 17. Inquieta nostratibus *Merveille de Peru* dicta. Sphynx *Convolvuli* Lin. sp. 6. *Gen.* 20.
—— R 18. Vespa caudata femina. Ichneumon Lin. sp. 1. *Gen.* 215.
—— S 19. T 20. V 21. V 22. Inquieta alis erosis. Sphynx *Populi*. Lin. sp. 2. *Gen.* 204. Huic affinis est, quam Tab. 50. proposuimus.

LIII. TAFEREEL.

Inlandsche Nacht-Kapellen.

Lett. A 1. *B* 2. *C* 2. *D* 3. *Riet-Uil, en derzelver verandering.* Lin. *Zy-spinder* Potatoria. *als vooren.* Gen. 205.
—— *E* 4. *F* 5. *G* 6. *Linde Pylstaart.* Lin. *by de Onrusten.* Tiliæ. *sp.* 3. Gen. 204.
—— *H* 7. *I* 8. *K* 9. *De Olifant-Onrust of Pylstaart.* Lin. *by de Onrusten* Elpenor. *sp.* 15.
—— *L* 10. *M.* 11. *De Bonte-Olifant-Onrust.* Lin. *als vooren.* Euphorbiæ. *sp.* 17.
—— *N* 12. *O* 13. *P* 14. *De Liguster Onrust.* Lin. *als vooren.* Ligustri. *sp.* 7.
—— *P* 15. *Wyfjes Staart-Wesp.* Lin. *by de* Ichneumon. Gen. 215. *sp.* 1. Gigas *genaamt, doch in de Vernieuwde* Fauna *onder een nieuw Geslacht gebracht en* Sirex Gigas *genoemd.*
—— *Q* 16. *R* 17. *De Merveille de Peru.* Lin. *by de Onrusten.* Convolvuli. *sp.* 6. Gen. 204.
—— *R* 18. *Wyfjes Staart-Wesp.* Lin. Gen. 215. *onder de* Ichneumon. *sp.* 1.
—— *S* 19. *T* 20. *V* 21. *V* 22. *De Gebakkelde-Pylstaart.* Lin. *by de Onrusten* Populi *sp.* 2. *Die van Taf. L. is een bysoort.* Gen. 204.

TABULA LIV.

Phalænæ Inquietæ exoticæ, quarum ignota patria.

Num. 1 & 2. Inquieta cana, obscuriori colore picta, & prout reliquæ hujus Tabulæ omnes, utroque exhibita latere. Sphyngis *Populi* Lin. (*) sp. 2. varietas. *Gen.* 204.
—— 3 & 4. Inquieta dilute viridis, russula pictura insignis. Lin. (*) ad Sphynges pertinens.
—— 5 & 6. Inquieta dilute cinerea, nigro obsoletoque signata coloribus. Sphynx *Ocellatæ* Lin. (*) sp. 1. varietas.
—— 7—9. Inquieta diluto Florum Mali colore, cinereis signaturis distincta, Larvaque ejusdem. Lin. (*) Sphyngis *Ligustri* sp. 7. varietas.
—— 10—12. Inquieta fusca, obscuris umbris distincta, Larvaque ad eandem pertinens. Lin. (*) ad Sphynges.
—— 13—15. Inquieta prasino colore tincta, nigro maculata, cum Lar a. Lin. (*) ad eosdem.
—— 16—17. Inquieta sordidule lutescens, rufis picta notis, Lin. (*) ad easdem.

LIV. TAFEREEL.

Uitheemsche Onrusten van onbekende Gewesten.

Num. 1 *en* 2. *Licht-aschgraauw met wat donkerder tekening versierde Onrust, gelyk alle de volgende boven en onder te zien.* Lin. (*) *tot de Onrusten behoorende, en een varieteit der* Populi. Gen. 204. *sp.* 2.
—— 3 *en* 4. *Licht-groene, rosch-getekende Onrust.* Lin. (*) *by de Onrusten behoorende.*
—— 5 *en* 6. *Licht-graauwe, met zwart en vaale tekening versierde Onrust.* Lin. (*) *als vooren. Varieteit der* Ocellata. *sp.* 1.
—— 7—9. *Licht-appelbloeisemkleurige, graauw getekende Onrust, en Rups.* Lin. (*) *als vooren. Varieteit der* Ligustri *sp.* 7.
—— 10—12. *Bruine, donkervaal geschaduwde Onrust, en Rups.* Lin. (*) *Onrust soort.*
—— 13—15. *Gras-groene, en zwartgevlakte Onrust, en Rups.* Lin. (*) *als vooren.*
—— 16 *en* 17. *Vuilachtig hoog-geele, met rossche tekening versierde Onrust.* Lin. (*) *als vooren.*

TABULA LV.

Phalænarum Inquietarum species, de quarum natali loco pariter non constat.

Num. 1 & 2. Inquieta viridis, obscuriori virore variegata. Lin. (*) Sphynx forte *Elpenor* sp. 15. *Gen.* 204.
—— 3 & 4. Inquieta canescens, nigro maculosa. Lin. (*) ad Sphynges.
—— 5 & 6. Inquieta cinereo fusca, nigromaculata. Lin. (*) ad Sphynges releganda.
—— 7—9. Inquieta sature viridis, nigris notis picta, cum Parva sua Lin. (*) ad eosdem.
—— 10—12. Inquieta viridis, signata nigro atque rufescente; una cum Parva s. Eruca. Lin. (*) ad eosdem.
—— 13—15. Inquieta russula, nigroque commaculata; nec non ejusdem Larva. Lin. (*) forte Sphynx *Ligustri*. sp. 7.
—— 16 & 17. Inquieta dilute fusca, nigroque striata. Lin. (*) ad Sphynges referenda.
—— 18 & 19. Inquieta gryseo rufescens, nigro lineata. Lin. (*) ad easdem.

LV. TAFEREEL.

Onrust-soorten van onbekende plaatzen.

Num. 1 *en* 2. *Groene, donker-groen getekende Onrust.* Lin. (*) *by de Onrusten. Varieteit der* Elpenor. *sp.* 15. Gen. 204.
—— 3 *en* 4. *Licht-gryse, zwartgevlakte Onrust.* Lin. (*) *als vooren. Varieteit der* Euphorbia. *sp.* 17.
—— 5 *en* 6. *Licht-bruinachtig graauwe, zwartgevlakte Onrust.* Lin. (*) *by de Onrusten behoorende.*
—— 7—9. *Donker-groene, zwartgetekende Onrust, en Rups.* Lin. (*) *als vooren.*
—— 10—12. *Groene, rosch en zwartgestreepte Onrust, en Rups.* Lin. (*) *als vooren.*
—— 13—15. *Rosch-kleurige en zwartgevlakte Onrust en Rups.* Lin. (*) *varieteit der* Ligustri. *sp.* 7.
—— 16 *en* 17. *Licht-bruine, zwartgestreepte Onrust.* Lin. (*) *by de Onrusten behoorende.*
—— 18 *en* 19. *Rosch-gryse, zwartgestreepte Onrust.* Lin. (*) *als vooren.*

TABULA LVI.

Phalænæ inquietæ variæ incognitæ.

Num. 1 & 2. Inquieta fusco cinerascens, nigris atque pallide flavis varia lineis. LIN. (*) Sphynx forte *Atropos* sp. 8. *Gen.* 204.

—— 3—5. Inquieta coloris ex carneolo rubescentis, lituris inquinata, simulque Larva ejusdem. LIN. (*) ad Sphynges releganda.

—— 6—8. Inquieta ex cinereo carneola, obsoletis maculis sparsa, cum sua Larva. LIN. (*) ad eosdem.

—— 9—11. Inquieta dilute prasina, maculis rufulis interstincta, cum Larva sua. LIN. (*) ad eosdem.

—— 12—14. Inquieta fuscescens, nigricante alboque maculata, cum Eruca. LIN. (*) ad eosdem.

LVI. TAFEREEL.

Onbekende Onrust-soorten.

Num. 1 en 2. *Graauw-bruine, zwart en licht-geel gestreepte Onrust.* LIN. (*) *By de Onrusten. Varieteit der* Atropos. *sp.* 8. Gen. 204.

—— 3—5. *Rosch-vleeschkleurige, schaduwachtig-gevlakte Onrust en Rups.* LIN. (*) *By de Onrusten behoorende.*

—— 6—8. *Graauwe-vleeschkleurige, vaal-gevlakte Onrust en Rups.* LIN. (*) *als vooren.*

—— 9—11. *Licht-grasgroene en rosch-gevlakte Onrust en Rups.* LIN. (*) *als vooren.*

—— 12—14. *Licht-bruine, vaal zwart en wit gevlakte Onrust en Rups.* LIN. (*) *als vooren.*

TABULA LVII.

Species Indicæ atque Americanæ aut incertæ.

Num. 1—3. Phalæna gryseo rufa, striis albis, nigris picta, limbo cincta partite flavo, atque nigro & areis pellucidis notata, Transparens aut Speculigerula dicta, Chinensis, cum Eruca sua. LIN. (*) Ph. Bombyx, *Atlanti* sp. 1. *Gen.* 205. affinis.

—— 4—6. Phalæna Americana ex griseo, rufo, flavoque mixta, maculis albis, nigris, areolisque pellucidis insignita, vulgo speculigera minor dicta; ejusque Eruca. LIN. (*) Ph. Bombyx *Hesperi* sp. 2. varietas.

—— 7—9. Phalæna fuscescens, albicante nigroque marmorosa; & Eruca ejusdem. LIN. (*) Ph. Bombyx, affinis *Cosso* sp. 40. Vix ab ea, quæ Tab. XXXIX. extat, colore diversa.

—— 10 & 11. Phalæna dilute spadiceo-lutescens, albis maculis, notisque nigris distincta. LIN. (*) Ph. Geometra.

—— 12 & 13. Phalænula rubicunda, flavo commaculata, Indica. LIN. (*) ad eosdem.

—— 14 & 15. Papiliunculus ater, flavo maculatus, Americanus. LIN. (*) P. Heliconii species *Gen.* 203.

—— 16 & 17. Papiliunculus ater, dilute aurantio maculatus, Americanus. LIN. (*) P. Plebejus ruricola.

—— 18 & 19. Papilio Americanus, murini coloris, albis nigrisque conspersus maculis. LIN. (*) P. Danaus festivus.

LVII. TAFEREEL.

Uit Oost- en West-Indiën, en onzekere Gewesten.

Num. 1—3. *Bruinachtig-roode, wit en zwart-gestreepte, geel en zwart-gerande, en doorzichtig-gevlakte Nacht-Kapel en Rups, de Transpirant of Spiegeldrager genaamd, uit China.* LIN. (*) *By de Zy-spinders. Varieteit der* Atlas *sp.* 1. Gen. 205.

—— 4—6. *Graauw-bruine, rosch- en geelkleurige, zwart en wit-gevlakte, en doorzichtig gevlakte Nacht-Kapel en Rups, de kleine Spiegeldrager genaamd, uit West-Indiën.* LIN. (*) *als vooren. Varieteit der* Hesperus. *sp.* 2.

—— 7—9. *Licht-bruin, witkleurige en zwart getekende Nacht-Kapel en Rups.* LIN. (*) *als vooren. Varieteit der* Cossus. *sp.* 40. *Verschilt in kleur met die van Taf. XXXIX.*

—— 10 en 11. *Licht bruinachtig-geele, wit gevlakt en zwart getekende Nacht-Kapel.* LIN. (*) *By de Landmeters behoorende.*

—— 12 en 13. *Licht-rood en geel-gevlakt Nacht-Kapelletje, uit Oost-Indiën.* LIN. (*) *als vooren.*

—— 14 en 15. *Zwart, licht-geelgevlakt Dag-Kapelletje, uit West-Indiën.* LIN. (*) *Parnas-Kapel soort.* Gen. 203.

—— 16 en 17. *Zwart, licht-oranjekleurig Dag-Kapelletje, uit West-Indiën.* LIN. (*) *Onedele Veld-burger soort.*

—— 18 en 19. *Muis-vaalkleurig, wit en zwart-gevlakt Dag-Kapelletje, uit West-Indiën.* LIN. (*) *Bonte Danaus-soort.*

TABULA LVIII.

Species e diversis & incertis pleræque orbis partibus oriundæ.

Num. 1—3. Phalænæ speculigeræ species, citrino colore tincta, tæniolis rufo albis succincta, areolasque diaphanas exhibens; cum Eruca sua. LIN. (*) Ph. Bombyx, varietas *Paphiæ* sp. 4. *Gen.* 205. & diversa a Phalæna Tab. XXV. proposita.

—— 4 & 5. Phalæna pallidius flavicans, rufis distincta notis, ocellisque solitariis. LIN. (*) Ph. Bombyx, affinis *Cecropiæ* sp. 3.

—— 6 & 7. A præcedenti parum diversa, ejusdemque forte alter sexus. LIN. (*) ut supra.

—— 8—10 Phalæna Chinensis, spadiceo rufa, obscurioribus notis, maculisque albis atque nigris picta, & pellucidis pariter ocellis insignis; transparens seu speculifera maxima dicta. LIN. (*) Ph. Bombyx, *Hesperi* sp. 2. varietas, a præcedenti Tabula proposita specie pariter diversa.

—— 11—13. Phalæna fuscocinerea atque rufescens, maculis albis nigrisque & pellucidis. LIN. (*) ut supra; *Hesperi* sp. 2. varietas, divessa itidem a præcedentis Tabulæ speciminibus.

LVIII. TAFEREEL.

Uit verschillende en onbekende Gewesten.

Num. 1—3. *Citroen-geelkleurige, rosch en wit gebande, en met doorzigtige vlakken versierd zynde Kapel en Rups, Spiegeldrager-soort.* LIN. (*) *Zy-spinder soort. Varieteit der* Paphia. *sp.* 4. *Verschillende met die van Taf. XXV.* Gen. 205.

—— 4 en 5. *Flaauw-geele, roschkleurig getekende en geoogde Kapel.* LIN. (*) *als vooren. Varieteit der* Cecropia. *sp.* 3.

—— 6 en 7. *Zeer weinig met de voorige verschillende, mogelyk 't Wyfje.* LIN. (*) *als vooren.*

—— 8—10. *Bruin-roode, met noch donkerder tekening, wit en zwart gevlakte en doorschynend gevlakte Kapel en Rups, uit China, de groote Transpirant of Spiegeldrager genaamd.* LIN. (*) *als vooren. Varieteit der* Atlas. *sp.* 1. *Met die van de voorige Taf. verschillende.*

—— 11—13. *Graauw-bruine, roschkleurige, zwart en wit getekende en doorzigtig-gevlakte Kapel.* LIN. (*) *als vooren. Varieteit der* Hesperus. *sp.* 2. *Wederom met die der voorige Taf. verschillende.*

TABULA LIX.

Lepidoptera Europææ pariter atque Exoticæ originis.

Num. 1—3. Inquieta Tiliarum, nostras, qualem Tab. LIII. quoque sistit; nec non ejusdem & Larva & Pupa. *Gen.* 204.

—— 4—6 Inquieta nostras Pavonia, ipsa cum Pupa atque Larva, paulo diversa a proposito Tab. CI. specimine. Sphynx *Ocellata* LIN. sp. 1.

—— 7—10. Inquieta erosis s. dentatis alis; Conf. Tab. LIII. Hic volans pariter atque quiescens expressa. Sphynx *Populi* LIN. sp. 2.

—— 11. Vespa quadripennis, ad Genus 216. *Sphecum* LIN. (*) pertinens.

—— 12 & 13. Ephebus reginæ colore paulo diversus ab eo, qui Tab. XXXII. exhibitus est. Eq. Achiv. *Machaon* LIN. *Gen.* 203. sp. 27.

—— 14 & 15. Papilionis Petroselinoidis varietas singularis, & certe exotica. P. Dan. cand. *Cardamines* LIN. sp. 63.

—— 16 & 17. Femina Papilionis Petroselinoidis nostratis alterius. P. Dan. cand. *Duplidice* LIN. sp. 62β.

—— 18. Phalænæ magnæ, pavoninæ, Gallicæ mas. Ph. Bombyx *Pavonia major* LIN. *Gen.* 205. sp. 6. ab ejusdem in sequenti Tabula expresso specimine diversa.

LIX. TAFEREEL.

In- en Uitlandsche soorten van Dag- en Nacht-Kapellen.

Num. 1—3. *De Inlandsche Linde-Pylstaart of Onrust, Nimf en Rups. Dezelfde van Taf. LIII.* Gen. 204.

—— 4—6. *De Inlandsche Paauwoog-Pylstaart, Nimf en Rups, verschillende van Taf. LI.* LIN. *By de Onrusten.* Ocellata. *sp.* 1.

—— 7—10. *De gebakkelde Pylstaart. Zie Tab. LIII. Hier vliegende en zittende verbeeld.* LIN. *Onrust.* Populi. *sp.* 2.

—— 11. *Viervleugelige Wesp.* LIN. *Tot de* Spheces. Gen. 216. *behoorende.*

—— 12 en 13. *Van Taf. XXXII. In kleur verschillende Page de la Reine.* LIN. *Grieksche Ridder-soort.* Machaon. *sp.* 27. Gen. 203.

—— 14 en 15. *Vreemde en zekerlyk Uitlandsche soort van Pieterselу-Kapel.* LIN. (*) *Witte Danaus. Varieteit der* Cardamines. *sp.* 63.

—— 16 en 17. *Inlandsch Wyfje der gemeene Pietersely-Kapel.* LIN. *als vooren.* Daplidice. *sp.* 62β.

—— 18. *Fransche groote Mannetjes Paauwoog-Uil.* LIN. Gen. 205. *By de Zy-spinders* Pavonia major. *sp.* 6. *Met die der volgende Taf. wat verschillende.*

—— 19 en 20. *Bruine, licht-aschgraauw getekende en geoogde West-Indische Nacht-Kapel.* LIN. (*) *Tot de Zy-spinders behoorende.*

Num. 21 en

——— 19 & 20. Phalæna Americana, fusca, cinerascentibus notis & ocellis insignita. LIN. (*) Ph. Bombyx.
——— 21 & 22. Papiliunculus flavus, nigro maculatus. LIN. (*) Pap. Heliconius. *Gen.* 203.
——— 23—27. Phalæna testaceo rufa, albo nigroque ocellata, cum tota sua metamorphosi. LIN. (*) Ph. Bombyx *Gen.* 205.

TABULA LX.

Phalænæ nostrates partim, partimque exoticæ.

Num. 1 & 2. Phalæna dilute rufo grysea, obscuriori colore picta, ocellosque in alis gerens albos nigrosque; ab ultima præcedentis Tabulæ specie colore diversa. LIN. (*) ut supra.
——— 3 & 4. Phalænula coloris plumbei, pallido striata. LIN. (*) ad Ph. Geometras.
——— 5 & 6. Phalæna Americana e dilute rufescenti grysea, partim testaceo flavescens, obscuriorique colore adumbrata. LIN. (*) ad easdem.
——— 7 & 8. Phalæna ferruginea, nigro notata. Ph. Noctua *Fuliginosa* LIN. sp. 70.
——— 9 & 13. Phalæna pavonia s. Atlantis dicta minor, Germaniæ, Galliæque inquilina, apud nos vero rariuscula. Ph. Bombyx *Pavonia minor* LIN. sp. 6 *α*.
——— 11 & 12. Phalæna pavonia major, vera, Gallica; & quidem femina. Ph. Bombyx *Pavonia major* LIN. sp. 6 *β*.
——— 13 & 14. Phalæna subcinerea, ocellata. Ph. *Pavoniæ minoris* LIN. varietas.
——— 15 & 16. Phalæna flavescente-incana, fusco maculosa. LIN. (*) Ph. Noctua.
——— 17 & 18. Inquieta elephantina variegata, ab ea, quam Tab. 53. exhibuimus vix discrepans. Sphyngis *Euphorbiæ* LIN. *Gen.* 204. sp. 17. varietas.
——— 19 & 20. Inquieta Ligustrina, parvis colorum differentiis pariter singularis. Sphyngis *Ligustri* LIN. sp. 6. varietas.

TABULA LXI.

Papiliones atque Phalænæ omnes Europææ.

Litt. A 1—3. Phalæna Nicotianæ; adjecta est metamorphosis & huic & reliquis hujus Tabulæ speciebus. Phal. Noctua *Gamma* LIN. *Gen.* 205. sp. 91.
——— B 1—3. Phalæna Orichalcea. Ph. Noctua *Chrysitis* LIN. sp. 90.
——— C 1—3. Phalænæ rubiginosæ varietas. Ph. Bomb. *Libatrix* LIN. sp. 54.
——— D 1—3. Phalæna pallide coerulescens s. æruginosæ alba. Ph. Geom. *Papilionaria* LIN. sp. 151?
——— E 1—3. Phalænula lutea, brunneoque notata. Ph. Geom. *Defoliaria* LIN. *Faun. su. Ed. II.* 1238.
——— 4 & 5. Ejusdem speciei Pupa, & quam haec, loco Phalænæ edidit, Vespa. LIN. *Gen.* 214.
——— F 1—3. Phalæna incerta, cinerascens. LIN. (*) Ph. Geometra, *Gen.* 205. affinis. Litt. D.
——— G 1—3. Phalæna coerulescens, incognita. Ph. Noctuae species LIN. (*).
——— H 1—3. Phalæna lugubris nostratibus dicta. Ph. Geometra *Betularia.* LIN. sp. 143.
——— I 1—3. Phalæna albo atque fuscescente insignis. Ad Ph. Noctuas pertinens LIN. (*).
——— K 1—3. Singulare Phalænæ, Proserpina a Curiosis dictæ, specimen. Ph. Noctua *Pronuba* LIN. sp. 87.
——— L 1— 3. Phalæna tolutatrix. Ph. Noctua *meticulosa.* LIN. sp. 95.
——— M 1—3. Phalænæ Proserpinæ Mas. Ph. N. *Pronuba* LIN. sp. 87.
——— N 1—5. Papilionis aurantiaci, uterque sexus. P. Dan. Cand. *Hyale* LIN. *Gen.* 203. sp. 71.
——— O 1—4. Papilio margaritaceus. P. Nymph. phaler. *Aglaja* LIN. sp. 140.

TABULA LXII.

Papiliones atque Phalænæ nostrates.

Litt. A. B 1—4. Phalæna cinereo atque fusco colorata, omnesque ejus mutationes. Ph. Geometra LIN. (*). *Gen.* 205.
——— C. D 1—4. Papilio cinerascente subrubicundulus. P. Plebejus ruricola LIN. (*) *Gen.* 203.
——— E. F 1—4. Papiliunculus Dunorum cyaneus, nostratibus *Boere-Verdriet* dictus. P. Pleb. ruric. *Argus* LIN. sp. 152.
——— G. H 1—4. Phalæna partim flava, partim obscure fusca. Ph. Geometra LIN. (*) *Gen.* 205.

——— 21 *en* 22. *Geel en zwartvlakkig Dag-Kapelletje.* LIN. (*) Gen. 203. *Parnas-soort.*
Num. 23—27. *Bruin-roode, zwart en wit-geoogde Nacht-Kapel, en derzelver Verandering.* LIN. (*) *By de Nacht-Kapellen, onder de Zy-spinders behoorende.* Gen. 205.

LX. TAFEREEL.

In en Uitheemsche Soorten van Nacht-Kapellen.

Num. 1 *en* 2. *Licht-rosch-graauwe met een donkerder tekening versierde en zwart en wit-geoogde Kapel, met de laatste, der voorige, in kleur verschillende* LIN. (*) *als vooren* Gen. 205.
——— 3 *en* 4. *Loot-kleurig, vaal gestreept Kapelletje.* LIN. (*) *onder de Nacht-Kapellen by de Landmeters behoorende.*
——— 5 *en* 6. *Licht-roschachtig-graauw, bruinachtig-geele met wat donkerder schaduw versierde West-Indische Kapel.* LIN. (*) *als vooren.*
——— 7 *en* 8. *Rosch-bruin, zwartgevlakt Kapelletje.* LIN. *by de Uil-soorten.* Fuliginosa. *sp.* 70.
——— 9 *en* 10. *De kleine Paauw-Oog Kapel, ook Atlas-Uiltje genaamd. In Duitschland, Vrankryk, doch hier zeldzaam, vallende.* LIN. *by de Zy-spinders.* Pavonia minor. *sp.* 6. *α.*
——— 11 *en* 12. *De rechte groote Fransche Paauw-Oog-Uil, Wyfje.* LIN. *als vooren,* Pavonia Major. *sp.* 6. *β.*
——— 13 *en* 14. *Licht-aschgraauw en geoogd Uiltje.* LIN. (*) *als vooren. Varieteit der* Pavonia minor.
——— 15 *en* 16. *Licht-geelachtig-grys donker-bruingevlakt Uiltje.* LIN. (*) *by de Nacht-Kapellen tot de Uil-soorten behoorende.*
——— 17 *en* 18. *Bonte Olyfant-Onrust, eenigzints in kleur en tekening met die van Taf. LIII. verschillende.* LIN. (*) *by de Onrusten. Varieteit der* Euphorbiæ. *sp.* 17. Gen. 204.
——— 19 *en* 20. *Liguster-Onrust, mede wat in kleur en tekening verschillende.* LIN. (*) *Varieteit der* Ligustri. *sp.* 6. Gen. 204.

LXI. TAFEREEL.

Inlandsche Dag- en Nacht-Kapellen &c.

Lett. A 1—3. *Het Tabaks-Uiltje, en, gelyk de volgende, deszelfs verandering.* Gen. 205. LIN. *Uil soort.* Gamma *sp.* 91.
——— *B* 1—3. *Het Korper-Uiltje.* LIN. *als vooren.* Chrysitis. *sp.* 90.
——— *C* 1—3. *Varieteit van het Roest-Uiltje.* LIN. *Zy-spinder* Libatrix. *sp.* 54.
——— *D* 1—3. *Bleek-hemels-blaauwe Uil.* LIN. *Lantmeter soort.* Papilionaria *sp.* 151?
——— *E* 1—3. *Bruin en Oranje-kleurig Uiltje.* LIN. (*) *in de* Fauna suec. Ed. II. Defoliaria. *sp.* 1238.
——— 4 *en* 5. *Nimf en daar uit voort gekomen Vlieg of Bladwesp.* LIN. Gen. 214.
——— *F* 1—3. *Onbekende, gemeene aschgraauw-kleurige Uil.* LIN. (*) *Landmeter soort. Varieteit van letter D. hier boven.* Gen. 205.
——— *G* 1—3. *Blaauw-achtige onbekende Uil.* LIN. (*) *Nacht-Uil soort.*
——— *H* 1—3. *de Rouw-Uil.* LIN. *Landmeter soort.* Betularia. *sp.* 143.
——— *I* 1—3. *Wit en bruinkleurig Uiltje.* LIN. (*) *Nacht-Uil soort.*
——— *K* 1—3. *Vreemde Proserpina-Uil, Wyfje.* LIN. *Uil-soort.* Pronuba. *sp.* 87.
——— *L* 1—3. *Hondsdraf-Uiltje.* LIN. *als vooren.* Meticulosa. *sp.* 95.
——— *M* 1—3. *Proserpina Uil, Mannetje.* LIN. *als vooren.* Pronuba *sp.* 87.
——— *N* 1—5. *De Oranje Kapel, Man en Wyfje.* LIN. *by de Dag-Kapellen, Witte Danaus soort.* Hyale. *sp.* 71. Gen. 203.
——— O 1—4. *De Perlemour-Kapel.* LIN. *Ongeoogde Nimf soort.* Aglaja. *sp.* 140. Gen. 203.

LXII. TAFEREEL.

Inlandsche Nacht- en Dag-Kapellen.

Lett. A. B 1—4. *Bruin en graauw Kapelletje, en deszelfs verandering.* LIN. (*) *by de Landmeters behoorende.* Gen. 205.
——— *C. D* 1—4. *Licht-graauw, iets rosch-achtig Dag-Kapelletje.* LIN. (*) *Onedele Veld-Burger soort.* Gen. 203.
——— *E. F* 1—4. *Blaauw Duin-Kapelletje, Boere verdriet genaamt.* LIN. *Onedele Veld-Burger soort.* Argus. *sp.* 152.
——— *G. H* 1—4. *Donkerbruin en hoog-geel Nacht-Kapelletje.* LIN. (*) *tot de Landmeters behoorende.* Gen. 205.

TABULA LXIII.

Phalænæ tantum noſtrates.

TABULA LXIV.

Phalænulæ variæ Europææ.

TABULA LXV.

Libellularum, Gryllorum ſpecies, aliaque.

LXIII. TAFEREEL.

Inlandſche Nacht-Kapellen.

LXIV. TAFEREEL.

Inlandſche kleine Nacht-Kapellen.

LXV. TAFEREEL.

Koorebouten, Sprinkhaan-ſoorten, enz.

je,

ditus fuit, theca; Larva ſpeciei Phryganearum LINNÆI.

Num. 9 & 10. Libellula europæa, abdomine depreſſo; cum Larva. Libellula *depreſſa* LIN. *Gen.* 207. ſp. 5.
—— 11. Larva Libellulæ cujusdam majuſculæ.
—— 12. Larva Dytiſci majoris, virideſcentis.
—— 15. Ephemera noſtras, vulgo nomine *Haaft* vel *Oeveraas* nota. Ephemera *horaria* LIN. *Gen.* 208. ſp. 4.
—— 14 & 15. Locuſtæ apteræ, adeoque veroſimillime imperfectæ.
—— 16 & 17. Locuſtæ noſtratis, vulgatiſſimæ uterque ſexus. Ad Gryllos *Tettigonias* LIN. referenda ſpecies. *Gen.* 194.
—— 18. Locuſta alis pallide cyaneis atque rubris; ad Gryllos *Locuſtas* LIN. (*) deleganda.
—— 19. Locuſta cœruleis alis, inſignis; Gryllus *cœruleſcens* LIN. ſp. 48.
—— 20. Locuſta alas rubicunda. Gryllus *ſtridulus* LIN. ſp. 50.
—— 21. Locuſta magna, noſtras. Gryllus *migratorius* LIN. ſp. 45.
—— 22. Locuſta ſingularis; ad Gryllos *Locuſtas* LIN. reducenda.
—— 23. Grylli campeſtris europæi, femina. Gryllus *campeſtris* LIN. ſp. 21.
—— 24. Gryllus domeſticus; etiam LIN. ſic dictus ſp. 20.

je, waar uit een Water-Uil, Phryganea LINNÆI, *voortkomt.*
—— 9 *en* 10. *Platlyvige inlandſche Korebout en Nimf.* LIN. Depreſſa. *ſp.* 5. Gen. 207.
—— 11. *Nimf van een groote Korebout.*
—— 12. *Nimf van de groote groenachtige Water-Tor.*
—— 13. *Het bekende Inlandſche* Haaft *of* Oever-aas. LIN. Horaria. *ſp.* 4. Gen. 208.
—— 14 *en* 15. *Ongevleugelde Sprinkhanen, mogelyk onvolmaakte.*
—— 16 *en* 17. *Gemeene Inlandſche Sprinkhanen, Man en Wyfje.* LIN. *By de V. Afdeeling der Sprinkhaan-ſoorten* Tettigoniæ *behoorende.* Gen. 194.
—— 18. *Licht-blaauw en Roodvleugelige Sprinkhaan.* LIN. (*) *als vooren, VI. Afdeeling* Locuſtæ.
—— 19. *Blaauwvleugelige Sprinkhaan.* LIN. Cærulefcens *ſp.* 48.
—— 20. *Roodvleugelige Sprinkhaan.* LIN. Stridulus. *ſp.* 50.
—— 21. *Groote Inlandſche Sprinkhaan.* LIN. Migratorius. *ſp.* 45.
—— 22. *Vreemde Sprinkhaan.* LIN. (*) Locuſtæ *ſoort. VI. Afdeeling.*
—— 23. *Wyfjes inlandſche Veld-Krekel.* LIN. Campeſtris. *ſp.* 21.
—— 24. *Huis-krekel.* LIN. Domeſticus. *ſp.* 20.

TABULA LXVI.

Gryllorum ſpecies variæ.

Num. 1—3. Grylli ſpecies Folium ambulans flavum atque venoſum, diverſo ſtatu exhibitum, una cum ſequenti veroſimillime Americanæ originis. Gryllus *Citrifolius* LIN. *Gen.* 194. ſp. 23.
—— 4 & 5. Folium ambulans fuſci coloris, nigro venoſum, utroque latere expoſitum; ad Gryllos *Mantes* LIN. (*) connumeranda ſpecies.
—— 6 & 7. Præcedentis varietas (*).
—— 8 & 9. Affinis præcedentibus (*).
—— 10 & 11. Folium ambulans dilute ruffi coloris, ad eandem LIN. (*) tribum delegandum.
—— 12. A præcedenti paululum diverſa ſpecies, eodem ſecundum LIN. (*) referenda.

LXVI. TAFEREEL.

Sprinkhaan-ſoorten.

Num. 1—3. *In verſchillende ſtanden verbeelde Sprinkhaan-ſoort, of geel en geaderd Wandelend-Blad, waarſchynlyk, met de volgende, uit Weſt-Indiën.* LIN. *Sprinkhaan-ſoort.* Citrifolius. *ſp.* 23. Gen. 194.
—— 4 *en* 5. *Bruin, zwart-geaderd Wandelend-Blad, onder en boven te zien.* LIN. (*). *By de Wandelende-Bladen, I. Afdeeling, Gryli* Mantis *behoorende.*
—— 6 *en* 7. *Varieteit der voorige.*
—— 8 *en* 9. *Varieteit der voorige.*
—— 10 *en* 11. *Licht-roſchkleurig Wandelend-Blad.* LIN. (*) *als vooren.*
—— 12. *Verſchillend ſoort der voorige.* LIN. (*) *als vooren.*

TABULA LXVII.

Gryllorum ſpecies.

Num. 1 & 2. Folium ambulans flavo virentis coloris, ruſeſcentibus venis pictum. Gryllus *religioſus* LIN. *Gen.* 194. ſp. 5.
—— 3 & 4. Folium ambulans, dilute flaveſcens atque ocellatum. Gryllus *precarius* LIN. ſp. 7.
—— 5 & 6. Varietas præcedentis.
—— 7 & 8. Folium ambulans pallide flavicantis coloris, marginibus viridibus, ocellis alarum nullis; ad præcedentes pariter pertinens.
—— 9 & 10. Folium ambulans gryſeo cinereum, obſcuriorique colore inquinatum. Gryllus *oratorius* LIN. ſp. 6.?
—— 11. Locuſta fuſca, ſubrubro atque cinereo maculata; ad Gryllos *Locuſtas* LIN. (*) referenda.
—— 12. Locuſta aptera, obſcure fuſca, nigroque punctata; veroſimillime Larva nondum incrementi terminum adepta.

LXVII. TAFEREEL.

Sprinkhaan-ſoorten.

Num. 1 *en* 2. *Geelachtig-groen, roſch-aderachtig getekend Wandelend-Blad.* LIN. (*) *als vooren. Varieteit der* Religioſus. *ſp.* 5. Gen. 194.
—— 3 *en* 4. *Licht-geelachtig en geoogd Wandelend-Blad.* LIN. Pecarius. *ſp.* 7.
—— 5 *en* 6. *Varieteit der voorige.*
—— 7 *en* 8. *Licht-geelachtig en groen-gezoomd ongeoogd Wandelend-Blad.* LIN. (*). *Varieteit der voorige.*
—— 9 *en* 10. *Grys-groen en donker-gevlakt Wandelend-Blad.* LIN. Oratorius. *ſp.* 6?
—— 11. *Bruine, rood- en grys-gevlakte Sprinkhaan.* LIN. (*) *By de VI. Afdeeling* Locuſtæ *behoorende.*
—— 12. *Donker-bruine, zwart-geſtipte ongevleugelde Sprinkhaan, mogelyk eene onvolwasſene.*

TABULA LXVIII.

Libellulæ variæ atque Grylli.

Num. 1 & 2. Libellulæ gracilium e tribu, alis maculoſis ſ. Virgunculæ abdomine longiſſimo, ex Orientali India; ad Libellulas erectipennes LIN. (*) *Gen.* 207. pertinentes.
—— 3. Libellula atra; ad idem Genus LIN. (*).
—— 4. Libellula fuſca, alis nigro maculatis. Ad idem Genus LIN. (*).
—— 5. Libellula alis fuſcis, antennis prælongis; ad idem, ut videtur, LIN. (*) Genus referenda.
—— 6. Libellula alis obſolete maculatis; ad idem Genus LIN. (*).
—— 7 & 8. Folium ambulans ſubfuſcum, teſtaceo maculatum. Grylli *Mantis* ſpecies LIN. *Gen.* 194.
—— 9. Locuſtæ ſpecies aptera, noſtratibus *Scherminkel*, cognomine podagricus dictus. Gryllo *Gongylodi* LIN. ſp. 4. affinis.
—— 10. Folium ambulans ſubflavum, viridi fimbriatum Gryllus *bicornis* LIN. ſp. 8.?
—— 11. Folium ambulans alis partim viridibus, partim flavis. Grylli *Mantis* ſpecies. LIN. (*).
—— 12. Aliud Grylli podagrici num. 9. ſpecimen pariter apterum.

LXVIII. TAFEREEL.

Juffertjes, Korebouten en Sprinkhaan-ſoorten.

Num. 1 *en* 2. *Langſtaartige, met zwart-gevlakte vleugels verſierde Juffertjes, uit Ooſt-Indiën.* LIN. (*) Gen. 207.
—— 3. *Zwart Koreboutje.* LIN. *als vooren.*
—— 4. *Bruin, en zwart-gevlakt vleugelig Koreboutje.* LIN. (*) *als vooren.*
—— 5. *Zwart-gevlakt, vlerkig en lang-geboornd Koreboutje.* LIN. (*) *als vooren.*
—— 6. *Vaal-gevlakt vlerkig Koreboutje.* LIN. (*) *als vooren.*
—— 7 *en* 8. *Vaal en bruin-vleugelig Wandelend-Blad.* LIN. (*) *By de I. Afdeeling der* Mantis *behoorende.* Gen. 194.
—— 9. *Ongevleugelde Sprinkhaan-ſoort, de Podagra-Scherminkel genaamd.* LIN. (*) *als vooren. Varieteit der* Gongylodes. *ſp.* 4.
—— 10. *Geelachtig en groen-gezoomd vleugelig Wandelend-Blad.* LIN. *als vooren* Bicornis. *ſp.* 8?
—— 11. *Groen en geelvleugelig Wandelend-Blad.* LIN. (*) *Varieteit der* Mantis.
—— 12. *Ongevleugelde Podagra-Scherminkel, tweede ſoort van Num.* 9.

Num. 13. Folium ambulans parvulum, elytris quasi secundariis instructum. Grylli *Mantis* sp. Lin. (*).
—— 14. Varietas præcedentis.
—— 15 & 16. Folium ambulans parvulum atque apterum, verosimillime imperfectum.

TABULA LXIX.

Species Gryllorum.

Num. 1—6. Foliorum ambulantium species diversæ, omnes elytris vario gradu viridibus præditæ, & utraque facie exhibitæ; ad Gryllos. *Mantes* Lin. (*) *Gen.* 195. ablegandæ.
—— 7 & 8. Folium ambulans thorace inflato flavissimo, ex rubente viridique maculato singulare. Gryllo *strumario* Lin. sp. 10. affinis species.
—— 9—12. Locustæ variæ, subfusci omnes coloris, elytrisque exacte conniventibus dorsum obtectæ; ad Locustarum Lin. (*) tribum forte redigendæ.

TABULA LXX.

Species Gryllorum.

Num. 1 & 2. Folium ambulans fuscum, albo striatum. Grylli *Mantis* species Lin. (*) *Gen.* 194.
—— 3 & 4. Locusta alis purpurascentibus notabilis. Lin. (*).
—— 5 & 6. Locusta alis rubris, albo marginatis. Lin. (*).
—— 7 & 8. Folium ambulans, elytris æruginose viridissimis. Grylli *Mantis* species Lin. (*).
—— 9 & 10. Folium ambulans a præcedenti vix diversum.
—— 11 & 12. Locusta elytris flavis. Gryllus *Tettigonia* secundum Lin. (*).
—— 13 & 14. Folium ambulans coloris plumbei, elytris secundariis perangustis instructum. Gryllus *Mantis* Lin. (*).

TABULA LXXI.

Species Gryllorum.

Num. 1 & 2. Locusta elytris instructa pallide flavis, venosis. Ad Gryll. *Locustarum* Lin. (*) tribum deducenda. *Gen.* 194.
—— 3 & 4. Locusta alas habens obscure fuscas, tæniolis nigris pictas. Ad eandem Lin. (*) tribum pertinens.
—— 5 & 6. Locusta luteo fusca. Lin. (*) eodem releganda.
—— 7 & 8. Locusta dilute flava, alis cinereo tessulatis. Gryll. *Tettigonia* Lin. (*).
—— 9 & 10. Locusta a præcedenti, nisi caudæ defectu, vix diversa. Gryll. *Locusta*? Lin. (*).
—— 11 & 12. Locusta obscure fusca, apicibus alarum hyalinis, nigroque maculatis. Gryll. *Locusta* Lin. (*).

TABULA LXXII.

Species Gryllorum atque Cicadarum.

Num. 1 & 1. Locusta dilute cinerea, elytris nigro notatis. Gryllus *Tettigonia* Lin. (*) *Gen.* 194.
—— 3 & 4. Lyricen Surinamensis corpore ex prasino fuscoque vario. Ad Cicadas manniferas Lin. (*) *Gen.* 195. pertinens.
—— 5 & 6. Lyricen niger, corpore striis albis distincto. Eodem referendus Lin. (*).
—— 7 & 8. Locusta luteo fuscescens, elytra cinereo notata. Grylli *Locustæ* species Lin. (*) *Gen.* 194.
—— 9 & 10. Locusta cinereo fusca, alis nigricante tessulatis, punctatisque. Eodem releganda Lin. (*).
—— 11 & 12. Locusta Capensis, alis partim cæruleis, partim rubris, nigro tessulatis. Grylli *cristati* Lin. sp. 5. forte varietas.

TABULA LXXIII.

Species Gryllorum.

Num. 1 & 2. Folium ambulans coloris castanei. Gryllus *Mantes* Lin. (*) *Gen.* 194.
—— 3 & Folium ambulans, hexapterum, ut videtur. Eodem referendum Lin. (*).
—— 5 & 6. Folium ambulans, elytris læte viridibus, nigroque venosis. Gryll. *Tettigonia* Lin. (*).
—— 7 & 8. Locusta ocello obscure rubro, albo halone cincto in apici cujusvis alæ. Gryllus *ocellatus* Lin. sp. 28.
—— 9 & 10. Folium ambulans alis basi purpurascentibus, postice fuscis, pallidoque marginatis. Gryll. *Mantes* Lin. (*).
—— 11. Cimicis species, erythroptera; ad Lin. (*) *Gen.* 198. releganda.

Num. 13. *Met kleine bastaard dekvleugeltjes voorzien zynde Wandelend Blad.* Lin. (*). Mantis *soort*.
—— 14. *Varieteit der voorige.*
—— 15 *en* 16. *Ongevleugelde, klein, en mogelyk onvolwasse, Wandelende Bladen.* Lin. *als vooren.*

LXIX. TAFEREEL.

Sprinkhaan-soorten.

Num. 1—6. *Alle min of meer groene dekvleugels hebbende onderscheide soorten van Wandelende Bladen, van beide zyden te zien.* Lin. (*) *als vooren* Mantis *soorten.* Gen. 194.
—— 7 *en* 8. *Met een Blaasachtig hoog-geel, roodachtig en donkergroen gevlakt schild voorzien zynde Wandelend-Blad.* Lin. *Varieteit der* Strumarius. *sp.* 10.
—— 9—12. *Verscheide, doch alle min of meer bruine, grysgevlakte en met dichtsluitende vleugeldekken voorzien zynde Sprinkhaan-soorten.* Lin. (*) Locustæ *soorten?*

LXX. TAFEREEL.

Sprinkhaan-soorten.

Num. 1 *en* 2. *Bruine met witte streepjes versierd Wandelend-Blad.* Lin. (*) Mantis *soort.* Gen. 194.
—— 3 *en* 4. *Paarsch-rood vleugelige Sprinkhaan.* Lin. (*).
—— 5 *en* 6. *Bloed-roode en wit-gerande Sprinkhaan.* Lin. (*).
—— 7 *en* 8. *Licht-spaansch groene dekvleugels hebbend Wandelend-Blad.* Lin. (*). Mantis *soort.*
—— 9 *en* 10. *Weinig met het voorige verschillend Wandelend-Blad.*
—— 11 *en* 12. *Geel dekvleugelige Sprinkhaan.* Lin. (*). *Tot de V. Afdeeling der* Tettigoniæ *behoorende.*
—— 13 *en* 14. *Lootkleurig en met kleine bastaard dekvleugeltjes voorzien zynde Wandelend-Blad.* Lin. (*) *Tot de* Mantis *behoorende.*

LXXI. TAFEREEL.

Sprinkhaan-soorten.

Num. 1 *en* 2. *Flaauw-geele, geaderde dekvleugels hebbende Sprinkhaan.* Lin. (*). *Tot de* Locustæ *VI. Afdeeling behoorende.* Gen. 194.
—— 3 *en* 4. *Donker-bruine en zwart-gebande vliegvleugels hebbende Sprinkhaan.* Lin. (*). *als vooren.*
—— 5 *en* 6. *Geelachtig-bruine Sprinkhaan.* Lin. (*) *als vooren.*
—— 7 *en* 8. *Licht-geele, met graauwe vierkante vlakjes versierde ondervleugels hebbende Sprinkhaan.* Lin. (*) *Tot de V. Afdeeling der* Tettigoniæ *behoorende.*
—— 9 *en* 10. *Uitgenomen den staart, weinig met de voorige verschillende Sprinkhaan.* Lin. (*) *Tot de VI. Afdeeling der* Locustæ *behoorende.*
—— 11 *en* 12. *Donker-bruine, wit-gaasachtig doorschynend en zwartgevlakte Sprinkhaan.* Lin. (*) *als vooren.*

LXXII. TAFEREEL.

Sprinkhaan- en Lieremans-soorten.

Num. 1 *en* 2. *Licht-graauwe en zwart-getekende dekvleugelige Sprinkhaan.* Lin. (*) *Tot de V. Afdeeling der* Tettigoniæ *behoorende.* Gen. 194.
—— 3 *en* 4. *Gras-groen en bruinlyvige Lieremans-Vlieg, uit Surinamen.* Lin. (*) *Tot de II. Orde, IV. Afdeeling der* Manniferæ *behoorende.* Gen. 195.
—— 5 *en* 6. *Zwart, en wit gestreept lyvige Lieremans-vlieg.* Lin. (*) *als vooren.*
—— 7 *en* 8. *Licht-bruinachtig-geele, met asch-graauwe vlakjes versierde dekvleugels hebbende Sprinkhaan.* Lin. (*). *Tot de VI. Afdeeling der* Locustæ *behoorende.* Gen. 194.
—— 9 & 10. *Donker-groene, met vaal-zwarte ruitjes en stipjes getekende vliegvleugelige Sprinkhaan.* Lin. (*). *als vooren.*
—— 11 *en* 12. *Blaauwe, roode en zwart-gevlakte vliegvleugelige Sprinkhaan, van de Kaap de goede Hoop.* Lin. *Varieteit der* Cristatus. *sp.* 5?

LXXIII. TAFEREEL.

Sprinkhaan-soorten.

Num. 1 *en* 2. *Kastanje-bruin Wandelend-Blad.* Lin. (*). *Tot de I. Afd. der* Mantis *behoorende.* Gen. 194.
—— 3 *en* 4. *Sesvleugelig bruin Wandelend-Blad.* Lin. (*). *als vooren.*
—— 5 *en* 6. *Licht-groen en zwart-geaderd dekvleugelig Wandelend-Blad.* Lin. (*) Tettigoniæ *soort.*
—— 7 *en* 8. *Sprinkhaan, met Carmyn-roode wit-gerande vlakken op de vliegvleugels, uit Surinamen.* Lin. Ocellatus *sp.* 28.
—— 9 *en* 10. *Wandelend-Blad, met paarsch-roode, verder, bruin en licht-geele onder of vlieg-vleugels. Tot de* Mantis *behoorende.*
—— 11. *Roodvleugelige Wandluis-soort.* Lin. (*) Gen. 198.

TABULA LXXIV.

Gryllorum species.

Num. 1. Locusta luteo gryseis, cinereoque tessulatis alis, Tapetum Persicum vulgo dicta. Ad Gryllos *Bullas* Lin. (*) *Gen.* 194. deducenda.
—— 2. Locusta obscure luteo grysea, fusco tessulata, Tapeti Persici species; eodem referenda Lin. (*).
—— 3. Locusta Indica, dilute virens, saturatioris viroris maculis varia; Grylli *Bullæ* pariter species Lin. (*).
—— 4. Locusta alis pallidissime virentibus, eodem pertinens Lin. (*).
—— 5. Locusta tota gryseo rubicundi coloris, ad eandem quoque tribum ableganda Lin. (*).
—— 6 & 7. Locustæ obscure fuscæ, nigroque notatæ; ambo Gryll. *Bullis* Lin. (*) adfines.
—— 8. Locusta fusco nigra, albo & virescenti maculata. Lin. (*) Larva videtur.
—— 9. Locusta alis flavescentibus, antennisque foliaceis insignis; Grylli *Acridæ* species Lin. (*).
—— 10. Præcedentis Locustæ varietas.

TABULA LXXV.

Gryllorum species.

Num. 1 & 2. Locusta capite insigniter crasso, oblongo. Grylli *Locustæ* species Lin. (*) *Gen.* 194.
—— 3 & 4. Folium ambulans dilute flavum, marginibus alarum fuscis. Grylli *Mantis* species Lin. (*).
—— 5 & 6. Locusta chloroptera, ad Gryll. *Tettigonias* Lin. (*) pertinens.
—— 7 & 8. Locusta alis cinerascentibus instructa. Eodem Lin. (*).
—— 9 & 10. Locusta alis cinereo flavescentibus. Lin. (*) eodem.
—— 11. Folium ambulans cinereo fusci coloris. Gryll. *Mantes* Lin. (*).

TABULA LXXVI.

Gryllorum species.

Num. 1 & 2. Folium ambulans gryseo fuscum; ad Gryll. *Mantes* Lin. (*) *Gen.* 194. accedens.
—— 3 & 4. Folium ambulans ex fusco luteum. Lin. (*) eodem.
—— 5 & 6. Folium ambulans dilute fuscum. Lin. (*) eodem.
—— 7 & 8. Folium ambulans cinereum, alarum apicibus fuscis. Lin. (*) eodem.
—— 9 & 10. Folium ambulans, elytris alisque unitis, antico margine cinereo nigroque tessulatis. Lin. (*) eodem.
—— 11 & 12. Folium ambulans elytris fuscis, nigro notatis. Lin. (*) eodem.
—— 13 & 14. Adsinis species ejus, quam num. 9 & 10. exprimunt, elytris pariter quasi spuriis instructa. Lin. (*) eodem.

TABULA LXXVII.

Species Gryllorum & Cicadarum Lanternariarum.

Num. 1 & 2. Folium ambulans Indicum, fusco luteum, alas fusco atque nigricante maculatum, præter elytra, operculis alarum spuriis s. secundariis angustis, alæ connatis instructa. Grylli Mantis species Lin. (*) *Gen.* 194. *Not.* Extrema pedum, in icone rudius expressa, ex descriptione postea correcta sunt.
—— 3 & 4. Lanternarius vulgaris, Americanus. Cicada *Lanternaria* Lin. *Gen.* 195. sp. 1.
—— 5 & 6. Lanternarius lanterna capitis muricata singularis; ad Cicadas lanternarias Lin. (*) referendus.
—— 7 & 8. Diversa a præcedenti species. Lin. (*) eodem pertinens.

TABULA LXXVIII.

Gryllorum atque Libellularum species.

Num. 1 & 2. Folium ambulans Indicæ originis, elytra sistens subnigra, rufescentesque & nigro pictas alas, elytris quasi spuriis præmunitas; ad Gryllos *Mantes* Lin. (*) referendum.
—— 3 & 4. Species a præcedenti magnitudine imprimis diversa. Lin. (*) eodem.
—— 5 & 6. Locusta fusca, alas nigris notis varia. Inter Lin. (*) Gryllos *Tettigonias* collocanda.
—— 7 & 8. Libellula Americana, alis fusco maculatis, nigroque punctatis. Libell. *dimidiata* Lin. *Gen.* 207. sp. 14§
—— 9 & 10. Libellula fuscipennis, Americana. Ex eodem Genere Lin. (*).
—— 11 & 12. Libellula alis cœruleo atris, alba lineola bipartitis, Americana. Ad idem Genus Lin. (*) pertinens.

LXXIV. TAFEREEL.

Sprinkhaan-soorten.

Num. 1. *Geelachtig, graauw-bruine, grys-gevlakte Sprinkhaan, Persiaansche-Mat genaamd.* Lin. (*) Bullæ *soort.* Gen. 194.
—— 2. *Donker-bruine en bruin-gevlakte Persiaansche-Mat Sprinkhaan.* Lin. (*) *als vooren.*
—— 3. *Licht-groene en groen-gevlakte Sprinkhaan, uit Oost-Indiën.* Lin. (*). *Tot de III. Afdeeling* Bullæ *behoorende.*
—— 4. *Flaauw-groen vleugelige Sprinkhaan.* Lin. (*) *als vooren.*
—— 5. *Rosch-vleeschkleurige Sprinkhaan.* Lin. (*) *als vooren.*
—— 6 *en* 7. *Donker-bruine, zwart-gestreepte Sprinkhanen.* Lin. (*) Bullæ *soorten.*
—— 8. *Bruin-zwarte, wit-gevlakte en groenachtige Sprinkhaan.* Lin. (*). *Schynt eene onvolmaakte.*
—— 9. *Geelachtig-aschgraauw vleugelige en gebladerde hoorns voerende Sprinkhaan.* Lin. (*). *Tot de II. Afdeeling der* Acridæ *behoorende.*
—— 10. *Varieteit der voorige.*

LXXV. TAFEREEL.

Sprinkhaan-soorten.

Num. 1 *en* 2. *Dik en langhoofdige Sprinkhaan.* Lin. (*) *By de VI. Afd.* Locustæ *behoorende.* Gen. 194.
—— 3 *en* 4. *Licht-geel en bruin-gerand vleugelig Wandelend-Blad.* Lin. (*) *By de I. Afdeeling* Mantis *behoorende.*
—— 5 *en* 6. *Groen-vleugelige Sprinkhaan.* Lin. (*) *By de* Tettigoniæ *behoorende.*
—— 7 *en* 8. *Aschkleurig vleugelige Sprinkhaan.* Lin. (*) *als vooren.*
—— 9 *en* 10. *Geelachtig-aschkleurig-vleugelige Sprinkhaan.* Lin. (*) *als vooren.*
—— 11. *Bruin-graauw Wandelend-Blad.* Lin. (*) *By de* Mantis *behoorende.*

LXXVI. TAFEREEL.

Sprinkhaan-soorten.

Num. 1 *en* 2. *Graauw-bruin Wandelend-Blad.* Lin. (*) *By de* Mantis *behoorende.* Gen. 194.
—— 3 *en* 4. *Bruin-geel Wandelend-Blad.* Lin. (*) *als vooren.*
—— 5 *en* 6. *Licht-bruin Wandelend-Blad.* Lin. (*) *als vooren.*
—— 7 *en* 8. *Graauw-bruin, puntig vleugelig Wandelend Blad.* Lin. (*) *als vooren.*
—— 9 *en* 10. *Zwart, en graauw vleugelkantig, de dek- en vliegvleugels aan elkander vast zynde, Wandelend Blad.* Lin. (*) *als vooren.*
—— 11 *en* 12. *Bruine en zwart-getekende dek-vleugels hebbende Wandelend-Blad.* Lin. (*) *als vooren.*
—— 13 *en* 14. *Tweede soort van N.* 9 *en* 10. *Met kleine basterd-dekvleugeltjes versierd Wandelend-Blad.* Lin. (*) *als vooren.*

LXXVII. TAFEREEL.

Sprinkhaan-soorten en Lantaarndragers.

Num. 1 *en* 2. *Geelachtig-bruin, en zwart en bruin-gevlakte vleugels hebbende, die aan de dekvleugels vast zyn, en daarenboven met kleine basterd-dekvleugels versierd Wandelend-Blad, uit Oost-Indiën.* Lin. (*) *By de* Mantis *behoorende.* Gen. 194. *NB:* De uiteinden der voeten zyn na de beschryving van deze Tafereel verbeterd.
—— 3 & 4. *De gewoone soort van Lantaarndrager, uit West-Indiën.* Lin. *II. Orde, I. Afdeeling der half-dekvleugelige.* Lanternaria *sp.* 1. Gen. 195.
—— 5 *en* 6. *Doornachtige Lantaarndrager.* Lin. (*) *By de voorige behoorende.*
—— 7 *en* 8. *Weder verschillend soort der voorige.* Lin. (*) *als vooren.*

LXXVIII. TAFEREEL.

Sprinkhaan- en Koorebout-soorten.

Num. 1 *en* 2. *Rossche, zwart getekende dekvleugels, en daar aan vastgehechte vlieg- en bastaard-dekvleugels hebbend Wandelend-Blad, uit Oost-Indiën.* Lin. (*). *By de* Mantis *behoorende.* Gen. 194.
—— 3 & 4. *Derde, meerendeels in groote met de voorige verschillende soort.* Lin. (*) *als vooren.*
—— 5 *en* 6. *Bruine, en zwart gespikkelde vleugels hebbende Sprinkhaan.* Lin. (*). *By de* Tettigoniæ *behoorende.*
—— 7 *en* 8. *Korebout met bruin-gevlakte en zwart-gestipte vleugels, uit West-Indiën.* Lin. Dimidiata. *sp.* 14? Gen. 207.
—— 9 *en* 10. *Bruin-vleugelige Korebout, uit West-Indiën.* Lin. (*) *Varieteit als vooren.*
—— 11 *en* 12. *Korebout, met hoog-blaauwe en wit gestreepte vleugels, uit West-Indiën.* Lin. (*) *als vooren.*

TABULA LXXIX.

Gryllorum ſpecies Capenſes.

Num. 1 & 2. Locuſta ſaturate viridis, alas fuſco maculata. Grylli *Locuſtæ* ſpecies Lin. (*) *Gen.* 194.
—— 3 & 4. Locuſta alis hyalino reticulatis, rubicundo undulatis. Grylli *Tettigoniæ* ſpecies Lin. (*).
—— 5 & 6. Locuſta cinerea, nigro picta; Gryll. *Bullis* Lin. (*) adnumeranda.
—— 7 & 8. Locuſta cœrulea, albo guttata. Gryllus *morbilloſo* Lin. ſp. 42. adfinis.
—— 9 & 10. Locuſta alis purpuraſcentibus, viridiſſimo terminatis. Grylli *Locuſtæ* Lin. (*) ſpecies.
—— 11 & 12. Locuſta alis pallidius virentibus, ex parte pulcherrime rubris, apice olivaceis. In eadem Lin. (*) tribu numeranda.
—— 13 & 14. Locuſta elytris flavis, rufeſcente ſtriatis prædita. Ad Gryll. *Tettigonias* Lin. (*) accedens.
—— 15 & 16. Locuſta dilute cinerea, obſolete fuſco ſtriata. Ad eandem Lin. (*). tribum referenda.

TABULA LXXX.

Gryllorum ſpecies.

Num. 1 & 2. Locuſta elytris dilute viridibus, alasque flaveſcens, a Tab. LXXIV. n. 9. paulo diverſa & Gryll. *Acridis* Lin. (*) *Gen.* 194. adnumeranda, forte *turritus* ſp. 12.
—— 3 & 4. Locuſta cinerea, dilutioribus maculis. Gryll. *Bulla* Lin. (*).
—— 5 & 6. Locuſtella viridis, alis hyalinis. Gryll. *Locuſtæ* Lin. (*) ſpecies.
—— 7 & 8. Locuſta obſcure cinereo fuſca. Gryll. *Tettigonia* Lin. (*).
—— 9 & 10. Locuſta alis cinnabarinis, nigro inquinatis, margineque fuſcis. Gryll. *Locuſta* Lin. (*).
—— 11 & 12. Locuſta alis coeruleſcentibus, plumbeo transverſim ſtriatis, fuſceſcenteque maculatis, Capenſis. Gryll. *Locuſtis* Lin. (*) addendus.
—— 13 & 14. Folium ambulans elytra viridia, alasque cineraſcentes, nigro notatas exhibens. Gryll. *Mantes* Lin. (*).
—— 15 & 16. Locuſta alis rubris, faſcia nigro alba trajectis. Gryllus *obſcurus* Lin. ſp. 52?

TABULA LXXXI.

Grylli, aliaque.

Num. 1. Locuſta Indica, ex earum numero, quæ noſtratibus *Scherminkels* audiunt. Gryllus *M. Gigas* Lin. *Gen.* 194. ſp. 1.
—— 2. Folium ambulans fuſcum; elytris ſpuriis alarum nigro variegatis. Ad Gryll. *Mantes* Lin. (*).
—— 3. Locuſta muricata, aptera; quales fere omnes imperfectæ ſ. Locuſtarum Larvæ eſſe videntur. Lin. (*) eodem.
—— 4. Folii ambulantis impenne itidem ſpecimen, pariterque pro Larva habendum. Lin. (*) eodem.
—— 5. Species ad n. 3. accedens, exiguis alarum vaginulis inſtructa. Lin. (*) eodem.
—— 6. Alia a præcedentibus diverſa. Lin. (*) eodem.
—— 7 & 8. Scorpionem aquaticum, quod vulgo vocant Inſectum. Nepa *atra* Lin. *Gen.* 197. ſp. 4.
—— 9 & 10. Scorpionis aquatici ſpecies. Nepæ ſpecies Lin. (*).
—— 11 & 12. Scorpio aquaticus. Nepæ *cinereæ* Lin. ſp. 5. varietas, vel potius corrupta icon.
—— 13. Scarabæi aquatici ſpecies atra, lævis. Dytiſci ſpecies Lin. (*). *Gen.* 185.

TABULA LXXXII.

Grylli aliaque.

Num. 1. Spectrum majus, ſive *Scherminkel* noſtratium, Surinamenſe. Gryllus *phthiſicus* Lin. *Gen.* 194. ſp. 2?
—— 2. Specimen, vaginulis alarum a præcedenti diverſum. Lin. (*) eadem ſpecies.
—— 3. Grylli ſpecies alis deſtituta & vaginulis tantum gaudens. Lin. (*) eodem.
—— 4—6. Præcedenti adfines. Lin. (*) eodem.
—— 7. Folii ambulantis ſpecies & alis & elytris iſtis ſpuriis ſ. ſecundariis inſtructa. Gryll. *Mantibus* Lin. (*) adjicienda.
—— 8. Præcedentis varietas. Lin. (*) eodem.
—— 9. Scarabæus capricornus niger, rubro faſciatus. Cerambycis *ſuccincti* Lin. *Gen.* 179. ſp. 20. varietas.
—— 10. Capricornus flavus, nigro maculatus. Species Cerambycis Lin. (*).
—— 11. Capricornus nigro rubroque pictus. Ad idem Genus Lin. (*).

LXXIX. TAFEREEL.

Sprinkhaan-ſoorten, alle van de Kaap de goede Hoop.

Num. 1 *en* 2. *Donker-groene, met donker-bruin-vlakkige ondervleugels hebbende Sprinkhaan.* Lin. (*) *by de VI. Afd. der* Locuſtæ *behoorende.* Gen. 194.
—— 3 *en* 4. *Gaasachtige, licht-roſchkleurig geſtreepte ondervleugels hebbende Sprinkhaan.* Lin. (*) *by de V. Afd. der* Tettigoniæ *behoorende.*
—— 5 *en* 6. *Licht-graauw met zwarte tekening verſierde Sprinkhaan.* Lin. (*) *by de III. Afd. der* Bullæ *behoorende.*
—— 7 *en* 8. *Blaauwe, witgevlakte dekvleugelige Sprinkhaan.* Lin. (*) *Varieteit der* Morbilloſus. *ſp.* 42.
—— 9 *en* 10. *Paarskleurige, en donkergroen-puntige ondervleugels hebbende Sprinkhaan.* Lin. (*) *tot de VI. Afd. der* Locuſtæ *behoorende.*
—— 11 *en* 12. *Vaal-groene, ſchoon-roode en flaauw-bruinachtig groen gepunte ondervleugels hebbende Sprinkhaan.* Lin. (*) *als vooren.*
—— 13 *en* 14. *Geel roſch-ſtreepige dekvleugels hebbende Sprinkhaan.* Lin. (*) *by de* Tettigoniæ *behoorende.*
—— 15 *en* 16. *Licht-aſchgraauw, licht-bruin ſtreepige Sprinkhaan.* Lin. (*) *als vooren.*

LXXX. TAFEREEL.

Sprinkhaan-ſoorten.

Num. 1 *en* 2. *Licht-groene dekvleugels en geelachtige ondervleugels hebbende Sprinkhaan, verſchillende van Taf. LXXIV. num.* 9. Lin. (*) *by de II. Afd. der* Acridæ *behoorende* Turritus. *ſp.* 12? Gen. 194.
—— 3 *en* 4. *Graauwe, licht-graauw gevlakte Sprinkhaan.* Lin. (*) *by de* Bullæ *behoorende.*
—— 5 *en* 6. *Groen, gaasachtige vleugels hebbend Sprinkhaantje.* Lin. (*) *by de* Locuſtæ *behoorende.*
—— 7 *en* 8. *Donker-bruinachtig-graauwe Sprinkhaan.* Lin. (*) *by de* Tettigoniæ *behoorende.*
—— 9 *en* 10. *Schoon-roode, zwartgevlakte, en vaal onder-kantige vlieg-vleugels hebbende Sprinkhaan.* Lin. (*) *by de* Locuſtæ *behoorende.*
—— 11 *en* 12. *Blaauw, lootkleurig-blaauw-geſtreepte en een bruinachtig-roſch gevlakte rand hebbende Sprinkhaan, van de Kaap de goede Hoop.* Lin. (*) *by de* Locuſtæ *behoorende.*
—— 13 *en* 14. *Groene dekvleugels, en graauwe met zwarte tekening verſierde ondervleugels hebbend Wandelend Blad.* Lin. (*) *by der* Mantis *behoorende.*
—— 15 *en* 16. *Roode, wit en zwart gebande Sprinkhaan.* Lin. Obſcurus *ſp.* 52?

LXXXI. TAFEREEL.

Sprinkhaanen, enz.

Num. 1. *Scharminkel-Sprinkhaan, uit Ooſt-Indiën.* Lin. *by de* Mantis *ſoorten*, Gigas. *ſp.* 1. Gen. 194.
—— 2. *Bruin en zwart-geſtreept, de vlieg en dekvleugels aan elkander vaſt gehecht, en met als baſtaard dekvleugeltjes voorzien zynde Wandelend-Blad.* Lin. (*) *by de voorige behoorende.*
—— 3. *Ongevleugelde gedoornde Sprinkhaan-ſoort, mogelyk zyn deze Onvolwaſſene ſoorten.* Lin. (*) *als vooren.*
—— 4. *Ongevleugeld Wandelend-Blad of Sprinkhaan-ſoort, insgelyks mogelyk een onvolgroeide.* Lin. (*) *als vooren.*
—— 5. *Verſchillende van Num.* 3. *met baſtaard-dekvleugels.* Lin. (*) *als vooren.*
—— 6. *Wederom verſchillende.* Lin. (*) *als vooren.*
—— 7 *en* 8. *Kleine Water-Schorpioen-Tor.* Lin. *by de II. Orde.* Atra. *ſp.* 4. Gen. 197.
—— 9 *en* 10 *Water-Schorpioen-ſoort.* Lin. (*) *by de voorige.*
—— 11 *en* 12. *Water-Schorpioen.* Lin. (*) *Varieteit der* Cinerea. *ſp.* 5.
—— 13. *Gladde zwarte Water-Tor.* Lin. (*) *by de Water-Torren. I. Orde* Gen. 185.

LXXXII. TAFEREEL.

Sprinkhaanen, enz.

Num. 1. *Het groote Spook ook de groote Scharminkel genaamd, uit Surinamen.* Lin. Gen. 194. Phthiſicus *ſp.* 2?
—— 2. *Van de voorige door twee dekvleugels verſchillende.* Lin. (*) *als vooren.*
—— 3. *Baſtaard-dekvleugels hebbende ongevleugelde Sprinkhaan-ſoort.* Lin. (*) *als vooren.*
—— 4—6. *Varieteit der voorige.* Lin. (*) *als vooren.*
—— 7. *Gevleugelde, en baſtaard-vleugelige Sprinkhaan of Wandelend-Blad-ſoort.* Lin. (*) *als vooren tot de* Mantis *behoorende.*
—— 8. *Variteit der voorige.* Lin. (*) *als vooren.*
—— 9. *Zwarte, en roodgevlakte Bok-Tor.* Lin. (*) Gen. 179. *Varieteit der* Succinctus. *ſp.* 20.
—— 10. *Geel en zwartgevlakt Bokje.* Lin. (*) *tot voorig Geſlacht behoorende.*
—— 11. *Zwart en rood Bokje.* Lin. (*) *als vooren.*

Num. 12. Capricornus niger, rubro maculatus. LIN. (*). eodem.
—— 13. Capricornus fere totus ruber. LIN. (*) eodem.
—— 14. Hydrocantharus ater, cinereis ſtriis varius. Ad Dytiſcos LIN. (*) *Gen.* 185.
—— 15. Præcedentis varietas. LIN. (*) eodem.
—— 16. Cantharus niger; ad LIN. (*) *Gen.* 171. referendus.
—— 17. Flavus alius, eodem connumerandus (*).
—— 18. Scorpii aquatici ſpecies. Nepa *linearis* LIN. *Gen.* 197. ſp. 7.
—— 19. Præcedentis imperfecta Larva.
—— 20. Alia ejusdem Larva.

Num. 12. *Zwart en rood gevlakt Bokje.* LIN. (*) *als vooren.*
—— 13. *Meest roode Bok.* LIN. (*) *als vooren.*
—— 14. *Zwarte, grysgestreepte Water-Tor.* LIN. (*) Gen. 185.
—— 15. *Varieteit der voorige.* LIN. (*) *als vooren.*
—— 16. *Zwarte Tor.* LIN. (*) Gen. 171.
—— 17. *Geele Tor.* LIN. (*) *als vooren.*
—— 18. *Water Schorpioen-ſoort.* LIN. Gen. 197. Linearis. ſp. 7.
—— 19. *Varieteit der voorige* LIN. *als vooren.* *Onvolwaſſe.*
—— 20. *Onvolgroeide als vooren.*

TABULA LXXXIII.

Grylli, atque Coleoptera varia.

Num. 1 & 2. Scorpio aquaticus maximus, Surinamenſis, prono & ſupino latere conſpiciendus. Nepa *grandis* LIN. *Gen.* 197. ſp. 1.
—— 3. Capricornus ſpecioſus, Surinamenſis. Cerambycis ſpecies LIN. (*). *Gen.* 179.
—— 4. Capricornus major, gryſeofuſcus, Surinamenſis. Ejusdem generis LIN. (*).
—— 5. Locuſta cinerea, nigro lineata. Gryllus *Bulla* LIN. *Gen.* 194.
—— 6 Locuſta colore coffeæ, ſtriis cinereis interſtincto. LIN. (*) inter Gryllos *Bullas* collocanda.
—— 7. Locuſta teſtaceo fuſca, nigroque ſtriata. LIN. (*) eodem referenda.
—— 8. Locuſta obſolete flava. LIN. (*) eodem.
—— 9. Locuſta obſolete flava, a præcedenti diverſa. Gryllus *Tettigonia* LIN. (*).
—— 10. Locuſta rufeſcens. Gryllus *Bulla* LIN. (*).
—— 11. Locuſta cinerea. Itidem ad Gryllos *Bullas* LIN. (*) pertinens.

LXXXIII. TAFEREEL.

Sprinkhaanen en verſchillende Tor-ſoorten.

Num. 1 *en* 2. *De groote Water Schorpioen-Tor. Boven en onder te zien, uit Surinamen.* LIN. Gen. 197. Grandis ſp. 1.
—— 3. *De Parade Bok, uit Surinamen.* LIN. (*). Gen. 179.
—— 4. *De groote bruine Bok-Tor, uit Surinamen.* LIN. (*) *als vooren.*
—— 5. *Aſchkleurige, zwart geſtreepte Sprinkhaan.* LIN. (*) Gen. 194. *By de III. Afdeel. der* Bullæ *behoorende.*
—— 6. *Koffykleurige, aſchgraauw geſtreepte Sprinkhaan.* LIN. (*) *als vooren.*
—— 7. *Bruin-roode, zwart geſtreept Sprinkhaan.* LIN. (*) *als vooren.*
—— 8. *Vaal-geele Sprinkhaan.* LIN. (*) *als vooren.*
—— 9. *Vaal-geele varieerende Sprinkhaan.* LIN. (*) *als vooren. By de V. Afdeel.* Tettigoniæ *behoorende.*
—— 10. *Roſch-kleurige Sprinkhaan.* LIN. (*) *als vooren. By de III. Afdeel.* Bullæ *behoorende.*
—— 11. *Aſchgraauwe Sprinkhaan.* LIN. (*) *als vooren.*

TABULA LXXXIV.

Coloptera varia, Gryllorumque ſpecies.

Num. 1 & 2. Bupreſtis obſcuro viridis, Surinamenſis. *Gigantea* LIN. *Gen.* 184. ſp. 1.
—— 3 & 4. Cantharus Americanus, dilute fuſco-cinereus, ad Cerambyces LIN. (*) *Gen.* 179. ablegandus.
—— 5 & 6. Cantharus fuſconiger, Cerambycis pariter ſpecies LIN. (*).
—— 7. Locuſta viridis, nigro maculata, ſtriataque; ſpecies Grylli *Bullæ* LIN. (*) *Gen.* 194.
—— 8. Locuſta purpuraſcens. Ejusdem cum præcedentibus LIN. (*) generis.
—— 9. Locuſta viridis atque fuſca, nigro ſtriata. LIN. (*) eodem referenda.
—— 10. Locuſta viridi & purpureo verſicolor. LIN. (*) item ad *Bullas* deleganda.

LXXXIV. TAFEREEL.

Tor-Bok en Sprinkhaan-ſoorten.

Num. 1 *en* 2. *Donker-groene Agret-Tor, uit Surinamen.* LIN. Gen. 184. Gigantea. *ſp.* 1.
—— 3 *en* 4. *Licht-bruin-graauwe Weſt-Indiſche Tor.* LIN. (*). Gen. 179.
—— 5 *en* 6. *Donker-bruine Tor.* LIN. (*) *als vooren.*
—— 7. *Groene, zwartgevlakte en geſtreepte Sprinkhaan.* LIN. (*) Gen. 194. *By de III. Afdeel.* Bullæ *behoorende.*
—— 8. *Paarſch-roode Sprinkhaan.* LIN. (*) *als vooren.*
—— 9. *Groene, zwartgeſtreepte en bruine Sprinkhaan.* LIN. (*) *als vooren.*
—— 10. *Groene en paarſchkleurige Sprinkhaan.* LIN. (*) *als vooren.*

TABULA LXXXV.

Cicadæ, Blattæ, aliaque.

Num. 1 & 2. Lyricen fuſcus. Cicadæ manniferæ ſpecies LIN. (*) *Gen.* 195.
—— 3 & 4. Lyricen elytris cinereis, albo guttatis, ex Orientali India. Cicada item mannif. LIN. (*).
—— 5 & 6. Species in Gallia aliisque Europæ meridionalioribus vulgaris. Cicada *Orni* LIN. ſp. 17.
—— 7 & 8. Species alia, ſcutis pectoralibus cinereis ſingularis. LIN. (*) Cicadæ ſpecies.
—— 9 & 10. Species Surinami vulgaris. Cicada *Tibicen* LIN. ſp. 20.
—— 11 & 12. Alia, alas fuſco maculata, Capenſis. LIN. (*) Cicadæ ſpecies.
—— 13 & 14. Blatta fuſca. LIN. (*) *Gen.* 193.
—— 15 & 16. Blatta cinereo fuſca. LIN. (*) ejusdem generis.
—— 17 & 18. Blatta ſcutata, Surinamenſis; *gigantea* LIN. ſp. 1.
—— 19 & 20. Blatta ſcutata minor; *Africana* LIN. ſp. 6.
—— 21 & 22. Bupreſtis viridiſſima, albo maculata. LIN. (*) *Gen.* 184.

LXXXV. TAFEREEL.

Lieremans, Kakkerlakken enz.

Num. 1 *en* 2. *Bruinkleurige Liereman.* LIN. (*) Gen. 195. *By de IV. Afdeel. de* Maniferæ *behoorende.*
—— 3 *en* 4. *Graauw en witte gevlakte voorvleugels hebbende Liereman uit Ooſt-Indiën.* LIN. *als vooren.*
—— 5 *en* 6. *Gemeene ſoort in Vrankryk en elders vallende.* LIN. Orni. *ſp.* 17.
—— 7 *en* 8. *Onder aan het lyf aſchgraauwe ſchilden draagende.* LIN. (*) *varieerende.*
—— 9 *en* 10. *Gewoone in Surinamen vallende.* LIN. Tibicen. *ſp.* 20.
—— 11 *en* 12. *Met bruingevlakte vleugels, aan de Kaap de Goede Hoop vallende.* LIN. (*) *varieerende.*
—— 13 *en* 14. *Bruine Kakkerlak ſoort.* LIN. (*). Gen. 193.
—— 15 *en* 16. *Aſchgraauw-bruine Kakkerlak.* LIN. *als vooren.*
—— 17 *en* 18. *Schild-Kakkerlak, uit Surinamen.* LIN. Gigantea. *ſp.* 1.
—— 19 *en* 20. *Kleine Schild-Kakkerlak.* LIN. Africana. *ſp.* 6.
—— 21 *en* 22. *Groene, witgevlakte Agret-Tor.* LIN. (*) Gen. 184.

TABULA LXXXVI.

Virguncularum ſive Libellularum variæ ſpecies.

Num. 1. Libellula corpore viridi, alis fuſco teſtaceoque coloratis. LIN. (*) *Gen.* 207.
—— 2. Pſeudo-Libellula antennis prælongis, alas flavas fuſco maculata. LIN. (*) an ad *Gen.* 210?
—— 3. Libellula corpore viridis, alas fuſca. LIN. (*) *Gen.* 207.

LXXXVI. TAFEREEL.

Juffers of Korebout-ſoorten.

Num. 1. *Groenlyvige, bruin en geel vleugelige Korebout.* LIN. (*). Gen. 207.
—— 2. *Geel, en bruin gevlakt-vleugelig lang gehoornde Baſtaard-Koreboutje.* LIN. (*). Gen. 210.
—— 3. *Groenlyvig, bruin-vleugelig Koreboutje.* LIN. (*). Gen. 207.

—— 4. Libellula alis fusco luteis, nigro maculatis, corpore viridi. LIN. (*) ad idem genus.
—— 5. Pseudo-libellula Capensis, alis fusco maculosis. Hemerobii species. LIN. (*) *Gen.* 210.
—— 6. Libellula corpore viridi, alis hyalinis, nigro punctatis. LIN. (*) *Gen.* 207.
—— 7 & 8. Libellula obsolete fusca, alis nigro maculosis. LIN. (*).
—— 9. Libellula alis atris, transversim cano striatis. LIN. (*).
—— 10. Pseudo-libellula alis fuscis, lutescente punctatis. Hemerobii species LIN. (*) *Gen.* 210.
—— 11. Libellula, alis ex nigro, cinereoque lutescente coloratis. LIN. (*) *Gen.* 207.
—— 12 & 13. Pseudo-libellula alis fuscescentibus, nigricante maculosis. Hemerobii species LIN. (*). *Gen.* 210.
—— 14. Libellula alis fusco lutescentibus. LIN. (*). *Gen.* 207.
—— 15. Libellula alis fuscis, flavo maculatis. LIN. (*).
—— 16. Libellula obsolete fusca, nigro maculata. LIN. (*).
—— 17. Pseudo-libellula nigricante maculata, Capensis. Hemerobii species LIN. (*) *Gen.* 210.
—— 18. Præcedentis varietas.
—— 19. Libellula exsolete atra, plumbeo venosa, apicibus alarum hyalinis nigro maculatis. *Dimidiatæ* LIN. *Gen.* 207. sp. 14. varietas.
—— 20. Pseudo-libellula fusco maculata. Hemerobius LIN. (*) *Gen.* 210.
—— 21. Libellula rufescente fasciata. LIN. (*) *Gen.* 207.
—— 22. Papiliunculus flavus, fusco maculatus, Surinamensis. P. Heliconii species LIN. (*) *Gen.* 203.

Num. 4. *Flaauw-oranjekleurig en zwartgevlakt vleugelig, groenlyvig Koreboutje.* LIN. (*) *als vooren.*
—— 5. *Bruingevlakte vleugels hebbende Bastaard-Korebout, van de Kaap de Goede Hoop.* LIN. (*) Gen. 210.
—— 6. *Groenlyvig, op de gaaze vleugels kleine zwarte vlakjes hebbend Koreboutje.* LIN. (*) Gen. 207.
—— 7 *en* 8. *Lichtbruin, zwartgevlakte wieken hebbende Korebout.* LIN. (*). *als vooren.*
—— 9. *Zwartvleugelig met gryze dwarsstreepjes versierd Koreboutje.* LIN. (*) *als vooren.*
—— 10. *Licht-graauw, geelachtig gevlakte vleugels hebbend Bastaard-Koreboutje.* LIN. (*) Gen. 210.
—— 11. *Zwart, lichtgraauw en geele vleugels hebbend Koreboutje.* LIN. (*). Gen. 207.
—— 12 *en* 13. *Flaauw-bruin met donkerder vlakkige vleugels hebbende Bastaard-Korebout.* LIN. (*) Gen. 210.
—— 14. *Geelachtig-bruin gevleugelde Korebout.* LIN. (*). Gen. 207.
—— 15. *Donker-bruin en geel en zwartgevlakte.* LIN. (*) *als vooren.*
—— 16. *Lichtbruine zwartgevlakte.* LIN. (*) *als vooren.*
—— 17. *Donker-bruin gevlakte Bastaard-Korebout van de Kaap de goede Hoop.* LIN. (*) Gen. 210.
—— 18. *Varieteit der voorige.*
—— 19. *Vaal-zwart, lootkleurig gestreepte, en zwart gevlakte Korebout.* LIN. Gen. 207. *varieteit der* Dimidiata. *sp.* 14.
—— 20. *Bruingevlakte Bastaard-Korebout.* LIN. (*). Gen. 210.
—— 21. *Roschkleurig gevlakt Koreboutje.* LIN. (*). Gen. 207.
—— 22. *Licht-geel, en bruin gevlakt Dag-Kapelletje, uit Surinamen.* LIN. (*). Gen. 203. *Parnas-Kapel soort.*

TABULA LXXXVII.

Insecta variorum generum, partim exotica, partim Europæa.

Num. 1—5. Libellulæ nostratis metamorphosis.
—— 6. Libellulæ species Europæa. LIN. (*) *Gen.* 207.
—— 7. Libellula nostras, maxima *Grandis* LIN. (*) sp. 9.
—— 8. Libellula nostras, abdomine depresso. *Depressa* LIN. sp. 5.
—— 9. Libellula abdomine depresso, singularis; præcedentis forte varietas. LIN. (*).
—— 10. Libellula inquilina, vulgaris; *Vulgatissima* LIN. sp. 6.
—— 11. Libellula depressiventris, alia. *Depressæ* LIN. sp. 5. affinis.
—— 12. Libellula vulgaris. *Rubicunda* LIN. sp. 4.
—— 13. Libellula, ut videtur, imperfecta, ex *Hollaarii* libello huc traducta.
—— 14 & 15. Libellulæ virgunculæ. *Puella* LIN. sp. 18.
—— 16—18. Libellulæ virgines. *Virgo* LIN. sp. 17.
—— 19. Locusta exigua, ad Gryllos Locustas LIN. (*). *Gen.* 194. referenda.
—— 20. Animalculum rarissimum verosimiliter marinum, ex *Hoefnagelii* libello descriptum.
—— 21 & 22. Sphynges exotici. LIN. *Gen.* 204.
—— 23 & 24. Cervus, sic dictus, volans. Scarabæus *Cervus* LIN. *Gen.* 170. sp. 58.
—— 25. Scarabæi Rhinocerotis species maxima, Americana. *Actæon* LIN. sp. 2.
—— 26. Scarabæus marinus, albo punctulatus, ut videtur is quem Scar. dunorum vocamus. *Fullo* LIN. sp. 46?

LXXXVII. TAFEREEL.

Verschillende Geslachten, Uit- en Inlandsche.

Num. 1—5. *Verandering der Inlandsche Korebout.*
—— 6. *Inlandsche Korebout.* LIN. (*). Gen. 207.
—— 7. *Inlandsche grootste soort van Korebout.* LIN. Grandis. *sp.* 9.
—— 8. *Platgattige Inlandsche Korebout.* LIN. Depressa. *sp.* 5.
—— 9. *Vreemde Platgattige Korebout.* LIN. (*) *varieteit als vooren.*
—— 10. *Gemeene Inlandsche Korebout.* LIN. Vulgatissima. *sp.* 6.
—— 11. *Platgattige Korebout.* LIN. Depressa *sp.* 5. *varieteit.*
—— 12. *Gemeene Korebout.* LIN. Rubicunda. *sp.* 4.
—— 13. *Waarschynelyk een onvolmaakte, uit* Hollaar *overgenomen.*
—— 14 *en* 15. *Juffertjes Koreboutjes.* LIN. Puella. *sp.* 18.
—— 16—18. *Grooter Juffertjes.* LIN. Virgo. *sp.* 17.
—— 19. *kleine Sprinkhaan.* LIN. (*). Gen. 194. *VI. Afdeel.* Locustæ.
—— 20. *Zeldzaam, waarschynelyk, Zee-diertje, uit* Hoefnagel *overgenomen.*
—— 21 *en* 22. *Uitlandsche Onrust-soorten.* LIN. Gen. 204.
—— 23 *en* 24. *Vliegend Hart.* LIN. Gen. 170. Cervus. *sp.* 58.
—— 25. *Groote West-Indische soort van Renoceros-Tor.* LIN. *als vooren* Acteon. *sp.* 2.
—— 26. *Muisvaale zwartgespikkelde Tor, mogelyk de Duin-Molenaar.* LIN. Fullo. *sp.* 46?

TABULA LXXXVIII.

Coleoptera varia exotica pariter atque Europæa.

Num. 1 & 2. Scarabæi majalis s. potius Staphylini species inquilina. *Maxillosus* LIN. *Gen.* 191. sp. 3.
—— 3. Scarabæus testaceus, Americanus. LIN. (*) *Genr.* 170.
—— 4. Carabus Americanus, subrufus. LIN. (*) *Gen.* 186.
—— 5. Carabus Americanus, costatus, cinerascens. LIN. (*). ad idem.
—— 6. Carabus Americanus, subfuscus. LIN. (*).
—— 7. Pupa, ut videtur, Coleopteri sequentis, maxime singularis.
—— 8. Coleopteron exoticum, subnigrum, sterno prominentissimo; *Mordellæ* forte species gigantea, adeoque ad LIN. (*) *Gen.* 189. referendum.
—— 9. Scarabæus fuscus, Americanus LIN. (*) *Gen.* 170.
—— 10 & 11. Scarabæus molitor dunorum dictus plumbeo niger, alboque variegatus. *Fullo* LIN. sp. 46. varietas ejus, quem habet Tab. proxime præcedens ad num. 26.

LXXXVIII. TAFEREEL.

Verschillende Uit- en Inlandsche Tor-soorten.

Num. 1 *en* 2. *Inlandsche halfvleugel-dekkige Staphilino of Mey-kever.* LIN. Gen. 191. Maxillosus. *sp.* 3.
—— 3. *West-Indische bruin-rossche Scharbyter.* LIN. (*) Gen. 170.
—— 4. *West-Indische rosch-kleurige Scharbyter.* LIN. (*) Gen. 186.
—— 5. *West-Indische donker gryze geribde Scharbyter.* LIN. (*) *als vooren.*
—— 6. *West-Indische bruine Scharbyter.* LIN. (*) *als vooren.*
—— 7. *Waarschynelyk een Nimf der volgende vreemde Tor.*
—— 8. *Vaal-zwarte Tor met een veruitstekende borst, mogelyk een vreemde groote soort der* Mordellæ LIN. (*) Gen. 189?
—— 9. *Graauw-bruine West-Indische Tor.* LIN. (*) Gen. 170.
—— 10 *en* 11. *Lootkleurige en witgevlakte Duin-Molenaars.* LIN. Gen. 170. Fullo. *sp.* 46. *Varieteit der voorige Taf. n.* 26.

—— 12. Cervus volans, a præcedentis tabulæ num. 23 & 24. vix diversus. Scar. *Cervus* LIN. sp. 58.
—— 13. Scarabæus molitor, cinereo striatus. *Melolonthæ* LIN. sp. 43. varietas.
—— 14. Cerambyx cinereus, cano striatus. LIN. (*). *Gen.* 179.
—— 15. Cerambyx viridis. LIN. (*) ad idem.
—— 16. Elater læte viridis. LIN. (*) *Gen.* 182.
—— 17. Elater fuscus, in tenebris phosphorescens, Curassavicus. LIN. (*) ad idem.
—— 18. Exuviæ speciei cujusdam Cicadarum.
—— 19. Scarabæus exoticus, notabilis. LIN. (*) *Gen.* 170.
—— 20. Scarabæus ater, forcipatus. *Cervus* LIN. sp. 58β.
—— 21. Cerambyx niger, flavo pictus. *Scalaris* LIN. *Gen.* 179. sp. 35?
—— 22. Cerambyx nigrotestaceus. LIN. (*) ad idem *Gen.*
—— 23. Dytiscus nostras, virescente ater, flavo margine. *Marginalis* LIN. *Gen.* 285. sp. 5.
—— 24. Cerambyx Surinamensis, testaceus, zona flava. *Succinctus* LIN. *Gen.* 179. sp. 20.
—— 25. Cerambyx flavus, rubro maculatus. LIN. (*) ad idem.
—— 26. Carabus ater. LIN. (*) *Gen.* 186.
—— 27. Curculio s. Scarabæus Porcellus subniger, cano punctatus. LIN. (*) *Gen.* 177.
—— 28. Scarabæus Americanus, cyaneus. LIN. (*) *Gen.* 170.
—— 29. Silpha Americana, atra. LIN. (*) *Gen.* 173.
—— 30. Scarabæus Americanus, cyaneus, parvulus. LIN. *Gen.* 170.
—— 31. Curculio Americanus, fusco niger. LIN. (*) *Gen.* 177.

Num. 12. *Weinig varieerend vliegend Hart van voorige Taf. n.* 23 *en* 24. LIN. *als vooren* Cervus *sp.* 58.
—— 13. *Zwarte licht-graauw gestreepte Molenaar-Tor.* LIN. *als vooren varieteit der* Melolontha *sp.* 43.
—— 14. *Geel-graauwe, grys gestreepte Bok-Tor.* LIN. (*). Gen. 179.
—— 15. *Groene Bok-Tor.* LIN. (*). *als vooren.*
—— 16. *Licht-groene Knap-Tor.* LIN. (*) Gen. 182.
—— 17. *Bruin-graauwe in het donker lichtgevende Knap-Tor van Curacao.* LIN. (*) *als vooren.*
—— 18. *De afgeschoove of verwisselde huit van een Lieremansoort.*
—— 19. *Zwarte vreemde Tor.* LIN. (*). Gen. 170.
—— 20. *Zwarte geschaarde Scharbyter.* LIN. *als vooren* Cervus *sp.* 58β.
—— 21. *Geel en zwart Bok-Torretje.* LIN. Gen. 179. Scalaris. *sp.* 35?
—— 22. *Rosch-bruine Bok-Tor.* LIN. (*) Gen. *als vooren.*
—— 23. *Inlandsche donker-groenachtige, geelgerande Water-Tor.* LIN. Gen. 185. Marginalis. *sp.* 5.
—— 24. *Bruin, geelgestreept Bok-Torretje, uit Surinamen.* LIN. Gen. 179. Succinctus. *sp.* 20.
—— 25. *Geel en roodgevlakt Bokje.* LIN. (*) Gen. *als vooren.*
—— 26. *Zwarte Scharbyter.* LIN. (*) Gen. 186.
—— 27. *Bruin, aschkleurig gevlakt Snuit- of Varkens-Torretje.* LIN. (*) Gen. 177.
—— 28. *Licht-blaauwe West-Indische Tor.* LIN. (*) Gen. 170.
—— 29. *Zwarte West-Indische Tor.* LIN. (*) Gen. 173.
—— 30. *Blaauw West-Indisch Torretje.* LIN. (*) Gen. 170.
—— 31. *Vuil-bruine West-Indische Snuit-Tor.* LIN. (*). Gen. 177.

TABULA LXXXIX.

Coleoptera varia cet.

Num. 1 & 2. Vermes aquatici, Dytisci maximi Larvæ, quibus pedes, contra quam his redditi sunt iconismis, in dorso collocati.
—— 3 & 4. Gryllus Talpa pratorum dictus. *Gryllotalpa* LIN. *Gen.* 194. sp. 19.
—— 5—7. Cervi volantis, in Germania satis frequenter obvii, præcedentibusque binis tabulis jamjam expressi, metamorphosis. Scar. *Cervus* LIN. *Gen.* 170. sp. 58.
—— 8. Scarabæus quem vulgo Cervi volantis feminam esse perhibent, specie vere distinctus. LIN. sp. 58β.
—— 9—13. Scarabæus rhinoceros nostras, ejusque femina & metamorphosis. *Nasicornis* LIN. sp. 7.
—— 14—18. Scarabæus molitor s. Dunorum verus, utriusque sexus, & tota ejusdem metamorphosis. *Fullo* LIN. sp. 46.
—— 19—21. Testacea præcedentis varietas. LIN. eodem.
—— 22. Scarabæus molitor gryseus, ad *Melolontham* LIN. sp. 43. præcedenti quoque tabula expressum, pariter referendus.

LXXXIX. TAFEREEL.

Verschillende Torren enz.

Num. 1 & 2. *Waterwormen van de grootste Inlandsche zwarte Water-Tor,* Dytiscus LIN. *welks voeten eigentlyk hier verkeerd verbeeld, en op den rug geplaatst moesten zyn.*
—— 3 *en* 4. *De Veen-Mol.* LIN. Gen. 194. Gryllotalpa. *sp.* 19.
—— 5—7. *Het vliegend Hart en deszelfs verandering, in Duitschland gemeen vallende, en op de twee voorige Taf. reeds verbeeld zynde.* LIN. Gen. 170. Cervus *sp.* 58.
—— 8. *Het zoogenoemde Wyfje der voorige, doch een geheel verschillend soort zynde.* LIN. *als vooren sp.* 58β.
—— 9—13. *Inlandsche Renoceros of Neushoorn-Tor, nevens het Wyfje en derzelver verandering.* LIN. Gen. *als vooren* Nasicornis. *sp.* 7.
—— 14—18. *De rechte zwarte Inlandsche Duin- of Zee-Molenaar, beider Geslacht, en verandering.* LIN. Gen. *als vooren.* Fullo *sp.* 46.
—— 19—21. *De Roode soort, welke koleur maar alleen toevallig is.* LIN. *als vooren.*
—— 22. *Graauwe Molenaar-Tor, waarschynelyk ook niet anders als de* Melolontha. LIN. *sp.* 43. *op voorige Taf. reets verbeeld.*

TABULA XC.

Coleoptera exotica.

Num. 1 & 2. Scarabæus nigro purpurascens, Americanus. LIN. (*) *Gen.* 170.
—— 3 & 4. Scarabæus permagnus, *Taurus volans* dictus, Surinamensis. *Simson* LIN. sp. 3.
—— 5 & 6. Scarabæus Americanus, purpurascente niger, costatus subtiliterque punctatus. LIN. (*).
—— 7 & 8. Cerambyces Americani, Capricorni ligni litterati dicti. *Longimani* LIN. *Gen.* 179. sp. 1. Varietates.
—— 9. Tertia Cerambycis *Longimani* LIN. varietas.

XC. TAFEREEL.

Uitlandsche Torren enz.

Num. 1 *en* 2. *Paarschachtig bruin-roschkleurige Tor, uit West-Indien.* LIN. (*) Gen. 170.
—— 3 *en* 4. *De groote vliegende Stier, van Surinamen.* LIN. Gen. *als vooren.* Simson *sp.* 3.
—— 5 *en* 6. *West-Indische donker bruine, fyn zwartgestipte en geribde Tor.* LIN. (*) Gen. *als vooren.*
—— 7 *en* 8. *West-Indische Letterhoute-Bok-Tor.* LIN. Gen. 179. *Varieteiten der* Longimanus *sp.* 1.
—— 9. *Derde soort der voorige.* LIN. Gen. *als vooren* Longimanus. *sp.* 1.

TABULA XCI.

Coleoptera exotica.

Num. 1 & 2. Cerambyx testaceus. LIN. (*) *Gen.* 179.
—— 3. Scarabæus Taurus, præcedenti quoque Tabula delineatus, hic a superiori latere spectandus, & colore aliquantum differens. *Simson* LIN. *Gen.* 170. sp. 3.
—— 4 & 5. Scarabæus luteus, lævis. LIN. (*).
—— 6 & 7. Insectum anomalum, saturate viride, ad *Cimices* forte *Gryllosve* referendum.
—— 8 & 9. Cerambyx ligni litterati ab iis, quos præcedens sistit Tabula, iterum diversus. *Longimani* LIN. *Gen.* 179. sp. 1. varietas.

XCI. TAFEREEL.

Uitlandsche Torren enz.

Num. 1 *en* 2. *Donker-roode Bok-Tor.* LIN. (*) Gen. 179.
—— 3. *Op de voorige Taf. reeds verbeelde vliegende Stier, hier van boven te zien, en in kleur verschillende.* LIN. Gen. 170. Simson. *sp.* 3.
—— 4 *en* 5. *Gladde geele Tor.* LIN. (*) Gen. 170.
—— 6 *en* 7. *Doker vuil-groen Water-diertje, zekerlyk tot de* Cimices *of* Grilli *behoorende.*
—— 8 *en* 9. *Wederom met de op voorige Taf. iets verschillende Letterhoute-Bok.* LIN. Gen. 179. *varieteit der* Longimanus. *sp.* 1.

TABULA XCII.

Coleoptera exotica & Europæa varia.

Num. 1—3. Cerambyx europæus, exsolete ater, cum metamorphosi. *Cerdo* Lin. *Gen.* 179. sp. 26.
—— 4 & 5. Cerambyx idem exsolete ater, ejusque Larva.
—— 6. Cerambyx parvulus, ater, europeæ originis. Lin. (*) ad idem Genus.
—— 7. Cerambyx longicornis, rubescente cinereus. *Ædilis* Lin. sp. 24.
—— 8 & 9. Cerambyx gryseus, nigro punctatus. *Carcharias* Lin. sp. 34.
—— 10. Cerambyx europæus, citrei mali odore. *Moschatus* Lin. sp. 22.
—— 11. Cerambyx cupreo auratus, præcedentis varietas.
—— 12. Cerambyx viridis, auro refulgens, *Moschati* quoque varietas.
—— 13. Cerambyx minor, viridis, capite fulvo; Lin. (*). ad idem Genus.
—— 14 & 15. Cerambyx cœruleo auratus, *Moschato* affinis.
—— 16 & 17. Cerambyces minores, miniacei coloris. *Sanguineus* Lin. sp. 51.
—— 18. Cerambyx nostras, cinereo fuscus, nebulosus. *Germanus* Lin. *Faun. su. ed. II.* n. 659.
—— 19. Leptura europæa, dilute flava, nigroque maculata. *Attenuata* Lin. *Gen.* 180. sp. 11.
—— 20. Leptura europæa, nigra, flavo picta. *Arietis* Lin. sp. 20.
—— 21. Cerambyx inquilinus, niger, flavo pictus. *Scalaris* Lin. *Gen.* 179. sp. 35.
—— 22. Cicindela nostras. *Hybrida* Lin. *Gen.* 183. sp. 2.
—— 23. Diversa a præcedenti species. *Germanica* Lin. sp. 3.
—— 24. Cerambyx europæus fuscus, albo maculatus. Lin. (*) *Gen.* 179.
—— 25. Carabus nostras, viridissimus. Lin. (*) *Gen.* 186.
—— 26. Carabus viridi auratus. *Sycophanta* Lin. sp. 9.
—— 27. Carabus fusco ater, subaureolus, cœruleoque refulgens. Lin. (*).
—— 28. Chrysomela nigra, luteo notata. Lin. (*) *Gen.* 179.
—— 29. Silpha *Vespillo* Lin. *Gen.* 173. sp. 1.
—— 30. Scarabæus auratus s. cornutus dictus, nostras. *Auratus* Lin. *Gen.* 170. sp. 52.
—— 31. Scarabæus simetarius, cornutus, nostras. *Lunaris* Lin. sp. 8.
—— 32. Scarabæus simetarius, thorace utrinque cornuto, nostras. *Typhœus* Lin. sp. 6.
—— 33. Scarabæus molitor, subrufus, nostras; præcedenti jamjam Tabula exhibitus. *Melolontha* Lin. sp. 43.
—— 34 & 35. Carabi atri, diversi. Lin. *Gen.* 186.
—— 36. Scarabæus majalis niger, nostras. Meloë *Proscarabæus* Lin. *Gen.* 188. sp. 1.
—— 37. Scarabæus parvulus, gryseo auratus. Lin. *Gen.* 170.
—— 38. Silphæ species. *Thoracica* Lin. *Gen.* 173. sp. 13.
—— 39. Alia Silphæ species. *Obscura* Lin. sp. 17?

XCII. TAFEREEL.

In- en Uitlandsche verschillende Torren enz.

Num. 1—3. *Inlandsche vaalzwarte Bok-Tor en deszelfs verandering.* Lin. Gen. 179. Cerdo. *sp.* 26.
—— 4 *en* 5. *Vaal-bruine Bok-Tor en Worm.* Lin. (*) Gen. *als vooren.*
—— 6. *Inlands zwart Bokje.* Lin. (*) Gen. *als vooren.*
—— 7. *Vreemd roschgraauw lang-gehoorend Bokje.* Lin. Gen. *als vooren* Ædilis. *sp.* 24.
—— 8 *en* 9. *Licht rosch, zwart gespikkelde Bok.* Lin. (*). Gen. *als vooren, varieteit der* Carcharias. *sp.* 34.
—— 10. *Inlandsche Citroen-Bok.* Lin. Gen. *als vooren.* Moschata. *sp.* 22.
—— 11. *Rosch-roode, goude Kantvleugels hebbende Bok.* Lin. (*) Gen. *als vooren.*
—— 12. *Groene, goudstrepig weerschynende Bok.* Lin. (*) Gen. *als vooren.*
—— 13. *Blaauw en geelhoofdig Bokje.* Lin. (*) Gen. *als vooren.*
—— 14 *en* 15. *Blaauwe, goud-kantstrepige Bok.* Lin. (*) Gen. *als vooren.*
—— 16 *en* 17. *Inlandsche roode Bokjes.* Lin. Gen. *als vooren.* Sanguineus. *sp.* 51.
—— 18. *Inlandsch bruin aschkleurig gevlakt Bokje.* Lin. (*) Gen. *als vooren. In de* Fauna suec. *Ed.* 2. Germanus *sp.* 659.
—— 19. *Inlandsch lichtgeel en zwart Bokje.* Lin. Gen. 180. Attenuata. *sp.* 11.
—— 20. *Inlandsch donkerbruin, en lichtgeel gevlakt Bokje.* Lin. Gen. *als vooren.* Arietis. *sp.* 20.
—— 21. *Inlandsch geel en zwart gevlakt Bokje.* Lin. Gen. 179. Scalaris *sp.* 35.
—— 22. *Inlandsche Zantlooper.* Lin. Gen. 183. Hybrida. *sp.* 2.
—— 23. *Verschillende als vooren.* Lin. Gen. *als vooren.* Germanica *sp.* 3.
—— 24. *Inlandsche bruine, witgevlakte Bok.* Lin. (*) Gen. 179.
—— 25. *Inlandsche groene Scharbyter.* Lin. (*) Gen. 186.
—— 26. *Groene goudkleurige Scharbyter.* Lin. Gen. *als vooren.* Sycopanta *sp.* 9.
—— 27. *Bruinachtig, goud-gestreepte en blaauw weerschynende Scharbyter.* Lin. Gen. *als vooren.*
—— 28. *Bruine oranje-vlakkige Tor.* Lin. (*) Gen. 176.
—— 29. *De Inlandsche Mollegraver.* Lin. Gen. 173. Vespilo *sp.* 1.
—— 30. *Inlandsche goude Tor of Hoorentooren.* Lin. Gen. 170. Auratus *sp.* 52.
—— 31. *Inlandsche gehoornde Vulnis-Tor.* Lin. Gen. *als vooren.* Lunaris *sp.* 8.
—— 32. *Inlandsche dubbeld gehoornde Vulnis-Tor.* Lin. Gen. *als vooren.* Typhœus. *sp.* 6.
—— 33. *Inlandsche roschkleurige Molenaar; reeds op voorige Taf. verbeeld.* Lin. Gen. *als vooren.* Melolontha *sp.* 43.
—— 34. *Zwarte Scharbyters.* Lin. Gen. 186.
—— 35. *Verschillende zwarte Scharbyter.* Lin. Gen. *als vooren.*
—— 36. *Inlandsche zwarte Mey-kever.* Lin. Gen. 188. Proscarabæus *sp.* 1.
—— 37. *Rosch-goudkleurig Torretje.* Lin. (*) Gen. 170.
—— 38. *Schilpad-Torretje.* Lin. Gen. 173. Thoracica *sp.* 13.
—— 39. *Tweede soort.* Lin. (*) Gen. *als vooren.*

TABULA XCIII.

Cerambyces exotici, aliaque.

Num. 1. Cerambyx subovatus, ater. Ad Lin. (*) *Gen.* 179.
—— 2. Cerambyx gracilior, ater. Lin. (*).
—— 3. Cerambyx fuscus, flavis maculis. Lin. (*).
—— 4. Cerambyx prasini coloris. Lin. (*).
—— 5. Cerambyx ater. Lin. (*).
—— 6. Cerambyx Indicus, nigricans, fasciis luteis. Lin. (*).
—— 7. Cerambyx fusco testaceus, nigro nebulosus. Lin. (*).
—— 8. Cerambyx luteus, nigroque notatus. antennis prælongis. Lin. (*).
—— 9. Cerambyx flavus, ocellis nigris signatus. Lin. (*).
—— 10. Cerambyx ater, fulvo fasciatus, Capensis. Lin. (*).
—— 11. Cerambyx cyaneus, antice fulvus. Lin. (*)
—— 12. Cerambyx ater, thorace spinoso. Lin. (*).
—— 13. Cerambyx fasciis longitudinalibus holosericeis atris, aureisque alternis versicolor. Lin. (*).
—— 14. Cerambyx luteo gryseus. Lin. (*).
—— 15. Cerambyx luteo fulvescens, elytris striatis. Lin. (*).
—— 16. Cerambyx nigricans, elytra albis punctis distinctus, capite fulvus. Lin. (*).
—— 17. Cerambyx testaceus, nigro varius. Lin. (*).
—— 18. Cerambyx fusco niger, fasciis auratis longitudinalibus, capite atro. Lin. (*).

XCIII. TAFEREEL.

Uitlandsche Bok-Torren enz.

Num. 1. *Zwarte rondlyvige Bok-Tor.* Lin. (*) Gen. 179.
—— 2. *Zwarte smalle Bok-Tor.* Lin. (*) *als vooren.*
—— 3. *Bruine, geelgevlakte.* Lin. (*) *Idem.*
—— 4. *Grasgroene.* Lin. (*) *Id.*
—— 5. *Zwarte.* Lin. (*) *Id.*
—— 6. *Donkerbruine, en geelgevlakte Oost-Indische.* Lin. (*) *Id.*
—— 7. *Donker-roschkleurige, zwartgetekende.* Lin. (*) *Id.*
—— 8. *Hooggeele, zwartgevlakte en langgehoornde.* Lin. (*) *Id.*
—— 9. *Lichtgeele, zwartgeoogde.* Lin. (*) *Id.*
—— 10. *Zwarte, roodgevlakte, van de Kaap de Goede-Hoop.* Lin. (*) *Id.*
—— 11. *Geel en blaauwe.* Lin. (*) *Id.*
—— 12. *Zwarte doornachtige.* Lin. (*) *Id.*
—— 13. *Fluweel-zwarte en blinkend goudkleurig gestreepte.* Lin. (*) *Id.*
—— 14. *Hooggeele.* Lin. (*) *Id.*
—— 15. *Naar 't oranje overhellende en gehoorende.* Lin. (*) *Id.*
—— 16. *Bruine, witgespikkelde en geelhoofdige.* Lin. (*) *Id.*
—— 17. *Roschkleurige, zwart-gespikkelde.* Lin. (*) *Id.*
—— 18. *Zwarthoofdige, vaalbruine en blinkend-goudgestreepte.* Lin. (*) *Id.*

—— 19. Cerambyx læte viridis, thorace ſpinoſo. Lin. (*).
—— 20. Cerambyx fuſcus, cano maculoſus. Lin. (*).
—— 21. Cerambyx cyaneus, pedibus flavis. Lin. (*).
—— 22. Cerambyx ſubniger, linea elytrorum obliquata, lutea. Lin. (*).
—— 23. Cerambyx gryſeus, nigro pictus. Lin. (*).
—— 24. Cerambyx ſordide niger. Lin. (*).
—— 25. Cerambyx pulchre cyaneus. Lin. (*).
—— 26. Carabus ater, thorace utrinque mucronato. Lin. (*). Gen. 186?
—— 27. Carabus ater, elytris porcatis. Lin. (*).
—— 28. Carabus alius, itidem ater. Lin. (*).
—— 29. Scarabæus capitis clypeo crenato, Indiæ Orientalis & Hiſpaniæ incola. Lin. (*) *Gen.* 170.
—— 30. Silphis affine Inſectum atrum, flavo commaculatum. Lin. (*). *Gen.* 176?

Num. 19. *Lichtgroene gedoornde Bok-Tor.* Lin. (*). *Id.*
—— 20. *Bruine, aſchgraauw gevlakte.* Lin. (*). *Id.*
—— 21. *Blaauwe, geelvoetige.* Lin. (*). *Id.*
—— 22. *Donkerbruine, geel dwars-geſtreepte.* Lin. (*). *Id.*
—— 23. *Vuil of geelgraauw, zwart getekende.* Lin. (*). *Id.*
—— 24. *Vuil donkerbruine.* Lin. (*). *Id.*
—— 25. *Schoon-blaauwkleurige.* Lin. (*).
—— 26. *Zwart gedoornde Scharbyter-Tor.* Lin. (*) Gen. 186.
—— 27. *Zwarte gevoornde.* Lin. (*) Gen. *als vooren.*
—— 28. *Zwarte dito vaarierende.* Lin. (*). *Id.*
—— 29. *Zwarte zaagkoofdige, in Ooſt-Indien en Spanje vallende.* Lin. (*) Gen. 170.
—— 30. *Zwarte, en geelgevlakt glad Torretje.* Lin. (*). Gen. 176.

TABULA XCIV.

Cerambyces peregrini, aliaque.

Num. 1. Cerambyx ater, flavo virentibus punctis diſtinctus. Lin. (*) *Gen.* 179.
—— 2. Cerambyx gryſeoflaveſcens, nigro pictus. Lin. (*).
—— 3. Cerambyx coffeæ colore. Lin. (*).
—— 4. Cerambyx ſubniger, maculis ex flavo virentibus varius. Lin. (*).
—— 5. Cerambyx teſtaceo, flavo nigroque tricolor. Lin. (*).
—— 6. Cerambyx teſtaceus, elytris apice albo marginatis. Lin. (*).
—— 7. Cerambyx Americanus, teſtaceus, faſcia flava. Lin. (*).
—— 8. Cerambyx ater, albo eleganter pictus. Lin. (*).
—— 9. Cerambyx ſpinoſus, flavus, maculis atomisque nigris conſperſus. Lin. (*).
—— 10. Cerambyx ſpinoſus, ſubniger. Lin. (*).
—— 11. Cerambyx fuſco gryſeus. Lin. (*).
—— 12. Cerambyx gryſeus, nigricante nebuloſus atque pulveratus. Lin. (*).
—— 13. Cerambyx ſubater, rubeſcente macula. Lin. (*).
—— 14. Cerambyx ſubater, faſcia transverſa fulveſcente. Lin. (*).
—— 15. Cerambyx niger, thorace ſexſpinoſo. Lin. (*).
—— 16. Cerambyx rufocinereus, collari punctisque viridibus. Lin. (*).
—— 17. Cerambyx pallio quaſi lacero, viridi flavoque ſtriato amictus. Lin. (*).
—— 18. Cerambyx teſtaceo niger. Lin. (*).
—— 19. Cerambyx ex flavo viridis, nigro nebuloſus pulveratusque. Lin. (*).
—— 20. Cerambyx ſubteſtaceus, ſtriatus. Lin. (*).
—— 21. Cerambyx teſtaceo gryſeus, nigro maculatus atque punctulatus. Lin. (*).
—— 22. Curculio teſtaceo niger, punctatus. Lin. (*) *Gen.* 177.
—— 23. Carabus cœruleus, nigro maculatus. Lin. (*) *Gen.* 186.
—— 24. Tenebrio fuſcogryſeus, nigro punctatus. Lin. (*).
—— 25. Tenebrio cinereus. Lin. (*).

XCIV. TAFEREEL.

Uitlandſche Bok-Torren enz.

Num. 1. *Zwart, geel-groenachtig gevlakte Bok.* Lin. (*). Gen. 179.
—— 2. *Graauw-geele, zwart-getekende.* Lin. (*). *Id.*
—— 3. *Koffy-kleurige.* Lin. (*). *Id.*
—— 4. *Vaalkleurige, groenachtig geel-gevlakte.* Lin. (*). *Id.*
—— 5. *Roode, geele en zwarte Bok.* Lin. (*). *Id.*
—— 6. *Bruinroode, zwartgeſtipte en witte onderkanten aan de vleugels hebbende.* Lin. (*). *Id.*
—— 7. *Bruinroode, geelgevlakte Weſt-Indiſche.* Lin. (*). *Id.*
—— 8. *Zwarte, aardig wit-getekende.* Lin. (*). *Id.*
—— 9. *Geelgroen, zwartvlak en ſtippige, en gedoornde.* Lin. (*) *Id.*
—— 10. *Donkerbruine gedoornde.* Lin. (*). *Id.*
—— 11. *Licht-kaneelkleurige.* Lin. (*). *Id.*
—— 12. *Geelachtige, zwartvlak en ſtippige.* Lin. (*). *Id.*
—— 13. *Donkerbruin, zwarte, en roſchkleurig gevlakte.* Lin. (*). *Id.*
—— 14. *Zwartachtige, roſchgeel-gevlakte.* Lin. (*). *Id.*
—— 15. *Donkerbruine zes-doornige.* Lin. (*). *Id.*
—— 16. *Roſchgraauw, groen halsbandig en vlakkige.* Lin. (*). *Id.*
—— 17. *De afgeſcheurde groene en geelſtreepige Manteldrager.* Lin. (*). *Id.*
—— 18. *Donker roſchroode.* Lin. (*). *Id.*
—— 19. *Groene, zwartvlak en ſtippige, en geelachtige.* Lin. (*). *Id.*
—— 20. *Donker roſchroode, lichtroſch-geſtreepte.* Lin. (*). *Id.*
—— 21. *Licht roſchroode, vaalzwart vlak en ſtippige.* Lin. (*). *Id.*
—— 22. *Donker roſchbruine, geſtipte Snuit-Tor.* Lin. (*). Gen. 177.
—— 23. *Blaauwe, en zwartgevlakte Scharbyter.* Lin. (*). Gen. 186.
—— 24. *Bruingraauwe, en zwartgevlakte Tor.* Lin. (*) Gen. 187.
—— 25. *Lichter graauwe Tor.* Lin. (*). *als vooren.*

TABULA XCV.

Coleoptera exotica varia.

Num. 1. Curculio ſubniger, elytris ſulcatis. Lin. (*). *Gen.* 177.
—— 2. Curculio ſubater, lævis. Lin. (*).
—— 3. Curculio elytris coſtatis, ater, Palmiſtes dictus. Curc. *Palmarum* Lin. ſp. 1.
—— 4. Curculio gryſeo fuſcus, elytris coſtatis. Lin. (*).
—— 5. Curculio nigricans, roſtro hirſuto. Lin. (*).
—— 6. Elater ſubflavus, ſtriatus. Lin. (*) *Gen.* 182.
—— 7. Elater major, ater, elytris ſulcatis. Lin. (*).
—— 8. Elater breviculus, ater, ſtriatus. Lin. (*).
—— 9. Elater teſtaceus, thoracem nigro maculatus, lævis. Lin. (*).
—— 10. Elater minuſculus, ſtriatus, ater. Lin. (*).
—— 11. Bupreſtis flava, nigro picta. Lin. (*) *Gen.* 184.
—— 12. Curculio gryſeofuſceſcens, elytra nigro punctatus ſtriatusque. Lin. (*) *Gen.* 177.
—— 13. Carabus nigricans, elytris porcatis. Lin. (*) *Gen.* 186.
—— 14. Coccinella flava, nigro punctata maculataque. Lin. (*) *Gen.* 175.
—— 15. Coccinella nigra, flavis punctis conſperſa. Lin. (*).
—— 16. Carabus ater, ſulcatus. Lin. (*) *Gen.* 186.
—— 17. Carabus ater, elytris ſtriatis, abdomine permagno. Lin. (*).

XCV. TAFEREEL.

Verſchillende Uitlandſche Torren, enz.

Num. 1. *Donkerbruine, geribde Snuit-Tor.* Lin. (*) Gen. 177.
—— 2. *Donkerbruine, gladde.* Lin. (*). *als vooren.*
—— 3. *Zwarte, geribde. De Palmyt-Tor genaamd.* Lin. Gen. *als vooren* Palmarum. *ſp.* 1.
—— 4. *Geelachtig bruine, geribde.* Lin. (*). Gen. *als vooren.*
—— 5. *Bruine Borſtel-Snuit.* Lin. (*).
—— 6. *Geele, zwartgeſtreepte Knip-Tor.* Lin. (*). Gen. 182.
—— 7. *Zwarte, groote geribde.* Lin. (*). Gen. *als vooren.*
—— 8. *Zwarte, korte, geribde.* Lin. (*). *Id.*
—— 9. *Bruingeele, gladde, op 't hoofd zwartgevlakte.* Lin. (*). *Id.*
—— 10. *Kleine zwarte geribde.* Lin. (*). *Id.*
—— 11. *Geele, zwartgevlakte Tor.* Lin. (*). Gen. 184.
—— 12. *Lichtbruine, zwartgevlakte en fyn geribde Snuit-Tor.* Lin. (*). Gen. 177.
—— 13. *Bruine Scharbyter met geribde dekvleugels.* Lin. (*). Gen. 186.
—— 14. *Lichtgeel en zwartgevlakte Tor.* Lin. (*). Gen. 175.
—— 15. *Vaale, lichtgeel gevlakte Tor.* Lin. (*). *Id.*
—— 16. *Zwarte, geribde Scharbyter.* Lin. (*). Gen. 186.
—— 17. *Zwarte, geribde grootlyvige.* Lin. (*) *Id.*

Num. 18. Bupreftis fubrufa, albo punctata. LIN. (*) *Gen.* 184.
—— 19. Bupreftis viridi ænea, penicillis fulvis obfita, Capenfis. *Fafcicularis* LIN. fp. 9.
—— 20. Chryfomela cærulea, fubtiliter punctata. LIN. (*) *Gen.* 176.
—— 21. Chryfomela fubteftacea, flavis fparfa maculis. LIN. (*).
—— 22. Silphæ aut Caffidæ fpecies atra, clypeo antice albo infignis. (*).
—— 23. Caffidæ fpecies atra. LIN. (*) *Gen.* 174.
—— 24. Cicindela rufefcens, nigro notata. LIN. (*) *Gen.* 183.
—— 25. Cimicis fpecies Americana, fufca, flavo teffulata. LIN. (*) *Gen.* 198.
—— 26. Cimex gryfeofufcus. LIN. (*).
—— 27. Cimex gryfeus, nigro pulveratus. LIN. (*).
—— 28. Cimex corpore angufto, flavus. LIN. (*).
—— 29. Cimex pallide flavo-virens. LIN. (*).
—— 30. Cimex corpore angufto, niger. LIN. (*).
—— 31 & 32. Cimices fufconigri. LIN. (*).
—— 33 & 34. Cimices fufci. LIN. (*).
—— 35 & 36. Cimices fufci, ftria nigra notati. LIN. (*).
—— 37. Cimex elytris dimidiate albis fufcisque. LIN. (*).

Num. 18. *Licht-rofchkleurige, witgevlakte Tor.* LIN. (*). Gen. 148.
—— 19. *Groene, met goudkleurige uitftekende Borftels bezette Tor van de Kaap de goede Hoop.* LIN. Gen. *als vooren* Fafcicularis. *fp.* 9.
—— 20. *Blaauw, fyn geftipt Torretje.* LIN. (*). Gen. 176.
—— 21. *Bruin, lichtgeel gevlakt.* LIN. (*). *Id.*
—— 22. *Zwart, withoofdig Torretje.* LIN. (*).
—— 23. *Zwart Schild-Torretje.* LIN. (*). Gen. 174.
—— 24. *Rofchkleurig, zwart getekend Torretje.* LIN. (*). Gen. 183.
—— 25. *Donkerbruine, geelvlakkige Weegluis-foort, uit Weft-Indien.* LIN. (*). Gen. 198.
—— 26. *Licht-bruinachtige.* LIN. (*) Gen. 198.
—— 27. *Lichtbruine, zwartfpikkelige.* LIN. (*) Gen. *Id.*
—— 28. *Lichtgeele, fmalle.* LIN. (*). *Id.*
—— 29. *Flaauw-groenachtig-geele.* LIN. (*). *Id.*
—— 30. *Zwarte fmalle.* LIN. (*). *Id.*
—— 31 *en* 32. *Donker-graauwbruine.* LIN. (*). *Id.*
—— 33 *en* 34. *Bruine.* LIN. (*). *Id.*
—— 35 *en* 36. *Bruine, zwartgeftreepte.* LIN. (*). *Id.*
—— 37. *Wit en bruin-vleugelige.* LIN. (*). *Id.*

TABULA XCVI.

Infecta varia exotica & inquilina.

Num. 1 & 2. Spheces flavæ, nigro cinctæ. LIN. (*) *Gen.* 215.
—— 3. Tipulæ fpecies. LIN. (*) *Gen.* 221.
—— 4. Vefpa flavo nigroque verficolor. LIN. (*) *Gen.* 216.
—— 5. Hemerobius ex albo virefcens. LIN. (*) *Gen.* 210.
—— 6. Sphex flavo nigroque alternatim fafciata. LIN. (*). *Gen.* 216.
—— 7. Apis bombilans flavis nigrisque zonis varia. LIN. (*). *Gen.* 218.
—— 8. Apis bombilans atra. LIN. (*).
—— 9. Sphex flavo nigroque annulofa. LIN. (*) *Gen.* 215.
—— 10. Ichneumon nigro, flavoque verficolor. LIN. (*). *Gen.* 214.
—— 11. Mufca ftercoraria. LIN. (*). *Gen.* 222.
—— 12. Apis bombilans minoris magnitudinis. LIN. (*) *Gen.* 218.
—— 13. Afilus atro, fulvoque bicolor. *Crabroniformis.* LIN. *Gen.* 227. fp. 3.
—— 14. Hemerobius fingularis. *Lutarius* LIN. *Gen.* 210. fp. 11.
—— 15. Afilus ater, lineis in thorace longitudinalibus albis, abdomine chalibeo. LIN. (*) *Gen.* 227.
—— 16. Sphynx belgica, vulgaris. *Stellatarum* LIN. *Gen.* 204. fp. 26.
—— 17. Ephemera noftratibus *Haft*, *Oeveraas* dicta. *Horaria* LIN. *Gen.* 208. fp. 4.
—— 18. Ichneumonis fpecies. LIN. (*) *Gen.* 215.
—— 19. Cerambyx ater. *Violaceus* LIN. *Gen.* 179. fp. 43.
—— 20. Scorpii aquatici f. Nepæ fpecies. LIN. (*) *Gen.* 197.
—— 21. Scorpius itidem aquaticus. Nepa *cinerea* LIN. fp. 6.
—— 22. Carabus flavus. LIN. (*) *Gen.* 186.
—— 23. Bupreftis fubatra. LIN. (*) *Gen.* 184.
—— 24. Grylli campeftris, vulgaris femina. LIN. *Gen.* 194.
—— 25. Vefpillo talparum fingularis, ex atro fulvoque verficolor, f. Silphæ fpecies. LIN. *Gen.* 173.
—— 26. Scarabæus gryfeofufcefcens. LIN. (*) *Gen.* 170.
—— 27. Scarabæolus flavefcens. LIN. (*) ad idem.
—— 28 & 29. Cimices diverfi duo. LIN. (*) *Gen.* 198.
—— 30–33. Tipularum variæ fpecies. LIN. (*) *Gen.* 221.
—— 34–38. Gryllorum ad Locuftarum LIN. (*) *Gen.* 194. tribum pertinentium varia fpecimina.
—— 39 & 40. Grylli Tettigoniæ, ex eodem *Gen.* LIN. (*).
—— 41. Gryllus *nafutus.* LIN. fp. 11.
—— 42–44. Grylli imperfecti f. nondum adulti.
—— 45. Folii ambulantis fpecies; Gryllus *religiofus.* LIN. fp. 5.
—— 46. Grylli fpecies. *Turritus* LIN. fp. 12?
—— 47. Locuftæ fpecies fecundum LIN. (*) quoque.

XCVI. TAFEREEL.

Varieerende In- en Uitlandfche.

Num. 1 *en* 2. *Geele, en geel en zwart-gebande Wefpen.* LIN. (*) Gen. 216.
—— 3. *Speketer-Muggen.* LIN. (*) Gen. 221.
—— 4. *Zwarte en geele Wefp.* LIN. (*) Gen. 215.
—— 5. *Licht-zeegroen, Gaasje.* LIN. (*) Gen. 210.
—— 6. *Zwart en geel-gebande Wefp.* LIN. (*) Gen. 215.
—— 7. *Geel en zwart-gebande Hommel.* LIN. (*) Gen. 218.
—— 8. *Zwarte Hommel.* LIN. (*). *Id.*
—— 9. *Geel en zwartgeringde Baftaard Wefp.* LIN. (*). Gen. 218.
—— 10. *Zwarte en vuilgeele Staart-Wefp.* LIN. (*) Gen. 214.
—— 11. *Vulnis-Vlieg.* LIN. (*) Gen. 222.
—— 12. *Kleine Hommel-Vlieg.* LIN. (*) Gen. 218.
—— 13. *Donkergeele en zwarte Wolf-Vlieg.* LIN. Gen. 227. Crabroniformis. *fp.* 3.
—— 14. *Vreemde Vlieg.* LIN. Gen. 210. Lutarius. *fp.* 11.
—— 15. *Zwart en witgeftreepte en blaauwe Wolf-Vlieg.* LIN. (*) Gen. 227.
—— 16. *Gemeene Inlandfche Nacht-Kapel; Onruft-foort.* LIN. Gen. 204. Stellatarum. *fp.* 26.
—— 17. *Haaft of Oever-Aas.* LIN. Gen. 208. Horaria. *fp.* 4.
—— 18. *Staart-Wefp.* LIN. (*) Gen. 215.
—— 19. *Zwart Bok-Torretje.* LIN. Gen. 179. Violaceus. *fp.* 43.
—— 20. *Water Schorpioen-foort.* LIN. (*) Gen. 197.
—— 21. *Water-Schorpioen.* LIN. Gen. *als vooren.* Cinerea. *fp.* 6.
—— 22. *Geele Scharbyter.* LIN. (*) Gen. 186.
—— 23. *Vaalbruin-kleurige Tor.* LIN. (*). Gen. 184.
—— 24. *Gemeene Wyfjes Veld-krekel.* LIN. Gen. 194.
—— 25. *Zwarte en geele vreemde Molle-graver.* LIN. Gen. 173.
—— 26. *Licht-bruingraauwe Tor.* LIN. (*) Gen. 170.
—— 27. *Geel Torretje.* LIN. (*) Gen. *als vooren.*
—— 28 *en* 29. *Twee varieerende Weegluis-foorten.* LIN. (*) Gen. 198.
—— 30–33. *Varieerende Spekeeters.* LIN. (*). Gen. 221.
—— 34–38. *Verfchillende Sprinkhaanen.* LIN. (*). Gen. 194. Locuftæ *fp.*
—— 39 *en* 40. *Als vooren.* LIN. (*) *als vooren.* Tettigoniæ. *fp.*
—— 41. *Als vooren.* LIN. *als vooren.* Nafutus. *fp.* 11.
—— 42–44. *Onvolwaffe foorten.*
—— 45. *Wandelend Blad.* LIN. Gen. *als vooren.* Religiofus. *fp.* 5.
—— 46. *Sprinkhaan-foort.* LIN. Gen. *als vooren.* Turritus. *fp.* 12?
—— 47. *Varierende Sprinkhaan.* LIN. (*) *als vooren* Locufta. *fp.*

TABULA XCVII.

Cimicum fpecies, Infectaque nonnulla alia.

Num. 1. Infectum cimicoides, nigricans, e Caraborum forte familia. LIN. (*) *Gen.* 186?

XCVII. TAFEREEL.

Verfchillende Wandluizen, enz.

Num. 1. *Donkerbruine, waarfchynelyk, Scharbyter.* LIN. (*). Gen. 186?

Num. 2. Cimex femoribus rubris, nigro lineatis. Lin. (*) ad *Gen.* 198.
—— 3. Cimex elytris dimidiate luteis fuſcisque. Lin. (*) eodem.
—— 4. Coleopterum ſubatrum, pedibus quatuor hirſutis; forte Carabus. Lin. (*) *Gen.* 186?
—— 5. Cimex ater, abdomine ſubteſtaceo. Lin. (*) *Gen.* 198.
—— 6. Cimex totus ater. Lin. (*).
—— 7. Coleopteron atrum, pedibus anticis hirtis. Lin. (*) *Gen.* 186.
—— 8. Inſectum ad Lepturas accedens, ſingulare. Lin. (*) *Gen.* 180?
—— 9. Coleopteron atrum, corpore ovato, craſſo. Lin. (*) *Gen.* 187?
—— 10. Coleopteron atrum, rubro maculoſum. Lin. (*) *Gen.* 176?
—— 11. Inſectum atrum, vel Carabi vel Cerambycis ſpecies. Lin. (*) *Gen.* 186.
—— 12. Cimex fuſcus, flavo marginatus. Lin. (*) *Gen.* 198.
—— 13. Cimex ater, viridi faſciatus. Lin. (*) Item.
—— 14. Apis bombylans ſ. Bombylius e murino, nigro flavoque verſicolor. Lin. (*) *Gen.* 218.
—— 15. Bombylius gryſeo teſtaceus. Lin. (*).
—— 16. Bombylius ater, alis viridantibus. Lin. (*).
—— 17. Bombylius ater, zona flava, alis fuſcis. Lin. (*).
—— 18. Bombylius ater, abdomine flavo. Lin. (*).
—— 19. Bombylius flaveſcens, zona medii corporis exſolete nigra. Lin. (*).
—— 20. Bombylius ater, alis fuſcis. Lin. (*).
—— 21 & 22. Cimex fuſcus, pedibus poſticis magnis craſſisque. Lin. (*) *Gen* 198.
—— 23. Cimex nigricans. Lin. (*).
—— 24 & 25. Cimex brunneo ater. Lin. (*).
—— 26 & 27. Cimex luteo nigricans. Lin. (*). Hic in dorſo elytris inſtructus videtur, Coleopterorum in modum.
—— 28 & 29. Cimex fuſcus, alis luteſcentibus. Lin. (*).
—— 30 & 31. Cimex nigricans, elytris extremitate ſordide flavis. Lin. (*).
—— 32. Cimex luteo gryſeus, fuſco diſcolor. Lin. (*).
—— 33 & 34. Cimex nigro cineraſcens. Lin. (*).
—— 35. Cimex incanus, elytris extremo nigris, albido punctatis, alis flavis, baſi rubris. Lin. (*).
—— 36 & 37. Inſectum lutei coloris, alis flavis, ad Coleoptera, cimicesve referendum. Lin. (*).

Not. *Ad hanc & proxime præcedentem Tabulam, quæ in Præfatione diximus, conferenda ſunt.*

Num. 2. *Wandluis met donker-roode en zwart-geſtreepte Dy-beenen.* Lin. (*). Gen. 198.
—— 3. *Wandluis met half donker-geele en bruine vleugels.* Lin. (*). Gen. *als vooren.*
—— 4. *Zwartachtige Tor met vier haarige voeten.* Lin. (*). Gen. 186?
—— 5. *Wandluis met een zwart voor- en roſchrood achter-lyf.* Lin. (*). Gen. 198.
—— 6. *Wandluis met een zwart lyf.* Lin. (*). Gen. *als vooren.*
—— 7. *Zwarte Tor met ruige voorvoeten.* Lin. (*). Gen. 186?
—— 8. *Vreemde zwarte Baſtaard-Bok.* Lin. (*). Gen. 180?
—— 9. *Zwarte, dikke rondlyvige Tor.* Lin. (*) Gen. 187?
—— 10. *Zwarte, roodgevlakte Tor.* Lin. (*) Gen. 176?
—— 11. *Zwarte Scharbyter, of Bok-Torretje.* Lin. (*) Gen. 186?
—— 12. *Wandluis, bruin met een geele rand.* Lin. (*) Gen. 198.
—— 13. *Zwarte, en groen gebande Wandluis.* Lin. (*) Gen. *als vooren.*
—— 14. *Muisvaal, zwarte en geel-geringde Hommel.* Lin. (*) Gen. 218.
—— 15. *Geelachtig roſchkleurige.* Lin. (*) Gen. *als vooren.*
—— 16. *Zwarte, donker-groen vleugelige.* Lin. (*). *ibid.*
—— 17. *Zwarte, licht-geel gebande en bruin-vleugelige.* Lin. (*) *ibid.*
—— 18. *Zwarte en geel-achterlyvige.* Lin. (*). *ibid.*
—— 19. *Licht-geele met een vaal-zwarte middelband.* Lin. (*). *ibid.*
—— 20. *Zwarte, bruin-vleugelige.* Lin. (*). *ibid.*
—— 21 *&* 22. *Bruine, lompe dikke achtervoeten hebbende Wandluis.* Lin. (*). 198.
—— 23. *Donker-bruine.* Lin. (*). *ibid.*
—— 24 *&* 25. *Donker-koffykleurige.* Lin. (*). *ibid.*
—— 26 *&* 27. *Geel-bruine.* Lin. (*). *ibid. Doch heeft op de bovenzyde, naar het ſchynt, harde dekvleugels?*
—— 28 *en* 29. *Bruine, geelachtig-roſchkleurige vleugels hebbende.* Lin. (*) 198.
—— 30 *en* 31. *Donker-bruine, met vuil-geelpuntige bovevleugels.* Lin. (*). *ibid.*
—— 32. *Vuil-geel en bruin-gebande.* Lin. (*). *ibid.*
—— 33 *en* 34. *Graauwe en zwarte.* Lin. (*). *ibid.*
—— 35. *Meeſt aſchkleurige, witte of aſchkleurige, en zwart en wit geſtipte boven- en roode en geele ondervleugels hebbende.* Lin. (*). *ibid.*
—— 36 *en* 37. *Oranjekleurig, geelvleugelig diertje; mogelyk een Tor-ſoort of Wandluis.* Lin.?

Zie over deze en de voorige Tafereel onze Voorreden.

TABULA XCVIII.

Nidus Veſparum Americanarum & ipſæ ſimul Veſpæ.

Veſpæ Surinamenſes; *Maribous* dictæ & nidus quem conſtruere callent.

XCVIII. TAFEREEL.

Marribons-Weſpen, Neſt en Weſpen.

Surinaamſche Marribons *Weſpen en derzelver Neſten.*

TABULA XCIX.

Aranei, aliaque.

Num. 1. Formicæ alatæ ſpecies ſeu potius Veſpa Americana, purpuraſcente nigra. Lin. (*) *Gen.* 216.
—— 2. A præcedenti vix diverſa alia. (*).
—— 3. Aſilus exoticus. Lin. (*) *Gen.* 227.
—— 4. Veſpæ impennis ſ. Mutillæ ſpecies Americana. Lin. (*) *Gen.* 219.
—— 5. Formica Americana vulgaris. Lin. (*) *Gen.* 218.
—— 6. Formica Americana, macrocephala. *Cephalotes* Lin. ſp. 14.
—— 7. Formica Americana, ſingularis. *Atrata* Lin. ſp. 15.
—— 8. Mutilla major, Americana. Lin. (*) *Gen.* 219.
—— 9. Araneus maximus, Indicus, fuſci coloris, corpore anguſtiori. Lin. (*) *Gen.* 237.
—— 10. Aranea Indica, fuſca, abdomine brevi, aſt acuto tamen. Lin. (*).
—— 11. Aranea Indica, obſolete nigra, corpore annuloſo. Lin. (*).
—— 12. Aranea Indica, fuſca, capite lobato. Lin. (*).
—— 13. Aranea Scorpioides, ex India Orientali. Phalangium *reniforme* Lin. *Gen.* 286. ſp. 3.
—— 13*. Ovarium Araneæ.
—— 14. Phalangium corpore craſſo, ovato. Lin. (*). *Gen.* 236.

XCIX. TAFEREEL.

Spinnekoppen, enz.

Num. 1. *Rood-bruine vliegende Mier of Weſp, uit Weſt-Indiën.* Lin. (*) Gen. 216.
—— 2. *Idem weinig verſchillende.*
—— 3. *Uitlandſche Wolf-Vlieg.* Lin. (*). Gen. 227.
—— 4. *Ongevleugelde Weſt-Indiſche Weſp.* Lin. (*) Gen. 219.
—— 5. *Gemeene Weſt-Indiſche Mier.* Lin. (*) Gen. 218.
—— 6. *Weſt-Indiſche dikkoppige Mier.* Lin. Gen. *als vooren.* Cephalotes. *ſp.* 14.
—— 7. *Weſt-Indiſche vreemde Mier.* Lin. Gen. *als vooren.* Atrata. *ſp.* 15.
—— 8. *Weſt-Indiſche groote ongevleugelde Weſp.* Lin. (*) Gen. 219.
—— 9. *Groote graauw-bruine Ooſt-Indiſche ſmal-lyvige Spinnekop.* Lin. (*) Gen. 237.
—— 10. *Bruine, kort- doch ſpits-lyvige Ooſt-Indiſche Spinnekop.* Lin. (*) *ibid.*
—— 11. *Vaal-zwarte Ooſt-Indiſche Spinnekop, met een geringd lyf.* Lin. (*). *ibid.*
—— 12. *Bruine knobbelhoofdige Ooſt-Indiſche Spinnekop.* Lin. (*). *ibid.*
—— 13. *Schorpioen-Spin, uit Ooſt-Indiën.* Lin. Gen. 236. Reniforme. *ſp.* 3.
—— 13*. *Eijerneſt van een Spinnekop.*
—— 14. *Dikke rond-lyvige Schorpioen-Spin.* Lin. (*) Gen. 236.

TABULA C.

Mineræ Auri, Argenti, cet.

Num. 1. Minera auri Sumatrana.
—— 2. Specimen ejusdem mineræ adhuc majus.
—— 3. Silex Japonicus, auro nativo intertextus.
—— 4. Silex auro concretus, ex fluvio quodam N. Hispaniæ.
—— 5. Minera auri ex Hungaria.
—— 6. Minera auri, maxime singularis, viridis, ex Orientali India.
—— 7. Minera auro dives, ex Insula Borneo.
—— 8. Minera auri Siamensis.
—— 9. Minera auri ex Sumatrâ insula.
—— 10. Minera auri Americana.
—— 11. Minera auri Americana.
—— 12. Minera auri Americana.
—— 13. Orichalcum nativum, trunci forma e minera pullulans, ex N. Hispania.
—— 14. Minera argenti Japonica.
—— 15. Minera argenti ditissima, Norvegica.
—— 16. Minera argenti nativi Africana.
—— 17. Argentum nativum e Norvegia.
—— 18. Argenti nativi aliud e Norvegia specimen.
—— 19. Minera argenti Germanica.
—— 20. Minera argenti Japonica.
—— 21. Minera argenti nativi ex Norvegia.
—— 22. Minera argenteis lamellis ditissima, Africana.
—— 23. Minera argenti ex Orientali India.
—— 24. Alia argenti minera Indica.
—— 25. Minera auro, argento & cupro gravis, e N. Hispania.
—— 26. Minera argenti Hungarica.
—— 27. Minera auri Americana.
—— 28. Ejusdem speciei minera, aliquatenus tamen diversa.
—— 29. Minera argentea e Virginia.
—— 30. Minera argenti & cupri ferax, Africana.
—— 31. Minera argentifera, Arabica.

C. TAFEREEL.

Goud- en Zilver-Mineraalen, enz.

Num. 1. *Goud-Mineraal, van Sumatra.*
—— 2. *Een nog grooter stuk van het voorgaande.*
—— 3. *Japansche Key-steen, met massief Goud doorgroeid.*
—— 4. *Keysteen, met Goud te zamen gegroeid, uit eene Rivier in Nieuw Spanje.*
—— 5. *Goud-Mineraal, uit Hongaryen.*
—— 6. *Zeldzaam groen Goud-Mineraal, uit Oost-Indiën.*
—— 7. *Ryk Goud-Mineraal, uit het Eiland Borneo.*
—— 8. *Goud-Mineraal, uit Siam.*
—— 9. *Goud-Mineraal, van Sumatra.*
—— 10. *Americaans Goud-Mineraal.*
—— 11. *Goud-Mineraal, uit Nieuw-Spanje.*
—— 12. *Goud-Mineraal, uit Amerika.*
—— 13. *Natuurlyk geel Koper-Mineraal, in een dikke stam of tronk uitgegroeid, van Nieuw-Spanje.*
—— 14. *Zilver-Mineraal, uit Japan.*
—— 15. *Zeer ryk Zilver-Mineraal, uit Noorwegen.*
—— 16. *Zuiver Zilver-Ertz, uit Afrika.*
—— 17. *Natuurlyk Zilver, uit Noorwegen.*
—— 18. *Een ander stuk natuurlyk Zilver-Ertz, uit Noorwegen.*
—— 19. *Zilver-Mineraal, uit Duitschland.*
—— 20. *Zilver-Mineraal, uit Japan.*
—— 21. *Natuurlyk gegroeid Zilver, uit Noorwegen.*
—— 22. *Ongemeen ryk en bladerachtig Zilver-Mineraal, uit Afrika.*
—— 23. *Zilver-Mineraal, uit Oost-Indiën.*
—— 24. *Ander Zilver-Ertz, uit Oost-Indiën.*
—— 25. *Goud, Zilver- en Koperhoudende Ertz, uit Nieuw-Spanje.*
—— 26. *Zilver-Ertz, uit Hongaryen.*
—— 27. *Goud-Mineraal, uit Amerika.*
—— 28. *Goud-Ertz, van gelyke soort, doch in sommige deelen verschillende.*
—— 29. *Zilver-Mineraal, uit Virginiën.*
—— 30. *Zilver- en Koperhoudende-Ertz, uit Afrika.*
—— 31. *Zilver-Ertz, uit Arabiën.*

TABULA CI.

Mineræ variæ cet.

Num. 1. Cupri minera ex N. Hispania.
—— 2. Minera cupri Mexicana.
—— 3. Minera cupri Norvegica.
—— 4. Minera cupri cristallina, rarissima.
—— 5. Minera cupri e Virginia.
—— 6. Cuprum nativum ex Suecia.
—— 7. Cuprum nativum ex Japonia.
—— 8. Cuprum nativum, cum Cinnabari junctum, ex Japonia.
—— 9. Cuprum nativum Siamense, quod ibi loci *Gans* vocatur metallum.
—— 10. Cuprum nativum, Chinense.
—— 11. Minera cupri Mexicana.
—— 12. Cuprum nativum ex Hybernia.
—— 13. Solea muli e ferro in cuprum versa.
—— 14 & 15. Fragmenta Ferri equini in cuprum transmutati e Norvegia.
—— 16. Patera ferri in cuprum versa, ex Hungaria.
—— 17. Lignum in cuprum mutatum.
—— 18. Cinnabaris nativa, Japonica.
—— 19. Alia cinnabaris Minera, itidem Japonica.
—— 20. Minera cinnabari dives, Hungarica.
—— 21. Minera hydrargyro fœta, Chinensis.
—— 22. Minera stanni crystallina, Anglica.
—— 23. Minera stanni crystallina, Indica.
—— 24. Alia mineræ stanni Malaccensis species.
—— 25. Pyrites cupri ferax ex Suecia.
—— 26. Minera Zinci Germanica.
—— 27. Minera argento, cupro atque plumbo remixta ex N. Hispania.
—— 28. Pyrites figuratus s. marcasita, Goslariensis.
—— 29. Marcasita figuræ diversæ, ex Germania.
—— 30. Grana cinnabaris nativæ ex Japonia.
—— 31. Grana cupri virginei ex Suecia.

CI. TAFEREEL.

Verschillende Mineraalen, enz.

Num. 1. *Koper-Ertz, uit Nieuw Spanje.*
—— 2. *Koper-Mineraal, uit Mexico.*
—— 3. *Koper-Ertz, uit Noorwegen.*
—— 4. *Zeer raar Kristalachtig Koper-Ertz.*
—— 5. *Koper-Ertz, uit Virginiën.*
—— 6. *Natuurlyk gegroeid Koper, uit Zweeden.*
—— 7. *Natuurlyk gegroeid Koper, uit Japan.*
—— 8. *Natuurlyk gegroeid Koper en Cinaber, uit Japan.*
—— 9. *Natuurlyk gegroeid Koper uit Siam, Metaal genoemd* GANS.
—— 10. *Natuurlyk gegroeid Koper, uit China.*
—— 11. *Koper-Mineraal, uit Mexico.*
—— 12. *Natuurlyk gegroeid Koper, uit Ierland.*
—— 13. *Hoef-yzer van een' Muil-Ezel in Koper veranderd.*
—— 14 & 15. *Stukken van een gebrooken Paarde-Hoef-yzer, in Koper veranderd, uit Noorwegen.*
—— 16. *Schaaltje uit Hongarysch-Yzer, in Koper veranderd.*
—— 17. *Hout in Koper veranderd.*
—— 18. *Natuurlyke Cinnaber, uit Japan.*
—— 19. *Ander Cinnaber-Ertz, uit Japan.*
—— 20. *Cinnaber-Mineraal, uit Hongaryen.*
—— 21. *Kwikzilver-Ertz, uit China.*
—— 22. *Kristalvormig Tin-Ertz, uit Engeland.*
—— 23. *Kristalvormig Tin-Ertz, uit Oost-Indiën.*
—— 24. *Ander soort van Malaksch Tin-Ertz.*
—— 25. *Koperhoudende Zwavel-Ertz, uit Zweeden.*
—— 26. *Spiauter of Zink-Ertz, uit Duitschland.*
—— 27. *Zilver, Koper en Loot-houdende Ertz, uit Nieuw Spanje.*
—— 28. *Kies-Kristallen, of Marcasiet, van Goslar.*
—— 29. *Verschillend gefigureerde Marcasiet, uit Duitschland.*
—— 30. *Natuurlyke Cinnaber-greinen, van Japan.*
—— 31. *Natuurlyke Koper-greinen, uit Zweeden.*

TABULA CII.

Mineræ variæ, cet.

Num. 1. Rupes cristallifera vulgaris, e Saxonia.
—— 2—4. Spati figurati congeries variæ, e Germania.
—— 5 & 6. Cristalli quarzosæ congestæ, ex Hercynia.
—— 7. Minera plumbi, cupro fœta, e Saxonia.

CII. TAFEREEL.

Verschillende Mineraalen, enz.

Num. 1. *Gemeene Kristal-Moeder, uit Saxen.*
—— 2—4. *Spaat-Druzen, uit Duitschland.*
—— 5 *en* 6. *Druzige Quartz-Kristallen van den Haartz.*
—— 7. *Koperhoudend Lood-Ertz, uit Saxen.*

Num. 8.

—— 8. Minera Plumbi criſtallina Chinenſis.
—— 9. Alia mineræ Plumbi ſpecies Chinenſis.
—— 10. Minera Ferri ſimul & Plumbi, Japonica.
—— 11. Minera Ferri Sinica.
—— 12. Minera Ferri Americana.
—— 13. Flos Ferri e Germania.
—— 14. Flos Ferri ex Hungaria.
—— 15. Alia florum Ferri ſpecies Germanica.
—— 16. Ferri minera Africana.
—— 17. Lapidis Lazuli pulcherrimum ſpecimen.
—— 18. Ferri minera Germanica.
—— 19 & 20. Minera Ferri Indica.
—— 21. Argenti gleba ex Sumatra.
—— 22. Alia ex eadem Inſula Argenti minera.
—— 23. Gleba Auro, Argento atque Ferro dives ex N. Hiſpania.
—— 24. Congeries Criſtallorum ex N. Hiſpania.
—— 25. Spathi fragmentum perelegans ex N. Hiſpania.
—— 26. Marcaſita purpurea, auro impraegnata, Ceylonenſis.
—— 27. Minera Argenti pulcherrima, Ceylonenſis.
—— 28. Mineræ Argenti Indicæ alia ſpecies.
—— 29. Mineræ *Vitreæ* dictæ, Argento ditiſſimæ, ſpecies Hungarica.
—— 30. Gleba Argento ditiſſima, Arabica.
—— 31. Minera Auro, Argento Plumboque referta Arabica.
—— 32. Gleba Auro, Argento, Cupro, Plumbo atque Cinnabari gravis, ex N. Hiſpania.
—— 33. Minera Argentum atque Plumbum largitura, ex N. Hiſpania.
—— 34. Plumbi Minera Suecica.
—— 35. Minera Plumbi viridis, Pannonica.
—— 36. Minera Cupri itidem Pannonica.

TABULA CIII.

Foſſilia varia, cet.

Num. 1. Malachitis, quem vocant, pulchrum ſpecimen.
—— 2. Jaſpis rubra.
—— 3 & 4. Maſſa Achatina cava, ab utroque ſpectanda latere.
—— 5–7. Siliculi tres, formæ ſingularis.
—— 8—14. Siliculi variæ naturæ, cemento ſaxoſo conferruminati.
—— 15. Siliculi colore diverſi ex prædictis concretis.
—— 16—19. Lapides ferrarii diverſi.
—— 20. Saxum vulgare cæruleſcens, Quartzo obductum.
—— 21. Siliculus cui ſtellula impreſſa.
—— 22. Lapis ſphæroides, fructum longitudinaliter ſectum referens.

TABULA CIV.

Ætitarum Specimina.

Icones Lapidum Aquilinorum ſ. Ætitarum varii generis.

TABULA CV.

Silices.

Icones Siliculorum quos in formas varias effinxit fors.

TABULA CVI.

Conchylia ex Alpibus Avenionenſibus effoſſa.

Num. 1—11. Strombitarum variæ ſpecies.
12 & 13. Concha a Curioſis *Ficus* dicta.
—— 14—26. Buccinitæ varii.
—— 27. Caſſis parvula.
—— 28—31. Neritit æ.
—— 32–35. Cylindritæ.
—— 35*. Volutæ ſpecies.
—— 36. Conchæ cordiformes ſ. Cardia.
—— 37–50. Ejusdem generis Conchæ.
—— 51 & 52. Arcæ ſpecies.
—— 52–56. Oſtracitæ hirti aliique.
—— 57 & 58. Arca Noachi ſpuria.
—— 59–66. Chamitæ.
—— 67–69. Corallia, Fungitæ dicta.
—— 70 & 71. Conchylia foſſilia minutiſſima.

TABULA CVII.

Conchylia petrificata maximam partem in Germania terra eruta.

Num. 1–3. Strombitæ varii.
—— 4. Nucleus Cochleæ vel terreſtris vel fluviatilis.
—— 5. Cochlita.

Num. 8. *Kriſtalvormig Lood-Ertz, uit China.*
—— 9. *Andere ſoort van Lood-Ertz, uit China.*
—— 10. *Yzer en Lood-Ertz, uit Japan.*
—— 11. *Yzer-Ertz, uit China.*
—— 12. *Yzer-Ertz, uit America.*
—— 13. *Yzer-Bloeiſem, uit Duitſchland.*
—— 14. *Yzer-Bloeiſem, uit Hongaryen.*
—— 15. *Ander ſoort van Yzer-Bloeiſem, uit Duitſchland.*
—— 16. *Yzer Ertz, uit Africa.*
—— 17. *Zeer fraay Lazuur-Steen.*
—— 18. *Yzer-Ertz, uit Duitſchland.*
—— 19 *en* 20. *Yzer-Ertz, uit Ooſt-Indiën.*
—— 21. *Zilver-Ertz, uit Sumatra.*
—— 22. *Ander ſoort van Zilver-Ertz, uit Sumatra.*
—— 23. *Goud, Zilver en Yzerhoudende Ertz, uit Nieuw-Spanje.*
—— 24. *Kriſtal-Klomp, uit Nieuw-Spanje.*
—— 25. *Zeer fraay ſtukje Spaat, uit Nieuw-Spanje.*
—— 26. *Purperkleurige en Goudhoudende Marcaſiet, uit Ceilon.*
—— 27. *Zeer fraye Zilver-Ertz, van Ceilon.*
—— 28. *Ander ſoort van Ooſt-Indiſch Zilver-Ertz.*
—— 29. *Een ſoort van Glas-Ertz, uit Hongaryen.*
—— 30. *Ryk Zilver-Ertz, uit Arabiën.*
—— 31. *Goud, Zilver en Loodhoudende Ertz, uit Arabiën.*
—— 32. *Goud, Zilver, Koper, Lood en Cinnaberhoudende Ertz, uit Nieuw-Spanje.*
—— 33. *Zilver en Loodhoudende Ertz, uit Nieuw Spanje.*
—— 34. *Lood-Ertz, uit Zweeden.*
—— 35. *Groen Lood-Ertz, uit Hongaryen.*
—— 36. *Koper-Ertz, uit Hongaryen.*

CIII. TAFEREEL.

Verſchillende Geſteentens, enz.

Num. 1. *Zeer fraaye zoogenoemde Malachit-Steen.*
—— 2. *Roode Jaſpis-Steen.*
—— 3 *en* 4. *Uitgeholde Agaat-Klompen, van beide zyden te zien.*
—— 5—7. *Drie Keiſteenen, van eene toevallige gedaante.*
—— 8—14. *Te ſaamen gekleefde verſchillende Keiſteentjes in eene zandſteenige ſtoffe.*
—— 15. *Verſchillende gekleurde Keiſteentjes, uit voorige Steenklompen.*
—— 16—19. *Verſchillende yzerachtige Steenen.*
—— 20. *Gemeene blaauwe Rotsſteen, met witte Quartz bedekt.*
—— 21. *Keiſteentje, met het indrukzel van een rond ſterretje.*
—— 22. *Ronde en naar een opengeſnedene vrucht gelykende Steen.*

CIV. TAFEREEL.

Aarend-Steenen.

Afbeeldingen van verſchillende ſoorten van Adelaar of zoogenoemde Aarend-Steenen.

CV. TAFEREEL.

Keiſteenen.

Afbeeldingen van verſchillende Keiſteentjes van eene toevallige gedaante.

CVI. TAFEREEL.

Uit het Gebergte van Avignon gegravene Zee-Hoorns, Schulpen, enz.

Num. 1—11. *Verſchillende ſoorten van Penne-Hoorens.*
—— 12 *en* 13 *Twee Vyg-Hoorens.*
—— 14—26. *Verſcheide Trompet-Hoorntjes.*
—— 27. *Klein Kasketje.*
—— 28—31. *Halvemaan-Slakjes.*
—— 32—35. *Dadels of Rollen.*
—— 35*. *Rotshoorntje.*
—— 36. *Hartformige Schulpen.*
—— 37—50. *Als vooren.*
—— 51 *en* 52. *Noachs Ark.*
—— 53—56. *Rotsdoubletten, Oeſter-ſoorten.*
—— 57 *en* 58. *Baſtaard Noachs Ark.*
—— 59—66. *Gaaper Schulpen.*
—— 67—69. *Koraal-gewaſſen, Zee-Fungus genaamd.*
—— 70 *en* 71. *Zeer kleine uitgegravene Hoorntjes en Schulpjes.*

CVII. TAFEREEL.

In Steen veranderde Zee-Hoorns, Schulpen, enz. meeſt in Duitſchland in den grond gevonden.

Num. 1—3. *Verſteende Penne-Hoorns.*
—— 4. *Inwendig afdrukzel eener Land- of Rivier-Slak.*
—— 5. *Slak-Hoorn.*

FINIS INDICIS TOMI QUARTI.

ADMONITIO

INTERPRETIS LATINI AD LECTOREM DE VERSIONE SUA OPERIS

SEBANI.

Cum textus Latinus in utraque tum Belgica, tum Gallica Theſauri Sebani editione principem locum obtineat, & majoribus etiam literarum typis expreſſus ſit; facile quis ad credendum induci queat, autographum Latino primùm ſermone exaratum fuiſſe ac deinde in linguam Belgicam Gallicamque tranſlatum. Quæ res cum longe aliter ſeſe habeat, mea intereſſe duco, ut te moneam, Lector, certioremque faciam, non modo Auctorem, B. SEBA, in deſcribendis ſui Operis rebus lingua vernacula uſum fuiſſe, ſed & poſt obitum Ejus, tomo tertio ſub prælo ſudante, quum plurimarum tabularum, quæ tomis poſterioribus deſtinatæ fuerant, explanationes manuſcriptæ deſiderarentur, quidquid in complementum textus adjici debuit, eodem idiomate conceptum eſſe: ut adeo, ſolis exceptis piſcibus perpaucisque aliis, univerſum autographum dictione Belgica prius fuerit concinnatum, poſteaque Latine ac Gallice redditum. Quocirca iſtud quidem non difficulter abs te impetravero, ut ne vel vocibus, vel dicendi formulis, quæ Latinitati incorruptæ minus reſpondeant, offendaris; cum nemo non videat, & multa hîc haberi nova, veteribus ignota, neque nominata, & uſitato inter Hiſtoriæ Naturalis Cultores more loquendum fuiſſe, & quæ in hoc rerum genere ad Belgicum idioma cogitata & enunciata fuerunt, ab interprete non ex amuſſim Latini ſermonis genio potuiſſe accommodari. Illud vero majoris momenti eſt, quod jure meo a te poſtulo, ut, præter pauca aliquot loca, nihil eorum, quæ in univerſo Opere, aut generatim de variis Hiſtoriæ Naturalis partibus, aut ſingulatim, de rebus ipſis, quarum icones exhibentur, in medium prolata ſunt, mihi tanquam auctori tribuas. Equidem poſt præſtantiſſimum Ichthyologum, ARTEDI, cui plerorumque piſcium, tomo tertio depictorum, denominationes ac characteres debentur, cum quædam ejus generis tabulæ, defuncto Auctore, deeſſent, nonnullos ego piſces, ex Hujus meoque muſeo depromptos, adjeci meisque verbis deſcripſi: ceterum vero necquidquam de meo addidi, ſed, quale traditum mihi erat, autographum Belgicum fideliter ſequutus, ultra interpretandi operam, quam olim receperam, nihil plane contuli. Tu igitur, Lector, monitus pro æquitate tua ſuum, quod cuique competit, tribues. Vale.

MONITUM BIBLIOPOLÆ,

IN Præfatione promiſſam *Vitæ* Celeberrimi hujus *Operis* AUTORIS Hiſtoriam adjicere ſuperfluum viſum eſt, cum jam prædictæ præfationis typus disjectus eſſet. Hic ergo, ne fruſtra quærat, Lectorem monendum eſſe duximus & ad *Academiæ Imperialis Naturæ Curioſorum Acta* relegandum, ubi eandem fideliter relatam inveniet.

THE-

THESAURUS
RERUM NATURALIUM.
INTRODUCTIO.

QUÆ tribus prioribus voluminibus tanquam in theatro expoſuimus, mirabilium naturæ operum ampliſſimo apparatui ſubjungimus demum, quarto hoc volumine producenda, exſanguia animalcula, quæ Inſecta audiunt. Et quam immenſus heic quoque elegantiarum proſpectus habetur! Quanta colorum, picturæ ſplendoriſque varietas! Quam admirabilis formarum, metamorphoſium ac nativæ indolis diſcrepantia! Inexhauſtæ ſpeculandi materiæ adſtupet animus, dum ſeſe inde ad primæ cauſæ contemplationem elevat.

Prouti vero ante jam memoravimus, a ſcopo operis hujus alienum eſſe, prolixam naturæ ſingularum rerum deſcriptionem exhibere; ita nemo exigat a nobis, ut, quæ cuique horum Inſectorum a natura indita ſunt ac propria, ſpeciatim enarremus.

Obſtat profecto & ingens eorum numerus, & non paucorum, quæ nemini adhuc exacte cognita ſunt, raritas, quo minus de ſingulis multa dicere liceat. Quin & impedimento eſt illorum hominum inſcitia, qui plerumque maximam partem id genus collectionum ſuppeditare ſolent. Ne dicam de præmatura muſæi Sebani venditione, aliiſque rebus, quæ tametſi caſu fortuito acciderunt, ſuo tamen quæque modo a prolixiore explicatione abſtinere cogunt.

Itaque, ut harum rerum ſtudioſis aliqua ſaltem ex parte ſatisfiat, nec tædioſis circuitionibus mo-

SCHATKAMER
VAN
NATUURLYKE ZAAKEN.
INLEIDING.

NA zoo eene menigte van wonderbare kunſtgewrochten der Natuure als ten tooneele gevoerd te hebben, verſchynen nu, op hunne beurt, de Bloedeloze of Gekorvene diertjes. Hier doet zich dan weêr op nieuw een eindeloos verſchiet van ſchoonheden op: welke kleuren, ſchoone glans en teekeninge ziet men hier! en hoe verwonderlyk zyn hunne onderſcheide gedaantens, ſtandverwiſſelinge en natuurlyke eigenſchappen! men verlieſt zich in alle deze beſpiegelingen; terwyl zy ons tot hooger denkbeelden opleiden.

Zoo weinig als het beſtek van dit werk toelaat, om te treeden in eene omſtandige en natuurkundige beſchryving, gelyk elders reeds gezegt is; zoo min mogelyk is het ons ook, om hier den aart en eigenſchap van elk dier aan te haalen.

De menigvuldigheit, en de zeldzaamheit van veele, welke tot nog toe by niemant bekent zyn, beletten ons hier in. Maar boven dien de onkunde dergeenen, door welke echter het grootſte gedeelte tot zoodanige verzamelinge, als deze is, komt, om niet te ſpreeken van het verder toevallige, gelyk de verkoopinge en dergelyke, dit alles, zeg ik, zyn als zoo veele beletzelen.

Wy zullen echter hieraan eenigſins trachten te voldoen, en

moleſtia creetur, Naturæ aliquot leges, prope univerſales, tum ad indolem, tum ad metamorphoſin, prout aliter atque aliter in diverſis generibus locum fere habent, pertinentes, in medium proferemus. Prius tamen expediet de generico exſanguium vel inſectorum animalculorum nomine nonnulla præmittere.

Nomen *Inſecti* vel *Exſanguis*, dubio procul, generalem huius animantium claſſis characterem haud ſatis determinate exprimit; cum nec omnes ſpecies inſectae ſint, nec paucæ dentur, quae ſanguine non careant. Quapropter pedibus eo in ſententiam Viri in hac parte Hiſtoriæ Naturalis verſatiſſimi *Roeſel*, ſtatuentis, iſtam regni animalis claſſem eo ſeſe diſtinguere a quibusvis aliis, quod & oſſibus & oſſiculis careat, neque & palpebris ſuos ocellos, ut cetera animalia, claudere poſſit. Haud æque tamen in univerſum probo, quæ præterea ſuperaddit, ex motione, ore, aut maxillis & reſpiratione deprompta criteria. In tota igitur regni Animalis univerſitate hanc claſſem animalium *exoſſium* aut ἀνοστέων appellare licebit.

Qua porro ratione nobis quidem videatur hæc claſſis in ſua genera ac ſpecies ordinate digeri poſſe, operis, quod præ manibus habemus, nec natura, nec inſtitutum permittit longo ſermone exponere. Quin & plerisque Lectorum forte ſuffecerit hoc loco ſaltem monuiſſe, nos in præmittenda deſcriptione nonnullarum pene univerſalium naturæ legum, quæ ad indolem ac œconomiam horum animalium pertinent, certo cuidam ordini nos eſſe adſtricturos. En, quas præmitto, leges!

Quicunque ad naturalem iſtorum animalculorum œconomiam vel leviter animum advertit, ignorare non poteſt, omnes papiliones prodire ex erucis, quibus folia arborum herbarumque pro eſca ſunt. Erucæ autem tempore in chryſalides aut nymphas transformantur, e quibus papiliones erumpunt. Papilio femina poſtquam a mare ſuæ ſpeciei inita eſt, ova parit, quæ denuo eruculas excludunt. Nonnullæ ſpecies papilionum diurnorum & nocturnorum per totam hyemem ſub larva nymphæ latitant: aliæ paucos intra dies, hac poſita, in papilionem mutantur; tum vero, quæ præcox papilio peperit, ovula hyemem edurant, primoque vere, quum præſto habent pabulum, ſuas eruculas demum edunt. Quodſi contra nymphula per hyemem ſuum ſtatum tuetur, appetente vere metamorphoſis fit, natusque papilio ſua gignit ovula paulo poſt ſuas eruculas excluſura. Teſtantur tamen poſt *Goedartium*, *Roeſelius* aliique, utrumque modum in una eademque ſpecie quandoque obtinere.

Priusquam ultra progrediamur, obiter hîc notandum eſt, vocabulum *Papilio* ſæpius latiori ſenſu uſurpari. Syſtematici papiliones in duas claſſes diſtribuunt, quarum prior diurnos, qui interdiu volitant, complectitur, poſterior eos, qui veſpere ac nocte, nocturni ideo dicti aut Phalænæ. His autem notis inter ſeſe diſtinguuntur. Papiliones diurni antennas gerunt filiformes, præpilatas: Phalænæ contra plumatas, nec præpilatas. Patiuntur tamen ſuas hae regulae exceptiones. Exemplum inter alios exhibet papilio ribium, diurnus quidem, at antennis filiformibus, non præpilatis, gaudens. Femellæ plerarumque phalænarum, oculo non armato conſpectæ, antennas monſtrant filiformes; mares autem plumatas. Dantur tamen, quarum uterque ſexus filiformes habet. Erucæ complures phalaenarum, ad metamorphoſin paratæ, telam, qua ſe includant,

en, om alle uitweidinge te vermyden, eenige byna algemeene Natuurwetten, zoo ten opzichte van den aart als van de vormverwiſſelinge, welke in de onderſcheide Geſlachten meeſt ſtant grypen, hier ter nederſtellen; doch voor af zal het niet ondienſtig zyn, dat wy ook iets zeggen over de algemeene benoeming van Bloedeloos of Gekorven dier.

Het Latynſch woord *Inſecta*, voor 't welke wy, by vertaalinge, eigentlyk *Gekorven* en ook *Bloedeloos* gebruiken, is ten opzichte van het algemeen en bepaalend kenmerk zekerlyk gebrekkig. Daar zyn verſcheide ſoorten dezer Dieren, welke Bloed hebben, en daar zyn 'er vele, die niet Ingekorven zyn. Ik houde het dan met den, in dit deel der Natuurkunde verre gevorderden, Heere *Röſel*: dat men, eene bepaaling willende geven, van dit gedeelte van het Dieren-Ryk, moet zeggen, dat deze dieren geene Beenderen noch Graaten hebben, gelyk anders alle de overige: en dat hunne Oogen, gelyk de andere dieren, door geene Oogleden geſloten kunnen worden. Wegens de verdere kenmerken, beſtaande in de beweginge van den Mond of Kakebeenen, en de Ademhaling, zoude ik, ten aanzien van ſommige, wederom met hen verſchillen. Men kan dus deze Dieren, ten opzichte van het geheele Dieren-Ryk, de Bende (*Claſſis*) der *Beenderlooze Dieren* noemen.

Wy zouden in eene Kabinets Beſchryving, van natuur als deze, te verre uitweiden, indien wy hier met vrucht wegens onze Rangſchikking, in de verdeelinge dezer Schepſelen, iets wilden zeggen. Het zal ook voor veele onzer Lezeren mogelyk genoeg zyn, hier by te voegen, dat wy in deze vooraf gaande beſchryvinge van eenige byna algemeene Natuurwetten, omtrent den aart en de huishouding dezer dieren, zekere order zullen volgen. Tot welke wy dan overgaan.

Het is aan elk, die maar de minſte oplettenheit ontrent de Natuurlyke Huishouding dezer dieren gebruikt heeft, bekent, dat alle Kapellen voortkomen uit Rupſen, welke de Bladen der Boomen of Planten tot hun voedſel neemen. Deze Rupſen veranderen in een Pop of Nimf, en uit deze komt de Kapel. Het Wyfje hier van legt, na met een mannetje van haare ſoort gepaart te zyn, Eieren, en uit deze komen wederom kleyne Rupſen. Sommige Dag- en Nacht-Kapellen blyven eenen geheelen winter in den ſtaat van Nimf, andere veranderen binnen weinige dagen in een Kapel; doch dan blyven de Eieren, die deze vroeguitkomende Kapel gelegt heeft, eenen geheelen winter over, die dan weêr vroeg in 't voorjaar, zoodra zy hun voedzel kunnen vinden, uitkomen. Blyft in het tegendeel de Nimf eenen geheelen winter onverandert over; dan verandert zy vroeg in 't voorjaar, legt Eieren, en deze Eieren komen kort daar na uit; doch volgens *Goedart*, *Röſel* en andere, heeft dit ook ſomtyds wel beyde in een en 't zelfde ſoort plaats.

Wy moeten hier ook nog zeggen, dat het woord Kapellen veeltyds in eenen algemeenen zin genomen word. De Liefhebbers verdeelen dezelve in twee hooftdeelen, noemende de eene, die gewoon zyn by dag te vliegen, Dag-Kapellen, en de andere, die meeſt by avond en by den nacht vliegen, Nacht-Kapellen of Uilen. Men onderſcheidt hunne kenmerken hier in, dat de Dag-Kapellen Sprieten of Voelhorens hebben, die draadachtig en aan het einde geknopt zyn. De Nacht-Kapellen daar en tegen hebben ongeknopte draadachtige en gevederde ſprieten. Deze regelen gaan echter zoo zeker niet, dat dezelven geene uitzondering zouden lyden: Zoo zien wy, by voorbeeld, onder meer anderen, het bekende Aalbeſſe-Kapelletje, 't welk by den dag vliegt, ongeknopte draadachtige Sprietjes dragen. Het Wyfje van de meeſte Nacht-Kapellen heeft, met het blote oog beſchouwd, draadachtige Sprieten, en het Mannetje, gevederde,

dant, conficiunt: nec tamen omnes. Olim opinatum eſt, nymphas phalænarum ſolas conſtanter pupulæ formam præ ſe ferre, eoque multum diſcrepare a nymphis papilionum diurnorum plerumque angulofis & cuſpidatis. *Reaumurius* autem ſpeciem quoque diurni invenit, cuius nympha pupulæ ſimilitudinem monſtrat. Ita multiplices naturæ luſus occurrunt. Interea conſtituendi ordinis ergo notis utendum eſt potiori ſaltem parti communibus, donec plane univerſales detegantur.

Muſcæ quoque oviparæ ſunt, quarum pleraeque ſua ovula in carnibus aliorum animalium ponunt: unde tarmites prodeunt, qui poſt in nymphulam doliolo ſimilem mutati muſcam denique excludunt.

Veſparum eadem ratio eſt. Nonnullæ nidos minores, aliæ & prægrandes conſtruunt, inque cellulas horum hexagonas, ſingulas, ſingula ova collocant; ex his vermiculi proficiſcuntur, qui aliquamdiu a parentibus ſuis enutriti in nymphulam abeunt tandemque in Veſpam. Oeconomia ceterum hujus generis multum diverſa eſt: etenim ſunt, quæ ovula ſua intra corpora viventia aliorum animalium, v. g. erucarum &c. deponunt; aliae in ligno arborum; aliæ veſpetis ſub ſolo ex argilla confectis immittunt.

Apum transformatio eadem ratione, ut Veſparum, ſe habet: uti & œconomia haud multum diſſimilis eſt, niſi quod ordinatior ſit eoque captum humanum fere ſuperet. Ceterum de modo, quo ſuos favos, mellis & ceræ promptuaria, conſtruant, ſatis ubique conſtat.

Bombyliorum quoque generatio ſimiliter comparata eſt. Domicilium vero ſubter tellurem duntaxat ſibi condunt, cellulas fabricando rotundas ex fragmentis foliorum conglutinatis, multasque juxta ſe una componendo.

Longe diverſa eſt natura Mordellarum, quæ & Libellæ aut Perlæ appellantur. Solent hæ ovula ſua utplurimum ſtagnantibus aquis committere, ex quibus minuti prodeunt vermiculi ſenipedes, paullatim poſitis aliquoties exuviis increſcentes. Eo durante habitu in aquis morantur aliisque animalculis aquaticis ſeſe ſuſtentant. Cum ſatis diu tanquam nymphæ-vermiculi vixerunt, aquas demum deſerunt, ruptaque pelle, convoluta intus mordella ſeſe extricat, quæ paulo poſt omnibus partibus abſoluta avolat, raptu aliorum inſectorum victura.

Multo minor ejusdem generis ſpecies, cui Virgunculæ nomen datum eſt, eodem modo transformatur. Nympha ejus, in aquis quoque habitans, gracilior longiorque modo eſt & paulo aliter conformata.

Ephemeri etiam ſimilis eſt œconomia. Nympha tamen alio habitu eſt & juxta *Blancardum* triennii ſpatio hunc ſtatum conſervat, tandemque poſt plures vernationes ephemerum excludit.

Culicis metamorphoſis utcunque diſcrepat. Ova is ſua in aquis ponit, ex quibus vermiculi pilis hirti gignuntur: hi aliquanto poſt tempore in ſingularem nymphæ ſpeciem abeunt, ex qua demum culex prodit: ut pateat duas præcedere mutationes, priusquam animal perficiatur.

Locuſtæ, Grylli ſylveſtres & Gryllotalpæ genere quidem multum inter ſe differunt, at longe minus modo generandi. Degunt nimirum in ſicco, ſuaque ovula ſubter tellurem reponunt, ex quibus demum pulli excluduntur paullatim increſcentes ad juſtam uſque magnitudinem.

Grylli

de: Echter zyn 'er, die beide draad-ſprieten hebben. De meeſte Rupſen der Nacht-Kapellen ſpinnen zich, ter veranderinge ſchikkende, in; nochtans zyn 'er ook, die geen ſpinſel maken. De Nimf der Nacht-Kapelle meende men voorheen, dat alleen zich altoos onder de gedaante van een rond gebakert Kind vertoonde, en dus veel verſchillende van de Nimf der Dag-Kapelle, die veeltyds hoekig en puntig is; doch de Heer de *Reaumur* heeft eene enkele ſoort gevonden, daar de Nimf der Dag-Kapelle de gedaante van eene Nacht-Kapel Nimf heeft. Zoo zien wy gedurige veranderingen in de Natuur: wy moeten echter, om de noodzakelykheit der Rangſchikkingen, deze meeſt doorgaande kenmerken volgen, ten minſte zoo lang, tot wy meerder zekere ontdekken.

De Vliegen zyn mede Eierleggend, waartoe zeer veele het Vleeſch van andere dieren verkiezen; en uit deze Eieren komen de zoogenaamde Maden of Wormen, die veranderen in een Tonnetje of Nimf, en hier uit komt de Vlieg.

Met de Wespen is het even zoo gelegen. Sommige van deze bouwen kleine en ook zeer groote Nesten, leggen in idere zeshoekige Cel een Ei, waar uit een Made of Worm voortkomt, die door de Oude eenigen tyd gevoedt wort. Deze Made verandert in een Nimf, en die vervolgens in een Weſp. De huishouding van deze Dieren is zeer verſchillend, want ſommige leggen hunne Eieren in andere levendige Dieren, als Rupſen enz. en wederom andere, in 't hout der Boomen en in huisjes van Klei, onder den grond.

De verandering der Honingby verſchilt niet met die der Wespen, en haare huishouding is in veelen opzichte elkander gelyk; uitgenomen, dat die der Byen geregelder is, en byna het menſchlyk begrip te boven gaat. Verder is de wyze, op welke zy haare Nesten bouwen, welke de Honing en het Waſch uitleveren, genoeg bekend.

De Voortteeling der Hommels geſchiedt op de zelfde wyze; doch deze maaken hunne woning onder den grond, hunne ronde Cellen, van welke 'er veele by een gevoegd zyn, beſtaan uit te ſamen gekleefde ſtukken van Bladen.

Zeer veel verſchillend is de Natuur van die Dieren, welke wy Korebouten, ook wel Rombouten of Sparren noemen. Zy leggen hunne Eieren meeſt in ſtilſtaande wateren, hier uit komen kleine zesvoetige Diertsjes, welke allengskens grooter worden, na verſcheide vervellingen. Zy onthouden zich, gedurende dezen ſtaat, in het water, en neemen andere levendige water-dieren tot haar voedzel. Dus in dien ſtaat van Nimf lang genoeg geweeſt hebbende, begeeven zy zich buiten het water; haare huit barſt open, en de Korebout ontzwachtelt zich uit dezelve en vliegt dikwyls, weinigen tyd daar na, geheel volmaakt weg, om zich, met roof op andere Dieren, te geneeren.

Een veel kleinder ſoort, welke wy Juffers heeten, veranderen op dezelfde manier; de Nimf, die zich in 't water ophoudt, is alleen dunder, langer en weêr wat verſchillend van maakſel.

De zelfde huishouding heeft plaats by het Haft of Oever-Aas. De Nimf heeft wederom eene andere gedaante, en blyft langer, volgens *Blankaart* wel drie jaaren, in den ſtaat van Nimf; waar uit het kort leevend en dikwyls vervellend Haft voortkomt.

Eenigszins verſchillende is de verandering der ſteekende Mug. Deze legt haare Eieren mede in 't water, doch uit dezelve komen kleine wormachtige en hairige Diertjes, die, na eenigen tyd, veranderen, in een vreemd ſoort van Nimf, waar uit de Mug voortkomt; zoo dat hier nog eene verandering meer plaats heeft.

De Sprinkhaan, Veld-Krekel en Veen-Mol, zyn veel verſchillende Geſlachten, echter is haare manier van Voortteeling weinig verſchillend. Deze leeven wederom alleen op 't land, leggen haare Eieren onder den grond, in de Aarde, waar uit, na verloop van tyd, kleine jongen voortkomen,

Grylli & Gryllotalpæ ſub terra habitant, & hæ quidem, radices plantarum rodendo, plurimum ſæpe nocumenti inferunt. Ceterum in dubio eſt, num Gryllotalpa, quibus ſat grandibus inſtructa eſt, alis unquam ad volandum utatur.

Cimicum genus, quo etiam lectularii pertinent, multum diverſas ſub ſe habet ſpecies. Omnes ovipari ſunt: at nonnullarum ſpecierum ova in vermiculos abeunt pedibus inſtructos, qui, poſitis aliquoties exuviis, tandem ſuæ ſpeciei habitum induunt. Sunt &, qui ovis excluduntur minuti quidem, ſed ſua jam forma prædito, incremento ſeſe perficientes.

Staphylinorum diverſae ſpecies naſcendi modo inter ſe conveniunt. Ova intra tellurem reponunt, ex quibus vermiculi prodeunt hexapodes, in ſuam denique ſpeciem, poſt aliquot cutis mutationes, transformandi.

Scarabæus piſtorum oviparus eſt: ex ovis pulli naſcuntur, qui aliquoties pellem mutando juſtam denique magnitudinem conſequuntur.

Inſectum indicum vulgo ſub nomine *Kakkerlak* notum, itidem ova parit; hæc pullos promunt alis carentes, qui demum pelle poſita alati fiunt.

Tametſi innumeræ inſectorum varietates occurrunt, ſapiens tamen Natura modos, quibus ſuam ſingula ſpeciem propagant, non ita diverſos conſtituit, ut non ad paucos ordines redigi queant. Differentia ſcarabæorum genera idem commonſtrant. Scarabæi oblongi; quos Belgæ Hircos vocant, tum & qui promuſcide longa, acuminata, prædito, ea de cauſa Porcellorum nomine veniunt, ipſique etiam ſalientes ſcarabæi, *Swammerdammio* Scarabæi locuſtæ dicti, omnes ovipari ſunt. Nimirum Scarabæorum plerique ſua ova ſubter terram reponunt, ex quibus vermiculi gignuntur nudi, alias erucis ſimiles, tandem in nympham abeuntes. Nonnulli tamen ſcarabæorum, uti Proſcarabæi, aut Molitores Belgis dicti, quinquennii demum ſpatio ſuas mutationes abſolvunt; alii longe citius.

Hircorum genus eo tantum diſcrepat, quod ovula ſua lignis arborum immittant ſuas ibidem mutationes ſubitura. Porcelli autem nucem avellanam eligunt, cui ſua credant ovula; ut naſciturus inde vermiculus ſuum mox pabulum ibi inveniat, loculumque exeſa nuce paret, in quo nymphula deliteſcere poſſit.

Scarabæi aquatici ovula in aquis pariunt, quas ipſi inhabitant; tametſi etiam quandoque ſuis ſeſe alis in aëra efferunt. Ex ovulis vermiformia naſcuntur animalcula, plana, latiuſcula, ſex pedibus acutisque forcipibus ad os inſtructa, paullatim increſcentia, donec in nympham tandemque in ſcarabæum mutentur. Horumque vermium unius pedes in dorſo poſiti eſſe v dentur.

Cimicum aquaticorum ac Tipularum, quæ celeritate incredibili per aquæ ſuperficiem procurrunt, alia ratio eſt. Ova quoque ponunt, ſed ex his ipſum excluditur animalculum haud aliam ſubiens mutationem, niſi quod ulteriore incremento juſtam magnitudinem conſequatur.

Scorpius aquaticus aliter iterum comparatus eſt; ut qui viviparus ſit, cujusque pulli ſolo incremento ad naturalem magnitudinem perveniant.

Papiliunculorum aquaticorum, quos nondum accurate cognitos habemus, œconomia perquam mirabilis eſt. Nonnulli, alis inſtructi rarioris inſtar texti cancellatis, muſcas prope referunt. Ova pariunt, exiguisque in cellulis, fuſci coloris, repoſita gramini aquatico adglutinant; ex his ani-

komen, die allengskens grooter worden, en tot volwasſenheit geraken. De twee laatſte Geſlachten onthouden zich onder den grond, waar in de Veen-Mol groote ſchade aan de wortels der Planten, die zy afknaagt, toebrengt. Zeer twyfelachtig is het van deze laatſte, of de zelve, hoewel met groote vleugelen voorzien, zich wel immer van deze haare vleugelen om te vliegen bedient.

Het Geſlacht der *Chimices*, waar onder de Weegluizen mede begrepen zyn, heeft veel verſchillende ſoorten onder zich. Zy zyn alle Eier-leggende, doch de Eieren van eenige dezer ſoorten geven Wormgelykende Diertjes, die voeten hebben, en die, na verſcheide vervellingen, de gedaante van hun ſoort aanneemen. Wederom andere komen klein, doch geheel volmaakt, uit het Ey, en verkrygen, door groejing, hunne volkomene gedaante.

Met de verſchillende ſoorten der Mei-Kevers, of eigentlyke *Staphilinos*, is het byna 't zelfde. Zy leggen Eieren in den grond, waar uit zesvoetige Wormen voortkomen; deze veranderen, na verſcheide vervellingen.

De Bakkers-Tor is Eier-leggend; hieruit komen de jonge, die, door verſcheide vervellingen, haare volkomene grootte bekomen.

De Kakkerlak legt mede Eieren, waaruit ongevleugelde jongen voortkomen, die daar na, door vervelling, gevleugeld verſchynen.

Hoe verſchillend de alwyze Natuur ook in haare huishoudinge is, zy komt echter in 't algemeen in veelen opzichte overeen. Zodanig is het ook gelegen met de onderſcheide Geſlachten der Torren en Schalbyters, gelyk mede met de langwerpige Torren die Bokken, en die met een lang ſpits ſnuitje voorzien zynde, Varkens genaamt worden. Alle deze leggen Eieren, gelyk mede de zoogenaamde Spring-Kevers of Knap-Torren.

Van de voornoemde verſchillende Geſlachten leggen die der Torren en Schalbyters, genoegſaam alle, hunne Eieren in den grond; uit deze komen naakte, anderszins Rups-ge lykende Wormen, en die veranderen zich in een Nimf. Sommige van de Torren, gelyk de Mei-Kever of die wy Molenaar noemen, hebben vyf jaaren tyds, tot hunne verandering, noodig; doch andere ſoorten veranderen vroeger.

Met het Geſlacht der Bokken is het eveneens, behalven alleen dat zy hunne Eieren in 't hout der Boomen leggen, en aldaar de vorige verandering ondergaan. De Varkens of Snuit-Torretjes verkiezen wederom de Haasnoot, en dus vindt de Worm ook hierin zyn voedzel, waar door de ledig gegetene plaats weêr tot een ſchuilplaats voor het Popje of den Nimf verſtrekt.

De Water-Kevers leggen haare Eieren in 't water, als daarin leevende; hoewel zy ook ſomtyds het zelve verlaaten en door de lucht vliegen. Uit de Eieren komen kleene, platte, breede worm-gelykende Dieren, die allengskens grooter worden, met zesvoeten en met ſcherpe nypers aan den bek gewapend zyn. Deze veranderen in een Nimf, waaruit de Tor voortkomt. Een dezer Wormen heeft deszelfs voetten op den rug.

Verſchillend is het met de Water-*Chimex* en de ſnel, op de oppervlakte van het water, voortſchietende Bottvlieg. Deze zyn Eier-leggend; doch uit het Ei komt het kleine Dier voort, zonder eenige verdere verandering, dan de voortgroejing, by welke het zyne volkomene grootheit verkrygt.

Geheel anders is het gelegen met de Water-Scorpioen; deze zyn

animalcula prodeunt, Ephemeri vermiculis haud abſimilia, quæ porro in vermiformem nympham mutata tandem alatum excludunt inſectum, quod aquas, elementum ſuum primum, deſerit.

Aliarum ſpecierum ad idem genus pertinentium propagandi modus etiam ſingularior eſt. Ex ovulis nati vermiculi, ſenipedes, conſtruunt ſibi domunculas, in quibus degunt inque nympham transformantur. Nonnulli quidem domunculas aut tubulos ſuos ex ſabulo conficiunt; alii lenticulas paluſtres, fragmenta junci aut lignorum inter ſe conglutinata adhibent. Reperi, quibus minutæ cochleolæ foſſarum, aut terreſtres, quin & conchulæ bivalves pro tegmine erant.

Inter aptera animalcula Araneus oviparus eſt.

De Scorpio dubitatur: ſunt qui oviparum dicunt; at experimento *Redii* conſtat viviparum eſſe.

Millepedæ ova pariunt, unde pulli prognaſcuntur.

Aſellus viviparus eſt ac tempore hyemali in globum ſe convolvit.

Formicæ oviparæ ſunt, ſuaque ſubter terram œconomia in admirationem rapiunt.

Pulex & Pediculus itidem ova gignunt: prior tamen ex ovulo ſuo prodit forma vermiculi, qui in nymphulam mutatus tandem Pulex fit.

Poſtremo etiam Lumbrici terreſtres ovipari ſunt, ſuisque ex ovulis, absque intermedia metamorphoſi, recte conformati prodeunt.

Sic tandem, exhibito conſpectu generali diverſæ œconomiæ multipliciumque transformationum inſectorum, ad ſingulorum contemplationem accedemus.

TABULA PRIMA.

UT manifeſtum fiat, Muſeum Sebanum haud minus indigenis, quam exoticis inſectis pollere, præmittuntur quidam Papiliones diurni, ſuis cum antennis præpilatis. Qui tamen cum ab Auctoribus non paucis, *Goedartio* aliisque abunde jam deſcripti ſint, aliquot vulgatisſimas tantum ſpecies ſuis diſtinctas nominibus hoc loco proponemus.

Lit. A. num. 1. 2. 3. exhibetur Papilio Oculus pavoninus major dictus, ejusque tum Eruca tum Chryſalis.

Lit. B. num. 1. 2. 3. Oculus pavoninus minor, rarus admodum papilio, neque adhuc, quantum novi, deſcriptus: quare viſum eſt, quædam de eo adjicere.

Eruca ad lit. B. n. 1. minor eſt priore; pili ejus dorſales breviores, numero plures, denſius ſtipati ſunt. Dorſum flavicat; a latere ſecundum corporis longitudinem nigra decurrit linea, quam alia flaveſcens excipit. Prona corporis pars nigricat. Multum igitur a priore diſcrepat, cujus omne dorſum nigreſcit punctis cœruleſcentibus diſtinctum, prona vero pars albeſcit.

Chryſalis eius vix differt, nec niſi paulo magis aureo colore nitet.

Papilio ipſe minor duntaxat eſt, ceterum ſimiliter pictus. Margines tamen alarum, præcipue inferiorum paulo minus cuſpidati ſunt, quam in priore. Locus natalis Germania eſt. Poſtquam hoc ſcripſeram, conſimiles magnitudinum differentiæ in aliis etiam papilionum ſpeciebus obſervatæ ſunt. Quocirca videri poſſet, parvitatem illam aut luſui aut defectui naturæ duntaxat deberi. Ceterum ani-

zyn levend-baarend, en dus verkrygen de jongen, door groejing, hunne natuurlyke grootte.

Wonderlyk is de huishouding der nog weinig bekende Water-Uylen, waar van eenige, als gaasachtige vleugels hebbende, ook wel naar Vliegen gelyken. Zy zyn Eier-leggend, die zy in kleine bruine Celletjes aan het Water-Lis vaſt hechten, en uit deze komen Diertjes, die, met het bekende Haft of Oever-Aas, veel overeenkomſt hebben. Zy veranderen in een worm-gelykende Pop of Nimf, waar uit het gevleugeld Dier, 't geen het Water, zyn vorig Element, verlaat, te voorſchyn komt.

Nog vreemder levenswys hebben andere tot dit Geſlacht behoorende ſoorten. De uit het Ei gekomen zesvoetige Wormen maaken zich huisjes, in welke zy woonen en in Nimf veranderen. Sommige ſtellen de huisjes, of kokers, te ſaamen van Zand, anderen neemen hier toe op elkander gekleefd Krooſt, ſtukjes Bies of Hout. Ik heb 'er gevonden, die dezelve van buiten met kleine Sloot-ſlakkenhuisjes, van de Poſthoorn-Slak, en ook met kleine twee-ſchaalige Schulpjes bekleedt hadden.

Onder de ongevleugelde is de Spinnekop Eier-leggend.

De Scorpioen is twyfelachtig. *Redi* ſteltze Levend-baarend; doch andere Eier-leggend.

De Duizendbeenen zyn Eier-leggend, waar uit de jongen voortkomen.

De Pisſebed is Levend-baarend. s'Winters rollen zy zich tot een rond kogeltje in een.

De Mieren zyn Eier-leggend, en hunne onderaardſche huishouding is verwonderlyk.

De Vloo en Luis zyn mede Eier-leggende Dieren. De eerſte komt uit het Ei onder de gedaante van een Worm, veranderende in een Nimf, wordt zy hier uit een Vloo.

Eindelyk zyn de Aardwormen Eier-leggende Dieren, komende de jonge Worm, zonder verandering te ondergaan, uit het Ei voort.

Tot dus verre eene ſchets gegeeven hebbende van den onderſcheiden ſtaat en ſtantverwisſelinge dezer Dieren, zullen wy overgaan tot derzelver afzonderlyke beſchouwinge.

EERSTE TAFEREEL.

OM eenigzins te toonen, dat het deze Schatkamer zoo min aan inlandſche als uitheemſche Diertjes van dezen aart ontbreekt, volgen hier eenige Dag-Kapellen, kennelyk aan haare ſprietjes, of voelhorentjes, welke aan het einde geknopt zyn. Wy zullen van de gemeenſte dezer ſoorten, als reeds door verſcheide Schryvers, gelyk *Goedart* en andere, beſchreeven, ſlechts de naamen opnoemen.

Let. A. N°. 1. 2. 3. Verbeeldt de groote Paauw-oog en derzelver Rups en Nimf.

Let. B. N°. 1. 2. 3. De kleine Paauw-oog, zynde een zeer zeldzame Kapel, en, voor zoo verre ons bewuſt is, nog niet beſchreeven, waarom wy het volgende daar van opgeeven.

De Rups by B. N°. 1. Is kleiner, dan de voorige. De op den rug ſtaande hairtjes zyn korter, meerder in getal en dichter by een. De kleur van den rug is geel, ter zyde van het lyf loopt een fyne zwarte ſtreep, waarop weêr een geele volgt. Het onderlyf is zwart. Dus verſchilt dezelve zeer veel met de voorige, welkers geheele bovenlyf zwart is, met blaauwachtige ſtipjes, en die 't onderlyf wit heeft.

De Nimf is weinig verſchillend, en alleen iets goudkleuriger.

De Kapel verſchilt niet, dan in grootte, de kleuren zyn het zelfde, alleen zyn de kanten, vooral van de ondervleugels, niet zoo puntig, als die der voorige Paauw-oog. Dezelve valt in Duitſchland. Deze beſchryving gemaakt zynde heeft men van andere ſoorten ook dergelyke kleine, en alleen in grootte verſchillende Kapellen ontdekt, en dus zoude het wel ſchynen, dat deze verkleining alleen eene ſpeeling of gebrek der natuure was. Het blyft ondertusſchen nog opmerkelyk, dat

animadverſione dignum eſt, quod in nonnullis avium ſpeciebus iſta varietas etiam tres magnitudinis gradus diverſos admittat.

Lit. C. num. 1. 2. 3. 4. Aurelia minor, ejusque eruca & chryſalis.

Ad lit. C. num. 4. minutæ habentur Muſculæ, quæ, loco papilionis, ſæpe ex chryſalide prodeunt, cum muſca mater ſua ovula intra erucam depoſuit.

Lit. D. num 1. 2. 3. 4. Papilio a characteribus dictus, pronus & ſupinus, ejusque eruca & chryſalis.

Lit. E. num. 1. 2. 3. 4. Papilio Carduelis, eruca & chryſalis.

Lit. F. num. 1. 2. 3. Aurelia major ejusque larvæ.

Lit. G. num. 1. 2. 3. 4. 5. Aurelia ramoſa. Ad num. 4. chryſalis ejus iterum habetur, ex qua minores majoresque Pſeudoſphecæ num. 5. prodierunt.

Lit. H. num. 1. 2. 3. 4. Papilio dunorum, alias & a matre unionum appellatus, ejusque larvæ.

TABULA SECUNDA.

SUB lit. A. num. 1. 2. 3. 4. conſpiciendus offertur papilio a Petroſelino dictus, ſpurius, una cum ſua metamorphoſi. Eruca num. 1. dorſum habet villis ſubtilibus brevibusque hirtum. Color gramineus eſt. Annuli corpus ambeuntes dilutius virent, perque dorſum linea leviter ſuſca decurrit. Chryſalis num. 2. graminei coloris eſt. Papilio num. 4. ex rufo albens nigris maculis diſtinguitur. Prona ejus facies num. 3. itidem ex rufo albens gramineo pigmento ſuperfuſa eſt.

Lit. B. num. 1. 2. 3. 4. Papilio vulgaris candicans, ejusque larvæ.

Lit. C. num. 1. 2. 3. 4. Papilio niger, potius gilvus, oculeus vel Argus dictus.

Lit. D. num. 1. 2. 3. 4. Species altera Papilionis petroſelinoidis.

Lit. E. num. 1. 2. 3. 4. Papilio Attalicus ſpadiceus.

Lit. F. num. 1. 2. 3. 4. Papilio a butyro dictus, alis ex nigro fimbriatis.

Num. 5. Pſeudoſpheca nigricans, duabus alis prædita, ventre albis annulis notato, alis prope corpus flavis, antennis prælongis.

TABULA TERTIA.

LIT. A. num. 1. 2. 3. 4. Papiliunculus conſpicitur ex rufo fuſcus, nigris lituris interſtinctus, alis inferioribus ex luteo & nigro variegatis; Pallium polymitum vocant.

Lit. B. num. 1. 2. 3. 4. Papilio margaritaceus ſpurius.

Lit. C. num. 1. 2. 3. 4. 5. Alia ſpecies Papilionis petroſelinoidis. Eruca ſaturate rubra & nigra eſt, albis faſciolis diſtincta. Chryſalis iisdem coloribus nitet. Alarum externarum num. 4. facies ſuperior ad mediam usque partem albicat, deinceps obſcure rubet ex nigro maculata. Alæ internæ quoque albicant, ſed nigris maculis notatam oram habent. Facies inferior alarum externarum quoque rubore inficitur, excepta orâ; ad exortum vero virent. Alarum internarum ima facies albicans ſaturi viroris maculis diſtinguitur. Num. 5. idem papilio alis erectis exhibetur.

Lit. D.

dat in verſcheide Vogel-ſoorten, deze zelfde ſpeeling, zelfs tot in drie bekende grootheden, ook plaats heeft.

Lett. C. N°. 1. 2. 3. 4. De kleine Aurelia, Rups en Nimf.

C. N. 4. Zyn kleine Weſp-Vliegen, welke dikwils, in plaats van de Kapel, uit de Nimf voortkomen, door dien hunne moeders derzelver eitjes in de Nimf gelegd hebben.

Lett. D. N°. 1. 2. 3. 4. Verbeeldt de Nommer-Kapel van beide kanten te zien, gelyk mede de Rups en Nimf.

Lett. E. N°. 1. 2. 3. 4. Het Diſtelvinkje als vooren.

Lett. F. N°. 1. 2. 3. De groote Aurelia en derzelver verandering.

Lett. G. N°. 1. 2. 3. 4. 5. De Getakte Aurelia. By N°. 4. ziet men de Nimf nog eens, waar uit de kleine en groote baſtaard Weſpen by N°. 5. zyn voortgekomen.

Lett. H. N°. 1. 2. 3. 4. Vertoont de Perlemoer- of Duin-Kapel met haare verandering.

TWEEDE TAFEREEL.

BY Lett. A. N°. 1. 2. 3. 4. Ziet men een zeldzame baſtaard Pietercelie-Kapel, en derzelver verandering. De Rups N°. 1. is op den rug met fyne en korte hairtjes bezet. De kleur is grasgroen. De ringen, die om het lyf loopen, zyn wat lichter groen; en op den rug loopt een flaauw-bruine ſtreep. De Nimf N°. 2. is grasgroen. De Kapel by N°. 4. is ros-wit, met zwarte vlakken. Van onder by N°. 3. is de teekening grasgroen, mede op een ros-witte grond.

Lett. B. N°. 1. 2. 3. 4. Verbeeldt het gemeene Witje, de Droefaart genaamd, en de verandering.

Lett. C. N°. 1. 2. 3. 4. Het zwarte of liever vaale Argusje.

Lett. D. N°. 1. 2. 3. 4. Een tweede verſchillende ſoort van baſtaard Pieterceli beeſtje.

Lett. E. N°. 1. 2. 3. 4. De bruine Atlas-Kapel.

Lett. F. N°. 1. 2. 3. 4. De Boter-Kapel met zwart gepunte vlerken. N°. 5. Is een zwarte twee-vleugelige baſtaard Weſp, welks achterlyf witgeringd, en de vleugels dicht by 't lyf geel zyn, met lange ſprietjes.

DERDE TAFEREEL.

Lett. A. N°. 1. 2. 3. 4. Is het ros-bruine Bonte-Mantel-Kapelletje, met zwarte teekening, en geel en zwartgeteekende ondervleugels.

Lett. B. N°. 1. 2. 3. 4. Het baſtaard Perlemoer beeſtje.

Lett. C. N°. 1. 2. 3. 4. 5. Is wederom een ander ſoort van Pieterceli-Kapel. De Rups is donker-root en zwart, met witte banden. De Nimf is mede met die kleuren verſiert. De bovenzyden der bovenvleugels by N°. 4. zyn wit, doch ter halver wege worden ze donker rood, met een zwart vlakje. De ondervleugels zyn wit, rondom met zwarte vlakjes. Aan de onderzyde zyn de bovenvleugels ook met rood verſiert, 't geen een weinig van het eind afblyft, dichter by het lyf vertoonen zy zich groen. De onderzyden der ondervleugels zyn wit met donker-groene vlakken. C. N°. 5. Verbeeldt dezelfde, zittende met opſtaande vleugels.

Lett. D.

Lit. D. num. 1. 2. 3. Phalæna dilute rufa, alas exteriores binis maculis nigris notata, ejusque larvæ. Id genus facile discernitur antennis non præpilatis.
Lit. E. num. 1. 2. 3. 4. Papilio Argus, ex rufo fuscus, versicolor, vulgaris.
Lit. F. num. 1. 2. 3. 4. Alius, Belgis *Koeyvinkje* dictus.
Lit. G. num. 1. 2. 3. 4. Papilio citrinus.
Lit. H. num. 1. 2. 3. 4. Papilio albulus, venis nigricantibus.

TABULA QUARTA.

Postquam nostratium id genus animalculorum elegantiora aliquot exempla in medium protulimus, jam ad exotica progrediendum est, quæ cum rarius occurrant, sermone prolixiore describemus. Quæcunque hac tabula exhibentur, Americanæ sunt originis, ex Surinamensi ac Berbicensi colonia.

Num. 1. Papilio fuscus, venis nigris. Alæ externæ, foris, extremo anteriore, maculas monstrant albas, minutas, altera duas, altera tres; utraque insuper maculam nigram, centro albo. Alæ internæ itidem, postica parte, duobus singulæ annulis nigris, medio albis, notatæ sunt. Sub num. 2. idem resupinus ostendit faciem saturius fuscam, ex griseo maculatam, lineis duabus transversim per internas externasque alas ductis. Internæ similibus intus, ac foris, orbiculis nigris, medio albis, conspicuæ sunt.

Num. 3. Papilio pallide fuscus, extremitate alarum externarum aurantii mali colore, binisque maculis cæruleis pictus. Aversa facie ad num. 4. ala quælibet ocello veluti ex albo nigro exornatur. Alæ anteriores postica parte leviter cærulescunt; posteriores, qua in ecphyses elongantur, lineolam albidam gerunt.

Num. 5. 6. Papilio venustissimus. Alæ externæ, fuscæ, prope oram linea pallide cærulescente distinguuntur. Alæ internæ cæruleæ, maculis dilute cærulescentibus & fimbria nigra ornantur. Inversus num. 6. quoque fuscus est, dilute cæruleis lineolis, maculisque minutis versicolor. Alæ internæ duobus insuper ocellis nigris, ex cæruleo annulatis, plagaque cærulea prope ventrem renitent.

Num. 7. 8. Dilute fuscus Papilio quatuor ostentat lineas nigricantes, quæ per anticas posticasque alas ductu convergente decurrunt. In utroque etiam pari alarum sex inscripti sunt ocelli, nigri, circulo centroque albis distincti. Prona facie color in griseum inclinat; quatuor lineæ hic ex rufo rubent; ocelli tamen, ut supra, nigri albique sunt.

Num. 9. 10. Alia habetur species illius, qui num. 5. & 6. notatus est. Alæ externæ quoque ejusdem sunt coloris: at internæ cæruleæ, ex fusco fimbriatæ, singulæ binos monstrant ocellos dilutius cærulos, centro nigricante distinctos. Prona facie color ex griseo fuscus regnat; alæ externæ dilute grisea duabusque nigris lituris signantur; internæ, media parte, duas inter fasciolas nigricantes convergentes, maculis senis nigris notatæ sunt, ceterumque ex spadiceo & dilute griseo versicolores lineis nigris, quatuorque ocellis ex albo nigris ornantur.

Lett. D. N°. 1. 2. 3. Verbeeldt een geelachtig-rosse, met twee zwarte vlakjes op de bovenvleugels geteekende Nacht-Uil, en derzelver verandering. Deze diertjes onderscheiden zich genoeg, door derzelver ongeknopte sprietjes.
Lett. E. N°. 1. 2. 3. 4. Het ros-bruin en gevlakte gemeene Argusje.
Lett. F. N°. 1. 2. 3. 4. 't Koey-Vinkje.
Lett. G. N°. 1. 2. 3. 4. De Citroen-Kapel.
Lett. H. N°. 1. 2. 3. 4. Het zwart geädert Witje.

VIERDE TAFEREEL.

Na dus, eenige der fraayste van onze inlandsche Diertjes dezer Bende, verbeeldt te hebben, volgen de uitlandsche, welke wy, als zeldzamer, wat omstandiger beschryven zullen. Alle, die op deze plaat verbeeldt worden, zyn Americaansche, van de Colonie Suriname en Berbice.

By N°. 1. Vertoont zich en bruine zwartgeäderde-Kapel, Aan de bovenzyde, op de einden der voorvleugels, ziet men, by de eene vleugel twee, en aan de andere, drie kleine witte vlakjes, gelyk mede twee ronde zwarte vlakjes, die in het midden een wit stipje hebben. De achtervleugels zyn naar beneden elk ook met twee zoodanige zwart en witgestipte vlakjes voorzien. By N°. 2. is dezelve van onderen verbeeldt; de kleur is hier donkerbruin, graauw - gestipt met twee dwarsstreepen, die over de bovenvleugels, welke verscheide witte vlakjes hebben, heen loopen, ook ziet men de twee zwart- en witgestipte vlakjes op de ondervleugels.

N°. 3. Deze is vaal-bruin, aan 't einde der boven voorvleugels wat orangekleurig met twee blaauwe vlakken. Aan de onderzyde by N°. 4. heeft elke vleugel een zwart en wit oogje, de voorvleugels hebben naar beneden iets blaauws, en de achtervleugels, by de punten, een wit streepje.

N°. 5. 6. Is een cierlyke Kapel. De boven- of voorvleugels zyn bruin, aan het einde een flaauw- blaauwe streep hebbende. De achtervleugels zyn blaauw met licht-blaauwe vlakken en een' zwarten rand. Omgekeert zynde, vertoont zy zich ook bruin met licht-blaauwe streepen en kleine vlakjes. De achtervleugels hebben elk nog twee zwarte oogjes met blaauwe ringen, en ter zyden het lyf wat blaauw.

N°. 7. 8. Dit licht-bruin Kapelletje heeft vier zwarte streepen, die over de voor- en achter-vleugels naar achteren tot een loopen. Verder heeft het op de voor- en achtervleugels zes zwarte oogjes, die elk bestaan uit een witte kring en stip. Van onderen trekt de kleur naar 't graauwe, de vier streepen zyn hier ros-rood, de oogjes zyn mede zwart en wit.

N°. 9. 10. Is een verschillende soort van N°. 5. en 6. De voorvleugels zyn van dezelfde kleur. De achtervleugels zyn blaauw met een' bruinen rand, elk met twee lichter blaauwe oogjes, die een zwart vlakje in het midden hebben. Van onderen is dezelve lichtgraauw-bruin. De voorvleugels zyn aan deze zyde elk met een lichtgraauwe en twee zwarte streepjes versiert. Op de achtervleugels ziet men in 't midden, tusschen twee zwarte tot elkander toeschietende banden, zes zwarte vlakjes. Verder is de kleur bruin-rood en licht-graauw met zwarte streepjes en vier zwart en witte oogjes.

Num. 11. & 12. Papiliunculus utraque facie prope concolor, niger, albis veluti venulis, quaternisque maculis luteis, conſpicuus.

Num. 13. & 14. Idem forte papilio eſt, quem *Meriana* in ſua Surinamenſium inſectorum hiſtoria tab. 2. depictum dedit. Colore tamen haud parum diſcrepat. Noſter enim non luteo, ſed dilute fuſco faciem ſuperiorem tinctus eſt maculisque viridibus elegantiſſime ſplendentibus varius. Prona facie magis in griſeum vergit color, albæque maculæ oras alarum obſident.

Num. 15. & 16. Hujus ſuperior facies atro colore perfuſa maculis liturisque ſordide virentibus diſtinguitur. Alæ anteriores, utroque extremo, maculas monſtrant albicantes, ſiniſtra ſeptem, ſex dextra. Ima facies itidem nigra eſt, at ex ruſo griſeo variegata.

Num. 17. & 18. Papilio utraque facie niger maculas pallide virentes ſuperne, dilute rufas ſubtus exhibet.

Num. 19. & 20. Venuſtus papilio niger luteis maculis magnis, parvis, ſuperbit. Prona facie maculæ languide rubent, ibidemque & puncta aliquot alba, limbis atris circumdata, utrique alarum pari inſcripta conſpiciuntur.

TABULA QUINTA.

NUM. 1. Papilio elegans ex inſula Java, utraque facie prope concolor, ex flavo vireſcens, fuſcis quaſi ſquamis pingitur. Superne tamen paulo magis rubeſcit. Alas externas internasque maculæ exornant utrinque conſpicuæ ovatæ, rubræ, annulo ſingulæ luteo cinctæ: at quæ ſupernam faciem occupant, maculæ præ ſaturato rubore nigreſcentes ita obumbrantur, ut veluti concavæ appareant. Facie ſuperna etiam altera habetur macularum ſeries parte griſearum, parte nigrarum, annuloque luteo carentium.

Num. 2. Papilionis hujus facies ſuperior rufula albis maculis variegatur: inferior contra aterrimo colore ſuffuſa, tactu mollis, inſtar holoſerici, elegantes maculas luteas præ ſe fert, quarum tamen magno numero unica prope ventrem adſtat macula ſanguinei ruboris. Locus natalis eadem inſula Java Indiæ orientalis.

Num. 3. 4. 5. Papilionis prægrandis, itidem Javani, metamorphoſis exhibetur. Ad num. 3. eruca ejus habetur, fuſco colore, quæ deinceps in chryſalidem fuſcam mutata, promuſcide recurva, ex ramulo pendet. Papilio ſuperne dilute fuſcus eſt, ſaturatioribus maculis varius. Infra dilute griſeus lituris diſtinguitur dilute ſaturateque fuſcis. Alæ poſteriores duobus ſuperbiunt ocellis fuſcis, medio albis, margine nigro fimbriatis.

Num. 6. Papilio perpulcher, ex ſaturo virore in colorem marinum vergens. Prona facie color murinus immiſtus regnat: alæ tamen poſticæ ibidem in oram dilutiorem terminantur, quæ nigris maculis variegata eſt. Prope exortum utriusque paris alarum quatuor præterea maculæ rubicundæ cernuntur. Locus natalis Java.

Num. 7. & 8. Forma antennarum, corporisque craſſities videntur innuere, hunc papilionem, ex Indiis orientalibus transmiſſum, ad nocturnos, vel Phalænas, pertinere. Alæ anterio-

res

N°. 11. 12. Onder en boven is dit kleine Kapelletje genoegſaam het zelfde. De kleur is zwart met witte aders en vier ſchoone geele vlakken.

N°. 13. 14. Schynt byna dezelfde Kapel, als die by *Juffr. Merian*, in hare beſchryvinge der Surinaamſche *Inſecten*, op Tab. 2. verbeeldt wordt. De kleur is hier echter merkelyk verſchillend, als zynde op de bovenzyde licht-bruin [in plaats van geel] met fraaije blinkende groene vlakken. Aan de onderzyde is de bruine kleur wat graauwer, en hier vertoonen zich ook eenige witte vlakken, welke de randen der vleugels omringen.

N°. 15. 16. Op de bovenzyde is de grondkleur van deze Kapel zwart, met vuilachtige licht-groene vlakken of teekening. De boven-voorvleugels hebben aan het einde, ter linker zyde, zeven, en ter rechter zyde zes witte vlakjes. Van onderen is de grondkleur mede zwart; doch de vlakken zyn licht ros-graauw.

N°. 17. 18. De grondkleur is van deze Kapel aan beide zyden zwart. De vlakken zyn op de bovenzyde licht flaauw groen, doch van onderen licht-ros.

N°. 19. 20. Deze cierlyke Kapel vertoont zich met geele zoo groote als kleindere vlakken op een' zwarten grond. Aan de onderzyde zyn de vlakken roskleurig. De boven- en onder-vleugels hebben aan deze zyde eenige witte vlakjes op eenen zwarten grond.

VYFDE TAFEREEL.

N°. 1. IS een cierlyke Kapel van het Eiland Java. Ter wederzyden is dezelve genoegſaam van dezelfde kleur, als zynde geel groenachtig met bruine ſchulpachtige tekening: De bovenzyde ſchynt echter wat roſſer. De voor- en achtervleugels zyn voorzien met ter wederzyden doorgaande ovaalronde roode vlakken, die elk in een ſchoon geel ringetje beſlooten zyn; van boven is het rood dier vlakken zwart, 't geen als tot eene ſchaduw dient, en dezelve hol doet ſchynen. Op de bovenzyde alleen is nog een tweede ry dier vlakken, doch deze hebben geenen geelen ring, en zyn half graauw en zwart.

N°. 2. De bovenzyde van deze Kapel is ros met witte vlakken. Van onderen is dezelve gitzwart en zacht, gelyk fluweel, met ſchoone geele vlakken. Beneden by het lyf, tegen de groote party geele vlakken, vertoont zich alleen een bloed-roode vlak. Zy is mede uit Ooſt-Indiën, van het Eiland Java.

N°. 3. 4. 5. Verbeeldt de verandering dezer groote Kapel, die mede van Java is overgezonden. Men ziet de Rups, die een bruine kleur heeft, by N°. 3. welke naderhand in de bruine Nimf, die met deszelfs omgebogen ſnuit aan het takje hangt, veranderd is. De kleur der Kapel is op de bovenzyde licht-bruin, met donker-bruine vlakken. Van onderen is dezelve licht-graauw, met donkere en licht-bruine ſtreepen. De achtervleugels zyn verſiert met twee bruine oogen, die in 't midden een wit ſtipje hebben, en door een zwart rantje omtrokken zyn.

N°. 6. Dit is een ſchoone donker-groene naar 't muisvaale overhellende Kapel. Van onderen is zy volmaakt muisvaal, doch de achtervleugels zyn aldaar aan het einde wat lichter van kleur, verſcheide zwarte vlakken hebbende. Dicht by 't lyf ziet men op de voor- en achtervleugels nog vier roode vlakjes. Zy is mede op Java gevangen.

N°. 7. 8. De gedaante der Sprietjes of Voelhorens, gelyk mede het dikke lyf, doen my deze Kapel, welke uit Ooſt-Indiën overgezonden is, voor een Uil- of Nacht-Kapel,

houden.

res ſuperne ex vireſcente luteæ rubris variantur punctis, ac præterea tres monſtrant ſingulæ maculas candidas, obſcurioremque aliam oblongam. Extremitates harum alarum rubellæ ſunt. Alæ poſticæ ſanguinis colore infectæ. Ima facies alarum anteriorum rubra, ex luteo & fuſco maculatur: poſticarum contra dilute purpuraſcens, regularibus veluti teſſellis ſaturatioris coloris exornatur.

Num. 9. 10. Papilio elegans, Indicus orientalis, diurnus, ob ecphyſes alarum poſticarum ad *Ephebos*, quos dicunt, referendus. Colore eſt eleganter cæruleo. Alarum anticarum extremitates nigricant, uti & poſticarum cuſpides, quæ etiam ſibi imminentem nigram maculam gerunt. Ima facies diluta purpura reſplendet, compluribus velut ocellis, albidis, medio nigricantibus, variata. Ecphyſes alarum, quæ nigras in cuſpides abeunt, ſimiles duas oſtentant maculas, majores.

Num. 11. 12. Papilio ſuperne niger, maculis rubris, oblongis, verſicolor. Infra multum diſcolor alas anteriores, ad exortum rubras, inde nigras, iterum rubras, dein dilutius rubentes, tandem ſubfuſcas monſtrat. Alæ poſticæ dilutiſſime purpuraſcentes parte poſteriore in fimbriam fuſcam, latam, abeunt. Diluta purpura cujusvis alæ duabus diſtinguitur maculis, magnis, nigris, centro albis, aliaque macula nigra, oblonga, prope corpus. Locus natalis India orientalis.

Num. 13. 14. Chinenſis hic Papilio, perpulcher, utrumque par alarum, ſuperne, in medio nigrum gerit, in ambitu autem margine ornatum cæruleo, nigris circulis maculisque diſtincto. Lineolæ dilutiores alarum anticarum albent. Ima facies harum alarum dilute fuſco colore ſuffuſa maculas habet oblongas, albas, quæ etiam per ambitum decurrunt, ibidemque quaternis inſuper areolis cæruleſcentibus interſtinguuntur. Facies ima poſticarum quoque ex albo & fuſco maculata, margine exornatur lato, cæruleo, quem fimbria tenuior, alba, hancque alia dilute cærulea ambit. Omnes hæ tæniolæ, multis variegatæ maculis ocellisque nigris, tandem in fimbriolam nigram excurrunt.

Num. 15. 16. Papiliunculus Indicus orientalis, utraque facie concolor, medio luteus, ex fuſco late fimbriatus.

TABULA SEXTA.

NUM. 1. 2. Rarior hic Papilio, ſuperne niger, prope corpus ex rubello maculatus, alis anticis duas gerit maculas, ovatas, flaveſcentes. Infra eadem quidem nigredo regnat; ſed maculæ corpori vicinæ flavent, duabus reliquis rufis, quaſi carnis colore. Locus natalis omnium, qui hac tabula exhibentur, eſt colonia Berbicenſis & Surinamenſis.

Num. 3. 4. Elegans Papilio, utraque facie prope concolor, ex gilvo fuſcus, maculis albis & per ambitum alarum excurrente fimbria nigra, veluti ſquamoſa, ſuperbit.

Num. 5. 6. Supina facies huic, quam prona, obſcurius fuſca eſt. Maculæ alarum anteriorum dilute flavent.

Num. 7. 8. Papilio *Ephebus*, quatuor ecphyſibus caudatus, ſupra eleganter cæruleus, per ambi-

houden. De boven-voorvlerken zyn groenachtig-geel met roodgeſtipte vlakjes; op elk vertoonen zich nog drie witte vlakjes, een lange donkerder vlak, en de eindens dier vleugels zyn rood of ros. De achtervleugels zyn bloed-rood. Van onderen zyn de voorvleugels rood, geel en bruin gevlakt. De achtervleugels zyn licht-paars en vry geregelt met donkerkleuriger blokjes of dobbelſteenachtige lighaamtjes verſiert.

N°. 9. 10. Dit is een ſierlyk Ooſt-Indiſch-Dag-Kapelletje, door deszelfs puntige achtervleugeltjes tot de *Pages* behorende. Het is ſchoon blaauw. De einden der voorvleugels zyn zwart, gelyk mede de puntjes der achtervleugels, boven welke zich nog een zwart vlakje laat zien. De onderzyde is fraay licht-paars met verſcheide witte, in het midden een zwart vlakje hebbende, oogjes. Twee grooter zulke oogjes ziet men achter by de zwart uitlopende puntjes.

N°. 11. 12. Van boven vertoont zich deze Kapel zwart met lange roode vlakken. Van onderen verſchilt dezelve merkelyk, zynde de voorvleugels, by 't lyf beginnende, rood, zwart, nog eens rood, vervolgens lichter rood, en eindelyk bruinachtig. De achter vleugels zyn heellicht-paars naar onderen met een' breeden bruinen rand. Op het licht-paars van elke vleugel zyn twee groote zwarte vlakken, die een wit ſtipje hebben, en by 't lyf een lange zwarte vlak. Zy is mede uit Ooſt-Indiën.

N°. 13. 14. Deze fraaije Kapel is uit China. De bovenzyde der voor- en achtervleugels zyn in 't midden zwart, rondom een' blaauwen rand hebbende, welke met zwarte ringen en vlakjes verſierd is. De lucht-kleurige ſtreepjes op de voorvlerken zyn wit. De onderzyde der voorvleugels is licht-bruin met witte langwerpige vlakjes, die ook aan het einde der vlerken rond loopen en daar men ook nog vier blaauwachtige ronde vlakjes ziet. De onderzyde der achtervleugels zyn mede wit en bruin gevlakt, doch verſiert met een' breeden blaauwen rand, die door een ſmal wit randje, op op welk wederom en licht blaauw volgt, omringd is; deze randen hebben verſcheide zwarte vlakjes, oogjes en een fyn zwart randje.

N. 15. 16. Dit Ooſtindiſch-Kapelletje heeft de kleuren aan beide de zyden even eens, en is in 't midden geel, met een' breeden bruinen rand.

SESDE TAFEREEL.

N. 1. 2. Van boven vertoont zich dit vreemd Kapelletje zwart, dicht by 't lyf zyn de vlakken ros-rood en op de voorvleugels zyn de twee ovale vlakken geelachtig. De onderzyde is verſchillend; hoewel de grond-kleur ook zwart is, zyn de vlakken by het lyf geel, de twee overige ros- of vleeſch-kleurig. Alle, die op deze plaat verbeeld worden, zyn uit de Colonie de Berbice en Suriname.

N. 3. 4. Dit ſierlyk Kapelletje is aan beide zyden genoegſaam even eens, namentlyk, de grond-kleur vaal-bruin, en de vlakjes wit, rondom de vleugels loopt een zwartgeſchulpt randje.

N. 5. 6. De bovenzyde van deze Kapel is wat donkerder bruin, dan de onderzyde, de vlakken op de voorvleugels zyn licht-geel.

N. 7. 8. Op de bovenzyde van deze vierpuntig geſtaartte

ambitum niger, infra albus, ex nigro maculatus, alarum ecphyſes, ante exitum, duabus maculis rufis ſignatas gerit.

Num. 9. 10. Venuſtum animalculum, ſupra dilute flavum, maculis nitet nigris, in umbram helvam quaſi vaneſcentibus. Alæ anticæ infra ex albo & nigro, poſticæ ex ſordide luteo & nigro variae ſunt.

Num. 11. 12. Papilio, cui ſimilem fere & India orientalis parit, alas anteriores habet fuſcas, leviter rufas, ex albo maculatas: poſteriores ſordide luteas, nigris maculis, nigraque fimbria, quam albi ocelli variant, interſtinctas. Prona facie color dilutior eſt, nigrasque alarum poſteriorum maculas griſeus margo circumambit.

Num. 13. 14. Huic alæ anticæ, ſuperne, dilutiſſime thalaſſino virore tinctæ, ora nigra, quam maculæ thalaſſinae variant, terminantur. Alæ poſticæ albentes, nigro margine, ſimilibus maculis ornato, cinguntur. Intra hunc marginem, cujus æque, ac alarum anticarum, nigror helva quaſi umbra langueſcit, flavi quid album colorem obfuſcat. Ima facies, longe diverſa, alas anticas monſtrat albas, dilute fuſcis ecphyſibus, quas macula primum nitide lutea, dein dilute fuſca alia exornat. Alæ poſticæ, hac facie, elegantiſſime flavæ, ex fuſco fimbriantur.

Num. 15. 16. Tametſi Papilio iſte pictura haud multum abludat ab illis, qui num. 11, ac paulo poſt num. 17 & 19 exhibentur, nequaquam tamen pro eadem ſpecie habendus eſſe videtur. Superne color ſpadiceus eſt, &, qua alas poſticas ſuffundit, paulo obſcurior. Apices ac limbus alarum anticarum, ſaturate ſpadicei, maculis albis variantur: uti & limbus alarum poſticarum dilutius fuſcus ex albo maculatus eſt. Prona facies ſupinæ fere concolor ſaltem ſaturatius infuſcata eſt: præterquam quod & limbus alarum poſticarum duplicata ſerie albidarum macularum ſuperbiat.

Num. 17. 18. Color ſpadiceus ſupinæ faciei alarum anticarum dilutior eſt, quam in priore. Apices & limbus alarum obſcure fuſci maculis albis tæniaque alba ſecundum limbum decurrente diſtinguuntur. Alæ poſticæ, ex luteo fuſcæ, duas ſingulæ gerunt maculas nigrofuſcas, oraque fuſca maculis albis varia exornantur. Facie averſa idem eſt alarum anticarum color: tænia tamen alba deeſt. Alas poſticas, carneo colore tinctas, fimbria ambit nigra, ad concharum ſimilitudinem emarginata, mediumque tres cinereæ, duæque nigræ maculæ variant.

Num. 19. 20. Parum differt a priore num. 15 & 16. Supina facies aliquanto dilutius ſpadicea eſt. Fimbria fuſca, ambitum exornans, pluribus magisque ordinatis, tam ſupra, quam infra, maculis albis renitet.

Num. 21. 22. Supra nigerrimus hic Papilio duas oſtentat maculas dilute veneti coloris, prælongas, poſtica parte ad ſe mutuo convergentes. Ima facies ſaturate fuſca alas poſteriores unica ſingulas ſerie macularum lutearum, orbicularium, guttatas, & quà ſeſe ora interna contingunt, lunula lutea pictas exhibet.

Num. 23. 24. *Ephebulus* iſte quadricuspis, ex albo duntaxat & nigro verſicolor, ad radicem cuspidum cujusvis alæ poſterioris lunulam luteam monſtrat. Prona facie albis, nigris luteisque lituris, lunulisque luteis nitet.

Num. 25. 26. Papiliunculus, ex genere *Ephebornm*, ſuperne albus, alas anteriores nigra quamque macula diſtinctas, extremisque obſolete nigras habet. Utriusque alarum paris ora ex nigro

Page is de kleur ſchoon blaauw, rondom zwart. Van onderen is dezelve wit met zwarte vlakken, boven de ſtaartpuntjes zyn twee roſſe vlakjes.

N. 9. 10. Van boven is dit fraaije Beestje licht-geel, met zwarte vlakken, die als een vaale ſchaduw hebben: Van onderen zyn de voorvleugels wit en zwart. De achtervleugels wat vuilder geel en zwart.

N. 11. 12. De voorvleugels van deze Kapel, die byna overeenkomt met eene dergelyke Ooſtindiſche ſoort, zyn bruin, wat rosachtig, met witte vlakken. De achtervleugels zyn vuil-geel met zwarte vlakjes, en hebben een' zwarten rand met witte oogjes. Aan de onderzyde is de kleur wat lichter, de zwarte vlakjes op de achtervleugels zyn omringd met een graauw randje.

N. 13. 14. In deze ſoort zyn de boven-voorvleugels zeer licht zeegroen, aan de uiteinden zwart met zeegroene vlakjes. De achtervlerken zyn wit, met een' zwarten rand met dergelyke vlakjes; boven dezen rand, die, gelyk het zwart der andere vleugels, een vaale ſchaduw heeft, vertoont zich, op het wit, wat geel. De onderzyde is veel verſchillend. De voorvleugels zyn wit met licht-bruine punten, waar op een ſchoon geel en wederom een licht-bruin vlakje volgt. De achtervleugels zyn hier ſchoon geel met een' dergelyken bruinen rand.

N. 15. 16. Deze ſoort is verſchillende van N. 11. en de twee volgende ſoorten, hoewel zy veel overeenkomst in kleur hebben. De kleur is kaſtanje-bruin; de achtervlerken zyn wat donkerder. De punten en rand der voorvleugels zyn donker-bruin, met witte vlakjes, en de rand der achtervleugels wat lichter bruin met witte vlakjes. Van onderen is dezelve genoegſaam dezelfde als van boven, de kleur is wat donkerder, de rand der achtervleugels heeft eene ry witte vlakjes meer.

N. 17. 18. De kaſtanje-bruine kleur der boven-voorvleugels is wat lichter, dan die der voorige; de punten en rand der vlerken zyn donker-bruin met witte vlakjes en een witte ſtreep loopt langs den rand. De achtervleugels zyn geelbruin, elke vleugel heeft twee zwart-bruine vlakjes, en is daar en boven rondom door een' bruinen rand met witte vlakken verſierd. Omgekeert zynde, is de kleur der voorvleugels dezelfde; doch zy miſſen de witte ſtreep. De achtervleugels zyn vleeſch-kleurig, rondom zwart geſchulpt. Op 't midden zyn drie aſch-kleurige en twee zwarte vlakjes.

N. 19. 20. Deze verſchilt zeer weinig met N. 15. & 16. De bovenzyde is wat lichter kaſtanje-bruin. De bruine rand rondom heeft meerder en geregelder witte vlakjes, zoo mede van onderen.

N°. 21. 22. De bovenzyde dezer Kapel is git-zwart, met twee licht-zeegroene lange en beneden tot elkander toeloopende vlakken. De onderzyde is donker-bruin, hebbende de achtervleugels alleen elk eene ry geele ronde vlakjes, en in 't midden, daar ze elkander raaken, een geel halfmaantje.

N°. 23. 24. Dit vierpuntig Pagetje is alleen wit en zwart, boven de twee ſtaartpuntjes heeft elk achtervleugeltje een geel halfmaantje. Van onder is het met witte, zwarte en geele ſtreepjes, en mede met geele halve-maantjes verſierd.

N°. 25. 26. Van boven is dit kleine Pagetje wit, met twee zwarte vlakjes op de voorvlerkjes, welker puntjes ook vaalzwart

nigro & aurantio verſicolor eſt. Averſa facies, alba, nigricantibus lituris, & ad baſin ecphyſium ſaturate lutea tænia ornatur.

Num. 27. 28. Species hæc inter Papiliones proprie dictos locum non meretur, ſed, meo quidem judicio, ad inſecta alata, quæ ex aquis proveniunt, ac vulgo Papiliones aquatici appellantur, referri debet. Colore eſt cinereo griſeo. Alæ anteriores ex nigro variegatæ. Alæ in hac ſpecie nequaquam plumulis hirtæ, ſed tactu duriuſculæ, quaſi corneæ ſunt & transparentes.

TABULA SEPTIMA.

NUM. 1. 2. Papilio Americanus, ut ceteri omnes hac tabula depicti, ex colonia ante memorata, ſuperne coracinus eſt, venuſta flavedine varius: infra ex ſpadiceo & flavo verſicolor.

Num. 3. 4. Papiliunculus utraque facie concolor, niger ex dilute flavo maculatus.

Num. 5. 6. Et hic utraque facie concolor nigrorem præ ſe fert ſaturate flavis maculis diſtinctum. Alarum anteriorum apices quatuor maculæ albæ, oramque extremam poſteriorum ſegmenta alba decorant.

Num. 7. 8. Concolor utraque facie, medio luteus, in ambitu niger eſt. Ceterum nec diurnis, nec nocturnis Papilionibus accenſeri poteſt, ſed ad illud genus pertinet, quod apud Belgas a Ribibus nomen habet, & cui congeneres etiam ſunt, qui Belgis uncinati Papiliones audiunt. Etenim interdiu æque ac noctu vagantur, antennisque nec præpilatis, nec plumoſis, a diurnis nocturnisque Papilionibus diſcrepant; ut ideo intermedium aliquod genus conſtituere videantur.

Num. 9. 10. Hunc inter & illum, qui Tabula præcedente n. 13, 14. depictus eſt, ſi a coloribus diſceſſeris, vix notabilis datur differentia. Superna facies eo tantum diſcrepat, quod nihil flavidi in alis poſticis conſpiciatur. Imæ faciei pictura magis differt: alæ enim anticæ, in priore candicantes, hic pallide veneti ſunt viroris. Ceterum conveniunt.

Num. 11. 12. Et iſte maximam partem illi ſimilis eſt, quem n. 1. 2. Tabulæ præcedentis exhibuimus. Quæ ibi rufæ ſunt, binæ maculæ exteriores, heic flaveſcunt.

Num. 13. 14. Hic Papilio ſuperne media parte veneti eſt coloris, per ambitum vero murini, quo & corpus ejus tinctum eſt. Infra alæ anticæ, in medio, ex dilute flavo albent, in ambitu dilute fuſcæ ſunt. Alæ poſticæ, eleganti ſulphuris colore perfuſæ, in oram fuſcam excurrunt.

Num. 15. 16. Venuſti hujus Papilionis alæ anteriores, ad internam usque oram fuſco colore tinctam, pallidiſſime flaveſcunt: inde ab ora interna ad externam uſque, itidem fuſcam, albeſcunt. Alæ poſticæ, ex dilute thalaſſino virentes limbo ambiuntur languide fuſco. Ima facies alarum anticarum ſuperiori fere concolor eſt., pluresque duntaxat venas fuſcas per medium decurrentes, nonnullaſque maculas albidas in extremitatibus oſtendit. Alæ poſticæ ſubtus albicant.

Num. 17. 18. Hic Papilio utraque facie ex obſcure fuſco æquabiliter tinctus eſt, medio alarum albis maculis vario. Utrumque alarum par plaga ampla, obſcute arantii coloris, *quæ tamen* in alis anticis, parte poſteriore, in teretem velut cincinnum contorta eſt, exornatur.

Num.

zwart zyn. De kanten der voor- en achtervlerkjes, zyn zwart en hoog geel-oranje-kleurig. De onderzyde is wit met lange zwarte ſtreepjes en boven de uitloopende puntjes hoog-geel.

N. 27. 28. Deze ſoort behoort niet onder de Kapellen, maar is, volgens myn gevoelen, een ſoort van die geene, welke uit het Water voortkoomen, en die by ons Water-Uiltjes genaamd worden. De kleur is aſchgraauw, zynde de voorvlerkjes zwart geſpikkelt. Deze ſoorten zyn niet gevederd op hunne vlerken, maar, in tegendeel, eenigzins hart, hoornachtig en doorſchynend.

SEVENDE TAFEREEL.

N. 1. 2. IS een Weſt-Indiſche Kapel, gelyk alle de volgende van dit Tafereel, en van de voornoemde Colonie. De bovenzyde is git-zwart met een ſchoon geele teekening. De onderzyde is bruin en geel.

N. 3. 4. Dit is een klein Kapelletje, aan beide zyden van dezelfde kleur, namentlyk, zwart met licht-geele vlakjes.

N. 5. 6. Is mede zwart met hoog-geele vlakken, aan beide zyden egaal. De vier vlakjes aan de punt der voorvlerken, en die aan het einde der achtervlerken, zyn wit.

N. 7. 8. Is in 't midden geel en rondom zwart, beide zyden egaal. Het is geen rechte Dag noch Nacht-Kapel of Uil. Zy behoort tot dat ſoort, welk wy het Aalbeſſenbeeſtje, en nog andere, die wy Kram-Uiltjes noemen. Zy maaken, door dien men ze zoo wel by dag als nacht ziet, en door haare ongeknopte en ongevederde ſprietjes verſchillend met de Dag- en Nacht-Kapellen zyn, een geheel tuſſchen-geſlacht uit.

N. 9. 10. Op het voorige Taf. by N. 13. 14. ziet men een Kapel, welke weinig genoeg verſchilt, indien men de kleuren niet aanziet. De bovenzyde is alleenlyk met deze verſchillend, door dien hier het geel op de achtervleugels niet gevonden word. De onderzyde verſchilt nog meer, de voorvleugels zyn hier flaauw zee-groen, daarze by de vorige wit zyn, doch het overige is het zelfde.

N. 11. 12. Deze is genoegſaam egaal met N. 1. 2. der vorige Taf. De twee buitenſte vlakken zyn hier, in plaats van ros, geel.

N. 13. 14. De bovenzyde dezer Kapel is in het midden zee-groen, rondom, gelyk het lyf, muisvaal. De voorvlerken der onderzyde zyn in 't midden bleek geel-wit, verder licht-bruin. De ondervleugels ſchoon licht-geel, met een bruinen onderrand.

N. 15. 16. Dit is een ſierlyke Kapel. De voorvleugels zyn, tot aan den binnenſten bruinen rand, zeer bleek-geel, tuſſchen den binnen en buitenſten rand, die ook bruin is, zyn dezelve wit. De achtervleugels zyn licht zee-groen, met een flaauw-bruin buitenrandje. De onderzyde der voorvleugels zyn genoegſaam egaal, in 't midden loopen wat meer bruine aders, en aan de punten zyn eenige witte vlakjes. De achtervlerken zyn aan deze zyde wit.

N. 17. 18. Boven en onder is deze Kapel egaal donker-bruin, op 't midden der vleugels wit gevlakt. De voorvleugels zyn elk met een breede donker-oranje kleurige vlak voorzien, die op de voorvlerken, naar achteren, in een rond krulletje omgebogen is.

N. 19.

Num. 19. 20. Priori concolor hic Papilio, itidem nigrofuſcus, apices alarum anteriorum partemque dimidiam poſteriorum ex obſcure arantio colorata habet.

Num. 21. 22. Utraque facies caudati hujus Papilionis, inter *Ephebos* numerandi, nigra eſt, luteis maculis verſicolor. Supra, prope corpus, nonnullæ accedunt luteæ, & ante luteas maculas alarum poſteriorum, ſeries ſuave rubentium, alteraque albentium macularum conſpicitur.

Num. 23. 24. Huic color obſcure fuſcus mixtura macularum dilute fuſcarum variatur. Facies ima æquabiliter fuſca venulis nigricantibus diſtinguitur.

Num. 25. 26. Superior facies alarum anticarum in hoc Papilione obſcure fuſca maculas venuſte virides monſtrat. Alæ poſticæ nigerrimæ, medio ſaturate rubræ, ad interſtitia nigrarum ecphyſium maculis griſeis verſicolores ſunt. Prona facies alarum anticarum fuſca maculis rotundis, viridibus, picta eſt: poſticarum vero medium ſordidiore rubore maculatum eſt & interſtitia obtuſarum ecphyſium dilute rubent.

Num. 27. 28. India orientalis huic Papilioni fere geminum profert. Alæ anticæ, facie ſuperiore, æqualiter fuſcæ, nigris venulis variantur. Poſticæ nigerrimæ, rubris maculis verſicolores, alteram quoque ſeriem macularum dilutius rubentium inter obtuſos proceſſus, nigricantes, monſtrant. Ima facies ſimiliter picta eſt, niſi quod in alis anterioribus color murinus fuſco ſubſtituatur.

TABULA OCTAVA.

NUM. 1. 2. Venuſti hujus Papilionis facies ſuperior, piceo nigrore infecta, ambiente ſuperbit tænia, amœne cærulea, quâm, prope extremitates alarum anticarum & poſticarum, duo veluti ocelli candidi diſtinguunt. Similes maculæ aliquot etiam in nigris apicibus alarum anticarum cernuntur. Duæ præterea ſeries guttarum cærulearum, & extra has linea griſea, undulata, ambitum decorant. Averſa facies griſeo fuſca, nigris cæruleiſque maculis, albiſque ſtriis & guttis varia, lineam griſeam, curvo ductu per medias fere alas poſticas decurrentem, oſtendit. Locus natalis India orientalis.

Num. 3. 4. Elegans Papiliunculus, utraque facie fuſcus, ruffis maculis punctiſque, nigriſque lineolis tum curvis, tum rectis, ornatur. Americanus eſt.

Num. 5. 6. Phalænam teſtantur antennæ plumatæ. Luteum ejus colorem, utraque facie, fuſcæ tæniolæ variant. Locus natalis America.

Num. 7. 8. Prægrandem venuſtumque hunc Papilionem India occidentalis parit. Ex gilvo fuſcus, ſuperne monſtrat in alis anticis tres maculas griſeas, ovatas, punctillis varias: in poſticis faſcias duas, albicantes, nigris punctis notatas, introrſum convergentes, ac pone has aliquot virentes maculas. Averſa facies, ex nigro fuſca, alis anticis maculas quatuor, griſeas, ovatas, præ ſe fert; dum poſticas ſeries exornat continuata macularum jucunde cæruleſcentium, punctatarum, quarum anteriori in utraque ala duæ adſtant guttæ griſeæ, itidem punctis notatæ.

Num. 9. 10. D. *Meriana* hunc Papilionem arbori Acajou attribuit. Eruca ejus valde villoſa albicat. Papilionis alæ in totum opere reticulato contextæ, diaphanæ, ex fuſco utrinque lu-

teæ

N. 19. 20. Dit Kapelletje is van dezelfde donker-bruine kleur, de topjes der voorvlerkjes en de helft der achtervlerkjes zyn mede donker-oranjekleurig.

N. 21. 22. De boven- en onderzyde van deze fraaije geſtaarte Page-Kapel is zwart, met geele vlakken. De onderzyde heeft boven by 't lyf nog eenige geele ſtreepen, en, boven de geele vlakjes der achtervleugels, ziet men een ry ſchoon roode, en een ry witte vlakjes.

N. 23. 24. Deze Kapel is donker-bruin met een lichtbruine mengeling van vlakken. De onderzyde is egaal bruin zwartgeädert.

N. 25. 26. De bovenzyde der voorvleugels van deze Kapel is donker-bruin met ſchoon groene vlakken. De achtervleugels git-zwart, in 't midden hoog-rood, en van onderen tuſſchen de zwarte puntjes met graauwe vlakjes. De onderzyde is bruin met ronde groene vlakjes op de voorvleugels. De achtervleugels zyn in 't midden wat vuilder roodgevlakt en van onderen tuſſchen de ronde puntjes licht-rood.

N. 27. 28. Deze Kapel valt ook met zeer weinige veranderinge in Ooſt-Indiën. Van boven zyn de voorvleugels egaal bruin, zwart geädert. De achtervleugels zyn git-zwart, met roode vlakken, een tweede ry van nog lichter roode vlakjes vertoont zich tuſſchen de ronde zwarte punties. De onderſte zyde is het zelfde, alleen zyn hier de voorvlerken muisvaal, in plaats van dat daar ze boven bruin zyn.

ACHTSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. De grond-kleur is op de bovenſte zyde van deze fraaije Kapel git-zwart. De rondloopende band is ſchoon blaauw, in welke, by de punten der voor- en achtervleugels, twee witte oogjes, gelyk mede eenige dergelyke oogjes op de zwarte puntjes der voorvleugels gezien worden. Verder vertoonen zich twee ryen blaauwe vlakjes, en naar den rand een graauw golfachtig randje. Omgekeert zynde, is dezelve graauw-bruin, met zwarte en blaauwe vlakken, en witte plekjes. De achtervleugels hebben op 't midden een kromme graauwe ſtreep. Dezelve valt in Ooſtindien.

N. 3. 4. Dit ſierlyk bruine Kapelletje is aan beide zyden eenkleurig. Het is aardig met roſſe vlakjes, oogjes en zwarte kromme en rechte ſtreepjes verſiert. Hetzelve is uit America.

N. 5. 6. De gevederde ſprietjes toonen, dat deze ſoort een Nacht-Kapelletje is. De kleur is geel met bruine teekening aan beide zyden. 't Valt in Weſtindien.

N. 7. 8. Deze groote en fraaie Kapel is uit Weſtindien. De grond-kleur is vaal-bruin, op de voorvleugels ziet men drie aſchgraauwe ovale geſtipte vlakken. Op de achtervleugels, twee witachtige en tot elkander toeſchietende banden met zwarte ſtipjes, en daar onder eenige groene vlakken. De omgekeerde zyde is zwart-bruin. De voorvleugels hebben hier een oval graauwe vlak meer. De achtervleugels zyn met een rondloopende rey ſchoon blaauwe geſtipte vlakken verſierd, waar boven zich nog twee kleine graauwe geſtipte vlakjes vertoonen.

N. 9. 10. Juffrouw Meriaan beſchryft deze Kapel op de Cachou Boom (*Anacardium*). De Rups is zeer ruighairig en wit. De vleugels dezer Kapel zyn geheel gaasachtig, doorſchynend, bruin-geel aan beide zyden, de punten der achtervleugels zyn wat donkerder en hebben elk twee donkerbruine en twee licht-bruine ronde oogvlakjes met een wit ſtipje.

In

teæ ſunt. Apices alarum poſticarum, paulo obſcurius tincti, duos ſinguli ſaturate fuſcos, totidemque dilutioris coloris ocellos, albo centro ſignatos, gerunt. Nonnunquam, ut in noſtro ſpecimine apparet, alæ poſticæ in brevem ecphyſin excurrunt; alias æquabiliter rotunda ora terminantur. Frequens Surinami incola eſt.

Num. 11. 12. Papilio alis anterioribus medio dilute ſubfuſcis, poſterioribus magis obumbratis. Utrumque alarum par lato margine fuſco fimbriatur. Alas poſticas ternæ ſingulas maculæ fuſcæ, anticas unica, decorant. Averſa facie dilutior, magisque ruffus regnat color, marginesque fuſcos oblonga ornant triangula lutei coloris. Credibile Americanum eſſe

Num. 13. 14. Superne ſature fuſco perfuſus colore Papilio, albis undique maculis verſicolor, medio tamen alarum poſticarum dilute fuſcus eſt. Ima facies, dilute fuſca, albis maculis in totum, plagaque griſea in medio alarum poſticarum diſtinguitur. Locus natalis America Belgarum.

Num. 15. 16. Elegans Papilio, itidem Americanus, ſuperne ſaturo arantii colore tinctus, apices oraſque alarum anticarum nigricantes, faſciamque irregularem nigram per earum medium fere decurrentem monſtrat. Alæ poſticæ, gracili tantum limbo nigro fimbriatæ, & aliquot nigris ocellis verſus oram poſteriorem ornatæ, cuſpidatas ecphyſes emittunt; ut pateat hanc non minus, quam ſubſequentem ſpeciem *Ephebis* vulgo dictis annumerandam eſſe. Averſa facies, picturæ gratia haud inferior, ex fuſco ſatura, plurimis lineolis nigricantibus variatur, marginesque laterales alarum exiguis quaſi ocellis albis, centro nigro notatis, exornatos gerit.

Num. 17. 18. Papilio Indicus, pictura ac forma longe diverſus, ex genere *Ephebοrum*, utraque facie prope concolor, fuſcus, oram alarum anticarum ſerie lunularum flaveſcentium, atque intra has ternis præterea ſimilibus maculis, decoratam oſtentat. Alæ poſticæ tribus ejuſmodi macularum ſeriebus, media eleganter cærulea, binis reliquis plus minus luteis, ſuperbiunt.

TABULA NONA.

NUM. 1. 2. 3. 4. Metamorphoſis Papilionis Surinamenſis. Eruca in univerſum livido eſt plumbi colore. Nympha n. 2. fuſca. Papilio facie ſuperna n. 3. totus niger maculis duabus, oblongis, luteis varius. Ima facie dilute fuſcus. Alas anteriores binæ variant maculæ dilute flaventes, oblongæ, bini præterea ocelli ex albo nigri, nonnullæque guttæ albentes. Poſticas duæ exornant maculæ ſaturate flavæ, oblongæ, ac pone has fimbria maculis nigricantibus, dein & nonnullis albidis diſtincta.

Num. 5. 6. 7. 8. Eruca ſuperne dilutius, infra ſaturatius fuſca eſt. Nympha dilute fuſca. Papilio ſupra, medio alarum, ſpadiceus, circumferentiam obſcure griſea veluti umbra lituriſque nigris obnubilatam monſtrat. Alis poſticis inſuper impreſſi quatuor ocelli. Prona facies multum diſſimilis, ex helvo fuſco pigmento perfuſa, maculis lineiſque albidis ac duodenis ocellis tum albis, tum nigris, variatur. Credibile & hanc & binas, quæ ſequuntur, ſpecies ex coloniis noſtris Americanis allatas eſſe.

Num.

In ſommige, gelyk deze, loopen de achtervleugels in een korte punt uit, in andere zyn dezelve byna rond. Zy zyn vry gemeen in Suriname.

N°. 11. 12. De voorvleugels dezer kapel zyn in 't midden licht-bruinachtig, gelyk mede de achtervleugels, doch wat donkerder. Alle vier de vleugels zyn met eenen breeden bruinen rand omringd. De achtervleugels hebben elk drie bruine vlakken, en de voorvleugels elk één. De omgekeerde zyde is lichter en wat roſſer, de bruine randen zyn verſierd met geele langwerpige drie-hoekjes. Waarſchynelyk is America derzelver geboorte-plaats.

N°. 13. 14. De grond-kleur der bovenzyde dezer Kapel is donker-bruin, uitgezondert de achtervleugels, welke in het midden licht-bruin, en, gelyk het overig gedeelte, wit gevlakt is. De onderſte zyde is licht-bruin met witte vlakken, en heeft een groote graauwe vlak op 't midden der achtervleugels. Zy valt mede in America, of in de Hollandſche Weſt-Indien.

N°. 15. 16. Is mede een fierlyke Weſt-Indiſche Kapel. De boven-kleur is donker-oranje. De punten en kanten der voorvleugels zyn zwart, loopende daar en boven nog een zwarte onregelmatige vlak byna door 't midden der vleugels. De achtervleugels hebben maar een fyn zwart kantje, en eenige oogjes naar onderen, om den rand der vleugels, welke in een punt uitloopen, en dus deze ſoort, gelyk de volgende, tot het Geſlacht der Pages brengen. Omgekeert zynde is deze Kapel niet minder fierlyk. De kleur is donker-bruin met zeer veele zwarte ſtreepjes. De zykanten der vleugels zyn zeer aerdig verſierd met kleine witte oogjes, die een zwart ſtipje in 't midden hebben.

N°. 17. 18. Veel verſchillend in kleur en gedaante is deze Ooſt-Indiſche Page-Kapel. De kleur is ter wederzyden genoegzaam dezelfde, namentlyk bruin. De kanten der voorvleugels zyn verſierd met een ry geelachtige halfmaanswyze vlakjes, en daar boven ziet men nog drie zulke vlakjes. De achtervleugels hebben drie zodanige ryen vlakjes, waar van de middelſte ſchoon blaauw en de twee andere min of meer geelachtig zyn.

NEGENDE TAFEREEL.

N°. 1. 2. 3. 4. Verbeeldt de verandering van een Surinaamſche Kapel. De Rups is Lootkleurig. De Nimf by N°. 2. is bruin. De bovenſte zyde der Kapel by N°. 3. is geheel zwart met twee lange geele vlakken. De onderzyde is licht-bruin. De voorvleugels hebben twee licht-geele lange vlakken, twee witte en zwarte oogjes en eenige witte vlakjes. De achtervleugels zyn verſierd met twee hoog-geele lange vlakken, daar onder met eenen rand van zwarte, en voorts met eenige witte vlakjes.

N°. 5. 6. 7. 8. De Rups is boven licht en onder donkerbruin. De Nimf licht-bruin. Van boven is de Kapel in 't midden der vleugels kaſtanje-bruin en rondom als een donker gryze ſchaduw en zwarte ſtreepen hebbende. Op de achtervleugels ziet men vier ronde oogjes. Omgekeert zynde is dezelve zeer verſchillend; de grond-kleur is hier vaal-bruin met witte vlakjes, ſtreepen en twaalf ronde witte en zwarte oogjes. Waarſchynelyk is deze, met de twee volgende ſoorten, uit onze Weſt-Indiſche Colonie.

Num. 9. 10. 11. 12. Eruca æque ac Nympha dilute fuſco ſunt colore. Papilionis ſuperna facies, priori ſimilis, eo ſaltem differt, quod ambitum alarum obtegens umbra, ſaturate griſea, minus lata ſit, nec eouſque, ut in præcedenti ſpecie, per aream mediam ſeſe effundat. Ima contra facies multum diſcrepat: etenim, eodem quidem pigmento ex helvo fuſco perfuſa, duas tantum exhibet lituras, albidas, obliquo ductu per utrumque par alarum protenſas, poſtica parte convergentes. Alas duntaxat poſteriores quaterni inſuper ocelli albis nigriſque annulis conſpicui decorant.

Num. 13. 14. Papilio ſuperne helvo fuſcus, medio alarum, prope truncum corporis, albida quaſi farina conſperſus eſt. Circumferentiam alarum obſcura quædam ſeries ocellorum, areæ, quam occupant, ferme concolorium, at nigro circello inſcriptorum, exornat. Ima facie, intra convergentes lituras nigras albaſque color cinereo luteus, nigris lineolis varius, regnat; externa vero ſede helvo fuſcus. Alæ poſticæ ſuam ſingulæ præ ſe ferunt ſeriem ocellorum annulo nigro cinctorum.

Num. 15. 16. Papilio Indiæ orientalis, elegantiſſimus, utraque facie nigerrimus, ſanguinei ruboris maculis pictus.

Num. 17. 18. 19. 20. Eruca ſordide lutea, fuſcis maculis. Nympha ex dilute fuſco reſplendens. Papilio facie ſuperna niger, maculis albidis denſe ſtipatus, medio alarum, verſus poſteriora, maculam monſtrat prægrandem, pallide luteam. Ima facies valde diſſimilis eſt. Alarum anticarum pars dimidia prior lutea, ex albo maculata, prope truncum corporis, inque hujus ambitu ex rubro & nigro varia, pellucentem quaſi oſtentat faciei averſæ grandem illam maculam, quæ tamen & plenius lutea heic eſt, & fimbria inſuper ſaturioris flavedinis, alas poſticas ambiente, ocelliſque albis & punctis nigris variata, cingitur. Pars dimidia altera anticarum alarum, verſus oram, nigra, ex albo maculatur. Patria hujus animalculi eſt Promontorium bonæ ſpei & Angola.

Num. 21. 22. Papilio Americanus, perquam venuſtus, niger, duabus tæniis, latis, verſus poſteriora convergentibus, ſaturate viridibus, decoratur. Nonnullæ itidem ſimiles maculæ alas poſticas ad latera variant. Averſa facie color ſaturate fuſcus, venulis nigris diſtinctus, regnat, alæque poſticæ fimbria cinguntur albis maculis varia, & in medio duas inſuper ejuſmodi maculas albentes monſtrant.

Num. 23. Phalæna exotica, helvo fuſca, lineolis nigris interſtincta, fœmella proxime ſequentis.

Num. 24. Prioris maſculus, ad dimidiam uſque partem alarum pallide luteus, nigris lineis variatur. Quemadmodum autem papiliones diurni antennis filiformibus & præpilatis dignoſcuntur; ita nocturnos conſtanter diſtinguit corporis major craſſities, tum quod antennæ maſculorum ut plurimum veſtitæ plumulis, fœmellarum filiformes ſint, in utriſque tamen non præpilatæ: id quod ſupra jam memoratum hoc loco repetere viſum eſt.

Num. 25. Huic alæ exteriores arantio rubore, interiores nitida flavedine tinctæ ſunt. Inter Phalænas ſecundum modo expoſita criteria referri debet, patriamque agnoſcit Americam.

De Nymphis vel Chryſalidibus, quæ hac aliiſque tabulis depictæ exhibentur, conſuli Præfatio noſtra poteſt.

N°. 9. 10. 11. 12. Beide en Rups en Nimf van deze Kapel, zyn licht-bruin. De bovenzyde verſchilt niets met de voorige, dan dat de rondom de vleugels loopende donker-gryze ſchaduw wat ſmalder is, en zich zoo ver niet, als by de voorgaande ſoort, verſpreidt. De onderzyde is daar tegen zeer verſchillend: De grond-kleur is met de voorige egaal, en vaal-bruin, doch hier loopen maar twee, onder tot elkander toeloopende, witte ſtreepen in een ſchuinſche Lyn over alle de vier vleugels. De achtervleugels hebben maar alleen vier zwart en wit geringde oogjes.

N°. 13. 14. De bovenzyde dezer Kapel is vaal-bruin, in 't midden by 't lyf is dezelve ſtofachtig wit. Rondom naar de kant der vleugels ziet men als een rand van oogjes, die weinig met de grondkleur verſchillen, doch, met een zwart ringetje, omvat zyn. Aan de onderzyde, binnen de zwarte en witte tot elkander toeſchietende ſtreepen, is de kleur aſch-geel met zwarte ſtreepjes, buiten de ſtreep-lynen vaal-bruin. De achtervleugels hebben elk eene ry zwart geringde oogjes.

N°. 15. 16. Dit ſierlyk Kapelletje is aan beide zyden git-zwart en bloed-rood gevlakt. Het zelve valt in Ooſt-Indien.

N°. 17. 18. 19. 20. De Rups is vuil-geel met bruine vlakjes, de Nimf is glimmend licht-bruin. Op de bovenzyde is de Kapel zwart met veele witte vlakjes. In 't midden, naar beneden, vertoont zich een groote flaauw-geele vlak. De onderzyde is veel verſchillend. De bovenſte helft der voorvleugels is geel met witte vlakjes, by en rondom het lyf rood en zwart, dan vertoond zich de groote vlak der bovenzyde, die hier geelder is, en die door eenen nog geelderen rand der achtervleugels, met witte ronde oogjes en zwarte puntjes verſiert, omtrokken wordt. De overige helft der voorvleugels is naar de kanten zwart met witte vlakjes. Deze Kapel valt op de Kaap de goede Hoop, gelyk mede op Angola.

N°. 21. 22. Deze ſchone Kapel valt in Weſt-Indien, is zwart met twee breede onder tot elkander toeloopende ſchuinſche donker-groene ſtreepen. De achtervleugels hebben terzyde ook eenige dergelyke vlakjes. Omgekeert zynde, is dezelve donker-bruin, zwart geädert. De achtervleugels zyn hier omringd met een' rand van witte vlakjes, en in 't midden ziet men nog twee zulke witte vlakjes.

N°. 23. Is een vreemd vaal-bruin met zwarte ſtreepjes gevlakt Uiltje, of Nachtkapelletje. Het is het wyfje van het volgende.

N°. 24. Zynde het mannetje van het voorgaande, is ter helfte van de vleugels flaauw-geel met zwarte ſtreepjes. Gelyk nu de Dagkapellen meeſt al kennelyk zyn aan de draadachtige en aan het einde geknopte ſprietjes (*Antennæ*), zoo zyn de Uilen of Nachtkapellen doorgaans kennelyk aan een dikker lyf, en hebbende de mannetjes meeſt gevederde, en de wyfjes draadachtige, doch beide, ongeknopte ſprietjes, 't geen wy hier nog eens, (hoewel reeds te vooren gezegt zynde), by voegen.

N°. 25. Heeft roode-oranjekleurige boven- en ſchoon geele ondervlerkjes. Het zelve valt in Weſt-Indien en behoort, uit de hierboven geſtelde kenmerken, tot de Nachtkapellen.

Over de hier op dit en eenige andre Tafereelen verbeeldt wordende Nimfen, ziet onze Voorreden.

TABULA DECIMA.

NUM. 1. 2. Elegans Papiliunculus, ſuperne fuſcus, venis nigris diſtinctus, macula citrini coloris, utrique alæ anticæ impreſſa, notatus. Ima facies cinereo griſea, ſtriis nigris ornata, maculas citrinas easdem, veluti tranſparentes, monſtrat. Locum natalem cum reliquis hujus tabulæ Papilionibus habet Indias occidentales.

Num. 3. 4. Utraque facie fuſcus, lineis pene nigris pictus.

Num. 5. 6. Huic facies ſuperior ex griſeo ſordens eleganti tamen apparatu linearum ocellorumque nigrorum, medio alborum, nitet. Averſa facies dilutius griſea pariterque ex nigro picta eſt.

Num. 7. 8. Papilio ſupra fuſcus, nigris lineis, duabuſque maculis luteis diſtinctus, infra dilute griſeus, fuſca pictura maculiſque binis pallide luteis ornatus, alarum poſticarum extremis duas inſuper monſtrat arantii coloris maculas.

Num. 9. 10. Prioris in modum, ſupra fuſcus, ex nigro pictus, alis anterioribus duas arantii coloris maculas exhibet, quæ mutato in pallide luteum colore per alas etiam poſticas excurrunt ibidemque in acumen attenuatæ deſinunt. Prona facie ex rufo fuſcus regnat color, ſubtiliore pictura nigra, grandibuſque maculis anteriore parte venuſte flavis, at qua per poſticas alas decurrunt, dilutius flaventibus, exornatus.

Num. 11. 12. Phalæna utraque facie concolor alas anticas nigras ex albo maculatas, poſticas dilute cæruleſcentes gerit.

Num. 13. 14. Papilio diurnus, facie ſuperiore eleganter flavus, fimbriola tenui, undulata, fuſca, circumſcriptus, impreſſas alis anticis maculas aliquot fuſcas monſtrat. Averſa facies itidem flava eſt, at limbo maculiſque ac ornamentis rufi coloris variata.

Num. 15. 16. Helvo nigricans, ex dilute rufo ac cærulo maculatus Papilio, albis ſuperbit, ocellorum forma, punctis, quæ languide cæruleſcentibus annulis ambiuntur. Prona facies nigrore perfuſa ex dilute griſeo variatur.

Num. 17. 18. Dilute flavus color, ſaturatiore flavedine obumbratus hunc Papilionem tingit. Oræ ambitus ex flavo fuſcus eſt. Ima facies ſordide obſcureque flaveſcit, ac, rufula verſicolor pictura, octo monſtrat albidos quaſi ocellos, ſuo ſingulos circello nigro concluſos.

TABULA UNDECIMA.

NUM. 1. 2. Spadiceo decorus colore Papilio nigris veluti nervis diſtinguitur. Alis anticis, præter griſeo flaventem maculam, tres orbiculi albidi prope extremitatem inſcripti ſunt. Prona facie idem regnat color, niſi quod complures hic compareant diverſimode conformati ocelli ex albo & nigro variegati. Utrum & hic & qui ſequuntur duo Papiliones ex ora Guineæ aut ex Indiis occidentalibus huc tranſlati ſint, dubium eſt.

Num. 3. 4. 5. 6. Eruca hæc ejuſque Nympha pluribus annulis compoſita eſt partim nigris, partim

TIENDE TAFEREEL.

N°. 1. 2. Dit ſierlyk Kapelletje is op de bovenzyde bruin, met zwarte aders. De voorvleugels hebben elk een citroen-geele vlak. Aan de onderzyde is het zelve aſch-graauw, en zwart geſtreept, en de citroen-geele vlakken vertoonen zich hier ook als aan de bovenſte zyde. 't Valt, met alle de volgende van deze Taf., in Weſt-Indien.

N°. 3. 4. Onder en boven is de grondkleur van deze Kapel bruin, met een donkerder-bruine tekening.

N°. 5. 6. De bovenzyde dezer Kapel is vuil-graauw met een ſierlyke zwarte tekening van ſtreepjes en oogjes, welke in 't midden wit zyn. De omgekeerde zyde is licht helder-graauw, mede met zwarte tekening

N. 7. 8. Een bruine kleur met zwarte tekening en twee geele vlakken verſieren de bovenzyde dezer Kapel. De onderzyde is licht-graauw, met twee flaauw-geele vlakken en bruine tekening; aan de punten der achtervleugels ziet men' twee oranje-kleurige vlakjes.

N°. 9. 10. De grondkleur der bovenzyde van deze Kapel is, gelyk de vorige, bruin met zwarte tekening. Op de voorvleugels vertoonen zich twee oranje-kleurige vlakken, deze loopen op de achtervleugels door, doch met een lichtgeele kleur en eindigen aldaar in een punt. Aan de onderzyde is de kleur ros-bruin, de fyne tekening is zwart, en de groote vlakken zyn boven fraay geel en op de achtervleugels ligt-geel

N°. 11. 12. Aan beide zyden is deze Uil of Nachtkapel eenkleurig, namentlyk, zwarte voorvleugels met witte vlakken en licht-blauwe achtervleugels.

N. 13. 14. De bovenzyde dezer Dag-Kapel is ſchoongeel met een ſmal bruin golfachtig randje en bruine vlakjes op de voorvleugels. Van onderen is de kleur ook geel, doch met een' roſſen rand en vlakjes en verdere tekening.

N°. 15. 16. De kleur dezer Kapel is vaal-zwart, met lichtroskleurige en blaauwe vlakjes; deze laatſte kleur maakt ook flaauwe randjes om de witte oogjes, waar mede dit ſierlyk beesje verſierd is. Van onderen is de donkere kleur zwart, en 't overige licht-grys.

N. 17. 18. Een licht-geele kleur, met een wat hooger geele flagſchaduw, verſiert deze Kapel; de rand rondom is wat donkerder-geel. De onderſte zyde is vuil donker-geel met roskleurige tekening en acht witte oogjes, die door een zwart randje omtrokken zyn.

ELFDE TAFEREEL.

N°. 1. 2. Deze Kapel is ſchoon-bruin met zwarte aders. De voorvleugels hebben een' graauw-geelen vlak, en drie ronde witte vlakjes aan de einden. Van onderen is dezelfde kleur, alleen vertoonen zich hier verſcheide zwart en witte oogjes, die van eene vreemde gedaante zyn; wy twyfelen, of deze, met de twee volgende, van de Kuſt van Guinea of uit Weſt-Indien zyn overgezonden.

N. 3. 4. 5. 6. De Rups, gelyk mede de Nimf, is verdeelt in verſcheide Leeden, welkers donkere kleur, zwart, en de

partim ex fuſco luteis. Papilio utrinque ſaturate fuſcus lunulis candidis nitet, quæ averſa facie margine nigro ambiuntur.

Num. 7. 8. 9. Eruca ex ſpadiceo lutea nigris tæniis gracilibus diſtinguitur. Papilionis facies ſuperna, itidem ſaturate fuſca, alis anterioribus impreſſas fert maculas tres, rotundas, albidas, majoremque aliam oblongam, ſordide luteam. Alæ poſticæ itidem maculam monſtrant pallidius flaventem, quæ ſecundum extremæ oræ univerſum fere ambitum ſe extendit. Infra fuſcus undequaque regnat color nigra pictura diſtinctus. Ocelli alarum poſticarum circulo candido cinguntur.

Num. 10. 11. 12. Eruca tota nigra eſt præter roſtrum, quod æque ac maculæ dorſales pallida flavedine tingitur. Papilio, quem Tab. VII. num. 27. 28. depictum deſcriptumque dedimus, maximam partem huic ſimilis eſt; ut credibile ſit loco tantum natali differre, ideoque hunc, illo minus profunde, coloratum eſſe.

Num. 13. 14. Præſtantiſſimus Papilio, ſuperne nigerrimus, tænia ambitur lata, elegantiſſime cærulea, pone quam duplex guttarum candidarum ſeries collocatur. Averſa facies multum diſcrepans, ex griſeo fuſca, guttis lunuliſque albidis nitet. Maculæ quatuor majuſculæ, alis anticis in confinio poſticarum impreſſæ, colore cæruleo ſe diſtinguunt. Tæniæ duæ alarum poſticarum poſtrema parte arcuate convergentes albicant. Locus natalis in Indiis orientalibus eſt, multumque hic Papilio differt ab eo, qui Tab. VIII. num. 1. 2. exhibetur.

Num. 15. 16. 17. Eruca nigra, albentibus annulis ornamentisque picta. Papilio utraque facie ex rufo fuſcus, alis tamen anticis paulo profundius coloratus, albis diſtinguitur maculis guttiſque. Naſcitur in Indiis occidentalibus.

TABULA DUODECIMA.

NUM. 1. 2. Phalæna noſtras, in provincia Hollandiæ, rarius tamen, occurrens. Utrinque cinereo griſea, eleganter ex nigro verſicolor eſt.

Num. 3. 4. Et hæc venuſta Phalænula in noſtra Hollandia, licet non admodum frequenter, in proceris Tiliæ ac Fagi arboribus invenitur. Utraque facie concolor, ſature flava, ſubtilibus ſtriis, in modum tæniolarum diſpoſitis, rubellis, eleganter diſtinguitur. Pertinet ad genus Phalænarum, quod apud nos ab unco nomen accepit, quia Erucæ, unde proveniunt, progredientes mediam corporis partem ſurſum arcuatim incurvant, extremitatibus in ſolo defixis, uncique adeo ſimilitudinem exprimunt.

Num. 5. 6. Elegans Papilio, facie ſuperiore dilute flavus, pictura nigra renidet. Pallidior flavedo itidem ex nigro variata averſam faciem ornat: interior tamen latiorque faſciola, quæ juxta oram alarum decurrit, ex helvo ſubfuſca eſt. Habitat in Gallia, ubi & alia ſpecies parum modo diverſa invenitur: etiam in noſtra Hollandia nonnunquam occurrere fidem mihi fecit quidam hiſtoriæ naturalis cultor.

Num. 7. 8. Hollandiæ incola hæc Phalæna, a Sambuco denominata; quoniam Eruca ejus, illi,

de lichte, bruin-geel is. De beide zyden dezer Kapel zyn donker-bruin, met halfmaanswyze witte vlakjes; aan de onderzyde der Kapel zyn deze vlakjes met een zwart randje omtrokken.

N. 7. 8. 9. Deze Rups is bruinachtig-geel met zwarte ſmalle bandjes. De bovenzyde der Kapel is insgelyks donker-bruin; op de voorvleugels zyn drie ronde witte vlakjes en een vuil-geele langwerpige vlak. De achtervleugels hebben mede, aan den buitenkant, een vuil-geele doch nog flaauwer byna rondloopende vlak. Van onderen is dezelve geheel bruin met zwarte tekening. De op de achtervleugels zich vertoonende oogjes hebben een witte cirkel.

N. 10. 11. 12. De Rups is geheel zwart, uitgenomen het hoofd, 't geen, met de rug-vlakken, flaauw-geel is. De Kapel, op Tab. 7. by N. 27. & 28. verbeeldt en beſchreven, komt genoegſaam in alle deelen met deze over een; mogelyk is dezelve van eene andere plaats en daar door wat licht-kleuriger.

N. 13. 14. Van boven is deze heerlyke Kapel git-zwart met eenen breeden rondloopenden ſchoonen hemels-blaauwen band, achter welken zig eene dubbele ry kleine ronde witte vlakjes vertoonen. De onderſte zyde verſchilt merkelyk, deze is grysachtig-bruin met witte ronde en halve maanswyze vlakjes. De achterſte vier grootſte vlakjes, die by de achtervleugels op de voorvleugels ſtaan, zyn blaauw, de twee onder rond tot elkaar toeſchietende ſtreepen op de achtervleugels zyn wit. Deze valt in Ooſt-Indien en verſchilt merkelyk met N. 1. 2. van Tab. 8.

N. 15. 16. 17. Deze Rups is zwart met witachtige ringen en tekening. De Kapel is aan beide zyden ros-bruin, de voorvlerken alleen wat bruinachtiger. De vlakjes zyn wit. Zy valt in Weſt-Indien.

TWAALFDE TAFEREEL.

N. 1. 2. Is een Uiltje of Nacht-Kapel, 't welk hier in Holland, doch niet gemeen, gevonden wordt. De kleur is aan beide zyden aſch-graauw met eene ſierlyke zwarte tekening.

N. 3. 4. dit fraye Uiltje wordt mede hier in Holland, doch zeer zeldzaam, in de hooge Linde- en Beuke-Boomen gevonden. De kleur is aan beide zyden egaal, namentlyk, hoog-geel, met een aardige fyn roode of roſſe tekening, die zich bandsgewys vertoont. Het behoort tot die ſoort, welke de Liefhebbers Kram-Uiltjes noemen, om dat de Rupſen van dit Geſlacht, in hunnen voortgang, zich als een Kram vertoonen; buigende het lichaam in 't midden naar om hoog, terwyl de voor en- agtervoeten den grond vatten.

N. 5. 6. Dit ſierlyk Dag-Kapelletje is op de bovenzyde licht helder-geel, met zwarte tekening; aan de onderzyde is het nog flaauwer-geel met zwarte tekening, doch de binnenſte breede band, die rondom de vlerkjes heenloopt, is vaalbruin. Het zelve wordt, met nog een andere een weinig verſchillende ſoort, in Vrankryk gevonden, en een Liefhebber der Natuurkunde heeft my verzekert, deze ſoort ook hier in Holland gevangen te hebben.

N. 7. 8. Deeze flaauw-geele, met roſſe dwarsſtreepen aan beide zyden genoegzaam overeenkomende Nacht-Kapel, valt hier

illi, quam num. 3 & 4. habet, gemina Sambuci foliis veſcitur; colore pallide luteo perfuſa, ſtriis transverſalibus, rufulis, ſimili utrinque pictura, diſtinguitur.

Num. 9. 10. Exoticus Papilio alas anticas ſatura flavedine tinctas, rufulaque fimbria & binis tæniolis ex gilvo nigricantibus ad extremos apices ornatas gerit. Alæ poſticæ, ex rufo flaventes, nigris punctis variantur. Averſa facie idem regnat color ſature flavus, tæniolis undulatis, rufis, fimbriaque ambiente ac nigris punctis interſtinctus.

Num. 11. 12. Rarior hic Papilio, ex helvo nigreſcens, quaternas maculas dilute rubentes, minoresque nonnullas nigricantes, ac fimbriam ambientem albidam, facie ſupina monſtrat. Averſa facies, pallide arantio colore infecta, ſenis maculis griſeis, tæniola ſingulis nigra circumſcriptis, pluribusque inſuper guttis nigris ſuperbit. Locus natalis Gallia.

Num. 13. 14. Papiliunculus, ſuperne plumbei coloris, medio albam oſtentat maculam, ac pone hanc per reliquam partem alarum poſteriorum fuſcus eſt. Ima facies, ſi albam maculam exceperis, itidem plumbeo livore tincta, ex gilvo variegatur.

Num. 15. 16. Phalæna Indiæ occidentalis, obſcure griſea, utrinque nigris ornamentis picta; paſſim tono dilute fuſco reſplendet.

Num. 17. 18. Papilio hollandicus, a *Goedartio* aliisque abunde deſcriptus, Belgis a S. Jacobo dictus. Inſectorum noſtratium nonnulla ſubinde interſerimus, ut conſtet, noſtram quoque patriam id genus animalculis, venuſtiſſime pictis, haud carere.

Num. 19. 20. Americanus hic Papilio, perquam ornatus, facie ſuperiore ex gilvo griſeus, quaternis maculis diluti ſaloris diſtinguitur. Prona facies ad rufum vergit. Alæ anticæ maculam dilute thalaſſicam utroque apice, aliamque albentem, veluti bifidam, pone priorem, fere in medio, gerunt. Alæ poſticæ aream thalaſſicam monſtrant duplici ordine punctorum rubentium ac nigreſcentium ſuccinctam. Eiusmodi puncta aliquot rubella etiam anticis impreſſa ſunt.

Num. 21. 22. Papilio ſuperna facie murino pigmento perfuſus, nigrisque lineolis interſtinctus eſt. Apices alarum anticarum macula ſinguli ex rufo dilute flava nitent. Sub hac elegans alia thalaſſica viſitur. Ima facies, dilutius helva, maculis albis ac dilute luteis, tæniiſque rubris & nigreſcentibus ſuperbit. Locus natalis America.

Num. 23. 24. Phalæna in univerſum bicolor, fuſca videlicet ac nigro-fuſcis ornamentis picta.

Num. 25. 26. Perhibent in agro Neomagenſi hunc Papilionem naſci. Facies ſupina ex gilvo nigra compluribus maculis albis, magnis, parvis diſtincta, prope oram alarum, ambiente ornatur ſerie guttarum rubentium, partim circularium, partim lunatarum. Ima facies, luteola, maculas majuſculas, fimbriaſque alarum dilute murino colore pictas, nigriſque tæniolis ac marginibus decoratas monſtrat. Ceteræ guttæ nigreſcunt.

Num. 27. 28. 29. 30. Hæc altera ſpecies eſt priori affinis, ſua quoque eruca & nympha ſtipata. Eruca fuſca eſt, dorſo ac lateribus ex colore ſulphureo eleganter picta. Nympha fuſca forte potius ad Phalænam aliquam referenda eſt, quam ad hunc Papilionem. Hujus ſupina facies priori concolor eſt; niſi quod guttarum albidarum nonnullæ heic deſint: quarum tamen loco nigricantes quædam comparent, quæ unica ſerie intra rubentes maculas alarum anticarum, duplici-

hier in Holland, en wordt genaamd de Vlier-Uil, om dat de Rups, die van de zelfde natuur is, als die boven by N. 3. & 4, zich met de bladen van den vlierboom geneert.

N. 9. 10. Is een uitlandſch Kapelletje, de voorvlerkjes zyn hoog-geel met een roſch randje en twee vaal-zwarte ſtreepen aan de einden. De achtervleugels zyn roſch-geel met zwarte ſtipjes. De omgekeerde zyde is mede geheel hoog-geel met een rosſche golfachtige tekening en rond-loopende rand en zwarte ſtipjes.

N. 11. 12. Van boven is dit vreemde Kapelletje vaal-zwart met vier licht-roſſche en eenige kleine zwarte vlakjes en een wit rond-loopend randje. Omgekeert zynde is het flaauw-oranje kleurig, met zes graauwe vlakken, die in een' zwarten omtrek beſlooten zyn, en verder is het verſierd met verſcheide zwarte vlakjes. 't Valt in Vrankryk.

N. 13. 14. Dit kleine kapelletje is van boven lootkleurig, in 't midden wit gevlakt, 't overig einde der achtervleugeltjes is bruin. Van onderen is het, uitgenomen de witte vlak, lootkleurig met een vaale tekening.

N. 15. 16. By dit nommer vertoonen wy een donker gryze Uil uit Weſt-Indien, op beide de zyden is dezelve met zwart ſierlyk getekend, en hier en daar vertoont zich een licht-bruine weerſchyn.

N. 17. 18. Vertoont het hier in Holland vallende, en by ons zoo genaamde, St. Jacobs beesje, 't geen by *Goedart* en andere genoeg beſchreeven is. Wy voegen hier en daar by, een van onze inlandſche diertjes, om daar door aan te toonen, dat het dit Land ook aan geene fraaje gekleurde beeſtjes van dezen aart ontbreekt.

N. 19. 20. Deze ſierlyke Kapel is uit Weſt-Indien. De bovenzyde is vaal-grys met vier licht-zeegroene vlakken. De onderzyde trekt naar het roſch-kleurige, de voorvleugels hebben aan de einden elk een licht-zeegroene vlak, en wat laeger naar 't midden een witte, die zich als in tween verdeelt. De achtervleugels zyn in 't midden zee-groen en rondom met twee ryen roode en zwartachtige vlakjes, eenige dezer roode kleine vlakjes ziet men ook op de voorvleugels.

N. 21. 22. De grondkleur der bovenzyde dezer Kapel is muis-vaal met zwarte ſtreepjes. De punten der voorvleugels hebben elk een lichte roſch-geele vlak, de twee laeger vlakken zyn fraay zee-groen. De omgekeerde zyde is wat lichter vaal-kleurig, en verſierd met witte en licht-geele als mede met roode en zwartſtreepige vlakken. Deze is mede uit Weſt-Indien.

N. 23. 24. Dit Nachtkapelletje is in 't geheel maar tweekleurig, namentlyk, bruin met wat donkerder bruine tekening.

N. 25. 26. Deze Kapel, zegt men ons, dat by en ontrent Nymegen gevonden wordt. De bovenzyde is donker vaal-zwart met verſcheide witte vlakken en vlakjes; rondom naar den kant der vleugels loopt eene ry zoo ronde als halvemaanswyze roode vlakjes. De onderzyde is geelachtig, de groote vlakken, zoo mede de randen der vleugels, zyn lichtmuisvaal met zwarte tekening en randen. De verder ronde vlakjes zyn zwart.

N. 27. 28. 29. 30. Hier ziet men een tweede ſoort der voorige met de Rups en Nimf. De Rups is bruin, op den rug en ter zyde is dezelve ſchoon licht-geel. De Nimf is bruin, doch ſchynt ons toe eerder tot een Nacht Kapel, dan tot deze, te behoren. De bovenzyde dezer Kapel verſchilt niets in kleur met de vorige, alleen ontbreeken hier eenige dier witte vlakken, waar tegen zich weer eenige zwarte vertoonen, die zich als eene ry boven de roode vlakjes der voorvleugels, en als een dubbelde ry boven en onder die der agtervleugels

que ſerie intra & extra ſimiles alarum poſticarum maculas collocatæ ſunt. Averſa facies ſaturatius flavet, quam in priore; ceterum vero, ſi numerum majorem macularum exceperis, eodem plane modo picta eſt.

Num. 31. & 32. Tabula IX. Num. 19. & 20. hujus Papilionis, qui ex Promontorio Bonæ ſpei oriundus eſt, differentem ſpeciem jam deſcripſimus. Superior facies dilute fuſca, in ambitu complures monſtrat guttas albidas, magnamque in medio maculam pallide flaventem. Facies ima ſimiliter, ut in præcedenti, comparata eſt: ſed, quæ medium tenet, macula ingens candicat, nigroque margine minus lato circumſcribitur.

TABULA TERTIA ET DECIMA.

Quæcunque hac tabula exhibentur, animalcula coloniis noſtris Americanis ſuos natales debent.

Num. 1. & 2. Papiliunculus utrinque concolor, nigreſcens, nigris venulis diſtinctus, alas anticas duabus maculis, albis, acute convergentibus, variatas gerit.

Num. 3. & 4. Hic nigerrimus eſt, at in medio eleganter luteus, aliquantum diverſus ab illo Num. 7. 8. Tab. VII.

Num. 5. & 6. Supina hujus Papilionis facies ſature fuſca lineis nigris diſtinguitur. Mediam partem alarum trajicit tænia initio lata, paullatim dein in acumen coiens, ad alas usque poſticas ſaturate flava, deinceps vero candicans. Facies oppoſita carnis in modum rubet: tæniæ priore parte colore ſunt arantio, poſteriore albicant. Prope corpus utrinque lineæ aliquot nigræ decurrunt: margines vero alarum albæ exornant maculæ, nigris lunulis cinctæ.

Num. 7. & 8. Hic cinereo griſeus ſimpliciter eſt, ad oras alarum maculis pictus albis, quarum ambitum facie ſupina dilute fuſcum, prona nigricans obumbrat pigmentum.

Num. 9. & 10. Hujus ſuperior facies fuſca nigris venulis binisque maculis veneti coloris variatur. Facies inferior dilute griſea, fuſcis lineis ornata, duas gerit maculas luteas, prope apices alarum poſticarum, quæ præterea etiam quatuor monſtrant ocellos cæruleos, lunula ſingulos arantii coloris cinctos.

Num. 11. & 12. Itidem ſaturate fuſcus hic eſt, nigrisque venulis varius. Per medium binæ decurrunt tæniæ, parte anteriore ſaturate luteæ, poſteriore albæ, ita tamen, ut album, quod per poſticas alas regnat, inde in antecedens luteum obliqua veluti pyramide aſſurgat. Facies averſa, varie lutea, medio duas monſtrat tænias albas, obliquas, parte anteriore plures alias minores, ad oras autem alarum decurrentem albam faſciolam, ſingulaque hæc ornamenta nigreſcente quaſi margine obumbrantur.

Num. 13. & 14. Alæ anticæ hujus Papilionis ex parte fuſcæ, albis maculis & margine nigro variæ ſunt, reliqua parte rufæ. Poſticæ itidem aliquantum rufæ, inde cinereo griſeæ nigris maculis variantur, deinceps ſubluteæ tandem nigro margine, exiguis maculis albis diſtincto, ſuccinguntur. Facies ima non multum diſcrepat. Alæ poſticæ medio albicant nigriſque maculis ornantur, ceterum vero ſubluteæ ſunt. Congener hic Papilio eſt illi, quem Tab. XVII. Num. 11. & 12. exhibuimus, ejuſque quædam varietas.

Num.

doen zien. De grondkleur der omgekeerde zyde is donkerder-geel, dan die der voorgaande, anders egaal, uitgenomen dat er ook meer vlakken zyn.

N. 31. 32. Op Tab. 9. N. 19. & 20. hebben wy beſchreven een verſchillende ſoort van deze Kapel, die op de Kaap de goede Hoop valt. De kleur dezer bovenzyde is licht-bruin, rondom met verſcheide witte vlakjes, in 't midden is de groote vlak flaauw-geel. De onderſte zyde verſchilt weinig met die der voorige, het zwart, rondom de middelſte groote vlak, is minder uitgebreidt, en de groote vlak is hier wit.

DERTIENDE TAFEREEL.

Alle de Diertjes, welke op dit Tafereel verbeeldt zyn, hebben hunnen oorſprong uit onze Volkplantingen in de Weſt-Indiën.

N. 1. 2. Is een aan weêrzyden eveneens gekleurt donker-bruin zwartgeädert Kapelletje; op de voorvleugels zyn twee puntig toeloopende witte vlakken.

N. 3. 4. Dit Kapelletje is git-zwart en in 't midden ſchoon hoog-geel, en dus wat verſchillend van N. 7. en 8. op Tab. VII.

N. 5. 6. De bovenzyde dezer Kapel is donker-bruin en zwart geſtreept. Op 't midden der Vleugelen loopt een breede en onder in een punt toeloopende vlak, deze is tot de agtervleugels hoog-geel, doch verder wit. De andere zyde is roſch-vleeſchkleurig, de groote vlakken zyn hier boven oranjekleurig en onder wit, digt by 't lyf zyn verſcheide zwarte ſtreepen, en na de einden der vleugelen eenige witte vlakjes, die met zwarte halve maantjes omtrokken zyn.

N. 7. 8. Deze Kapel is eenvoudig aſchgraauw met witte vlakjes aan de einden der vleugels, die op de bovenzyde door een licht-bruine kleur omringd zyn. Van onderen is het wat donkerder-bruin.

N. 9. 10. Is boven bruin, zwartgeädert en met twee zee-groene vlakken. De onderſte zyde is cierlyk met bruine ſtreepen op een' licht-aſchgrauwen grond, en heeft twee geele vlakken onder by de punten der achtervlerken, op welke men ook vier blaauwe oogjes ziet, die eenen halven oranjekleurigen omtrek hebben.

N. 11. 12. Van boven is dit Kapelletje ook donker-bruin met zwarte adertjes. De twee middelſte vlakken zyn boven hoog-geel en onder wit, echter zoo, dat het wit, 't geen met de achtervleugels begint, puntig en ſchuinſch in het bovenſtaande geel inloopt. De omgekeerde zyde is een vermengt-geel, doch rondom de vleugels loopt een witte band, in 't midden twee ſchuinſche, en wat hoger verſcheide witte ſtreepen, die alle door een zwartachtige ſchaduw of een randje omtrokken zyn.

N. 13. 14. De voorvleugels van deze Kapel zyn gedeeltelyk bruin met witte vlakjes en een zwarte kant, vervolgens roſchkleurig. De achtervlerken zyn ook wat roſchkleurig, verder aſchgraauw met zwarte vlakken, vervolgens geelachtig, en hier op volgt een zwarte rand met witte kleine vlakjes. De onderzyde verſchilt weinig, de achtervleugels zyn in 't midden wit met zwarte vlakken, voor 't overige geelkleurig. Deze is een verſchillende ſoort van N. 11. en 12. Tab. VI.

N. 15.

Num. 15. & 16. Hic facie ſuperiore coracino nigrore infectus duas monſtrat ſanguinei coloris maculas. Ima facie obſcure fuſcus, nigris quaſi venulis & arantii coloris maculis ſuperbit.

Num. 17. & 18. Superne ſature flavus Papilio, nigroque margine fimbriatus, duas cuique alæ anticæ adlitas gerit maculas nigricantes. Averſa ſede per alas anticas flavor regnat paulo profundior; prope corpus tamen rubent, pauloque altius quatuor apparent maculæ cuſpidatæ, nigræ, quas excipit macula minuta, orbiculata, griſea. Extremitates harum alarum maculæ ornant veluti ſquamoſæ, flavedinem diſtinguentes, quas margo niger, treſque maculæ griſeæ tandem ſuccingunt. Alæ poſteriores ex fuſco flavicant, griſeisque maculis & fimbria nigra ſquamoſa variantur.

Num. 19. & 20. Papilio utrinque eleganter fuſcus, facie ſuperiore maculis aliquot lineiſque nigris variatur, facie averſa duabus pingitur ſtriis nigris & griſeis, quæ transverſo per alas ductu in ſe mutuo coëunt. Ceterum & maculæ quædam, ocelli ac ſtriæ candidæ alas poſticas ornant.

Num. 21. & 22. Concolor hic priori eſt facie ſuperna: at inverſus eo differt, quod ſtriæ nigræ & griſeæ non plane trajiciant alas, ſed ſingulæ in ſingulis alis terminentur. Griſei quoque ocelli extremis alarum anticarum impreſſi ſunt; dum alæ poſticæ unam modo ſeriem griſearum macularum exhibent, ſub qua undulata quædam pictura ex nigro & griſeo cernitur.

Num. 23. & 24. Utraque hujus facies ſimilem in modum colorata & picta eſt. Area ex flaveſcente rufula eſt. Apices alarum anticarum ſingulos macula arantii coloris ornat. Prope corpus ſupra & infra ſaturate viridis tonus reſplendet. Inſuper & nigris aliquot maculis alæ diſtinguuntur.

Num. 25. & 26. Hic Papiliunculus ſupra læte cæruleus & ex nigro pictus eſt; infra autem, profunde arantium colorem nigræ maculæ & lituræ exornant.

TABULA QUARTA ET DECIMA.

Omnes iſtæ Papilionum diurnorum ſpecies, exceptis, quæ Num. 13, 14, 15, & 16. exhibentur, ex inſulis Philippinis allatæ ſunt.

Num. 1. & 2. Spadiceo uſtulatarum inſtar fabarum Caffé colore hic non minus, quam ceteri omnes qui ſequuntur, Papiliones, perfuſus eſt. Superne tamen aliquæ comparent venulæ nigræ, alarumque poſticarum extremitates ex albo imbricatæ ſunt. Ima facies, ſimiliter picta, circumambiente quadam ſerie ocellorum, qui ex flavo & nigro verſicolores centro albo nitent, inſuper ornatur.

Num. 3. & 4. Priori concolor eſt, at facie ſuperiore aliquot ejusmodi ocelli cernuntur. Facies inferior eo differt, quod ocelli quatuor alarum anteriorum ſimpliciter nigri ſint albaque macula diſtincti, nec, niſi quos alæ poſteriores gerunt, flavo nigroque ambitu ac centro albido, uti ſupra diximus, gaudeant.

Num. 5. & 6. Oblongi ocelli, utramque faciem hujus Papilionis exornantes, ex rufo & nigro circulati, centrum album habent. Ima facie ſex præterea maculæ albidæ nonnullæque lividæ viſuntur.

Num.

N. 15. 16. De bovenzyde dezer Kapel is git-zwart met twee bloed-roode vlakken. De onderzyde is donker-bruin, zwartgeädert met oranjekleurige vlakken.

N. 17. 18. Van boven is deze Kapel hoog-geel met een' zwarten rand, en twee zwarte vlakjes op elke voorvleugel. Omgekeert zynde, is de kleur der voorvleugels wat donkerder-geel, by 't lyf rood, en wat hoger zyn vier zwarte puntige vlakken, op welke een klein rond graauw vlakje volgt. Naar de einden dezer vleugels vertoonen zich in 't geel als ſchulpachtige vlakken, waar op eindelyk een zwarte rand met drie graauwe vlakjes volgt. De achtervleugels zyn bruinachtig-geel, met graauwe vlakken, en een zwarte geſchulpte rand.

N. 19. 20. Deze Kapel is van boven en onder fraai-bruin, boven vertoonen zig eenige zwarte vlakken en ſtreepen, en omgekeert zynde loopen 'er twee zwarte en graauwe ſtreepen dwars over de vleugels tot elkaâr. Verder zyn, op de achtervleugels, eenige witte oogjes, vlakjes en ſtreepjes.

N. 21. 22. Deze Kapel heeft dezelfde kleur van boven, de omgekeerde zyde verſchilt hier in, dat de graauwe en zwarte ſtreepen niet doorloopende, maar zich op elke vleugel afgebroken vertoonen, ook zyn de graauwe oogjes hier op de einden der voorvleugels; hebbende de achtervleugels maar een ry graauwe vlakjes, waar onder wat zwarte en graauwe golfachtige tekening gezien word.

N. 23. 24. Aan beide zyden is deze Kapel egaal van kleur en tekening. De grondkleur is geelachtig-roſch, de punten der voorvleugels hebben elk een oranjekleurige vlak; by het lyf der Kapel is onder en boven een hoog-groene weêrſchyn, verder zyn de vleugels met eenige zwarte vlakjes verſierd.

N. 25. 26. Dit kleine Kapelletje is boven ſierlyk-blaauw met zwarte tekening, en omgekeert zynde, hoog-oranje met zwarte vlakjes en tekening.

VEERTIENDE TAFEREEL.

Alle deze verſchillende Dag-Kapellen zyn uit de Philipynſche Eilanden overgebragt, behalven alleen die by N. 13. 14. 15. en 16. verbeeldt zyn.

N. 1. 2. De grondkleur dezer Kapel, gelyk alle de volgende, is bruin-koffykleurig, boven heeft dezelve alleen maar eenige zwarte aders, en de einden der achtervleugels zyn wit geſchulpt. De onderzyde is 't zelfde, doch daar en boven verſierd met een rondloopende ry oogjes, die geel en zwart zyn met een wit middelſtipje.

N. 3. 4. De kleur is hier dezelfde, doch hier heeft de bovenzyde eenige diergelyke oogjes. Van onderen beſtaat het verſchil hier in, dat de vier oogjes der voorvleugelen enkel zwart met een witte vlak zyn, hebbende die der achtervleugelen weer een geel en zwart randje, met een wit ſtipje, zoo als wy te vooren gezegd hebben.

N. 5. 6. De ovaale oogjes, zoo op de boven- als onderſte zyde dezer Kapel, zyn roſch-rood en zwart geringd, met een witte ſtip. De onderzyde heeft ook nog zes witte vlakjes en eenige lootkleurige.

N. 7.

Num. 7. & 8. Spadiceus color hujus aliquanto magis in rufum vergit. Majores minoresque ocelli, annulo griseo cincti, in area, ceterum nigricante, punctum album monstrant. Circa medium alarum aliquot maculæ ex rufo griseæ habentur. Ima facies non discrepat, nisi quod medium ex fusco rubeat.

Num. 9. & 10. Et heic ocelli ex rufo & nigro annulati puncto albo nitent. Spadiceus color griseis distinguitur maculis, curvis, linearibus.

Num. 11. & 12. Papilio facie supina fuscus, nigris striis pictus, lineam monstrat transversalem, dilute griseam & nigram, in singulis alis. Facie prona nigri emicant ocelli, centro albo ornati. Alarum posticarum apices albas præ se ferunt maculas semiorbiculares.

Num. 13. & 14. Sinensis Papilio superne fuscus, ex languide luteo maculatus, in alis posticis elegantissime cærulea superbit macula fimbriaque pallide flavente. Infra ex rufo cinereus color extremitates alarum anticarum, mediam sedem albus, cæruleus & ruber, interstitis lineolis nigricantibus, partem posteriorem cæruleus, atque a latere ocelli duo rubicundi, centro albo distincti exornant. Alæ posticæ, ex rufo cinereæ, apparatu nigro obumbrantur.

Num. 15. & 16. Sinensis iste Papilio alas anticas fusco pigmento infectas gerit, cinereisque maculis ac binis ocellis rubentibus insignes. Posticæ cæruleæ, ocellis rubris ac fimbria fusca rufaque, striata, distinguuntur. Aversa facies, ex rufo grisea, ocellis ex rubro annulatis maculisque cum rubris, tum cæruleis, late striatis, per alas anticas sparsis nitet.

Num. 17. & 18. Ex insulis Philippinis oriundus Papilio supra infraque fuscus est ac nigris striis griseaque & nigra linea transversali distinctus. Alæ anticæ ima facie minutos monstrant ocellos nigros, albis punctis varios. Posticarum ocelli paulo grandiores sunt, nigri albique & ex luteo circulati.

TABULA QUINTA ET DECIMA.

Omnes hi Papiliones Americani sunt.

Num. 1. & 2. Facies hujus supina ex helvo fusca, tæniam latam, flavescentem, per ambo alarum paria decurrentem ostendit. Prona facies, quæ purpurascens est, tænia lata saturate flava picta apparet.

Num. 3. 4. 5. 6. metamorphosis hujus speciei exhibetur. Eruca nigra est, striis latis dilute flavis in quovis annulo picta, capite itidem pedibusque & cauda flaventibus. Nympha nigra fasciolis ornamentisque saturate flavis variatur. Facies supina Papilionis subfusca est. Apices alarum anticarum duæ ornant maculæ albæ, interque has oculiformis orbiculus niger, centro albo. Linea transversalis, latiuscula, saturate flavicat. Alæ posticæ marginem similiter flavum habent ac binas maculas ovatas, nigras, tenui fimbriola alba cinctas. Prona facie fuscus regnat color nigro variatus. Apices alarum anticarum nigrum gerunt ocellum ex albo annulatum, ac prope hunc maculam subluteam, trigonam. Alis posticis quatuor insident maculæ rotundæ, rufulæ, albida singulæ lunula & circulo nigro ambiente donatæ.

Num.

N. 7. 8. De bruine grondkleur dezer Kapel trekt wat meer naar het rossche, de grootere en kleindre oogjes hebben een grys buitenrandje en zyn verder zwart met een wit stipje, vervolgens zyn naar 't midden der vleugelen eenige rosch-gryze vlakken. De onderzyde verschilt alleen hier in, dat het midden bruin-rood is.

N. 9. 10. De oogjes zyn hier weêr rosch-rood en zwart-geringd, met een wit stipje; verder is de bruine kleur met gryze kromme en streepachtige vlakjes versierd.

N. 11. 12. De boven- en onderzyden dezer bruine met zwarte streepjes getekende Kapel, heeft op elke vleugel een licht-gryze en zwarte dwarsstreep, van onderen ziet men zwarte oogjes, die een wit stipje hebben. De einden der achtervleugelen hebben half-ronde witte vlakjes.

N. 13. 14. Deze Kapel is uit China: van boven is dezelve bruin met flaauw-geele vlakken, de achtervleugels hebben een schoon-blaauwe vlak en flaauw-geelen rand. Van onderen zyn de voorvleugels aan de einden rosch-aschkleurig, naar 't midden wit, blaauw en rood met zwarte tusschen-streepjes, verder naar onderen blaauw, en ter zyde twee roode oogjes met een witte stip. De achtervleugels zyn hier rosch-aschgraauw met zwarte tekening.

N. 15. 16. De voorvleugels dezer Kapel, die mede uit China is, zyn bruin met aschkleurige vlakjes en twee roode oogjes. De achtervleugels zyn blaauw met roode oogjes en een bruinen en rosschen streepigen rand. Omgekeert zynde is de grondkleur rosch-graauw met roodgeringde oogjes, en roode en blaauwe breedstreepige vlakken op de voorvleugels.

N. 17. 18. Deze Philipynsche Eiland-Kapel is boven en onder bruin met zwarte streepjes en een gryze en zwarte dwarsstreep. De voorvleugels hebben van onderen kleine zwarte en wit-gestipte oogjes, en de achtervleugels hebben wat grooter zwarte en witte oogjes, die eenen geelen ring hebben.

VYFTIENDE TAFEREEL.

Deze Kapellen zyn alle uit West-Indiën.

N. 1. 2. De bovenzyde dezer Kapel is vaalagtig-bruin, met eenen geelachtigen breeden band, die over alle vier de vleugels heen loopt. De onderste zyde is naar 't paersagtig hellende, de breede band is hier hoog-geel.

N. 3. 4. 5. 6. Vertoond de verandering van deze soort. De Rups is zwart met breede licht-geele streepen op elk lid, het hoofd, de voeten en het achterlyf zyn mede geel. De Nimf is zwart, met donker-geele tekening en bandjes. De bovenste zyde der Kapel is bruinachtig, op de punten der voorvleugelen zyn twee witte vlakjes, en tusschen deze een rond oogje, 't welk zwart is met een wit stipje; de breede dwarsstreep is hoog-geel. De achtervleugels hebben eenen diergelyken geelen rand, en twee ovaale zwarte vlakjes, die een smal wit randje hebben. De onderste zyde is bruin met zwarte tekening, de punten der voorvleugelen hebben een zwart oogje met een wit randje, en, daar naast, een geelachtige vlak, als een driehoek. Op de achtervleugels zyn vier ronde roschkleurige vlakken, die elk een wit halfmaantje hebben, en met een zwart randje omtrokken zyn.

N. 7.

Num. 7. & 8. Spadicei coloris Papilio, alarum anticarum apicibus inſcriptam gerit maculam grandem, rotundam, griſeam, ex nigro guttatam. Earumdem medium quoque ex griſeo albeſcit, nigroque margine ſuccingitur. Inde duæ ſe protendunt tæniæ latæ, medio dilute, extremis profunde luteæ. Reliqua parte linea cernitur nigra ac ſubtilis quædam undulata adumbratio. Alas poſticas profunde lutea ornat tænia. Prona alarum anticarum facie duæ decurrunt faſciolæ latae, dilute flaventes, ſaturatiores qua per poſticas alas feruntur. Ceterum ocelli comparent nigricantes, annulo albo circumdati, colorque ſpadiceus ſubtili pictura nigra diſtinguitur.

Num. 9. 10. 11. Eruca hujus Papilionis fuſca eſt, ex luteo lemniſcata, capite, cauda & pedibus quoque luteis. Papilionis ſupina facies, ad usque tæniam latam, gilvo nigreſcentem, ex rufo fuſca eſt. Inde pars reliqua alarum flaveſcit, gracilique margine gilvonigreſcente cingitur. Similiter & flavedinem, qua pars anterior alarum anticarum tingitur, gilvonigreſcens pictura concludit. Prona facies aliquanto magis in rufum vergit, albisque maculis & annulis nigris, alba lunula decoris, ornatur. Apices alarum anticarum itidem maculam monſtrant latam, arantii coloris, nigramque aliam orbicularem, alba lunula inſignem.

Num. 12. 13. 14. Eruca dilute fuſca, eſt ſordide luteis faſciolis, capite, cauda & pedibus. Papilio ex rufo rubens, quaſi purpuraſcit. Alis anticis inſcripta macula lata, arantii coloris, quæ facie averſa ſordide flavet. Hac ſede etiam magis in fuſcum tendit color, ocellique albidi, ex nigro annulati, conſpiciuntur.

TABULA SEXTA ET DECIMA.

NUM. 1. & 2. Telluri, quam Miſſiſipi fluvius alluit, venuſta iſthæc Phalæna debetur. Nigrum ejus colorem in alis anticis duæ exornant ſtriæ latæ, cæruleæ, itemque partem illarum anteriorem, prope primores pedes, quæ nigris inſuper lineolis picta eſt. Alæ poſticæ faſcia primum ſuperbiunt lata, ambiente, utrinque cæruleſcente, deinde alia cærulea, nigris punctis diſtincta. Prona facies partim nigrore ſuffuſa eſt, reliqua parte ſordide viret.

Num. 3. & 4. Papiliunculus diurnus ſubfuſcus, areolis albis transparentibus. Facies prona pallidius fuſca eſt. Series macularum albarum, alas poſticas utraque facie ornans, atro pigmento inſidet. Guineenſis eſt.

Num. 5. 6. 7. Eximii huius Papilionis eruca fuſca eſt. Alæ anteriores, ſuperne dilute fuſco luteoque colore tinctæ, maculis longis, cuſpidatis, profunde fuſcis variantur. Caput eleganter rubet. Alæ poſteriores dilute flavent ex ſubnigro maculatæ. Ima facie alæ priores dilutius fuſcæ, quaſi helvæ, ſimiles maculas acuminatas, at paulo magis helvas, oſtentant. Alæ poſticæ, itidem hac ſede ex gilvo dilute fuſcæ, utcunque flaveſcunt, maculis variæ nigreſcentibus, pone quarum ſeriem poſtremam reliqua ſuperficies dilute flaveſcit. Pectus papilionis alæque anticæ,

N. 7. 8. De grondkleur dezer Kapel is kaſtanje-bruin, de punten der voorvleugelen hebben een groote ronde gryze zwartgeſtipte vlak, die in 't midden ook grys-wit is en een zwart randje heeſt. Verder ziet men twee breede banden of ſtreepen, deze zyn in 't midden ligt-geel en aan de einden donker-geel; voor 't overige ziet men een zwarte ſtreep en golfachtige fyne tekening, en de achtervleugels hebben een' donker geelen band. De twee breede ſtreepen, op de onderzyde der voorvleugels, zyn licht-geel, die op de achtervleugels donker-geel zyn; verder ziet men zwarte oogjes die een' witten rand of ringetje hebben, en op den bruinen grond een fyne zwarte tekening.

N. 9. 10. 11. De Rups dezer Kapel is bruin met geele bandjes, zynde 't hoofd, achterlyf en voeten ook geel. De kleur der bovenzyde van de Kapel is roſch-bruin, tot zoo verre daar de breede vaal-zwarte band die ſtuit. Zynde het overige gedeelte der vleugels geelachtig met een ſmal vaal-zwart randje. De vaal-zwarte tekening, boven by de voorvleugels, beſluit mede dezelfde geelachtige kleur. De onderſte zyde trekt nog wat meer naar 't roſchkleurige en is verſierd met witte vlakjes en zwarte ringetjes, die een wit halfmaantje hebben. De punten der voorvleugelen hebben elk een breede oranjekleurige vlak, en een ronde zwarte vlak met een wit halfmaantje.

N. 12. 13. 14. Deze Rups is licht-bruin met vuil-geele banden, hoofd, ſtaart en voeten. De Kapel is roſch-rood iets naar 't paarſche trekkende; de voorvleugels hebben een oranjekleurige breede vlak. Omgekeert, is deze vlak vuil-

geel, de overige kleur trekt meer naar 't bruin, met ronde witte en zwart-geringde oogjes.

SESTIENDE TAFEREEL.

N. 1. 2. Het land, aan de Miſſiſipi-Revier gelegen, heeft ons deze ſchoone Nacht-Kapel geſchonken. De grondkleur is zwart, twee breede blaauwe ſtreepen verſieren de voorvleugels, zoo ook een gedeelte van de voorſte kant dezer vleugelen by de voorpooten, 't geen met zwarte ſtreepjes getekend is. De achtervleugels hebben eerſt een' rondloopenden breeden band, die iets blaauws heeft, en daar na weer een' blaauwen met zwarte ſtippen. Van de onderſte zyde is, al het donkerkleurige, zwart, en 't overige, vuil-groen.

N. 3. 4. Dit Dag-Kapelletje is bruinachtig met witte doorſchynende plekjes. De onderzyde is wat vaalkleuriger bruin. De ry witte vlakjes, op de achtervleugels, ſtaan aan beide zyden rondom in 't zwart. Het zelve is van de Kuſt van Guinea.

N. 5. 6. 7. De Rups dezer heerlyke Kapel is bruin. De voorvleugels zyn van boven ligt-bruin en ligt-geel, met donker-bruine lange en puntig toeloopende vlakken, het hoofd is ſchoon rood. De achtervleugels zyn licht-geel met zwartachtige vlakken. De voorvleugels aan de onderzyde zyn ligt vaal-bruin, met dezelfde puntig toeloopende vlakken, als op de bovenzyde, doch hier een weinig vaalder van kleur. De achtervleugels zyn hier mede licht vaal-bruin, doch wat naar 't

geel

ticæ, qua pectori committuntur, maculis quatuor rotundis, ſanguinei coloris, ſuperbiunt. Elegantiſſimum animalculum Amboina allatum eſt.

Num. 8. & 9. Altera ſpecies Papilionis Guineenſis num. 3. & 4. Color facie ſupina paulo obſcurior eſt, maculæque tranſparentes nigrore veluti obnubilantur. Alarum ambitum ſeries nigrarum macularum fimbriat. Averſa facie color ex luteo fuſcus eſt, oræque alarum albidas ſuas maculas nigrore circumdant.

Num. 10. & 11. Bataviæ Indorum natus hic Papilio ex gilvo fuſcus, nigrisque venulis pictus eſt. Alæ poſticæ ſuperne plurimas monſtrant lineolas albidas, denſe ſtipatas. Prona facies, itidem ex gilvo fuſca nigrisque venulis varia, media ſede prope corpus animalculi, amœno rubore emicat, alasque poſteriores venuſtis maculis nigris inſignes exhibet.

TABULA SEPTIMA ET DECIMA.

QUotquot hac tabula exhibentur, Papiliones diurni, multum diverſi atque oppido ſingulares, ex colonia Surinamenſi oriundi ſunt.

Num. 1. 2. 3. Eruca hujus dilute fuſca, minutis ramulis virentibus hiſpida, ſylvulæ ſpeciem venuſto hoc apparatu refert. Papilionis ſupina facies, dilute fuſca, ſubtili pictura nigra variatur. Alas anticas duo ornant velut oculi, grandes, arcu nigro alboque plusquam ſemicirculari efformati. Verſus extremum alarum ſeries macularum albarum conſpicitur. Averſa facies prope ſimilem in modum comparata eſt, niſi quod alæ poſticæ, media ſede, duas inſuper gerant lineas albas, curvas.

Num. 4. & 5. Ex *Epheborum* genere Papiliunculus hic quadripinnis, ſaturate cyaneo colore perfuſus, per ambitum alarum extanteſque proceſſus nigricat. Prona facies pallide flavet griſeisque & rubris lineolis ac maculis ornatur. Alarum anticarum exochæ nigræ ſunt.

Num. 6. & 7. Papiliunculus alis anguſtis, helvo nigreſcentes fimbrias maculaſque oſtentat. Alæ anticæ, dilute flavæ, prope corpus paulum rubent. Ex rufo luteæ etiam ſunt poſticæ. Averſa facie oræ alarum itidem ex helvo nigreſcunt. Alæ poſticæ ex rufo ſaturate flavicant, uti & anticæ ad uſque maculam gilvo nigram. Pars reliqua dilute flavet.

Num. 8. & 9. Facies ſupina alarum anteriorum maximam partem nigra eſt, dilute luteis maculis varia. Poſteriores dilute luteæ in oram nigram deſinunt. Facie averſa alæ anticæ dilutam, poſticæ ſaturam monſtrant flavedinem.

Num. 10. & 11. Ex *Epheborum* genere tripinnis Papiliunculus, facie ſuperiore, inſtar prioris Num. 4, ſaturate cyaneus eſt, ex nigro fimbriatus. Ima facie languide flavens, helvo nigreſcentibus lineis oriſque variatur.

Num. 12. 13. 14. Eruca dilute flava quinque ſeriebus ſpinarum acutarum, rufularum, piliſque horret. Papilio, facie ſuperna ſubfuſcus, media ſede elegantem vibrat tonum dilute cæruleum; in ambitu permultæ cernuntur maculæ flaveſcentes, cum rotundæ, tum aliter figuratæ, quas

geel hellende, de vlakken zwartachtig, en onder de laatſte ry dezer vlakken zyn de overige uiteindens dezer vleugelen licht-geel. De borſt der Kapel heeft vier ronde bloedroode vlakken, zoo mede de voorvleugels, daar zy by de borſt vaſt zyn. Dit ſchoone Dier is van Amboine mede gebracht.

N. 8. 9. Deze is een tweede ſoort, mede van Guinea, als boven by N. 3. en 4. De kleur der bovenzyde is wat donkerder, en de doorſchynende vlakjes zyn alle met zwart omtrokken; ook loopt 'er om den rand der vleugelen een ry zwarte vlakjes. Van onderen is de kleur geel-bruin, de randen der vleugelen zyn zwart om de witte vlakjes.

N. 10. 11. Deze Kapel is van Batavia. De kleur is vaal-bruin met zwarte aders. De bovenſte zyde der achtervleugels heeft zeer veele dicht byeen ſtaande witte lange ſtreepjes. De onderzyde, die mede vaal-bruin en zwart geadert is, heeft ſchoon rood in 't midden, dicht by het lyf der Kapel. De achtervleugels zyn hier met ſchoone zwarte vlakken verſierd.

SEVENTIENDE TAFEREEL.

DE op deze Plaat vertoond wordende wonderbaar verſchillende Dag-Kapellen, zyn alle uit de Volkplantinge van Surinamen.

Num. 1. 2. 3. De Rups dezer Kapel is licht-bruin, doch op eene ſierlyke wyze met kleine groene en als boſchgewyze takjes begroeid. De bovenzyde der Kapel is licht-bruin met fyne zwarte tekening. Op de voorvleugels zyn als twee groote oogen, die door een wat meer dan half ronde zwarte en witte cirkel, geformeert worden. Verder naar het einde der vleugels ziet men een ry witte vlakjes. De onderzyde is genoegſaam dezelfde, alleen hebben hier de achtervleugels nog op 't midden twee witte kromme ſtreepen.

N. 4. 5. Dit vierſtaartpuntig *Page*-Kapelletje is hoog donker-blaauw, rondom de vleugeltjes, gelyk mede de ſtaartpuntjes, is het zwart. De onderzyde is bleek-geel, met gryze en roode ſtreepjes en vlakjes, de puntjes der voorvlerkjes zyn zwart.

N. 6. 7. Vaal-zwarte randjes en vlakjes verſieren dit ſmal vleugelig Kapelletje. De voorvleugeltjes zyn licht-geel, doch by het lyf wat rosſcher. De achtervlerkjes zyn roſch-geel. Aan de omgekeerde zyde zyn de randen der vleugeltjes ook vaal-zwart, de achtervlerkjes zyn hoog roſch-geel, zoo mede de voorvlerkjes tot aan 't vaal-zwarte vlakje, 't verder gedeelte is licht-geel.

N. 8. 9. De bovenſte zyde der voorvlerk is meeſt zwart met licht-geele vlakken. De achtervleugels zyn licht-geel met een zwarte onderkant. Omgekeert zynde, zyn de voorvleugels licht- en de achtervleugeltjes hoog-geel.

N. 10. 11. Dit driepuntig *Page*-Kapelletje is op de bovenzyde, even als N- 4., hoog donker-blaauw en zwart gerand. De onderzyde is flaauw-geel met vaal-zwarte ſtreepjes en randjes.

N. 12. 13. 14. Deze Rups is licht-geel, met vyf ryen ſcherpe rosſche doornen en hairig. De bovenzyde der Kapel is bruinachtig, in 't midden met eenen ſchoonen licht-blaauwen weêrſchyn; rondom ziet men zeer veele geelachtige ronde en andere vlakjes, die, als met een zwart halfmaantje, omtrokken zyn.

De onderſte zyde is bruin, de einden der achtervleugels zyn wat

quas nigra veluti lunula circumdat. Prona facies fuſca eſt, extremis alarum poſticarum paulo magis rubentibus. Quæ priorem alarum anticarum partem ornant, maculæ albidæ nigrore circumdantur: parte poſteriore complures habentur maculæ oblongo rotundæ, albentes, at lineolis gilvis obumbratæ. Maculæ oculiformes ruſæ ac nigræ ſunt, centro albido. Reliqua ſubtilis pictura lineæque venularum inſtar decurrentes nigreſcunt.

Num. 15. & 16. Supina hujus facies venuſte fuſca eſt, ex albo maculata. Alarum margines ac fines ſaturatius infuſcati. Prona facie alæ anteriores ſature & dilute fuſcæ, cinereo griſeis maculis diſtinguuntur: poſteriores languide virent, ocellis fuſcis maculiſque variæ.

Num. 17. & 18. Dimidia pars hujus Papilionis, quæ inde a medio alarum anticarum per poſticas excurrit, ſaturata flavedine ſuperbit. Apices alarum anticarum, fuſci, maculis magnis, parvis, flaveſcentibus, variantur. Margines poſticarum ex nigro imbricati, maculas inſuper fuſcas, exiguas, monſtrant. Averſa facies ſature flava cinereis maculis, nigriſque guttis & punctis quamplurimis diſtinguitur.

TABULA OCTAVA ET DECIMA.

NUM. 1. 2. 3. Præſtantiſſimi huius Papilionis eruca fuſca eſt, parte corporis poſtica dilute carnei coloris. Rigidæ, quibus horret, ſpinæ concolores ſunt. Facies Papilionis ſupina fuſco nitet colore, nigris venulis vario. Medio quatuor alarum duæ inſident maculæ obliquæ, latæ, cæruleæ, nitoris venuſtiſſimi, infra coëuntes, quibus alia inſuper macula minor, orbicularis, concolor præpoſita eſt. Averſa facies, elegantiſſime flavicans, albis lineolis, quibus linea nigra a latere adſtat, diſtinguitur. Hæc ſpecies ceteræque omnes, quæ ſequuntur, in variis Americæ regionibus inveniuntur.

Num. 4. & 5. Alarum anticarum facies ſuperna heic ex flaveſcente albicans maculam nigram oſtendit, apicesque ſaturate fuſcos ex luteo maculatos. Alæ poſticæ albicant, lataque fimbria fuſca, cujus parti anteriori lutea macula inſcripta eſt, terminantur. Nec abſimilis eſt inferna facies, niſi quod plures maculæ luteæ fimbrias fuſcas, quibus alæ ambiuntur, exornent.

Num. 6. & 7. Papiliunculus hic alis anguſtis, ſature ac dilute flavus, fuſcis maculis linearibus variatur. Apices alarum anticarum fuſci ex luteo maculantur. Poſticarum ora quoque fuſca eſt. Ima facies vix admodum abludit; alæ poſticæ aliquot modo maculas fuſcas inſuper monſtrant.

Num. 8. & 9. Ex flaveſcente albicans color, margine fuſco cinctus, faciem ſuperiorem ornat, alis anticis tamen poſticas flavedine ſuperantibus. Ima facie margo alarum pallide rufi coloris eſt ac dilute luteis maculis pictus.

Num. 10. & 11. Quem tabula præcedens num. 15. & 16. exhibet, Papilio huic geminus eſſe videtur: colores tamen, pronæ præſertim faciei, longe ſaturatiores ſunt, maximeque viror alarum poſticarum. Quæ quidem differentia ſæpe ex eo naſcitur, quod alius præ alio magis minuſve, dum viveret, volatu ſeſe exercuerit.

Num. 12. & 13. Papiliunculus dilute fuſcus quatuor oſtentat maculas grandes, albas, ceteras

wat roſchkleuriger. De vlakken voor op de voorvleugels zyn wit met zwart omtrokken, aan de einden ziet men nog verſcheide ovaal-ronde vlakken, die witachtig doch met veele ſtreepjes overtrokken zyn. De ronde oogvlakjes zyn roſch en zwart met een wit middelſtipje, de verdere fyne tekening, en aderachtige ſtreepen, zyn zwart.

N. 15. 16. Van boven is dit Kapelletje ſchoon bruin met witte vlakjes, de einden en randen der vleugelen zyn nog donkerder bruin. Van onderen zyn de voorvleugels donker- en licht-bruin, met aſch-graauwe vlakjes. De achtervlerkjes zyn flaauw-groen met bruine oogjes en vlakjes.

N. 17. 18. Het middengedeelte dezer Kapel, 't geen de halve voorvleugels met de achterſte uitmaakt, is ſchoon hooggeel. De punten der voorvleugels zyn bruin, met geelachtige groote en kleine vlakjes. De randen der achtervlerkjes zyn zwart geſchulpt, en met kleine bruine vlakjes. Omgekeert zynde, is het donker-geel, met aſchkleurige vlakken en zeer veele zwarte ſtipjes en vlakjes.

ACHTTIENDE TAFEREEL.

N. 1. 2. 3. DE Rups dezer overheerlyke Kapel is bruin, met een licht-vleeſchkleurig achterlyf, de ſtyf opſtaande doornen zyn van dezelfde kleur. De bovenzyde der Kapel is bruin, met zwarte aders; op 't midden der vier vleugels ſtaan twee ſchuinſche breede ſchoone blinkende blaauwe vlakken, die onder byeen koomen, en daar boven is nog een kleine dergelyke ronde vlak. Omgekeert zynde is dezelve ſchoon geel, met witte ſtreepjes, die een zwarte zyſtreep hebben. Deze ſoort, met alle de volgende, valt in de verſcheide deelen van Weſt-Indiën.

N. 4. 5. De bovenzyde der voorvleugeltjes van dit Kapelletje zyn geelachtig-wit met een zwart vlakje, de punten donkerbruin met geele vlakjes. De achtervleugeltjes zyn wit met een' breeden bruinen rand, die voor aan een geel vlakje heeft. De omgekeerde zyde is het zelfde, alleen vertoonen zich hier meer geele vlakjes in de bruine randen, die rondom de vleugeltjes loopen.

N. 6. 7. Dit ſmal-vleugelig Kapelletje is hoog- en lichtgeel met bruinſtreepige vlakken, de punten der voorvleugels zyn bruin met geele vlakjes, de rand der achtervleugels zyn ook bruin. De onderzyde is genoegſaam dezelfde; de achtervleugels hebben alleen nog eenige bruine vlakjes.

N. 8. 9. Een geelachtige-witte kleur, door een' bruinen rand omtrokken, vertoont zich op de bovenzyde; de voorvleugels zyn echter geelder, dan de achterſte. Omgekeert zynde heeft de rand der vleugels eene bleek-roſche kleur met licht-geele vlakjes.

No. 10. 11. Op de voorgaande Taf. by N. 15. 16. ſchynt my het zelfde beeſtje, de kleuren, voornamentlyk op de onderſte zyde, zyn hier echter veel ſterker, vooral het groen op de achtervleugeltjes, 't welk dikwils veroorzaakt wordt, door het meer of minder vliegen, 't geen deze beeſtjes, nog levende, gedaan hebben.

Num. 12. 13. De grondkleur van dit Kapelletje is lichtbruin,

ras vero lividas. Oræ alarum albæ ſunt ex nigro variegatæ. Longe diſſimilis eſt averſa facies, quippe ex pallide rufo albicans, plumbi colore obumbrata, gilvoque nigris maculis variata.

Num. 14. 15. 16. Hanc Erucam ſubtiliſſimi tegunt pili, denſe ſtipati, prolixi, virentes, tactu inſtar tomenti molles. Corpus ejus dilute flavum, maculis aliquot dilute fuſcis a latere diſtinguitur. Venuſtus Papilio, media ſede ſupernæ faciei, ad arantium colorem vergit: ſede anteriore griſea velut umbra cernitur: dehinc pars aliqua alarum poſticarum albeſcit: hunc apparatum ſaturatior circumdat color arantius, porroque ambitum alarum, helvo griſeum, maculæ cum orbiculares, tum ſemilunares, arantiæ ornant, ac tandem oram alarum extremam fimbria nigra cingit. Ima facies dilute fuſca eſt, ex dilute griſeo & cinereo maculata. Ocelli heic conſpicui area nigra centrum album includunt, & annulo rubro, itemque alio nigro ambiuntur. Ora alarum ex gilvo nigro picta eſt. Eruca ejusque Papilio Surinamenſes ſunt.

Num. 17. & 18. Elegantiſſimi Papiliunculi facies ſuperior dilute flavicat. Alarum ora pictura nigra ſuperbit. Facies inferior, diluto virore amœna, nigris lineolis punctisque per ambitum alarum diſpoſitis exornatur. Duæ lineæ transverſæ, quaſi umbratiles, ac reliqua pictura, ex fuſco pallent.

TABULA NONA ET DECIMA.

NUM. 1. & 2. Papilio Americanus, ſuperne, colore ſature fuſco tinctus, quatuor maculis albis varius, facie prona ex parte dilute fuſcus eſt, ex albo maculatus, aliisque minoribus, ſanguinei coloris guttis lineisque diſtinctus. Quæ in alis anticis, prope corpus, viſuntur, binæ maculæ colore dilute viridi nitent, eodemque etiam variatæ ſunt duæ illæ maculæ majuſculæ, albæ, alarum poſticarum.

Num. 3. & 4. Hic Papilio illis affinis eſt ſpeciebus, quas Tab. XII. num. 29. & 30. deſcripſimus, at colore tamen & pictura manifeſte diſcrepat; neque etiam loco natali convenire certum eſt. Facies ſuperior fuſca eſt, ex nigro veluti conchata, maculis lunatis ſaturate luteis & nigris, antrorſum vero guttis ex luteo griſeis, duabusque maculis griſeis, angulatis notata. Inferiore facie alæ anticæ parte luteæ, parte fuſcæ, plumbei coloris maculas rotundas tæniasque, ex nigro fimbriatas, oſtentant. Alæ poſticæ, luteo colore pictæ, itidem maculis lividis diſtinguuntur.

Num. *5. & 6. Papilio murino colore, ſtriis aliquot nigris diſtincto*, perfuſus, maculas monſtrat grandes, obliquas, albidas, aliasque luteas prope alarum apices, ac denique obſcuriores quasdam minoresque venuſte rubentes. Prona facies luteis, rubris ac dilute plumbeis maculis picta, ſeriebus aliquot macularum candidarum fimbriatur. Surinamenſis eſt.

Num. 7. & 8. Elegans Papilio ex rufo ſpadiceus, nigris ſuperbit marginibus, maculisque ex al-

bruin, de vier groote vlakken zyn wit, de overige zyn lootkleurig, de randen der vleugelen zyn wit met zwarte vlakjes. Omgekeert zynde is het geheel verſchillend, hier is de grondkleur bleek rosachtig-wit, de ſchaduw lootkleurig, en de vlakjes vaal-zwart.

Num. 14. 15. 16. Een zeer fyn, dicht en lang hair, 't geen van eene groene kleur en gelyk dons in het aanraken is, bedekt het lichaam van deze Rups, de kleur derzelve is licht-geel, ter zyde met eenige licht-bruine vlakjes. Het middelſte gedeelte van de bovenzyde dezer ſchoone Kapel helt naar 't oranjekleurige, voor aan vertoont zich hier op eene graauwe ſchaduw, wat verder, op de achtervleugels, ziet men een gedeelte 't geen wit is. Rondom dit alles wordt de oranjekleur ſterker, en vervolgens is het overige rondloopende gedeelte der vleugelen vaal-grys, met oranje ronde- en halvemaanswyze vlakken; zynde de uiterſte kanten der vleugelen door eenen zwarten rand omzoomd. De onderzyde is licht-bruin, met licht-graauwe en aſch-graauwe vlakken. De oogjes, welke zich aan deze zyde vertoonen, zyn in 't midden wit geſtipt op een' zwarten grond, hier om heen loopt een roode en dan een zwarte ronde ring. De tekening om den rand der vleugelen is vaalzwart. Deze Rups, en vervolgens de Kapel, valt in Surinamen.

N. 17. 18. De bovenzyde van dit fierlyk Kapelletje is licht-geel. De vleugeltjes zyn, om den rand, zeer fraai met eene zwarte tekening verſierd. Van onderen is het aangenaam licht-groen, met zwarte ſtreepjes en ſtipjes, die om den rand der vlerkjes rond loopen. De twee ſchaduwachtige dwarsſtreepen, en verdere tekening, zyn bleek-bruin.

NEGENTIENDE TAFEREEL.

N. 1. 2. Dit Weſt-Indiſch Kapelletje is, boven, donkerbruin met vier witte vlakken. De onderzyde is gedeeltelyk licht-bruin met witte vlakken, gelyk mede met kleine bloed-roode vlakjes en ſtreepjes; dicht by het lyf, op de voorvleugels, zyn de twee lichte vlakken helder-groen, even zoo zyn de twee groote witte vlakken, op de achtervleugels, gedeeltelyk helder-groen.

N. 3. 4. Deze Kapel gelykt wel wat naar de ſoorten op Taf. XII. N. 29. 30. beſchreven, doch zy verſchilt merkelyk in kleur en tekening, ook zyn wy verzekert, dat dezelve van eene geheel verſchillende plaats is. De bovenzyde is bruin met zwarte ſchulpachtige tekening, de halvemaanswyze vlakjes zyn hoog-geel en zwart, boven zyn geele en graauwe ronde vlakjes, gelyk mede twee puntige graauwe vlakjes. Aan de onderzyde zyn de voorvlerken half geel en bruin, met lootkleurige ronde vlakken en banden met zwart omtrokken. De achtervleugels zyn geel mede met lootkleurige vlakken.

N. 5. 6. Muisvaalkleurig, met eenige zwarte ſtreepen, is de grondkleur dezer Kapel. De groote ſchuinſche vlakken zyn wit, die aan de punten geel, de verdere flaauwe vlakjes zyn ſchoon rood. De onderzyde is fierlyk met verſcheide als geele, roode en licht-lootkleurige vlakken getekend, de rondloopende ryen vlakken zyn wit. Dezelve is uit Surinamen.

Num. 7. 8. De grondkleur van deze ſchoone Kapel is roſch-kaſtanjekleurig met zwarte randen en vlakjes, die een wit

albo punctatis. Aversa sedes flavescens similibus maculis ocellisque nitet. Alas anticas series albentium lunularum ornat. Americanus est.

Num. 9. & 10. Papiliunculus, ex dilute thalassino pictus, fimbria ambitur murini subfusci coloris. Prona facies candicans, nervulis nitide flavis distinguitur, fimbriamque magis fuscam monstrat. Itidem Americanus est.

Num. 11. & 12. Americani hujus Papilionis alæ anticæ, fusco colore tinctæ, venulis nigris, duabusque maculis obliquis, albidis, a latere nigris, variantur. Alæ posticae dimidia parte fuscæ sunt ex nigro striatæ, medio albæ, deinceps nigræ, maculis eleganter rubentibus ornatæ. Margo anterior nigræ partis quoque rubet. Prona facies, simpliciter fusca, maculis rotundis oblongisque albis distinguitur. Series guttarum, quæ alis posticis insident, sordide rubella est.

Num. 13. & 14. Grandis iste Papilio, utraque facie saturate fuscus, maculas præ se fert dilute griseas, quarum tamen illæ, quæ medium tenent, utcunque in pallide luteum vergunt. Cujas sit, ignotum.

TABULA VICESIMA.

NUM. 1. 2. 3. Eruca hæc, prælongis modiceque rigidis setis consita, dilute flavo colore nitens, maculis dilute fuscis, annulisque angustis, nigris, distinguitur: capite itidem tribus maculis nigris ornato. Papilio nocturnus, inde nascens, spadiceo perfusus colore, cinereas albasque minores maculas, nigrasque lineolas velut undulatas ostentat. Oculis similes binæ grandiores maculæ alarum anticarum quoque fuscæ, annulo cinereo nigroque cinctæ, centralem maculam nigram, lunulatam, gerunt. Aversa facies, similibus quidem coloribus tincta, figuris tamen multum discrepat. Credibile est & hanc, & quæ deinceps sequuntur, species cunctas ex coloniis nostris Americanis esse oriundas.

Num. 4. & 5. Papiliunculi hujus alæ posteriores supra infraque venuste cæruleo colore pictæ sunt; anteriores vero, præter cæruleum, maxima parte nigricant.

Num. 6. & 7. Ista species, dilute flava, ambitum alarum ex dilute fusco fimbriatum monstrat. Facie superiore alæ anticæ, prope corpus, eleganter rubent.

Num. 8. & 9. Hujus alæ anticæ, supra ex nigro & thalassino variegatæ, eosdem quoque colores, sed pallidiores, infra præ se ferunt. Alæ posticæ superne, eodem primum virore infectæ, dein nigricantem, post aliam rubentem, denique iterum nigram ostentant tæniam. Prona facie pictura non multum absimilis regnat: etenim colorem virescentem binæ excipiunt pallide fuscæ tæniæ, intermedia, ex dilute griseo albescente, disparatæ.

Num. 10. & 11. Nitidus iste Papiliunculus utraque facie uniusmodi coloribus & pictura superbit. Alæ anticæ, nigerrimæ, ex albo maculatæ: posticæ, medio saturate cæruleæ, margine venulisque nigris ornantur.

Num. 12. & 13. Phalænula hæc iisdem coloribus utrinque renitet. Ambo alarum paria ni-

wit stipje hebben. De omgekeerde zyde is geelachtig, mede met dergelyke vlakjes en oogjes, de voorvleugels hebben hier een ry witte halvemaanswyze vlakjes. Dezelve is uit West-Indiën.

N. 9. 10. Dit Kapelletje is licht-zeegroen, met eenen muisvaalen-bruinachtigen rand omtrokken. Van onderen is het wit, en langs de aderachtige tekening schoon geel, de rand trekt hier meer naar 't bruine. 't Zelve is mede uit West-Indiën.

N. 11. 12. Deze West-Indische Kapel heeft bruine voorvleugels met zwarte aders en twee witte schuinsche vlakken, die ter zyde zwart zyn. De achtervleugels zyn half-bruin met zwarte streepen, vervolgens in het midden wit, verder zwart met schoon roode vlakken, de bovenkant van 't zwart is mede rood. De onderzyde is enkel bruin met ronde en langwerpige witte vlakken. De ronde ry vlakken op de achtervleugels zyn flaauw vuil-rood.

N. 13. 14. Deze groote Kapel is aan beide zyden donkerbruin met graauwe of licht-gryze vlakken, de middelvlakken zyn ook iets naar 't flaauw-geel hellende. Derzelver geboorte-plaats is niet bekend.

TWINTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. 3. Deze Rups, welke voorzien is met zeer lange en tamelyk styve borstels, is schoon licht-geel met licht-bruine vlakken en smalle zwarte ringen, het hoofd is ook met drie zwarte vlakjes versierd. De Nacht-Kapel of Uil, hier uit voortkomende, is kastanje-bruin, met aschgraauwe en kleine witte vlakjes, en zwarte golfachtige streepjes versierd. De twee groote oogen, op de voorvleugels, zyn mede bruin met eenen aschgraauwen en zwarten ring, en zwart halvemaanswys middelvlakje. De onderzyde heeft dezelfde kleuren, doch verschilt merkelyk in tekening. Het is vry waarschynelyk, dat deze met alle de volgende soorten haaren oorsprong hebben uit onze West-Indische Colonie.

N. 4. 5. Dit kleine Kapelletje heeft, zoo onder als boven, schoon blaauwe achtervleugeltjes, de voorvlerkjes zyn meerendeels zwart met het zelfde blaauw.

N. 6. 7. Deze soort is licht-geel, met eenen licht-bruinen rand rondom de vleugeltjes. Op de bovenzyde hebben de voorvlerkjes, dicht by 't lyf, een schoon roode kleur.

N. 8. 9. Deze voorvlerkjes zyn van boven zwart en schoon zeegroen, de kleur der onderzyde is maar alleen flaauwer. De achtervleugeltjes zyn van boven eerst het zelfde groen, vervolgens versierd door een' zwarten, daar na door een' roodachtigen, en daar op door eenen zwarten band; van onderen verschillenze een weinig, als zynde groen met twee flaauw-bruine banden, die tusschen beide door een licht graauw-witachtig bandje gescheiden zyn.

N. 10. 11. Boven en onder is dit fraaije Kapelletje van eene egaale kleur en tekening. De voorvleugeltjes zyn git-zwart met witte vlakjes, en de achtervlerkjes zyn in 't midden schoon hoog-blaauw met eenen zwarten rand en aders.

N. 12. 13. Dit Nacht-Kapelletje pronkt met dezelve kleu-ren

nigricant, tres autem maculæ circa extremitates anticarum albicant; ceteræ ſaturatè cæruleæ ſunt. Corpus ipſum craſſiuſculum ex cæruleo & nigro variatur.

Num. 14. 15. 16. Piloſa Eruca, dilute luteis fuſcisque tæniolis longitudinalibus diſtincta, binas ad caput maculas ovatas, nigras, monſtrat. Pulcer Papilio, utraque facie ex ſpadiceo concolor, medio alarum anticarum maculam gerit pallide arantii coloris, anteriore parte gutta nigra notatam. Supina facies id ſingulare modo habet, quod alarum anticarum apices ocellis binis, candidis, ex nigro annulatis, niteant; quarum loco, prona facie, duæ conſpiciuntur lunulæ candidæ, ex nigro fimbriatæ. Hac ſede etiam alæ poſticæ quatuor ocellis ornantur ovatis, nigris, ex albo annulatis. Multæ præterea magnæque veluti venulæ, nigræ per alas decurrunt.

Num. 17. & 18. Quem Tab. VII. num. 25. & 26. exhibuimus, Papilio, ſi picturam excipias multum diverſam, ceterum huic valde ſimilis eſt. Utraque facies dilute fuſca eſt. Supra macula dilute virens in medio alarum anticarum conſpicitur, poſticarum vero media area, ſupra infraque, dilute rubet.

Num. 19. & 20. Eadem Tab. VII. num. 17. & 18. ſpecies huic ſimilis, & forte eadem, errore quodam proponitur. Coloris certe nulla eſt differentia, niſi quod multo dilutior heic detur, grandesque duæ alarum anticarum maculæ magis in luteum vergant.

TABULA VICESIMA ET PRIMA.

NUM. 1. 2. 3. Rara hæc Eruca bicaudata, ex plumbeo unicolor eſt, annulis tamen & thorace paulo profundius tinctis. Ex illa oriundus Papilio nocturnus, ſuperne, ex carneo æqualiter rufus, lineis ſaturatioribus variatur. Ima facie, ambiens fimbria & pictura longe profundius colorata eſt, quam ſuperne. Hujus æque ac ſequentis locus natalis eſt colonia Americana Batavorum.

Num. 4. 5. 6. Altera hæc Eruca, ſpinis ſubtilibus hiſpida, dilute cæruleſcens, nigris faſciolis, in dorſo bifidis, circulata eſt. Phalæna, quod ad formam alarum poſticarum, multum a priore diverſa, colore tamen vix diſcrepat, niſi quod binas transverſas lineas ſordide rubentes habeat &, quæ alis poſticis inſcriptæ ſunt, tæniolas helvo nigricantes. Ima facie alæ anticæ paulo profundius coloratæ atque ex dilute fuſco lineatæ ſunt.

Num. 7. & 8. Alæ anticæ ex fuſco rubræ, rufæ, nigris nervulis, binisque maculis albis diſtinguuntur. Alæ poſticæ per ambitum magis obumbratæ, medio tamen lucidiores, tres ſingulæ guttas albas gerunt, pone quas ſeſe efferunt ternæ maculæ ſaturate cæruleæ, fundo dilutius cæraleſcenti impreſſæ, nigris annulis incluſæ, quarum duæ nigram in medio maculam monſtrant. Prona facies dilute rufula, ex nigro variata, tænias binas, totidemque guttas candidas in alis anticis exhibet. Parte poſtrema alarum poſticarum etiam maculæ candidæ ocellique ex nigro & albo varii ludunt. Umbra alarum ſaturatius rufa eſt. Locus natalis Surinamum.

Num. 9.

ren aan beide zyden, de grondkleur der voor- en achtervleugels is zwart, de drie vlakken op de einden der voorvlerkjes zyn wit, de overige hoog blaauw, het dikke lyf is mede blaauw en zwart.

N. 14. 15. 16. Deze hairige Rups heeft in deſzelfs lengte licht-geele en licht-bruine ſtreepen, de kop heeft, voor, twee ovaale zwarte vlakken. De ſchoone Kapel is aan beide de zyden even eens van kleur ſchoon bruin, op 't midden der voorvleugels is een bleek-oranjekleurige vlak, die aan 't boven einde een rond zwart vlakje heeft. De bovenzyde verſchilt alleen hier in, dat de punten der voorvlerken twee kleine zwart geringde witte oogjes hebben; daar tegen die der onderzyde zyn verſierd met twee witte halve maantjes, die op een' zwarten grond ſtaan, en de achtervleugels hebben hier vier ovaale oogjes, die zwart met een' witten ring getekent zyn; voorts zyn de vleugels met ſterke zwarte aders doorweeven.

N. 17. 18. Op Tab. VII. by N. 25. 26. hebben wy een zeer veel in kleur, doch anders weinig verſchillende van deze ſoort beſchreeven. Deze is aan beide de zyden lichtbruin, op de bovenzyde hebben de voorvleugels in 't midden een licht-groene, en op de achtervleugels een licht-roode vlak; deze laatſte vlak ziet men ook maar alleen op de achterzyde.

N. 19. 20. By N. 17. 18. op dezelve Tab. VII. is een diergelyke ſoort als deze, zoo mogelyk niet dezelfde, door eenig misverſtand verbeeld, de kleur van deze verſchilt niets, dan alleen dat dezelve veel lichter is, voor al trekken de twee groote vlakken op de voorvleugels meer naar 't geele.

EEN-EN TWINTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. 3. Deze zeldzame tweeſtaartige Rups is eenvoudig lootkleurig, zynde de ringen en borſt iets donkerder.

De Nacht-Kapel, hier uit voortkomende, is op de bovenzyde egaal roſch-vleeſchkleurig met een wat donkerder tekening. De onderzyde heeft maar alleen den rondloopenden rand en tekening veel donkerder van kleur. Dezelve is, met de volgende, uit onze Weſt-Indiſche Colonie.

N. 4. 5. 6. De Rups dezer tweede ſoort is fyn gedoornt, licht-blaauw met zwarte banden, die zich op den rug in twee verdeelen. De Nacht-Kapel, welke door deſzelfs achtervleugels merkelyk met de voorige verſchilt, verſchilt van kleur niets, dan alleen hier in, dat de twee dwarsſtreepen vuil rood, en de tekening op de achtervleugels vaal-zwart is. Aan de onderzyde zyn de voorvleugels wat donkerder, en de tekening is licht-bruin.

N. 7. 8. De kleur der voorvleugels zyn bruin-rood, of roſch, met zwarte aders en twee witte vlakjes. De achtervlerken zyn nog wat donkerder, doch in 't midden weêr lichter, elk met drie witte vlakjes; onder aan ſtaan, op een' licht-blaauwen grond, drie hoog blaauwe vlakken met zwarte ringen, twee dezer vlakken hebben in 't midden elk een zwarte vlak. De onderzyde is licht-roſchkleurig, de donkere tekening is zwart, de twee lange vlakken, en de twee kleine ronde zyn wit. Onder op de achtervleugels zyn ook witte vlakjes, ook zwarte en witte oogjes, het ſchaduwachtige op de vleugels is meer donkerder-roſchkleurig. Deze Kapel valt in Surinamen.

N. 9.

Num. 9. 10. 11. Hujus Papilionis Eruca dilute flavet, nigrisque circulata eſt faſciolis, in dorſo bipartitis, quarum ex medio tubercula acuminata exſurgunt, curtis ſetulis conſita. Supina facies alarum anticarum ex plumbeo cæruleſcens, nigris nervulis diſtincta, ſeriem guttarum candidarum juxta extremas oras diſpoſitam, porroque duas tæniolas candidas, medio pallide fuſcas oſtendit. Alæ poſticæ, prope exortum ſuum profunde fuſcæ, dein ex albo faſciatæ, tandem obſcure griſeæ dilute rubellis maculis, medio albis, ſuperbiunt. Alarum anticarum ima facies ſaturate livida guttas candidas & quatuor maculas oblongas, candidas, margine nigro cinctas, exhibet: poſticarum vero ex rufo griſea, medio albam tæniam, nigro margine fimbriatam, gerit. Surinamenſis quoque eſt.

Num. 12. & 13. Nonnullas hujus ac ſequentis ſpeciei varietates Tab. XII. jamdum tradidimus. Differunt vero, etiamſi in minutiis, tamen notabiliter. In agro Neomagenſi utramque occurrere nobis relatum eſt; quanquam & in Germania dantur. Facies ſuperior ſaturate fuſca albis maculis variatur. Prope apices alarum anticarum quatuor guttarum rubrarum paria, utrinque ordinata, cernuntur. Habent & alæ poſticæ ſeriem guttarum aurantii coloris. Facies inferior diſcrepat, quod extima tantum ſeries guttarum, quæ apices alarum anticarum ornant, rubeat ſimiliter atque altera ſeries alarum poſticarum.

Num. 14. & 15. Quod ad faciem ſupinam non differt a priore, niſi pictura. Interior modo macularum, quæ alas poſticas variant, ſeries aurantio eſt colore; ceteræ albicant. Prona facies contra longe diverſiſſima eſt. Aream dilute flavam albæ decorant maculæ, nigris annulis circumdatæ. Sedes media animalculi dilute cæruleſcit; quo colore etiam alarum oræ perfuſæ ſunt, nigraque inſuper pictura exornatæ. Anterior alarum anticarum margo colore fuſco, poſterior, alis poſticis confinis, murino tingitur.

TABULA VICESIMA ET SECUNDA.

NUM. 1. & 2. Papilio hic ſupra coracino eſt nigrore, maculis ſordide praſinis vario. Alæ anteriores, prona ſede, dimidia parte priore ex obſcure purpureo griſeæ ac deinceps nigræ, maculas, virore magis flavente tinctas, monſtrant. Alæ poſticæ hac ſede ex rufo griſeæ, tæniis cinereo griſeis, quarum poſtrema ex dilute fuſco maculata eſt, decorantur.

Num. 3. 4. 5. 6. Inſolens quidem eſt, ſed nonnullis tamen ſpeciebus proprium, ex Eruca modicæ magnitudinis prægrandem naſci Nympham, quæ viciſſim in Papilionem proportione puſillum abeat. Habes heic, Lector, exemplum. Eruca ex ſubfuſco rufa eſt, prolixis conſita ſetarum faſciculis in tres ordines digeſtis, parvisque maculis nigris ſecundum latera verſicolor. Caput, pro ratione corporis puſillum, nigricat. Pedes una ſectione propius caudæ collocati ſunt: quod in aliis etiam ſpeciebus occurrit. Nymphula ex luteo fuſca & nigra eſt. Papilionis alæ anticæ rufo ſunt colore, uti & poſticæ parte extrema; dum pars anterior ſordide rubet maculamque gerit nigram ſubrotundam, quæ incurvata veluti in caudulam attenuatur. Prona facie

N. 9. 10. 11. De Rups dezer Kapel is licht-geel, met zwarte banden, die zich op den rug in twee verdeelen, en uit welker midden zich een puntje verheft, 't geen met zeer korte hairtjes bezet is. De bovenzyde der voorvlerken zyn lootkleurig-blaauw, met zwarte aders, de kanten derzelve hebben elk een ry witte vlakjes, en wat verder ziet men twee lange witte vlakken, die in 't midden flaauwbruin zyn. De achtervleugels zyn, by haar begin, donkerbruin, vervolgens met een' witten band, en verder donkergrys, met ligt-roode, in 't midden, witte vlakken. De voorvleugels der achterzyde zyn donker-lootkleur met witte ronde vlakjes, en vier langwerpige die met eenen zwarten rand omtrokken zyn. De achtervleugels zyn hier roſchachtig-grys, in 't midden wit met een zwarte kant. Deze Kapel valt mede in Surinamen.

N. 12. 13. Op Tab. XII. enz. hebben wy reeds eenige veranderinge dezer, en der volgende Kapel vertoond, doch de verſchillen, ſchoon zomtyds klein, zyn echter merkelyk. Dezelve, gelyk mede de volgende, is ons opgegeeven by Niumegen te vallen, hoewel zy ook in Duitſchland gevonden worden. De bovenzyde is donker-bruin met witte vlakjes, by de punten der voorvleugelen ſtaan, boven elkaâr, op elke punt, acht roode vlakjes; de derde ry vlakken, op de achtervleugels, zyn oranjekleurig. De onderzyde verſchilt niets, dan dat alleen de uiterſte vlakjes, op de punt der voorvleugels, rood zyn, gelyk meede de tweede ry op de achtervleugels.

N. 14. 15. Verſchilt op deze bovenzyde maar alleen met de vorige in tekening, de middelſte ry vlakjes op de achtervleugels zyn hier maar oranjekleurig, en de overige wit. De onderzyde daar en tegen is zeer onderſcheiden, de grondkleur is hier licht-geel, met witte vlakjes, die zwart geringd zyn, in 't midden by het lyf is dezelve licht-blaauw, gelyk mede de randen der vleugelen, hebbende deze daar en boven een zwarte tekening. De voorkant der voorvleugels zyn bruin, en wat laager by de achtervleugels muisvaal.

TWEE-EN-TWINTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. DE bovenzyde dezer Kapel is git-zwart, met eenigszins vuilachtige-grasgroene vlakken. De voorvleugels der onderzyde zyn, vooraan, halfwege donker paarsachtig-grys, verder zwart; de vlakjes zyn wat geelder-groen.

De ondervleugels zyn hier roſch-grys, met aſch-graauwe banden, waar van de onderſte licht-bruine vlakjes heeft. Deze Kapel is uit Ooſt-Indiën.

N. 3. 4. 5. 6. Het is vry zeldzaam, echter gebeurt zulks in meerder ſoorten, dat uit eene maar taamelyk groote Rups een zeer groote Nimf, en daar uit wederom, naar evenredigheid van de grootte der Nimf, eene kleine Kapel gebooren word. Dit geval heeft hier mogelyk plaats. De Rups is bruinachtig-roſch, met drie ryën groote borſtelachtige hairbosjes, en ter zyde met kleine zwarte vlakjes, het hoofd is, naar de grootte van het lighaam, zeer klein en zwart. De voeten ſtaan een lidt verder naar achteren, 't geen in

meer

facie alæ anticæ ex luteo virefcunt, itidemque pofticarum extremitates, quarum pars reliqua eundem ruborem nigrasque maculas, ac facies fupina, oftendit. Anticæ alæ præterea binis ornantur maculis oblongis, rufis, eodemque colore etiam prope juncturas fuas ac nigrore undulato pinguntur. Americanum effe & hunc, & proxime fequentem, credibile eft.

Num. 7. 8. 9. Erucula hæc fupina facie ex purpurafcente rufa eft, prona dilute flavet. Papilio, quem promit, fupra profunde fufcus, ex nigro pictus, tænia candida femicirculari quatuorque candidis maculis vifui fefe commendat. Alarum anticarum prona fedes ex rufo purpurafcens lineis nigris variatur: pofticæ, qua exoriuntur, ex virefcente luteæ, cinereo grifeas monftrant maculas, reliqua vero parte eodem, quo anticæ, colore, fed paulo dilutiore, perfufæ funt. Idem quoque guttarum candidarum arcus, maculæque aliquot minutæ & ftriæ albæ heic confpiciuntur.

Num. 10. 11. 12. Spinis horrens ifta Eruca ex dilute fufco unicolor eft. Papilionis fuperior facies purpurafcens maculis albis lineisque nigris variatur: inferior eodem, fed dilutiore eft colore, paffimque nigras maculas lineasque, albis permixtas, monftrat.

Num. 13. 14. 15. Peniculorum fetoforum quatuor ordines, in modum erucæ num. 3, hæc Eruca gerit: fetæ tamen breviores funt. Univerfi corporis color dilute ruber aut rufulus eft. Phalæna, quam parit, admirabili pulcritudine emicat, fupra & infra iisdem ornamentis æqualiter fuperbiens. Staphe ex rufo faturate rubet. Singulis alis macula ingens argentei fplendoris, dilute luteo margine intra nigricantem umbram collocato circumdata, infcribitur. Ambitum alarum dilute lutea fimbria fatis lata, fubtilibusque ftriis nigris picta, exornat, quæ ad apices alarum anticarum aurantium colorem induit. Ibidem quoque ocellus niger, annulo cinereo grifeo circumdatus alæ utriusque apicem decorat: præterquam quod per aream iftarum tænia etiam lata, pallide rufula, oblique decurrat. Alæ pofticæ, pone medianam maculam, arcum quoque habent dilute rufum.

TABULA TERTIA ET VICESIMA.

NUM. 1. 2. 3. Eruca hæc tenuibus pilis obfita, prope caput aculeum gerens, dilute fufci eft coloris, annulosque dorfales dilute flavis pictos monftrat maculis, fimbria fufca circumdatis. Subtiles uncinuli tum his, tum binis fimbriis annulorum anteriorum, adftant. Papilio, ex flavefcente fufcus, oram alarum profundius fufcis cinctam oftendit fafciis, colore dilutiore interftinctis. Anteriores etiam binæ maculæ rotundæ, dilutius coloratæ, umbra nigrofufca ambiuntur. Facie prona fpadiceus color ex nigro variatus alas anticas tingit: accedunt tæniæ obliquæ, undulatæ, ex cinereo grifeæ: ante has fiti duo ocelli nigri funt, annulo albo circumdati: alæ pofticæ, hac fede faturatius rufæ, nigra pictura & rufis ocellis, lunulam albam in medio gerentibus, ornantur. Amboinenfis eft.

Num. 4.

meêr foorten gebeurt. De Nimf is geel, bruin en zwart. De voorvlerken dezer Kapel zyn paars-rofchkleurig, zoo mede de achtervleugels naar onderen; hoger vertoonen zy zig vuil-rood, op welke een zwarte ronde, doch krom en puntig uitloopende vlak gezien word. De onderzyde, op de voorvleugels, is geel-groen, gelyk mede de eindens der achtervleugels, die dezelfde roode kleur en zwarte vlakken, als de bovenzyde, hebben. De voorvleugels hebben ook nog twee rosfche langwerpige vlakken, ook nog een gedeelte dier kleur dicht by 't lyf, met een zwarte tekening. Waarfchynelyk vallen deze en de volgende in Weft-Indiën.

N. 7. 8. 9. Het bovenfte of de rug dezer kleine Rups is paarsachtig-rofch, van onderen licht-geel. De Kapel, hier uit voortkomende, is op de bovenzyde donker-bruin, met zwarte tekening, een witte halve ring en vier witte vlakjes geven een fraai oog aan dezelve. De onderzyde der voorvleugels is mede rofch-paarsachtig, met zwarte ftreepjes, de achtervleugels zyn by derzelver begin groenachtig-geel, met afch-graauwe vlakken, verder zyn dezelve wat lichter paarsachtig-rofch, dan de voorvlerken. Dezelve halve kring witte vlakken vertoont zich hier ook met nog eenige kleine vlakjes.

N. 10. 11. 12. Deze fteekel-doornachtige Rups is lichtbruin, van eene egaale kleur. De bovenzyde der Kapel is paarskleurig, met witte vlakjes en zwarte ftreepjes. De onderzyde is veel lichter, fchoon dezelve kleur; hier en daar zyn, by de witte, eenige zwarte vlakken en ftreepjes.

N. 13. 14. 15. Deze Rups heeft vier ryën met borftelachtige hairbosjes, even als hier boven by N. 3., doch korter van hair, dezelve is over 't geheele lyf licht-rood, of rofchkleurig. De Nacht-Kapel, hier uit voortkomende, is een der fchoonfte dieren die men zien kan; onder als boven is dezelve in allen deelen het zelfde. De grondkleur is eenigfints rofch donker-rood, op elke vleugel is een groote zilverglanfige vlak, die door eenen licht-geelen rand, welke een zwarte fchaduw heeft, omtrokken is. Rondom de vleugels loopt een licht-geele tamelyk breede rand, met een fyne zwarte tekening, vóor aan de punten der voorvleugels is deze rand oranjekleurig, en daar ziet men ook op elke punt een ronde zwarte vlak, welke door een afch-graauw randje omringd is. Deze voorvleugels hebben elk ook nog een fchuins ftaande breede ftreep, die flaauw-rofch is. De achtervlerken hebben onder mede een licht-rofche kromloopende vlak. Deze zyn uit Surinamen.

DRIE-EN-TWINTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. 3. Deze fynhairige, en by het hoofd met een doorn voorziene Rups, is licht-bruinachtig, op de rug-leeden zyn licht-geele vlakken, door eenen bruinen rand omringd; in deze, gelyk mede om de twee eerfte randen der voorfte leeden, ftaan fyne doorntjes. De Kapel is geelachtig-bruin, met donkerder-bruine om de kant der vleugels omloopende banden, tuffchen welke de kleur wat lichter is, gelyk mede in de twee voorfte ronde vlakken, die te gelyk door een donker-bruin omtrokken zyn. Aan de onderzyde zyn de voorvleugels kaftanjekleurig, met zwarte tekening, de fchuinfche ziegezaagswyze vlakken zyn afch-graauw, de twee daar bovenftaande oogjes zyn zwart, met een' witten rand. De achtervlerken zyn hier rosfcher van kleur, met zwarte tekening, en rosfche oogjes, die een half wit randje hebben. Deze Kapel valt in Amboina.

N. 4.

Num. 4. 5. 6. Tenuis & tomentoſa lanugo dilute fuſci coloris hanc Erucam, quoque ex dilute fuſco unicolorem, obtegit. Phalæna inde oriunda, utraque facie dilute rufa, nigros præ ſe fert ocellos, alba lunula in centro ornatos, annuloque nigro circumſcriptos. Averſa facies peculiare nihil habet, niſi quod alæ anticæ, qua oriuntur, maculam oſtendant griſeam, longamque lineam rubellam, juxta oras externas protenſam. Hujus etiam locus natalis eſt Amboina.

Num. 7. & 8. Papiliunculus utraque facie chermeſino colore venuſtus, alarum ora extrema nigricante.

Num. 9. & 10. ex arantio ſaturate flavus, pallide rufa fimbria ornatur.

Num. 11. & 12. Facies ſuperior, ex nigro & albo varia, flavi quid in alarum anticarum parte anteriore, prope caput, habet: media parte & per alas poſticas rara nigredo regnat. Averſa facie alæ anticæ ſimiliter, ut ſupra, coloratæ ſunt: ſed poſticæ ex dilute flavo & albo variæ. Hæc ſpecies in Belgio & Germania occurrit.

Num. 13. & 14. Pallida flavedo faciem ſuperiorem tingit, nigraque aliquot puncta apicibus alarum anticarum inuſta ſunt. Prona facies, ſaturate flava, apparatu pallide rubello decoratur. Americanus eſt.

Num. 15. & 16. Papiliunculus ſupra candidus, ex nigro maculatur; infra, quoque candidus, dilute flavis areolis diſtinguitur. Hac facie apices etiam alarum anticarum nigreſcentes ſuperinducta veluti flavedine pallent, medioque alarum nigræ maculæ conſpiciuntur. Num. 11. & 12. varietas hujus ſpeciei, & forte maſculus, habetur. Sunt autem ejus generis, quod a Petroſelino nomen ſortitum eſt, & apud nos atque in Germania quoque reperitur, rariora ſpecimina.

Num. 17. & 18. Papilio dilute flavus, oris alarum anticarum nigris, poſticarum vero ex nigro punctatis: quælibet ala inſuper lineam gerit obliquam, helvam. Averſa facies, dilute griſeo colore perfuſa, pallide luteis rufisque ornamentis picta, lineas obliquas, pallide rubentes monſtrat. Et hic & proxime ſequens in America naſcuntur.

Num. 19. & 20. ſuperne pallide flavus, obſolete nigras cum oras, tum maculas, oſtendit. Infra ſaturate flavam haphen, rufi coloris ornatus diſtinguit: oræ alarum anticarum ex fuſco rubent.

TABULA QUARTA ET VICESIMA.

NUM. 1. & 2. Elegantiſſimus Papilio, prona ſua facie perquam ſimilis eſt Papilioni ceraſorum majori, Americano, quem *Meriana* Tab. VII. deſcripſit. Facies ſupina profunde fuſca, per medium protenſas monſtrat duas prægrandes maculas, tono cæruleo amæniſſime refulgentes. Singularum alarum apices guttis undenis, dilute griſeis, variantur. Haphe averſæ faciei, ex rufo griſea, dilute griſeis, fuſcis nigrisque maculis decoratur. Alæ utræque pluribus ſuperbiunt quaſi ocellis, quorum pupillam purpuraſcentem, centro albo notatam, circuli

N. 4. 5. 6. Een licht-bruin, zeer fyn en donſig hair bedekt deze Rups, welke ook maar egaal licht-bruin is. De Nacht-Kapel, hier uit voortkomende, is op beide zyden licht-roſchkleurig, de zwarte oogjes hebben in 't midden een wit halfmaantje, en wat van de middelvlak afſtaande, een zwart ringetje. Van onderen is geen verandering, dan alleen dat de voorvleugels, digt by 't lyf, een graauwe vlak hebben, en naar 't eind der vleugelen een roodachtige lange ſtreep. Dezelve is mede uit Amboina.

N. 7. 8. Dit kleine Kapelletje is onder en boven ſchoon carmyn-rood, met een' zwarten rand om de vleugeltjes.

N. 9. 10. Dit is donker-geel-oranjekleurig, met flaauw-roſſche randjes.

N. 11. 12. De bovenzyde is zwart en wit, met iets geel, voor, by 't hoofd, op de voorvleugeltjes. In 't midden, en op de achtervlerkjes, is het licht vaal-zwart. Omgekeerd zynde, zyn de voorvleugeltjes egaal als boven, doch de achterſte zyn licht-geel en wat wit. Dezelve valt hier en in Duitſchland, enz.

N. 13. 14. Een bleek-geele kleur bedekt de bovenzyde dezer Kapel, voor aan de punten der voorvlerken ziet men eenige zwarte ſtipjes. De onderzyde is hooger-geel, met een flaauw-roode tekening. Deze is uit Weſt-Indiën.

N. 15. 16. Op de bovenzyde is dit Kapelletje wit, met zwarte vlakjes. Van onderen is het mede wit, met licht-geele vlakjes. De punten der voorvlerkjes zyn hier ook zwart, met geel overtrokken, en op 't midden vertoonen zich zwarte vlakjes. Zie hier boven by N. 11. 12. een varieerend, mogelyk het mannetje; 't zyn vreemde ſoorten van Piterſely-Kapelletjes, die ook hier en in Duitſchland gevonden worden.

N. 17. 18. Deze Kapel is licht-geel, de kanten der voorvlerken zyn zwart, en op die der achtervleugels zyn eenige zwarte ſtipjes, verder heeft elke vlerk een ſchuinſe roſch-vaale ſtreep. De grondkleur der onderzyde is licht geelachtig grys, met eene zeer fyne roodachtige- en licht-ſtrookleurige tekening; de ſchuinſe ſtreepen zyn hier geelachtig-roſch. Deze en de volgende zyn uit Weſt-Indiën.

N. 19. 20. De bovenzyde van deze Kapel is licht-geel, de kanten der vleugels, gelyk mede eenige vlakjes op dezelve, zyn vaal-zwart. De onderzyde is hoog-geel, en vol roſſche tekening, de einden der voorvleugels zyn hier bruin-rood.

VIER-EN-TWINTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. Deze fraaje Kapel gelykt zeer veel, op deſzelfs bovenzyde, naar de groote Weſt-Indiſche Kerſe-Kapel, waar van Juffrouw *Meriaan*, by haar VII. Plaat, de beſchryving gegeeven heeft.

Op de bovenzyde is dezelve donker-bruin, vervolgens zyn op het midden der vleugels twee groote lange vlakken, welke een ſchoone blaauwe weêrſchyn hebben. Ieder punt der vleugels zyn verſierd met elf kleine ronde licht-gryze vlakken. De grondkleur der onderſte zyde is roſch-graauw, met een licht-gryze, bruine en zwarte tekening. De vier vleugels zyn hier verſierd met verſcheide ſoorten van oogen, waar

circuli tres, luteus, niger & dilute rufus, circumdant. Oræ alarum ex nigro & albo fimbriatæ ſunt. Argus major vocari ſolet, locumque natalem, uti reliqui hujus tabulæ, habet Surinamum.

Num. 3. & 4. Phalænula hæc eſt ex diluto virore flavens, pallide fuſcis maculis picta, forte ex Inſecto quodam aquatico nata. Facies ima ſimiliter, ſed languidius, colorata eſt.

Num. 5. & 6. Elegans Papiliunculus, oris alarum ex fuſco fimbriatis, medio albus, poſteriore alarum fimbria ocellos monſtrat nigros, annulo albo cinctos. Prona facies languide modo fuſca eſt per circumferentiam, nigrisque maculis picta, in medio alba.

Num. 7. & 8. Papilio *Atlas* dictus, magnitudine, colore & ornamentis utcunque diſcrepans ab illo, quem *Meriana* Tab. LX. exhibet. Haphe ejus nigro fuſca nigris lineis variatur. Lucidiores duæ faſciæ, aliquantum rufæ, inde ab alarum anticarum apicibus ultra mediam aream oblique protenſæ, deinceps amœniſſimum induunt fulgorem cæruleum, atque cum macula ſimiliter cærulea alarum poſticarum confluunt. Cæruleum iſtud fuſco nigreſcente margine circumſcriptum eſt. Alarum poſticarum extremitates itidem maculis aliquot languide cæruleis conſpicuæ ſunt. Averſa facies multum diverſa, ex luteo partim ſaturiore, partim dilutiore fuſca, tractibus albidis interſtincta, tenuibus undique lituris nigris, pingitur. Alarum anticarum ſinguli apices binis ornantur ocellis, diſpari magnitudine, centro albo, area nigra & ambiente annulo ex rufo fuſco donatis. Alæ poſticæ anterius oculum quoque monſtrant, cujus area, ex rufo rubella, lunulam albam, fere circularem, in medio monſtrat, nigroque annulo includitur. Poſteriora verſus grandiores duo micant oculi, medio ex purpuraſcente griſei, lunula alba diſtincti, per ambitum lutei, tandemque annulo nigro circumdati. Plures hujus generis ſpecies exſtant.

Num. 9. & 10. Papiliunculus, utrinque niger, aurantii coloris faſcia alas anticas trajiciente.

Num. 11. & 12. Aream hujus, dilute flavam, fuſca ambit fimbria, quæ facie averſa lituras aliquot nigras & ora poſteriore alarum poſticarum tres circellos nigros, puncto centrali quoque nigro, gerit.

TABULA QUINTA ET VICESIMA.

NUM. 1. Ad inſectorum genus, cui *Libellæ* nomen eſt, ſingularis iſta ſpecies pertinet. Quatuor alæ, membranis veluti reticulatis, perlucentibus, factæ, prope exortum ſanguinei ruboris, anteriore ora duas gerunt maculas nigras. Alarum anticarum apices languide fuſci ſunt. Corpus animalculi ex nigro unicolor eſt, in dorſo linea ſanguinea notatum. Inſectum aquaticum eſt, cujus tamen nympha modo aquam incolit.

Num. 2.

waar van de grond naar 't violetkleurige is trekkende, en in het midden een witte ſtip heeft. Verder zyn dezelve omtrokken door drie ringen, als een geele, een zwarte, en een licht-rosſche. De kanten dezer vleugels zyn zwart en wit getekend. Men heeft hem den naam van de groote Argus gegeeven, en hy is, gelyk de volgende van deze Taf., van Surinamen afkomſtig.

N. 3. 4. Zie hier eene kleine Nacht-Kapel van een lichtgroenachtig-geele kleur, en met geelachtige bruine vlakjes getekend. De onderzyde heeft dezelfde kleur, doch wat geelder. Deze is mogelyk derzelver afkomſt aan eenig water-diertje verſchuldigd.

N. 5. 6. Dit aardig Kapelletje heeft de vleugels in het midden wit, met bruin-geele randen. De rand dezer bovenzyde is bezet met eenige kleine oogjes, die eenen witten ring en zwart middelſtip hebben. De onderzyde is lichter bruingeel van rand, verſierd met zwarte ſtipjes, en in 't midden insgelyks wit.

N. 7. 8. Deze fraaje Kapel, welke de Atlas genoemd word, verſchilt eenigſins, zoo wel in grootte, als kleur en tekening, met die welke Juffrouw *Meriaan*, Taf. LX. vertoont. De grondkleur is donker-bruin, met zwarte tekening. De twee breede ſtreepen op de voorvleugels zyn tot over de helft licht, en een weinig roſchkleurig, verder verſierd met een ſchoon donker-blaauw, en deze blaauwe kleur verëenigt zig met twee dergelyk-kleurige breede vlakken der achtervleugels, die, gelyk de voorige, door eenen zwart-bruinen rand omtrokken zyn. De einden der achtervleugels zyn met eenige donker-blaauwe vlakken getekend. De onderzyde dezer Kapel is geheel verſchillende. De grondkleur is hier bruinachtig-geel, gedeeltelyk helder, en gedeeltelyk donker, vermengd met eene witte tekening en eene meenigte van fyne ſtreepjes. Op elke punt der voorvleugels ziet men twee kleine oogjes van verſchillende grootte, en waar van het midden wit, de reſt zwart, en de omtrek of ring geelroſchachtig van kleur is. De achtervleugels zyn, vooraan, even eens, elk met een klein oog verſierd, waar van de grondkleur roſch is, naar 't rood trekkende, in 't midden is een wit halfmaantje byna rond toeloopende, en een zwarte rand omringt alles. Op het achtereinde dezer vleugels pronken twee groote ronde oogen, welkers binnenſte grys-purperkleurig is, en zyn mede verſierd met een witte halve maan, de reſt der grondkleur is geel en door een' zwarten rand omtrokken. Daar zyn verſcheide en verſchillende ſoorten van Kapellen van dit geſlacht.

N. 9. 10. Dit klein Kapelletje is zwart aan beide de zyden, met dwarſe oranjekleurige banden over de voorvleugels.

N. 11. 12. De grondkleur van deze is licht-geel met een' bruinen rand. Op de onderzyde is deze rand alleen met eenige zwarte ſtreepjes getekend, en de einden der achtervlerkjes hebben hier drie kleine zwarte ringen, met een zwart ſtipje in 't midden.

VYF-EN-TWINTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. Deze zonderlinge ſoort behoort tot het geſlachte der Inſecten, welken wy *Juffertjes* noemen. Deszelfs vier netsgewyze of gaze doorſchynende vleugeltjes zyn, digt by het lyf, bloed-rood, en hebben elk twee zwarte vlakjes: de puntjes der twee voorvleugels zyn flaauw-bruin. Het lichaam is geheel zwart, de rug heeft een bloed-roode ſtreep. Het behoort tot de water Inſecten, niet tegenſtaande de Nimf van deze ſoorten maar alleen in het water woont.

Num. 2.

Num. 2. & 3. Papilio alis fuſco margine fimbriatis, medio ſordide ex vireſcente flavis. Prona facies ex pallide fuſco ſordet, circumferentia tamen paulo profundius fuſca.

Num. 4. 5. 6. Erucula ex flaveſcente cinereo griſea, nigris faſciolis caput, caudam & pedes verſicolores monſtrat. Papilio ſuperna ſede medio albus, margine venuſto, dilute cæruleo, quem tenuis fimbria nigra ambit, terminatur. Facies prona cyanei coloris eſt, duplicique tæniola nigra circumducta: alæ poſticæ, parte poſteriore nigræ, ocellis ovatis, cæruleis, in centro nigris renitent.

Num. 7. 8. 9. Eruca fuſca, prope caput & ſuper cauda, nec non lateraliter, in quolibet articulo nigro-fuſcam maculam gerit. Phalæna pulcerrima, inde proveniens, ſpecularibus dictis annumeranda, prope ſimilis illi eſt, quam *Meriana* Tab. LXV. depictam exhibet; neque tamen non diſcrepat, quia Novam Angliam habet locum natalem. Tradimus hoc loco ſexus diverſitatem. Etenim num. 8. marem ſiſtimus, brevibus latisque antennis: num. 9. femellam, cujus longiores gracilioresque ſunt antennæ. Colorum tamen & picturæ nulla eſt differentia. Supina facies, ochræ inſtar, dilute flava eſt. Alæ anticæ oculo ſuperbiunt grandi, ovato, cujus medium more glaciei Mariæ tranſparet, annuloque primum flaveſcente, tenui, tum alio latiore, fuſco rubro, denique exteriore nigro, tenui circumdatur. Alæ poſticæ ſimilem monſtrant oculum, orbicularem, ſed cujus anteriore ſede arcus luteus, lunulæ in modum, cernitur. Propius corpori faſciæ habentur ex rubro rufæ, ora albida ſubductæ. Quæ porro ambitum alarum exornat, reliqua pictura itidem colore eſt rubro rufo, intercurrente linea dilutius rufa, tum altera ſaturatiore, tandemque albicante. Corpus atque antennæ flavent, ſeni pedes nigricant. Imæ faciei color ex dilute rubello rufus eſt. Quatuor maculæ oculatæ hac ſede vix aliquid diverſi exhibent. Pictura rufa pallidior eſt & prope extremam alarum oram lata circumit faſcia, cinereo griſea.

Num. 10. & 11. Alæ anticæ hujus Papiliunculi venuſtiſſimo cyaneo infectæ ſunt, uti & extremitates poſticarum, quæ tamen limbo tenui nigro terminantur, medioque albicant. Averſa facie medium quatuor alarum albet, circumferentia fuſca eſt.

Num. 12. & 13. ſupra cæruleus eſt, nigro margine alas circumſcriptus, medio albus. Infra quoque media area albicat, reliqua parte ex viridi & nigro verſicolore. Extrema ora alarum heic nigra eſt, virore perquam venuſte intermixto conſpicua.

Num. 14. 15. 16. Eruca ſetoſa vel ramoſa fuſci coloris eſt. Papilionis ſupina facies elegantiſſime purpurea, nigris venulis diſtincta, nigris oris terminatur. Prona facies ſpadicea, limbum oſtentat viridem, nigra pictura variatum, nonnullaſque maculas minutas, rufas. In medio quatuor emicant maculæ candidæ, quarum duæ poſteriores limbo pallide cæruleo ambiuntur.

Num. 17. Inſectum hoc utrum ad genus Muſcarum, an ad illud Inſecti Indici, cui *Kakkerlak* nomen eſt, pertineat, difficile eſt determinatu: ipſum enim animalculum, ſola ejus icone reliqua, deperditum eſt, neque de eo quidquam notatum inter ſchedas Auctoris reperimus. Corpus fuſcum ex luteo varium eſt: alæ duæ anticæ longiores, binæque poſticæ breviores & in acumen

N. 2. 3. De randen der vleugels van deze Kapel zyn bruin, en in het midden vuil-geel naar het groenachtige trekkende: de onderzyde is hier vuil flaauw-bruinachtig geel, de randen zyn hier wat donkerder.

N. 4. 5. 6. Deze Rups is zwart met vuil-geelachtige banden, waar op zig verſcheide zwarte knopjes vertoonen. De bovenzyde der Kapel, is in het midden wit met eenen hoogblaauwen rand, die aan het uiteinde rondom zwart is. De onderzyde is donker hemels-blaauw, met eenen dubbelden zwarten rand, de agtervleugels zyn, tuſſchen deze zwarte randen, vol blaauwe ovale oogjes, welker midden zwart is.

N. 7. 8. 9. De Rups is geheel bruin, en heeft by het hoofd en op de ſtaart, gelyk mede op de zyde van elk lid, een zwart-bruine vlak. De Nacht-Kapel, die hier uit voortkomt, is een der fraaiſte die men zien kan, en behoort tot het geſlacht die wy noemen *Tranſpirant*. Dezelve is byna gelykformig aan die, welke by *Meriaan* Tab. LXV. verbeeld is; zy verſchilt nochtans, vermits deze uit Nieuw Engeland afkomſtig is. Men ziet hier het verſchil der Sexe, doordien het Mannetje, by N. 8. verbeeldt, de hoorens kort en breed heeft, en het Wyfje by N. 9. heeft de hoorens lang en dun; in de kleur en tekening dezer verſchillende geſlachten is echter weinig verſchil. De bovenzyde is licht-geel, gelyk yzer-oker. De voorvleugels pronken elk met een groot ovaal oog, welks midden als glas doorſchynend is; dit oog is eerſt omringd met eenen ſmallen geelachtigen ring, vervolgens van eenen tweeden, die veel breeder en geelachtig-rood is, en laatſtelyk van eenen derden ſmallen, die zwart is. Op de agtervleugels ziet men een oog, gelykende naar de vorige, maar rond, en welks voorſte deel een geel halfmaanswys boogje heeft. Dicht by het lyf op de vleugels, zyn banden van een roſchagtige roode kleur, tegens welke een witte ſtreep volgt. Het overige der tekeninge, waar mede de randen der vleugels verſierd zyn, is gelykformig roſchachtig-rood, afgeſneden wordende door eene lichter roode ſtreep, vervolgens door een donkerder roſſche, en laatſtelyk door eene witte ſtreep. Het lyf en de hoorens zyn geel, en de zes voeten zwart. De onderzyde is licht-roſch en roodkleurig. De vier vlakken of oogen vertoonen zich hier het zelfde, de roſchachtige tekening is flaauwer, en digt by de randen der vleugels zyn dezelve hier omringd met eenen breeden band, die aſch-graauw kleurig is.

N. 10. 11. De voorvleugels van deze Kapel zyn zoo ſchoon blaauw als men zien kan, gelyk mede de uiteindens of randen der achtervleugels, welken in het midden wit en met een zwart randje omzet zyn. De onderzyde is alleen in 't midden der vier vleugels wit, en rondom bruin.

N. 12. 13. Boven is dit Kapelletje blaauw, met een zwart randje om de vleugels, en in 't midden wit. Van onderen is het in 't midden ook wit, doch verder ſchoon groen en zwart, de eindens der vleugels zyn hier zwart, op of in de welke zig 't groen aardig vertoont.

N. 14. 15. 16. Deze borſtel-hairige of takkige Rups is bruinachtig. De bovenzyde der Kapel is ſchoon paars, zwart-geadert, en heeft zwarte randen. De onderzyde is kaſtanje-bruin, met eenen groen met zwart getekenden rand, en eenige roſſche kleine vlakjes; in 't midden zyn vier witte vlakken, waar van de twee middelſte een flaauw blaauw hebben.

N. 17. Dit Beesje, waar van de behoorlyke aantekening verzuimd, en 't geen naderhand verlooren geraakt is, doet zig moejelyk onderkennen, of het behoore tot het geſlacht der Vliegen, of tot dat der Kakkerlakken. Het lyf is bruin met geele ſpikkels, de twee lange voor- en de twee korte

acumen exeuntes, dilute flavicant, extremis limbis nigricantibus. Forte Cimex eſt Americanus hexapus, at qui ſuas alas tamen vix videtur ad decuſſim componere.

TABULA VICESIMA ET SEXTA.

NUM. 1. & 2. Papiliunculus, prope Angolam Africæ captus, in apicibus alarum anteriorum ſature rubram gerit maculam, ambitu nigrofuſco cinctam. Reliquum utriusque paris alarum albidum eſt, ex rufo obumbratum. Poſticæ alæ maculis aliquot obſcure rufis, circa extremam oram, ornatæ ſunt. Averſa facies ex pallide flavo vireſcit, alisque anticis unam modo maculam monſtrat albam, in qua languida rufa collocata eſt.

Num. 3. & 4. Supina hujus facies tota ex albo & nigro varia eſt. Alæ anticæ averſa facie itidem ex albo & nigro verſicolores, apices tamen pallide luteos & partem poſticam murino colore inumbratam gerunt. Alæ poſticæ dilute luteæ nigris punctis maculisque diſtinguuntur. Eadem forte hujus, atque prioris, patria eſt.

Num. 5. 6. 7. 8. Eruca tenuibus pilis hirſuta, ſordide lutea, nigris maculis faſciolisque decorata eſt. Nympha ex fuſco & nigro varia. Papilio, ſuperne languide luteus, extremis alarum poſticarum paulo ſaturatius flavet, ejusdemque coloris maculæ binæ alas quoque anticas ornant. Prona facies, in univerſum ſaturatius flava, rufis ſtriis & inter ſe contiguis ocellis, medio albis, nitet. Corpus Papilionis nigrum eſt. Locus natalis Surinamum.

Num. 9. 10. 11. 12. Eruca tenuipilis, fuſca, dilute fuſcis maculis nigrisque tæniis picta. Nympha dilute fuſca eſt. Papilio ſupina facie ex helvo ſaturate fuſcus, medio elegantiſſime cæruleſcente virore ſplendens, duas inſuper ejusdem coloris maculas priore parte alarum anticarum gerit. Facies prona, ex ſubfuſco rufa, griſeis maculis variatur.

Num. 13. 14. 15. 16. Villoſa Eruca, a latere dilute fuſca, in dorſo flaveſcentes monſtrat areolas, centrali puncto nigro notatas. Nympha fuſca dilutioribus faſciolis circulata eſt. Papilio, fabarum Caffé uſtulatarum colore fuſco tinctus, duas in medio oſtentat venuſtas maculas dilute virentes. Prona facies dilute rufa, maculis griſeis & helvis ſtriis varia, duas inſuper grandiores effert maculas nigras, ante oram alarum poſticarum collocatas. Alæ poſticæ quatuor ſuperbiunt ocellis, media area nigris, puncto albo notatis, annulo nigro cinctis.

Num. 17. 18. 19. 20. Piloſa Eruca colore eſt ex rufo fuſco. Nympha, ex nigro & dilute griſeo verſicolor, ſuo tomento ex parte adhuc obvoluta eſt. Papilio, ſupra nigerrimus, alas anteriores pulcerrime fulgentibus ſaturi viroris maculis pictas oſtendit. Poſteriores, verſus extremum, maculam ſingulæ ex purpuraſcente rubram ſuo nigrori impreſſam habent. Ima facies tota ſature fuſca eſt. Thorax purpureo ruber. Alarum poſticarum quælibet, hac ſede, tres maculas ovatas, purpureo rubentes monſtrat.

Num. 21. 22. 23. 24. Hiſpida Eruca dilute fuſca. Nympha ſaturate fuſca. Papilionis alæ anticæ ſuperne ſaturo colore arantio perfuſæ, pictura & oris nigris ornatæ, qua poſticas contingunt,

korte en puntig toeloopende achtervleugeltjes, zyn licht-geel en zwart aan de einden. Waarſchynlyk is het een zesvoetige Weſt-Indiſche Chimex, ſchoon hy de vleugels niet ſchynt te kruiſſen.

ZES-EN-TWINTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. Dit Kapelletje, 't geen by Ongola in Africa gevangen is, heeft op de punten der voorvlerkjes een donker-roode vlak, welke door zwartachtig-bruin omringt is. Het overige der voor- en achtervlerkjes is wit met rosſche ſchaduw, de laatſte hebben onder om den rand nog eenige donker-rosſche vlakjes. De onderzyde is flaauw geel-groen, de voorvleugels hebben hier alleen een witte, waar in een flaauwe rosſche vlak geplaatſt is.

N. 3. 4. Deze is op derzelver bovenzyde geheel wit en zwart. De voorvleugels der onderzyde zyn mede wit en zwart, doch aan de punten flaauw-geel en naar onderen muisvaal geſchaduwt. De achtervlerken zyn licht-geel, met zwarte ſtippels en vlakken. Mogelyk is deze van dezelfde Kuſt.

N. 5. 6. 7. 8. Deze fynhairige Rups is vuil-geel, met zwarte vlakjes en banden. De Nimf is bruin en zwart. Van boven is de Kapel flaauw-geel, de einden der achtervleugels zyn wat hooger-geel, zoo mede twee vlakken op de voorvleugels. De onderzyde is geheel donkerder-geel, met rosſche ſtreepjes en tegens elkander aanſtaande oogjes, die in 't midden wit zyn. Het lyf dezer Kapel is zwart; dezelve is mede uit Surinamen.

N. 9. 10. 11. 12. Deze fynhairige Rups is bruin, met licht-bruinder vlakjes en zwarte bandjes. De Nimf is licht-bruin. De Kapel is op de bovenzyde vaal donker-bruin, in 't midden ſchoon blaauwachtig blinkend-groen, met nog twee diergelyke kleine vlakjes boven aan de voorvleugels. De onderzyde is bruinachtig-roſch met graauwe vlakken.

N. 13. 14. 15. 16. Ter zyde is deze hairige Rups licht-bruin, op den rug ziet men geelachtige vlakken, die een zwart ſtipje hebben. De Nimf is bruin en ringsgewys met lichter bandjes. De Kapel is koffykleurig-bruin, in 't midden met twee ſchoone licht-groene vlakken. De onderſte zyde is licht-roſch, met graauwe vlakken en vaale ſtreepjes, nevens twee groote zwarte vlakken, welke zig boven de kant der achtervleugels vertoonen. De achtervleugels hebben vier oogjes, die in 't midden zwart met een witte ſtip getekend zyn, en eenen zwarten ring hebben.

N. 17. 18. 19. 20. Deze hairige Rups is roſch-bruinachtig. De Nimf is zwart en licht-grys, gedeeltelyk in haar ſpinſel als gebakert. De Kapel is boven git-zwart, met ſchoone blinkende donker-groene vlakken op de voorvleugels. De zwarte achtervleugels hebben onder elk een paarsachtig rood, vlakje. De onderzyde is geheel donker-bruin, de borſt der Kapel is paars-root, en elke achtervleugel heeft hier drie ovaale paars-roode vlakjes.

N. 21. 22. 23. 24. Deze hairige Rups is licht-bruin, de Nimf donker-bruin. De voorvleugels der bovenzyde dezer Kapel zyn hoog-oranje kleurig met zwarte kanten en tekening, daar dezelve tegen de volgende vleugels aankomen, hebben ze een witachtige vlak. De achtervleugels zyn hier lichtflaauw-geel, met eenen ſmallen en inloopenden zwarten rand,

tingunt, albentem maculam gerunt. Alæ posticæ, diluta flavedine pallentes, tribus maculis nigris & tenui fimbria nigra, circumeunte, distinguuntur. Anticæ, facie inferiore, parte dimidia anteriore dilute flavæ, quatuor maculas gilvas monstrant; parte autem corpori propiore thalassini sunt viroris. Posticæ, hac sede, flavæ & ex gilvo maculatæ sunt. Amboinensis Papilio est. Ceterum videantur, quæ de Nymphis involutis in præfatione nostra memoravimus.

TABULA SEPTIMA ET VICESIMA.

Plusquam verisimile est, omnes istas, quæ sequuntur, multum differentes species ex Americanis nostris Coloniis, Surinamensi & Berbicensi, oriundas esse.

Num. 1. & 2. Venusti hujus Papiliunculi alæ anticæ, superne, ultra mediam partem nigræ, linea flava tribusque maculis albis ornantur; reliqua parte, versus corpus, aurantius regnat color, gilvis lineis variegatus. Alæ posticæ totæ aurantio colore, gilvis lineis variato, tinctæ, parte postrema nigras habent lineolas & maculas. Alæ anticæ, ima facie quoque seminigræ, griseisque maculis & linea obliqua, lutea, pictæ sunt; parte altera, prope corpus, anterius albæ, deinceps vero aurantiæ striisque gilvis ornatæ. Posticæ, hac sede, sordide albent & griseis lineis, maculisque aurantiis & nigris variantur. Surinamensis est.

Num. 3. & 4. Alæ anticæ nigræ quatuor malini coloris maculis, rotundis, variantur: anteriores maculæ prope corpus dilute virescunt; posteriores striatæ aurantii sunt coloris. Posticæ alæ itidem malino colore tinctæ, nigris lineolis variæ, nigram in fimbriam exeunt, in quam aurantii coloris tænia, quatuor alas circumambiens, sese demergit. Prona facie griseæ maculæ nigras distinguunt alas anticas, parte posteriore cæruleas. Alæ posticæ etiam griseæ sunt, nigris striis ac fimbria, lituram aurantii coloris monstrante, exornatæ.

Num. 5. & 6. Supina facies nigra, binas in alis anticis maculas dilute luteas, ceterasque aurantii coloris ostentat. Prona rufula dilute luteis maculis variatur.

Num. 7. & 8. Hujus animalculi color albus est dilute fuscis maculis, striatis, distinctus. Prona facies concolor est, sed languidius tincta.

Num. 9. & 10. Hujus utrumque par alarum dilute griseo, quasi lapidis, colore perfusum nigram modo picturam in alis anticis monstrat. Facie prona alæ anticæ dilute thalassini sunt viroris, ceterumque simili ferme pictura nigra, uti superne, decoratæ: posticæ fere albicant. Vide varietatem Tab. VII. Num. 15. & 16.

Num. 11. & 12. Utrinque albus iste Papilio ex pallide fusco versicolor, apices alarum posticarum a latere nigros gerit.

Num. 13. & 14. Superior hujus facies itidem dilute grisea, per ambitum alarum ex nigro fimbriata est. Ima facie fimbria ex helvo fusca est, alæque anticæ, medio griseæ, duas insuper helvo fuscas ostendunt maculas; posticæ vero ceterum ex dilute flavo renitent. Surinamensis est.

Num.

rand, en drie zwarte vlakjes. De voorvleugels zyn aan de onderste zyde vooraan halfwege licht-geel, met vier vaale vlakken, verder naar 't lyf licht-zeegroen. De achtervleugels zyn hier geel met vaale vlakjes. Deze Kapel is van Amboina. Men gelieve verder te letten op 't geen wy, aangaande de gebakerde Nimfen, in onze vooreden gezegd hebben.

ZEVEN-EN-TWINTIGSTE TAFEREEL.

Het is meer dan waarschynelyk, dat alle deeze volgende en zeer verschillende soorten, uit onze Americaansche Colonie, Surinamen en de Berbices, haaren oorsprong hebben.

N. 1. 2. De voorvleugeltjes van dit fraije Kapelletje zyn op de bovenzyde meer dan half zwart, met een geele streep en drie witte vlakjes, verder naar 't lyf oranje, met vaale streepjes. De achtervleugels zyn oranje met vaale streepjes, naar beneden zyn zwarte streepjes en vlakjes. De voorvleugeltjes zyn van onderen mede half zwart, met graauwe vlakken, en de schuinsche geele streep is hier ook te zien. Verder naar 't lyf zyn zy aan de voorkant wit, en laeger oranjekleurig met vaale streepjes. De achtervlerkjes zyn hier vuilgrys of wit, met graauwe streepjes, en oranje en zwarte vlakjes. Deze is uit Surinamen.

N. 3. 4. Deze voorvlerkjes zyn zwart met vier ronde appelbloeisemkleurige vlakjes, by 't lyf zyn de bovenvlakjes licht-groenachtig, de onderste streepige vlakjes zyn oranjekleurig. De achtervlerkjes zyn mede appelbloeisemkleurig, met zwarte streepen en onderkant; in deze zwarte onderkant loopt rondom de vier vlerkjes een oranjekleurige band. De onderzyde heeft gryze vlakken op de zwarte voorvleugels, die naar beneden blaauw zyn; de achtervlerkjes zyn ook grys met zwarte streepen en band, in welke laatste een oranje streep is.

N. 5. 6. De bovenzyde is zwart, met twee licht-geele vlakken op de voorvleugels, de overige zyn oranjekleurig. De onderzyde is roschkleurig, met licht-geele vlakken.

N. 7. 8. Dit Beestje is wit met licht-bruine streepige vlakken. De onderzyde is 't zelfde, maar flaauwer getekent.

N. 9. 10. De grondkleur dezer Kapel, zoo van de voor- als achtervleugels, is ligt-steengraauw, de voorvleugels hebben maar alleen een zwarte tekening; aan de onderzyde zyn deze voorvleugels ligt-zeegroen, en byna als boven met zwart getekent, de achtervleugels zyn byna wit. Zie een varierende, Tab. VII. N. 15. 16.

N. 11. 12. De kleur dezer Kapel is aan weerzyden wit, met flaauw-bruine tekening, de puntjes der achtervlerken zyn ter zyde zwart.

N. 13. 14. Deze is van boven wederom licht-steengraauw, met zwarte randen om de vleugels. Aan de onderzyde zyn deze randen vaal-bruin, hier hebben de in 't midden steengraauwe voorvleugels, nog twee vaal-bruine vlakken, en de achtervleugels zyn verder schoon licht-geel. Deze is een Surinaamsche.

N. 15.

Num. 15. & 16. Alæ anticæ prope corpus dilute aurantii ſunt coloris, inde porro dilute flavi, atque in univerſum ſature fuſcis vel nigris ornatæ maculis. Poſticæ quoque, ſature fuſcæ aut nigræ, tractum ſaturate aurantium monſtrant. Prona facie nihil diverſi eſt, niſi in alis poſticis, quæ parte anteriore aurantium colorem ſature fuſcis maculis pictum præ ſe ferunt, reliqua autem parte ſature fuſcæ, ſerie albarum guttarum fimbriantur. Berbicenſis hic eſt.

Num. 17. & 18. Papilio, media area ex luteo albus, faſcia lata, fuſca, alas ambeunte, ornatur. Ima facie color faſciæ ex dilute fuſco in griſeum vergit: reliqua pars alarum poſticarum, uti & binæ maculæ alarum anticarum, eleganter flavicant. Varietatem coloris vide Tab. VII. Num. 13. & 14.

Num. 19. & 20. Utrinque concolor Papilio, media parte ex ruſo carnei coloris, faſcia circumdatur dilute fuſca, ex griſeo maculata.

Num. 21. & 22. Utraque facie amœne fuſcus regnat color. Alarum anticarum latus ſeries minutarum guttarum albicantium decorat; cujusmodi etiam ſeries macularum, ſed majorum, oblongarum, quæ nigræ faſciæ inſiſtere videntur, in alis poſticis cernitur. Facies prona eo tantum diſcrepat, quod alæ poſticæ parte poſteriore duplicem inſuper ſeriem exiguarum macularum albentium gerant.

Num. 23. & 24. Alæ anticæ griſeo cinereæ, paulo profundioribus maculis obnubilantur. Poſticæ fuſco ruſæ, media area, quatuor monſtrant maculas albas, oblongas, quibus & quinta ſeſe adjungit rubra, lineolâ diametrali nigrâ diviſa, interno alarum lateri inſcripta: porro circa extremam oram ſeries guttarum rubrarum, margine nigro cinctarum, collocatur. Averſa facies plane ſimilis eſt.

Num. 25. & 26. Alarum ambitus utraque facie nigerrimus eſt, medio autem pallide flaveſcunt.

Num. 27. & 28. Phalænula utrinque fuſca, ex pallide rubello maculata.

Num. 29. & 30. Apices alarum anticarum nigri, macula majuſcula nonnulliſque minoribus, ruſo rubris, diſtinguuntur. Reliquum ex ruſo aurantii eſt coloris, quo etiam alæ poſticæ, limbo nigro, rufis maculis picto, fimbriatæ, perfunduntur. Prona facie apices alarum anticarum quoque nigri ſunt; ſed maculæ ac reliqua ſuperficies dilute flaveſcunt, nigris maculis interſperſis. Alæ anticæ parte anteriore ruſuli quid oſtendunt.

TABULA OCTAVA ET VICESIMA.

NUM. 1. & 2. Papilio Sinenſis facie ſuperiore bruno fabarum Caffé colore tinctus, ocellis ornamentiſque nigris pictus, alaſque præterea anticas albis notis diſtinctus. Averſam faciem griſeo luteam ruſæ lituræ nigræque maculæ & ocelli variant.

Num. 3. & 4. Papilio, ſimiliter ac duo qui ſequuntur, ex China oriundus, helvo nigris gaudet alis anticis, profundiore pictura obumbratis: apicibus inſident ocelli nigri, annulo aurantii coloris cincti, centro albo notati: poſteriora verſus alii duo ocelli nigri cernuntur. Alæ poſticæ

N. 15. 16. By het lyf zyn deze voorvleugels licht-oranje kleurig, verder licht-geel en geheel met donker-bruine of zwarte vlakken. De achtervleugels zyn mede donker-bruin of zwart, met een hoog-oranje ſtreepvlak. De achtervleugels verſchillen maar alleen aan de onderzyde, zynde boven aan oranje met donker-bruine vlakken, verder donker-bruin met eenen rand van witte ſtipvlakjes. Deze is uit de Berbices.

N. 17. 18. Deze Kapel is in 't midden geel-wit, met eenen breeden bruinen rand, die om de vleugels rond loopt: Deze is aan de onderzyde wat lichter graauw-bruin, 't overige der achtervleugels, gelyk mede de twee inſchietende plekjes voor aan de voorvleugels, is ſchoon licht-geel. Zie hier van een kleur varieteit by N. 13. 14. Tab. VII.

N. 19. 20. Deze aan beide zyden eenkleurige Kapel, is in het midden roſchvleeskleurig, rondom loopt een licht-bruine band, met gryze vlekken.

N. 21. 22. Ter wederzyden is deze Kapel van eene zacht-bruine kleur. De voorvleugels hebben aan de kant eene ry kleine ronde witte vlakjes, de achtervlerken een dergelyke, doch grooter ry, die ovaal en op eenen zwarten band ſchynen te ſtaan. De onderzyde is 't zelfde, alleen hebben de achtervleugels hier onder aan nog eene dubbele ry kleine witte vlakjes.

N. 23. 24. De voorvlerken zyn graauw-roſchkleurig, met wat donkerder ſchaduwagtige vlakken. De achtervleugels zyn bruin-roſch, in 't midden zyn vier langwerpige witte vlakken, de laatſte, aan de byeenkomende kanten der vleugels, is rood met een zwarte middel-ſtreep; verder loopt na de onderkant dezer vleugels een ry roode vlakjes, een zwarte kant hebbende. De onderzyde is volmaakt het zelfde.

N. 25. 26. Van boven en onder is dit Kappelletje rondom de vlerkjes git-zwart, en in 't midden licht flaauw-geel.

N. 27. 28. Aan beide zyden is dit Nacht-Kapelletje bruin met roſch-flaauwroode vlakken.

N. 29. 30. De punten der voorvlerkjes zyn zwart, met een groot en eenige kleine roſch-roode vlakjes. De verdere kleur, die zig ook over de achtervlerkjes, welke eenen zwarten rand met rosſche vlakjes hebben, uitbreidt, is roſch-oranjekleurig. Aan de onderzyde zyn de punten der voorvlerkjes ook zwart; de verdere kleur en die der vlakjes is licht-geelachtig met zwarte vlakjes, boven aan hebben de voorvleugeltjes iets, dat gezegd kan worden roſchkleurig te zyn.

ACHT-EN-TWINTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. DE bovenzyde van dit Chineeſch-Kapelletje is bruin-koffykleurig, met zwarte oogjes en tekening, nevens een witte tekening op de voorvlerkjes. De onderzyde is graauw-geel met rosſche ſtreepjes en zwarte vlakjes en oogjes.

N. 3. 4. Dit Kapelletje, 't geen met de twee volgende mede uit China is, heeft vaal-zwarte voorvlerkjes met een donkerder tekening. De op de punten ſtaande oogjes zyn zwart, met een oranje ringetje en wit middelſtipje, naar beneden zyn nog twee zwarte oogjes. De achtervleugels zyn hoog-blaauw met oranjekleurige oogjes en zwarte ſtreepjes. De onder-

ſticæ ſaturate cæruleæ, ocellos aurantii coloris nigrasque lituras monſtrant. Prona facies, dilute fuſca, interſperſis aurantii coloris maculis, nigriſque lituris ac ocellis multum variatur.

Num. 5. & 6. Superior hujus Papilionis facies, ex griſeo fuſca, maculas oculiformes, magnas, annulis aurantii nigrique coloris cinctas, medio nigras punctoque albo notatas, oſtentat: nonnullæ inſuper maculæ aurantii vel rufi coloris, aliæque cinereo griſeæ, nec non cinereo griſea fimbria alas ambiens, comparent. Prona facies, ex griſeo pallide lutea, nigris ornamentis ocelliſque fuſcis ac nigris ſuperbit.

Num. 7. & 8. Nigro hic pigmento infectus ex dilute rufo griſeis maculis variatur: alæ poſticæ macula rotunda, eleganter cærulea, nitent. Infra nigræ etiam ſunt alæ anticæ, albo griſeis & prope corpus aurantii coloris maculis ornatæ: poſticæ dilute fuſcæ, nigris figuris & faſcia ſaturatius fuſca diſtinctæ.

Num. 9. & 10. Supra dilute fuſcus, obſcurioribus lituris interſecatur, margineque ambitur ſubnigro, griſeis guttis venuſto. Infra flaveſcentes maculæ mediam aream ornant. Surinamum hujus & ſex ſequentium ſpecierum patria eſt.

Num. 11. & 12. Nitide albus, ex nigro pictus, facie inferiore quoque alba fuſcis veluti faſciolis diſtinguitur.

Num. 13. & 14. Permultæ hujus ſpecies dantur colore tantum diſcrepantes. Hic quidem diluta flavedine conſpicuus nigris oris circumdatur. Ora alarum poſticarum nigra guttulis albis eminet: anterior quoque earum limbus albicat. Infra ex ſordide luteo unicolor eſt, paulo obſcuriore quaſi umbra innubilatus.

Num. 15. & 16. Phalænula utrinque rubra, nigris punctis fimbriiſque alarum.

Num. 17. & 18. Colore multum differt hic Papilio a vulgatiore ſua ſpecie. Luminoſæ maculæ dilute flavæ ſunt, ceteræ nigræ. Alarum anticarum tractus poſterior ex parte quoque ſubfuſcis maculis diſtinguitur. Limbus niger poſticarum ex albo maculatus eſt. Prona facies gilvo fuſco colore perfuſa eſt: alæ anticæ primum duas monſtrant maculas ex albo & luteo mixtas, deinde & totidem ſaturate flavas: poſticarum maculæ dilute rufæ ſunt, & limbus ſerie guttarum candidarum ornatus.

Num. 19. & 20. Medio albicat hic Papiliunculus, apices & margines anteriores alarum anticarum nigricant, inde diluti viroris non nihil accedit, quo etiam extrema alarum poſticarum, quæ ceterum albæ ſunt, imbuuntur. Infra quoque albicat, margine anteriore alarum anticarum limboque poſticarum vireſcentibus.

Num. 21. & 22. Alæ anticæ, utraque facie concolores, nigræ ſunt, cinereo griſeis maculis linearibus pictæ. Poſticæ quoque utrinque nigræ maculis ſanguineis ornantur ita tamen, ut facie ſuperiore aliquot accedunt maculæ griſeæ, quibus inferior caret. Venuſtus hic Papilio in Promontorio Bonæ Spei naſcitur.

Num. 23. & 24. Et hic Capenſis eſt, videturque prioris femella eſſe: Alis anticis non differt a præcedente. Poſticæ etiam nigræ ſunt maculisque ſanguineis diſtinctæ, ſed prona facie plures ejusmodi maculas monſtrant. Corpus ex rubro & nigro eleganter maculatum eſt.

Num. 25. & 26. Ex *Epheborum* genere Papiliunculus Americanus, cæruleus, alas nigro margine

derzyde is zeer varieerende, als licht-bruin met oranjekleurige tuſſchen vlakken, zwarte ſtreepvlakjes en oogjes.

N. 5. 6. Van boven is dit Kapelletje graauw-bruin, met groote oranje en zwart geringde oogvlakjes, die in 't midden zwart zyn met een wit ſtipje. Verder heeft het nog eenige oranje of roſchkleurige en aſchgraauwe vlakken, nevens een aſchgraauw randje, 't geen om de vleugels loopt. Aan de onderzyde is de grondkleur bleekgraauw-geel met zwarte tekening en bruine en zwarte oogvlakjes.

N. 7. 8. Deze grondkleur is zwart, met licht-roſchgraauwe vlakjes, de achtervleugels hebben elk een ſchoone ronde blaauwe vlak. Van onderen zyn de voorvleugels zwart met wit-gryze en by het lyf oranjekleurige vlakken, de achtervleugels zyn licht-bruin, met zwarte tekening en een wat donkerder-bruinen band.

N. 9. 10. De bovenzyde van dit Beeſtje is licht-bruin met donkerder-bruine tuſſchen-vlakken en rand, welke graauwe vlakjes heeft. De onderzyde is in 't midden wat geelachtiger gevlakt. Dit met zes volgende ſoorten zyn uit Surinamen.

N. 11. 12. Dit Beeſtje is wit met zwarte tekening, en van onderen wit met een bruine bandachtige tekening.

N. 13. 14. Van deze zyn zeer veel alleen in kleur verſchillende ſoorten; deze is ſchoon licht-geel gevlakt met zwarte randen. De rand der achtervleugels heeft witte vlakjes en deze zyn ook wit aan de bovenkant. Van onderen is dezelve eenkleurig vuil-geel met een wat donkerder ſchaduw.

N. 15. 16. Boven en onder is dit kleine Nacht-Kapelletje rood met zwarte ſtipjes en randen om de vleugeltjes.

N. 17. 18. Deze Kapel verſchilt veel in kleur met een gemeender ſoort. De lichte vlakken zyn licht-geel, de verdere zwart, naar de beneeden kant zyn de voorvleugels ook gedeeltelyk bruinachtig gevlakt. De zwarte rand der achtervleugels heeft witte vlakjes. De grondkleur der onderzyde is vaal-bruin, de voorvleugels hebben vooraan twee witte en geele, en wat laeger twee hoog-geele vlakken. De vlakken op de achtervleugels zyn licht-roſch, onder aan is een ry witte vlakjes.

N. 19. 20. In het midden is dit Kapelletje wit, de punten en voorkanten der voorvleugeltjes zyn zwart, waar op een weinig licht-groen volgt; de einden der witte achtervleugeltjes zyn mede licht-groen. Van onderen is het ook wit, met een groene voorkant aan de voorvleugeltjes, en een dergelyk randje om de achtervleugeltjes.

N. 21. 22. De voorvleugels zyn hier onder en boven even eens, namentlyk, zwart met aſchgraauwe ſtreepachtige vlakken. De achtervleugels zyn mede aan weêrzyden zwart, met bloedroode vlakken, doch op de bovenſte zyde zyn hier nog eenige gryze vlakken, die zig op de onderzyde niet vertoonen. Deze fraaije Kapel komt van de Kaap de Goede Hoop.

N. 23. 24. Deze, welke my toeſchynt het Wyfje van de voorgaande te zyn, is mede van de Kaap. De voorvleugels zyn egaal in kleur met de voorige. De achtervlerken zyn mede zwart met bloedroode vlakken, van onderen zyn hier maar alleen meer roode vlakken. Het lyf is ook ſierlyk rood en zwart gevlakt.

N. 25. 26. De bovenzyde, van dit Weſt-Indiſch *Pagetje*, is blaauw met zwart rondom de vleugeltjes. De onderzyde is

 zwart,

margine circumſcriptas habet. Infra niger eſt tæniaque cærulea alas anticas trajiciente decorus.

TABULA UNDETRICESIMA.

Omnes, quæ hac tabula exhibentur, ſpecies in Americanis noſtris Coloniis proveniunt.

Num. 1. & 2. Alæ anticæ nigræ dilute flavis maculis variantur. Poſticæ ex fuſco flavæ nigro margine terminantur. Infra ex gilvo dilute fuſcus color pallide flaventibus maculis per alas anticas diſtinguitur.

Num. 3. & 4. Hujus anticæ alæ nigræ ſunt, ex ſature flavo maculatæ. Poſticæ cæruleſcentes rufo limbo cinguntur. Prona facies, ex ſubrubro rufa, pallide luteas in alis anticis maculas gerit.

Num. 5. & 6. Supra totus niger eſt, maculis tamen pallide flaventibus alas anticas pictus. Infra ex ſubrubro rufus maculas alarum anticarum cinereo griſeas monſtrat.

Num. 7. & 8. Helvo fuſco colore perfuſus, alas anticas cinereo griſeis, poſticas chermeſini ruboris maculis ornatas oſtentat: accedunt parte poſteriore aliquot minutæ maculæ albentes. Averſa facies id modo privum habet, quod maculæ alarum poſticarum dilute rubeant & ſaturatiore rubore circumdentur.

Num. 9. & 10. Apices alarum anticarum nigri ſunt, reliquæ maculæ dilute flavi & aurantii coloris. Poſticæ priore parte dilute flavo, deinde aurantio colore tinctæ ſunt ac margine dilute fuſco terminantur. Averſa facie alæ anticæ totæ dilute flavæ, maculas ſaturate flavas & nigras monſtrant.

Num. 11. & 12. Ex griſeo fuſcus, albas ſuper alis anticis maculas gerit. Poſticæ inde a juncturis ſuis ad mediam uſque aream ſature flavicant, reliqua parte griſeo fuſca. Infra æqualis regnat color griſeo fuſcus, maculis albidis anticas modo alas variantibus.

Num. 13. & 14. Etiam hic ex griſeo fuſcus eſt; ſed alas anticas purpureo rubra ornat macula, cui tænia dilute flava, tenuior, adjacet. Averſa facies concolor eſt, niſi quod macula alarum anticarum pro dimidia parte ſaturate rubra porroque cinereo griſea ſit.

Num. 15. & 16. Supra ſubfuſcus eſt, ex nigro lineatus, alis poſticis faſcia lata, ſature flava, nigris guttis varia, ornatis. Anticæ, prona facie, dilute fuſcæ duas monſtrant maculas cinereo griſeas pluresque nigras. Poſticæ albicantes, nigris maculis fuſcisque figuris & flava adumbratione variantur.

Num. 17. & 18. Utrumque alarum par ſatura tinctum eſt flavedine, quæ verſus anticarum extremitates paulo magis diluitur: maculæ nigræ intercedunt. Averſa facies eo tantum diſcrepat, quod extrema alarum anticarum longe pallidius flaveant, & contra multo ſaturatius prope juncturas ſuperque alis poſticis.

zwart, met een blaauwe ſtreep op 't midden van de voorvlerkjes.

NEGEN-EN-TWINTIGSTE TAFEREEL.

Alle deze volgende ſoorten zyn uit onze Weſt-Indiſche Colonie.

N. 1. 2. De voorvlerkjes zyn zwart met licht-geele vlakken, de achterſte zyn bruin-geel met eenen zwarten rand. Van onderen is het licht-vaalbruin, met flaauw-geelachtige vlakken op de voorvlerkjes.

N. 3. 4. Deze heeft zwarte voorvlerken met hooger lichtgeele vlakken, de achterſte zyn blaauwachtig met eenen rosſchen rand. De grondkleur van onderen is roodachtig-roſch met flaauw-geele vlakken op de voorvleugels.

N. 5. 6. Deze bovenzyde is geheel zwart, met licht-flaauwgeele vlakken op de voorvlerken. De onderzyde is roodachtig-roſch met aſchgraauwe vlakken op de voorvlerken.

N. 7. 8. De grondkleur is vaal-bruin, met aſchgraauwe vlakken op de voorvleugels, en carmyn-roode vlakken op de achtervleugels, onder aan zyn nog eenige witte vlakjes. De onderzyde is het zelfde, alleen zyn hier de vlakken op de achtervleugels licht rood, en met een hooger rood omtrokken.

N. 9. 10. De punten der voorvlerken zyn hier zwart; vervolgens zyn de verdere vlakken licht-geel en oranjekleurig. De achterſte zyn eerſt licht-geel, verder oranjekleurig en door een' licht-bruinen rand omtrokken. Van onderen zyn de voorvleugels geheel zwart, met hoog en licht-geele vlakken, de achtervlerken heel licht-geel, waar op zig hooggeele en zwarte vlakken vertoonen.

N. 11. 12. Deze Kapel is graauw-bruin, met witte vlakken op de voorvleugels, de achtervlerken zyn by 't lyf, halfwege, hoog-geel, verder graauw-bruin. Van onderen is dezelve egaal graauw-bruin, met witte vlakken op de voorvleugels.

N. 13. 14. De grondkleur dezer Kapel is mede graauwbruin, de voorvleugels hebben een paars-roode vlak, waar tegen een ſmalle licht-geele ſtreep volgt. Aan de onderzyde is de kleur egaal, alleen is hier de vlak op de voorvleugels half donker-rood en verder aſchgraauw.

N. 15. 16. De bovenzyde is hier bruinachtig, met zwarte tekening, op de achtervleugels is een hoog-geele breede band met zwarte vlakjes. De voorvleugels zyn aan de omgekeerde zyde licht-bruin, met twee aſchgraauwe en verder zwarte vlakken. De achtervleugels zyn wit met zwarte vlakken, bruine tekening en geel.

N. 17. 18. De voor- en achtervlerken zyn hier hoog-geel, 't geen naar de einden der voorvlerken wat lichter van kleur wordt, verder zyn de donkere vlakken zwart. De onderzyde verſchilt maar allen, dat het geel aan de einden der voorvleugels zeer flaauw, en by het lyf en op de achtervleugels zeer hoog van kleur is.

TABULA TRICESIMA.

SI exceperis num. 17. & 18. ceteros omnes, qui heic ſiſtuntur, Papiliones credibile eſt noſtris in America coloniis deberi.

Num. 1. & 2. Utrinque ſimili colore ac pictura decorum hoc animalculum, griſeo fuſcum, arcu ornatur per omnes alas circumeunte, plus quam ſemicirculari, dilute flavo, margine nigro ſuccincto.

Num. 3. & 4. Supra, prope marginem anteriorem alarum anticarum, tænia eleganter cærulea eminet; reliqua area ex albo & nigro picta eſt. Infra ſubfuſcus ornatus albam haphen diſtinguit.

Num. 5. & 6. Quæ Tab. XXVII. num. 3. & 4. expreſſa eſt, ſpecies ab iſta generatim vix abludit, niſi quod hujus Papiliunculi facies inferior ſuperiori illius, & verſa vice, ſimilis ſit; ut credibile videatur errorem in adumbrando commiſſum eſſe.

Num. 7. & 8. Et hic admodum diſſimilis eſt illi, quem Tab. XXVII. num. 1. & 2. ſiſtit. Alæ ſolummodo poſticæ & anticarum pars anterior, corpori proxima, multo ſaturatiore colore aurantio, nigris lineolis variato, infectæ ſunt. Binæ quoque faſciolæ, medium alarum anticarum trajicientes, averſa facie, albæ ſunt, non flavæ. Alæ itidem poſticæ infra dilute rubello, quaſi roſeo colore nitent.

Num. 9. & 10. Papilio hic, ob aliquam picturæ ſimilitudinem *Propugnaculum* vocatus, ſuperne niger eſt, dilute flavis fere vireſcentibus maculis ornatus. Infra color idem regnat dilute flavus vireſcens, maculis ocellisque nigris eleganter interſperſis: mediam aream diſtinguit nigra minutæ velut arcis adumbratio*, cujus duplicium quaſi mœnium intervallum ex gilvo coloratum eſt.

Num. 11. & 12. Papiliunculus utrinque nigro fuſcus, maculis albis, magnis, parvis, conſpicuus.

Num. 13. & 14. Haphe fuſca eſt plurimis guttulis albis variata: medium alarum duæ trajiciunt tæniæ eleganter rubentes, fuſcis maculis lineolisque diſtinctæ. Facies prona diſcrepat. Alæ anticæ fuſcæ, ex albo guttatæ, prope corpus ſaturate rubent albisque lineolis decorantur: poſticæ contra, itidem fuſcæ albisque guttis pictæ, interno latere flavæ ſunt rufaque litura diviſæ.

Num. 15. & 16. Facies hujus ſuperior nigro fuſca, ex nigro picta, albis maculis gaudet. Inferior, luteo fuſca, albis maculis nigraque adumbratione.

Num. 17. & 18. Orientalis mihi videtur hic Papilio eſſe & quidem Sinicus; quæ regio plurimarum ac diverſiſſimarum ſpecierum ferax eſt. Superiore facie dilute fuſcus eſt, adumbratione nigra, maculis rubris & dilute flavis, ocellisque, qui circellis ſaturate rubris & nigris centroque albo conſtant. Prona facie alæ anticæ dilute cæruleæ rubras albasque maculas monſtrant: poſticas griſeas, faſcia lata, rufula ſuccingit. Ocelli, ut ſupra.

Num. 19.

DERTIGSTE TAFEREEL.

Het is zeer waarſchynelyk, dat alle deze hier verbeeldde Kapellen, uitgezondert N. 17. 18. uit onze Weſt-Indiën gekomen zyn.

N. 1. 2. Onder en boven is dit aardig Beeſtje van dezelfde kleur en tekening, namentlyk, graauw-bruin, over alle de vlakjes loopt een ronde wat meer dan halve cirkel, die licht-geel en door een zwart randje omtrokken is.

N. 3. 4. Op de bovenzyde, aan den voorkant der voorvlerkjes, heeft dit Kapelletje ſchoon blaauw, verder is het wit met een git-zwarte tekening. De onderzyde is wit met een bruinachtige tekening.

N. 5. 6. De ſoort op Tab. XXVII. N. 3. en 4. verſchilt meerendeels maar alleen hier in, dat de bovenſte zyde van dat Kapelletje, met de onderſte zyde van dit, en de onderſte zyde van dit, met de bovenſte zyde van dat, overeenkomend is; mogelyk is hier een misſlag in de aftekening begaan.

N. 7. 8. Komt ook zeer veel overeen met N. 1. en 2. dier evengenoemde Tab. Alleen zyn hier de achtervleugels, en het daar bovenſtaande deel der voorvleugels by het lyf van deze Kapel, veel hooger van kleur, namentlyk, donker-oranje met zwarte ſtreepachtige tekening. De twee breede ſtreepen, ſtaande in het midden der voorvleugels, zyn hier aan de onderzyde ook niet geel, maar wit. De achtervleugels zyn hier van onderen ook licht of rooze-roodkleurig.

N. 9. 10. De bovenzyde van dit Kappelletje, 't geen, om zyn daar na gelykende tekening, 't Fortresje genaamd wordt, is zwart met licht-geel, eenigſints groenachtige vlakken. De onderzyde heeft dezelfde licht-geele en iets naar 't groen hellende kleur; zwarte vlakjes en oogjes verſieren 't overige, gelyk mede de middelſte tekening, die vry wel naar een kleine Fortificatie gelykt, en binnen deszelfs dubbelen zwarten omtrek vaal gekleurd is.

N. 11. 12. Aan beide zyden is dit Kapelletje donker-bruin, met witte kleine en groote vlakken.

Num. 13. 14. Deze grondkleur is bruin met veele kleine witte vlakjes, over het midden der vleugels loopen twee ſchoon roode ſtreepen, met bruine vlakjes en ſtreepjes. De onderzyde verſchilt. De bruine met witte vlakjes getekende voorvlerken zyn, by 't lyf, donker-rood met zwarte ſtreepjes, en de bruine met wit gevlakte achtervlerken zyn, by 't lyf, geel met een rosſche ſtreep.

N. 15. 16. Op de bovenzyde is deze ſoort donker bruin, met zwarte tekening en verder wit gevlakt. Van onderen is dezelve geel-bruin, met witte vlakken en zwarte tekening.

N. 17. 18. Deze Kapel ſchynt my toe een Ooſt-Indiſche, en wel uit China te zyn, alwaar zeer veele en verſchillende dezer ſoorten gevonden worden. De grondkleur der bovenzyde is licht-bruin met zwarte tekening, licht-geele en roode vlakken, en ronde oogjes, die uit donker-roode en zwarte cirkels, met een wit middelſtipje, beſtaan. Aan de onderzyde zyn de voorvleugels licht-blaauw, met roode en witte vlakjes. De achtervlerkjes zyn grys, onder met eenen rosſchen breeden band, de oogjes zyn hier even als op de bovenzyde.

N. 19.

Num. 19. & 20. Utraque facies in univerſum dilute cinerea utcunque in ruſum vergit. Superne ornatus niger eſt, oræque ex ſubfuſco luteo fimbriantur. Utrumque alarum par ſenas gerit maculas oculeas, nigras, centro albido: per medium alarum poſticarum duæ decurrunt lineæ ſubtiles, dilute rubentes, poſteriora verſus arcuatim convergentes. Facie averſa ocelli nigri circello ruſulo incluſi ſunt, orasque alarum ambiens fimbria ex ruſo rubet.

Num. 21. & 22. Surinamenſis Papilio niger, maculis ad oras alarum anticarum dilute flavis, nigris punctis notatis; quæ vero prope corpus ſunt, quæque nigras alas poſticas variant, maculæ arantio nitent colore. Ima facies conſimiliter habet, niſi quod extrema alarum anticarum non ex luteo, ſed ex dilute viridi maculata ſint.

Num. 23. & 24. Tab XXVII. num. 15. & 16. gemina ſpecies exhibita eſt. Huic id ſingulare cernitur, quod ante faſciolam rubram alarum poſticarum nonnullæ lineolæ albæ compareant. Prona facie dilute fuſco perfuſa eſt colore, qui in apicibus alarum anticarum atque inde ad medium usque poſticarum, forma macularum interlucet.

Num. 25. & 26. Utrinque ſpadiceus Papilio dilute vireſcentem modo maculam in ſuperiore alarum priorum facie monſtrat. Alas poſticas, utraque facie, ſubrubella ornat macula, marginemque poſteriorem guttulæ aliquot albæ variant. Quem Tab. XX. num. 17. & 18. depictum dedimus, huic ſimilis eſt, nec niſi macularum ſitu differt.

TABULA TRICESIMA ET PRIMA.

NUM. 1. & 2. Facies ſuperior fuſco infecta colore, media parte prope corpus elegantiſſimo cærulo reſplendet tono: maculæ aurantii coloris oram in ambitu adornant. Prona facies ſubfuſco griſea, ex dilute ruſo maculata, per oras alarum fuſca, ocellos gerit medio nigros & ex albo punctatos, circello aurantii coloris, alioque nigro circumdatos, quorum bini poſteriores, in alis anticis, maculae fuſco nigricanti inſident, anteriores autem cinereo griſeo annulo concluduntur.

Num. 3. & 4. Et hic fuſcus eſt maculaque ex cæruleo venuſte refulgente, ſed longe ampliore, medio alarum ornatus: alæ anticæ duas monſtrant tænias obſcure griſeas: ad extremum poſticarum duæ quoque faſciæ ſaturate fuſcæ, arcuatæ viſuntur. Ima facies, dilute fuſca, plurimis picta eſt ornamentis nigris: apices alarum anticarum maculas tres præ ſe ferunt oculeas, medio nigras, centro albo, orisque ſaturate aurantiis & nigris decoras. Præter minutas duas maculas, dilute griſeas, undulatas, etiam concolor alia, latior longiorque, inde ab alis anticis in priorem partem poſticarum ſeſe expandit, nigris ſtriis variata: alæ poſticæ quoque verſus extremitatem ſimili quæque tæniola griſea, obliqua, diſtinguuntur. Inſignes duo oculi heic conſpicui ſunt, medio obſcure griſei punctisque albis notati, circello primum flaveſcente, alteroque fuſco cincti. Reliqui quatuor ocelli itidem nigri albique ſunt & aurantiis nigrisque circellis

N. 19. 20. Dezer grondkleur is aan beide zyden heel licht-aſchkleurig, iets naar 't roſſche hellende; de tekening is op de bovenzyde zwart, om den rand bruinachtig-geel. De voor- en achtervleugels hebben zes zwarte ronde oogvlakjes met een wit ſtipje, twee licht roode fyne, onder naar elkaâr toeloopende, ſtreepjes ſtaan op het midden der achtervleugeltjes. Aan de onderzyde hebben de zwarte oogvlakjes rondom een roſch randje, de om den rand der vleugels loopende tekening is hier roſch-rood.

N. 21. 22. Deze Surinaamſche Kapel is zwart, de vlakken op de einden der voorvleugels zyn licht-geel met fyne zwarte ſtipjes, dicht by 't lyf zyn de vlakken oranjekleurig, zoo mede op de zwarte achtervleugels. De onderzyde is even eens, uitgezondert dat de einden der voorvleugels hier licht-groenachtig, in plaats van geel, gevlakt zyn.

N. 23. 24. Op Tab. XXVII. N. 15. en 16. is een diergelyke ſoort verbeeldt, deze verſchilt alleen hier in, dat boven de roode ſtreep-vlak op de achtervleugels, zig eenige witte ſtreepjes vertoonen. De onderzyde heeft een lichtbruine grondkleur, die zig vlaksgewys vertoond op de punten der voorvleugels, en half wegen naar onderen op de achtervleugels.

N. 25. 26. Zoo wel onder als boven is deze Kapel licht kaſtanje-bruin, de voorvleugels hebben alleen op de bovenzyde elk een licht-groene vlak. De achtervleugels hebben, zoo wel onder als boven, een licht-roode vlak, en onder rondom den rand eenige witte vlakjes. Op Tab. XX. by N. 17. en 18. is een diergelyke verbeeldt, doch de plaatzing der vlakken zyn verſchillende.

EEN-EN-DERTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. DE grondkleur dezer bovenzyde is bruin, in 't midden by het lyf is dezelve ſchoon weêrſchynend blaauw, de vlakken rondom de kant zyn oranjekleurig. De onderzyde is bruinachtig-graauw, met licht aſchkleurige vlakken, rondom zyn de randen der vleugels bruin. De oogjes zyn in 't midden zwart met witte ſtipjes, om welke een oranjekleurige en zwarte rand is, de benedenſte twee, op de voorvleugels, ſtaan op een donker-bruine vlak, de voorſte zyn buiten om met eenen aſch-graauwen rand omtrokken.

N. 3. 4. De grondkleur is hier mede bruin, de ſchoone blinkende blaauwe vlak is hier in 't midden der vleugels veel grooter, de voorvleugels hebben elk twee donker-graauwe ſtreepen, onder aan de achtervleugels zyn ook twee donkerbruine kromloopende vlakken. De onderzyde is licht-bruin, met zeer veel fyne zwarte tekening, op de punten der voorvleugels zyn drie ronde oogvlakjes, die in 't midden zwart zyn, en een fyn wit ſtipje, en donker-oranjekleurige en zwarte randen hebben. Buiten twee licht-graauwe kleine ſlangachtige vlakjes, vertoond 'er zig ook nog een diergelyke breede groote, die over de voorkant der achtervleugels, met zwarte tekening, heen loopt. De achtervleugels hebben onder aan ook elk een diergelyke ſchuinſch ſtaande graauwe ſtreep. De twee groote oogen zyn hier in 't midden donker-graauw met witte vlakjes, hierom loopt een geelachtige, en daarom een bruine cirkel. De vier overige oogvlakjes zyn mede zwart en wit, met oranjekleurige en zwarte cirkels. Deze en de voorgaande ſoort verſchillen merkelyk met

cellis inclusi. Isthæc & antecedens species in Americanis nostris coloniis nascuntur, multumque discrepant a consortibus suis tum supra in hoc opere, tum a *Meriana* descriptis.

Num. 5. & 6. Papiliunculus fuscus, nigris striis lineatus, grandem maculam saturate flavam, fere aurantiam, in alis anticis ostentat: posticas duæ ornant albæ, oblique convergentes. Prona facies saturate flava, albis striis maculisque conchatis picta. Orientalis est.

Num. 7. & 8. Supra infraque sordide luteus, obscure fusco limbo alas posticas, facie supina, succingitur, eodemque pallide fusco, facie prona. Surinamensis & hic est & qui sequuntur.

Num. 9. & 10. Facies superior griseo lutea est, ora alarum anticarum anteriore fusca, reliqua circumferentia fuscis punctis notata. Ima facies saturate flava punctis ruso rubris variatur.

Num. 11. & 12. Utrinque niger maculis aurantii coloris distinguitur.

TABULA TRICESIMA ET SECUNDA.

NUM. 1. &. 2. Papilio apud istarum rerum cultores *Pallium discolor* appellatus, Germaniæ quidem proprius, in Hollandia tamen etiam, licet raro, occurrens, media parte faciei superioris purpureus est lataque fascia nigra, cæruleis guttis decora, quam alia ambit dilute flava, cingitur. Inferior facies obscure grisea, subtilibus lineis nigris picta, albescente & luteo limbo fimbriatur.

Num. 3. & 4. Ejus Papilionum indigenarum generis, cui nostrates *Oculi Pavonini* nomen dederunt, hæc quidem insolita species est, plane, quantum scio, ignota, spuria forsan & degener. Alæ anticæ saturate rubent, quatuor maculis griseis distinctæ: extremitates & ora anterior, obscure griseo perfusæ colore, duabus maculis luteis, totidemque oculeis partim obscure griseis, partim luteis, superbiunt: horum ocellorum parti griseæ macula insidet rubra, huicque nigra, insuperque guttulæ quatuor griseæ inscriptæ sunt. Alæ posticæ quoque obscure griseæ parte posteriore in saturate rubrum abeunt: griseam sedem duæ ornant maculæ oculeæ, grandes, arcu nigro efformatæ; media area ex nigro & griseo maculata. Limbi harum alarum nigri. Facies prona obscure fusca nigrisque lineis & maculis decorata est: alæ anticæ complures maculas minutas, albidas, posticæ modo duas ostendunt.

Num. 5. & 6. *Discoloris Pallii* hæc species multum a priore differt: media enim sede obscure rubet; prope oras series guttarum cærulearum consita est; oræ ipsæ alarum ex subfusco flavent. Aversa facies ex fusco rubet, alis ex cinereo fimbriatis.

Num. 7. 8. 9. & 10. Eruca graminei viroris, annulis nigris, ex rubro punctatis, a Fœniculo nomen accepit, quia hujus herbæ esu maxime delectatur. Nympha quoque graminis more virescit, aliquot nigris punctis notata. Qui ex hac prognascitur, Papilio *Ephebus Reginæ* audit. Alæ anticæ dilute flavæ ex nigro variantur: posticæ similiter pictæ nigram insuper fasciam,

met diergelyke reeds hier in dit werk, en de by *Meriaan* beschrevene soorten, en zyn uit onze West-Indiën.

N. 5. 6. Dit bruin met zwarte streepjes getekend Kapelletje, heeft een groote donker-geele naar 't oranje hellende vlak op de voorvleugels, twee witte schuinsche naar elkaâr toeloopende vlakken staan op de achtervleugels. De onderzyde is hoog-geel, met witte streepige en schulpachtige vlakjes. Het zelve is uit Oost-Indiën.

N. 7. 8. Dit beestje is boven en onder vuil-geel, met eenen donker-bruinen rand op de bovenzyde, en flaauw-bruinen rand op de onderzyde der achtervleugeltjes. 't Is met de volgende uit Surinamen.

N. 9. 10. Deze bovenzyde is graauw-geel, de voorkanten der voorvleugels zyn bruin, de verdere rand is getekend met bruine stipjes. De onderste zyde is hoog-geel, met rosch-roode stipjes.

N. 11. 12. Boven en onder is deze soort zwart, met oranjekleurige vlakjes.

TWEE-EN-DERTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. Deze Kapel is by de Liefhebbers bekend onder de benaming van de *Bontemantel*; zy is eigen aan Duitschland, doch word hier in Holland ook gevonden, hoewel zeer zeldzaam. Het middelste gedeelte der bovenste zyde is purper-paars, om welke een breede zwarte band met blaauwe vlakjes, en hier om een licht-geele, heen loopt. De onderzyde is donker-grys met fyne zwarte tekening; deze is mede door eenen witachtigen en geelen rand versiert.

N. 3. 4. Dit is een vreemde soort van onze inlandsche *Paauw-oog* Kapel, welke, voor zoo verre my bewust, geheel onbekend is, mogelyk zal het een verbasterde soort zyn. De voorvleugels zyn donker rood, met vier gryze vlakjes, aan de einden, en de voorkant is donker-graauw, op welke kleur twee geele, en twee oogvlakken staan, die mede donker-graauw en half-geel zyn. Op het graauw in deze oogvlakken is een roode, en daar op een zwarte vlak, als mede nog vier kleine gryze vlakjes. De achtervleugels zyn mede donker-grys, en naar beneden donker-rood, in de gryze kleur worden, door eenen zwarten halven omtrek, twee groote oogvlakken geformeert, die in 't midden zwart en grys gevlakt zyn. De randen dezer vleugels zyn zwart. De onderste zyde is donker-bruin, met zwarte tekening en vlakjes, en hier hebben de voorvleugels verscheide kleine witte vlakjes, en de achtervleugels hebben 'er twee.

N. 5. 6. Deze soort van *Bontemantel* verschilt merkelyk met de eerste soort. Deze is op 't midden donker rood, naar de einden loopt mede een ry blaauwe vlakjes, en de rand der vleugels is bruinachtig-geel. De onderzyde is bruin-rood en de rand der vleugels aschkleurig.

N. 7. 8. 9. 10. Deze Rups is grasgroen, met zwarte banden, welke roode stippels hebben; zy wordt de Venkel-Rups genaamd, om dat zy dit kruid het liefst tot haar voedzel neemt. De Nimf is mede licht-groen met eenige zwarte streepjes. De Kapel, hier uit voortkomende, heeft de benaming van *Page de la Reine*. De voorvleugels zyn licht-geel

ſciam, maculis cæruleis decoram, duasque maculas rubras ad internam oram ſitas, monſtrant. Pronæ faciei eadem fere ratio eſt. Indigena eſt.

Num. 11. & 12. Et hic indigena eſt, ſed rarius occurrens, *Ephebus Regis* dictus. Languidam ejus flavedinem nigræ maculæ, tæniarum more productæ, ornant. Sede poſteriore, prope exochas, lunulæ habentur cæruleæ, nigrori inſidentes, pauloque anterius duæ maculæ ſature rubræ & nigræ. Pronæ faciei ſimilis fere ornatus eſt, nec niſi alæ poſticæ paulo ſaturatius flavicant. Eruca ejus dilute flava, ſubtilibus maculis rubris verſicolor, Braſſicam rubram inhabitat, rariſſima tamen in Belgio, nec admodum frequens in Germania.

TABULA TERTIA ET TRICESIMA.

Omnia hujus Tabulæ Inſecta Coloniis noſtris Americanis debentur.

Num. 1. & 2. Phalænula eſt, ſaltem ad illas ſpecies referenda, quæ ob antennas filiformes, nec præpilatas, a Papilionibus diurnis diſtinguuntur. In ea æque ac in reliquis, quæ proxime ſequuntur, *Epheborum* ſpeciebus, admirabilis naturæ virtus ſimplicitate ſe commendantem venuſtatem ob oculos ponit. Facies ſuperior, in univerſum, ex cinereo griſeo unicolor, alarum oras in ambitu aureis velut guttis nitentes præbet: per medium alarum tæniola dilute flavens protenditur, quam utroque latere linea aurea diſtinguit. Averſa facies dilute cinerea eſt.

Num. 3. & 4. Si antennas ſpectes, priori congenerem dixeris. Facies ſuperior flaveſcens ex rufo inumbratur. Utrarumque alarum limbos ſeries nigrarum macularum & ante has ſeries punctorum aureorum ornat. Anteriore alarum anticarum ora duo ſiti ſunt ocelli nigri, centro albido: pone hos arcus cernitur aureus, quem linea aurea longum producta trajicit. Ima facie anticæ alæ dilute ſubfuſcæ ſunt, poſticæ ſaturatius rufæ.

Num. 5. & 6. *Ephebulus* duodenis exochis præditus, alas anticas albidas, prope corpus flaventes, apicibus ſaturate fuſcas, aurea linea internitente, monſtrat. Poſticæ ſaturate luteæ guttulis aureis, & lunulis aliquot nigris ſuperbiunt. Inferior facies alas anticas languide luteas albasve oſtentat, extremis dilute fuſcis, intermedia ſtria albente diſtinctis: poſticas aureæ quoque maculæ flaveſcente ſuper area ornant.

Num. 7. & 8. *Ephebulus* duodenis exochis, alas gerit anticas diluta flavedine eleganter tinctas, extremis & ſede poſteriore nigrofuſcas. Poſticæ griſeæ ſunt. Ima facie anticæ albeſcunt, limboque ſature fuſco, linea aurea prope oras externas diſtincto, ambiuntur: poſticæ, hac ſede pariter ſaturate flaventes, aureolis guttis renitent.

Num. 9. & 10. *Ephebulus* denis exochis, alas anticas ex rubello albentes habet, oris fuſcis, linea alba interſtinctis, qua facies inferior, ceterum ſimilis, caret. Poſticæ ſupra, parte priore dilute flavæ ſunt, poſteriore nigro fuſcæ: infra, parte dimidia ex rufo albidæ, reliqua ſordide virides, guttulis aureis.

Num. 11.

met zwart, en zoo mede de achtervleugels; doch deze hebben eenen zwarten band met blaauwe vlakken, en naar de binnen zyde nog twee hoog-roode vlakken. De onderſte zyde verſchilt weinig. Deze is een Inlandſche.

N. 11. 12. De ſoort, welke wy hier verbeelden, is mede een Inlandſche, doch zeer zeldzaam, en word de *Page du Roi* genaamd, is heel flaauw licht-geel met zwarte ſtreepvlakken. Onder by de punten vertoonen zich blaauwe halfmaanswyze vlakjes, die in 't zwart ſtaan, en wat hooger ziet men twee hooge roode en zwarte vlakken. De onderzyde verſchilt weinig, zynde alleen de achtervleugels wat hooger-geel. De Rups dezer Kapel is licht-geel, met fyne roode vlakjes, en onthoudt zich op de roode kool, doch zy is zeer raar hier te Lande, en niet gemeen in Duitſchland.

DRIE-EN-DERTIGSTE TAFEREEL.

Alle deze hier verbeelde Diertjes hebben haaren oorſprong uit onze Weſt-Indiſche Colonie.

N. 1. 2. Is een Nacht-Kapelletje, of ten minſten een dier ſoorten, welke zich door hunne ongeknopte en draadachtige ſprietjes van de Dag-Kapellen afzondert. Hier heeft de wonderwerkende Natuur, gelyk als in de ſtraks volgende *Pages*, of Puntvleugelige ſoorten, eene eenvoudige ſchoonheid ten toon geſteld. De bovenzyde is in 't geheel eenvoudig aſchgraauw, rondom de randen der vleugeltjes leggen kleine goude dropjes. Over het midden der vleugels loopt een licht-geel bandje, ter weêrzyde door een ſmalle goude ſtreep van het overige afgeſcheiden. De onderzyde is licht-graauw.

N. 3. 4. Ten opzigte van deze ſprietjes ſchynt dit ſoort tot het voorige te behooren. De grondkleur der bovenſte zyde is geelachtig met roſſche ſchaduw. De voor- en achtervleugeltjes hebben rondom de kant een ry zwarte vlakjes, en daar boven eene ry kleine goudkleurige ſtipjes. Voor, aan de kant der voorvleugeltjes, ſtaan twee zwarte oogjes, met een wit middelſtipje, wat laager loopt een kromme goude, en daar over een lange goude ſtreep. De voorvlerkjes zyn aan de onderzyde licht-bruinachtig, en de achtervleugeltjes donkerder roſchkleurig.

N. 5. 6. De voorvleugels van dit twaalfpuntig *Pagetje* zyn witachtig, by 't lyf geelkleurig, de einden zyn donker-bruin met een goude ſtreep. De achtervleugels zyn donker-geel, met goude dropjes en eenige zwarte halve maantjes. De onderzyde heeft flaauw-geel of witte voorvleugels, die aan de einden licht-bruin, in 't midden met een witachtige ſtreep voorzien zyn. De achtervlerken hebben ook goude vlakjes, die op eenen geelachtigen grond ſtaan.

N. 7. 8. Dit twaalfpuntige *Pagetje* heeft mooi licht-geele voorvleugeltjes, die aan de einden en naar onderen donkerbruin zyn. De achtervleugels zyn graauw-grys. Van onderen zyn de voorvleugels witachtig met eenen donker-bruinen rand, in welken, aan de einden, een goudkleurige ſtreep is. De achtervleugels zyn hier mede donker-geel met goude droppen.

N. 9. 10. Deze tienpuntige diergelyke ſoort, heeft de voorvlerkjes mede roodachtig-wit met bruine einden, waar door een witte ſtreep loopt. Aan de onderzyde zyn dezelve 't zelfde wit met bruine einden. De achtervlerkjes zyn, op de bovenzyde, in 't midden licht-geel, en naar beneden donker-bruin. Van onderen zyn dezelve half-roſch of roodachtig-wit, verder vuil-groen met goude dropjes.

N. 11.

Num. 11. & 12. Duodenis exochis *Ephebus*, ſupra, media parte alarum albeſcens, oris apicibusque eſt fuſcis, prope corpus flavicat. Anticis præterea alis binæ grandiores inſcriptæ ſunt maculæ nigræ, poſticis totidem minores. Infra anticarum ſimilis fere ornatus ſpectatur: at poſticæ heic flaveſcentes aureis guttulis nigrisque maculis ſuperbiunt.

Num. 13. & 14. *Ephebus* denis exochis, alas anticas utraque facie concolores gerit, albeſcentes nimirum limboque fuſco, linea nigra diſtincto, circumdatas: anteriore ſede nigræ cernuntur maculæ, & prope corpus flaveſcens obumbratio. Poſticarum facies ſupina prope exortum albeſcit, dein flavum tandemque fuſcum induit colorem, ſerie aurearum guttularum ſuperaddita: prona facies anterius flaveſcens, inde albida, teſſellis nigris lateraliter decoratur, poſtremo, languide flava, duas oſtentat ſeries macularum aurearum, pone quas fuſcus demum color oras exochasque obſcurat.

Num. 15. & 16. Alæ anticæ, ora anteriore atque apicibus fuſcæ, parte poſteriore nigræ, medio albæ ſunt. Averſa facies medio albicat, prope corpus flaveſcit, oris circumcirca nigris. Alæ poſticæ, exochis decem inſtructæ, ſupra flavæ, extremis ſubfuſcæ ſunt: infra quoque partim flaveſcunt, at poſteriora verſus, infuſcatæ, duplici ſerie aurearum guttularum decorantur.

Num. 17. & 18. *Ephebi* hujus quatuor exochis præditi utraque facies fere concolor eſt. Dilute griſeam haphen ſuperne helva, inferne dilute fuſca pictura diſtinguit. Prope exochas, utraque facie, quatuor nigri & ſaturate lutei ocelli conſpiciuntur.

Num. 19. & 20. Quadripinnis iſte *Ephebus* alas anticas gerit ſupra nigras vel ſature fuſcas, parte tamen poſteriore exigua eodem ſaturo velut holoſericeo virore infecta, quo univerſa alarum poſticarum ſuperficies renitet. Prona facies dilute griſea, ſubtili adumbratione ac gilvis maculis ornata, quatuor guttulas ſature flavas, ad radicem pinnarum, monſtrat.

Num. 21. & 22, Papiliunculus, ſupra & infra ſature luteus, nigris aut obſcure fuſcis faſciolis, plurimisque albis maculis variegatur.

Num. 23. & 24. Nec abſimilis eſt minor iſta ſpecies, cujus faſciolæ, præſertim facie prona, magis in fuſcum vergunt.

Num. 25. & 26. Superne ex helvo nigreſcens, nigra adumbratione & macula grandiore aliaque minore, albis, in utroque apice alarum anticarum conſpicuus eſt. Prona facies dilute & ſature flava, ex nigro undulata, faſcia fuſca ambiente ornatur. Oræ alarum anticarum, magna macula alba inſignes, porroque fuſcæ, albis decorantur guttulis, quæ veluti catenulam formant, etiam per alas poſticas, ſature flavo colore tinctas, ſeſe extendentem.

Num. 27. & 28. Papilio utrinque concolor. Alæ ex flaveſcente aurantio colore perfuſæ, maculis dilute flavis, limbisque fuſcis variantur.

N. 11. 12. De bovenzyde van deze twaalfpuntige *Page*, is in 't midden der vleugels witachtig, de randen, by welke wy de punten ook begrypen, zyn bruin. By 't lyf is een geele kleur. De voorvleugels hebben twee groote, en de achterſte, twee kleine zwarte vlakjes. De voorvleugels zyn aan de onderzyde genoegzam 't zelfde; doch de achterſte zyn hier geelachtig, met goude dropjes en zwarte vlakjes.

N. 13. 14. De voorvleugels van deze tienpuntige *Page*, zyn boven en onder 't zelfde, namentlyk witachtig, met eenen bruinen rand omtrokken, door welke een fyne zwarte ſtreep loopt, aan de voorzyde zyn zwarte vlakjes, en by 't lyf is eene geele kleur. De achtervleugels zyn op de bovenzyde, by haar begin, witachtig, vervolgens geel, en verder bruin met eene ry goude drop-vlakjes. Aan de onderzyde zyn dezelve, aan haar begin, geelachtig, vervolgens wit, ter zyde met zwarte dobbelſteenachtige vlakjes, verder flaauwgeel met twee ryën goude vlakjes, waar op de puntjes in een bruine kleur vallen.

N. 15. 16. Deze voorvleugels zyn van vooren en aan de einden bruin, naar onderen zwart, in 't midden wit. Omgekeert, zyn dezelve in 't midden wit, by 't lyf wat geel en rondom zwart. De achtervleugels, die tien punten hebben, zyn op de bovenzyde geel, aan de einden bruinachtig. Van onderen ook gedeeltelyk geel, wat verder naar beneden bruin, met een dubbele ry goude dropjes.

N. 17. 18. De boven- en onderzyde is genoegſaam 't zelfde in deze vierpuntige *Page*, namentlyk licht-graauw, van boven met een vaale, en van onderen met een licht-bruine tekening. Vier zwarte en donker-geele oogvlakjes zyn op de onder- en bovenzyde, beneden by de puntjes.

N. 19. 20. Aan de bovenzyde heeft deze vierpuntige *Page* zwarte of donker-bruine voorvlerkjes, die echter, naar onderen, een klein gedeelte, met geheel de achtervleugeltjes donker-fluweelachtig-groen zyn. Van onderen is het licht-graauw, met een fyne tekening en licht-vaale vlakjes, hier ſtaan ook vier donker-geele vlakjes beneden by de puntjes.

N. 21. 22. Onder en boven is dit Kapelletje hoog-geel, met zwarte of donker-bruine banden, en zeer veele witte vlakjes.

N. 23. 24. Zoo mede deze ſoort, die iets kleinder is, de banden of de donkere kleur, vooral aan de onderzyde, helt meerder naar 't bruin.

N. 25. 26. Deze bovenzyde is vaal-zwart, met zwarte tekening, en een groote en kleine witte vlak op elke punt der vleugel. Aan de onderzyde is het licht- en hooger-geel, met zwarte tekening, en eenen bruinen daar om loopenden band. De einden der voorvleugels hebben een groote witte vlak, en zyn verder bruin met witte vlakjes, die als een keeten, onder op de achtervleugels, doch aldaar op eenen hoog geelen grond, doorloopen.

N. 27. 28. De onder- en bovenzyde van deze Kapel is het zelfde. De voor- en achtervleugels zyn geelachtig-oranjekleur, met licht-geele vlakken en bruine randen.

TABULA TRICESIMA ET QUARTA.

NUM. 1. & 2. Bipinnis iste *Ephebulus* vel caudatus Papilio supra fuscus est, ex nigrofusco tæniatus, infra ex fusco & albo varius.

Num. 3. & 4. Utramque hujus superficiem, sature flavam, cinereo grisea pictura mirifice exornat.

Num. 5. & 6. Papilio supra infraque flavus, sature fuscis fasciolis plurimisque albis guttulis superbit.

Num. 7. & 8. Alæ superne, prope juncturas, quoque flavæ sunt, ceterum vero saturate fuscæ albisque guttulis distinctæ. Aversa facies etiam flavet; alæ tamen anticæ duas monstrant fasciolas fuscas, posticæ plus media parte fuscæ sunt: albæ guttulæ & heic adsunt.

Num. 9. & 10. Utrinque flava hæc species ex fusco picta est.

Num. 11. & 12. Facie superiore ingens macula fusca medium occupat, quatuor albis maculis anterius distincta: ambit hanc aream dilute flavus color, compluribus ocellis fuscis variatus, ac fimbria itidem fusca circumdatus. Alæ anticæ, facie prona, languide flavescentes rubro rufis maculis, lineis nigricantibus ocellisque albo nigris superbiunt. Posticæ ex dilute rufo quasi flavescentes nigra adumbratione gaudent.

Num. 13. & 14. Prægrandis *Ephebus*, exochis duabus, dilute fuscus utrinque, saturate fuscis maculis, oblongis, varius, facie prona duas monstrat tæniolas albas, obliquo ductu posteriora versus invicem convergentes, binasque alias, leviter arcuatas, ad oram lateralem utriusque alæ posticæ: macula insuper alba anteriore alarum anticarum sede, prope corpus, cernitur.

Num. 15. & 16. *Ephebus* senis exochis, supra elegantissime cæruleus, sex maculas albas, in apicibus alarum anticarum gerit. Ima facies & ipsa, diverso tamen gradu, cærulea, ocellis albis, nigro centro decoris, renitet.

Num. 17. & 18. Utraque facie dilute fuscus, dilute griseas maculas, ora nigra cinctas, exhibet. Alas posticas alba trajicit litura, cujusmodi plures faciem aversam ornant.

Num. 19. & 20. Supra color spadiceus regnat, sature virescentibus maculis variatus. Infra ex purpurascente rufus paulo dilutioribus maculis, quarum minores albicant, distinguitur: posteriore sede alarum posticarum, secundum oram nigricantem, series guttarum ex dilute cæruleo virescentium est disposita.

Num. 21. & 22. Phalænula cauda setosa, medio alarum dilute flavo, circumferentia ex dilute fusco fimbriata. Prona facie color fimbriæ languidior est.

Num. 23. & 24. Papilio utrinque sature fuscus, maculis alarum sordide virescentibus, ora passim albida.

Credibile est aut omnia hæc animalcula, aut certe pleraque Americana esse.

VIER-EN-DERTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. OP de bovenste zyde, is dit tweepuntig *Pagetje* of Staart-Kapelletje, bruin met donker-bruine streepvlakken. Van onderen is het bruin en wit.

N. 3. 4. De grondkleur is boven en onder hoog-geel, waar op zig vertoond een sierlyke roschbruine tekening.

N. 5. 6. Aan de boven- en onderzyde is dit Kapelletje geel, met donker-bruine banden, en zeer veele kleine ronde witte vlakjes.

N. 7. 8. By het lyf, op de bovenzyde, zyn deze vlerkjes ook geel, verder donker-bruin met witte vlakjes. Omgekeert, is het mede geel, doch de voorvleugels hebben twee bruine banden, en de achtervleugels zyn hier meer dan halfwege bruin; verder ziet men hier dezelfde ronde witte vlakjes.

N. 9. 10. Aan de beide zyden is deze soort geel met bruine tekening.

Num. 11. 12. Op de bovenzyde, in 't midden, is een groote bruine vlak, vooraan met vier witte vlakjes, hier om is de kleur licht-geel, met verscheide oogjes van eene bruine tekening, de rondloopende rand is mede bruin. De voorvlerken zyn aan de onderzyde flaauw-geel, met roodrossche vlakken, zwarte tekening, en zwarte en witte oogjes. De achtervleugels zyn wat lichter- en geelachtiger-rosch met zwarte tekening.

N. 13. 14. Deze groote tweepuntige *Page* is ter wederzyden licht-bruin, met donker-bruine streepvlakken. Op de onderzyde ziet men twee witte schuinschstaande en onder tot elkaâr toeschietende streepen, zoo mede twee wat kromloopende, ter zyde op elke achtervleugel; voor aan, by 't lyf, is op de voorvleugels ook een witte vlak.

N. 15. 16. Deze zespuntige *Page*, is op de bovenzyde schoon licht-hemelsblaauw, met zes witte vlakjes op de punten der voorvleugels. De onderzyde is mede, doch verschillend, blaauw, met witte oogvlakjes, die een zwart middelvlakje hebben.

N. 17. 18. Is aan beide zyden licht-bruinachtig, met lichte-aschgraauwe vlakjes, die door een zwart randje omtrokken zyn. De streep op de achtervleugeltjes is wit. Van onderen hebben de achtervleugeltjes nog meer witte streepjes.

N. 19. 20. De grondkleur dezer bovenzyde is kastanjebruin, de vlakken zyn donker-groenachtig. Op de onderzyde zyn deze vlakken wat lichter, en de kleine zyn wit. De grondkleur is hier paarschachtig-rosch. Heel beneden op de achtervleugels staan, tegen de zwarte buitenkant, eene ry licht-blaauw-groenachtige vlakjes.

N. 21. 22. Dit borstel-staartig Uiltje is, op 't midden der vlerkjes, licht-geel, en rondom met een licht-bruin randje omtrokken; dit randje is aan de onderzyde maar alleen wat flaauwer.

N. 23. 24. Boven en onder is deze Kapel donker-bruin, de vlakken op de vleugels zyn ook vuil-licht-groenachtig, aan de kanten der vleugels vertoont zig hier en daar wat wit.

Het is zeer waarschynelyk, dat, zoo niet alle, de meeste dezer uit West-Indiën gekomen zyn.

TABULA QUINTA ET TRICESIMA.

NUM. 1. & 2. Universa facies superior hujus Papilionis, satura flavedine tincta, lineis maculisque nigris variatur. Anteriore ora alarum anticarum quatuor guttæ albæ comparent: nec admodum dissimilis est earum facies inferior. Alæ tamen posticæ discrepant, quippe flavedine dilutiore perfusæ, striisque subtilibus nigris & serie candidarum macularum ac nigrorum ocellorum, centro albo insignium, exornatæ. Locus natalis Curassoa.

Num. 3. & 4. *Ephebus* dilute fuscus, striis nigro fuscis albisque maculis. Prona facies flavescens duabus striis albis aliisque griseis decoratur.

Num. 5. & 6. Papiliunculus, alis angustis, Surinamensis, niger, ex dilute flavo venuste maculatus. Facies prona, itidem dilute flava, alarum apices dilute fuscos maculasque veluti umbrantes monstrat.

Num. 7. & 8. Utraque facies ex dilute fusco concolor est. Alæ anticæ maculam singulæ dilute luteam, posticæ dilute rubram gerunt oraque posteriore minutas aliquot albidas. Unde ab illo, quem Tab. XXIX. num. 7. & 8. exhibuimus, manifeste differt. Americanus quoque est.

Num. 9. & 10. Tripinnis *Ephebus*, eleganter cærulus, alis anticis ad apices nigrescentibus, nigrisque venulis distinctis: posticæ a latere & versus posteriora utcunque albescunt. Aversa facies alba, languide purpurascente veluti umbra conspersa, nigris albisque ocellis undiquaque renitet, medioque alarum anticarum ac sede extrema posticarum cærulescit.

Num. 11. & 12. Supina facies cinerei est coloris, ex pallide fusco vel griseo maculata. Prona, similiter picta, cærulescentes insuper strias ac maculas ostentat.

Num. 13. & 14. Medio alarum facies superior dilute flavicans albis variatur maculis; circumferentia ex rufo fusca albis nigrisque maculis ac rubris venulis decoratur. Inferior facies, ex flavescente fusca, nigris lineamentis binisque chordulis longum protensis, albis, interiore latere nigris, distinguitur.

Num. 15. & 16. Papilio sature luteus, ex fusco obumbratus, maculis nigris, nigro quoque ambitu macularum lutearum, quæ facie superiore alarum anticarum cernuntur. Infra fuscus color, obscuriore adumbratione variatus, duabus trajicitur lituris albis. Ocelli nigri, annulo albo inclusi, albo quoque centro gaudent.

Num. 17. & 18. Papiliunculus ex albo & fusco varius. Infra albidus est, nigris maculis gilvaque veluti umbra decorus. Anterior sedes alarum posticarum, prope juncturas, etiam diluto virore renitet.

VYF-EN-DERTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. Geheel de bovenzyde van deze Kapel is hooggeel, met zwarte tekening en vlakjes, vier witte vlakjes vertoonen zig voor aan op de voorvleugels, die van onderen genoegsaam 't zelfde zyn. De achtervleugels verschillen, als licht-geel zynde, met fyne zwarte tekening, en een ry witte vlakjes en zwarte oogjes die een wit stipje hebben. Dit beestje is van Curaçao.

N. 3. 4. Deze *Page* is licht-bruin, met donker-zwart-bruine streepen en witte vlakjes. De onderzyde is geelachtig, met twee witte en verder gryze streepen.

N. 5. 6. Dit smalvleugelig Surinaamsch Kapelletje, is zwart met licht schoon geele vlakken. De onderzyde is mede lichtgeel, met licht-bruine vleugelpunten en schaduwachtige vlakken.

N. 7. 8. Beide de zyden zyn eveneens van kleur, namentlyk, licht-bruin, de voorvleugels hebben elk een lichtgeele, en de achtervleugels elk een licht-roode vlak, en van onderen om de kant eenige witte vlakjes. Het verschilt dus in kleur merkelyk met Num. 7. en 8. van Tab. XXIX. 't Is mede uit West-Indiën.

N. 9. 10. Deze driepuntige *Page* is schoon-blaauw, met zwartachtige voorvleugel-punten en aders. De achtervleugels hebben ter zyde en naar onderen eenig wit. De onderzyde is wit, met een flaauw-paarschachtige schaduw, overal met zwarte en witte oogvlakjes bezet. De voorvleugels zyn hier in 't midden, en de achterste, aan derzelver onder-gedeelte, blaauw.

N. 11. 12. De bovenzyde is hier aschkleurig, met flaauwbruin of gryze vlakjes, zoo mede de onderzyde, doch deze heeft ook nog blaauwachtige streepen en vlakjes.

N. 13. 14. Op 't midden der vlerken is deze Kapel lichtgeel met witte vlakken, verder roschkleurig-bruin, met witte en zwarte vlakken en roode aders. De onderzyde is geelachtig-bruin, met zwarte tekening en twee lange witte streepen, die aan de binnezyde zwart zyn.

N. 15. 16. Deze Kapel is donker-geel, met een bruineschaduwachtige kleur, de vlakjes zyn zwart, zoo mede de omtrek der twee op de voorvleugels zig vertoonende vlakken. De onderzyde is bruin met donkerder-schaduwachtige tekening, en twee witte dwarsstreepen. De zwarte oogjes hebben een' witten ring en middelstipje.

N. 17. 18. Dit Kapelletje is wit en bruin gevlakt. Van onderen is het wit met zwarte vlakjes, en vaal geschaduwt. De achtervlerkjes hebben ook, boven aan by 't lyf, een gedeelte dat schoon licht-groen is.

TABULA

TABULA TRICESIMA ET SEXTA.

NUM. 1. & 2. Mirificæ pulcritudinis *Ephebus*, fuſco purpuraſcens, lineis ſaturate viridibus venuſte variatur. Alæ poſticæ, lateraliter diluto virore eleganter refulgentes, ex nigro maculantur, orasque & exochas albis veluti fimbriis ornatas monſtrant. Prona facies paulc duntaxat ſaturatius tincta eſt. Surinami naſcitur ibidemque a *Meriana* deſcriptus eſt.

Num. 3. & 4. Altera hæc ſpecies notabiliter differt. Alæ anticæ nigerrimæ ſunt, lineæque pallidius virides, neque tam fulgidæ ac in priore. Poſticæ medio nigræ ſunt, ſubtilibus ſtriis albis ac vireſcentibus ornatæ: oræ atque pinnæ dilute virent, nigris inſuper maculis verſicolores. Averſa facie alæ anticæ ex vireſcente fuſcæ, dilute cærulis tæniis ſtriatæ ſunt: poſticæ, medio nigræ, maculis dilute cæruleis ornantur, oris exochisque dilute virentibus & ex nigro maculoſis. Et hic Americanus eſt.

Num. 5. & 6. Facies ſuperior obſcure griſea eſt; ora interna alarum poſticarum nonnihil cæruleſcit. Inferior obſcurius griſea maculis fuſcis ocellisque ex nigro & luteo annulatis decoratur.

Num. 7. & 8. Supra dilute flavus nitet color, nigro fuſcis oris circumſcriptus; infra ex flavo griſeus, maculis ejusdem coloris ſaturatioribus variegatur.

Num. 9. & 10. Ex griſeo plumbeus color, nigris venulis diſtinctus, ſuperiorem faciem inficit, idemque & inferiorem, ſed cæruleis ſtriis, luteisque & nigro annulo cinctis ocellis exornatus. Tres hæ ſpecies Americanæ ſunt.

Num. 11. & 12. *Ephebus* a præcedentibus & illis, qui Tab. XXXII. & LIX. proſtant, multum diverſus. Utraque facies, ex languide flavo albeſcens, nigris lituris interſtinguitur. Diluta flavedo ſedem corpori proximam tingit: idem color, etiam prona facie conſpicuus, late ad alteram usque lituram nigram ſeſe diffundit, ibique & binis iſtis lituris inde a medio ad extremum usque, exterius adlita cernitur dilute rubra fimbriola. Ceterum oræ alarum poſticarum ſupra & infra nigræ ſunt, albis maculis arcuatæ, ita tamen, ut ſupra, in medio, ante albas maculas, duæ maculæ rubicundæ, inter ſeſe oppoſitæ, compareant, infra vero macularum albarum, quæ nigris arcubus ſuccinguntur, quaternæ conſpiciantur rubris lunulis interſtinctæ. Video hunc *Ephebum Reginæ Gallicum* appellari.

Num. 13. & 14. Utrinque fuſcus Papilio facie ſupina duas monſtrat lituras albas, obliquas, laterali linea nigra ſtipatas: maculæ alarum anticarum albæ ſunt, poſticarum ex albo cæruleſcentes. Averſa facie ſimiliter pictæ ſunt alæ anticæ, ſed pluribus maculis albis diſtinctæ: duæ poſticarum lituræ nigræ ſunt, ſed maculis aliquot albis, a latere adlitis ſtipatæ: duo inſuper prope oram externam cujusvis alæ eminent ocelli nigri, annulo albo cincti, centro itidem albo.

Num. 15. & 16. Facies ſuperior griſea, venulis ſtriisque nigris; inferior ſaturatius griſea, tæniis ſpadiceis, per alarum aream ambeuntibus, ornatur. Extrema ſede ocelli ſature flavi emicant.

Num. 17.

ZES-EN-DERTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. Deze wonderbaare ſchoone *Page* heeft een donkere en eenigzins paarsachtige grondkleur, met ſchoone donker-groene ſtreepen. De achtervleugels hebben ter zyde een ſchoon licht-blinkend-groen, met zwarte vlakken, en de kanten en punten zyn bezet als met witte franjes. De onderzyde heeft maar wat zwarter grondkleur. Dezelve valt in Surinamen, alwaar *Meriaan* die ook beſchreven heeft.

N. 3. 4. Deze, zynde een tweede ſoort, verſchilt merkelyk. De voorvleugels zyn git-zwart, de groene ſtreepen zyn flaauwer, en niet zoo gloejende als op de voorgaande. De achtervleugels zyn in 't midden zwart, met fyne witte en ook groenachtige ſtreepen, de kanten en punt-eindens zyn licht-groen met zwarte vlakken. Op de onderzyde zyn de voorvleugels graauwachtig-bruin met licht-blaauwe ſtreepvlakken. De achtervleugels zyn in 't midden zwart met licht-blaauwe vlakken; de kanten en punten zyn licht-groen en zwart gevlakt. Deze is mede uit Weſt-Indiën.

N. 5. 6. De bovenzyde van dit Kapelletje is donker-grys, aan de binnenkant der achtervleugeltjes is wat blaauw. De ommezyde is nog donkerder-grys met bruine vlakjes, en verſierd met zwarte en geele geringde oogjes.

N. 7. 8. Dezer bovenzyde is ſchoon licht-geel met zwartachtige-donker-bruine randjes. De onderzyde is geel-graauw met wat donkerder vlakjes van dezelfde kleur.

N. 9. 10. Op de bovenzyde is dit graauw-lootkleurig met zwarte adertjes, van onderen is de grondkleur dezelfde als boven, met blaauwe ſtreepjes, en geel en zwart-geringde oogjes. Deze drie ſoorten zyn uit Weſt-Indiën.

N. 11. 12. Is wederom een van de bovenſtaande, en op Tab. XXXII. en LIX. veel verſchillende *Page*. De grondkleur is aan beide zyden iets flaauw geelachtig-wit, met zwarte ſtreepen. Dicht by 't lyf is dezelve licht-geel, zoo mede aan de onderzyde, doch aldaar verſpreidt zig dat geel tot aan de tweede zwarte ſtreep; hier vertoont zig ook ter zyde deze tweede zwarte ſtreepen, naar beneden, aan elke zyde, een licht-roode ſtreep, zynde voor het overige de kanten der achtervleugels, zoo op de onder- als bovenzyde, zwart met witte vlakjes, en alleen met dit onderſcheid, dat op de bovenzyde dezer achtervleugels zig, in het midden, boven de witte vlakjes, twee tegen-eenſtaande roode vlakjes vertoonen, en op de onderzyde zyn 'er vier van de witte vlakjes, die in den zwarten rand ſtaan, rood. Ik vind deze de *Franſche Page de la Reine* genaamt.

N. 13. 14. Deze Kapel is onder en boven bruin, de bovenzyde heeft twee ſchuinſchſtaande witte ſtreepen, die een zwarte zykant hebben, verder zyn de vlakjes op de voorvleugels wit, en op de achtervleugels flaauwachtig-wit. Van beneden zyn de voorvlerken als boven, doch met wat meer witte vlakjes. De twee ſtreepen op de achtervleugels zyn zwart, waar tegen eenige vlakjes ſtaan, die, gelyk de overige, wit zyn. Nog zyn hier ter zyde, op elke vleugel twee zwarte oogjes, die eenen witten ring en middelſtipje hebben.

N. 15. 16. Deze bovenzyde is graauw, met zwarte aders en ſtreepjes. Van onderen is de grondkleur donker-graauw, met kaſtanje-bruine omloopende breede ſtreepen. Beneden zyn hoog-geele oogvlakjes.

N. 17.

Num. 17. & 18. Medium hujus, aurantio colore decorum, maculis quatuor dilute fuſcis variatur. Oræ quoque dilute fuſcæ albidis punctis nitent. Prona facie idem cernitur apparatus, ſed aurantius color longe languidior eſt & albidæ guttæ ac puncta numeroſiora.

Num. 19. & 20. Spadicea aut ſature fuſca hujus inſectura eſt, quam duæ lineæ albæ, obliquæ, pluresque guttæ ornant. Averſa facie alæ poſticæ duos monſtrant ocellos nigros, ex albo circulatos, oramque nigra adumbratione pictam.

TABULA TRICESIMA ET SEPTIMA.

NUM. 1. & 2. Papilio ex griſeo fuſcus, maculis graminei viroris, limbo nigro circumſcriptis. Averſa facies eo tantum differt, quod duas gerat maculas albas nonnullasque rubras. Ora alarum poſticarum albicat.

Num. 3. & 4. Superior facies etiam griſea, minus tamen, quam in priore, ad fuſcum vergit. Maculæ quoque virides ſunt & margine nigro circumductæ. Inferior, ſuperiori concolor, maculis dilute cæruleis, quarum convexæ parti tractus ſaturate ruber imminet, decoratur.

Num. 5. & 6. Medio albus hic Papilio lata per ambitum fimbria, dilute cærulea, quam niger limbus ſuccingit, ornatur. Prona facie medium quoque albicat, pars corpori proxima dilute cæruleſcit, oræ alarum ex ſature viridi & cæruleo verſicolores nigris maculis diſtinguuntur.

Num. 7. & 8. Minor hæc ſpecies, itidem dilute cærulea, albas in medio maculas, oramque nigram oſtentat. Averſa facie oræ alarum griſeæ ſunt, cæruleis nigrisque maculis variatæ; medium albicat.

Num. 9. & 10. Phalæna hæc, utraque facie dilute rufo, quaſi carnis, colore tincta, albis maculis decoratur. Binæ grandiores maculæ albæ alarum anticarum aliquid dilutæ flavedinis habent.

Num. 11. & 12. Papilio, ex dilute rufo ſpadiceus, nigris renitet figuris, maculis atque ocellis centro albo notatis. Averſa facies, ſimili ornatu conſpicua, colore tamen eſt multo dilutiore, orasque laterales alarum limbo multicolore, apices inſuper alarum anticarum macula albeſcente inſignes monſtrat. Americanus eſt, nec multum diſſimilis illi, quem Tab. XIX. num. 7. & 8. exhibuimus.

Num. 13. & 14. *Ephebus* murini coloris, maculis ſature viridibus. Alarum anticarum ora poſticis contigua dilute cærulam quæque maculam monſtrat. Oræ laterales alarum poſticarum albicant; internæ vero, qua inter ſe committuntur, maculam ſingulæ rubram parte poſteriore gerunt. Facies prona fuſco eſt colore, viridibusque maculis & duabus lituris maculisque rubris ornata.

Num. 15. & 16. Facies ſupina, nigra, dilute viridibus maculis venuſte refulget. Prona griſea eſt, duobus pulvillis dilute cærulis, longum productis, nitida. Medio arcus cernitur rubrarum macularum, pone quas ſeries macularum cæruleárum nigro ſuper plano collocata eſt.

Num. 17.

N. 17. 18. Het middel-gedeelte dezer Kapel is ſchoon oranje-kleurig met vier licht-bruine vlakken. De randen zyn mede licht-bruin en de vlakjes wit. De onderzyde verſchilt niet, behalve dat de oranje kleur hier veel flaauwer, is en de witte vlakjes meerder in getal zyn.

N. 19. 20. De grondkleur is hier ter wederzyde kaſtanje of hoog-bruin, met twee witte dwarsſtaande ſtreepen en witte vlakjes bezet. De onderzyde der achtervleugels hebben alleen twee zwarte met wit geringde oogjes en zwarte tekening om de kant.

ZEVEN-EN-DERTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. DE grondkleur dezer Kapel is graauw-bruin, met gras-groene vlakjes, welke door zwart omtrokken zyn. De onderzyde is 't zelfde; alleen zyn hier twee witte en eenige roode vlakjes. De kanten der achtervleugels zyn wit.

N. 3. 4. De bovenzyde is hier mede graauw, doch minder, dan de voorgaande, naar 't bruin hellende. De vlakken zyn ook groen met zwart omtrokken. Van onderen is de grondkleur 't zelfde, doch de vlakken zyn hier ſchoon licht-blaauw, even boven dezelve ziet men een donker-roode kleur.

N. 5. 6. In het midden is dit Kapelletje wit, de breede randen zyn licht-blaauw, met een zwart kantje omtrokken. De onderzyde is in 't midden ook wit, by 't lyf licht-blaauw, de kanten der vleugels zyn donker-graauw en blaauw, met zwarte vlakjes.

N. 7. 8. Deze kleiner ſoort is mede licht-blaauw, met witte middelvlakjes en een' zwarten rand. De kanten der vleugels zyn aan de onderzyde grys, met blaauwe en zwarte vlakjes, en in 't midden wit.

N. 9. 10. Deze Nacht-Kapel heeft op beide zyden eenen licht-rosſchen vleeſchkleurigen grond, met witte vlakken. Op de twee groote witte vlakken der voorvleugels is licht-geel.

N. 11. 12. De grondkleur dezer Kapel is licht roſch-kaſtanjekleurig, met zwarte tekening, vlakjes en oogen, die een wit middelſtipje hebben. De onderzyde is het zelfde, uitgezondert dat de grondkleur hier veel lichter is, en de kanten der vlerken vaalkleurig van rand zyn, en op de punten der voorvleugels een witachtig vlakje is. Deze verſchilt weinig met Num. 7. en 8. van Tab. XIX. Dezelven valt in Weſt-Indiën.

N. 13. 14. Deze *Page* is muisvaal-kleurig met donker-groene vlakken. De kanten der voorvleugels, welke tegen de achtervleugels aankomen, hebben elk een licht-blaauwe vlak. De zykanten der achtervleugels zyn wit, en in 't midden derzelve, wat benedenwaarts, zyn twee roode vlakjes. De grondkleur der onderzyde is bruin, verſierd met licht-groene vlakken, zoo ook met twee roode ſtreepen en vlakjes.

N. 15. 16. Dezer bovenzyde is zwart met ſchoon-blinkende licht-groene vlakken. De onderzyde is graauw met twee lange licht-blaauwe vlakken. In 't midden is een halve kring roode vlakken, en achter aan de einden een ry blaauwe vlakken op eenen zwarten grond.

Num. 17. & 18. Dilute fuſcus Papilio maculis ſordide flaventibus. Alæ poſticæ, parte anteriore, duobus ſuperbiunt ocellis ex nigro & cæruleo annulatis, poſteriore duabus guttis rubris. Averſa facies, ex nigro & ſordide luteo varia, ocellis griſeis, cæruleis & rubris ornatur. Profert hanc ſpeciem Promontorium Bonæ Spei & America cum aliqua varietate.

Num. 19. & 20. Utraque facie concolor Papilio, flavedine diluta decorus, alas ſupra oris nigris, infra nigro fuſcis, fimbriatas monſtrat.

TABULA OCTAVA ET TRICESIMA.

NUM. 1. & 2. Papiliunculus griſeus, maculis albis. Facie ſupina, prope corpus, ſtriæ duæ luteæ comparent. Americanus eſt.

Num. 3. & 4. Anterior pars & ambitus alarum fuſco eſt colore, nigris lineolis variato. Reliqua pars albicat, ex helvo maculata. Prona facie color regnat ex ſaturate helvo fuſcus, quatuor lituris albis nonnullisque ocellis luteis diſtinctus. Itidem Americanus eſt.

Num. 5. 6. & 7. Eruca dilute flava, nigris faſciolis. Ephebus ex ea natus niger eſt, ſature flavis pictus maculis. Ejus averſa facies, profundius nigra, dilute flavas gerit maculas. Medium alarum poſticarum ſeries macularum albarum, ſemilunarium, ornat. Locus natalis India Orientalis.

Num. 8. & 9. Supra ex dilute griſeo ſubfuſcus nigris lineis oras alarum fimbriatus eſt. Ocellos etiam fert nigros, centro albo & annulo aurantio: ante hos aurantius quoque color ex parte alas tingit. Infra languide fuſcus eſt, ex dilute cinereo maculatus, ocellisque, ut ſupra, decorus. Et hic Americanus.

Num. 10. & 11. Supina hujus facies griſeo fuſca nigris figuris maculisque vireſcentibus & ſubrufis variatur. Prona nigerrima eſt albis ac languide flaveſcentibus ornamentis picta.

Num. 12. 13. & 14. Eruca ſature flava nigris faſciis. Papilio ſupra ex ſature viridi elegantiſſime ſplendet: anteriore ſede alarum anticarum inſignes duo tractus nigri habentur: ambitus alarum quoque niger eſt, lunulis cæruleſcentibus ornatus. Infra ſature fuſcus eſt: maculæ laterales alarum anticarum partim cæruleæ, partim albæ ſunt: quæ vero alas poſticas obſident, macularum ſeries, prima ſanguinei eſt coloris, altera dilute cærula, tertia ſordide viridis. Et hic & proxime ſequens Americanus eſt multumque accedit ad ſpeciem a *Meriana* Tab. XXXI. & LVII. deſcriptam.

Num. 15. & 16. Superior facies pallide flaveſcit. Alæ anticæ nigris oris maculisque variantur: poſticæ, parte poſtrema, ſeriem macularum dilute fuſcarum monſtrant. Inferior, ex dilute flavo nitida, rufis maculis ac lineis, tum & ſenis guttis albis, decoratur.

Num. 17. & 18. Facies ſupina ex rufo dilute flava, nigris cum figuris, tum marginibus, alas anticas picta eſt. Poſticarum extrema dilute fuſcæ maculæ ornant. Prona facies dilute flava ex rufo adumbratur.

Num. 19.

N. 17. 18. Deze Kapel is licht-bruin met vuile geelachtige vlakken. Op de achtervleugels zyn twee roode, en wat hooger, twee zwarte en blaauwgeringde oogvlakken. De onderzyde is zwart en vuil-geel, met graauwe, blaauwe en roode oogvlakken. Deze vallen aan de Kaap en ook in de Weſt-Indiën, met een weinig verandering.

N. 19. 20. Onder en boven is dit Kapelletje 't zelfde, namentlyk, ſchoon licht-geel, op de bovenzyde met zwarte, en op de onderzyde met donker-bruine randen om de vleugels.

ACHT-EN-DERTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. Dit Kapelletje is graauw met witte vlakken. Op de bovenzyde, dicht by 't lyf, zyn twee lange geele vlakjes. 't Zelve is uit Weſt-Indiën.

N. 3. 4. De voorkant en randen der vleugels zyn bruin met zwarte ſtreepjes, 't verdere is wit met vaale vlakjes. De onderzyde is donker vaal-bruin, met vier witte ſtreepen en eenige geele oogvlakjes. 't Is mede uit Weſt-Indiën.

N. 5. 6. 7. Deze Rups is licht-geel met zwarte banden. De *Page*, hier uit voortkomende, is zwart met hoog-geele vlakken. De onderzyde is nog donkerder zwart met licht-geele vlakken. In 't midden der achtervleugels is eene ry witte halfmaanswyze vlakjes. Deze is uit Ooſt-Indiën.

N. 8. 9. De bovenzyde is licht-graauw-bruinachtig, met zwarte ſtreepjes om de randen der vleugels. De oogjes zyn zwart, met een witte ſtip en oranje-cirkel, boven deze zyn de vlerken ook gedeeltelyk oranjekleurig. De onderzyde is is licht- of flaauw-bruin, met een lichte aſchkleur en oogjes als boven. 't Is mede uit Weſt-Indiën.

N. 10. 11. Deze is op de bovenzyde graauw-bruin, met zwarte tekening, groenachtige en roſchkleurige vlakjes. De onderzyde is git-zwart, wit gevlakt, en heeft iets flaauw-geelachtig.

N. 12. 13. 14. Deze Rups is hoog-geel met zwarte banden. De bovenzyde der Kapel is ſchoon blinkend donker-groen, aan de voorkant der voorvleugels zyn twee groote zwarte vlakken, zoo mede de rand der vleugels; in deze hellen de vlakjes wat naar 't blaauw. De onderzyde is donker-bruin, de vlakjes, ter zyde van de voorvleugels, zyn half blaauw en wit. Die der achtervleugels zyn de eerſte ry bloed-rood, de tweede licht-blaauw, de derde vuil-groen. Deze is, met de volgende, uit Weſt-Indiën, en heeft veel overeenkomſt met die by *Meriaan*, Tab. XXXI. en LXVII.

N. 15. 16. Dezer bovenzyde is bleek-geelachtig. De voorvleugels hebben zwarte randen en vlakjes. De achterſte hebben onder aan eene ry licht-bruine vlakjes. De onderzyde is ſchoon licht-geel, met roſſche vlakken en tekening, en zes witte vlakjes.

N. 17. 18. Dezer bovenzyde is roſch-zeemkleurig-geel, met zwarte kanten en tekening op de voorvleugels. De achtervleugels hebben onder aan licht-bruine vlakjes. De onderzyde is licht-geel met roſſche tekening.

N. 19.

Num. 19. & 20. Supina facies dilutiſſime flava ceterum priori ſimilis eſt. Prona figurarum apparatu modo diſcrepat. Diverſæ videntur eſſe ſpecies illius Papilionis, quem *Meriana* Tab. LI. exhibet.

TABULA UNDEQUADRAGESIMA.

NUM. 1. 2. & 3. Eruca dilute fuſca faſciis maculisque lateralibus dilute flavis variegata eſt. Papilio *Ephebus* ſupra niger, dilute flavis maculis, magnis, parvis, renitet. Infra dilute cinereus color medium tingit, anterior ora alarum anticarum ex helvo nigricat; oræ laterales nigræ maculis dilute cærulis ornantur; oræ alarum poſticarum quoque nigræ tribus conſpicuæ ſunt ſeriebus macularum, prima languide lutearum, altera dilute cærulearum, tertia albarum. Perquam credibile eſt Americanum eſſe.

Num. 4. & 5. Elegans Papiliunculus, ſupra aurantio colore venuſtus, nigris maculis orisque alarum ſuperbit: alarum poſticarum oras nigras maculæ albæ variant. Pronæ faciei dilutam flavedinem maculæ ornant nigræ, orasque alarum dilute rufus color diſtinguit.

Num. 6. & 7. Facies ſuperior, ex dilute ruſo fuſca, nigris maculis decoratur; alarum poſticarum oræ nigræ ſunt, ex albo maculatæ: anticæ infra, ex dilute flavo fuſcæ, nigras gerunt maculas; poſticæ albæ & ſubflavæ ſimiliter variantur, oramque nigram, albis ornatam maculis monſtrant.

Num. 8. & 9. Medium hujus Papilionis ſature aurantii coloris eſt, ex nigro maculatum ac limbo ex dilute purpuraſcente griſeo circumſcribitur. Facies inferior, dilute fuſca & carnea, nigris ornatur maculis, orasque alarum poſticarum nigras albæ guttulæ variant.

Num. 10. & 11. Papilio nitide niger, maculis dilute cæruleis alas anticas, dilute flavis poſticas pictus. Pronam faciem amœniſſimus viror tingit; alæ anticæ maculam quoque gerunt dilute cæruleam, albis ſtriis variam, ac ſede poſteriore dilute griſeæ ſunt: poſticæ trium ſingulæ macularum trigonarum, albarum ſeriem monſtrant & puncta quædam nigra, cujusmodi etiam in anticis cernuntur. Indicus Orientalis eſt.

Num. 12. 13. & 14. Phalænæ hujus Eruca per dorſum utcunque ex ruſo griſeo maculata eſt, a latere vero dilute fuſca, ſaturatioribus ac nonnullis nigris maculis variata. Phalænæ, facie ſupina, alæ anticæ albicant, nigrisque ſubtilibus figuris, venulis dilute flavis, & oris lateralibus fuſcis ornantur. Poſticæ dilute gilvæ ſunt luteisque venulis & nigro gilvis figuris pictæ. Corpus craſſulum rufi coloris eſt. Prona facie utrumque alarum par ex obſcure ruſo fuſcum eſt, nigris figuris diſtinctum. Oræ anteriores alarum ex albo & nigro verſicolores.

Num. 15. & 16. Papiliunculus dilute rufus, lituris ocellisque fuſcis. Sedes interna alarum poſticarum cæruleſcit. Ima facies in medio griſea eſt & cæruleſcens, faſciolis tenuibus, fuſcis diſtincta: oræ ſaturate cæruleæ ſunt, ocellis fimbriaque extrema fuſcis decoratæ.

Num. 17. & 18. Nigerrimæ hujus alæ anticæ duas oſtentant *prope corpus maculas* ſature cæru-

N. 19. 20. Deze bovenkleur is heel licht-geel, en verder als de voorige. De onderzyde verſchilt mede maar alleen in tekening; 't zyn verſchillende ſoorten van die by *Meriaan* Tab. LI. verbeeldt worden.

NEGEN-EN-DERTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. 3. DE grondkleur der Rups is licht-bruin, met licht-geele rug en zy-vlakken. Op de bovenzyde is deze *Page* Kapel zwart, met licht-geele, zoo groote als kleine, vlakken. De onderzyde is in 't midden licht-aſchkleurig, de voorkant der voorvleugels zyn vaal-zwart, de zykanten zwart met licht-blaauwe vlakjes, en de kanten der achtervleugels zyn ook zwart, met een ry flaauw-geele, een tweede licht-blaauwe, en een derde ry witte vlakjes. Vry waarſchynelyk is dezelve uit Weſt-Indiën.

N. 4. 5. De bovenzyde van dit ſierlyk Kapelletje is ſchoon oranjekleurig, met zwarte vlakjes en randen om de vleugels; de zwarte randen der achtervleugels hebben witte vlakjes. De onderzyde is licht-geel met zwarte vlakjes, de rand der vleugels is hier licht-roſchkleurig.

N. 6. 7. Licht roſchachtig-bruin, met zwarte vlakjes, is deze bovenzyde; de randen der achtervleugels zyn zwart, met witte vlakjes. Aan de onderzyde zyn de voorvleugels licht geelachtig-bruin, met zwarte vlakjes, de achtervlerkjes zyn wit en geelachtig, mede met zwarte vlakjes en rand, welke laatſte ook witte vlakjes heeft.

N. 8. 9. In het midden is deze Kapel hoog-oranje, met zwarte vlakjes, en licht-paarſchachtig-graauwen rand. De onderzyde is licht-bruinachtig en vleeſchkleurig, met zwarte vlakjes en randen om de achtervleugels, welke ook witte vlakjes hebben.

N. 10. 11. Deze Kapel is ſchoon zwart, met licht-blaauwe vlakken op de voor-, en licht-geele op de achtervleugels. Op de onderzyde is dezelve zeer fraai-groen. De voorvleugels hebben hier mede een licht-blaauwe vlak, met witte vlakjes, benedenwaarts zyn dezelve licht-graauw. De achtervleugels hebben elk drie witte, op eene ry ſtaande, puntige vlakjes, en, gelyk de voorvleugels, eenige zwarte ſtipjes. Deze Kapel is uit Ooſt-Indiën.

N. 12. 13. 14. De Rups dezer Nacht-Kapel heeft boven op het lyf eenigszins roſch-graauwe vlakken, ter zyde is dezelve licht-bruin, met donkerder en eenige zwarte vlakjes. De bovenzyde dezer Uil heeft witte voorvleugels, met fyne zwarte tekening, licht-geele aders en bruine zykanten. De achtervleugels zyn licht-vaalachtig, met geele aders en zwart-vaale tekening. Het dikke lyf is roſchkleurig. Aan de onderzyde, zyn de voor- en achtervleugels donker roſchachtig-bruin met zwarte tekening. De voorkanten der vleugels zyn wit en zwart.

N. 15. 16. Dit Kapelletje is licht-roſchkleurig, met bruine ſtreepjes en oogjes, de binnen kanten der achtervleugels zyn blaauwachtig. De onderzyde is in 't midden graauwen blaauwachtig, met bruine ſmalle bandjes. De buiten-rand is donker-blaauw, met bruine oogjes en buiten-kant.

N. 17. 18. De voorvleugels zyn hier git-zwart, by 't lyf met twee donker-blaauwe en twee roode vlakjes, wat ver-

der

cæruleas totidemque rubras, tum binas fascias latas, rubras, partem fere mediam trajicientes. Alæ posticæ in medio cæruleæ sunt porroque nigræ. Prona facies tota nigra est, prope corpus tamen cærulea, binæque fasciæ transversæ alarum anticarum saturate flavent.

Num. 19. & 20. Phalænulæ hujus alæ anticæ, albicantes, anterioribus oris ex nigro & rubro maculantur: prope corpus pallide flava cernitur infectura, punctis rubris notata: oræ alarum tribus seriebus punctorum nigrorum & rubrorum ornantur. Alæ posticæ dilute flaventes & albidæ nigris maculis & quatuor punctis rubris nitent. Ima facie, anticæ alæ dilute rubent, nigris maculis variatæ: posticæ albæ dilute fuscas & rubras habent maculas. Locus natalis India Orientalis.

TABULA QUADRAGESIMA.

NUM. 1. & 2. Tam exigua est inter has icones differentia, ut idem videantur animalculum exhibere. Prona alarum facies dilute fusca est, guttis veluti margaritaceis picta. Quandoque Papiliones tali positu, alis arrectis quasi considentes, peregre ad nos transmittuntur.

Num. 3. Animalculum elegans, fusco colore tinctum, nigris albisque figuris decorum. Grandis macula oculea, apicibus alarum anticarum insidens, medio nigra est, centro albo & sanguinei ruboris annulo superbiens. Ocelli alarum posticarum simili quidem annulo, sed area media alba, centro nigro, gaudent.

Num. 4. Ima facies alarum anticarum, ex nigro & cæruleo variegata, limbo fusco ambitur: posticæ obscure fuscæ sunt, nigris figuris & ocellis ornatæ.

Num. 5. Tota hujus superior facies nigra esse videtur: inferior autem surrectas alas dilute flavas, ex rufo maculatas monstrat.

Num. 6. Dilute cæruleus est, nigris maculis.

Num. 7. Fuscus, nigris figuris circulisque velut oculatis.

Num. 8. Alæ anticæ nigræ, maculis albis; posticæ languide flavæ, maculis nigris.

Num. 9. Dilute flavus & fuscus, minutis maculis nigris.

Num. 10. Alæ anticæ nigræ maculis rubris; posticæ ex dilute rufo quasi carnei coloris, cum figuris nigris. Phalæna videtur.

Num. 11. Albus, nigris maculis & punctis ad apices alarum anticarum; prope corpus pallide fuscus & cæruleus.

Num. 12. *Alæ anticæ dilute flavo virides, nigris maculis* figurisque subtiliter punctatis: posticæ ex cæruleo virentes, nigris figuris pictæ.

Num. 13. *Ephebus* rarior dilute flavo colore venustus, nigris oris tæniisque & pallidis fasciis, tanquam umbris, distinctus.

Num. 14. Color hujus dilute venetus nigris figuris variatur.

Num. 15. Elegans Papiliunculus proxime corpus colore est ex nigricante cæruleo; inde per alas anticas chermesino nitet rubore, quem fasciolæ duæ nigricantes distinguunt: fascia dein lata,

der zyn nog twee groote dwarsse roode vlakken. De achtervleugels zyn in 't midden blaauw, verder zwart. De onderzyde is mede geheel zwart, doch by 't lyf blaauw, en de twee dwars-vlakken op de voorvleugels zyn licht-hooggeel.

N. 19. 20. Dit kleine Nacht-Kapelletje heeft witte voorvlerkjes, de voorkanten zyn zwart en rood gevlakt; by 't lyf zyn dezelve flaauw-geel met roode spikkels, de einden der vleugels hebben drie ryën zwarte en roode vlakjes. De achtervlerkjes zyn licht-geelachtig en wit, met zwarte vlakken en vier roode stipjes. Van onderen zyn de voorvlerkjes licht-rood met zwarte vlakjes. De achterste zyn wit, met licht-bruin en roode vlakjes. Het zelve is uit Oost-Indiën.

VEERTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. Heeft zoo weinige verandering, dat wy het genoegsaam voor 't zelfde beestje houden. De kleur dezer onderzyde is licht-bruinachtig met paarlemoure of goudkleurige vlakjes. Somtyds worden dezelve dus zittend en met opgeslaagen vleugeltjes overgezonden.

N. 3. Is een schoon diertje. De grondkleur is bruin, met zwarte en witte tekening. De groote oogvlak, op de punt der voorvleugels, is in 't midden zwart, met een witte stip, en buiten om met eenen bloed-rooden rand. De oogjes op de achtervleugels zyn in 't midden wit met een zwarte stip, en diergelyken rooden rand als het voorgaande.

N. 4. De voorvlerken zyn hier van onderen zwart en blaauw, met een bruin randje. De achtervlerken donkerbruin, met zwarte tekening en oogjes.

N. 5. Schynt op de buiten- of bovenzyde geheel zwart, van onderen zyn de opgeslagen vlerkjes licht-geel, met rossche vlakken.

N. 6. Is licht-blaauw met zwarte vlakken.

N. 7. Is bruin, met zwarte tekening en oog-cirkeltjes.

N. 8. Zyn de voorvleugels zwart met witte vlakken. De achtervlerkjes flets-geel met zwarte vlakken.

N. 9. Is licht-geel en bruin, met kleine zwarte vlakjes.

N. 10. Heeft zwarte voorvleugels met roode vlakken. De achtervleugels zyn licht rosch-vleeschkleurig met zwart; 't schynt een Nacht-Kapel te zyn.

N. 11. Is wit, met zwarte vlakjes en punten aan de voorvlerken, by 't lyf is een flaauw-bruine en blaauwe kleur.

N. 12. De voorvleugels zyn licht geel-groen, met zwarte vlakjes en zeer fyne gestipte tekening. De achtervleugels zyn blaauw-groen met zwart getekend.

N. 13. Deze zeldzame *Page* is schoon licht-geel met zwarte kanten, en met zwart-streepige en vaale-schaduwachtige vlakken.

N. 14. Dezer grondkleur is licht-zeegroen, met zwarte tekening.

N. 15. Dicht by 't lyf, is dit schoon Kapelletje zwartachtig blaauw, verder op de voorvleugels carmyn-rood, 't geen door twee zwarte bandjes is gescheiden. Verder loopt een

ta, violacea circumducitur, quæ prope apices alarum anticarum album monſtrat ocellum, nigro annulo cinctum, & pone hunc alios quosdam itidem ex nigro circulatos: tandem univerſum hunc apparatum faſciola ambit chermeſina, duas inter faſciolas nigras excurrens, oræque alarum extremæ ſimili rubore ſimbriantur. Superior forſan hæc eſt facies illius, quem ſupra num. 3. deſcriptum dedimus.

Num. 16. Varietas hæc videtur noſtratis Phalænæ, quæ a *Pupillo* aut ab *Inſignibus urbis Amſtelædamenſis* nomen inter nos accepit; ſaltem griſeus ejus color & nigra adumbratio alarum anticarum longe ſaturatior eſt, quam vulgo animadverti ſolet in hac ſpecie. Alæ poſticæ, pro more, rubræ ſunt, nigris faſciis orisque lateralibus albis ornatæ.

Num. 17. Flavus eſt, ex rubro maculatus. Faciem ejus pronam forte num. 1. & 2. Icones exhibent.

Num. 18. Ruſo colore perfuſus nigris maculis variatur.

Num. 19. Utræque alæ nigræ ſunt, maculis ocellisque ex dilute cæruleo & albo verſicoloribus. Alæ poſticæ præterea limbum monſtrant cæruleum, nigris maculis pictum. Corpus & huic proxima alarum particula fuſco colore, nigris lineis interſtincto ornantur.

Num. 20. Alæ anticæ ex ſubfuſco luteæ umbra ſaturatiore binisque ocellis nigris, albo centro notatis decorantur. Poſticæ ſature fuſcæ ſunt. Omnes iſtæ icones videntur depromptæ eſſe ex opuſculo quodam, hodie perquam raro, a *W. Hollaar* anno 1646. edito, tabulis XII. parvis, quarum figuræ coloratæ ſunt, inſtructo.

TABULA QUADRAGESIMA ET PRIMA.

NUM. 1. & 2. Facies ſuperior ſaturate fuſca eſt, ex nigro picta: prona, ex dilute ruſo griſea, lineis gilvo nigreſcentibus diſtinguitur.

Num. 3. & 4. Infectura æquabiliter ruſa eſt, ocellis picta ex nigro circulatis, centro albo: alarum margines nigræ lineæ ſimbriant. Prona facies multum differt: media parte, quæ corpori proxima eſt, ſubflavo fuſcus regnat color, quem duæ chordulæ gilvæ, poſteriora verſus convergentes, ſeparant a tractu quodam dilute griſeo, velut nubiloſo; huic dein adjungitur area dilute fuſca, nigris flavisque ocellis, albo centro notatis, picta. Lineæ porro ex gilvo nigricantes oram circumdant.

Num. 5. & 6. Facies ſupina ex griſeo purpuraſcens gilvo-nigris lituris & ocellis renitet. Prona ex dilute ruſo griſea nigris lineis variatur. Alarum oræ dilute fuſcæ & ex nigro maculatæ ſunt.

Num. 7. & 8. Medium hujus Papilionis dilute aurantii coloris eſt, uti &, quæ apicibus inſident, duæ maculæ: reliquus ambitus, ſature ruſo griſeus, gilvis ſtriis diſtinguitur. Prona facies, ſubfuſco griſea, maculas aliquot monſtrat dilute griſeas duasque chordas transverſales, quarum exterior margo niger eſt. Ocelli medio nigri ſunt centroque albo & annulo griſeo ornati.

Num. 9. & 10. Et hujus medium dilute aurantii vel ſature flaveſcentis eſt coloris; alarum limbi

een breede violette band, in welken, vooraan by de punten der voorvleugels, zich een wit oogje met een' zwarten ring vertoont; verder ziet men nog eenige zwart-geringde oogjes. Om dit alles loopt nog een carmyn-rood bandje, 't geen door twee zwarte bandjes geſlooten wordt; vervolgens zyn de kanten der vleugels mede carmyn-rood. Mogelyk is dit de bovenzyde van N. 3. hier boven.

N. 16. Deze ſchynt eene varieerende ſoort van onze Inlandſche Nacht-Kapel, die wy 't *Weeskind*, of 't *Amſterdamſche Wapen* noemen; ten minſte, de graauwe kleur en zwarte tekening der bovenvleugels is hier veel donkerder, dan men die gewoonlyk ziet. De achtervleugels zyn hier, gelyk altoos, rood, met zwarte banden en een wit zykantje.

N. 17. Is geel met roode vlakjes. Mogelyk zyn N. 1. en 2. hier van de onderzyde.

N. 18. Heeft zwarte vlakken op eenen roſchkleurigen grond.

N. 19. De voor- en achtervleugels zyn zwart, met lichtblaauwe en met wit vermengde vlakken en oogvlakjes. De achtervlerken hebben nog als een' blaauwen rand met zwarte vlakken. Het lyf, en een klein gedeelte der vleugels, dicht by het lyf, is bruin met zwarte ſtreepjes.

N. 20. De voorvlerkjes zyn bruinachtig-geel, met donkerder ſchaduw, en twee zwarte oogvlakjes, die een wit ſtipje hebben. De achtervlerkjes zyn donker-bruin. Alle deze diertjes zyn ontleend uit een klein, en thans zeer zeldzaam gevonden wordend, afgezet werkje van eenen *W. Hollaar*, 't geen hy in den Jaare 1646. in twaalf kleine plaatjes, heeft uitgegeven.

EEN-EN-VEERTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. Deze bovenzyde is donker-bruinachtig met zwarte tekening. De onderzyde is licht roſchgraauw, met vaal-zwarte ſtreepen.

N. 3. 4. De grondkleur is hier egaal roſch, met zwart-geringde oogjes, die een wit middelvlakje hebben, en zwarte kantſtreepen om de einden der voor- en achtervleugels. De onderzyde verſchilt merkelyk. In het midden, by 't lyf, is de kleur geelachtig-bruin; deze wordt door twee, onder tot een komende, vaale ſtreepen geſcheiden van een licht-graauwe wolkachtige kleur; hier op volgt een licht-bruine, met zwarte en geele oogjes, die een witte ſtip hebben; verder zyn de kantſtreepen vaal-zwart.

N. 5. 6. Deze bovenkleur is graauw-paarſchachtig, met vaal-zwarte ſtreepen en oogen. De onderzyde is licht-roſchachtig-graauw met zwarte ſtreepen; de kanten der vleugels zyn licht-bruin met zwarte vlakjes.

N. 7. 8. In het midden is deze Kapel licht-oranjekleurig, zoo mede de twee puntvlakken. Verder is de kleur des rands donker-roſch-graauw met vaale ſtreepen. De onderzyde is bruinachtig-graauw, met eenige licht-graauwe vlakjes, en twee dwarsſtreepen, welker buitenſte kant zwart is. De oogvlakjes zyn in 't midden zwart, met een witte vlak en graauwen rand.

N. 9. 10. Deze Kapel is mede in 't midden licht-oranje of donker-geelkleurig, de randen der vlerken zyn zwart met witte vlakken. Op de onderzyde verſchillen de achtervleugels

limbi nigri, ex albo maculati. Alæ posticæ facie prona non discrepant, nisi quod medium habeant ex albo dilute luteum. Chinensis est. Varietates hujus speciei aliisque ex regionibus oriundos Tab. VI. & XXXVI. sistunt.

Num. 11. & 12. *Lugubris* iste Papilio utrinque aterrimus est, ex albo maculatus.

Num. 13. & 14. En denuo varietatem num. 9. & 10. hujus Tabulæ. Medium hujus ex griseo rubet: oræ nigræ albis guttis variantur ac parte anteriore alarum anticarum maculam similiter versicolorem effundunt. Alæ posticæ maculam quæque nigram monstrant. Facies prona, ex rufo quasi fusca, alas anticas nigris venulis albaque macula ornatas exhibet; alarum posticarum venulis nigris, candidæ associatæ sunt: oræ alarum nigræ ex albo guttatæ sunt. Locus natalis Guinea.

Num. 15. & 16. Supra ex griseo fuscus est, alis anticis macula grandi sature lutea pictis. Infra color ex dilutiore fusco griseus minutis punctis rufis ac gilvis striis fasciisque distinguitur.

Num. 17. & 18. Insectura ex flavo fusca est: alæ anticæ circa apices maculam gerunt sature luteam, & parte posteriore eleganter cæruleam. Alæ posticæ, ex luteo fuscæ, lineis helvo nigris fimbriantur. Prona facies, luteo fusca, striis subtilibus nigris adumbratur.

Num. 19. & 20. Utraque facies, ex fusco unicolor, maculis albis venulisque helvo nigris variatur.

Num. 21. & 22. Hic supra & infra fuscus est, maculis ex albo cinereis. Omnes hi aut Asiatici aut Americani sunt.

TABULA QUADRAGESIMA ET SECUNDA.

NUM. 1. & 2. Facies superior hujus Papilionis dilute flavet, pars pallide subfusca est. Inferior, griseo fusca, in alis posticis seriem monstrat arcuatam macularum rubrarum, oris nigris distinctarum.

Num. 3. & 4. *Ephebulus* exochis quaternis, medio cærulescens, oris alarum dilute fuscis. Prona facies longe splendidior, dilute malino colore picta, ocellis albis, medio nigris superbit, gilvisque figuris.

Num. 5. & 6. Facies supina spadicea est, venulis nigris & ocellis griseo luteis, medio nigris & albis. Prona, ex purpurascente grisea, albis nigrisque ocellis.

Num. 7. & 8. Phalænula utrinque ex rufo carnei coloris, infra tamen, quam supra, dilutioris, quem saturatior veluti adumbratio variat. Oras alarum fimbriat series albarum macularum, nigro margine cinctarum.

Num. 9. & 10. Papilio sature fuscus, alas anticas duabus maculis luteis pictus. Prona facies, sature grisea, subtilibus figuris nigris ornatur. Alæ anticæ seriem singulæ monstrant nigrarum macularum, cujusmodi etiam in posticis dantur, sed albo annulo inclusæ.

Num. 11. & 12. Utraque facies, ex dilute rufo grisea, nigris figuris albisque maculis, nigro annulo cinctis, renitet.

Num. 13.

gels alleen in 't midden, alwaar die licht-witachtig-geel zyn. Deze is uit China. Op Tab. VI. en XXXVI. zyn verschillende en uit andere Landen afgebeeld.

N. 11. 12. Deze *Rouw*-Kapel is ter wederzyden git-zwart met witte vlakken.

N. 13. 14. Zie hier wederom eene varieerende soort van N. 9. en 10. hier boven. Dezer middelkleur is graauw-rood; de randen, die aan de voorzyde der voorvlerken met een vlak inschieten, zyn zwart met witte vlakjes. De achtervleugels hebben elk een zwart vlakje. De onderzyde is rosch iets bruinachtigs, met zwarte aders en witte vlakjes op de voorvleugels. De achtervlerken hebben witte kanten ter zyde de zwarte aders. De rand der vleugels is zwart met kleine witte vlakjes. Deze is van Guinea.

N. 15. 16. Dezer bovenzyde is graauw-bruin, de voorvleugels hebben een groote hoog-geele vlak. De onderzyde heeft wat lichter bruin-graauwe grondkleur, met rosche vlakjes en vaalkleurige streepjes.

N. 17. 18. Dezer grondkleur is geel-bruin, de voorvlerken hebben by de punten een donker-geele, en naar beneden een schoon-blaauwe vlak; de achtervleugels zyn geelbruin met vaal-zwarte zy-streepjes. De onderzyde is geelbruin met eene fyne zwarte tekening.

N. 19. 20. Aan beide zyden is deze Kapel eenvoudig bruin, met witte vlakjes en vaal-zwarte aders.

N. 21. 22. De onder- en bovenzyde is hier bruin met witaschgraauwe vlakken. Deze zyn alle uit Oost- of West-Indiën.

TWEE-EN-VEERTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. Het lichte gedeelte dezer Kapel is licht-geel, 't verdere flaauw-bruinachtig. De onderzyde is graauw-bruin, op de achtervleugels staat een kromme ry roode vlakken op eenen zwarten grond.

N. 3. 4. Dit vierpuntig *Pagetje* is in 't midden blaauwachtig, de kanten der vlerkjes zyn licht-bruin. De onderzyde is veel fraaijer, als zynde licht-appelbloeisem, met witte in 't midden zwarte oogvlakjes, en vaale tekening.

N. 5. 6. Deze bovenzyde is kastanje-bruin, met zwarte aders en graauw-geele oogvlakjes, die in 't midden zwart en wit zyn. De onderzyde is paarschachtig-graauw, met witte en zwarte oogjes.

N. 7. 8. Dit Nacht-Kapelletje is boven en onder rosch-vleeschkleurig, doch van onderen lichter dan boven, de schaduwachtige tekening is ook donkerder, dan de grondkleur, om den rand der vleugels loopt een ry kleine witte vlakjes, die een zwart kantje hebben.

N. 9. 10. Deze Kapel is donker-bruin, met twee geele vlakken op de voorvleugels. De onderzyde is donker-graauw met fyne zwarte tekening; de voorvleugels hebben elk een ry zwarte vlakjes, en de achtervleugels insgelyks, doch deze hebben eenen witten ring.

N. 11. 12. Deze onder- en bovenzyde is licht-roschgraauw, met zwarte tekening en witte vlakjes, die een zwart ringetje hebben.

N. 13.

Num. 13. & 14. Phalænæ hujus utraque facies colore & pictura convenit. Alæ anticæ, ex griſeo rufæ, duabus faſciolis albis, undulatis diſtinguuntur: poſticæ dilute flavæ nigras gerunt maculas.

Num. 15. & 16. Superior Papilionis hujus facies ſubnigro fuſca, ex nigro picta, in alis anticis duas oſtentat maculas grandes, dilute luteas, totidemque minores, albas. Facies inferior ex dilute griſeo rufa eſt, alarumque medium faſcia ex flaveſcente griſea trajicit, chordulis fimbriata fuſco rubris, a latere albis. Tota ceterum ſuperficies lineolis fuſco rubris adumbrata eſt. Americanus eſt, uti veroſimiliter plerique hujus Tabulæ.

Num. 17. & 18. Supra infraque concolor hic Papiliunculus, ex ſubrufo griſeus, dilute flavis maculis decoratur.

Num. 19. & 20. Phalæna facie ſupina fuſco rubra, helvo nigris lituris, alas anticas trajicientibus. Poſticæ eximio ſingulæ ocello ſuperbiunt, cujus medium, rufo rubrum, centro albo notatur, nigroque primum, dein & altero albo annulo includitur. Pone hos ocellos arcus renitet albus, undulatus, limbo nigro ſuccinctus. Prona facies dilute rufa, ex nigro ſtriata, duas monſtrat guttas albas, nigris orbitis ovatis circumdatas.

Num. 21. & 22. *Ephebus* exochis quaternis, facie ſuperiore, haud abſimilis illi, quem num. 3. deſcripſimus, cæruleſcit, margine dilute fuſco circumdatus. Prona facie diſcrepat, quippe dilute rufus, albis tæniolis obliquis, nigris oris & duobus ocellis decoratus.

Num. 23. & 24. Sature fuſcus eſt, alæque poſticæ transverſam monſtrant tæniolam aurantii coloris, ſupina tantum facie conſpicuam.

Num. 25. & 26. Utrinque concolor, medio dilute flavus, ora ſature fuſca fimbriatur, quæ, facie præſertim inferiore, tonum cæruleum reflectit.

TABULA TERTIA ET QUADRAGESIMA.

NUM. 1. & 2. Anticæ pariter ac poſticæ alæ ex fuſco griſeæ ſunt. Poſticæ duas monſtrant maculas grandes, albas inde ab ora anteriore ultra mediam earum partem excurrentes: pone has collocatur ſeries lunularum cærulearum, aliaque rubrarum, oris nigris fimbriatarum. Prona facies itidem griſea eſt: alæ poſticæ ſeriem albarum & pone has aliam cærulearum macularum exhibent. Ora poſterior nigra eſt maculisque ornata aurantii coloris, tandem extremo limbo albo terminatur.

Num. 3. & 4. Utraque facies heic, ut in ſpecie ſuperiore, concolor, griſeo fuſca eſt. Supina modo dilute flavas gerit maculas, ora nigra fimbriatas, duasque dilute flavas lituras; prona vero luteis, cærulis, rubris nigrisque maculis variatur.

Num. 5. & 6. Papiliunculus utrinque niger, albis guttulis & oris.

Num. 7. & 8. Apices alarum anticarum fuſci ſunt, guttis albis; cetera flavent. Poſticæ ex dilute rufo fuſcæ ora nigrofuſca ambiuntur. Prona facies, dilute flava, chordulam monſtrat fuſcam

N. 13. 14. De beide zyden dezer Nacht-Kapel komen overeen in kleur en tekening. De voorvleugels zyn graauwroſch met twee witte geſlingerde ſtreepen. De achtervleugels zyn licht-geel met zwarte vlakken.

N. 15. 16. Op de bovenzyde is deze Kapel zwartachtigbruin met zwarte tekening, twee licht-geele groote en twee kleine witte vlakjes op de voorvleugels. De onderzyde is licht-graauw-roſchkleurig. Dwars over het midden der vleugels loopt een geelachtige-graauwe band, tuſſchen ſmalle bruin-roode, en, ter zyde, witte ſtreepen; verder is het geheel met bruin-roode ſtreepjes bezet. Deze is (gelyk waarſchynelyk de meeſte dezer Tab.) uit Weſt-Indiën.

N. 17. 18. Onder en boven is dit Kapelletje even eens, namentlyk, roſchachtig-graauw met licht-geele vlakken.

N. 19. 20. Deze Nacht-Kapel is op de bovenzyde bruinrood, met vaal-zwarte ſtreepen op de voorvleugels. De achtervleugels hebben elk een groote oogvlak, die in 't midden roſch-rood met een witte ſtip is; dan volgt een zwarte, en verder een witte ring; onder deze oogen loopt een witte golfachtige tekening met een zwarte onderkant. De achterzyde is licht-roſchkleurig met zwarte tekening, en twee witte vlakjes tuſſchen twee zwarte ſtreepjes.

N. 21. 22. De bovenzyde van dit vierpuntig *Pagetje* is als N. 3. blaauwachtig met eenen licht-bruinen rand. De onderzyde verſchilt, is licht-roſch met witte ſchuinſche ſtreepen, zwarte kantjes en twee oogvlakjes.

N. 23. 24. Is donker-bruin, de achtervleugeltjes hebben een oranjekleurige dwarsſtreep, doch maar alleen op de bovenzyde.

N. 25. 26. Is ter weerzyde egaal, in 't midden licht-geel, met eenen donker-bruinen rand, die, vooral aan de onderzyde, een blaauwe weêrſchyn heeft.

DRIE-EN-VEERTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. DE voorvleugels, gelyk mede de grondkleur der achtervleugels, zyn bruin-graauw; deze laatſte hebben twee groote witte, van de bovenſte zykant diep inſchietende, vlakken, en daar onder een ry blaauwe, en een diergelyke ry roode vlakjes, die een zwarte kant hebben. De onderzyde is mede graauw, de achtervleugels hebben hier een ry witte, en een diergelyke blaauwe vlakjes. De onderkant is zwart, en in deze ſtaan oranje vlakjes met een wit randje.

N. 3. 4. De grondkleur is hier aan beide de zyden 't zelfde, en, gelyk de voorige ſoort, graauw-bruin; de bovenzyde heeft alleen licht-geele vlakken, die een zwarte kant hebben, en twee licht-geele ſtreepen. De onderzyde heeft geele, blaauwe, roode en zwarte vlakjes.

N. 5. 6. Dit Kapelletje is ter weêrzyde zwart, met witte vlakjes en randjes.

N. 7. 8. De einden der voorvlerkjes zyn hier bruin, met witte vlakjes, verder geel. De achtervlerkjes zyn licht-roſchbruin,

cam, per apices alarum anticarum oblique decurrentem, duasque ejusdem coloris maculas in area ſaturate flava, prope anteriorem corporis partem, depictas.

Num. 9. & 10. Alæ anticæ parsque dimidia poſticarum, ex rufo ſature flava, nigris maculis variatur: cetera albicant. Infra anticæ alæ fuſcæ ſunt, duobus ocellis albis ornatæ: poſticæ dilute fuſcæ, ex nigro maculatæ.

Num. 11. & 12. Medio albus hic Papilio, prope corpus duntaxat aliquantum fuſcus, oras alarum fuſcas, nigris lineis diſtinctas monſtrat, utraque facie concolor.

Num. 13. 14. 15. & 16. Eruca, ex griſeo dilute fuſca, a latere nigra quaſi haphe variatur. Nymphula ſaturatius fuſca duobus nitet ocellis nigris. Papilionis facies ſupina, itidem ſature fuſca, nigrofuſco margine circumdatur. Alæ anticæ macula ſuperbiunt oblonga, venuſte cærulea, cujus exterior margo albicat. Poſticæ prope corpus itidem eleganter cæruleæ ſunt. Prona facies, ex rufo fuſca, nigris figuris ornatur: anterius, prope corpus, nonnullæ cernuntur maculæ ex dilute rufo carnei coloris; paulo remotius duæ decurrunt tæniæ, cuſpidatæ, ejusdem coloris, quæ anteriore alarum poſticarum ſede ovatam ſingulæ maculam præ ſe ferunt, nigram, ex albo punctatam. Apices alarum anticarum tres inſuper maculas monſtrant nigras, poſticæque duos prægrandes ocellos, pupilla nigra, albis punctis notata, quam lunula rufa proxime, dein annulus dilute flaveſcens, ac tandem alius niger ambit.

Num. 17. 18. 19. & 20. Elegantis Papilionis Eruca ex pallide purpureo in fuſcum vergit. Nympha ſature fuſca eſt. Papilionis alæ anticæ, facie ſupina, ex ſature purpureo rubentes, lumine albeſcente renitent: purpuraſcens iſte rubor tanquam pennas avium pingit verſus extremitates alarum, nigro colore infectas, ſeſe extendentes, ibidemque ad oras emarginatas alba ſegmenta inſeruntur. Alæ poſticæ, fuſco rubræ, duas gerunt faſcias obliquas, luteas & griſeas; pone quas tractus ex cæruleo punctatus cernitur, ac deinceps ſeries lunularum lutearum: oras limbus undulatus, albus ambit. Alarum anticarum ima facies, pari ornatu decora, attamen ſaturatius fuſca eſt ac penniformem apparatum ex parte cinereo griſeum gerit. Alæ poſticæ hac facie, ut ſupra, pictæ ſunt, niſi quod faſciæ griſeæ in arcum curventur.

Num. 21. 22. 23. & 24. Eruca purpuraſcit. Nympha fuſca eſt. Elegans Papilio, faciei ſupinæ media area dilute cæruleus, albis punctis diſtinguitur: ambit hunc tractum color ex ſature rufo fuſcus, albis maculis varius atque in circuitu ſerie conſpicuus macularum orbicularium, rufarum, centro albo. Prona facies, fuſco rubra, ocellis nitet dilute flavis, centro albo, annulo nigro pictis, quibus etiam lunulæ albæ adjunctæ ſunt; uti & circa apices alarum anticarum albæ maculæ. Repetantur ea, quæ de Nymphis Papilionum diurnorum in proœmio memoravimus.

Num. 25. & 26. Facies ſuperior, ſaturate fuſca, maculis aurantii coloris, latis, oblique protenſis ornatur. Inferior alas anticas dilute flavas monſtrat, rufis oris fimbriatas, binisque maculis ex nigro & albo verſicoloribus, quaſi ocellis ſemiclauſis, decoras. Poſticæ ex luteo griſeæ

bruin, de rand enkel bruin. De onderzyde is licht-geel, over de einden der voorvleugels loopt een ſchuinſche bruine ſtreep, en twee diergelyk-kleurige vlakken, ſtaan in een' hoog-geelen grond, by 't voorlyf.

N. 9. 10. De voorvleugeltjes, en 't halve deel der achterſte, is hoog-roſch-geel met zwarte vlakjes, verder zyn dezelve wit. Van onderen zyn de voorvleugeltjes bruin met twee witte oogjes. De achtervlerkjes zyn hier licht-bruin met zwarte vlakjes.

N. 11. 12. In het midden is deze Kapel wit, by 't lyf alleenlyk maar wat bruin gevlakt, rondom zyn de einden der vleugels bruin, met zwarte ſtreepjes, de onder- en bovenzyde is eender.

N. 13. 14. 15. 16. Deze Rups is licht-graauw-bruin, langs de zyden loopt een zwarte grondkleur. De Nimf is donkerder-bruin met twee zwarte oogvlakken. De grondkleur der bovenſte zyde dezer Kapel is donker-bruin, met nog donkerder zy-randen. Op de voorvleugels ziet men een lange ſchoon-blaauwe vlak, die aan de buitenkant wit is. De achtervleugels zyn by 't lyf ook ſchoon-blaauw. De onderzyde is roſch-bruin met zwarte tekening. Voor, by 't lyf, zyn eenige licht-roſch-vleeſchkleurige vlakjes, wat verder, twee breed-puntige diergelyke doorloopende ſtreep-vlakken, in deze ſtaan, boven aan op de achtervleugels, twee ovaale zwarte vlakken, die witte ſtipjes hebben. De punten der voorvleugels hebben nog drie zwarte vlakken, en op de achtervleugels ſtaan twee groote oogvlakken, die in 't midden zwart met witte ſtippen, verder een' halven roſſchen, en daarom een' licht-geelachtigen, en weêr hierom, een' zwarten rand hebben.

N. 17. 18. 19. 20. De Rups van deze ſchoone Kapel is flaauw-paarſchachtig naar 't bruin hellende. De Nimf is donker-bruin. De voorvlerken der Kapel zyn, op de bovenzyde, donker-paarſchachtig-rood, met een witachtig-hoogſel; dit donker-paarſchachtig-rood ſchiet, even gelyk de ſlag-veeren der vogels, naar de einden der vleugels op eenen zwarten grond, alwaar aan de kanten witte inſchietende vlakjes zyn. De achtervleugels zyn bruin-rood, met twee ſchuinſche geele en graauwe ſtreep-vlakken; wat meer benedenwaarts zyn verſcheide licht-blaauwe ſtip-vlakjes, en vervolgens een ry geele halvemaans wyze vlakjes; om de kanten is een witte golfachtige inſnyding. De voorvleugels hebben aan de onderzyde dezelfde tekening, doch de kleur is hier bruinder, en de ſlagveerige punten zyn ook gedeeltelyk aſchgraauw. De achtervlerken zyn genoegſaam overeenkomende met de bovenzyde, doch de ſchuinſche graauwe ſtreepen loopen hier krom.

N. 21. 22. 23. 24. De Rups is paarſchkleurig, en de Nimf bruin. In 't midden, op de bovenzyde dezer ſchoone Kapel, is een groot gedeelte licht-blaauw met witte ſtipvlakjes, rondom deze is de kleur donker-roſch-bruin met witte vlakken, en daarom eene ry roſchkleurige ronde vlakjes, die een wit middelſtipje hebben. De onderzyde is bruin-rood met licht-geele oogvlakjes, die een zwart randje en wit middelſtipje hebben, boven deze, gelyk mede op de punten der voorvleugels, zyn nog witte vlakjes. Wy erinneren onze Lezers wederom aan 't geen wy in onze Voorreden, omtrent de Nimfen der Dag-Kapellen, gezegd hebben.

N. 25. 26. Op de bovenzyde is deze Kapel donker-bruin, met oranjekleurige ſchuinſch-ſtaande breede vlakken. De onderzyde heeft licht-geele voorvlerken, met roſſche kanten, en twee zwarte en witte vlakken, even als half toegeſlootene oogen. De achtervleugels zyn geel-graauw, met ros-

ſeæ, rufis marginibus & maculis, ante quas octo guttæ nigræ collocatæ ſunt, variantur. Et hic & plerique præcedentes Americani ſunt.

Num. 27. & 28. Singulare hoc animalculum, Papilionibus diurnis non annumerandum, forsan Nymphæ aquaticæ ſuum ortum debet. Corpore eſt nigro, alarum medio flavo, oris nigris.

TABULA QUADRAGESIMA ET QUARTA.

NUM. 1. & 2. Facies ſuperior ſordide flaveſcit, alarum anticarum apicibus & oris nigris, media fere ſede duabus guttis nigris, poſteriore aliquot maculis languide fuſcis conſpicua. Alæ poſticæ punctis aliquot nigris ad circumferentiam ornantur. Inferior facies, eodem colore infecta, rufis oris venulisque diſtinguitur: guttæ oculiformes limbo rufo cinguntur: alæ poſticæ nonnullis punctis nigris variantur. Locus natalis hujus & ſequentis America.

Num. 3. 4. & 5. Eruca fuſca eſt, rigidis ſpinoſisque ſetis horrens. Phalænæ hujus alæ anticæ, ex dilute rufo griſeæ, venulis nigris diſtinguuntur. Poſticæ ſature flavæ, ex nigro maculatæ. Prona facie, medium alarum flavicans nigris maculis ornatur, oræ vero ex rufo griſeæ ſunt.

Num. 6. & 7. Papilio ſature fuſcus, maculis pallide luteis punctisque albis: anteriore parte alarum poſticarum binæ cernuntur maculæ orbiculares, nigræ, lunula cærulea inſignes: pone has duæ ſimiles, rubra luteaque macula ſuccinctæ. Ima facies nigra luteis maculis variatur: aream vero nigram alarum poſticarum lunulæ ſtriæque eleganter rubræ & cæruleæ ornant. Et hic Americanus eſt.

Num. 8. & 9. Papilio niger, maculis liquidis, quaſi flaventibus; interiore ac poſteriore ora alarum poſticarum binis maculis rubris picta. Facie prona alæ anticæ non differunt, niſi quod dilute fuſco colore perfuſæ ſunt: poſticæ, ex griſeo languide flaventes, nigris maculis nitent & ora anteriore duos monſtrant ocellos nigros, lunula cærulea ſtipatos, poſteriore autem binas ſupinæ faciei maculas rubras, lunula cærulea ſuperincumbente tectas. Chinenſis eſt.

Num. 10. & 11. Phalæna medio alba, oris griſeis.

Num. 12. & 13. Alæ anticæ, parsque poſticarum anterior & interior, harumque peripheria nigricant. Anticas ſingulas ſeries punctorum alborum ornat. Poſticæ faſcia ſuperbiunt lata, flava, ocellis conſpicua oblongis, nigris, medio dilute cæruleis, centrali puncto albo: ante hanc faſciam alia cernitur quoque lata, ſed cærulea, tum anguſtior tæniola purpurea, tandemque macula fuſca. Alæ anticæ, prona facie, ex fuſco rubent maculisque albo griſeis & cæruleis ornantur: poſticæ heic etiam in medio ex fuſco rubent; dein faſcia ſuccinguntur, quam maculæ conficiunt oblongæ, pallide flavæ, inter ſe contiguæ, quarum ſingulæ, media ſede, ocellum gerunt

roſſche kanten en vlakjes, en hier boven acht zwarte vlakjes. Deze is, gelyk zekerlyk de meeſte der voorige, uit Weſt-Indiën.

N. 27. 28. Mogelyk is dit aardig diertje, 't geen tot de Dag-Kapellen niet ſchynt te behooren, deszelfs geboorte verſchuldigd aan een Water-Nimf. Het lyf is zwart, gelyk mede de randen der vleugeltjes, die in 't midden geel zyn.

VIER-EN-VEERTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. Dezer bovenzyde is vuil licht-geel, met zwarte punten en kanten aan de voorvleugels, byna in 't midden zyn hier nog twee ronde zwarte vlakjes, en wat meer naar 't einde eenige flaauw-bruine vlakjes. De achtervlerken hebben rondom eenige zwarte ſtipjes. De onderzyde heeft dezelfde grondkleur, doch heeft roſſche kanten, en is roſch geäderd. De oogvlakjes hebben maar een roſch randje, en de achtervleugels eenige zwarte ſtipjes. Deze en de volgende zyn uit Weſt-Indiën.

N. 3. 4. 5. De Rups is bruin met ſtyve doornachtige borſtels. De voorvlerkjes van dit Nacht-Kapelletje zyn licht roſch-graauw met zwarte aders. De achtervlerkjes zyn hooggeel met zwarte vlakjes. Van onderen zyn de vlerkjes in 't midden geel met zwarte vlakjes, en de kanten der vleugels roſch-graauw.

N. 6. 7. De grondkleur dezer Kapel is donker-bruin, met flaauw-geele vlakken en fyne witte ſtippen. Boven aan, op de voorkant der achtervleugels, zyn twee ronde zwarte vlakken, die een blaauw half maantje hebben. Wat laager twee diergelyke, waar tegen een donker-rood en geel vlakje. De onderzyde heeft een zwarte grondkleur, met

geele vlakken, doch op de groote zwarte grondkleurige vlak, op de achtervleugels, ziet men ook ſchoon roode en blaauwe, zoo halve maanswyze als ſtreepige vlakken. Deze is mede uit Weſt-Indiën.

N. 8. 9. Dezer grondkleur is zwart met lichte vlakken, die iets geelkleurig zyn. Aan den binnenkant, naar onderen, ſtaan op de achtervleugels twee roode vlakken. Van onderen verſchillen de voorvleugels ſlechts door een licht-bruine grondkleur. De achtervleugels zyn hier flaauw- en graauwgeel, en zwart gevlakt. Op den boven voorkant zyn twee ronde zwarte oogvlakjes, die een blaauw halfmaantje hebben, en naar beneden zyn de twee roode vlakken der bovenzyde, waar boven een blaauw halfmaantje te zien is. Deze is uit China.

N. 10. 11. Dit Nacht-Kapelletje is in 't midden wit met gryze kanten.

N. 12. 13. De voorvleugels, gelyk mede de in 't midden naar binnen ſchietende hoek en buiten-rand der achtervleugels, zyn zwart. De voorvleugels hebben elk eene ry kleine witte vlakjes; de achtervleugels zyn verſierd met eenen breeden geelen band, op dezen ſtaan zwarte, doch in 't midden licht-blaauwe langwerpige oogvlakjes, die een wit middelſtipje hebben; vervolgens komt hier boven eerſt weêr een breede blaauwe band, verder een ſmal paarſch bandje, en dan een bruine vlak. De voorvleugels aan de onderzyde zyn bruin roodachtig, met wit-graauwe en blaauwe vlakken. De achtervleugels zyn hier mede in het midden bruin-roodachtig, daarom loopt een band, die uit flaauw-geele langwerpige vlakken beſtaat; in 't midden van elk dezer vlakken is een langwerpige oogvlak, die beſtaat uit een wit middelſtipje, op een' licht-blaauwen grond, en hierom loopt een zwarte, en vervolgens een hoog-geele ring. De kant dezer achtervlerken

gerunt oblongum, centro albo, area dilute cærulea, annulo ambiente nigro, extimoque tandem ſaturate luteo, inſignem. Ora poſticarum nigra eſt maculisque languide flaventibus ordinate variata.

Num. 14. & 15. Facies ſupina ex griſeo fuſca eſt; maculæ cunctæ dilute flavæ. Longe aliter prona ſe facies habet. Alæ anticæ circa juncturas & extremitates gilvo fuſcæ, interſito tractu languide rufo griſeo: poſticæ, purpureo rubræ, oram anteriorem ſedemque poſteriorem maculis faſciisque chermeſini ruboris pictam monſtrant.

Num. 16. & 17. Colore nigro fuſco infectus, alas anticas maculis albis, lunatis, tum guttis dilute cæruleis, longisque porro tæniis albis, ſed dimidia parte, qua cæruleis appropinquant, dilute griſeis, pictas exhibet. Alas poſticas magna ornat macula ſature flava, cujus medium trajicit ſeries ocellorum cæruleorum, centro albo, annulo ambiente nigro. Prona facies dilute griſea eſt: alæ anticæ ſeriem monſtrant macularum cærulearum, quibus & oblongæ aliæ, albæ, adſtant: poſticæ ſimili ornantur faſcia lata, dilute flavis maculis, cæruleisque ocellis decora, qualem num. 13. ſupra deſcripſimus. Limbi utriusque paris alarum nigri ſunt, maculis pallide luteis, ordinate diſpoſitis picti.

Num. 18. 19. & 20. Plumatilis hæc Eruca, ex griſeo dilute fuſca, a lateribus & juxta ventrem decurrente linea fuſca variatur. Papilionis alæ anticæ fuſcæ maculis figurisque ex dilute rufo griſeis nitent. Poſticæ, pariter fuſcæ, anteriore parte duas monſtrant grandes latasque faſcias dilute flavas, maculasque deinceps ſature flavas. Prona facies non multum diſpar eſt. Anticarum alarum pictura longe dilutior eſt, poſticarumque omnes maculæ dilute flaveſcunt, præter binas ad oram interiorem, pone ventrem, collocatas, quæ ſature flavo ambitu centralem aream fuſcam concludunt. Amboina hujus ac ſequentis patria.

Num. 21. 22. & 23. Erucæ hujus latera fuſca ſunt, dorſum ex flavo fuſca pictura variat. Papilio, totus ex flaveſcente fuſcus, maculis decoratur oblongis, griſeis & albis, exteriore parte nigricantibus, quæ tamen in alis poſticis extrema prorſus nigra habent. Prona facies ex rufo ſpadicea eſt: maculæ alarum anticarum, quales in facie ſupina; ſed poſticarum albæ ſunt, parte poſtrema dilute flavæ, medio ex nigro maculatæ. Corporis ſupina facies anteriore parte nigra eſt, deinceps alba; prona vero pectus monſtrat eleganter rubrum, ventrem dilute luteum, nigris maculis.

TABULA QUADRAGESIMA ET QUINTA.

NUM. 1. & 2. *Papiliunculus ſupra ex helvo ſubfuſcus*, albis maculis; infra ſordide flaveſcens, ex albo variegatus, oris nigris. Guineenſis eſt: ſed in Indiis Orientalibus etiam occurrit, paulo ſaturatiore colore.

Num. 3. & 4. Dilute flavus hic eſt, nigris circum alas limbis ac maculis. Prona facie, ſaturatius flavus, ex rufo rubro variatur. Corpus ſupra nigrum, infra rubrum.

Num. 5. & 6. Alæ anticæ, pro dimidia parte ſaturo rubore infectæ, oris maculisque nigris ornan-

tervlerken is zwart, met regelmatige flaauw-geelachtige vlakjes.

N. 14. 15. De bovenzyde is hier graauw-bruin; alle de vlakken zyn licht-geel. De onderzyde verſchilt merkelyk. De voorvlerken zyn, by 't lyf en aan de einden, vaal-bruin, en daar tuſſchen beide flaauw roſch-grys. De achtervleugels zyn paarſch-rood, boven by den voorkant en naar onderen loopen carmyn-roode vlakken en banden.

N. 16. 17. Dezer grondkleur is donker-zwartachtig-bruin, de voorvleugels hebben witte halve maanswyze, verder licht-blaauwe, en lange witte vlakken, die halfwegen licht-gryskleurig tegen 't blaauw aanloopen. De achtervleugels hebben eene groote hoog-geele vlak, in deze ſtaat een ry in 't midden wit geſtipte en blaauwe oogvlakjes, die eenen zwarten rand hebben. De onderzyde is licht-graauw, de voorvleugels hebben een ry licht-blaauwe en eenige lange witte vlakken. De achtervleugels hebben denzelfden breeden band, beſtaande uit licht-geele en blaauw-geöogde-vlakjes, als by N. 13. hier boven. De randen der voor- en achtervleugels zyn hier zwart met regelmatige flaauw-geele vlakjes.

N. 18. 19. 20. Deze pluimachtige Rups is graauw-licht-bruin, ter zyde en naar onderen loopt een bruiner ſtreep. De voorvleugels dezer Kapel zyn bruin, met lichte-roſch-graauwe vlakken of tekening. De achtervleugels zyn insgelyks bruin, boven aan met twee groote licht-geele breede ſtreepen, en verder met hoog-geele vlakken. De onderzyde verſchilt weinig, de tekenachtige vlakken, op de voorvleugels zyn hier veel lichter, en de vlakken op de achtervlerken zyn alle licht-geel, behalven de twee even beneden het lyf, aan de binnen zyde dezer vleugels ſtaande, welke hoog-geel zyn met eene bruine middelvlak. Deze en de volgende zyn van Amboina.

N. 21. 22. 23. De zyden dezer Rups zyn bruin, over 't midden loopt eene geel-bruine tekening. Deze Kapel is geheel geelachtig-bruin, de ſtreep vlakjes zyn grys en wit, onder met wat zwart; doch die op de achtervleugels zyn van onderen geheel zwart. De grondkleur der onderzyde is roſch-bruin-kaſtanjekleurig, de vlakken op de voorvleugels zyn even als die der bovenzyde; maar die der achtervleugels zyn wit, naar onderen licht-geel, en de vlakken zwart. Het bovenlyf der Kapel is op de bovenzyde zwart, verder wit, doch van onderen is de borſt ſchoon rood, en 't achter lyf licht-geel met zwarte vlakken.

VYF-EN-VEERTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. DE bovenzyde van dit Kapelletje is vaal-bruinachtig, met witte vlakjes. De onderzyde vuil licht-geel, met wit gevlakt, en zwarte kantjes. Het zelve is van Guinea, doch valt ook wat hooger van kleur in Ooſt-Indiën.

N. 3. 4. Deze Kapel is licht-geel, met fyne zwarte kantjes en vlakjes om de vlerken. De onderzyde is hooger-geel met een roſch-roode tekening. Het lyf is op de bovenzyde zwart en van onderen rood.

N. 5. 6. De halve voorvleugels zyn donker-rood, met zwarte

ornantur; pars reliqua, uti & alæ poſticæ, ex dilute veneto vireſcunt. Infra, pars altera alarum anticarum flaveſcens lineolis rubris denſiſſime notatur; altera, corpori propior, ut ſupra, thalasſini eſt viroris. Alæ poſticæ flavæ, ex rubro variatæ.

Num. 7. & 8. *Ephebus* ſpadiceus utraque facie: alæ poſticæ ſupra cinereis maculis, infra & his & lùnulis dilute cæruleis ac ſordide rubris nitent.

Num. 9. & 10. Utraque facie concolor, aterrimus, medio duntaxat alarum poſticarum flavus, nigris venulis diſtinguitur. Corpus Papilionis nigrum eſt, pectore tamen eleganter rubris maculis variato. Amboinenſis eſt.

Num. 11. & 12. Haud aliter a priori differt, niſi quod utraque facie nigro fuſcus ſit & maculæ in medio alarum poſticarum dilute flaveſcant. Corpus fuſcum eſt, ſed venter prona facie dilute flavus. Etiam hic Amboinenſis.

Num. 13. & 14. Oræ alarum anticarum nigræ ſunt; inde tractus habetur ſaturi ruboris, lineis maculisque nigris variati; dein tantilla pars lutea, reliquum porro ad juncturas uſque, uti & alarum poſticarum area, in pallide luteum vergit. Prona facies in totum dilute flavet, dimidia tamen parte alarum anticarum, orisque poſticarum ſaturatius flavis: anticæ quoque in medio faſciolam monſtrant dilute vireſcentem, ceterumque univerſa ſuperficies punctis rufo fuſcis conſperſa eſt.

Num. 15. & 16. Alæ anticæ atro perfuſæ ſunt colore, quem maculæ rubræ in tantum contegunt, ut fere in limbis earum duntaxat ſeſe efferat: poſteriores etiam oræ flaveſcunt. Poſticæ alæ, ſature flavæ, guttis limbisque nigris, paſſim evagantibus ornantur. Prona facies pallide flavet, alis anticis prope corpus macula languide virente; poſticis vero maculis limbisque rufo rubris diſtinctis. Tab. XXVI. Papilionem exhibuimus huic forte geminum, certe vix niſi colore diſcrepantem. Locus natalis Amboina.

Num. 17. & 18. Tab. XVI. XLIII. & XLIV. varietates hujus Papilionis deſcriptæ ſunt pluresque deinceps ſequentur. Alæ anticæ fuſcæ, maculis ornantur ſtriatis albis vel dilute griſeis, quas nigræ lineæ interpoſitæ diſtinguunt. Poſticas maculæ nigræ & venuſte flavæ, prope corpus autem albæ, nigra macula, annulo pallide veneto cincta, in medio decoratæ, variant. Maculæ ſtriatæ, prona facie alarum anticarum, omnes albæ ſunt, linea nigra interſtinctæ: poſticæ alæ albis modo maculis nitent, parte anteriore dilute veneto colore tinctis. Corporis anterior ſedes ſupra nigra eſt, infra fuſca; poſterior ſupra dilute vireſcens, nigris figuris cruciatis pingitur, infra fuſca eſt, ex luteo maculata. Et hæc &, quæ ſequuntur, ejusdem ſpeciei varietates omnes Amboinenſes ſunt.

Num. 19. & 20. Eo potiſſimum differt, quod maculæ ſtriatæ, quibus alæ anticæ, fuſcæ, illuminantur, griſeæ ſint minusque latis intervallis nigris diſtinguantur. Maculæ alarum poſticarum, quæ in ſuperiore albæ ſunt, in hac ſpecie totæ dilute griſeæ.

Num. 21. & 22. Facies ſupina, ex griſeo fuſca, oris ex albo guttatis, medio utriusque alarum paris flavo fuſcam maculam monſtrat. Prona facie alæ anticæ flavæ rufis variantur maculis,

zwarte buitenkanten en vlakjes; verder zyn dezelve, gelyk mede de achtervleugels, licht-zeegroen. Aan de onderzyde zyn de voorvleugels halfwege geelachtig, zeer dicht met roode ſtreepjes bezet; 't verder gedeelte, na 't lyf, is als op de bovenzyde zeegroen. De achtervleugels zyn hier geel met roode vlakjes.

N. 7. 8. De grondkleur is by deze *Page* kaſtanje-bruin, zoo onder als boven; de achtervleugels hebben op de bovenzyde aſchkleurige vlakken, doch op de onderzyde ook nog licht-blaauwe en vuil-roode halve maanswyze vlakjes.

N. 9. 10. Zoo onder als boven is deze Kapel evengelyk, namentlyk, git-zwart, doch de achtervleugels zyn ſlechts in 't midden geel met zwarte aders. De borſt, van het anders zwart lyf der Kapel, heeft van onderen ſchoon roode vlakken. Deze is van Amboina.

N. 11. 12. Deze verſchilt met de voorige ſlechts hier in, dat de grondkleur der beide zyden koffykleurig-bruin is, en de vlakken op het midden der achtervleugels licht-geel. Het lyf dezer Kapel is bruin, maar aan de onderzyde is het achterlyf licht-geel. Deze is mede van Amboina.

N. 13. 14. De kanten dezer voorvleugels zyn zwart, hier op volgt een donker rood, met zwarte ſtreepen en vlakjes, wat verder een klein gedeelte geel, en 't overige, tot aan 't lyf, gelyk mede de achtervleugels, is iets flaauw-geelachtig. De onderzyde is in 't geheel licht-geel, met wat bruiner-geele halve voorvleugels en kanten om de achtervleugels. De voorvleugels hebben hier in 't midden elk een licht-groene ſtreep, verder is alles met roſch-bruine ſtipvlakjes bezet.

N. 15. 16. De grondkleur dezer voorvleugels is zwart, 't geen echter genoegzaam alleen derzelver kanten uitmaakt, het verder gedeelte is bezet met roode vlakken, en naar den benedenkant zyn deze voorvlerken geel. De achtervleugels zyn hoog-geel, met zwarte *inſchietende* zykanten en vlakjes. De *onderzyde is flaauw-geel*; de voorvlerken hebben elk by 't lyf eene flaauw-groene vlak, en de achtervleugels roſch-roode vlakjes en kanten. Op Tab. XXVI. is 'er een verbeeldt, welke misſchien dezelfde is met deze; daar in is geen ander verſchil dan in de kleur. Zy is van Amboina.

N. 17. 18. Op Tab. XVI. XLIII. en XLIV. zyn verſchillende van deze Kapellen afgebeeldt, en hier ſtaan 'er nog meer te volgen. De voorvleugels zyn bruin, met witte of licht-gryze ſtreepige vlakken, welke wederom door tusſchenkomend zwart geſcheiden worden. De achtervleugels beſtaan uit zwarte en ſchoon-geele vlakken, by 't lyf zyn deze vlakken wit, hebbende in 't midden eene zwarte vlak met eenen flaauw-zeegroenen rand. De ſtreepige vlakken, op de onderzyde der voorvleugels, zyn geheel wit met eene zwarte ſtreep, de achtervleugels hebben meer witte vlakken, die boven aan licht-zeegroen zyn. Het voorlyf der Kapel is op de bovenzyde zwart, en onder bruin, het achterlyf licht-groenachtig, met zwarte kruisjes, en van onderen bruin met geele vlakken. Deze en de volgende, wederom verſchillende van dezelfde ſoort, zyn van Amboina.

N. 19. 20. Het grootſte verſchil dezer ſoort beſtaat hier in, dat de licht-ſtreepige vlakken, op de bruine voorvleugels, grys zyn, en minder zwart tuſſchen derzelver afdeelingen hebben. De witte vlakken, op de achtervleugels, zyn in deze ſoort ook geheel licht-grys.

N. 21. 22. De bovenzyde dezer Kapel is graauw-bruin, rondom den rand met witte vlakjes, in 't midden hebben de voor- en achtervleugels eene geel-bruine vlak. De voorvleugels zyn daarentegen aan de onderzyde geel met rosſche vlakjes, en hebben eenen roſch-bruinen rand, drie graauwe vlakjes, en eene witte punt-vlak met zwarte vlakjes. De

lis, & præterquam, quod rufo fufca fimbria circumdentur, tres etiam gerunt guttulas grifeas, unamque prope apices maculam albam, nigris figuris pictam: pofticæ medio albæ, ex rubro variegatæ, limbo cinguntur rufo fufco, aliquot guttulis grifeis diftincto.

Num. 23. & 24. Papilio per incogitantiam hoc loco iterum depictus, cum Tab. XXVI. Num. 19. & 20. jam exhibitus defcriptusque fit, iterata defcriptione morari non debet; ni forte majorem in hoc macularum rubrarum numerum, pro differentia fpecifica admittere velis.

TABULA QUADRAGESIMA ET SEXTA.

NUM. 1. & 2. Papiliunculus utrisque alis medio fordide grifeis, per circumferentiam fufcis. Infra dilutiores modo magisque rufi colores funt.

Num. 3. & 4. Phalæna, utraque facie, cinereo grifea, albis maculis.

Num. 5. & 6. Amboinenfis Papilio, fupra nigro fufcus, medio utrarumque alarum maculis fordide luteis, veluti radiatis picto. Prona facies, pariter fufca, maculis elegantibus, dilute flavis, decora. Alas pofticas, parte anteriore, prope corpus, fafciola ornat latiuscula, chermefini ruboris.

Num. 7. & 8. Altera hæc fpecies, aut forte, quod de aliis etiam confimilibus fpeciebus jam ante indicandum fuiffet, mas aut fœmella prioris effe videtur. Facies fupina nigerrima eft, medio maculis helvis & albis, velut ex communi centro radiatis, iisque prope corpus flavefcentibus, ornata. Prona facies non difcrepat a priore Num. 6. nifi quod maculæ alarum anticarum ex fub grifeo albefcant latusque corpori proximum fimbriola flava tectum monftrent. Itidem Amboinenfis eft.

Num. 9. & 10. *Ephebus*, magnitudine & ornatu eximius, colore rufo fufco tinctus, media fede eleganter cæruleus, inde velut radios in ambitum projicit. Alæ pofticæ, albis oris cinctæ, cæruleæ fafciæ adumbrationem infuper fede poftrema monftrant. Prona facies pariter venuftiffime picta eft. Alæ anticæ, interna fede nigræ, partim albis punctis notatæ, oris externis fubrufæ funt. Pofticæ, prope fuas cum corpore commiffuras quoque nigræ funt, deinceps fubrufæ, punctis albis ocellisque ornatæ, qui annulo nigro circumdati, ex albo, cæruleo & rufo verficolores funt. Duo præterea alii ocelli parte cærulei, parte rubri funt. Et hic & fequentes omnes Indiis Orientalibus debentur.

Num. 11. & 12. Alæ anticæ nigræ, fupra grifeis maculis linearibus diftinctæ funt, infra cæruleis aut lividis. Alæ pofticæ, utrinque nigris oris fimbriatæ, maculas grandes oftentant fature flavas, *fupra in area fature grifea, infra in dilute grifea pictas.*

Num. 13. Papilio, cujus una modo facies heic exhibetur, alas anticas gerit nigras, maculis notatas, quarum extimæ feries purpureæ funt, intima flava. Alæ pofticæ, quoque nigræ, parte pofteriore latam monftrant fafciam, fature flavam, in qua feries macularum ovatarum, nigrarum, in medio cærularum comparet.

Num.

achtervleugels zyn hier in 't midden wit, met roode vlakjes, en hebben eenen rofch-bruinen rand met eenige graauwe vlakjes.

N. 23. 24. Deze, door eenig misverftand hier geplaatfte Kapel, als op Tab. XXVI. N. 19. en 20. reeds verbeeldt en befchreven zynde, behoeft geene nadere befchryving, ten waare men eenige roos-roode vlakjes, welke deze op de achtervleugels meer heeft, als eene verfchillendheid in foort wilde achten.

ZES-EN-VEERTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. Dit Kapelletje is op 't midden der voor- en achtervlerkjes vuil-graauw met bruine randen, de onderzyde heeft flechts wat lichter en rofcherkleuren.

N. 3. 4. Het Uiltje, hier verbeeldt, is aan beide zyden afch-graauwkleurig met witte vlakken.

N. 5. 6. De bovenzyde dezer Amboinfche-Kapel is donker-bruin; in het midden, op de voor- en achtervleugels, met vuile geel-puntige uitloopende vlakken. De onderzyde is mede bruin, doch met fchoone licht-geele vlakken. Op de achtervleugels, boven aan by het lyf, loopt een tamelyk breed carmyn-rood bandje.

N. 7. 8. Deze, welke een tweede foort, of mogelyk, gelyk by meer andere foorten reeds gezegd had kunnen worden, het mannetje of wyfje fchynt te zyn, is op de bovenzyde git-zwart, in het midden met wit-puntige uitloopende vaale en witte vlakken, dicht by 't lyf zyn die geelachtig. De onderzyde komt met N. 6. overeen, alleen zyn de vlakken op de voorvleugels grysachtig-wit; derzelver zyden, die naar 't lyf ftaan, hebben een fmal geel kantje. Deze is mede van Amboina.

N. 9. 10. Deze fchoone groote *Page* is rofch-bruin, in het midden fchoon blaauw, 't geen met punten uitloopt. Onder op de achtervleugels, die witte zy-kantjes hebben, ziet men nog eenen fchaduwachtigen-blaauwen band. De onderzyde is ook wonderlyk fchoon getekend. De voorvleugels zyn aan de einden rofchachtig van kleur, verder zwart, gedeeltelyk met witte ftipjes. De achtervleugels zyn hier boven, by 't lyf, ook zwart, verder rofchkleurig, met witte ftipjes en oogvlakjes, die, in eenen zwarten ring ftaande, wit-blaauw en rofchkleurig zyn. Twee andere dezer vlakjes zyn half blaauw en rood. Deze en de volgende zyn alle uit Ooft-Indiën.

N. 11. 12. De voorvleugels zyn op de bovenzyde zwart met gryze ftreepachtige vlakken, en aan de onderzyde mede zwart met blaauwe of lootkleurige ftreepvlakken. De achtervleugels hebben, zoo onder als op de bovenzyde, zwarte kanten met groote hoog-geele vlakken, doch het middelgedeelte is op de bovenzyde donker, en op de onderzyde licht-grys.

N. 13. De Kapel, welke hier maar aan eene zyde verbeeldt wordt, heeft zwarte voorvleugels, waar op de eerfte ryën vlakken paarfch, en de onderfte, geel zyn. De achtervleugels zyn mede zwart; doch naar beneden ziet men eenen breeden hoog-geelen band, op welken zich vertoonen een ry zwarte ovaale vlakken, die in 't midden blaauw zyn.

N. 14.

Num. 14. Confidens Papilio alas anticas ſuperne nigras habet, maculis ſature viridibus varias, inferne ex purpuraſcente ſaturate griſeas, maculis ſature viridibus. Poſticæ, magnam partem ſature flavæ, ſerie macularum ovatarum, nigrarum, medio cærulearum, centro albo, ornantur. Cingit hunc apparatum ora nigra, lunulis flavis decora.

Num. 15. & 16. *Ephebi* hujus alæ anticæ maculis radiatis ornantur, dilute fuſcis, fuſco ſaturatiore obumbratis: media inter hos radios ſpatia, verſus oras laterales alarum, nigra ſunt. Poſticæ pro parte maxima ſature fuſcæ ſunt, in medio maculis latis, in cuſpides exeuntibus, albis ac dilute fuſcis, pictæ: circumferentiam ſeries lunularum flavarum, marginemque internum binæ maculæ nigræ, annulo rubro cinctæ variant. Prona facies alarum anticarum vix differt: at poſticæ in ambitu nigræ ſunt, in medio languide flavæ, ex nigro & rubro maculatæ, ad latera & circa juncturas etiam maculis eleganter rubris ornatæ.

Num. 17. & 18. Alæ anticæ hujus *Ephebi*, utraque facie, obſcure fuſcæ ſunt, nec niſi aliquot maculis griſeis ſupra variatæ. Poſticæ quoque, facie ſupina, pro maxima parte fuſcæ, maculas duas grandiores, cinereas & quatuor minores, flavas monſtrant: ima vero facie permultum diſcrepant, quippe aterrimo pigmento perfuſæ ex albo & ſature flavo maculantur.

Num. 19. & 20. Hæc ſpecies, cujus tot jam varietates tradidimus, ſpadiceas maculas radiatas in nigro oſtentat. Alæ poſticæ in medio griſeis, per ambitum dilute flavis maculis, ſuper haphe nigra, variantur. Prona facies id privum habet, quod maculæ radiatæ alarum anticarum ex ſubgriſeo albæ ſint, uti & quæ medium alarum poſticarum occupant.

Num. 21. 22. *Ephebus* iſte totus propemodum niger eſt: alæ anticæ tantum maculis aliquot dilute griſeis variantur: poſticæ, parte poſtrema, ſerie macularum ornantur, quæ parte anteriore eleganter cæruleæ ſunt, media albæ, ſed nigra teſſella diſtinctæ, poſterius autem languide flavæ, tandemque limbo nigro & albo ſuccinguntur. Prona facies plane alia: anticæ alæ, fuſco colore infectæ, tæniis flavis, latiusculis, lineisque nigris decorantur: poſticæ, pariter fuſcæ, lividis primum, nigris & flavis maculis, deinde ſerie guttarum cærulearum, centro albo diſtinctarum, poſtremo faſcia marginali pulchre flava, quam denique fimbriola nigra & alba ſuccingit, exornantur.

TABULA QUADRAGESIMA ET SEPTIMA.

NUM. 1. 2. & 3. Eruca nigra eſt, faſciolis cinereo griſeis. Papilio *Ephebus* ſupra ex flaveſcente fuſcus, maculis dilute griſeis, alas poſticas, ſede poſtrema, lata faſcia nigra, albis maculis picta ornatas habet. Prona facies ſpadicea eſt, maculis albis, dilute flavis & nigris. Locus natalis America.

Num. 4. 5. & 6. Eruca ex dilute rufo carnis colorem habet. Papilio *Ephebus*, facie ſupina aterrimus,

N. 14. Op de bovenzyde heeft deze zittende Kapel zwarte voorvlerken, met donker-groene vlakjes. Aan de onderzyde zyn de voorvlerken paarſchachtig-donker-graauw, met donker-groene vlakjes. De achtervleugels zyn meerendeels hoog-geel, met eene ry ovaale zwarte vlakken, die, in 't midden blaauw zynde, nog een wit middelſtipje hebben; rondom deze loopt een zwarte rand, met geele halve maanswyze vlakjes.

N. 15. 16. De puntige uitſchietende vlakken, op de voorvleugels dezer *Page*, zyn flaauw licht-bruin, met een donkerer bruine ſchaduw, de tuſſchenruimte naar de zy-kant der vleugels is zwart. De achtervlerken zyn meerendeels donker-bruin, in 't midden met breede witte en flaauw lichtbruine ſtreep-vlakken; om den kant der vleugels is eene ry geele, halve maanswyze, en naar de binnenzyde zyn twee zwarte vlakken, die een' rooden ring hebben. Aan de onderzyde zyn de voorvleugels byna eveneens; de achtervleugels zyn hier rondom zwart, in 't midden flaauw-geel, zwart en rood gevlakt, ter zyde en by 't lyf zyn ook ſchoon roode vlakken.

N. 17. 18. De voorvleugels van deze *Page* zyn, zoo aan de onder- als bovenzyde, donker-bruin, op de bovenzyde zyn alleen eenige gryze vlakjes. De achtervleugels zyn ook meeſt bruin op de bovenzyde, en met twee aſchkleurige groote en vier kleine geele vlakjes. Aan de onderzyde verſchillen dezelve zeer veel, de grondkleur is hier gitzwart, met witte, blaauwe en hoog-geele vlakken.

N. 19. 20. Deze Kapel, waar van reeds zoo veele verſchillende ſoorten verbeeldt zyn, heeft kaſtanje-bruine puntig-uitſchietende ſtreepen en vlakken, op eenen zwarten grond. De achtervleugels hebben in haar midden graauwachtige en rondom licht-geele vlakken, op eenen zwarten grond. De onderzyde verſchilt hier in, dat de puntige vlakken, op de voorvleugels, grysachtig wit zyn, gelyk mede de middelvlakken op de achtervleugels.

N. 21. 22. Deze *Page*-Kapel is genoegſaam geheel zwart, de voorvleugels hebben alleen eenige licht-gryze vlakken, de achtervlerken zyn onderaan verſierd met een ry vlakken, boven aan ſchoon-blaauw, in 't midden wit met een zwart ruitachtig vlakje, en onder aan flaauw-geel; hier om loopt een zwarte en witte rand. De onderzyde is geheel verſchillende. De voorvleugels zyn van eene bruine grondkleur, met breede geele en ſmalle zwarte ſtreepen. De achtervlerken hebben mede een bruine grondkleur, met lootkleurige, zwarte, geele, en, wat laager, eene ry ronde blaauwe vlakjes, die een wit middelſtipje hebben; hier onder is de lichte kleur ſchoon-geel, waar tegen, even als boven, een ſmal zwart en wit kantje loopt.

ZEVEN-EN-VEERTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. 3. DE kleur der Rups is zwart, met aſchgraauwe banden. De *Page*-Kapel is op de bovenzyde geelachtig-bruin, met licht-graauwe vlakken, de achtervleugels hebben, onder aan het benedenſte deel, eenen breeden zwarten band met witte vlakjes. De onderzyde is kaſtanje-bruin, met witte, licht-geele, en zwarte vlakken. Zy is uit Weſt-Indiën.

N. 4. 5. 6. Deze Rups is licht-roſch-vleeſchkleurig. Op de bovenzyde is de *Page*-Kapel git-zwart met eenige gryze vlakken. De andere zyde is kaſtanje-bruin, boven, ter weder-

aterrimus, nonnullis maculis griſeis variatur. Prona facies ſpadicea, anterius, prope corpus, utrinque maculam monſtrat aurantii coloris: alarum poſticarum oræ maculis ornantur dilute flavis, partim aurantio colore tinctis, in medio nigris.

Num. 7. & 8. Papilio nocturnus *Ephebus*, ſupra coracinus, dilute virentibus maculis ſuperbit. Infra pallide veneti coloris maculæ paſſim regnant; alarum anticarum apices ex ſubgriſeo fuſci ſunt, nigrique tractus undiquaque, potiſſimum vero in medio & parte poſtrema alarum poſticarum, pallidi viroris maculas interſtinguunt. Miſſiſippi patria eſt. Varietatem Tab. XVI. exhibuimus.

Num. 9. & 10. Hujus *Ephebi* facies ſupina per circumferentiam alarum nigerrima eſt, in medio eleganter cærulea, radiis cæruleis in nigrum ambitum velut evibratis. Infra color obſcure griſeus alarum oras tingit, mediam aream niger, qui albis punctis ſuper alis poſticis variatur. Sub hoc apparatu, alæ poſticæ ſeriem monſtrant macularum, quæ, ex albo & cæruleo verſicolores, nigram ſingulæ lunulam ſub ſe habent. Tabula ſuperiore, Num. 9. & 10. varietatem hujus ſpeciei videre eſt.

Num. 11. & 12. Alarum anticarum apices oræque poſticarum dilute fuſci ſunt coloris: medium ex ſordide viridi cæruleſcit, anteriore tamen parte nitide cærulea. Alæ poſticæ, parte poſteriore, ſeriem oſtentant lunularum dilute cærulearum, ſede interna nigrarum. Prona facie color eſt ex dilute ſubfuſco rufus, ſeriesque lunularum ex albo & cæruleo verſicolorium, quæ nigro ſingulæ arcu veluti fulciuntur, alas poſticas exornat.

Num. 13. & 14. Rarior *Ephebus* in univerſum ex dilute rufo griſeus, ex languide nigro, plus minus, ſtriatus. Oræ anteriores alarum anticarum nigris lituris variantur: duæ faſciæ transverſæ, albæ, punctis nigris notatæ, alas anticas ornant atque inde in alas poſticas protenſæ magis in griſeum vergunt. Exocharum lateralium & poſticarum extremitates nigræ ſunt. Prona facies propemodum gemina eſt, niſi quod duæ faſciæ transverſæ toto ſuo ductu albæ ſint, omnesque lituræ profundius, quam ſupra, nigricent. Americanus eſt.

Num. 15. & 16. Phalæna hæc eſt, eoque potiſſimum diſcrepat a priore, qui Papilionibus diurnis accenſendus. Color vix differt: faſciæ tamen transverſæ, albæ, facie ſupina, juxta latus internum, limbo pallide fuſco ſtipantur, prona vero ſubflavo. Infra quoque dilutior color eſt. Etiam Americanæ eſt originis.

TABULA QUADRAGESIMA ET OCTAVA.

Tot tamque diverſas exoticorum maxime Papilionum ſpecies, quas hucusque ex præſtantiſſimo Auctoris Theſauro produximus, excipiunt denuo ſpecies nonnullæ indigenæ, eæque omnes, ſi Lit. E. excipias, Phalænarum generi annumerandæ. Ob ante memoratas rationes, paſſim cognitæ leviter modo indicabuntur.

Lit. A. A. Num. 1. Phalænulæ *Uncatæ* ſpecies major. Nomen inde habet, quod ex Eruca naſca-

derzyde van het lyf, een oranjekleurige vlak, de kanten der achtervleugels hebben vlakken, welke licht-geel, en gedeeltelyk oranjekleurig, en in 't midden zwart gevlakt zyn.

N. 7. 8. De bovenzyde dezer Nacht-Kapel of *Page* is gitzwart met ſchoone licht-groene vlakken. De andere zyde heeft flaauw zee-groene vlakken, graauwachtige-bruine punten aan de voorvlerken; verder is deze flaauw-groene kleur, vooral in het midden en onder aan de achtervleugels, met een zwarte kleur bezet. Dezelve is uit Miſſiſippi: op Tab. XVI. is nog een verſchillende ſoort verbeeld.

N. 9. 10. Deze *Page* is, van boven te zien, rondom de vlerken git-zwart, in 't midden ſchoon-blaauw, 't welk zich puntig in de zwarte kleur uitbreidt. Aan de onderzyde, rondom de vleugels, is de kleur donker-graauw, in het midden zwart, 't geen op de achtervleugels witte ſtipjes heeft; deze achtervleugels hebben daar onder een ry vlakken, welke wit en blaauw zyn, waar tegen een krom zwart ſtreepje aankomt. Op de voorige Tab. by N. 9. en 10. is ook een verſchillende van deze ſoort verbeeld.

N. 11. 12. De punten der voor- en de kanten der achtervleugels zyn hier licht-bruin, in 't midden is de kleur vuil groenachtig-blaauw, doch boven helder licht-blaauw. De achtervlerken hebben onder eene ry licht-blaauwe halve maanswyze vlakken, die aan de binnekant zwart zyn. Van onderen is de kleur licht-bruinachtig-roſch. De ry vlakken op de achtervlerken zyn hier, halve maanswyze, wit en blaauw, waar tegen een zwart half-rond ſtreepje aanloopt.

N. 13. 14. De generaale kleur dezer zeldzame *Page* is licht-roſchachtig-graauw, met min of meer flaauw-zwarte ſtreepjes; de voorkanten der voorvlerken hebben zwarte ſtreepige vlakjes. De twee dwarsſtreepen op de voorvleugels zyn wit, met fyne zwarte ſtipjes; op de achtervleugels worden dezelve gryzer; de einden der zy- en achter-punten zyn zwart. De onderzyde is byna eveneens, doch de twee dwarsſtreepen zyn hier geheel wit, en alle de fyne zwarte ſtreepjes wat zwarter, dan op de bovenzyde. Deze is uit Weſt-Indiën.

N. 15. 16. Het grootſte verſchil in deze ſoort is, dat dezelve tot de Nacht-Kapellen behoort, daar in tegendeel de voorige een Dag-Kapel is. De kleur van deze is genoegſaam dezelfde, alleen hebben de witte dwarsſtaande ſtreepen, op de bovenzyde, flaauw-bruinachtige, en op de onderzyde, geelachtige binnen-kanten. Van onderen is deze ook wat lichter van kleur, dan de voorige. Dezelve is mede uit Weſt-Indiën.

ACHT-EN-VEERTIGSTE TAFEREEL.

Op zoo groote verſchillendheid van meeſt Uitlandſche Kapellen, als zoo even te vooren uit deze onſchatbaare Verſameling reeds verbeeld zyn, volgen nu wederom eenige van onze Inlandſche ſoorten, die alle, uitgezonderd Letter E, tot de Nacht-Kapellen behooren. Wy zullen, om reeds voorheenen gezegde redenen, de meeſt-bekende dezer ſoorten maar even aanhaalen.

A. A. N°. 1. Is een groote ſoort van *Kram*-Uiltje, welke dus genoemd wordt, om dat de Rups, waar uit het voortkomt, in haare voortgaande beweeginge, door de omhoogbuiging

nafcatur, quæ, cum progreditur, mediam fui corporis partem elevando fic curvat, ut quafi uncum formet. Utraque facies & hujus & ceterarum, quæ fequuntur, omnium exhibetur. Color eft grifeo lividus, fufcis figuris pictus.

Lit. B. B. Num. 2. Phalæna Tinea majufcula, alis anticis dilute grifeis, pofticis flavis.

Lit. C. C. Num. 3. Phalænula a rubigine dicta, fatis nota.

Lit. D. D. Num. 4. Phalæna vulgaris, alis anticis fufcis, pofticis aureo flavis, fafcia nigra diftinctis. *L'Admiralio Proferpina* vocatur.

Lit. E. E. Num. 5. Papiliunculus diurnus, utrinque faturè cæruleus, nigris venulis & oris. Ad vulgares Dunorum Papiliones pertinere videtur, fed perrarus.

Lit. F. Num. 1. ad 6. Metamorphofis Phalænæ *Armigeræ* dictæ.

Num. 1. Eruca ex luteo & nigro maculata.
2. Folliculus, intra quem Eruca transformatur.
3. Nymphula.
4. Imperfectior Armigera, ex alia Nymphula, cafu fortuito, vitiofe nata.
5. Vefpula diptera, ex alia Nympha prognata.

Lit. G. Num. 1. 2. 3. Metamorphofis Phalænulæ dilute grifeæ, alis anticis ex fufco fafciatis, pofticis lividis. Forte folliculus modo ad Lit. F. Num. 2. exhibitus ad hanc potius fpeciem pertinet.

Lit. H. H. Num. 7. Phalæna dilute grifea, maculis lividis & fufcis.

Lit. I. I. Num. 8. Phalæna *Uncata* major, fubrufa, maculis fufcis, alis laciniofis.

Lit. K. K. Num. 9. Animalculum ignotum, alis quatuor, late expanfis, velut teffellatis, utraque facie concoloribus. Teffellæ alarum alternatim pallide nigræ & cinereæ funt, fparfim intermixto rufo. Tametfi innumeras Infectorum id genus alatorum fpecies vidi, haud memini tamen me huic fimilem unquam confpexiffe noftræ regionis indigenam. Nihilominus funt, qui afleverent, effe indigenam, atque ex Eruca provenire, quæ Mali arboris ligno vefcitur, in eoque delitefcit, Belgis *het Karpertje*, quafi *minutus Cyprinus*, dicta. Attentiori vero contemplatione inducor, ut credam, pictorem hic maculas nimis quadratas expreffiffe, quas Phalæna ipfa minores & rotundiores exhibebat; tumque figuras potius raræ iftius Phalænæ fpeciei effe dicerem, quæ Belgis vulgo *Tygris terreftris* audit, cujusque Larva vere in Malorum truncis habitat.

Lit. L. L. Num. 10. Phalæna quoque valde rara, alarum anticarum oris fubrufis, fede interiore dilute flava, guttula nigra ornata. Pofticæ alæ concolores funt fed paulo magis fufcæ. Prona facies non multum difcrepat.

Lit. M. M. Num. 11. Phalæna vulgaris, ex fubrufo cinerea, pallide nigris figuris.

Num. 12. 13. 14. & 15. Aliquot minutæ Phalænæ uncatæ.

buiging van het middelfte deel van het lichaam, zich als een Kram vertoont. Men ziet het zelve hier, gelyk alle de volgende, van wederzyden; de kleur is graauw en lootkleurig, met bruine tekening.

B. B. N°. 2. Vertoont een groote Mot-Uil, met lichtgraauwe opper- en geele ondervlerken.

C. C. N°. 3. Is het genoeg bekende Roeft-Uiltje.

D. D. N°. 4. De gemeene Nacht-Uil, met bruine voorvlerken, en goud-geele ondervlerken, die eenen zwarten band hebben. By den Heer *L'Admiral* word zy genoemd de Proferpine.

E. E. N°. 5. Dit Dag-Kapelletje is ter wederzyden donker-blaauw, met zwarte aders en kanten; 't fchynt tot de gemeene Duin-Kapelletjes te behooren, doch is zeer raar.

F. N°. 1. tot 6. Verbeeldt de gedaant-verwisfeling der Nacht-Kapel, welke de Wapendraager genoemd wordt.

N. 1. Is de geele en zwart-gevlakte Rups.
2. Het Spinfel, in welke de Rups verandert.
3. De Nimf.
4. Een misgeboorte of onvolmaakte kleine Wapendrager-Kapel, uit een andere Nimf, door eenig toeval, voortgekomen.
5. Een tweevleugelig Wespje, wederom uit een andere Nimf.

G. N°. 1. 2. 3. De verandering van een licht-graauw Uiltje met bruine bandjes getekend, en lootkleurige boven- en ondervleugels. Wy twyfelen, of het Spinfel, hier voor by F. 2. te zien, niet tot deze foort behoore.

H. H. N°. 7. Is een licht-grys-lootkleurig en bruin gevlakt Uiltje.

I. I. N°. 8. Is een rofchachtig bruin-gevlakte groote Kram-Uil, met uitgerafelde vleugels.

K. K. N°. 9. Verbeeldt een foort van Onruft, met breede vleugels, welke verfierd zyn als met dobbelfteenachtige ruitjes. De kleuren zyn, onder en boven, dezelfde; de ruitjes zyn, om den anderen, vaal-zwart en afchkleurig, hier en daar wat rofchachtig. Hoe veele verfchillende diertjes my ook van dit Geflacht zyn onder 't oog gekomen, nochtans heb ik nimmer een diergelyk als dit, in ons Land vallende, kunnende ontdekken: men verzekert my echter dat het een Inlandfch diertje is, waar van de Rups zich in het Appelboomen-hout geneert en verbergt, en dat het den naam van het *Karpertje* zoude dragen: hoewel ik echter daar aan zeer fterk twyfele. Hoe meer ik dit voorwerp befchouwe, hoe meer ik in het denkbeeld valle, dat de Tekenaar van dit diertje de dobbelfteenachtige ruitjes wat te kennelyk vierkant gemaakt heeft: en dat deze hier vierkante getekende vlakjes, eigentlyk in het natuurlyk diertje, kleiner en ronder zyn: dit zoo zynde, zal deze Nacht-Kapel, zyn, de bekende doch zeldzaam gevonden wordende zoo genoemde *Land-Tyger*, waar van de Rups zich waarlyk in het Appelboomenhout verbergt.

L. L. N°. 10. Dit Nacht-Kapelletje is mede zeer zeldfaam; de voorvlerkjes zyn aan de einden rofchkleurig, verder naar 't lyf licht-geel, met een zwart vlakje. De achtervlerkjes zyn eveneens, doch wat bruinder. De onderzyde verfchilt ook weinig.

M. M. N°. 11. Deze gemeene wyfjes Plakrups-Uil is rofchachtig-afchgraauw van kleur, met vaal-zwarte tekening.

N°. 12. 13. 14. 15. Vertoonen eenige kleine Kram-Uiltjes.

TABULA UNDEQUINQUAGESIMA.

Lit. A. Num. 1. ad 6. Metamorphoſis Phalænæ ligni Salicis, ut ex quo pabulum ſuum habet.

Num. 1. Eruca etiamnum juvencula, flaveſcens.
2. Eadem transformationi ſuæ propinqua, idcirco valde rubra.
3. Nympha.
4. Folliculus Nymphæ ruptus, unde nata Phalæna prodiit.
5. & 6. Phalæna ipſa, cum ſedens alis compoſitis, tum expanſis volans.

Lit. B. Num. 7. Veſpa cauda tripili, rariſſima, permagna, alis quaternis, pro more Veſparum, in ſe mutuo incumbentibus.

Lit. C. Num. 1. ad 5. Tabula priore Phalæna armigera ejusque metamorphoſis jam tradita eſt. Hoc loco femella ejus depingitur & longe grandior, & pictura utcunque differens. Quæ inter Erucas notatur, diſcrepantia colorum vernationi, quam iſta ſpecies ſæpiuſcule ſubit, attribuenda eſt.

Lit. D. Num. 1. 2. 3. Tenthredo grandior, alis quaternis, aculeata.

Num. 1. Nymphula ex ſuo folliculo protracta.
2. Folliculus ex ſericea materia confectus.
3. Tenthredo.

Lit. E. Num. 1. 2. 3. Metamorphoſis Papilionis, cui nomen eſt a *Pupillo*, alias & ab *Inſignibus Amſtelædamenſibus*. Tab. XL. aliam exhibuimus ſpeciem, alis anticis longe ſaturatius coloratis.

Num. 1. Eruca griſea, ſurculo arboris fere ſimilis.
2. Nympha.
3. Phalæna, alis poſticis rubris.

Lit. F. Num. 1. 2. Alia ſpecies, a *Pupillo* nomen ſortita, alis poſticis cæruleis, ideoque *cærulea* vocitata. Eruca hujus a priore non multum abludit, nulli hucusque Hiſtoriæ naturalis ſcriptorum memorata. Phalæna quoque, hic exhibita, e rariſſimis eſt.

TABULA QUINQUAGESIMA.

NUM. 1. 2. 3. & 4. Metamorphoſis Phalænæ, *Tigris aquatica* vocatæ, forſan ob maculas undulatas, quæ caput & alas variant.

Num. 1. Eruca ejus rubra, ex albo ſtriata, quæ paulo ante, quam in Nymphæ habitum transformatur, ruborem iſtum induit.
2. Folliculus Nympham continens, anterius apertus.

Num. 3.

NEGEN-EN-VEERTIGSTE TAFEREEL.

A. N°. 1. tot 6. Geeft de verandering van de Willigehout-Uil; zoo genoemd, om dat zy zich in het hout geneert.

N. 1. Verbeeldt de geelachtige Rups, nog niet zeer oud zynde.
2. Verbeeldt dezelve zeer na by haare verandering, wanneer zy, gelyk deze, zeer rood worden.
3. De Nimf.
4. Het opengeborſten vel of vlies der Nimf, waar uit de Uil, veranderd zynde, gekroopen is.
5. 6. Vertoont de Uil in eene zittende en vliegende geſtalte.

B. N°. 7. Deze drie-ſtaartige en zeldzaame groote Weſp, heeft vier vleugels, doch die leggen, gelyk by de meeſte Weſpen, zeer dicht op een.

C. N°. 1. tot 5. Op de voorgaande Tab. is de Uil, de Wapendrager en haare verandering reeds verbeeldt, doch deze, het wyfje zynde, verſchilt iets in tekening, en is ook veel grooter. Het verſchil dezer Rupſen komt door het vervellen, 't geen deze ſoort dikwils doet, en waar door zy geduurig in kleur verandert.

D. N°. 1. 2. 3. Vertoont een groote viervleugelige Lintworm-Weſp.

N. 1. Is de Nimf, genomen uit het volgende Spinſel.
2. Is het Spinſel, 't geen van een ſoort van zyden te ſamen geſteld is.
3. De Lintworm-Weſp.

E. N°. 1. 2. 3. In deze veranderinge wordt het zoo genoemde Weeskind, of Amſterdamſche Wapen, verbeeldt. Op Tab. XL. hebben wy nog een andere met veel donkerder bovenvleugels beſchreeven.

N. 1. Is de graauwe en wel wat naar een boomtakje gelykende Rups.
2. De Nimf.
3. De Uil, met roode ondervleugels.

F. N°. 1. 2. By deze wordt een tweede ſoort verbeeldt, namentlyk, die met de blaauwe ondervleugels, en even daarom genoemd het blaauwe Weeskind. De Rups is genoegſaam overeenkomende met de voorige ſoort, en tot nog toe by geene Auteuren afgebeeld. Deze Nacht-Kapel is zeer zeldzaam.

VYFTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. 3. 4. Vertoont de verandering der zoo genoemde Water-Tyger, mogelyk dus geheeten naar zyn waterachtige vlakken op de vleugels, en op het hoofd.

N. 1. Verbeeldt de roode en wit-geſtreepte Rups, welke roode kleur zy aanneemt, kort voor dat zy de verandering ſtaat te ondergaan, die haar in den ſtaat van Nimf hervormt.
2. De Nimf in haar Spinſel, van vooren geopent.

N. 3.

Num. 3. & 4. Mas Phalænæ tum confidens, tum volans. Sub finem hujus tabulæ etiam femella habetur.

Num. 5. ad 10. Metamorphofis noftratium Bombycum.

Num. 5. Eruca transformationi fuæ propinqua.
6. Nympha de folliculo protracta.
7. Flocculi rudiores externi folliculi.
8. Tela interior, unde fericum.
9. Phalænæ Bombycis femella, cum fuis ovulis.
10. Ejusdem mas.

Num. 11. 12. 13. 14. Metamorphofis Bombycis Hifpanici.

Num. 11. Eruca a noftrate non diverfa, nifi quod & paulo grandior eft & colore longe magis fufco.
12. Folliculus dilute veneti coloris, major & filis craffioribus.
13. Bombycis Phalæna mas.
14. Femella. Ambæ indigenis noftris fimillimæ funt, fed paulo grandiores.

Num. 15. ad 19. Metamorphofis Italicæ fpeciei, genuinæ utiliffimi hujus infecti, cujus hiftoriam *Reaumurius* & *Röfelius* ampliffime tradiderunt. *Malpighius* fili, quod Bombyx ducit, longitudinem explorandi cupidus, expertus eft minimum nongentos & triginta pedes Bononientes æquare.

Num. 15. Eruca trium, quas hac tabula exhibemus, fpecierum maxima, coloris dilute grifei, punctis maculisque fufcis. Cetera prioribus fimilis.
16. Folliculus quoque prioribus grandior, veneti coloris.
17. Phalæna mas.
18. Femella cum fuis ovulis. Utraque prioribus longe major.
19. Deglomerati ferici fafciculus per intervalla conftrictus, ne fila mutuo implicentur.

Num. 20. 21. 22. Principio hujus Tabulæ metamorphofis Tygridis aquaticæ, maris, repræfentata eft. Cum maxime Erucam, Nympham & Phalænam femellam fiftimus. Longe ifta mare fuo grandior craffiorque eft, pro more id genus infectorum. Filiformes aut plumatiles antennæ quidem pro criterio effe folent ad fexus dignotionem; quod tamen haud æque in omnibus fpeciebus valet: quemadmodum exemplo Bombycum liquet, quorum uterque fexus antennas plumatiles præ fe fert, ita tamen, ut antennæ femellarum, quæ hoc loco nimium latæ pinguntur, conftanter, quam marium, graciliores fint. Eruca nativo fuo virore etiamnum renitet.

N. 3. en 4. Vertoont het mannetje dezer Nacht-Uil in eene zittende en vliegende gedaante. Op het laatfte dezer Plaat zal het wyfje voorkomen.

N. 5. tot 10. By deze ziet men de vorm-verwisfeling van onze Inlandfche Zy-Worm.

N. 5. Is de Rups in haar ftaat, naby de verandering zynde.
6. De Nimf, uit het Spinfel genomen.
7. Het ruwe en buitenfte Spinfel.
8. Het volgende, dat eigentlyk de Zyde geeft.
9. Het wyfje der Zy-worm-Uil, met haare Eijeren.
10. Het mannetje.

N. 11. 12. 13. 14. Deze Nommers verbeelden de Spaanfche Zy-worm.

N. 11. Is de Rups, welke niet verfchilt, dan alleen dat de kleur veel bruiner, en de Rups wat grooter is.
12. Het Spinfel, 't geen hier van een lichte zeegroene kleur, en ook wat grooter en fterker van draad is.
13. Het mannetje van de Zy-worm-Uil.
14. Het wyfje, dezer beide komt met onze Inlandfche foort in allen deelen overeen, uitgezondert dat het zelve wat grooter is.

N. 15. tot 19. Deze vertoonen de waare Italiaanfche foort van deze zoo nutte dieren, waar over de Heeren *Reaumur* en *Röfel* omftandig gefchreeven hebben. *Malpighius*, de nieuwsgierigheid gehadt hebbende, om de lengte van den draad, welken een Zy-worm fpint, na te gaan, heeft bevonden, dat deszelfs lengte, ten minfte genomen, negen honderd en dertig Bolonifche voeten lang was.

N. 15. Geeft eene afbeelding dezer Rups, welke de grootfte is van deze drie foorten, die wy hier in de Plaat brengen. Deze kleur is licht-graauw, met bruine fpikkels en vlakjes, anders is dezelve met de voorige overeenkomftig.
16. Verbeeldt het Spinfel, 't geen veel grooter dan de voorige Spinfels, en van eene zeegroene kleur, is.
17. Het mannetje.
18. Het wyfje en haare eiers; deze beide zyn ook veel grooter dan de voorige.
19. Is een afgewonde ftreng der Zyde, op verfcheide plaatfen byeen gebonden, om het warren te verhoeden.

N. 20. 21. 22. In het begin dezer Plaat zag men de verandering der Water-Tyger, het mannetje; deze tal-letters toonen de Rups, Nimf en Uil van het wyfje, 't welk, gelyk altoos in deze geflachten van diertjes, veel grooter en dikker is. De draadachtige of gevederde fprietjes zyn mede wel een kenmerk om het onderfcheid der Kunne te bepaalen, doch dit gaat in alle de verfchillende foorten niet door; zoo als, by voorbeeld, by de Zy-worm te zien is, welker beide geflachten gevederde fprietjes draagen, hoewel de fprieten der wyfjes, die hier wat te breed verbeeldt zyn, altoos dunner, dan die der mannetjes, zyn. De Rups heeft hier nog zyne natuurlyke groene kleur.

TABULA QUINQUAGESIMA ET PRIMA.

Lit. A. A. & B. B. Phalæna, a Beta nomen habens, ſature fuſca, mas & femina, utraque ſupra & infra conſpicienda, quemadmodum &, quæ ſequuntur, reliquæ.

Lit. C. C. Phalænæ, quam Tab. XLVIII. lit. L. num. 10. exhibuimus, paulum diverſa ſpecies, facie ſupina magis flava, binis maculis ruſo rubris in ſingulis alis, limbo tantum ruſo rubro circum alas poſticas. *Infra color magis purpuraſcit.*

Lit. D. D. Species minor Phalænæ faſciatæ.

Lit. E. E. F. F. Alia ſpecies Phalænæ a Beta dictæ, mas & femina.

Lit. G. G. Phalænæ, a cauda aculeata *Pylſtaart* appellatæ, ſpecies valde rara mihique ignota. Alæ anticæ ſordide cæruleæ, plumbi colore, ſature griſeis faſciolis interſectæ: poſticæ ſordide rubræ, faſciolis dilute griſeis. Prona facies tota, ex livido plumbi colore nitidius cærula, figuris helvo nigris picta eſt.

Lit. H. H. Phalænula fuſca, nigris ſtriis.

Lit. I. I. Phalænæ faſciatæ ſpecies major.

Lit. K. K. Et hæc Phalænæ *Inquietæ* dictæ ſpecies mihi ignota eſt. Utraque facie flaveſcens, vel ex dilute ruſo griſea, figuris ruſo rubris nitet.

Lit. L. L. Phalænula itidem peregrina, utrinque ſatura flavedine decora, binis guttis nigris in qualibet ala antica.

Lit. M. M. Species Phalænæ ligni Salicis, quam Tab. XLIX. lit. A. B. deſcripſimus. Iſthæc eo diſcrepat, quod nigris figuris plenior ſit. Crediderim femellam eſſe.

Lit. N. N. Phalænæ hujus exoticæ utraque facies ex fuſco rubra eſt, helvis figuris, duabusque albis maculis in alis anticis variata.

Lit. O. O. Species rariſſima Phalænæ, quæ ex Eruca Urſina dicta naſcitur. Alæ anticæ utrinque dilute fuſcæ ſunt, ex flaveſcente albo pictæ: poſticæ diluta flavedine decoræ, maculis nigris, quarum e medio elegans tonus obſcure cæruleus reſplendet.

Lit. P. P. Species exotica, fuſca Phalænæ, quæ Oculus Pavonis, *Inquieta*, aut *Pylſtaart* appellatur.

Lit. Q. Q. Papiliunculus diurnus, minor, dilute griſeus, alis anticis ex fuſco variis.

Lit. R. R. Perquam rara ſpecies Papilionis, quem Pupillum vel *Inſigne Amſtelædamenſe* vocant. Alios ejus generis Tab. XL. & XLIX. oſtendimus. Hujus alarum anticarum pictura diverſa eſt & poſticarum rubor longe pallidior. Innumeræ hujusmodi varietates in rerum natura occurrunt, quæ tamen pro differentiis ſpecificis nequaquam habendæ ſunt.

EEN-EN-VYFTIGSTE TAFEREEL.

A. A. en B. B. Verbeeldt een donker-bruine Riet-Uil, het mannetje en wyfje, beide, gelyk alle de volgende, zoo boven als onder te zien.

C. C. Een weinig verſchillende ſoort van het Uiltje, 't geen wy Tab. XLVIII. L. N°. 10. verbeeldt hebben. Dit is op de bovenzyde geeler, en heeft twee roſch-roode vlakjes op elke vlerk, en alleen eenen roſch-rooden rand om de achtervleugeltjes. Aan de onderzyde is het paarſchachtiger.

D. D. Kleine ſoort van Band-Uil.

E. E. F. F. Ander ſoort van Riet-Uil, van beider geſlachten.

G. G. Is eene, my onbekende, en zeer zeldzame Onruſt- of Pylſtaart-Uil. De voorvlerken zyn vuil-blaauw, lootkleurig, met donker-graauwe tuſſchen-banden; de achtervlerken zyn vuil-rood met licht-graauwe bandjes. De onderzyde is geheel, doch wat helderder lootkleurig-blaauw, met eene vaal-zwarte tekening.

H. H. Is een bruin Nacht-Kapelletje met zwarte ſtreepjes.

I. I. De groote ſoort van Band-Uil.

K. K. Deze Onruſt is my mede onbekend. De kleur der beide zyden is geelachtig, of licht-roſchkleurig-aſch-graauw, met eene lichte roſch-roode tekening.

L. L. Dit is mede een vreemd Nacht-Kapelletje. De beide zyden zyn ſchoon hoog-geel; de voorvlerkjes hebben elk, ter wederzyde, twee zwarte vlakjes.

M. M. Is een ſoort der willige Hout-Uil, die wy op Tab. XLIX. by de Letters A. en B. beſchreeven hebben; deze is verſchillende, doordien zy zeer zwart getekend is, en ſchynt my toe het wyfje te zyn.

N. N. Beide de zyden van dit vreemde Nacht-Uiltje zyn donker-bruinachtig-rood, met eene vaale tekening, en twee witte vlakjes op de voorvleugels.

O. O. Verbeeldt een zeer ongemeene ſoort der Beer-Rups-Uil: de voorvleugels zyn aan beide zyden licht-bruin, met eene geelachtig witte tekening. De achtervleugels zyn ſchoon licht-geel met zwarte vlakken, die in 't midden een ſchoone donker-blaauwe weêrſchyn hebben.

P. P. Geeft ons een vreemde bruine Paauw-Oog, Onruſt- of Pylſtaart-Uil.

Q. Q. Is een klein licht-graauw Dag-Kapelletje, met bruine vlakjes op de voorvlerkjes.

R. R. Vertoont een zeer vreemde ſoort van het *Weeskind*, of *Amſterdamſche Wapen*, waar van op Tab. XL. en XLIX. andere vertoond zyn. De tekening der voorvleugels is verſchillend, en het rood der achtervleugels, op de onderzyde, is veel flaauwer. Daar zyn oneindige diergelyke ſpeelingen in de Natuur, welke daarom toch geene wezendlyke verandering van ſoort te kennen geeven.

TABULA QUINQUAGESIMA ET SECUNDA.

Lit. A. num. 1. 2. 3. 4. Metamorphoſis vulgaris Phalænæ albæ, cujus Eruca in Salice habitat.

Lit. B. num. 1. 2. 3. 4. Metamorphoſis Phalænæ argenteo albæ, majoris, quam Belgæ *de Verziender* vocant.

Lit. C. num. 1. 2. 3. 4. Hæc & binæ ſequentes ſpecies paſſim apud harum rerum cultores nomen a Beta habent; ſed perperam. Etenim iſtius generis nonnullæ Gramine veſcuntur, aliæ in malo Cydonia & Pruno habitant. Tres illæ differentes ſpecies pro pabulo Gramen habent & idcirco Gramineæ vocandæ. Color eſt plus minus flaveſcens, lineis transverſis, rufis & maculis albis in alis anticis.

Lit. D. num. 1. 2. 3. 4. 5. Hujus color rufus aliquantum diverſus eſt & flavedo ſaturatior. Quandoque ex Nympha ejus, loco Phalænæ, Muſca, quæ num. 5. exhibetur, prodit: cujus rei rationem in Prolegomenis expoſuimus.

Lit. E. num. 1. 2. 3. 4. Hæc paulo languidius flaveſcit.

Lit. F. num. 1. 2. 3. 4. Tabula priore iſtius generis rariorem ſpeciem exhibuimus. Hoc loco tradimus metamorphoſin Erucæ urſinæ vulgaris, paſſim notæ. Lacinia hiſpida, de extremo Nymphæ propendens, exuvias Erucæ repræſentat.

TABULA QUINQUAGESIMA ET TERTIA.

Lit. A. 1. B. 2. C. 2. D. 3. Metamorphoſis alius ſpeciei Phalænæ, quæ merito *Betæ* attribuitur. Rufo colore eſt, ſubnigris figuris & albis guttis in alis anticis. B. num. 2. monſtrat folliculum luteum, cauliculo *Betæ* affixum. C. num. 2. Nympha ex iſto folliculo protracta.

Lit. E. 4. F. 5. G. 6. Metamorphoſis Phalænæ, *Pylſtaart* dictæ, Tiliæ arboris, in qua Eruca ejus habitat. Nomen *Pylſtaart* inde ductum eſt, quod prope omnes ejus generis Erucæ, ad extremum corporis, particulam gerant extantem, cuſpidatam, quaſi aculeum, quo tamen, utpote molli & flexili, pungere nequeunt. Cunctæ quoque ſpecies Phalænarum, quæ ex iſtis Erucis naſcuntur, alias ſub nomine *Inquietarum* veniunt; quoniam perraro quieſcunt, ſed motu fere perpetuo gaudent.

Lit. H. 7. I. 8. K. 9. Hæc Phalænæ *Inquietæ* ſpecies *Elephas* vocatur, quippe ex Eruca naſcens, quæ caput ſuum, inſtar proboſcidis Elephanti, longum emittere poteſt.

Lit. L. 10. M. 11. *Inqüietæ* ſpecies, Elephas verſicolor appellata, quia ex fuſco variis coloribus picta eſt.

Lit. N. 12. O. 13. P. 14. P. 15. *Inquietæ* ſpecies a Liguſtro nominata, olim valde rara, nunc pas-

TWEE-EN-VYFTIGSTE TAFEREEL.

A. 1. 2. 3. 4. Toont de verandering van het gemeene witte Uiltje, waar van de Rups zig op de Willige-boomen geneert.

B. 1. 2. 3. 4. De verandering der wat grooter witte en zilver glanzige Uil, de Verziender genoemd.

C. 1. 2. 3. 4. Deze, gelyk mede de twee volgende ſoorten, worden dikwils by de Liefhebbers Riet-Uilen genoemd; echter is dit zeer verkeerd, alzoo zig eenige der Rupſen van deze ſoort in het Gras, andere op de Quee- en Pruimboomen ophouden. Alle deze drie verſchillende ſoorten neemen het gras tot haar voedzel, en zyn dus Gras-Uilen. De kleur is min of meer geel, met rosſche dwarsſtreepen en witte vlakjes op de voorvleugels.

D. 1. 2. 3. 4. 5. De rosſche tekening van deze is wat verſchillende, en de kleur wat hooger-geel. Somtyds gebeurt het, dat 'er, in plaats van een Uil, een zoodanige Vlieg, als by N. 5. verbeeldt is, uit de Nimf voortkomt: de reden hier van hebben wy, in het begin. dezer beſchryvinge, reeds bygebragt.

E. 1. 2. 3. 4. Deze is wat flaauwer geel.

F. 1. 2. 3. 4. Op de voorige Tab. hebben wy een vreemde dezer ſoort vertoont; hier volgt nu de vorm-verwisſeling der gemeene Beer-Rups; het ruige vlokje, achter aan het lyf van de Nimf, is de oude afgeſchoove huit der Rups.

DRIE-EN-VYFTIGSTE TAFEREEL.

A. 1. B. 2. C. 2. D. 3. Verbeeldt wederom de verandering eener andere ſoort van de waare Riet-Uil; deze is donker-roſchachtig, met zwartachtige tekening en witte vlakjes op de voorvleugels. B. N. 2. verbeeldt het geele Spinſel, aan een ſtukje Riet vaſtgehecht; en C. N. 2. de Nimf uit het voornoemde Spinſel.

E. 4. F. 5. G. 6. Is de verandering der *Linden* Pylſtaart, op welke boomen deze Rups zich geneert; het woord van Pylſtaart wordt ontleent, daar van, dat alle deze ſoorten van Rupſen achter op het lyf een ſpits-uitloopende punt hebben, met welke zy echter, als zwak en buigzaam zynde, geen kwaad doen. Alle deze ſoorten van Nacht-Kapellen, hier uit voortkomende, zyn ook bekend met den naam van Onruſt, om dat zy niet lang ſtil zitten en in geduurige beweging zyn.

H. 7. I. 8. K. 9. Deze is genoemd de Olifant-Onruſt, vermits de Rups haaren kop zeer lang, en gelyk een Olifants-ſnuit kan uitſteeken.

L. 10. M. 11. Die hier voorkomt is genoemd de Bonte-Olifant-Onruſt, als trekkende de kleuren dezer Kapel meer naar 't bruin of bontkleurige.

N. 12. O. 13. P. 14. P. 15. Deze is de Liguſter-Onruſt; zynde een ſoort welke voorheen zeer raar, doch nu genoeg bekend

paſſim nota. Veſpa major, femella, alis quaternis, cauda tripili, aculeata, quæ ſub lit. P. num. 15. depicta eſt, quandoque ex hujus Phalænæ Nympha naſcitur; tametſi ceterum communiter in ligno arborum habitat.

Lit. Q. 16. R. 17. R. 18. Venuſtiſſima omnium *Inquietarum*, quæ apud nos occurrunt. Eruca plerumque ſub terra habitat in agris frumento conſitis, quo fit, ut rarius inveniatur. Veſcitur ibi Convolvulo majore. Inſectorum curioſis Mirabilis Peruviana audit. Ichneumon ad R. Num. 18. delineatus, caſu, ex hujus ſpeciei Nympha, in quam ovulum ejus depoſitum fuerat, prodiiſſe viſus eſt.

Lit. S. 19. T. 20. V. 21. V. 22. Phalænæ inquietæ ſpecies, cui nomen eſt *denticulatæ*; quia margines alarum velut in denticulos & lacinias excurrunt: quod nihilominus cum multis aliis commune habet.

TABULA QUINQUAGESIMA ET QUARTA.

Hac & duabus ſequentibus Tabulis nonnullæ denuo exoticæ Phalænarum *Inquietarum* ſpecies repræſentantur, quas maximam partem Indiis Orientalibus & Occidentalibus ortum ſuum debere credibile eſt.

Num. 1. & 2. Facies ſupina dilute cinereo griſea eſt, figuris obſcurioribus picta. Alæ poſticæ, parte anteriore, in confinio anticarum, rufæ ſunt, nec ceterum aliquid ſingulare habent. Prona facies flava eſt, ex fuſco adumbrata.

Num. 3. & 4. Superne in totum dilutus viror renitet, ſed ſordide rubris figuris variatus, magnisque ejusdem coloris maculis in anteriore ſede alarum poſticarum. Inferne color ex ſubflavo dilute fuſcus eſt, tæniis obſcurioribus diſtinctus.

Num. 5. & 6. Supra ſubfuſcus vel dilute griſeus color eſt. Alæ nigris maculis & multis figuris ornatæ. Alæ poſticæ anterius ſature rubræ. Anticæ infra, prope corpus, quoque rubent, ceterum griſeæ ex gilvo adumbrantur: poſticæ, griſeo tinctæ, limbo carnei coloris cinguntur.

Num. 7. 8. & 9. Eruca dilute griſea, nigris lineis. Phalæna diluto malini floris colore ſuffuſa, griſeis figuris ornatur, quæ tamen in alis poſticis nigræ ſunt. Corpus anteriore parte dilute cinereum, deinceps rubris nigrisque faſciis decorum. Prona facie alæ anticæ dilute fuſcæ, duabus tæniis nigris in medio, & obſcure fuſco limbo in ambitu variantur: poſticæ, pallide rufæ, nigris quoque tæniis & fuſca fimbria diſtinguuntur.

Num. 10. 11. & 12. Eruca a latere fuſca, maculis nigris, tæniis duabus dilute griſeis & nigris per dorſum protenſis. Papilio ſupina facie fuſcus, ex obſcure gilvo inumbratus: prona ſimpliciter ſature griſeus, alis poſticis paulo dilutioribus.

Num. 13. 14. & 15. Eruca griſeo fuſca, nigris maculis. Papilionis alæ anticæ & pars poſterior corporis gramineo virore, maculisque nigris, ornantur: poſticæ ſature flavæ, maculis nigris anterius & lateraliter. Prona facies ſordide flava, ſtriis ductibusque rubris, alis anticis, ad extrema, macula ſingulis lata, ſordide virente, notatis.

Num. 16.

bekend is. De groote vier-vleugelige wyfjes een fraaije Staart-Weſp, welke by P. N. 15. verbeeldt is, komt ſomtyds ook uit de Nimf van deze Onruſt voort, hoewel zy anders zig doorgaans in het hout der boomen ophoudt.

Q. 16. R. 17. R. 18. Is een der ſchoonſte Onruſten, welke wy hier te land hebben; de Rups onthoudt zig meeſt onder den grond in de Koornlanden, 't geen hem zeldzaam maakt, aldaar geneert hy zich met de gemeene Veld-winde *Convolvulus major*; de Liefhebbers geven hem den naam van *Merveille de Peru*. Deze kleinder Staart-Weſp, by R. N. 18, is, even gelyk de voorige, toevallig uit een der Nimfen van dit ſoort voortgekomen, vermits een zodanige Weſp deszelfs Eieren daar in gelegd had.

S. 19. T. 20. V. 21. V. 22. Verbeeldt de gehakkelde-Pylſtaart of Onruſt, dus genoemd, om dat de vleugels aan de kanten als uitgeſneeden zyn; deze eigenſchap heeft hy echter met meer andere gemeen.

VIER-EN-VYFTIGSTE TAFEREEL.

Deze, benevens de twee volgende Tab., vertoonen nu wederom eenige Uitlandſche Onruſten of Pylſtaart-Uilen, welke waarſchynlyk meeſt haaren oorſprong aan Ooſt- en Weſt-Indiën verſchuldigd zyn.

N. 1. 2. De bovenzyde is licht-aſchgraauw met wat donkerder tekening, de achtervlerken zyn eveneens; doch boven aan, by de voorvleugels, roſchkleurig. De onderzyde is geel, met bruine tekening.

N. 3. 4. Dezer boven zyde is zeer mooi licht-groen, doch met een vuil-roode tekening, en groote roode vlakken op de achtervleugels. De onderzyde is geelachtig-lichtbruin met donkerder tekening.

N. 5. 6. Is van boven bruinachtig of licht-graauw; de vlerken zyn verſierd met zwarte vlakken en vaale tekening; de achtervleugels zyn boven aan donker-rood. De voorvleugels zyn op de onderzyde, dicht by 't lyf, mede rood, verder graauw met vaale tekening. De achtervlerken hebben een graauwe-grondkleur, met eenen vleeſchkleurigen rand.

Num. 7. 8. 9. De Rups dezer Onruſt is licht-graauw met zwarte ſtreepjes. De Kapel is licht-appelbloeiſemkleurig met eene graauwe tekening; deze tekening is op de achtervleugels zwart; 't lyf, boven aan licht-aſchkleur; verder rood en zwart geſtreept. De voorvleugels zyn van onderen lichtbruin, met twee zwarte ſtreepen in 't midden, en wat donkerder-bruine kant. De achtervlerken zyn flaauw-roſchkleurig, mede met zwarte ſtreepen en eenen bruinen-rand.

N. 10. 11. 12. Deze Rups is ter zyde bruin met zwarte vlakjes; op den rug loopen twee licht-graauwe en zwarte ſtreepen. De bovenzyde der Kapel is bruin, met donkervaale ſchaduw. De onderzyde is enkel donker-graauw; de achtervleugels wat lichter.

N. 13. 14. 15. De Rups is graauw-bruin met zwarte vlakjes. De voorvleugels, en het achterlyf, zyn ſchoon grasgroen, met zwarte gevlakte tekening; de ondervleugels hoog-geel met zwarte boven- en zy-vlakken. De onderzyde dezer Kapel is vuil-geel met eene roode ſtreepige tekening, hebbende de voorvleugels aan hun einde elk een breede vuil-groene vlak.

N. 16.

Num. 16. & 17. Alæ anticæ, facie ſupina, ex rufo ſordide flavæ, lituris rufis pictæ; prona dilute cinereo griſeæ, obſcurioribus maculis obumbratæ. Poſticæ ſupra obſcurius, infra dilutius fuſcæ, ex gilvo nigro ſtriatæ.

TABULA QUINQUAGESIMA ET QUINTA.

NUM. 1. & 2. Species haud vulgaris noſtratium Phalænarum *Elephantum*. Alæ anticæ facie ſuperna vireſcentes, virore obſcuriore obumbrantur; inferna ſature fuſcæ ſunt: poſticæ ſupra, anterius nigræ, deinceps rubræ; infra totæ rubræ.

Num. 3. & 4. Phalæna *Elephas* verſicolor, rara, alis anticis dilute griſeis, ex nigro maculatis; poſticis nigris, dilute rubellis & griſeis. Prona facies fere tota ex dilute rufo rubet, maculis gilvo nigris, & trium liturarum, quæ oras alarum anticarum ornant, media heic ex ſubflavo fuſca eſt.

Num. 5. & 6. Hæc a Phalænis *Inquietis* denuo aliquantum diſcrepat. Facies ſupina ex dilute ſubfuſco griſea, maculis nigris: prona obſcure cinerea, maculis helvis.

Num. 7. 8. & 9. Eruca flaveſcens, lituris nigris, aculeo ad caudam caret: quod, etſi rarum, pluribus tamen aliis hujus generis commune eſt. Facies ſupina corporis & alarum anticarum Phalænæ, obſcure virens, nigris figuris variatur: alæ poſticæ ſature flavæ, ex nigro maculatæ. Prona facie alæ anticæ ſordide vireſcunt, purpureo rubris ſtriis & maculis; poſticæ ex dilute cinereo griſeæ, maculis rubris.

Num. 10. 11. & 12. Eruca ſubflava lituris & maculis nigris. Corpus ſuperne dilute viret, uti & alæ anticæ, quas nigræ lineæ & maculæ, itemque ex fuſco griſeæ tæniolæ tum curvæ, tum rectæ variegant. Poſticæ alæ nigræ, cærulæ & ex rufo fuſcæ, prope corpus quaſi flaveſcunt. Facie inferna alæ anticæ quoque virides, purpureo rubris faſciis, latis, minutisque maculis & nigris lineolis ornantur: poſticæ ſordide griſeæ, maculis rubris.

Num. 13. 14. & 15 Eruca ex dilute rufo unicolor. Phalæna, quæ *Elephantis* vel Phalænæ *Inquietæ* Liguſtri ſpecies eſſe videtur, ſupina facie ſimpliciter rufa, maculis latis, nigris. Prona facie alæ anticæ ſordide vireſcentes, lineis transverſis, fuſcis: poſticæ ex dilute griſeo rubræ, ſimilibus lineis transverſis, fuſcis.

Num. 16. & 17. Alæ anticæ dilute fuſcæ, lineis nigris, medio maculam ſingulæ transverſam, ruforubram, ocello nigro decoram monſtrant: poſticæ diluta flavedine nitent. Alæ inferna facie ſpadiceæ.

Num. 18. & 19. *Inquieta* alis anticis ſupra rufo griſeis, ex nigro ſtriatis; poſticis anterius nigris, deinceps eleganter rubris. Infra alæ anticæ rufæ, poſticæ rufo griſeæ, ambæ nigris punctis ornatæ.

N. 16. 17. De voorvleugels zyn hier, op de bovenzyde, vuilachtig hoog-geel, met een roſche ſtreepachtige tekening, aan de onderzyde zyn dezelven aſch-graauw, met wat donkerder ſchaduwachtige vlakken. De achtervleugels zyn boven wat donkerder licht-bruin, dan aan de onderzyde, met vaal-zwart getekent.

VYF-EN-VYFTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. IS een vreemde ſoort onzer Olifant-Onruſt. De bovenzyde der voorvleugels zyn groenachtig, met donkerder ſchaduwe, en de onderzyden derzelve zyn donker-bruin. De achtervlerken zyn aan de bovenzyden, boven aan, zwart, en verder rood; van onderen zyn dezelven geheel rood.

N. 3. 4. Verbeeldt een vreemde bonte Olifant-Onruſt. De voorvlerken zyn licht-grys, met zwarte vlakken. De achtervlerken zwart, licht-rood en grys. De onderzyde is byna geheel licht-roſch-rood, met vaal-zwarte vlakken; de onderſte middelſtreep, op de voorvleugels, is hier geelachtig-bruin.

N. 5. 6. Is wederom een weinig verſchillende van dezelfde ſoort Onruſten. De grondkleur der bovenzyde is licht bruinachtig-graauw met zwarte vlakken. De onderzyde is donker-aſchkleurig, met vaale vlakken.

N. 7. 8. 9. De Rups is geelachtig, met zwarte ſtreepjes, heeft geen doorn achter op de ſtaart, 't geen, hoewel zeer zeldzaam, echter in meer andere van deze ſoort, voorkomt. Het bovenlyf, en de voorvleugels dezer Onruſt is donker-groen, met zwarte tekening. De achtervlerken zyn hoog-geel, met zwart. Aan de onderzyde zyn de voorvleugels flaauw-vuil-groen, met paarſchachtige-roode ſtreepen en vlakjes, de achtervleugels zyn hier licht-aſch-graauw, met roode vlakjes.

N. 10. 11. 12. Deze Rups is geelachtig, met zwarte ſtreepen en vlakken. Het bovenlyf, zoo mede de voorvleugels, is wat lichter-groen, de laatſte zyn met zwarte ſtreepjes en vlakjes, en met bruin-roſch-graauwe, zoo krom- als regte-ſtreepige banden, getekent. De achtervleugels zyn zwart, blaauw, en roſch-bruin, hebbende by 't lyf iets geels. Aan de onderzyde zyn de voorvleugels mede van eene groene grondkleur, doch met breede paarſch-roode ſtreepen, en diergelyke kleine vlakjes en zwarte ſtreepjes. De achtervleugels zyn hier vuil-graauw of grys, met roode vlakjes.

N. 13. 14. 15. Deze Rups is egaal licht-roſchkleurig. De Kapel, welke een ſoort van Olifant, of liever Liguſter-Onruſt ſchynt te zyn, is op de bovenzyde alleen rozenkleurig, met breede zwarte vlakken. De voorvleugels, op de onderzyde, zyn flaauw naar 't vuil-groen hellende, met bruine dwarsſtreepen. De achtervlerken zyn licht-graauwachtig-rood, mede met bruine dwarsſtreepen.

N. 16. 17. De voorvleugels van deze zyn licht-bruin, met zwarte ſtreepen; in 't midden derzelve zyn, op elk, een rooſch-roode dwarsſtaande vlak, met een zwart oogje. De achtervleugels zyn ſchoon-licht geel. De onderzyde der vleugels is kaſtanje-bruin.

N. 18. 19. Op de bovenzyde heeft deze Onruſt roſch-gryze voorvleugels, met zwarte ſtreepen; de achtervleugels zyn hier bovenaan zwart, en verder ſchoon-rood. De onderzyde heeft graauw-roſche voor-, en roſch-gryze achtervleugels, beide met fyne zwarte ſtipjes.

TABULA QUINQUAGESIMA ET SEXTA.

NUM. 1. & 2. Major ſpecies alis anticis griſeo fuſcis, faſciis nigris & dilute flavis; poſticis dilute flavis, maculis faſciatis griſeis. Prona facies dilute flava, ex nigro & griſeo maculata.

Num. 3. 4. & 5. Spinoſa Eruca, nigra, faſciis luteis. *Inquietæ* facies ſuperna ex rufo carnea, maculis ſtriatis gilvo nigris. *Alæ* anticæ infra quoque rufo carnei, ſed dilutioris coloris, maculis nubiloſis, decurrente juxta oras faſcia dilute flava, punctis nigris: poſticæ hac facie dilute flavæ, nigris punctis & lineis.

Num. 6. 7. & 8. Eruca aculeo carens, dilute cinerea, quaſi albeſcens. Phalæna *Inquieta* utrinque obſcure carneo griſea, maculis ſaturatioribus, velut umbrantibus. Corpus ſuperne, anterius, dilute flavum, poſterius nigrum, maculis dilute flavis & purpureo rubris.

Num. 9. 10. & 11. Eruca aculeata rufa vel obſcuro carnis colore, maculis prope rotundis, paulo dilutius coloratis. Phalænæ *Inquietæ* alæ anticæ, ſuperne, diluto graminis virore decoræ, in medio maculam ex ſubfuſco rufam monſtrant: poſticæ cæruleæ ſunt, inde aliquantum nigræ, porroque vireſcentes. Corpus anterius griſeum, deinceps gramineum. Alæ anticæ inferne flavæ, prope corpus magnam gerunt maculam, angulatam, cærulam, guttula alba diſtinctam, aliamque minorem ad apices, itidem cæruleam. Alæ poſticæ, æque ac corpus flavæ, faſciis fuſcis ornantur.

Num. 12. 13. & 14. Eruca aculeo carens dilute griſea vel potius pallide vireſcens, maculis albis. *Inquieta* ſuperne dilute fuſca, maculis gilvo nigris, apicibus alarum anticarum quoque nigris, anterius albis. Prona facies ſubviridis, oris gilvo fuſcis & nigris punctis.

TABULA QUINQUAGESIMA ET SEPTIMA.

Species, quæ hac tabula exhibentur, denuo permultum diſcrepant ab illis, quarum nos contemplatio hucusque detinuit. Prima certe magnitudine præcellit inter omnes, quæ in elegantiſſimo hoc animantium ordine unquam detectæ ſunt. Ejus antennæ plumatiles jubent referre eam ad communiter receptam claſſem Phalænarum; tametſi ob diverſas & inter ſe pugnantes obſervationes multum dubito, utrum illa nota characteriſtica ad differentem Papilionum indolem determinandam plene ac conſtanter ſufficiat.

Num. 1. 2. & 3. Eruca grandis, aculeata, ſubrufa, leviter variegata, articulo caudæ proximo nigro. Phalæna elegantiſſima, ſupra ex ſubfuſco rubra, medio alarum quaternas veluti vitreas, pellucidas, trigonas oſtentat areolas. Prope corpus, alæ anticæ duabus tæniolis albeſcentibus,

ZES-EN-VYFTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. DE voorvleugels dezer groote ſoort zyn graauwbruin, met zwarte en licht-geele ſtreepjes. De achtervleugels zyn licht-geel, met graauwe bandachtige vlakken. Aan de onderzyde zyn dezelve licht-geel, en zwart en graauw gevlakt.

N. 3. 4. 5. De gedoornde Rups is zwart, met geele banden. De bovenzyde der Onruſt is roſch-vleeſchkleurig, met vaal-zwarte ſtreepvlakken. De voorvleugels zyn hier aan de onderzyde mede, doch wat lichter, roſch-vleeſchkleurig, met ſchaduwachtige vlakken, naar het einde derzelve loopt een licht-geele band, met zwarte ſtipjes. De achtervleugels zyn hier licht-geel, met zwarte ſtipjes en ſtreepen.

N. 6. 7. 8. Deze ongedoornde Rups is licht-aſchkleurig of witachtig. De Onruſt is aan beide zyden donker-vleeſchkleurig-graauw, met donkerder ſchaduwachtige vlakken. Op de bovenzyde is het voorlyf licht-geel, verder zwart, met licht-geele en paarſch-roode vlakken.

N. 9. 10. 11. De hier wederom gedoornde Rups is roſch- of donker-vleeſchkleurig, met byna ronde wat ligterkleurige vlakken. Derzelve Onruſt is op de bovenzyde verſierd met licht-grasgroenkleurige voorvleugels, welke in derzelve midden een bruinachtige roſſche vlak hebben. De achtervleugels zyn blaauw, met zwart en verder groenachtig. Het Lyf is bovenaan graauw, verder grasgroen. De onderzyde heeft geele voorvleugels, die by 't lyf een groote blaauwe hoekige vlak hebben, in welke een rond wit vlakje is; verder hebben zy aan de punten ook een blaauw vlakje, in de achtervleugels, die mede met het lyf geel zyn, verſierd met bruine banden.

N. 12. 13. 14. De ongedoornde Rups is hier licht-graauw of liever flaauw-groenachtig, met witte vlakken. De bovenzyde der Onruſt-Kapel is licht-bruin, met vaal-zwarte vlakken, de punten der voorvleugels zyn ook zwart bovenaan met wit. De onderzyde is groenachtig, met vaal-bruine randen en zwarte ſtipjes.

ZEVEN-EN-VYFTIGSTE TAFEREEL.

DE ſoorten, welke op deze Plaat verbeeldt worden, zyn wederom zeer verſchillende met die, waar mede wy ons even te vooren hebben opgehouden. De eerſtvolgende is de grootſte, welke my onder de geheele Bende van deze ſchoone Schepzelen bekend is; haare gevederde voelhoorns, of ſprieten, brengen dezelve tot de algemeene aangenomene verdeeling der Nacht-Kapellen, alhoewel het my, uit verſcheide tegenſtrydige gevallen, vry twyfelachtig voorkomt, of dit onderſcheiden kenmerk proef houdt, ter bepalinge van deze verſchillende geäartheid.

N. 1. 2. 3. De kleur dezer doornachtige en groote Rups is roſchachtig, met flaauwe tekening, achter by den ſtaart is een lidt zwart. De bovenzyde dezer ſchoone Uil is bruinachtig-rood; in 't midden der vleugels zyn als vier glaze drie-hoekige doorzichtige vakjes. By 't lyf der Kapel, op de voorvleugels, zyn twee witachtige ſtreepen, die aan de binnenzyde eenen zwarten kant hebben; wat verder loopt ter weêrzyden een diergelyke over alle vier de vleugels. De

ſcentibus, ora interiore nigris, pictæ ſunt, ſimilesque duæ per utriusque paris alarum latera decurrunt. Oræ alarum ex ſubfuſco flavicant, quæ flavedo in alis anticis, interius, ex nigro veluti obumbrata eſt. Prona facies a ſupina admodum differt. Alæ anticæ, magnam partem ex ſubflavo fuſcæ, inde in obſcure fuſcum vergunt, tum undulata quaſi tænia, alba diſtinguuntur ac porro verſus oras rufulo colore, quem gilvo nigræ figuræ variant, ſuffunduntur. Alæ poſticæ ſimiliter, ſed ſaturatius, atque in medio magis fuſco colore, tinctæ. Venuſtus Papilio ex China oriundus vulgo Tranſparens aut Specularis appellatur.

Num. 4. 5. & 6. Eruca magis, quam prior, griſea, dilute fuſcis figuris picta, tota quanta diverſa a ſimili ſpecie, quam *Meriana* inter inſecta Surinamenſia, Tab. LII. exhibuit; tametſi etiam Papilio, ex ea proveniens, aliquantum differat. Medium hujus Papilionis ex griſeo fuſcum eſt: alæ anticæ anterius, prope corpus, quatuor maculis albidis opacis, ornatæ: porro utrumque alarum par quaternis maculis diaphanis, glaciei Mariæ æmulis, quæ baſi ſua tractui anguſto, albo, velut undulato innituntur, conſpicuum eſt: tractui huic ſe adjungit exterius area rufi coloris, quam tractus ambit flaveſcens, nigris maculis, pyramidatis decorus, ac dein, faſciæ in modum, univerſo apparatui circumductus: hæc faſcia, in alis poſticis, ex nigro maculata eſt. Oras alarum denique ambit fimbria griſeo fuſca. Facie prona nihil diverſi occurrit, niſi quod duæ modo maculæ albeſcentes, prope corpus, in alis anticis compareant. Americana eſt pulcherrima hæc Phalæna, *Specularis* minor dicta.

Num. 7. 8. & 9. Varietatem hujus ſpeciei, colore tamen & pictura paululum diſcrepantem, Tab. XXXIX. num. 12. 13. & 14. ſupra deſcripſimus. Eruca pallide fuſca eſt, obſcurioribus figuris & nigris maculis ſtriisque. Phalæna utrinque concolor, dilute fuſca & alba, nigris, valde irregularibus figuris picta. Corpus utraque facie ſaturate fuſcum.

Num. 10. & 11. Phalænula rarior, utraque facie concolor, ex dilute ſubfuſco lutea, maculis albis ac nigra adumbratione.

Num. 12. & 13. Venuſtiſſimum animalculum, quoque utrinque concolor, dilutiſſime rubellum, guttis dilute flavis, quo etiam colore apices alarum anticarum & univerſum corpus decorantur. Locus natalis India Orientalis.

Num. 14. & 15. Papiliunculus diurnus, ſupra & infra niger, maculis dilute flavis. Et hic & ſequens Americani ſunt.

Num. 16. & 17. Papilio diurnus pariter niger, maculis tamen dilute aurantiis.

Num. 18. & 19. Murini coloris Papilio, maculis albis, magnis parvis, nigro ſingulis limbo, tenui cinctis. Alas quoque nigra ambit fimbriola. Oblongæ duæ maculæ, aurantii coloris, alas anticas, facie ſupina, prope corpus diſtinguunt.

kanten der vleugels zyn bruinachtig-geel, op de voorvleugels licht, als een zwarte ſchaduw tegen deze geele kant. De onderzyde verſchilt merkelyk met de bovenzyde. De voorvleugels zyn voor een groot gedeelte geelachtig-bruin, verder donkerder, waar tegen weêr een golfachtige witte tekening; en verder naar het eind der vleugels volgt een roſchachtige grondkleur, met een vaal-zwarte tekening. De achtervleugels zyn eveneens, doch deze kleuren zyn hier hooger en in 't midden bruiner. Deze ſchoone Kapel is uit China. Men noemt hem de groote Tranſpirant of Spiegeldrager.

N. 4. 5. 6. Deze Rups is veel roſchkleuriger, dan de voorgaande, verſierd met licht-bruine tekening; en verſchilt in allen deelen, met eene zelfde ſoort, welke ons *Merian*, in haare Surinaamſche Inſecten Tab. LII. opgeeſt, merkelyk; hoewel 'er in de Kapel, daar uit voortkomende, eenige weinige verandering te vinden is. De middelſte grondkleur dezer Kapel is graauw-bruin; vooraan by het lyf, op de voorvleugels, ſtaan vier ondoorſchynende witachtige vlakken; verder op de voor- en achtervleugels ziet men vier doorzichtige, en als dun-moskoviſch glasachtige plekken, die met haar grondſtuk (*baſis*,) op een ſmalle witte en golfachtige ſtreek ruſten. Hier tegen aan ſchiet een roſchachtige, tegen een geelachtige kleur, op welke zich zwart-puntig uitlopende vlakken vertoonen. Deze geelachtige kleur maakt weêr wat verder als een rand op zich zelven; op de achtervleugels zyn daar weêr zwarte vlakjes in, en deze rand word rondom, zynde de kanten der vleugels, door eenen graauw-bruinen rand beſlooten. De onderzyde is in allen deelen eveneens; alleen ſtaan hier, dicht by 't lyf en op de voorvleugels, maar twee witachtige vlakken. De ſchoone Nacht-Kapel word de kleine Spiegeldrager genaamd, en is uit Weſt-Indiën.

N. 7. 8. 9. By onze voorige Tab. XXXIX. Num. 12. 13. en 14. hebben wy een diergelyke, doch in kleur en tekening een weinig verſchillende, van dit ſoort beſchreven. De kleur dezer Rups is flaauw of zeer licht-bruin, met bruiner vlakjes en zwarte ſtreepige vlakken. De kleur dezer Nacht-Kapel is hier aan beide zyden eveneens, namentlyk, licht-bruin en wit, waar over zich een zwarte en zeer wilde tekening verſpreidt. Het lyf is, zoo onder als boven, donker-bruin.

N. 10. 11. De beide zyden van dit vreemde Nacht-Kapelletje zyn in kleur egaal, namentlyk, licht-bruinachtig-geel, met witte vlakken en zwarte tekening.

N. 12. 13. Gelyk mede dit overſierlyke Diertje, welks geheele grondkleur flaauw- of liever heel licht-rood is. De ronde vlakjes en de punten der voorvleugeltjes zyn daar en tegen, met het geheele lyf van het diertje, ſchoon lichtgeel. Het zelve is uit Ooſt-Indiën.

N. 14. 15. Dit kleine Dag-Kapelletje is, zoo boven als onder, zwart met licht-geele vlakken. Dit en de volgende, zyn uit Weſt-Indiën.

N. 16. 17. Dit Dag-Kapelletje is mede zwart, doch de vlakjes zyn licht-oranjekleurig.

N. 18. 19. De kleur van dit beeſtje is muis-vaalkleurig, met witte vlakken, welke elk, zoo klein als groot, gelyk mede de randen der vleugels, door een zwart ſmal randje omtrokken zyn. De twee langwerpige vlakjes op de bovenzyde, ter zyden het lyf, zyn oranjekleurig.

TABULA QUINQUAGESIMA ET OCTAVA.

NUM. 1. 2. & 3. Cum Tab. XXV. ſpeciem huic ſimilem propoſuerimus, denuo nunc varietatem ejus exhibemus illi geminam, quæ apud *Merianam* depicta invenitur. Eruca non multum differt, paulo dilutiore tantum colore, griſeo fuſco tincta. Elegantiſſima Phalæna maximam partem, ſuperne, ex citrino flava, umbrantibus velut tæniis rufis, quibus albæ faſciolæ aſſociatæ ſunt, ornatur. Medio cujusque alæ ovata macula, pellucida habetur, quam, in alis anticis, latus primum annulus ex rufo fuſcus, huncque alius anguſtior, niger ambit: in poſticis autem bini hi annuli, interpoſito tertio, luteo, quem haphe format, diſtinguuntur. Longe alia eſt prona facies. Media eaque maxima pars ex dilute albido rufa eſt, gilvis lineis transverſis obducta; circumferentia alarum fuſca; maculæ ovatæ, præter memoratos annulos faciei ſupinæ, alio inſuper tenui, luteo gaudent. Idem, quod priores, nomen *Specularis* gerit.

Num. 4. & 5. Concolor utraque facie Phalæna, languide flava, quatuor ocellis, medio rufis, annulo primum dilute flavo, tum altero rufo cinctis. Chordæ oræque alarum quoque pallide rufæ. Corpus ſuperne flavum, nigris faſciolis; inferne totum nigrum.

Num. 6. & 7. Hujus & color & adumbratio ſimilis eſt. Alæ ſupra, prope corpus, etiam rufæ ſunt: infra ſparſim aliquid ſaturate flavi immixtum eſt.

Num. 8. 9. & 10. *Tranſparens* aut *Specularis* iſta major ab illis denuo, quas Tabula ſuperiore exhibuimus, diſcrepat. Eruca inuſitatæ magnitudinis eſt, ex flaveſcente rufa, valde ſpinoſa. Phalæna ſupra ex ſubfuſco rubra, ſaturatius rubris figuris picta, ſeriem lunularum contiguarum, albarum monſtrat, per alas utrasque deſcendentium; in medio quatuor areas pellucentes. Corpus utraque facie nigrum. Anterius, prope alarum anticarum apices, nigra cernitur macula, lunula alba ornata, tribusque inſuper faſciis griſeis ſtipata. Prona facies ejusdem fere coloris eſt: at quatuor areæ ſpeculares nigro margine includuntur, ſeriemque undulatam lunularum albarum, in alis poſticis, nigra veluti umbra relevat. Chinenſis eſt, ſed tamen & in Malacca invenitur.

Num. 11. 12. & 13. Eruca ſecundæ hujus ſpeciei Phalænæ *Specularis* Americanæ minoris, cujus varietatem Tabula præcedente num. 4. 5. & 6. dedimus, conformatione aliquanto ſimilior eſt illi, quam *Meriana* exhibet; at colore, qui in aurantium vergit, omni modo differt. Quocirca ſi nulla alia daretur diverſitas, certo videretur aſſerendum eſſe, id ex eo proficiſci, quod omnes, quas heic proponimus, exoticæ Erucæ, liquore ſpirituoſo perfuſæ, adeoque mortuæ, ad nos delatæ, nativos ſuos colores, pariter ac Piſcibus evenit, amiſerint. Hujus ſpeciei media area longe obſcurius ex griſeo fuſca eſt. Alæ anticæ haud ſecus, ac in ſuperiore, Tab. LVII. exhibita ſpecie, quatuor maculis, pellucidis, glaciei Mariæ æmulis, quæ tenui fimbria, griſea, undulata nituntur, ſuperbiunt. Fimbriæ huic adjacet faſcia pallide roſei coloris, quam porro alia ſuccingit, ex dilute fuſco rufula. Apices alarum anticarum aliquid nigræ picturæ habent. Oram

ACHT-EN-VYFTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. 3. OP Tab. XXV. een diergelyke ſoort als deze vertoond hebbende, geven wy 'er hier wederom eene, die zoo wel als de by *Meriaan* afgebeeldt, een verſchillende ſoort is. De Rups, als hier maar een weinig lichter van kleur, namentlyk graauw-bruin zynde, verſchilt weinig. De bovenzyde dezer ſchoone Nacht-Kapel is meerendeels geel-citroenkleurig, de ſchaduwachtige tekening is roſchkleurig, tuſſchen en tegens welke zich witte ſtreepen of banden vertoonen. In het midden, op elke vleugel, ziet men een ovaale vlak, welke doorſchynend is; om deze loopt, op de voorvleugels, eerſt een breede bruinrosſche, en daar na een ſmalle zwarte rand, en op de achtervleugels maakt de geele grondkleur tuſſchen den bruinrosſchen en zwarten rand, nog een rand. De onderzyde verſchilt merkelyk, het binnenſte en grootſte gedeelte is hier licht witachtig-roſchkleurig, hier over loopen vaale dwars ſtreepen; de rondom lopende rand der vleugels is bruin. De ovale vlakken hebben hier nog een ſmal geel randje meer, dan op de bovenzyde. Men noemt haar, even gelyk de voorige, *Spiegeldrager*.

N. 4. 5. Onder en boven is deze Nacht-Kapel eveneens. De kleur is flaauw-geel; de vier oog-vlakjes zyn in 't midden roſchkleurig, verder volgt een licht-geel randje en daarom een rosſche rand. De ſtreepen en kanten der vleugels zyn mede flaauw roſchkleurig. Het lyf is op de bovenzyde geel, met zwarte bandjes, en van onderen geheel zwart.

N. 6. 7. Deze heeft dezelfde kleur en tekening; op de bovenzyde, by 't lyf, zyn de vleugels mede roſchkleurig. De onderzyde heeft hier en daar eenige hoog-geele kleuren.

N. 8. 9. 10. Deze twede ſoort van groote *Tranſpirant* of *Spiegel-drager*, verſchilt wederom met die wy op de voorige Tab. verbeeldt hebben. De Rups, die ongemeen groot is, is geelachtig-roſchkleurig, en ſterk gedoorend. De kleur der bovenzyde is bruinachtig-rood, met nog donkerder-roode tekening. De nederwaarts loopende ſtreep, uit golfachtige vlakjes beſtaande, is wit; de vier middelvlakken zyn doorſchynend: het lyf is onder en boven zwart, en boven aan, naar de einden der voorvleugels, is een zwarte vlak, met een wit halfmaantje, nevens drie graauwe ſtreep-vlakken. De kleur der onderzyde verſchilt genoegſaam niets, doch hier ſtaan de vier doorſchynende vlakken in een zwart randje; de witte golfachtige en nederlopende vlakken ſtaan op de achtervleugels tegen een zwarte ſchaduw. Deze is uit China, doch zy valt ook in Malakka.

N. 11. 12. 13. De Rups dezer tweede ſoort van Weſt-Indiſche kleine *Spiegel-drager*, waar van op voorgaande Tafer. N. 4. 5. en 6. een verſchillende vertoond is, komt in gedaante iets meer met die van *Meriaan* overeen, doch de kleur, welke hier naar 't oranje trekt, verſchilt in allen opzigte. Waren 'er nu geene andere verſchillen, zekerlyk zou men denken, dat dit zyn oorſpronk nam daarvan, dat alle de hier verbeeldt wordende uitlandſche Rupſen ons in de Liquor, en dus dood, worden overgezonden, en naar welke zy, even gelyk de visſchen, hunne natuurlyke kleuren verliezen. De middelſte grondkleur dezer ſoort is veel donkerder en graauw-bruin, op de viervleugels ziet men, even als by de voorige op Tab. LVII. verbeelde ſoort, vier doorſchynende en als Moscoviſch-

Oram alarum poſticarum ſeries ornat macularum ſanguinei coloris, quas maculæ nigræ excipiunt. Ceterum per omnem alarum circumferentiam tenuis inſuper chordula, nigra decurrit. Prona facies haud multum abſimilis eſt.

TABULA QUINQUAGESIMA ET NONA.

NUM. 1. 2. & 3. Erucæ cauda aculeata, a Tilia, in qua habitat, denominatæ metamorphoſis jam ſupra Tab. LIII. exhibita. Cujus quidem erroris cauſa procul dubio hæc eſt, quod Eruca aliis coloribus heic depicta habeatur; quum tamen iſtiusmodi diverſitas ſoli vernationi ſit tribuenda.

Num. 4. 5. & 6. Metamorphoſis Phalænæ indigenæ, vulgaris, ocellis pavoninis decoræ, ex genere *Inquietarum*, quæ etiam a cauda aculeata nomen habent. Supra Tab. LI. rarior quædam hujus generis deſcripta eſt.

Num. 7. 8. 9. & 10. Metamorphoſis *Inquietæ laciniatæ*, quæ ſuperiore Tabula LIII. ſimili errore, jam tradita fuit.

Num. 11. Veſpa alis quaternis, aculeata, fuſca, ex nigro maculata.

Num. 12. & 13. *Ephebus Reginæ* dictus, indigena, Tab. XXXII. jam repræſentatus, multum tamen ab hoc diſcrepans; tametſi forſan diverſitas iſta naturæ luſui tantum debeatur. Qui mediam aream flavam circumdat, limbus latus heic nigerrimus eſt, maculis quibusdam minutis, albis, punctatis, nigro aſperſis varius. Is vero in ordinariis ſpeciebus cæruleis maculis decoratur.

Num. 14. & 15. Papilionis vulgaris, a Petroſelino denominati, ſpecies rarior. Alarum anticarum extrema ex obſcure fuſco rubent latoque limbo, gilvo fimbriantur. Prona facies quoque viridior eſt, quam in vulgari ſpecie.

Num. 16. & 17. Papilionis a Petroſelino dicti, vulgaris, femella. Tabula XXIII. duæ omni modo differentes hujus generis ſpecies habentur.

Num. 18. Phalæna mas, Gallis *Oculus Pavoninus* dicta, facie ſupina repræſentata, quæ & in Italiæ agro Romano occurrit: nec ita pridem peritus quidam iſtius ſtudii amator eam in noſtra Hollandia deprehendit. In Galliis frequens eſt circa Lutetias Pariſiorum. Dixeris propemodum hoc animalculum pro regione, qua naſcitur, aliis aliisque coloribus & ornamentis conſpicuum eſſe. Hujus haphe æqualiter fere ex griſeo rufa eſt, obſcurioribus maculis & figuris variegata. Qui medium occupant, ocelli nigri ſemicirculum rubrum, albo ſemicirculo oppoſitum pro annulo habent; nonnullis etiam nigrum cæruleo eleganter mixtum eſt.

Num. 19. & 20. Phalæna Americana, rarior, ſupra fuſca & dilute cinereo griſea, quatuor ocellis nigris, lunula alba decoris. Infra ſimilis ornatus, ſed color rufus dilutior & ſaturatior comparet.

Num. 21. & 22. Papiliunculus diurnus, utrinque luteus, nigris maculis.

Num. 23.

covifch-glasachtige vlakken, die op een ſmalle graauwe en golfachtige kant ruſten, hier tegen aan ſchiet een bleeken roozenkleurigen, en die wederom tegen eenen licht-bruinen roſchachtigen band; de punten der voorvleugels hebben eenige zwarte tekening, en de rand der achtervleugels een ry bloed-roode tegen zwarte aankomende vlakjes; verder loopt 'er om de kanten der vleugels nog een ſmalle zwarte ſtreep. De onderzyde verſchilt weinig met de bovenzyde.

NEGEN-EN-VYFTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. 3. Deze verandering der Linde-*Pylſtaart* is dezelfde, welke op Tab. LIII. is voorgeſteld, doch doordien de Rups hier onder verſchillende kleur verbeeldt word; 't geen door de vervellinge word veroorzaakt; zoo is men zekerlyk daar door misleidt geworden.

N. 4. 5. 6. Verbeeldt de verandering der gemeene inlandſche *Paauwoog-Pylſtaart* of Onruſt, waar van wy voorheen op Tab. LI. een vreemde beſchreeven hebben.

N. 7. 8. 9. 10. Is de verandering der gehakkelde Onruſt of *Pylſtaart*, dezelve is nog eens op Tab. LIII. door het zelfde misverſtand, verbeeldt.

N. 11. Is een viervleugelige ſteekende, bruin en zwart gevlakte Weſp.

N. 12. 13. Deze Inlandſche *Page de la Reine*, welke alreeds op Tab. XXXII. verbeeldt is, verſchilt merkelyk, hoewel het mogelyk maar eene enkele ſpeeling der Natuur is. De breede rand, rondom het middelſte geel, is hier gitzwart met eenige kleine witte geſtipte en boven op het zwart leggende vlakjes, daar anders, in de gewoone ſoorten, deze rand verſierd is met blaauwe vlakken.

N. 14. 15. Vertoont een vreemde ſoort van de gemeene Pieterſely-Kapel; de einden der voorvleugels zyn hier donker-bruin-rood, met breede vaale einden, de onderzyde is ook groener, dan de gewoone ſoort.

N. 16. 17. Deze ſoort is het ordinare wyfje der Pieterſely-Kapel. Op Tab. XXIII. zyn nog twee geheel verſchillende dezer ſoorten verbeeldt.

N. 18. Deze Nacht-Kapel vertoont de bovenzyde van het mannetje dier ſoort, welke de Franſchen de *Paauw-oog* noemen; dezelve valt ook in Italien by en omtrent Romen; en een kundig Liefhebber heeft dezelve, nog niet lang geleden, hier in Holland gevangen, dezelve is tamelyk gemeen in Vrankryk, vooral rondom Parys. Het ſchynt dat deze Kapel, in levendigheit van kleuren en fraaiheit van tekening, verſchilt naar de plaats daar dezelve gevangen wordt. Deze is van een byna egaale graauw-roſſche grondkleur, met donkerder vlakken en tekening. De zwarte oogvlakken in 't midden hebben eenen halven rooden tegen eenen halven witten ring; ſommige hebben ook ſchoon blaauw in het zwart.

N. 19. 20. De kleur van deze Weſt-Indiſche vreemde Nacht-Kapel is op de bovenzyde bruin en licht-aſchgraauw, met vier zwarte oog-vlakjes, die een wit halfmaantje hebben. De onderzyde is eveneens, doch licht en donkerder roſchkleurig.

N. 21. 22. De onder- en bovenzyde van dit kleine Dag-Kapelletje is geel, met zwarte vlakjes.

N. 23.

Num. 23. 24. 25. 26. & 27. Phalænæ hujus Americanæ Eruca rufula eſt, ſtriis obſcure griſeis albisque maculis. Num. 24. exhibetur folliculus extimus, in quo ſe nymphula recondit, ex materie firma denſaque contextus, ſordide luteus. Num. 25. interior tunica ex fuſco quaſi tomento contexta. Papilio ex fuſco ruber eſt. Alæ anticæ ſuperne maculam ſingulæ rotundam, obſcure nigreſcentem, duasque lineas transverſas monſtrant; inferne maculas ſimiles, ſed minores, medio gilvas, centro albo, annulo nigro cinctas. Alæ poſticæ ſupra, in confinio anticarum, griſeæ ſunt; deinde ex fuſco rufæ magnam ſingulæ maculam gerunt, medio gilvam, litura alba per centrum ducta, annulo nigro & luteo circumdatam; pone hanc faſcia arcuata decurrit, ex dilute ruſo griſea, margine interiore nigro.

TABULA SEXAGESIMA.

NUM. 1. & 2. Phalæna hæc Americana, conformatione & ornatu proxime ſuperiori admodum ſimilis, coloribus tamen valde differt. Alæ anticæ, ex dilute ruſo griſeæ, paulo obſcuriore adumbratione variantur. Poſticæ, eodem colore tinctæ, in medio ocellum oſtentant fuſcum, litura alba diſtinctum, quem annulus proxime ambit niger, dein latior alius dilute flavus, parte tamen aliqua abruptus, tum arcus niger, tandemque paulo poſterius ſemicirculus dilute fuſcus. Prona facies æquabiliter flaveſcit: alas anticas orbicularis ornat macula, nigra, centro albo duabusque lineis transverſis, gilvis: poſticæ itidem circulum ſingulæ gilvum, prope vaneſcentem, centro albido, duabusque lituris incurvis notatum, monſtrant.

Num. 3. & 4. Papiliunculus utraque facie lividus, helvis ſtriis, infra tamen magis cæruleſcens.

Num. 5. & 6. Phalæna Americana, rarior, parte anteriore faciei ſupinæ ex dilute ruſo griſea, poſteriore ſubfuſco flava, obſcurioribus figuris adumbrata. Prona facies iisdem coloribus tincta eſt, ſed inverſo ordine, flavo partem anteriorem, ruſo griſeo poſteriorem occupante.

Num. 7. & 8. Animalculum utrinque ex ruſo fuſcum, maculis ſubtilibus, nigris.

Num. 9. &. 10. Elegans Papilio, a panno Attalico denominatus, ſupra maximam partem languide aurantius, interſitis maculis dilute fuſcis & rufis faſciaque circumeunte & quatuor ocellis ex nigro & albo annulatis. Ima facies, non multum diſſimilis, alas poſticas medio aliquantum dilutius rufas monſtrat. Species nonnihil diverſa in Germania & Gallia occurrit.

Num. 11. & 12. Præcedente Tabula marem elegantiſſimi hujus Papilionis exhibuimus. Hoc loco femella utrinque conſpicienda datur. Colorum & picturæ vix notabilis diſcrepantia eſt. Facies prona paulo lucidioribus coloribus nitet. Ceterum & multo venuſtior heic pictura, quam in mare, habetur.

Num. 13. & 14. Phalæna dilute cinereo griſea, ocellis ex nigro & albo annulatis ac gilva adumbratione amœniſſime decorata.

Num. 15.

N. 23. 24. 25. 26. 27. De Rups dezer Weſt-Indiſche Nacht-Kapel is roſchkleurig, met donker-graauwe ſtreepen en witte vlakjes. N. 24. verbeeldt de buitenſte kooker waar in de Nimf zig verbergt; dezelve is van een dichte en vaſte ſtoffe t' ſamen geſteld, en van vuilachtig-geel. N. 25. is het binnenſte bekleedzel, 't geen een bruin-wollig ſpinzel is. De grondkleur dezer Kapel is bruin-rood; de voorvleugels hebben op de bovenzyde een donker-zwartachtige ronde vlak en twee dwarsſtreepen, op de onderzyde zyn deze vlakken kleinder, in 't midden vaal, met een wit vlakje en rondom een zwart randje. De achtervleugels zyn op de bovenzyde by de voorvleugels graauw, wat laager heeft elk derzelve een groote vlak, die in 't midden vaal met een wit ſtreepje, en rondom dezelve een zwarten en geelen ring heeft; hier onder loopt een kromme lichte roſchgraauwe band, die een zwarte binnenkant heeft.

SESTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. IN gedaante en tekening komt deze Weſt-Indiſche Nacht-Kapel zeer veel overeen met de laatſt beſchreevene, doch de kleuren verſchillen merkelyk. Die der voorvleugels is licht roſch-graauw, met een even donkerder-ſchaduwachtige tekening. De achtervleugels hebben dezelfde grondkleur, doch in het midden is een bruine oogvlak, met een wit ſtreepje, hierom loopt een zwarte rand, en daarom een breede licht-geele, die echter niet geheel toeloopt; hier op volgt nog een halve zwarte ring, en wat lager nog een licht-bruine. De onderzyde is egaal geelachtig-graauw. De voorvleugels hebben hier een zwarte ronde vlak, met een wit ſtipje en twee vaale dwarsſtreepen. De achtervleugels hebben ook elk een vaale ſchaduwachtige cirkel, met een wit middelvlakje en twee krom-omlopende ſtreepen.

N. 3. 4. Onder en boven is dit kleine beeſtje lootkleurig, met vaale ſtreepjes; de onderſte zyde is wat blaauwer.

N. 5. 6. Dit Weſt-Indiſch Nacht-Kapelletje is vreemd. De voorſte helft der bovenzyde is licht roſchachtig-graauw; verder is het bruinachtig-geel, met wat donkerder ſchaduwachtige tekening. De onderzyde zyn dezelfde kleuren, doch 't geel is hier voor, en 't roſchachtig-graauw achter.

N. 7. 8. Aan beide zyden is dit diertje roſch-bruin, met fyne zwarte vlakjes.

N. 9. 10. De bovenzyde van dit fraaije Atlas-Uiltje, is meerendeels flaauw-oranjekleurig, met licht-bruine en lichtrosſche tusſchen-vlakjes, en eenen rondlopenden band, en vier zwart- en wit-geringde oogvlakjes. De onderzyde verſchilt weinig; de achtervlerkjes zyn in 't midden wat lichter-roſchkleur. Een eenigzints verſchillende ſoort valt in Duitſchland en in Vrankryk.

N. 11. 12. Op voorgaande Tafereel hebben wy vertoond het Mannetje van deze ſchoone Kapel; hier volgt nu het Wyfje, aan beide zyden te zien. Het onderſcheid in kleur en tekening verſchilt weinig, de onderzyde is wat lichter in kleuren; deze is echter veel fraaijer van tekening, dan de voorgaande.

N. 13. 14. Is een licht-aſchgraauw Uiltje, 't geen zeer ſierlyk met zwart en wit-geringde oogvlakjes, en vaale tekenachtige ſchaduw-vlakjes, aan beide zyden verſierd is.

Num. 15.

Num. 15. & 16. Papilio ſupra & infra ex dilute flaveſcente griſeus, obſcure fuſcis maculis. Facies ſupina, paulo obſcurius tincta, ex ſubfuſco magis flaveſcit.

Num. 17. & 18. Phalæna *Elephas*, ex genere *Inquietarum*, verſicolor, colorum & picturæ apparatu utcunque ab illa, quam Tab. LIII. dedimus, differens.

Num. 19. & 20. Eadem ratio eſt hujus *Inquietæ* a Liguſtro appellatæ. Natura nimirum in hoc animantium ordine non minus, quam in avium plumis, multis colorum varietatibus quaſi ludere amat.

TABULA SEXAGESIMA ET PRIMA.

Quandoquidem omnes, quæ hac Tabula ſiſtuntur, tam diurnorum, quam nocturnorum Papilionum ſpecies tantum indigenæ ſunt, & a *Goedartio*, *Blancardo*, *Meriana*, *L'Admiralio*, maximeque ab eximio *Reaumurio*, *Friſchio*, accuratiſſimoque *Röſelio* ſatis deſcriptæ, non eſt, cur ultra uſitatas earum denominationes aliquid adjiciamus.

Lit. A. Num. 1. 2. 3. Phalænulæ a Nicotiana dictæ, fuſcæ, aureæ, ex griſeo maculatæ metamorphoſis.

Lit. B. Num. 1. 2. 3. Phalæna cuprea dicta, auro reſplendens.

Lit. C. Num. 1. 2. 3. Varietas Phalænæ rubiginoſæ, Tab. XLVIII. jam deſcriptæ.

Lit. D. Num. 1. 2. 3. Phalæna anonyma ex pallide albido cærulea, faſciis albis.

Lit. E. Num. 1. 2. 3. 4. & 5. Phalænula elegans fuſca & aurantia, alis poſticis ex ruſo griſeis. Ejus Nympha num. 2. quandoque alienam continet Nymphulam num. 4. depictam, ex qua dein Muſcula, alis luteis, ventre aurantio, num. 5. prognaſcitur.

Lit. F. Num. 1. 2. 3. Phalæna vulgaris cinereo griſea.

Lit. G. Num. 1. 2. 3. Similis alia, diverſa tamen, alis anguſtis.

Lit. H. Num. 1. 2. 3. Phalænula funebris dicta, ex albo & nigro varia.

Lit. I. Num. 1. 2. 3. Phalæna alba maculis fuſcis picta.

Lit. K. Num. 1. 2. 3. Phalæna a Proſerpina dicta, femina, ſingularis, alis anticis admodum dilulute fuſcis.

Lit. L. Num. 1. 2. 3. Phalænula Chamæciſſus dicta, ex luteo, albo & fuſco venuſte maculata.

Lit. M. Num. 1. 2. 3. Phalænæ Proſerpinæ mas, alis anticis obſcure fuſcis.

Lit. N. Num. 1. 2. 3. 4. 5. Papilio elegans, Aurantius a colore dictus. Num. 3. & 5. marem exhibet ſupra & infra conſpicuum. Num. 4. femellam.

Lit. O. Num. 1. 2. 3. 4. Papilio margaritaceus major, ſupra & infra dcpictus, una cum ſua metamorphoſi.

N. 15. 16. Zoo onder als boven is dit beeſtje licht-geelachtig-grys, met donker-bruine vlakjes; de bovenzyde is wat donkerder, of meer naar 't bruinachtig-geel trekkende.

N. 17. 18. Deze bonte Olyfant-Onruſt verſchilt eenigzins in kleur en tekening met die wy by Tab. LIII. verbeeldt hebben.

N. 19. 20. Zoo mede deze *Liguſter-Pylſtaart*, of Onruſt; de Natuur maakt hier, even gelyk in de kleuren der vederen van het Gevogelte, dikwils zeer verſchillende ſpeelingen.

EEN-EN-SESTIGSTE TAFEREEL.

Alle deze ſoorten, welke hier verbeeldt worden, zyn niet dan Inlandſche Nacht- en Dag-Kapellen, en genoeg, zoo by *Goedart*, *Blankaart*, *Meriaan*, *l'Admiral*, als by de naauwkeurige *Roezel*, *Frieſch*, en den grooten *Reaumur*, beſchreeven zynde, zullen wy hier dezelve ſlechts met haare naamen aanhaalen.

A. N. 1. 2. 3. Is de verandering van het bruine goudkleurige en graauw gevlakte Tabaks-Uiltje.

B. 1. 2. 3. Het goud-glanzend Koper-Uiltje.

C. 1. 2. 3. Een varieteit van het Roeſt-Uiltje, op Tab. XLVIII. reeds beſchreeven.

D. 1. 2. 3. Is een naamlooze bleek-witachtige hemelsblaauwe Uil, met witte banden.

E. 1. 2. 3. 4. 5. Een ſierlyk bruin en oranjekleurig Uiltje, met roſch-graauwe achtervleugeltjes, in welker Nimf, N. 2, ſomtyds een geheel andere Nimf, gelyk by N. 4. verbeeldt is, gevonden wordt, en waar uit als dan het geel gevleugelt vliegje, met een oranje-gekleurt achterlyf, als by N. 5. te voorſchyn komt.

F. 1. 2. 3. Een gemeen aſchgraauwkleurige Uil.

G. 1. 2. 3. Een dito verſchillende ſmal-vleugelige.

H. 1. 2. 3. Het zoo genoemd wit met zwart gevlakte Rouw-Uiltje.

I. 1. 2. 3. Een wit Uiltje, verſierd met bruine-vlakkige tekening.

K. 1. 2. 3. Een verſchillende Proſerpina-Uil, welke zeer licht-bruine voorvleugels heeft, het wyfje.

L. 1. 2. 3. Het ſierlyk geel, wit en bruin-gevlakt Honds-draf-Uiltje.

M. 1. 2. 3. Het mannetje van de Proſerpina-Uil, met donker-bruine voorvleugels.

N. 1. 2. 3. 4. 5. De fraaije Oranje-Kapel, zoo genoemd om deszelfs hooge oranjekleur. N. 3. en 5. is het mannetje boven en onder te zien; en N. 4. het wyfje.

O. 1. 2. 3. 4. Is de verandering der groote Perlemour-Kapel, zoo boven als van onderen te zien.

TABULA SECUNDA ET SEXAGESIMA.

Lit. A. B. num. 1. ad 4. Metamorphosis Phalænæ indigenæ vulgaris, ex fusco grisea.
Lit. C. D. Num. 1. ad 4. Papiliunculus diurnus rarior, ex dilute griseo subrufus.
Lit. E. F. Num. 1. ad 4. Papilio Dunorum vulgaris, cærulus, a nonnullis *Tædium rusticorum* appellatus.
Lit. G. H. Num. 1. ad 4. Papilio diurnus obscure fuscus & sature flavus.
Lit. I. K. Num. 1. ad 4. Phalæna fusca.
Lit. L. M. Num. 1. ad 4. Phalæna rarior purpurea & dilute flava.
Lit. N. O. Num. 1. ad 4. Phalæna rarior, quæ a Ceraso nomen habet, alias & Belgis *Zonder Zomer* dicta.
Lit. P. Q. Num. 1. ad 4. Phalæna a scopis ericæis nominata.

TABULA SEXAGESIMA ET TERTIA.

Lit. A. Num. 1. ad 3. Phalæna indigena, Camelus dicta.
Lit. B. Num. 1. ad 3. Phalænula ex griseo & fusco maculata.
Lit. C. Num. 1. ad 3. Alia ex cinereo griseo, luteo & nigro varia.
Lit. D. Num. 1. ad 3. Alia ex fusco, albo & luteo versicolor.
Lit. E. Num. 1. ad 3. Phalæna funebris, ex griseo & nigro maculata.
Lit. F. Num. 1. ad 3. Alia fuscis, luteis & albis maculis decora.
Lit. G. Num. 1. ad 3. Papiliunculus ex viridi & rubro varius, a S. Jacobo dictus.
Lit. H. Num. 1. ad 3. Alius a S. Joanne nominatus.
Lit. I. Num. 1. ad 3. Phalænula ex subrufo, luteo & nigro maculata.
Lit. K. Num. 1. ad 3. Alia carnei coloris.
Lit. L. Num. 1. ad. 3. Alia obscure fusco & aureo colore.
Lit. M. Num. 1. ad 3. Ejusdem altera species.
Lit. N. Num. 1. ad 3. Phalænæ annulatæ species, mas.
Lit. O. Num. 1. ad 3. Ejusdam femella.
Lit. P. Num. 1. ad 3. Phalænula Ribium perrara.
Lit. Q. Num. 1. ad 3. Similis alia vulgaris.

TWEE-EN-SESTIGSTE TAFEREEL.

A. B. 1. à 4. Is de verandering van een gemeen bruin en graauw Inlandsch Nacht-Kapelletje.
C. D. 1. à 4. Een vreemd licht-graauw, iets roschachtig Dag-Kapelletje.
E. F. 1. à 4. Het gemeene blaauwe Duin-Kapelletje, 't geen wy met den naam van *Boere-verdriet* aangetekend vinden.
G. H. 1. à 4. Een donker-bruin en hoog-geel Dag-Kapelletje.
I. K. 1. à 4. Een bruine Nacht-Kapel.
L. M. 1. à 4. Een vreemd paarsch en licht-geel dito.
N. O. 1. à 4. Is een raare Nacht-Kapel, die wy de *Zonder-Zomer* of 't Karsseboom-Uiltje genoemd vinden.
P. Q. 1. à 4. De Heyborstel-Uil.

DRIE-EN-SESTIGSTE TAFEREEL.

A. 1. à 3. Verbeeldt de verandering van het Inlandsch Kameel-Uiltje.
B. 1. à 3. Een grys en bruin-gevlakt Uiltje.
C. 1. à 3. Aschgraauw-geel en zwart gevlakt dito.
D. 1. à 3. Bruin wit en geel gevlakt dito.
E. 1. à 3. Grys en zwart gevlakt Rouw-Uiltje.
F. 1. à 3. Sierlyk bruin-geel en wit gevlakt dito.
G. 1. à 3. Groen en rood gevlakt St. Jakobs-beestje.
H. 1. à 3. Dito St. Jans-beestje.
I. 1. à 4. Roschachtig-geel en zwart gevlakt Nacht-Kapelletje.
K. 1. à 3. Vleeschkleurig Nacht-Kapelletje.
L. 1. à 3. Donker-bruin en goudkleurig Uiltje.
M. 1. à 3. Dito tweede soort.
N. 1. à 3. Soort van mannetjes Ring-Uil.
O. 1. à 3. Dito wyfje.
P. 1. à 3. Zeer vreemd Aalbessebooms Nacht-Kapelletje.
Q. 1. à 3. Dito de gemeene soort.

TABULA SEXAGESIMA ET QUARTA.

Eorum Inſectorum, quæ vulgo Papiliones audiunt, hæc ultima tabula eſt, exhibens varietatem eximiam ſpecierum minimarum, quæ cunctæ communiter Phalænis indigenis annumerantur. Nonnullæ tamen priorum ad nocivas illas, quæ Tineæ audiunt, pertinent: ceteræ, exceptis num. 41. & 42, vulgo notæ ſunt Phalænæ uncinatæ, de quibus ſupra diximus.

TABULA SEXAGESIMA ET QUINTA.

Cum in prolegomenis de transformatione diverſorum iſtorum, tam terreſtrium, quam aquaticorum, Inſectorum ſic ſatis actum ſit, ſtatim ad ſpecies eorum deſcribendas progrediemur.

Num. 1. & 2. Vermis &, quæ ex eo naſcitur, ſpecies Muſcæ majoris, indigenæ, Belgis (quo jure neſcio) *Spekeeter*, quaſi Lardivora vulgo dicta; tametſi lardo aut carnibus nunquam inhiat. Vermis in aquis nec habitat, nec transformatur, ſed in terra larvam Nymphæ induit, ex qua longipes iſta muſca prodit, nec aculeata, nec ſuctrice proboſcide prædita, coloris ex ſubflavo griſei.

Num. 3. & 4. Larva cinerei coloris & in aquis ex ea naſcens Libella, alis reticulatis, ex fuſco maculatis.

Num. 5. Vermis de quo deinde ad num. 7. & 8. dicetur.

Num. 6. Veſpa primæ magnitudinis flava, fuſco maculata.

Num. 7. & 8. ut & num. 5, videtur Vermis eſſe aquaticus ex illorum genere, qui ſingulari artificio domunculas ſibi intra aquas parare norunt. Nonnulli longiuſculas, qualis num. 8. exhibetur, ex arundinum feſtucis conſtruunt, alii breviores & craſſiores, alii easdem minutis cochleis foſſarum & conchulis extrinſecus contegunt, ut ſibi a quavis invaſione caveant, maxime cum in Larvam abituri ſunt, ex qua ſuo tempore Papiliunculus aquaticus, quadripennis, implumis, ſubfuſcus provenit.

Num. 9. & 10. Nympha una cum ſua Libella, quæ tota quanta differt, ab illa num. 3. & 4. ventrem gerens planum, cæruleum.

Num. 11. Nympha maximæ cujusdam ſpeciei Libellarum.

Num. 12. Vermiculus, qui, primum in Nympham mutatus, tandem Scarabæum aquaticum majorem, virideſcentem excludit.

Num. 13. *Ephemerum* vulgo inter nos notum, quod menſe Junio, diebus incertis, in noſtra Hollandia, ſuper aquis volitat, nec niſi uno die vivens piſcibus in eſcam cedit.

Num. 14. & 15. Conſtat & in hujus etiam Theſauri tabulis ſequentibus exempla aliquot inveniuntur, quæ probant, dari Locuſtas impennes: tantas tamen, etſi nulla ratio ſuadet apud nos minus,

VIER-EN-SESTIGSTE TAFEREEL.

Dit Tafereel, 't welk een einde maakt der verbeeldinge van die diertjes, welke wy gewoonlyk Kapellen noemen, vertoont een groote verſchillendheid der kleinſte ſoorten, die alle gemeenlyk onder de Inlandſche Nacht-Kapellen geteld worden. Eenige der eerſten behooren achter tot die ſchadelyke, die wy Motten noemen; de overige, uitgezondert 41. en 42, zyn bekende Kram-Uiltjes, waar van wy reeds te vooren geſproken hebben.

VYF-EN-SESTIGSTE TAFEREEL.

By onze voorafſpraak reeds eenig verhaal gegeeven hebbende aangaande de vorm-verwisſeling van deze onderſcheide Land- en Water-diertjes; zoo zullen wy aanſtonds tot derzelve ſoort-beſchryving overgaan.

N. 1. 2. Is de Worm en de daar van voortkomende ſoort van groote Inlandſche Mugvlieg, welke wy gewoonlyk (ik weet niet waarom,) de *Spek-eeter* noemen, ſchoon men dezelve nimmermeer op Spek of Vleeſch vindt. Deze Worm onthoudt en verandert zich niet in 't water, maar in de aarde, alwaar hy de gedaante van een Nimf aanneemt, en waar uit deze lang-poot, welke nog ſteek- nog zuig-ſnuit heeft, voortkomt. De kleur is geelachtig-graauw.

N. 3. 4. Verbeeldt de aſchkleurige Nimf, en de uit het water daar uit voortkomende Korebout, welke verſierd is met bruine vlakken op de gaasachtige vleugels.

N. 5. Een Water-worm, waar van wy hier onder by N. 7. en 8. ſpreeken zullen.

N. 6. Een der allergrootſte Weſpen, welke geel- en bruingevlakt is.

N. 7. 8. Schynt my niets anders te zyn, dan een ſoort dier Water-wormen van N. 5. welke zich in 't water zeer aardige huisjes weeten toe te ſtellen. Sommige maaken die lang, en gelyk hier by N. 8. is afgebeeldt, van kleine ſtukjes Riet; andere maaken die wederom korter en dikker; en nog andere bekleeden die van buiten met kleine ſlootſlakjes en ſchulpjes, ten einde voor alle aanvallen beveiligd te zyn, voornamentlyk wanneer deze Worm zich in Nimf verandert; uit welke verandering naderhand een viervleugelig, ongeveedert en bruinachtig Water-Kapelletje voortkomt.

N. 9. 10. De Nimf en daar uit voortkomende Korebout. Deze verſchilt geheel en al met die by N. 3. en 4, en heeft een plat- en blaauw-achterlyf.

N. 11. Is de Nimf van een der grootſte ſoorten van Korebouten.

N. 12. De Worm, welke zich naderhand in een Nimf verandert, van de groote groenachtige Water-Tor.

N. 13. Het bekende *Haft* of *Oeveräas*, 't geen in Holland in de Maand Juny, op onzekere dagen, over 't water vliegt, en, maar een dag levende, ten prooy der Viſſchen ſtrekt.

N. 14. 15. Het is bekend, en de volgende Tafereelen leveren 'er uit deze Kabinet-verzameling verſcheide voorbeelden van op, dat 'er Sprinkhanen gevonden worden, welke geene vleugels hebben. Dat echter dit ook onder onze

minus, quam alibi terrarum, inveniri, equidem, fateor me ignoraſſe, noſtratium vel Hollandicarum Locuſtarum inter ſpecies dari, priusquam iſta ſpecimina conſpexi. Naturæ Curioſorum alii hanc rem ut veriſſimam aſſerunt, negant alii; conſultum itaque fuerit continuatis obſervationibus denique litem dirimere: etenim in iſto inſectorum genere haud difficile eſt alas ita auferre, ut incautus decipi poſſit, fraude non animadverſa. Ex *Roeſelii* obſervationibus conſtat, Locuſtas vulgo per Europam obvias, poſtquam ternas exuvias depoſuerunt & bimeſtrem fere ætatem aſſecutæ ſunt, demum alatas evadere; antea vero magnitudine, hic exhibitis, multo inferiores eſſe. Marem heic atque femellam ſiſtimus. Femellam prodit longus, qui de extremo ventre porrigitur, tubus, ovulis intra terram condendis deſtinatus. Colore ſunt fuſco, in quem noſtrates Locuſtæ a morte tranſeunt, quæ ceterum fere omnes in vita vireſcunt.

Num. 16. & 17. *Locuſta noſtras*, vulgaris, priori impenni in totum ſimilis, niſi quod cucullum cervici incumbentem minus latum gerat.

Num. 18. Diverſa ſpecies videtur. Corpore fuſco eſt, alis inferioribus, prope corpus, rubris.

Num. 19. Species minor, alis interioribus cæruleis ex nigro maculatis.

Num. 20. Locuſta alis interioribus rubris.

Num. 21. Locuſta noſtras, maxima, alis expanſis.

Num. 22. Et hæc inter noſtrates numeratur: an recte? dubium mihi facit venter prælongus, elaganter viridis & tuberoſus.

Num. 23. Gryllus agreſtis, niger, femina.

Num. 24. Gryllus domeſticus, dilute fuſcus, qui canorus in calidis locis ædium, focis, caminis habitat.

TABULA SEXAGESIMA ET SEXTA.

Sequitur collectio inæſtimabilis Inſectorum forma plus minus inter ſeſe diverſorum, quæ vulgo nomine *Foliorum ambulantium* venire ſolent. Quod quidem nomen ideo acceperunt, quia illorum alæ præſertim variarum arborum aut plantarum foliis utcunque ſimiles ſint: quo fit, ut mirabili varietate folia viridia, flava, marcida, quin & convoluta aut corrugata referant. Ambulantia igitur eam ſolummodo ob cauſam vocantur, quoniam ſuis cum alis foliiformibus prorepunt: Omnia interim & ſingula ad genus Locuſtarum pertinent.

Num. 1. 2. & 3. Locuſta alis expanſis, quaſi volans, utraque facie conſpicienda, tum & adductis alis quaſi conſidens. Corpus fuſcum; cucullus collum tegens griſeus; alæ extimæ flavæ, venis diſtinctæ, internæ reticulatæ, pellucentes. Credibile Americanam eſſe, uti & ceteras hujus Tabulæ.

Num. 4. ad 9. Forma tantum differunt. Colore ſunt fuſco, venis maculisque nigreſcentibus, foliis plane emarcidis ſimiles. Utraque ſingulæ facie heic repræſentantur.

Num. 10.

ze Inlandſche of Hollandſche ſoorten, welken zoo groot als deze zyn, plaats heeft, (ſchoon 't hier als elders mogelyk is) was my, voor het zien van deze ſoort nog onbewuſt; eenige Liefhebbers verzekeren de waarheid van deze zaak, andere ſpreken het tegen; men zal dus beſt doen de waarheid hier van door meerdere bevinding te verzekeren, vermits het bedrog, zonder dat het zelve zeer zichtbaar is, by dit geſlacht van diertjes gemaklyk plaats kan vinden. De naaſpeuringen van de Heer *Röſel* op deze dieren, toonen aan, dat onze Europiſche gemeene ſoort, naa dat zy driemaalen van Huid veranderd, en omtrent twee maanden oud zyn, eerſt haare vleugels krygen: doch ongevleugeld zyn dezelve kleinder, dan de hier verbeeldt wordende. De hier verbeelde zyn de mannelyke en vrouwelyke ſoort, welke laatſte zich door de lange ſcheede aan het achterlyf, door welke zy haare Eiers in den grond legt, gemakkelyk doet kennen. De kleur is bruin, doch onze Inlandſche neemen, genoegſaam alle, deze kleur na hunne dood aan, welke anders in de gevleugelde dezer ſoort meeſt groen, doch ook wel licht-bruin is.

N. 16. 17. Is onze gemeene Sprinkhaan; dezelve komt in allen deele met de voorige ongevleugelde overeen, uitgezondert, dat de op den nek leggende lap, welke naar een munniks-kap gelykt, in deze ſmalder is.

N. 18. Schynt een verſchillende ſoort te zyn; het lyf is bruin, en de ondervleugels hebben, dicht by 't lyf, een roode kleur.

N. 19. Verbeeldt een kleine ſoort, met de blaauwe en zwart gevlakte ondervleugels.

N. 20. Is die met de roode ondervleugels.

N. 21. Vertoont een met uitgebreide vleugels van onze allergrootſte Sprinkhanen.

N. 22. Deze wordt mede voor een Inlandſche te boek geſteld; doch hier aan twyfele ik eenigszins, uit hoofde van deszelfs grootte en ſchoon-groen geknobbeld achterlyf.

N. 23. Verbeeldt de zwarte wyfjes *Veld-kreekel*.

N. 24. De licht-bruine *Huis-kreekel*, welke zich op warme plaatſen, gelyk in ſchoorſteenen en dergelyke, doen hooren.

SES-EN-SESTIGSTE TAFEREEL.

Deze ſoorten, waar van hier een onſchatbaare verzameling, alle min of meer verſchillend in gedaanten, ſtaan vertoond te worden, zyn in het algemeen bekend onder de benoeming van *wandelende Bladen*. Deze naam is hun toegevoegt, om dat vooral de vleugels dezer Dieren, zeer wel naar een Blad, of liever naar Bladen van verſchillende Boom- of Plant-gewaſſen gelyken, en dus ziet men 'er die naar groene, geele, verdorde, en zelfs naar opgerolde of verſchrompelde Blaaren zweemen. De naam van wandelend Blad komt dan alleen, doordien deze Dieren, met deze Bladergelykende vleugels, voortkruipen. Zy behooren alle tot de *Locuſta* of Sprinkhaan ſoorten.

N. 1. 2. 3. Vertoonen zich hier vliegende, zoo van onderen als op de bovenzyde te zien, en in eene zittende geſtalte. Het lyf van deze is bruin; de munniks-kap op den hals leggende is graauw; de dek- of bovenvleugels zyn geel en geädert, en de ondervleugels gaasachtig, of liever doorſchynend. Waarſchynlyk is deze, en zyn de volgende, op deze Plaat vertoond wordende, uit Weſt-Indiën.

N. 4. tot 9. Zyn in gedaante alleen verſchillend; de kleur is bruin, met zwartachtige aders en vlakjes, zoo dat zy naar geheel verdorde bladen gelyken. Dezelve zyn hier met derzelver onder- en boven-zyden verbeeldt.

N. 10.

Num. 10. & 11. Corpus quoque, ut priorum, ſubtus fuſcum; alæ externæ dilute rufulæ, internæ etiam dilutiores.

Num. 12. Diverſa iterum ſpecies, colore obſcuriore.

TABULA SEXAGESIMA ET SEPTIMA.

NUM. 1. & 2. Hujus & reliquarum, quæ heic exhibentur, ſpecierum corpus pedesque obſcure fuſco ſunt colore. Ceterum primæ hujus ſpeciei alæ externæ, ſupra, ex ſubflavo virent, rufis quaſi venulis adumbratæ; infra æruginis diluto virore nitent. Alæ internæ prope pellucent.

Num. 3. ad 6. Non multum inter ſe differunt, niſi quod alarum extimarum maculæ majores ſint ad num. 5, quam ad num. 3. Alæ extimæ dilute flaveſcunt; internæ, dilutius flaveſcentes, obſcurioribus teſſellis, inſtar tabulæ luſoriæ, diſtinguuntur.

Num. 7. & 8. Id præcipue in hac peculiare eſt, quod alæ externæ macula careant, earumque oræ anteriores dilute vireſcant.

Num. 9. & 10. Minor ſpecies, ſupra infraque concolor, alis externis ex cinereo griſeis, paulo obſcurius maculatis; internis medio rubris, margine nigro, reliqua circumferentiæ parte diaphana.

Num. 11. Locuſta fuſca, propius, quam priores, ad indigenas noſtras accedens. Alæ extimæ griſeis guttis variantur, cucullus rubris.

Num. 12. Tota obſcure fuſca, maculis minutis, nigris; aptera, uti videtur. Omnes hujusmodi ſpecies, impennes, tempore, quo captæ fuerunt, nondum adultas perfectasque fuiſſe credibile eſt. Promontorium Bonæ ſpei, ut & India Orientalis atque America innumeras horum animalculorum varietates mittunt.

TABULA SEXAGESIMA ET OCTAVA.

NUM. 1. & 2. Duæ Libellarum ſpecies differentes, quam rariſſimæ. Alæ reticulatæ, maculis nigris ſemilunaribus: corpus ex griſeo fuſcum. Animadvertendum tamen, & has & alias quasque cum Libellarum ſpecies, tum & Locuſtarum, quæ ſupra diſcriptæ ſunt & quæ deinceps ſequuntur, nativorum ſuorum colorum vigorem ſæpiſſime a morte amittere atque infuſcari aut nigreſcere. Quocirca, in hac inſectorum Muſei Sebani deſcriptione tradenda, id unum a nobis & præſtari & requiri poteſt, ut, quos a morte contraxerunt, exhibeamus colores, & ſi quod priſtini ſplendoris veſtigium forte in una alterave parte relictum fuit. Locus natalis India Orientalis. Surinamo tamen etiam allatas vidi.

Num. 3. Libella minor, nigra, alis macula excolore, reticulata notatis.

Num. 4.

N. 10. 11. Het lyf is als de voorige mede bruin, de bovenvleugels zyn licht-roſchkleurig, de onderſte nog lichter van kleur.

N. 12. Is weêr verſchillend, en wat donkerder van kleur.

ZEVEN-EN-SESTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. Het lyf en de pooten van deze, en de volgende hier verbeeldt wordende ſoorten, is donker-bruin; voor het overige zyn in deze eerſte ſoort de dek- of boven-vleugels, op de bovenzyde, geelachtig-groen met een rosſche aderachtige tekening, en aan de onderzyde zyn dezelve licht-ſpaans-groenkleurig. De ondervleugels zyn byna doorſchynend.

N. 3. tot 6. Deze verſchillen weinig, dan alleen dat de vlakken op de dek- of boven-vleugels by N. 5. grooter zyn dan by N. 3. De bovenvleugels zyn licht-geelachtig, doch de ondervleugels nog lichter-geel, en verſierd met wat donkerder ruitjes, even als een dambort.

N. 7. 8. Verſchilt voornamentlyk hier in, dat de bovenvleugels geen vlak hebben, en de voorkant derzelve lichtgroenachtig is.

N. 9. 10. Dit kleine Diertje is van onder eveneens als op de bovenzyde. De dekvleugeltjes zyn grys-graauw, met wat donkerder vlakjes. De ondervleugels zyn in derzelver midden rood, met eenen zwarten rand; het verdere is rondom doorſchynend.

N. 11. Is een bruine Sprinkhaan, meer dan de voorige naar onſe Inlandſche ſoort overhellende. De dekvleugels hebben gryze vlakjes; en verder, by 't hoofd, ziet men roode vlakken.

N. 12. Deze is geheel donker-bruin, met kleine zwarte vlakjes, en ſchynt geene vleugels te hebben.

Het is zeer waarſchynelyk, dat alle deze ongevleugelde Sprinkhanen haaren vollen waſchdom, toen zy gevangen zyn, nog niet verkreegen hebben. De Kaap de goede Hoop, gelyk mede Ooſt- en Weſt-Indiën, leeveren eene onbegrypelyke meenigte veranderingen van deze wonderbaarlyke Schepzelen.

ACHT-EN-SESTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. Vertoonen twee verſchillende en allerzeltſaamſte ſoorten van Sparren of Juffers. De vlerken zyn gaasachtig, met zwarte halve maanswyze vlakjes, het lyf is graauw-bruin; doch men moet in deze en alle de ſoorten der Koorebouten, gelyk mede in de hier voor beſchreevene en nog volgende ſoorten der Sprinkhanen, aanmerken, dat zy door de dood dikwils hunne zeer fraaije kleur verliezen, en bruin of zwart worden. Het is ons dan, in eene Kabinet-beſchryving als deze, niet anders mogelyk, dan dezelve met die kleuren te verbeelden, die zy na hunnen dood aangenomen hebben, en by welke ſomtyds, in het een of ander deel, nog een ſchaduw van den voorigen luiſter is overgebleeven. Deze twee ſoorten zyn uit Ooſt-Indiën; doch diergelyke heb ik ook gezien, uit Surinamen gebragt.

N. 3. Een klein zwart Koreboutje, de vlerkjes hebben een ongekleurd gaasachtig plekje.

N. 4.

Num. 4. Corpus nigrum; alæ reticulatæ, maculis majuſculis, punctisque nigris & dilute fuſcis.

Num. 5. Color dilute fuſcus, maculis minutis, nigris, alas ornantibus. Antennæ huic permagnæ ſunt, quod in iſto genere rarum.

Num. 6. Color niger eſt, alæ gilvæ. Quatuor iſtæ ſpecies exoticæ ſunt.

Num. & 8. Locuſta utraque facie concolor, corpore nigro, alis gilvis ex fuſco maculatis.

Num. 9. Hæc, non alata, ex fuſco flaveſcit, pedibus poſticis ex nigro faſciatis. Ob nodos articulorum Podagrica vocatur.

Num. 10. Altera prioris ſpecies, alata, alis extimis ſubflavis, ora dilute viridi cinctis.

Num. 11. Diverſa a præcedentibus ſpecies, alis eleganter viridibus & dilute flavis; corpore & pedibus fuſcis.

Num. 12. Mas forſan aut foemella prioris, alis carens, pedibus griſeo fuſcis, ex nigro ſtriatis.

Num. 13. ad 16. Et quatuor iſtæ inter ſe differunt magisque in rufum vel gilvum colorem vergunt.

TABULA UNDESEPTUAGESIMA.

NUM. 1. ad 6. Omnes iſtæ ſpecies, ſupra & infra heic repræſentatæ, alas extimas plus minus virides gerunt; internas, quæ potiſſimum ad volatum comparatæ ſunt, ex dilute purpuraſcente griſeas. Corpus & pedes in omnibus colore ſunt plus, minus fuſco.

Num. 7. & 8. Species a prioribus longe diverſiſſima, anteriore corporis parte ſcutum gerens, velut veſicarium, quod facie ſupina ſature flavum eſt, rubentibus maculis varium, utroque inſuper latere ex ſature viridi maculatum. Prior corporis pars, ſuperne, quoque viridis eſt, poſterior fuſca. Facie prona totum corpus fuſcum eſt, ſcutum vero languide vireſcit, quatuor maculis ſordide luteis pictum. Alæ ſupra & infra ſature virent; extimæ forma & venulis folia referunt; internæ a latere macula ſature flava ornantur.

Num. 9. ad 12. Quatuor iſtæ ſpecies fuſcæ ſunt, maculis griſeis. Videntur autem alatæ eſſe, alis extimis arcte ad corpus applicatis.

TABULA SEPTUAGESIMA.

NUM. 1. & 2. Quadripennis iſta ſpecies, tota ſpadicea, lineis albis, ſupra & infra conſpicienda.

Num. 3. & 4. Hujus extimæ alæ dilute fuſcæ ſunt, internæ ex purpuraſcente rubræ.

Num. 5. & 6. Alæ extimæ plumbei coloris, internæ ſanguinei, ora alba.

Num. 7. ad 10. Binæ parum diverſæ. Alæ externæ dilute æruginoſæ; internæ dilute griſeæ vel

N. 4. Het lyf is bruin, de gaasvlerkjes hebben groote, nevens kleine zwarte, en licht-bruine puntvlakjes.

N. 5. Is licht-bruin, met kleine zwarte vlerk-vlakjes, en zeer groote voelhoorns of ſprieten, 't geen zeer raar in deze ſoort van diertjes is.

N. 6. Is zwart met vaale vlakjes. Deze zyn alle vier uitheemſche ſoorten.

N. 7. 8. De onder- en bovenzyde dezer Sprinkhaan verſchillen niets, het lyf is zwart, de vleugels vaal en bruin gevlakt.

N. 9. Deze ongevleugelde is bruin-geelachtig, met zwarte bandjes op de achtervoeten. Ik vind hem de Podagra-Scherminkel genoemd.

N. 10. Een tweede der voorige, doch gevleugeld, de dekvleugels zyn geelachtig, met eenen licht-groenen buitenrand.

N. 11. Deze is wederom verſchillend, de vleugels zyn ſchoon-groen en licht-geel, het lyf en pooten bruin.

N. 12. Deze, mogelyk de man- of vrouwelyke ſoort der voorige, is ongevleugeld, graauw-bruin, met zwarte ſtreepen op de beenen.

N. 13. tot 16. Deze zyn alle vier verſchillend, en maar roſch- of vaalkleurig.

NEGEN-EN-SESTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. tot 6. Welke hier alle op de onder- en bovenzyden verbeeldt worden, hebben ook alle, min of meer, groene boven- of dekvleugels. De ondervleugels, welke eigentlyk in deze maar tot het vliegen geſchikt zyn, zyn licht paarſchachtig-grys. Het lyf en de voeten zyn alle min of meer bruin.

N. 7. 8. Deze geheel verſchillende ſoort heeft, voor aan het lyf, een dun blaasachtig ſchild. Op de bovenzyde is dit ſchild hoog-geel, met roodachtige vlakken, en ter zyde ziet men aan elke kant een donker-groene vlak; gelyk het voorlyf hier mede groen, en het achterlyf bruin is. Aan de onderzyde is het geheele lyf bruin; het ſchild is hier flaauw-groen, met vier vuil-geele vlakken. De vlerken zyn zoo boven als onder donker-groen; de bovenſte zyn gelyk een blad en ook even zoo geäderd. De onderſte hebben ter zyde een hoog-geele vlak.

N. 9. tot 12. Alle vier deze ſoorten zyn bruin, met gryze vlakjes; zy ſchynen gevleugeld, en met zeer dicht-ſluitende dekvleugels voorzien te zyn.

SEVENTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. Deze viervleugelige ſoort is geheel kaſtanjebruin, met witte ſtreepjes, en van onder en boven te zien.

N. 3. 4. De dekvleugels zyn licht-bruin, en de ondervleugels paarſchachtig-rood.

N. 5. 6. De dekvleugels zyn hier lootkleurig, en de ondervleugels bloed-rood, met eenen witten rand.

N. 7. tot 10. Deze twee verſchillen weinig; de dekvleugels zyn licht ſpaans-groen, de ondervleugels licht-grys of aſchkleurig, met roſche dwars-bandjes: de voorkant der vlieg-

vel cinereæ, tæniolis transversis rufis. Corpus ex rufo fuscum. Posterioris speciei alarum internarum ora anterior sature rubris maculis variatur.

Num. 11. & 12. Alæ extimæ flavæ, intimæ cinereæ sunt, ora anteriore rufa. Etiam corpus dilute rufum.

Num. 13. & 14. Huic Spectro nomen est, ejusque aliquot species Tab. LXVIII. jam exhibuimus. Alæ externæ supra plumbei coloris sunt, infra grisei; internæ utrinque rufæ.

TABULA SEPTUAGESIMA ET PRIMA.

NUM. 1. & 2. Locusta, corpore curto eoque, quod ceteris hujus Tabulæ etiam commune est, sature fusco, alis extimis, utraque facie, languide flavis, intimis cinereis, utrisque magno venarum numero distinctis.

Num. 3. & 4. Alæ externæ saturatius flavæ, ex nigro adumbratæ; internæ sature fuscæ, quasi plicatæ, tæniolis transversis nigris.

Num. 5. & 6. Tota ex subflavo fusca.

Num. 7. & 8. Locusta fœmella, alis extimis languide flavis, nigro pictis; intimis dilutius flavis, tessularum quadratarum & oblongarum, grisei coloris, apparatu nitide ornatis. Facies prona supinæ assimilis est: tessellæ tamen alarum internarum ad extremitates usque excurrunt, neque limbo striato, qualis supina facie apparet, abrumpuntur.

Num. 9. & 10. Minor species, alis extimis sature luteis, venulis nigris distinctis; intimis colore obscuriore tessulatis. Forte minore tantum ætate a præcedente differt; quum hoc animantium genus mole crescit, neque, ut alia Insecta, ab ortu statim perfecta gaudet magnitudine. Quamquam enim alatas Locustas pro adultis perfectisque habeamus, de exoticis tamen idem valere, adhuc dubium mihi videtur.

Num. 11. & 12. Rarior species, utraque facie concolor, obscure fusca, alarum extremis apicibus reticulatis, pellucidis, albis, guttula nigra notatis.

TABULA SEPTUAGESIMA ET SECUNDA.

NUM. 1. & 2. Corpus & pedes obscure fusci sunt coloris. Alæ extimæ dilute griseæ, facie supina nigris maculis variantur; intimæ quoque dilute griseæ, versus medium tamen dilutiores utcunque in luteum vergunt.

Num. 3. & 4. Mirabile animalculum, nequaquam ad Locustarum ordinem, in quo cum maxime versamur, pertinens, sed Muscis potius annumerandum, utrinque concolor est. Corporis pars media anterior graminei est viroris, reliqua obscure fusci. Alæ sordide luteæ, apicibus tamen albentibus, pellucidis. Locus natalis Surinamum.

Num. 5.

vliegvleugels van de laatste heeft donker-roode vlakjes. De lyven zyn rosch-bruin.

N. 11. 12. Deze dekvleugels zyn geel; de onder of vliegvleugels aschkleurig, met een roschkleurige voorkant, het lyf is ook licht-roschkleurig.

N. 13. 14. Dit zoogenoemde Spookje, waar van op Tab. LXVIII. reeds meer soorten verbeeldt zyn, heeft op de bovenzyde lootkleurige dekvleugels, die van de onderzyde graauw zyn, de ondervleugels zyn ter weêrzyden roschkleurig.

EEN-EN-SEVENTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. Deze kortlyvige Sprinkhaan, welke, gelyk alle de volgende van deze Tab., een donker-bruin lyf heeft, heeft aan beide de zyden flaauw-geele geaderde dek- en aschkleurige ondervleugels.

N. 3. 4. De dekvleugels van deze zyn hooger-geel, met zwarte tekening. De ondervleugels zyn donker-bruin geplooid, en met zwarte dwars-banden.

N. 5. 6. Is geheel geelachtig-bruin.

N. 7. 8. Deze vrouwlyke Sprinkhaan heeft flaauw-geele met zwart getekende dekvleugels, de ondervlerken zyn nog lichter-geel, en zeer sierlyk getekend met langwerpige en vierkante blokjes, die graauw van kleur zyn. De zyde van onderen te zien, is zeer overeenkomstig met de bovenste, alleen loopen hier de voornoemde blokjes, op de ondervleugels, ten einde toe; daar in tegendeel die op de bovenzyde door eenen streepigen rand omringd worden.

N. 9. 10. Is een kleiner van de voorige soort; de dekvleugels zyn in deze hoog-geel, met zwarte aderige tekening. De vliegvleugels hebben donkerder vierkantjes. Mogelyk is dit maar een jonge van de voorige, vermits deze dieren groeijen, en niet, gelyk andere *Insecten*, terstond haaren vollen wasdom hebben. Het is echter waar, dat men dezelve, wanneer zy hunne vleugels hebben, voor volwassene aanziet, doch ik twyfel of men omtrent deze uitlandsche dieren daar van genoegzame kundigheid heeft.

N. 11. 12. De onder- en bovenzyde van deze vreemde soort zyn eveneens, de kleur is donker-bruin, en de einden der vleugels zyn wit-gaasachtig, doorschynend met een klein zwart vlakje.

TWEE-EN-SEVENTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. Het lyf en de voeten, in deze, is donker-bruin. Op de bovenzyde der dekvleugels, welke licht-graauw zyn, ziet men zwarte vlakjes; verder is de kleur licht-graauw, en in 't midden zyn de vliegvleugels wat lichter en naar het geel hellende.

N. 3. 4. Dit wonderbaare diertje, 't welk tot eene geheele andere Classe, dan met welke wy nog bezig zyn, en wel tot die der Vliegen behoort, is ter wederzyden eenkleurig. Het halve voorste deel des lyfs is gras-groen, en 't verdere donker-bruin; de vleugels zyn vuil-geel, behalven de einden, welke witkleurig en doorzichtig zyn. Deze is uit Surinamen.

Num. 5. & 6. Altera prioris ſpecies, diverſa, corpore nigro, ſuperne lineis albis notato, alis fuſcis.

Num. 7. & 8. Locuſta conformationis ſingularis, ſupra & infra colore ac pictura ſimilis, corpore ſature fuſco, alis utrisque ex dilute fuſco flaventibus, extimis inſuper facie utraque, ex cinereo griſeo guttatis.

Num. 9. & 10. Hæc, etiam utraque facie ſimiliter colorata ac picta, corpore eſt dilute fuſco; alis externis rubro rufis, ex nigro guttatis, quaſi teſſellatis; internis ſature viridibus, punctis tesſulisque gilvo nigris variatis.

Num. 11. & 12. Locuſta Promontorii Bonæ Spei, eximiæ pulcritudinis. Alæ externæ cærulæ, maculis albis; internæ parte dimidia corpori proxima ſaturatius cærulæ, reliqua eleganter rubræ, nigris maculis punctisque variæ. Corporis ornatus diſpar eſt. Facie ſupina pars anterior venuſte rubet, reliqua fuſca eſt; prona tota fuſca. Hujus & nonnullarum ſequentium ſpecierum intuitu magis etiam credibile mihi videtur, aut omnes, aut certe plurimas rariorum iſtarum Locuſtarum ex Promontorio Bonæ Spei oriundas eſſe.

TABULA SEPTUAGESIMA ET TERTIA.

NUM. 1. & 2. Locuſta tota ſpadicea, alis pallide fuſcis, diaphanis.

Num. 3 & 4. Rariſſima hæc ſpecies, colore priori ſimilis, ſenis ſeſe alis diſtinguit, quarum extimæ pariter, ac in præcedente, natura cum internis conveniunt, neque pro harum vaginis, more ceterarum Locuſtarum, haberi poſſunt.

Num. 5. & 6. Alæ externæ, diluto virore eleganter tinctæ, nigris venulis diſtinguuntur; internæ reticulatæ transparent.

Num. 7. & 8. Alæ externæ obſcure rufæ, ex rufo maculatæ, craſſis venulis diviſæ, folium Fagi effoetum, aridum exquiſite referunt. Alæ internæ dilute rufæ, guttis ex fuſco rufis variæ, prope apices maculam monſtrant chermeſini coloris, cujus externam oram tæniola alba fimbriat. Surinamenſis eſt.

Num. 9. & 10. Species minuta, rarior, alis externis dilute flavis, ex fuſco ſtriatis. Internæ prope corpus ex purpuraſcente rubræ, deinceps fuſco ac dilute flavo tinctæ ſunt. Omnium iſtarum ſpecierum facies utraque concolor eſt.

Num. 11. Animalculum iſtud alius eſſe generis videtur. Corpus fuſcum eſt; alæ anticæ griſeæ: poſticæ rubore chermeſino venuſtæ in apices griſeos exeunt.

NOTA. *Veroſimile eſt, plerasque omnes extremitates pedum anticorum & poſticorum Locuſtarum, quæ hac & ſequentibus Tabulis exhibentur, minime ſecundum naturam delineatas eſſe; quoniam a naturali conformatione, quam Tab. LXXI. ſiſtit, nimium quantum deflectunt.*

N. 5. 6. Deze is een tweede en verſchillende ſoort der voorgaande. Het lyf is zwart, boven op met witte ſtreepen, en de vlerkjes zyn bruin.

N. 7. 8. Deze vreemde gefigureerde Sprinkhaan is in kleur en tekening, zoo onder als boven, eveneens; het lyf is donker-bruin; de onder- en dekvleugels zyn licht bruinachtig-geel, doch de eerſte zyn onder en boven met aſch-graauwe vlakjes.

N. 9. 10. Zoo onder als boven is de kleur en tekening, by deze, dezelfde. Het lyf is licht-bruin, de dekvleugels zyn rood of roſchkleurig, waar op zwarte ſtipjes zyn, die zich als ruitjes verbeelden. De ondervleugels zyn donkergroen, met vaal-zwarte ruitjes en ſtippen.

N. 11. 12. Deze wonderbaare fraaije Sprinkhaan is van de Kaap de goede Hoop. De dekvleugels zyn blaauw, met witte vlakjes, de ondervleugels zyn, van het lyf af tot halverwege, nog hoger blaauw, en verder ſchoon-rood, de vlakjes hier op zyn zwart. Het lyf verſchilt ſlechts aan de onderzyde, van boven is het voorſte deel ſchoon rood, en 't verder gedeelte bruin; en omgekeert is het zelve geheel bruin. Het is van deze, en nog eenige verder volgende ſoorten, dat ik in 't vermoeden geſterkt worde, of niet de meeſte, zoo niet alle, dezer vreemde Sprinkhaanen van de Kaap afkomſtig zyn.

DRIE-EN-SEVENTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. Deze is geheel kaſtanje-bruin, de vleugels zyn flaauw-bruinachtig en doorſchynend.

N. 3. 4. Het zeldzame van deze ſoort, welke in kleur met de voorige niets verſchilt, is, dat dezelve met zes vleugels voorzien is, en, gelyk de voorige, geen dekvleugels ſchynt te hebben.

N. 5. 6. De dekvleugels zyn in deze, ſchoon lichtgroen, met zwarte aders. De vliegvleugels zyn gaasachtig doorſchynend.

N. 7. 8. Deze, welker dekvleugels donker-roſchkleurig, met rosſche vlakken en ſterk geäderd zyn, gelykt daar door volmaakt naar een oud verdort beuken-blad. De onder- of vliegvleugels hebben bruin-roſchverwige vlakjes op eenen lichtrosſchen grond, en aan het einde dier vleugels een karmynroode vlak, met een ſmal wit boven-randje. Deze valt in Surinamen.

N. 9. 10. Deze kleine zeldzame ſoort heeft licht-geele dekvleugeltjes, met bruine ſtreepjes. De ondervleugels zyn by 't lyf paarſchachtig-rood, verder bruin en licht-geel. Alle deze ſoorten zyn van beide zyden genoegzaam eenkleurig.

N. 11. Dit diertje ſchynt my tot eene andere Bende of Claſſe te behooren; het lyfje is bruin, de voorvleugels graauw, en de achtervleugels ſchoon karmyn-rood, met graauwe uiteindens.

NB: *Het is zeer waarſchynelyk, dat meeſt alle de uiteindens der voor- en achter-voeten hier, en in de meeſte der volgende Tab., ten opzicht der Sprinkhaan-ſoorten, kwalyk verbeeld zyn, en dat dezelve even als op Tab. LXXI. wezen moeten.*

TABULA SEPTUAGESIMA ET QUARTA.

NUM. 1. Corpus ſpadiceum; alæ ex ſubflavo griſeo fuſcæ, earumque teſſellæ, ob quas *Teſſulatarum* aut *Storearum Perſicarum* nomen cunctis his ſpeciebus impoſitum eſt, griſeæ.

Num. 2. Hujus colorem, ſaturatius fuſcum, teſſellæ variant obſcuriores. Corpus quoque profundius fuſcum eſt. In utriſque Indiis naſcuntur hæ ſpecies.

Num. 3. Elegans Locuſta, pallide viridis, lineolis obſcure graminei viroris in totum diſtincta, Indiis Orientalibus debetur.

Num. 4. Altera ſpecies, non multum diverſa, corpore ſubflaveſcente, alis pallide viridibus. Differentiam indicat alarum anticarum inciſura proxime corpus & ſetoſus faſciculus de extremo ventre prominens. Hanc ſpeciem ex Promontorio Bonæ Spei miſſam accepi.

Num. 5. Univerſum hujus corpus & alæ ex ruſo carnei ſunt coloris. Itaque varietas quidem eſt, at prioribus ſpeciebus annumeranda.

Num. 6. & 7. Rariorum iſtarum ſpecierum nonnullas Tab. LXIX. &c. jam deſcripſimus. En! alias colore, obſcurius fuſco, ſtriis nigreſcentibus.

Num. 8. Et hæc prioribus congener, parte corporis anteriore ultra medietatem in acumen excurrente, fuſco nigra, albis maculis notata; parte poſteriore virideſcente.

Num. 9. Habet iſta ſpecies ſuis in antennis aliquid peculiare atque inſolitum, quo ſe diſtinguit. Etenim plumatiles ſunt, perinde ac in Phalænarum quarundam maribus obtinere ſupra oſtendimus. Ceterum corporis, antennarum & pedum color ex ſature flavo fuſcus eſt: alæ ex ſubflavo cinereo griſeæ pellucent.

Num. 10. Priori in totum ſimilis corpore tamen eſt graciliore, alis languide viridibus.

TABULA SEPTUAGESIMA ET QUINTA.

NUM. 1. & 2. Locuſta, utraque facie concolor, toto corpore ruſo griſea, caput præ ſe fert prorſus inſolitæ conformationis. Alæ externæ minutis teſſulis dilute fuſcis & griſeis ornatæ; internæ ex flavo fuſcæ.

Num. 3. & 4. Minutæ hujus ſpeciei aliquot præcedentibus Tabulis jam depictas dedimus. Corpus murini coloris; pedes fuſci; alæ extimæ plumbi inſtar lividæ, punctis nigris; intimæ dilute flavæ, ora fuſca.

Num. 5. & 6. Corpus plumbi colore livens; alæ extimæ graminei viroris, *intimæ ſupra* languide virentes, infra albæ & dilute lividæ.

Num. 7. ad 10. Binæ ſpecies parum diſcrepantes. *Prioris alæ externæ pallide* fuſcæ, poſterioris

VIER-EN-SEVENTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. Het lyf is bruin - kaſtanjekleurig, de vleugels zyn geelachtig-graauw-bruin, en de blokjes of vierkante ruitjes, naar welke men alle deze ſoorten Dobbelſteenvlerken, ook wel Perſiaanſche-matten noemt, zyn hier grysachtig.

N. 2. Deze is donkerder-bruin, de blokjes en vlakjes zyn nog donkerder, en zoo is ook het lyf. Deze ſoorten vallen in Ooſt- en Weſt-Indiën.

N. 3. Deze ſierlyke Sprinkhaan is flaauw- of licht-groen, met donkerder-grasgroene vlakjes over 't geheel, dezelve is uit Ooſt-Indiën.

N. 4. Deze tweede en weinig verſchillende ſoort heeft flaauw-groene vleugels, en 't lyf is wat geelachtig. De inſnyding der voorvleugels, dicht by 't lyf, en 't hairachtig bosje by den ſtaart, onderſcheidt dezelve genoeg van de voorige. My zyn diergelyke van de Kaap de goede Hoop toegezonden.

N. 5. Deze weêr verſchillende, doch tot de voorige behoorende, is over 't geheele lyf en vleugels roſch- of vleeſchkleurig.

N. 6. 7. Wy hebben van deze vreemde ſoorten op Tab. LXIX. enz. reeds eenige beſchreeven; deze zyn verſchillende, de kleur is meer donker-bruin, met zwartachtige ſtreepen.

N. 8. Behoort mede tot de voorige. Het bovenlyf tot over de helft, in een punt uitloopende, is bruin-zwart, met witte vlakjes; 't verdere gedeelte is groenachtig.

N. 9. De ſprieten of voelhorens maken, om derzelve byzonderheid in deze ſoort, een vreemd aanzien: zy ſchynen, even als wy by de mannetjes van eenige ſoorten der Nacht-Kapellen of Uilen gezegd hebben, als gevederde ſprieten te draagen. De kleur derzelve is gelyk aan die van het lyf en de voeten, namentlyk hoog geelachtig-bruin. De vleugels zyn geelachtig-aſchgraauw en doorſchynend.

N. 10. Deze is in allen deele dezelfde, behalven dat het lyf dunder, en de vleugels flaauw-groen zyn.

VYF-EN-SEVENTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. DE kleur van dezer beide zyden is niet verſchillende, het wonderbaarlyk hoofd, gelyk mede het lyf, is roſch-graauw. De dekvleugels zyn verſierd met kleine ruitjes, die licht-bruin en grys ſchynen, en de ondervleugels zyn geel-bruin.

N. 3. 4. Van deze kleine ſoort zyn op voorige Tab. reeds meer verbeeldt. Het lyf is muisvaalkleurig, de voeten zyn bruin, de dekvleugels lootkleurig - blaauw, met zwarte ſtipjes, de ondervleugels licht-geel, met eenen bruinen rand.

N. 5. 6. Het lyf is in deze blaauw-lootkleurig, en de dekvleugels zyn gras-groen. De ondervleugels zyn op de bovenzyde flaauw-groenkleurig, en aan de achterkant wit- en lichtlootkleur.

N. 7. tot 10. In deze twee ſoorten is weinig verſchil. De dekvleugels der eerſte zyn flaauw-bruinkleurig, en die der

ris languide flavæ, utræque tamen venulis pallide fuſcis diſtinctæ: alæ internæ cinereæ, verum in poſteriore utcunque flaveſcentes. Corpus ſimiliter, ac in præcedente, plumbi more cæruleſcens; pedes fuſci. Cauda enſifera, utramque femellam eſſe, innuit.

Num. 11. Hæc ſpecies tum forma, tum colore fuſco griſeo, foliorum arefactorum faſciculo apprime ſimilis eſt.

TABULA SEPTUAGESIMA ET SEXTA.

NUM. 1. & 2. Differunt hae rurſus ab illis, quas Tab. LXVI. &c. propoſuimus. Color in totum griſeo fuſcus, obſcuriore adumbratione varius.

Num. 3. & 4. Colore tantum diſcrepare videtur. Facies ſupina tota ex fuſco flava, obſcurioribus figuris picta. Alæ anticæ infra griſeæ, poſticæ ſature virides, punctis nigris.

Num 5. & 6. Utraque facie dilute fuſca.

Num. 7. & 8. Alæ utræque griſeæ, apicibus internarum fuſcis: corpus quoque fuſcum.

Num. 9. & 10. Corpus fuſcum; alæ medio cinereo griſeæ, poſterius ex fuſco griſeæ, ſubter oram anteriorem, quæ ex nigro & griſeo verſicolor eſt, ſeſe complicando, tanquam intra vaginam, recondere poſſe videntur.

Num. 11. & 12. Alæ extimæ fuſcæ, nigris maculis; intimæ ex dilute fuſco griſeæ, corpus fuſcum.

Num. 13. & 14. Species priori num. 9. plane gemina. Alæ dilute griſeæ, circumferentia ex fuſco obumbrata, ora tamen anteriore ex dilute flavo & nigro variegata, intra quam ſimili modo, ac num. 9. diximus, ala ſe complicare & ſubducere poſſe videtur, ut adeo vaginæ vice fungatur. Corpus ſature fuſcum. Facie ſupina, prope oras alarum anteriores, binæ appendiculæ ex corpore prominent, tegendis forte alis etiam deſtinatæ.

TABULA SEPTUAGESIMA ET SEPTIMA.

NUM. 1. & 2. Maxima hæc ſpecies, ſub nomine Locuſtæ, mihi Batavia Indorum transmiſſa eſt, annotatumque, ab indigenis appellari *Bilalang Karbouw*, nec memoratum tamen, an ibi loci quoque naſcatur. *Valentinus* in Hiſtoria veteri ac nova Indiarum Orientalium, Tom. III. p. 296. de iſto inſecto hæc notatu digna refert: Vaccas, cum forte illud devorant, ſtatim mori; ſed *Balienſes* & *Javanos* eo aſſato veſci. Alæ internæ ſimili modo, uti Tabula priore de aliis jam notavimus, cum alis externis, quæ in hac ſpecie grandiores ſunt, concrevere & complicatæ ſubter eas ſeſe reducunt. Supra majores illas externas alas duo cernuntur ejusmodi tegmina minora. Color in univerſum ex flaveſcente fuſcus eſt, in nonnullis obſcure fuſcus.

tweede flaauw-geel, doch beide flaauw-bruin geädert. De ondervleugels zyn aſchkleurig, in de laatſte wat naar 't geelachtige hellende; hun lyf is mede als de voorige lootkleurigblaauw, en de voeten bruin. De lange ſcheede doet zien dat deze tot de vrouwelyke ſoort behooren.

N. 11. Volmaakt gelykt deze ſoort naar een bosje verdorde bladen, zoo in kleur, die bruin-graauw is, als in gedaante.

SES-EN-SEVENTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. Deze ſoorten zyn al wederom verſchillende van die, welke wy op Tab. LXVI. enz. gezien hebben. De kleur van dit is egaal graauwachtig-bruin, met een donkerder tekening.

N. 3. 4. Schynt genoegzaam niet te verſchillen dan in de kleur, die in deze op de bovenzyde, over 't geheel bruingeel, met donkerder tekening is. De voorvleugels, aan de onderzyde, zyn graauw, en de onderſte donker-groen, met zwarte ſtipjes.

N. 5. 6. Deze is ter wederzyden licht-bruin.

N. 7. 8. De ondervleugels hebben aan hunne einden een bruine punt, en zyn verder met de boven- of dekvleugels graauw; verder is het lyf bruin.

N. 9. 10. Het lyf is bruin, de vleugels die zich onder de zwart- en graauw-geſtreepte voorkant ſchynen op te kunnen vouwen, zyn in 't midden aſch-graauw, en onder aan de kant bruin-graauw.

N. 11. 12. De dekvleugels zyn bruin, met zwarte vlakjes, de ondervleugels licht bruin-graauw, en het lyf is bruin.

N. 13. 14. Deze ſoort is van dezelfde natuur als N. 9. en 10. De vleugels zyn licht-graauw, met wat bruinder buitenkant. De voorkant der vleugels zyn licht-geel en zwart, en hier onder ſchynen zy zich te kunnen opvouwen; zoo dat deze voorkant hier even als by N. 9. voor dekvleugels dient. Het lyf is hoog bruin, en op de bovenzyde, by de voorkant der vleugels, ziet men nog als twee kleine dekvleugeltjes.

SEVEN-EN-SEVENTIGSTE TAFEREEL.

Num. 1. 2. Deze allergrootſte ſoort is my van Batavia, zonder te zeggen of dezelve aldaar valt, onder de benoeming van Sprinkhaan, overgezonden; met byvoeging, dat derzelve Land-benoeming *Bilalang-Karbouw* is. *Valentyn* in zyn Beſchryving van Oud- en Nieuw-Ooſt-Indiën, derde Deel, pag. 296. zegt 'er dit aanmerkenswaardige van, dat, wanneer de Koeien deze dieren eeten, zy dan ten eerſte ſterven, doch dat, de *Baliers* en *Javanen* dezelve braaden en eeten. De ondervleugels zyn, even als wy reeds op de voorige Tab. by andere gezegd hebben, aan de groote dekvleugels vaſt gegroeid, en vouwen zich onder dezelve. Boven de groote dekvleugels ziet men nog twee diergelyke kleine. De kleur is over 't geheel geelachtig-

fuſcus. Alæ poſticæ ex ſubfuſco maculantur. Alæ anticæ & corpus ſubtilibus ſtriis, nigris variantur. Extremi pedes hujus, æque ac plurimarum, quæ heic exhibentur, Locuſtarum, perperam, ut ſupra jam notavimus, depicti ſunt.

Num. 3. & 4. Mirabile hoc Inſectum *Laternarius* vocatur, quia, fide D. *Merianæ* aliorumque auctorum, veſica de capite ejus prominens noctu tantam lucem ſpargit, ut ad legendum ſufficiat. Alæ, dilute flaveſcentes, ſubtilibus figuris, ſubnigris adumbrantur. Poſticæ ſingulæ ocellum gerunt, media macula flava & annulo ſature flavo griſeoque conſtantem. Ex parte capitis anteriore veſicæ æmula expanſio protuberat, quæ lucem in tenebris emittit. Sunt tamen, qui totum corpus phosphoricum eſſe aſſerunt. Hujus generis ſpeciem, at longe minorem, omnique modo diverſam, China quoque profert, multumque dubitamus, utrum, quæ proxime ſequuntur, ad hoc ipſum genus non pertineant. *Laternarius* iſte Surinamenſis eſt, & Locuſtarum peculiare genus conſtituit. Quocirca apparet falſum eſſe, quod *Merianæ* relatum eſt, hunc *Laternarium* ex *Cicada*, quam eadem Tabula depictam tradit, per metamorphoſin provenire.

Num. 5. & 6. Alæ anticæ rariſſimi hujus Inſecti dilute flavæ, ex nigro punctatæ: poſticæ ſature fuſcæ, extremis apicibus, duos monſtrant ocellos ſature flavos, nigris veluti pupillis. Corpus & caput pyramidatum, quaſi ſpinoſum, fuſco quoque colore ſunt.

Num. 7. & 8. Parum a priore diſcrepat. Alæ anticæ dilute griſeæ, maculis languide fuſcis: poſticæ medio eleganter ex aurantio rubræ, apicibus nigræ, poſterius fuſcæ; corpus & caput quoque fuſca. Annotatum quidem invenio, duas has ſpecies a *Capite Diaboli* denominatas eſſe, nequaquam vero unde oriundæ ſint.

TABULA SEPTUAGESIMA ET OCTAVA.

NUM. 1. ad 4. Præcedente Tabula hujus Locuſtarum ſpeciei maximam exhibuimus. *Iſtæ* minores ſunt & pro diverſa ſpecie habentur. Prior, num. 1. & 2. expreſſa, fuſca eſt, alarum anteriori margine ſubrufo, nigroque picto, reliqua area ex cinereo griſeo maculata. Num. 3. & 4. anteriore corporis parte ſubrufa, abdomine vero ſordide flavicat. Alis cum priore convenit. Utraque ſpecies Indiæ Orientalis inquilina eſt.

Num. 5. & 6. Vulgaris Locuſtarum ſpecies, alis utriſque fuſcis, ex nigro variatis. Corpus obſcurius fuſcum.

Num. 7. & 8. Libella Surinamenſis, corpore nigro, alis reticulatis, prope corpus fuſcis, ad extremum albis, ora anteriore nigra guttula notatis.

Num. 9. & 10. Corpus gilvo nigrum; alæ fuſcæ. Et hæc Americana eſt.

Num. 11. & 12. Hæc itidem Americana ſpecies corpore eſt nigro, alis ſuperne ſature cærulis, ex albo per medium ſtriatis, inferne ſature fuſcis, tenui limbo dilute fuſco marginatis.

tig-bruin, in ſommige is dezelve wel donker-bruin. De ondervleugels zyn bruinachtig gevlakt. Op de dekvleugels en 't lyf zyn fyne zwarte ſtreepjes. De klaauwen der pooten zyn hier, gelyk in de meeſt hier afgebeelde, zeer ſlecht verbeeldt, en als die der groote Sprinkhanen.

N. 3. 4. Dit wonderbaar dier draagt den naam van *Lantaarn-drager*, uit hoofde, gelyk Juffrouw *Merian* en andere zeggen, dat dezelve uit de voor aan 't hoofd ſtaande blaas by nacht zoo veel licht geeft, dat men 'er by leezen kan. De kleur der vleugels is licht-geelachtig, met een fyne zwartachtige tekening, de achtervleugels hebben elk een oogvlak, beſtaande uit een' donker-geele en graauwen ring, met een geele middelvlak. Het hoofd van vooren is met een blaasachtige uitgroejing voorzien, uit het welke, andere zeggen, het geheele lyf, in het donker zynde, 't licht voortkomt. In China valt mede, doch een veel kleinder en geheel verſchillende, van deze ſoort; en wy twyfelen zeer of de twee volgende hier ook niet toebehooren. Deze is uit Surinamen, en maakt een geheel van de Sprinkhanen verſchillend geſlacht uit. Ongetwyfelt heeft men de voornoemde Schryfſter zeer verkeerde onderrichtinge gegeeven, wanneer men haar zeide dat deze *Lantaarn-drager*, uit de by haar op dezelfde Plaat verbeelde Lieremans-Vlieg, *Cicada*, by verandering voortkomt.

N. 5. 6. De voorvleugels zyn in deze ongemeene ſoort licht-geel, met fyne zwarte ſpikkels. De achtervleugels donker-bruin, met twee hoog-geele ronde oogvlakken aan de einden, die een zwart puntvlakje hebben: het lyf en het doornachtig uitloopend hoofd is mede bruin.

N. 7. 8. Deze verſchilt weêr met de voorige. De voorvleugels zyn licht-graauw, met flaauw-bruine vlakjes. De achtervleugels, in 't midden, ſchoon carmyn-rood, aan het einde zwart, en onderaan bruin; het lyf en hoofd is mede bruin. Ik vinde deze twee ſoorten, by aantekening, de *Duivels-kop* genoemd, zonder byvoegſel, van waar dezelve gekomen zyn.

ACHT-EN-SEVENTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. tot 4. WY hebben op voorige Tab. vertoond een der allergrootſte dezer Sprinkhaanſoorten; deze zyn kleiner, en worden voor verſchillende gehouden. De twee eerſte zyn donker-bruin, met roſchachtige voorkanten aan de vleugels, die een zwarte tekening hebben; verder zyn de vleugels aſch-graauw gevlakt. N. 3. en 4. hebben het voorlyf roſchkleurig, het achterlyf is naar 't vuil-geelachtig trekkende: de vleugels zyn even als de voorige. Zy vallen in Ooſt-Indiën.

N. 5. 6. Deze gemeene Sprinkhaan-ſoort is voorzien met bruin-zwart geſpikkelde zoo dek- als ondervleugels; het lyf is donkerder-bruin.

N. 7. 8. Dit Surinaamſch-Kooreboutje heeft een zwart lyf, en gaasachtige vleugels, die by 't lyf bruin zyn, en aan 't einde, op de bovenkant, een zwart vlakje hebben.

N. 9. 10. Het lyf in deze ſoort is vaal-zwart, en de vlerkjes bruin. 't Is mede Weſt-Indiſch.

N. 11. 12. Dezer vleugeltjes zyn, op de bovenzyde, hoogblaauw, met witte ſtreep-vlakjes; van onderen zyn dezelve, in plaats van blaauw, donker-bruin, met een ſmal licht-bruin buiten kantje: het lyf is zwart. Deze is ook een Weſt-Indiſche ſoort.

TABULA SEPTUAGESIMA ET NONA.

Auctoris annotationes ſignificant, omnes, quæ hac Tabula ſiſtuntur, ſpecies ex Promontorio Bonæ Spei allatas eſſe. Monitum velim, utramque faciem in omnibus illis ſpeciebus, quarum deſcriptio nihil differentiæ indicat, colore & pictura eandem eſſe.

Num. 1. & 2. Locuſta pulcerrima, alis extimis ex griſeo fuſcis, nigro adumbratis; intimis obſcure vireſcentibus, ex obſcure fuſco, more tabulæ luſoriæ, teſſulatis; corpore ex ſubrufo griſeo fuſco.

Num. 3. & 4. Locuſta minor, alis externis itidem, ſed dilutius griſeis, ex nigro pictis; internis reticulatis, quæ ſuperne circellis dilute rufulis, inferne paulo obſcurioribus ornantur; corpore ſature fuſco.

Num. 5. & 6. Corpus, quale num. 1. Utræque alæ dilute griſeæ, ex nigro pictæ.

Num. 7. & 8. Hæc, ex elegantiſſimis, quæ unquam viſæ ſunt, habenda, alas extimas gerit cæruleas, maculis albis; interiores pro parte dimidia quoque cæruleas, lineis ſanguineis, parte reliqua itidem velut ſanguine tinctas, maculis nigris; corpus griſeo fuſcum; at caput ſuperne etiam eleganter rubrum, punctis albis. Varietatem hujus ſpeciei Tab. LXXII. videre licet.

Num. 9. & 10. Nec priori pulcritudine cedit major iſta ſpecies, cujus alæ externæ venuſte virent, ora extrema & apicibus, utcunque mixta flavedine, fuſcis, lineisque præterea & minutis maculis, gilvis velut obumbratæ. Internæ purpuraſcentes lineis obſcurioribus & apicibus ſature viridibus ornantur. Facie prona, internarum alarum anterior plica flabelliformis ſaturatius purpurea eſt, itidemque pars corpori proxima, & prope apices purpura iſta veluti umbram deorſum projicit. Corpus ex rufo griſeum, lineis nigris vel gilvis: caput ſupra vireſcit: pedes poſtici, ſaltui deſtinati, quoque virent.

Num. 11. & 12. Corpore hæc ſpecies eſt ex dilute griſeo fuſco, excepto capite, quod ſupra eleganter vireſcit. Alæ extimæ etiam dilute virides, ora gilvo virente circumdatæ. Alarum intimarum anteriores duæ plicæ quoque ex gilvo virent, lineis languide fuſcis, ut in præcedente, ſtriatæ, apicibus etiam ex pallide ſubfuſco viridibus: reliquus harum alarum tractus, pulcre ruber, lineis ſature rubris variatur.

Num. 13. & 14. Alæ extimæ flavæ, ſtriis rufulis; intimæ dilutius flavæ; corpus obſcure fuſcum.

Num. 15. & 16. Corpus ſature fuſcum; alæ utræque ex dilute cinereo griſeæ, ſtriis dilute fuſcis.

NEGEN-EN-SEVENTIGSTE TAFEREEL.

Uit aantekeningen vinde ik, dat alle de op deze Tab. verbeelde ſoorten van de Kaap de goede Hoop gekomen zyn. De onder- en bovenzyde is in die, daar wy zulks niet onderſcheiden, in kleur en tekening dezelfde.

N. 1. 2. De dekvlerken zyn in deze fraaije ſoort graauw-bruin, met zwarte tekening, de vlieg- of ondervleugels zyn donker-groenachtig, met donker-bruine dambortswyze ruitjes. Het lyf is roſchachtig-graauw bruin.

N. 3. 4. Dit kleine Sprinkhaantje heeft mede, doch wat lichter, graauwe dekvlerkjes, met zwarte tekening en gaasachtige ondervleugels, die op de bovenzyde licht- en op de onderzyde wat donkerder-roſchkleurige cirkel-ſtreepjes hebben; het lyf is hoog-bruin.

N. 5. 6. Het lyf is in deze als N. 1. De dek- en ondervleugels zyn licht-graauw, met zwarte tekening.

N. 7. 8. Deze, een der ſchoonſte dezer ſoorten welken men zien kan, heeft blaauwe dekvleugels, met witte vlakjes. De ondervleugels zyn mede, tot halverwege, eveneens, doch met bloed-roode ſtreepen, het verdere dezer vleugels is mede bloed-rood, met zwarte vlakken. Het lyf is graauw-bruin, doch op de bovenzyde is het hoofd ook ſchoon-rood, met witte ſtipjes. Op Tab. LXXII. is een verſchillende ſoort van deze verbeeldt.

N. 9. 10. Niet minder ſchoon is deze groote ſoort; de dekvleugels zyn hier ſchoon-groen, met een eenigszins geelachtige-bruine buitenkant en punten aan het einde der vleugels; verder vertoonende vaale-ſchaduwachtige ſtreepen en kleine vlakjes. De ondervlerken zyn paarſchkleurig, met donkerder ſtreepen, en de punten dezer vlerken zyn donker-groen. Op de achterzyde dezer ondervleugels is de eerſte wajerachtige-vouw of plooi donkerder paarſch, zoo mede by het lyf, en by de punten ſchiet deze donker-paarſchekleur wat naar beneeden. Het lyf is roſchkleurig-graauw, met zwarte of vaale ſtreepjes. Op de bovenzyde is het hoofd groenachtig. De ſpring-pooten zyn mede groen.

N. 11. 12. Het lyf is in deze ſoort licht graauw-bruin, behalve op de bovenzyde, alwaar het hoofd ſchoon licht-groen is. De dekvleugels zyn mede licht-groen, met een vaalgroener buitenkant. De twee eerſte vouw-plooijen der ondervleugels zyn ook vaal-groen, en als de voorige met flaauw-bruine ſtreepjes, de punten derzelve zyn ook flaauw bruin-achtig-groen, en het overige dezer vleugels is ſchoon-rood, met hoog-roode ſtreepjes.

N. 13. 14. De dekvleugels zyn geel met roſche ſtreepjes, de ondervleugels zyn licht- of flaauw-geel, en het lyf is donker-bruin.

N. 15. 16. Is donker-bruin van lyf, en de boven- en ondervleugels zyn licht-aſchgraauw, met licht-bruine ſtreepjes.

TABULA OCTOGESIMA.

NUM. 1. & 2. Tab. LXXIV. varietas hujus ſpeciei iam propoſita eſt. Alæ externæ dilute virides; internæ flaveſcentes, ſaturiore flavo ſtriatæ. Corpus ſupra ſature viride, linea griſeo fuſca per mediam longitudinem decurrente: infra color viridis tantum ad alas usque extenditur, ac reliqua corporis facies cinerea eſt. Pedes fuſci.

Num. 3. & 4. Corpus ſature flavum, nigro pictum; alæ extimæ ſupra griſeæ, maculis dilutioribus, infra in totum dilute griſeæ; intimæ quoque griſeæ, lineis fuſcis.

Num. 5. & 6. Locuſtula corpore & alis extimis ſature viridibus; intimis reticulatis.

Num. 7. & 8. In univerſum concolor, ex obſcure ſubfuſco griſea.

Num. 9. & 10. Eximia Locuſta, corpore obſcure fuſco; alis externis paulo dilutioribus, ſubflavis, ſaturatius maculatis; internis nitide rubris, nigro variatis, ora poſteriore ex gilvo nigro obumbrata. Pedes quatuor antici, obſcure fuſci, extremis unguiculis rubris terminantur; poſtici duo, diluto virore nitidi, rubros quoque unguiculos monſtrant.

Num. 11. & 12. Alæ extimæ cinereo griſeæ, maculis cæruleis; interiores parte priore ſature cærulæ, reliqua dilute cærulæ, lineis plumbi colore cæruleſcentibus, oraque ſubfuſca, ex ruſo maculata, terminantur. Corpus facie prona tota, ſupina autem prope ad caput usque fuſcum eſt, cetera obſcure cinereo griſeum. Pedes fuſci, at poſtici aurantii coloris. Locus natalis Promontorium Bonæ Spei.

Num. 13. & 14. Hujus etiam generis plures ſpecies parum variantes jam deſcripſimus. Alæ extimæ ſature virent; intimæ griſeæ ſunt, punctis maculisque nigris.

Num. 15. & 16. Nitida Locuſtula, alis extimis ſupra rufis, infra paulo dilutioribus; intimis ſupra in medio rubris, deinde faſcia alba, porro nigra ornatis, cetera pellucidis, reticulatis. Prona harum facies in medio diluta nitet flavedine, cui faſcia nigra ſe adjungit, tandemque contextus reticulatus. Corpus & pedes fuſci.

TABULA OCTOGESIMA ET PRIMA.

NUM. 1. Ob gracilitatem nomen *Scherminkel*, apud Belgas harum rerum curioſos obtinuit. Colore eſt dilute fuſco. In Indiis Orientalibus naſcitur.

Num. 2. Varietas eſſe videtur ſpecierum Tab. LXXVI. LXXVII. & LXXVIII. depictarum, in quibus alæ internæ cum externis concreverunt. Colore eſt fuſco, alis externis ex nigro faſciatis.

Num. 3. Alis, ut num. 1, caret eſtque colore nigerrimo.

Num. 4. Color ex ſubflavo fuſcus, parte corporis poſteriore aliquantum rufus.

Num. 5. Color obſcure fuſcus.

Num. 6.

TACHTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. OP Tab. LXXIV. is reeds een verſchillende van deze ſoort verbeeldt. De dekvleugels zyn in deze licht-groen, en de onderſte geelachtig, met wat geelder ſtreepen. Het lyf is op de bovenzyde donker-groen, met een graauw-bruine middelſtreep, aan de onderzyde ſtrekt zich deze groene kleur maar tot aan de vleugels; verder is hier het lyf aſchkleurig. De voeten zyn bruin.

N. 3. 4. Het lyf is in deze ſoort donker-geel, met zwarte tekening. De dekvleugels zyn op de bovenzyde graauw, met lichter-graauwe vlakjes, aan de onderzyde licht-graauw. De ondervleugels zyn mede graauw, met bruine ſtreep-vlakjes.

N. 5. 6. Dit kleine Sprinkhaantje heeft een donker-groen lyf en dekvleugeltjes, de ondervleugeltjes zyn gaasachtig.

N. 7. 8. Is geheel eenkleurig donker-bruinachtig-graauw.

N. 9. 10. Deze ſchoone Sprinkhaan is donker-bruin van lyf; de dekvleugels zyn wat lichter van kleur, geelachtig en met donkere vlakjes. De ondervleugels zyn ſchoon-rood, met zwarte vlakjes, de ſchaduwachtige onderkant is vaal-zwart. De vier voorvoeten zyn donker-bruin, met roode voorklaauwtjes, en de twee ſpringvoeten zyn ſchoon licht-groen, met roode klaauwtjes.

N. 11. 12. De dekvleugels zyn aſchgraauw, met blaauwe vlakken. De ondervleugels zyn vooraan donker-blaauw, en, wat verder, licht-blaauw, met lootkleurige-blaauwe ſtreepen; de rand is bruinachtig, met roſchkleurige vlakjes. Het lyf is van onderen geheel, en op de bovenzyde tot by het hoofd, bruin; verder is het donker-aſchgraauw. De voeten zyn bruin, doch de ſpringvoeten oranjekleurig-rood. Deze is van de Kaap de Goede Hoop.

N. 13. 14. Van deze zyn mede al meer ſoorten, met kleine verſchillen, vertoond. De dekvleugels zyn licht-groen, de ondervlerken graauw, met zwarte ſtreepjes en vlakjes.

N. 15. 16. Dit ſierlyk Sprinkhaantje heeft op de bovenzyde roſchkleurige dekvleugeltjes, op de onderzyde zyn dezelve wat lichter van kleur. De ondervlerkjes zyn, op de bovenzyde, in 't midden rood, daarom volgt een witte en verder een zwarte band, zynde het overige doorſchynende en gaasachtig. Aan de achterzyde zyn dezelve in het midden ſchoon licht-geel, waar tegen de zwarte band, en verder 't gaasachtige aankomt. Het lyf en de voetjes zyn bruin.

EEN-EN-TACHTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. Noemen de Liefhebbers *Scharminkel*, om deszelfs dun- en rankheid: de kleur is licht-bruin. Dezelve valt in Ooſt-Indiën.

N. 2. Is waarſchynlyk wederom een verſchillende ſoort van Tab. LXXVI, LXXVII en LXXVIII, welkers vliegvleugels aan de dekvleugels vaſt-gehegt zyn. De kleur in deze is bruin, hebbende alleen de dekvleugels eenige breede zwarte ſtreepjes.

N. 3. Heeft, als de eerſte, geen vleugels: de kleur is gitzwart.

N. 4. Is geelachtig-bruin, het achterlyf wat roſcher.

N. 5. Is donker-bruin van kleur.

N. 6.

Num. 6. Color murinus. Omnes iſtæ ſpecies ad claſſem Locuſtarum pertinere videntur atque prorſus diverſæ ſunt ab illis, quæ nunc ſequuntur.

Num. 7. & 8. Scorpii aquatici minoris Scarabæus, plane diſcrepans ab illo, quem D. *Merian* depictum exhibet. Colore eſt obſcure fuſco, alis reticulatis, pro more omnium iſtarum ſpecierum.

Num. 9. & 10. Altera ejusdem Scorpii vel Scarabæi aquatici ſpecies, coloris gilvo nigri.

Num. 11. & 12. Species tertia, parte corporis anteriore, una cum pedibus, fuſca, poſteriore eleganter rubra, alis cinereo griſeis, quas rubræ venulæ diſtinguunt.

Num. 13. Scarabæus aquaticus, niger, lævis.

TABULA OCTOGESIMA ET SECUNDA.

NUM. 1. Hujus ſtudii cultores Inſectum iſtud *Spectrum majus* appellant, nonnullis tamen etiam *Scherminkel* audit. Colore eſt cinereo griſeo. Locus natalis Surinamum. Perhibetur animal hoc valde tardigradum eſſe; quanquam longitudo pedum ejus contradicere videtur. Mancipia Indica illud *Musquietten-Mama*, quaſi matrem Musquiettarum, quæ ſpecies eſt Muſcarum aculeatarum, vocant, exiſtimantes hanc Muſcam ex illo naſci: quod tamen abſonum nec credibile videtur.

Num. 2. Altera ſpecies, a priore diverſa, helvo griſea, duabus veluti alarum vaginis inſtructa.

Num. 3. & 4. Duæ ſpecies peculiares, quarum complures ſupra exhibuimus. Colore ſunt flaveſcente.

Num. 5. Alia ſpecies diverſa, colore ſubrufo.

Num. 6. Tota flava.

Num. 7. & 8. Binæ quoque diverſæ, flavæ.

Num. 9. Quæ ſequuntur, quinque Inſecta, ſuis notata numeris, plane alius generis ſunt, utpote ad illam Scarabeorum familiam, cui apud nos *Capri* nomen eſt, referenda. Color hujus totus niger eſt, macula rubra quamque alam ornante.

Num. 10. Color hujus flavus eſt, quatuor guttis, duabusque longis ſtriis, nigris varius.

Num. 11. Hic eleganter rubet, capite nigro, rubra macula notato, alis in medio nigra macula pictis.

Num. 12. Totus niger, maculis rubris quatuor.

Num. 13. Ruber, capite & extremo ventre exceptis.

Num. 14. Quatuor ſequentes Americani ſunt Scarabæi aquatici. Prior iſte niger eſt, dorſum ex griſeo lineatus, lanugine laterali lutea.

Num. 15. Forma quidem magnopere, nequaquam colore, a præcedente differt.

Num. 16. & 17. Duæ ſpecies diverſæ, altera nigra, altera lutea.

Num. 18. Etiam tria, quæ ſequuntur, Inſecta aquatica videntur. Prius corpore & capite eſt ſordide rubris, vaginis alarum ſordide luteis, alisque griſeo flavis.

Num. 19.

N. 6. Is muisvaalkleurig. Alle deze ſchynen nog tot de Claſſe der Sprinkhaan-ſoorten te behooren, en zyn geheel verſchillende van de volgende.

N. 7. 8. Vertoont de kleine Water-Scorpioen-Tor; een geheel verſchillende ſoort van die, welke wy by Juffrouw *Merian* verbeeldt vinden. De kleur is donker-bruin, en dezelve heeft gaasachtige vleugels, zoo als alle deze ſoorten.

N. 9. 10. Is mede een tweede ſoort van Water-Tor of Scorpioen; de kleur is geheel vaal-zwart.

N. 11. 12. Een derde ſoort. Het voorlyf en pooten zyn bruin, 't achterlyf ſchoon-rood, en de vleugels aſchgraauw, met roode aders.

N. 13. Is een gladde zwarte Water-Tor.

TWEE-EN-TACHTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. Deze noemen de Liefhebbers *het groote Spook*, en ſommige noemen dezelve mede de *Scharminkel*. De kleur is aſchgraauw. Dezelve valt in Surinamen. Volgens rapport zoude het een geheel traag en langzaam voortkruipend dier zyn, ſchoon de lange voeten hier tegen ſchynen te ſtryden. De ſlaaven noemen deze dieren de *Muſquietten-Mama*, voorgeevende en geloovende, dat de Muſquietten, zekere ſoort van ſteekende Mugvliegen, hier uit voortkomen; 't geen echter zeer ongerymd is.

N. 2. Is een verſchillende; dezelve is vaal-graauw, en ſchynt twee dekvleugels te hebben.

N. 3. 4. Zyn twee byzondere ſoorten van de voorheen zoo veel reeds verbeeldde. Derzelver kleur is geelachtig.

N. 5. Almede een verſchillende ſoort. De kleur is roſchachtig.

N. 6. Is geheel geel.

N. 7. 8. Zyn twee verſchillende, mede van een geele kleur.

N. 9. Deze vyf volgende Num. zyn van een geheel verſchillende Claſſe; zy behooren tot die ſoorten van Torren, welke wy *Bokken* noemen. Deze is geheel zwart, met een ſchoon-roode vlak op elke vleugel.

N. 10. Deze is geel, met vier kleine ronde en twee lange zwarte ſtreepvlakjes.

N. 11. Deze is mooi rood, het hoofd is zwart, met een rood vlakje, en op 't midden der vleugels is een zwarte vlak.

N. 12. Is geheel zwart, met vier roode vlakken.

N. 13. Is rood, behalven op 't hoofd en achterlyf.

N. 14. De vier volgende zyn Weſt-Indiſche Water-Torren. Deze is zwart, met gryze ſtreepen op den rug, en geele zy-hairen.

N. 15. Verſchilt niet in kleur met de voorige, doch in gedaante zeer veel.

N. 16. 17. Zyn twee verſchillende ſoorten, waar van de eerſte zwart, en de tweede geel is.

N. 18. Deze drie volgende ſchynen my ook Waterdiertjes te zyn. Deze eerſte heeft een vuil-rood lyf en hoofd, de dekvleugels zyn vuil-geel, en de ondervleugels aſch-geelkleurig.

N. 19.

Num. 19. Speciem dixero Scorpii aquatici, non alati, quadrupedis, colore fuſco luteo.
Num. 20. Color rufus. Credibile pleraque horum Inſectorum Surinamenſia eſſe.

TABULA OCTOGESIMA ET TERTIA.

NUM. 1. & 2. Tabula LXXXI. iconem dedimus Scarabæi minoris Scorpii aquatici ad num. 7. & 8. En! iconem majoris, qui valde ſimilis illi, quem D. *Merian* Tab. LVI. exhibet, alis tamen atque pedibus ab eo diſcrepat. Corporis anterior pars & pedes obſcure fuſco ſunt colore; poſterior, media ſede, dilutius fuſco, nigris maculis vario, ora laterali pallide ſubfuſco. Vaginæ alarum fuſcæ, umbra obſcuriore adſperſæ, extremis dilutioribus. Alæ internæ pallide flavo fuſcæ.

Num. 3. Scarabæus elegantiſſimus, ex eorum genere, quos Tabula priore diximus *Capros* vocari. Color eſt ſubrufus, maculis nigris, quandoque tamen in nonnullis ſature flavus. Antennæ venuſtiſſimæ, articulatæ, ad mediam usque longitudinem pilis ſetoſis conſitæ, ea parte articulos habent ex nigro & flavo variegatos. Inſectorum Amatores *Caprum Pomposum* vocant.

Num. 4. Scarabæus Caper major, pedibus & antennis nigris, capite & corpore anteriore obſcure ſubfuſco rubro, vaginis alarum ex flaveſcente rufis. Omnes iſtæ ſpecies Surinamenſes ſunt. *Extremi pedes & hujus & aliorum minime ſecundum naturam delineati.*

Num. 5. Sequuntur denuo nonnullæ Locuſtarum ſpecies differentes ab illis, quas tanto numero tamque mirabili varietate ſupra exhibuimus. Corpus una cum alis extimis, complicatis, ex flaveſcente cinereum eſt, lituris nigris: crura pedum ad ſaltum comparatorum rufa, ex albo ſtriata.

Num. 6. Species ex fuſco nigra, quatuor transverſis lineis cinereo griſeis in antica dorſi parte; in poſteriore duæ cernuntur exochæ nigræ, albis lineis ſtriatæ, quæ forte germina ſunt prorumpentium alarum aut parva elytra.

Num. 7. Color eſt fuſco ruber, lineis obliquis, nigris, in parte corporis poſtica variatus. Alæ extimæ in hac ſpecie, ſimiliter ac in Scarabæis, ſuper dorſo videntur committi.

Num. 8. Species in totum gilvo flava. Alæ extimæ, convoluti inſtar folii, circum corpus ſeſe applicare videntur.

Num. 9. Idem ac prioris color. Corpori duæ videntur incumbere vaginulæ, quæ veras alas obtegunt. Cauda producta perquam ſingularis & notatu digna eſt.

Num. 10. & 11. Differentium iſtarum ſpecierum prior colore eſt dilute rufo, poſterior ſupina corporis facie cinereo griſea.

N. 19. Schynt een ſoort van ongevleugelde Water-Scorpioen, met vier pooten; de kleur is bruin-geel.
N. 20. Deze is roſchkleurig. Waarſchynlyk is 't meerderdeel dezer diertjes van Surinamen.

DRIE-EN-TACHTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. OP Tab. LXXXI. hebben wy vertoond de kleine Water-Scorpioen-Tor, by N. 7. en 8; hier volgt de groote, welke veel overeenkomſt heeft met die op de LVI. Plaat van Juffrouw *Meriaan*, en echter nog met dezelve, vooral in de vleugels en voeten, verſchilt. Het voorlyf en pooten zyn donker-bruin, het achterlyf is in het midden wat lichter-bruin, met zwarte vlakjes, de zy-kanten van het lyf zyn flaauw-bruinachtig. De dekvleugels zyn bruin, met wat donkerder tekening, en lichter punten. De ondervleugels flaauw licht-bruin.

N. 3. Is een der fraaiſte ſoorten der op de voorige Plaat reeds genoemde *Bok-Torretjes*. De kleur is roſchachtig, met zwarte vlakken; doch in andere is dezelve ook wel hooggeel. De voelhorens zyn zeer fraai in leedjes verdeeld, ter halverwege met borſtelachtige hairtjes bezet, en daar zyn de leedjes zwart en geel gekleurd. De Liefhebbers noemen dit beeſtje *'t parade Bokje*.

N. 4. Deze groote Bok-Tor heeft zwarte voeten en voelhoorns, het hoofd en voorlyf zyn donker bruinachtig-rood, en de dek- of ſchildvleugels geelachtig-roſchkleurig. Deze ſoorten zyn alle uit Surinamen. *De uiteindens der voeten zyn hier en elders ſlegt verbeeldt.*

N. 5. Nu volgen wederom eenige verſchillende Sprinkhaan-ſoorten, waar van wy voorheen reeds zoo veel verwonderbaare vertoond hebben. Het lyf, benevens de geſloote dekvleugels zyn geelachtig-aſchkleurig, met zwarte ſtreepjes, en de dyen der ſpringvoeten zyn roſch, met witte ſtreepjes.

N. 6. De grondkleur dezer ſoort is bruin-koffykleurig. Op 't voorſte gedeelte van den rug zyn vier aſch-graauwe dwars-ſtreepen, en wat verder ziet men twee zwarte met witte ſtreepen verſierde uitſteekzels, 't geen mogelyk kleine dek- of onvolgroeide vleugels zyn.

N. 7. De kleur is in deze bruin-rood, op het achterlyf met zwarte ſchuinſche ſtreepjes. De dekvleugels ſchynen zich hier, als by de Torren, boven op 't lyf toe te vouwen.

N. 8. Deze ſoort is geheel vaal-geel, de dekvleugels ſchynen zich als een omgerold blad om 't lyf om te vouwen.

N. 9. De kleur in deze is dezelfde als in de voorige. Op het lyf ſchynen twee kleine dekvleugeltjes, welke de waare vleugels verbergen. De lange ſtaart-punt is aanmerkelyk.

N. 10. en 11. De eerſte dezer twee verſchillende ſoorten is licht-roſchkleurig, en de andere is, boven op het lyf, aſch-graauw.

TABULA OCTOGESIMA ET QUARTA.

Num. 1. & 2. Insectorum Curiosi venustum hunc Scarabæum sæpe numero *Pediculi Ægyptiaci* nomine insigniunt: qua de ratione, hariolari nequeo. Est certe Surinamensis, neque cum Pediculo aliquid commune habere animadverto. Totus obscure viridis, fulvum ignis veluti seu auri tonum reflectit.

N. 3. & 4. Scarabæus itidem Americanus, colore ex dilute fusco griseo.

N. 5. & 6. Vaginæ alarum obscure fuscæ. Omnes istæ species, Scarabæis proprie dictis annumerandæ, ab illis, quos Hircos vel Capros vocamus, satis manifeste dignoscuntur: corpore enim sunt latiore & crassiore, quod Capri longe angustius & gracilius habent.

Num. 7. Sequuntur rursus aliquot Locustarum species. Hæc prima eleganter viridis, macula ovata & lituris lateralibus nigris variatur.

Num. 8. Hujus color ex purpurascente venuste ruber est.

Num. 9. Turrita hujus cauda fusca est, cetera virent: dorsum lineolæ nigræ variant.

Num. 10. Pedes ex purpurascente rubri: corpus superne viride, mixto purpureo.

TABULA OCTOGESIMA ET QUINTA.

NUM. 1. ad 12. Ad unum idemque genus omnia hæc animalcula, quæ suis quæque numeris supra & infra heic depicta habentur, pertinent. D. *Meriana* nomen *Lyristæ* illis dedit ob musicum sonum, quem inter volandum edere consuerunt. Eadem memorat, *Laternarium* supra descriptum transformatione ex hoc Insecto oriri: quod nihilominus a vero alienum est, nec nisi falsis ex relationibus haustum. Cicadam Veteres appellarunt: cujus quidem generis non paucæ species sic satis ab Historiæ Naturalis Scriptoribus in medium sunt prolatæ; ut supervacuum foret omnes & singulas cum cura describere. Præcipuas igitur tantum memorabimus.

Num. 1. & 2. Corpore est fusco; alis internis subflavis.

Num. 3. & 4. Alæ anticæ griseæ, albo maculatæ; posticæ fuscæ.

Num. 5. & 6. Species vulgaris.

Num. 7. & 8. Priori similis, at ventre duabus maculis cinereo griseis picto.

Num. 9. & 10. Magnitudine tantum ab illa num. 5. & 6. discrepat.

Num. 11. & 12. Alis, qua corpori commissæ sunt, ex fusco maculatis.

Num. 13. ad 16. Alius hæc iterum generis sunt, magisque cum sequentibus speciebus conveniunt. Num. 13. & 14. colore est fusco; Num. 15. & 16. superne magis cinereo griseo. Alæ anticæ natura cornea sunt, ut in Indicis illis Insectis, quæ nomine *Kakkerlak* veniunt.

Num. 17.

VIER-EN-TACHTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. DE Liefhebbers noemen dikwils deze schoone Tor *de Egyptische - Luis*; doch hoe dezelve aan dien naam komt, kan ik niet afleiden; want dezelve komt uit Surinamen; en wat heeft deze Tor met de Luis gemeen? de kleur is over 't geheel donker-groen, met eenen bruinen vuur- of goudkleurigen weêrschyn.

N. 3. 4. Is mede een West-Indische Tor, van een licht bruin-graauwe kleur.

N. 5. 6. Deze heeft donker-bruine dekvleugels. Alle deze zyn die soorten, die wy eigentlyk Torren noemen; zy onderscheiden zich genoegsaam van de Bok-Torren, door dien deze een breeder en dikker, en de Bokken een smaller en ranker lyf hebben.

N. 7. Hier volgen weêrom eenige Sprinkhaan-soorten. Deze is schoon-groen, met een zwarte ovale vlak en zy-streepjes.

N. 8. Deze is schoon paarsachtig-rood.

N. 9. De toornachtige staart is bruin; dezelve is verder groen met fyne zwarte streepjes op den rug.

N. 10. De voeten van deze zyn paarschachtig-rood, boven op 't lyf is dezelve groen en paarschkleurig.

VYF-EN-TACHTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. tot 12. Zyn meest niet anders dan verschillende diertjes, van deze zelfde soort, welke hier zoo aan de onder- als op de bovenzyde verbeeldt worden. Jufvrouw *Meriaan* heeft dezelve de *Liereman* genoemd, om het zingende geluit 't geen die dieren in het vliegen maken. Volgens haar bericht zoude uit deze, door verandering, de voorheen beschreeven Lantaarn-drager voortkomen, doch 't geen volstrekt onwaar is, en alleen op een bloot bericht berust. Zy behooren tot de Classe der Vliegen, en waren by de Oude reeds bekend onder de benoeming van *Cicada*. Zie hier de merkwaerdigste van deze soort.

N. 1. 2. Vertoont zich met een bruin lyf en geelachtige achtervleugels.

N. 3. 4. Heeft graauwe en wit-gevlakte voor- en bruine achtervleugels.

N. 5. 6. Is de gemeene soort.

N. 7. 8. Heeft aan de onderzyde twee asch-graauwe schilden aan het achterlyf; anders is dezelve met de voorige overeenkomende.

N. 9. 10. Verschilt niet met N. 5. en 6. dan in de grootte.

N. 11. 12. Heeft bruine vlakken by 't lyf, op de vleugels.

N. 13. tot 16: Deze maken wederom een ander geslacht uit, en komen naby de volgende soorten. De kleur van N. 13. en 14. is bruin, en die van 15. en 16. is wat aschgraauwer op de bovenzyde. De voorvlerkjes zyn hoornachtig, even als die der *Kakkerlakken*.

N. 17.

Num. 17. & 18. Species procul dubio Insecti *Kakkerlak* dicti vel Cerambycis. Corpore est obscure fusco; alis subgriseis, extimis utcunque corneæ naturæ. Caput ejus tenui velut scuto, corneo superne tegitur: quam ob rationem ei nomen *Scutati* impono. Surinamum locus natalis.

Num. 19. & 20. Ejusdem generis diversa species esse videtur. Alæ extimæ rubræ vel rufæ: scutulum supina facie maculatum.

Num. 21. & 22. Scarabæus Americanus, eximius, colore viridi amœnissimo, supina facie albescentibus guttulis variato, prona paulo dilutiore.

TABULA OCTOGESIMA ET SEXTA.

Præter Num. 2, 10 & 22. ceteræ omnes hac Tabula exhibitæ species ad genus Libellarum exoticarum pertinent, de quibus Tab. LXV. jam egimus.

Num. 1. Corpus viride est; alæ prope corpus & in apicibus suis, saxi colore griseæ, medio fuscæ, punctis griseis, flavaque tæniola tractum fuscum utrinque a griseo distinguente.

Num. 2. Animalculum, etsi verosimiliter quoque aquaticum, corpore tamen & hispido & breviore, quin & antennis, a Libellarum familia deflectens. Alæ flavæ, maculis fuscis. Nuper in Germania & deinde in Helvetia quoque simile innotuit Insectum, quod curiosissimus atque indefessus *Schæfferus Pseudo-Libellulæ* seu *Libellæ Phalænaceæ* nomine descripsit.

Num. 3. Libella corpore viridi; alis fuscis, ex griseo maculatis.

Num. 4. Corpus viride; alæ pallide aurantiæ, maculis quatuor nigris.

Num. 5. Alæ anticæ dilute fuscis, posticæ saturioribus maculis figurisque pictæ, ceterum, pro more hujus familiæ, reticulatæ; corpus plus minus fuscum. Hæc species in Promontorio Bonæ Spei habitat.

Num. 6. Corpus modo viride est; alæ dilute griseæ, diaphanæ, maculis nigris.

Num. 7. & 8. Alæ diaphanæ, dilute fuscæ, maculis nigris ad oram anteriorem prope apices.

Num. 9. Alæ nigræ, lineis transversis, dilute griseis.

Num. 10. Animalculum alius generis, alis dilute griseis, ex subflavo maculatis.

Num. 11. Alæ hujus Libellæ prope corpus nigræ, cetera dilute griseæ, ora lutea.

Num. 12. & 13. Alæ pallide fuscæ maculis obscure fuscis.

Num. 14. Alæ prope corpus ex subflavo fuscæ.

Num. 15. Alæ prope corpus sature fuscæ, maculis ex pallide flavo fuscis; extremitates alarum diaphanæ, reticulatæ, macula nigra oram ornante.

Num. 16. Alæ dilute fuscæ, extremis reticulatis, macula nigra notatis.

Num. 17. Alæ languide subfuscæ, maculis profundius fuscis. Capense hoc Insectum est.

Num. 18. Alæ similiter, sed saturatius coloratæ, & abdomen crassius.

Num. 19.

N. 17. 18. Is buiten tegenspraak een soort van *Kakkerlak*, het lyf is donker-bruin, de vlerken graauwachtig, zynde de bovenste van een wat meer hoornachtige natuur. Voor draagt hy, over 't hoofd heen komende, een dun hoornachtig schild, waarom ik hem noem den *Schild-Kakkerlak*. Dezelve komt uit Surinamen.

N. 19. 20. Schynt een verschillende van dezelfde soort te wezen. De bovenvleugels zyn rood of roschkleurig, het kleine schildje is op de bovenzyde gevlakt.

N. 21. 22. Deze schoone West-Indische Tor is zeer fraai groen, en op de bovenzyde met witachtige vlakjes, het groen is, aan de onderzyde, wat lichter van kleur.

SES-EN-TACHTIGSTE TAFEREEL.

Alle deze soorten, uitgezondert N. 2, 10 en 22. zyn verschillende soorten van uitlandsche Koorebouten, van welke Classe wy op Tab. LXV. reeds gesproken hebben.

N. 1. Heeft een groen lyf, de vleugels zyn by 't lyf en aan de punten steenachtig-graauw, in 't midden bruin met graauwe plekjes, en dit bruin wordt ter wederzyde door smalle geele bandjes van de graauwe kleur afgescheiden.

N. 2. Dit beestje, schoon ook waarschynlyk een waterdiertje, wykt, zoo door de ruigheid en kortheid van het lyf, als door de voelhoorns, van de Koorebouten af; de vlerkjes zyn geel, met bruine vlakjes. In Duitschland, gelyk mede in Zwitzerland, heeft men thans ontdekt een diergelyken soort, door den zoo naauwkeurigen als onvermoeiden Heer *Schæffer* beschreeven, onder de benoeming van *Zwiefalter* of *Afterjungferchen*.

N. 3. Deze is groen van lyf, de vlerkjes zyn bruin, met graauwe vlakjes.

N. 4. Het lyf is groen, de vlerken zyn flaauw-oranjekleurig, met vier zwarte vlakjes.

N. 5. De voorvleugels zyn licht-, en de achtervleugels donker-bruin gevlakt en getekent; verder zyn deze wiekjes, zoo als meest by alle deze diertjes, gaasachtig, en het lyf min of meer bruin. Deze vallen op de Kaap de Goede Hoop.

N. 6. Dit lyf is groen, de wiekjes licht-grys doorschynend, en met zwarte vlakjes.

N. 7. en 8. De wieken zyn doorschynend licht-bruin, met zwarte vlakjes op de voorkant der punten.

N. 9. Heeft zwarte vleugeltjes, met licht-gryze dwarsstreepjes.

N. 10. Is een ander soort van diertje, de vlerkjes zyn licht-graauw, met geelachtige vlakjes.

N. 11. De vleugeltjes van dit Kooreboutje zyn by 't lyf zwart, verder licht-graauw, met een geel randje.

N. 12. 13. De grondkleur der vleugels zyn flaauw-bruin, met donker-bruine vlakken.

N. 14. De vleugels zyn by 't lyf geelachtig-bruin.

N. 15. Deze zyn by 't lyf donker-bruin, met flaauw-geele binnen-vlakjes; verder zyn de einden der vleugels gaasachtig, met een zwart vlakje.

N. 16. Deze zyn licht-bruin, met gaasachtige einden en zwarte vlakjes.

N. 17. De grondkleur der wieken is flaauw-bruinachtig, met donkerder-bruine vlakjes. Deze valt op de Kaap de Goede Hoop.

N. 18. Deze is eveneens, doch de kleur is donkerder, en het lyf wat dikker.

N. 19.

Num.. 19. Alæ prope corpus gilvo nigræ, lineis plumbei coloris, & oris anticis fuſcis, ceterum reticulatæ, maculis nigris notatæ.

Num. 20. Color pallide ſubfuſcus, maculis ſature fuſcis.

Num. 21. Alæ dilute cinereæ, faſciolis & extremitatibus fuſcis.

Num. 22. Papiliunculus Surinamenſis, dilute flavus, ex fuſco variegatus. Videtur autem ideo forſan Libellis aſſociatus eſſe, ut quantum externa facie inter ſe duo hæc genera, quæ tamen natura plane inter ſe diſcrepant, conveniant, juxtapoſitione demonſtretur.

TABULA OCTOGESIMA ET SEPTIMA.

NUM. 1. ad 5. Libellarum metamorphoſis. Num. 1. ad 4. oſtenditur, quo modo Nympha, paullatim adoleſcens, tandem eo perveniat, ut Libella, ſub num. 5. conſpicua, poſitis exuviis prodeat aquisque relictis in aëra ſeſe evehat. Color ejus in hoc ſtatu ſubfuſcus eſt.

Num. 6. ad 12. Indigenæ quædam Libellarum ſpecies, ſatis notæ.

Num. 13. *W. Hollar* anno 1646, uti ſupra Tab. XL. jam monuimus, Tractatulum edidit, duodecim tabellis conſtantem, quæ icones nonnullorum Inſectorum Muſei Comitis *Arundelii*, Angli, exhibent. Ex hoc Libello peculiaris iſta Inſecti ſpecies, una cum aliis, deſumta eſſe videtur, quam nihilominus monſtroſam potius & vitio natam, nec naturæ conformem dixero. Etenim Papiliones, quum primum e Nympha prorumpentes forte non ſatis ſpatii inveniunt, quo humidas ſuas alas excutere & explanare queant, ſimilem in modum corrugatas alas, uti hæc Libella, contrahere ſolent.

Num. 14. ad 18. Minores aliquot ſpecies Libellarum, quæ, propter teneritudinem ſuam, Belgis Virgunculæ audiunt.

Num. 19. Locuſtula eleganter picta.

Num. 20. Pictor quidam, nomine *Hoefnagel* anno 1630, opuſculum de Inſectis in lucem dedit, XVI. tabulas comprehendens, quibus varia animalcula exhibentur. *Inde, præter alia, ſingulare iſtud animalculum huc tranſlatum eſt, quod equidem non exiſtimo inter terreſtria eſſe refcrendum, ſed potius ad marina pertinere. Color eſt ſubrufus.*

Num. 21. & 22. Phalænæ duæ ex eodem, quod modo memoravi, opuſculo depromptæ, ſubflavæ, ex fuſco obumbratæ.

Num. 23. & 24. Cervus volans, qui magno numero in Gelriæ & Cliviæ regionibus occurrit. Fuſco eſt, quaſi ligni nucei colore.

Num. 25. Et hunc Naſicornem Scarabæum, totum nigrum, Americanum, apud *Hoefnagelium* depictum invenire licet.

Num. 26. Scarabæus ſingularis, murini coloris, ex nigro varius.

N. 19. By 't lyf zyn deze wiekjes vaal-zwart, met loot-kleurige ſtreepjes en bruine voorkantjes; verder gaasachtig, met zwarte vlakjes.

N. 20. De grondkleur is flaauw-bruinachtig, met donker-bruine vlakjes.

N. 21. Deze wiekjes zyn licht-aſchkleurig, met flaauw-roſchkleurige ſtreep- en punt-vlakjes.

N. 22. Dit Surinaamſch-Kapelletje is hier ſlechts bygevoegd, om de nabykomende overeenkomſt te toonen, die ſommige dezer diertjes uiterlyk, hoewel anders oneindig in aart verſchillende, met elkander hebben. De kleur is lichtgeel, met bruine tekening. Eenige dezer kleine hier verbeelde Kooreboutjes zyn zekerlyk uit Surinamen of de Berbices.

SEVEN-EN-TACHTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. tot 5. Verbeelden de verandering der Koorebouten; men ziet van N. 1. tot 4. hoe dat de Nimf, al grooter en grooter wordende, eindelyk zoo ver komt, tot dat de Koorebout, gelyk by N. 5. te zien is, deze omzwachteling verlaat, en de lucht, voor het water, verkieſt. De kleur in dezen ſtaat is bruinachtig.

N. 6. tot 12. Zyn eenige verſchillende onzer Inlandſche Koorebouten, die genoeg bekend zyn.

N. 13. *W. Hollar* heeft in den Jaare 1646, zoo als by Tab. XL. reeds gezegd is, een klein Werkje, in twaalf kleine plaatjes beſtaande, in het licht gegeeven; deze vervatten de afbeeldinge van eenige Inſecten uit het Engelſche Kabinet des Graaven van *Arundel*, en hier uit is onder anderen deze vreemde ſoort ontleend, die my echter niet anders toeſchynt, dan een mis-gewas: de Kapellen geen ruimte genoeg hebbende, als zy even uit de Nimf komen, om haare natte vleugelen uit te ſpreiden en uit te ſlaan, krygen even zulke, of diergelyke verſchrompelde vleugels, als de hier verbeeldde Koorebout.

N. 14. tot 18. Vertoonen eenige verſchillende van de kleinder ſoorten, die wy doorgaans Juffertjes noemen, van wegens haare dun- en teerheit.

N. 19. Is een aardig getekend Sprinkhaantje.

N. 20. In 't Jaar 1630. heeft zekere Schilder *Hoefnagel*, mede een werkje over de Inſecten, beſtaande in 16. blaadjes, met onderſcheide diertjes, uitgegeeven, en uit dit hebben wy, onder anderen, ook dit vreemde diertje overgenomen. *Het komt my voor, dat het niet tot de Land-diertjes behoort, en zelfs geloof ik, dat het een Zee-diertje is. De kleur is roſch-vleeſchkleurig.*

N. 21. 22. Deze twee Nacht-Kapellen of Uilen zyn mede uit dat Werkje overgenomen; de kleur is geelachtig, met bruinder ſchaduw.

N. 23. 24. Verbeeldt het vliegend Hart, 't geen in Gelderland en Kleefsland overvloedig gevonden wordt. De kleur is als bruin nooteboom-hout.

N. 25. Deze vreemde Rinoceros-Tor is mede uit *Hoefnagel*; dezelve is geheel zwart. Zy valt in Weſt-Indiën.

N. 26. Is een vreemde muisvaalkleurige en zwart geſpikkelde Tor.

TABULA

TABULA OCTOGESIMA ET OCTAVA.

NUM. 1. & 2. Prior icon ſiſtit Vermem nigreſcentem, ex quo deinceps, qui altera icone exhibetur, hemicoleopterus, itidem nigreſcens, prodit Scarabæus, qui ad Staphylinorum genus pertinet. Naſcitur is, æque ac ejusdem generis alius, longe craſſior majorque, in noſtra Hollandia, ac nobis *Scarabæus majalis* audit. Ruſtici majorem ſpeciem ſiccatam in pulverem conterunt, quo vice purgantis remedii utuntur.

Num. 3 ad 6. Diverſæ Scarabæorum Americanorum ſpecies, colore plus minus obſcure griſeo & fuſco.

Num. 7. Hæc Nympha videtur eſſe ejus, qui ſequitur. Color cinereo griſeus.

Num. 8. Scarabæus gilvo niger, pectore multum protuberante, quem pro Scarabæo aquatico haberem, niſi pedum conformatio repugnaret.

Num. 9. Scarabæus griſeo fuſcus, Americanus.

Num. 10. & 11. Singulares duo Scarabæi Molendinarii, elytris & capite lividis, ex albo guttatis. Antennæ e capite porrectæ, utcunque curvæ, planæ, latiuſculæ, ſexum eorum maſculinum demonſtrant; ſiquidem fœmellæ iis carent. Sub num. 10. videre eſt, qua ratione hæc cornicula, diviſis apicibus, in tenues veluti bracteolas ſeparentur.

Num. 12. Multæ hujus generis ſpecies occurrunt, forma inter ſe diverſæ. Cervus iſte volans longe tenuior graciliorque illo eſt, cujus icon Tabula præcedente exſtat.

Num. 13. Scarabæus niger, ſtriis dilute griſeis.

Num. 14. Scarabæus Caper flavo griſeus, ſtriis canis.

Num. 15. Ejusdem generis viridis.

Num. 16. Hic & ſequens Scarabæi ſunt, quos *crepitantes* vocamus aut & *ſubſultantes.* Enimvero proprium his beſtiolis eſt, ut in dorſum reſupinatæ, proceſſum acuminatum thoracis intra cavitatem, anteriori ventris parti inſculptam, fortiter adigendo, valide in altum ſubſilire queant, eoque motu ſonum crepitantem edant. Dilute viridis hic eſt. *Notopeda Linnæo* dicitur.

Num. 17. Altera ſpecies ex fuſco griſea, maculis duabus nodoſis, flavis, poſterius ad latera capitis. Animalculum hoc, ex Curaſſoa oriundum, pari ratione, ac Laternarius, de quo Tab. LXXVII. egimus, facultatem habet luciferam in tenebris.

Num. 18. Exuviæ forſan ſunt ſpeciei cujusdam Lyriſtarum, quos Tab. LXXXV. depinximus.

Num. 19. Scarabæus totus niger.

Num. 20. Hic quoque totus niger eſt, binis forcipibus inſtructus.

Num. 21. Scarabæus Caper minor, ex flavo & nigro nitide varius.

Num. 22. Rufo fuſcus.

Num. 23. Scarabæus aquaticus vireſcens, ora flava. A morte colores magis obſuſcantur.

Num. 24. Caper minor Surinamenſis, fuſcus, litura flava.

Num. 25.

ACHT-EN-TACHTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. Deze verbeelding vertoont eerſt den zwartachtigen Worm, uit welken naderhand voortkomt een halfdekvleugelige en diergelyk kleurige Tor, die of tot de *Meloe* of *Staphylinus* ſoorten behoort. Deze valt met nog een veel dikker en grooter ſoort hier in Holland en elders, daar zy Mey-Kevers genoemd worden. De Boeren neemen van deze groote ſoort, droogen en wryven die tot een Poeder, en gebruiken hetzelve als een Buikzuiverend middel.

N. 3. tot 6. Zyn onderſcheide Scharbyter-ſoorten, welker kleur min of meer donker-grysachtig en bruin is. Dezelve zyn uit Weſt-Indiën.

N. 7. De verbeelding by dit eerſte Num. ſchynt my toe, te zyn de Nimf der volgende; de kleur is aſch-graauw.

N. 8. Is een vaal-zwarte Tor met eene uitſteekende borſt; indien het maakzel der pooten zulks niet tegenſprak, zoude ik denken, dat dezelve een Water-Tor zyn moeſt.

N. 9. Verbeeldt een graauw-bruine Weſt-Indiſche Tor.

N. 10. 11. Zyn twee vreemde Molenaars-Torren, de dekvleugels en het hoofd zyn lootkleurig- en wit gevlakt. De voor aan het hoofd eenigzins kromme en platte breede hoorns geeven te kennen het onderſcheid tuſſchen de mannelyke, waar toe deze behoort, en de vrouwelyke ſoort, die deze hoorns niet hebben. By N. 10. ziet men, hoe zich deze hoorns verdeelen, en in dunne blaadjes van elkander ſcheiden.

N. 12. Men ziet zeer veele van deze ſoort, welke in gedaante van elkander verſchillen. Dit vliegende Hart is veel dunder en ſmalder, dan dat op de voorige Tab. verbeeldt is.

N. 13. Deze Tor is zwart, met licht-graauwe ſtreepen.

N. 14. Is een geel-graauwe Bok-Tor, met gryze ſtreepen.

N. 15. Een groene van dezelfde ſoort.

N. 16. Deze behoort, met de volgende, onder de zoo genoemde Knap-Torren, dus, en ook wel Spring-Kevers, genoemd, naar eene eigenſchap aan deze diertjes byzonder, namentlyk, dat zy het vermogen hebben, op den rug leggende, door de drukking der borſt, een ſterke luchtſprong te maaken, welke te gelyk een ſterke knak geeft. Deze is licht-groen. Het is de *Notopeda* van *Linnæus.*

N. 17. Deze tweede ſoort is bruin-graauw, ter zyde, achter aan het hoofd, ziet men als twee geele knobbelige vlakjes. Dit diertje, 't geen op Curaçao valt, heeft, even als de Lantaarn-draager, waar van by Tab. LXXVII. geſproken is, het vermogen om een ſterk licht in het donker van zich te geeven.

N. 18. Dit ſchynt my toe, te zyn de afgeſchovene of verwisſelde huit van eene ſoort der zoogenoemde Liere-mans, op Tab. LXXXV. verbeeldt.

N. 19. Deze Tor is geheel zwart.

N. 20. Deze Tor is mede geheel zwart, en voorzien met twee ſchaaren.

N. 21. Is een fierlyk geel en zwart Bokje.

N. 22. Is roſch-bruin.

N. 23. De groenachtige Water-Tor met den geelen rand. Met de dood worden de kleuren donker en bruin.

N. 24. Een bruin Bokje met een geele ſtreep; uit Surinamen.

N. 25.

Num. 25. Caper minor flavus, maculis rubris.
Num. 26. Scarabæus planus, niger.
Num. 27. Hæ species nomine *Porcorum* insignitæ sunt, ob rostrum longius productum. Color fuscus, maculis cinereis.
Num. 28. Scarabæus Americanus dilute cæruleus.
Num. 29. Similis niger.
Num. 30. Scarabæus minor, Americanus, cæruleus.
Num. 31. Scarabæus Porcinus sordide fuscus, Americanus.

TABULA UNDENONAGESIMA.

NUM. 1. & 2. Vermem Scarabæi aquatici, majoris, nigri, Hydrocanthari dicti heic exhibemus, prout minor majorve est, pro varia ætate. Is more aliorum sui generis in aquis stagnantibus habitat. Tabula priore num. 7. & 8. ejus Scarabæi transformationem depictam haberi opinor, & num. 23. ejusdem altera species icone expressa est. Ad hoc usque tempus singularissimam istius Vermis conformationem, qua pedes nequaquam imo ventri, sed dorso adnatos gerit, fateor me ignorasse. Et sane tam insolens in regno animalium hæc dos est, ut unicum ejus exemplum duntaxat in Cancello quodam marino Indiarum Orientalium, ante annum & quod excurrit, detexerim, ad hunc usque diem nesciens plura dari. Quum vero auctores, qui de *Insectis* egerunt, pervolvo, *J. L. Frischium* Tom. 2. *Insectorum* Germaniæ, animadverto, istam hujus vermis proprietatem plane singularem primum detexisse: quin & *Reaumurium* jam anno 1714. similem fabricam in alio quodam Verme aquatico a se observatam cum Societate Regia Scientiarum communicasse. Quandoquidem igitur mirabile istud animalculum & a *Frischio* & ante hunc a *Swammerdamio*, satis accurate descriptum est, id unum modo annotare juvat, quod hac icone pedes perverso situ, quasi e ventre prodeuntes, qui dorso affigi debuissent, exhibeantur. Color corporis sordide fusco niger est; caput validis forcipibus vel dentibus armatum, nigrum.

Num. 3. & 4. Gryllotalpa in vulgus nota, radicibus vegetabilium adeo nociva.

Num. 5. ad 8. His numeris universa metamorphosis Cervi volantis, cujus duas icones Tabula præcedente jam proposuimus, traditur. Cossus grandis corpore luteo, capite rubro vel ruso. Nympha intra massam terream, griseam recondita latet. Num. 7. & 8. Mas & a quibusdam credita Femina hujus Scarabæi, prior tamen utcunque a supra delineato discrepans, exhibentur. Color utriusque splendidus ruso fuscus. Jampridem dubius hæsi, numne Insectum hic num. 8. expressum vere Lucani femina foret, quod ab accuratissimo alias *Roeselio* asseritur. Sed ab Amico, cui, in Germania, in rei veritatem inquirendi copia fuit, hoc secus esse audio; is enim, pro feminis hucusque habitorum, utrumque sexum, in ipso congressu, invenit. Inque nupero Gallice edito opere, *Histoire des Insectes des Environs de Paris*, *Godofredum* in eandem

N. 25. Een geel Bokje met roode vlakjes.
N. 26. Een platte zwarte Scharbyter.
N. 27. Deze soorten hebben den naam van Varkens gekreegen, wegens haare lange uitsteekende snuit. De kleur is bruin, met aschkleurige vlakjes.
N. 28. Is een licht-blaauwe West-Indische Tor.
N. 29. Een zwarte dito.
N. 30. Een klein blaauw Torretje, uit West-Indiën.
N. 31. Deze Varkens-Tor is vuil-bruin, en mede uit West-Indiën.

NEGEN-EN-TACHTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. Verbeeldt de in ouderdom slechts verschillende Worm der groote zwarte Water-Tor, die, gelyk de andere hunner soort, zich in de stilstaande waters onthouden, en waar van wy op voorige Tab. by N. 7. en 8., zoo ik geloof, de verandering verbeeldt, en by N. 23. een tweede soort vertoond hebben. Tot nog toe was my in dit Dier nog onbekend, een der allervreemste eigenschappen, welke zich by de dierlyke wezens laat vinden, en waar van my tot op heden nog maar één voorbeeld in een kleine Oost-Indische Zee-Krabbe, ruim een Jaar geleden, was voorgekomen, namentlyk, dat de voeten in plaats van onder aan den buik, boven op den rug geplaatst zyn. By het nazien der Auteuren, die over de *Insecten* geschreeven hebben, vind ik dat *J. L. Frisch*, in zyn tweede Deel der Duitsche *Insecten*, dezen Worm en deszelfs vreemde eigenschap het eerste ontdekt heeft, en dat de Heer *Reaumur* al in den Jaare 1714. mede eene ontdekking van zodaanige natuur aan de Koningklyke Academie der Weetenschappen, over eenen anderen Water-Worm, welkers voeten op den rug staan, heeft mede gedeeld. Vermits dan dit wonderbaar dier reeds naauwkeurig door *Frisch* beschreeven is, zullen wy alhier slechts aantekenen, dat de voeten hier verkeert, als van ondere, verbeeldt zyn, dat die op den rug staan moeten, en dat de kleur van het lyf vuil donker-bruin, en het hoofd, 't geen met starke knypers of schaaren voorzien is, een zwarte kleur heeft.

N. 3. 4. Toont de alömbekende Veen-Mol, welke zoo veele schaade aan de wortels der gewasschen toebrengt.

N. 5. tot 8. Deze Num. geeven op, de geheele verandering van het vliegende Hart, waar van wy reeds al twee afbeeldingen op voorige Tab. beschreeven hebben. De groote Worm is geel van lyf, en het hoofd is rood of roschkleurig. De Nimf is in eenen graauwen aarden klomp beslooten. Verder ziet men by N. 7. en 8. het mannetje en het zoo genoemde wyfje, welk mannetje weêr iets van de voorige verbeelde verschilt. De kleur is blinkend rosch-bruin. Het was my al voor lang vry twyfelachtig, of deze hier by N. 8. het wyfje waarlyk zyn zoude, gelyk zulks door den anders naauwkeurigen Heer *Rösel* beschreeven is. Een myner Vrienden, welke in Duitschland gelegenheid genoeg gehad heeft om deze dieren te zien, verzekerde my het tegendeel, en dat hy deze zoo genoemde wyfjes eens zelfs, met de bevruchting bezig zynde, gezien had. Thans het fraaije werk van den Heer *Geoffroy*, genoemd *Histoire abregée des Insectes*, in

dem invenio iſſe ſententiam, creditasque Lucani Feminas, prorſus diverſam Scarabæorum ſpeciem eſſe affirmare.

Num. 9. ad 13. Scarabæi Naſicornis, noſtratis metamorphoſis. Num. 9. & 10. Coſſus repræſentatur, uti, pro vario ſuæ transformationis gradu, primum livido griſeus eſt, deinde flaveſcit. Num. 11. Maſſa terrea, griſea, Nympham continens. Num. 12. & 13. Scarabæi mas & femina, inſtar priorum, colore ex ruſo obſcure fuſco reſplendentes.

Num. 14. Coſſus luteus exhibetur. Num. 15. maſſa dilute griſea, Nympham concludens Scarabæi Molendinarii, maritimi; ut qui frequenter in collibus arenoſis, Dunis dictis, noſtri littoris occurrat. Num. 16. & 17. Femella ejus utraque facie conſpicienda datur. Num. 18. mas antennis ſuis diviſis & veluti falciformibus dignoſcendus. Color niger, maculis ex ſubflavo albis varius.

Num. 19. 20. & 21. Ejusdem ſpeciei alius, colore tantum diſcrepans. Mas, obſcure ruber, maculis pallide luteis & griſeis; femella albis.

Num. 22. Scarabæus minor, griſeus, infrequens, capite nigro.

TABULA NONAGESIMA.

NUM. 1. & 2. Scarabæus major, Americanus, utraque facie ſpectandus, totus ex purpuraſcente fuſco rufus, alis ex ſubflavo rufis.

Num. 3. & 4. Priore grandior, *Taurus volans* dictus, colore fuſco multumque ad purpureum vergente tinctus, alis ſature flavis, quas venulæ rufæ perreptant, Surinami & in aliis Americæ tractibus habitat.

Num. 5. & 6. Et hæc ſpecies æquabiliter obſcure fuſca eſt, elytris quaſi coſtatis, punctis nigris coſtarum interſtitia ornantibus. Locus natalis America.

Num. 7. & 8. *Scheuchzerus* in *Phyſica* ſua *Sacra* grandem iſtum Scarabæum Caprum, quem noſtri a ligno exotico, quod literarum quaſi notis variatum eſt, denominant, inter Locuſtas perperam retulit: revera enim ad Caprorum genus pertinet. Colore eſt nigro, rubris flavisque figuris vario; alis ex griſeo flaveſcentibus. Americanus eſt & a *D. Merian* Tab. XXVIII. quoque delineatus.

Num. 9. Aliquantum a priori differt: pedes quippe antici toti nigri longioresque ſunt & capitis ornatus itidem diverſus. Neque tamen a veritate alienum mihi videtur, ejus diverſitatis cauſam tum in hoc, tum in ceteris, qui ſequuntur, ex parte diverſæ ætati aut ſexui eſſe tribuendam.

in het licht zynde, vinden wy 't verſchil beſlecht, en dat deze zoogenoemde wyfjes waarlyk eene heel verſchillende ſoort zyn.

N. 9. tot 13. Is de verandering van onze inlandſche Renoceros of Neushoorn-Tor. N. 9. en 10. verbeeldt den Worm in verſchillenden ſtaat van verandering, als eerſt graauw-lootkleurig, naderhand weêr geel wordende. N. 11. den graauwen aarden klomp waar in de Nimf zich bevindt, en N. 12. en 13. het mannetje en wyfje dezer Tor, welke beide, als de voorige, een blinkende roſch-bruine donkere kleur hebben.

N. 14. Vertoont den geelen worm, en N. 15. den licht-graauwen klomp, met de Nimf van de volgende Zee-Moolenaar, dus genoemd, om dat men dezelve alhier veel op onze Zee-Duinen vindt. Num. 16. en 17. verbeeldt het wyfje van twee zyden te zien; en N. 18. het mannetje, met de zich verdeelende en ſeisachtige voelhoorns. Derzelver kleur is zwart, met geelachtige-witte vlakken.

N. 19. 20. 21. Is wederom een andere, alleen in kleur verſchillende, van deze ſoort. De mannetjes zyn hier donker-rood met flaauw-geele- en graauwe vlakken, en het wyfje heeft witte vlakken.

N. 22. Is een vreemd graauw Torretje, welks hoofd zwart is.

NEGENTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. Deze groote Weſt-Indiſche Tor, welke zich ter wederzyde vertoont, is geheel van een paarſchachtig-bruin-roſſchekleur. De vleugels zyn geelachtig-roſch.

N. 3. 4. Deze nog grooter ſoort, en welke de *Taurus volans* of vliegende Stier genoemd wordt, heeft een bruine en zeer naar 't paarſch trekkende kleur. De vleugels zyn hoog-geel, met roſſche aders. Dezelve valt in de Colonie van Surinamen, en ook in andere deelen van America.

N. 5. 6. Deze ſoort is ook egaal donker-bruin, doch de dekvleugels zyn even als geribt, en daar tuſſchen als met fyne zwarte ſtipjes. Dezelve is mede uit Weſt-Indiën.

N. 7. en 8. *Scheuchſer* heeft deze groote Bok-Tor, en die wy de Letterhoute-Bok noemen, in zyn *Phyſica Sacra* onder de Sprinkhanen gebracht, hoewel ten onrechte, vermits dezelve wel degelyk tot de Bok-Torren behoort. De kleur is zwart, met rood en geel-groene tekening. De vleugels zyn graauw-geelachtig. Dezelve valt in Weſt-Indiën; gelyk *Meriaan* dezelve ook op haar XXVIII. Tab. afbeeldt.

N. 9. Is een eenigszins verſchillende, vermits hier de voorvoeten geheel zwart, veel langer, en de tekening op het hoofd ook verſchillend is. Het zoude my echter niet vreemd ſchynen, dat de ouderdom, of het verſchil der Sexe, hier in deze en in de nog volgende veranderingen eenig deel hadt.

TABULA NONAGESIMA ET PRIMA.

NUM. 1. & 2. Scarabæus obſcure ruber, qui, ob antennas prælongas & geniculatas, ad genus Caprorum referendus eſſe videtur.

Num. 3. Tauri volantis, quem Tab. priore num. 3. & 4. repræſentavimus, ſpecies, ſolo colore diverſa, tota nigra.

Num. 4. & 5. Minor Scarabæus, ſcutis elytrisque flavis.

Num. 6. & 7. Singulare animalculum ſordide & obſcure virens; alis internis purpureis; pedibus nigris.

Num. 8. & 9. Capri literati alia ſpecies, colore ruſo, nigris maculis; pedibus omnino nigris. Cætera tamen illis præcedentis Tabulæ perquam ſimilis.

TABULA NONAGESIMA ET SECUNDA.

NUM. 1. 2. & 3. Metamorphoſis Scarabæi Capri, indigenæ, rarioris, maximi. Coſſus cinereo griſeus, capite dilute rubente. Maſſa Nympham continens quoque cinereo griſea. Scarabæus helvo niger.

Num. 4. & 5. Coſſus plane ſimilis priori. Scarabæus Caper latior, helvo fuſcus.

Num. 6. Caper minor, indigena, niger.

Num. 7. Exoticus ex ruſo cinereo griſeus.

Num. 8. & 9. Coſſus colore ſimilis priori. Caper dilute ruſus, ex nigro varius.

Num. 10. Indigena alius, viridis, a Citro denominatus.

Num. 11. Alius capite viridi, elytris ruſo rubris, oris aureis.

Num. 12. Viridis, tono aureo, velut ſtriato, nitens.

Num. 13. Capite ſordide luteo, cetera cæruleus.

Num. 14. & 15. Cæruleus, oris auro ſtriatis. Coſſus coloris paulo obſcurioris, quam priores.

Num. 16. & 17. Capreoli indigenæ, rubri.

Num. 18. Alius fuſcus, maculis cinereis.

Num. 19. Dilute flavus, maculis nigris.

Num. 20. Obſcure fuſcus, maculis dilute flavis.

Num. 21. Sordide flaveſcens, maculis nigris.

Num. 22. & 23. Species Capreolorum indigenarum, qui apud nos nomine *Zandloopers*, id eſt, Sabulivagorum veniunt. Prior fuſcus maculis flavis vel aureis: alter cæruleo viridis, maculis ſimilibus. Caput utriusque dilute flavum.

Num. 24. Fuſcus, maculis albis, indigena, ut ſequentes omnes.

Num. 25. Eleganter viridis.

Num. 26.

EEN-EN-NEGENTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. Deze Tor ſchynt, wegens deszelfs lange en in leden verdeelde Voelhorens, tot de Claſſe der Bokken te behooren. De kleur is donker-rood.

N. 3. Is een alleen in kleur verſchillende ſoort van de vliegende Stier, die wy op voorige Tab. by N. 3. en 4. verbeelden. Deze is geheel zwart.

N. 4. 5. Dit Torretje heeft geheel geele ſchilden.

N. 6. 7. Dit vreemde diertje is donker vuil-groen, de vliegvleugels zyn paarſch, en de voeten zwart.

N. 8. 9. Is wederom een andere Letterhoute-Bok. De grondkleur is in deze ſoort roſch, met zwarte vlakken, de voeten zyn mede geheel zwart, anders komt dezelve met die op de voorige Tab. verbeelde zeer wel overeen.

TWEE-EN-NEGENTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. 3. Vertoont de verandering dezer inlandſche vry zeldzame en allergrootſte ſoort van Bok-Torren. De Worm is aſch-graauw, met een licht-rood hoofd, de klomp, in welke de Nimf zich ophoudt, is mede aſch-graauw. De Tor is geheel vaal-zwart.

N. 4. 5. Deze Worm is eveneens van kleur, als de voorige; de breede Bok-Tor is vaal-bruin.

N. 6. Is een inlandſch zwart Bokje.

N. 7. Een uitlandſch roſch-aſchgraauw.

N. 8. 9. De Worm is van kleur als de voorige. Het Bokje is licht-roſch, met zwarte ſpikkeltjes.

N. 10. Een groene inlandſche Citroen-Bok.

N. 11. Heeft een groen hoofd, en roſch-roode dekvleugels met goude kanten.

N. 12. Is groen, met eenen gouden-ſtreepigen weêrſchyn.

N. 13. Het hoofd is vuil-geel, 't verdere gedeelte blaauw.

N. 14. 15. Is blaauw met goude kant-ſtreepen. De Worm is wat donkerder, dan de voorige.

N. 16. 17. Zyn inlandſche roode Bokjes.

N. 18. Een diergelyk bruin, met aſchkleurige vlakjes.

N. 19. Is licht-geel, en zwart gevlakt.

N. 20. Is donker-bruin, met licht-geele vlakjes.

N. 21. Is vuil-geelachtig, met zwart gevlakt.

N. 22. 23. Deze ſoort van Bokjes, welke, gelyk de voorige, ook inlandſche zyn, zyn by de Liefhebbers bekend onder de benoeming van *Zantloopers*. Het eerſte is bruin, met geele of goud-geele vlakjes, en het tweede blaauw-groen, met dezelfde vlakjes; beider hoofden zyn licht-geel.

N. 24. Deze is bruin, met witte vlakjes, en behoort, gelyk alle de volgende, onder de inlandſche.

N. 25. Deze heeft een ſchoon-groene kleur.

N. 26.

Num. 26. Scarabæus amœne viridis & aureus.
Num. 27. Subfuſcus, ſtriis aureis, tono cæruleo.
Num. 28. Obſcure fuſcus, maculis aurantiis.
Num. 29. Huic hemicoleoptero nomen *Veſpillonis Talparum* datum eſt; quia cadaveribus animalium inhiat, Talpamque mortuam ſicubi ſorte invenit, breviſſimo tempore, ſubter terram, veluti ſepelit. Niger eſt, faſciis aurantiis.
Num. 30. Scarabæus viridis, vulgaris, apud nos *Aureus* dictus. Viror ejus auro reſplendet.
Num. 31. & 32. Scarabæi duo toti nigri, in fimetis habitantes.
Num. 33. Molendinarius rufi coloris, pervulgatus.
Num. 34. & 35. Scarabæi duo nigri.
Num. 36. Altera *Staphylini* ſpecies, nigra. Alteram Tab. LXXXVIII. num. 1. & 2. deſcripſimus.
Num. 37. Scarabæus, minor ex rufo flavo aureus.
Num. 38. Scarabæus a *Teſtudine* nomen habens, quia, more Teſtudinum, ſeſe ſub ſcuto ſuo capitali recondit. Scutulum capitis ſordide flavum eſt; elytra gilvo nigra, macula flava in ſingulis.
Num. 39. Altera ſpecies, priore tamen multo grandior, tota ex helvo nigra.

TABULA NONAGESIMA ET TERTIA.

NUM. 1. & 2. Capri duo diverſi, in totum nigri.
Num. 3. Caper fuſcus, annulo in cervice ſature flavo, elytris ex dilute flavo guttatis.
Num. 4. Gramineo virore decorus.
Num. 5. Totus niger.
Num. 6. Indicus Orientalis, obſcure fuſcus, elytris ex ſature flavo transverſe tæniatis.
Num. 7. Obſcure rufus, nigris figuris.
Num. 8. Sature flavus, nigris faſciolis transverſis.
Num. 9. Dilute flavus.
Num. 10. Eleganter niger, maculis ſanguineis. Naſcitur circa Promontorium Bonæ Spei & in Indiis Orientalibus.
Num. 11. Capite & anteriore elytrorum parte ſordide flavus, reliqua dilute cæruleſcens.
Num. 12. Totus niger.
Num. 13. Eximiæ pulcritudinis Caper niger, capite atque elytris ſplendido auri colore pictis.
Num. 14. Sature flavus.
Num. 15. Intenſius flavus, ſtriis rufo rubris.
Num. 16. Caput hujus ſature flavum; corpus fuſcum, punctis albis.
Num. 17. Rufus punctis nigris.

Num. 18.

N. 26. Deze is een ſchoon-groene en goudkleurige Tor.
N. 27. Deze is bruinachtig, met goude ſtreepjes en een' blaauwen weêrſchyn.
N. 28. Deze is donker-bruin, met oranjekleurige vlakjes.
N. 29. Deze met halve dekvleugels wordt genoemd der *Mollen-Doodgraver*, om dat hy op de doode dieren aaſt, en een doode Mol vindende, die, binnen korten tyd, onder den grond begraaft. De kleur is zwart, met oranje banden.
N. 30. Is de bekende groene Tor, die men by ons *Goude-Torren* noemt; de kleur is goudkleurig-groen.
N. 31. 32. Deze twee Torren zyn geheel zwart, en onthouden zich in de meſt-putten.
N. 33. Is de bekende roſchkleurige Molenaar.
N. 34. 35. Zyn twee zwarte Scharbyters.
N. 36. Is de tweede ſoort van *Staphylinus*, waar van wy by Tab. LXXXVIII. N. 1. en 2. eene ſoort beſchreeven hebben. Deze is zwart.
N. 37. Een roſch-geel goudkleurig Torretje.
N. 38. Deze worden genoemd *Schildpad-Torretjes*, om dat het diertje zich, even als de Schildpadden, onder zyn op 't hoofd hebbend ſchild als verbergt. Het ſchildje op 't hoofd is vuil-geel, en de dekvleugels vaal-zwart, met een geel vlakje op yder.
N. 39. Deze is een tweede, doch veel grooter ſoort, dan het voorige, en is geheel vaal-zwart.

DRIE-EN-NEGENTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. Deze twee verſchillende Bok-Torren zyn geheel zwart.
N. 3. Is bruin, met eenen hoog-geelen ring op den nek, en licht-geele vlakken op de dekvleugels.
N. 4. Heeft een fraaije grasgroene kleur.
N. 5. Is geheel zwart.
N. 6. De grondkleur is in deze donker-bruin, de ſchildvleugels hebben hoog-geele dwarsvlakjes. Deze valt in Ooſt-Indiën.
N. 7. Is donker-roſchkleurig, met zwarte tekening.
N. 8. Is van een hoog-geele kleur, met zwarte dwarsvlakjes.
N. 9. Heeft een licht-geele kleur.
N. 10. Deze is ſchoon-zwart, met bloed-roode vlakken. Valt aan de Kaap de Goede Hoop, en in Ooſt-Indiën.
N. 11. De kop en 't bovenſte gedeelte der dekvleugels is vuil-geel; 't verdere van de ſchilden is licht-blaauwachtig.
N. 12. Is geheel zwart.
N. 13. De grondkleur van deze heerlyke Bok is zwart; de verdere tekening op 't hoofd en rondom de vleugels blinkend goudkleur.
N. 14. Is hoog-geel.
N. 15. Nog hooger-geel, met roſch-roode ſtreepen.
N. 16. Het hoofd is hoog-geel, 't lyf bruin, met witte ſpikkeltjes.
N. 17. Deze Bok is roſchkleurig, met zwarte ſtipjes.

N. 18.

Num. 18. Caput nigrum, elytra gilvo fuſca, faſciola aurei coloris aream cujusque circum ſcribente.
Num. 19. Totus dilute viridis.
Num. 20. Fuſcus, maculis cinereo griſeis.
Num. 21. Cæruleus, pedibus flavis.
Num. 22. Obſcure fuſcus, lineis duabus obliquis, flavis.
Num. 23. Ex griſeo ſordide fuſcus, figuris nigris.
Num. 24. Ex obſcure fuſco ſordens.
Num. 25. Cæruleſcens.
Num. 26. Scarabæus niger, uti videtur, ex *Crepitantium* vel *Salientium* genere, ſingularis.
Num. 27. & 28. Scarabæi duo nigri.
Num. 29. Itidem niger; ſpecies, quæ in Hiſpania & utrisque Indiis reperitur.
Num. 30. Niger quoque, maculis flavis. Indubium eſt, complura iſtorum animalculorum Americanæ eſſe originis.

TABULA NONAGESIMA ET QUARTA.

NUM. 1. Capreolus venuſtus, niger, maculis ex flavo vireſcentibus.
Num. 2. Ex ſubflavo griſeus, nigris figuris elytra, maculis nigris pedes variantibus.
Num. 3. Saturo fabarum Caffé toſtarum colore, ſimpliciter fuſcus.
Num. 4. Helvus, maculis luteo viridibus.
Num. 5. Caput rubellum, elytra anterius dilute flava; poſterius nigra, duabus guttulis dilute flavis.
Num. 6. Fuſco ruber punctis nigris.
Num. 7. Dilutius fuſco ruber, tænia transverſa flava. America patria eſt.
Num. 8. Venuſte niger, figuris albis.
Num. 9. Scarabæus perquam ſingularis, luteo viridis, elytris ex nigro punctatis.
Num. 10. Caper obſcure fuſcus.
Num. 11. Alius diluto Cinnamomi colore.
Num. 12. Ex languide flavo fuſcus, fuſcis faſciolis & punctis.
Num. 13. & 14. Obſcure fuſco nigri, maculis rufis.
Num. 15. Simpliciter fuſco nigricans.
Num. 16. Ex ſubrufo griſeus, collari viridi minutisque maculis viridibus.
Num. 17. Caput griſeum, macula nigra; elytra viridia, ora externa ex dilute viridi lineata. Diceres fere *pallio lacero diſcapulatum* poſſe appellari ob elytra extremis ſuis quaſi dilacerata.
Num. 18. Obſcure rufo ruber.
Num. 19. Viridis, maculis & punctis nigris, ſtria nitida, flava, per mediam dorſi longitudinem ducta.

Num. 20.

N. 18. Het hoofd is in deze zwart, de dekvleugels vaalbruin, met goudkleurige rondloopende tekening of weêrſchyn.
N. 19. Deze is geheel licht-groen.
N. 20. Is bruin, met aſch-graauwe vlakjes.
N. 21. Is blaauw, met geele pooten.
N. 22. Deze Tor is donker-bruin, met twee geele dwarsſtreepen.
N. 23. Is vuil graauw-bruin, met zwarte tekening.
N. 24. Dit Torretje is vuil donker-bruin.
N. 25. Is blaauwkleurig.
N. 26. Schynt wel een vreemde Knap- of Spring-Tor; de kleur is zwart.
N. 27. 28. Zyn twee zwarte Scarbyters.
N. 29. Is mede zwart. Deze vallen in Spanje, en in Ooſt- en Weſt-Indiën.
N. 30. Deze Tor is mede zwart, met geele vlakjes. Zekerlyk zyn 'er zeer veele van deze diertjes uit Weſt-Indiën.

VIER-EN-NEGENTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. Dit ſierlyk Bokje is zwart, met geel-groenachtige vlakjes.
N. 2. Deze is geelachtig-graauw, met zwarte tekening en vlakjes op de voeten.
N. 3. Is eenvoudig donker koffykleurig-bruin.
N. 4. Heeft een vaale grondkleur, met geel-groene vlakjes.
N. 5. Het hoofd van deze Bok is roodachtig, de ſchilden zyn boven aan ligt-geel, en onder aan zwart, met twee lichtgeele vlakjes.
N. 6. Is bruin-rood, met zwarte ſtipjes.
N. 7. Deze is wat lichter bruin-rood, met een geel dwarsbandje. Valt in Weſt-Indiën.
N. 8. Is zeer fraai zwart en wit geteekend.
N. 9. Dit vreemde Torretje is geel-groen op de ſchilden, met zwarte ſtipjes.
N. 10. Een donker-bruine Bok.
N. 11. Deze is licht-kaneelkleurig.
N. 12. Is flaauw geelachtig-bruin, met bruine bandvlakjes en ſtipjes.
N. 13. 14. Zyn donker bruin-zwart, met roſchkleurige vlakjes.
N. 15. Heeft ſlechts een donker-bruine kleur.
N. 16. Dit Torretje is roſchachtig-graauw, met een groen halsbandje, en kleine groene vlakjes.
N. 17. Het hoofd is graauw, met een zwarte vlak, de dekvleugels zyn groen, hebbende ter zyden elk een lichtgroene ſtreep; men zoude hem konnen noemen de *afgeſcheurde Manteldrager*, om dat de dekvleugels van onderen als afgeſcheurd ſchynen.
N. 18. Is donker roſch-rood.
N. 19. Heeft een groene grondkleur, met zwarte vlakken en ſtipjes; op het midden loopt een lange geele ſtreep of weêrſchyn.

N. 20.

Num. 20. Obſcure rufus vel fuſco ruber.
Num. 21. Dilutius rufo ruber, maculis punctisque gilvo nigris.
Num. 22. *Scarabæus Porcinus* obſcure rufo fuſcus, punctis obſcurioribus.
Num. 23. Eleganter cærulus, maculis nigris.
Num 24. & 25. Sordide ſubfuſci & griſei, prior ex nigro maculatus.

TABULA NONAGESIMA ET QUINTA.

NUM. 1. Tabulis præcedentibus minores quasdam & diverſas *Scarabæorum roſtratorum* vel *porcinorum* ſpecies jam tradidimus. Cum maxime nonnullas exhibemus majores, quarum ideo notæ characteriſticæ magis ſpectabiles ſunt. Primus iſte obſcure fuſcus eſt, fabarum Caffé toſtarum colore, elytris coſtatis.

Num. 2. Priori concolor fere, elytra tamen lævia habet, pedesque anticos, inferno latere, ſetis rigide extantibus hiſpidos.

Num. 3. Niger, elytris coſtatis, extremum ventrem non exacte tegentibus. *Palmites* hic eſt, quem *Meriana* Tab. XLVIII. repræſentat.

Num. 4. Plane diverſa hujus conformatio eſt, color ſubflavo fuſcus, ſcutum capitis punctatum, elytra coſtata.

Num. 5. Et hic omni modo diſcrepat. Roſtrum valde productum, pilis ſetoſis undique conſitum.

Num. 6. *Scarabæi crepitantis* vel *ſalientis* ſpecies, coloris flavi, elytris ex nigro ſtriatis.

Num. 7. Ejusdem generis diverſa ſpecies, tota nigra.

Num. 8. Color niger; elytra, ut ſupra, coſtata.

Num. 9. Fuſco flavus, capite lævi, nigris maculis notato.

Num. 10. Niger, elytris coſtatis.

Num. 11. Scarabæus ſubflavus, maculis nigris, capite minimo.

Num. 12. Dilute fuſcus, maculis nigris & ſubtilibus coſtulis.

Num. 13. Fuſcus, elytris coſtatis.

Num. 14. Scarabæus minor, capite nigro, elytris dilute flavis, ex nigro maculatis & punctatis.

Num. 15. Priori fere ſimilis, elytris gilvis ex dilute flavo variatis.

Num. 16. Niger, elytris coſtatis.

Num. 17. Itidem totus niger, elytris coſtatis.

Num. 18. Dilute rufulus, maculis albis.

Num. 19. Eleganter viridis, maculis notisque aureis, vel quaſi pilorum faſciculis horrens. Promontorio B. Spei adfertur.

Num. 20. Cæruleus perparvus, ſubtiliter punctatus.

Num. 21. Fuſcus, maculis dilute flavis.

Num. 22.

N. 20. Is donker roſch of bruin-rood.

N. 21. Is lichter roſch-rood, met vaal-zwarte ſtipjes en vlakken.

N. 22. Deze *Snuit-* of *Varkens-Tor* is donker roſch-bruin, met donkerder ſtipjes.

N. 23. Heeft een ſchoon-blaauwe kleur, met zwarte vlakjes.

N. 24. 25. Zyn vuil-bruinachtig en graauw; de eerſte is zwart gevlakt.

VYF-EN-NEGENTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. OP voorgaande Tab. hebben wy reeds vertoond eenige kleine en verſchillende ſoorten der *Snuit-Torren*; hier volgen nu eenige, welke, door hunne grootte, meerder zichtbaare kenmerken hebben. Deze is donker-bruin koffykleurig, de achter- of vleugel-ſchilden zyn geribt.

N. 2. De kleur is in deze genoegſaam dezelfde, doch de vleugel-ſchilden zyn glad, de voorvoeten hebben ſterk uitſteekende borſtelhaartjes aan de binnekant.

N. 3. Deze is zwart, met geribde vleugel-dekken, uit welke het onderlyf, aan het einde, een weinig uitſteekt. Dit is de *Palmyt-Tor*, die *Meriaan* verbeeldt op Tab. XLVIII.

N. 4. Is wederom in gedaante geheel verſchillende; de kleur is geelachtig-bruin, 't hoofd-ſchild geſtipt, en de vleugel-ſchilden zyn geribt.

N. 5. Verſchilt weêr geheel en al; de lange uitſteekende ſnuit is geheel met borſtelhaartjes bezet.

N. 6. Behoort wederom tot de *Knap-* of *Spring-Torren*; de kleur is geel, de vleugel-ſchilden zyn zwart geſtreept.

N. 7. Is wederom een verſchillende Knap-Tor; de kleur is geheel zwart.

N. 8. De kleur is hier in deze ook zwart, en de ſchilden zyn, gelyk de voorige, geribt.

N. 9. Deze is bruin-geel, op het hoofd zwart gevlakt en geheel glad.

N. 10. Is zwart en heeft geribde-ſchilden.

N. 11. Een geelachtige en zwart gevlakte Tor, met een zeer klein hoofd.

N. 12. Deze is licht-bruin, met zwarte vlakjes en fyne ribbetjes.

N. 13. Een bruine Scarbyter, met geribde dekvleugels.

N. 14. Dit Torretje heeft een zwart hoofd, de dekvleugels zyn licht-geel, met zwarte vlakken en ſtipjes.

N. 15. Dit verſchilt weinig met het voorige, de grondkleur der ſchildjes is vaal, met licht-geele vlakjes.

N. 16. Is een zwarte Scarbyter, met geribde ſchild- of dekvleugels.

N. 17. Deze is mede geheel zwart, en de ſchilden zyn geribt.

N. 18. Is een licht-roſchkleurige Tor, met witte vlakjes.

N. 19. Heeft een ſchoon-groene kleur, met goude ſtreepige vlakjes, of uitſteekende Borſteltjes. Valt aan de Kaap de Goede Hoop.

N. 20. Een blaauwkleurig fyn geſtipt Torretje.

N. 21. Een bruin dito, met licht-geele vlakken.

N. 22.

Num. 22. Niger, capite anterius albo.
Num. 23. Scarabæus minor, niger.
Num. 24. Capreolus rufus, nigris figuris decorus, ventre luteo.
Num. 25. Auctores isthæc & alia nonnulla ab his diversa animalcula ad genus *Cimicum* referunt. Hæc species alata est; coloris obscure fusci, pictura dilutiore, subtiliter striata distincti, more vasorum Indicorum vernice obductorum. Alæ cum complicantur, sese invicem decussant & circumferentia corporis flavis maculis decora est. *Meriana* Tab. XLI. Insectorum Surinamensium, metamorphosin hujus speciei repræsentat.
Num. 26. Et hic & sequentes aliquot ad idem genus pertinent. Color dilute subfuscus.
Num. 27. Non multum a priore differt, sed ex nigro dense punctatus.
Num. 28. Magis diversus, corpore productiore & angustiore, colore dilute flavo.
Num. 29. Ex pallide virescente flavus.
Num. 30. Niger, alis griseis.
Num. 31. & 32. Animalculum hoc, & quæ sequuntur, denuo magnopere a prioribus differunt. Neque Auctores novi, qui ejus generis certam tradiderint historiam. Opinor equidem nasci ex insecto aquatico & ad familiam *Cimicum* pertinere. Utraque facie heic exhibetur. Color utrinque obscure griseo fuscus, ventre tamen superne, sub alis, cæruleo. Verosimile est hæc insecta, tum superiora, tum sequentia, ex Indiis Occidentalibus allata esse.
Num. 33. & 34. Altera species supra & infra in totum fusca.
Num. 35. & 36. Tertia species, quoque fusca, alis nigra litura obliqua notatis, ventre extremo fasciola rubra distincto. Utraque facies concolor.
Num. 37. Quarta species, alis anticis parte albis, parte fuscis; posticis dilute fuscis.

TABULA NONAGESIMA ET SEXTA.

Quandoquidem duo illi Iconum fasciculi, quos a *W. Hollaar* & *D. J. Hoefnagel*, seculo superiore evulgatos esse supra memoravi, hodie raro inveniuntur, neque depictorum in illis Insectorum aliqua descriptio adjuncta habetur, visum est nec inutile fore, nec istius studii Cultoribus ingratum, si præter eas, quas suis locis inde depromptas esse supra indicavimus, reliquas etiam nostro Thesauro insereremus: quemadmodum nec dubitavimus rariora quædam exempla aliorum Museorum in præcedentes nostri Operis tomos transferre.
Num. 1. & 2. Vespæ satis notæ, corpore ex flavo & nigro versicolore.
Num. 3. Videntur illis, quæ num. 30. &c. hujus Tabulæ exhibentur, congeneres esse, & hoc loco modum ostendi, quo coitum celebrant.
Num. 4. Vespa nigra & flava.
Num. 5. Insectum aquaticum videtur. Color thalassinus.
Num. 6. Vespa ex nigro & flavo varia.
Num. 7. Bombylius ex nigro & flavo fasciatus, ex *Hollaarii* libello.

Num. 8.

N. 22. Een zwart dito, welks hoofd voor aan wit is.
N. 23. Een klein zwart Torretje.
N. 24. Een roschkleurig Bok-Torretje, met aardige zwarte tekening en geel onderlyf.
N. 25. De Schryvers brengen deze en nog eenige wederom verschillende soorten van diertjes onder het geslacht der *Wand-* en *Boom-Luizen*, *Cimex*. Deze is een gevleugelde soort; de kleur is donker-bruin, met een fyne lichte streepige tekening, even als Oost-Indisch verlakt-werk. De vleugels kruissen zich, in 't nederleggen, over elkander, en de rand van het lyf heeft licht-geele vlakjes. *Meriaan* verbeeldt deze soort, en derzelver verandering op Tab. XLI. van haare Surinaamsche Insecten.
Num. 26. Deze behoort, met eenige volgende, mede tot de voorige soort; deszelfs kleur is licht-bruinachtig.
N. 27. Verschilt weinig met de voorige; is sterk zwart gespikkeld.
N. 28. Verschilt meer, is langer en smaller van lyf; de kleur is licht-geel.
N. 29. Is flaauw groenachtig-geel.
N. 30. Is zwart, met graauwe vleugels.
N. 31. 32. Dit diertje, zoo ook de volgende, verschilt weêr merkelyk met de voorige, en men vindt by geen Schryver, met zekerheid, gewag van hetzelve; 't schynt my zyn geboorte aan een Water-dier verschuldigt, en al mede onder de *Cimex* te behooren: het zelve word hier op de boven- en onderzyde verbeeldt. De kleur is op de boven- en onderzyde donker graauw-bruin, alleen is 't lyf, op de bovenzyde, onder de vleugels, blaauw. Waarschynlyk is het met de meesten der voorige, en de volgende, uit West-Indiën.
N. 33. 34. Deze tweede soort is boven en onder geheel bruin.
N. 35. 36. Deze derde soort is mede bruin; de vleugels hebben een schuinsch zwart streepje, en het achterlyf een rood bandje, boven en onder is het eveneens.
N. 37. Een vierde soort; deze heeft half witte en half bruine voorvlerkjes, de ondervlerkjes zyn licht-bruin.

SES-EN-NEGENTIGSTE TAFEREEL.

De twee kleine Prentwerkjes van *W. Hollaar* en *D. J. Hoefnagel*, waar van wy reeds vroeger gesproken hebben, zoo zeldzaam geworden en zonder eenige beschryving zynde, heeft men niet ondienstig geacht het overige gedeelten van derzelve afbeeldinge hier over te neemen, zoo als reeds, ten opzichte van verscheide zeldzaame zaaken, uit andere Kabinetten, in de voorige drie eerste Deelen van dit Werk, te meermaalen geschiedt is.
N. 1. 2. Zyn bekende Wespen, welker lyf geel en zwart is.
N. 3. Schynen my tot de hier volgende N. 30. enz. te behooren, en zyn in hunne paaring afgebeeldt.
N. 4. Is een zwart en geele Wesp.
N. 5. Schynt my een Water-diertje te zyn; de kleur is zee-groen.
N. 6. Is zekerlyk een Wesp; de kleur is zwart en geel.
N. 7. Een geel en zwart gebandeerde Hommel, uit *Hollaars* werkje.

N. 8.

Num. 8. Alius totus niger, ex eodem.
Num. 9. Pſeudoveſpa, ventre ex flavo & nigro annulato.
Num. 10. Veſpa caudata, quam dicunt, colore nigro & ſordide luteo.
Num. 11. Muſca ſtercoraria vulgaris.
Num. 12. Bombylius minor.
Num. 13. Muſca *lupina* obſcure lutea & nigra.
Num. 14. Muſca ſingularis, ſtercorariæ congener, nigreſcens.
Num. 15. Et hæc ad idem genus videtur referenda, corpore poſtico cæruleo, antico nigro, ſtriis duabus albis.
Num. 16. Indubie ſpecies Phalænæ, vitioſe depicta. Alæ anticæ ex dilute ruſo griſeæ, maculis fuſcis; poſticæ ſordide luteæ.
Num. 17. Pro certo auſim aſſerere hanc eſſe Ephemeri iconem: quod Inſectum ſuperiore Tab. LXV. jam exhibuimus. Errore *Hoefnagelii* forte triſurca repræſentatur cauda, quæ biſurca modo his animalculis conceſſa eſt, & furcis quidem plerumque multo longioribus. Color utplurimum ſordide luteus.
Num. 18. Veſpæ caudatæ altera ſpecies, poſtico corpore cæruleſcente.
Num. 19. Scarabæus minor, planiuſculus, niger.
Num. 20. & 21. Inſecta duo aquatica, diverſa, qui Scorpii aquatici vocantur.
Num. 22. Scarabæus flavus ſingularis.
Num. 23. Scarabæus gilvo fuſcus, rarior.
Num. 24. Gryllus agreſtis, vulgaris, fœmina.
Num. 25. Videtur ſpecies peculiaris ejus Inſecti eſſe, quod *Talpæ Foſſorem* vocant.
Num. 26. Scarabæus ex dilute fuſco griſeus.
Num. 27. Scarabæus minutus, flavus.
Num. 28. & 29. Duæ ſpecies *Cimicum* alatorum.
Num. 30. ad 33. Diverſæ ſpecies Culicum ſpuriorum, qui noſtratibus *Lardivori* audiunt. Vermiculus eorum ſub ſolo habitat, ac plantarum radices arrodendo plurimum detrimenti infert.
Num. 34. ad 37. Species diverſæ Locuſtarum indigenarum.
Num. 38. Videtur Veſpa eſſe corpore cæruleo.
Num. 39. ad 41. Aliquot Locuſtæ differentes: poſtrema ex Indiis Orientalibus.
Num. 42. ad 44. Locuſtæ variæ, non alatæ, juniores. Etenim huic generi alæ certa demum ætate ſe manifeſtant; prout in poſteriore videre eſt, ubi gemmaſcere incipiunt.
Num. 45. Folium ambulans vulgare, Surinamenſe.
Nnm. 46. Vix differt a præcedente num. 41.
Num. 47. Locuſta vulgaris, mas.

N. 8. Een geheel zwarte, mede uit *Hollaar*.
N. 9. Een Baſterd-Weſp, met een geel en zwart geringd achterlyf.
N. 10. De zoogenoemde Staart-Weſp, welkers kleur zwart en vuil-geel is.
N. 11. Een gemeene Vuilnis-Vlieg.
N. 12. Een kleine Hommel.
N. 13. Is de donker-geele en zwarte Wolf-Vlieg.
N. 14. Een vreemde Vlieg, van de ſoort als N. 11, zwartachtig van kleur.
N. 15. Deze ſchynt ook daarby te behooren; het achterlyf is blaauw, en 't voorlyf zwart, met twee witte ſtreepen.
N. 16. Is zekerlyk een ſoort van Nacht-Kapel, en niet wel afgebeelde Uil. De bovenvleugels zyn licht-roſchgraauw, met bruine vlakken. De ondervleugels zyn vuil-geel.
N. 17. Zonder twyfel is dit het bekende Haft of Oever-Aas, hier op Tab. LXV. reeds vertoont en beſchreeven. De middelſte ſtaart is 'er door *Hoefnagel* te veel by getekent, want deze diertjes hebben 'er maar twee, en die dikwils veel langer zyn. De kleur is doorgaans vuil-geel.
N. 18. Een tweede ſoort van Staart-Weſp, met een blaauwachtig achterlyf.
N. 19. Een klein platachtig zwart Torretje.
N. 20. 21. Zyn twee verſchillende Water-Inſecten, genoemd de Water-Scorpioen.
N. 22. Een vreemde geele Schalbyter.
N. 23. Een vreemde vaal-bruinkleurige Tor.
N. 24. De gemeene wyfjes Veldkrekel.
N. 25. Schynt een vreemde ſoort van *Mollegraver* of *Zandlooper*.
N. 26. Is een licht bruin-graauwe Tor.
N. 27. Een klein geel Torretje.
N. 28. 29. Twee ſoorten van gevleugelde *Cimices* of *Wand-Luizen*.
N. 30. tot 33. Verſchillende ſoorten van Baſterd-Muggen, by ons *Spek-eeters* genoemd, en welkers Worm, die zich in den grond onthoudt, zeer veel ſchaade veroorzaakt door het afknagen der wortelen van de plant-gewasſen.
N. 34. tot 37. Zyn verſchillende ſoorten van inlandſche Sprinkhaanen.
N. 38. Schynt een Weſp-Vlieg, met een blaauw lyf.
N. 39. tot 41. Zyn wederom verſchillende Sprinkhaanen; waar van de laatſte uit Ooſt-Indiën is.
N. 42. tot 44. Zyn verſchillende onvolgroeide of jonge Sprinkhaantjes; die van deze Bende krygen haare vleugels eerſt op zekeren ouderdom; in de laatſte ziet men 'er het beginſel reeds van.
N. 45. Is het gemeene Surinaamſche Wandelende-Blad.
N. 46. Verſchilt genoegzaam niet van N. 41.
N. 47. Is nog een gemeene mannetjes Sprinkhaan.

TABULA NONAGESIMA ET SEPTIMA.

Quæ hac Tabula repræſentantur, diverſæ Inſectorum ſpecies veroſimiliter omnes in Colonia Surinamenſi & Berbicenſi natæ ſunt.

Num. 1. Scarabæus profunde fuſcus, elytris duris, cruribus poſticis ſingulari modo conformatis.

Num. 2. Huic quidem crura pedum poſticorum ſimiliter, ut in priore ſpecie, fabrefacta ſunt, neque tamen dura elytra: unde non minus, quam complures ſequentium, ad genus *Cimicum* alatorum, quorum aliquos Tab. XCV. jam exhibuimus, videtur pertinere. Corpus anterius obſcure fuſcum; craſſa crura pedum poſticorum ſature rubra, faſciola nigra diſtincta; alæ rufo flavæ, quaſi corneæ.

Num. 3. Species altera *Cimicum* alatorum, fuſca, alis parte dimidia ſature luteis, reliqua fuſcis.

Num. 4. Scarabæus ſature fuſcus, nigreſcens, oblongus, pedibus anticis piloſis.

Num. 5. Tertia ſpecies *Cimicis*, corpore antico nigro, poſtico rufo rubro, alis dilute fuſcis.

Num. 6. Quarta ſpecies, minor, corpore poſtico nigro.

Num. 7. Scarabæus minor, niger, aliquantum diſcrepans ab illo num. 4, ad idem tamen genus pertinens.

Num. 8. Scarabæus Caper, niger, rarior.

Num. 9. Scarabæus niger, corpore craſſo, rotundulo.

Num. 10. Scarabæus minor, niger, guttis ſanguineis decorus.

Num. 11. Scarabæus Caper, niger, linea transverſa cinerea.

Num. 12. Species *Cimicis* non alati fuſca, limbo ſature flavo velut granulato, oram ventris ornante.

Num. 13. Minuta beſtiola ad illas ſpecies, quæ Tab. LXXXI. & LXXXIII. exhibitæ ſunt, referenda videtur. Caput & anterior corporis pars nigra ſunt, poſterior venuſte viridis, nigris tæniolis: alæ murino colore gilvæ.

Num. 14. Bombylius maxima parte murino colore tinctus, ſupina corporis facie, qua venter cum thorace committitur, tres monſtrat annulos dilute flavo colore nitidos. Reliquum corpus nigrum eſt, alæ gilvæ.

Num. 15. Altera hæc ſpecies ex ſubflavo rufa eſt, alis dilute flavis.

Num. 16. Tertia ſpecies nigra, alis ſature viridibus.

Num. 17. Species quarta, nigra, alis fuſcis, faſcia lata, dilute flava pone caput.

Num. 18. Species quinta, nigra, alis externis gilvis, internis reticulatis, ventre extremo flavo.

Num. 19. Sexta ſpecies dilute flava, alis gilvis, faſcia gilva medium corpus ambiente.

Num. 20. Species ſeptima, tota nigra, alis fuſcis.

Num. 21. & 22. Inſectum iſtud, utraque facie depictum, una cum aliquot ſequentibus, ad ge-

SEVEN-EN-NEGENTIGSTE TAFEREEL.

Alle de op deze Plaat verbeeldt wordende en verſchillende diertjes, zyn zeer waarſchynelyk uit de Colonie van Surinamen en de Berbice.

N. 1. Is een donker-bruine Schalbyter, met harde ſchaaldekken, de dyen der achtervoeten zyn van een vreemd maakſel.

N. 2. Deze, geene harde dekvleugels hebbende, ſchoon anders, wegens de zonderlinge dyen der achtervoeten, met de voorige ſoort overeenkomende, ſchynt met zeer veele volgende te behooren tot de bende der gevleugelde *Cimices*, waar van wy 'er op Tab. XCV. reeds eenige verbeeldt hebben. Het voorlyf is donker-bruin, de dikke dyen der achtervoeten zyn donker-rood, met een zwart bandje, de vleugels roſch-geel en hoornachtig.

N. 3. Een tweede ſoort van gevleugelde *Cimex*, welks kleur bruin, en de vleugels half donker-geel, en verder bruin zyn.

N. 3. Is een donker-bruin zwartachtige langwerpige Tor, met hairige voorvoeten.

N. 5. Een derde ſoort van *Cimex*, met een zwart voor- en roſch-rood achterlyf, en licht-bruine vleugels.

N. 6. Een vierde, doch kleiner ſoort, met een zwart achterlyf.

N. 7. Een zwart Torretje, eenigzins verſchillende van N. 4.

N. 8. Een zeer vreemde zwarte Bok-Tor.

N. 9. Een zwarte dik- en rondlyvige Tor.

N. 10. Een zwart Torretje, verſierd met bloed-roode vlakken.

N. 11. Een zwart Bok-Torretje, met een aſchkleurige dwarsſtreep.

N. 12. Een ſoort van ongevleugelde bruine Weegluis (*Cimex*,) met eenen hoog-geelen gekartelden buiten-rand om 't lyf.

N. 13. Dit kleine diertje ſchynt wel te behooren tot de ſoorten, op Tab. LXXXI. en LXXXIII. verbeeldt. Het hoofd en voorlyf is zwart, het achterlyf ſchoon-groen, met zwarte bandjes. De vleugeltjes zyn muisvaal.

N. 14. Deze Hommel of Baſtaard-Bye is meeſt muisvaalkleurig; boven op het lyf, by het voorlyf, zyn drie lichte en ſchoon-geele ringen; 't verdere van 't lyf is zwart, en de vleugels vaal.

N. 15. Deze tweede ſoort is geelachtig-roſchkleurig, met licht-geele vleugels.

N. 16. Deze derde ſoort is zwart, met donker-groene vleugels.

N. 17. Deze vierde ſoort is zwart, met bruine vleugels, en eenen licht-geelen breeden band voor by 't hoofd.

N. 18. Deze vyfde ſoort is zwart, met vaale boven- en gaze-ondervleugels, en geel aan 't einde van 't lyf.

N. 19. Deze ſesde ſoort is licht-geel, met eenen vaalen middelband, en vaale vleugels.

N. 20. Deze ſevende ſoort is geheel zwart, met bruine vleugels.

N. 21. 22. Deze ſoort, die hier zoo onder als boven te zien is, ſchynt my, met eenige volgende, een ſoort van *Cimex*

genus *Cimicum* pertinere puto. Colore eſt fuſco, alis externis ad extrema ex albo ſtriatis, internis languide ſubfuſcis.

Num. 23. Inſectum prona facie conſpicuum, ſature fuſcum.

Num. 24. & 25. Itidem nigro fuſcum, fabarum Caffé toſtarum colore.

Num. 26. & 27. Scarabæus hic eſt, ob elytra dura. Color luteo fuſcus.

Num. 28. & 29. Et hæc *Cimicis* ſpecies, corpore fuſco, alis ſuperne ex dilute ſubflavo rufis, inferne ejusdem, ſed obſcurioris coloris.

Num. 30. & 31. Diverſa iterum ſpecies, corpore & alis obſcure fuſcis, extremis alarum anticarum ſordide luteis.

Num. 32. Corpus ſordide luteum, venter ſupra & infra fabarum Caffé toſtarum colore tinctus, quo etiam alæ externæ infectæ ſunt, internis diluta flavedine ſordentibus.

Num. 33. & 34. Facies ſupina griſea, prona ſature fuſca.

Num. 35. Varietatem hujus ſpeciei Tab. XCV. jam propoſuimus. Corpus cinereum, paulo obſcurius in medio. Alæ externæ pro dimidia parte quoque cinereæ, cetera murini coloris, punctis albis: internæ anterius prope corpus rubræ, deinceps ſordide luteæ. Extremus venter, rubra tæniola pictus, longisque pilis hispidus.

Num. 36. & 37. Animalculum generi Scarabæorum annumerandum, ad illas ſpecies pertinet, quarum perpaucæ adhuc innotuerunt; nimirum ad Coleoptera, elytris in medio dorſo non ab invicem ſecedentibus, ſed levi duntaxat elevatione alas, quæ ſubtus complicatæ jacent, dimittentibus. Color aurantius: alæ dilute flavæ.

TABULA DUODECENTESIMA.

Apum Veſparumque œconomia tam admirabilis eſt, ut parem ſibi in univerſo animalium regno vix habeat, certe primum mereatur locum inter mirabilia illa phænomena, quæ ſedulo obſervatori in contemplatione Naturæ undiquaque offeruntur. *D. Pluche*, ne alios complures memorem, in ſuo *Naturæ Theatro*, hanc rem tam ſplendide delineavit vivisque adeo coloribus expoſuit, ut, mea opera quod ſuperaddi poſſit, nihil habeam. Quocirca Veſpeta modo quædam ab illis, quæ exhibuit, diſcrepantia hoc loco breviter deſcribenda erunt.

Veſpeti ſpecies, quam hac Tabula depictam damus, Americana eſt & frequenter in Surinamenſi & Berbicenſi noſtra colonia invenitur. Veſpæ, quæ artificioſas haſce domunculas pro communi ſua ſede ædificant, ramisque variarum arborum & firmioribus plantis affixas ſuſpendunt, commune cum aliis majoribus Veſparum ſpeciebus nomen *Marribous* apud incolas habent, minimasque inter ſpecies numerandæ, ea tantum magnitudine ſunt, qua heic circa nidos ſuos volitantes repræſentantur. Colore ſunt fuſco, dilute flavis faſciolis: alis gaudent quatuor, aculeoque non minus, quam Apes & reliqua hujus generis Inſecta, videntur inſtructæ eſſe.

Veſpe-

mex te zyn. De kleur is bruin, hebbende de bovenvlerken witte ſtreepjes aan hun einde, en de ondervleugels zyn licht flaauw-bruin.

N. 23. Vertoont zich op de onderzyde, en is donker-bruin.

N. 24. 25. Is mede donker-bruin, doch meer koffykleurig.

N. 26. 27. Deze ſchynt een hardſchaalige dekvleugel, en dus tot de Torren behoorende; de kleur is geel-bruin.

N. 28. 29. Is weder een ſoort van *Cimex*; het lyf is bruin, de vleugels zyn van boven licht, en van onderen wat donkerder geelachtig-roſchkleurig.

N. 30. 31. Wederom een verſchillende, welks lyf en vleugels donker-bruin, doch de einden der voorvlerken vuil-geel zyn.

N. 32. Het lyf van deze is vuil-geel, op 't achterlyf, boven en onder, koffykleurig, de voor- of bovenvleugels zyn mede koffykleurig, en de ondervlerken ook licht vuil-geel.

N. 33. 34. Deze is op de bovenzyde graauw, doch van onderen donker-bruin.

N. 35. Op Tab. XCV. is reeds een verſchillende van deze ſoort verbeeldt. Het lyf is aſchkleurig, in 't midden wat donkerder. De dekvleugels zyn mede ten halfwege aſchkleurig, verder muisvaal, met witte ſtipjes. De ondervleugels zyn boven by 't lyf rood; verder vuil-geel: het achterlyf heeft onder een rood bandje, en is bezet met lange hairen.

N. 36. 37. Dit diertje behoort wederom tot de Torren; en wel tot die, waar van nog maar weinige ſoorten bekend zyn, namentlyk die, welker harde ſchild of vleugel-dekſchilden op 't midden van den rug niet van een geſcheiden zyn, noch zich niet kunnen ſcheiden, maar daar de vleugels, door een kleine oplichting van het geheele ſchild, zich van onder uit ſchuiven. De kleur is oranjeverwig, en de vleugels zyn licht-geel.

ACHT-EN-NEGENTIGSTE TAFEREEL.

De huishouding der Honig-Byen, en die der Weſpen, is, zoo niet de allerwonderlykſte, ten minſten een dier verwonderingswaardige eigenſchappen, die men by elken voetſtap, op het padt der Natuur voortgaande, ontmoet. *La Pluche*, om geen meer anderen te noemen, heeft, in zyn Schouwtoneel der Natuure, dit ſtuk zoo heerlyk afgebeeld, en opgeſierd met zulke ſchoone kleuren, dat wy daar niets meer behoeven by te voegen, en alleen eene korte beſchryving dezer, van de zyne weêr verſchillende, Weſpeneſten geeven zullen.

Deze ſoort van Weſpen-neſten, welke wy hier verbeelden, komt uit Weſt-Indiën, en wordt gemeen gevonden in onze Colonie van Surinamen en de Berbice. De Weſpjes, welke deze kunſtige huizen voor hunne t' ſaamenwooninge bouwen, en die zy aan de takken van verſchillende boomen en ſtevige plantgewasſen vaſt maken, en ophangen, worden gemeenlyk met andere grooter ſoorten ook *Marribons* genoemd; zy zyn van de kleinſte ſoorten, en niet grooter dan zoo als hier eenige by deze hunne Neſten vliegende vertoond worden. Derzelve kleur is bruin, met licht-geele bandjes; zy hebben vier vleugeltjes, en waarſchynlyk een angel, gelyk de Byen en andere van hun geſlacht.

Het

Vespetum, quod veluti ex charta emporetica, densa & lævi, artificio admirabili contextum est, sæpenumero diversimode figuratum occurrit, aliud alio quandoque dimidio longius aut brevius. Extrinsecus plerumque oblongum est, teres, læve, firmum, extremo superiore in conum convergente, cujus apex foraminulo orbiculari patet, tanquam ostiolo introitum atque exitum incolis concedente. Quodsi tectonica hæc machina per mediam longitudinem disseca-tur, facies interior, prope assimilis Vespetis, quæ sub terra inveniuntur, complures monstrat contignationes, alias aliis superimpositas, & in hac quidem specie plerumque denas. Quævis contignatio fornicatum veluti lacunar est, ex simili materie chartacea, uti exterius integumen-tum, confectum, ostiolo rotundo in medio perforatum, quo transitus ex una contignatione in alteram datur. In quolibet lacunari cellulæ constitutæ sunt perinde, uti in Vespetis subterraneis, hexagonæ, inde ab ostiolo medio usque ad circumferentiam, exquisito ordine inter se tam arc-te compositæ, ut justo calculo constet, minimum sex mille id genus cellulas in quovis ho-rum vespetorum concludi.

Ramulus, cui hoc Vespetum affixum est, aut fruticis esse videtur, *Menispermi* dicti, valde scandentis, aut forsan, quod verosimilius *Dioscoreæ*, quæ folia & sarmenta sua quovis anno ad radicem usque abjicit. Fatendum tamen observationibus constare, Vespas non admodum ex-quisito delectu uti, suosque nidos indiscriminatim ex quibusvis fere arboribus & fruticibus sus-pendere.

TABULA UNDECENTESIMA.

NUM. 1. & 2. Insecta, quæ Surinami non modo, sed in omnibus nostris coloniis Ameri-canis, nomine Formicarum volantium, pervulgata sunt. Color est, dum vivunt, ex sub-rubro fuscus, a morte, cum arescunt, quod in pluribus aliis insectorum speciebus fieri solet, in nigrorem transiens. *Meriana* aliique perhibent, animalculorum hoc genus in istis regionibus perquam noxium esse & metamorphosi, ex aptero, in alatum mutari.

Num. 3. Pertinet ad illas species, quas Tab. XCVI. num. 30. &c. descripsimus.

Num. 4. ad 8. Diversæ species Formicarum Americanarum.

Num. 9. Araneus griseo fuscus, ex Indiis Orientalibus.

Num. 10. Ejusdem generis alia species, corpore multo breviore.

Num. 11. & 12. Alii rursus ejusdem loci natalis Aranei.

Num. 13. Species Aranei perquam rara, ut priores omnes, ex obscure griseo fusca. Pedes antici quemadmodum utcunque similes sunt Cancrorum chelis & vice forcipum fungi videntur; ita hæc species Araneorum longe, quam aliæ, Cancrorum generi affiniorem se præbet. Pone forcipatos istos, duo alii pedes cernuntur, qui inde a primo articulo in fila valde tenuia elon-gantur ac forsan mirabili huic Insecto usum antennarum, quibus ceteroquin caret, præstant. Fi-li-

Het nest zelfs, 't geen even als van dun glad bordpapier, op de allerverwonderenswaardigste wyze is gemaakt, is dik-wils verschillende in gedaante, het eene is somtyds de helft langer of korter, dan het andere. Uitwendig is het zelve meest langwerpig, rond, glad, stevig, en naar boven in een punt of kegelachtige figuur eindigende; in het midden daar van is een klein rond gat, 't geen als een poort dient voor het in- en uitvliegende huisgezin. Wanneer men dit konst-gevaarte in deszelfs lengte en midden doorsnydt, dan vertoont het zich byna als die Wespen-nesten, welke men onder de aarde vindt, bestaande uit verscheide boven elkander ge-plaatste verdiepingen, 't geen in de meeste dezer soort tien verdiepingen uitmaakt. Elk dezer verdiepingen bestaat uit een stevig verwulftsel van dezelfde stoffe als de buitenste omtrek, en in het midden met een rond gaatje, om van de eene op de andere verdiepinge te kunnen komen. Op elk dezer brugachtige verwulftsels staan de celletjes, even gelyk by de Aard-Wespen, seskantig zynde, en in eene regelmati-ge orde; rondom het middelgat of doorgang, tot tegen de uiterste buitenkant van het nest aanstootende, zoo dat 'er, naar een regelmatige rekening, ten minsten een getal van ses duizend zodanige seskantige celletjes in elke dezer Wes-pen-nesten gevonden worden.

De tak waar aan dit Wespen-nest zich heeft vast gehecht, schoon het uit verscheide voorbeelden blykt, dat deze diert-jes vry onverschillig zyn in het verkiezen der Boom- of Plant-gewassen, waar aan zy hunne nesten hangen of opbou-wen, schynt een soort van *Menispermi* te zyn, 't welk een Heester is, die sterk klimt. Of mogelyk is het een soort van *Dioscoreæ*, 't geen my waarschynlyker voorkomt; deze verliest alle jaaren haare bladeren en ranken tot den grond toe.

NEGEN-EN-NEGENTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. Zyn in Surinamen, gelyk door geheel West-In-diën, bekend onder de benoeming van vliegen-de Mieren. Derzelver kleur is roodachtig-bruin, welke na haar dood, door opdrooging, gelyk by veele andere soorten dezer diertjes, geheel donker wordt. Volgens *Meriaan* en an-deren, is dit een zeer schadelyk ongedierte in die Landen, en veranderen deze dieren, door vervelling, van eenen on-gevleugelden in eenen gevleugelden staat.

N. 3. Behoort tot de soorten, welken wy op Tab. XCVI. by N. 30. enz. beschreeven hebben.

N. 4. 5. 6. 7. 8. Zyn verschillende soorten van West-In-dische Mieren.

N. 9. Is een graauw-bruine Oost-Indische Spinnekop.

N. 10. Een ander verschillende veel korter van lyf.

N. 11. en 12. Zyn wederom andere Oost-Indische Spin-nekoppen.

N. 13. Deze zeer vreemde soort van Spinnekop is, gelyk alle de voorige, donker-graauw-bruin. De voorvoeten schy-nen hem als de Krabben, met welke zy veelmeer, dan de andere soorten van Spinnen, overeenkomt, voor soorten van nypers te kunnen dienen. Achter deze schynen twee der voeten te volgen, doch deze, van het achterste lidt in zeer fyne en dunne draaden uitloopende, dienen, waarschynelyk, dit wonderbaare dier voor voelhoorns, welke het buiten de-ze

liformes isti processus similiter, ut antennæ multorum Insectorum, in totum geniculati sunt, & præterea, circa dimidiam fere longitudinem, articulo quodam commissi. Indicus etiam Orientalis est hic Araneus &, more Americanorum majusculorum, valde acutis prominulisque dentibus instructus.

Num. 13.* Ovarium parvulum est, quale multi Aranei sub ventre gestant, donec pulli eorum excludantur.

Num. 14. Araneus formæ insolitæ.

TABULA CENTESIMA.

Postquam sic sat numerosis tabulis depicta dedimus, quæcunque ad Regnum Vegetabilium & Animalium pertinentia nostro Museo asservantur, ordo postulat, ut cum maxime specimina quædam, non minore admiratione digna, rerum, quas Regnum Fossilium vel lapideum dictum suppeditat, exhibeamus. En igitur Tabulas aliquot præcipuarum quarundam glebarum, quas Mineras vocant, Metallorum aliorumque corporum fossilium, quæ uti iconibus, qua par est, accuratione ob oculos ponimus, ita, quibusnam in oris, quoque modo proveniant, & quas a Natura dotes adepta sint, adjecta brevi historia declaratum imus. Quæcunque in hoc regno vulgatiora ac dudum nota occurrunt prætereuntes, non nisi exotica & rariora, quæ infrequenter ad nos deferuntur, exponimus. Equidem labore infinito maximisque sumptibus ultra sexcentas id genus rerum species diversas ex hoc quoque Naturæ Promptuario in Museum nostrum congessimus: ut idcirco copiosissima instructi simus materie, qua, pro tenui nostræ cognitionis modulo, admiranda Summi Creatoris opera etiam in hac Historiæ naturalis parte luci exponere illisque, quorum animos ista contemplatio parum afficit, velut in oculos ingerere queamus. Verum tamen qui omnes & singulas, quæ innumeræ æque ac splendidissimæ inveniuntur, materias fossiles, qua decet, attentione & dictionis ubertate describere velit, is profecto laborem susciperet unius hominis ætate minime perficiendum. Neque etiam ulterius sese institutum nostrum extendit, nisi ad illa, quæ præstantiora sunt & minus vulgaria, cum repræsentanda, tum breviter describenda. Accedit quod complura etiam prostent Virorum Historiæ naturalis peritissimorum scripta, in quibus hoc argumentum non minus erudite, quam prolixe pertractatum reperire liceat. Ne vetustiores memorem: *Agricolam*, *Kircherum*, *Erkerum*, ceteros; laudem præcipue heic merentur recentiores: ***Bruckmannus***, ***Rumphius***, Comes *Marsiglianus*, *Henckelius*, *Linnæus*, ***Pottius***, ***Wallerius***, ***Woltersdorffius***, pluresque alii. Quapropter sine verborum ambitu brevem modo minerarum, quæ hac tabula sistuntur, descriptionem trademus.

Num. 1. *Gleba Aurifera Sumatrana.*

Fragmentum Auro ditissime perfusum ex fodinis auri feracissimis, quæ ad oram occidentalem Sumatræ habentur. Matrix, qua aurum continetur, Quarzum est utcunque flavescens, durum. Glebæ totius pondus est unciarum tredecim. Auri minimum sex uncias inesse crediderim; quum

ze niet heeft. Deze dunne en draadachtige eindens zyn over hun geheel, even als de voelhoorns van veele *Insecten*, in leedjes verdeeld, en omtrent het midden hunner lengte zyn zy nog door een gewricht verknocht. Deze Spinnekop komt mede uit Oost-Indiën, en heeft, gelyk de groote West-Indische, zeer scherpe vooruitsteekende tanden.

N. 13. *. Is een klein eier-nest, 't geen veele Spinnen onder aan 't lyf by zich draagen, tot dat de jonge spinnetjes uitkomen.

N. 14. Is mede een Spin van eene vreemde gedaante.

HONDERTSTE TAFEREEL.

Op al het voorige verbeeldde, 't geen eigentlyk alleen betreft zulke voorwerpen, die tot het Plant- en Dieren-Ryk behooren, volgt thans dat niet min wonderbaare, 't geen bekend is onder de benoeming van het Ryk der Steenen. Zie hier dan eenige Tafereelen met sommige der voornaamste Mineraalen, Metaalen, en andere uitgegraven Bergstoffen, en in het korte aangetoond, in welke Landen, op wat wyze en met welke gedaante de ingeschapene Natuur dezelven voortbrengt.

De gemeene soorten, van ouds bekend, hebben wy niet laaten aftekenen, maar ons gehouden by de uitheemsche en ongemeenste, die hier te lande zeer weinig voorkomen. Met oneindige moeiten en overgroote kosten hebben wy, in dit gedeelte der Natuure, een fraai Kabinet van over de ses-honderd verschillende soorten vergadert, en hier door zyn wy dan ook in staat gebracht om de wonderwerken van God in deze Natuur-stoffen, zoo veel onze geringe kennisse toelaat, kenbaar te maaken, tot aanspooringe dergenen die anders daarop weinig acht geeven. Om nu alle de heerlyke Berg-stoffen, welke men vindt, met die oplettenheid en uitgestrektheid te beschryven, gelyk het behoort, is het werk van meer dan een 's menschen leven, en ook buiten ons bestek, vermits wy alleen voorgenomen hebben om het voornaamste van het ongemeene te vertoonen, en kortelyk te beschryven. Daarenboven zyn 'er reeds zeer veele Boeken van, door natuurkundige Mannen, die 'er uitvoerig over gehandeld hebben; hiertoe behoort onder de oude Schryvers, een *Agricola*, *Kircherus*, *Erker*, enz. en onder de laatere *Bruckman*, *Rumphius*, *Marsilli*, *Henkel*, *Pott*, *Wallerius*, *Linnæus*, *Woltersdorff*, enz. En derhalven zullen wy slechts tot de korte beschryvinge der volgende Ertz-stoffen overgaan.

N. 1. *Goud-Mineraal van Sumatra.*

Dit stuk is zeer ryk met Goud doorgroeit, en uit een der Mynen van Sumatraas Westkust, alwaar het rykste Ertz gevonden

quum ejus metalli obryzi & ſature fulvo colore nitentis inſignes maſſulæ paſſim intra lapidem incuneatæ occurrant.

Num. 2. *Gleba ſimilis, priore grandior.*

Præcedenti quod ad originem & naturam conſimilis hæc gleba, ponderis unciarum viginti & duarum, pro majore ſua mole, etiam plus Auri continere videtur.

Num. 3. *Silex Japonicus auro ſolido intertextus.*

Silex ſine pari, undiquaque Auro intextus, octo unciarum pondere, longe plus auri, quam lapidis, continet. Colore eſt ex ſature rufo flavo, tractusque ejus auro vacui lit. A. A. A. notati monſtrant, quantum Saxo quantitas auri prævaleat. In fluvio Japoniæ *Riu* dicto inventus eſt. Perhibent eum fluvium quartam milliarii partem latum eſſe, curſuque valde præcipite labi, & nonnunquam, licet perraro, Silices hujusmodi auriferos ad litora ſua ejicere.

Num. 4. *Silex auro contextus ex fluvio quodam Novæ Hiſpaniæ.*

Species hæc Auro etiam, quam prior, plure dives, ſubtiliſſimis hujus metalli filis undique intertexta ac intime veluti commixta eſt. Et quanquam glebæ minus volumen eſt, præſtantior tamen haberi debet, quia pro ratione molis plus auri, ejusque ſaturatius fulvi continet, quam ſuperior Silex Japonenſis. Id genus Silices rariſſime, nec niſi caſu fortuito ad ripas fluviorum, qua in mare ſeſe exonerant, inveniuntur, ideoque in natali etiam loco auro contra cariores habentur. Videntur autem in montibus auriferis iſtius regionis nati eſſe & aquarum ex alto defluentium impetu de ſedibus ſuis avulſi abreptique & in fluvios usque provoluti. Quam ob cauſam & conſtanter videas, hujusmodi glebas, quæ in fluminibus reperiuntur, ſuperficie eſſe utcunque lævigata, rotundata, angulis detritis; quod frictioni ſuper fundo fluviorum attribuendum.

Num. 5. *Gleba aurifera Hungarica.*

Solido & ſature luteo Auro reſplendens pretioſa gleba lapide conſtat hinc illinc ſubrufo, alibi vireſcentibus quaſi venulis perreptato: unde liquet etiam æris feracem eſſe.

vonden wordt. De Steen waar in het Goud ligt, is een min en meer geele en harde Quartz; dit ſtuk weegt dertien oncen, en zal wel ſes oncen zuiver Goud uitleveren, vermits het door en door met heele ſtukken masſief Goud, van de beſte en hoog-geelſte kleur, begroeid is.

N. 2. *Een nog grooter ſtuk van het voorgaande.*

Dit ſtuk, 't welk van gelyke ſoort als het voorige is, weegt twee-en-twintig oncen, en zal naar zyn grootte wel ruim zoo veel zuiver Goud houden, als het voorgaande.

N. 3. *Japanſche Key-ſteen, met masſief Goud doorgroeid.*

Deze fraaije Key-ſteen, welke door en door met Goud doorgroeid is, weegt acht oncen, en heeft meer Goud dan Steen in zich. De kleur der Steen is hoog roſchachtig-geel, en de plaatzen alwaar geen Goud is, zyn door de Letters A. A. A. gemerkt. Dezelve is gevonden in de Rivier, genoemd *Riu*, in Japan; men verhaalt dat deze Rivier een vierde van een uur breed is, een zeer ſnellen loop heeft, en dat zy ſomtyds, doch zeldzaam, ſoortgelyke Key-ſteenen, die met Goud doorgroeid zyn, aan haare boorden opwerpt.

N. 4. *Key-ſteen, met Goud te ſamen gegroeid, uit eene Rivier in Nieuw-Spanje.*

Deze ſoort is nog ryker, dan de voorgaande, met de allerfynſte Goud-draaden doorwerkt, en gegroeit als in- en doorweven. Dit ſtuk, hoewel niet zoo groot als de voorgaande, is ſchoonder, en heeft nog minder Steen, en dus nog meerder en ook hooger gekleurd Goud in zich, dan het Japanſche. Deze Key-ſteenen worden zeer zelden, en ſlechts by geval, aan de ſtranden en boorden der Rivieren, die in de Zee vloeijen, gevonden; zy worden zelfs, daar ter plaatſen, veel hooger, dan het Goud, gewaardeerd, en hebben zekerlyk haaren oorſprong uit het naby aan die Rivieren leggend gebergte, waar van dit *Ertz*, door zwaare afſtroomende Water-beekjes, uit de gronden of Mynen wordt losgeſpoeld, mede geſleept, en in de Rivieren gevoerd: hier door zal men ook altoos zien, dat zodanige ſtukken, die in Rivieren gevonden zyn, eene ronde en glad-afgeſlepene gedaante hebben, welke zy door de ſchuuringe op de gronden dier Rivieren verkrygen.

N. 5. *Goud-Mineraal uit Hongaryen.*

Dit ſtuk is zeer ryk met ſchoon hoog-geel en masſief Goud begroeid. De ſteen is op eenige plaatſen roſchachtig, op andere als met groenachtige aderen doorgroeid; uit dit laatſte blykt, dat 'er zich ook Koper in onthoudt.

Num. 6. *Minera Auri viridis, rarior, Indica Orientalis.*

Haud vulgaris glebula, admodum dura, ſplendore viridi ac colore purpuraſcente conſpicua; juxta probam docimaſticam, Auri obryzi plus quam tertiam partem continet.

Num. 7. *Glèba aurifera dives ex Inſula Borneo.*

Auro pollens lapis Indicus Orientalis, obſcure terrei & dilute griſei coloris, marmoris inſtar ex albo variatus, Aurum, forma bracteolarum, materiæ lapideæ interſitum monſtrat, quod, facta a nobis exploratione, tertiam totius ponderis partem ſuperat.

Num. 8. *Gleba aurifera Siamenſis.*

Lapis obſcure griſeus, venis albidis diſtinctus, granulis Auri ſolidi ſubtilibus, numeroſis, paſſim veluti conſitus eſt; minus tamen dives, quam priores.

Num. 9. *Lapis aurifer ex Sumatra.*

Singulari colorum varietate ornata gleba lapide conſtat rufo, venis albis variato, chryſocolla duriore, lapidea, eleganter virente, tanquam floribus æris extrinſecus affixis, decorato. Aurum, Aes & Marcaſitam continet.

Num. 10. *Gleba aurifera Americana.*

Auro dives & quaſi perfuſa, eoque tanquam in bracteolas extenſo, lapidem monſtrat durum, dilute virentem, ære gravidum. Ex Inſula Americæ Cuba delatam dono accepi.

Num. 11. *Gleba aurifera ex Nova Hiſpania.*

Elegans hoc fragmentum, ex provincia Novæ Hiſpaniæ Americanæ, *Camaguey* dicta, allatum, ultra dimidiam auri ſolidi partem habet, in lapide albido vel dilute griſeo, quem nigrum veluti corium, in quo Auri maſſulæ, tricolores, tanquam cryſtalli, defixæ emicant, extrinſecus obtegit. Glebas num. 1. & 2. hujus Tabulæ metalli pretio etiam ſuperat. Peregrinator, qui illud huc detulit, mihi narravit, ibidem loci, unde depromptum eſt, ingentem quoque reperiri numerum lapidum grandium, orbicularium, qui, inſtar lapidum molarium, circini accurate cæſi forent.

N. 6. *Zeldzaam groen Goud-Mineraal uit Ooſt-Indiën.*

Dit ongemeen ſtukje, 't welk groen-glanzig en paarſchachtig van kleur en zeer hard is, houdt, volgens daar op genomene proeven, ruim een derde fyn goud in zich verborgen.

N. 7. *Ryk Goud-Mineraal uit het Eiland Borneo.*

Op eenige plaatſen is de Steen van dit ryke Ooſt-Indiſche Goud-Ertz donker-aardachtig, ook licht-graauw, met wit doormarmerd. Het Goud is laagsgewyze in den Steen doorgroeid; en volgens onze genomene proef, moet deze ſoort meer dan een derde fyn Goud houden.

N. 8. *Goud-Mineraal uit Siam.*

De Steen van dit Ertz is donker-graauw, met witte aderen doorgroeid. Het is doorgaans rykelyk met fyne masſive Goudkorrels als overzaaid, doch niet zoo ryk als het voorgaande.

N. 9. *Goud-Mineraal van Sumatra.*

Dit Mineraal is zeer ongemeen en fraai gekleurd; de Steen is roſch en wit dooräderd, met groene, als aangevlogene, harde ſteenige Koper-bloemen. Het houdt in zich Goud, Koper en Marcaſiet.

N. 10. *Americaans Goud-Mineraal.*

Deze Ertz is ryk in Goud, daar het mede doorzaaid is, zelfs of het masſive goude blaadjes waren. De ſteen is lichtgroen en hard, en dus ook ryk aan Koper. Dezelve is ons vereërd, en medegebracht van het Eiland Cuba in America.

N. 11. *Goud-Mineraal uit Nieuw-Spanje.*

Dit fraaije ſtuk Goud-Ertz komt uit het Landſchap *Camaguey*, in de nieuwe Spaanſche Weſt-Indiën, het zelve houdt wel de helft masſief Goud, in witte of licht-grysachtige Steen, die naar buiten als met een zwarte korſt omgroeid is, daar de Goudklompjes als Kriſtallen in drie verſcheide kleuren uitblinken: het is ryker zelfs dan N. 1. en 2. van dit Tafereel. De medebrenger van dit ſtuk verhaalde ook, dat ter plaatſe daar deze Ertz valt, ook zeer veele groote ronde ſteenen vallen, die, even gelyk Mooleſteenen, van eene volmaakte ronde gedaante zyn, en als of zy langs den omtrek van een Pasſer afgehakt waren. Dit zelve zegt ook *Louis de Capiné* in

forent. Idem testatur *Louis de Capiné* in Itinere suo Hispanico Americano; uti & *De Laet* in Itinerarii sui Americani libro 1. cap. 13. Asseveravit idem Peregrinator, nativos illos quasi molares lapides copioso auro pollere, ejusque veluti venis persusos esse (an potius æris pyrites est, qui incautis facile auri specie imponit?) incolas tamen ejus regionis ob nimiam saxi duritiem illud negligere.

Num. 12. *Gleba aurifera, Americana.*

Olysipone nobis missa est, quo ex portu Americano *Vera Cruce* dicto delata fuerat. Lapis ejus subgriseus est, ex albo quasi marmoratus, passim miculis Auri consitus, nonnullisque præterea glebulis ejusdem metalli majusculis, ad latera sese efferentibus.

Num. 13. *Gleba Aurichalci nativi, e matrice sua, ramuli more progerminantis, ex Nova Hispania.*

Ex Nova Granada delatum rarissimum istud specimen nobis Carthagena missum est. Matrix, ex qua metallum aurei coloris, instar trunci propullulat, materie terrestri & Quartzo inter se concretis constat. Diceres glebam in flumine quodam inventam esse, quum matricis superficies hinc inde detritam sese & lævigatam exhibeat.

Num. 14. *Gleba Argentifera Japonica.*

Bruckmannus in *Magnalibus Dei* fide quorundam Itineratorum perhibet, Japoniam argenti fodinis valde divitem esse. Itaque hujusmodi specimen heic exhibemus valde eximium, prædives, bracteis Argenti solidi insignibus obsessum. Partem glebæ dimidiam Argento deberi dixerim. Pro matrice lapis est dilute griseus, marmorei generis. Japonia merito inter opulentissimas Insulas numeratur, præsertimque metallifodinis excellit. Gleba hæc ex Insula *Kinsima* ad nos delata est; tametsi sub gravi pœna prohibitum est, ne quid minerarum peregre transferatur.

Num. 15. *Gleba Argentifera ditissima, Norvegica.*

Elegantissima gleba, Dronthemo Norvegiæ allata, naturali forma, prout ex puteo eruta est, heic sistitur. Pondere uncias nouem superat, lapidisque vix semunciam intermixtam habet. Lapis albidus est ac nitidus. Vix regio in universo orbe datur, quæ venis tam potentibus Argenti, ejusque adeo puri, ditata sit.

in zyne Reize naar de Spaansche West-Indiën, gelyk mede *de Laat* in zyne West-Indische Reize, eerste Boek, 13. Hoofdstuk. Nog getuigde diezelfde medebrenger van dit Ertz, dat in die natuurlyke ronde steenen zeer veel Goud gevonden wierd, en als met aderen doorgroeid, (mogelyk een *Pyrites cupri*: 't geen door veele voor Goud word aangezien,) doch dat de Inwoonders van het Land hetzelve 'er niet uithaalden, doordien deze Steen te hard is.

N. 12. *Goud-Mineraal uit America.*

Het zelve is ons van Lissabon, als komende eigentlyk van *Vera Cruz*, overgezonden. De Steen is grysachtig, met wit doormarmerd, doorgaans als met kleine witte stipjes Goud begroeid, hoewel 'er ook eenige masfive klompjes Goud van ter zyden uit komen.

N. 13. *Natuurlyk geel Koper-Mineraal, in een dikke stam of tronk uitgegroeid, van Nieuw-Spanje.*

Dit ongemeen en zeldzaam stuk is uit Nieuw-Granada, doch ons toegekomen van Carthagena. Het zelve is tronkswyze gegroeid uit deszelfs moederstoffe, welke 'er nog onder aan zit, en uit een samengroeijing van Aard- en Quartsachtige deelen bestaat. 't Schynt dat dit stuk in eene Rivier gevonden is, vermits eenige deelen der moederstoffe zich vertoonen als glad geschuurt en afgesleeten.

N. 14. *Zilver-Mineraal uit Japan.*

Bruckman, in zyn *Magnalia Dei*, getuigt, op 't gezag van verscheide Reisbeschryvers, dat Japan zeer ryk in Zilver-groeven is. Wy vertoonen dus hier ook zodanig een fraai stuk, 't geen zeer ryk en met dikke masfive Zilverbladen begroeit is; de helft daar van is zuiver Zilver, en in een licht-gryze Steen als marmer ingegroeid. Het Land van Japan wordt voor een der rykste Eilanden gehouden, voornamentlyk in Mineraalen. Dit stuk is van het Eiland Kinsima mede gebragt; schoon 'er zorgvuldig op gelet wordt dat geen Mineraal uit dat Ryk gevoerd worde.

N. 15. *Zeer ryk Zilver-Mineraal uit Noorwegen.*

Dit schoone stuk is van Drontheim in Noorwegen, en zoo als het natuurlyk gegroeid is. Het zelve weegt ruim negen oncen, en heeft geen half once Steen by zich. De Steen is wit en glanzig. Geene Plaats is 'er in de geheele Wereld, alwaar het Zilver zoo ryk en zuiver in de Mynen gevonden word.

Num. 16. *Gleba Argenti nativi, Africana.*

Forma externa hujus particulæ valde singularis est. Argentum filorum & ramulorum instar concretum atque intertortum, pauca modo lapidis albi portione intersita, longe maximam glebæ partem constituit. Accepi ex ora Guineensi.

Num. 17. *Argentum nativum ex Norvegia.*

Gleba fere tota solido constat Argento, tantillum albi lapidis si exceperis. Ex Christiania ad nos pervenit.

Num. 18. *Gleba alia, Argenti nativi, Norvegica.*

Eximia massula, tota fere quanta argentea, particulam matricis quarzosæ, griseæ, unde progerminavit, sibi adhuc affixam monstrat.

Num. 19. *Gleba Argentifera ex Germania.*

Lapis hujus glebæ valde durus, sature cærulus, parte subgriseus, cum lævigatur, Argenti granulis bracteolisque undique emicantibus consitum sese exhibet, videturque tam dives esse, ut totius glebæ dimidium Argento constet. Ex Joangeorgiopoli, prope Snebergam, in Saxonia, ad nos pervenit.

Num. 20. *Gleba Argentifera, Japonica.*

Elegantissima gleba, dilute rufi coloris, Argentum, forma albarum crystallorum, undique ex superficie progerminans monstrat, similem fere in modum, uti metallum hoc, Aqua forti solutum, frigore in crystallos concrescere solet. Accepi ex insula *Ginsima.*

Num. 21. *Argentum nativum ex Norvegia.*

Naturalis hæc Argenti vegetatio est, qua pulcriorem vix invenire liceat. Metallum solidum, in plura veluti folia costata expansum, Tulipam non inepte refert cauli angustifolio insidentem. Pondus unciarum novem & ultra.

Num. 22. *Gleba argentifera, foliacea, inusitati valoris, Africana.*

Specimen hoc, inter præstantissimas Musei Fossilium glebas merito numerandum, ultra quatuor libras pendet & pro dimidia fere parte nativo Argento constat. Metallum forma bracteolarum,

N. 16. *Zuiver Zilver-Ertz uit Africa.*

De uiterlyke gedaante van dit kleine stukje is wonderlyk. Het Zilver is als draad- en taksgewys dooreen gegroeid en geslingerd, zynde 'er maar een weinig witte Steen tusschenbeide, en 't overige is zuiver Zilver: 't zelve is ons uit Guinea toegekomen.

N. 17. *Natuurlyk Zilver uit Noorwegen.*

Het geen wy hier verbeelden is een masfief klompje Zilver, 't geen mede maar zeer weinig witte steen by zich heeft. Het zelve is ons van Christiania toegezonden.

N. 18. *Een ander stuk natuurlyk Zilver-Ertz uit Noorwegen.*

Dit fraaije stukje, 't geen mede meest Zilver is, zit nog op een stukje der gryze en quartzachtige Moeder-steen, daar het uitgegroeid is.

N. 19. *Zilver-Mineraal uit Duitschland.*

De Steen van dit Zilver-Ertz is zeer hard, donker blaauw of grysachtig. Gesleepen zynde, vertoont zy zich fraai, en als met Zilver korreltjes en blaadjes doorgroeid. Dezelve is zeer ryk, als wel de helft Zilver houdende; en is ons toegekomen van *Jan Georgenstad*, by *Sneeberg* in *Saxen.*

N. 20. *Zilver-Mineraal uit Japan.*

Deze fraaije Zilver-Ertz is van een licht-rossche kleur; het Zilver is 'er om- en aangegroeid, in witte Kristallen, even als het Zilver, 't welk in stark-water opgelost of ontbonden, zich wederom in Kristallen aanzet. Deze is medegebracht van het Eiland *Ginsima.*

N. 21. *Natuurlyk gegroeid Zilver uit Noorwegen.*

Dit stuk is een der fraaiste die men zien kan. Het Zilver heeft zich in verscheide masfive geribde bladen uitgebreidt, en vertoont zich, niet onäartig, als een Tulp op eenen steel, met smalle bladen. Het gewicht is van ruim negen oncen.

N. 22. *Ongemeen ryk en bladerachtig Zilver-Mineraal uit Africa.*

Onder de uitmuntende stukken eener Mineraal-verzameling mag vooral dit gerekend worden, het welk over de vier Pond gewichts, en omtrent de helft daar van natuurlyk gegroeid Zilver inhoudt. Het Zilver legt laagsgewys, doch

larum, ſusque deque inter ſe compoſitarum, matrici quarzeæ, uti videtur, inſidet. Bracteolæ notabilis craſſitiei, ex filamentis coagmentatæ, panni linei velut texturam referunt. Quodſi particulam Argenti de rima lapidis effringas, contextorum filamentorum impreſſiones in vicini lapidis ſuperficie conſpicere licet: unde credas Argentum prius coaluiſſe, dein interſitum concreviſſe lapidem, eoque factum eſſe, ut ectypam Argenti imaginem exhiberet. Ejusdem ſpeciei aliam præterea maſſam argentiferam poſſidemus, quæ tamen, cum decem libras ponderet, ob nimiam molem haud commode in hac Tabula repræſentari potuit. Utraque gleba nobis ex Guinea allata eſt.

Num. 23. *Gleba argentifera ex Indiis Orientalibus.*

Siamenſis eſt & libram pendet, matrice ſaxea, obſcure griſea, vix ſemunciam ponderante. Argentum nitido candore conſpicuum.

Num. 24. *Gleba alia argentifera, Indica Orientalis.*

Ditiſſima gleba, ex inſula *Timor*, filamentis quaſi capillaribus Argenti ſolidi conſita, Argentum trichites fodinarum Sylvæ Hercyniæ & Saxoniæ æmulatur. Lapis griſeus eſt & ex albo nitens.

Num. 25. *Gleba Auro, Argento & Aere gravida, ex Nova Hiſpania.*

Icone hac ſiſtimus eximiam particulam, metalli triplicis, Auri, Argenti & Aeris compotem. Aurum forma filorum progerminans medium locum tenet. Aes ſubrufo continetur lapide, cetera obſcure griſeo albisque venis veluti marmorato.

Num. 26. *Gleba argentifera, Hungarica.*

Argentum rude, plumbei coloris, vel & *vitreum* appellatur hæc mineræ ſpecies; quæ, tametſi ſulphure inquinatum Argentum habet, hujus tamen tres quartas partes fundit. Gleba ſubgriſei eſt coloris, ac ſede ſuperiore ramulos aliquot Argenti capillaris monſtrat.

Num. 27. *Gleba aurifera, Americana.*

Auri potens vena heic in Pyrite ærario, flavo, habetur, ſtipata inſuper Pyrite ſulphureo. Multis quidem & lapidum & minerarum ſpeciebus Aurum inſidet, at ſemper tamen in ſeſe purum, quantumvis alienis interpoſitum.

doch ſchuins en dwars, door elkaar loopende in de Moeder-Ertz, welke een Quartsachtige ſtoffe ſchynt te weezen. Het Zilver legt met bladen, hebbende de dikte van den rug van een Mes, en vertoont zich draads-gewyze, even als geweeven Linnen. Als men een ſtuk Zilver tusſchen den Steen uitbreekt, vertoont zich het draads-gewyze weefzel van het Zilver in den Steen; 't welk een teken is, dat eerſt het Zilver, en daarna de Steen, 'er tuſſchen gegroeid is, en dat de Steen het afdrukzel, of 't figuurlyk indrukzel van het Zilver ontfangen heeft. Van deze zelfde ſoort van Zilver-Mineraal hebben wy nog een ſtuk van tien pond; en dus te groot om in Plaat af te beelden. Het is beide van Guinea mede gebracht.

N. 23. *Zilver-Mineraal uit Ooſt-Indiën.*

Het zelve is van Siam, en weegt ruim een pond, houdende geen half once Mineraal-Steen, die donker-grys is. Het Zilver is ſchoon en glanzig.

N. 24. *Ander Zilver-Ertz uit Ooſt-Indiën.*

Dit Zilver-Ertz is van het Eiland Timor, en een zeer ryk ſtuk, daar Zilver-draaden, of Hair-Zilver uitgroeid, even gelyk het Zilver-Ertz 't geen op den Haartz en in Saxen gevonden word. De Steen daar van is grys en wit-glanzig.

N. 25. *Goud-, Zilver- en Koperhoudende-Ertz uit Nieuw Spanje.*

Het zeldzame ſtuk het welk wy hier vertoonen, houdt drie ſoorten van Metaalen, als, Goud, Zilver en Koper. Het Goud zit in het midden, het Zilver is draads-gewys en uitſtekende, en het Koper is in eenen roſchachtigen Steen, die verder donker-grys is, met wit als doormarmerd.

N. 26. *Zilver-Ertz uit Hungaryen.*

Deze ſoort word genoemd Glas-Ertz, en houd omtrent drie vierde deelen fyn Zilver, hoewel het altoos met zwavel verbonden is. Boven aan vertoonen zich eenige takjes Hair-Zilver, en de kleur is graauwachtig.

N. 27. *Goud-Mineraal uit America.*

Dit ſtukje is een ſoort van geel-koper Gulden-Ertz, zeer ryk in Goud, doch mede met Zwavel-kies verbonden. Men vindt het Goud in verſcheide Steen-ſoorten en Ertzen, doch altoos, hoe ook gemengd, op zich zelve zuiver.

Num. 28. *Gleba aurifera ejusdem generis, aliquantum tamen diversa.*

Priori similis hæc gleba differt eo, quod & Pyritæ sulphurei, & Auri minus contineat; plus vero lapidis, qui rufo quasi Rubini colore est, parte rotundus, parte crystallis acuminatis obsitus.

Num. 29. *Gleba argentifera, Virginiana.*

Argentum, dimidiam ponderis partem superans, absolutum, frondium more, de lapide obscure griseo progerminat & in ima glebæ sede, forma granulorum, veluti radicatum cernitur.

Num. 30. *Gleba Argenti & Aeris compos, Africana.*

Ex Promontorio Bonæ Spei nobis allata gleba lapide constat ex purpurascente rubro, quem dives Argenti vena perreptat, extremisque sedibus efflorescens Chrysocolla amœno virore ornat.

Num. 31. *Gleba argentifera, Arabica.*

Dimidia fere lapidis pars Argento veluti consita est; reliquam partem laminæ argenteæ tegunt, Auro veluti obductæ; qui color superficiei modo adlitus esse videtur. Gleba nonnullis sedibus cyanei est coloris albisque venis distincta, Auro quasi sparsim interlucente. Accepi ex Museo veteris cujusdam Oryctophili, ad quem ex Arabia pervenerat.

TABULA CENTESIMA ET PRIMA.

Num. 1. *Gleba Aeris compos ex Nova Hispania.*

Ditissima Cupri vena matrice lapidea, alba, Aerugine veluti marmorata, continetur.

Num. 2. *Aeris minera Mexicana.*

Gleba Americæ Septentrionalis, lapide constat dilute viridi, ex albo marmorato, bracteato, de Spathi genere. Metalli tamen minus, quam prior, habet.

Num. 3. *Gleba Aeraria ex Norvegia.*

Aes, quod Germanis *Gediegen*, id est, nativum audit, ex lapide ferrario quarzoso progerminat. Gleba reperta est in parva Insula prope *Moss-Syderfelds*.

N. 28. *Goud-Ertz van gelyke soort, doch in sommige deelen verschillende.*

Deze Ertz is eenigzins van een gelyke soort, als hebbende mede, doch weiniger Zwavel-kies, maar ook teffens minder Goud by zich. Dit stukje is meer bezet met Steen van een rossche-robyn kleur, ten deele rond, en ten deele met puntige Kristallen.

N. 29. *Zilver-Mineraal uit Virginiën.*

Het zelve houdt meer dan de helft Zilver, 't geen massief en als lofwerk uit een donker-graauwe Steen voortgroeid, en onderaan het Ertz zich vertoont als Korrels in den Steen.

N. 30. *Zilver- en Koperhoudende Ertz uit Africa.*

Dit stuk is ons van de Kaap de Goede Hoop toegezonden. De Steen is paarschachtig-rood, met vry veel Zilver doorgroeid, en aan de einden ziet men schoone groene Koper-bloemen.

N. 31. *Zilver-Ertz uit Arabiën.*

Omtrent de helft van de Steen is het Zilver als doorzaaid, dan volgen 'er blaadjes Zilver, die als verguld schynen, 't welk zekerlyk niet anders, dan eene aangevlooge kleur, zyn zal. De Steen is op sommige plaatzen azuurkleurig en met witte aderen doorloopen, en daar zich ook als Goud in vertoont. Het zelve is by een oud Liefhebber gevonden, die het uit Arabiën heeft bekomen.

HONDERT EN EERSTE TAFEREEL.

N. 1. *Koper-Ertz uit Nieuw Spanje.*

Deze is een zeer ryke Koperhoudende-Ertz, welke zich vertoont in een witte met Koper-groen doormarmerde Steen.

N. 2. *Koper-Mineraal uit Mexico.*

Dit Koper-Ertz, van Noord-America, is een licht-groen en wit gemarmerde schilferachtige Steen, (zekerlyk Spath.) Dezelve houdt minder Koper, dan de voorgaande.

N. 3. *Koper-Ertz uit Noorwegen.*

Deze Noorweegsche Koper-Ertz, in 't Hoogduitsch genoemd, Gediegen Koper-Ertz, is gevonden in 't klein Eiland by *Moss-Syderfelds*. Het is meest massief Koper uit een Quartzachtige Yzer-steen groeijende.

Num. 4. *Gleba aerifera, cryſtallina, rariſſima.*

Ima ſede vegetatio Cryſtallorum minutarum, acuminatarum, albarum comparet; ſuperne apiculi tenues, ærarii progerminant. Locus natalis ignotus.

Num. 5. *Gleba aeraria, Virginiana.*

Aes abſolutum purumque heic non habetur, ſed alienis mixtum, prout in mineris omnibus obtinet, variis coloribus ludens intus latitat. Lapis obſcure griſeus.

Num. 6. *Aes nativum ex Suecia.*

Gleba ultra tres libras pendet, nec niſi media ſede & a latere aliquid lapidis quarzei, diluti coloris, habet; reliqua parte merum Aes eſt, abſolutiſſimum, obſolete fuſcum. Raro tam eximiæ maſſæ effodiuntur.

Num. 7. *Aes nativum ex Japonia.*

Elegantiſſima gleba, qualem rariſſime apud nos conſpicere datur, Aere etiam nativo gravida, intermixtum monſtrat lapidem perpaucum, luteo griſeum. Quæ ſuperficiem ornant, protuberantia granula, guttis liquati metalli ſimilia, venuſtiſſimo rubore nitent haud aliter, quam præſtantiſſimum Cuprum Japonicum, quod forma bacillorum ad nos transfertur. Pondus eſt quinque librarum.

Num. 8. *Aes nativum cum Cinnabari ex Japonia.*

Glebæ eximiæ pondus eſt librarum quinque & dimidiæ, cujus beſſis ſolido conſtat metallo, ramorum more vegetante. Lapis interſitus, dilute cinerei coloris, ſparſim granulis Cinnabaris nativæ, veluti cryſtallinis reſplendet.

Num. 9. *Aes nativum Siamenſe, Metallum* GANS *appellatum.*

Curioſi non ignorant, *Rumphium*, in ſuo *Muſeo Amboinenſi*, mentionem facere metalli cujusdam GANS *dicti*, & perhibere, illud in regno Pegu æque ac in Siamenſi pervulgatum eſſe, monetam, vaſa & utenſilia cudendo aut fundendo ex eo confici, edicto autem cautum eſſe, ne peregre transferatur. Addit etiam, credere ſe, ex Cupro & Stanno colliquatis eſſe compoſitum. Gleba hæc eo nobis nomine tradita eſt, quod iſtud metallum, uti naturaliter ſeſe habet, contineat. Equidem exiſtimo potius, eſſe Aes nativum, quod largiſſime per totam glebam diffuſum minutis moleculis, pallide luteis, lapide dilute cinereo griſeo veſtitis, ſeſe effert.

N. 4. *Zeer raar Kriſtalachtig Koper-Ertz.*

Het is van onder wit, en kleinpuntig gekriſtalliſeert, en van boven met fyne roodkoperige puntjes uitgewasſchen. De geboorte-plaats is ons onbekend.

N. 5. *Koper-Ertz uit Virginiën.*

Dit ſtuk Ertz is met geen masſief zuiver Koper doorgroeid, maar 't zelve is 'er, gelyk in de meeſte Ertzen, in verſcheide kleuren in verborgen; de Steen is donker-graauw.

N. 6. *Natuurlyk gegroeid Koper uit Zweeden.*

Het zelve weegt over de drie Ponden. In 't midden en ter zyde heeft het maar weinig lichtkleurige en Quartzachtige-ſteen; verder is het donker-bruin masſief Koper: zeldzaam worden zulke fraaije ſtukken gevonden.

N. 7. *Natuurlyk gegroeid Koper uit Japan.*

Dit byzondere fraaije en zeldzaam hier te Lande gezien wordende Ertz, houdt mede masſief Koper, en zeer weinig geel-graauwe Steen: die 'er doorgegroeid is. De bovenſte korrelige uitgegroeide dropjes, zyn zoo ſchoon rood als het fraaiſte Japanſche Koper, 't geen in ſtaafjes overkomt. Dit ſtuk weegt ruim vyf ponden.

N. 8. *Natuurlyk gegroeid Koper en Cinnaber uit Japan.*

Het gewicht van dit fraaije ſtuk is vyf en een half pond. De gehalte is meer dan twee derde masſief Koper, takswyze uitgegroeid. De Steen, die 'er tusſchen doorloopt, is lichtaſchkleurig, en op eenige plaatzen met natuurlyke Cinnaber, in greintjes, als kleine Kriſtalletjes, begroeid.

N. 9. *Natuurlyk gegroeid Koper uit Siam, Metaal, genoemd* GANS.

Het is bekend dat *Rumphius*, in zyn werk, genoemd *de Amboinſche Rariteit-Kamer*, ſpreekt van een Metaal, GANS genoemd. Dit ſtuk is ons voor het zelve, zoo als het de natuur geeft, ter hand geſteld. De voorn: Schryver zegt, dat dit Metaal in Pegu zoo gemeen is als in Siam, dat men 'er Geld van ſlaat, en Vaatwerk of Potten van giet, doch dat de uitvoer daar van verbooden is. Hy gelooft ook, dat het een mengzel van Koper en Tin zoude zyn. Het ſchynt ons toe, dat het een masſief ſtuk Koper-Ertz is, vertoonende zich het Koper, zeer ryk door het geheele ſtuk, in kleine bleek-geele deeltjes, in een licht-aſchgraauwe Steen.

Num. 10. *Aes nativum, Sinense.*

Præstantissima gleba æraria ex monte Sinico *Corstum. Baga* vocato protracta est. Montis nomen Aeris veluti fluentum notare dicitur, ejusque puteos quotannis ditescere ac majorem metalli copiam largiri. Si fides est *Vriesio* aliisque Auctoribus, promptuarium hoc est, unde Sinenses maximam Cupri partem hauriunt, ex quo suas statuas, tormenta bellica, campanas &c. fundunt. Capto propria manu experimento massa hæc, septem & dimidiam libras ponderans, vix quartam partem materiæ lapideæ continet; quod superat, nativum ac ductile Cuprum est. Lapis rufogriseus, Chrysocolla tinctus.

Num. 11. *Gleba Aeraria, Mexicana.*

Specimen hoc nobis dedit vir quidam rerum fossilium simul & amantissimus & valde peritus, qui illud, ex puteo agri Pachmensis, ab urbe Mexico decem leucis dissiti, effossum inque Angliam translatum ac sibi traditum, magno in pretio habuit. Glebula quidem parvæ molis est, sed Aere solido ditissima, quod per lapidem crystalli more nitentem, quarzosum sese diffundit. Quam num. 2. hujus Tabulæ exhibuimus, gleba longe diversa est.

Num. 12. *Aes nativum ex Hibernia.*

Purissimum heic Aes habetur, saxi plane expers, absolutissimum omnique ex parte minutis veluti granulis coagmentatum.

Num. 13. *Solea ferrea Muli in Aes conversa.*

Quum massa Ferri committitur Aquæ vitriolicæ, multo Aere imprægnatæ, qualem putei quidam, in Hungaria, a natura paratam ac metallicolis *Aquam Cæmenti* dictam, fundunt; tunc Ferrum ab ea roditur, solvitur, Aerisque particulæ, quibus ante imbuta fuerat, sic excussæ locum Ferri occupant. Attamen sunt, qui negant Ferri in Cuprum transmutationem hoc modo fieri, asseruntque Ferrum *Aquæ Cæmenti* interventu deliquescere & solvi, tum aquam soluto hoc Ferro gravidam coctione inspissari & ad siccitatem redigi, massamque dein cum Vitrioli Cyprii quantitate Ferro adhibito æquiponderante *calcinari*, ut denuo in Ferrum abeat. Ex massa ista *calcinata* elegantissimi coloris *Crocus Martis*, quo melior parari nequit, acquiritur.

At vero pervulgatum est & quibusvis etiam Chalcographis sat notum, *Aquam Fortem*, qua utuntur ad erodendum, postquam in laminis æneis scalpro aut acu icones delinearunt, quamque de lamina in laminam transfundunt, tandem frequenti in Cuprum actione particulis hujus metalli ita saturari, ut massam Ferri, clavem v. g. aut aliud ferramentum, aliquanto tempore in ea repositum, crusta rubra, æraria undiquaque obducat. Quæ supra memoravi, mecum per literas

N. 10. *Natuurlyk gegroeid Koper uit China.*

Dit schoone stuk Koper is uit den Berg *Corotum Baga* in China, en welke Bergs-benoeming, in het Hollandsch, Kopervloet, beteekent. Van dezen Berg word verhaald, dat dezelve hoe langer zoo ryker word in 't uitleveren van Koper. Indien men de *Vries* en andere Schryvers mag gelooven, zoo is dit de voorraad-plaats, uit welke de Chineezen hun meeste Koper trekken, en waar van zy haare Beelden, Geschut, Klokken enz. gieten. Volgens onze eigene ondervinding houdt deze klomp Ertz, van zeven en een half pond, geen vierdedeel van een pond steen; zynde verder zuiver smedig Koper. De Steen is roschgraauw, met Koper-groen begroeid.

N. 11. *Koper-Mineraal uit Mexico.*

Het stuk Ertz, hier verbeeldt, is ons ter hand gekomen van een groot Liefhebber en Kenner der Mineraalen, welke het zeer waardig hield, en uit Engeland had ontfangen, alwaar het gekomen was uit een der Mynen van Pachma; tien mylen van Mexico. Dit stukje is niet groot, maar zeer ryk met masfief Koper doorgroeid, in een als Kristal-glanzende (zekerlyk Quartzachtige) Steen. Het is merkelyk verschillende van N. 2. op dit Tafereel.

N. 12. *Natuurlyk gegroeid Koper uit Ierland.*

Dit Ierlandsch natuurlyk gegroeid Koper is geheel zuiver, zonder eenige de minste Steen. Het is geheel masfief, en overal even fraai, met kleine korrelachtige deeltjes aaneen gegroeid.

N. 13. *Hoef-yzer van een' Muil-Ezel in Koper veranderd.*

Als men een stuk Yzer legt in Vitriool-water, 't geen sterk met Koper bezet is, en 't welk in sommige Mynen van Hongaryen door de natuur geformeerd gevonden, en door de Bergwerkers *Cementwater* genoemd wordt, dan grypt dit water het Yzer aan, verteert hetzelve en laat de Koperdeeltjes, waarmede het bezwangerd is, in deszelfs plaats. De verandering van Yzer, op dusdanige wyze, in Koper, word echter van eenige tegengesproken, beweerende dat het Yzer door dit *Cementwater* vloeibaar word, zich met hetzelve vereenigd; en dat men dan dit Water, waar in het Yzer zich heeft vereenigd, tot een masfa kookt, of liever laat uitdampen. Hier na zoude men het zelve *Calcineeren*, met even zoo veel Cypersche-Vitriool als de zwaarte van het Yzer voorheen woeg, om dus het zelve wederom in Yzer te doen veranderen. De gemelde *Gecalcineerde* masfa geeft een schoon gekleurde *Crocus martis*, die onverbeterlyk is.

Niets is echter gemeener, en 't geen zelfs aan de Plaatsnyders of Graveerders van kopere Plaaten genoeg bekend is, dan dat het Sterk-water, *Aqua fortis*, 't welk zy tot het inbyten van hunne kopere Plaaten, na dat die met het Graveer-yzer gesneeden, of met de Naald ge-etst zyn, gebruiken, en 't geen zy van de eene Plaat op de andere gieten; dat

ras ex Hungaria miſſas communicata ſunt, meoque arbitratu demonſtrant ſaltem, quod Ferrum tali modo rurſus in conſpectum produci ac recuperari poſſit.

Num. 14. & 15. *Soleæ Equinæ fragmenta ex Norvegia.*

Ex Norvegia iſthæc accepi transmiſſa. Fragmentum, cujus media pars adhuc ferrea eſt, num. 14. lit. A. notavimus: alterum, totum in Aes converſum, num. 14. lit. B. habetur: tertium ſub num. 15. lit. C. ferrum eſt nondum arroſum, coloris ſubrufi externe, quaſi rubigine ſordens. Num. 15. lit. D. monſtrat particulam Ferri nitidam, quæ intra fragmentum lit. C. recondita fuerat.

Num. 16. *Scutella ex Ferro Hungarico, in Aes mutata.*

Ex Ferro Hungarico confecta Scutella, modo ſupra memorato in Cuprum converſa, ad vini potum aptata, cælaturis intra cavitatem ſuam eminentibus domunculas, inſtrumenta atque labores Metalliſoſſorum artificioſe expreſſa oſtentat. In medio Metalliſoſſor conſpicitur Saxulum diffindens. Cava ſuperficies Auro obducta eſt, itemque anſæ & margo exterior, cui ſequentes verſiculi, idiomate Teutonico, inſculpti leguntur, quorum hic ſenſus eſt Latine redditus:

Mater mihi fuit durum Ferrum.
Quæ Sobolem peperit indolis Aerariæ.
Hæc Virunculum profert Argenteum.
Venuſteque obducta eſt Auro.

Hanc mihi Scutellam, præter tres alias, diverſo ſingulas modo fabrefactas peculiarique inſcriptione ornatas, Vienna Auſtriæ dono miſit D. *Joannes Fridericus Guntter de Sternegg*, Pharmacopœus Perſonæ & Aulæ Sacræ Cæſareæ Majeſtatis, Vir in Hiſtoria Naturali verſatiſſimus.

Num. 17. *Lignum in Aes converſum.*

Rariſſimum hoc exemplum ligni pro parte in Aes mutati, una cum pluribus aliis foſſilibus valde pretioſis, nobis comparavimus ex auctione Muſei Foſſilium D. *Antonii Grill*, dum viveret, Docimaſtæ ad tabernam nummariam Amſtelædamenſem, reique metallicæ curioſiſſimi pariter ac peritiſſimi. Segmentum hoc ligni, cujus ſpeciem ignoro, a latere convexo Aes nativum monſtrat, forma minutorum cryſtallorum veluti progerminans. Difficile autem eſt modum, quo id evenerit, determinare; niſi quis exiſtimaverit, quæ ſupra de Ferri in Cuprum transmutatione, per *Aquam Cæmenti* dictam, memoravimus, aliquid lucis heic afferre poſſe.

Forſan lignum iſtud, quod tenaci compagine eſſe videtur, olim pali aut fulcri vice in Metalli-

dat dit Sterk-water, (zegge ik,) wanneer het met genoegzame Koper-deelen bezet is, een ſtuk glad Yzer, gelyk een Sleutel of dergelyke, daar eenigen tyd in gelegt, geheel met een roode Koper-korſt overtrekt. Het voorige gezegde, 't welk ons uit Hongaryen is medegeelt, bewyſt, myns bedunkens, ook ſlechts, dat men op zodanige manier het Yzer wederom kan te voorſchyn brengen.

N. 14. 15. *Stukken van een gebrooken Paarde-Hoefyzer uit Noorwegen.*

Deze ſtukken van een Paarde-Hoefyzer zyn ons uit Noorwegen toegezonden. Dat in het midden nog Yzer is, wordt by A. N. 14. aangewezen. Het geen geheel Koper is, ſtaat by B. N. 14. Dat by C. N. 15. is Yzer dat nog niet is opgeloſt; 't zelve is van buiten roſchachtig, als verroeſt beſlaagen. D. N. 15. vertoond een glanzig ſtukje Yzer, 't geen van binnen, in het ſtuk C., heeft gezeeten.

N. 16. *Schaaltje uit Hongaryſch-Yzer in Koper verandert.*

Dit Schaaltje uit Hongaryſch-Yzer in Koper verandert, en door de kunſt van binnen uitgedreeven, is gemaakt tot een Wynſchaaltje, waarin verbeeldt worden de wooningen, gereedſchappen en werkende Berglieden. In het midden is een Bergwerkertje van Zilver, die een rotsje klooft. Van binnen is het verguld, gelyk mede de ooren en de buitenſte rand, welk laatſte verſiert is met dit omſchrift:

Mein Mutter war das Eyſen hardt,
Gebahr ein Kind von Kupfer ardt.
Trägt von Silber ein Mann'lein klein,
Und iſt mit Gold bedecket fein.

Deze Schaal, nevens drie andere, elk op eene byzondere wyze gemaakt, en met byzondere omſchriften voorzien zynde, heeft my ten geſchenk van Weenen gezonden de Heer *Johan Friederich Guntter von Sternegg*, Lyf- en Hof-Apothecar van Zyne Keizerlyke Majeſteit, en zeer groot Kenner der Naturalia.

N. 17. *In Koper verandert Hout.*

Wy hebben dit ongemeene ſtuk gedeeltelyk in Koper verandert Hout, met zeer veele andere koſtbaare Mineraalen gekocht uit de verkopinge van het Kabinet der Mineraalen van wylen den vermaarden Liefhebber en Kenner, den Heer *Antony Grill*, in zyn Leven Eſſayeur der Wiſſelbank te Amſterdam. Het is een ſtuk afgezaagd Hout, welke ſoort is onbekend: van ter zyde is het rond, daar het natuurlyk Koper als in kleine Kriſtallen is uitgegroeid, op eene wyze, welke men niet gemakkelyk kan nagaan, ten waare men in de gedachten konde vallen, dat het gezegde by N. 13, nopens de verandering van Yzer in Koper door het Berg *Cement-water*, hier in eenig licht kon toebrengen.

Miſſchien heeft dit Hout, 't geen van eene taaie natuur ſchynt

tallifodina quadam functum, clavisque terreis confixum fuit, in quos delapsa fortuito *Aqua Cæmenti* Ferrum solvit, ejusque in locum suas Aeris particulas substituit ac ligno agglutinavit. Tametsi vero nec clavi foramen, nec sedes aliqua Ferro munita, alicubi in ista massa appareat; est tamen, cur modo propositæ sententiæ inhæream, quia ligni illa pars, quam Cuprum obduxit, nigerrima est, parte reliqua, nuda, obscure fusca, perinde ac si Ferri rubigo nigrorem induxisset. Ceterum molle quasi Salicis lignum est colorisque cinereo grisei.

Num. 18. *Cinnabaris nativa, Japonica.*

Amœnissimi ruboris *Cinnabaris*, etiam distinctis granis conspicua, largissime per hanc glebam diffusa est. Matrix lapidea, obscure grisea, venis albis, crassis atque tenuibus, veluti marmorata, micis aureis & argenteis passim resplendet. Prona sede diceres Talcum vel Spatum, albi nitoris, adstare.

Num. 19. *Alia gleba Cinnabarina ex Japonia.*

Hæc priore etiam ditior est, massulisque nativæ *Cinnabaris* majusculis consita. Lapis obscure griseus, venis albis, auro velut refulgentibus, variatur.

Num. 20. *Gleba Cinnabarina Hungarica.*

Gleba hæc Hungarica satis quidem dives est; at vero coloris *Cinnabarini* elegantia, granorumque mole præcedentibus cedit & plus materiæ lapideæ albæ immixtum habet. Pars *Cinnabaris* purissima, instar pigmenti rubri, friabilis, cribro secernitur usuique Medicinali destinatur. Quodsi *Cinnabaris* Japonica, sinceris granulis massulisque rubore amœno radiantibus concreta, modico pretio venalis est, ea quidem, tanquam virtute medicata pollentior, præfertur: verum si Belgica ejus libra triginta aut quadraginta florenis constat, uti paucos ante annos contigit, Hungarica, cujus pondo plerumque tribus quatuorve florenis venditur, ob pretium minus, in usum trahi solet. Vires Medicatæ *Cinnabaris*, cum satis pervulgatæ sint, non est, cur iis enarrandis immoremur.

Num. 21. *Minera Hydrargyri ex Sina.*

Gleba est obscure grisei, quasi terrei coloris, nonnullis locis nitore Ferri micans, valde ponderosa. Ex relatione Peregrinatorum Sinense Imperium permultos habet montes ac metallifodinas, quam latissimæ extensionis, ex quibus Argentum vivum quandoque sponte profluit & exundat; ut nullo labore hauriri queat. Virgineum id appellatur estque purissimum. Cæteroquin & ex mineris elicitur, ut in Hungaria aliisque locis, de quo opere *Lemery*, *Schröderus*, tum *Ranovius* in suo *Naturæ & Artis Museo*, pluresque alii recentiores, prolixe egerunt.

schynt te weezen, tot een Stut of Paal in eenig Bergwerk gediend, en waar in een Spyker geslagen is geweest, op welke het *Cementwater*, toevalliger wyze in de Myn gedropen zynde, het Yzer van die Spyker heeft opgelost, en 't by zich hebbende Koper op dit stuk Hout in deszelfs plaats gelaaten. Ik blyve zelfs nog te meer by deze gedachten, (hoewel men op geene plaats eene opening kan bespeuren, waarin een Spyker of eenig Yzer geweest zou zyn,) om dat het Hout, daar het Koper uit of op gegroeid is, zeer zwart, en daar geen Koper is gegroeid, donker-bruin is, als of de kracht of roest van Yzer het had geverwd. Verder is het Hout aschgraauw, en zagt gelyk het Hout van Wilgen.

N. 18. *Natuurlyke Cinnaber uit Japan.*

Dit stuk Japansche *Cinnaber*, is met uitmuntende schoone roode *Cinnaber*, daar geheele Greinen in gegroeid zyn, doorwasschen. De Steen is donker-grys, met witte, breede en smalle aderen, als gemarmerd, en met Goude en Zilvere stippels doorgroeid. Van onderen schynt dezelve een wit glanzige Talk of Spaat.

N. 19. *Ander Cinnaber-Ertz uit Japan.*

Deze tweede soort is nog alzoo ryk, en met masfive stukken *Cinnaber* begroeid. De Steen is donker-graauw, met witte aders doormarmerd, daar zich als Goud in laat zien.

N. 20. *Cinnaber-Mineraal uit Hongaryen.*

De Hongarische *Cinnaber*-Ertz, welke wy hier verbeelden, is wel ryk, doch zoo schoon van kleur, noch zoo grof greinig niet, en meer met witte Steen doorwasschen, dan de voorige. Het beste daar van is fyn, gelyk roode verw-stof, 't zelve wordt 'er van afgezift en in de Medicynen gebruikt. Wanneer de Japansche *Cinnaber*, die in greinen en schoone roode afstraalende stukken valt, goedkoop is, wordt zy, als de beste in de Medicynen zynde, het meest gebruikt; maar als dezelve dertig en veertig guldens het Pond hollandschgewicht kost, gelyk dezelve voor weinige Jaaren is geweest, dan wordt de Hongarische, om de goedkoop, die gemeenlyk maar drie à vier guldens het Pond kost, gezocht. De krachten en uitwerkinge der *Cinnaber* genoeg bekend zynde, zullen wy 'er ons hier niet mede ophouden.

N. 21. *Kwikzilver-Ertz uit China.*

Deze Ertz is donker-grys, aardachtig en op eenige plaatzen glanzig als Yzer, en zeer zwaar van gewicht. Volgens de berichten der Reizigers, zyn 'er in China zeer veele Bergen en Mynen van een groote uitgestrektheid, en uit welke somtyds zich het Kwikzilver van zelfs ontlast en uitvloeid, zoo dat men het maar op te scheppen heeft: zodanig Kwikzilver word Maagden-Kwikzilver genoemd, en is het allerzuiverste. Anders word het ook uit het Ertz getrokken, gelyk in Hongaryen en elders, waar over *Lemmery*, *Schröder* en *W. van Ranauw in zyn Natuur- en Konst-Kabinet*, met zeer veele laatere Schryvers, omstandig geschreeven hebben.

Num. 22. *Minera Stanni cryſtallina ex Anglia.*

Dives hæc Stanni gleba, extrinſecus in cryſtallos veluti irregulares conformata, tanquam ex ſegmentis planis & angulatis coaluit. Colore eſt fere nigro, nitido. Fragmenta ejus, inſtar vitri nigro fuſci, fere pellucent duritieque ſunt lapidea. Germani hanc & ſequentem mineræ Stanniferæ ſpeciem *Zinngraupen* vocant.

Num. 23. *Minera Stanni cryſtallina, Indica Orientalis.*

Priori maximam partem ſimilis gleba formam tamen habet magis regularem, cryſtallosque monſtrat diſtinctiores, bicuspidatas, juxta ſe mutuo compoſitas. Fragmentum eximium ex *Malacca* accepi.

Num. 24. *Alia mineræ Stanniferæ Malaccenſis ſpecies.*

Heic minores ſunt cryſtalluli, quibus etiam aliena quædam foſſilia intermixta cernuntur. Nonnullis harum cryſtallorum particulæ tranſparentes, argentei velut nitoris, inſident. Mineræ Stanni utplurimum multo Arſenico ſcatent: qua de cauſa difficulter metallum ab eo repurgatur, nec ſine periculo, ob venenatos vapores, ex ſuis glebis eliquatur.

Num. 25. *Pyrites Aerarius ex Suecia.*

Hæc minerarum ſpecies videri poſſet imperitis Aere copioſo, quin & auro pollere. At vero, quamvis inter eas occurrant, quibus ſat multum Aeris inſidet, communiter tamen plus Sulphuris, quam metalli continere mihi relatum eſt. Germanis *Kies*, Latinis *Pyritæ* vocantur aut ærarii, aut ſulphurei, ut plus vel minus Aeris, Sulphuris aliarumve materierum ineſt. Gleba hæc vireſcit venisque luteis, tanquam aureis, interſtincta eſt.

Num. 26. *Minera Zinci ex Germania.*

In Germaniæ nonnullis tractibus, potiſſimum vero in Indiis Orientalibus, minera hæc invenitur. Colore eſt ſubgriſeo, ſparſim maculis rufis, quaſi cupreis, vario. Fabri ſtannarii iſto ſemimetallo utuntur ad conciliandam duritiem & ſplendorem.

Num. 27. *Gleba Argenti, Aeris & Plumbi compos ex Nova Hiſpania.*

Tria hæc, etſi multum diverſa Metalla in eximia hac gleba inſunt, quibus & Pyrites ſulphureus

N. 22. *Kriſtalvormig Tin-Ertz uit Engeland.*

Uitwendig ſchynt dit ryke Tin-Ertz als in onregelmatige Kriſtallen geformeerd, en als in kantige en hoekige ſtukken tegen en door elkander gegroeid. De kleur is genoegſaam zwart en glanzig. Als men 'er een ſtukje afflaat is het byna doorſchynend als donker-bruin glas, en hard gelyk een ſteen. De Duitſchers noemen deze en de volgende ſoort *Zinngraupen*.

N. 23. *Kriſtalvormig Tin-Ertz uit Ooſt-Indiën.*

Dit ſtuk komt in meeſten opzicht met het voorige overeen, uitgenomen, dat zich hier de gedaante regelmatiger, en dus duidelyker, gelyk een dubbelpuntig en tegen elkander aangeſchooten Kriſtal, doet zien. Het zelve is van *Malacca*, en een zeer fraai ſtuk.

N. 24. *Ander ſoort van Malakſch Tin-Ertz.*

Deze tweede ſoort van Malakſch-Tin is met kleindere Kriſtallen, by welke zich nog eenige Ertz en vreemde inmengzels of Berg-ſtoffen gevoegd hebben. In ſommige der Kriſtallen ziet men als Zilvere-deeltjes doorſchynen. Het Tin-Ertz is meeſt met een arſenicale Zwavel verbonden, en dit is ook oorzaak dat het zelve eenigzins moeilyk daar van afſcheidt, en voor gevaarlyk, wegens deszelfs giftige damp, by het ſmelten gehouden wordt.

N. 25. *Koperhoudende Zwavel-Ertz uit Zweeden.*

Onkundige zouden deze ſoorten van Ertzen voor zeer ryk in Koper, zoo niet voor een Goud-Ertz, aanzien, en alhoewel ſommige vry goede Koper-Ertzen zyn, door een genoegzaam inmengzel van dat Metaal, zoo is deze ſoort, volgens het aan ons gegeven bericht, meer Zwavel- dan Koperhoudend. De Duitſchers noemen deze ſoorten, naar dat dezelve min of meer met Koper, Zwavel of andere deelen bezet zyn, *Koper-Kies*, *Zwavel-Kies*, enz. By de Latynen word het woord *Pyrites* voor Kies genomen. Dit ſtuk Ertz is groenachtig, met geele goudkleurige aders doorgroeid.

N. 26. *Spiauter of Zink-Ertz uit Duitſchland.*

Op verſcheide plaatzen in Duitſchland, doch voornamentlyk in Ooſt-Indiën, wordt dit Ertz gevonden. De kleur is grysachtig, hier en daar met eene roſche koperachtige kleur. De Tinnegieters gebruiken het zelve om het Tin hard en glanzend te maaken, door bymenging van dit Half-metaal.

N. 27. *Zilver, Koper en Loothoudende Ertz uit Nieuw Spanje.*

Dit fraaije ſtuk houdt deze drie zoo veel verſchillende Metaalen, en is daarenboven nog met een Zwavel-Kies bezet.

phureus insuper accedit. Aes quidem elegantissimo colore cyaneo comparet, Plumbum Argentumque forma & colore diversis. Superne cinereo grisea materies lapidea pro corio est.

Num. 28. *Pyrites crystallinus vel Marcasita Goslariensis.*

Marcasitarum species etiam ad genus Pyritarum sulphureorum pertinent, quia ejusdem naturæ sunt omnesque plus minus Cupri aut Ferri habent. Pyritæ crystallini appellantur eo, quod regularem Crystallorum figuram utcunque præ se ferant: qua dote uti Marcasitæ omnes inter se conveniunt, ita ab aliis Pyritarum speciebus sese distinguunt. Color quandoque luteus, nitens, Aeris vel Auri instar, alias fuscus. Chalybis ictu fortiter scintillant.

Num. 29. *Marcasitæ diversimode figuratæ ex Germania.*

Duæ glebulæ forma diversa, altera lateribus inæqualibus, altera plano quadrata. Natura tamen & colore priori sat similes sunt, Ferro potissimum gravidæ atque colore ex ruso luteo, quasi cærulescente, nitentes. Sæpius Marcasitæ intra Schistum lapidem, & vel in Ardesia, qua tecta ædificiorum vestiuntur, defixæ sunt. Hodie, cum Polituram admittant, etiam adamantum more poliuntur atque, instar Gemmarum, Auro inclusæ annulis conficiendis adhibentur, aut in globulos vestium efformantur, tumque sub nomine *Lapidum fortunæ* aut, quod frequentius, *sanitatis* divenduntur.

Num. 30. *Cinnabaris nativæ, Japonicæ grana.*

Quatuor hæ massulæ *Cinnabaris* nativæ, diversimode figuratæ ad eas glebas referendæ sunt, quas supra num. 18. & 19. depictas & descriptas dedimus. Dixerim fragmenta esse de illis decussa.

Num. 31. *Aeris nativi grana ex Suecia.*

Duæ hæ glebæ sat grandes Aeris solidi, ab ipsa natura parati, una cum gleba num. 6. supra descripta, Holmia Sueonum ad me transmissæ sunt.

zet. Het Koper vertoont zich onder de gedaante van een fraaije blaauwe kleur, waar tegen het Lood, Zilver, enz. wederom onder andere gedaanten en kleuren zich heeft aangezet, zynde het geheele stuk, boven op, met een aschgraauwe Berg-stof begroeid en bedekt.

N. 28. *Kies-Kristallen of Marcasiet van Goslar.*

De Marcasiet-soorten behooren mede onder de Kies- of Zwavelhoudende Ertzen, zynde van dezelfde natuur, en min of meer Koper of Yzer in zich bevattende. De naam van Kristal is hun bygevoegd, uit hoofde van eene min of meer regelmatige Kristalachtige figuur, 't geen deze soorten altoos aanneemen, en 't is deze figuurlyke gedaante, welke de Marcasiet van de Kies onderscheidt. De kleur is somtyds blinkend-geel als Koper of Goud, en somtyds bruin; tegens de vuurslag geeven zy sterke vuur-vonken.

N. 29. *Verschillend gefigureerde Marcasiet uit Duitschland.*

Deze twee stukjes zyn verschillend, zynde het eene ongelyk-zydig, en het andere plat-vierkant, doch zy komen in natuur en kleur, met het voorige, genoegsaam overeen, als meest Yzerhoudende en van eene rosch-geele en naar het blaauwachtig hellende kleur zynde. Dikwils wordt de Marcasiet in Leysteen, zelfs in die, welke tot het beleggen der Daken van de Huizen gebruikt wordt, gevonden; en hedendaags, vermits dezelve een fraaije *Polituur* aanneemen, slypt men dezelve even als de Diamant, en zoo gebruikt men die, even als gesteenten, om in ringen, in goud ingevat, of tot knopen, te dragen, wanneer zy onder de benoeming van *Avontuur*, doch meest by die van *Gezondheids* Steenen, verkogt worden.

N. 30. *Natuurlyke Cinnaber-greinen van Japan.*

Deze vier fraaije natuurlyke verschillend gefigureerde *Cinnaber*-greinen, behooren tot de stukken welke wy in deze Tab. by N. 18. en 19. verbeeldt en beschreeven hebben. Het zyn wezendlyk vier natuurlyke stukken *Cinnaber*, die van de voorn. stukken zyn afgevallen.

N. 31. *Natuurlyke Koper-greinen uit Zweeden.*

Deze twee groote stukken zyn natuurlyk gegroeid en massief Koper, en my van Stokholm in Zweeden, met N. 6. hier vroeger beschreeven, toegezonden.

TABULA CENTESIMA ET SECUNDA.

Num. 1. *Matrix cryſtalliſera vulgaris ex Saxonia.*

HÆC Foſſilium ſpecies frequentiſſime, ingentibus etiam maſſis, in pluribus ac valde diverſis metallifodinis reperitur. Metallicis idiomate Teutonico *Druſa* audit: quo nomine quasvis *Cryſtallorum*, *Spatorum* & *Quarzorum* congeries, quæ irregulares, cavernoſæ, cumque aliis foſſilibus promiſcue concretæ ſunt, compellare ſolent. Unde *Agricola* Druſas latine Cavernulas vocat. Quarzum habetur pro matre Cryſtalli, quum hoc in illo conſtanter radicatum inveniatur ac ex eo progerminet. Gleba hæc minutis Cryſtallorum cuſpidibus nitet, quibus etiam ſparſim maſſulæ ſpati lutei velut granulatæ inſident. Metallifoſſores amant in puteis Quarzum reperire, ut ex quo ſpem concipiant ſe fodiendo ad venas fertiles perventuros eſſe.

Num. 2. 3. & 4. *Spatum cavernoſum ex Germania.*

Quantumvis præcedentes Cryſtallorum ſpecies mirifica inter ſeſe varietate ludant; longe tamen major diverſitas non colorum modo, ſed etiam compoſitionis, ſeſe oſtentat in Spati genere. Ne dicam de figuris, quarum differentias vix numerare licet; dantur Spata, quæ igne in vitrum fluunt, alia quæ in Calcem, alia porro in Gypſum, ad quod genus videntur ſpecies iſtæ, quæ coram ſunt, pertinere. Sæpiuſcule Spata, præcipue Cavernoſa, Cryſtallorum inſtar, lapillis diverſimode figuratis concreta occurrunt. Nihilominus facile eſt eorum a vero Cryſtallo montano diſcrepantiam detegere; quandoquidem hoc conſtanter columnis hexagonis, in apices itidem hexagonos convergentibus, comparet. Tria, quæ his numeris exhibentur, fragmenta compoſitionis ſunt bracteatæ, coloris cinereo griſei, opaca, & floribus veluti pyritoſis, qui præcipue in poſteriore magis ſpectabiles ſunt, ſparſim conſita.

Num. 5. & 6. *Quarzum cryſtallinum*, *cavernoſum*, *ex Hercynia.*

Ejusdem hæc generis ſunt cum priore num. 1. minutisque cryſtallulis, quorum multa tranſparent, progerminantibus renitent. Sparſim quoque flores pyritoſi ſuperficiem ornant.

Num. 7. *Minera Plumbi*, *Aeris compos*, *ex Saxonia.*

Matrix lapidea, ſubrufa, cum Plumbo Aes continet. Plumbum minutis teſſulis ex cæruleo nitentibus conſpicuum eſt. Quo majores teſſulæ, eo plus Plumbi habere dicuntur. Aes interſitum, luteo ſplendore ſe prodit.

HONDERT EN TWEEDE TAFEREEL.

N. 1. *Gemeene Kriſtal-Moeder uit Saxen.*

Deze ſoort van Berg-ſtoffen word zeer gemeen, zelfs in zeer groote ſtukken, en in veele verſchillende Bergwerken, gevonden. De Berglieden noemen dezelve *Druſe* of *Druſig*, welke benoeming zy genoegzaam aan alle *Kriſtal*, *Spaat* en *Quartz*-ſtukken geeven, die onregelmatig en met andere Berg-ſtoffen door een gegroeid zyn. Men noemt de Quartz de moeder van het Kriſtal, om dat dit laatſte altoos het voorige tot zynen grond heeft, en waar uit de Kriſtallen voortſchieten. Dit ſtukje is met kleine glinſterende Kriſtalpuntjes begroeid, en waar over, op zommige plaatſen, zich ook een geelkorrellige Spaat gezet heeft. De Berglieden zien de Quartz graag in de Mynen, om dat zy altoos hoop geeft tot het vinden van goede Ertz.

N. 2. 3 en 4. *Spaat-Druze uit Duitſchland.*

Hoe verſchillend de voorige Kriſtal-ſoorten ook voorkomen, met nog veel meer verſcheidenheid, en in natuur geheel verſchillend, worden de Spaat-ſoorten gevonden. Om niet te ſpreeken van haare gedaante, welke byna ontelbaare veranderingen geeven, veranderen eenige door het vuur in Glas, anderen in Kalk, en wederom anderen in Gyps, tot welke laatſte deze ſoorten ſchynen te behooren. Veeltyds vindt men de Spaat of Spaat-Druzen, even als in Kriſtallen, van verſchillende gedaanten aangeſchooten. Haare verſchillendheid met het waare Berg-Kriſtal is echter lichtelyk te ontdekken, doordien het laatſte zich altoos in een zeskantige zuil vertoont, welke van boven wederom met even zoo veele vlakke en puntig-toeſchietende kanten toeloopt. De drie weinig verſchillende ſtukjes beſtaan uit tegens den anderen aangevoegde bladerachtige deelen; de kleur is aſchgraauw, ondoorzichtig, en alle drie, doch voornamentlyk het eerſte, zyn zy met vitrioolachtige Zwavel-Kies begroeid.

N. 5. en 6. *Druzige Quartz-Kriſtallen van den Haartz.*

Deze ſoorten behooren tot het voorige, by N. 1. verbeeldt, en zyn mede met kleine uitbottingen van Kriſtalletjes, waar van veele doorſchynend zyn, gelyk mede hier en daar met Zwavel-Kies begroeid.

N. 7. *Koperhoudend Lood-Ertz uit Saxen.*

Dit ſtuk houdt Koper en Lood in een roſchachtige Steen of Bergäart. Het Lood vertoont zich in blaauwachtig glinſterende en kleine dobbelſteen-gelykende deelen, welke hoe zy grooter vallen hoe meer Lood zy houden. Het Koper toont zich tusſchen beide geelglanzig.

Num. 8. *Minera Plumbi cryſtalliformis*, *ex Sina.*

Rara gleba tuberculis conſpicua eſt cryſtallinis, rotundis, vegetatione nitida Cryſtallorum albidorum ſuperficiali tectis, livido Plumbi colore per corii pellucidi materiem tranſparente. Lapis ferrarius pro baſi eſt, cui ſeſe Plumbum affixit.

Num. 9. *Mineræ Plumbi Sinenſis alia ſpecies.*

Altera hæc Plumbi minera, Sinenſis, eximia, Cryſtallo albo, pellucido adnata eſt, formâ minutorum tuberculorum, quæ denuo perparvis Cryſtallulis, ut videtur, ſpatoſis, ſubrufis, obſeſſa ſunt. Tuberum illorum intervalla Cryſtalluli quarzoſæ, acuminatæ occupant ſuoque ſplendore valde amœnum ſpectaculum præbent.

Num. 10. *Minera Ferri & Plumbi ex Japonia.*

Gleba hæc lapide ferrario, ex ruſo rubente, undique perfuſa, ſuperne ac lateraliter Plumbi quoque mineram monſtrat, colore cœruleſcente ac compoſitione granulata agnoſcendam.

Num. 11. *Minera Ferri Sinenſis.*

Colore eſt obſcure cæruleſcente ac granulis quaſi conſtat in tubercula coalitis, quorum interſtitia Cryſtalluli valde tenues, ſubflavæ occupant, quas tamen Chalcographus diſtincte exprimere non potuit.

Num. 12. *Minera Ferri ex America.*

Ex America Hiſpanorum allata gleba, nomine Ferri nativi, ſolidi mihi dono data eſt. Tuberculis rotundis & acuminatis aſpera lapidem *Hæmatiten* refert. Superne lapidi ferrario ſimilis eſt, cæterum cinerea & more Vitrioli vireſcens.

Num. 13. *Flos Ferri ex Germania.*

Flores iſti Ferrarii dicti fruticem Coralii marini æmulantur ramuloſque mire inter ſe concretos monſtrant. Colore ſunt lacteo: matrix, ex qua pullulant, lapidea, obſcure cærulea & bracteata eſt, inſtar Ardeſiæ cæruleæ. Tametſi externa ſpecie nihil Ferri, aut lapidis ferrarii, præ ſe ferant, divites tamen ſunt & ex centumpondio ſæpe nonaginta libras optimi Ferri præbent. Quin & pro remedio perquam efficace habentur adverſus obſtructionem lienis, unde melancholia naſci ſolet, tum & adverſus alvi profluvia: quo ſcopo etiam in Germania in uſu ſunt, rarius

N. 8. *Kriſtalvormig Lood-Ertz uit China.*

Dit vreemde ſtuk is in de gedaante van ronde Kriſtal-bolletjes, waar over witachtig blinkende Kriſtalletjes gegroeid zyn, en waar door de blaauwe kleur van het Lood heen ſchynt. De Bergäart, waarop het zich heeft vaſtgezet, ſchynt van een Yzerachtige natuur.

N. 9. *Andere ſoort van Lood-Ertz uit China.*

Dit andere fraaije ſtuk Lood-Ertz is op doorſchynend wit Kriſtal gegroeid, in gedaante van kleine heuveltjes, waar over zich wederom zeer kleine roſchachtige, en waarſchynelyk, Spaat-Kriſtalletjes vertoonen. Tuſſchen de Lood-bergjes zyn doorſchynende en puntige Quartz-Kriſtalletjes, die door haaren glans een aangenaam gezicht geeven.

N. 10. *Yzer- en Lood-Ertz uit Japan.*

Het fraaije Ertz, 't welk wy hier vertoonen, is overal met een roſch-roode Yzer-Ertz doorgroeid, boven op en ter zyde vertoont zich het Loot door deszelfs blaauwe kleur en in eene korrelachtige gedaante.

N. 11. *Yzer-Ertz uit China.*

't Zelve vertoont zich donker-blaauwachtig en als met korrelachtige byeen geloopen heuveltjes, tuſſchen beide ziet men zeer fyne geelachtige Kriſtalletjes, die hier in de verbeelding niet wel gebracht konden worden.

N. 12. *Yzer-Ertz uit America.*

Dit ſtuk Ertz is uit de Spaanſche Weſt-Indiën, en my voor Gediegen of natuurlyk Yzer vereërd. Het is met ronde en ſcherpe bultjes, even gelyk men ziet by de *Hematites* of *Glaskopff*, ook Bloedſteen genoemd. Boven aan vertoont het zich Yzerſteenachtig, verder aſchkleurig en vitrioolachtig-groen.

N. 13. *Yzer-Bloeiſem uit Duitſchland.*

Deze Yzer-Bloemen vertoonen zich omtrent als een wit Zee-Koraal gewas, en zyn aardig dooreen gegroeid. Zy zyn melk-wit, en de Steen of Bergäart waar op het groeid is donker-blaauw ſchilferachtig, gelyk de blaauwe Leyſteen. Het is, hoewel het uitwendig geen vertooning van Yzer-Ertz geeft, zeer ryk aan Yzer, houdende het Centner dikwils meer dan 90. pond zeer goed Yzer. Het is een heerlyk en nuttig middel voor de verſtopping in de Milt, waar uit de zwaarmoedigheid ontſtaat, gelyk mede tegen de Buikloop. Het word in Duitſchland, doch hier te Lande weinig, gebruikt, en men kan het fyn gepulveriſeerd, even als de Kreeftsoogen, en in dezelve quantiteit gebruiken, mits men van de rechte en dezelfde ſoort verzekerd zy. 'Er wor-

rarius tamen in noſtro Belgio. Poſſunt in tenuem pulverem triti, ſimiliter ac lapides Cancrorum, eademque doſi exhiberi; modo genuini, quales heic depicti ſunt, habeantur. Etenim & aliæ ſpecies reperiuntur primo intuitu quidem multum his affines, at natura plane diverſæ; ut quæ ad genus *Stalactitæ* lapidis modo pertineant, nec quidquam Ferri ſundant.

Num. 14. *Flos Ferri ex Hungaria.*

Hæc ſpecies externo habitu non minus, quam loco natali, a priore differt. Ramuli plerumque graciliores ſunt & ſuperficies luci clariori aut ſoli expoſita micantibus veluti granulis reſplendet pari ratione ac Sacchari conici, albiſſimi, diffracti, interna ſuperficies. Ingentes & ſplendidiſſimæ ejusmodi maſſæ inveniuntur.

Num. 15. *Floris Ferri alia ſpecies ex Germania.*

Ejusdem quidem generis eſt hæc ſpecies, ac prior num. 13; at vero eleganti illa ramulorum vegetatione caret, nec niſi tuberoſa eſt & in cruſtam inæqualem extenſa. Adhæret autem lapidi ferrario, tanquam baſi, ceterumque lactei eſt coloris, niſi quod per tuberculorum interſtitia ex rufo lutei quid compareat, tanquam ſi albedo aëre obſuſcata foret. Ob formam minus ſpecioſam Medicis potiſſimum in uſu eſt.

Num. 16. *Minera Ferri ex Africa.*

Tanquam ſingularem & eximiam glebam ex Promontorio Bonæ Spei tranſmiſſam accepimus. Lapidem griſeum & vireſcentem materies ſuperne tegit quaſi granulata, nativi inſtar Ferri micans, intermixtis particulis albis, Floris Ferri æmulis, itidem pulcre nitentibus.

Num. 17. *Lapis Lazuli ſpecioſiſſimus.*

Locus natalis elegantis hujus glebæ ignotus eſt; tametſi conſtat id genus lapidum in Armenia aliisque regionibus inveniri. Colore eſt venuſte cyaneo, inque cavernulis, quæ tubercula diſtinguunt, minuta granula, nitida, quaſi Cryſtalluli, conſpiciuntur.

Num. 18. *Minera Ferri ex Germania.*

Stiria id genus mineras profert. Facies externa colore eſt obſcure fuſco, quaſi rubiginoſo; baſis tamen, in qua radicata eſt minera, cinerei eſt coloris, itidemque rubiginoſa & calcarea. Cum diffringitur, in fracturæ ſuperficie colorem & ſtructuram Ferri fuſi, diffracti oſtendit: qua de cauſa etiam pro Ferro nativo habetur magnique æſtimatur.

worden andere ſoorten gevonden, die geheel verſchillend zyn, doch deze zeer naby komen, ſchoon zy tot de Dropſteen, *Stalactites*, behooren, en geen Yzer houden.

N. 14. *Yzer-Bloeiſem uit Hongaryen.*

Deze ſoort verſchilt in uiterlyk aanzien, zoo wel als in de plaats waar het zich laat vinden. Dit is doorgaans fyn-takkiger, en in eene heldere lucht of by zonneſchyn gezien zynde, vertoont het zich als met glinſterende korreltjes bedekt, even gelyk doorgebroken witte Broodſuiker zich van binnen doet zien. Hier van worden zeer groote en heerlyke ſtukken gevonden.

N. 15. *Ander ſoort van Yzer-Bloeiſem uit Duitſchland.*

Deze ſoort is dezelfde als hier voor by N. 13, doch zoo fraai niet in takken, maar bultig en ongelyk korstachtig als overgroeid. Van onderen is het aan een ſtuk Yzer-ſteen vaſt gehecht, anders is het boven op melk-wit, doch tuſſchen de holligheden vertoont zich eene roſſche geelheit, als of het door de lucht beſlagen of aangeloopen is. Deze ſoort, als minder fraai dan de voorige, wordt meeſt in de Geneeskunde gebruikt.

N. 16. *Yzer-Ertz uit Africa.*

Het zelve is ons, als een zeer raar en fraai ſtuk, van de Kaap de Goede Hoop toegezonden. De Steen is graauw en groenachtig, van boven heeft het een glans als korrelachtig natuurlyk Yzer, en witte Yzer-bloemachtige deeltjes, die fraai blinken.

N. 17. *Zeer fraaije Lazuur-Steen.*

De geboorte-plaats van dit fraaije ſtuk *Lapis Laſuli* is onbekend, hoewel men weet dat zy in Armenie en andere geweſten gevonden wordt. De kleur is ſchoon blaauw, en tuſſchen de bultige holligheden zyn kleine glinſterende, als Kriſtal-korrels, ingegroeid.

N. 18. *Yzer-Ertz uit Duitſchland.*

Steirmark is het Land waar uit dit Ertz afkomſtig is. Uitwendig heeft het een donker-bruine roeſtachtige kleur, behalven van onder, daar het op een aſchkleurige, doch ook roeſt- en kalkachtige Berg-ſtof, is vaſt gehecht. Doorgebroken zynde heeft het van binnen de kleur en gedaante als doorgebroken gegooten Yzer, waarom het ook voor Natuurlyk- of Gediegen-Yzer gehouden, en zeer raar geacht wordt.

Num. 19. & 20. *Minera Ferri ex Indiis Orientalibus.*

Sumatra locus natalis eſt. Lapis ex albo renitet ſaxique arenacei naturam præ ſe fert. Superne candidi velut flores germinant, aliquantum eminentes & ſabulo lutei ſplendoris, tanquam Auri arenarii miculis, conſperſi. Intermixta his cernitur materies vireſcens, ærugini ſimilis. Subtus rubigo obſcure rubra comparet.

Num. 21. *Gleba argentifera ex Sumatra.*

Specioſa gleba Argentum nativum habet, lit. A. A. A. A. A. notatum. Lapis ceterum, ex fuſco griſeus, venulis albis diſtinguitur.

Num. 22. *Gleba argentifera alia, ex Sumatra.*

Altera hæc ſpecies, tametſi pondere Argenti priori cedit, eximia tamen eſt & perrara. Lapis eſt ex purpuraſcente griſeus, albis turgens tuberculis, per quæ Argentum, forma filorum, decurrit partimque & ſabuli inſtar diſperſum eſt.

Num. 23. *Gleba Auri, Argenti & Ferri compos ex Nova Hiſpania.*

Singularis hæc gleba docet, quam diverſimode variæ metallorum ſpecies inter ſeſe commixtæ inveniantur. Aurum, Argentum, Ferrum, forte & Cuprum, niſi me viridis matricis color fallat, heic in unam maſſam confluxere. Pondere eſt inſigni. Aurum ſolidum locis lit. A. A. A. notatis conſpicuum eſt; Argentum ad lit. B. B. B. Ferrum colore ſature fuſco ſuperne, lateraliter aliisque locis ſe prodit.

Num. 24. *Maſſa cryſtallina ex Nova Hiſpania.*

Cavernoſa hæc matrix cryſtallulos humiles, duras, pellucidas, pulcerrimas ex omni ſuo ambitu protrudit. Congeriem diceres cryſtallorum albarum ſacchari depuratiſſimi, inter ſeſe concretarum.

Num. 25. *Spati elegantiſſimi fragmentum ex Nova Hiſpania.*

Videtur duriuſcula Spati albi ſpecies eſſe, cui materies viridis, denſa, forte vitriolicæ naturæ, granulis pyritoſis, aurei coloris, conſperſa, a latere accrevit.

N. 19. en 20. *Yzer-Ertz uit Ooſt-Indiën.*

Deze Ertz is uit Sumatra. De Steen is wit-glinſterende en van een Zandſteenachtige natuur, boven op vertoonen zich als witte bloemen, die eenigzins verheven en als met een geel-glinſterend zand, even als ſtof-goud, overſtrooid zyn; tuſſchen beide ziet men eene groenachtige kleur zich verſpreiden, even als Koper-groen. Van onderen is de Steen roeſtachtig donker-rood.

N. 21. *Zilver-Ertz uit Sumatra.*

Hier verbeelden wy nog een fraai ſtuk met *Gediegen*-Zilver. By de Letters A. A. A. A. A. aangewezen, vertoont zich het Zilver; verder is de Steen bruin-graauw, met fyne witte aders.

N. 22. *Andere ſoort van Zilver-Ertz uit Sumatra.*

Deze tweede ſoort, ſchoon zoo ryk in Zilver niet, als de voorgaande, is mede zeer fraai en zeldzaam. De Steen is paarſchachtig-graauw, met witte bulten, daar het Zilver draadswyze, en ook als zand ingeſprengt, doorloopt.

N. 23. *Goud, Zilver en Yzerhoudende Ertz uit Nieuw Spanje.*

Dit zeldzaam ſtuk vertoont een blyk, hoe onverſchillend de verſcheide Metaalen zich byeen voegen; hier ziet men Goud, Zilver, Yzer, en, zoo de groene kleur der Steen of Bergäart ons niet bedriegt, ook Koper, in een ſtuk vereenigd. Het is zeer zwaar; het masſief Goud toont zich by de Letters A. A. A., 't Zilver by B. B. B., terwyl het Yzer zich door een donker-bruine kleur boven aan, terzyden, en elders, doet zien.

N. 24. *Kriſtal-klomp uit Nieuw Spanje.*

Deze klomp is niet anders, dan een druzig gewas van laag verhevene, zeer fraaije, en harde doorſchynende Kriſtallen, die zich rondom hebben aangezet, even gelyk de allerbeſte witte Kandy-ſuiker zich Kriſtalliſeerd.

N. 25. *Zeer fraai ſtukje Spaat uit Nieuw Spanje.*

Het ſchynt een harde witte Spaat, en is aardig met een vaſt, en mogelyk Vitrioliſch-groen, 't geen met een goudkleurige Zwavel-Kies overſtrooid is, aan de eene zyde begroeid.

Num. 26. *Marcasita purpurea, aurifera, Ceylanica.*

Marcasita hæc, purpureo colore conspicua, juxta ac mihi significatum est, plurimo Auro pollet, ideoque permagni æstimatur. Aurum quoque sic satis suo nitore se prodit.

Num. 27. *Gleba argentifera, præstans, Ceylanica.*

Rarissimæ hujus glebæ matrix, ex dilute cinereo grisea, spatosi generis, subtilibus Argenti floribus undiquaque largiter consita est.

Num. 28. *Gleba argentifera, Indica Orientalis: alia species.*

Et hæc Ceylanensis est, ac lapide itidem cinereo griseo, spatoso constat, tuberculis viridibus inæquali. Subtiles massulæ pyritosæ sparsim tuberculis instratæ sunt. Argenti dives vena intermixta est.

Num. 29. *Argenti rudis, plumbei coloris, species ex Hungaria.*

Gleba argentifera, quam hoc loco sistimus, Germanis a vitro denominata, perquam raro invenitur. Qualiscunque vitri similitudo forte Metallicos induxit, ut Mineram vitream vocarent. Argento ditissima est & tres quartas sui ponderis partes, aliquando & plus metalli excocta fundit. Cultro se patitur scindi & ad lampadis flammam liquari. Colore & forma admodum diversis occurrit. Hujus quidem sature luteus color est, eleganter translucidus: quod Chalcographus exprimere non potuit. Lapide continetur cinereo griseo.

Num. 30. *Gleba Argento dives ex Arabia.*

Argentum nativum heic in matrice hæret talcosa, argentei nitoris, cui undiquaque vena divite est intertextum. Gleba ceterum cinerei est coloris atque inter rariores habenda.

Num. 31. *Gleba Auri, Argenti & Plumbi ferax, Arabica.*

Tria diversa metalla inter se mixta hoc fragmento continentur. Matrix cavernosa est, quasi botrytes. Metalla singula uti suo se colore produnt, ita larga copia inesse cernitur. Lapis ceterum sordide virescit.

N. 26. *Purperkleurige en Goudhoudende Marcasiet uit Ceilon.*

Dit stuk purperkleurige Marcasiet of Zwavel-Kies, heeft, volgens bericht, zeer veel Goud in zich, het zelve wordt zeer raar gehouden, en 't Goud blinkt 'er genoegsaam in uit.

N. 27. *Zeer fraaije Zilver-Ertz van Ceilon.*

De kleur van dit Ertz is licht-aschgraauw, zynde een soort van Spaat. Het zelve is zeer ryk met fyne Zilver-bloemen doorgaans begroeid, en zeer zeldzaam.

N. 28. *Ander soort van Oost-Indisch Zilver-Ertz.*

Deze soort is mede uit Ceilon. De Steen is insgelyks een aschgraauwe Spaat, met groene knobbeltjes, over welke zeer fyne Zwavel-Kies of Marcasiet als gesprengt legt. Het zelve is ryk met Zilver doorgroeid.

N. 29. *Een soort van Glas-Ertz uit Hongaryen.*

Het hier verbeeldde en zoogenoemde Glas-Ertz is extra zeldsaam, 't zelve ziet 'er eenigzins glasachtig uit, waar van het den naam voert, doch is een ryk Zilver-Ertz, geevende de eenige dezer soorten wel drie vierde en meer deelen Zilver. Het laat zich met een Mes snyden, en in de vlam eener Kaars smelten; men vindt het zeer verschillend, zoo in kleur als gedaante. Dit stuk heeft een schoone doorschynende donker-geele kleur, 't welk niet in Plaat kan gebracht worden; en 't Ertz bevindt zich verder in een aschgraauwe Steen.

N. 30. *Ryk Zilver-Ertz uit Arabiën.*

Het Gediegen of natuurlyk gegroeid Zilver bevindt zich hier in een Zilver-glanzige Talk-steen, welke daar mede als doorweeven is. De kleur is aschverwig; en deze soort is zeer ongemeen.

N. 31. *Goud, Zilver, en Loodhoudende Ertz uit Arabiën.*

Dit zeldzame Ertz houdt deze verschillende metaalen te gelyk in zich, het is druzig of druifgewyze gegroeid, en elk Metaal vertoont zich massief en zeer ryk. De kleur der Steen is verder vuil-groenachtig.

Num. 32. *Gleba Auri, Argenti, Aeris, Plumbi & Cinnabaris compos ex Nova Hiſpania.*

Mirifica heic datur diverſiſſimorum metallorum commixtio. Nec tamen difficile eſt ſingula dignoſcere. Cinnabaris oblongis veluti cryſtallis, cavernoſe concretis comparet, materie pyriticoſa paſſim conſperſis. Lapis ſubtus cinereo griſeus, venulis albis.

Num. 33. *Gleba Argento & Plumbo gravida Novæ Hiſpaniæ.*

Locus natalis America Hiſpanorum. Gleba ex Plumbi colore livens plurimum continet Argenti, quod in medio etiam abſolutiſſimum comparet, forma tenuium bractearum, magno numero inter ſeſe concretarum. Lapis ſubtus ex albo & ſubrufo varius.

Num. 34. *Gleba plumbifera ex Suecia.*

Colore eſt nigricante, figura iregulari. Cum particula decutitur, ſuperficies interna, adamantis inſtar, elegantiſſime radiat.

Num. 35. *Minera Plumbi viridis ex Hungaria.*

Hæc minerarum Plumbi ſpecies perrara eſt, multiplici tamen & colorum & ſtructuræ varietate ludens. Gleba hæc minutis cryſtallis conſtat, dilute virentibus & pellucidis.

Num. 36. *Gleba æraria, Hungarica.*

Specioſa gleba, maximam partem viridi Chryſocollæ colore conſpicua, granis bracteolisque tenuibus Aeris nativi undique perfuſa eſt, ærugine quoque Aes nativum obtegente.

TABULA CENTESIMA ET TERTIA.

Num. 1. *Malachites lapis Præſtantiſſimus.*

Veteres Scriptores hunc lapidem non ſatis a Jaſpide viridi diſtinxerunt. Recentiores plerique ad Aeris mineras referunt, inter Chryſocollæ ſpecies: cui quidem ſententiæ & nos adſtipulamur. Glebæ hujus extantia tubera eleganti virore nitent, & in lapide Quarzo nigro ac albo radicantur. In Sibiria & America venuſtiſſimæ ſpecies inveniuntur.

N. 32. *Goud, Zilver, Koper, Lood en Cinnaberhoudende Ertz uit Nieuw Spanje.*

Deze verſchillende Metaalen en half-Metaal zyn hier wonderbaarlyk byeen gegroeid, en kenbaar. De Cinnaber ziet men in druſige langwerpige gedaantens, en met Zwavel-marcaſit als overſtrooid; de Steen is van onderen aſchgraauw, met witte aderen.

N. 33. *Zilver en Loodhoudende Ertz uit Nieuw Spanje.*

Dit fraaije ſtuk Lood-Ertz is uit de Spaanſche Weſt-Indiën, en blaauw-loodkleurig. Het is ryk Zilverhoudende, vertonende zich dit laatſte Metaal in het midden, onder de gedaante van veel byeen gegroeide kleine blaadjes fyn Zilver. De Steen van dit Ertz is onderaan wit en roſchachtig.

N. 34. *Lood-Ertz uit Zweeden.*

Het zelve vertoont zich onder eene zwarte kleur en onregelmatige gedaante. Op alle zyden daar het afgeſlaagen wordt geeft het, even gelyk de Diamant, eenen fraaijen flikkerenden glans van zich.

N. 35. *Groen Lood-Ertz uit Hongaryen.*

De groene Lood-Ertzen zyn zeer zeldzaam en verſchillende van figuur en kleur. Dit ſtuk is zeer fraai, doch in kleine Kriſtallen aangeſchooten. De kleur is licht-groen en doorſchynende.

N. 36. *Koper-Ertz uit Hongaryen.*

Dit fraaije ſtuk Hongariſch Koper heeft meerendeels een groene kleur; verder is het zelve met greine en dunne Koperblaadjes geheel doorgroeid, die al mede met een Kopergroen als begroeid zyn.

HONDERT EN DERDE TAFEREEL.

N. 1. *Zeer fraaije zogenoemde Malachit-Steen.*

De oude Schryvers hebben dezen Steen met den groenen Jaspis in hunne Schriften vermengd, tegenwoordig word dezelve, by de meeſten, onder de Koper-Ertzen, by de Kopergroen-ſoorten gebracht, aan welk gevoelen wy ons ook houden. De knobbelachtige uitwasſen zyn ſchoongroen, en vaſt gehecht aan een zwart en wit Quartzige-ſteen. Men vindt in Siberiën en in Weſt-Indiën zeer fraaije ſoorten.

Num. 2. *Jaspis rubra.*

Credibile eſt hunc lapidem in fluvio quodam inventum eſſe, quia detrita eſt ſuperficie. Etenim plerique lapides, qui ſub currentibus aquis jacent, continuo motu atque attritu obtuſam contrahunt ſuperficiem atque plus minus rotundantur. Color hujus Jaſpidis pallidior quidem, ſed amœne tamen ruber eſt. Ejus ingentes maſſæ, hiſce temporibus in fluminibus Germaniæ, at potiſſimum in America inveniuntur. Præſtant autem Europæis Americanæ tum coloris gratia, tum parciore venarum Quarzearum mixtura.

Num. 3. & 4. *Achates excavatus, hinc & inde ſpectandus.*

Innumeræ varietates in regno Foſſilium occurrunt: ſed in nullo genere plures, quam in Achate. Hæc maſſa hemidiaphana eſt, thalaſſini fere coloris. Una ejus facies profunde excavata eſt, cavo tuberoſo; altera ad caſtelli ſimilitudinem lineis cinereis picta. Ceterum univerſa lapidis ſuperficies lineis nigricantibus, nullo ordine diſpoſitis, variatur. In Scotia & Norvegia id genus lapides magno numero reperiuntur.

Num. 5. 6. & 7. *Tres Silices, caſu fortuito diverſimode figurati.*

Haud difficile foret ingens volumen ſolis ejusmodi lapidum varietatibus deſcribendis replere. Utplurimum in fluviis inveniuntur, aut certe in locis, quorſum per inundationes provoluti ſunt. Integri montes, quorum præcipua materies ſabulum eſt, Silicibus quaſi conſiti ſunt & perfuſi. Quin & in tanta montium altitudine quandoque occurrunt, ut vix dubitare queas, tempore diluvii illuc delatos eſt. Quos his numeris depictos tradimus, colore inter ſe differunt: prior fuſcus maculis albis. Ubique locorum reperiuntur in noſtro Belgio, ſed potiſſimum in Gelria & Tranſiſalana Provincia.

Num. 8. ad 14. *Diverſa Siliculorum cum materie arenaria concrementa.*

Quotieſcunque arena aut quæcunque argillarum aliarumve terrarum ſpecies lapidifica inſuccantur materie, quæ veroſimiliter ex ſubtiliſſimo polline terreſtri cum aqua commixto ſuam originem ducit, tempore tandem indurari ſolent & corpora ſibi interpoſita, aut vicina ſecum conglutinando, in unam maſſam concreſcere. Inde tantus occurrit numerus lapidum ex diverſæ naturæ maſſulis compoſitorum: cujusmodi ſunt, quos hoc loco exhibemus, ceterique, de quibus deinceps inter Petrifacta agendi occaſio dabitur. Itaque iſtiusmodi maſſæ lapideæ non ſunt, niſi concretiones plurimorum Siliculorum, diverſimode coloratorum, de quibus paulo ante egimus,

N. 2. *Roode Jaspis-Steen.*

Deze Steen, welke waarſchynelyk in een Rivier gevonden is, alwaar de meeſte Steenen een min of meer naar het rondhellende gedaanten aanneemen, door de geduurige beweeging en ſchuuring, welke zy by het op- en afvloeijende water moeten ondergaan, is van een bleeke, doch anderzins ſchoone roode kleur. Men vindt thans in Duitſchland in de Rivieren zeer groote ſtukken, maar vooral in America, welke minder, dan de voorige, met Quartz-aderen doorgroeid, en ook ſchoonder van kleur zyn.

N. 3. en 4. *Uitgeholde Agaat-klompen, van beide zyden te zien.*

Men vindt oneindige veranderingen in het Ryk der uitgegravene Berg-ſtoffen, doch nergens meer dan onder de Agaatſteenen. Deze is half-doorzichtig naar het zee-groen hellende. Aan de eene zyde is dezelve inwendig zeer diep uitgehold, en daar binnen in knobbelig, aan de andere kant ziet men even als een Veſting-werk, 't geen aſchkleurig is; voorts is de Steen rondom met een fyne zwarte onregelmatige tekening. In Schotland en Noorwegen worden deze of dergelyke ſoorten veel gevonden.

N. 5. 6. en 7. *Drie Keiſteenen, van eene toevallige gedaante.*

Gemaklyk zoude men een geheel Boek konnen vullen, alleen met dergelyke verſchillende Steen-ſoorten, die meeſt in de Rivieren, of plaatſen daar zy voorheen door overſtroominge gebracht zyn, gevonden worden. Geheele Gebergtens, welke meeſt uit zand beſtaan, zyn daar van als doorzaaid, en men vindt ſommige op zodaanig hoog gebergte, dat men niet wel anders vooronderſtellen kan, of dezelve moeten aldaar, ten tyde van den Zondvloed, gebracht zyn. De kleuren van deze zyn verſchillende; de eerſte is bruin met zwarte ſtipjes; de tweede aſchkleurig, met witte aders; en de derde zwart-bruin, met witte vlakjes. Zy worden meeſt overal, doch byzonder in de Provintiën van Gelderland en Overysſel, gevonden.

N. 8. tot 14. *Te ſaamen gekleefde verſchillende Keiſteentjes in een zandſteenige ſtoffe.*

Wanneer het Zand, gelyk mede alle ſoorten van Kley en andere Aarde, door eene Steenmakende ſtoffe doordrongen word, welke waarſchynelyk zynen oorſpronk ontleent van de allerfynſte ſtof-aarde met water vermengd, dan verhardt het zelve door den tyd, en beſluit in zich die lichamen, welke zich by of in dezelve bevinden. Hier door ziet men dat groote aantal van Steen-vermenginge met vreemde lichamen, gelyk deze die wy hier vertoonen, en andere, waar van wy by de Verſteeningen nader geleegenheid hebben zullen te ſpreeken. Deze ſoorten van Steen-klompen zyn dus niet anders, dan een zogenoemde t'ſamengroeijing van zeer veele in kleuren verſchillende der voornoemde Keiſteentjes, waar van wy zoo even te vooren geſproken hebben, en die te gelyk met het verſteende, of liever verharde, zand zyn inge-

mus, quique interventu ſabuli indurati, tanquam glutine, inter ſe coaluerunt. In Germania aliisque locis numeroſiſſimæ inveniuntur: pulcerrimæ tamen ſunt, quæ duritie Jaſpidi pares ab Anglis *Puddingſtones* vocantur. Hæ quippe ad hoc idem genus referendæ ſunt; quum intuenti pateat, ſimili ratione, ut modo memoratæ, ex ſiliculis diverſorum colorum concreviſſe.

Num. 15. *Diverſi coloris Siliculi ex maſſis lapideis modo deſcriptis ſeparati.*

Siliculi, ex quibus maſſæ lapideæ modo memoratæ conſtant, multum inter ſe differunt. Quod ut ad oculum pateat, plures ejusmodi lapillos de ſuis maſſis abſtractos, in arculis diſpoſitos, heic exhibemus depictos. Magnitudine æque ac coloribus valde diſcrepant; rubri, purpurei, lutei, cæruli, virides, nigri, fuſci dantur. Videntur autem & hi & quivis alii ſilices, tanto numero usquequaque diſperſi, non eſſe, niſi abrupta majora vel minora fragmenta grandiorum ſaxorum montanorum, quæ plurimis multumque diverſis cauſis forte decuſſa, dein per imbres, qui in nonnullis locis aquas terribili impetu de montibus præcipitant, perque torrentium fluviorum rapidiſſimum curſum provoluta, attritu rotundata ac lævigata, undiquaque tandem per telluris ſuperficiem diſperſa ſunt. Dum his ſcribendis occupor, Amicus quidam rudera ad me transmittit, quæ multis abhinc annis, quum ob recurſum maris noſtri ſolito majorem fundamenta Caſtelli Britonum in conſpectum prodiiſſent, ibidem inventa ſunt. Hæc inter & fragmentum eſt pari ratione, ac priora num. 8. ad 14. ex ejusmodi ſiliculis compoſitum, in tantum nihilominus ab illis diſcrepans, quod lapilli cæmento calcario inter ſeſe conglutinati ſint. Quoniam vero minus attente contemplanti facile videri poſſet, id genus concrementa quoque naturæ deberi, conſultum duxi ejus hoc loco mentionem adjicere.

Num. 16. 17. 18. & 19. *Lapides Ferrarii diverſi.*

Hujus generis innumeræ ſpecies reperiuntur, quarum nonnullæ mollem tenuiſſimam materiem ochraceam continent, cruſta itidem Ferri compote concluſam: quale exemplum ſub num. 18. eſt videre. Color utplurimum in luteo varius, inde a diluto ad obſcurum usque & rubiginoſum. Sæpe Petrifacta aut formæ impreſſæ alienorum corporum in hac ſpecie glebarum obſervantur.

Num. 20. *Rupes vulgaris, cærula, Quarzo albo tecta.*

Quæ proxime ſequentem excipit, Tabula tota id genus lapidum iconibus deſtinata eſt plurimasque eorum varietates exhibet. Quapropter de illis dicere tantiſper ſuperſedebimus, dum ordo nos illuc duxerit.

ingekleefd. Zy worden in Duitſchland en elders overvloedig gevonden, doch geene zyn fraaijer dan die ſoort, welke in hardigheid den Jaspis evenaard, door de Engelſchen *Pudding-ſtone* genoemd; en hier door my ſlechts aangehaald, om dat dezelve, gelyk deze, een inmengzel van verſchillend gekleurde Keitjes heeft.

N. 15. *Verſchillend gekleurde Keiſteentjes, uit voorige Steen-klompen.*

De Keiſteentjes, welke zich in de voorſchreeve Steen-klompen bevinden, zyn zeer verſcheiden; uit zodanige Steen-klompen nu zyn deze Keitjes, welke hier in eene Lade leggende vertoond worden. Derzelver grootte is zeer verſchillende, gelyk hunne kleuren, die van ſommige rood, paarſch, geel, blaauw, groen, zwart en bruin zyn. Wy merken dezelven, gelyk mede alle andere Keiſteenen, die overal zoo verſtrooid gevonden worden, niet anders aan, dan als afgebrokene ſtukken en ſtukjes van grooter brokken, welke door veele en verſchillende toevallen van gebergtens van hunne ſoorten afgeſcheurd, en wederom door regen-vlaagen, welke het water van de gebergtens, op ſommige plaatzen met een verſchrikkelyke kracht, doet neder-ſtroomen, en door den ſnellen ſtroom van verſcheide Rivieren mede geſleept, en rond of glad geſchuurd, overal over 't aardryk verſpreidt zyn. Terwyl ik bezig ben met hier over te ſchryven, zendt my een Vriend eenige Oudheden, welke voor veele Jaaren by eene ongemeene laage vloed der Zee, waar door de grondſlag van het zogenoemde Huis te Britten bloot lag, gevonden zyn. Onder dezelven bevindt zich een ſtuk van even zodanige t' ſamen-gekleefde Keitjes, zoo als wy hier voor by N. 8. tot 14. beſchreeven hebben; met dit verſchil echter, dat deze in Kalk zyn ingemengd, doch zonder een naauwkeurige beſchouwing zoude men zeer licht dit ſtuk ook voor een werk en t' ſamengroeijing van de natuur aanzien, waarom wy 't zelve hier ter neder ſtellen.

N. 16. 17. 18. en 19. *Verſchillende Yzerachtige Steenen.*

Van deze worden 'er oneindig veele ſoorten gevonden, waar van ſommige, gelyk N. 18, een zagte en zeer fyne Okerachtige-ſtoffe bevatten, die in een tamelyk veel Yzerhoudende korſt beſlooten legt, zoo als by 't aangewezen Num. te zien is. De kleur is doorgaans van licht-geel, naar het donker-bruin en roeſtachtige overhellende, en men vindt dikwils verſteeningen, of indrukzelen en kentekens van verſteeningen, by deze ſoort van Steenen.

N. 20. *Gemeene blaauwe Rotsſteen, met witte Quartz bedekt.*

Vermits van deze ſoort van Steen, (welke hier door een misverſtand verkeerd geplaatſt is,) achter het volgende Tafereel, een geheel Tafereel met zeer veele veranderingen voorkomt; zullen wy de beſchryving hier van uitſtellen.

Num. 21. *Siliculi impressa stellula insignes.*

Id genus impressiones frequentissime reperiuntur; at sæpius etiam petrifacta illa corpuscula, stellata, quibus istæ impressiones debentur. Nimirum Encrini sunt marini, Plant-animalium petrifactorum genus, quorum de cauda abrupti articuli ea sunt forma, ut hujusmodi vestigia relinquant. Ejus autem generis cum maxime tres quatuorve species notæ sunt. Cauda vel potius pedunculus, quo mirificum hoc animal, plantæ similitudinem habens, sustinetur, in plerisque speciebus ex orbiculatis componitur articulis, diversæ longitudinis, qui utraque facie stellulam hujusmodi monstrant, foraminulo rotundo centrali perviam. Isti articuli, quorum magnus sæpe numerus in lapidibus congestus invenitur, *Trochitæ* & *Entrochitæ simplices*, vel *columnares*, appellari solent, prout ex uno vel pluribus ejusmodi articulis inter se etiamnum cohærentibus constant. Colore admodum variant, multisque in locis occurrunt.

Num. 22. *Lapis rotundus*, *dissecto fructui similis.*

Nonnulli dubitant, utrum hæc petrifacti species, quæ raro invenitur, Fructus in lapidem versus haberi debeat, an vero Coralium maximum, stellatum, petrifactum, quod intus stellæ formam, foris massam modo convexam ostendit. Color est obscure virescens, sordidus. Locus natalis ignotus.

TABULA CENTESIMA ET QUARTA.

Aetitarum variæ Species.

Quotquot hac Tabula exhibentur lapides, *Aetitæ* vel *Geodis* nomine veniunt. Veteres Scriptores permulta de illis commenta in medium protulerunt: nimirum in nidis juniorum Aquilarum inveniri, partum fœminarum promovere & similia. Interim Ferrarii duntaxat lapides sunt, intus cavi, crusta dura, Ferri compote, cavitatem concludente. Cavum istud plerumque unum pluresve lapillos continet; unde concussi sonitum edunt; uti sub lit. A. A. A. confractum, una cum suis lapillis, conspiciendum damus. Quandoque tamen occurrunt, qui cærulescente aqua repleti sunt; alii rursus, qui terrestrem pulverem continent, quibusque eam ob causam nomen *Geodis* impositum est. Sub lit. B. diffractus habetur, cujus cavum grandior lapillus occupat. Sub lit. C. alius, cui Cornu Ammonis accrevit. Color ut plurimum est flavescens, alias & obscure fuscus. In Germania frequentes occurrunt.

N. 21. *Keisteentje*, *met het indrukzel van een rond Starretje.*

Deze soort van indrukzelen worden zeer veel gevonden, maar nog meer de versteende ronde lichaamtjes, welke deze afdrukzels veroorzaken en nalaaten. Dezelve zyn niet anders dan afgebroken leedjes der staart van een versteend Plantdier, 't welk bekend is onder de benoeming van Zee-Lely, (*Encrini Marini*,) en waar van thans reeds drie à vier soorten bekend zyn. De staart of steel, waar op het lichaam van dit wonderbaare en Plantgelykende-dier geplaatst is, verdeelt zich by de meeste in ronde leedjes, van verschillende lengte, die ter wederzyden de figuur vertoonen van zodanig een Starretje, in de midden met een klein rond gaatje doorboord zynde. Deze steenen leedjes, die ook dikwils in meenigte byeen in Steenen gevonden worden, draagen op zich zelven den naam van *Trochitæ* en *Entrochitæ*; *Radersteentjes* of *Colomachtige-Radersteentjes*, na dat zy uit een, drie, vier of meer van de voorschreeve leedjes noch op elkander vast zyn. De kleur is zeer verschillende, en zy worden op veele plaatsen gevonden.

N. 22. *Ronde en naar een opengesneden Vrucht gelykende Steen.*

Het is by sommigen twyfelachtig, of deze versteeningen, welke zelden voorkomen, een versteende Vrucht, dan of zy een versteend Starachtig Zee-Koraal is; 't geen zich inwendig star-vormig, en uitwendig als een ronde klomp vertoont; de kleur is vuil donker-groenachtig. De plaats, waar zy vallen, is my onbekend.

HONDERT EN VIERDE TAFEREEL.

Verschillende soorten van Adelaar, *of zogenoemde Arend-steenen.*

Alle deze Steenen worden genoemd *Aetites* of *Geodes*. De oude Schryveren hebben oneindige beuzelingen van dezelven te boek gesteld; by voorbeeld, dat zy in de nesten by de jonge Arenden gevonden wierden; dat zy de Verlossing der Vrouwen bevorderden, en zoo verder. Het zyn niet anders dan Yzerachtige-steenen, welke van binnen hol of door een Yzerachtige-korst omgroeid zyn. Binnen in deze holligheid zyn doorgaans een of meer kleine Steentjes besloten, waar door zy, geschudt wordende, een rammelend geluit veroorzaaken, gelyk een doorgeslagene met zyne inhoudende Steentjes by de Letters A. A. A. te zien is. Doch somwylen vindt men 'er die vol zyn van een blaauwachtig water, en ook weer andere die met aardachtige stoffe gevuld zyn; deze laatste draagen den naam van *Geodes*. By Letter B. vertoont zich ook een opengeslagene, die een groote Steen in zich heeft. En by C. een waar aan een Ammons-Hoorn is vastgegroeid. De kleur is meest geelachtig en ook donkerbruin. In Duitschland worden zy zeer veel gevonden.

TABULA

TABULA CENTESIMA ET QUINTA.

Silices causis fortuitis diversimode figurati.

Inter multiplicia corpora, quæ ad Regnum Lapidum vel rerum subterranearum pertinent, vix alia magis pervulgata sunt, quam id genus Silices. Occurrunt fere ubique locorum, in fundo fluminum, ad litora maris, etiam super tellure dispersi. Tametsi vero innumeræ sunt istorum lapillorum varietates, perpauca tamen apud Lithographos de illis annotata habentur. Quo factum esse videtur, ut Historiæ Naturalis Cultores de origine, incremento ac loco natali eorum in multifarias opiniones ac conjecturas inciderint. Colore admodum variant: videas pallide rufos, purpurascentes, obscure griseos, cæruleos; plerique tamen ex subgriseo cærulescunt, omnesque albis veluti venis interstinguuntur. Hæ venæ nonnisi albo illo vulgari Quarzo constant, quod creberrime, Minerarum comes, matricem quasi substernit, in qua Metalla generantur. Reliqua istorum Silicum materies naturæ saxeæ est: quod lapidum genus lingua Teutonica *Felsstein* vocatur, atque per universam Germaniam, aliisque in locis, incredibili quantitate invenitur. Plurimi montes ex eodem constructi sunt. Variis casibus sæpissime evenit, ut fragmenta de illis abrumpantur, quæ, cum de montibus præcipitantur, in minores massulas dissiliunt. Aqua perpetuo de jugis montium defluens minora hæc fragmenta in fluvios provolvit, quorum celerior cursus ea attritu rotundat ac lævigat. Quum vero Saxi, quam Quarzi albi venarum, mollior natura sit, illud per attritum plus materiæ deperdere necessum est, eoque fit, ut hujus venæ constanter, in medio lapidis, altius promineant, quin & sæpius ad extremitates Saxum duritie sua veluti tueantur, ne plane deteratur.

TABULA CENTESIMA ET SEXTA.

Conchylia marina ex montibus AVENIONENSIBUS effossa.

Postquam longe maximam partem diversarum classium, hisque subordinatorum generum ac specierum, quæ singula rerum naturalium Regna complectuntur, pertractavimus, colophonem Operi huic imposituri tandem transimus ad mirabilia illa corpora, quæ monumenta Naturæ jure meritoque appellari posse videntur. Corpora nimirum ex tellure eruta, tam in lapidem conversa, quam nativa sua materie & textura etiamnum prædita, sed indefinito annorum numero in terræ visceribus conservata, Conchylia marina, Pisces, alia Animalia, Plantas plantarumque partes, quorum sive conformationem spectes, seu aliunde cognitas, quas a natura habent,

HONDERT EN VYFDE TAFEREEL.

Keisteentjes van eene toevallige gedaante.

Onder de menigvuldige lichaamen, welke tot het Steenryk of Uitgedolvene stoffen behooren, zyn weinig gemeener, dan deze soort. Men vindt die genoegsaam overal verspreidt, en zoo wel op de gronden der Rivieren en aan de Zee-stranden, als over 't Aardryk. Hoe meenigvuldig nu deze kleine Steen-soorten ook mogen wezen, echter vindt men by de Steen-beschryvers zeer weinig van dezelve angeteкent, 't geen dus gelegenheid gegeven heeft tot verscheide gevoelens en gisfingen, onder de Liefhebberen der natuurlyke zaken, omtrent de groeijing en geboorte-plaats dezer Steentjes. De kleur derzelve is zeer verschillende, als zynde flaauwrosch, paarschachtig, donker-grys en blaauw, doch de meesten zyn grysachtig-blaauw, en alle zyn zy met witte aders als doorgroeid. Deze aders zyn niet anders, dan die gemeene witte Quartz, welke zich zoo veel by de Mineraalen, en dikwils als een moederstof, waar in de Metaalen gebooren worden, vinden laat. De verdere stoffe dezer Steentjes is alleen een Rotssteen-soort, welke de Duitschers *Felsstein* noemen. Door geheel Duitschland, gelyk ook elders, wordt deze soort van Steen in onbegrypelyke menigte gevonden, 't meeste Gebergte bestaat uit deze Steen-soort; door verschillende toevallen breeken daar geduurig stukken van af, die zich in het nederrollen vermorselen. Het water, 't geen geduurig van het Gebergte afstroomd, brengt deze afgebroken stukken in de Rivieren, welker snelle loop die rond en glad schuurt, en de Rotssteen, van een weeker natuur, dan de witte Quartz-aders zynde, wordt meerder uitgesleeten; waar door zich de laatste, altoos in het midden der Steen, verheevener vertoont, en aan de einde dezer Steentjes, de Rotssteen zelfs, dikwils tot een beschutzel verstrekt, om niet geheel af te slyten.

HONDERT EN SESDE TAFEREEL.

Uit het Gebergte van AVIGNON gegravene Zee-Hoorns, Schulpen, enz.

Van het grootste getal der verschillende Hoofd-benden en onderhoorige geslachten en soorten, in de verscheide Ryken der Natuure voorkomende schepzelen, gesproken hebbende, gaan wy nu ten besluite van dit Werk over tot die verwonderens-waardige wezens, welke wy met recht Ouderdommen der Natuure noemen konnen. Deze uit het Aardryk gegrave lichamen, het zy in Steen verandert, of anders in haar natuurlyke gestalte, na verloop van een onbegrypelyk getal van Jaren, bewaarde Zee-schulpen, Visschen, andere Dieren,

habent, proprietates, certo affeverare licet, caſu fortuito in terræ interiora deveniſſe, nequaquam ibidem nata eſſe. Hæc, inquam, corpora cum maxime producemus in hoc Naturæ quaſi Theatro ob oculos ponenda.

Ratio ac ſcopus hujus Operis non permittit, ut de ampliſſima hac materie prolixe agamus, aut magno verborum apparatu multas ac diſcrepantes illas opiniones ſub examen revocemus, quibus Auctores explicare conati ſunt, quomodo hæc corpora, tum in tractus terræ planos, tum in montes, & ſæpe quidem in loca a mari remotiſſima, fuerint delata. Itaque unicum modo commentum hoc loco refutare conabimur, quod, tametſi omni veritatis ſpecie deſtitutum a peritis rerum naturalium Indagatoribus plane rejiciatur, nihilominus, quod mireris, non pauci hodie etiamnum amplecti & fovere non addubitant. Illos nimirum volo, qui opinantur, vires ſeminales corporum quorumvis naturalium per univerſam tellurem diffuſas eſſe, & ubique locorum majore minorive perfectione ſeſe exſerere, prout materiem matricemque nactæ fuerint naturæ ſuæ magis minusve convenientem. Unde conſequitur, ut cum, exempli gratia, ſemina quædam Conchyliorum, quibus marinæ duntaxat aquæ, tanquam proprium elementum, quadrare poſſunt, in gremium telluris inciderint, ſuas nihilominus ibidem ſpecies producant, ſed imperfectas ob loci materiæque præſentis ineptitudinem, neque adeo vivis animantibus, quemadmodum in mari evenit, inſtructas; pari ratione, ut plantæ in ſolo ſibi minus appropriato ſatæ, aut plantatæ, germinare quidem, ſed ſui generis perfectionem non attingere ſolent. Monſtroſum hoc commentum non modo falſiſſimum eſſe, ſed ab ipſarum etiam rerum natura alieniſſimum, vel ex eo quam pleniſſime demonſtratur, quod certiſſima experimentorum fide inter omnes hodie conſtet, animantia, quæ in teſtis conchyliorum habitant, ipſamet ſibi artificioſas admirabilesque iſtas domunculas fabrefacere; quin & easdem, pro increſcente corporis ſui mole, ſubinde ampliores reddere. Nonne hinc eluceſcit, animal, quod ſuam ſibi concham format, & ipſum vivere? Quis vero non obſtupeſceret, ſi, quod nunquam evenit neque deinceps eveniet, viventes aliquando Cochleas marinas, Oſtrea, Piſces marinos ac fluviatiles, in terræ gremio & montium viſceribus inveniremus? Bufo vivus, intra meditullium Saxi repertus, de quo monumenta Academiæ Suecicæ mentionem faciunt, hoc loco, tanquam exemplum in contrarium, proferri, mea quidem opinione, neutiquam poteſt; modo quis accurate, quæ de eo memorantur, perlegerit.

Quod vero attinet ad alteram illam hypotheſin, quæ dudum exploſa ac oblivioni tradita hiſce temporibus denuo in lucem protrahitur; quaſi Conchylia iſta marina, Piſces aliaque corpora petrifacta Naturæ luſus eſſent, ſimilique modo, ac aliæ quæcunque lapidum ſpecies, intra telluris viſcera naſcerentur; illa, inquam, toties tamque ſtrenue refutata eſt, ut nos cummaxime morari non debeat.

Ut igitur commentis hiſce, quæ merito reprobantur, noſtram denique ſuper iſta materie ſententiam ſubjungamus, fatemur equidem maxime nobis credibile videri, pleraque id genus corpora petrifacta ad terribilem Diluvii univerſalis cataſtrophen eſſe referenda. Abſit vero, ut negemus, potuiſſe etiam ſeriores perturbationes, inde a pluribus ſæculis in orbe noſtro concitatas,

ren, Planten of Plant-deelen, en van welke men, zoo wegens haare gedaante als bekende natuurlyke eigenſchappen, bewuſt en verzekerd is, dat zy door een byzonder toeval in het binnenſte der Aarde gebracht, en daar geenszins in gebooren zyn; deze zullen thans tot voorwerpen verſtrekken, welke wy in dit Natuur-toneel vertoonen.

Het beſtek van dit Werk laat niet toe, om ons zelve breedvoerig over deze ryke ſtoffe uit te laaten, en dus te treeden in een wydloopig onderzoek van alle de verſchillende gedachten, hoe en op welk eene wyze deze lichamen, zoo in den vlakken grond van het Aardryk, als in het Gebergte, en dikwils op zulke onbegrypelyke afſtanden van de Zee afgeleegen, gebracht zyn. Wy zullen hier dan alleen eene meening te keer gaan, die, hoe baarblykelyk zy zich zelve by alle Kenneren der natuurlyke wezens wederlegt, echter, en 't geen te verwonderen is, zelfs in deze dagen by veelen nog aangenomen en gekoeſterd wordt. Zy dan, die 't even aangevoerde begunſtigen, zyn van gevoelen, dat de zadelyke eigenſchappen van alle de natuurlyke lichamen, door geheel het Aardryk verſpreidt zyn, en dat deze, naar maate dat zy in een min- of meerder met haare natuur overeenkomende plaats gevallen zyn, ook minder of geheel volmaakt zyn voortgekomen. Dus zyn, by voorbeeld, eenige Zaaden der Schulp-Visſchen, naar hun denkbeeld, in den grond van het Aardryk gevallen, daar zy eigentlyk in de Zee als hun rechte element behoorden; deze nu, als niet in haar rechte element geplaatſt zynde, zyn echter ook voortgegroeidt, (gelyk Gewasſen die in geénen met haare natuur overeenkomenden grond gezaaid of geplant zynde, nochtans, doch gebrekkig, voortkomen) maar niet in die volmaaktheid, noch met levendige Schepzelen, gelyk de Zee hen voortbrengt. Om de zwakheid niet alleen, maar zelfs de onmogelykheid van dit wanſchapen denkbeeld volleedig aan te toonen, behoeft men alleenlyk te weeten, 't geen thans, als een alom bekende en door proeven beveſtigde waarheid, wordt aangenomen, dat de bewoonders der Zee-ſchulpen, de Dieren zelfs, bouwmeeſters van hunne fraaije en dikwils zoo verwonderenswaardige huizen zyn; dat zy die, naar maate dat hun lichaam groeid, van tyd tot tyd ook zoo veel grooter maken: hier uit blykt immers, dat het Dier, 't welk zyn ſchulp formeert, moet geleefd hebben? en hoe vreemd zou het ons voorkomen, daar zulks nog nooit gevonden is, of gevonden zal worden, by aldien wy levendige Zee-Slakken, Oeſters, Zee- en Rivier-visſchen in den grond van het Aardryk en 't Gebergte vonden? De levendige Padde, welke men in 't midden van een Steenrots gevonden heeft, en waar van de Zweedſche Academiſche Gedenkſchriften melding doen, zal hier als geene wezendlyke tegenwerping, zoo wy vertrouwen, in aanmerkinge komen, vooral by dezulken, welke de Verhandeling daar van geleezen hebben.

Het gevoelen, 't welk nu ook wederom uit deszelfs oude ſchuilhoek, waar het lang verſchooven lag, voor den dag gebracht word, namentlyk, dat deze verſteende Zee-ſchulpen, Visſchen en andere Lichamen, ſpeelingen der Natuure zouden zyn, en dat die, even als alle andere Steen-ſoorten, in den grond van het Aardryk zouden groeijen, is insgelyks reeds te veel en menigvuldig wederlegt, dan dat wy ons daar mede zouden ophouden.

Om dan, in tegenſtelling van deze met recht verwerpelyke gevoelens, iets van onze eigene desaangaande te zeggen, zoo bekennen wy ten vollen over te hellen naar die gedachte, welke deze in Steen veranderde Lichamen, voor het grootſte

tatas, quæ nonnunquam mare in terram, hancque in mare veluti transformarunt, ſuam eo ſymbolam conferre. Argumenta, quæ pro hac ſententia militant, cum plus ſatis a diverſis auctoribus expoſita ſint, non eſt, cur multis repetamus: adeo ſane evidentia ſunt, ut omnem videantur dubitationem eximere, & ſi quis ea absque partium ſtudio attente conſiderat, is facile detegit, quæcunque contra objiciuntur, nullius eſſe momenti; maxime poſtquam innoteſcere cœpit, omnia illa petrifacta aut effoſſa Conchylia, quorum ſpecies nativæ olim ignotæ fuerant, paullatim e locis ſuis natalibus in lucem proferri. De Cornubus Ammonis hodie conſtat, *J. Plancum* ea, quanquam minutiſſima, in ſabulo litoris marini jamjam detexiſſe. Nuperrime etiam *Conchæ Anomiæ* dictæ in oris maritimis Galliæ inventæ ſunt. Tametſi vero, quantum ſcio, ad hoc usque tempus Ammonis Cornua majora, aut diverſæ eorum ſpecies, prout in terræ viſceribus numeroſæ inveniuntur, nondum in ſtatu ſuo naturali ex mari protractæ ſunt; ex eo nihilominus, quod tantus aliarum ſpecierum, imo & generum numerus jam detectus ſit, manifeſte ſequitur certam affulgere ſpem, fore ut illa quoque demum detegantur. Inſuper Conchyliorum aliorumque animantium marinorum non paucæ ſpecies profundiſſime ſub aquis commorantur, ideoque raro ad nos perveniunt. Nonne hinc credibile eſt, permultas earum & forte integra genera nos etiamnum latere. Et quis indicaverit, quot & quam mirabilia corpora marina, nunquam a nobis conſpecta, in ignotis oris maritimis adhuc deliteſcant? Nemo certe auſit aſſerere, omnes & ſingulas ſpecies, quas oræ nobis cognitæ alunt, jamjam eſſe detectas. Quocirca nihil agunt, qui momentoſa illa, ſi Diis placet, objectione uti pergunt, quod plurima occurrant petrifacta, quorum naturales archetypi nondum ſint detecti. Supereſt tamen, quam nonnulli adhuc movent, difficultas hæc: quo nimirum modo omnia iſta marina Conchylia &c. in montes, unde effoſſa ſunt, devenerint? Ut nodum hunc breviter ſolvamus, repetere juvat, quæ modo ſupra memoravimus, nos videlicet illorum amplecti ſententiam, qui corpora iſta tanquam monumenta & reliquias ſumma admiratione dignas Diluvii univerſalis conſiderant. Aquis univerſam telluris ſuperficiem inundantibus plerique montes quoque obtecti eſſe debebant, nec niſi cacumina altiſſimorum ſicca prominere. Cui quidem opinioni illud etiam haud parum favet, quod obſervationibus conſtet, in apicibus celſiſſimorum montium nunquam reperiri petrifacta, & vel rariſſime in faſtigiis minus altorum. Extantes igitur illi montium apices totidem tunc temporis inſulæ erant varia altitudine & latitudine in ſummis aquis extenſæ; quemadmodum hodieque, quotquot habentur inſulæ, aquis circumdatæ, non eſſe videntur, niſi montes in fundo aquarum radicati, quorum culmina plus, minus lata de maris ſuperficie ſeſe efferunt, ut ſolum habitabile exhibeant. D. *Buache* jam ante quadrageſimum quintum hujus ſeculi annum hanc rem elegante mappa evulgata pleniſſime demonſtravit, quæ uti aliis præterea uſibus inſervit, ita potiſſimum, exploratis Oceani profunditatibus, fundum ejus adumbrat oſtenditque hunc, etſi aquis obtectus ſit, ſuos tamen & montes & valles & planities haud minus, quam terram continentem, habere. Montes iſti, ſive in totum, ſeu ex parte aquis immerſi, pro more quorumvis ſaxoſorum maris littorum, ſedem præcipuam Conchyliis aliisque Piſcibus dare poterant; ut quod animantium genus utplurimum ejusmodi loca amat. Acceſſit deinde perpetuus aquarum

ſte gedeelte, aan de verſchrikkelyke omwenteling eener Algemeene Sundvloed toeſchryft. Wy ſtellen echter ook niet onmogelyk, dat latere veranderingen, die deze Aardbol zedert veele Eeuwen ondergaan heeft, die Land in Zee, en Zee in Land, herſchapen hebben, ook 't haare daar toe zullen hebben bygebragt. De gegronde bewysredenen voor deze gedachten zyn reeds zoo dikwils voorgedragen, dat wy dezelven niet meer behoeven te herhaalen, en zo zigtbaar, dat 'er myns bedunkens geene twyfeling overblyft. Alle tegenwerpingen, welke men hier op mag inbrengen, verliezen haare kracht, by eene onpartydige beſchouwing, en voornamentlyk, nu men begint te zien, dat al langzamerhand, al die vreemde verſteende of uitgegraven Zee-hoorns, Schulpen, enz. die voorheen in de Natuur niet bekend waren, ontdekt worden. De Ammons-Hoorns, is bekend, dat, hoewel zeer klein, door *J. Plancus*, in het zand der Zee-ſtrand reeds ontdekt zyn; gelyk nu nog niet lang geleeden de ongenoemde Schulp, (*C. Anomiæ*,) op de Franſche Kuſten gevonden is. En alhoewel men tot nog toe, voor zoo ver my bekend is, geene groote natuurlyke Ammons-Hoorns, en in verſcheidenheid van ſoorten, zoo als wy die verſteend of in den grond vinden, in de Zee gevonden heeft, zoo toont het ontdekken van zoo veele andere reeds gevondene ſoorten niet alleen, maar geſlachten, genoegſaam aan, dat 'er overvloedige waarſchynlykheid genoeg is, dat men die met 'er tyd ook wel ontdekken zal. Zeer veele, ten minſten verſcheide Schulp-visſchen en andere Dieren houden zich zeer diep in Zee op, waar door zy zeldzaam tot ons komen; en wie weet hoe veele ſoorten, zoo niet geſlachten, aan ons daar door nog geheel onbekend zyn. Wie kan ons ook zeggen wat vreemde Zee-lichamen de onbekende Zee-kuſten voor ons oog nog verborgen houden? en wie zou durven zeggen, dat alle de ſoorten die op bekende Zee-ſtranden vallen, reeds bekend zyn? Zoo dat de gewaande gewichtige tegenwerping, dat men zeer veele verſteeningen vindt die niet bekend zyn, niet veel zeggen wil. Nog blyft 'er by ſommigen eene zwarigheid over, op welk eene wyze alle deze Zee-ſchulpen, enz. in het Gebergte, daar zy uitgegraaven worden, gekomen zyn? Om dit beknopt te verklaaren, zullen wy ons weder begeven tot het geene wy reeds hier boven gezegd hebben, namentlyk, dat wy het gevoelen aankleeven, 't geen deze lichamen voor verwonderende overblyfzelen der algemeene Zondvloed doen achten. Het Aardryk door het Water geheel overſtroomd zynde, volgde hier uit, dat de meeſte Bergen hier door overdekt wierden, daar in tegendeel alleen de toppen der hoogſte Bergen droog bleeven. Dit gevoelen wordt ook begunſtigd, doordien op de toppen der hoogſte Bergen, volgens verſcheide berichten, geene verſteeningen, en zelfs maar zeer zeldzaam, op de kruin der lager Bergen te vinden zyn. Deze hoogſte en breede toppen der Bergen zyn dus ter dier tyd niet anders geweeſt, dan zoo veele Eilanden, gelyk alle Eilanden, thans door het water beſpoeld wordende, voor niet anders te achten zyn, dan voor onder water leggende Bergen, welke zich met hunne breede kruinen zoo verre boven de Zee verheffen, dat zy Land genoemd worden. De Heer *Buache* heeft dit ſtuk reeds voor den Jaare 1745. door eene zeer fraaije Kaart, tot nog andere oogmerken dienende, ten vollen bewezen, toonende den grond in plaatze van de oppervlakte der Zee, en dus door behoorlyke peillinge der dieptens en afmeetinge, aanwyzende dat dezelve, ſchoon door den Oceaan bedekt, ook zyne Valleyen, Vlaktens en Bergen heeft. Deze Bergen, die, het zy geheel of ten deelen, door het water bedekt waren, ſtrekten, gelyk altoos alle klippige Zee-ſtranden, ten voor-

rum fluxus ac omnifaria agitatio, qua corpora illa intra emollitum ſolum altius inſinuari, aut limo de apicibus & obliquis lateribus montium ſubmarinorum detrito tandem obrui ac veluti ſepeliri neceſſum fuit. In his vero latibulis recondita aut naturam ſuam retinuerunt, aut diuturnitate temporis aptæque materiæ penetratione demum in lapideam duritiem abierunt. Exotica autem illa petrifacta, tum Vegetabilia, tum Conchylia aliaque animalia, quæ, cum in aliis mundi partibus, Aſia, Africa, America, locis longiſſime remotis naſcantur, in noſtra tamen Europa, uti in Germania & alibi, effodiuntur, invicto ſane documento oſtendunt, ſtupendam orbi terraqueo perturbationem olim illatam fuiſſe, cujus ratio probabilis vix aliunde, niſi ex Diluvio univerſali, depromi queat.

Quæ hac Tabula depicta ſiſtuntur, Conchylia foſſilia nequaquam vere petrifacta ſunt, ſolo, unde eruta fuerunt, procul dubio ad hanc mutationem inducendam parum idoneo, ſed pleraque tantum *calcariam* naturam monſtrant, tanquam ſi in ſabulo, quo ſepulta jacuerunt, calcinata forent. Forma ſua duntaxat conſervata, duritiem coloresque nativos exuerunt. Quod autem ſummopere mireris, pleraque omnia, etſi ex montibus Avenionenſibus effoſſa ſunt, ſpecierum cognitarum, quas Aſia & America profert, characteres oſtendunt. Plane ſimilia eodem modo effodiuntur in *Helvetia* atque in *Campania* ad oppidum dictum *Victoriacum Francicum* & *Courtagnon*. Colore ſunt ex albo in cinereo griſeum & dilute flaveſcentem vergente. En! denominationes generum naturalium, ad quæ pertinent.

Num. 1. ad 11. Stromborum diverſæ ſpecies, inde ***Strombitæ*** dictæ.

Num. 12. 13. Duæ Cochleæ globoſæ, perraræ, *Globoſitæ* vocandæ.

Num. 14. ad 26. Diverſa Buccina: *Buccinitæ*.

Num. 27. Caſſis minuta, itidem valde rara.

Num. 28. ad 31. Neritæ: *Nerititæ*.

Num. 32. ad 35. Cylindri: *Cylindritæ*.

Num. 35.* Murex: *Muricites*.

Num. 36. Concha plerumque inter cordiformes relata: hinc ***Bucardites***.

Num. 37. ad 50. Ejusdem generis ſunt; quanquam a nonnullis ad Chamas referuntur tumque *Chamitæ* audiunt.

Num. 51. 52. Arca Noachi vel Concha rhomboidalis.

Num. 53. ad 56. Oſtreorum ſpecies: *Oſtracitæ*.

Num. 57. 58. Arcæ Noachi ſpuriæ.

Num. 59. ad 66. Chamæ: *Chamitæ*.

Num. 67. ad 69. Frutices Corallini, qui nobis Fungi marini vocantur.

Num. 70. 71. Congeries minutiſſimorum ejusmodi Conchyliorum foſſilium, in duabus arculis.

voornaamſten verblyf der Schulpen en andere Visſchen, waar van de meeſte zodanige plaatzen beminnen; de gedurige verſchillende beweeging en loop van het water, woelde deze lichamen in den grond in, of dezelve wierden door de afſpoelingen, welke de toppen of ſchuintens dezer onder water ſtaande Bergen natuurlyk ondergaan moeſten, geheel overdekt en begraaven; waarna zy, door de langdurigheid van tyd en de daar toe bekwame natuur der grondſtoffen, door welke zy bedekt waren, zyn verſteend geworden of onveranderd gebleven. De vreemde verſteeningen, als van Planten, Schulp-visſchen en andere Dieren, die in vreemde Waereld-deelen, als in Aſia, Africa en elders onverſteend gebooren zyn, en echter in Europa, gelyk in Duitſchland enz. verſteend gevonden worden, ſtrekken tot een onwederſpreekelyk bewys dier ſchrikkelyke verwoeſtinge en ommekeer van zaken, welke op geene andere wyze, dan deze, begreepen of verklaard kan worden.

Deze uit den grond gegravene hier verbeelde Zee-Hoorns en Schulpen, zyn eigentlyk niet verſteend, zekerlyk door gebrek aan een daar toe bekwamen grond, uit welken zy gegraven zyn, maar meeſt alle verkalkt, en in het zand, waar in zy gevonden worden, als *gecalcineerd*. Zy hebben alleen haare gedaanten behouden, en haare voorige hardheid en kleuren verlooren. Het verwonderbare in dezelve is, dat deze meeſt alle Aſiatiſche en Americaanſche bekende ſoorten zyn, en echter zyn deze uit het Gebergte van Avignon gegraven. Even dezelfde vallen of worden in den zelfden ſtaat gevonden in *Champagne*, te *Courtagnon*, *Vexin François*, en in *Zwitzerland*. De kleur derzelve is van het wit tot het aſchgraauw, en licht-geelachtige overhellende: en zie hier de benoeming der Natuurlyke Geſlachten, waar toe dezelven behooren.

N. 1. tot 11. Verſchillende ſoorten van Penne-Hoorns, genoemd *Strombitæ*.

N. 12. 13. Twee Vyg-Hoorns, deze zyn zeer zeldzaam, genoemd *Globoſitæ*.

N. 14. tot 26. Verſcheide Trompet-Hoorns, *Buccinitæ*.

N. 27. Een klein Kasketje, deze zyn mede zeer raar.

N. 28. tot 31. Halvemaan Slakjes: *Neritiæ*.

N. 32. tot 35. Dadels of Rollen: *Cylindritæ*.

N. 35. * Rotshoorntje: *Muricitæ*.

N. 36. Deze word door veele onder de Hartformige Schulpen gebracht, en dus *Bucarditæ*.

N. 37. tot 50. Insgelyks deze, hoewel ook ſommige die tot de Gapers t'huis brengen; in welk laatſte geval zy voor *Chamitæ* bekend ſtaan.

N. 51. 52. Noachs Ark.

N. 53. tot 56. Oeſter-ſoorten, Rotsdoubletten; *Oſtracitæ*.

N. 57. 58. Baſterd Noachs Ark.

N. 59. tot 66. Gapers-Schulpen: *Chamitæ*.

N. 67. tot 69. Zyn Koraal-gewasjes, welke wy Zee-Fungus noemen.

N. 70. 71. Verbeelden twee Laden met zeer kleine dergelyke, als de voorige, uitgegravene Hoorntjes en Schulpjes.

TABULA CENTESIMA ET SEPTIMA.

Conchylia marina &c. petrifacta, maximam partem in Germania de terra eruta.

Plurima, quæ hac Tabula exhibentur, reapse in totum petrifacta sunt, eoque a prioribus magnopere discrepant.

Num. 1. 2. 3. Diversæ Stromborum species, quarum prior lapidea sua matrice etiamnum conclusa est. Num. 3. nucleus est, cui Strombus pro modulo fuit, qui materiæ intus contentæ, cum in lapidem abiret, suam formam impressit; quod Petrifactorum genus idcirco nomen *Nuclei* accepit.

Num. 4. Nucleus Limacis vel Cochleæ fluviatilis.

Num. 5. Testa Cochleæ petrifacta, fossilis.

Num. 6. ad 13. Cornua Ammonis varia. Hujus quidem generis, ultra quam dici possit, plurimæ ac diversissimæ inveniuntur species in telluris gremio. Prout externis dotibus inter se discrepant, ita diversimode cognominantur, uti lævia, spinosa, sulcis latis, furcatis, &c. Inter Conchylia petrifacta vix aliud genus est, cujus nativa exempla minus innotescant; tametsi fossilia numero incredibili reperiantur. *Plancus* tamen, ut supra indicavimus, minimas quasdam species in sabulo litoris *Ariminensis* invenit: unde spes est fore, ut aliquando plenius in lucem protrahantur.

Num. 14. Testa ostrei petrifacta, prægrandis, utraque facie depicta.

Num. 15. ad 24. Chamarum, Ostreorum aliarumque specierum testæ in lapidem versæ.

Num. 25. Fragmentum lapidis, in quo variæ conchæ defixæ sunt.

Num. 26. & 27. Glossopetræ variæ, quæ male serpentum linguæ olim dictæ, non sunt nisi dentes Canis Carchariæ. Insula *Melita* maximas ejus generis species exhibet.

Num. 28. ad 30. Cancri petrifacti, qui in Indiis Orientalibus, ad oram Zeylanensem & Coromandel effodiuntur.

Num. 31. Pars Cornu Cervini, quod in Germania de tellure erutum est. Nomen TIBERIUS ei insculptum cernitur. Nimirum Principibus in more positum est, ut cum venatione se delectant, quandoque feram a se captam nomine suo insigniant iterumque liberam dimittant: cujusmodi Accipitres aliæque feræ non raro venatu captæ sunt, notas aut nomina a pluribus retro annis sibi inscripta monstrantes. Nolim tamen pro certo asseverare, huic Cornui Cervino nomen istud jussu Romani Imperatoris TIBERII insculptum esse, atque adeo hoc monumentum inde ab antiquissimis temporibus nati SERVATORIS repetere. E contra turpis lucri cupido, quæ nunquam non imperitis & male credulis hominibus fucum facere studet, uti quemque cautum esse jubet, ita nobis quoque non suadet quidquam decernere, sed potius cujuslibet contemplatoris judicio totam hanc rem committere.

Num. 32. Coralium petrifactum, vel Fungus marinus, quorum permulti in monte Randio Helvetiæ inveniuntur.

Num. 33.

HONDERT EN SEVENDE TAFEREEL.

In Steen veranderde Zee-Hoorns, Schulpen enz. meest in Duitschland in den grond gevonden.

De meeste voorwerpen van dit Tafereel zyn met 'er daad geheel in Steen veranderd, waar door zy in dezen opzicht met de voorgaande merkelyk verschillen.

N. 1. 2. 3. Zyn verscheide Penne-Hoorns, waar van N. 1. in deszelfs Moeder-steen nog besloten is. N. 3. heeft de Penne-Hoorn tot een Vorm gedient; zynde dit een inwendig afdrukzel of versteening: en in zulk een geval verkrygen deze versteeningen de benoeming van *Nuclei*.

N. 4. Inwendig afdrukzel eener Land- of Rivier-Slak.

N. 5. Uitgegraven versteende Slak-Hoorn.

N. 6. tot 13. Verschillende Ammons-Hoorns. Van deze worden onbegrypelyk veele en onderscheide soorten in den grond gevonden. Deze by N. 12. en 13. zyn met Marcasiet begroeid. Zy verkrygen bygevoegde benamingen naar de eigenschappen die zy hebben, als glad, met breede plooijen, met vorkachtige-plooijen, gedoornd enz. Het zyn deze versteeningen, welke in de Natuur nog minst bekend zyn, schoon zy in ongelooflyke menigte versteend gevonden worden. *Plancus* heeft 'er echter, gelyk wy reeds gezegd hebben, zeer kleine in 't strand-zand van *Rimini* gevonden; zoo dat zy t' eeniger tyd nog wel eens ontdekt zullen worden.

N. 14. Zeer groote versteende Oester-Schulp, in- en uitwendig te zien.

N. 15. tot 24. Verschillende versteende zoo Gaper-, als Oester- en andere soorten van Schulpen.

N. 25. Een stuk Steen, waarin verscheide Schulpen nog vast zitten.

N. 26. 27. Versteende zogenoemde Slange-Tongen, doch eigentlyke Tanden van de Zee-Haay. De grootste worden op het Eiland *Maltha* gevonden.

N. 28. tot 30. Zyn in Steen veranderde Zee-Krabben, welke in Oost-Indiën, op de Kust van Ceilon en Cormandel, uitgegraven worden.

N. 31. Is het gedeelte van een Herts-Hoorn, 't geen in Duitschland uit den grond gegraven is. Men ziet 'er den naam van TIBERIUS op gegraveerd; voortkomende van eene gewoonte, welke de Vorsten, zich op de Jacht verlustigende, hebben, namentlyk dat zy een stuk Wildt vangende, met hunnen naam merkten, en 't zelve dan weder vry latende. Dus heeft men dikwils Reigers en andere Dieren gevangen, die merktekens van verscheide Jaren en Namen droegen. Wy willen ons zelven hier niet in de bresch stellen, of de op dezen Harts-Hoorn gegraveerde naam wezendlyk door den Roomschen Keizer TIBERIUS daar op zoude gesteld zyn; 't geen dit stuk tot een Oudheid van voor of kort na de geboorte van CHRISTUS zoude brengen. In het tegendeel, de baatzucht, altoos toeleggende om onkundige of licht-geloovige menschen te misleiden, en die elk leert op zyne hoede zyn, doet ons hier de voorzichtigste weg inslaan, en elks beschouwers oordeel vry laten.

N. 32. Verbeeldt een versteende Koraal, welke Zee-Fungenoemd, en zeer veel in Zwitserland, in 't Gebergte de Rander genaamd, gevonden word.

N. 33.

Num. 33. & 34. Bina Cornua Ammonis, minora, petrifacta, ex Helvetia. Id genus petrifacta longe etiam minora & inde per varios gradus intermedios ad ſtupendam usque molem reperiuntur.

TABULA CENTESIMA ET OCTAVA.

Diverſæ Lignorum petrifactorum ſpecies.

NUM. 1. & 2. Duo prægrandia fruſta ligni ejusdem generis, in duriſſimum lapidem converſi. Externa lævitas & alterum extremum acuminatum indicare videntur, in fluvio quodam reperta eſſe; at in quonam, non conſtat. Pondere circiter 140 aut 150 libras æquant. Intus, quod ex icone facile cognoſcitur, colore ſunt nigro, in circumferentia cinereo, compagine lamellata. Foris color in fuſcum vergit.

Num. 3. Fragmentum minus, magnopere, non ſecus quam cetera, quæ ſequuntur, a prioribus differens. Color fuſcus eſt. Extrinſecus quam manifeſtiſſime nodum conſpicere licet.

Num. 4. Et hoc tum forma, tum colore, qui maximam partem obſcure griſeus eſt, diſcrepat. Dixeris a latere alteri cuidam corpori agglutinatum fuiſſe.

Num. 5. ad 8. Procul dubio & hæ diverſæ ſunt lignorum ſpecies, quæ tamen ob magnam mutationem, quam lapideſcendo ſubierunt, vix ſatis accurate diſtingui & ad nota lignorum genera referri poſſunt.

Num. 9. Ligni plantæve exoticæ hanc eſſe ſpeciem pro certo habeo. Superficies undique profundis plicis ſulcata eſt & duobus locis veluti geniculata: unde arundinis veluti naturam præ ſe fert.

Num. 10. Multum hoc cum priore num. 7. convenit, pluribusque notis lignum quercinum in lapidem duratum refert.

Id genus Ligna in lapidem converſa compluribus quidem in regionibus inveniuntur, nullibi tamen pulcriora & quæ ſuam ſpeciem manifeſtius prodant, quam in Bohemia, Hungaria & Saxonia Coburgenſi. His etenim in locis etiam occurrunt, quæ, in Achaten aut potius in Jaspidis perquam duræ ſpeciem mutata, polituram recipiunt eximioque tum nitore refulgent. In agro Coburgenſi terrisque huic finitimis integri arborum prægrandium trunci, longitudine triginta & ultra pedum, reperiuntur in naturam Jaſpideam tranſmutati.

N. 33. en 34. Zyn nog twee kleine verſteende Ammons-Hoorntjes uit Zwitzerland. Deze ſoorten van verſteeningen worden van oneindig kleinder, tot een verbazende grootte, gevonden.

HONDERT EN ACHTSTE TAFEREEL.

Verſchillende ſoorten van Hout in Steen verandert.

N. 1. en 2. Zyn twee zeer groote ſtukken Hout van eenerlye natuur, geheel in zeer harde ſteen verandert; de uitwendige gladdigheid, gelyk mede het ſpitſe toppunt, doet vermoeden, dat het zelve in een Rivier gevonden is: de plaats waar is onbekend. Het gewicht der twee ſtukken zal omtrent 140 à 150 pond bedraagen. Inwendig, zoo als uit de afbeeldinge genoeg te zien is, heeft het een zwarte kleur; rondsom vertoont het zich aſchkleurig en ſpinttig. Uitwendig is het naar den bruinen trekkende.

N. 3. Is een kleinder ſtuk, heel veel, gelyk alle de volgende, met het voorige verſchillende. De kleur is bruin, en uitwendig ziet men zeer duidelyk dat geene, 't welk men gewoonlyk een Quaſt noemt.

N. 4. Verſchilt wederom in gedaante en kleur, welke meeſt donker-grys is, aan de eene zyde ſchynt het ergens tegens aan gezeeten te hebben.

N. 5. tot 8. Zyn alle wederom, zekerlyk verſchillende ſoorten van Hout, 't welke, door de groote verandering die het ondergaan en in Steen hervormd heeft, niet gemakkelyk tot bekende Hout-ſoorten kan gebracht worden.

N. 9. Dit ſtuk is zekerlyk een vreemd ſoort van Hout, of gewas, zynde het zelve rondsom met duppe plooijen, en op twee plaatſen als in leeden verdeelt, waar door het van een rietachtige natuur ſchynt geweeſt te zyn.

N. 10. Dit ſtuk heeft veele overeenkomſt met N. 7, en heeft zeer veele tekens van in Steen verandert Eikenhout.

Men vindt deze en diergelyke ſtukken in Steen verandert Hout in verſcheide Geweſten; doch nergens fraaijer en kennelyker, dan in Bohemen, Hongaryen en in het Saxen-Coburgſche. In deze plaatzen ziet men het geheel in Agaat, of eigentlyk, in een ſoort van zeer harde Jaſpis verandert, die by het ſlypen een allerſchoonſte polituur aanneemt. In het laatſtgenoemde en aangrenſende Gebied, vindt men geheele ſtammen van zeer zwaare Boomen, ter lengte van meer dan dertig voeten, in zodanige Jaſpis-ſoort verandert.

FINIS UNIVERSI OPERIS.

INDEX

INDEX RERUM,

ALPHABETICUS.

A.

B.

C.

CASSIS

Ra-

G.

H.

I.

J.

M.

N.

O.

P.

Octo-

Q.

R.

Generatio & Transmutatio RANARUM *nostratium, sive Europæarum.*

Generatio & transmutatio RANARUM *Asiaticarum.*

Transmutatio RANARUM *Americanarum in Pisces.*

S.

aliquando

STELLÆ

TUPINAMBI.

W.

X.

Y.

FINIS.

ALGEMEENE BLADWYZER
VAN DE
VIER DEELEN VAN DIT WERK.

A.

C.

D.

E.

Exter.

F.

G.

H.

Het

I.

J.

K.

L.

M.

N.

Q.

R.

S.

SER-

STEEN-

T.

U.

V.

W.

X.

Y.

Z.

Drukfeilen in het IV^de en laatſte Deel van A. SEBA ingeſlopen en aldus te verbeteren.

Pag. 18. Reg. 4. ſtaat 19 en 20. *lees* 17—20.
—— 29. —— 12. —— zyn, *lees*, is uit Surinamen.
—— 32. —— 27. —— mede, *lees*, uit (alleen) uit Surinamen.
—— 35. —— 20. —— zes volgende, *lees*, vyf volgende.
—— 43. —— 22. —— drie, *lees*, zespuntige.
—— 46. —— 12. —— zoo mede de rand, *lees*, zoo mede op de rand.
—— 59. —— 27. —— booven en ondervleugels, *lees alleen*, ondervleugels.
—— 62. —— 6. —— Taf. XLVIII. L. n. 10, *lees*, Taf. XLVIII. n. 10.
—— 62. —— 5. —— A. en B, *lees*, AA.
—— 67. —— 16. —— eenige weinige verandering, *lees*, mede eenige weinige, &c.
—— —— —— 28. —— word rondom, zynde de kanten &c., *lees*, word, rondom de kanten der vleugels, door eenen zwarten en graauw-bruinen rand beſlooten.
—— 78. —— 7. —— doch de eerſte, *lees*, de tweede.

